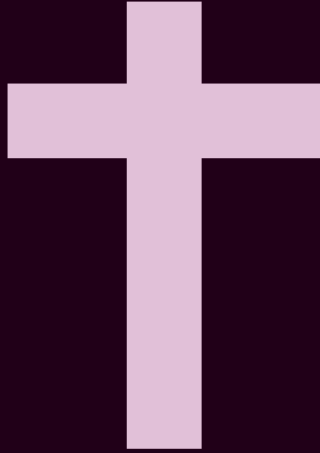

Jibu

Jibu: Jir Shidun (New Testament)

Jibu
Jibu: Jir Shidun (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Jibu

Contributor: The Nigeria Bible Translation Trust

All rights reserved.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 May 2025 from source files dated 6 May 2025
a1139895-fa13-5ff1-8c00-a8ad25fcfa2f

Contents

Matiyu	1
Markus	40
Luka	64
Yohanna	105
Swàm Yann Aswamká	135
Romawaká	175
1 Korintiyawaká	193
2 Korintiyawaká	210
Galatiyawaká	221
Afisawaká	227
Filibiyawaká	233
Kolosiyawaká	237
1 Tasalonikawaká	241
2 Tasalonikawaká	245
1 TIMOTI	248
2 TIMOTI	253
TITUS	257
FILIMON	259
IBRANIYAWAKA	260
YAKUBU	273
1 BITRUS	278
2 BITRUS	283
1 YOHANNA	286
2 YOHANNA	290
3 YOHANNA	291
YAHUDA	292
Buká Yesu Tiya Sig Yohanna	294

Jir Ajwár Zyun-à MATIYU Ba Sig

Tarkada zyun-à Matiyyu ba sig níng, tarkada-à hi ri dinya yi jír á shinn barà Yesu shí nù àsàin-à má pinn zu mpírká. Yesu í wà zyun-à Shìdun ri gib sig nu rag kwá swam bi á dunyaru. Ku í wùn Shìdun. Matiyyu ri dang jír á shinn barà big mà sig Yesu, ma barà big sa ku batisma, ma barà Shaitan màg màg fig ku, ma barà ku tàg mpírká bu ninànn nímá, ma barà Yahuda Iskariyoti ya tafinn ku, ma barà big gban ku, ma barà Shìdun gbar dù nann zu ku ma yonki. Bu káníng í bu-à tarkada Matiyyu ri tàg yi.

*Swai Mpírká Bu Yesu
(Luk 3:23-38)*

¹ Wàníng í tarkada á shinn yàkúká bu Yesu Kristi wùn Dawuda, Dawuda í wùn Ibrahim.

² Ibrahim mà Ishaku, Ishaku mà Yakubu, Yakubu mà Yahuda ma shunwàuwá big ma wunzàwá big.

³ Yahuda mà Parisa mà Zaraha, zinn nàbá í Tamara. Parisa mà Hasaruna, Hasaruna mà Arama.

⁴ Arama mà Aminadabu, Aminadabu mà Nahashuna, Nahashuna mà Salmuna,

⁵ Salmuna mà Buaza, zyun-à nàwá í Rahab. Buaza mà Obida zyun-à nàwá í Rautha. Obida mà Yassa,

⁶ Yassa mà kùr Dawuda.

Dawuda bó mà Sulemanu zyun-à nàwá í wà ki Uriya.

⁷ Sulemanu mà Rahabama, Rahabama mà Abiya, Abiya mà Asa.

⁸ Asa mà Yahushafata, Yahushafata mà Yurama, Yurama mà Uzzaja.

⁹ Uzzaja mà Yuthama, Yuthama mà Ahaza, Ahaza mà Hizkiya.

¹⁰ Hizkiya mà Manassa, Manassa mà Amuna, Amuna mà Yushiya.

¹¹ Yushiya mà Yakunya ma wunzà wàníng big, á sai-à big gbar zig yag sig yag mpír Israílaká ma gbam mà Babila.

¹² Barà big zig yag big mà Babila, ásim Yakunya bi mà Shaaltíla, Shaaltíla mà Zarubabíla.

¹³ Zarubabíla mà Abihuda, Abihuda mà Aliyakima, Aliyakima mà Azura.

¹⁴ Azura mà Saduka, Saduka mà Ahima, Ahima mà Aliyuda.

¹⁵ Aliyuda mà Aliazara, Aliazara mà Mattana, Mattana mà Yakubu.

¹⁶ Yakubu mà Yusufu nù Maryamu, Maryamu zyun-à mà sig Yesu wà big ri bar rag í Almasíhu.

¹⁷ Bu-à pànn sig á zamanu Ibrahim hár bi fòr Dawuda í zamanu dwib agban yina. Bu-à pànn sig á zamanu Dawuda hár bi fòr á sai-à big zig yag big mà Babila, í zamanu dwib agban yina tinn. Bu-à pànn sig á sai-à big zig yag big mà Babila hár big mà sig Yesu, í zamanu dwib agban yina tinn.

*Barà Big Mà Yesu Kristi
(Luk 2:1-7)*

¹⁸ Wàníng í barà big mà sig Yesu Kristi áni. Nàwá Maryamu ma Yusufu big rag bá sir ban, ama á sai-à ku kà fig ma á lu wunù-à hi ní bàna, ku shi sig mà finn zyun-à bi sig mà byar Awun Shìdun.

¹⁹ Yusufu í mpír òsàn, ku zìm fig aku sa pànn Maryamu ázunáí áyau bir mpírká ní bàna. A byar-à hi ku kyab barà kwá bònn ta fim rig wàníng, kada mpírká abig yi bàna.

²⁰ Barà ku ri kyab àdòníng, sáí wùn aswam Shìdun mà wai bi á byarwá ní á la-à ni n rag, “Yusufu yiwai Dawuda, á shàr zinn wà wá zig wàwú Maryamu bàna, jir kai bàna ku yim fig í finn sa bàna, ama finnwá bi sig á byar Awun Shìdun.

²¹ Kwá mà wùn wunù, wá bar zinnwá Yesu, jir kai bàna wàníng mà zig zú ní mpírká buwá á bu pyírbá ní.”

²² Bu káníng sa sig ájírà bu-à mpír adang kyann jir Shìdun dang sig sai-à rì níng, aku shi àràg barà ku ri dang sig.

²³ Ku dang rag, “Aning myàng, uwá sááb zyun yi fig wunù bàna mà yim finn, má mà wùn wunù, bá bar zinnwá Immanuel.” (Yír zinn Immanuel í “Shìdun shi sig ma yi.”)

²⁴ Barà Yusufu dù nann zu á na-à ni, ku sir ban ma wàwá Maryamu àràg barà wùn aswam Shìdun dinya sig ku.

²⁵ Ama ku yi fig wàníng í uwá bàna hár wàníng bi mà wùnwá. Ku bar zinn wùn-à hi rag Yesu.

2

Mpír Yarká Bi Abig Myàng Yesu Wùn Ajann-à Níng

¹ Big mà sig Yesu mà finn swann Baitalámí á jànn Yahudiya, á sai-à Hirudus ri na sig kùrwá. A byar-à níng hi mpír yarká zyun-à ri myàng yi asuswirká níng, bi sig mà agunn áyúnn sànn kyùr, n yag fòr mà Urushalíma.

² Big bíb rag, “Ma wùn-à big mà sig ku í kùr Yahudawaká níng, ku shi sig áni rà? Yi myàng hìng asuswirwá mà agunn áyúnn sànn kyùr, í bu-à sa yi bi sig jírà ayí wílb ku.”

³ Barà kùr Hirudus fig àdòníng, pikyinnwá í bai rigwá ma bu mpírká mà Urushalíma bidím pár.

⁴ Ku bar kwonn rig àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ní, ma malamká, n bib big byar-à bá mà Al-masihù, zyun-à Shìdun dang rag kwá swam bi níng.

⁵ Big dinya ku n rag, bá mà wàníng á finn swann Baitalami mà jànn Yahudiya, jir kai bàna í bu-à mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun níng, ba sig n rag:

⁶ “Wù Baitalami swann Yahudiya, wù í swann títi bàna á finn jànn Yahudiya, jir kai bàna áyauwú ní bá zìg zu bi kùr zyun-à má shi kang mpìr Israilaká.”

⁷ A byar-à níng hi, kùr Hirudus bòn bar mpìr yar káníng n bib big ádàn n rag, big myàng sig asuswir-à níng ákaun rà?

⁸ Ku swam yag big mà Baitalami n rag, “Aning yag àjirà aning bib byann jir wùn-à hi ádàn. Wà na bib dig hing ku, aning bi dinya mì jirà mì má n yag n wib ku tinn.”

⁹ A byar-à hi big dù n yag kyonnábá. Asuswir-à big nìm myàng sig mà agunn àyúnn sànn kyùr níng, ri yag á pyànnbá ni hár n yag sar mà byar-à wùn-à hi shi sig.

¹⁰ Bará big myàng asuswir-à àdòníng, big fig àjwár á pikyinnbá ni wàni.

¹¹ Big kà yag mà lu-à hi, n myàng wùn-à shi sig ma nàwá Maryamu, big binn kir wann á pyànnwá ni n wib ku. Big finn swànnbá, n ya wùn-à hi zinariya ma lubann ma mur, bu káníng ri níng swinn òsàn nímá.

¹² Shìdun dinya big á la-à ni n rag abig kàng yag mà byar Hirudus bàna, abig bàg gbìb zyun kím ma abig kàng yag mà jànnbá ni.

Yusufu Ma Maryamu Zìg Wùn Ajann-à n Shàr Yag Mà Jann Masar

¹³ Bará mpìr yar káníng dù mi ri yag àdòníng, sái wùn aswam Shìdun bi á byar Yusufu á la-à ni n rag, “A dù, á zìg wùn-à níng ma nàwá. A shàr yag rig mà Masar jirà aning shi màhàn, sái àyúnn-à ma dang rag á dù, jir kai bàna Hirudus ri zim aku gban rig wùn-à hi.”

¹⁴ Ku dù n zìg wùn-à ma nàwá á fi-à níng hi, n yag mà Masar.

¹⁵ A byar-à níng hi, ku shi shuwá màhàn hár Hirudus bi wu kiwá.

Bu-à níng sa sig àdòníng jirà bu-à Shìdun ri dang sig á nu mpìr-à ri dang kyann jirwá n rag, “N zìg zu hing wùnmí áyau mpìr Masar ni” níng, aku shi àràg bará ku ri dang sig.

Kùr Hirudus Gban Yanká Nìnnàn Nímá

¹⁶ Bará Hirudus myàng mpìr yar káníng tonn gban ku, n kàng bi fig rag bàna níng, pikyinnwá í bai rig-à. Ku swam yag rag, abig gban rig yann wunùká á Baitalami ma ká zyun-à shi yàr sig ma finn swann-à hi, ká zyun-à jibá fòr sig pyàná, ma

ká zyun-à fòr fig bàna. Bu-à níng sa sig àdòníng, jir kai bàna mpìr yar káníng dinya sig ku sai-à big myàng sig asuswir wùn-à níng.

¹⁷ A byar-à níng hi, bu-à Irimiya mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun dang sig níng, sa hing àràg bará ku dang sig.

¹⁸ Ku dang rag:

“Mpìrká fig big ri kig nàikitáu ki mà Rama. I Rahila ri kig yanká buwá. Ku ngàng wá a mpìrká tonn bying ku, jir kai bàna yanká buwá wu gban rìghing.”

Bará Yusufu Big Kàng Bi Mà Masar

¹⁹ Bará Hirudus wu àdòníng, sái wùn aswam Shìdun mà wai bi á byar Yusufu á la-à ni á Masar n rag,

²⁰ “A dù á zìg wùn-à níng ma nàwá á kàng yag rig mà jànn Israila, jir kai bàna mpìrká ri zim abig gban wùn-à níng, big wu rìghing.”

²¹ Ku dù n zìg wùn-à ma nàwá, n kàng yag rig mà jànn Israila.

²² Bará Yusufu fig rag Arkilayas wùn Hirudus zìg rìghing kùr tawá Hirudus, mi ri na kùr á shinn mpìrká á Yahudiya, sái zinn pànn rig ku wá kwá yag màhàn. A byar-à hi Shìdun bi á byarwá ni á la-à ni n twib ku byur. I byar-à ku í yag rig-à mà jànn Galili.

²³ A byar-à hi ku yag n shi mà swann-à big ri bar rag í Nazarat, àjirà bu-à Shìdun dang sig á nu mpìrká ri dang kyann jirwá níng, aku shi àràg bará ku dang sig. Big dang rag, “Bá bar ku mpìr á Nazarat.”

3

Jir Shìdun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig

(Mar 1:1-8; Luk 3:1-18; Yoh 1:19-28)

¹ Asai-à bó hi ni, Yohanna àsàin-à ri sa batisma bi, mi ri dang jir Shìdun mà awúnn-à ni mà Yahudiya.

² Ku ri dang rag, “Aning fim bu pyir sa, jir kai bàna àyúnn-à Shìdun má na kùrwá àni níng, nyàan fòr.”

³ Yohanna í mpìr-à Ishaya mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun ri dang sig jir á shinnwá ni n rag,

“Mpìr zyun-à mà swam yag ku níng,

ku shi sig mà awúnn-à ni,

ku ri dinya mpìrká jirmí rag,

‘Aning wàu kyàr gbìb-à Shinn Luyí má bàg àni.

Byar-à gbìb-à gor sig níng,

aning wàu lab finn yag rig mà pyànn.’ ”

⁴ Já Yohanna big zwàu sig ma wai rakumi, ku sir gban sig agau mìrwá ma wau. Bujuwá í àtibànn ma dain.

⁵ A byar-à níng hi, mpìrká mà Urushal-ima ma mpìrká mà Yahudiya bidim pár ma

byar-à shi yàr sig mà Ning Urdun, big zu n yag mà byarwá ni.

⁶ Big dang bu pyirbá big sa sig, í wà ku wau big dir batisma mà Ning Urdun.

⁷ Barà Yohanna myàng Farisawaká ma Sadukiyawaká ninànn nímá ri bi àjirà aku wau big dir batisma, sái ku bib big n rag, “Ning í bushùwí big, í ni dinya sig ning í nì rag, ‘Ná zu shwín bu-à Shidun dang sig rag kwá swam bi níng’ rà?”

⁸ Aning sa bu-à mpirká má yì rag ning fim rìghing bu pyirná.

⁹ Kada aning kyab rag, ná zig zu shinn ná á shwín-à ri bi níng ni jirà taná í Ibrahim níng, bàna. N dinya ning Shidun má sa yì bu-à ku ri zìm, kwa zìm hing, kwá zig abàn káníng ma mà yann adaká bu Ibrahim ma kàhi.

¹⁰ Aki shi sig áni zyun-à bá kyag ta wann rig bín-à ma wan fig awan nsàn bàna, bá ta kà rig mà pyir-à ni.

¹¹ Mì ri wau ning dir batisma ma zàpir jirà mpirká abig yì rag ning fim rìghing bu pyirná. Ama mpir-à má bi ásimmi ni níng, kwá wau ning dir batisma ma Awun Shidun, ma pyir. Ku í agbammí, kó tabarwá má, n fòr fig wà má swann dù bàna.

¹² Atitirwá shi sig á wùwá ni, kwá pìm kyàr rig zawá nsàn nímá, ma wìr kwonn rig yìr zawá í byar nzyun má wìr kà rig mà vonn-à ni. Kwá wìr kà rig asinnká á pyir-à má dim fá dim bàna.”

Yohanna Wau Yesu Dir Batisma

(Mar 1:9-11; Luk 3:21-22; Yoh 1:31-34)

¹³ Asai-à ning hi, Yesu dù mà Galili mì ri yag mà Ning Urdun á byar Yohanna, àjirà a wàning wau ku dir batisma.

¹⁴ Yohanna ri zìm aku kan dim ku, n rag, “Mì zyun-à mì ri zìm á wau mì dir batisma, í wà à bi á byarmí ni rag ní wau wù rà?”

¹⁵ A byar-à ning hi, Yesu dinya ku rag, á sa mì àdóníng tàma-à níng, àjirà ayi bàg bu-à Shidun ri zìm. A byar-à hi Yohanna í zìm rig-à.

¹⁶ Barà big wau kinn rig Yesu dir batisma àdóníng, sái ku í nann zu rig-à mà zàpir-à ni, waisháu-à bó í pù fim-à sa hauu. Ku myàng Awun Shidun ri wann bi àràg í àlàb ri bí ni á shinnwá ni.

¹⁷ Nài jír zu bi mà waisháu-à ni n rag, “Wàning í wùnmí zyun-à mì ri zìm, zyun-à pìkyinnmí ri fig àjwàrwá wàni.”

4

Shaitan Màng Màng Fig Yesu Aku Sa Bu-à Bibai

(Mar 1:12-13; Luk 4:1-13)

¹ A byar-à ning hi, Awun Shidun zig yag Yesu mà awúnn-à ni àjirà a Shaitan mòng màg fig ku.

² Ku sinn nu su dìpyànà fi ma àyúnn, ku ji fig bu zyun bàna. A byar-à níng hi amor bi gban ku.

³ I byar-à Shaitan bi á byarwá ni n rag, “Wà wù ma í wùn Shidun, á dang abàn káníng abig kàng buju.”

⁴ Sái Yesu dinya ku n rag, “Big ba sinn sig á tarkada Shidun n rag, ‘Mpir má shi fig ma yonki íri jir buju ji bàna, ama sái ma jirká zyun-à ri zu bi mà nu Shidun ni.’ ”

⁵ I byar-à Shaitan zig yag ku mà finn swann Urushalima, n sinn ku á shinn lu Shidun ni mà wai,

⁶ n rag, “Wà wù ma í wùn Shidun, á pìm tig wann bi á jinn ni, jir kai bàna big ba sig rag,

‘Shidun má swam bi yann aswamwá big, bá myàng kwonn ma wù í zyun.

Bá jag wù má pànn wù, àjirà kada á wab barwú abàn bàna.’ ”

⁷ A byar-à hi Yesu dinya ku rag, “Ama big ba sig rag, ‘Kada á màg màg fig Shidunwú bàna.’ ”

⁸ A byar-à hi Shaitan zig yag ku mà shinnkwinn-à ni mà wai, n tiya ku byar shu kùrká á dunyaru bidim pár, ma barà káníng wài sig áni,

⁹ n dinya ku rag, “Wà wa binn kir wann hing á jinn ni ma wib hing mì, bu káníng bidim pár má ya wù.”

¹⁰ A byar-à hi Yesu dinya Shaitan rag, “A gàb dir ma mì, jir Shidun dang rag, ‘A wib íri Shinn Luwú Shidun ku awínwá ni.’ ”

¹¹ A byar-à hi Shaitan dù n fim ku. Yann aswam Shidun mà wai bi, n myàng kwonn ma ku í zyun.

Yesu Sa Jag Swàmwá Mà Galili

(Mar 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Barà Yesu fig big rag big pànn rìghing Yohanna n sinn kà rìghing wàning mà tonn fi níng, sái ku dù mì í yag rig-à mà Galili.

¹³ Ku shi fig mà swann Nazarat bàna, ku í yag rig-à mà Kafarnahum n shi mahàn mà nu zàpir-à ni, mà shab jànn Zabuluna ma Naftali,

¹⁴ àjirà bu-à Ishaya mpìr-à rii dang kyann jir Shidun dang sig níng aku shi àràg barà ku dang sig n rag:

¹⁵⁻¹⁶ “Mpir káníng bidim pár shi sig á zufi-à ni.

Mpirká á Zebuluna ma Naftali, ma mpirká á nu níng-à ni, ma ká zyun-à shi sig mà agunn Ning Urdun,

ma ká zyun-à big í mpir Yahudawaká bàna shi sig mà jànn Galili,

mpir káníng bidim pár shi sig á zufi-à ni, ama tàma-à níng àyar yar wann bi hing á byarbá ni.”

17 A byar-à níng hi, Yesu kà mi ri dang rag jir Shìdun n rag, abig fim bu pyir sa, jir kai bàna àyúnn-à Shìdun má na kùrwá nyàan fòr.

Yesu Bar Mpir Agban Jái Yina Abig Shi Yann Sukàwá Big

(Mar 1:16-20; Luk 5:1-11)

18 Barà ku ri kyann yag mà nu Ayunn Galili àdòning, sái ku myàng mpir pyàná, zyun í Siman zyun-à big ri bar rag Bitrus, ma wunzàwá Andarawus. Big ri vinn birgi mà zàpir-à ni, jir kai bàna big í mpir apànn jái big.

19 Yesu dinya big n rag, “Aning bàg bi mì. Barà níng ri pànn jái níng mà tàg níng barà ná pànn zig bi rág mpirká á byarmi ni.”

20 A byar-à níng hi, big dù báb, n fim rig birgibá, n bàg yag rig ku.

21 Barà ku ri yag àdòning, sái ku myàng mpir pyàná big, zyun í Yakubu wùn Zabadi, big Yohanna wunzàwá. Big shi sig á kòr-à ni, kwonn ma tabá Zabadi. Big ri sa samyib birgibá, sái Yesu bar big.

22 A byar-à níng hi, big dù báb, n fim rig kòrbá ma tabá, n bàg yag ku.

Bir Mpirká Ninànn Nímá Bàg Yag Yesu (Luk 6:17-19)

23 Yesu kyann gban rig finn swannká á jànn Galili mi ri dang jir Shìdun mà tonn bir kwonn-à ni. Ku ri dang jir á shinn barà Shìdun má na kùrwá, mi ri dàb kwonn ma mpir dorká kim kim.

24 Taiwá kàng kwib vinn rig jànn Suriya. A byar-à níng hi, mpirká ri zig bi mpir dorká kim kim, ma ká ri wa shwìn, ma ká zyun-à wàu dab sig big, ma mpir dor kwonnká, ma ká zyun-à dirbá wu tag sig. Ku dàb gban rig big bidim pár.

25 Bir mpirká ninànn nímá dù n kan bàg yag rig ku mà jànn Galili big Dikapolis big Urushalima big Yahudiya big jànn mà agunn Ning Urdun mà jann.

5

Jir á Shinn Mpirká Má Fig Ajwár (Luk 6:20-23)

1 Barà Yesu myàng bir mpirká àdòning, ku nann zu mà shinnkwinn-à ni, n shi màhàn. Yann sukàwá big bi á byarwá ni.

2 A byar-à hi ku kà mi ri tàg big n rag,
3 “Mpirká yì hing Shìdun á kyinnbá ni, n yì hing rag big kinn fig bu bàna níng, bá fig àjwár,

jir kai bàna big shi sig á vù Shìdun, ku í kùrbá.

4 “Mpirká zyun-à pikyinnbá ri bai níng, bá fig àjwár,

jir kai bàna Shìdun má sa tag wann rig pikyinnbá.

5 “Mpirká ri myàng shinnbá àràg big í bu zyun bàna níng, bá fig àjwár, jir kai bàna dunyaru má shi í bubá.

6 “Mpirká zyun-à ri zìm abig sa bu-à Shìdun ri zìm níng, bá fig àjwár, jir kai bàna Shìdun má ya big bu-à big ri zìm.

7 “Mpirká ma ri myàng ashi jàubá, bá fig àjwár, jir kai bàna Shìdun má myàng ashibá tinn.

8 “Mpirká zyun-à ma shi sig ma pikyinn-à kyikyàr, bá fig àjwár, jir kai bàna bá myàng Shìdun.

9 “Mpirká zyun-à ma ri jùn kwonn mpirká í byar ñzyun, bá fig àjwár, jir kai bàna bá bar big yann Shìdun.

10 “Mpirká zyun-à mpirká ma ri ya big shwìn jir shinn bu-à ñsàn big ri sa á zinn Shìdun, bá fig àjwár, jir kai bàna kùr Shìdun í bubá.

11 “Wà mpirká ma ri swau ning, ma sinn kà níng á shwìn, ma gim ya mpirká ñsàng á shinn ná ni jirà níng í bumí, ná fig àjwár.

12 Wà ba sa hing àdòning, aning fig àjwár, jir kai bàna ladaná ùwài nímá shi sig mà wai. Wàning í barà big ri sa sig mpirká ri dang kyann jir Shìdun wàri, káníng wa sig shwìn.

Mann Ma Ayar

(Mar 9:50; Luk 14:34-35)

13 “Ning shi síg ni mann dunyaru. Wà àdór mann ma vinn righing bá sa dor rág ma kai rà? Ai bàna. Má sànn fig rag bàna, bá wir kifinn rig. Mpirká má tib wam zu bar áni.

14 “Ning shi síg ni àyar dunyaru. Finn swann-à ba mi sig mà shinn mwír-à ni má shi fig í bu atàm bàna.

15 Mpir má mònn bàg hing pitila kwá zig fig kwài má bir dim fig áni bàna. Sái kwá sinn á shinn bu àjirà aku yar gban rig lu-à bidim pár.

16 Ayarná aku yar á pyànn mpirká ni àràg barà pitila ri yar àjirà abig myàng bu ñsànká níng ri sa, ma abig wib Taná zyun-à shi sig mà wai.

Atàg Yesu á Shinn Doka

17 “Kada aning kyab rag ñ bi sig jirà ñ vim bir rig doka-à Musa ba sig, kó bu-à mpirká ri dang kyann jir Shìdun ba sig. N bi fig jir wàning bàna, ama ñ bi sig jirà ñ sa yà zu bu-à big ba sig.

¹⁸ Mì ri dinya ning àjai, hár dunyaru ma waisháu má vinn rig, ama áyau doka Musa kó bu ízyun má jànn fig bàna, sái bu-à big ba sig ning ma sa hing.

¹⁹ Mpir-à ma bàg fig doka káníng, kó zyun-à áyau-à ní títi nímá níng bàna, ma tàg mpirká rag abig bàg bàna tinn, bá myàng ku àràg bu títi mà lu Shidun ni. Ama mpir-à ma wib hing doka-à níng, hár ma tàg hing mpirká, bá bar ku í bu úwài mà lu Shidun.

²⁰ Mì ri dinya ning, wà na sa àsàn ná ma kab fig bu malamká ma Farisawaká bàna, ná kà fig kùr Shidun bàna.

Atàg Yesu á Shinn Kyinn Dù

²¹ “Níng fig hing big rì dinya sig àgbamká buyí wàri n rag, kada abig gban kí bàna, mpir-à ma gban hing kí bá wà kwonnwá.

²² Ama mì ri dinya ning mpir-à ma nànn hing àgùnn ma jàuwá big, bá wà kwonnwá. Mpir-à ma dang rag jàuwá í àning, bá zìg yag ku mà pyànn àgbamká ri wà kwonn jir. Mpir-à ma dang rag, jàuwá bàna ma kyinn, bá zìg ku mà tír kà rig mà lu pyir-à ni.

²³ Wà wù ma ri zìm á ya Shidun bu mà luwá ni, mà byar-à níng hi, wà wù ma ri kyab pànn barà ning ma jàuwú bai sig dir,

²⁴ sái á fim rig bu yawú hi màhàn. A yag àjirà á díg jàuwú hi ma aning jùn kwonn rig mpyim, í wà á bi ya rag Shidun bu-à á zìg bí sig.

²⁵ “Mpir-à ma bar sig wù kara, wà ning ma ku ma ri yag á gbib-à ni, á jùn kwonn ma ku, jirà kada aku dang bai wù á pyànn agib jir bàna, agib jir aku ya kà wù á vù asir dir, jirà abig du kà wù á tonn fi bàna.

²⁶ N dinya wù, wa sa fig àdóníng bàna, wà shi mà tonn fi-à ní sái wà wa vinn rìghing bà-à big gib ya sig wù níng.

Atàg Yesu á Shinn Ayái

²⁷ “Níng fig big rì dang rag, ‘Kada á sa àyái bàna.’

²⁸ Ama mì ri dinya ning, mpir-à ma myàng byann hing uwà ma ri zìm aku sa àyái ma wàning, ku sa rìghing àyái á kyinnwá ni.

²⁹ Wà zu vìm nuwú ma ri sa wù á sa bu-à bibai, á kpab zu rig ma á tafinn rig. Sànkab sig wà zuwú aku bai rig ma wà bá ta kà rig dirwú bidim pár á pyir-à ni.

³⁰ Wà vìm nuwú ma ri sa bu-à bibai, á gib kìm rig ma á tafinn rig, sànkab sig nì àdóníng ma wà dirwú bidim pár má kà á pyir-à ni.

Atàg Yesu á Shinn Ban Gban

(Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ “Big dang hing n rag ‘Mpir-à ma kan hing wàwá, aku ya wàning tarkada ban gban.’

³² Ama mì ri dinya ning, mpir-à ma kan tafinn hing wàwá, wà ma í jír àyái bàna, ku ri sinn kà a wàning sa àyái. Mpir-à ma zìg hing uwà-à big kan tafinn sig àkan tafinn, ku ri sa àyái ma wàning tinn.

Atàg Yesu á Shinn Kì Tun

³³ “Níng fig hing big rì dinya hing àgbamká n rag, ‘Wà wa tun hing kí, á sa bu-à á gib sig nu ma Shidun n rag wá sa níng.’

³⁴ Ama mì ri dinya ning, aning tun kí bàna, kó títi nímá, kó ma waisháu, jir kai bàna í byar-à Shidun ri na kùrwá,

³⁵ kó mà jànn á jinn ni, jir kai bàna í byar-à Shidun ri tib barwá àni, kó mà Urushalima, jir kai bàna í finn swann kùr úwài.

³⁶ Kada á tun kí ma shinnwú bàna, jir kai bàna wá sa yì fig jinn mimìg aku kàng pipir bàna.

³⁷ Kada aning tun kí bàna, ama aning zìm rag, ‘Nn,’ kó ‘A a.’ Wà na tun hing kí, sànkab fig bàna.

Atàg Yesu á Shinn Bu Sa Pyann

(Luk 6:29-30)

³⁸ “Níng fig hing big dang rag, ‘Mpir-à ma wab bàg zuwú, á wab bàg zuwá tinn. Mpir-à ma wab kag nginnwú, á wab kag nginnwá tinn.’

³⁹ Ama mì ri dinya ning tàma-à níng kada aning sa pyann mpir-à ma sa ning bu-à bibai bàna. Mpir-à ma dab wù vù á sun kyar agunn vìm nu, á vìm bir ya ku agunn vìm sùr-à tinn.

⁴⁰ Mpir-à ma bar karawú àjirà aku zìg jàwú, á fim ya ku jà wàuwú tinn.

⁴¹ Mpir-à ma sinn kà wù ma gban rag á swann ya ku swànnwá mel zyun, á swann ya ku mel pyàna.

⁴² Mpir ma vig wù bu, á ya ku. Mpir ma ri zìm aku zìg tonn á byarwú ni, á ya ku.

Aning Zìm Mpir Azíbná

(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ “Níng fig hing big rì dang rag, ‘A zìm jàuwú, á ngàng mpir azíbwú.’

⁴⁴ Ama tàma-à níng mì ri dinya ning aning zìm mpir azíbná. Mpir-à ma sinn kà ning á shwìn, aning vig ya ku Shidun, àjirà á Shidun sa sànkab ya ku.

⁴⁵ Wà na sa hing àdóníng, ná shi yann òsàn mà byar Taná mà wai. Ku ri sa àyúnn ri yar wann bí á byar mpir bibaiká ma mpir nsànká. Ku ri sa shyú ri tab mà byar mpirká ri sa bu-à òsàn ma ká ri sa bu-à bibai tinn.

⁴⁶ Wà ning ma ri zìm íri mpir azímná, Shidun má ya fig ning bu-à níng ri zìm

bàna. Kó mpìr azìg bàì jànnká má, ri zìm mpìr azìmbá.

⁴⁷ Wà níng ma ri bib kà íri jàuná, sàñ fig bàna. Níng kab sig mpìr kádà níng ma kai rà? Kó mpìrká yì fig Shìdun bàna má, ri bib kà jàubá.

⁴⁸ Anìng shì mpìrká shì sig ma pikyinn-à ònsàn, àràg barà Taná mà wai shì sig ma pikyinn-à ònsàn níng.

6

Atàg Yesu á Shinn Bu Ya

¹ “Anìng myàng, kada anìng ya mpìrká bu jìrà níng myàng sig zu mpìrká bàna. Na sa hìng àdòníng, ná òg fig bu zyun mà byar Taná mà wai bàna.

² “Wà wù má ya mpìr bu, kada á sa mpìrká abìg yì wù ri ya bu bàna, àràg barà mpìrká káhi ri sa mà tonn bìr kwonn-à ní, mà gbìb-à ní tinn, àjìrà mpìrká abìg myàng big, ma abìg wìb big. Mì ri dinya níng àjai, big zig rìghing ladabá.

³ A sai-à wá ya mpìr ashiká bu á bònn yíya. Kada á zìm vìm sùrwú aku yì bu-à vìm nuwú ri sa bàna,

⁴ jìr kai bàna bu-à wa bònn ya sig áya, Tawú zyun-à myàng sig níng, má swàb kà ya wù.

Yesu Tàg Mpìrká Barà Bá Vig Shìdun (Luk 11:2-4)

⁵ “Sai-à ná vig Shìdun, kada anìng sa àràg barà mpìr agbar dù shinnká ri sa níng bàna, jìr kai bàna big ri zìm abìg sar dù nann zu á tonn bìr kwonn-à ní ma gbìb-à ní abìg vig Shìdun, àjìrà mpìrká abìg myàng big. Mì ri dinya níng àjai big zig rìghing ladabá.

⁶ Sai-à wa vig Shìdun, á kà mà tonnwú ní, á kìg òm rig nu nkyun-à ma á vig Tawú zyun-à ri myàng wù barà à bònn shì sig mì ri vig ku. Kwá ya swàb kà ya wù.

⁷ “Wà níng ma ri vig Shìdun kada anìng dang nànn jìrká zyun-à bàna ma yìr, àràg barà mpìr asa bukiká ri sa níng bàna. Big ri kyab rag bu sinnbá má fig jìrbá wà ba vig hìng big nínànn nímá.

⁸ Kada anìng shì àràg big bàna, jìr kai bàna Taná yì rìghing bu-à níng ri zìm sai-à níng vig fig ma ku bàna.

⁹ Wàníng í barà ná vig Shìdun áni, anìng dang rag, “Tayí wá mà wai, á sa mpìrká abìg wìb zinnwú.

¹⁰ Byar shu kùrwú aku bì á byaryí ní. Ayi sa bu-à wù ri zìm á dunyaru àràg barà big ri sa mà wai.

¹¹ A ya yì buju àyúnn ma àyúnn.

¹² A yafa ya yì bu bibaiká yì ri sa, àràg barà yì ri yafa ya mpìrká ri sa yì bu-à bibai níng.

¹³ Kada á fim yì ayi sa bu-à bibai bàna.

A zig zu yì á vù Shaitan mpìr-à bibai.’

¹⁴ “Wà na yafa ya mpìrká bu pyìrbá, Taná mà wai má yafa ya níng tinn.

¹⁵ Wà na yafa ya fig mpìrká bu pyìrbá bàna, Taná mà yafa ya fig níng buná bàna tinn.

Atàg Yesu á Shinn Nu Sinn

¹⁶ “Sai-à níng ma ri sinn nu, kada anìng gbar sir munnpyànn ná àràg barà mpìr agbar dù shinnká ri sa níng bàna. Big ri sa àdòníng àjìrà mpìrká abìg yì rag big ri sinn nu. Mì ri dinya níng àjai, big òg rìghing ladabá.

¹⁷ Ama wù, á sai-à wa sinn nu, á tung byìr á shinnwú ní ma á tu zuwú,

¹⁸ àjìrà kada mpìrká abìg yì rag wù ri sinn nu bàna. Sáí Tawú zyun-à big ri myàng fig ku bàna níng, aku yì ní. Taná zyun-à ri myàng bu-à níng ri bònn sa níng, ku í àsàin-à má ya níng lada.

Anìng Sinn Gbam Buká Nìng Shì Sig Ma Káhi Nìng Mà Wai (Luk 12:33-34)

¹⁹ “Kada anìng sinn gbam buká níng shì sig ma káhi níng á dunyaru bàna, byar-à ayìgkwài má yìg jì sa bai rig, má da rig jì, byar-à ajwùkà má jwì rig.

²⁰ Ama anìng sinn gbam buká buná mà wai, byar-à ayìgkwài má yìg jì sa bai fig bàna, má da fig jì bàna, ajwùkà má jwì fig bàna tinn.

²¹ Byar-à buká buná ma shì sig, í byar-à kyinn ná má shì mähàn tinn.

Zuyí í Ayar Dìryí

(Luk 11:34-36)

²² “Zuyí shì sig àràg í àyar dìryí. Wà zuwú ma àgbam, òmwú bidim pár má yar yà zu rig.

²³ Ama wà zuwú ma sàñ fig bàna, òmwú má yar yà zu fig bàna. Wà àyar-à á òmwú ní níng ma í zufi, zufi-à níng má shì á shinn rà?

Kada Anìng Kyab Bu Zyun Bàna

(Luk 16:13; 12:22-31)

²⁴ “Mpìr òzyun má wìb sar fig àsàin lu pyàna bàna. Sáí dáí kwá ngàng zyun, má zìm zyun, kó kwá fig jìr zyun, má ngàng jìr zyun. Wà na zìm kab síg bàì, ná zìm fig Shìdun bàna.

²⁵ “Mì ri dinya níng jìr-à níng, kada anìng kyab jìr á shinn byar shuná ní bàna, kó buju-à ná jì, kó bu-à ná wa bàna, kó jà-à ná wir kà á òrná ní bàna. Yonki kab hìng buju. Òrná kab hìng jà.

²⁶ Anìng myàng ayinnbuká, big ri tàg fig buju bàna, big ri binn fig buju bàna, big bàna ma vonn, ama Taná mà wai ri pyag big í ní. Buná, níng kab fig ayinnbu kánìng bàna rà?

²⁷ Wà ning ma ri kyab jír, jír kyabná má swàb kà ya fig ning yonki bàna.

²⁸ “Bu-à sa ning ri kyab jir ja wà ná wir kà á òdóná ni í jir kai rà? Aning myàng awu buká mà awúnn-à ni barà big ri wài áni. Big ri sa fig swàm bàna, big ri pinn fig shwam bàna tinn.

²⁹ Mì ri dinya ning jir àjai, kó Sulemanu ma bàiká ma jàkà ku shi sig ma kàhi níng, sàñ fòr fig awu bu káníng bàna.

³⁰ I Shidun ri sá nì byannká abig shi òsàn, kó barà big ri shi nonn fig bàna níng. Wà mà àdóníng, ning yì fig wà Shidun má ya ning ja-à ná wir bàna rà? Bu-à sa ning ri bir fig pikyinn ná á byar Shidun ni bàna í jir kai rà?

³¹ “Jir wàníng, kada aning kyab jir bu-à ná ji, kó bu-à ná wa, kó bu-à ná wir kà á òdóná ni bàna.

³² Bu káníng bidim pár í mpírká zyun-à yì fig Shidun bàna níng ri kyab kyánn ni á pikyinnbá ni. Ama buná, Taná mà wai yì hing rag, ning ri zìm bu káníng, kwá ya ning.

³³ Bu-à ná sa jag bàna, aning kyab jír áshinn barà Shidun ri na kùrwá, aning sa bu-à òsàn àràg barà Shidun ri sa níng. I wà kwá ya swàb kà ning bu-à ning ri zìm.

³⁴ Kada aning kyab jir wà akin bàna. Kada aning kyab shwin wà akin bàna, wà akin í bu Shidun. Aning kyab íri shwin-à wà janá-à níng.

7

Kada Aning Wà Kwonn Mpir Bàna (Luk 6:37-38, 41-42)

¹ “Kada aning wà kwonn mpir bàna, jira kada a Shidun wà kwonn ná bàna tinn.

² Gbib-à ning ri wà mpírká kwonn áni níng, í gbib-à Shidun má wà ning kwonn áni tinn. Tasa-à na màg ya sig jauna áni, ning má Shidun má màg ya ning ma kàhi tinn.

³ Sàshinn wù ri dinya jàuwú, ku í mpir-à bibai, ama à sa kab bu bibai-à ini ning rà? Sàshinn wù ri dinya jàuwú bu shi sig á yizuwá ni, ama à màm jànn righing buwú shi sig ùwài níma á yizuwú ni níng rà?

⁴ Sàshinn wà dinya jàuwú rag, wà zìg zu ya ku bu-à kù kà sig ku á yizuwá ni, n fim rig buwú ùwài níma zyun-à shi sig á zuwú ni níng rà?

⁵ Wù mpir kyinn pyàna, á zìg zu jag ma buwú ùwài níma shi sig á zuwú ni níng, àjira á myàng kyàr, ma á zìg zu ya jàuwú buwá tinn.

⁶ “Kada aning ya báiká bu-à kyikyàr bàna, kada aning ya zyùkà àmyinn wàin bàna tinn. Na sa hing àdóníng, bá tib wam zu barbá áni, bá kàng bi má pànn zwam ning.

Wà Na Vig Hing Shidun Kwá Ya Ning (Luk 11:9-13)

⁷ “Aning vig, bá ya ning. Aning yàn, ná dig. Aning kwib nu nkyun-à, bá pù ya ning.

⁸ Kó ni ma vig hing, bá ya ku. Mpir-à ma yàn hing, kwá dig. Mpir-à ma kwib hing nu nkyun-à, bá pù ya ku.

⁹ Ning mpírká shi sig ma yann, wà yanká buná ma vig ning buju, ná ya big abàn rà?

¹⁰ Kó wà ba vig ning jái, ná ya big bushuwú rà?

¹¹ Ning zyun-à ning í mpírká bibai má, ning yì hing barà ná ya yanká buná big bu òsàn òsàn, n bi bib Taná zyun-à mà wai, kwá ya ning bu òsànká wà na vig hing ku.

¹² “Barà ning ri zìm á mpir sa ya ning níng, ning má, aning sa ya mpir àdóníng tinn. Wàníng í yir doka-à Shidun ri zìm ayi sa. Wàníng í bu-à mpírká ri dang kyann jir Shidun ba sig.

Jír á Shinn Nu Nkyun-à Ya Fig Aya Bàna (Luk 13:24)

¹³ “Aning kà á nu nkyun-à ya fig aya bàna níng, jir kai bàna nu nkyun-à ma gbib-à má zìg yag mpir mà byar pyir-à ni níng ya sig wàni. Gbib-à hi bàna ma shwin, mpírká ninàn níma má bag wàning hi.

¹⁴ Gbib-à má zìg yag mpírká mà byar yonki-à níng, ya fig aya bàna. Gbib-à hi shi sig ma shwin. Mpírká má kà mà byar-à níng hi, nànn fig bàna.

Mpir-à Nsàn Má Sa Bu-à Nsàn (Luk 6:43-44)

¹⁵ “Kada aning zìm mpírká ri gim òsàng rag big í mpir adang kyann jir Shidun níng abig tonn gban ning bàna. Big shi sig àràg í àdùn á zu-à ni, ama big í mpir bibai àràg jwànnzwam.

¹⁶ Ná myàng yì big á swàmbá ni. Kó swai bin-à wà áni ri wan awanwá. Mpir má dig fig awan ating á bin sí bàna. Mpir má dig fig awan murbu á bin bàna.

¹⁷ Bín òsàn ma wan awan òsàn. Ama bín àbai má wan awan àbai.

¹⁸ Bín òsàn má wan fig awan àbai bàna, bín àbai má wan fig awan òsàn bàna.

¹⁹ Bín-à ma wan fig awan òsàn bàna, bá gib rig, má ta kà rig mà pyir-à ni.

²⁰ Wàníng í barà ná myàng yì mpírká ri gim òsàng rag big í yann aswam Shidun níng áni, á byar swàmbá big ri sa.

Yesu Má Dang Rag ò Yì Fig Ning Bàna (Luk 13:25-27)

²¹ “I jir wà kó ni ri bar mù rag, ‘Shinn Lumí, Shinn Lumí,’ má kà ni lu Shidun bàna. Ama sái mpir-à ma ri sa bu-à Tamí mà wai ri zìm.

²² Ayúnn-à níng hi, mpírká nínànn nímá má bar mí rag, 'Shinn Luyí, Shinn Luyí, á zinnwú ni yi ri dang jír Shidun, á zinnwú ni yi ri kan zu wàuká, mí ri sa bu mamakiká kim kim á zinnwú ni.'

²³ A byar-à níng hi, má dinya big rag, 'N yi fig níng bàna, aning dù á pyànnmí ni, níng í mpírká ri sa bu-à bibai.'

*Tai Mpir Ami Tonn-à Nsàn
(Luk 6:47-49)*

²⁴ "Mpir-à ma fig hing jír mí ma wib hing, ku shi sig àràg mpir yar-à mí sig tonn-wá á shinn abàn-à ni.

²⁵ Barà shyù bi tab, níngká na mònn rig ma zàpír, wàu shyù bi gbar ma gbam á tonn-à níng hi, ama tonn-à hi kù fig bàna, jír kai bàna big mí sig á shinn abàn-à ni.

²⁶ "Mpir-à ma fig hing jír mí ma wib fig bàna, ku shi sig àràg mpir àning-à mí sig tonn-wá á shinn vun-à ni.

²⁷ Barà shyù-à tab, níng-à gbànn yor, wàu shyù bi gbar ma gbam á tonn-à níng hi. A byar-à hi tonn-à í wim wann rig-à wib."

Gbam Yesu

²⁸ Barà Yesu dang kinn rig jír káníng, sái mpírká kwonn shi sig màhàn níng, sa mamaki ma buká ku ri tàg níng, ²⁹ jír kai bàna bu tàg wá shi sig ma gbam, shi fig àràg bu tàg malamká bubá bàna.

8

*Yesu Dàb Gbam Mpir Dor Àkùnn
(Mar 1:40-45; Luk 5:12-16)*

¹ Barà Yesu tíg wann bi má shinnkwinn-à ni, sái bìr mpírká bàg yag ku.

² A byar-à níng hi, mpir dor àkùnn zyun bi á byarwá ni n binn kír wann á pyànnwá ni n rag, "Shinn Lumí, wá wa zim hing, á shi sig ma gbam-à wá dàb gbam mí."

³ Yesu du yag vùwá n tib ku vù á dir-à ni n rag, "N zim hing, á gbam á dorwú ni." A byar-à níng hi, wunù-à níng í gbam rig-à. Dor àkùnn-à níng dà fim righing ku.

⁴ I wá Yesu dinya ku rag, "Kada á dinya mpir bu-à sa sig níng bàna. Ama á yag mà lu Shidun ni, á yag tya àgbam-à ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni dirwú, ma á ya bu màhàn, àràg barà Musa dang sig abig sa, jirà mpírká abig myàng barà á gbam righing níng."

Yesu Dàb Gbam Wùn Lu Agbam Soja Zyun

(Luk 7:1-10; Yoh 4:43-54)

⁵ Barà Yesu ri kà yag mà Kafarnahum, sái àgbam soja zyun bi á byar Yesu n vig ku,

⁶ n rag, "Shinn Lumí, wùn lumí na sig dor mà lu-à ni. Dirwá ma barwá wu tag righing. Ku ri wa shwin wani."

⁷ Yesu dinya ku rag, "Má bi má dàb gbam ku."

⁸ A byar-à níng hi, mpir àgbam-à níng zim n rag, "Shinn Lumí, ò kinn fig wá wá bi hár á lumí ni bàna. A dang íri jír mà byar-à á sar sig níng, jirà wùn lumí aku gbam rig. Kwá gbam rig wá wa dang hing.

⁹ Mí má, ò shi sig á vù mpir zyun ni. Sojaká shi sig á vù mí ni tinn, ma dinya hing zyun-à níng rag aku yag, kwá yag rig, zyun-à bó aku bi, kwá bi rig. Ma dinya hing fàumí rag aku sa bu-à níng, kwá sa rig."

¹⁰ Barà Yesu fig àdòning, sái ku sa mamaki n dinya mpírká ri bàg ku níng n rag, "Mí ri dinya níng àjai, kó áyau mpírká á Israila, ò myàng fig mpir-à má bìr pikiyinnwá á byarmí ni àràg wunù-à níng bàna.

¹¹ Mí ri dinya níng, mpírká nínànn nímá má bi má agunn àyúnn sànkýur ma agunn àyúnn àkamzau, bá shi, má ji buju ma Ibrahim ma Ishaku ma Yakubu mà lu Shidun ni mà wai.

¹² Ama yann Israila, bà zig big má ta kà á zufi-à ni, byar-à bá kig nàikitáu hár ma zwàm kà vù á nginn wani."

¹³ Yesu dinya àgbam soja-à níng n rag, "A yag kyonnwú. Barà á bìr sig pikyinnwú á dirmí ni níng, aku shi àdòning."

A byar-à níng hi wùn luwá í gbam rig-à.

*Yesu Dàb Gbam Mpirká Nínànn Nímá
(Mar 1:29-34; Luk 4:38-41)*

¹⁴ Yesu kà mà lu Bitrus. Bitrus bó, na wàwá na sig dor awáu.

¹⁵ Yesu pànn vùwá, á byar-à hi awàu-à í fim rig-à ku, ku dù nann zu n sa wàning buju.

¹⁶ Barà kamzau rag aku sa níng, sái big zig bi mpírká zyun-à wàu dab sig big níng á byar Yesu. Ku dang íri jír átai, wàuká í zu rig-à. Ku dàb gbam kwonn ma mpir dorká bidim pár.

¹⁷ Bu káníng sa sig àdòning, jír kai bàna Ishaya mpir-à rii dang kyann jír Shidun dang sig rag, "I ku kwá áwinwá ni ku zig zu sig dorká buyí í ni."

*Mpirká Zyun-à Dang Rag Bá Bàg Yesu
(Luk 9:57-62)*

¹⁸ Barà Yesu myàng mpírká nànn kab gbam á pyànnwá ni àdòning, sái ku dinya yann sukáwá big n rag, abig zig yag ku mà jann.

¹⁹ Sái malam zyun bi á byar Yesu n rag, "Malam, má bàg yag wù byar-à wa yag bidim pár."

²⁰ Yesu dinya ku rag, "Jwànnzwamká shi sig ma sharbá, ayinnbuká shi sig ma lubá, ama mí Wùn Mpir Jikwinn, ò bàna mà byar shu."

²¹ Mpir zyun áyau yann sukáká buwá ni dinya ku rag, “Agbammí, sai tamí ma wu hing ma jì ku hing, í wà má bàg wù.”

²² A byar-à níng hi Yesu dinya ku rag, “A bàg bi mì, á fim mpírká zyun-à ri bàg fig mì bàna abig jì kibá.”

Yesu Kan Dim Wàu Shyù
(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Barà Yesu kà mà kòr-à ni àdòning, sái yann sukáká buwá big bàg yag ku.

²⁴ A byar-à hi, wàu shyù bi gbar ma gbam wùwàì nímá á zàpìr-à ni. Kòr-à shi shìrag má sib kà rig mà zàpìr-à ni. A sai-à níng hi, Yesu ri na aná.

²⁵ Yann sukáká buwá yag n bar finn zir ku n rag, “Shinn Luyí, á zig zu yi, wà ma nímá bàna yá wu.”

²⁶ Yesu bib big n rag, “Bu-à sa níng ri shàr zinn í jìr kai rà? Níng bir fig pikyinn ná á byarmí ni bàna rà?” A byar-à hi ku dang jìr ma gbam, n kan dim rig wàu-à ma zàpìr-à, big í na tag wann rig-à yirr.

²⁷ A byar-à hi kó ni sa mamaki n rag, “Mpir-à níng shi sig áshinn, hár wàu ma zàpìr ri wib jìrwá níng rà?”

Yesu Dàb Gbam Mpir Pyànàkà Wàu Dab Sig Big
(Mar 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Barà Yesu yag mà agunn vù níng-à ni mà jann mà jànn Gadarawá, sái mpir pyànàkà zyun-à wàuká dab sig big níng, díg kwonn ma ku á sai-à big ri zu bi á byar amírká ni. Mpir pyànà káníng hi fàn kab gbam, hár mpírká ri shàr zinnbá, big ri zu fig gbi-à káníng shi sig áni níng bàna.

²⁹ Mpir pyànà káníng yan nài yán n rag, “Wù Wùn Shìdun, bu-à kwonn wù ma yi í kai rà? A bi sig jìrà á ya yi shwìn barà suyí for fig ma bàna níng rà?”

³⁰ Zyùkà nìnànn nímá ri yàn jì bujubá, big nonn fig ma byar-à níng hi bàna.

³¹ Wàu káníng vig Yesu n rag, “Wà wá kan zu yi, á fim yi ayi kà á dir zyù káníng ni.”

³² Ku dinya big n rag, “Aning yag.” Big í zu rig-à, n yag kà rig á dir zyù káníng ni. A byar-à hi zyùkà bidim pár shàr wann bi mà gài-à ni, n kù kà mà zàpìr-à ni, mì í wu rig-à.

³³ A byar-à níng hi, mpírká ri myàng kwonn ma zyù káníng, shàr yag mà finn swann-à ni, n dinya gban rig mpírká bu-à sa sig mpírká zyun-à wàu dab sig big níng.

³⁴ Mpírká nìnànn nímá mà finn swann-à ni yag àjìrà abig myàng Yesu. Barà big myàng ku àdòning, big vig ku aku dù á jànnbá ni.

9

Yesu Dàb Gbam Mpir Dir Wu Titag
(Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Yesu kà mà kòr-à ni, n zu yag mà jann, n kàng yag mà finn swannwá ni.

² Mpírká káhi swann zig bi mpir zyun-à dirwá wu tag sig. Ku na sig á syu-à ni. Barà Yesu myàng big bir sig pikyinnbá á dirwá ni àdòning, sái ku dinya mpir dir wu titag-à níng n rag, “Wùnmí, á tìb pikyinnwù, ñ yafa ya rìghing wù bu pyírká buwú.”

³ A byar-à níng hi, malamká dang jìr ma ba dirbá n rag, “Mpir-à níng sa bai hing zinn Shìdun.”

⁴ Yesu yi rìghing bu-à big ri kyab á kyinnbá ni, sái ku bib big n rag, “Bu-à sa níng ri kyab bu-à bibai á kyinn ná ni àdòning, í jìr kai rà?”

⁵ Ku bib big n rag, “I wà áni fonn kab sig ní rà, wà ma dang rag, ‘N yafa rìghing wù bu pyírwú,’ ma wà ma dang rag, ‘A dù nann zu á kyann kyonn?’ I wà áni fonn kab sig ní rà?”

⁶ Ama mà tiya níng rag, mì Wùn Mpir Jìkwinn, ñ shi sig ma gbam á dunyaru barà mà yafa ya mpir bu pyírwá.” Ku dinya mpir dir wu titag-à níng n rag, “A dù nann zu, á pinn syuwú ma á kàng yag mà luwú ni.”

⁷ A byar-à níng hi, mpir-à níng dù nann zu, n yag mà lu-à ni.

⁸ Barà bìr mpírká myàng àdòning, zinn pànn rig big, big swam yan zinn Shìdun barà ku ya sig mpir gbam-à níng.

Yesu Bar Matiyu a Wàning Shi Wùn Sukawá
(Mar 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Barà Yesu ri wam zu àdòning, ku myàng mpir zyun zinnwá í Matiyu, ku í mpir azig bàì jànn, ku shi sig mà nu swámwá ni. A byar-à níng hi, Yesu bar bi ku n rag, “A bàg mì.”

Ku dù n bàg yag wàning.

¹⁰ Barà Yesu ri jì buju mà lu Matiyu àdòning, sái mpir azig bàì jànnká nìnànn nímá ma mpir bu pyírká bi n jì buju ma ku, ma yann sukáká buwá big.

¹¹ Barà Farisawáká myàng àdòning, big bib yann sukáká buwá n rag, “Bu-à sa Shinn Luná ri jì kwonn buju ma mpir azig bàì jànnká, ma mpir bu pyírká í jìr kai rà?”

¹² Barà Yesu fig àdòning, ku dinya big n rag, “Mpir-à shi sig ma gbam dir ku ri yàn fig adàb dor bàna, sái mpir-à dirwá ma ri wùwa í mpir-à ri yàn kyann adàb dor.

¹³ Aning yag ma aning kyab bu-à jìr Shìdun dang sig rag, ‘Bu-à mì ri zìm bàna, aning myàng ashi mpírká, ma wà níng nìm má twib swann bu á pyànnmí ni.’ N bi sig á dunyaru jìrà ñ bar mpir bu pyírká. N

bi fig á byar mpirká ri kyab rag big í mpír sisàn níng bàna.”

*Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sinn
(Mar 2:18-22; Luk 5:33-39)*

¹⁴ Yann aswam Yohanna bi á byar Yesu n bib ku rag, “Bu-à sa yi ma Farisawaká ri sinn nu kó ákaun, ama yann sukáwú big ri sinn fig nu bàna níng, í jir kai rà?”

¹⁵ Yesu sa big misali n dang rag, “Wà àyúnn-à mpír zyun ma sir ban, jáuwá big má fig ájwár. Bá sinn fig nu bàna. Ama àyúnn zyun ki ma zig ríghing wunù-à níng, àyúnn-à níng hi jáuwá big má sinn nu.

¹⁶ “Mpír má zig fig já àpyú má kwib bàg kwonn fig ma já àkor bàna. Mpír ma kwib bàg kwonn hing já àpyú ma já àkor, àkor-à má ka zu rig, má ka bai kab wàri.

¹⁷ Walako mpír-à ma wir kà zàn inabi àpyú á wau àkor, zàn inabi àpyú sái wau àpyú tinn. Zàn inabi àpyú ba wir kà hing á wau àkor má ka rig, zàn inabi-à má wir kifinn rig. Zàn inabi àpyú big ri wir kà á wau àpyú. Má àdòning, zàn inabi-à hi má zu kifinn fig bàna. Wau-à hi má bai fig bàna tinn.”

*Yesu Dàb Wim Ki n Dàb Gbam Uwà Zyun Dor Wàjì
(Mar 5:21-43; Luk 8:40-56)*

¹⁸ Barà Yesu dinya big jír àdòning, sái àgbam mpír Yahudawa zyun bi á byarwá ni, n binn kir wann á pyànnwá ni n rag, “Wùn uwámí wu ríghing, wúshèní, mì ri zím á bi á tib ku vù á òr-à ni àjirà aku wim kàng rig.”

¹⁹ A byar-à hi, Yesu ma yann sukàwá big dù n bàg yag ku.

²⁰ Uwà zyun dor wàjì ri sa shi ku hár ji dwib agban pyàna, àsà-à hi gib fig bàna. Ku bi àsim Yesu n tib vù á sung já wàning.

²¹ Ku kyab á pikyinnwá ni n rag, kó wá kwa tib hing íri já wàning kwá gbam rig.

²² Barà Yesu myàng kàng bi zu àsim, sái ku myàng wàning n rag, “Wùnmí, á fig ájwár, jir kai bàna pikyinnwá à bir sig á òr-à ni níng, dàb gbam ríghing wù.” Gbìb fig tá bàna, uwà-à níng í gbam rig-à.

²³ Barà Yesu kà yag má lu àgbam-à hi àdòning, ku myàng mpirká ri winn shàm ma yur ma bir mpirká, big ri gbam nài gbam jir ki-à wu sig níng.

²⁴ Ku dinya big n rag, “Aning dù áyág, wùn uwà-à níng wu fig bàna, ku ri na aná.” A byar-à níng hi, big jwann ku jonn yawari.

²⁵ Barà bir mpír káníng zu yag má myann àdòning, ku kà yag n pànn wùn-à hi á vù-à ni, wàning í dù nann zu-à.

²⁶ Tai bu-à ku sa sig níng, kàng kwib gban rig jànn-à hi bidim pár.

Yesu Dàb Gbam Mpír Afau Big Pyàna

²⁷ A byar-à níng hi, Barà Yesu fim rig swann-à hi mi ri yag àdòning, sái mpír àfau big pyàna bàg yag ku n rag, “A myàng ashiyí, Wùn Dawuda.”

²⁸ Barà ku kà yag má lu-à ni, mpír àfau káníng yag má byarwá ni. Yesu bib big n rag, “Níng bir hing pikyinn rag má dàb gban níng rà?”

Big zím n rag, “Nn, Shinn Luyí.”

²⁹ I byar-à hi ku tib káníng vù á zubá ni n rag, “Barà níng bir hing pikyinn ná á òr-à ni níng, aku shi àdòning.”

³⁰ A byar-à níng hi, zubá í pù finn rig-à. Ama Yesu twib big byur n rag, “Aning myàng, kada aning dinya mpír zyun bàna.”

³¹ Ama big dù n yag dinya gban rig mpirká á jànn-à ni tai bu-à Yesu sa sig bidim pár.

Yesu Dàb Gbam Mpír-à Dang Sar Fig Jír Bàna

³² Barà big ri zu yag àdòning, sái big zig bi mpír-à dang sar fig jír bàna á byar Yesu. I wau dab sig ku ni.

³³ Barà Yesu kan zu rig wàu-à níng àdòning, sái mpír-à níng dang rag jír. A byar-à níng hi, bir mpirká sa mamaki n rag, big myàng fig bu àdòning kó kàun nzyun á jànn Israila bàna.

³⁴ A byar-à hi barà Farisawaká myàng àdòning, big dang rag, “Ku ri kan zu wàu káníng ma gbam kùr wàu.”

Yesu Rag Abig Vig Shidun Aku Swam Bi Mpirká Má Dang Jir Ajwár

³⁵ Yesu kyann gban rig finn swannká ma kauyeká, mì ri tàg jir Shidun má tonn shinn kwonn-à ni, mì ri dinya mpirká jír á shinn barà Shidun má na kùrwá. Ku ri dàb gbam kwonn ma mpír dorká kim kim.

³⁶ Barà ku myàng bir mpirká àdòning, sái ashi káníng pànn rig ku, jir kai bàna big ri wa shwin, big yi fig bu-à bá sa bàna. Big shi sig àràg í àdunká bàna ma anu.

³⁷ A byar-à níng hi ku dinya yann sukàwá big n rag, “Bujuká byann ríghing, ama abinnká nànn fig bàna.

³⁸ Aning vig Shidun àsàin da-à níng, aku swam bi mpirká zyun-à má binn buju-à hi.”

10

*Yann Aswam Yesu Dwib Agban Pyàna
(Mar 3:13-19; Luk 6:12-16)*

¹ Yesu bar kwonn bi yann aswamká buwá big dwib agban pyàna n ya káníng gban wá bá kan zu wàu á òr-à ni, ma abig dàb gban dor kó swai-à wá àni bidim pár.

² Zinn yann aswam dwib agban pyàna káníng í Siman Bitrus, ma wunzáwá Andarawus, ma Yakubu wùn Zabadi, ma wunzáwá Yohanna,

³ Filibus ma Bartalamawas, Toma ma Matiyu zyun-à rii zig bàì jànn, ma Yakubu wùn Halfa, ma Tadawas,

⁴ ma Siman Zaloti, ma Yahuda Iskariyoti zyun-à wann tafinn sig Yesu.

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyàna

(Mar 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Mpir dwib agban pyàna káníng, Yesu swam yag big n ya big gban n rag, “Aning yag íri byar Yahudawaká, kada aning ká mà finn swann mpirká zyun-à big í Yahudawa bàna, ma swann Samariya bàna tinn.

⁶ Ama aning yag mà byar mpirká mà jànn Israilla. Big shi sig àràg í àdùnká zyun-à nang jànn sig.

⁷ Wà na yag hing, aning yag dang jir Shidun, aning rag, ‘Ayúnn-à Shidun mà na kùrwá àni ning, nyaan fòr.’

⁸ Aning dàb gban mpir dorká, aning dàb wim kíká, aning dàb gban mpir dor àkùnnká, aning kan zu wàuká á dir mpirká ni. Ning dig sig gban-à ning átai, aning dàb gban mpirká átai tinn. Kada aning kyab jir bàì kó bu zyun bàna.

⁹ Kada aning zig bàì bàna, kó títi nímá.

¹⁰ Kada aning zig lùr á kyonn ná ni bàna, kó já pyàna, kó tab, kó tun bàna, jir kai bàna mpir asa swàm, sàns sig abig ya ku bu-à ku ri zim.

¹¹ “Wà na yag hing mà finn swann kó kauye zyun ni, aning yàn mpir òsàn zyun-à ma zim hing rag aning shi mà luwá ni, aning shi mà luwá ni há r ayúnn-à ná dù.

¹² Na ká hing mà lu zyun ni, aning dang rag, Shidun aku sa sàns ya big.

¹³ Wà mpir á lu-à hi ma shà hing ning nài bib-à ning bib ká sig big ning, aku shi àdòning. Ama wà ba shà fig ning bàna, nài bib-à ning aku kàng bi á byarná ni. Aning fim rig lu-à hi.

¹⁴ Finn swann-à na yag bidim pár, mpirká màhàn ma shà fig ning, ma zim fig jirná bàna, aning dab pig kyàr rig àzwimká á barná ni ma aning fim rig finn swann-à hi.

¹⁵ Mì ri dinya ning àjai, àsai-à Shidun mà wà kwonnwá níng, mpirká zyun-à ngàng sig ning níng, bá wa shwin, shwinbá mà kab bu mpirká á Saduma ma Gamurata.

Yesu Dang Rag Bá Ya Mpirká Buwá Shwin Wàni

(Mar 13:9-13; Luk 21:12-17)

¹⁶ “Mì ri swam yag ning àràg barà big ri swam yag àdùnká áyau bir jwànnzwamká

ni. Aning shi ma yar àràg bushùwí. Aning shi àràg àlàb zyun-à ri yàn fig jir bàna.

¹⁷ Aning sa àdàn, jir kai bàna mpirká káhi mà pànn ning mà zig yag ning mà byar agib jir, bá yang ning ashor mà tonn bir kwonn-à ni.

¹⁸ A jir shinnmí ni bá zig yag ning mà byar agib jirká, mà kùrká. Bá zig yag ning jir shinnmí jirà aning dinya big, ma mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, jir Shidun.

¹⁹ Ama á sai-à ba zig yag ning mà byar-à bá wà ning kwonn, kada aning gib kyinn jir bu-à ná dang bàna. Ayúnn-à hi, Shidun mà tiya ning bu-à ná dang.

²⁰ Ayúnn-à níng hi, ná dang fig nì ma shinn ná bàna, ama Awun Taná zyun-à shi sig á pikyinn ná ni, mà tàg ning bu-à ná dang.

²¹ “Mpir mà zig rig yiwaiwá, mà ya ká á vù mpirká ni, abig gban rig. Ta mà ya ká wúnwá á vù mpirká ni, abig gban rig. Yanká mà ngàng rig jir tabá ma nàbá, mà ya ká káníng á vù mpirká ni, abig gban rig.

²² Mpirká mà zib ning jir shinnmí, ama mpir-à ma sar gban hing há r kinn kinn, kwá wim zu rig.

²³ Wà mpirká ma zim fig ning mà finn swann-à ning shi sig àni níng bàna, big ma ri ya ning shwin, aning fim rig swann-à hi, aning yag rig mà swann zyun kim. Mì ri dinya ning àjai, na kyann gban fig finn swannká á Israilla bàna, sái wà wùn mpir jikwinn ma kàng bi hing.

²⁴ “Mpir-à ma ri shwann bu, kwá kab fig mpir-à ri tàg ku bàna. Fàu mà kab fig àsàin luwá bàna tinn.

²⁵ Sàns hing mpir ashwann bu aku yì bu àràg mpir-à ri tàg ku, sàns hing fàu aku shi àràg àsàin luwá. Wà mpirká ma bar mì àsàin luná rag, mì í Shaitan, bá bar ningká zyun-à ning ri bàg mì níng, mà kab àdòning.

Aning Shàr Iri Shidun

(Luk 12:2-7)

²⁶ “Kada aning shàr zinn mpirká bàna. Bu-à ma shi sig bu bònn tàms mà zu bi rig á myann, mpirká mà yì rig.

²⁷ Bu-à ma dinya sig ning á zufi-à ni, aning dang kyàr zu rig. Bu-à na bònn fig sig, aning dang zu rig á myann.

²⁸ Kada aning shàr zinn mpirká zyun-à mà gban íri wi dirná, mà gban sar fig adin ná bàna. Ama aning shàr zinn Shidun, zyun-à mà gban sar rig dirná ma adin ná mà lu pyir-à ni.

²⁹ Ning yì fig wà ayinnbu pyàna bá wann tafinn sule bàna rà? Ai kó áyau ayinnbu káníng ni Shidun mà màms jànn fig kó úzyun bàna.

³⁰ Buná kó jinnká á shinn ná ni, Shìdun wànn vinn rìghing.

³¹ Jir wàníng kada aning shàr zinn bàna, jir kai bàna ning kab hing ayinnbuká ninànn nímá.

Aning Dinya Mpirká Rag Ning Ri Bàg Yesu

(Luk 12:8-9)

³² “Wà mpir ma tàg hing shinnwá áyau bir ma rag, ku í bumí, mì má, má sa ya ku àdòning tinn mà byar Tamí mà wai.

³³ Ama mpir-à ma ngang hing mì áyau bir mpirká ni, mì má, má ngang ku á pyànn Tamí ni mà wai tinn.

A Jir Shinn Yesu Ni Mpirká Má Gàb Dir
(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ “Ning ri kyab rag n bi sig jirá ñ jùn kwonn mpirká í byar ñzyun rà? Ai ñ bi fig jirá ñ jùn kwonn mpirká bàna. N bi sig jirá ñ gáfinn mpir.

³⁵ Wùn má ngang tawá, wùn uwá má ngang nàwá. Uwá má ngang na nùwá.

³⁶ Azib mpir má shi á pyù barwá ni.

³⁷ “Mpir-à ma ri zim aku bàg mì, aku zim mì wàni, aku zim kab mì ma tawá ma nàwá ma yanká buwá, má àdòning bàna, kwá shi sar fig wùn sukámí bàna.

³⁸ Mpir-à ma ri zim aku bàg mì, kada aku ngang wà kwá wa shwin àràg barà má wa níng, bàna. Má àdòning bàna, kwá kinn fig barà kwá shi wùn sukámí bàna.

³⁹ Mpir-à ma ri zim ñri yonkiwá, kwá dig fig bàna. Ama mpir-à ma ya tafinn hing yonkiwá jir shinnmí, kwá dig wà kinn kinn.

⁴⁰ “Mpir-à ma pànn hing ning vù pyàná, ku pànn sig mì. Mpir-à ma pànn hing mì vù pyàná, ku pànn sig zyun-à swam bi sig mì.

⁴¹ Mpir-à ma pànn hing wùn aswam Shìdun vù pyàná jirá wàníng í wùn aswam Shìdun, Shìdun má ya swàb kà mpir-à níng hi. Mpir-à ma pànn hing mpir ñsàn vù pyàná jirá wàníng í mpir ñsàn, Shìdun má ya swàb kà ku.

⁴² Kó ni ma ya hing wùn sukámí zyun-à fòr fig bu zyun bàna níng zàpir aku wa, jirá ku í wùn sukámí, Shìdun má ya mpir-à níng hi bu-à ku ri zim.”

11

Yohanna Àsàin Batisma Bib Yesu Jír
(Luk 7:18-35)

¹ Barà Yesu dinya kinn rig yann sukàwá big dwib agban pyàná jír àdòning, ku dù màhàn n yag rig mà kauyeká kim kim mi ri tàg mpirká jir Shìdun.

² Barà Yohanna àsàin batisma shi sig mà tonn fi-à ni, ku fig bar buká Yesu Kristi ri

sa, sái ku swam yag yann sukàwá big mà byar wàníng ni.

³ Big bib Yesu n rag, “A dinya yi, wù í zyun-à Shìdun rì dang sig rag kwá swam bi níng rà, kó ayi shi kir mpir zyun kim rà?”

⁴ A byar-à níng hi, Yesu zim n dinya big n rag, “Aning kàng yag, aning dinya Yohanna bu-à ning fig sig, ma bu-à ning myàng sig.

⁵ N dàb gbam rìghing àfauká, big ri myàng rag mà zubá. N dàb gbam rìghing mpirká kyann sar fig kyonn bàna, big ri kyann rag. N dàb gbam rìghing mpir àkúnnká, ñ dàb gbam rìghing mpir sung àkúnnká, big ri fig rag jír. Mì ri dàb wim mpirká wu rìghing, big ri dù nann zu kàng mà yonkibá. Mì ri dinya mpir ashiká jír ñsàn á shinn Shìdun.

⁶ Aning dinya Yohanna rag, mpir-à ma fim fig wà bir pikyinn á byarmí ni bàna, Shìdun má sa sán ya ku.”

⁷ Barà yann suká Yohanna big yag rig, sái Yesu dinya mpirká kwonn shi sig ma ku níng jír á shinn Yohanna. Ku bib rag, “Ning yag sig mà awúnn-à ni, ning yag myàng sig í kai rà? Ning yag myàng sig byann zyun-à wàu ri gbar ning rà?”

⁸ Kó ning yag myàng sig í kai rà? Ning yag myàng sig mpir-à wir sig já sisàn nímá níng rà? Wíi, mpirká ri wir já sisàn níng, í mpirká mà lu kùr.

⁹ Ning yag myàng sig Yohanna zyun-à Shìdun swam bi sig níng rà? Nn. Ayau mpirká zyun-à Shìdun swam bi sig níng, í Yohanna kab ni.

¹⁰ I Yohanna zyun-à Shìdun dang sig jír á shinnwá ni n rag, ‘Má swam bi jag mpir-à aswammí á pyànnwú ni. Kwá sa samyib ya wù gbi-à wá bàg àni.’

¹¹ Mì ri dinya ning àjai, áyau mpirká á dunyaru bidim pár, Yohanna àsàin batisma kab sig big ni. Ama kó mpir títi nímá ma kà hing mà byar-à Shìdun má na kùrwá níng, ku kab hing Yohanna.

¹² Sai-à Yohanna dang jag sig jir Shìdun, hár bi tàmá-à níng, mpirká ninànn nímá shi, mì ri zim abig kà mà byar-à Shìdun ri na kùrwá níng.

¹³ Mpirká ri dang kyann sig jir Shìdun níng, big dang sig rag, ‘Ayúnn zyun Wùn Shìdun má bi kwá na kùr.’ Doka Musa dang àdòning tinn. Big dang àdòning, hár Yohanna bi dang jír á shinnwá ni tinn.

¹⁴ Big ri ba sinn sig rag, ‘Mpir zyun àràg Iliya má bi, má sa samyib gbi-à Kristi má bàg àni.’ Mpir-à níng bi rìghing, ku í Yohanna. Aning bir pikyinn ná á byarwá ni.

¹⁵ Mpir-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig.

¹⁶ “Mpirká tàma-à níng í mpir sung gbam big. Big shi sig àràg yann sung gbam big. Má sa ya ning misali. Big shi sig àràg í yann títi big shi sig á fir jau-à ni. Big dinya bar dirbá n dang rag.

¹⁷ ‘Yi gbà nggan òsàn, ama ning gbìb fig jau bàna. Yi dàì jonn ashi, ama ning kig fig nàikitáu bàna.’

¹⁸ Yohanna ji n wa fig bàna. Mpirká dang rag, ‘Ku í mpir wàu.’

¹⁹ Mì í Wùn Mpir Jíkwin, mì ri ji, mì ri wa. Mpirká dang rag mì í mpir finn, mì í mpir apyann shin, mì í jau mpir bu pyirká, mì í jau mpir azig bàì jànnká. A byar swàm-à mpir ma ri sa, í byar-à bá yì kó ku í mpir yar.”

*Swannká Ngàng Wà Bá Zìg Jir Shìdun
(Luk 10:13-15)*

²⁰ A swannká zyun-à Yesu dang jir Shìdun, n sa swàm bu mamakiká kim kim, ama big ngàng jir Shìdun, big fim fig bu pyirbá bàna níng, í bu-à sa Yesu yan ta big

²¹ n rag, “Mpirká á Korasinu, ná wa shwin. Mpirká á Batsaida, ná wa shwin. Swàm-à big sa sig á jànn ná ni níng, big nim ma sa sig á Taya ma Sidon, mpirká mähàn nim má fim bu pyirbá, n nim má shi ká á sùn, n nim má wir àswàr já.

²² N dinya ning àjai, shwin ná má kab bu Taya ma Sidon àyún-à Shìdun má wà kwonwá.

²³ Ning mpirká á Kafarnahum, ning í mpir agbar dù shinn. Shìdun má ta kà rig níng mà pyir-à ni. Bu mamakiká big sa sig á byarná ni níng, big nim ma sa sig mà Saduma, wàning big nim fim rìghing bu pyirbá, Saduma nim má shi hár tàma-à níng.

²⁴ Mì ri dinya ning àjai, àyún-à Shìdun má wà kwonwá, kwá myàng ashi mpirká á Saduma. Ama buná kwá myàng fig bàna.”

*Aning Bi á Byarmí Nì Ajirà Aning Shi Ngàng
(Luk 10:21-22)*

²⁵ Asai-à bó ni, Yesu dang rag, “I soko buwú Tamí. Wù í àsàin-à pànn sig waisháu ma byar-à á jinn ni. I soko buwú, jir kai bàna à tàmm jànn rìghing yir bu káníng á byar mpir yarká ni, ma mpirká yì sig bu. Ama á tiya rìghing mpirká shi àràg í yann wùnshái big níng.

²⁶ Tamí, à sa sig àràg barà pikyinnwú ri zìm.

²⁷ “Tamí ya hing mì ayi á shinn bu bidim pár. Walai mpir-à yì sig mì, sái Tamí. Walai mpir-à yì Tamí, sái mì, ma mpirká ká ma dinya sig big barà ku shi sig áni.

²⁸ “Aning bí á byarmí ni, ning mpirká ri wa shwin níng ma mpirká zyun-à swann

sig swànn lìlib níma níng, má sa tag wann pikyinn ná.

²⁹ Aning kwonn shinn ná á byarmí ni. Aning shwann bar shumí. Mì í mpir òsàn, mì ri yan fig ngain bàna. Má ya ning byar shu byar-à ná shi ngàng.

³⁰ Wà ná kwonn shinn ná ma mì, bàna ma shwin. Swànn-à má ya ning aning swann níng, lib fig bàna.”

12

Big Bib Yesu Jir á Shinn Swàm Ayún Asabar

(Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Ayún su zyun í àyún Asabar, Yesu ri wam zu yag mà da-à ni. Yann sukàwá big fig amor n gbar kab jímýann, mì ri zwam.

² Barà Farisawaká myàng àdòning, big dinya Yesu rag, “A myàng bu-à yann sukàwú big ri sa. A dokayí ni sànn fig wà abig sa àdòning àyún Asabar bàna.”

³ A byar-à níng hi Yesu bib big n rag, “Asái ning jangga fig bu-à Dawuda ri sa sig bàna rà? Ku fig amor ma mpirká ku ma káníng ri yag kyinn í zyun.

⁴ Barà ku kà yag mà lu Shìdun ni, ku zig brodi-à big wib sig Shìdun ma káhi níng, n jì, n ya mpirká buwá a káníng jì tinn, wà zyun-à sànn fig wà abig jì bàna, sái àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng má jì ni. Ama big jì rìghing.

⁵ Ning jangga fig bu-à Musa ba sig bàna rà? Ku ba sig rag, ‘Agbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, ri sa swàm àyún Asabar. Ama shi fig bu pyir bàna á pyànn Shìdun.’

⁶ N dinya ning àjai, mpir zyun shi sig áyág zyun-à kab lu Shìdun.

⁷ Jir Shìdun dang rag, ‘N zìm kab sig aning myàng ashi jàuná, n zìm kab fig bu twib swànn bàna.’ Wà ning nim ma yì hing yir wàning, ning nim má swau fig mpir òsàn bàna.

⁸ Mì Wùn Mpir Jíkwin, n shi sig ma gbam barà má dang bu-à mpir má sa àyún Asabar.”

Yesu Dàb Gbam Mpir-à Vùwá Wu Tag Sig

(Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Yesu dù má byar-à níng hi, n yag mà tonn bir kwonn-à ni.

¹⁰ I byar-à hi, mpir zyun shi sig áni, vùwá wu tag rìghing. Mpirká káhi shi sig mähàn, big ri zìm abig dig pyù-à bá dang bai Yesu. I byar-à big bib ku rag, “Dokayì dang sig rag, ayi dàb gbam mpir àyún Asabar rà?”

¹¹ I byar-à hi, Yesu bib big n rag, “Wà mpir zyun áyauná ni ma shi sig mà àdùn,

wà ma kù kà hing á shar àyúnn Asabar, kwá zig zu fig àyúnn-à níng hi bàna rà?

¹² Mpir kab hing àdùn. I bu-à sa dokayí zìm hing ayi sa shang mpir àyúnn Asabar.”

¹³ I byar-à hi, ku dinya mpir-à vù-à wu tag sig níng n rag, a wàníng gbar lafinn vùwá.

Wàníng gbar lafinn vù-à hi, n myàng vùwá gbam rìghing àràg vù zyun-à níng.

¹⁴ I byar-à hi Farisawaká dù n yag kwonn nu, àjirà abig gban rìg Yesu.

Yesu í Mpir-à Shidun Shig Zu Sig

¹⁵ Barà Yesu yì rag mpir káníng ri zìm abig gban ku, sái ku dù mà byar-à níng hi, mi í yag rigwá. Mpirká ninànn nímá bàg yag ku, ku dàb gbam vinn rig mpirká zyun-à dirbá ri wa.

¹⁶ Ku twib big byur n rag, kada abig dinya mpirká bàna.

¹⁷ Ku sa sig àdóníng àjirà bu-à Ishaya mpir-à rii dang kyann jir Shidun dang sig níng, aku shi àdóníng hi. Ishaya rag,

¹⁸ “Wàníng í fàumí zyun-à ùn shig zu sig, zyun-à mì ri zìm, ùn bir hing pikyinnmí á byarwá ni.

Má sinn kà Awunmí á dirwá ni.

Kwá dinya mpirká jir á shinn barà má wá kwonnmí á byar mpirká bidim pár.

¹⁹ Kwá gbib fig shùr bàna, kwá yan fig yán bàna.

Walai mpir-à má fig nài yánwá á gbib-à ni.

²⁰ Kwá sa shang mpirká zyun-à bàna ma gbam,

ma mpirká yì fig bu zyun bàna níng.

Kwá sa mpirká abig sa kó kai á gbib gwangga.

²¹ Mpirká á jànn-à ni má sinn pikyinnbá á dirwá ni.”

Yesu Ma Kùr Wàuká

(Mar 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Mpirká káhi zig bi mpir àfau á byar Yesu. Ku dang yì sar fig jir bàna, jir kai bàna wàu dab sig ku. Yesu dàb gbam mpir-à níng hi, àjirà aku myàng ma aku dang sar jir.

²³ I byar-à hi, bir mpirká shi sig màhàn níng, sa mamaki n rag, “Kó wàníng í wùn Dawuda rà?”

²⁴ Barà Farisawaká fig àdóníng, big dang rag, bu-à sa mpir-à níng ri kan zu wàuká níng, í Baalzabul kùr wàuká ya sig ku gbam ni aku sa àdóníng.

²⁵ Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab á pikyinnbá ni. I bu-à sa ku dinya big n rag, “Jànn-à ma gáfinn hing shinnwá byar pyànà ma ngain hing dirbá, bá shi nonn fig bàna. Finn swann-à ma gáfinn hing kyau pyànà, má nonn fig bàna. Finn lu-à ma gáfinn hing kyau pyànà, má nonn fig bàna tinn.

²⁶ Wà Shaitan ma kan zu kàng yann sukàwá, ku gáfinn rìghing shinnwá kyau pyànà, kwá sa sar fig bu bàna, gbamwá má shi nonn fig rag bàna.

²⁷ Ning dang rag, mì ri kan zu wàuká ma gbam Baalzabul, mpirká buná big ri kan zu wàuká ma gbam ni rà? A jir shinn wàníng ni, bá wà ning kwonn.

²⁸ Shi fig àràg barà níng ri dang níng bàna. Mì ri kan zu wàuká ma gbam Awun Shidun. Wàníng ri tàg rag kùr Shidun bi rìghing á byarná ni.

²⁹ “Walai mpir-à má kà mà lu mpir zyun-à shi sig ma gbam, má jwi wàníng ajwú, sai wá kwa sir gbam hing wàníng, í wá kwá kà yag, má jwi bu.

³⁰ “Mpir-à ma bàg fig mì bàna, ku í mpir azíbmí. Mpir-à ma zà kwonn shang fig mì zaká bumí bàna, ku í àsàin-à ri sa yam kifinn.

³¹ Mì ri dinya níng, kó iri bu pyir wá àni bidim pár, ma bu-à bibaiká mpir ri dang, Shidun má yafa ya ku. Ama mpir-à ma dang hing jir bibai á shinn Awun Shidun, Shidun má yafa ya fig mpir-à níng hi bàna.

³² Mpir-à ma dang hing jir á shinn Wùn Mpir Jikwinn, bá yafa ya ku. Ama mpir-à ma dang jir á shinn Awun Shidun, bá yafa ya fig ku á dunyaru bàna, kó mà wai.

Mpir-à Nsàn Má Sa Bu-à Nsàn

(Luk 6:43-45)

³³ “Bín-à ma sàh hing, awanwá má sàh tinn. Bín-à ma bai, awanwá má bai tinn. Bá myàng yì bín sisàn á jir awanwá ni.

³⁴ Ning mpir káníng, níng í bushùwí. Wá barà níng í mpir bibai níng, ná dang jir sisàn á shinn rà? Ai bu-à ma shi sig á pikyinn mpir, í bu-à kwá dang.

³⁵ Mpir ùnsàn má dang jir-à ùnsàn, jir kai bàna ku í mpir pikyinn ùnsàn. Mpir-à bibai má dang jir àbai, jir kai bàna ku í mpir pikyinn àbai.

³⁶ “Mì ri dinya níng, iri jirká mpirká ri dang kifinn àtai àtai níng, àyúnn-à Shidun má wá kwonnwá àni níng, kwá yan ta mpirká níng hi.

³⁷ Jirká á dang sig, í jirká bá wá kwonnwú àni. Wa dang sig jir ùnsàn, Shidun má yan ta fig wá bàna. Wa dang sig jir bibai, Shidun má yan ta wù.”

Yesu Dang Rag Kwá Sa Aràg Barà Yunana Sa Sig

(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Malamká ma Farisawaká káhi, dang rag, “Malam, yì ri zìm á sa ya yì bu mamaki.”

³⁹ Yesu dinya big n rag, “Ning asa bu pyirká, ma asa àyáiká, níng ri zìm ní sa ya níng bu mamaki. Má sa ya fig níng bàna, sái bu Yunana.

⁴⁰ Barà Yunana shi sig mà finn jái mà níng-à ni su sara níng, í barà mì má, mì Wùn Mpir Jíkwin, má shi mà amir-à ni su sara.

⁴¹ Mpirká rì á Nineve má dang tir ning àyúnn-à Shidun má wà kwonnwá, jir kai bàna wà Yunana dinya big jir Shidun níng, big dà fim righing bu pyirbá. Mpir-à kab Yunana shi sig níng, ama níng dà fim fig bu pyirná bàna.

⁴² Uwà zyun-à í kùr ùwài mà agunn àyúnn sàñ kyùr, ku bi sig mà byar zyun ni pyunn ninonn nímá àjirà aku myàng írì yar-à Sulemanu shi sig ma kàhi. Ama tàma-à níng zyun-à kab sig Sulemanu shi sig áyág, ama níng ri zìm fig aning fig jirwá bàna. Jír wàning, uwà-à níng mà dang tir ning àyúnn-à Shidun má wà kwonnwá.

*Barà Wàu-à Kàng Bi
(Luk 11:24-26)*

⁴³ “Wà wàu ma zu hing á dir mpir, kwá yag mà byar àwun àjirà aku dig byar-à kwá shi ngàng awunwá, ama wà kwa dig fig bàna,

⁴⁴ kwá dang rag kwá kàng yag rig mà byar-à ku nìm zu bi sig níng. Wà kwa kàng yag ma myàng lu-à hi ma shi sig átai, ba zà kyà righing,

⁴⁵ kwá yag dinn kwonn bi wàu stumpyànn ká bai kab ku. Bá ká yag ma shi màhàn. Mpir-à níng má wà kab shwìn tàma-à níng ma wàri. Wàning í barà má sa àni ma mpir bibaiká tàma-à níng.”

*Na Yesu Ma Wunzàwá Big
(Mar 3:31-35; Luk 8:19-21)*

⁴⁶ A sai-à Yesu ri dang jir ma mpirká, nàwá ma wunzàwá big bi sig á byarwá ni. Big sar sig mà myann, big ri zìm abig dang jir ma ku.

⁴⁷ A byar-à níng hi mpir zyun màhàn dinya ku n rag, “Nàwú ma wunzàwá big bi sig, big sar sig mà myann. Big ri zìm abig dang jir ma wù.”

⁴⁸ Yesu zìm n rag, “Má tiya ning mpir zyun-à í nàmi ma wunzàmi big.”

⁴⁹ I byar-à hi, ku tàg yag wùwá mà byar yann sukàwá big n rag, “Káníng í nàmi ma wunzàmi big.

⁵⁰ Mpir-à ma sa hing bu-à Tamí mà wai ri zìm, í wunzàmi ma ajunwàmi, ma nàmi.”

13

Tinn Jír á Shinn Mpir-à Yag Minn Sig Za Mà Da

(Mar 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Ayúnn-à níng hi, Yesu dù mà lu-à ni, n yag shi mà nu zàpir-à ni.

² Bir mpirká ninànn nímá kwonn bi á byarwá ni. Ku ká á kòr-à ni n shi wann, bir mpir káníng sar sig á nu gáin-à ni.

³ A byar-à níng hi, ku dinya mpir káníng jirká ninànn nímá ma misali n rag,

“Aning myàng, mpir zyun yag sig mà dawá ni n yag minn za.

⁴ Barà ku minn za-à àdóníng, káhi ta kù wann sig á ghib-à ni, ayinnbuká bi, mì wun ji rig-à.

⁵ Swaiká káhi ta kù wann sig á jànn abàn-à ni. Jànnká yan sig á shinn abàn-à hi ni títi nímá. A byar-à níng hi, nonn fig bàna za-à í nga nann zu rig-à kinni, jir kai bàna jànn-à hi zwàun fig bàna.

⁶ Barà àyúnn fàn wann àni, jiká í wim wu rig-à, jir kai bàna adinnká ká zwàun fig bàna.

⁷ Swaiká káhi ta kù ká sig áyau sí, síká hi wài nann zu, n bim nann zu rig á shinn zaká ni.

⁸ Swaiká káhi ta kù wann sig á byar jànn òsàn, nga nann zu òsàn nímá, n yim adau wàni. Adau za-à hi shi sig òkwonn òkwonn nímá, káhi kab dib-swana, káhi kab dib-sara, káhi kab dizyun agban dwib.

⁹ “Mpir zyun-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jir, aku fig.”

Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír

(Mar 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Yann sukàkà bi á byar Yesu ni, n bib ku rag, “Bu-à sa wù ma ri zìm á dinya mpir jir, wù ri dang ma tinn jir, í jir kai rà?”

¹¹ Yesu dinya big n rag, “Buná big ya hing ning gbam-à ná yì barà kùr Shidun shi sig àni. Ama bubá big ya fig big gbam-à hi bàna.

¹² Mpir-à ma shi sig ma bu, bá ya swàb ká ya ku àjirà aku dig nànn. Mpir-à ma bàna ma bu, kó wà títi-à ku shi sig mà kàhi níng, bá zig rig á wùwá ni.

¹³ Bu-à sa mì ri dinya big tinn jir níng, í jirà big ri myàng, ama big myàng yì fig bàna. Big ri fig, ama big fig byann fig bàna.

¹⁴ Bu-à Ishaya ba sig níng, sa hing dáb àràg barà ku ba sig. Ku ba sig jir-à Shidun dang sig n rag,

“Bá fig, má fig jakàng, ama bá fig byann fig bàna.

Bá myàng, má myàng jakàng, ama bá myàng kyà righing,

¹⁵ jir kai bàna pikyinnbá wu righing, big ri fig fig rag jir bàna.

Big bir òm righing zubá,

nìm má àdóníng bàna, big nìm má myàng. Sungbá nìm má fig jir,

big nìm má fig byann,

n nìm má vim bìr kàng bi rig á byarmí ni. N nìm má dàb gbam rig big.’

¹⁶ “Ama buná níng fig hing àjwár, jir kai bàna níng ri myàng kyà, sungná ri fig jir tinn.

¹⁷ Mi ri dinya ning àjai, yann aswam Shidun big ma mpirká ri sa bu òsàn á pyàn Shidun ni níng, big ri zim abig myàng bu-à ning myàng sig níng, ama big myàng fig bàna. Big ri zim abig fig bu-à ning fig sig níng, ama big fig fig bàna.

Yesu Dinya Byann Big Yir Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za

(Mar 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ "Aning fig, má dinya ning yir tinn jír á shinn aminn za-à níng.

¹⁹ Swaika zyun-à ta kù wann sig á gbib-à ni níng, shi sig àràg mpirká fig sig jir Shidun, ama big fig byann fig bàna. Shaitan bi tonn gban big, n gbar vim bir rig bu-à big tàg sig á pikyinnbá ni.

²⁰ Swai buká ta kù wann sig á jànn-à yan sig á shinn abàn-à ni níng, shi sig àràg mpirká fig sig jir Shidun ma pikyinn àjwár,

²¹ ama big bir zwàun fig pikyinnbá àni bàna. Ba shi nonn títi nímá. Shwin ma bi dig hing big dò jirà big zig sig jir Shidun níng, í nann-à hi big í dà fim rig-à.

²² Swai buká zyun-à ta kù wann sig á sí-à ni níng, shi sig àràg í mpirká fig sig jir Shidun, ama big ri kyab jir wàni. Big ri zim abig fig àjwár. Big ri zim abig shi mpir bài. Bu káníng bidim pár í bu-à ri kan òim big wà bá bàg jir Shidun.

²³ Ká zyun-à ta kù wann sig á jànn-à òsàn níng, shi sig àràg í mpirká fig sig jir Shidun, n fig byann hing wàni. Big shi sig àràg í yir bu-à má wan awan òsàn. Káhi kab dib-swana, káhi kab dib-sara, káhi kab dízyun agban dwib."

Tinn Jír á Shinn Byann

²⁴ Yesu dinya big tinn jír zyun n rag, "Byar-à Shidun ri na kùrwá shi sig àràg í mpir-à minn sig swai buju òsàn nímá má dawá ni.

²⁵ Ama á sai-à mpirká na jànn gban righing níng, mpir azibwá bi n minn kà yir byann mà yau bujuká ni, mi í yag rig-à.

²⁶ Barà buju-à wài dù nann zu n nim, má sa rag yir níng, í wà byann-à í wài dù nann zu-à.

²⁷ A byar-à níng hi, fàuká bu mpir-à níng bi n bib ku rag, 'Malam, swai bu-à à minn sig mà dawú ni í swai bu òsàn. Byann káníng bi sig àni rà?'

²⁸ A byar-à níng hi, ku dinya káníng n rag, 'I mpir azibmí big minn sig ni bu-à níng.' Fàu káníng bib ku n rag, 'Kó ayi yag gbìb zu ya wù rà?'

²⁹ Ku dinya big n rag, 'A a, kada aning yag gbìb zu bàna, jir kai bàna kada aning gbìb zu kwonn ma buju-à í zyun.

³⁰ Aning fim buju-à ma byann-à abig wài dù nann zu í zyun har sai-à má binn buju-à. I wà má dinya mpirká má binn níng,

abig bi gbìb zu rig byannká, ma abig sir kwonn í byar òzyun, abig ta kà rig mà pyir-à ni. Bujuká abig sinn kwonn í byar òzyun ma abig ngàb kà rig mà vonn-à ni.' "

Mpirká Ri Bàg Shidun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yir Masita Ri Wài Níng

(Mar 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹ Yesu dinya mpirká tinn jír rag, "Byar-à Shidun ri na kùrwá shi sig àràg mpir-à ma minn sig swai masita mà dawá ni.

³² Swai-à hi shi sig títi nímá, ama wà ba minn hing, má wài nann zu hing ri wài kab kó jì bu-à wà àni bidim pár. Ayinnbuká ri sa lubá mà ayabwá ni."

Mpir Shidun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yisti Ri Lib Swàb Kà

(Luk 13:20-21)

³³ Yesu dinya jakàng big tinn jír zyun n rag, "Byar-à Shidun ri na kùrwá shi sig àràg í yisti bu-à ri lílib. Uwà zyun ma zig hing yisti, ma ta kà hing á mìg tasa sara, mìg-à ma jì bànn kwonn hing, má lib swàb kà."

Yesu Ri Dang Jírwá Ma Tinn Jír

(Mar 4:33-34)

³⁴ Yesu ri dinya kyann bir mpir káníng jírwá ma tinn jír, ku ri dinya fig mpir jír átai bàna, sái ma tinn jír.

³⁵ Ku ri sa bu káníng àràg barà mpir-à rii dang kyann jir Shidun dang sig rag,

"Má dinya mpirká tinn jír. Má dang vinn rig bu-à big ri bònn tàim sig tun sai-à big màmm jag sig dunyaru."

Yesu Dang Kyàr Vinn Rìg Tinn Jír á Shinn Byann

³⁶ Barà Yesu dù dà fim bir mpir káníng, ku kà yag mà lu-à ni, á byar-à hi yann sukàwá big bàg yag ku n bib ku rag, "A dinya yi yir tinn jír-à á shinn byann-à mà da-à ni."

³⁷ Ku dinya big n rag, "Mpir-à minn sig swai buju-à òsàn níng í Wùn Mpir Jíkwinn.

³⁸ Da-à hi í dunyaru, swai buju-à òsàn níng í mpirká á kùr Shidun ni. Byann káníng í mpirká zyun-à big í bu Shaitan.

³⁹ Mpir azib-à minn sig byann káníng, í Shaitan. Ayúnn-à bá binn àni níng, í àyúnn-à dunyaru má vinn àni. Abinnká í yann aswam Shidun mà wai.

⁴⁰ Aràg barà big ri wun kwonn byannká mi ri du swànn mà pyir-à ni níng, í barà má sa àni àyúnn-à wà kinn shinn.

⁴¹ Wùn Mpir Jíkwinn mà swam bi yann aswamwá mà wai abig wun kwonn rig mpirká zyun-à ri sa mpirká abig sa bu-à bibai, ma mpirká ri sa bu pyir. Abig zig zu rig káníng mà byar-à Shidun ri na kùrwá,

⁴² abig ta kà káníng á lu pyír-à ni, á byar-à bá kíg nàikitáu wàni, hár má zwàm kà vù á nginnbá ni.

⁴³ Mpir Shidun big má fig àjwár. Munnpyánnbá má zwàm átai kpáin kpáin má byar-à Tabá ri na kúrwá. Ká zyun-à shi sig ma sung, abig fig jír-à níng.

Tinn Jír á Shinn Mpir-à Shi Sig Ma Bu

⁴⁴ “Byar-à Shidun ri na kúrwá shi sig àràg í zinariya úwài big jì dim sig mà da-à ni. Wà mpir zyun ma dig hing, kwá tám jánn rig, má yag ma àjwár á pikyinnwá ni, aku yag wann tafinn gban rig buká ku shi sig ma káhi bidim pár, ma aku wann da-à níng, jir kai bàna ku ri zim zinariya-à níng.

Tinn Jír á Shinn Abàn Nsònn

⁴⁵ “Byar-à Shidun ri na kúrwá shi sig àràg í mpir-à yag mi ri yàn kyann abàn nsònn.

⁴⁶ Barà ku dig wà nsàn-à níng, í byar-à ku yag n wann tafinn rig buká ku shi sig ma káhi, mi í wann rig-à abàn-à níng ma káhi. Ku zim kab sig abàn nsònn-à níng ma kó kai bidim pár.

Tinn Jír á Shinn Api

⁴⁷ “Byar-à Shidun ri na kúrwá shi sig àràg mpir agban jáiká zyun-à wír sig àpìbá mà níng-à ni, n gban sig jáibá kim kim.

⁴⁸ Barà jáiká kà mònn sig mà àpì-à ni àdòning, big í gbar zu bi rig-à á myann, n shi wann rig á jinn ni, n shig zu rig jáiká wà nsàn nsàn níng, n sinn kà rig á gágsàg-à ni. Ká zyun-à sànn fig bàna níng, big í tafinn rig-à.

⁴⁹ Wáníng í barà má shi áni àyúnn-à wà kinn shinn. Ayúnn-à níng hi, yann aswam Shidun mà wai má bi, bá shig zu rig mpir bibaika áyau nsànká ni.

⁵⁰ A byar-à níng hi, bá ta kà rig big mà pyír-à ni mà byar-à bá kíg múnn hár má zwàm kà vù á nginnbá ni.”

Bu Tàg Akor Ma Bu Tàg Apyú

⁵¹ Yesu bib big abib n rag, “Níng fig byann hing jír-à níng rà?”

Big zim n rag, “Nn.”

⁵² Ku dinya big n rag, “Malamká bidim pár zyun-à kàng sig yann aswam á shinn barà Shidun má na kúrwá níng, shi sig àràg àsàin lu, áyau buká ku shi sig ma káhi níng, ku ri zig zu bi bu àpyúka ma àkorká.”

Mpirká Mà Jánnwá Ni Mà Nazarat Ngàng Ku

(Mar 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Barà Yesu dang vinn rig tinn jírwa àdòning, ku dù mi í yag rig-à.

⁵⁴ Barà ku kàng yag sig mà jánnwá ni àdòning, sái ku kà mi ri tàg mpirká jir

Shidun mà tonn bir kwonn-à ni. A byar-à níng hi, mpirká sa mamaki n rag, “Mpir-à níng dig sig yar-à níng ma gban-à níng áni rà?”

⁵⁵ Wáníng í wùn kapinnta bàna rà? Nàwá í Maryamu bàna rà? Wunzáwá big í Yakubu, ma Yusufu, ma Siman, ma Yahuda bàna rà?

⁵⁶ Wáníng í zyun-à ajunwàwá big shi sig ma yi níng bàna rà? Ku dig sig yar káníng áni rà?”

⁵⁷ I byar-à big ngàng ku.

Sái ku dinya káníng n rag, “Mpir-à ma ri dang kyann jir Shidun, big ri wib ku kó áni bidim pár, ama mpirká á jánnwá ni, ma mpirká á luwá ni, big ri ngàng ku, mi ri wib fig ku bàna.”

⁵⁸ Ku sa fig swàm bu mamakiká nínànn níma màhàn bàna, jir kai bàna big bir fig pikyinnbá á byarwá ni bàna.

14

Barà Big Gban Yohanna Asàin-à Wau Mpirká Dir Batisma

(Mar 6:14-29; Luk 9:7-9)

¹ A sai-à níng hi, Hirudus kùr-à á Galili fig tai á shinn Yesu.

² Ku dinya yann sukàwá big n rag, “Wáníng í Yohanna àsàin-à rii wau dir batisma, ku dù nann zu righing mà amir ki-à ni, í bu-à sa ku dig sig gban-à, mi ri sa bu mamaki-à níng.”

³ Sai-à bu-à níng sa fig ma bàna níng, Hirudus dang righing rag abig pànn rig Yohanna, ma abig sir ku, abig kíg kà ku mà tonn fi-à ni. Hirudus sa sig àdòning á jir shinn Hirudiyas wà shunwòwá Filibus.

⁴ Bu-à sa níng, Yohanna ri dinya kyann sig Hirudus rag, barà wáníng zig sig uwà-à níng, sànn fig bàna.

⁵ Hirudus ri zim aku gban rig Yohanna, ama ku ri shà zinn bir mpirká, jir kai bàna mpirká ri myàng wáníng rag í mpir-à ri dang kyann jir Shidun.

⁶ A sai-à Hirudus sa buki àyúnn-à big mà sig ku áni níng, wùn uwà Hirudiyas gbib jau á pyànn bir mpirká ni, hár Hirudus fig àjwár wàni.

⁷ A byar-à níng hi Hirudus myàng àdòning, n tun ki n dinya wùn uwà-à níng n rag, “Bu-à wà ma ri zim í bu-à má ya wù.”

⁸ Wùn uwà níng hi, nàwá dinya ku n rag, “A vig Hirudus aku ya wù shinn Yohanna, àsàin-à ri wau dir batisma níng, á tasa.”

⁹ Barà kùr-à hi fig àdòning, dirwá í wu tag rigwá. Ama jirá ku nimm gíb righing nu á pyànn bir mpirká ni, sái ku dinya mpirká buwá n rag, abig ya wùn uwà-à níng bu-à wáníng ri zim.

¹⁰ Ku dinya mpirká abig yag gib shinn Yohanna mà tonn fi-à ni.

¹¹ A byar-à hi big yag zig bi shinn Yohanna á tasa-à ni, n ya wùn uwà-à níng, ku zig yag mà byar nàwá ni n ya wáníng.

¹² Yann suká Yohanna big bi, n zig rig ki Yohanna, mà jì rig-à mà shar-à ni. A byar-à hi, big yag n dinya Yesu.

Yesu Ya Mpir Dubu Swana Bujú

(Mar 6:30-44; Luk 9:10-17; Yoh 6:1-14)

¹³ Barà Yesu fig tai Yohanna àdòníng, ku dù á byar-à níng hi, n kà á kòr-à ni, mì yag rigwá mà byar awú zyun. Barà mpirká fig àdòníng, big dù mà kauyebá ni kim kim, n bàg yag ku mà bar.

¹⁴ Barà Yesu tig wann mà kòr-à ni, ku myàng bir mpirká, sái ashi káníng pànn rig ku, ku í dàb gbam rig-à mpir dorká.

¹⁵ Barà kamzau fòr àdòníng, sái yann sukáká buwá bi á byarwá ni n rag, “Byar-à níng í awún, kamzau sa rìghing. A dwim mpir káníng abig yag mà kauyéká ni àjirá abig wann ya shinnbá buju.”

¹⁶ A byar-à níng hi, Yesu dinya big n rag, “Kada aning fim mpirká abig yag bàna. Ning ma shinn ná aning ya big buju abig ji.”

¹⁷ Big dinya Yesu n rag, “Bu-à yi shi sig ma kàhi í brodi àkunn swana ma jái àkunn pyàna.”

¹⁸ A byar-à hi, Yesu dinya big n rag, abig zig bi á byarwá ni.

¹⁹ Ku dinya bir mpir káníng abig shi wann á shinn byann-à ni. Ku zig brodi àkunn swana ma jái àkunn pyàna, n myàng yag zuwá mà wai, n sa Shidun í soko. Ku ngir gáfinn brodi awín awín n ya yann sukáká buwá big abig gáfinn ya bir mpir káníng.

²⁰ Bir mpir káníng jì hár n jì mònn rig finnbá. Yann sukáwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg dwib agban pyàna.

²¹ Bir wunúká ká zyun-à jì sig buju-à níng, big fòr hing dubu swana. Wáníng iri wunúká, big wànn ká fig uwáká ma yanká áni bàna.

Yesu Kyonn Kyonn á Shinn Zàpir-à Ni

(Mar 6:45-52; Yoh 6:15-21)

²² A byar-à níng hi Yesu dinya yann sukáká buwá big abig ká á kòr-à ni, abig yag jag ku mà jann, sai wà kwa dwim gáfinn hing dir ma bir mpir káníng mpyim, í wà kwá yág ni.

²³ Barà ku dwim gáfinn dir ma mpirká àdòníng, ku nann yag mà mwír-à ni, n vig Shidun. Ku shi sig màhàn awínwá ni hár àkamzau.

²⁴ A sai-à níng hi, kòr-à shi sig mà yau níng-à ni, afag zàpir ri dab wir ká áni, jir kai bàna wàu ri gbar bi mà pyànnbá ni.

²⁵ I pinnpàin Yesu bi á byar yann sukáwá big ni, ku ri kyann á shinn zàpir-à ni.

²⁶ Barà yann sukáwá big myàng ku ri kyann á shinn zàpir-à ni àdòníng, big shàr rig zinn n yan yán n rag, “Wáníng í wàu.” Dirbá ri zwab kàg kàg kàg.

²⁷ A byar-à níng hi, Yesu dinya big jír n rag, “Aning tib wann pikyinn ná, í mì ñ bi sig ni, kada aning shàr zinn bàna.”

²⁸ Sái Bitrus zim n rag, “Shinn Lumí, wà má í wù àjai, á sa ñ kyann yag á byarwú ni á shinn zàpir-à ni.”

²⁹ A byar-à hi, Yesu bar bi Bitrus n rag, “A bí!” Sái Bitrus tig wann bi á kòr-à ni, n kyann yag mà byar Yesu á shinn zàpir-à ni.

³⁰ Barà ku myàng wàu ri gbar àdòníng, ku í shàr rigwá zinn, ku myàng ku ri sib ká wann mà mir zàpir-à ni. A byar-à hi, ku yan nài yán n rag, “Shinn Lumí, á zig zu mì.”

³¹ Kinn fig su bàna, Yesu du yag vùwá n pànn zu bi ku n bib ku n rag, “A bir fig pikyinnwú á byarmi ni bàna rà? Bu-à sa wù ri shàr zinn í jir kai rà?”

³² A byar-à níng hi, big pyàna bidim pár, big ká rig mà kòr-à ni, sái wàu-à hi í sar rig-à.

³³ A byar-à hi, mpirká zyun-à shi sig mà kòr-à ni níng, wib ku n rag, “Ajai wù í Wùn Shidun.”

Yesu Dàb Gbam Mpir Dorká

(Mar 6:53-56)

³⁴ Big pìm zu yag rig mà jann, mà jànn zyun Janisarata.

³⁵ Barà mpirká màhàn myàng yì rag í Yesu àdòníng, big dwim bar kwonn gban rig mpir dorká mà jànn-à níng hi bidim pár, abig bi á byarwá ni.

³⁶ Big vig ku n rag, aku fim mpir dorká á káníng pànn iri nu jáwá. Ká zyun-à pànn sig nu jáwá níng, big gbam rìghing.

15

Sù Bu Agbamká

(Mar 7:1-13)

¹ I byar-à hi Farisawáká ma malamká, big bi sig mà Urushalima á byar Yesu ni, big bib ku jír n rag,

² “Bu-à sa yann sukáwú big ngàng wà bá wib jír bu-à yákúyí big ri dang sig í jir kai rà? Bu-à sa big ri tu fig vùhá mpyim jirá abig ji buju ini bàna níng, í jir kai rà?”

³ Yesu zim n dang rag, “Bu-à sa ning wib fig doka Shidun bàna, ning ri bàg iri bu tàgná í jir kai rà?”

⁴ Shidun dang rag, ‘Aning wib taná ma nàná.’ Ku dang jakàng n rag, ‘Mpir-à ma swau hing tawá kó nàwá abig dab gban rig ku.’

⁵ Ama buná ning tàg mpìrká n dang rag, kó ní aku dinya tawá ma nàwá aku rag, bu-à ku nìm má ya káníng, ku ya rìghing Shidun. Mpìr-à ma sa hing wàníng, ku ri wib fig tawá bàna.

⁶ Ning dang rag, má sànn fig wà aku wib tawá bàna, wà má àdòníng, ning kìm hing doka Shidun, n bàg rìghing ìri jír buká ning ri tàg. Jírná sànn fig bàna.

⁷ Ning í mpìrká ri dang jír nu pyàná, jír-à Ishaya ri ba sig á shinn ná ni níng, í àjai. Ku ba sig jír Shidun n rag,

⁸ 'Mpìrká tàma-à níng ri wib mì ma nu átai.

Ama big bir fig pìkyinnbá á byarmí ni bàna.

⁹ Big ri wib mì ma nu átai, big ri tàg sù bu àgbamká bubá ri, mì ri sa shì rag í dokamí.' "

*Buká Ri Sa Bai Mpìr
(Mar 7:14-23)*

¹⁰ Yesu bar bìr mpìrká n dang rag, "Anìng gang sung, ma anìng fig byann jírmi.

¹¹ Walai bu-à mpìr má jì zyunn-à má sinn kàng ku jín, sái bu-à ma zu bi á nu mpìr, í bu-à má sinn kàng ku jín."

¹² I byar-à yann sukàwá big bi n dinya kàng ku n rag, "A yì fig wà Farisawaká ri nànn àgùnn ma jír-à à dang sig níng bàna rà?"

¹³ Ku dinya káníng n rag, "Bu-à ba jann sig, wà má í Tamí mà wai ma jann fig ni bàna, bá gbar ghib zu rig.

¹⁴ Anìng fim big, big í àgbamká shì sig àràg àfau big. Afau ma gbar hing àfau, big pyàná bidim pár bá kù kà á shar."

¹⁵ I byar-à hi Bitrus dang rag, a wàníng dinya byann big yìr jír-à níng.

¹⁶ Yesu dinya big n rag, "Hár tàma-à níng ning fig yì fig yìr jírmi bàna rà?"

¹⁷ Ning yì fig wà bu ma kà hing á nu, ri kà yag mà finn, mì ri zu bi rig á myann ning bàna rà?"

¹⁸ Ama bu-à ma zu bi á nu, ri zu bi má pìkyinn mpìr. I bu-à má sa bai mpìr.

¹⁹ Bu bibai-à mpìr ma sa bidim pár ri zu bi má pìkyinnwá ní, àràg kì gban, ma jír àyái, ma ajwú, ma jír ònsáng, ma jír azinn.

²⁰ Bu káníng í bu-à ri sa bai mpìr. Ama jìrà mpìr má jì buju ku tu fig vùwá bàna, kàhì má sa bai fig mpìr bàna."

*Uwà Zyunn Bir Pìkyinn á Byar Yesu
(Mar 7:24-30)*

²¹ Yesu dù á byar-à hi ni n yag mà jànn Taya big Sidon.

²² I byar-à hi uwà zyunn mà jànn Kananiya bi n kig dinya Yesu rag, "Shinn Lumí, Wùn Dawuda, á myàng ashimí, wàu dab sig wùn uwámí zyunn, ku fig fig àjwár bàna."

²³ Yesu dang fig jír ma ku bàna. Sái yann sukàwá big bi á byarwá ni, n vig ku n dang rag aku kan rig uwà-à níng, kada a wàníng bàg big ma nài yán bàna.

²⁴ I byar-à Yesu dang n rag, "Big swam bi sig mì á byar àdùnká nang jànn sig, àdùnká hi í mpìr Israilaká."

²⁵ I byar-à hi sái uwà-à níng bi binn kir wann á pyànnwá ni n dang rag, "Shinn Lumí, á sa shang mì."

²⁶ Ku dang rag, "Sànn fig wà abig zig buju yanká abig ta ya báì bàna."

²⁷ I byar-à hi uwà-à níng dang rag, "Jírwú àjai, Shinn Lumí. Ama báiká ri jì buju-à yanká ma jì dà sig."

²⁸ I byar-à Yesu dinya ku rag, "Kai, uwà-à níng pìkyinnwú á bìr sig á byarmí ni níng wài hing. Bu-à wù ri zim níng, má sa ya wù." Kinn fig su bàna sái wùnwá í gban rig-à.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Nìnnàn Nímá

²⁹ Yesu dù màhàn n bàg á nu Ayunn Galilì, n nann zu yag mà shinnkwinn-à ni, n shì sig màhàn.

³⁰ Bìr mpìrká nìnnàn nímá ri bi á byarwá ni big swann bi kwonn sig ma mpìrká ri kyann sar fig kyonn bàna, ma mpìrká vù-à ma bar-à kìm rìghing, ma àfau big, ma mpìr anam àsir big, ma mpìrká nìnnàn nímá dor kìm kìm big sinn sig big á pyànnwá ni. Ku dàb gban vinn rìghing big bidim pár.

³¹ Hár mpìrká sa mamaki big myàng mpìr anam àsir ri dang rag jír, mpìrká vùká ma barká kìm rìghing níng, bidim pár bànn kinn kàng rìghing. Mpìrká ri kyann sar fig kyonn bàna níng ri kyann lafinn rag ma barbá. Afauká ri myàng rag ma zubá tinn. I byar-à hi big swam yan Shidun mpìr Israilaká á sai-à hi ni.

*Yesu Ya Mpìr Dubu Yina Buju
(Mar 8:1-10)*

³² Yesu bar yann sukàwá big n dang rag, "Mì ri myàng ashi bìr mpìr káníng wàni, jìr kai bàna janá-à níng subá sara big shì sig á byarmí ni, big dig fig bu-à bá jì bàna. N zim fig wà ní dwim gáfinn dir ma big átai bàna, jìr kai bàna kada abig kù ànú á ghib-à ni bàna."

³³ I byar-à hi yann sukàwá big dinya ku n rag, "Yá dig bi buju-à yá ya bìr mpìr káníng awùnn-à níng ní á ní rà?"

³⁴ Yesu bib big n dang rag, "Ning shì sig ma brodi àkunn piná rà?"

Big dang rag àkunn sùmpyànn mà jái títi nímá tinn.

³⁵ I byar-à hi ku dinya bìr mpìr káníng abig shì wann á jinn ni.

³⁶ I byar-à ku zig brodi àkunn sùmpyànn mà jái, n sa Shidun isoko, n ngir gáb fim,

n ya yann sukàwà big abig gàb fim ya bir mpir káníng.

³⁷ I byar-à big ji har finnbá zir. I wà yann sukàwà big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg sùmpyànn.

³⁸ Mpirká ji sig buju káníng dubu yina íri wunù big. Big wànn kà fig uwàkà ma yann wùnsháiká àni bàna.

³⁹ I byar-à hi Yesu dwim gàb fim òr ma big, n kà á kòr-à ni, mi í yag rig-à mà jann Magadan.

16

Big Ri Zim Yesu Aku Sa Ya Big Bu Mamaki

(Mar 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Sái mpir Farisawaká ma mpir Sadukiyawaká bi abig màg màg fig Yesu, í wà big dinya ku n rag, aku sa ya big bu mamaki àjirà abig yi wà kwa wann bì sig mà byar Shidun ni àjai.

² Ama Yesu dang rag, “Wà na myàng àyún-à ma kà ríghing ná dang rag àyún-à pinn sig apa, shyù má tab fig bàna.

³ I pyim byau yì nímá, na dang rag shyù má tab, wà na myàng waisháu ma wa kwonn sig jín pipir. Ná myàng yi bu káníng, ama bu-à Shidun má sa tàma-à níng ná myàng yi sar fig bàna.

⁴ Ning mpirká á jànn-à tàma-à níng, níng í mpir asa bu pyir, níng í mpir asa àyáí big, bu mamaki-à níng ri zim n sa ya níng, í wà àni rà? Ai má sa fig bàna. Bu mamaki-à má sa ya níng níng, má shi àràg bu Yunana ri níng.”

Sái ku fim rig káníng mi í yag rig-à.

Jír á Shinn Bu-à Farisawaká Ma Sadukiyawaká Ri Tàg

(Mar 8:14-21)

⁵ Barà big yag fòr mà jann, àsái yann sukàwà big mànn jànn ríghing big pànn zig yag kwonn fig ma brodi í zyun bàna.

⁶ Sái Yesu dinya big n rag, “Àning pànn shinn ná, kada aning bir pikyinn ná á yisti Farisawaká ma Sadukiyawaká ni bàna.”

⁷ I byar-à hi big dang jír áyau bar òrbá ni n rag, “Bu-à sa ku dang àdòníng, í jirà yi zig bì fig brodi bàna níng.”

⁸ Yesu yi ríghing jír bu-à big ri dang níng, í wà ku dang rag, “Ning bir fig pikyinn ná bidim pàr á byarmí ni bàna, í bu-à sa níng ri dang jír á shinn barà níng zig bì fig brodi bàna.

⁹ Hár tàma-à níng níng yi byann fig bàna rà? Ning kyab pànn fig sai-à ò ngir gàb fim brodi àkunn swana, n ya mpir dubu swana níng bàna rà? Ning wun kwonn wà dà níng mònn gágsàg píná rà?

¹⁰ Ma sáshinn brodi àkunn sùmpyànn yi ya mpir dubu yina níng fa? Ning wun kwonn wà dà níng mònn gágsàg píná rà?

¹¹ Bu-à sa níng fig yi fig bàna í jir kai rà? Ai ò dang fig í jir brodi bàna, ò dang rag, aning pànn shinn ná ma jir yisti bu Farisawaká ma Sadukiyawaká níng.”

¹² I byar-à hi yann sukàwà big í fig yi rig-à. Wato jír-à ku dinya sig káníng níng, í jír á shinn yisti bàna, ama ku ri dinya káníng jír á shinn bu tàg Farisawaká ma Sadukiyawaká.

Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shidun

(Mar 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Barà Yesu yag mà jànn Kaisariya Filibi, í byar-à hi ku dinya yann sukàwà big n rag, “Mì Wùn Mpir Jikwinn, mpirká ri kyab rag, mì í ni rà?”

¹⁴ I byar-à hi big dang rag, “Mpirká káhi dang rag, wù í Yohanna awau òr batisma. Káhi dang rag, wù í Iliya. Káhi dang rag, wù í Irimiya. Káhi dang rag, kó wù í mpir zyun áyau mpirká ri dang kyann jir Shidun bì sig ni.”

¹⁵ Ku bib big n rag, “Ma bigné, níng ri kyab rag, mì í ni rà?”

¹⁶ I byar-à Siman Bitrus zim n dang rag, “Wù í Almasihu Wùn Shidun, Shidun àsàin-à shi sig ma yonki níng.”

¹⁷ Yesu dinya ku rag, “Jírwú sànn hing, Siman wùn Yohanna. Í Tamí mà wai tàg sig wù jír-à níng ni. I mpir zyun kim tàg fig wù ni bàna.

¹⁸ Mì ri dinya wù, wù Bitrus, wù í abàn. Má bar kwonn mpir iklisiyamí á byar abàn-à hi. Gbam lu pyir má sa fig iklisiya bu bàna.

¹⁹ Má ya wù kí-à wá pù nu nkyun lu Shidun àni mà wai. Bu-à wa kig sig á jànn-à ni má kig mà wai tinn. Bu-à wa pù sig á jànn-à ni mà pù mà wal.”

²⁰ I byar-à Yesu dinya yann sukàwà big n rag kada ba dinya swann kó mpir òzyun rag ku í Almasihu.

Yesu Dinya Mpirká Barà Kwá Wu Kiwá

(Mar 8:31—9:1; Luk 9:22-27)

²¹ I byar-à Yesu kà mi ri dinya yann sukàkà buwà barà kwá wu kiwá àni. Ku dang rag shi sig ku àràg í dole aku yag mà Urushalima. Agbamká ma mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni ma malamká má du kà ku shwin wàni. Hár kwá wu rig, áyau su sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.

²² I byar-à hi Bitrus gbar yag ku mà byar zyun n yan ta ku n dang rag aku shi àdòníng bàna.

²³ Yesu vim bir n myàng Bitrus n dang rag, “A dù á pyànnmí ni, wù í Shaitan, wù ri zim ator pànn mì. Bu-à wù ri kyab níng, wù ri kyab fig bu Shidun bàna. Wù ri kyab bu-à mpir ri kyab.”

²⁴ Ku dinya yann sukàwà big n rag, “Mpir-à ma ri zim aku bàg mì, aku wann

taffinn shinnwá, ma aku zig shwin-à má bi á dò jir shinnmí ni, í wà aku bàg mì.

²⁵ Mpir-à ma ri zìm shinnwá, kwá dig fig yonkiwá bàna. Ama mpir-à ma wann taffinn shinnwá á dò jir shinnmí ni, kwá dig yonkiwá.

²⁶ Wà mpir ma dig gban rig buká á dunyaru, ma dig fig yonkiwá bàna, buká ku dig sig níng má swàb kà ya ku kai rà? Bu-à mpir má ya jirà aku dig kàng yonkiwá, í kai rà?

²⁷ Wùn Mpir Jíkwinn nyàan bi, kwá bi ma gban Tawá. Kwá bi kwonn ma yann aswamkà mà wai, kwá wà kó ni kwonn ábibir bar buká big sa sig.

²⁸ Jír-à níng í jír àjai, mpirká káhi má shi sig ma áni á jànn-à ni, bá wu fig bàna, hár àyúnn-à Wùn Mpir Jíkwinn má wann bi ma kùrwá.”

17

*Barà Zwánn Yesu Vim Bìr
(Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)*

¹ Na kù su sùnnjin Yesu zig yag Bitrus ma Yakubu ma Yohanna wunzà Yakubu mà shinnkwinn zyun ni mà wai. Big shi sig màhàn awínbá ni.

² Barà big ri myàng ku àdòning, í byar-à zwánnwá í vim bìr rig-à, sái big myàng zwánnwá ri zwàm kpàin kpàin àràg í àyúnn. Jàwá mìg shi karr àràg í sònn.

³ I byar-à yann suká sara káníng myàng Musa ma Iliya mìr gbìb zu, mì ri dang jír ma Yesu.

⁴ Sái Bitrus dinya Yesu n rag, “Shinn Luyí, barà yi shi sig áyág níng, sànn hìng. Wa zim hìng má dab apig sara, zyun í buwú, zyun í bu Musa, zyun í bu Iliya.”

⁵ Barà ku ri dang níng, sái akor mìmìg karr nímá wann bi, n nìm òm gban rig big màhàn. Nài jir zu bi áyau akor-à ni n dang rag, “Wàning í wùnmí zyun-à mì ri zim wani, mì ri fig àjwàrwá, aning fig jír wá.”

⁶ Barà yann suká Yesu big fig jír-à níng sái zinn pànn rig big, hár big yag bìr kù ma fin.

⁷ I wà Yesu bi fòr á byar bá ni, n tib big vù á òm n dang rag, abig dù nann á wai, abig shàr zinn bàna.

⁸ I byar-à big dù nann zu big myàng fig mpir bàna, sái íri Yesu.

⁹ Barà big tig wann bi mà shinnkwinn-à ni, Yesu dinya big rag, “Aning dinya mpir bu-à níng myàng sig níng bàna fa, sái àyúnn-à ba gbar dù nann zu kàng hìng Wùn Mpir Jíkwinn ma yonki.”

¹⁰ I byar-à yann sukáká bìb Yesu n rag, “Bu-à sa malamkà dang rag, Iliya má bi jág ni, í wà Kristi má bí ni níng, í jir kai rà?”

¹¹ Yesu dinya big n rag, “Iliya má bi jág ni àjai, kwa bi hìng kwá sa samyib kó kai bìdim pàr.

¹² Ama mì ri dinya níng, ái Iliya bi rìghing, ama mpirká á jànn-à ni yì fig ku bàna. Big sa rìghing ku bu-à big ri zim. Wàning má í barà bá sa ma Wùn Mpir Jíkwinn áni tinn.”

¹³ I byar-à hi yann sukàwá big yì rìghing ku ri dang jír á shinn Yohanna awau òm batisma.

Yesu Dàb Gban Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig

(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Barà big fòr bi áyau bìr mpirká ni, sái mpir zyun bi á byarwá ni, n binn kir wann á pyànnwá ni n dang rag,

¹⁵ “Shinn Luyí, á myàng ashi wùnmí, kwonn ri gbar ku, ku ri wa shwin wani kàun ninànn nímá. Ku ri kù kà kyann á pyir ma zàpir.

¹⁶ N zig yag ku mà byar yann sukàwá big ni, big dàb gban yì sar fig ku bàna.”

¹⁷ I byar-à Yesu dinya big n rag, “Kai! Bu-à sa níng bìr fig pìkyinn ná á byarmí ni bàna, hár tàma-à níng, í jir kai rà? Níng ri gban sung. N sa muyar ma níng hár àkaun rà? Aning zig bi wùn-à hi áyág.”

¹⁸ Yesu yan ta wàu-à níng nài yán, sái wàu-à í zu bi rig-à á òm wùn-à ni. I nànn-à hi sái wùn-à í gban rig-à màhàn.

¹⁹ I byar-à hi, yann sukàwá big bònng yag mà byarwá ni n bìb ku rag, “Bu-à sa yi kan zu sar fig wàu-à níng bàna, í jir kai rà?”

²⁰ Ku dinya káníng n rag, “Bu-à sa níng, níng bìr wai fig pìkyinn ná bàna. Mì ri dinya níng í jír àjai. Wà na bìr hìng pìkyinn á byar Shidun ni kó tìti nímá àràg barà yìr masita shi sig tìti nímá níng, na dang rag shinnkwinn-à níng aku gbìb dù ma mìrwá aku yag màhàn bó, má yag. Wà na bìr hìng pìkyinn, ná sa kó kai bìdim pàr. [

²¹ Iri swai wàu-à níng má zu fig átai bàna, sái ba sinn hìng nu ma vig hìng Shidun.]”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Kì-à Kwá Wu

(Mar 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Sai-à big kwonn shi sig mà Galili, Yesu dinya big n rag, “Bá zig Wùn Mpir Jíkwinn má ya kà á vù mpirká ni,

²³ bá gban rig ku, ama àyúnn wà wa sara, kwá dù nann zu kàng ma yonkiwá.”

Barà yann sukàwá big fig àdòning pìkyinnbá í bai rig-à.

Bài Jànn-à Big Wa Ya Lu Shidun

²⁴ Barà big bì fòr á Kafarnahum, sái malamkà ri zig bàì jànn á lu Shidun ni níng, big yag mà byar Bitrus n bìb rag,

“Shinn Luná ri wa bàì jànn bu Lu Shìdun rà?”

²⁵ Ku zìm n rag, nn, wàníng ri wa.

Barà ku kàng bi á lu-à ni, sái Yesu bib ku rag, “Siman, à myàng ashinn rà? Mpirká ri wa kùr bàì jànn ìni rà? I yann jànnká rà, kó í kyinnká rà?”

²⁶ Bitrus dang rag, “I kyinnká.”

I byar-à Yesu dinya ku rag, “To, kàhi yann jànnká má wa fig bàna.

²⁷ Ama yi zìm fig ayi sa bai mpir káníng pikyinn bàna. A yag mà níng-à ni, á ta zwann, á gbar zu jái-à ma pànn jag sig. Wà myàng bàì á nuwá ni, wà zyun-à má màg bàì jànnýi yi pyàna. A zìg á wa big í bàì jànnýi.”

18

Yann Sukàkà Sa Yipyàr á Shinn Mpir-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni
(Mar 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Nonn fig bàna, sái yann sukàkà bu Yesu big bi n bib ku rag, “Ayauyi ni mpir-à má shi agbam mà fir kùr Shìdun ni í ni rà?”

² Sái ku bar wùn zyun títi nímá, n sinn kà wàníng, a wàníng sar á pyànnbá ni.

³ I wà ku dang n rag, “Má dinya ning jír àjai. Wà na vim bir fig ma kàng fig àràg ning í yann wùnshái big bàna, ná kà fig mà byar-à Shìdun ri na kùrwá bàna.

⁴ Mpir-à ma sinn kàng hing shinnwá àràg ku í wùnshái títi-à níng, ku í mpir-à má shi agbam mà byar-à Shìdun ri na kùrwá.

⁵ Mpir-à ma pànn hing wùn zyun àràg wùnshái-à níng vù pyàna á jir shinnmí ni, shi sig àràg ku pànn sig mì.

Buká Má Sinn Kà Mpirká Má Sa Bu Pyir
(Mar 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ “Ama mpir-à ma du kà hing wùnshái zyun áyau yann káníng ni, zyun-à bir sig pikyinn á byarmí ni rag, a wàníng sa bu pyir, má sànn kab ya mpir-à níng hi abig zìg wann bu wau, abig ònn gbam á wànwá ni, abig ta kà wann ku á byinn aku wu rig.

⁷ Sànn fig wà bu zyun shi sig áni, aku sinn kà mpir á bu pyir bàna. Bu zyun má sinn kà mpir má sa bu pyir, ama mpir-à ma sinn kà jáuwá a wàníng sa bu pyir, kwá myàng àzìng.

⁸ “Wà wùwú kó barwú ma ri sinn kà wù rag á sa bu-à bibai, á gib tafinn rig. Má sànn kab ni á kà á lu Shìdun ni mà wai ma àkim kó wù àkim, ma wà wá shi kwonn ma vù pyàna, kó bar pyàna bá ta kà wù á lu pyir.

⁹ Wà zuwú ma ri sinn kà wù rag á sa bu-à bibai, á kpab tafinn rig. Má sànn kab ni á kà mà lu Shìdun ni ma zu ñzyun kwonn ma yonkiwú, ma wà wá kà mà lu pyir ma zuwú pyàna.

Tinn Jír á Shinn Adùn Zyun-à Jànn Sig
(Luk 15:3-7)

¹⁰ “Kada aning sa wùn zyun áyau yann káníng ni yawari bàna. Mì ri dinya ning yann aswam Shìdun big ká ri myàng kwonn ma yann káníng, big ri shi kyann á pyànn Shìdun ni mà wai. |

¹¹ Wùn mpir jíkwin bi sig jir á aku zìg zu mpirká nang jànn sig. |

¹² “Wà mpir zyun ma shi sig ma àdùn dib-swana, zyun áyaubá ni ma jànn hing, kwá fim ká dà sig dib-yina agban dwib agban zu áni ajinnúbì níng mà gàu shinnkwinn-à ni jir á aku yag yàn dig rig ma zyun-à jànn sig níng mpyim. Kó í àdòning bàna rà?

¹³ Wà kwa yàn dig hing wàníng, kwá fig àjwár wàni. N dinya ning àjwár-à kwá fig á shinn zyun-à jànn sig níng má kab ká zyun-à jànn fig bàna níng.

¹⁴ I barà Taná mà wai má zìm fig áyau yann káníng ni, kó ñzyun aku jànn bàna tinn.

Wunzàwú Zyun-à Ma Sa Bu-à Ma Sànn Fig Bàna

¹⁵ “Wunzàwú zyun-à ma sa wu bu-à sànn fig bàna, á yag mà byarwá ni á dinya ku bu bibai-à ku sa sig. A yag dig ku, ning ma ku pyàna. Kwa fig hing jír wú, to, á gbar kàng bi righing wunzàwú á byarwú ni.

¹⁶ Wà kwa rag, ku ngàng, á yag ma mpir zyun kó mpir pyàna, jir á mpirká fig jír káníng á nuná ni, ning sara.

¹⁷ Wà kwa ngàng wà kwá fig jír káníng, á dinya agbamká iklisiya. Wà kwa ngàng hing jir mpir iklisiyaká tinn, á sinn kàng rig ku àràg í mpir-à yi fig jir Shìdun bàna, kó àràg mpir azìg bàì jànn.

Wà Mpirká Ma Shi Kwonn Sig á Zinn Yesu Ni, Kwá Yaubá Ni

¹⁸ “Mì ri dinya ning, bu-à na kig sig á jànn-à ni, bá kig mà wai tinn. Bu-à na pù sig á jànn-à ni, bá pù mà wai tinn.

¹⁹ “Mì ri dinya swàb kà ning jir, wà na shi kwonn sig mpir pyàna, pikyinn ná ma yag hing ñzyun á shinn bu-à ning ri vig, Tamí mà wai má fig jír ná, kwá sa ya ning bu-à ning ri vig níng hi.

²⁰ Byar-à mpir pyàna kó sara ma shi kwonn sig á zinnmí ni, ñ shi kwonn sig ma big í zyun tinn.”

Jír á Shinn Wùn Sukà-à Ri Yafa Ya Fig Mpir Bàna

²¹ I byar-à Bitrus sar bi sim, n bib rag, “Shinn Lumí, mpir-à ma ri sa kyann mi bu-à bibai, ñ yafa ya ku kàun píná rà? N yafa ya ku hár kàun sùmpyànn rà?”

²² Yesu dinya ku n rag, “I kàun sùmpyànn í nànn-à hi bàna, kó dib-sara

agban dwib hár byar sùmpyànn má sànhing,

²³ jir kai bàna byar-à Shidun ri na kùrwá shi sig àràg kùr zyun ri zìm aku wànn byann bàiwá ma yann sukàwá big.

²⁴ Barà ku ri wànn byann bàì-à àdòning, sái wunù zyun-à ku ri bàg wàning tonn bàì àràg dubu dwib, big pànn zig bi sig wunù-à hi á byarwá ni.

²⁵ Barà wunù-à níng bàna ma bàì-à kwá wa kàng àsàin luwá, sái àsàin luwá dang rag, abig wann tafinn rig ku ma wàwá ma yanká buwá big, ma buká ku shi sig ma káhi, abig wa zu ku áni.

²⁶ I byar-à fàu-à níng binn kir wann á jinn ni, n dang rag, 'Shinn Lumí, á sa muyar, má wa kàng vinn rig wù bàì-à níng bidim pár.'

²⁷ Barà fàu-à níng dang àdòning, sai shinn luwá myàng ashiwá n fim ya rig ku tonn bàì-à hi, aku yag.

²⁸ "Ama fàu-à níng zu yag mà myann, n yag dig kwonn ma fàu zyun-à ku ri bàg wàning tonn bàì sule dib-swana níng, n yag mòr pànn gham wàning á wàin-à ni n dang rag, a wàning wa kàng ku bàiwá.

²⁹ Fàu-à ku ri bàg wàning bàì-à níng binn kir wann á jinn ni n dang rag, 'A sa muyar, má wa kàng vinn rig wù bàì-à níng bidim pár.'

³⁰ Sái mpir-à níng ngàng rig, n zìg yag rig jàuwá níng n kig ká wàning á tonn fi, jirà a wàning wa ku bàiwá.

³¹ Ayau fàuká shi sig ma ku níng, big myàng bar bu-à ku sa sig níng, sái pikyinnbá í bai rig-à. Big kàng yag n yag dinya shinn lubá bar jir káníng.

³² I byar-à hi shinn lubá bar bi ku, n dinya ku n rag, 'Wù í wùn sukà-à bibai, jir kai bàna ò fim ya vinn righing wù bàì-à mì ri bàg wù dò jir barà à vig sig mì níng.

³³ Wá myàng fig ashi jàuwú zyun àràg barà ò myàng sig ashiwú níng bàna rà?"

³⁴ I byar-à shinn luwá dù rig kyinn, n ya ká ku á vù mpirká ri ya mpir shwìn àjirà aku wa kàng vinn rig bàì-à níng.

³⁵ "Wàning í barà Tamí mà wai má sa ma níng áni, wà na yafa ya fig jàuná big ma kyinn nízyun bàna."

19

*Yesu Dang Jir á Shinn Uwà Kan Tafinn
(Mar 10:1-12)*

¹ Barà Yesu dang vinn rig jirwá àdòning, ku dù á Galili n yag mà jànn Yahudiya, n pìm zu á Ning Urdun.

² Bir mpirká ninànn nímá bàg yag ku màhàn, ku ri dàb gham káníng.

³ I byar-à hi Farisawaká káhi dig ku màhàn, big ri màg màg fig ku, big dang rag, "A dokayí ni sànhing wà mpir aku

ya wàwá tarkada ma aku kan tafinn wàwá àràg barà kyinnwá ri zìm rà?"

⁴ Yesu bib big rag, "Níng jangga fig bu-à jir Shidun dang sig bàna rà? Jir Shidun dang sig rag, sai-à Shidun mànn jag mpir, ku mànn jag sig wunù ma uwá,

⁵ ku dang rag, 'Jir wàning, í bu-à sa mpir má dù dà fim nàwá ma tawá, má yag shi kwonn ma wàwá, jirà abig shi í bu nízyun.'

⁶ Hár á pyànn-à níng bá shi fig rag pyàná bàna. Bá shi í bu nízyun. Bu-à Shidun sinn kwonn sig, kada mpir aku gáfinn bàna."

⁷ I byar-à hi Farisawaká bib ku n rag, "Sáshinn doka Musa dang rag, 'Mpir aku ya wàwá tarkada ban gban ma aku kan rig wàwá níng' fà?"

⁸ I byar-à Yesu zìm n dinya big rag, "Bu-à sa Musa dang rag, aning ya wàná tarkada ban gban níng, í jirà níng shi sig ma sung gham. Ama bu káníng shi fig àdòning ásaì-à big mànn jag sig jànn á jinn ni bàna ba.

⁹ Mì ri dinya níng, mpir-à ma ya hing wàwá tarkada, ma kan tafinn hing wàwá, wà wàwá hi ma sa fig àyái bàna, mpir-à níng ma zig kàng hing uwá zyun kim, ku ri sa àyái."

¹⁰ I byar-à hi yann sukàwá big dinya ku n rag, "Wá jir uwá ma nùwá ma shi sig àdòning, má sànn kab ni mpir aku zig uwá bàna."

¹¹ Yesu dinya big n rag, "Walai mpir-à má zìm jir-à níng ri dang níng, sai kó mpir-à Shidun ma ya sig ku gham barà kwá shi àdòning.

¹² Mpirká káhi tun sai-à big mà sig big, big bàna ma dir, mpirká káhi bó í mpir sa sig big í ni big bàna ma dir, mpirká káhi shi àràg big bàna ma dir jirà abig sa swàm Shidun òsàn nímá. Mpir-à má shi yì shu átai má zig fig uwá bàna, to aku shi."

*Yesu Wir Kà Ya Yann Titiká Asàn
(Mar 10:13-16; Luk 18:15-17)*

¹³ Mpirká káhi ya bi Yesu yanká títi, aku tib káníng vù á dir, ma aku vig ya káníng Shidun. Ama yann sukàwá big yan ta mpir káníng.

¹⁴ Yesu dang rag, "Aning fim yann títi káníng abig bi á byarmí ni, kada aning kan dim big bàna, jir kai bàna òri swai yanká àdòning, bá ká ni mà byar-à Shidun ri na kùrwá."

¹⁵ I byar-à hi ku bi tib yann káníng vù á dir-à ni, mì yag rig-à.

*Mpir Bàì Zyun Bib Yesu Abib
(Mar 10:17-31; Luk 18:18-30)*

¹⁶ Ayúnn zyun wunù zyun bi á byar Yesu ni n dang rag, "Malam, bu-à sisàn má sa jirà ò dig yonki kinn kinn í kai rà?"

17 I wà Yesu dinya ku rag, “Bu-à sa à bib mì jír àdòning á shinn bu-à sisàn í jír kai rà? Mpirí ñzyun í mpir-à ñsàn í Shìdun. Wà wa ri zìm á dig yonki kinn kinn á wib jír Shìdun.”

18 I byar-à hi ku dinya Yesu n rag, “Má wib í kai ma kai rà?”

I wà Yesu dinya ku n rag, “Kada á gban ki bàna, kada á sa àyái bàna, kada á jwi ajwú bàna, kada á gim ñsàng á shinn mpir bàna,

19 á wib tawú ma nàwú, ma á zìm jàuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú tinn.”

20 I wà wùn wunù-à níng dinya ku n rag, ai bu káníng bidim pár ku sa vinn rìghing, bu-à dà sig aku sa í kai rà?”

21 Yesu dinya ku n rag, “Wà wa ri zìm á wib vinn rig jír Shìdun bidim pár, á yag wann tafinn vinn rig bukà à shi sig ma kàhi bidim pár, á zig bài-à á ya mpir ashiká, jirà wá dig bu-à sànn kab wàning mà wai, ma á bi bàg mì.”

22 Barà wunù-à níng fig jír-à níng, ku í yag rig-à, pikyinnwá bai rìghing, jir kai bàna ku shi sig big bu wàni.

23 I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big n rag, “Mì ri dinya níng í jír àjai, shi sig ma shwin wà mpir bài má kà á lu Shìdun ni mà wai.

24 N dinya swàb kà ya níng jír zyun, tù hing wàni wà mpir bài aku kà á lu Shìdun, má fonn kab wà rakumí aku kà á pùr àbònyir, ma wà mpir bài aku kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

25 Barà yann sukàwá big fig àdòning, sái mamaki pànn rig big. Big bib ku n rag, “Kai! Mpir-à má wim zu í ni rà?”

26 Yesu myàng yag big n dang rag, “Bu-à mpir má sa sar fig bàna, Shìdun má sa sar, jir kai bàna walai bu-à má ni kan Shìdun.”

27 I byar-à Bitrus dang rag, “To, tàma-à níng yi fim rìghing bukà buyí bidim pár jirà ayi bàg wù, yá dig í kai rà?”

28 Yesu dinya big n rag, “Mì ri dinya níng í jír àjai, àyúnn-à wùn mpir jikwinn má na kùr ma gban mà wai, àsai-à níng hi níng yann sukà dwib agban pyàna káníng, níng má, ná shi ma gban, ná na kùr á shinn swai mpir dwib agban pyàna kà á jànn Israila.

29 Mpir-à ma fim luwá, kó kwa fim shunwòwá, kó wunzàwá, kó ajunwàwá, kó tawá, kó nàwá, kó yanká buwá, kó dawá, á dò jir shinnmí ni, kwá dig bu-à kab bu káníng kàun dib-swana, kwá dig yonki kinn kinn tinn.

30 Mpirká nínànn nímá ká shi sig mpir úwài tàma-à níng, bá kàng mà sim. Mpirká kinn fig bu bàna níng, má yag mà pyànn.

20

Mpirká Ri Sa Swàm á Da Inabi

1 “Byar-à Shìdun ri na kùrwá mà wai shi sig àràg í àsàin lu zyun-à, zu yag sig í pyimbyau yì nímá mà myann jirà aku yag yàn mpirká má sa ya ku swàm á dawá ni.

2 Ku ma káníng dang byann sig, su zyun kwá ya káníng bài pam zyun. I byar-à hi, ku tìr yag káníng mà da-à ni.

3 Sái ku zu yag mà kasuwa-à ni àsháu ajinndúbi, ku yag dig kàng mpirká shi sig màhàn, big ri sa fig swàm bàna, big shi sig átai.

4 I byar-à hi, ku dinya mpir káníng n rag, abig yag mà dawá ni, kwá wa káníng bài bar swàm-à káníng ma sa sig bidim pár. I byar-à hi, big í yag rig-à.

5 Ku yag jakàng àyúnn àyau shinn, n bar bi mpirká kádà, àsháu sara àkamzau ku yag jakàng n yag bar bi jakàng mpirká kádà.

6 Ku yag jakàng mà kasuwa ni àràg àsháu swana, n dig mpirká sar sig. Sái ku dinya káníng n rag, “Bu-à sa níng ri shi átai, mì ri sa fig swàm bàna í jir kai rà?”

7 Big dinya ku n rag, mpir zig fig big swàm bàna. I wà ku dang rag, to a káníng yag sa ya ku swàm mà dawá ni.

8 “Barà àkamzau-à màg níng, sái àsàin da-à bar mpir-à ku du kà sig a wàning shi shinn mpirká ri sa ya ku swàm-à níng, a wàning bar kwonn mpirká jirà a wàning wa big bài swàmbá, a wàning wa jag ma mpirká bi sig ásim níng mpyim, í wà a wàning wa mpirká bi jag sig níng íni.

9 Mpirká zyun-à bi sig ásim níng big bidim pár big dig pam zyun zyun.

10 Mpirká nim kà jag sig swàm-à níng bi fòr, big ri kyab rag kó bá wa big bài-à má kab bu ká bi sig ásim níng. Sái big má, big ya big pam ñzyun ñzyun tinn.

11 Barà big zig bài-à àdòning, sái big kà hing jír yàng dang, pikyinnbá bai rìghing ma àsàin da-à.

12 I wà big dinya ku n rag, ‘Mpirká bi ásim níng sa fòr fig swàmí bàna, ama à wa màg yi bài-à àbìbir ma big. Yi zyun-à yi nim zu sig tundaka í pyimbyau, hár àyúnn-à kà, àyúnn fàn yi fàn fàn.’

13 I byar-à àsàin da-à dinya mpir zyun àyauhá ni n rag, ‘Awàn, ài ñ lir ji fig wù bàna, yi ma wù dang byann rìghing jir bài-à mpyim, ñ dang rag swàm su zyun pam zyun.

14 A zig bàiwú tàma-à níng á yag mà luwú ni, má wa mpirká bi sig ásim níng àràg barà ñ wa sig wù níng.

15 Asái ñ bàna ma gban á shinn bukà ñ shi sig ma kàhi rà? Kó wù ri nànn àgùnn bukà mù ri sa níng rà?” ”

¹⁶ I byar-à Yesu dang vinn rig jír wá n rag, “Mpirká kà sig á pyànn níng, í ká má kàng ásim, ká ásim níng í ká má yag mà pyànn.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Kì-à Kwá Wu

(Mar 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Yesu ri yag mà Urushalima, ku zìg kwonn sig mà yann sukàwá big dwib agban pyàná káníng í zyun. Barà big ri yag á gbìb-à ni, sái ku bar kann káníng agang, n hònn dinya káníng jír n rag,

¹⁸ “Yi ri yag mà Urushalima, mà byar-à bá zìg Wùn Mpir Jíkwinn mà ya kà ku á vù àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni, ma malamká. Bá wà ku kwonn, mà dang rag abig gban rig ku.

¹⁹ Bá zìg ku mà ya kà ku á vù mpirká ká í Yahudawaká bàna. Bá màmm jwann ku, bá yang ku ashor, bá dab bàg gban ku atàm bín. Ayúnn su sara kwá dù nann zu kàng ma awunwá.”

Bu-à Na Yakubu Ma Yohanna Vig Sig

(Mar 10:35-45)

²⁰ I byar-à hi wà Zabadi ma yanká buwá bi á byar Yesu ni, ku binn kir wann n vig wànn bu.

²¹ Sái Yesu bib ku rag, ku ri zìm í kai rà? Ku dinya wànn rag, “Mì ri zìm yanká bumí big pyàná níng, zyun aku shi á agunn vim nuwú ni, zyun aku shi á agunn vim súrwú ni, á sai-à wá na kùrwú.”

²² Yesu dinya big n rag, “Níng yì fig bu-à níng ri vig mì bàna. Wànníng ná wa sar shwin-à má wa níng rà?”

Big dang rag, nn, bá wa sar.

²³ I byar-à hi, ku dinya káníng n rag, “Shwin-à má wa níng, í wà zyun-à ná wa. Ama byar shu agunn vim numí ma agunn vim súrmí, í bigmí bàna, ò bàna ma gban-à má ya mpir káhi. I byar shu mpirká Tamí sa sinn ya sig big.”

²⁴ Barà yann sukà dwib kádà sig níng fig bu-à jáubá pyàná káníng vig sig Yesu níng, big nann káníng àgùn.

²⁵ I byar-à Yesu bar kwonn bi big í byar ízyun, n dang rag, “Níng yì hing kùrká á jànn-à ni ri tàg gban á shinn mpirká bigbá ni. Big ri twim káníng, mi ri dinya káníng bu-à káníng má sa.

²⁶ Ama bigné má shi fig àdònníng áyauná ni bàna, wà mpir zyun áyauná ni ma ri zìm aku shi àgbam, to, aku shí ni fáuná.

²⁷ Mpir-à ma ri zìm aku shí ni wà jijag, to, aku shí ni fáuná,

²⁸ àràg barà Wùn Mpir Jíkwinn bi fig jirà abig sa ya ku bu bàna, ama jirà aku sa ya mpirká bu, aku ya shinnwá jirà mpirká abig dig yonki.”

Yesu Pù Finn Zu Mpir Afau Pyàna

(Mar 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ I byar-à Yesu ma yann sukàwá big dù á Yariko mi ri yag, sái bir mpirká ninànn nímá ri bàg yag big ásim.

³⁰ Mpir áfau pyàná big shi sig á kur gbìb-à ni. Barà big fig í Yesu ri wam zu yág ni, í byar-à hi big gban nài gban n rag, “Shinn Luyí á myàng ashiyí, wù Wùn Dawuda!”

³¹ I byar-à hi, bir mpir káníng kan dim big n rag, abig pànn shi rig akim abig wa nài yán bàna. Ama big pànn shi fig bàna, n wa swàb kà nài yán ma gban n dang rag, “Ayáa Shinn Luyí Wùn Dawuda, á myàng ashiyí.”

³² I byar-à Yesu sar wann n bib big n rag, “Níng ri zìm í sa ya níng í kai rà?”

³³ Big dinya ku n rag, “Shinn Luyí, yi ri zìm á sa yi ayi myàng ma zuyí.”

³⁴ I byar-à Yesu myàng ashí, n tib big vù á zu-à ni, á byar-à hi sái big í myàng rig-à ma zubá, n kan bàg ku.

21

Mpirká á Urushalima Shà Yesu

(Mar 11:1-11; Luk 19:28-40; Yoh 12:12-19)

¹ Barà big nyàan fòr á Urushalima, n yag mà Baitafají, á byar zyun big ri bar Wùn Mwir Zaitun, í byar-à hi Yesu swam yag yann sukàwá big pyàná, abig yag bab.

² Ku dinya big n rag, “Aníng yag mà kauye-à mà pyànn ná ni níng. Na kà yag hing ná dig big sa gban sig aswannswànn màhàn, na-à ma wùn-à, aning finn ya bi mì.

³ Mpir-à ma bib hing níng, aning dang rag, ‘Í Shinn Luyí dang sig nì rag, ayi finn ya bi ku, kwá tìr kàng bi rig kìní.’ ”

⁴ Wànníng sa sig àdònníng jirà bu-à wùn aswam Shidun ri dang sig níng aku shi àràg barà ku ri dang sig. Ku dang rag,

⁵ “Aning dinya mpirká á Siyona, kùrná ri bi zyun-à má myàng ashiná. Ku nann shi sig á shinn wùn aswannswànn zyun ni.”

⁶ I byar-à hi, yann sukà Yesu big wib jir Yesu, mi í yag rig-à.

⁷ Big yag zìg bi aswannswànn-à hi, na-à ma wùn-à, n wan zu jábá, n bir wann á kwìb-à ni. I wà Yesu nann zu n shi wann á shinn aswannswànn-à hi ni.

⁸ Mpirká ninànn nímá shi sig màhàn. Big zìg jábá n jag wann á gbìb-à ni. Mpirká káhi kyag sig jì bu, mi ri jag yag á gbìb-à ni tinn.

⁹ Sái bir mpirká káhi ri yag mà pyànnwá ni, káhi bó ásimwá ni. Bir mpirká ninànn nímá ri swam yan ku, big dang rag, “Pyib sisàn aku shi á shinnwá ni, wù Wùn

Dawuda. Pyib sîsàn aku shi á shinn mpîr-à ri bi á zinn Shinn Luyí ni níng, Shidun í zyun-à mpîrká má swam yan."

¹⁰ Barà ku ri kà yag mà finn swann Urushalima àdòning, sái mpîrká á finn swann-à ni ri sa yàg yàg yàg. Mpîrká ri dang jír kim kim, big dang rag, "Wàning í ni rà?"

¹¹ I wà mpîrká dang rag, "Ai wàning í mpîr-à ri dang kyann jir Shidun, zinnwá í Yesu mpîr Nazarat, ku í mpîr-à á jànn Galili."

Yesu Kan Zu Mpîrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shidun

(Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Yoh 2:13-22)

¹² Yesu kà yag mà lu Shidun ni n kan zu rig mpîrká ri wann tafinn bu màhàn, ma ká ri wann bu màhàn. Ku gbar ta wann rig teburká mpîrká ri pyann bài àni ning, ma kujeraká bu mpîrká ri wann tafinn àlàb lu.

¹³ Ku dinya big n rag, "Big ba sinn sig jír-à Shidun dang sig rag, 'Lumí, mpîrká ma bar rag í byar-à big ri vig Shidun,' ama ning sinn kàng righing í byar ajwú jwi."

¹⁴ Sái àfauká ma mpîrká ri gbìb titing níng, bi á byarwá ni á lu Shidun. I wà ku dàb gham rig káníng.

¹⁵ Barà yanká ri swam yan Yesu n rag, "Bu-à nsàn aku shi á shinnwú ni, wù Wùn Dawuda." Barà àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni, ma malamká myàng bu mamakí-à Yesu sa sig, n fig jír-à yanká ri swam yan ku níng, sái big nànn rig àgùnn.

¹⁶ Big dinya ku n rag, "Wù ri fig bu-à yann káníng ri dang rà?"

I wà Yesu dinya big n rag, "Mì ri fig. Ning myàng fig bu-à big ba sinn sig níng bàna rà? Big ba sinn sig n rag, 'Shidun sinn kà yanká abig swam yan ku.' Ning jangga fig bàna rà?"

¹⁷ I byar-à hi ku fim rig káníng, ku í zu yag rig-à mà finn swann-à ni, mì í ya rig-à mà Baitanya, n tig màhàn.

Yesu Ya Bin Ating Zyun Nài Ya
(Mar 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Na kyàr byar-à ku ri kàng yag mà finn swann-à ni, sái amor gban ku.

¹⁹ Barà ku myàng yag mir bin ating zyun sar sig á nu gbìb-à ni, ku yag màhàn, ku dig fig awan àni bàna, sái iri jì. I byar-à hi, ku dinya bin ating-à níng, n rag, "Wà wan fig rag awan bàna, hár kinn kinn." I byar-à hi bin ating-à hi í wim rig-à.

²⁰ Barà yann sukawá big myàng àdòning, sái mamakí sa rig big. Big dang rag, "A, hár bin ating-à níng wim righing kini àdòning rà?"

²¹ I wà Yesu dinya big, n rag, "Mì ri dinya ning jír àjai, wà na bir hing pikyinn ná á byar Shidun ni ma kyab fig kyinn

pyàna bàna, bu-à ná sa má kab bu ating-à níng, kó na dang rag, shinnkwinn-à níng aku gbìb dù ma mìrwá, aku yag jann kà shinnwá á zàpir-à ni, má wib níng, má gbìb dù rig má yag jann kà rig shinnwá.

²² Kó kai na vig hing Shidun, wà na bir hing pikyinn ná á byar Shidun ni, ná dig."

Big Bib Yesu Jír á Shinn Gbamwá Ni
(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Barà ku kà yag mà lu Shidun ni mi ri tàg mpîrká bu, sái àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni, ma àgbam mpîrká kádà bi á byarwá ni. Big dang rag aku dinya big, ku dig sig gham-à ku ri sa bu káníng ma kàhi níng àni rà? I ni ya sig ku ni rà?

²⁴ I byar-à Yesu dinya big n rag, "Má bib níng jír zyun, wà na dinya hing mì, í wà má dinya ning mpîr-à ya sig mì gham-à mì ri sa bu káníng ma kàhi.

²⁵ Mpîr-à ya sig Yohanna gham-à ku wau mpîrká dir batisma í ni rà? I Shidun rà, kó í mpîr rà? Aning dinya mì."

I byar-à hi àgbamká wà jir ma bar dirbá n rag, "Wà ya dang rag, í Shidun ya sig Yohanna gham-à ini, kwá dang rag, bu-à sa yi bir fig pikyinn á jir Yohanna ni bàna í jir kai rà?"

²⁶ Wà ya dang rag, í mpîr ya sig Yohanna gham-à ini, yi ri shàr bir mpîr káníng, jir kai bàna big yi righing wà Yohanna í mpîr-à ri dang kyann jir Shidun."

²⁷ I byar-à big dinya Yesu n rag, "Yi yi fig bàna."

I byar-à hi ku dinya káníng n rag, "Mì má, má dinya fig níng mpîr-à ya sig mì gham-à mì ri sa bu káníng ma kàhi níng bàna.

Jír á Shinn Yann Pyàna

²⁸ "Mpîr zyun shi sig àni ku mà sig yann pyàna. Ku yag mà byar wùnwá zyun-à àgbam-à, n rag, a wàning yag sa swàm mà da.

²⁹ Wùn-à hi dinya tawá n rag ku ngàng. Ama ásim, ku bi zim, mì í yag rig-à.

³⁰ I byar-à mpîr-à níng vim bir n yag mà byar wùnwá zyun ni, n dinya wàning rag, a wàning yag mà da-à ni. Wùnwá zyun-à níng hi zim, n dang rag kwá yag, ama n bi ngàng rig, n yag fig bàna.

³¹ To, bigná ning myàng áshinn, áyau yann pyàna káníng ni, mpîr-à sa sig bu-à tawá ri zim í ni rà?"

Sái mpîrká dang rag, "I wùnwá wà àgbam-à."

I byar-à Yesu dinya big yir jír n rag, "N dinya ning jír àjai, mpîr azig bàì jànn káníng, ma uwá àyái káníng ma kà jág níng ni á byar-à Shidun má na kùrwá.

³² Aning myàng, Yohanna bi aku dinya ning gbìb-à ná bàg. Ning ngàng n bir fig

pikyinn ná á byarwá ni bàna. Ama mpirká ri zig bàì jànnká, ma uwá àyáiká bir hing pikyinnbá á byarwá ni, ama bigné kó barà ning myàng big bir sig pikyinnbá níng, ning ngàng wá ná fim bu pyir sa, má bir pikyinn á byarwá ni.”

*Tinn Jír á Shinn Mpirká Ngàng Yesu
(Mar 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ Yesu dinya big n rag, “Aning fig jakàng tinn jír zyun-à níng. Mpir zyun nám sig da inabi, n pí kàng kwib sig da-à hi áni, n kánn sig káb byar-à bá shi kan bu, n kab sig shar jirá abig pinn wir ká zàn inabi áni. Ku zig da-à hi, n pag alaru. Ku dù n yag rig mà jànn zyun ni.

³⁴ Ayúnn-à bá binn kinn kwonn awan inabi-à níng sa, sái mpir-à níng swam yag fàuwá mà byar anàm bu káníng ni abig ya ku aniwá.

³⁵ Anàm bu káníng pànn fàuká buwá n dab zyun dab dab, n gban rig zyun, n ta zyun abàn ta ta.

³⁶ Hár tàma-à níng ku swam yag jakàng fàuwá big, ká kab wàri. I barà big ri sa káníng akyib, mi ri dab big.

³⁷ I nànn-à hi, ku swam yag wùnwá á byar káníng ni n dang rag, bá wib wùnwá níng.

³⁸ Barà anàm bu káníng myàng wùn àsàin da-à ri bi, big dang n rag, ‘To, wáníng í àsàin-à má ji gado da-à níng, ayi gban rig ku, jirá ayi pànn ni da-à níng.’

³⁹ I byar-à hi, big pànn ku n vinn ta zu yag rig ku mà myann n gban rig ku.

⁴⁰ “Wá àsàin da-à níng ma kàng bi hing, kwá sa mpir anàm bu káníng í kai rà?”

⁴¹ Mpirká dinya ku n rag, “Asàin da-à níng mà gban rig mpir káníng bidim pár. Kwá ya rig da-à á vù mpirká káhi kim abig nám, jirá ayúnn-à ba binn hing buju-à bá ya ku aniwá.”

⁴² Yesu dinya big n rag, “Ning taba jangga fig bu-à jir Shidun dang sig bàna rà?

‘Abàn-à mpir ami buká ngàng sig rag bai níng,

í zyun-à big zig kàng bi,

n mi ká ágù kinn-à ni,

í wá zyun-à sànn kab sig kádá.

Wáníng í Shidun sa sig ni.

A byaryí ni, yi ri myàng í bu mamaki.’ ”

⁴³ Yesu dang swáb ká jirwá n rag, “Bá zig rig byar-à Shidun ri na kùrwá á byarná ni, bá ya mpirká ma ri wan awan sisàn.

⁴⁴ Mpir-à ma kù hing á shinn abàn-à níng ni, kwá kim, ama mpir-à abàn-à níng ma ku hing á dirwá ni, má wau nam rig ku murrr.”

⁴⁵ Barà àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni, ma Farisawaká fig yir jír-à níng, big yi righing Yesu ri dang ma big.

⁴⁶ Sái big yàn pyù-à abig pànn sir Yesu, ama zinn pànn rig big, jir kai bàna bir-à nànn kab gbam. Mpirká yi righing wá Yesu í mpir-à ri dang kyann jir Shidun.

22

*Tinn Jír á Shinn Ban
(Luk 14:15-24)*

¹ Yesu dinya kàng big tinn jír zyun n rag,

² “Byar-à Shidun ri na kùrwá shi sig àràg barà kùr zyun ri sa buki ban wùnwá.

³ Ku dinya mpirká ninànn nímá abig bi ji buju ban wùnwá. Barà big sa kinn buju-à níng, ku dinya fàuwá big n rag, abig yag bar bi mpirká. Ama mpirká ngàng wá bá bi.

⁴ Ku swam yag jakàng fàuwá big abig yag dinya mpirká ku dwim bar sig níng, ku sa byann righing buju-à. Big gib gban sig naiká kùkwònn nímá. Big sa kinn righing buká bidim pár, abig bi bùkí-à.

⁵ Ama mpirká big dwim bar sig níng, walai mpir-à bir pikyinn á jír-à hi ni, big yag rig kyonnbá, kádá í yag rig-à mà dabá ni, kádá yag rig mà byar swàmbá ni tinn.

⁶ Mpirká dà níng pànn gbam fàu káníng, n dab big dab dab, n dab gban rig big.

⁷ I byar-à hi pikyinn kùr-à bai, ku swam yag sojawá big, big yag ta gban rig mpirká gban sig kí-à níng, n du swànn rig finn swann mpir káníng bidim pár.

⁸ Kùr-à níng dinya fàuwá big n rag, ‘Big sa kinn righing buju bùkí-à, ama mpirká ñ dwim bar sig, big ngàng níng, big for fig wá bá bi bàna.

⁹ To, ma àdóníng, aning yag mà finn swann-à ni, mpirká na dig màhàn bidim pár, aning bar bi big, abig bi bùkí-à níng.’

¹⁰ I byar-à hi fàu káníng bàg nu gblbká n bar kwonn bi mpirká ba dig á gblb-à ni bidim pár, mpir bibaiká ma mpir sisànká tinn. Har byar bùkí-à mònn rig.

¹¹ “I byar-à kùr-à yag mà byar-à kyinnká shi sig, ku yag myàng mpir zyun màhàn wir fig buwá ja ban-à bàna.

¹² Ku bib wáníng n rag, ‘Ayor! A sa sig áshinn n kà síg ni áyág, barà á wir fig ja ban-à bàna níng rà?’ Mpir-à níng pù fig nuwá bàna.

¹³ I byar-à hi, kùr-à dinya fàuwá big n rag, abig sir rig wunù-à wir fig ja ban-à bàna níng, vùwá ma barwá, abig ta zu yag ku mà myann ma fi-à ni, í byar-à kwá kig mà zwàm pòr anamwá màhàn.”

¹⁴ Sái Yesu dang n rag, “To, mpirká ninànn nímá big ri bar big, ama mpirká bá shig zu í títi nímá.”

*Big Bib Yesu Jír á Shinn Bàì Jànn Wa
(Mar 12:13-17; Luk 20:20-26)*

¹⁵ I byar-à Farisawaká kwonn nubá, big ri zìm abig tib fig nu Yesu.

¹⁶ Sái big swam yag yann sukà big, ma mpir kùr Hirudus, big dang n rag, “Malam, ái yi yi hing wù í mpir gwangga, jir kai bàna wù ri tàg jir Shidun á ghib nsàn. Wù ri shig fig mpir bàna, jir kai bàna kó ni wù ri myàng í bu nzyun á byarwú ni.

¹⁷ To, á dinya yi bu-à à myàng sàns sig. Sàns hing wà ayi wa kùr Kaisar bàì jànn rà, kó sàns fig bàna rà?”

¹⁸ Yesu yi righing big ri tib fig nuwá. I wà ku dinya káníng n rag, “Níng í mpir bibai big. Bu-à sa níng ri tib fig numí níng, í jir kai rà?”

¹⁹ Aníng tìya mì bàì-à níng ri wa bàì jànn-à hi áni.”

I byar-à hi big ya ku bàì àsháu zyun.

²⁰ I wà ku bib big n rag, “Ma hoto mpir-à á òr bàì-à hi ni ma zinn-à áni níng, í bu ni rà?”

²¹ Big dang n rag, “I bu kùr Kaisar.”

I wà ku dinya big n rag, “To, bu-à ma í bu kùr Kaisar, aning ya kàng kùr Kaisar. Bu-à ma í bu Shidun, aning ya kàng Shidun.”

²² Barà big fig jir Yesu, sái mamaki pànn rig big. I nànn-à hi big gàb rig òr ma ku, n bib fig rag ku jir zyun bàna.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Ki Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

(Mar 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ Ayúnn-à níng hi, Sadukiyawaká zyun-à dang rag, mpir ma wu hing, má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna níng, bí á byar Yesu ni, n bib ku jir,

²⁴ n rag, “Malam, Musa dang rag, ‘Mpir ma wu tafinn sig wawá, ku ma wàning ma mà fig wùn bàna, a wunzàwá zig kàng uwà-à níng jirà aku mà ya shunwàuwá yann.’

²⁵ Tàma-à níng yi shi sig ma jír á shinn mpir zyun, ku shi sig ma wunzàwá big sùnnjin. Mpir-à níng hi zig uwà, ku ma wàning mà fig wùn bàna, ku wu righing.

²⁶ Wà wa pyàná zig kàng uwà-à hi, ku ma wàning mà fig wùn bàna. Ku má, ku wu righing tinn, wà wa sara níng má àdóníng tinn. Big sùmpyànn bidim pàr big zig yà rig uwà-à níng, big mà fig wùn bàna.

²⁷ Barà big zig yà rig uwà-à níng, sái uwà-à hi, í wu rig-à.

²⁸ To, tàma-à níng barà mpir káníng zig yà zu vinn righing uwà-à níng, to, àyúnn-à ba dù nann zu kàng hing ma yonki, uwà-à níng hi má shi í bu ni áyaubá ni rà?”

²⁹ I byar-à Yesu dinya big n rag, “Níng yi fig gbam Shidun ma bu-à big ba sig á jir Shidun ni bàna, wàning í bu-à sa níng nang jànn sig ghib gwangga níng.

³⁰ Ayúnn-à Shidun má gbar dù kàng hing mpir ma yonki, mpirká má zig fig rag uwà

bàna, jir kai bàna mpirká má shi àràg í yann aswamká Shidun mà wai.

³¹ Jír wà ki má dù nann zu kàng ma yonki níng, níng jangga fig bu-à Shidun dinya sig níng níng bàna rà?”

³² Ku dang sig rag, ‘Mì í Shidun bu Ibrahim, mì í Shidun bu Ishaku, mì í Shidun bu Yakubu.’ Jír-à níng ri tàg yi rag, mpirká ri wu sig níng, shi sig ma yonki tàma-à níng. Shidun í Shidun ki bàna, ku í Shidun mpir-à ma yonki.”

³³ Barà mpirká fig bu-à ku tàg sig níng, sái mamaki pànn rig big.

Doka Zyun-à Wài Kab Káda

(Mar 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Barà Farisawaká myàng ku dang tir righing Sadukiyawaká ma jír, sái Farisawaká bí í byar nzyun.

³⁵ Zyun áyaubá ni í malam ri tàg bu á shinn tarkada Musa, ku ri zim aku màg màg fig Yesu.

³⁶ Ku rag, “Malam, doka zyun-à wài kab káda, í wà áni rà?”

³⁷ Yesu dinya ku rag, “A zim Shinn Luwú Shidun ma pikyinn nzyun, ma yonkiwú, ma bu-à wù ri kyab á kyinnwú ni.

³⁸ Wàning í doka-à wà jijag zyun-à wài kab sig káda.

³⁹ Doka-à tib sig wàning, á zim jáuwú àràg barà wù ri zim shinnwú.

⁴⁰ Doka-à Musa ba sig, ma bu-à mpirká ri dang kyann jir Shidun dang sig níng, bidim pàr shi sig áyau doka pyàná káníng ni.”

Kristi í Wùn Dawuda; Ku í Asàin Lu Dawuda Tinn

(Mar 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Barà Farisawaká kwonn bí, sái Yesu bí big jír,

⁴² n rag, “Níng ri kyab Almasihu í wùn ni rà?”

Big rag, “I wùn Dawuda.”

⁴³ Ku bí káníng n rag, “Ma sáshinn Dawuda dang rag, Almasihu í Shinn Luwá níng rà? I barà Awun Shidun sinn kà ku aku dang. Dawuda dang rag,

⁴⁴ ‘Shidun dinya Shinn Lumí n rag,

á bí á shi á vìm numí ni áyág.

Má sinn kà mpir azíbwú big á mìr barwú ni.’

⁴⁵ Dawuda ma shinnwá bar ku Shinn Lumí. To, sáshinn kwá shi wùn wàning rà?”

⁴⁶ Walai mpir-à zim sar ya ku bu-à ku bí big sig níng. Daka àyúnn-à níng hi kó mpir nzyun wim fig pikyinn n bib fig rag ku jir bàna.

23

Yesu Fù Bu-à Bibaíká Malamká Ma Farisawaká Ri Sa

(*Mar 12:38-39; Luk 11:43, 46; 20:45-46*)

¹ I byar-à Yesu dinya bir mpirká ma yann sukáwá big jír n rag,

² “Malamká ma Farisawaká ri tàg bu á shinn tarkada Musa.

³ Aning wib kó kai bu-à bá dinya ning. Ama kada aning sa bu-à big ri sa bàna, jir kai bàna big ri wib fig buká big ri dang ning bàna.

⁴ Big zig swánn lilib nímá n sinn kà sig mpirká á shinn káning ri tàng kyann ma káhi. Ama big swann shang fig big bàna, kó títi nímá.

⁵ Swámká big ri sa bidim pár í swám bu jirà mpirká abig myàng big, big ri ba jir Shidun, mi ri bàg á munnpyánnbá ni kwonn ma azwinn vúbá ni, jirà mpirká abig myàng big. Big ri wir já lulor nímá ri fòr hár mà kan barbá ni.

⁶ Big ri zim abig shi á bushu sisàn nímá á byar búki, kwonn ma bushu àgbam á tonn bir kwonn-à ni.

⁷ Big ri zim abig bib kà kyann big mà fir ati, ma abig bar kyann big malam.

⁸ Ama bigné, abig bar ning malam bàna, jir kai bàna malamná í mpir nzyun. Ning bidim pár ning í bu nzyun, ning í yiwai.

⁹ Aning bar kó ni ta á dunyaru bàna, jir kai bàna ning shi sig ma ta nzyun, ku í zyun-à shi sig mà wai, ku awínwá ni.

¹⁰ Ning mà, abig bar ning àgbam bàna, jir kai bàna àgbamná í mpir nzyun, ku í Almasihu.

¹¹ Ama wà mpir zyun áyauná ni ma ri zim aku shi àgbamná, aku sinn kàng shinnwá àràg ku í fauná.

¹² Mpir-à ma gbar dù hing shinnwá, kwá fig zunái. Ama mpir-à ma gbar dù fig shinnwá bàna, bá gbar dù ku.

Yesu Dang Rag Malamká Ma Farisawaká Má Wa Shwin

(*Mar 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47*)

¹³ “Ná wa shwin, ning malamká ma Farisawaká, ning í agbar dù shinn big. Ning kig dim righing gbìb-à mpirká nim mà ká á byar-à Shidun ri na kúrwa mà wai. Ning ngàng wà ná kà màhàn. Ning kan dim righing mpirká ri zim abig kà màhàn. [

¹⁴ Ná wa shwin, malamká ma Farisawaká, ning í mpir agbar dù shinn big. Ning í mpir alir jì bu á vù uwà kíká ni. Ning ri víg nonn Shidun, jirà mpirká abig myàng ning, jir wáníng, ná wa shwin.]

¹⁵ “Malamká ma Farisawaká, ná wa shwin, ning í mpir agbar dù shinn big. Ning shi kàng kwib vinn righing jànn-à bidim pár ma nu zàpirká jirà aning dig

wùn suká zyun. Wà na dig hing ning ri sinn kàng rig ku àràg ku í mpir asa bu-à bibai, shi rag ku kab ning bu-à bibai sa.

¹⁶ “Ná wa shwin, ning àfauká ri gbar jàuná big níng. Ning dang n rag, wà kó ni ma tun hing ki ma lu Shidun, bu mà sa fig ku bàna, ama mpir-à ma tun hing zinariya á lu Shidun ni, ma sa fig bu-à ku tun sig ki áni bàna, to, bu-à ku tun sig níng mà pànn ku.

¹⁷ Ning í àfau àning big, áyau lu Shidun ma zinariya, í wà áni kab ni rà? Lu Shidun í àsàin-à ri sa zinariya-à níng ri dig gbam.

¹⁸ Ning dang rag, mpir ma tun bagadi byar-à big ri twib swánn bu màhàn níng, bu mà sa fig ku bàna. Ama mpir-à ma tun hing wi-à big sinn sig á shinn bagadi-à ni, ma sa fig bu-à ku tun sig ki áni níng bàna, ki-à ku tun sig níng, mà pànn ku.

¹⁹ Ning í mpir àfau big, áyau bagadi ma wi-à big ri sinn á shinn bagadi, í wà áni kab ni rà? I bagadi ri sa wi-à aku dig gbam ini.

²⁰ To, kó ni ma tun hing bagadi byar-à big ri twib swánn bu, ku tun dig sig káhi, ma bu-à á shinn bagadi hi ni tinn.

²¹ Mpir-à ma tun hing lu Shidun, ku tun dig sig káhi ma Shidun àsàin-à ri shi màhàn níng tinn.

²² Mpir-à ma tun hing waisháu, ku tun sig byar-à Shidun ri shi, ku tun sig shinnwá ma Shidun tinn.

²³ “Ná wa shwin, ning malamká ma Farisawaká, ning í mpir agbar dù shinn big. Ning ri sa fig bu-à òsàn ma mpir bàna. Ning ri myàng fig ashi mpirká bàna. Ning í mpir gwangga bàna. Kó áyau buká ning shi sig ma káhi kyau dwib níng, ning ri ya Shidun kyau zyun, hár ashitá ma jì byù. Bu-à sànn kab sig bàna, aning zim Shidun aning zim mpir.

²⁴ Ning í àfauká ri gbar jàuná big. Ning ri shann zu kó àgimbu títi nímá á zàpir-à ná wa. Ama ning ri wa mann kà rakumi zyun-à úwài nímá.

²⁵ “Ná wa shwin, ning malamká ma Farisawaká, ning í mpir agbar dù shinn big, ning ri tu kyàr íri kwib akpaká buná big jwang jwang. Ama ning ri fim finn-à mà yau íri jín, bu-à mònn sig áni bàna, íri bu-à bibai.

²⁶ Wù Farisawa-à níng, wù í mpir àfau, á tu kyàr jag ma finn akpa mpyim, í wà á tu kyàr kwib-à ini, jirà kwib-à aku shi ákyàr tinn.

²⁷ “Ná wa shwin, ning malamká ma Farisawaká, ning í mpir agbar dù shinn big, ning shi sig àràg amirká big sa samyib sig wà á myann sisàn nímá, ama wà mà yau mònn sig íri akibká swàr wir na sig fáin.

²⁸ Ning shi sig àràg amir káning. A zu mpirká big ri myàng níng, ning í mpir

ñsàn, ama á pikyinn ná, ning mònn sig íri bu-à bibai. Ning ri gbar dù shinn.

Yesu Dang Rag Bá Wa Shwìn
(Luk 11:47-51)

²⁹ “Ná wa shwìn, ning malamká ma Farisawaká, ning í mpir agbar dù shinn big. Ning ri sa samyib amir mpírká rii dang kyann jir Shidun. Ning ri sinn samyib amir mpírká big ri dang rag í mpir sisàn.

³⁰ I wà ning dang n rag, ‘Wàníng yì má, yì ním ma shì sig àràg á zamanu yàkúyí big nì, yì ním má gban fig mpírká rii dang kyann jir Shidun níng bàna.’

³¹ Ning má, ning dang hing ma shinn ná, ning dang rag, ning í yann mpírká ri gban sig mpírká zyun-à rii dang kyann jir Shidun níng.

³² To, tàma-à níng aning sa bànn rig bu-à yàkúná big rì sa dà síg níng.

³³ Ning mpir káníng níng í bushuwí, ning rì kyab rag, ná zu áyau kwonn-à Shidun má wà níng nì rà?

³⁴ Jir wàníng má swam bi ya ning mpírká ri dang kyann jir Shidun, ma mpir yarká, ma mpírká zyun-à má tàg níng bu. Ama ná gban rig káhi, ná dab bàg káhi átám bín, ná yang káhi ashor mà tonn bir kwonn, ná kan dù káhi á finn swannká nì.

³⁵ Jir wàníng ná wa shwìn á shinn mpir ñsànká ning gban sig, bu-à pànn sig daka á shinn ki Habila hár ki Zakariya wùn Berikiya zyun-à ning rì gban sig áyau byar-à big ri twib swànn bu mà lu Shidun.

³⁶ Mì ri dinya níng í jir àjai, ning mpírká á zamanu-à tàma-à níng, Shidun má du kà ning shwìn jir ki mpir káníng.

Yesu Fig Fig Ajwár Ma Mpírká á Urushalima Bàna
(Luk 13:34-35)

³⁷ “Níng mpírká á Urushalima! Ning mpírká á Urushalima! Ning gban ríghing mpírká ri dang kyann jir Shidun. Níng ta gban ríghing mpírká Shidun swam bi sig níng ma abàn. Mì ri zìm ní tonn níng àràg barà kwínn ri tonn yanká buwá mì ri bir káníng á asàwá nì, ama níng ngàng mì.

³⁸ Luná má kàng kánffinn.

³⁹ N dinya níng, ná myàng fig rag mì bàna, sái àyúnn-à ma kàng bì hing. Àyúnn-à níng hì, ná dang rag, ‘Mpir-à ri bí á zinn Shidun nì níng, a Shidun ya ku bu-à ku ri zìm.’ ”

24

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rig Lu Shidun
(Mar 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Barà Yesu dù á lu Shidun nì, mì ri yag kyonnwá, í wà yann sukàwá big bi n tìya ku barà kinn-à á lu Shidun sànn sig.

² Ku dinya káníng n rag, “Barà níng ri myàng bu káníng, àyúnn zyun ri bí, bá dab gbànn rig lu-à hì, kó abàn nízyun má shì fig á shinn jáuwá zyun nì bàna.”

Yesu Dang Rag Àyúnn Zyun Ri Bi Wà Mpírká Má Wa Shwìn
(Mar 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Barà Yesu shì sig mà Wùn Mwir Zaitun, sái yann sukàwá big yag mà byarwá nì, n bònnon bib ku n rag, “A dinya yì sai-à bu káníng má sa, má sa ákaun rà? Bu-à yá myàng jir à ayi yì àyúnn-à wà kàng bì áni í kai rà? Bu-à yá myàng jir à ayi yì àyúnn-à dunyaru ma nyàan vinn í kai rà?”

⁴ Sái Yesu tàg big bu, n rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning zìm mpir zyun aku tonn gban níng bàna,

⁵ jir kai bàna mpírká nínànn nímá má bí má rag big bi sig á zinnmí nì. Bá dang rag big í Almasihu. Bá sa mpírká nínànn nímá má nang jánn.

⁶ Ná fig tai kànn kó áni bidim pár, ama kada aning gib kyinn bàna, jir kai bàna bu káníng má sa àdóníng, ama sai-à dunyaru má vinn níng màg fig ma bàna.

⁷ Jánn zyun má nu kànn ma jánn zyun. Kùr zyun má nu kànn ma kùr zyun kó áni bidim pár á jánn-à nì. Amor má kà á jánn-à nì wàni. Jánn-à á jinn nì má níng kó byar-à áni bidim pár.

⁸ Ama wàníng ri jag má mìr átai.

⁹ “Sai-à hì, mpírká má pànn níng, bá ya níng shwìn, hár má gban rig níng. Mpírká á jánn-à nì má zib níng á dò jir shinnmí nì.

¹⁰ Mpírká nínànn nímá má fim rig gbìbmí. Káhi má kwonn nubá jir à bá ya kà jáubá á vù mpir azìbká nì. Mpírká má zib bar dirbá.

¹¹ A sai-à níng hì, mpírká nínànn nímá ká má gim ñsàng rag big í mpírká ri dang kyann jir Shidun níng, bá bí á jánn-à nì, má tonn gban mpírká.

¹² Bá sa swàb kà bu-à bibai á jánn-à nì. Mpírká nínànn nímá má zìm fig jáubá bàna.

¹³ Ama mpir-à ma wim hing kyinn hár àyúnn-à wà kinn shinn, Shidun má pinn zu ku.

¹⁴ Bá dinya mpírká bidim pár jir àjwár á shinnmí nì, jir à abig fig vinn rig á jánn-à nì, í wà dunyaru má vinn.

Bu Azing Má Shi á Lu Shidun
(Mar 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ “Ná myàng bu àzing má shì á lu Shidun. Daniel ba sig jír á shinn bu àzing-à hì. (Mpir-à ma ri jangga bu-à mì ri ba níng, aku yì byann.)

¹⁶ A sai-à níng hì, mpírká ma shì sig mà yau jánn Yahudiya, abig shàr yag mà shinnkwínnká nì.

¹⁷ Mpir-à ma shi sig mà shinn tonnwá ni, aku tig wann kíni aku shàr yag, kada aku dang rag, kwá kà mà finn tonn-à ni, kwá zig bu zyun, í wà kwá shàr yag ni, bàna.

¹⁸ Mpir-à ma shi sig mà da-à ni, kada aku dang rag, kwá yag mà lu-à ni, kwá zig ja, í wà kwá shàr yag ni, bàna.

¹⁹ Ayúnn-à hi, uwáká shi sig ma finn, ma ká shi sig ma yann àjann níng, bá wa shwín.

²⁰ Aning vig Shìdun rag àyúnn-à ná shàr shàu-à níng, aku shi á yau dí bàna, aku shi àyúnn Asabar bàna tinn.

²¹ A sai-à hi, mpírká má wa shwín wàni, íri shwín-à big taba wa fig bàna, tun sai-à Shìdun màmm sig dunyaru. Mpir má wa jakàng fig rag íri shwín-à níng bàna.

²² Wà Shìdun nìm ma gib màg gban fig su shwín-à níng bàna, kó mpir òzyun nìm má wim zu fig bàna. Ama kwá gib màg gban su shwín-à níng àni á jir shinn mpírká ku shig zu sig, big shi sig á dunyaru.

²³ “Wà mpírká ma dinya níng rag, aning myàng, mà Almasihu níng, kada aning zim bàna. Kó ba dinya níng rag, mà ku bó, aning zim bàna. Big ri gim òsàng.

²⁴ Mpir agim òsàngká má bi, bá rag big í Almasihu, káhi má dang rag, big í mpir-à ri dang kyann jir Shìdun. Hár bá sa bu mamaki kim kim, jir à abig gbar nang jànn mpírká Shìdun shig zu sig, wà big nìm má sa sar.

²⁵ N dinya rìghing níng bu káníng, barà su-à màg fig ma bàna níng.

²⁶ “Mpírká ma dinya níng n ma rag, ‘Almasihu shi sig mà awúnn-à ni,’ kada aning yag màhàn bàna. Kó ba dinya níng ma rag, ‘Ku shi sig mà lu-à ni,’ aning zim bàna, big ri gim òsàng.

²⁷ Aràg barà mpírká ri myàng shyù ri zwàm zu mà waisháu-à ni níng, í barà bá myàng mì, mì í Wùn Mpir Jíkwin má kàng bi àni.

²⁸ “Byar-à kíká ma wu na sig, í byar-à shwibká má kwonn yag màhàn.

Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpir Jíkwin Má Kàng Bi Ani

(Mar 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ “Asim shwín-à mpírká má wa níng ni, àyúnn má sir rig fi, sòn-à má mìg fig bàna. Asuswirká mà waisháu-à ni má kù wann bi rig á jinn ni. Bu gbamká shi sig mà wai má níng dirbá.

³⁰ I wà mì Wùn Mpir Jíkwin má wann bi mà waisháu-à ni. Má kàng bi ma gban uwài nímá kwonn ma awàimí. Swai mpírká bidim pár bá myàng mì, mì Wùn Mpir Jíkwin. Bá kig nàikitáu, má sa bai pikyinn.

³¹ Bá wann yur, í wà má swam yag yann aswamká bumí big á byar mpírká á dunyaru bidim pár, jir à abig bar kwonn bi ya mì mpírká Shìdun shig zu sig. Bá bar kwonn bi mpírká á jànn-à ni bidim pár, daka mà mìr swann hár mà shinn swann.

Tinn Jír á Shinn Bin Ating

(Mar 13:28-31; Luk 21:29-33)

³² “Aning myàng misali á shinn bin ating. Wà na myàng bin ating ma ri twib jì àpyù, níng yì hing shyù nyàan kù.

³³ To, wàning má í àdóníng tinn, sai-à na myàng buká ò dinya sig níng níng ma ri sa, aning yì rag ò nyàan kàng bi.

³⁴ Mì ri dinya níng àjai, mpírká tàma-à níng má wu vinn fig bidim pár bàna, sái wà buká ò dinya sig níng níng ma sa rìghing.

³⁵ Waisháu ma jànn-à á jinn ni má bab jànn rig, ama jirmí má vinn fig àvinn bàna.

Walai Mpir-à Yì Ayúnn-à Yesu Má Kàng Bi Ani

(Mar 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Walai mpir-à yì àyúnn-à Wùn Mpir Jíkwin má kàng bi àni. Kó yann aswam Shìdun mà wai má, big yì fig bàna. Kó mì Wùn Shìdun má, ò yì fig bàna tinn. Sái Shìdun Ta-à ku awínwá ni yì sig ni.

³⁷ Barà ri sa sig á sai-à Nuhu ri shi sig níng, í barà má sa àni àyúnn-à Wùn Mpir Jíkwin má kàng bi á jànn-à ni.

³⁸ A sai-à zàpìr-à ri binn fig ma bàna níng, mpírká rì jì, mì ri wa, big ri zig uwà mì ri ya ban, hár bi fòr àyúnn-à Nuhu bi kà á kòr-à ni.

³⁹ Big yì fig bu-à má sa bàna, hár sai-à gbànn yor-à níng bi binn swann yag rig big. Wàning í barà mpírká má sa àni, hár àyúnn-à Wùn Mpir Jíkwin má bi.

⁴⁰ A sai-à níng hi, wunù pyànà ma shi sig ma da-à ni, bá zig rig zyun, má fim zyun.

⁴¹ Uwà pyànà ma ri wau bu, bá zig rig zyun, má fim zyun.

⁴² Buná, aning pànn shinn ná, jir kai bàna níng yì fig sai-à Shinn Luná má kàng bi á ni bàna.

⁴³ Wa àsàin lu-à nìm ma yì hing sai-à ajwú má kà á luwá ni, ku nìm má shi àzìr, má myàng luwá, jir à ajwú aku kà á luwá ni bàna.

⁴⁴ Aning shi àzìr, jir kai bàna Wùn Mpir Jíkwin má bi á sai-à níng kyab fig rag má bi bàna.

Tinn Jír á Shinn Fàu-à Ma í Fàu Gwangga

(Luk 12:41-48)

⁴⁵ “Fàu-à shi sig ma yar, n shi sig ma gwangga í wà àni rà? Àsàin lu ma dig hing fàu-à shi sig ma gwangga, kwá ya kà luwá

á wù wàning ni, a wàning ya fàuká dà níng buju kó ákaun.

⁴⁶ Asàin lu-à ma ya sig fàuwá swàm, kwa kàng bi kwa dig wàning ma ri sa, fàu-à hi má fig àjwár.

⁴⁷ Mi ri dinya ning jír àjai, kwá sinn kà wàning a wàning myàng kwonn ma buká ku shi sig ma kàhi bidim pár.

⁴⁸ Ama wà fàu-à hi ma í fàu-à bibai, kwá dang rag, àsàin luwá má kàng bi fonn fig bàna.

⁴⁹ Kwá dab jàuwá big fàuká. Kwá ji má wa, kwá wa pyann shin ma mpirká ri wa pyann shin.

⁵⁰ Asàin lu fàu-à níng má kàng bi, fàu-à níng má yi fig àyúnn-à hi bàna.

⁵¹ Asàin lu-à má yang fàuwá ashor, hár dir fàu-à má pòr. Kwá sinn kà wàning á shwin àràg barà ku ri sinn kà mpirká ri gbar dù shinn. Wàning má kig mínwàni, má zwàm kà wù á nginn.

25

Tinn Jír á Shinn Yann Uwà Dwib

¹ “A sai-à Shidun má na kùrwá áni níng, má shi àràg barà yann uwá big dwib zig pitilaká bubá mi ri yar abig shà ango.

² Uwà swana áyaubá ni shi sig ma yar, swana bó, í àning.

³ Aning káníng zig pitilabá, n pànn kwonn fig ma byir á vùbá ni bàna.

⁴ Ama uwá yar káníng pànn kwonn sig ma byirbá í zyun á àkwinn-à ni, kwonn ma pitilabá.

⁵ Ango-à hi bi fonn fig kíni bàna, hár uwá káníng ri dim ná, big í na jànn rig-à.

⁶ “Ama áyau fi-à ni, big fig nài jir bir mpirká, mpirká ri dang rag ango ri bi, aning bi shà ku.

⁷ A byar-à níng hi, uwá dwib káníng fim zir n sa samyib pitilabá.

⁸ Uwá àning káníng dinya uwá yar káníng n rag, ‘Aning ya yi byir títi, jir kai bàna pitilayi ri dim.’

⁹ Ama uwá yar káníng dinya kàng big n rag, ‘Má màg fig yi hár ma níng bàna. Bu-à ná sa bàna, aning yag mà fir ati-à ni aning wann buná.’

¹⁰ A byar-à níng hi, big dù jirà abig yag wann byir-à hi, sái ango í bi fòr rig-à ásimbá ni. Uwá swanaká dà sig níng, kà yag sig ma ku, í byar-à mpirká kig dim rig nu nkyun-à, uwá swana bi ji buju ban-à ma ango.

¹¹ “Uwáká zyun-à yag sig abig wann byir-à níng, í fòr bi rig-à. Big kwib nu nkyun-à n rag, ‘Shinn Luyí, Shinn Luyí, á pù ya yi nu nkyun-à.’

¹² Ango dinya big n rag, ‘Mi ri dinya ning àjai, ò yi fig níng bàna.’ ”

¹³ Yesu dinya kinn big jírwa n rag, “Aning shi àzír, jir kai bàna ning yi fig àyúnn-à má kàng bi á dunyaru bàna.

Tinn Jír á Shinn Fàu Saraká Big Ya Sig Bòi

(Luk 19:11-27)

¹⁴ “Byar-à Shidun má na kùrwá má shi àràg mpìr-à yag sig kyinn, n bar kwonn bi sig fàuwá big, n ya sig big bàì.

¹⁵ Ku ya mpìr zyun bàì dubu swana, zyun dubu pyàna, zyun bó dig dubu zyun. Ku ya kó ni bar swámwá. Barà ku ya vinn rig káníng àdóníng, ku í yag rig-à kyinn.

¹⁶ Fàu-à big ya sig ku dubu swana-à níng, yag n dig swáb kà dubu swana á shinn-à ni.

¹⁷ Mpìr zyun-à big ya sig ku dubu pyàna níng, dig swáb kà dubu pyàna á shinn-à ni.

¹⁸ Ama mpìr-à big ya sig ku bàì dubu zyun níng, ku yag n kab shar n tám jànn rig bàì-à àsàin luwá ya sig ku níng.

¹⁹ “Barà shi nonn nonn í byar-à àsàin lubá kàng bi, ku yag dig fàuwá big, n bib big bu-à big sa sig ma bàì-à ku ya sig big níng.

²⁰ A byar-à níng hi, fàu-à big ya sig ku bàì dubu swana-à níng bi, n ya àsàin luwá bu-à ku dig swáb kà sig dubu swana. Ku dinya àsàin luwá n rag, ‘Asàin lumí, à ya sig mì dubu swana, tàma-à níng bu-à ò dig swáb kà sig á shinn-à ni bàna, í dubu swana tinn.’

²¹ A byar-à níng hi, àsàin luwá yan ku n rag, ‘Isoko ma swàm-à á sa sig, wù í fàu-à òsàn. A sa hing swàm ma pikyinn òzyun ma bàì títi-à ò ya sig wù níng. A dig swáb kà bi hing bu á shinn-à ni àràg barà ò ya sig wù níng. Tàma-à níng, má ya wù wà kab wàri níng. A bi ayi fig àjwár àbir-à ni.’

²² Zyun-à big ya sig ku dubu pyàna níng, kà bi n rag, ‘Asàin lumí, à ya sig mì bàì dubu pyàna, tàma-à níng bu-à ò dig swáb kà sig bàna, í dubu pyàna.’

²³ A byar-à níng hi, àsàin luwá yan ku n rag, ‘Isoko ma swàm-à á sa sig, wù í fàu-à òsàn. A sa hing swàm ma pikyinn òzyun ma bàì títi-à ò ya sig wù níng. A dig swáb kà bi hing bu á shinn-à ni, àràg barà ò ya sig wù níng. Tàma-à níng ma ya wù wà kab wàri níng. A bi ayi fig àjwár àbir-à ni.’

²⁴ Fàu-à big ya sig ku dubu zyun-à níng, bi n rag, ‘Asàin lumí, ò yi hing pikyinnwù bai. Wù ri binn kwonn buju-à á tàg fig ni bàna. Wù ri zà kwonn yir bujuká zyun-à à minn fig ni bàna.

²⁵ Mi ri shàr zinnwù, í bu-à sa ò yag n tám jànn rig bàiwù á shar-à ni. Tàma-à níng á zig bàiwù.’

²⁶ A byar-à níng hi, àsàin luwá dinya ku n rag, 'Wù í fàu àbai, wù í mpir dijar. A yi hing, mì í mpir pikyinn àbai, mì ri binn kwonn buju-à ò tág fig ni bàna, mì ri zà kwonn yir buju-à ò minn fig ni bàna.

²⁷ Wàníng wù ním ma zig yag righing bàimí mà tonn byar-à big ri sinn gban bàì, tàma-à níng barà ò kàng bi sig níng, ò ním mà dig swàb kà bu zyun á shinn-à ni.

²⁸ To, aning zig rig bàì-à á vùwá ni, aning ya zyun-à shi sig ma bàì dubu dwib níng.

²⁹ Mpir-à ma shi sig ma bu, bá ya swàb kà ku, kwá dig swàb kà úwàì nímá. Ama mpir-à ma bàna ma bu, títi zyun-à ku shi sig ma kàhi níng, bá zig rig á vùwá ni.

³⁰ Aning kan tafinn yag rig fàu bibai-à níng mà byar zufi á byar-à kwá kig mín wàni hár kwá zwàm kà vù á nginn.'

Ayúnn-à Shidun Má Wà Kwonn Mpirká

³¹ "Ayúnn-à Wùn Mpir Jíkwin má bi áni, kwá bi àràg í kùr, kwá bi kwonn ma yann aswamwá big í zyun. Kwá shi á byar shu kùrwá ni.

³² Mpirká á jànn-à ni bidim pár má kwonn bi rig á pyànnwá ni. A byar-à hi, kwá gáfinn mpir káníng kyau pyàna àràg barà aza àdùnká ri kyàb gáfinn àdùnká ma byínnká.

³³ Kwá sinn kà àdùnká agunn vim nuwá ni, ama kwá sinn kà byínnká agunn vim súrwá ni.

³⁴ A byar-à hi, kùr-à ma dinya ká zyun-à shi sig agunn vim nuwá ni níng, mà rag, 'Aning kà bi níng mpir òsànká bu Tamí, aning bi shi ngàng á lu-à big sa sinn ya sig níng, tun daka sai-à big mànm fig ma dunyaru bàna.

³⁵ Amor ri gban mì, níng ya mì buju ò ji, ajor zàpir ri gban mì, níng ya mì zàpir ò wa, ò ri bi sig kyinn, níng pag mì byar ná.

³⁶ N ri kyann dir áyonn, níng wir mì jà, ò ri na sig dor, níng bi myàng kwonn ma mì í zyun. Big ri kig kà sig mì mà tonn fi-à ni, níng bi bib kà hing mì.'

³⁷ A byar-à hi, mpir òsàn káníng mà zím mà rag, 'Shinn Luyí, yi myàng sig wù ákaun, amor ri gban sig wù hár yi ya wù buju rà? Ajor zàpir ri gban sig wù ákaun, hár yi ya wù zàpir á wa rà?

³⁸ A bi sig kyinn á byaryí ni ákaun, hár yi pag wù byar ná rà? A kyann sig dir áyonn ákaun, hár yi ya wù jà rà?

³⁹ Yi myàng wù á na sig dor ákaun, big kig sig wù mà tonn fi-à ni ákaun, hár yi bi bib kà wù rà?'

⁴⁰ A byar-à hi, kùr mà rag, 'Mì ri dinya níng àjai, barà níng sa ya sig wunzámí zyun-à títi buká òsàn níng, níng sa ya sig mì.'

⁴¹ "Kwá dinya ká zyun-à shi sig á vim súrwá ni mà rag, 'Aning dù á byarmí ni,

ning zyun-à níng í bu Shidun bàna níng. Aning yag kà mà lu pyir-à big sa sinn sig wà mà dim fig ádim bàna, jir shinn Shaitan ma yann aswamwá big.

⁴² Amor ri gban mì, níng ya fig mì buju ò ji bàna, ajor zàpir ri gban mì, níng ya fig mì zàpir ò wa bàna.

⁴³ N ri bi sig kyinn, níng pag fig mì byar ná bàna, ò ri kyann dir áyonn, níng ngàng wà ná wir mì jà, ò ri na sig dor, níng ngàng wà ná yag mà bib kà mì, big kig kà mì mà tonn fi-à ni, níng ngàng wà ná yag mà bib kà mì.'

⁴⁴ A byar-à hi, bá dang mà rag, 'Shinn Luyí, yi myàng sig wù ákaun, amor ri gban wù, ajor zàpir ri gban sig wù ákaun rà? A bi sig kyinn ákaun rà? A kyann sig dir áyonn ákaun rà? A na sig dor ákaun rà? Big kig kà sig wù ákaun, wà yi ngàng wù rà?'

⁴⁵ A byar-à hi kwá dang mà rag, 'Mì ri dinya níng àjai, barà níng ngàng sig wunzámí zyun, n sa ya fig ku bu òsàn bàna níng, níng ngàng sig mì.'

⁴⁶ A byar-à hi, mpir káníng, bá tìr yag big mà lu pyir-à mà dim fig ádim bàna, ama mpir òsànká bá dig yonki zyun-à mà vinn fig ávinn bàna."

26

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni

(Mar 14:1-2; Luk 22:1-2; Yoh 11:45-53)

¹ Barà Yesu dang vinn rig jírka àdòning, ku dinya yann sukáwá big n rag:

² "Níng yi hing su pyàna ma wam zu hing, ya ji buju ayúnn Pim Wam Zu. Ayúnn-à níng hi bá zig mì, mì Wùn Mpir Jíkwin, bá dab bàg gban mì á tam bín-à ni."

³ A byar-à níng hi àgbamká áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni ma àgbam mpirká kwonn bi sig í byar òzyun mà lu Kayafa. Ku í àgbam áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni.

⁴ Big shi kwonn, n kwonn nubá barà bá bònn pànn Yesu mà gban rig ku.

⁵ Ama big dang rag bá pànn sar fig ku á sai-à bir mpirká kwonn shi sig, mì ri fig àjwár níng bàna, jir kai bàna kada mpirká abig dù ngain.

Big Pàb Yesu Byir Mà Baitanya

(Mar 14:3-9; Yoh 12:1-8)

⁶ A sai-à Yesu shi sig mà Baitanya mà lu Siman mpir-à ri shi sig ma dor àkùnn.

⁷ Uwá zyun bi á byarwá ni ma wùn àkwinn byir zyun-à ri níng swinn òsàn, byir-à hi shi sig ma bàì wàni, ku wir wann á shinn Yesu ni á sai-à wàning ri ji buju.

⁸ Barà yann sukáwá big myàng àdòning, big nànn rig agùnn n rag, "Bu-à sa uwá-à níng ri sa kifinn byir-à níng í jir kai rà?"

⁹ Byir-à níng big ním ma wann tafinn ma bàì uwàì nímá, n ním má zig bàì-à má ya mpir ashiká.”

¹⁰ Yesu yi righing bu-à big ri dang, sái ku bib big n rag, “Bu-à sa ning ri sa shi uwà-à níng í jir kai rà? Bu-à ku sa sig mì níng, ku sa sig mì bu-à òsàn.

¹¹ Ning ri shi kyann ma mpir ashiká í zyun kó akaun, ama bigmí, yi ma ning má shi kyann fig zyun bàna.

¹² Byir òsàn uwà-à níng wir sig mì á dir-à ni níng, ku wir sig mì jirà sai-à bá jì mì áni.

¹³ Mì ri dinya ning àjai, byar-à ba dang jir àjwár Shìdun kó áni á duniyar, bu-à ku sa sig níng bá dinya mpirká, mpirká má kyab pànn ku áni.”

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu

(Mar 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Ayau yann suká Yesu dwib agban pyàná níng, zyun-à big ri bar zinnwá Yahuda Iskariyoti níng, ku yag mà byar àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun,

¹⁵ n rag, “Wà ma ya kà hing Yesu á vùná ni, ná ya mì í kai rà?” A byar-à níng hi, big wànn bàì azurfa àkunn dizyun agban dwib n ya ku.

¹⁶ I wà ku yàn pyù-à kwá wann tafinn ya big Yesu.

Big Sa Buju Ayúnn Pim Wam Zu

(Mar 14:12-21; Luk 22:7-13, 21-23; Yoh 13:21-30)

¹⁷ Ayúnn wà jijag wà bá jì brodi-à bàna ma yisti níng fòr, sái yann sukáká bi á byar Yesu n bib ku rag, “Wù ri zim ayi sa buju ayúnn Pim Wam Zu-à níng áni rà?”

¹⁸ Ku rag, “Aning yag mà finn swànn-à ni, ná dig mpir zyun mahàn. Aning dinya ku rag, ‘Malam rag, suwá nyàan màg, kwá bi mà jì brodi-à bàna ma yisti níng mà luwú ni ma yann sukàwá big.’”

¹⁹ A byar-à níng hi, yann sukáká yag n sa àràg barà Yesu dinya sig big. Big yag n sa sinn buju ayúnn Pim Wam Zu-à níng mahàn.

²⁰ Barà kamzau fòr àdòning, sái Yesu ma yann sukàwá big dwib agban pyàná níng, shi wann í byar nízyun n jì buju.

²¹ Barà big ri jì buju àdòning, sái Yesu dinya big n rag, “Mì ri dinya ning àjai, mpir zyun áyauná ni má wann tafinn mì.”

²² Barà big fig àdòning, pikyinnbá bai wani, big bib ku zyun zyun n rag, “Shinn Luyí, kó í mì rà?”

²³ Yesu zim n rag, “Mpir-à níng hi í mpir-à ri swab jì kwonn brodi ma mì á tasa-à ni níng, má wann tafinn mì ni.

²⁴ Mì Wùn Mpir Jíkwinn, má wu àràg barà big ba sig á shinnmí ni á jir Shìdun

ni rag má wu níng. Ama mpir-à má wann tafinn Wùn Mpir Jíkwinn níng, kwá wa shwìn, má sànn káb ni wà big ním ma mà fig ku bàna.”

²⁵ Yahuda zyun-à má wann tafinn Yesu níng, bib ku n rag, “Malam, kó í mì rà?”

Sái Yesu rag, “Nn, à dang hing ma nuwú.”

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani

(Mar 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²⁶ Barà big ri jì buju àdòning, í byar-à Yesu zig brodi n vig Shìdun, n sa wàning ísoko, n ngir gáfinn, n ya yann sukàwá big. Ku dinya káníng rag, “Aning zig ma aning jì, wàning í dirmí.”

²⁷ Ku zig kwài n sa Shìdun ísoko, n ya big n rag, “Ning bidim pár, aning wa áni.

²⁸ Wàning í àsámí zyun-à má kifinn á dò shinn mpirká ni nìnnàn nímá, jirà Shìdun aku yafa ya big bu pyirbá, àràg barà ku gib sig nu níng.

²⁹ Mì ri dinya ning, má wa fig rag zàn inabi-à níng ma ning bàna, sái ayúnn-à yi ma ning má wa wà àpyù-à mà byar-à Tamí ri na kúrwa.”

³⁰ A byar-à níng hi big dài jonn n swam yan Shìdun, mì yag rig-à mà Wùn Mwir Zaitun.

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku

(Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Yoh 13:36-38)

³¹ Yesu dinya big n rag, “A fi-à níng ni, ning bidim pár ná shàr tafinn rig mì, jir kai bàna big ba sig á shinnmí ni á jir Shìdun ni n rag, ‘Shìdun má gban rig aza àdùn-à, àdùnká má shàr yam rig.’

³² Ama sai-à ma dù nann zu kàng hing ma yonki, má yag jág ning ni mà Galili.”

³³ Bitrus dinya Yesu n rag, “Kó wà jáumí big bidim pár ma fim righing wù, bigmí mà fim fig wù bàna.”

³⁴ A byar-à hi Yesu dinya ku n rag, “Mì ri dinya wù àjai, á fi-à níng ni, kwìnn má dab fig ma aku bàna, wà sa yipyàr kàun sara má rag à yì fig mì bàna.”

³⁵ Bitrus dinya ku n rag, “Kó wà mpirká ma rag bá gban bàg kwonn mì big wù mà, má sa fig yipyàr rag ò yì fig wù bàna.”

Yann suká kádà ning dang àdòning tinn.

Yesu Vig Shìdun Mà Gatsemani

(Mar 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Yesu yag kwonn ma yann sukàwá big mà byar-à big ri bar Gatsemani. Ku dinya big n rag, “Aning shi wann áyág, má yag mahàn bó má vig Shìdun.”

³⁷ Ku zig Bitrus ma yann Zabadi àkunn pyàná, n yag kwonn ma big. Pikyinnwá bai sig wani.

³⁸ Ku dinya káníng n rag, “Pikyinmmí bai sig wàni, shi rag má wù wu. Aning shi áyág, ama aning shi ázir àràg mì.”

³⁹ Ku yag sim mà pyànn títì, n kànn wann múnnpyànnwá á jìnn ni, n vig Shìdun n rag, “Tamí, wá má sa, á zìg zu rig mì áyau shwìn-à má wa níng ni. Ama á bàg bu-à á kyinnmí ni bàna, sai bu-à kyinnwú ri zìm.”

⁴⁰ Ku kàng bi á byar yann sukàwá big sara, n díg big na jànn rìghing. Sáí ku dinya Bitrus n rag, “Wá shi fig ázir kó awa rízyun bàna rà?”

⁴¹ Aning shi ázir ma aning vig Shìdun jirà kada bu-à bibai aku tonn gban ning bàna. Pikyinn ná ri zìm aning sa bu òsàn, ama gbaná fòr fig bàna.”

⁴² Yesu yag jakàng n vig Shìdun n rag, “Tamí, wá wa zìg fig shwìn-à má wa níng bàna, ò zìm hìng má wa rag shwìn-à hi.”

⁴³ Ku kàng bi jakàng n díg yann sukàwá big ri na aná, jir kai bàna zuná ri òm big.

⁴⁴ Yesu fim big n kàng yag jakàng wá wa sara, n vig Shìdun àràg barà ku nìm vig sig níng.

⁴⁵ Ku kàng bi jakàng á byar yann sukàwá big n rag, “Hár tàma-à níng níng ri na aná, mì ri na ngàng awun ná rà? Aning myàng, àyúnn-à màg rìghing wá bá wann tafinn mì, mì Wùn Mpir Jìkwìnn, bá ya kà mì á vù mpir bu pyirká ni.

⁴⁶ Aning dù nann zu, ayi yag níng. Aning myàng, mpir-à má ya tafinn mì níng, ma ku níng.”

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku

(*Mar 14:43-50; Luk 22:47-53; Yoh 18:3-12*)

⁴⁷ Barà Yesu ri dang jir àdòning, í byar-à Yahuda mpir zyun áyau yann suká dwib agban pyàná níng, bi kwonn ma bir mpirká. Big bi kwonn ma kafai ma tun, jir kai bàna shun àgbamká ma àgbamká áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, swàm bi síg big ni.

⁴⁸ Zyun-à má ya tafinn Yesu níng, dinya rìghing mpirká bu-à kwá sa. Ku dinya big n rag, “Mpir-à na myàng ma kàm pànn ku, í mpir-à ná pànn.”

⁴⁹ Gbib fig tá bàna, sái Yahuda yag mà byar Yesu ni n rag, “Malam, mì ri bib kà wù.” I byar-à ku kàm pànn wàning.

⁵⁰ Sáí Yesu dinya ku n rag, “Jàumí, á sa bu-à zìg bi sig wù.”

A byar-à níng hi, mpir káníng bi n pànn ku, n zìg yag rig ku.

⁵¹ Mpir zyun áyau mpirká bu Yesu ni, gbar wàm zu kafaiwá n kyag fàu àgbam-à áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni. Ku kyag zu rig wàning sung-à.

⁵² A byar-à hi Yesu dinya ku n rag, “A sinn kà kàng kafaiwú mà pyirwá ni, jir kai

bàna mpir-à ma nu kànn ma kafai, kafai í bu-à má gban ku.

⁵³ Ning yì fig wá kó tàma-à níng ma zìm hìng, má vig Tamí, kwá swam bi ya mì yann aswamwá mà wai big dubu nínànn nímá bàna rà?

⁵⁴ Wá ma sa hìng àdòning, bu-à big ba sig á jir Shìdun ni á shinnmí ni níng, má shi fig àràg barà big ba sig níng bàna.”

⁵⁵ A byar-à hi Yesu bib bir mpir káníng n rag, “Ning bi sig ma kafai kwonn ma tun àjirà aning pànn mì níng, mì í mpir ajwú rà? Su ma su bidim pár mì ri yag kyann mà lu Shìdun, mì ri tàg kyann mpirká, ama ning pànn fig mì bàna,

⁵⁶ ama sái tàma-à níng, ná pànn mì rà? Bu káníng bidim pár sa sig àjirà bu-à mpirká ri dang kyann jir Shìdun ba sig níng, aku shi àràg barà big ba sig.”

A byar-à níng hi, yann sukàwá big bidim pár shàr n fim rig ku, mì yag rigbá.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká Ni

(*Mar 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Yoh 18:13-14, 19-24*)

⁵⁷ Mpirká zyun-à pànn sig Yesu níng, zìg yag ku mà lu Kayafa àgbam áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun, á byar-à malamká ma àgbamká kwonn shi sig.

⁵⁸ Ama Bitrus bàg yag ku ásim pyunn ninon nímá, hár mà fir lu àgbam áyau mpir-à ri twib swànn bu. Ku kà yag n shi wann mà byar-à asa gadiká shi sig, àjirà aku myàng vinn rig bu-à má sa.

⁵⁹ Agbamká áyau mpirká ri twib swànn bu káníng, ma àgbamká zyun-à dà sig níng, ri yàn kyann mpirká zyun-à má gim òsàng á shinn Yesu, àjirà abig gban rig ku.

⁶⁰ Kó barà agim òsàngká bi dang jirbá àni bidim pár, big díg fig ku ma jir àbai zyun bàna. Ama ásim, mpir pyàná big bi,

⁶¹ n rag, “Mpir-à níng dang rag, ku shi sig ma gbam-à kwá dab gbànn rig lu Shìdun, má mì kàng rig á su sara.”

⁶² A byar-à níng hi, àgbam-à áyau mpirká ri twib swànn bu níng, dù nann zu á wai n bib Yesu rag, “A bàna ma jir-à wá dang á shinn jir-à níng ni rà? Bu-à mpir káníng ri dang á shinnwú ni níng, í kai rà?”

⁶³ Ama Yesu pànn shi rig akim. Agbam-à áyau mpirká ri twib swànn bu níng, vig ku n rag, “N kwonn hìng wù ma Shìdun, á dinya mì àjai, wù í Almasihu wùn Shìdun rà?”

⁶⁴ Yesu zìm ya ku n rag, “A dang hìng ma nuwú. Ama mì ri dinya ning, àyúnn zyun ná myàng Wùn Mpir Jìkwìnn má shi agunn vìm nu Shìdun ni, kwá wann bi áyau akor-à ni mà waisháu-à ni.”

⁶⁵ A byar-à níng hi, àgbam-à níng gbar ka rig jáwá n rag, “Mpir-à níng dang bai hing zinn Shìdun. Bu-à sa yá yàn mpirká káhi abig bi dang kàng jír á shinnwá ni níng, í jír kai rà? Tàma-à níng, níng fig hing bu-à ku dang sig.”

⁶⁶ Níng myàng ashinn?”

Big zìm n rag, “Bu bibai-à ku sa sig níng fòr hing wà yá gban ku.”

⁶⁷ Big tu wír ku sháng á munnpyànnwá ni, n dab ku gbàr. Ká dab sig ku níng,

⁶⁸ dang rag, “A tiya yi mpir-à dab sig wù, wà wù ma í Almasihu.”

Bitrus Ngàng Yesu

(*Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Yoh 18:15-18, 25-27*)

⁶⁹ Barà Bitrus shi sig mà myann, í byar-à wùn uwá zyun bi á byarwá ni, n rag, “Wù má, wù nìm shi kwonn sig ma Yesu mpir-à á Galili.”

⁷⁰ Ama ku sa pipyàr á pyànnbá ni bidim pàr n rag, “N yì fig bu-à wù ri dang níng bàna.”

⁷¹ A byar-à níng hi, ku í zu yag rig-à mà myann, n sar rig mà gbà dán-à ni. Sáí wùn uwá zyun mà lu kùr-à ni bi jakàng, n myàng ku n dinya mpirká rag, “Mpir-à níng nìm shi kwonn sig ma Yesu mpir Nazarat.”

⁷² Bitrus sa jakàng yipyàr n tun ki n rag, ku yi fig mpir-à níng bàna.

⁷³ Shi kàng tìtì nímá, mpirká zyun-à sar sig màhàn níng, kwonn bi á byar Bitrus n rag, “Ajai, wù í mpir zyun á yaubá ni, jír kai bàna anam jír wù tiya sig yi ni.”

⁷⁴ I byar-à Bitrus dang rag, “N tung hing shinnmí ma Shìdun, ò yì fig mpir-à níng ri dang níng bàna.”

Gbìb fig tá bàna, sai kwinn dab aku.

⁷⁵ Sáí ku kyab pànn bu-à Yesu ri dinya sig ku rag, “Sai-à kwinn ra aku dab aku níng, wá sa pipyàr kàun sara, má rag à yì fig mì bàna.” A byar-à hi ku zu yag mà myann, n kíng mínn wàni.

27

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna
(*Mar 15:1; Luk 23:1-2; Yoh 18:28-32*)

¹ I pyimbyau yì nímá, àgbamká áyau mpirká ri twib swànn bu káníng, ma àgbamká zyun-à dà sig níng su kwonn nubá á shinn Yesu, jirà abig gban ku.

² Big sir ku, n zig yag ku n ya ká á vù gwamna. Gwamna-à hi zinnwá í Bilatus.

Yahuda Gban Shinnwá
(*Swàm Yann 1:18-19*)

³ Barà Yahuda mpir-à wann tafinn sig Yesu níng, myàng barà big pànn righing Yesu má gban rig wàning, sáí ku myàng bu-à ku sa sig níng sànn fig bàna. Ku zig yag

kàng rig bà azurfa dizyun agban dwib-à níng mà byar àgbamká áyau mpirká ri twib swànn bu, ma shun àgbamká.

⁴ Ku dinya big n rag, “N sa hing bu pyir barà ò wann tafinn mpir-à níng átai, ku sa fig bu-à bibai bàna níng.”

A byar-à hi, àgbamká dinya ku n rag, “Bu-à du yi í kai, wàning í jír wù.”

⁵ A byar-à níng hi, ku í tafinn rig-à bàì-à hi mà lu Shìdun ni, mi í yag rigwá, n yag swànn gban rig shinnwá.

⁶ Agbamká wun kwonn rig bàiká hi n rag, “Wàning í bài àsà, barà dokayi dang sig sànn fig wà ayi sinn ká mà lu Shìdun bàna.”

⁷ Big kwonn nubá n yag wann agunn jànn-à mpirká ri mi pàr àni, àjirà abig jì kyinnká màhàn.

⁸ I bu-à sa big ri bar byar-à níng hi, jànn àsà hár tàma-à níng.

⁹ Bu-à Irimiya, mpir-à rii dang kyann jir Shìdun ba sig níng, shi hing àjai, ku ba sig rag, “Big zig azurfa dizyun agban dwib. Wàning í bàì-à mpirká á Israila zim sig abig wann tafinn ku àni.

¹⁰ Big zig bàì-à hi, n wann rig agunn jànn-à mpirká ri mi pàr àni, àràg barà Shìdun dinya sig mì.”

Gwamna Bib Yesu Abib

(*Mar 15:2-5; Luk 23:3-5; Yoh 18:33-38*)

¹¹ Yesu sar sig á pyànn gwamna-à ni, gwamna bib ku n rag, “Wù í kùr Yahu-dawaká rà?”

Sáí Yesu zìm n rag, “Aràg barà à dang níng.”

¹² Shun àgbamká ma àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, big tír ya Yesu jír, ama ku pù fig nuwá bàna.

¹³ Bilatus bib ku n rag, “A fig hing barà mpirká ri dang jír á shinnwú ni ninànn nímá níng kó?”

¹⁴ Ama Yesu dinya fig ku kó jir òzyun bàna. Sáí gwamna sa mamaki wàni barà wàning dang fig jír bàna níng.

Big Gib Jir Yesu n Rag Bá Gban Ku

(*Mar 15:6-15; Luk 23:13-25; Yoh 18:39—19:16*)

¹⁵ A sai-à mpirká ma jì buju àyúnn Pim Wam Zu, àyúnn-à níng hi, gwamna ri zig zu kyann mpir zyun áyau ká big kíng sig mà tonn fi-à ni, wà zyun-à mpirká ma vig hing ku rag aku zig zu.

¹⁶ A sai-à níng hi mpir zyun shi sig mà tonn fi-à ni, zinnwá í Barabas. Mpirká yì hing wà ku í mpir bibai.

¹⁷ Barà bir mpirká kwonn bi àdóníng, sáí Bilatus bib big n rag, “Níng ri zìm ò finnn tafinn í ni rà? N finnn tafinn Barabas rà, kó Yesu zyun-à big ri bar ku Almasihu níng rà?”

18 Ku yì hing rag í jir akyib í bu-à sa big ya kà sig Yesu á wùwá ni.

19 Barà Bilatus shi sig mà byar kwonn wà àdòníng, sái wàwá dwim yag adwim n rag, “A zu rig á yau mpìr-à níng ni, ku sa fig bu bibai bàna, jir kai bàna la-à n la sig jana-à níng, n wa hing shwìn wàni á jir shinnwá ni.”

20 Agbamká áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni mà àgbamká káhi kar zing bìr mpìr káníng n rag, abig vig Bilatus aku finn tafinn Barabas, mà aku gban rig Yesu.

21 I byar-à Bilatus bib big n rag, “Ayau mpìr pyàna káníng ni, ning ri zim n finn tafinn ni rà?”

Big zim n rag, “Yi ri zim á finn tafinn Barabas.”

22 Bilatus bib big n rag, “To, má sáshinn mà Yesu zyun-à big ri bar ku Almasihu níng rà?”

Big bidim pár big rag, abig dab bàg gban ku á tàm bín-à ni.

23 Sái Bilatus bib big n rag, “I jir kai rà? Ku sa sig í kai wà bá dab bàg gban ku rà?”

A byar-à níng hi, big gban nài gban wàni n rag, “Abig dab bàg gban ku.”

24 Barà Bilatus myàng káníng fig fig jír wá bàna, big ri gban íri nài gban níng, ku zig zàpìr n tu rig wùwá á pyànnbá ni n rag, “Ki-à mpìr-à níng má wu níng í wù jírmi bàna, í wù jír ná.”

25 A byar-à hi bìr mpìr káníng zim n rag, “Yi zim hing kiwá kwá wu níng, alakì-à aku shi á shinnyí ni, mà yanká buyí big.”

26 A byar-à hi ku finn tafinn ya big Barabas n du kà big yang Yesu ashor. Ku ya kà wàníng á wù sojaká ni, á káníng dab bàg gban rig wàníng á bín-à ni.

*Sojaká Màm Jwann Yesu
(Mar 15:16-20; Yoh 19:2-3)*

27 Sojaká bu Bilatus zig yag Yesu mà lu gwamna. Bìr sojaká bidim pár kwonn kàng kwib sig ku àni.

28 Big wan zu ku jàwá, n wìr kà ya ku jà zyun àràg í jà kùr.

29 Big tànn kwonn àkar sí n wan kà ku á shinn-à ni, n sinn kà ya ku tun agunn vìm nuwá ni, í wà big binn kir wann á pyànnwá ni, mi ri màmm jwann ku n rag, “Suwú aku nonn, wù kùr Yahudawaká.”

30 Big tu wìr ku shàng, n zig rig tun-à níng n mìb ku á shinn-à ni mìb mìb.

31 Barà big màmm jwann kinn rig ku àdòníng, big í wan zu kàng rig-à jà kùr-à, n wìr kà ya kàng ku jàwá. A byar-à níng hi big í zig yag rig-à ku, jirà abig dab bàg gban ku á bín-à ni.

*Big Dab Bàg Gban Yesu á Bín
(Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Yoh 19:17-27)*

32 Barà big ri zu yag àdòníng, sái big myàng mpìr Kurane, zyun-à zinnwá í Siman, big sinn kà ku big gban rag aku swann atàm bín-à bá dab bàg gban Yesu àni níng.

33 Big bi fòr mà byar zyun big ri bar Golgota, yir zinn byar-à níng hi, í akib shinn.

34 Big ya Yesu zàn inabi, kwonn mà zàn àban n rag aku wa. Barà ku màg màg fig àdòníng, ku í ngàng rigwá.

35 Barà big dab bàg rig ku mà atàm bín-à ni àdòníng, big í gáfinn rig-à jàkà buwá mi ri dab shasha jirà abig myàng wà kó ni má dab ji.

36 A byar-à níng hi, big shi n myàng gban sig ku mà zu.

37 Mà shinnwá ni mà wai, big ba sinn sig yir bu-à sa big kànn bàg sig ku níng, n rag, WANING I YESU KUR YAHUDAWAKÁ.

38 Big dab bàg gban kwonn sig ku mà mpìr ajwú big pyàna, zyun águnn vìm nuwá ni, zyun bó águnn vìm súrwá ni.

39 Mpìrká zyun-à ri wam zu yàr màhàn níng, myàng Yesu n ning shinnbá n swau ku shi,

40 n rag, “Awúsharée, wù zyun-à à dang rag wá dab gbànn rig lu Shidun, má mi kàng rig áyau su sara, to, á zig zu shinnwú. A tig wann bi á bín-à ni, wà wù mà í wùn Shidun.”

41 Agbamká áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shidun, mà malamká, mà shun àgbamká káhi, jwann ku àdòníng tinn.

42 Big rag, “Ku zig zu yì hing mpìrká káhi, mà ku zig zu yì fig shinnwá bàna. Ku dang rag ku í kùr Israila. Aku tig wann bi á bín-à níng ni ayi myàng, àjirà ayi bir plkyinnyí á byarwá ni.

43 Ku ri sinn kyinnwá á byar Shidun, mi ri dinya mpìrká rag, ku í Wùn Shidun. Ayi myàng kó Shidun hi mà zig zu ku tàma-à níng, wàníng mà ri zim ku.”

44 Mpìr ajwúká big dab bàg gban kwonn sig mà ku níng, swau ku shi àdòníng tinn.

*Barà Yesu Wu Kìwá
(Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Yoh 19:28-30)*

45 Barà àyúnn fòr áyau shinn, fi í sir dim gban rig-à jànn-à bidim pár, hár fòr àsháu sara wà àkamzau.

46 Barà àsháu sara sa àdòníng, sái Yesu bar nài abor n rag, “Eli, Eli, lama sabatani?” Yir jír-à níng í “Shidunmí, Shidunmí, bu-à sa á fim wa mi àdòníng, í jir kai rà?”

47 Barà mpìrká zyun-à sar yàr sig màhàn níng fig àdòníng, big dang rag, “Ku ri bar lliya.”

48 Nonn fig bàna, sái mpìr zyun áyaubá ni shàr yag, n yag zig bí soso n du kà á

zàn zyun shi rag í shin àban, n sir gban á bín-à ni, n ya Yesu a wàníng wa.

⁴⁹ Mpirká zyun-à dà sig níng dang rag, “Ayi shi kim, ayi myàng wà kó Iliya má bi má zìg tìg wann ku.”

⁵⁰ Yesu kig jakàng nài ngbam níamá, á byar-à níng hi ku í wu rig-à.

⁵¹ A sai-à níng hi, jà-à big gag dim sig nu nkyun lu Shidun àni níng, í ki gáfinn rig-à byar pyàná, daka mà wai hár á jinn ni. Jànn-à á jinn ni níng wàni, hár abànká gbànn kifinn rig byar pyàná pyàná.

⁵² Shar kíkà pù finn rig, mpirká bu Shidun ninànn níamá ká rì wù sig níng, nann zu kàng mà yonki.

⁵³ Mpir káníng hi, zu bi rig mà shar ki-à ni. Asim barà Yesu dù nann zu mà amir-à ni, big kà yag mà finn swann kyikyàr-à ni. Mpirká ninànn níamá myàng sig big màhàn.

⁵⁴ Barà àgbam sojaká ma sojaká zyun-à ri sar myàng kwonn ma Yesu, myàng barà jànn-à á jinn ni níng àdòníng, ma buká sa sig níng, big shàr rig zinn n rag, “Ajai, ku í Wùn Shidun.”

⁵⁵ Uwáká ninànn níamá shi sig màhàn, big sar sig pyunn ninonn níamá mì ri myàng bu-à ri sa. Big í àsàinká bàg bi sig Yesu daka mà Galili, n sa ya sig ku buju.

⁵⁶ Ayau uwà káníng hi ni, zyun í Maryamu Magdaliya, ma Maryamu na Yakubu ma Yusufu, ma wà Zabadi.

Barà Big Ji Ki Yesu

(*Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Yoh 19:38-42*)

⁵⁷ Barà kamzau sa àdòníng, sái mpir bàì zyun bi, ku í mpir-à mà Arimatiya, zinnwá í Yusufu, ku í wùn suká Yesu tinn.

⁵⁸ Ku yag fòr mà byar Bilatus ni, n vig wàníng rag a wàníng ya ku ki Yesu. A byar-à níng hi, Bilatus dinya mpirká buwá abig ya Yusufu ki-à hi.

⁵⁹ A byar-à hi, Yusufu zìg ki-à, n bing kà á jà àpyú mìmìg níamá,

⁶⁰ n sinn kà mà shar ki àpyú-à ni, zyun-à ku ri kab sig mà mir abàn. I byar-à ku zìg abàn úwài níamá, n tidim nu nkyun amir-à mà kàhi.

⁶¹ Maryamu Magdaliya shi sig màhàn, ma Maryamu zyun tinn, big shi sig mì ri myàng gban shar ki-à.

Ká Zyun-à Ri Sar Kang Shar Ki-à

⁶² Ayúnn-à byar kyàr, àyúnn-à níng hi, í àyúnn Asabar, àgbamkà áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni mà Farisawaká big yag mà byar Bilatus,

⁶³ n dang rag, “Agbamyi, yi kyab pànn hing bu-à mpir agim òsàng-à níng dang sig sai-à ku shi sig ma yonki níng. Ku rag kwá dù nann zu kàng mà yonki áyau su sara.

⁶⁴ A sinn kà mpirká káhi abig sar myàng kwonn ma shar amir-à níng í zyun hár àyúnn su sara, jirà kada yann sukàwá big abig yag mà abig jwi zìg zu ku, mà abig dinya mpirká rag ku dù nann zu rìghing ma yonki. Wà mà àdòning, òsàng-à wà tàma-à níng, mà kab wà àkwor-à.”

⁶⁵ Bilatus dinya big n rag, “Aning zìg mpir asa gadiká jirà abig sar myàng kwonn ma amir-à, àràg barà níng ri zìm.”

⁶⁶ Big yag n nà bàg bu zyun ma abàn-à ni, n sinn kà mpirká ri sar myàng kwonn ma amir-à hi.

28

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Big Yonki
(*Mar 16:1-10; Luk 24:1-12; Yoh 20:1-10*)

¹ Ayúnn Ladi í pyimbyau byar kyàr fig mà bàna, sái Maryamu Magdaliya ma Maryamu zyun, big yag abig myàng amir-à.

² Gbib fig tá bàna, jànn-à í níng rig-à, wùn aswam Shidun mà wai wann bi n tìr dù rig abàn-à níng mà amir-à ni, n shi wann rig àni.

³ Mùnnpyànnwá ri ngìg kpàin kpàin. Jáwá mìg shi karr níamá, mì ri ngìg kpàin kpàin tinn.

⁴ Mpirká zyun-à ri sar myàng kwonn mà amir-à níng, barà big myàng ku àdòning big shàr zinn. Dirbá í zwab rig-à shi rag big wu rìghing.

⁵ A byar-à níng hi, wùn aswam Shidun dinya uwà káníng n rag, “Kada aning shàr zinn bàna, jir kai bàna ò yì hing níng ri yàn kyann Yesu zyun-à big dab bàg gban sig á bín-à ni.

⁶ Ku bàna áyág, ku dù nann zu rìghing àràg barà ku dang sig. Aning bi aning myàng byar-à big sinn kà sig ku.

⁷ Aning yag kìnì tàma-à níng, aning dinya yann sukàwá big rag, ku dù nann zu rìghing ma yonki mà amir-à ni. Kwá yag jág big nì mà Galili, í byar-à bá myàng ku màhàn. Aning màm jànn bàna.”

⁸ A byar-à hi uwà káníng dù rig kìnì mà amir-à ni, zinn pànn rig big, ama big ri fig kwonn mà àjwár á pìkyinnbá ni úwài níamá. Big shàr yag n dinya yann suká Yesu.

⁹ Sái big rag abig myàng níng, mà Yesu. A byar-à hi ku bib kà big n rag, “I soko bigná.” Big bi á byarwá ni, n binn kir wann á pyànnwá ni n pànn barwá, n wib ku.

¹⁰ A byar-à hi Yesu dinya big n rag, “Kada aning shàr zinn bàna. Aning yag dinya wunzámì big abig yag mà Galili, í byar-à bá myàng mì màhàn.”

Sojaká Gim Nsàng Rag Big Jwi Rìghing Ki Yesu

¹¹ Barà uwà káníng yag rig kyonnbá àdóníng, sái sojaká káhi áyau ká ri sar kang amir-à níng, kàng yag mà finn swann-à ni, n dinya vinn rig àgbamká ri twib swann bu á pyànn Shidun ni bar buká sa sig.

¹² A byar-à hi àgbamká ri twib swann bu-à níng bar kwonn àgbamká káhi, big shi kwonn, n kwonn nubá n ya sojaká bàì úwàì nímá,

¹³ n dinya big n rag, “Aníng dang rag yann sukàwá big bi á fi-à ni, n jwi ríghing ki-à á sai-à níng ri na aná.

¹⁴ Wà gwamna ma fig híng jír-à níng, yi má, ya sar gham á shinn ná ni, jirà kada aníng ká á jír bàna.”

¹⁵ A byar-à níng hi soja káníng zìg bàì-à, n sa àràng barà àgbamká dinya sig big. Jír-à àgbamká dinya sig sojaká rag abig dang rag yann sukàkà jwi ríghing ki Yesu níng, kyann kàng kwib gban ríghing jànn Yahudawaká bidim pár hár àràng tàma-à níng.

Yesu Mir Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Ni

(Mar 16:14-18; Luk 24:36-49; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

¹⁶ Yann sukàkà dwib agban zyun-à níng, yag rig mà Galili mà wùn mwír-à ni, byar-à Yesu dinya sig big rag abig yag níng.

¹⁷ Barà big myàng ku àdóníng, big wib ku. Ama áyaubá ni, káhi bir fig pikyinnbá rag í Yesu bàna.

¹⁸ A byar-à hi Yesu bi yàr á byarbá ni n rag, “Big ya ríghing mì gham kó kai bidim pár mà wai, ma wà á jinn ni.

¹⁹ Jir wàníng, aníng yag mà byar mpirká kó áni bidim pár, aníng dinya big jir Shidun, aníng sa abig kàng yann sukàmi big, ma aníng wau big òr batisma á zìnn Ta, ma Wùnwá, ma Awun Kyikyàr.

²⁰ Aníng tàg big, abig wib buká ò dinya sig níng, mì má, má shi kyann ma níng kó ákaun bidim pár hár àyúnn-à dnyaru má vinn.”

Jir Ajwár Zyun-à MARKUS Ba Sig

Markus ba sig jir-à níng rag í jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni, zyun-à í wùn Shidun. Tarkada-à Markus ba sig níng ri tàg yi rag Yesu í mpìr-à shi sig ma gbam ùwài. Ku í mpìr ùwài. Ku shi sig ma gbam á shinn dor, ma wàuká ma wàu-à ri gbar, ma shyú. Tarkada-à Markus ba sig níng ri dinya yi jír á shinn bu mamakiká Yesu sa sig. Tarkada-à hi ri dang jir á shinn barà big wà Yesu kwonn á gbig-à sàñ fig bàna, ma barà big dab bàg gham ku, ma barà ku dù nann zu kàng ma yonki.

*Jir Shidun Zyun-à Yohanna Asàin
Batisma Dang Sig*

(Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Yoh 1:19-28)

¹ Wàníng í jír-à òsàn í tai Yesu Kristi, wùn Shidun.

² Jír-à níng shi sig àràng barà Ishaya mpìr-à rii dang kyann jir Shidun ba sig rag, “Wùnmi, má swam yag wùn aswammí zyun má kà jag wù á pyànn í ni, jirà aku wàu kyàr ya wù gbig-à wá bàg àni.

³ Mpìr zyun-à má swam yag ku níng, ku shi sig mà awúnn-à ni, ku ri dinya mpìrká jirmí rag, ‘Aning wàu kyàr gbig-à Shinn Luyí má bàg àni.

Byar-à gbig-à gor sig níng, aning wàu lab finñ yag rig mà pyànn.’ ”

⁴ Jír-à níng Shidun ri dang Yohanna zyun-à bi mi ri wau mpìrká dir batisma mà awúnn-à ni. Ku ri dinya mpìrká rag abig fim bu pyir sa, ma abig wau dir batisma, jirà á Shidun yafa ya big bu pyirbá.

⁵ I byar-à mpìrká ninànn nímá í bi-à á byarwá ni. Mpìrká á jànn Yahudiya ma mpìrká á finñ swann Urushalima big ninànn nímá, big bi á byar Yohanna ni. Big bi, n dang bu pyirbá big sa sig. Yohanna wau big dir batisma á finñ Ning Urdu.

⁶ Yohanna wir sig jà zyun-à big zwàu sig ma wai rakumi. Ku sir gham sig agau mürwá big wau. Bujuwá í àtibàin ma dain.

⁷ Ku dinya mpìrká rag, “Mpìr zyun má bi ásimmi ni. Mpìr-à hi kab sig mi ni. N fòr fig wà má kir wann, má finñ jür tabarwá bàna.

⁸ Bumí mi ri wau ning dir batisma ma zàpir. Ama buwá kwá wau ning dir batisma ma Awun Shidun.”

Yohanna Wau Yesu Dir Batisma

(Mat 3:13—4:11; Luk 3:21-22; 4:1-13; Yoh 1:31-34)

⁹ A sai-à níng hi, Yesu dù mà Nazarat lu zyun á jànn Galili, n bi fòr á byar Yohanna. Wàníng wau ku dir batisma á Ning Urdu.

¹⁰ Barà ku ri nann zu bi mà zàpir-à ni, í byar-à ku myàng waisháu-à í pù gàfinn-à sa hauu, Awun Shidun wann bí àràng í àlàb áshinnwá ni.

¹¹ I byar-à big fig nài jir wann bi mà waisháu-à ni, n rag, “Wù í wùn azimmi, pikyinnmi ri fig àjwárwú wàni.”

¹² Gbig fig tá bàna, Awun Shidun zig yag rig ku mà awúnn-à ni.

¹³ Su dipyàná ku shi màhàn, ku ma wi awúnnká í zyun. Shaitan màg màg fig ku jirà aku sa bu-à bibai. Yann aswamká bu Shidun bi n myàng kwonn ma ku í zyun.

*Yesu Bar Mpìr Agban Jáí Big Yina Abig
Shi Yann Sukawá Big*

(Mat 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Sai-à big kig kà righing Yohanna mà tonn fi-à ni, Yesu dù n yag mà jànn Galili, n kyann mi ri dang jir àjwár bu Shidun màhàn.

¹⁵ Ku dinya mpìrká rag, “Tàma-à níng su-à màg righing wà Shidun má ná kùrwá. Ning mpìrká, aning dà finñ rig bu pyir sa, aning bir pikyinn á jir àjwár bu Shidun ni.”

¹⁶ Barà Yesu yag á nu Ayunn Galili, ku myàng mpìr pyàná ri vinn birgí á zàpir-à hi ni, jir kai bàna big í mpìr apànn jái big. Mpìr pyàná káníng, zyun zinnwá í Siman, ma wunzàwá zyun zinnwá í Andarawus.

¹⁷ I byar-à Yesu dinya big rag, “Aning bàg bi mi. Barà ning ri pànn jái níng, má tàg ning barà ná pànn zig bi rag mpìrká á byarmi ni.”

¹⁸ A byar-à níng hi gbig fig tá bàna, big dà finñ rig birgibá níng, n bàg yag rig ku.

¹⁹ Ku yag mà pyànn titi nímá, í byar-à ku dig mpìr pyàná, big shi sig á finñ kòrbá ni. Big ri sa samyib birgibá. Mpìr pyàná káníng, í Yakubu ma wunzàwá Yohanna. Tabá í Zabadi.

²⁰ Yesu myàng big n bar big n dang rag, abig bàg ku. Big dù dà fim rig tabá á finñ kòr-à ni, ma mpìrká ri sa swàm ma ku, n bàg Yesu.

*Yesu Dàb Gbam Mpìr Zyun-à Wàu Dab
Sig*

(Luk 4:31-37)

²¹ Big yag fòr á finñ swann Kafarnahum. Ayúnn Asabar Yesu yag mà tonn bir kwonn Yahudawaká ni, mi ri tàg mpìrká jir Shidun.

²² Mpìrká fig sig bu-à ku tàg sig níng big sa mamaki, jir kai bàna bu tàgwá shi sig ma gbam, shi fig àràng bu tàg malamká bigbá bàna.

²³ Barà ku ri tàg big jir àdòníng, í byar-à mpìr zyun wàu dab sig ku, ku dù nann zu

mà tonn bìr kwonn-à ni, n dinya Yesu jír big gbam n rag,

²⁴ “Yesu mpír Nazarat, bu-à dù wù ma yi í kai rà? A bi síg jirà á gban rig yi rà? N yi hing wù, wù í mpír pikyinn-à kyikyàr zyun-à Shidun dwim bi sig níng.”

²⁵ Yesu dinya wàu-à níng hi n rag, “A mib nuwú, á zu bí á dir mpír-à níng ni.”

²⁶ I byar-à wàu-à níng gbar níng dir mpír-à níng, n yan nài yán ngbam nímá, í wà n zu rig á dir mpír-à hi ni.

²⁷ Barà mpírká myàng bu-à Yesu sa sig níng, big bidim pár big sa mamaki n bib bar dirbá rag, “Bu-à ku sa sig níng, í kai rà? Ku shi sig ma gbam hár ku ri dang wàuká ri wib jirwá. Jana-à níng yi myàng hing bu tàg àpyú.”

²⁸ A byar-à níng hi kinn fig su bàna, tai Yesu kyann kàng kwib gban rig jànn Galili.

*Yesu Dàb Gbam Mpírká Ninànn Nímá
(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)*

²⁹ Yesu zu á tonn bìr kwonn-à ni n yag mà lu Siman ma Andarawus. Ku ma Yakubu ma Yohanna big yag sig zyun.

³⁰ Na wà Siman na sig dor awàu. Barà Yesu fòr màhàn àdòning, big dinya ku.

³¹ A byar-à níng hi, ku dù, n yag mà byar wàning ni, n pànn wàning á vù n gbar dù nann wàning á wai. Awàu-à dà finn rig wàning. Wàning dù nann zu n sa ya big buju.

³² Barà kamzau fòr, àyúnn-à kà ríghing, í byar-à mpírká ya bi Yesu mpír dorká, ma mpírká wàu dab sig big níng.

³³ Mpírká mà finn swann-à ni bidim pár bi sar sig á nu nkyun-à ni, mi ri myàng kà yag.

³⁴ I byar-à Yesu dàb gbam mpír dor ninànn nímá, mpírká dor kim kim. Ku kan zu rig wàuká á dir mpírká ni ninànn nímá. Ku kan òm big rag abig dang jír bàna, jir kai bàna big yi ríghing ku.

Yesu Dang Kyann Jir Shidun á Jànn Galili

(Luk 4:42-44)

³⁵ I pyimbyau yìi nímá, Yesu zu á lu-à ni n yag mà byar-à mpír bàna màhàn, n vig Shidun.

³⁶ Siman ma jàuwá big dù n yag yàn kyann ku.

³⁷ Big yag òm ku n dinya ku rag, “Mpírká bidim pár ri bib yàn kyann wù.”

³⁸ Ama ku dinya káníng n rag, “Ayi yag mà pyànn, ayi yag mà kauyeká shi kàng kwib sig áyag, jirà n dinya mpírká jir Shidun, jir kai bàna í bu-à zig bi sig mì.”

³⁹ I byar-à ku dù n kyann yà zu rig jànn Galili kó àni bidim pár. Ku ri kà tonn bìr kwonnká bigbá mi ri dang jir Shidun, mi ri kan zu wàu á dir mpírká ni.

*Yesu Dàb Gbam Mpír Dor Akùnn
(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)*

⁴⁰ Mpír àkùnn zyun bi á byar Yesu ni n binn kír wann n vig ku rag, “Wà wa zìm hing, à shi sig ma gbam-à wá dàb gbam mì.”

⁴¹ Yesu fig àdòning, ku myàng ashi wàning, ku du yag vùwá n pànn wàning vù á dir, n rag, “N zìm hing, á gbam á dorwú ni.”

⁴² Gbìb fig tá bàna, dor àkùnn-à í dà finn rig-à ku, dirwá í gbam rig-à.

⁴³ I byar-à Yesu twìb ku byur n rag, “A yag,

⁴⁴ kada á dinya mpír bu-à n sa sig wù níng bàna, á yag mà lu Shidun ni, á yag tìya àgbam-à ri twìb swànn bu á pyànn Shidun ni dirwú, ma á ya bu màhàn, àràg barà doka Musa dang sig, jirà a mpírká myàng barà á gbam ríghing níng.”

⁴⁵ Ama mpír-à níng yag mi ri dang kyann jír-à hi, hár bi sa Yesu zu fig rag áyau bìr-à ni bàna. Ku í shi rigwá á myann mà byar-à lu bàna màhàn. Mpírká bi sig kó àni bidim pár big ri bi á byarwá ni.

2

*Yesu Dàb Gbam Mpír-à Dirwá Wu Tag
Sig*

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ Na su pyàná, í byar-à Yesu dù n kàng bi á Kafarnahum. Mpírká fig ku shi sig mà lu-à ni.

² Bìr mpírká ninànn nímá kwonn bi á byarwá ni hár kó byar zyun shwiyi nímá dà fig á finn lu-à ni bàna, hár á pyànn nu nkyun-à ni bidim pár. I byar-à ku dinya big jir Shidun.

³ I byar-à mpír yina swann ya bi ku mpír-à dirwá wu tàg ríghing.

⁴ Big bi myàng bìr mpírká shi kidim ríghing gbìb-à bá kà yag á byar Yesu ni. I byar-à big zig mpír dor-à níng, n swann nann zu yag ku mà shinn tonn-à ni mà wai, n sa pòr pár á byar-à Yesu shi sig, n du kà wann bi mpír dor-à níng màhàn, ku na sig á syu-à ni.

⁵ Barà Yesu myàng mpír káníng hi bìr hing pikyinn á byarwá ni níng, í byar-à ku dang rag, “Wùnmí, n yafa ya ríghing wù bu pyírwú.”

⁶ Malamká ri tàg jir Shidun níng, káhi shi sig màhàn. Big kyab á kyinnbá ni n rag,

⁷ “Gborororo! Sáshinn mpír-à níng ri dang àdòning rà? Ku ri swau Shidun. Mpír-à má yafa ya mpír bu pyírwá bàna, sáí Shidun.”

⁸ Yesu yi righing bu-à big ri kyab á kyinnhá ni. I byar-à ku bib big rag, “Bu-à sa ning ri kyab jír-à níng àdòníng, í jir kai rà?”

⁹ Wà ma dinya mpír dir wu titag-à níng rag, ‘N yafa ya righing wù bu pyirwú,’ ma wà ma dang rag, ‘A dù nann zu ma á pinn syuwú, á kyann kyonn,’ í wà áni fonn kab sig nì rà?”

¹⁰ Ama má tiya ning rag mì Wùn Mpir Jíkwinn, ò shi sig ma gbam á dunyaru barà má yafa ya mpír bu pyirwá.” I byar-à ku dinya mpír dir wu titag-à níng rag,

¹¹ “A dù nann zu, á pinn syuwú ma á kàng yag mà luwú ni.”

¹² Big ri myàng, big rag abig myàng níng, wàníng dù nann zu sa pyar, n pinn syuwá mì yag rig-à. I byar-à mpír káníng swam yan Shìdun n dang rag, “Kai, bu-à yi myàng sig níng, yi taba myàng fig swai bu-à níng bàna.” Big bidim pár, big sa gban rig mamaki.

Yesu Bar Lawi a Wàníng Shi Wùn Sukàwá

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Yesu dù á finn lu-à ni n yag jakàng mà Ayunn Galili. Ku shi sig mà nu zàpir-à ni, í byar-à bir mpírká yag dig ku màhàn. Ku ri tàg big jir Shìdun.

¹⁴ I byar-à ku dù màhàn, mi ri yag mà pyànn. Ku yag dig mpír azig bàì jànn zyun shi sig mà nu swámwá ni. Zinn mpír-à níng í Lawi í wùn Halfa. Yesu myàng ku n dinya ku rag, “A bàg mì.” Lawi dù n bàg ku.

¹⁵ Wàníng zìg yag ku mà luwá ni. Ku ma yann sukàwá big shi mi ri ji buju màhàn. Mpírká ri zìg bàì jànn ma mpír bu pyirwá, big shi sig màhàn, mi ri ji tinn. Shinnhá big nínànn nímá big ri bàg Yesu.

¹⁶ Barà big ri ji buju, í byar-à malamká káhi áyau Farisawáká ni myàng àdòníng, n bib yann sukàwá big rag, “Bu-à sa ku ri ji kwonn buju ma mpír azig bàì jànnká ma mpír bu pyirwá í jir kai rà?”

¹⁷ Yesu fig barà big ri bib jírba àdòníng, í byar-à ku dinya big rag, “Mpír-à shi sig ma gbam dir, ku ri yàn fig adàb dor bàna, sái mpír-à dirwá ma ri wúwa, í mpír-à ri yàn kyann adàb dor. N bi sig á dunyaru jirà ní bar mpír bu pyirwá. N bi fig á byar mpírká ri kyab rag big í mpír sisàn níng bàna.”

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sinn

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ Su zyun yann sukàkà bu Yohanna ma Farisawáká ri sinn nu. I byar-à mpírká káhi bi á byar Yesu ni, n bib ku rag, “Yann sukàkà bu Yohanna ma bu Farisawáká ri sinn nu, bu-à sa yann sukàkà buwú ri sinn fig nu bàna í jir kai rà?”

¹⁹ Yesu bib big rag, “Ayúnn-à mpír zyun ma sir ban, jáuwá big má sinn nu rà? Ai bàna. A sai-à àsàin-à zìg sig uwá-à níng ma shi sig áni, big ri sinn fig nu bàna.

²⁰ Ama áyúnn zyun ki ma zìg righing wunú-à níng, áyúnn-à níng hi, jáuwá big má sinn nu.

²¹ “Mpír má zìg fig já àpyú má kwib bàg kwonn fig ma já àkor bàna. Mpír ma kwib bàg kwonn hing já àpyú ma já àkor, àkor-à má ka zu rig, má ka bai kab wàri.

²² Mpír má wir kà fig zàn inabi àpyú á wau àkor bàna. Wà mpír ma wir kà hing zàn inabi àpyú á wau àkor, zàn-à má lib ka rig wau-à, zàn inabi-à ma wau-à bidim pár má bai rig. Zàn inabi àpyú sái big wir kà á wau àpyú.”

Big Bib Yesu Jír á Shinn Swàm Ayúnn Asabar

(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Ayúnn su zyun í àyúnn Asabar, Yesu ma yann sukàwá big ri wam zu yag á da zyun ni. I byar-à yann sukàkà gbar kab zu yir jímyànn n zwam.

²⁴ I byar-à mpír Farisawáká bib Yesu rag, “Bu-à sa yann sukàwú big ri sa bu-à á dokayí ni sànn fig wà abig sa àyúnn Asabar bàna, í jir kai rà?”

²⁵ I byar-à Yesu bib big n rag, “Asái ning jangga fig bu-à Dawuda ri sa sig bàna rà? Ku fig amor ma mpírká ku ma káníng ri yag kyinn í zyun.

²⁶ Ku kà yag mà lu Shìdun ni, á sai-à Abiyata í àgbam áyau mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, n zìg brodi-à big wib sig Shìdun ma káhi níng, n ji n ya mpírká buwá a káníng ji tinn, wà zyun-à sànn fig wà abig ji bàna, sái àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng má ji í ni. Ama big ji righing.”

²⁷ I byar-à ku dinya big rag, “Shìdun mànn fig mpír dò shinn àyúnn Asabar bàna, ku sinn sig àyúnn-à hi dò shinn mpír.

²⁸ Mì Wùn Mpir Jíkwinn, ò shi sig ma gbam barà má dang bu-à mpír má sa àyúnn Asabar.”

3

Yesu Dàb Gbam Mpír-à Vúwá Wu Tag Sig

(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ I byar-à Yesu dù n kà yag kàng mà tonn bir kwonn-à ni. Ku yag dig mpír zyun wù wàníng wu tag righing.

² Mpírká káhi shi sig màhàn, mi ri wonn myàng Yesu kó wàníng má dàb gbam mpír dor-à níng àyúnn Asabar, jirà abig dig gbìb-à bá dang bai ku.

³ I byar-à Yesu dang jir ma mpìr-à vù-à wu tag sig níng, n rag, "A zu bi á sar á pyànn áyág." Mpìr-à níng í zu bi-à.

⁴ I byar-à Yesu bib mpìrká ri myàng ku níng n rag, "Bu-à doka dang sig í kai rà? Sànn sig àyúnn Asabar abig sa bu-à ñsàn rà, kó bu-à bibai rà? Abig dàb wim mpìr rà, kó abig fim mpìr aku wu rà?"

Big pù fig nu bàna.

⁵ Ku myàng káníng pikyinnwá bi wa ku jir sung gban káníng. Ku myàng káníng ma àgúnn, í wà n dinya mpìr-à níng rag, a wàníng gbar lafinn vù wàníng. Barà wàníng gbar lafinn vù wàníng àdòníng, í nànn-à hi vù wàníng í gban rig-à.

⁶ I byar-à Farisawaká dù màhàn n yag dig mpìrká bu kùr Hirudus, n su kwonn nu mà káníng jir à abig gban rig Yesu.

Bir Mpìrká Ninànn Nímá Bàg Yag Yesu

⁷ Yesu ma yann sukàwá big dù n yag mà nu ayunn-à ni. Mpìrká ninànn nímá bàg yag ku. Mpìrká á jànn Gallil, ma mpìrká á jànn Yahudiya,

⁸ ma ká á Urushalima, ma ká á jànn Idumiya, ma ká mà Ning Urdun mà jann, ma ká mà finn swann Taya ma Sidon. Káníng bidim pár big fig tai buká ku ri sa níng, big bi á byarwá ni.

⁹ Bir mpìrká bi kwonn shi kàng kwib ku áni hár shi àràg bá tib gban ku atib gban. I byar-à ku dinya yann sukàwá big rag abig zig bi kòr-à kwá kà áni.

¹⁰ Bu-à sa níng, ku dàb gban sig mpìr ninànn nímá, í bu-à sa mpìr dorká yag sim mà byarwá ni, jir à abig tib vù á dirwá ni jir à abig gban.

¹¹ Wàuká dab sig mpìrká níng, sai-à ba myàng hing ku, big ri kù wann á pyànnwá ni, mi ri yan yán, mi ri dang rag, "Wù í Wùn Shidun."

¹² Ama ku yan ta káníng ma gban rag, kada abig dinya mpìrká bàna.

Yesu Shig Zu Yann Aswamwá Big Dwib Agban Pyàna

(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Yesu dù n yag mà wùn mwír zyun, ku bar mpìrká ku ri zim káníng.

¹⁴ Ku bi shig zu mpìr dwib agban pyàna, aku káníng kyann zyun, aku swam yag káníng aswam, a káníng yag dang kyann jir Shidun.

¹⁵ Ku ya káníng gban abig kan zu wàu á dir mpìr.

¹⁶ Wàníng í zinn mpìr dwib agban pyànaká ku shig zu sig níng. Zyun zinnwá í Siman, í wà Yesu vim bir zinnwá àpyú big bar ku Bitrus.

¹⁷ I byar-à mpìr pyàna, Yakubu ma wunzàwá Yohanna, big í yann Zabadi. Ku bar káníng zinnbá Buwanarjis. Yir zinnbá níng, í yann shyú ding.

¹⁸ Kádà níng í Andarawus, ma Filibus, ma Bartalamawas, ma Matiyu, ma Toma, ma Yakubu wùn Halfa, ma Tadawas, ma Siman Zaloti,

¹⁹ ma Yahuda Iskariyoti àsàin-à ya tafinn sig ku níng.

Yesu Ma Kùr Wàuká

(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Ku dù n kàng yag mà lu-à ni. Bir mpìrká kwonn bi kàng á byarwá ni, hár sa ku ma yann sukàkà buwá dig fig pyù barà bá ji buju bàna.

²¹ Barà yiwaiwá big fig àdòníng, big bi n rag bá myàng kwonn ma ku, jir kai bàna mpìrká ri dang rag, "Kwá shàr ñsàng."

²² Malamká ká bi sig mà Urushalima níng, big myàng àdòníng, n dang rag, "Wàuká ku ri zig zu á dir mpìrká ni níng, ku dig sig gbanwá á byar Baalzabul kùr wàuká, jir kai bàna wàníng shi sig á pikyinnwá ni."

²³ I byar-à Yesu bar bi mpìr káníng n bib big rag, "Sàshinn Shaitan má kan Shaitan rà?"

²⁴ Finn jànn zyun-à mà gáfinn hing kyau pyàna, ma ri gbib shùr, finn jànn-à hi má nonn fig bàna.

²⁵ Finn lu-à mà gáfinn hing pyàna, finn lu-à hi má shi fig bàna.

²⁶ Wàníng í barà shi sig áni tinn, Shaitan mà gáfinn hing pyàna mà ri gbib shùr, kwá shi fig bàna. Gbanwá mà jànn kà rig.

²⁷ "Walai mpìr-à má ká mà lu mpìr-à shi sig ma gban mà jwi wàníng ajwú, sái wà kwa sir gban hing wàníng, í wà kwá kà yag mà jwi bu.

²⁸ "Mì ri dinya ning àjai, kó ìri bu pyir-à wà áni bidim pár, ma bu-à bibaiká mpìr ri dang, Shidun má yafa ya ku.

²⁹ Ama mpìr-à mà dang jir àbai á shinn Awun Shidun, Shidun má yafa ya fig ku bàna hár kinn kinn, jir kai bàna ku sa sig bu pyir zyun-à kinn kinn."

³⁰ Bu-à sa Yesu dang àdòníng, í jir à mpìrká dang rag, ku ri sa swàm mà gban wàu.

Na Yesu Ma Wunzàwá Big

(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ I byar-à na Yesu ma wunzàwá big bi n sar sig mà myann n swam kà yag aswam rag aku bi.

³² Bir mpìrká shi kàng kwib sig ku áni, í byar-à big dinya ku rag, "Nàwú mà wunzàwú big shi sig mà myann, big rag, á yag."

³³ Yesu zim n rag, "Má tiya ning mpìr zyun-à í nàmi big wunzàmi big."

³⁴ I wà ku myàng mpìrká shi kàng kwib sig ku áni níng n rag, "Káníng í nàmi mà wunzàmi big.

³⁵ Mpir-à ma ri sa bu-à Shidun ri zim, ku í nà mí ma wunzámí ma ajunwámí.”

4

Tinn Jír á Shinn Mpir-à Yag Minn Sig Za Mà Da

(*Mat 13:1-9; Luk 8:4-8*)

¹ Yesu dù n yag mà nu ayunn-à ni, n shi mi ri tàg mpirká bu màhàn. Bir mpirká kwonn kàng kwib sig ku áni, big nann kab gbam. I byar-à ku dù n kà á kòr-à ni. Ku shi sig á finn kòr-à ni, bir mpirká sar sig á nu gài-nà ni.

² Ku dinya mpir káníng jírka nínànn nímá ma tinn jír. Ayau bu-à ku tàg big ku rag,

³ “Aning fig jír mí. Mpir zyun yag sig mà dawá ni jírà aku minn za.

⁴ Barà ku ri minn za àdòníng, káhi ta kù wann á gbib-à ni, ayinnbuká bi mì wun ji rig-à.

⁵ Swaika káhi ta kù wann sig á jànn abàn-à ni. Jànn-à yan sig á shinn abàn-à hi ni títi nímá. A byar-à níng, nonn fig bàna za-à í nga nann zu rig-à kíni, jir kai bàna jànn-à hi zwàun fig bàna.

⁶ Barà àyúnn-à nann zu n fàn wann áni àdòníng, jíká í wim wu rig-à, jir kai bàna adinnká kà zwàun fig bàna.

⁷ Swaika káhi ta kù kà sig áyau sí, síkà hi wài nann zu, n bim nann zu rig á shinn zaká ni, zaká sa fig yir bàna.

⁸ Swaika káhi ta kù wann sig á byar jànn òsàn, nga nann zu òsàn nímá, n yim adau wani, n sa swàb kà yir wani. Adau za-à hi shi sig òkwònn òkwònn nímá, sa hing yir wani, yirká káhi kab dízyun agban dwib, káhi kab dib-sara, káhi kab dib-swana.”

⁹ I wà ku dang rag, “Mpir zyun-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig.”

Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír

(*Mat 13:10-17; Luk 8:9-10*)

¹⁰ Sai-à Yesu dwim gáfinn dir ma bir mpirká, yann sukáwá dwib agban pyàna big ma mpirká dà sig mà byarbá ni níng, big bib ku yir jír-à ku dang sig níng.

¹¹ I byar-à ku dinya big rag, “Bigné Shidun zim hing aning yì yir jírwa á shinn barà ku na sig kúrwa ni. Ama mpirká káda níng, jírwa shi ya sig big í tinn jír.

¹² Wáníng shi ya sig big àràg barà big ba sig á tarkada Shidun ni n rag,

‘Bá myàng má myàng jakàng, ama bá myàng yì fig bàna.

Bá fig má fig jakàng, ama bá fig yì fig bàna. Nìm ma nímá bàna, big nìm má bi á byar Shidun,

ku nìm má yafa ya big bu pyirbá.’ ”

Yesu Dinya Byann Big Yir Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za

(*Mat 13:18-23; Luk 8:11-15*)

¹³ I wà ku bib big rag, “To, barà níng fig yì fig yir tinn jír-à níng bàna níng, ná sáshinn má fig yì yir tinn jírka káda rà?

¹⁴ Bu-à mpir-à níng minn yag sig níng, shi sig àràg í jir Shidun.

¹⁵ Swai buká kù wann sig á gbib-à ni níng, shi sig àràg í mpirká ma fig hing jir Shidun, gbib fig tá bàna, Shaitan bi mì ri zig rig bu-à big fig sig á pikyinnbá ni.

¹⁶ Swai buká kù wann sig á byar abàn níng, shi sig àràg mpirká fig sig jir Shidun ma pikyinn ájwár.

¹⁷ Ama big bir zwàun fig pikyinnbá áni bàna. Bá shi nonn títi nímá, ama shwín ma bi dig hing big jírà big zig sig jir Shidun níng, í nànn-à hi big í dà fim rig-à gbib-à hi kíni.

¹⁸ Swai buká kù kà sig áyau sí níng, shi sig àràg mpirká ri fig jir Shidun,

¹⁹ ama big ri kyab shwín dunyaru, big ri zim bu dunyaru, big ri sa sunu wani. Bu káníng ri sa big, big ri dà finn jír-à big fig sig, mì ri myàng jír-à hi àràg í bu zyun bàna.

²⁰ Swai buká kù wann sig á jànn-à òsàn níng, big shi sig àràg í mpirká ri fig jir Shidun, mì ri zig ma kyinn òzyun, mì ri sa swàm ma káhi. Big shi sig àràg í swai buká ri sa yir, káhi yir dízyun agban dwib, káhi yir dib-sara, káhi yir dib-swana.”

Tinn Jír á Shinn Pitila

(*Luk 8:16-18*)

²¹ Yesu dinya big tinn jír zyun n rag, “Mpir ma mònn bàg hing pitila kwá bir òm kwá áni rà, kó kwá sinn kà á mìr buná rà? Kwá sinn á shinn bu jírà mpirká abig myàng àyarwá rà, kó bàna rà?

²² Bu-à ba tàs sig bidim pàr, bá zig zu bi rig á myann, bu-à ba bir òm sig bidim pàr, bá pù fim rig bu-à hi.

²³ Mpir-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig.”

²⁴ Ku dinya big rag, “Aning fig jír mí. Tasa-à níng màg ya sig mpir áni, í tasa-à bá màg ya níng áni tinn. Má kab wà níng màg ya sig mpir.

²⁵ Mpir zyun-à ma shi ma bu, bá ya swàb kà ya ku. Mpir zyun-à ma bàna ma káhi, kó wà títi-à ku shi sig ma káhi níng, bá zig rig á vùwá ni.”

Tinn Jír á Shinn Barà Yir Bu Ri Wai Nann Zu

²⁶ Yesu dinya big rag “Kùr Shidun shi sig àràg barà mpir ri minn yir bu mà da.

²⁷ Fi-à ma sir, ku na, byar-à ma kyàr ku dù nann zu, hár à myàng wà yir za-à níng ma nga nann zu hár ma wai hing. Mpir-à

minn sig níng ri yi fig barà ri sa mi ri wài àni bàna.

²⁸ Jànn-à ma shinnwá í àsàin-à ri sa wài. Wà jijag í swai, í wà bi yim, í wà n bi sa yir.

²⁹ Ayúnn-à za-à ma byann hing í wà kwá zig kwinn má gib, jir kai bàna sai-à kwá gib àni fòr rìghing. Wàníng í barà kùr Shìdun shi sig àni.”

Mpirká Ri Bàg Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yìr Masita Ri Wài Níng (Mat 13:31-32, 34; Luk 13:18-19)

³⁰ Yesu dang rag, “Má mam kùr Shìdun ma kai rà? Má dinya níng barà kùr Shìdun shi sig àni.

³¹ Kùr Shìdun shi sig àràg í yìr masita, yìr bu-à zwau kab sig kádà, wà big ri minn á jinn ni.

³² Mpir zyun yag minn sig mà dawá ni, bu-à ku minn sig níng wài, n yab ayabwá wài kab jì buká kádà ini, ayinnbuká bi sa lubá àni.”

³³ Yesu dinya big jir Shìdun ma tinn jir ninànn nímá àràg káníng, barà bá fig yi.

³⁴ Ku ri dinya fig big bu zyun átai bàna, sái ma tinn jir. Ama wà ku ma yann sukáwá big ma mpyànn, ku ri dinya kyàr káníng.

Yesu Kan Dim Wàu Shyù (Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Ayúnn-à níng hi àkamzau, ku dinya yann sukáwá big rag, “Ayi pim zu yag níng mà jann.”

³⁶ Big fim bìr mpirká mà sim, ku shi sig á kòr-à ni, big kà á kòr-à ni, n zig yag rig ku. Kòrká kádà shi sig màhàn tinn.

³⁷ I byar-à wàu shyù dù bi ùwài nímá, afag zàpir ri wir kà mà yau kòr-à ni. Kòr-à ri zim aku sib kà wann rig.

³⁸ Yesu na sig á mìr kòr-à ni mà sim. Ku na sinn sig shinnwá á bu-à big ri na sinn shinn àni. I byar-à yann sukáwá big bar finn zir ku n dinya ku rag, “Malam, yá wa wu á zàpir-à ni, á fala fig yi bàna rà?”

³⁹ I byar-à ku finn zir n yan ta wàu-à ri gbar níng hi, n dinya zàpir-à hi rag, “A shi kim.” I byar-à wàu-à í na tag wann rig-à. Byar-à í shi rig-à yirr.

⁴⁰ Ku bib yann sukáwá big rag, “Bu-à sa níng ri shàr zinn àdòníng í jir kai rà? Hár tàma-à níng, níng bàna ma pikyinn bìr rà?”

⁴¹ I byar-à big shàr rig zinn wani, big bib bar dirbá n rag, “Mpir-à níng í ni rà? Hár wàu ma zàpir ri wib ku.”

5

Yesu Dàb Gbam Mpir-à Wàu Dab Sig (Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Yesu ma yann sukáwá big zu yag mà agunn wù ayunn-à ni mà jann, mà jànn Garasinawa.

² Barà Yesu zu á kòr-à ni àdòníng, mpir-à wàu dab sig ku níng dù mà byar amirká ni, n bi á byarwá ni.

³ Mpir-à níng hi ri shi kyann mà byar amirká ni, walai mpir-à má sir sar ku, kó ma sarka.

⁴ Big ri sir bab kyann ku ma sarka, wùwá ma barwá. Ama ku ri gbar gib sarka. Walai mpir-à shi sig ma gbam-à kwá pànn sar mpir-à níng hi, jir kai bàna mpir-à níng hi shi sig ma gbam wani.

⁵ Fi ma àyúnn, ku ri shi mà yau amirká ni, kwonn ma mwirká tinn. Ku ri yan kyann yán, ku ri gbar fan pòr dirwá ma abàn.

⁶ Barà ku myàng yag Yesu pyunn ninonn nímá àdòníng, ku dù bi sa báb, n binn kir wann á pyànn wàníng ni, n wib wàníng.

⁷ Ku gbam nài gbam n rag, “Bu-à du wù ma mì í kai, Yesu Wùn Shìdun? Mì ri vig wù á zinn Shìdun ni, kada á ya mì shwin bàna.”

⁸ Bu-à sa ku vig Yesu àdòníng, í jirà wàníng dinya rìghing ku rag, “Wù wàu-à níng, á zu bi á dir mpir-à níng ni.”

⁹ I byar-à Yesu bib ku rag, “Zinnwú í kai rà?”

Ku dang rag, “Zinnmí í Bir, jir kai bàna yi nànn hing.”

¹⁰ I byar-à ku vig Yesu vig vig rag, kada a wàníng kan zu big á jànn-à ni bàna.

¹¹ Mà agunn-à níng hi ni, zyùkà ninànn nímá ri yàn ji buju mà adir mwir-à ni màhàn.

¹² Wàuká vig Yesu n rag, “A tir yag yi mà yau zyùkà ni, á fim yi ayi kà mà dirbá ni.”

¹³ Ku ya big pyù-à, í byar-à wàuká zu bi rig, n yag kà rig á dir zyùkà ni. Bìr zyùkà hi yag hing dubu pyànà. Big shàr wann kà yag mà nu gài zàpir-à ni, mì wa wu vinn rig-à.

¹⁴ Mpirká ri kan kyann zyùkà níng, shàr yag rig n yag dinya mpirká mà finn swann-à ni, ma ká mà kauyeká ni. Mpirká yag jirà abig myàng bu-à sa sig níng.

¹⁵ Big bi á byar Yesu ni, n myàng mpir-à bìr wàuká shi sig á dirwá ni níng, ku shi sig màhàn, n wir kà rìghing jà, n shi sig kyinnwá òsàn nímá, í byar-à zinn pànn rig bìr mpirká.

¹⁶ Mpirká ká myàng sig bu-à sa sig níng, big dinya bìr mpirká barà Yesu dàb gbam sig mpir-à wàuká dab sig ku níng àni, n dinya mpirká jir zyùkà tinn.

¹⁷ I byar-à big kà mì ri vig Yesu rag, aku fim jànnbá.

¹⁸ Barà ku ri kà á kòr-à ni àdòníng mpir-à wàuká dab sig níng, vig ku rag aku ma wàníng yag zyun.

¹⁹ Ama Yesu zim fig bàna, n dinya ku rag, “A kàng yag mà lu-à ni, á dinya mpírká buwú bu-à Shinn Luwú sa ya sig wù, kwonn mà barà ku myàng sig ashíwú.”

²⁰ I byar-à mpír-à níng dù n yag mà jànn Dikapolis, mi ri dinya mpírká bu-à Yesu sa ya sig ku. Mpírká bidim pár fig jír-wá n sa mamaki.

Yesu Dàb Wim Ki n Dàb Gbam Uwá Zyun Dor Wàjì

(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Yesu kà á kòr-à ni n zu kàng yag mà agunn vù-à ni mà jann, bìr mpírká kwonn kàng kwib sig ku àni mà nu zàpír-à ni.

²² Mpír zyun áyau àgbamká mà tonn bìr kwonn-à ni zinnwá í Yayirus, barà ku myàng Yesu àdòning, ku binn kír wann á pyànn wàning ni.

²³ n vig wàning vig vig n rag, “Wùn uwàmí títi nímá nyàan wu, wúshèni, á bi ma á tib ku vù á dir jírà aku gbam, mà aku shi wim zu.”

²⁴ I byar-à Yesu mà mpír-à níng dù n yag. Bìr mpírká bàg yag ku wàni, big ri tib ku.

²⁵ Uwá zyun shi sig àni, àsà wàjì ri sa shi ku hár jì dwib agban pyànn.

²⁶ Ku wa shwìn wàni á vù mpírká shi sig mà gantí, ku gban vinn rig bu-à á vùwá ni, ama sa mà fig bàna, mi ri swàb kà yág mà pyànn.

²⁷ Ku fig ríghing tai Yesu, í byar-à ku yag áyau bìr-à ni ásim Yesu ni, n tib jà wàning.

²⁸ Ku dang mà kyinnwá ni rag, “Kó mà tib hing íri jáwá, mà gbam rig.”

²⁹ Ku tib vùwá á jà Yesu ni, gbig fig tá bàna, àsà-à ri sa shi ku níng, í gib rig-à. Ku fig rag gbam dirwá.

³⁰ Yesu yì ríghing rag gbam zu hing á dirwá ni, gbig fig tá bàna, ku vim bìr áyau bìr-à ni n bib rag, “Mpír-à tib jàmí í ni rà?”

³¹ Yann sukàwá big rag, “A myàng hing barà bìr mpírká kwonn kàng kwib sig wù àni mi ri tib wù. Bu-à sa wù ri bìb rag mpír-à tib wù í ni rà níng, í jir kai rà?”

³² Ama í barà Yesu ri zim aku myàng mpír-à tib sig ku níng.

³³ Uwá-à níng yì ríghing barà dirwá gbam ríghing níng, í byar-à azyúnn sa rig ku, dirwá zwab rig. Ku binn kír wann á pyànn wàning ni, n dinya wàning bu-à sa sig ku.

³⁴ I byar-à Yesu dinya uwá-à níng rag, “Wùnmí, pikyinn birwú á bìr sig á byarmí ni níng, dàb gbam ríghing wù, á yag for ítau, mà á gbam rig á dorwú ni.”

³⁵ Barà ku ri dang jír àdòning í byar-à mpírká káhi bì mà lu Yayirus àgbam á tonn bìr kwonn-à ni, n dang rag, “Wùnwú wu ríghing, bu-à sa wù ri sa shi rag malam í jir kai rà?”

³⁶ Yesu gang fig sung á jír-bà ni bàna, n dinya Yayirus rag, “A gib kyinn bàna, á bìr pikyinn.”

³⁷ Ku zim fig a mpír zyun bàg yag ku bàna, sái Bitrus mà Yakubu mà Yohanna wunzà Yakubu.

³⁸ Barà big yag fòr mà lu Yayirus ni, Yesu myàng bìr mpírká ri kig nài kí mà nài yán wàni.

³⁹ Ku kà yag mà yau n rag, “Bu-à sa ning ri yan yán mi ri kig nài kí níng, í jir kai rà? Wùn-à níng wu fig bàna. Ku ri na aná.”

⁴⁰ I byar-à big jwonn ku jonn yawari. Ku rag abig zu yag rig mà myann. Ku zig ta wùn-à ma na wùn-à, mà yann sukàwá big, ká shi sig ma ku màhàn, n kà yag mà byar-à wùn-à shi sig.

⁴¹ Ku pànn wàning á vù-à ni n dang rag, “Talita kumi.” Yir jír-à níng, í “Wùnshái-à níng, á dù nann zu.”

⁴² Gbig fig tá bàna, wùn-à níng í wim kàng rig-à ma yonki, n dù nann zu n kyann kyonn. Jiwá dwib agban pyànn. I byar-à bìr mpírká sa mamaki wàni.

⁴³ Ku twib big byur rag, kada a mpír fig tai-à níng bàna. I wà ku dinya big rag, abig ya wùn-à buju a wàning jì.

6

Mpírká Mà Jànnwá Ni Mà Nazarat Ngàng Ku

(Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

¹ Yesu dù mà byar-à níng hì n kàng yag mà finn swannwá ni, yann sukàwá big bàg yag ku.

² Ayúnn Asabar ku ri tàg mpírká bu mà tonn bìr kwonn-à ni. Mpírká fig sig jír-wá níng, big sa mamaki n dang rag, “Mpír-à níng dig sig yar-à níng àni rà? Aning myàng barà ku ri sa bu mamaki kim kim.

³ Wàning í kapinnta zyun-à í wùn Maryamu níng bàna rà? Wunzàwá big í Yakubu mà Yosi mà Yahuda mà Siman bàna rà? Wàning í zyun-à ajunwàwá big shi sig mà yì níng bàna rà?” I byar-à big ngàng ku.

⁴ Yesu dinya big rag, “Big ri wib wùn aswam Shidun kó àni bidim pár, mà mpírká á jànnwá ni, mà yiwaiká buwá mà mpírká á luwá ni big ri ngàng ku, big ri wib fig ku bàna.”

⁵ Ku sa sar fig bu mamaki màhàn bàna, sái íri wà ku tib wann mpír dorká vù á dir-à ni n dàb gbam big, big nànn fig bàna.

⁶ Ku sa mamaki wàni, jir kai bàna big bìr fig pikyinn á byarwá ni bàna.

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyànn

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

I byar-à Yesu yag mà kauyeká shi kàng kwib sig màhàn níng, mi ri tàg mpirká jir Shidun.

⁷ Ku bar kwonn bi yann sukàwá big dwib agban pyàná, n swam yag big pyàná pyàná, n ya big gban abig kan zu wàu á dir mpirká ni.

⁸ Ku dinya big rag abig zig bu zyun á kyonná ni bàna, sái íri tun. Abig zig buju bàna, abig zig lúr bàna, abig zig bài bàna.

⁹ Abig pag tab, ama abig wir bàg kwonn já pyàná bàna.

¹⁰ Ku dinya big rag, “Lu-à na kà bidim pár, aning shi màhàn, hár àyúnn-à na dù á kauye-à hi ni.

¹¹ Mpirká ma shà fig níng, ma zìm fig jirná bàna, aning fim lu-à hi, aning pìm kyár rig àzwimká á barná ni, wàníng tàg sig rag big ngàng sig jir Shidun.”

¹² I byar-à yann sukàwá big dù n yag, n dinya mpirká rag a káníng fim bu pyir sa, abig kàng bi á byar Shidun.

¹³ Big kan zu wàuká nìnnàn nímá á dir mpirká ni. Big pàb byir á dir mpir dorká ni nìnnàn nímá, n dàb gban káníng.

Barà Big Gban Yohanna Asàin-à Rì Wau Mpirká Dir Batisma

(*Mat 14:1-12; Luk 9:7-9*)

¹⁴ Kùr Hirudus fig rìghing tai á shinn buká ri sa níng ni, jir kai bàna mpirká fig rìghing tai Yesu kó áni bidim pár. Mpirká káhi dang rag, “I Yohanna àsàin-à rìi wau mpirká dir batisma níng, dù nann zu kàng sig ni. I bu-à sa ku dig sig gban, mi ri sa bu mamaki káníng.”

¹⁵ Mpirká káhi dang rag, “Ku í Iliya.”

Káhi dang rag, “Ku i wùn aswam Shidun àràg yann aswamká bu Shidun ká rì níng.”

¹⁶ Barà Hirudus fig tai á shinn Yesu ni, ku dang rag Yesu í Yohanna, wà ku gib kim sig shinn wàníng níng, wàníng dù nann zu kàng sig ni ma yonki.

¹⁷ Hirudus swam yag rìghing aswam rag abig pànn Yohanna abig sir ku ma abig ta kà ku á tonn fi-à ni. Hirudus sa sig àdòníng á jir shinn Hirudiyas wà shunwòwá Filibus ku zig sig níng.

¹⁸ Bu-à sa níng, Yohanna ri dinya kyann Hirudus rag, “Barà à zig sig wà shunwòwú níng, sàñ fig bàna.”

¹⁹ I byar-à hi, Hirudiyas pànn Yohanna á kyinn, mi ri zìm aku gban rig wàníng. Ama ku dig fig pyù bàna,

²⁰ jir kai bàna kùr Hirudus ri shàr zinn Yohanna. Ku yì hing wàníng í mpir sísàn, í mpir Shidun. Ku fim wàníng itau. Ku ri zìm aku fig jir Yohanna, kó barà bu-à Yohanna ri dinya ku ri wa ku níng.

²¹ Hirudiyas dig sig pyù-à kwá gban Yohanna áni á sai-à Hirudus sa buki wà

ku kyab pànn àyúnn-à big mà sig ku áni. Ku bar kwonn bi àgbam swámwá big mà àgbamká bu sojaká ma àgbam mpirká á jànn Galili, n sa ya káníng buki.

²² A byar-à hi wùn uwá Hirudiyas ká bi n gbib jau. Jau-à ku gbib sig níng, jwar ya hing kùr Hirudus ma kyinnká buwá. I wà ku dinya wùn uwá-à hi rag, “Bu-à wù ma ri zìm bidim pár, á dinya mi, má ya wù.”

²³ Ku tung ki rag, kó wàníng ma zìm agunn jànnwá vù zyun, kwá ya rig wàníng.

²⁴ I byar-à wùn uwá-à níng yag dig nàwá n bib nàwá rag, aku vig kai rà?

Nàwá dinya ku rag aku dang rag ku ri zìm shinn Yohanna àsàin-à ri wau mpirká dir batisma.

²⁵ I byar-à hi ku kàng bi kíni, n dinya kùr-à rag, ku ri zìm a wàníng ya ku shinn Yohanna àsàin-à ri wau mpirká dir batisma, tàma tàma-à níng á tasa.

²⁶ Barà Hirudus fig àdòníng, dirwá í wu tag rig-à. Ku kyab barà ku nìm tung sig ki á pyànn kyinnká buwá ni níng, bai wà kwá ngàngàng.

²⁷ I byar-à ku swam yag soja asar gadi zyun, a wàníng yag zig bi shinn Yohanna. Wàníng yag mà tonn fi-à ni, n yag gib kim shinn Yohanna,

²⁸ n zig bi á tasa-à ni, n ya wùn uwá-à níng. Wùn uwá-à níng zig n ya yag nàwá.

²⁹ Barà yann sukàkà bu Yohanna fig tai big gban rìghing ku níng, sái big bi zig dirwá n jì kà wann rig á shar amir-à ni.

Yesu Ya Mpir Dubu Swana Buju

(*Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Yoh 6:1-14*)

³⁰ Yann aswamká bu Yesu kàng bi n dinya ku bu-à big yag sa sig, ma bu-à big tàg sig.

³¹ Barà big ri dinya ku bu-à big yag sa sig, mpirká nìnnàn nímá ri bi á byarwá ni, káhi ri kàng yag. Hár Yesu ma yann sukàwá big dig fig pyù barà bá ji buju bàna. I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big rag, “Aning bi, ayi yag shi mà byar-à mpir bàna màhàn, jirà aning dig pyù-à ná shi ngàng awun.”

³² I byar-à big dù n kà á kòr-à ni, mì yag rig-à mà byar-à mpir bàna màhàn.

³³ Barà mpirká nìnnàn nímá myàng àdòníng, big yì rìghing wà í Yesu ma yann sukàwá big, big dù á lubá ni, n shàr shàu ma bar, n yag fòr jag rig mà byar-à Yesu ri yag níng.

³⁴ Barà Yesu fòr yag n zu á kòr-à ni àdòníng, ku myàng bir mpirká kwonn shi sig nìnnàn nímá. Ku myàng káníng shi sig àràg àdùnká bàna ma anu. Ku myàng ashi káníng. I byar-à ku kà mi ri tàg káníng bu nìnnàn nímá.

³⁵ Barà kamzau fòr àdòning, sai yann sukàwá big bi á byarwá ni n rag, “Byar-à níng í awúnn, kamzau sa ríghing.

³⁶ A dwim mpír káníng abig yag mà daká ni ma kauyéká shi jár sig áyág, àjirà abig wann ya shinnbá buju.”

³⁷ I byar-à Yesu dinya yann sukàkà big n rag, “Níng ma shinn ná aning ya big buju abig ji.”

I byar-à big bib ku n rag, “Wù ri zìm ayi yag wann bi brodi bu dinari dari pyàna, jirà ayi ya big abig ji rà?”

³⁸ I byar-à Yesu bib big n rag, “Níng shi sig ma brodi píná rà? Aning yag myàng.”

Big yag myàng, n dinya ku rag, “Brodi swana ma jái pyàna.”

³⁹ I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big rag á káníng dinya mpírká abig shi wann kyau kyau á shinn byann-à ni.

⁴⁰ Mpírká shi wann á jinn ni, kyauká káhi díb-swana, kyauká káhi dípyàna agban dwib.

⁴¹ Ku zìg brodi akunn swana ma jái akunn pyàna, n myàng yag zuwá mà wai, n sa ya Shìdun í soko. I wà ku ngír gáfínn brodi awín awín, n ya yann sukàwá big, abig gáfínn ya bìr mpír káníng. I wà ku ngír gáfínn jái àkunn pyàna káníng n ya big bìdim pàr.

⁴² Bìr mpír káníng ji hár n ji mònn rig finnbá.

⁴³ Yann sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg dwib agban pyàna.

⁴⁴ Ayau mpírká ji sig brodi-à níng, írì wunùká big fòr hing mpír dubu swana.

*Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpir-à Ni
(Mat 14:22-23; Yoh 6:15-21)*

⁴⁵ Gbìb fig tá bàna, Yesu dinya yann sukàkà buwá big abig kà á kòr-à ni, abig yag jag ku mà agunn vù-à ni mà jann mà Batsaida, sai wà kwa dwim gáfínn hing dir ma bìr mpír káníng mpyim, í wà kwá yág ni.

⁴⁶ Barà ku dwim gáfínn dir ma big àdòning, ku nann yag mà mwír-à ni, n vig Shìdun.

⁴⁷ Barà bu-à bìr ríghing àdòning, kòr-à shi sig áyau zàpir-à ni. Yesu shi sig á myann ku áwinwá ni.

⁴⁸ I byar-à ku myàng yag yann sukàkà buwá big ri sa shwin ma kòr ya, wàu-à ri gbar kàng yag big mà sim. Ku shi shi, í pinnpàin, ku dù n yag mà byar káníng ní. Ku ri kyann á shinn zàpir-à ni. Ku yag nyàan káníng wam zu.

⁴⁹ Ama barà big myàng ku ri bì àdòning, big wà sig rag í wàu. I byar-à big yan yán.

⁵⁰ Big bìdim pàr big myàng ku pikyinnbá gib ríghing.

I byar-à ku dinya big rag á pikyinnbá na tag wann. Ku dinya big rag, “Aning tib wann pikyinn ná, í mì ñ bi sig nì, kada aning shàr zinn bàna.”

⁵¹ I wà ku bi kà á kòr-à ni á byarhá ni, sái wàu-à í sar rig-à. Big sa mamaki ùwài nímá,

⁵² jir kai bàna barà ku ya mpír ninànn nímá brodi níng, big yì fig yìr-à bàna. Big í mpír sung gbam big.

Yesu Dàb Gbam Mpír Dorká Mà Janisarata

(Mat 14:34-36)

⁵³ Big pim zu yag rig mà jann. Big yag fòr rig á jànn Janisarata, n sir gbam rig kòr-à á nu zàpir-à ni.

⁵⁴ Barà big zu á kòr-à ni àdòning, mpírká myàng yì rag í Yesu.

⁵⁵ Barà big myàng í Yesu níng, big shàr kàng yag mà lubá ni, n kà hing mpír dorká swann bì á buná-à káníng na sig áni, n zìg bì káníng á byar-à ba fig Yesu ma shi sig màhàn.

⁵⁶ Byar-à kwa yag bìdim pàr, kó mà kauye, kó mà finn swann, kó mà da, mpírká ri swann zìg yag mpír dorká mà fír-à ni. Big vig ku n rag auk fim mpír dorká á káníng pànn írì nu jawá. Ká zyùn-à pànn sig nu jawá níng, big gbam ríghing.

7

Sù Bu Agbamká

(Mat 15:1-9)

¹ Mpír Farisawaká bi á byar Yesu ni kwonn ma malamká ká bi sig mà Urushalima.

² Big myàng yann sukàwá big káhi ri ji buju ma vù jín, káníng bàg fig sù bu àgbamká n tu fig ma zàpir mpyim bàna.

³ Farisawaká ma Yahudawaká kádà níng ri bàg sù bu yákùbá. Big ri ji fig buju átai bàna, sai wà ba tu hing vùbá àràg barà shi sig á sùbá ni.

⁴ Bu-à ba díg mà kasuwa-à ni, big ri ji fig bàna, sai wa ba tu hing vùbá. Big shi sig ma gbìbká big ri sinn sùbá áni kím kím, àràg kwài tu, ma par tu, ma tasa tu.

⁵ I byar-à Farisawaká ma malamká bib ku rag, “Bu-à sa yann sukàwú big ngàng wà bá wib jír bu-à yákùyí big ri dang sig í jir kai rà? Bu-à sa big ri tu fig vùbá mpyim jirà abig ji buju í ni bàna níng í jir kai rà?”

⁶ Yesu dinya big rag, “Níng í mpírká ri dang jír nu pyàna. Jír-à Ishaya rì ba sig á shinn ná ní níng, í àjai. Ku ba sig jír Shìdun rag,

‘Mpírká tàma-à níng ri wib mì ma nu átai. Ama big bìr fig pikyinn á byarmí ni bàna.

⁷ Big ri wib mì ma nu átai, big ri tàg sù bu àgbamká bigbá rì, mì ri sa shi rag í dokamí.’

8 “Ning sinn kann rìghing jir Shìdun agang, mi ri bàg bu-à mpìrká ri tàg ning.”

9 I byar-à ku dinya big rag, “Ning sa yì hing barà ná ngang doka Shìdun jirà aning pànn sù bu yàkúná big.

10 Musa dang rag mpìr aku wib tawá ma nàwá, mpìr-à ma swau tawá kó nàwá abig gban rig mpìr-à hi.

11 Ama bigné ning ri tàg fig mpìrká àdòning bàna. Bigné ning ri dang rag wà mpìr-à ma shi sig ma bu-à kwá sa shang tawá ma nàwá àni, ama kwa ya fig káníng bàna, ma dang hing rag, wàning í kurban wato í bu Shìdun, í nànn-à hi.

12 Wà ning ma ri tàg big àdòning, ning ri kan dim mpìr rag aku sa shang tawá ma nàwá bàna.

13 To, barà ning ri sa àdòning, í barà ning ri sinn kàng jir Shìdun àràg í bu zyun bàna, jirà aning bàg sù bu yàkúná. Ning ri sa buká kádá nìnànn nímá àdòning.”

*Buká Ri Sa Bai Mpir
(Mat 15:10-20)*

14 Yesu bar bi jakàng mpìrká n dinya big rag, “Ning bidim pár aning gang sung, ma aning fig byann jirmí.

15 Walai bu-à mpìr má ji zyun-à má sinn kàng ku jín, sái bu-à ma zu bi á nu mpìr, í bu-à má sinn kàng ku jín. [

16 Mpir-à ma shi sig ma sung-à kwá fig aku fig.]”

17 Barà ku dù n kà yag mà lu-à ni, yann sukáká buwá bi bib ku yìr jír-à hi.

18 I wà ku bib big rag, “Asái ning má ning fig yì byann fig bàna rà? Bu-à mpìr má ji má sinn kàng fig ku mpìr bibai bàna,

19 jir kai bàna bu-à ri kà á finn mpìr ri kà fig á kyinnwá ni bàna. Ama ri kà á finn wá ni, mi ri zu kàng á dirwá ni.” Wàning Yesu ri tya mpìrká rag kó buju-à wà àni bidim pár sán hing wà jì ji.

20 I wà ku dang rag, “Bu-à ri zu bi á kyinn mpìr, í bu-à ri sinn kàng mpìr jín,

21 jir kai bàna pikyinn í bu-à mpìr ri kyab bu-à bibai àni, àràg àyái sa, ajwú jwí, ki gban,

22 sunu, akyib, mpìr tonn gban, ma wà mpìr ma ri pànn fig shinn bàna, bu wim, mpìr zinn swau, shinn gbar dù, bu àning sa.

23 Bu bibai káníng bidim pár ri zu bi á kyinn mpìr, mì ri sinn ku jín.”

*Uwà Zyun Bir Pikiyinn á Byar Yesu
(Mat 15:21-28)*

24 Yesu dù á byar-à hi n yag mà jànn Taya ma Sidon. Ku yag shi á lu zyun ni, n zìm fig á kó ni yì wà ku shi sig màhàn bàna. Ama ku wù jànn sar fig shinnwá bàna.

25 Uwà zyun shi sig àni, wàu dab sig wùn uwàwá, ku fig tai Yesu, n bi binn kir wann á pyànn wàning ni.

26 Uwà-à níng hi ku í mpìr Helena, big mà sig ku mà Surofinikiya. Ku vig Yesu rag a wàning kan zu ya ku wàu-à níng á dir wùnwá ni.

27 I byar-à Yesu dinya ku rag, “Yanká abig ji mònna ma mpyim, sán fig wà abig zig buju yanká abig ya báì bàna.”

28 I byar-à uwà-à níng rag, “Jírwú àjai, Shinn Lumí, ama báiká ri ji buju-à yanká ma ji dà sig.”

29 Ku dinya uwà-à níng rag, “Barà á dang hing àdòning á yag kyonnwú. Wàu-à dà fim rìghing wùnwú.”

30 Uwà-à níng yag mà lu-à ni, n yag dig wùnwá na sig á buná-à ni, wàu-à dà fim rìghing wàning.

Yesu Dab Gbam Mpir-à Sungwá í Akúnn Anamwá í Asír

31 Yesu kàng bi mà jànn Taya n wam zu mà Sidon, n yag mà Ayunn Galili n yag mà jànn Dikapolis.

32 Mpirká káhi swann ya bi ku mpìr sung àkúnn. Bai wà wàning má dang jír, í byar-à big vig ku rag aku tib vùwá á dir mpìr-à níng hi ni.

33 Ku zig zu wunù-à níng hi áyau bìr mpìrká ni, n zig kann wàning agang n du kà pwai vùwá á sung wàning ni, n tu sháng, n pànn anam wàning.

34 I byar-à Yesu myàng nann yag zuwá mà wai n tím atim ñzwàun nímá, n dinya wunù-à níng hi rag, “Efata.” Yìr jír-à níng í “Sungwú aku pù fim.”

35 Gbib fig ta bàna, sung wunù-à níng í pù fim rig-à, ku kà mi ri dang rag jír kyìkyàr nímá.

36 I byar-à Yesu twib big byur rag kada abig dinya mpìr zyun bàna, ama bidim pár big yag dinya rig mpìrká nìnànn nímá jír-à hi.

37 Mpirká fig sig jír-à níng, big bidim pár big sa mamaki. Big dang rag, “Mpir-à níng sa yì hing kó kai bidim pár wàni, hár ku ri dàb gbam mpìr sung àkúnn a wàning fig jír. Ku ri dàb gbam anam àsír a wàning dang jír.”

8

*Yesu Ya Mpir Dubu Yina Buju
(Mat 15:32-39)*

1 A suká bó ni, bìr mpìrká kwonn jakàng, big dig fig bu-à bá ji bàna. I byar-à ku bar kwonn yann sukàwá big n dinya big rag,

2 “Mì ri myàng ashi bìr mpìr káníng, jir kai bàna subá sara big shi sig á byarmí ni, big dig fig bu-à bá ji bàna.

3 Wà ma dwim hing big rag abig kàng yag mà lu-à ni, bá kù ànù á ghib-à ni, jir kai bàna mpìrká káhi áyaubá ni bi sig byar pyunn ninonn.”

4 I byar-à yann sukàwá big bib ku rag, “Yá dig bi buju-à yá ya bir mpir káníng awúnn-à níng ni áni rà?”

5 I byar-à ku bib káníng rag, “Níng shi sig ma brodi àkunn píná rà?”
Big dang rag, “Súmpyànn.”

6 Ku dinya bir mpirká rag abig shi wann á jinn ni, ku zig brodi àkunn súmpyànn-à níng hi, n sa Shidun isoko, n ngir gáfinn awín awín, n ya yann sukàwá big a káníng ya bir mpirká, káníng zig n ya bir mpirká.

7 Big shi sig ma àbyir jái títi nímá, ku zig n sa Shidun isoko, n rag a yann sukàwá big ya bir mpirká.

8 I byar-à big ji hár finnbá zir. I wà yann sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg súmpyànn.

9 Mpirká màhàn fòr hìng dubu yina. I byar-à ku dwim bir mpir káníng hi.

10 Kinn fig su bàna, Yesu ma yann sukàwá big kà á kòr-à ni, n yag mà jànn Dalmanuta.

Big Ri Zim a Yesu Sa Ya Big Bu Mamaki (Mat 16:1-4)

11 Farisawaká bi á byarwá ni, mi ri sa ku yipyàr, big ri zim abig màg màg fig ku. I byar-à big rag aku tíya big bu mamaki zyun jirà abig yì wà kwa wann bi síg mà byar Shidun ni àjai.

12 I byar-à hi òrúwá í wu tag rig-à. Ku rag, “Kai. Bu-à sa mpirká tàma-à níng ri zim abig myàng bu mamaki í jir kai rà? Mì ri dinya níng àjai, má tíya fig mpirká tàma-à níng bu mamaki bàna.”

13 I byar-à ku fim big n kà á kòr-à ni, n zu yag rìg mà jann.

Jir á Shinn Bu-à Farisawaká Ma Mpirká Bu Hirudus Ri Tag (Mat 16:5-12)

14 Yann sukàwá màmm jànn rìghing, big zig yag kwonn fig ma brodi bàna, bu-à big shi sig ma kàhi, í brodi àkunn zyun í nann-à hi.

15 I byar-à ku twib big byur rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning bir pikyinn ná á yísti Farisawaká ma bu mpirká bu Hirudus ni bàna.”

16 I byar-à yann sukàwá big dang jir áyau bar òrúwá ni n rag, “Bu-à sa ku dang àdòníng í jirà yì zig bi fig brodi bàna níng.”

17 Yesu yì rìghing bu-à big ri dang, í byar-à ku dinya big rag, “Bu-à sa níng dang rag níng bàna ma brodi níng, í jir kai rà? Hár tàma-à níng níng yì byann fig bàna rà? Níng í mpir sung gham big rà?”

18 Zuná ri myàng bu, sáshinn níng myàng yì fig bàna rà? Sungná ri fig jir, sáshinn níng fig yì fig bàna rà? Níng ri kyab pànn fig bàna rà?

19 Sai-à òrúwá zig brodi àkunn swana n ngir gáfinn ya mpir dubu swana níng, níng wun kwonn wà dà níng mònn gágsàg píná rà?”

I byar-à big dinya ku rag, “Gágsàg dwib agban pyàna.”

20 Ku rag, “Wà òrúwá zig brodi súmpyànn n ngir gáfinn, n ya mpir dubu yina níng, níng wun kwonn wà dà níng mònn gágsàg píná rà?”

Big dinya ku rag, “Gágsàg súmpyànn.”

21 Ku bib big rag, “Hár tàma-à níng níng yì byann fig ma bàna rà?”

Yesu Dàb Gbam Mpir Afau Zyun Mà Batsaida

22 Big bi á Batsaida, mpirká káhi ya bi ku mpir áfau zyun, n vig ku rag aku tib wàníng wù á dir.

23 Yesu zig zu rig wunù áfau-à níng á kauye-à ni, n tu sháng á zu wàníng ni, n tib wàníng wù á dir, n bib wàníng rag, “Wù ri myàng bu rà?”

24 I byar-à wunù-à níng myàng nann zu zuwá n rag, “Mì ri myàng mpirká, ama mì ri myàng big àràg í binká ri kyánn ni.”

25 Yesu tib jakàng wù á zu wunù-à níng ni, í byar-à wunù-à níng myàng finnn zuwá ma gham, zuwá í yar finnn rig-à, ku myàng kyàr rag kó kai bidim pár.

26 Yesu dwim ku n rag aku kàng yag mà luwá ni, n dinya ku rag, “Kada á kà mà kauye-à ni bàna.”

Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shidun (Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 I byar-à Yesu ma yann sukàwá big dù n yag mà kauyeká ni mà Kaisariya Filibi. Barà big ri yag á gbib-à ni, ku bib yann sukàwá big rag, “Mpirká ri dang rag mì í ni rà?”

28 Káníng dinya ku rag, “Big ri dang rag wù í Yohanna awau òrúwá batisma, kádáká ri dang rag wù í Iliya, kádáká ri dang rag wù í mpir zyun áyau mpirká ri dang kyánn jir Shidun.”

29 I byar-à ku bib big rag, “Bigné, níng ri kyab rag mì í ni rà?”

Bitrus dinya ku rag, “Wù í Almasihu Wùn Shidun.”

30 I byar-à ku dinya big rag kada ba dang swann.

Yesu Dinya Mpirká Barà Kwá Wu Kìwá (Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 I byar-à ku kà mì ri dinya big rag, “Wùn Mpir Jikwinn má wa shwín kim kim. Agbamká áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun, ma malamká má ngàng ku, bá gban rig ku, áyau su sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.”

³² Ku dang zu kyàr jír-à níng kyàr kyàr. I byar-à Bitrus zig kann ku agang, n yan ta ku.

³³ Yesu vim bir n myàng yann sukàkà buwá, í wà ku yan ta Bitrus rag, “A dù á pyànmí ni, wù í Shaitan, bu-à wù ri kyab níng, wù ri kyab fig bu Shidun bàna, wù ri kyab bu mpir.”

³⁴ I byar-à Yesu bar kwonn bir mpirkà ma yann sukàwá big n dinya big rag, “Mpir-à ma ri zim aku bàg mì, aku wann tafinn shinnwá, ma aku zig shwin-à má bi á dò jir shinnmí ni, í wà aku bàg mì.

³⁵ Mpir-à ma ri zim shinnwá, kwá dig fig yonkiwá bàna. Ama mpir-à ma wann tafinn shinnwá á dò jir shinnmí ni, ma dò jir shinn jir àjwár, kwá dig yonkiwá.

³⁶ Wà mpir ma dig gban rig buká á dunyaru, ma dig fig yonkiwá bàna, buká ku dig sig níng má swàb kà ya ku kai rà?

³⁷ Bu-à mpir má ya jirà aku dig kàng yonkiwá í kai rà?

³⁸ Mpirkà tàma-à níng ri sa bu pyir wàni. Wà mpir ma shàr zunáì barà kwá dinya mpirkà tàma-à níng rag ku í mpirmí, mì Wùn Mpir Jikwinn má shàr zunáìwá tinn àyúnn-à ma bi hing ma gbam Tamí, ma yann aswamkà bu Shidun mà wai.”

9

¹ I byar-à ku dinya big rag, “Mì ri dinya ning jir àjai, mpirkà káhi má shi sig ma áni á jànn-à ni, bá wu fig bàna, hár bá myàng àyúnn-à Shidun má na kùrwá ma gbam.”

*Barà Zwánn Yesu Vim Bir
(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)*

² Na kù su sùnnjin, Yesu zig yag Bitrus ma Yakubu, ma Yohanna mà shinnkwinn-à ni, ku ma káníng shi sig rúpyànn. Barà big ri myàng ku àdòning, í byar-à zwánnwá í vim bir rig-à.

³ Jàwá mìg shi karr, walai mpir zyun-à má tu mìg yì àdòning á dunyaru.

⁴ I byar-à yann suká sara káníng myàng Iliya ma Musa mìr gbìb zu, mì ri dang jir ma Yesu.

⁵ Bitrus dinya Yesu n rag, “Shinn Luyí, barà yi shi sig áyag níng, sànn hing ayi dab apig sara, zyun í buwú, zyun í bu Musa, zyun í bu Iliya.”

⁶ Ku yì fig bu-à kwá dang bàna í bu-à sa ku dang àdòning, jir kai bàna zinn sa righing big.

⁷ Akwor nim dim gban righing big, í byar-à nàì jir zu bi áyau akwor-à ni n rag, “Wàning í wùn azimmí, aning fig jirwá.”

⁸ Gbìb fig tá bàna, big rag abig myàng níng, big myàng fig rag mpir bàna, sáì íri Yesu.

⁹ Barà big tig wann bi mà shinnkwinn-à ni, Yesu dinya big rag, kada abig dinya mpir bu-à big myàng sig níng bàna, sáì àyúnn-à Wùn Mpir Jikwinn ma dù nann zu kàng hing ma yonki.

¹⁰ Big dinya fig kó ni bàna. Big bib bar dirbá rag, “Yir bu-à ku ri dang rag sáì wà Wùn Mpir Jikwinn ma dù nann zu kàng hing níng, í kai rà?”

¹¹ I byar-à big bib ku rag, “Bu-à sa malamkà dang rag Iliya má bi jág ni, í wà Kristi má bí ni níng, í jir kai rà?”

¹² Yesu dinya big rag, “Iliya má bi jág ni, kwa bi hing kwá sa samyib kó kai bidim pár. To, bu-à sa big ba sig rag, ‘Wùn Mpir Jikwinn má wa shwin kim kim, bá ngang ku’ níng í jir kai rà?’

¹³ Ama mì ri dinya níng, áì Iliya bi righing. Mpirkà sa righing ku bu barà big ri zim, àrag barà big ba sig á jir Shidun ni á shinnwá ni níng.”

Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig

(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

¹⁴ Barà big dig kwonn ma yann sukàkà káda níng, big myàng bir mpirkà wàni, kwonn ma malamkà, káníng ri sa yipyàr ma yann sukàkà.

¹⁵ Barà mpirkà myàng Yesu àdòning, big sa mamaki wàni, big shàr yag ma byarwá ni n shà ku.

¹⁶ Yesu big yann sukàwá big rag, “Ning ma big ri sa yipyàr á jir kai rà?”

¹⁷ Mpir zyun áyau bir mpirkà ni dang rag, “Malam, ò zig bi sig wùnmi á byarwú ni, jir kai bàna wàu dab sig ku, bai wà kwá dang jir.

¹⁸ Sai-à wàu-à hi ma dù bi hing ku wà sashi, wàning ri gbar ta ku á jinn ni, nuwá ri bim zu ashwib, ku ri zwam nginnwá, dirwá ri lab gbam. N vig yann sukàwú big rag abig kan zu rig wàu-à níng, ama big sa sar fig bàna.”

¹⁹ I byar-à Yesu dinya big rag, “Kai! Bu-à sa ning bir fig pikyinn á byarmi ni bàna hár tàma-à níng í jir kai rà? N shi ma ning hár ákaun rà? N sa muyar ma ning hár ákaun rà? Aning ya bi mì wùn-à hi.”

²⁰ Big zig bi wùn-à hi á byarwá ni.

Barà wàu-à níng myàng Yesu àdòning, gbìb fig tá bàna, ku gbar ning wùn-à níng, wùn-à níng kù wann á jinn ni, mì ri bing kàng kwib byar-à, ashwib ri zu á nuwá ni.

²¹ I byar-à Yesu bib ta-à rag, “Bu-à hi dig sig ku ákaun rà?”

Ta-à rag, “Dig sig ku á sai-à ku í wùnshái.

²² Wàu-à ri gbar ta kà ku á pyir ma zàpir, jirà aku wu rig. To, ama wà wá sa sar bu zyun, á myàng ashiyí, ma á sa shang yì.”

²³ Yesu bib ku rag, “A dang rag má sa sísar rà? Mpir-à ma bir hing pikyinn, kó kai bidim pár Shidun má sa ya rig ku.”

²⁴ Gbib fig tá bàna, ta wùn-à níng dang rag, “Mì ri bir pikyinn, ama pikyinn birmí zwau, á sa shang mì ní bir swàb kà.”

²⁵ Barà Yesu myàng bir mpirká ri shàr kwonn bi àdòning, ku yan ta wàu-à hi n rag, “Wù wàu-à ri sa mpirká abig kàng mpir sung àkúnn, ma anam àsír níng, mì ri dinya wù rag á gàb òr ma ku, kada á kà jakàng á òr wá ni bàna.”

²⁶ I byar-à wàu-à níng yan yán n gbar níng òr wùn-à níng, òr wùn-à níng ri zwab, í byar-à wàu-à níng gàb rig òr ma wùn-à níng. Wùn-à níng na sig, hár mpirká dang rag ku wu rìghing.

²⁷ I byar-à Yesu pànn wùn-à hi á vù-à ni, n gbar dù nann zu ku. Ku sar dù nann zu á wai.

²⁸ Barà Yesu kà yag rig mà lu-à ni, í byar-à yann sukàwá big bònn bib ku n rag, “Bu-à sa yi kan zu sar fig wàu-à níng bàna, í jir kai rà?”

²⁹ I byar-à ku dinya big rag, “Swai wàu-à níng, mpir má kan zu sar fig átai bàna, sái wá kwa vig hing Shidun.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu

(Mat 17:22-23; Luk 9:43b-45)

³⁰ I byar-à big dù n yag wam zu mà agunn jànn Galili. Ku zim fig a kó ni yi bàna,

³¹ jir kai bàna ku ri tàg yann sukàwá big, mì ri dinya káníng rag, “Bá ya kà Wùn Mpir Jikwinn á vù mpirká ni, bá gban rig ku, wá ba gban rìghing ku, ama àyúnn-à wá wa sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.”

³² Ama big fig yi byann fig yir jír-à níng bàna. Big ri shàr zinn wá bá bib ku.

Yann Sukàkà Sa Yipyàr á Shinn Mpir-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Big bi á Kafarnahum, big kà yag mà tonn-à ni. I byar-à ku bib yann sukàwá big rag, “Bu-à sa níng nìm ri sa yipyàr á gbi-à ni níng, í jir kai rà?”

³⁴ Big pù fig nubá bàna, jir kai bàna sai-à nìm á gbi-à ni, big nìm ri sa yipyàr áyau bar òrbá ni jir mpir-à má shi àgbam-à áyaubá ni.

³⁵ I byar-à Yesu shi wann á jinn ni, n bar kwonn yann sukàwá dwib agban pyàna, n dinya káníng rag, “Mpir-à ma ri zim aku shi àgbam aku sinn kàng shinnwá ásim, ma aku shi fàu kó ni.”

³⁶ I byar-à ku zig wùnshái zyun, n sinn kà áyaubá ni, n pyàr kà wàning ágàu n dinya big rag,

³⁷ “Mpir-à ma pànn wùn zyun àràng wùnshái-à níng vù pyàna á jir zinnmí ni, shi sig àràng ku pànn síg mì. Mpir-à ma pànn hing mì vù pyàna, shi àràng ku pànn sig àsain-à swam bi sig mì.”

Mpir-à Ma Zib Fig Yi Bàna í Mpiryí
(Luk 9:49-50)

³⁸ Yohanna dinya ku rag, “Malam, yi myàng mpir zyun ri kan zu wàu á òr mpirká ni ma zinnwú, yi kan òr rig ku, jir kai bàna ku ri bàg fig yi bàna.”

³⁹ Ama Yesu dinya ku rag, “Kada aning kan òr ku bàna, jir kai bàna mpir-à ma ri sa bu mamaki á zinnmí ni, á pyànn-à níng, kwá dang fig rag jír-à bibai á shinnmí ni bàna.

⁴⁰ Mpir-à ma zib fig yi bàna, ku í mpiryí.

⁴¹ Mì ri dinya níng ájai, mpir-à ma kab zàpir ma ya hing níng jir-à níng í bu Kristi, mpir-à níng mà òg lada.”

Buká Má Sinn Kà Mpir Abig Sa Bu-à Bibai

(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)

⁴² “Mpir-à ma du kà hing wùnshái zyun áyau yann káníng ni, zyun-à bir sig pikyinn á byarmi ni rag a wàning sa bu pyir, má sànn kab abig sir gban wann bu wau á wànn mpir-à níng hi ni, ma abig ta kà rig ku mà zàpir-à ni.

⁴³ Wá wùwú ma ri du kà wù rag á sa bu pyir, á gib tafinn rig vù-à hi, má sànn káb ni á kà á lu Shidun ma vù òzyun, ma wá wá shi kwonn ma vùwú pyàna bidim pár, bá ta kà wù á lu pyir, [

⁴⁴ mà byar-à dwir ri wu fig bàna, pyir ri òr fig bàna.]

⁴⁵ Wá barwú ma ri du kà wù á sa bu pyir, á gib tafinn rig, má sànn káb ni wá á kà mà lu Shidun ni ma bar òzyun, ma wá wá shi kwonn ma bar pyàna má kà mà lu pyir, [

⁴⁶ mà byar-à dwir ri wu fig bàna, pyir ri òr fig bàna.]

⁴⁷ Wá zuwú ma ri du kà wù rag á sa bu pyir, á kpb tafinn rig. Má sànn káb ni á kà lu Shidun ma zu òzyun, ma wá wá shi kwonn ma zu pyàna má kà mà lu pyir,

⁴⁸ mà byar-à dwir ri wu fig bàna, pyir ri òr fig bàna tinn.

⁴⁹ “Bá sa kyàr kó ni àràng barà big ri wir kà mann á byu.

⁵⁰ Mann í bu-à dudur, ama wá ador mann ma zu rìghing, bá sa dor rag ma kai rà? Aning shi àràng í mann, ma aning shi shu pikyinn na tag áyau bar òr ná ni.”

10

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn
(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

¹ I byar-à Yesu dù mà byar-à níng hi, n yag mà jànn Yahudiya, n pim zu á Níng

Urdun. Bìr mpìrká kwonn bi jakàng á byarwá ni, í byar-à ku tàg big àràg barà ku ri sa bab kyann.

² I byar-à mpìr Farisawaká bi jìrà abig màg màg fig ku. Big bib ku rag, “A dokayí ni, sàh hìng wà mpìr aku kan tafinn wàwà rà?”

³ I byar-à ku bib big rag, “Musa dinya sig ning rag í kai rà?”

⁴ Big dinya ku rag, “Musa ya sig doka rag abig ba tarkada ban gban, abig kan tafinn rig uwà.”

⁵ Yesu dinya big rag, “Bu-à sa Musa ba ya sig ning doka àdòning, í jìrà ning í mpìr sung gban big.

⁶ Sai-à Shìdun rì mààm jag sig dunyaru, ku mààm wunù ma uwà.

⁷ Jìr wàning í bu-à sa wunù má dù dà fim tawá ma nàwá, má yag shi kwonn ma wàwá,

⁸ jìrà abig shi í bu ñzyun. Hár á pyànná-à níng bá shi fig rag pyànnà bàna, bá shi í bu ñzyun.

⁹ Bu-à Shìdun sinn kwonn sig, kada mpìr aku gáfinn bàna.”

¹⁰ Barà big kàng yag mà lu-à ni, yann sukàwá big bib ku jìr-à níng.

¹¹ I byar-à ku dinya big rag, “Mpìr-à ma kan tafinn wàwá, ma zig uwà zyun kim, ku ri sa àyái á shinn wàwá ni.

¹² Uwà-à ma fim nuwá ma zig wunù zyun kim, ku ri sa àyái.”

*Yesu Wir Kà Ya Yann Títiká Asàn
(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)*

¹³ Big zig bi yanká á byarwá ni n rag aku tib kánìng vù á òr. Ama yann sukàwá big yan ta mpìr kánìng.

¹⁴ Barà Yesu myàng àdòning, pìkyinnwá bai, ku dinya yann sukàwá big n rag, “Aning fim yanká abig bi á byarmí ni, kada aning kan òr big bàna, jìr kai bàna mpìrká ká ma shi àràg yanká níng, bá ká ni mà byar-à Shìdun ri na kùrwá.

¹⁵ Mì ri dinya níng àjai, mpìr-à ma sinn kàng fig shinnwá àràg kù wùnshái bàna, kwá ká fig byar-à Shìdun ri na kùrwá bàna.”

¹⁶ I byar-à ku pyàr kánìng àgàuwá ni, n tib wann kánìng vù á shinn-à ni, n wir ká ya kánìng àsàn.

*Mpìr Bòi Zyun Bib Yesu Abib
(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)*

¹⁷ Barà ku dù mi ri yag àdòning, wunù zyun shàr yag n yag binn kir wann á pyànnwá ni, n bib ku rag, “Malam ñsàn, bu-à má sa jìrà í òr yonki kinn kinn í kai rà?”

¹⁸ I byar-à Yesu bib ku rag, “Bu-à sa à bar mì mpìr ñsàn í jìr kai rà? Mpìr ñsàn bàna, sái íri Shìdun awínwá ni.

¹⁹ A yì rìghing dokaká wá bàg: ‘A gban ki bàna, á sa àyái bàna, á jwi ajwú bàna, á gim ñsàng bàna, á lir ji mpìr bàna, á wib tawú ma nàwú.’ ”

²⁰ I byar-à wunù-à níng dang rag, “Malam, ñ wib vinn rìghing doka kánìng bidim pàr tun sai-à mì í wùnshái hár tàma-à níng.”

²¹ Yesu myàng ku n zìm hìng ku, n dinya ku rag, “Dà sig wù bu zyun, á yag wann tafinn rig buká à shi sig ma kàhì bidim pàr, ma á ya mpìr ashiká bài-à, ma á bi á bàg mì. I wá wá òr bu-à sàh kab wàning mà wai.”

²² Barà wunù-à níng fig àdòning, àsà kyang kù ká ku á pìkyinn-à ni, pìkyinnwá í bai rìg-à, kù yag rigwá, jìr kai bàna ku shi sig ma bu wani.

²³ Yesu myàng yann sukàwá big n rag, “Shi sig mà shwìn wani wà mpìr bàiká má ká á byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

²⁴ I byar-à yann sukàká sa mamaki ma jìr-à ku dang sig níng. Yesu dinya big rag, “Yanká bumí, shi sig ma shwìn wà mpìr má ká mà lu Shìdun ni.

²⁵ Mà fonn kab nì rakumi aku ká á pùr àbònyir, ma wá mpìr bàì aku ká á byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

²⁶ Barà yann sukàká fig àdòning, big sa mamaki wani, n rag, “Wà má àdòning, mpìr-à má wim zu í ni rà?”

²⁷ Yesu myàng big n rag, “Bu-à mpìr má sa sar fig bàna, Shìdun má sa sar, jìr kai bàna walai bu-à má nì kan Shìdun.”

²⁸ Bitrus dang rag, “To, yi fim rìghing kó kai bidim pàr, yi ri bàg wù.”

²⁹ I byar-à Yesu dinya big rag, “Mì ri dinya níng àjai, mpìr-à ma fim luwá, kó wunzàwá big, kó shunwòwá big, kó ajunwàwá, kó nàwá kó tawá, kó yanká buwá, kó jànnwá á jìr shinnmí ni, ma dò jìr shinn jìr àjwár,

³⁰ kwá òr kab buká ku fim sig níng, kwá òr kàng hár kàun dari, luwá, ma wunzàwá big, ma shunwòwá big, ma ajunwàwá big, ma nàwá, ma yanká buwá, ma jànnwá. Bá ya ku shwìn, ama àyunn-à wá kinn shinn, Shìdun má ya ku yonki kinn kinn.

³¹ Mpìrká nìnàn nímá ká shi sig mpìr ùwài tàma-à níng, bá kàng mà sim. Mpìrká kinn fig bu bàna níng, má yag mà pyànn.”

Yesu Dang Jakàng Jìr á Shinn Kì-à Kwá Wu

(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² Big ri yag mà Urushalima. Yesu ká sig nì sukàwá big á pyànn. Sukàwá big sa mamaki wani. Mpìrká ri bàg yag big ásim níng, big shàr rìg zinn. Ku bar kwonn yann sukàwá big dwib agban pyànnà níng,

n zìg kann big akur, n dinya káníng bu-à má sa ma ku.

³³ Ku dinya káníng rag, “Aning fig, yi ri yag mà Urushalima mà byar-à bá zìg Wùn Mpir Jíkwin, má ya kà ku á vù ágbam mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni, ma malamká. Bá wà ku kwonn, má dang rag abig gban rig ku. Bá ya kà ku á vù mpirká ká í Yahudawaká bàna.

³⁴ Bá màmm jwann ku, bá tu wir ku sháng, bá yang ku ashor, bá gban rig ku, àyúnn su sara kwá dù nann zu kàng.”

*Bu-à Yakubu Ma Yohanna Vig Sig
(Mat 20:20-28)*

³⁵ Yakubu ma Yohanna, yanká bu Zabadi, big bi á byar Yesu ni n dinya ku rag, “Malam, yi ri zìm á sa ya yi bu-à ya vig wù bidim pár.”

³⁶ Yesu bib big rag, “Ning ri zìm í sa yá ning kai rà?”

³⁷ Big dinya ku rag, “Sai-à wa na hing kùrwù, yi ri zìm á zìm ayi shi ma wù í zyun, zyun águnn vim nuwú ni, zyun águnn vim súrwù ni.”

³⁸ Yesu dinya big rag, “Ning yì fig bu-à ning ri vig mì bàna. Wàníng ná wa sar shwìn-à má wa níng rà? Kó ná wau sar dir batisma-à má wau níng rà?”

³⁹ Big dinya ku rag, nn, bá wa sar.

I byar-à Yesu dinya big rag, “Shwìn-à má wa níng, í wà zyun-à ná wa. Dir batisma zyun-à bá wau mì níng, í zyun-à bá wau níng.

⁴⁰ Ama byar shu águnn vim numí ni, ma wà águnn vim súrmí ni, í bigmí bàna, ò bàna ma gbam-à má ya mpir káhi. I byar shu mpirká Tamí sa sinn ya sig big.”

⁴¹ Barà yann suká dwib kàdà sig níng fig bu-à Yakubu ma Yohanna vig sig Yesu níng, big nànn káníng águnn.

⁴² I byar-à Yesu bar kwonn bi big í byar ízyun n dinya big rag, “Ning yì hing kùrká á jann-à ni ri tàg gbam á shinn mpirká bubá ni. Big ri twim káníng, mì ri dinya káníng bu-à káníng má sa.

⁴³ Ama buná má shi fig àdòning áyauná ni mà ma ri zìm aku shi ágbam, to, aku shí ni fauná.

⁴⁴ Mpir-à ma ri zìm aku shí ni wà jijag, to, aku shi fàu kó ni bidim pár.

⁴⁵ Wùn Mpir Jíkwin bi fig jirà abig sa ya ku bu bàna, ama ku bi síg jirà aku sa ya mpirká bu, ma aku ya shinnwá jirà mpirká abig dig yonki.”

*Yesu Pù Finn Zu Mpir Afau Zyun
(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)*

⁴⁶ Big bi fòr á Yariko, barà ku ma yann sukawá big ri dù á Yariko ni ma bir mpirká, wunù áfau zyun, big ri bar ku Bartimawas, ku í mpir avig bu, ku í wùn Timawas, ku shi sig á kur gbib-à ni.

⁴⁷ Barà ku fig rag í Yesu mpir Nazarat ri wam zu yág ni, í byar-à ku gbam nài gbam n rag, “Yesu Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

⁴⁸ Mpirká ninànn nímá yan ta ku rag aku shi kim, ama ku dang swàb kà n rag, “Ayáa, Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

⁴⁹ Yesu sar wann n dang rag abig bar bi ku.

I byar-à big bar mpir áfau-à níng, n dinya ku rag, “A fig àjwár, á dù bi. Ku ri bar wù.”

⁵⁰ Ku pù tafinn rig mayafiwá, n dù nann zu n yag dig Yesu.

⁵¹ I byar-à Yesu bib ku rag, “Wù ri zìm í sá wù kai rà?”

Mpir áfau-à níng dang rag, “Malam, mì ri zìm á sa mì í myàng ma zumí.”

⁵² I byar-à Yesu dinya ku rag, “A yag kyonnwù, pikyinnwù á bir sig á byarmi ni níng, dàb gbam righing wù.”

Gbib fig tá bàna, ku myàng rag ma zuwá, n bàg yag Yesu.

11

Mpirká á Urushalima Shà Yesu

(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Yoh 12:12-19)

¹ Barà big nyàan fòr yag mà Urushalima, big yag fòr á Baitafaji mà Baitanya á byar zyun big ri bar Wùn Mwir Zaitun. Ku swam yag yann sukawá big pyànn,

² n dinya káníng rag, “Aning yag mà kauye-à mà pyànn ná ni. Na kà yag hing, ná dig big sa gbam sig wùn aswannswánn màhàn, wà zyun-à mpir nann màg fig fig bàna, aning finn ya bi mì.

³ Mpir-à ma bib níng rag, ‘Bu-à sa ning ri finn aswannswánn-à níng, í jir kai rà?’ aning dang rag, ‘I Shinn Luyí dang síg ni rag ayi finn ya yag ku. Kwá tìr kàng bi rig kini.’”

⁴ I byar-à big yag n yag dig wùn aswannswánn-à hi, big sa gbam sig á nu nkyun-à ni, á gbib-à ni. Barà big ri finn àdòning,

⁵ mpirká sar sig màhàn níng bib big rag, “Bu-à sa ning ri finn wùn aswannswánn-à níng í jir kai rà?”

⁶ I byar-à big dinya káníng bu-à Yesu dinya sig big abig dang. Káníng fim big, big yag.

⁷ Big zig bi wùn aswannswánn-à hi á byar Yesu ni, n wan zu jàbá n bir wann á kwib-à ni, Yesu nann zu n shi wann áni.

⁸ Mpirká ninànn nímá jag yag jàbá á gbib-à ni, mpirká káhi kyag jì bu á daká ni n jag yag á gbib-à ni.

⁹ Ká kà sig kà pyànn, ma ká á sim, big dang ma gbam rag, “Ayi swam yan Shidun.

Pyib sisàn aku shi á shinn mpìr-à ri bi á zinn Shinn Luyí ni níng.

¹⁰ Pyib sisàn aku shi á shinn kùr bu Tayí Dawuda, wà ri bi níng. Shìdun aku shi bu-à mpìrká má swam yan.”

¹¹ I byar-à Yesu kà yag mà finn swann Urushalima, n kà mà lu Shìdun ni, n myàng kó kai bidim pár. Barà bu-à bir rìghing, ku zu, ku ma yann sukàwá big dwib agban pyànà, big yag mà Baitanya.

*Yesu Ya Bin Ating Zyun Nài Ya
(Mat 21:18-19)*

¹² Byar-à kyàr, barà big ri kàng bi mà Baitanya, amor gban ku.

¹³ Ku myàng yag mìr bin ating pyunn ninonn nímá, ku yag màhàn, jìrà aku myàng wà kó kwá dig awan áni. Ku yag fòr màhàn, n dig fig awan áni bàna, sáí iri jì, jìr kai bàna í sòn-à ating ri wan bàna.

¹⁴ I byar-à Yesu dinya bin ating-à níng n rag, “Mpir má dig fig rag awan á byarwú ni bàna.”

Yann sukàwá big fig bu-à ku dang sig níng.

*Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun
(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Yoh 2:13-22)*

¹⁵ Big bi fòr á Urushalima, ku kà yag mà lu Shìdun ni, n kan zu mpìrká ri wann tafinn bu màhàn, ma ká ri wann bu màhàn. Ku gbar bir wann rig teburká mpìrká ri pyann bàí áni níng, ma kujeraká bu mpìrká ri wann tafinn àlàb lu.

¹⁶ Ku kan dim mpìrká rag kada a kó ni swann kà yag bu zyun mà lu Shìdun ni bàna.

¹⁷ I byar-à ku tàg mpìrká rag, “Big ba sinn sig á jir Shìdun ni rag, ‘Lumí, mpìrká bidim pár má bar rag í byar-à big ri vig Shìdun,’ ama ning sinn kàng rìghing byar-à hi í byar ajwú jwi.”

¹⁸ Agbamká áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyàn Shìdun ni ma malamká fig àdòníng, big yàn ghib-à abig gban ku áni. Ama big ri shàr zinn, jìr kai bàna bir mpìrká fig bu-à ku tàg sig níng, big sa mamaki.

¹⁹ Barà kamzau sa, í byar-à Yesu ma yann sukàwá big zu rig á finn swann-à ni.

*Bin Ating Wim Wu
(Mat 21:20-22)*

²⁰ Big ri wam zu yag í pyimbyau, í byar-à big myàng bin ating zyun-à Yesu ya ku nài ya níng, ku wim wu rìghing, hár kwonn ma adinnwá.

²¹ Bitrus kyab pànn, n dinya ku rag, “Agbamyí, á myàng bin ating zyun-à á ya ku nài ya níng, ku wim rìghing.”

²² I byar-à Yesu dinya big rag, “Aning bir pikyinn á byar Shìdun.

²³ Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma dinya shinnkwinn-à níng rag, ‘A gbìb dù ma mìrwú, ma á yag jann kà shinnwú á zàpìr-à ni,’ bu-à ku dang sig níng, wà kwa sa fig shaka á kyinnwá ni bàna, ma bir hing pikyinn rag bu-à ku dang sig níng má sa, bu-à hi má sa àjai.

²⁴ Jìr wàning, mì ri dinya ning, bu-à na vig Shìdun bidim pár, aning bir kyinn rag ná dig bu-à hi, ná myàng ná dig bu-à hi.

²⁵ Sai-à ning ma ri vig Shìdun, aning yafa ya jàuná big ká ma sa sig ning bu-à bibai, jìrà a Taná zyun-à mà wai aku yafa ya ning bu pyirná. [

²⁶ Wà na yafa ya fig jàuná big bàna, Taná mà wai má yafa ya fig ning bàna tinn.]”

*Big Bib Yesu Jìr á Shinn Gbamwá Ni
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)*

²⁷ Big bi jakàng á Urushalima. Barà ku ri kyann mà lu Shìdun ni, àgbamká ri twib swànn bu á pyàn Shìdun ni, ma malamká, ma àgbamká, big bi á byarwá ni,

²⁸ n bib ku rag, “Gbam-à wù ri sa bu káníng ma kàhi níng, à dig sig áni rà? Mpir-à ya sig wù gbam-à hi í ni rà?”

²⁹ I byar-à Yesu dinya big n rag, “Má bib ning jìr zyun, wà na dinya hing mì, í wà má dinya ning mpìr-à ya sig mì gbam-à mì ri sa bu káníng ma kàhi.

³⁰ Mpir-à ya sig Yohanna gbam-à aku wau mpìrká òr batisma íni rà? I Shìdun rà, kó í mpìr rà? Aning dinya mì.”

³¹ I byar-à big wà jìr ma bar òrbá n rag, “Wà ya dang rag, í Shìdun ya sig Yohanna gbam-à íni, kwá dang rag bu-à sa yi bir fig pikyinn á jìr Yohanna ni bàna í jìr kai rà?”

³² Kó ayi dang rag, í mpìr ya sig ku ni rà?” Big ri shàr bir mpìrká, jìr kai bàna mpìrká yi rìghing wà Yohanna í mpìr-à ri dang kyann jìr Shìdun.

³³ I byar-à big dinya Yesu n rag, “Yi yi fig bàna.”

Yesu dinya big n rag, “Mì má, má dinya fig ning mpìr-à ya sig mì gbam-à mì ri sa bu káníng ma kàhi ning bàna.”

12

*Tinn Jìr á Shinn Mpìrká Ngàng Yesu
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)*

¹ Yesu dinya big tinn jìr n rag, “Mpir zyun nám sig da inabi, n pì kàng kwib sig da-à hi áni, ku kànn sig kàb byar-à mpìr má shi kan bu màhàn, ku kab sig shar jìrà abig pinn wir kà zàn inabi áni. Ku zig da-à hi n pag mpìrká alaru. Ku dù n yag rig mà jànn zyun ni.

² Barà awan inabi-à byann, í byar-à ku swam yag fàuwá zyun mà byar anàm bu káníng ni abig ya ku anìwá.

³ Ama anàm bu káníng pànn fàuwá níng n dab dab, n kan kàng yag wàníng vù áyonn.

⁴ I byar-à ku swam yag jakàng fàuwá zyun, mpír káníng dab pòr wàníng shinn, n sa wàníng buká sàñ fig bàna.

⁵ Ku swam yag jakàng fàuwá zyun, big dab gban rig wàníng. Ku swam yag káhi nínànn nímá, mpír káníng gban rig kádákí, n dab kádákí dab dab.

⁶ Dà kàng sig í mpír zyun, wàníng hí í wùnwá wà ku ri zim wani. Ku swam yag wùnwá á byar káníng ni n dang rag, 'Mpir káníng má wib wùnmi.'

⁷ I byar-à anàm bu káníng dinya bar òrba rag, 'Wàníng í àsàin-à má jí gado da-à níng, aníng bí ayi gban rig ku màm, jirà ayi pànn ni da-à níng.'

⁸ I byar-à big pànn wùn-à níng mì ku í gban rig-à, n ta yag rig kiwá mà myann."

⁹ I byar-à Yesu bib n rag, "To, buná, á myàngná ni, àsàin da inabi-à níng má sa rág kai rà? Kwá bí má yag gban rig mpír káníng, má zig da inabi-à má ya mpírká káhi.

¹⁰ Ning jangga fig bu-à big ba sig á jir Shidun ni bàna rà? Big ba sig rag,

'Abàn-à mpír ami buká ngàng sig rag bai níng,

í zyun-à big zig kàng bí ni mì kà ágù kinn-à ni,

í wà zyun-à sàñ kab sig kádà.

¹¹ Wàníng í Shidun sa sig ni.

A byaryí ni, yi ri myàng í bu mamaki.' "

¹² Agbam Yahudawaká yàn gbìb-à abig pànn sir ku, jir kai bàna big yì ríghing wà ku ri dáng tinn jír-à níng ma big. Ama big ri shàr zinn bír mpírká, í byar-à big dù n fim ku mì yag rigbá.

*Big Bib Yesu Jír á Shinn Bàì Jànn Wa
(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)*

¹³ Big swam yag Farisawaká ma mpírká bu Hirudus á byarwá ni, jirà a káníng tib fig nuwá.

¹⁴ Big bí á byarwá ni n bib ku rag, "Malam, yi yì hing rag wù í mpír gwangga, wù ri tàg jir Shidun á gbìb òsàn, wù ri shig fig mpír bàna, kó ni bidim pàr wù ri myàng í bu ñzyun á byarwú ni. Sàñ hing wà ayi wa kùr Kaisar bàì jànn rà, kó sàñ fig bàna rà? Ayi wa rà, kó ayi wa bàna rà?"

¹⁵ Ama Yesu yì ríghing bu-à mà kyinnbá ni, í byar-à ku bib big rag, "Bu-à sa níng ri tib fig numí níng, í jir kai rà? Aníng ya bí mì bàì àsháu zyun ñ myàng."

¹⁶ Big ya bí ku, í wà ku bib big rag, "Ma hoto mpír-à á òr bàì-à ni ma zinn-à àní níng, í bu ni rà?"

Big dinya ku rag, "I bu kùr Kaisar."

¹⁷ I byar-à Yesu dinya big rag, "To, bu-à ma í bu Kaisar, aníng ya kàng Kaisar. Bu-à ma í bu Shidun, aníng ya kàng Shidun."

I byar-à big sa mamakiwá.

*Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Kì Má Dù
Nann Zu Kàng Ma Yonki*

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Sadukiyawaká dang rag mpír má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna. Big bí á byar Yesu ni n bib ku rag,

¹⁹ "Malam, Musa ba ya sig yì doka rag, mpír ma zig uwà ma mà fig wùn bàna, wà kwa wu ríghing, a wunzawá zig kàng uwà-à níng hí, jirà aku mà ya shunwòwá yann.

²⁰ Yi shi sig ma jír á shinn mpír zyun, ku shi sig ma wunzawá big sùnnjin. Mpir-à níng hí zig uwà n mà fig wùn bàna, ku wu ríghing.

²¹ Wà wa pyàná zig kàng uwà-à hí, ku ma wàníng mà fig wùn bàna, ku má ku wu ríghing. Wà wa sara-à níng má, àdòning tinn.

²² Big sùmpyànn bidim pàr big zig yà zu rig uwà hí, big mà fig wùn bàna, í nànn-à hí uwà-à níng hí í wu rig-à tinn.

²³ To, barà big sùmpyànn bidim pàr big zig yà zu ríghing uwà-à níng, àyúnn-à Shidun má gbar dù nann zu kàng mpírká ma yonki, uwà-à níng má shi í bu ni áyaubá ní rà?"

²⁴ Yesu dinya big n rag, "Níng yì fig gban Shidun ma bu-à big ba sig á jir Shidun ni bàna, wàníng í bu-à sa níng nang jànn sig gbìb gwangga níng.

²⁵ Ayúnn-à Shidun má gbar dù kàng hing mpír ma yonki, bá shi àràg yann aswamká bu Shidun mà wai. Mpirká má zig fig rag uwà bàna.

²⁶ Jír wà kí má dù nann zu kàng ma yonki níng, níng jangga fig bu-à Musa ba sig bàna rà? A byar-à ku ba sig á jir Shidun ni á shinn akyar bín-à pyir í swànn àni. Ku ba sig bu-à Shidun dinya sig ku rag, 'Mì í Shidun bu Ibrahim, mì í Shidun bu Ishaku, mì í Shidun bu Yakubu.'

²⁷ Jír-à níng ri tàg yì rag, mpírká rì wu sig níng, shi sig ma yonki tàma-à níng. Shidun í Shidun kí bàna, ku í Shidun mpír-à ma yonki. Níng nang jànn dikina á nang jànn."

*Doka Zyun-à Wàì Kab Kádà
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)*

²⁸ Malam zyun fig barà big ri dang jír àdòning, ma barà Yesu dinya big jír nsàn nímá níng, í byar-à ku bib Yesu n rag, "Doka zyun-à wàì kab kádà í wà àní rà?"

²⁹ Yesu dinya ku rag, “Doka-à wài kab sig í wàning: ‘Aning fig, ning mpìr Israila, Shinn Luyí Shìdun ku í Shìdun ñzyun.

³⁰ A zìm Shinn Luwú Shìdun ma kyinn ñzyun, ma gbamwú, ma yonkiwú, ma bu-à wù ri kyab á kyinnwú ni.’

³¹ Doka-à tib sig wàning dang rag: ‘A zìm jàuwú àràng barà wù ri zìm shinnwú.’ Doka-à kab pyàna káníng bàna.”

³² I byar-à malam-à níng dang rag, “Barà à dang níng í àjai, Malam! A dang hing rag Shìdun ñzyun, zyun bàna.

³³ A mpìr zìm ku ma kyinn ñzyun, ma bu-à mpìr ri kyab, ma gbam mpìr bidim pár, ma aku zìm jàuwá àràng barà ku ri zìm shinnwá. Doka pyàna káníng kab hing bu twib swànn á pyànn Shìdun, kab sig ní kó kai bidim pár wà big ri ya Shìdun.”

³⁴ Yesu yì hing rag jír-à wunù-à níng dinya kàng ku níng, sànn hing wàni, í byar-à ku dinya wàning rag, “A nonn fig ma kùr Shìdun bàna.”

A byar-à níng hi, walai mpìr-à wim kyinn n bib kàng ku jír.

Kristi í Wùn Dawuda, Ku í Asàin Lu Dawuda Tinn

(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Yesu tàg mpìrká bu mà lu Shìdun ni n rag, “Sáshinn malamká dang rag Almasihu í wùn Dawuda níng rà?”

³⁶ Dawuda ma shinnwá Awun Shìdun tàg ku, ku dang rag, ‘Shìdun dinya Shinn Lumí n rag, á bi á shi á wim numí ni áyág.

Má sinn ká mpìr azíbwú big á mìr barwú ni.’

³⁷ Dawuda ma shinnwá bar ku Shinn Lumí. To, sáshinn kwá shi wùn Dawuda rà?” Bir mpìrká fig jír wá ma pìkyinn àjwár.

Yesu Dang Bu-à Bibaiká Malamká Ri Kyab á Pìkyinnbá Ni

(Mat 23:1-36; Luk 20:45-47)

³⁸ Barà Yesu ri tàg big bu í wà ku rag, “Aning pànn shinn ná ma malamká, big ri zìm já lilor wir, big ri zìm a mpìrká bib ká kyann big á fir ati-à ni.

³⁹ Big ri shig bushuká zyun-à sànn kab sig mà tonn bìr kwonn-à ni ma wà á byar-à mpìrká ma ri sa bukí.

⁴⁰ Big ri lir ji uwá kiká. Big ri vig Shìdun nunonn nímá jirà a mpìrká myàng big. Shwin-à bá wa má kab gban.”

Uwá Ki Zyun Ya Vinn Rig Shìdun Bu-à Ku Shi Sig Ma Kàhi

(Luk 21:1-4)

⁴¹ Yesu shi sig mà byar ashikáun bàì mà lu Shìdun ni, ku myàng barà mpìrká ta ká bàì màhàn. Mpìr bàiká nìnànn nímá ta ká bàì uwáì nímá.

⁴² I byar-à uwá ashi zyun bi, ku í uwá ki, ku bi ta ká naira pyàna.

⁴³ Yesu bar kwonn yann sukáwá big n dinya káníng rag, “Mì ri dinya níng àjai, bu-à uwá ki-à níng ta ká sig níng, kab hing bu mpìrká bidim.

⁴⁴ Mpìrká kádà níng tinn zu sig áyau bàibá big shi sig ma kàhi, ama uwá-à níng, kó barà ku í mpìr ashi níng, ku ya vinn rig Shìdun bu-à á wùwá ni. Bàkyinn bu-à ku nímá wann ji bu áni níng, ku ta ká gban ríghing bidim pár.”

13

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rig Lu Shìdun

(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Barà Yesu ri zu á lu Shìdun ni, wùn sukáwá zyun dinya ku rag, “Malam, á myàng barà big mì sig lu-à níng ñsànn nímá ma abànká uwáì.”

² I byar-à Yesu bib ku n rag, “Wù ri myàng lu-à níng wàì hing kó? Ayúnn zyun ri bi bá dab gbànn rig lu-à hi, kó abàn ñzyun má shi fig á shinn jàuwá zyun ni bàna.”

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Ri Bi Wà Mpìrká Má Wa Shwìn

(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)

³ Yesu shi sig mà Wùn Mwìr Zaitun, shi yàr sig mà lu Shìdun, í byar-à Bitrus ma Yakubu ma Yohanna ma Andarawus bi á byarwá ni.

⁴ Big bònn bib ku n rag, “Malam, bu káníng má sa ákaun rà? Bu-à yá myàng jirà ayi yì wà àyúnn-à hi nyàan fòr í kai rà?”

⁵ I byar-à Yesu dinya big rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning zìm a mpìr zyun tonn ká níng á gbìb ajànn bàna.

⁶ Mpìrká nìnànn nímá má bi, bá dang rag big bi sig á zinnmí ni. Bá dang rag big í Almasihu, bá sa mpìrká nìnànn nímá má nang jànn.

⁷ Wà na fig tai kànn kó áni bidim pár, kada aning gib kyinn bàna, bu káníng má sa àdóníng, ama sai-à dunyaru má vinn níng màg fig ma bàna.

⁸ Jànn zyun má nu kànn ma jànn zyun. Kùr zyun ma nu kànn ma kùr zyun kó áni bidim pár á jànn-à ni. Jànn á jinn ni má níng á swannká ni kim kim á dunyaru, amor má ká á jànn-à ni wàni, ama wàning ri jag má mìr àtai.

⁹ “Ama aning pànn shinn ná, jir kai bàna bá pànn níng, má zig yag níng á pyànn agìb jír, bá dab níng á tonn bìr kwonnká ni, bá zig yag níng, ná sar á pyànn gwamnaká ni ma kùrká á dò jir shinnmí ni, jirà aning dinya big jírmi.”

¹⁰ Sái wà ba dinya hing mpirká á dunyaru bidim pár jir àjwár á shinnmí ni, í wà dunyaru má vinn.

¹¹ Sai-à ba zig yag ning mà byar-à bá wà ning kwonn, kada aning shàr zinn rag ning yi fig bu-à ná dang bàna. Shidun mà tya ning bu-à ná dang, jir kai bàna ná dang fig ni ma shinn ná bàna, í Awun Shidun má dang ni.

¹² Mpir má zig rig yiwaiwá, má ya kà á vù mpirká ni abig gban rig. Ta má ya kà wùnwá á vù mpirká ni abig gban rig. Yanká má ngang rig jir tabá ma nàbá, má ya kà káníng á vù mpirká ni abig gban rig.

¹³ Mpirká nínànn nímá má zib ning á dò shinnmí ni. Ama mpir-à ma wim hing kyinn hár àyúnn-à wà kinn shinn, Shidun má pinn zu ku.”

*Bu Azing Má Shi á Lu Shidun
(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)*

¹⁴ “Ná myàng bu àzing má shi á lu Shidun. (Mpir-à ma ri jangga bu-à mì ri ba níng, aku yi byann.) A sai-à níng hi, mpirká ma shi sig mà yau jànn Yahudiya, abig shàr yag mà shinnkwinnká ni.

¹⁵ Mpir-à ma shi sig mà shinn tonn-à ni, kada aku kà mà finn tonn-à ni ma aku zig ma bu mpyim, í wà aku shàr yág ni, bàna.

¹⁶ Mpir-à ma shi sig mà dawá ni, kada aku shàr kàng yag mà lu-à ni, aku zig jà, í wà aku shàr yág ni, bàna.

¹⁷ Ayúnn-à hi uwáká shi sig ma finn, ma ká shi sig ma yann àjann níng, bá wa shwìn.

¹⁸ Aning vig Shidun rag àyúnn-à ná shàr shàu-à níng, aku shi áyau dí bàna.

¹⁹ Asai-à hi, mpirká má wa shwìn wàni, írì shwìn-à big taba wa fig bàna, tun sai-à Shidun màmm sig dunyaru. Mpir má wa jakàng fig rag írì shwìn-à níng bàna.

²⁰ Wà Shidun nìm ma gib màg gban fig su shwìn-à níng bàna, kó mpir nzyun nìm má wim zu fig bàna. Ama ku gib màg gban sig su shwìn-à hi, jir shinn mpirká kà ku shig zu sig.

²¹ “Wà mpirká ma dinya ning rag, aning myàng, mà Almasihu níng, kada aning zim bàna. Kó ba dinya ning rag, mà ku bó, aning zim bàna. Big ri gim òsàng.

²² Mpir agim òsàngká mà bi, bá rag big í Almasihu, káhi má dang rag big í mpirká ri dang kyann jir Shidun. Bá sa bu mamakí kim kim jirà abig gbar nang jànn mpirká Shidun shig zu sig, wà big nìm má sa sar.

²³ Aning pànn shinn ná, ò dinya righing ning bu káníng barà su-à màg fig ma bàna níng.

*Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpir Jkwinn
Má Kàng Bi Ani
(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)*

²⁴ “Asim shwìn-à mpirká má wa níng ni, àyúnn má sir rig fi, sònn má mig fig bàna.

²⁵ Asuswirká mà waisháu-à ni má kù wann bi rig á jinn ni. Bu gbanká shi sig mà wai má ning dírbá.

²⁶ I byar-à mpirká má myàng mì, mì Wùn Mpir Jkwinn má wann bi mà wai áyau akwor-à ni. Má kàng bi ma gban úwài nímá kwonn ma awàimí.

²⁷ Má swam yag yann aswamká bumí big á byarká á dunyaru bidim pár, jirà abig bar kwonn bi ya mì mpirká Shidun shig zu sig. Bá bar kwonn bi big á jànn-à ni bidim pár, daka mà mìr swann hár mà shinn swann.

*Tinn Jír á Shinn Bin Ating
(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)*

²⁸ “Aning myàng misali á shinn bin ating. Wà na myàng bin ating ma ri twib jì àpyú, ning yi hing shyù nyàan kù.

²⁹ To, wàníng má í àdòníng tinn, sai-à na myàng buká ò dinya sig ning níng ma ri sa, aning yi rag ò nyàan kàng bi.

³⁰ Mì ri dinya ning àjai, mpirká tàma-à níng má wu vinn fig bidim pár bàna, sái wà buká ò dinya sig ning níng ma sa righing.

³¹ Waisháu ma jànn-à á jinn ni má bab jànn rig, ama jirmí má vinn fig ávinn bàna.

*Walai Mpir-à Yi Ayúnn-à Yesu Má Kàng
Bi Ani
(Mat 24:36-44)*

³² “Walai mpir-à yi àyúnn-à Wùn Mpir Jkwinn má kàng bi àni. Kó yann aswam Shidun mà wai má, big yi fig bàna. Kó mì Wùn Shidun má, ò yi fig bàna, sai Shidun ta-à awinwá ni yi sig ni.

³³ Aning pànn shinn ná, aning shi àzír, ma aning vig kyann Shidun, jir kai bàna ning yi fig àyúnn-à níng hi bàna.

³⁴ Má shi àràg barà mpir dù dà fim sig luwá, n yag sig kyinn, n ya sinn sig fàuwá big swàm-à káníng má sísa, ku dinya sig àsàin-à ri sa gadi á luwá ni a wàníng sa kyann gadi-à.

³⁵ Jir wàníng aning shi àzír, jir kai bàna ning yi fig sai-à má bi bàna. Kó má bi àkamzau rà, kó áyau fi rà, kó pinnpàin rà, kó pýmbyau rà, ning yi fig bàna.

³⁶ Kada í bi díg ning, ning ri na aná.

³⁷ Bu-à ò dinya sig ning níng, mì ri dinya kó ni bidim pár. Aning shi àzír.”

14

*Agbanká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni
(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Yoh 11:45-53)*

¹ Dà sig su pyàna mà wà bá jì àyúnn Pim Wam Zu ma brodi-à bàna mà yisti. I byar-à àgbamká bu mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun, mà malamká ri yàn ghib-à

bá bònnon pànn Yesu áni jirà abig gban rig ku.

² Ama big dang rag bá sa fig á sai-à big ri ji búkí-à níng bàna, jir kai bàna mpirká má dù ngain.

Big Pàb Yesu Byir Mà Baitanya
(Mat 26:6-13; Yoh 12:1-8)

³ Barà ku shi sig ma Baitanya á lu Siman mpír-à rì shi sig ma dor àkùnn, ku ri ji buju. I byar-à uwà zyun bi ma wùn àkwinn byir zyun-à ri níng swinn òsàn, byir-à hi shi sig ma bài wani, zinnwá í nardi. I byar-à uwà-à níng zig àkwinn-à hi n ding kim á wain-à ni, n wir wann Yesu byir-à hi á shinn-à ni.

⁴ Barà mpirká káhi myàng àdòning, big nànn àgùnn n bib bar dirbá rag, “Bu-à sa uwà-à níng ri sa kifinn byir-à níng í jir kai rà?”

⁵ Byir-à níng big nìm ma wann tafinn hing, big nìm má dig bài dinari dari sara n nìm má ya mpír ashiká.” I byar-à big nànn uwà-à níng àgùnn, mi ri zinn swau ku.

⁶ Ama Yesu dinya big rag, “Aning fim uwà-à níng. Bu-à sa ning ri sa shi ku níng í jir kai rà? Bu-à ku sa sig mì níng, ku sa sig mì bu-à òsàn.

⁷ Ning ri shi kyann ma mpír ashiká í zyun kó ákaun, sai-à ning ma ri zìm kó ákaun bidim pár, ná sa ya big bu-à òsàn. Ama yi ma ning má shi kyann fig zyun bàna.

⁸ Ku sa sig bu-à sànn sig wà aku sa. Ku pàb sig mì byir á dir jir sai-à bá ji mì áni.

⁹ Mì ri dinya ning àjai, byar-à ba dang jir àjwár Shidun kó áni á dunyar, bu-à ku sa sig níng bá dinya mpirká, mpirká má kyab pànn ku áni.”

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu
(Mat 24:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰ Yahuda Iskariyoti zyun áyau yann sukà dwib agban pyànnà níng, dù n yag má byar àgbamkà ri twib swann bu á pyànn Shidun ni, jirà aku ya tafinn big Yesu.

¹¹ Barà big fig àdòning, big fig àjwár, n gib nu rag bá ya ku bài. Ku yàn pyù-à kwá wann tafinn ya big Yesu.

Big Sa Buju Ayúnn Pim Wam Zu
(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Yoh 13:21-30)

¹² Ayúnn wà jijag wà bá ji brodi-à bàna ma yisti níng fòr. Ayúnn-à hi í sai-à big ri gib gban kyann wùn àdùn wà bá ji àyúnn Pim Wam Zu ma káhi. Yann sukáká bi n bib Yesu rag, “Wù ri zìm ayi yag sa buju àyúnn Pim Wam Zu-à níng áni rà?”

¹³ I byar-à Yesu swam yag mpír pyànn àyaubá ni, n dinya káning rag, “Aning yag má finn swann-à ni, ná dig kwonn ma

wunù zyun swann sig àgur zàpir, aning bàg yag ku

¹⁴ mà lu-à kwá kà áni, ma aning dinya àsànn lu-à rag, ‘Malam dang rag tonn-à ku ma yann sukáwá má shi má ji buju àyúnn Pim Wam Zu áni, í wà áni rà?’

¹⁵ I wà kwá tiya ning tonn zyun ùwài nínnà mà wai, wà big sinn sig kó kai mà ni. Aning sa sinn buju àyúnn Pim Wam Zu-à níng màhàn.”

¹⁶ Yann sukáwá big yag mà finn swann-à ni, n dig kó kai bidim pár àràg barà Yesu dinya sig big. I byar-à big sa sinn buju àyúnn Pim Wam Zu-à níng màhàn.

¹⁷ Barà kamzau fòr í byar-à Yesu ma yann sukáwá big dwib agban pyànnà níng yag màhàn.

¹⁸ Big shi mì ri ji buju. I byar-à Yesu dinya big rag, “Mì ri dinya ning àjai, mpír zyun áyauná ni má wann tafinn mì, í wà zyun-à ri ji buju ma mì níng.”

¹⁹ Barà big fig àdòning pikyinnbá bai wani, big bib ku zyun zyun n rag, “Shinn Luyí, kó í mì rà?”

²⁰ Yesu dinya big rag, “I mpír zyun áyauná ni barà ning dwib agban pyànnà níng. Mpír-à níng hi í mpír-à ri swab ji kwonn brodi ma mì á tasa-à ni níng.

²¹ Mì Wùn Mpír Jikwinn, má wu àràg barà big ba sig á jir Shidun ni á shinnmí ni rag má wu níng. Ama mpír-à má wann tafinn Wùn Mpír Jikwinn níng, kwá wa shwìn, má sànn káb ni wà big nìm ma mà fig ku bàna.”

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani

(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²² Barà big ri ji buju àdòning, í byar-à Yesu zig brodi n vig Shidun, n sa wàning ísoko, n ngir gáfinn, n ya yann sukáwá big. Ku dinya káning rag, “Aning zig, wàning í dirmí.”

²³ I byar-à ku zig zàn inabi á kwài n sa Shidun ísoko, n ya big. Big bidim pár big wa á kwài-à hi ni.

²⁴ Ku dinya big rag, “Wàning í àsámí zyun-à má kifinn á dò shinn mpirká ni ninnàn nínnà. I àsà nu-à Shidun gib ya sig mpirká.

²⁵ Mì ri dinya ning àjai, má wa fig rag zàn inabi bàna, sai àyúnn-à má wa wà àpyù-à mà byar-à Shidun ri na kùrwá.”

²⁶ Big dài jonn n swam yan Shidun, mì yag rig-à mà Wùn Mwir Zaitun.

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku
(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Yoh 13:36-38)

²⁷ Yesu dinya big n rag, “Ning bidim pár ná shàr tafinn rig mì, jir kai bàna big ba sig á shinnmí ni, á jir Shidun ni n rag ‘Shidun

má gban rig aza àdùn-à, àdùnká má shàr yam rig.’

²⁸ Ama sai-à ma dù nann zu kàng hing ma yonki, má yag jág ning ni mà Gallí.”

²⁹ Bitrus dinya ku n rag, “Kó wà jàumí big bidim pár ma fim righing wù, bumí má fim fig wù bàna.”

³⁰ Yesu dinya ku rag, “Mì ri dinya wù àjai, á fi-à níng ni sai-à kwínn ra aku dab zu aku nu pyàná níng, wá sa yipyàr kàun sara má rag à yì fig mì bàna.”

³¹ Bitrus dang ma gban n rag, “Kó wà ba rag bá gban bàg kwonn mì big wù mà, má sa fig yipyàr rag ò yì fig wù bàna.”

Jàuwá big kádà níng dang àdòning tinn.

Yesu Vig Shidun Mà Gatsemani
(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Big bi fòr á byar-à big ri bar Gatsemani, í byar-à ku dinya yann sukàwá big rag, “Aning shi wann áyág, má vig Shidun.”

³³ I byar-à ku zìg Bitrus ma Yakubu ma Yohanna. Pikiyinnwá bai wàni.

³⁴ Ku dinya káníng n rag, “Pikiyinnmí bai sig wàni, shi rag má wù wu. Aning shi áyág, ama aning shi àzír.”

³⁵ Ku yag sim mà pyànn títi nímá n binn kir wann á jinn ni, n vig Shidun rag, wá má sa a Shidun zig zu rig ku á shwin-à kwá wa níng ni.

³⁶ Ku dang rag, “Támí, kó kai bidim pár wá sa sar, á zig zu rig mì áyau shwin-à má wa níng ni. Ama á bàg bu-à á kyinnmí ni bàna, sái bu-à kyinnwú ri zim.”

³⁷ I byar-à ku bi dig yann sukàkà sara níng, big ri na aná. Ku dinya Bitrus rag, “Siman, wù ri na aná rà? Wá shi fig àzír kó awa ñzyun bàna rà?”

³⁸ Aning shi àzír ma aning vig Shidun, jirà kada bu-à bibai aku tonn gban níng bàna. Pikiyinn ná ri zim aning sa bu òsàn, ama gbaná fòr fig bàna.”

³⁹ I byar-à ku yag jakàng n vig Shidun, ku vig jakàng bu-à ku nìm vig sig.

⁴⁰ Ku kàng bi jakàng n dig sukàwá big big ri na aná, jir kai bàna zuná ri òim big. Big yì fig bu-à bá dinya ku bàna.

⁴¹ Ku kàng bi wá wa sara, n dinya káníng rag, “Hár tàma-à níng, níng ri na aná, mì ri na ngàng òimá rà? Wá níng na níng, màg hing. Ayúnn-à màg rag hing. Aning myàng, big ri ya ká mì Wùn Mpir Jíkwiná á vù mpirká rí sa bu pyir.

⁴² Aning dù nann zu, ayi yag níng. Aning myàng, mpir-à má ya tafinn mì níng, ma ku níng.”

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku
(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Yoh 18:3-

12)

⁴³ Barà Yesu ri dang jír àdòning, í byar-à Yahuda mpir zyun áyau yann sukà

dwib agban pyàná níng, bi kwonn ma bir mpirká. Big bi kwonn ma kafai ma tun, jir kai bàna shun àgbamká ma malamká ma àgbamká áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni níng, swam bi sig big ni.

⁴⁴ Mpir zyun-à má ya tafinn Yesu níng, dinya righing mpirká bu-à kwá sa. Ku dinya mpirká rag, “Mpir-à na myàng ma kàm pànn ku í mpir-à ná pànn. Aning pànn gban ku gban gban, ma aning zig yag ku.”

⁴⁵ Gbìb fig tá bàna, Yahuda yag fòr mà byar Yesu ni, n dinya wàníng rag, “Malam, mì ri bib ká wù.” I byar-à ku kàm pànn wàníng.

⁴⁶ I byar-à mpirká pànn wàníng n zig yag rig wàníng.

⁴⁷ I byar-à wùn sukà Yesu zyun gbar wàm zu kafaiwá n kyag fàu àgbam áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni. Ku kyag zu rig wàníng sung-à.

⁴⁸ I byar-à Yesu bib bir mpir káníng n rag, “Níng bi sig ma kafai kwonn ma tun jirà aning pànn mì níng, mì í mpir ajwú rà?”

⁴⁹ Su ma su bidim pár yi ma níng ri shi kyann í zyun mà lu Shidun, mì ri tàg kyann mpirká, ama níng pànn fig mì bàna. Ama wàníng sa sig àdòning jirà bu-à mpirká rii dang kyann jir Shidun ba sig níng, aku shi àràg barà big ba sig.”

⁵⁰ I byar-à yann sukàwá big bidim pár shàr n fim rig ku, mì yag rigbá.

⁵¹ Wùn sukà-à níng hi wir fig já bàna, ku bir sig íri mayafi, big pànn ku,

⁵² í byar-à ku wan tafinn rig mayafiwá, n shàr yag rig òim áyonn.

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Agban Jànnká Ni

(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Yoh 18:13-14, 19-24)

⁵³ Big zig yag Yesu mà byar àgbam-à áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni. I byar-à àgbam áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni ma àgbamká kádà áyau bá ni ma malamká ma shun àgbamká, big bidim pár big kwonn í byar ñzyun.

⁵⁴ Ama Bitrus bàg bi ku ásim pyunn ninonn nímá, hár mà lu àgbam-à áyau mpirká ri twib swann bu. Ku shi mà byar-à níng hi, ku ma mpirká rí sa gadi, ku shi, mì ri jwar pyir.

⁵⁵ Agban mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun, ma àgbamká kádà níng, big yàn kyann mpirká zyun-à má dang jír á shinn Yesu ni, jirà abig gban rig ku, ama big dig fig ku ma jír àbai zyun bàna.

⁵⁶ Mpirká nínànn nímá gim òsáng á shinn Yesu ni, ama jírba yag fig úzyun bàna.

⁵⁷ Mpirká káhi sar dù nann zu n gim òsáng á shinnwá ni, n dang rag.

⁵⁸ "Mpir-à níng dang rag kwá dab gbànn rig lu Shìdun wà mpirká mi sig níng, má mi kàng zyun áyau su sara, kwá mi fig àràg bu mpir bàna."

⁵⁹ Ama bidim pár, jírba yag fig úzyun bàna.

⁶⁰ I byar-à àgbam-à áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, sar dù nann zu n bib Yesu rag. "A bàna ma jír-à wá dang á shinn jír-à níng ni rà? Bu-à mpir káníng ri dang á shinnwú ni níng, í kai rà?"

⁶¹ Ama Yesu pànn shi rig akim, n dang fig jír bàna. Agbam-à áyau mpirká ri twib swànn bu níng, bib jakàng ku rag, "Wù í Almasihu Wùn Shìdun rà?"

⁶² Yesu dang rag, "Mì í Wùn Shìdun. Ná myàng Wùn Mpir Jikwinn má shi agunn vim nu Shìdun ni, kwá wann bi áyau akwor-à ni mà waisháu-à ni."

⁶³ Agbam-à áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, gbar ka rig jáwá n dang rag. "Bu-à sa yá yàn mpirká káhi abig bi dang kàng jír á shinnwá ni níng, í jir kai rà?"

⁶⁴ Níng fig hing barà ku dang bai sig zìnn Shìdun. Níng myàng á shinn?"

I byar-à big dang rag, bu bibai-à ku sa sig níng fòr hing wá abig gban rig ku.

⁶⁵ I byar-à mpirká káhi tu wir ku sháng n sir òm rig zuwá, n fam ku vù n dinya ku rag, "A dinya yi mpir-à dab sig wù." Mpirká ri sar myàng kwonn ma lu Shìdun níng, pànn yag ku n dab ku.

Bitrus Ngàng Yesu

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Yoh 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Barà Bitrus shi sig mà myann á jìnn ni, í byar-à wùn uwá zyun bi, ku í wùn lu àgbam-à áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni.

⁶⁷ Ku myàng barà Bitrus shi, mi ri jwar pyir àdòning, ku myàng wàning n dang rag, "Wù má, wù ním shi kwonn sig ma Yesu mpir Nazarat."

⁶⁸ Ama Bitrus sa yipyàr n rag, "N yi fig bu-à wù ri dang níng bàna." A byar-à níng hi, ku í zu yag rig-à mà gbà dán-à ni.

⁶⁹ Wùn uwá-à níng myàng ku n dinya jakàng mpirká sar yàr sig ma ku níng n rag, "Mpir-à níng má, ku í bu Yesu tinn."

⁷⁰ Bitrus sa jakàng yipyàr rag, "bàna."

Shi kàng titi nímá, mpirká sar yàr sig ma ku níng, dinya ku rag, "Wù má, wù áyauká ni àjai, jir kai bàna wù í mpir Galili."

⁷¹ I byar-à Bitrus dang rag, "N tung hing shinnmí ma Shìdun, ò yi fig mpir-à níng ri dang níng bàna."

⁷² Gbìb fig tá bàna, kwinn dab zu aku nu pyàna. Bitrus kyab pànn jír-à Yesu dinya sig ku rag, "Sai-à kwinn ra aku dab zu aku nu pyàna níng, wá sa yipyàr kàun sara má rag á yi fig mi bàna." Barà ku kyab pànn àdòning ku kig mínn wàni.

15

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna

(Mat 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Yoh 18:28-38)

¹ I pyimbyau yì nímá, àgbamká áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma shun àgbamká ma malamká ma àgbamká kádà níng big kwonn í byar úzyun n dang jír á shinn Yesu ni. Big pànn Yesu n sir ku n zig yag ku n ya kà ku á vù gwamna. Gwamna-à hi zinnwá í Bilatus.

² Bilatus bib Yesu rag, "Wù í kùr Yahudawaká rà?"

Yesu zìnn n dang rag, "Aràg barà à dang níng."

³ I byar-à àgbamká áyau mpirká ri twib swànn bu tir ya ku jír nínànn nímá.

⁴ Bilatus bib jakàng ku rag, "A bàna ma bu-à wá dang rà? A fig swai jírka big ri zig bi á shinnwú ni nínànn nímá níng."

⁵ Ama Yesu pù fig nuwá bàna, í byar-à Bilatus sa mamaki.

Big Gib Jir Yesu N Rag Bá Gban Ku

(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Yoh 18:39—19:16)

⁶ A sai-à mpirká ma ji buju àyúnn Pim Wam Zu, àyúnn-à níng Bilatus ri zig zu kyann mpir zyun áyau ká big kig ká sig mà tonn fi-à ni, wá zyun-à mpirká ma vig hing ku rag aku zig zu.

⁷ Ayau mpirká big kig ká sig mà tonn fi-à ni níng, mpir zyun shi sig àni, big ri bar ku Barabas. Ku sa big nu hing kànn ma finn swann-à ni hár ku gban sig ki.

⁸ Bìr mpirká kwonn í byar úzyun n vig Bilatus rag aku zig zu ya big mpir zyun àràg barà ku ri sa bab kyann.

⁹ Bilatus bib big rag, "Níng ri zìnn ní zig zu ya níng kùr Yahudawaká rà?"

¹⁰ Ku yi hing rag í jir akyib, í bu-à sa àgbamká áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng big ya ká sig Yesu á vùwá ni.

¹¹ Ama àgbam mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni kar zìng bìr mpirká rag abig vig Bilatus a wàning zig zu ya sòr big Barabas.

¹² Bilatus bib jakàng big n rag, "To, má sáshinn ma mpir-à níng ri bar ku kùr Yahudawaká níng rà?"

¹³ I byar-à big wa nài yán n rag, “A dab bàg gham rig ku á tàm bín-à ni.”

¹⁴ I byar-à Bilatus bib big rag, “I jir kai rà? Bu-à bibai-à ku sa sig í kai rà?”

Big yan swàb kà nài yán n rag, “A dab bàg gham rig ku.”

¹⁵ Bilatus ri zim a bir mpìrká fig àjwàrwá, í byar-à ku zìg zu ya big Barabas, n zìg Yesu n du kà big yang wàning ashor, n ya á vù sojaká ni, a kánìng dab bàg gham rig wàning mà bín-à ni.

Sojaká Màm Jwann Yesu

(Mat 27:27-31; Yoh 19:2-3)

¹⁶ Sojaká zìg yag Yesu mà lu gwamna. Big bar kwonn sojaká kádà.

¹⁷ Big wìr kà ku jà zyun àràg í jà kùr, n tann kwonn àkar sí n wan kà ku á shinn-à ni.

¹⁸ I byar-à big bib kà ku n rag, “A suwú nonn, wù kùr Yahudawaká.”

¹⁹ Big zìg tun n mìb wann ku á shinn-à ni mìb mìb, n tu wìr ku sháng. Big binn kir wann á jinn ni n sa shi rag big ri wib ku.

²⁰ Barà big màmm jwann kinn rig ku àdòning, í byar-à big í wan zu kàng rig-à jà-à big wìr kà ya sig ku àràg í jà kùr níng, n wìr kà ya kàng ku jawá. Big zìg zu yag ku mà myann jirà abig dab bàg gham rig ku á bín-à ni.

Big Dab Bàg Gham Yesu á Bín

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Yoh 19:17-27)

²¹ Mpir zyun big ri bar Siman, ku ri kàng bi mà kauye, ku í mpir Kurane. Ku í ta Alizanda ma Rufas. Big du kà ku big gham rag aku swann atàm bín-à bá dab bàg gham Yesu àni níng.

²² Big zìg bi Yesu á byar zyun big ri bar Golgota. Yir zinn-à níng hi í akib shinn.

²³ Big zìg ya ku zàn inabi, big vù kwonn sig ma zàn gantí zyun big ri bar mur. Ama ku wa fig bàna.

²⁴ I byar-à big dab bàg gham ku mà bín-à ni, n gáfinn jàkà buwá n dab shasha ma káhi, jirà abig myàng wà zyun-à kó ni mà dab ji buwá.

²⁵ Sai-à big dab bàg gham sig ku á bín-à ni níng, í àsháu ajinndúbi í pyimbyau.

²⁶ Big ba sinn sig yir bu-à sa big kànn bàg gham sig ku níng n rag, “Kùr Yahudawaká.”

²⁷ Big dab bàg gham kwonn sig ku ma mpir ajwú big pyànà, zyun àgunn vim nuwá ni, zyun bó àgunn vim sùrwá ni. [

²⁸ Wàning sa sig àràg barà big ba sig á jir Shidun ni rag, “Big wànn bàg kwonn ku ma mpìrká sa sig bu-à bibai.”]

²⁹ Mpirká ká ri wam zu yàrà màhàn níng, big níng shinnbá n swau ku shí n rag,

“Awúsharée, à dang rag wá wab gbànn rig lu Shidun, mà mi kàng rig áyau su sara.

³⁰ To, á zìg zu shinnwá á bín-à ni, ma á tig wann bi.”

³¹ Agbamká áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyàn Shidun ni ma malamká màmm jwann ku n rag, “Ku zìg zu yì hing mpìrká, ama ku zìg zu yì fig shinnwá bàna.

³² Almasihu kùr mpir Israila, aku tig wann bi á bín-à ni ayi myàng jirà ayi bir pikyinn rag ku í Wùn Shidun.”

Mpir pyànàkà big dab bàg gham kwonn sig ma ku níng, swau ku shi àdòning tinn.

Barà Yesu Wu Kìwá

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Yoh 19:28-30)

³³ Barà àyúnn-à fòr áyau shinn, fi í sir dim gban rig-à jànn-à bidim pár, hár fòr àsháu sara wà àkamzau.

³⁴ Barà àsháu sara sa àdòning, Yesu bar nài abor n rag, “Eloi, Eloi, lama sabatani?” Yir jir-à níng í “Shidunmí, Shidunmí, bu-à sa à fim wa mì àdòning, í jir kai rà?”

³⁵ Mpirká ká sar yàrà sig màhàn fig àdòning, big dang rag, “Aning fig, ku ri bar lliya.”

³⁶ I byar-à mpir zyun áyauhá ni yag n zìg bi soso, n dù ká á zàn zyun shi rag í shin àban, n sir gham á bín-à ni, n ya Yesu a wàning wa, n rag, “Ayi shi kim, ayi myàng wà kó lliya mà bi mà zìg tig wann ku.”

³⁷ Yesu kig nài ngbam níamá, í byar-à awunwá í zu rig-à.

³⁸ Jà-à big gag dim sig nu nkyun lu Shidun àni níng, í ki gáfinn rig-à byar pyànà, daka mà wai hár á jinn ni.

³⁹ Barà àgbam soja-à níng myàng Yesu barà wàning wu níng, ku dang rag, “Ajai, mpir-à níng í Wùn Shidun.”

⁴⁰ Uwàkà sar sig pyunn ninon níamá mi ri myàng bu-à ri sa, zyun í Maryamu Magdaliya, zyun í Maryamu na Yusufu ma Yakubu wà àshái-à, zyun í Salome.

⁴¹ Big í àsàinká bàg bi sig ku sai-à ku mà jànn Galili, big sa ya ku buju. Uwàkà káhi nínànn níamá shi sig màhàn tinn, í uwàkà bàg yag sig ku mà Urushalima.

Barà Big Ji Kì Yesu

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Yoh 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Mpir zyun shi sig àni, zinnwá í Yusufu, ku í mpir Arimatiya. Mpirká ri yan kyinnwá wàni. Ku í àgbam Yahudawaká. Ku ri shi kir àyúnn-à kùr Shidun mà bi. Barà àkamzau ri sa rá asa, byar-à ma kyàrà hing í àyúnn-à bá shi ngàng àni, ku wim kyinn n yag mà byar Bilatus n vig wàning a wàning ya ku ki Yesu.

⁴⁴ Bilatus sa mamaki barà ku fig big rag Yesu shà wu rìghing níng. Ku bar

àgbam soja-à n bib wàníng wà Yesu ma wu rìghing jirá aku yi.

⁴⁵ Barà Bilatus fig kinn rìg jír á nu àgbam soja-à ni rag Yesu wu rìghing níng, í byar-à ku dinya Yusufu rag a wàníng zìg ki Yesu.

⁴⁶ Yusufu yag wann jà mìmìg, n zìg tìg wann ki Yesu n bing kà áni, n yag sinn kà wàníng mà shar ki-à big kab sig mà mìr abàn. I byar-à ku zìg abàn ùwài ní má n kidim nu nkyun amir-à ma kàhi.

⁴⁷ Maryamu Magdaliya ma Maryamu na Yusufu, big myàng byar-à big sinn kà sig ki Yesu.

16

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki (Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Yoh 20:1-10)

¹ Barà àyúnn Asabar wam zu rìghing, Maryamu Magdaliya ma Maryamu na Yakubu, ma Salome, big wann sig tulare jirá abig pàb Yesu á dir-à ni.

² Ayúnn Ladi í pyimbyau, barà àyúnn-à ta nann zu rìghing, big dù n yag mà amir-à ni.

³ Barà big ri yag má á gbib-à ni, big bib bar òr̀bá rag, “Mpir-à má tìr dù ya yl abàn-à á nu nkyun amir-à ni í ni rà?”

⁴ Abàn-à hi wài hing wàni. Big yag fòr màhàn, n myàng big tìr dù rìghing abàn-à á nu amir-à ni.

⁵ Big kà yag mà yau amir-à ni n myàng wùn suká zyun wìr sig jà mìmìg ní má n shi sig águnn vim nu-à ni, big sa rìg mamaki.

⁶ I byar-à mpir-à níng dinya big rag, “Aning sa mamaki bàna. N yi hing níng ri yàn kyann Yesu mpir Nazarat wà big dab bàg gham sig á bìn-à ni níng. Ku bàna áyág, ku dù nann zu kàng rìghing. Aning myàng byar-à big sinn kà sig ku.

⁷ Aning yag dinya yann sukàwá big, kwonn ma Bitrus rag, ku ri yag mà Galili, kwá yag jág big ni, bá myàng ku màhàn àràg barà ku dinya sig big níng.”

⁸ I byar-à big zu mà amir-à ni n shàr yag, jir kai bàna azyúnn sa rìghing big, big sa mamaki. Big dinya fig mpir bàna, jir kai bàna big ri shàr zinn.

Yesu Mir Gbib Zu á Pyànn Maryamu Magdaliya (Mat 28:9-10; Yoh 20:11-18)

[

⁹ Barà ku dù nann zu kàng àyúnn Ladi í pyimbyau, ku mìr gbìb zu jag á pyànn Maryamu Magdaliya, àsàin-à ku kan zu sig wàu sùmpyànn á dir wàníng ni níng.

¹⁰ Wàníng yag n yag dinya mpirká ma Yesu rii kyann zyun níng, ku òg káníng ri bai pikyinn, mi ri kig.

¹¹ Barà big fig ku dang rag Yesu dù nann zu kàng rìghing ma yonki níng, big bir fig kyinn á jirwá ni bàna.

Yesu Mir Gbib Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Pyànn

(Luk 24:13-35)

¹² I wà yann suká pyànn dù á Urushalima mì yag rìg-à mà kauye zyun ni. Ku mìr gbìb zu á pyànnbá ni, ku vim bir rìghing òr̀wà.

¹³ Big kàng bi n dinya yann sukàkà dà níng, ama káníng bir fig pikyinn á jirbá ni bàna.

Yesu Mir Gbib Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Dwib Agban Zyun

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

¹⁴ Yesu mìr gbìb zu á pyànn yann sukàwá big ni, big dwib agban zyun á sai-à big ri ji buju. Ku yan ta big, jir kai bàna big ngàng wà bá bir pikyinn á jirwá ni, ma barà big gham sung wàni, n bir fig kyinn á jir mpirká myàng sig ku sai-à ku dù nann zu kàng sig níng bàna.

¹⁵ Ku dinya big rag, “Aning yag kó áni bidim pár á dunyaru, aning dinya mpirká jir àjwár á shinnmí ni.

¹⁶ Mpir-à ma bir hing pikyinn, ma wau hing òr̀ batisma, kwá wim zu. Mpir-à ma bir fig pikyinn bàna, kwá wim zu fig bàna.

¹⁷ Wàníng í bu mamakiká mpirká ma bir hing pikyinn á dirmí ni, bá sa. Bá kan zu wàu ma zinnmí, bá dang nu jir àpyú,

¹⁸ kó wà ba pànn hing bushùwí, kó wà ba wa ganti-à bibai, bu má sa fig big bàna, bá tib wann vùbá á shinn mpir dorká ni, káníng mà gham rìg.”

Shidun Zig Nann Zu Yag Yesu Mà Wai (Luk 24:50-53; Swàm Yann 1:9-11)

¹⁹ Barà Shinn Luyí Yesu dang kinn jir ma big àdòng, Shidun zig nann zu yag rìg ku mà wai. Ku shi sig mà agunn vim nu Shidun ni.

²⁰ Yann sukàwá big yag n dang kyann jirwá kó áni bidim pár, ku sa shang káníng n ya káníng gham-á má tiya mpirká rag jir káníng í àjai.]

Jir Ajwár Zyun-à LUKA Ba Sig

Luka í mpir adàb dor. Jír-à Luka ba sig níng ri tàg yi rag Yesu shí nì àsàin-à má pinn zu mpirká, kwá pinn zu fig íri Yahudawaká bàna, kwá pinn zu mpirká kádá níng tinn. Tarkada-à hi ri tiya yi rag Yesu ri zim mpir ashiká, ma mpirká zyun-à ri wa shwìn. Tarkada-à hi ri tàg yi barà yá vig Shidun, ma barà Shidun má yafa ya mpirká. Tarkada-à hi ri tàg yi jír áshinn Awun Shidun ni. Luka í àsàin-à ba sig tarkada “Swam Yann Aswamká”.

Jír-à Luka Ba Sig Wà Jijag

¹ Yesu sa sig bu ninànn nímá sai-à ku shi sig á dunyaru. Mpirká ninànn nímá ba sig bu á shinn bu-à ku sa sig.

² Big myàng hing bu káníng sai-à ku sa jag sig. Big dinya hing yi bu káníng. Yi fig hing tai á shinn bu káníng ni.

³ Mì má ò bib byann hing tai-à níng í jír àjai. N fig hing tai bar buká ku sa jag sig. I bu-à sa ò dang rag, má ba má dinya wù bu káníng, Tiyofofalas. Má wànn dinya wù bu káníng bidim pár.

⁴ Mì ri sa àdòning, jirà á yi jír àjaiká big tàg sig wù.

Big Dang Rag, Bá Mà Yohanna Asàin-à Awau Dir Batisma

⁵ Sai-à Hirudus ri na sig kùr Yahu-dawaká, mpir zyun shi sig áni, ku í mpir-à ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni, big ri bar ku zinnwá í Zakariya. Ku í mpir-à áyau mpir Abiya, ku zig sig uwá zyun í yiwai Haruna. Zinn uwá hi í Alisabatu.

⁶ Zakariya ma wàwá big ri sa bu-à Shidun ri zim, big ri wib jir Shidun ma bu-à Shidun ma dang rag abig sa, big ri yàng dang fig jír bàna, big ri sa ma pikyinn nízyun.

⁷ Ama big bàna ma wùn kó nízyun, jir kai bàna Alisabatu í gbág. Big pyàna bidim pár big íri àwàutím tinn.

⁸ Ayúnn kyau swàm Zakariya á lu Shidun ni fòr, Zakariya shi sig mà lu Shidun ni, mi ri sa swam.

⁹ A bu sù swàm àgbamká ri twib swànn bu á lu Shidun ni, big ta kuriya bi pànn á shinn Zakariya, aku sa swàm á lu Shidun, ma aku bim bu bim-à.

¹⁰ Sai-à ku ri bim bu bim-à níng, mpirká sar sig á myann big ri vig Shidun, àràg barà big ri sa kyann wà bá bim bu bim-à.

¹¹ I byar-à hi wùn aswam Shidun mìr gbi bu á pyànn Zakariya ni, águnn vìm nuwá á byar-à ku bim sig bu bim-à níng.

¹² Barà Zakariya myàng wàning àdòning, sái zinn pànn rig ku, dirwá zwab.

¹³ Ama wùn aswam Shidun dinya ku rag, “A shàr zinn bàna, wù Zakariya. Shidun fig righing bu-à à vig sig níng. Wàwú Alisabatu má yìm finn. Kwá mà ya wù wùn, wá bar ku zinnwá í Yohanna.

¹⁴ Pikyinnwú má kyàr, wá fig àjwár, mpirká ninànn nímá bá fig àjwár ma wùn-à kwá mà níng tinn.

¹⁵ Shinn Luyí má myàng ku rag ku í mpir ùwài. Kwá wa fig shin bàna, kwá wa fig bu-à má pyann ku bàna. Tun daka ku shi sig má mà finn nàwá ni, Awun Shidun má wir mònn ku pikyinnwá.

¹⁶ Ku í àsàin-à má zig kàng bi mpir Israillaká ninànn nímá á byar Shidunbá ni.

¹⁷ Kwá kà jag Shinn Luyí á pyànn í ni. Kwá shi ma gham àràg Iliya wàri. Kwá bar jùn kwonn àgbamká ma yanká í byar nízyun. Kwá sinn kàng mpir bibaiká abig kàng bi á byar Shidun. Kwá sinn kwonn mpirká bu Shidun abig shi kír Asàin Luyí.”

¹⁸ I byar-à Zakariya dinya wùn aswam Shidun rag, “Má yi áshinn wà bu-à hi má sa àjai rà? Ndá mì í àwàutím, wàmí í àwàutím tinn.”

¹⁹ I byar-à wùn aswam Shidun-à níng dinya ku rag, “I mì Jibrailu zyun-à ri sar á pyànn Shidun ni. Big swam bi sig mì ò dinya wù jir àjwár.

²⁰ Ama á wib fig jírmi bàna. Jír-à hi má sa àjai àyúnn su zyun. Barà á wib fig jírmi bàna níng, wá dang sar fig jír bàna. Wá shi àdòning sái àyúnn-à bu-à ò dinya sig wù níng ma sa hing àjai.”

²¹ A byar-à níng hi, mpirká ri shi kír Zakariya níng, big ri kyab bu-à sa sig, ku nonn sig mà lu Shidun ni níng.

²² Barà ku zu bi àdòning ku dang sar fig rag jír ma mpir káníng bàna. I byar-à big myàng yi n dang rag, “Wùn aswam Shidun zyun mà wai dang hing jír ma ku mà lu Shidun ni.” Ku dang sar fig jír ma káníng bàna. Bu-à kwa dinya káníng, ku tàg ràg ma wù.

²³ Barà àyúnn-à swàmwá á lu Shidun ni vinn àdòning, sái ku í kàng yag rig-à mà luwá ni.

²⁴ I byar-à na nonn fig bàna, sái wàwá Alisabatu yìm finn. Ku zu fig á lu-à ni bàna hár sònn swana.

²⁵ I byar-à Alisabatu dang rag ku fig hing àjwár á pyànn Shidun ni. Wàning sa shang hing ku, n zig zu righing ku á zunái á pyànn mpirká ni.

Big Dang Rag, Bá Mà Yesu Wùn Shidun

²⁶ Alisabatu shi sig ma finn sònnwá sùnnjin. Shidun swam bi wùn aswamwá Jibrailu á jànn Galili, á finn swann Nazarat.

²⁷ Ku shi sig ma jir zyun-à ku ri zim aku dinya wùn uwà sàb zyun, zinn wàning í Maryamu. Wùn uwà-à níng hi yì fig ma wunù bàna. Wunù zyun, zinnwá í Yusufu, má sir ban ma ku. Yusufu í wùn ada kùr Dawuda.

²⁸ I byar-à wùn aswam Shìdun yag mà byar Maryamu, n dinya ku rag, “N bi sig ñ bib kà wù, wù í zyun-à big shig zu sig, Shìdun shi sig ma wù.”

²⁹ Sai-à Maryamu myàng wùn aswam Shìdun-à níng, pikyinnwá na tag wann fig bàna. Ku kyab jir á pikyinnwá ni n rag í kai rà?

³⁰ Ama wùn aswam Shìdun dinya ku rag, “Kada á shàr zinn bàna Maryamu, à dìg hing bu ñsàn á pyànn Shìdun ní.

³¹ Wá yim finn, má mà wùn, má bar ku zinnwá YESU.

³² Kwá shi àgbam. Bá bar ku Wùn Shìdun mà wai. Shìdun má gbar dù ku àràg kùr bu yàkúwá Dawuda rì níng.

³³ Kwá na kùr á shinn yann adaká bu Yakubu, hár kinn kinn. Kùrwá má vinn fig ávinn bàna.”

³⁴ I byar-à Maryamu dinya wùn aswam Shìdun rag, “Sáshinn má shi àdòning rà? Hár barà ñ yì fig ma wunù bàna.”

³⁵ I byar-à wùn aswam Shìdun zim n dinya ku rag, “Awun Shìdun má wir mònn wù, gbam Shìdun má shi á shinnwú ni tinn. Jir kai bàna wùn-à wá mà níng í wùn kyikyàr bu Shìdun. Bá bar ku Wùn Shìdun.

³⁶ A kyab pànn yiwaiwú Alisabatu. Big dang rag ku í gbág, kwá mà fig wùn bàna. Ama ku shi sig ma finn sònn sùnnjin tàma-à níng, kó barà ku í àwàutim níng.

³⁷ A myàng, bu-à Shìdun má sa sar fig bàna níng, bàna.”

³⁸ Maryamu dang rag, “Mì í fàu Shìdun, aku shi á shinnmí ni àràg barà à dang níng.” I byar-à wùn aswam Shìdun í ku í fim rig-à.

Maryamu Yag Mà Byar Alisabatu

³⁹ Ayau su pyàna káning ni Maryamu dù, n yag mà swann zyun ni, swann-à hi shi sig á dir shinnkwinn mà jànn Yahuda.

⁴⁰ Ku kà yag á lu Zakariya ni aku bib kà Alisabatu.

⁴¹ Barà Alisabatu fig nài bib-à Maryamu bi bib kà ku níng, í byar-à wùn àjann-à á finnwá ni níng ding òrúwá. I nànn-à hi Shìdun wir mònn rig Alisabatu ma Awun Kyikyàrwá.

⁴² Alisabatu dang jir ma gbam n dang rag, “Maryamu, wù í uwà zyun-à Shìdun shig zu sig áyau uwàkà ni bidim pár. Wùn-à á finnwú ni níng, í wùn zyun-à Shìdun shig zu sig tinn.

⁴³ Mì bó, ñ fòr síg kai, hár na Shinn Lumí má bi á byarmí ni aku bi bib kà mì rà?

⁴⁴ Hár barà ñ fig á bib kà mì níng, wùn àjann-à á finnmí ni níng fig àjwár, n ding òrúwá.

⁴⁵ “A bir hing pikyinnwú á jir Shìdun-à big swam bi sig á byarwú ni níng. I bu-à sa wá fig àjwár níng. Jirwá má sa àràg barà ku dinya sig wù níng.”

Maryamu Dài Swam Yan Shìdun

⁴⁶ I wá Maryamu dang rag,

“Pikyinnmí ri swam yan Shìdun.

⁴⁷ Pikyinnmí ri fig àjwár, jir kai bàna Shìdun zig zu rìghing mì.

⁴⁸ Jir kai bàna ku kyab pànn hing ashimí, mì í fàu àtai.

Tun daka tàma-à níng mpirká má bar rag mì í mpir afig àjwár.

⁴⁹ Shìdun shi sig ma gbam, jir bu ùwàiká ku sa ya sig mì níng.

Zinnwá í zinn kyikyàr.

⁵⁰ Shìdun ri myàng ashi mpirká ri wib ku, kó mpirká tàma-à níng kó mpirká wàri.

⁵¹ Ku shi sig ma gbam.

Ku kan tafinn rìghing mpirká ri gbar dù shinn níng.

Ku zig zu rìghing bu-à big ri kyab á pikyinnbá ni.

⁵² Ku gbar tig rìghing kùrká á kùrbá ni, ku gbar dù nann zu rìghing mpirká ri gbar dù fig shinn bàna níng.

⁵³ Ku ri pyag mpirká ri fig amor ma buju-à ñsàn,

ama mpir bàiká ku kan kàng yag rìghing káning vù àyonn.

⁵⁴ Shìdun sa shang rìghing mpirká buwá mpir Israilaká,

àràg barà ku gib sig nu tun sai-à á ninonn, ku rag kwá myàng ashi káning.

⁵⁵ Shìdun sa rìghing buká ku rì dinya sig tayi big ma Ibrahim ma swai mpir Ibrahim big.”

⁵⁶ I byar-à Maryamu ma Alisabatu shi zyun hár sònn sara. I wá ku í kàng yag rig-à mà luwá ni.

Big Mà Yohanna Asàin Awau Dir Batisma

⁵⁷ To, í byar-à àyunn-à Alisabatu má mà áni í fòr-à, ku bi mà wùn wunù.

⁵⁸ Sáí ayor luwá big ma yiwaiwá big fig tai jir bu-à Shìdun sa ya sig ku níng, big fig àjwár wani á bir-à ni.

⁵⁹ Su awinyin fòr. I wá big kyag wùn-à jur; big ri zim abig bar ku zinn tawá Zakariya.

⁶⁰ Ama nàwá dang rag, N ní, abig bar ku zinnwá í Yohanna.

⁶¹ I wá big dinya ku rag, “Ai níng bàna ma yiwainá zyun-à shi sig zinnwá àdòning.”

⁶² I byar-à big bib tawá jír ma vù, n dang rag kwá bar zinn wùnwá í kai rà?

⁶³ I byar-à ku tàg ma vù àjirà abig ya ku bu-à kwá ba ma kàhi, í wà ku ba zinn wùnwá rag í Yohanna. I byar-à kó ni màhàn wim gham rig big mamaki.

⁶⁴ I byar-à hi Zakariya shinn anamwá í finn finn rig-à, ku dig pyù-à n dang rag jír, mi ri swam yan Shìdun.

⁶⁵ Mpirká ku ma káníng shi kwonn sig zyun níng, zinn pànn rig big, tai bu káníng kàng kwib vinn rig agunn shinnkwínnká á Yahudiya.

⁶⁶ Mpirká fig tai jír káníng n bib jír á shinnwá ni, n rag, “Wùn-à níng má shi í kai rà?” Bu-à sa big dang àdòníng, big myàng hing gham Shìdun shi sig ma ku.

Bu-à Zakariya Fig Ajwár n Dang Sig

⁶⁷ Zakariya ta Yohanna Awun Shìdun shi sig ma ku. Ku dang jir Shìdun, n rag,

⁶⁸ “Ayi swam yan níng Shinn Luyí Shìdun bu Israílaká,

ku bi aku sa shang mpir káníng aku zig zu big áyau shwín.

⁶⁹ Ku ya hing yi àgbam mpir-à má zig zu yi,

mpir-à hi í wùn ada Dawuda fàuwá,

⁷⁰ àràg barà ku rì dang sig á nu mpirká ri dang kyann jír wá.

⁷¹ Ku dang rag kwá zig zu yi á vù mpir azíbyí big ni,

àràg mpirká ri zìm fig yi bàna níng.

⁷² Ku rì dang rag kwá myàng ashi yàkúyí big,

ku màmm jànn fig bu-à ku rì dang sig rag kwá sa níng bàna.

⁷³ I ki-à ku rì tun ya sig yàkúyí Ibrahim n rag,

⁷⁴ kwá zig zu rig yi á vù mpirká ri zib yi, jirà ayi sa swàm Shìdun, ayi shàr zinn bàna,

⁷⁵ jirà ayi shi mpir kyikyàr ma shu òsàn á pyànnwá ni

áyau su shuyí ni bidim pár.

⁷⁶ Wù wùn-à níng, bá bar wù, wùn aswam Shìdun.

Wá kà jag Shinn Luyí á pyànn í ni.

Wá wàu kyàr ya ku gbìb-à kwá bàg áni.

⁷⁷ Wá dinya mpirká jir Shìdun, má dang rag, Shìdun aku zig zu big á bu pyírbá ni.

Kwá zig zu big, kwá yafa ya big.

⁷⁸ Shìdun ri myàng ashi mpir.

Kwá swam bi hing jir àjwárwá má shi àràg àyar ri yar wann bi mà wai.

⁷⁹ Ayar-à má wann bi níng, má kan rig fi, má kan rig ki tinn, má kan rig zinn á pikyinn mpirká ni,

má tiya yi gbìb-à òsàn, jirà pikyinnýi aku na tag.”

⁸⁰ Wùn-à níng hi wài gham mi ri wib Shìdun. Ku shi sig mà awúnn-à ni háar àyúnn-à ku zu bi á byar Israílaká, í byar-à ku kà rag hing swàm wá sa.

2

Barà Big Mà Yesu (Mat 1:18-25)

¹ Asai-à níng hi kùr Augustas dang rag abig bar nài abor. Ku dang rag abig ba wànn mpirká á jànnwá ni bidim pár.

² Sai-à big kà bu wànn-à níng wá jìjag sai-à níng hi Kiriniyas shi sig ni gwamna á Suriya.

³ A byar-à níng hi, kó ni kàng yag mà jànnwá ni, àjirà abig ba wànn ku màhàn.

⁴ I byar-à hi Yusufu dù mà swann Nazarat, á jànn Galili, n yag mà swann Baitalami á jànn Yahudiya. Baitalami í byar-à big mà sig Dawuda. Yusufu yag sig màhàn, jir kai bàna ku í wùn ada Dawuda.

⁵ Ku yag kwonn sig mà Maryamu uwà ku ri zìm kwá zig. Wàníng shi sig ma finn. Big yag àjirà abig ba wànn big.

⁶ Ayúnn-à big shi sig màhàn níng, sái su màwà fòr.

⁷ Ku mà wùn màsáb wá í wunù, n bir wàníng á jà. Ku jag wann wùn wá á kwài buju bu apyagká ni, jir kai bàna big dig fig byar ná á lu-à big tig sig níng ni bàna.

Aza Adùnká Yag Bib Kà Yesu Sai-à Big Mà Ku Ajann

⁸ A sai-à níng hi, aza àdùnká na sig mà awúnn-à ni. Big na yàr sig mà finn swann-à ni. Big ri myàng kwonn ma bu apyagká bubá í zyun á fi-à ni.

⁹ A byar-à níng hi wùn aswam Shìdun mà wai fòr bi n sar á shinnbá ni. Ayar Shìdun tig wann bi n sar kàng kwib big bidim pár, zinn pànn big.

¹⁰ I byar-à wùn aswam Shìdun dinya big rag, “Aning shàr zinn bàna. N zig bi ya sig níng tai òsàn, má sa pikyinn ná má fig àjwár wani. Tai òsàn-à níng, í bu mpirká bidim pár.”

¹¹ Janá-à níng á finn swann-à big mà sig Dawuda, big mà ya sig níng mpir-à má sa shang níng. Ku shi sig ni Almasihu Shinn Luyí wá Shìdun swam bi sig.

¹² Wàníng í bu-à ná myàng. Ná dig wùn àjann, big bir sig ku á jà, ku na sig á kwài buju bu apyagká ni.”

¹³ Big rag abig myàng àdòníng, bir yann aswamká bu Shìdun mà wai bi dig zyun-à dinya mpirká tai àjwár-à níng, big sar kàng kwib gban rìhing byar-à hi. Big ri dài jonn, big ri swam yan zinn Shìdun.

¹⁴ Big dài dang rag, “Shìdun, í Shìdun ùwài mà wai. Mpirká Shìdun ri zìm á jànn-à ni, pikyinnbá má fig àjwár.”

¹⁵ A sai-à níng hi yann aswamká bu Shidun kàng yag rig mà wai. Aza àdùnká myàng òrìbá, n dang rag, “Ayi yag mà finn swann Baitalami, ayi myàng wùn-à Shidun dinya sig yi rag, big mà sig níng.”

¹⁶ Big dù n yag kùni, n dig Maryamu ma Yusufu, ma wùn àjann-à na sig á kwài buju bu apyagká ni àràg barà wùn aswam Shidun dinya sig big.

¹⁷ I byar-à hi big dù, mi ri dinya mpirká buká wùn aswam Shidun dinya sig big á shinn wùn àjann-à big mà sig níng.

¹⁸ Barà mpirká fig bu-à aza àdùn káníng dinya sig big níng, big sa mamaki.

¹⁹ Maryamu sinn sig bu káníng á pikyinnwá ni, mi ri kyab.

²⁰ Aza àdùnká kàng yag, mi ri swam yan zinn Shidun á shinn buká big fig sig, ma bu-à big myàng sig, wato wùn àjann-à níng, àràg barà wùn aswam Shidun dinya sig big.

Big Zig Yag Yesu Wùn Ajann-à Níng Mà Lu Shidun

²¹ Ayúnn su awinyin fòr, bá kyag Yesu jurwá, n bar zinnwá Yesu àràg barà wùn aswam Shidun dang sig á sai-à nàwá yim fig ma finn bàna.

²² Ayúnn-à Maryamu má sa kyàr òrìwá fòr barà doka Musa dang sig, sai big zig Yesu n zig yag ku mà lu Shidun á Urushalima jirà abig sinn ku á pyànn Shidun,

²³ jir kai bàna doka Shidun dang rag, “Wà uwá ma mà wùn màsábwá wunù, bá zig yag ku mà lu Shidun àjirà abig ya ku Shidun.”

²⁴ Maryamu sa kyàr òrìwá ma yann àlàb pyàna, jir kai bàna jir Shidun dang rag, “Bá sa kyàr ma yann àlàb lu pyàna kó àlàb awúnn pyàna.”

²⁵ Mpir zyun shi sig màhàn á swann Urushalima, zinnwá í Simiyan. Ku í mpir òsàn, ku ri wib Shidun. Awun Shidun shi sig á pikyinnwá ni. Ku ri shi kir àyúnn-à Shidun má swam bi wùnwá á byar mpir Israilaká a wàníng sa shang big.

²⁶ Awun Shidun tiya sig ku kwá wu fig bàna, sai kwa myàng hing Kristi zyun-à Shidun má swam bi.

²⁷ Awun Shidun dinya ku aku kà yag mà lu Shidun. Yusufu ma Maryamu zig kà Yesu wùn àjann-à níng mà lu Shidun jirà abig sa bu-à doka dang sig.

²⁸ Simiyan zig wùn àjann-à níng, n wau swann sig ku, mi ri yan Shidun, mi ri dang rag,

²⁹ “Shidun zyun-à màm sig yi, tàma-à níng ò myàng hing wùnwú, àràg barà wù ri dang sig.

Kó ma wu tàma-à níng, sànn hing,

³⁰ jir kai bàna tàma-à níng zumí myàng hing wùn azimwú,

zyun-à má zig zu mpirká á bu pyirbá ni,
³¹ wà à swam bi sig, jirà mpirká bidim pár abig myàng ku.

³² Kwá tàg mpir nu jirká kim kim gbib-à bá bàg.

Ma wib mpir Israilaká á jir shinnwá ni.”

³³ Ta wùn-à ma nàwá sa mamaki ma jirká Simiyan dang sig á shinn wùn àjann-à níng.

³⁴ I byar-à hi, Simiyan vig Shidun aku sinn big á byar-à òsàn, n dinya Maryamu na Yesu n rag, “Wùn-à níng í àsàin-à má sa mpirká ninànn nímá má kù, ama mpirká ninànn nímá má dù nann á shinnwá ni á jann Israila,

³⁵ jir kai bàna kwá dang kyàr vinn rig bu-à mpirká ninànn nímá ri kyab á pikyinnbá ni. Wù Maryamu, pikyinnwú má bai àràg big twib kà sig wù kafai á pikyinnwú ni.”

³⁶ Uwà zyun shi sig mà lu Shidun, zinnwá í Hanatu. Ku í wùn Fanuyila, yiwai mpirká ma Ashiru. Ku í àwàutím, ku ri shi sig á lu nùwá ni ji sùmpyànn.

³⁷ Daga àyúnn-à nuwá wu sig, ku í wà ki, hár tàma-à níng jiwá òrìb-yina agban yina. Ku ri yag kyann mà lu Shidun, fi ma ayúnn. Ku ri vig Shidun, ku ri sinn nu tinn.

³⁸ Uwà-à níng bi fòr á byar-à wùn àjann-à níng shi sig. Ku yan Shidun á shinn wùn-à níng. Ku dinya mpirká ninànn nímá jir á shinn wùn àjann-à níng ni. I mpirká ri shi kir àyúnn-à Shidun má sa shang bìr mpirká mà Urushalima níng.

Yusufu Ma Maryamu Zig Yag Yesu Mà Swann Nazarat

³⁹ Barà big sa vinn rig bu-à jir Shidun dang rag abig sa níng, sai big í kàng yag rig-à mà jann Galili, á finn swannbá ni mà Nazarat.

⁴⁰ Wùn-à níng wài gban righing. Ku yar righing, mi ri wib Shidun. Shidun ri sa sànn ya ku.

Yesu Wùnsháì-à Níng Kà Shi Sig á Lu Shidun

⁴¹ Tawá ma nàwá ri yag kyann mà Urushalima jir shinn àyúnn wùwài, zinn àyúnn-à níng hi í àyúnn Pim Wam Zu.

⁴² Yesu jiwá fòr ji dwib agban pyàna. Ku ma káníng ri yag rág í zyun mà Urushalima àràg barà big ri yag kyann àyúnn ùwài-à níng.

⁴³ Barà big sa vinn rig bu-à zig yag sig big, sai big ri kàng yag rág mà lu-à ni. Sai Yesu í sar rig-à á Urushalima, tawá ma nàwá yi fig bàna.

⁴⁴ Big ri kyab rag káhi kwá áyaubá ni, hár big kyann kyonn hár àyúnn kà. I byar-à big yàn kyann ku áyau bar yiwaiwá big

ni, ma jáuwá big ni, áyau barà big yag sig níng.

⁴⁵ Big díg fig ku bàna. I byar-à big í kàng yag kàng rìg-à mà Urushalima, mi ri yàn kyann ku.

⁴⁶ Ayúnn su sara, í wà big yàn díg rag ku mà lu Shìdun ni. Ku shì kà sig áyau àgbam malamká ri tàg bu. Ku ri fig jír bá, mi ri bib káníng jír tinn.

⁴⁷ Mpirká fig sig jír wá níng, big sa mamaki, jir kai bàna ku shi sig ma yar. Jír-à ba bib ku, ku ri zìm òsàn.

⁴⁸ Barà nàwá ma tawá myàng ku, sái big sa mamaki. Nàwá dang rag, “Wùnmí, á myàng, sáshinn à sa yì àdòning rà? A myàng, yì ma tawú ri yàn kyann wù hár pikyinnýi bai rìghing.”

⁴⁹ Sái ku dinya káníng rag, “Bu-à sa níng ri yàn kyann mi àdòning í jír kai rà? Níng yì fig wà ò shì sig á lu tamí ni bàna rà?”

⁵⁰ Big fig yì fig bu-à ku dinya sig big níng bàna.

⁵¹ A byar-à níng hi, Yesu kàng yag ma big í zyun mà Nasarat. Ku ri wib káníng. I barà nàwá ri kyab bu káníng á pikyinnwá ni bidim pár.

⁵² I byar-à Yesu ri wài. Yarwá ri swàb kà tinn. Shìdun ri zìm ku, mpirká ri zìm ku tinn.

Jir Shìdun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig
(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Yoh 1:19-28)

3

¹ Asai-à Kaisar Tibaryus na sig kùrwá hár jì dwib agban swana níng, Shìdun dang jir ma Yohanna, í sai-à Buntus Bilatus í gwamna á jànn Yahudiya, Hirudus í gwamna á jànn Galili, Filibus wunzà Hirudus í gwamna á jànn Ituriya mà jànn Tarakunitis, Lisaniyas í gwamna á jànn Abiliya,

² Hanana ma Kayafa í àgbam áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun. A sai-à níng hi, Shìdun dang jir ma Yohanna wùn Zakariya mà awùnn-à ni.

³ I byar-à Yohanna dù n yag rìg mà jànn agunn Ning Urdun, ku ri dang jir Shìdun màhàn, ku dang rag, “Aning fim bu pyirká níng ri sa. Abig wau níng dir batisma, jìrà Shìdun aku yafa ya níng bu pyirká buná.”

⁴ Yohanna í zyun-à Ishaya wùn aswam Shìdun ri dang sig jír á shinnwá ni. Ku ba sig rag,

“Mpir zyun-à má swam yag ku níng, ku shì sig mà awùnn-à ni, ku ri dinya mpirká jirmí rag, ‘Aning wàu kyar gbib-à Shinn Luyí má bàg àni.

Byar-à gbib-à gor sig níng, aning wàu lafinn yag rìg mà pyànn.

⁵ Kó shar-à áni bidim pár, abig wàu jì dim rìg,

kó shinnkwin-à áni abig wàu bab jànn rìg.

Abig wàu lafinn rìg gbib-à hi, ma abig sa jann rìg.

⁶ I byar-à kó ni bidim pár má myàng barà Shìdun sa wim zu sig mpirká buwá.’”

⁷ A byar-à níng hi, bìr mpirká ri bi á byar Yohanna aku wau big dir batisma. Ku dinya káníng rag, “Níng í bushùwí big, í ni dinya sig níng í ni rag, ‘ná zu shwin bu-à Shìdun dang sig rag kwá swam bi níng’ rà?”

⁸ Aning sa bu-à mpirká má yì rag níng fim rìghing bu pyirná. Kada aning dang ma shinn ná rag, ná zìg zu shinn ná á shwin-à ri bi níng ni, jìrà taná í Ibrahim níng, bàna. N dinya níng, Shìdun má sa yì bu-à ku ri zìm, kwa zìm hìng, kwá zìg abàn káníng mà màmm yann adaká bu Ibrahim ma kàhi.

⁹ Aki shi sig áni zyun-à bá kyag ta wann rìg bìn-à ma wan fig awan òsàn bàna, bá ta kà rìg mà pyir-à ni.”

¹⁰ I byar-à mpirká bib ku rag, “Wà má àdòning yá sa í kai rà?”

¹¹ Ku dinya káníng rag, “Mpir-à ma shi sig ma já pyànn aku ya jáuwá zyun-à bàna ma kàhi níng, zyun. Mpir-à ma shi sig ma buju, aku ya mpir-à bàna ma kàhi.”

¹² Mpirká ri zìg bàì jànn-à níng bi sig abig wau big dir batisma, big bib ku rag, “Malam, yá sa í kai rà?”

¹³ I byar-à ku dinya big rag, “Kada aning zìg wam zu nu-à big dinya sig níng bàna.”

¹⁴ Sojaká kàhi bib ku rag, “Buyí yá sáshinn rà? Yá sa í kai rà?”

Ku dinya big n rag, “Kada aning gbar shwar bu zyun á vù mpirká ni bàna, kada aning yan ta mpir átaì bàna tinn. Aning bìr pikyinn ná á bàì swàmná ni kawai.”

¹⁵ I byar-à mpir káníng kyab jír á pikyinnbá ni, n dang rag, “Kó Yohanna í Almasihu-à Shìdun dang rag kwá swam bi níng rà?”

¹⁶ I byar-à Yohanna dinya big n rag, “Mì ri wau dir batisma ma zàpir, ama mpir zyun má bi kwá shi àgbammí, kó jùr tabarwá má, ò fòr fig wà má finn sar bàna. Kwá wau níng dir batisma ma Awun Shìdun ma pyir.

¹⁷ Shìdun má zìg zu rìg mpirká buwá. Mpirká ma í buwá bàna, kwá wir kà rìg káníng á pyir-à má dim fig á dim bàna, àràg barà mpir ri pim zu asinn za á za-à ni, mi ri wir gham rìg yir za-à, mi ri zìg asinn-à mi ri wir kifinn rìg níng.”

¹⁸ Yohanna dinya mpirká jir Shìdun á shinn buká nìnnàn nímá.

¹⁹ Sái ku dinya kùr Hirudus jír á shinn bu-à wàníng sa sig bai n zig rig sig wà wunzà wàníng níng, uw-à-à hi big ri bar ku Hirudiyas. Hirudus sa sig bukà sàñ fig bàna kim kim.

²⁰ Sái ku sa swàb kà bu-à sàñ fig bàna, n pànn rig Yohanna n kig kà á tonn fi.

Yohanna Wau Yesu Dir Batisma
(*Mat 3:13-17; Mar 1:9-11*)

²¹ Barà Yohanna wau vinn rig mpirká dir batisma àdòníng, sái Yesu bi abig wau ku tinn. Barà Yohanna wau vinn rig ku dir batisma àdòníng, sái ku dang jír ma Shidun. A byar-à hi, waisháu-à í pù finn-à sa hauu.

²² I byar-à hi, big myàng Awun Shidun wann bi n kir wann á shinn Yesu ni, àràg àlàb. I byar-à big fig nài abor wann bi mà wai, n dang rag, “Wù í wùn azimmí. Píkyinnmí ri fig àjwárwú wàni.”

Swai Mpirká Bu Yesu
(*Mat 1:1-17*)

²³ Sai-à Yesu dang jag jir Shidun ku shi sig ma ji dizyun agban dwib. Big sinn sig rag, ku í wùn Yusufu, Yusufu í wùn Hali.

²⁴ Hali í wùn Matati, Matati í wùn Lawi, Lawi í wùn Malki, Malki í wùn Yanna, Yanna í wùn Yusufu,

²⁵ Yusufu í wùn Mattathiya, Mattathiya í wùn Amos, Amos í wùn Nahoma, Nahoma í wùn Hasli, Hasli í wùn Najaya,

²⁶ Najaya í wùn Maatha, Maatha í wùn Mattathiya, Mattathiya í wùn Shimi, Shimi í wùn Yuseka, Yuseka í wùn Joda,

²⁷ Joda í wùn Yohanna, Yohanna í wùn Risa, Risa í wùn Zarubabila, Zarubabila í wùn Shaaltilla, Shaaltilla í wùn Niri,

²⁸ Niri í wùn Malki, Malki í wùn Addi, Addi í wùn Kusama, Kusama í wùn Almodama, Almodama í wùn Iri,

²⁹ Iri í wùn Joshuwa, Joshuwa í wùn Aliazara, Aliazara í wùn Yorima, Yorima í wùn Matati, Matati í wùn Lawi,

³⁰ Lawi í wùn Simiyan, Simiyan í wùn Yahuda, Yahuda í wùn Yusufu, Yusufu í wùn Jonam, Jonam í wùn Aliyakima,

³¹ Aliyakima í wùn Malaya, Malaya í wùn Mainana, Mainana í wùn Matthata, Matthata í wùn Nathana, Nathana í wùn Dawuda,

³² Dawuda í wùn Yassa, Yassa í wùn Obida, Obida í wùn Buaza, Buaza í wùn Salmuna, Salmuna í wùn Nahashuna,

³³ Nahashuna í wùn Aminadabu, Aminadabu í wùn Arama, Arama í wùn Hasaruna, Hasaruna í wùn Parisa, Parisa í wùn Yahuda,

³⁴ Yahuda í wùn Yakub, Yakub í wùn Ishaku, Ishaku í wùn Ibrahim, Ibrahim í wùn Taraha, Taraha í wùn Nahura,

³⁵ Nahura í wùn Saruja, Saruja í wùn Rauwa, Rauwa í wùn Falaju, Falaju í wùn Abiru, Abiru í wùn Shalahu,

³⁶ Shalahu í wùn Kinana, Kinana í wùn Arfakhshada, Arfakhshada í wùn Sama, Sama í wùn Nuhu, Nuhu í wùn Lamaka,

³⁷ Lamaka í wùn Matushalaha, Matushalaha í wùn Enok, Enok í wùn Yarada, Yarada í wùn Mahalailu,

³⁸ Mahalailu í wùn Kanana, Kanana í wùn Anosha, Anosha í wùn Shitu, Shitu í wùn Adamu, Adamu í wùn Shidun.

4

Shaitan Màg Màg Fig Yesu, Aku Sa Bu-à Bibai

(*Mat 4:1-11; Mar 1:12-13*)

¹ Awun Shidun shi sig á pikyinn Yesu ni wàni. Ku kàng bi sig mà Ning Urdun. Awun Shidun zig yag sig ku mà awúnn-à ni.

² Ku shi màhàn hár su dipyàà. Shaitan shi sig ma ku á byar-à ku shi sig níng, mi ri màg màg fig ku, aku sa bu bibai. A su káníng hi ni, ku ji fig bu bàna. Barà su-à vinn vinn níng, í wà amor gban rag ku.

³ Shaitan rag, “Wà wù má wùn Shidun, á dang abàn-à níng aku kàng buju n myàng.”

⁴ Yesu zim n rag, “Big ba sinn sig á tarkada Shidun rag, ‘Mpir má shi fig ma yonki íri jir buju ji bàna.’ ”

⁵ Sái Shaitan zig dù yag ku mà wai, n tiya ku byar shu kùrká á dunyaru bidim pár àràg barà big ri mig kinn zu mi ri pù finn.

⁶ Shaitan dinya ku n rag, “Má ya wù gban á shinnbá ni bidim pár, jir kai bàna big ya sig mì. Má ya mpir-à mì ri zim aku pànn.

⁷ Wà wa binn kir wann hing á jinn ni ma wib hing mì, bu káníng bidim pár má shi í buwù.”

⁸ I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Jir Shidun dang sig rag ‘A wib íri Shinn Luwú Shidun ku awínwá ni.’ ”

⁹ Sái Shaitan zig yag ku mà Urushalima n zig dù nann zu ku mà wai á shinn lu Shidun, n dang rag, “Wù Yesu, wa dang rag wù í wùn Shidun, á pìm tig wann bi á jinn ni,

¹⁰ jir kai bàna jir Shidun dang rag, ‘Kwá swam bi yann aswamwá big abig myàng kwonn ma wù í zyun.

¹¹ Bá jag vù má pànn wù, àjirà kada á wab barwù abàn bàna.’ ”

¹² Yesu zim n rag, “Big ba sig n rag, ‘Kada á màg màg fig Shidunwù bàna.’ ”

¹³ Barà Shaitan màg màg fig kinn rig Yesu àdòníng, ku dù dà fim ma wàníng mì yag rig-à.

*Yesu Sa Jag Swàmwá Mà Galili
(Mat 4:12-17; Mar 1:14-15)*

¹⁴ Barà Yesu kàng yag mà jànn Galili, gham Awun Shìdun shi sig ma ku. Taiwá kyann kàng kwib vinn rìghing kó áni bidim pár.

¹⁵ Ku ri tàg mpìrká bu á tonn bir kwonnká ni, big ri yan ku.

Mpìrká Mà Jànnwá Ni Mà Nazarat Ngàng Ku

(Mat 13:53-58; Mar 6:1-6)

¹⁶ Sái Yesu dù màhàn, n kàng yag mà jànnwá ni mà Nazarat, í byar-à ku wài gham sig màhàn. Ku yag àràg barà ku rii yag jwar kyann, n yag mà tonn bir kwonn. Ayúnn Asabar, ku yag n yag jangga ya mpìrká jir Shìdun màhàn.

¹⁷ Big du ya ku tarkada Shìdun zyunn-à Ishaya mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun ba sig. Ku pù fim n dig byar zyunn big ba sig rag,

¹⁸ “Awun Shìdun shi sig á shinnmí ni, jir kai bàna ku shig zu sig mí n dinya mpìr ashiká jir àjwár á shinnwá ni.

Ku swam bi sig mí n dang abig zig zu mpìr á tonn fi,

n dàb gham àfau abig myàng,

n zig zu mpìrká big ri lir ji,

¹⁹ n dinya mpìrká jir n dang rag àyúnn-à Shìdun má zig zu mpìrká buwá bi fòr hing.”

²⁰ I byar-à ku bir dim rig tarkada-à n ya kàng rig mpìr-à sar sig mà pyànn, mi í shi wann rig-à. I byar-à kó ni mà finn tonn-à ni myàng gham sig ku kyarr. Big ri zim abig fig jir-à má zu á nuwá ni.

²¹ Sái ku dang swàb kà n rag, “Janá-à níng jir-à n jangga sig níng sa hing àjai á zuná ni.”

²² Big bidim pár big yan ku, n sa mamaki ma jirká ku dang sig níng. Hár big dang rag wàníng má shi wùn Yusufu ràu.

²³ Yesu dinya big rag, “N yi hing ná dinya mì tinn jir-à níng má rag, í dàb gham shinnmí, wà mì má adàb dor. Ná dang rag, buká ning fig n sa sig mà swann Kafarnahum níng, n sa á jànnmí ni tinn.”

²⁴ Ku dinya big n rag, “Mì ri dinya ning àjai, wùn aswam Shìdun á jànnwá ni big ri zim fig abig fig jirwá bàna.

²⁵ Ama mì ri dinya níng í jir àjai, á sai-à Iliya rii dang kyann jir Shìdun, shyù tab fig á Israila bàna hár ji sara big sònn sùnjin. Bujú bàna á jànn-à ni. A sai-à níng hi uwà kíká ninànn nímá shi sig mà Israila.

²⁶ Ama Shìdun swam yag fig Iliya aku yag sa shang uwà káníng bàna. Sái ku swam yag wàníng á byar uwà ki zyunn mà Zarifat á jànn Sidon.

²⁷ Sai-à Aliyasha rii dang kyann jir Shìdun níng, mpìr àkúnn big ri ninànn

nímá mà Israila. Ama ku dàb gham fig big bàna, sái Naaman mpìr-à mà Suriya áwinwá.”

²⁸ Barà mpìrká shi sig á tonn bir kwonn-à ni fig àdòning, big bidim pár pikyinnbá í bai rig-à á shinn Yesu ni.

²⁹ I byar-à hi big pim dù nann zu, n zig zu rig ku á finn swann-à ni, n zig yag ku ma kwib swann-à ni mà byar agau. Big ri zim abig tìr ta kà ku áni.

³⁰ Ama ku kyann vù kà áyaubá ni, mì yag rig-à. Big yi fig bàna.

Yesu Dàb Gham Mpir Zyunn-à Wàu Dab Sig

(Mar 1:21-28)

³¹ I byar-à Yesu yag mà Kafarnahum á jànn Galili. Ayúnn Asabar ku tàg big bu màhàn.

³² Mpìrká sa mamaki ma bu tàgwá, jir kai bàna jirwá shi sig ma gham.

³³ Barà ku ri tàg mpìrká jir Shìdun mà tonn bir kwonn-à ni, sai mpìr zyunn wàu dab sig ku, ku yan ta Yesu nài yán,

³⁴ n rag, “Yesu mpìr Nazarat, á dù áyág, bu-à dù wù ma yi í kai rà? A bi sig jir-à á gban rig yi rà? N yi rìghing wù, wù í wùn kyikyàr zyunn-à Shìdun dwim bi sig níng.”

³⁵ Yesu dinya wàu-à níng hi n rag, “A mìb nuwú, á zu bi á dir mpìr-à níng hi.” Wàu-à níng gbar ta wann mpìr-à níng á jinn ni n fim rig ku. Mpìrká màhàn ri myàng. Dirwá bu zyunn sa fig rag ku bàna.

³⁶ Mpìrká sa mamaki n dang rag, “Wàníng í atág kai rà? Hár Yesu dang jir ma gham, í wà wàuká ri wib kyann ku, mì ri zu á dir mpìrká ni.”

³⁷ Tai bu-à ku sa sig níng kù akigtái, hár jànn-à bidim pár fig vinn rìghing.

*Yesu Dàb Gham Mpìrká Ninànn Nímá
(Mat 8:14-17; Mar 1:29-34)*

³⁸ Barà big dù á tonn bir kwonn-à ni, àyúnn-à hi ku yag mà lu Siman. Na wà Siman fig fig àjwár bàna. Awàu pànn sig ku. Big vig ku aku dàb gham wàníng.

³⁹ Ku sar á shinn wàníng ni. N yan ta awàu-à níng. I nànn-à hi awàu-à dà finn rig ku. Ku dù nann hár n yag sa ya káníng buju.

⁴⁰ Barà àyúnn-à kà, mpìrká zig zu bi mpìr dorká kím kím á byar Yesu ni aku tib big vù á dir. Ku tib big bidim pár, big gham rig.

⁴¹ Wàuká ri zu bi á dir mpìrká ni ninànn nímá. Big ri wa nài yán, mì ri dang rag, “Yesu, wù í wùn Shìdun.”

I byar-à ku kan dim rig káníng, kada a káníng dang jir bàna, jir kai bàna big yi rìghing ku í Almasihu wà Shìdun swam bi sig.

Yesu Dang Jir Shidun á Byarká Ninànn Nímá

(*Mar 1:35-39*)

42 Barà byar-à ri kyàr àdòning, ku zu n yag mà byar zyun, byar-à mpir bàna. Sáí bir mpirká ninànn nímá ri yàn kyann ku, big yag fòr mà byarwá ni. Big ri zim abig kan òm rig ku, aku dù dà fim finn swannbá bàna.

43 Ku dinya big rag, “Sàn sig wà ñ dinya mpirká mà finn swannká káhi kim kim jir Shidun tinn, jir kai bàna í swàm bu-à Shidun swam bi sig mì ñ sa.”

44 I barà ku shi mi ri dang kyann jir Shidun á tonn bir kwonnká á jànn Yahu-dawaká ni.

5

Yesu Bar Jag Mpir Káníng Abig Shi Yann Sukàwá Big

(*Mat 4:18-22; Mar 1:16-20*)

1 Su zyun Yesu sar sig á nu Ayunn Janisarata, ku ri tàg jir Shidun. Mpirká ninànn nímá sar kàng kwib sig ku áni, big ri fig jir Shidun.

2 Ku myàng kòr pyàna shi sig á nu zàpir-à ni, mpir agban jáiká sinn sig ñi, big zu righing áni. Big ri tu kyàr birgibá.

3 Ku kà á finn kòr zyun ni, í kòr Bitrus, í wà ku dinya wàning rag a wàning ya kà yag ku mà yau zàpir-à ni titi. Ku shi sig á finn kòr-à ni, mi ri dinya mpirká sar sig á myann níng jir Shidun.

4 Barà ku dang vinn rig jirwá, ku dinya Bitrus rag, “A ya kà yag kòr-à níng mà yau, ma aning wir kà birginá.”

5 I byar-à Bitrus dinya ku n rag, “Asàin Luyí, nà níng yi nà na fig aná bàna, yi ri sa swàm. Yi dig fig bu bàna. Ama barà á dang hing níng, mà wir kà birgi-à hi.”

6 Barà big wir kà wann birgi-à níng àdòning, í byar-à hi big pànn jái wàni, hár birgibá ri ka, jir kai bàna jái-à mònn kab gham.

7 I byar-à hi big bar bi jáubá mà kòr zyun ni kim a káníng bi gbar zu shang big. I byar-à káníng bi n gbar zu jái mònn gban rig kòr pyàna káníng, hár kòrká shi shirag mà sib kà wann rig á zàpir-à ni.

8 Barà Bitrus myàng àdòning, ku binn kir wann á pyànn Yesu ni n dang rag, “Asàin Luyí, á dù á fim mì, jir kai bàna mì í mpir bu pyir.”

9 Ku ma mpirká dà níng, mamaki pànn rig big á jir jái yanyinká big gban sig níng.

10 Yann Zabadi, Yakubu ma Yohanna, big sa mamaki tinn. Big ma Bitrus nu swàm bá ñzyun. Yesu dinya Bitrus rag, “Kada á shàr zinn bàna. Daka tàma-à níng, wá pànn zig bi rág mpir á byarmí ni, mà wá wá pànn rag jái.”

11 I byar-à big yag zig kòrbá á nu zàpir-à ni, n fim kó kai bidim pár, n bàg rig Yesu.

Yesu Dàb Gbam Mpir Dor Akúnn
(*Mat 8:1-4; Mar 1:40-45*)

12 Barà Yesu shi sig mà finn swann zyun ni, mpir zyun bi, dirwá bidim pár iri dor àkúnn. Barà ku myàng Yesu àdòning, ku binn kir wann á pyànn wàning ni, n vig wàning rag, “Shinn Luyí, wa zim hing, á shi sig ma gbam-à wá dàb gham mì.”

13 I byar-à Yesu du yag vùwá n tib ku vù á dir-à ni n rag, “N zim hing, á gbam á dorwú ni.” I byar-à hi wunù-à níng í gbam rig-à. Dor àkúnn-à níng dà fim righing ku.

14 Sáí Yesu twib ku byur n rag, “Kada á dinya mpir bu-à sa sig wù níng bàna, ama á yag mà lu Shidun ni. A yag tiya àgbam-à ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni dirwú, mà á ya bu màhàn àrag barà Musa dang sig abig sa, jirá mpirká abig myàng barà á gham righing níng.”

15 Ama tai Yesu kyann kàng kwib vinn righing byarká bidim pár. Mpirká ri bi abig fig jirwá, aku dàb gham big dorbá tinn.

16 Kó ákaun ku ri yag, mi ri yàn kyann byar awù aku shi màhàn, jirá aku wib Shidun ma aku vig wàning.

Barà Yesu Dàb Gbam Mpir Dir Wu Titag
(*Mat 9:1-8; Mar 2:1-12*)

17 Ayúnn zyun barà ku ri tàg mpirká bu, Farisawaká ma malamká shi sig màhàn. Big bi sig mà kauyéká kim kim kim á jànn Galili mà jànn Yahudiya ma finn swann Urushalima. Gbam Shidun shi sig á byarwá ni jirá aku dàb gham mpir dorká.

18 Mpirká káhi swann zig bi sig mpir-à dirwá wu tag sig á syu. Big ri zim abig zig kà yag ku mà finn tonn-à ni, abig jag wann ku á pyànn Yesu ni.

19 Big zim abig du kà yag ku áyau bir mpir káníng, aku fòr yag á byar Yesu ni. Big dig fig pyù-à bàna. Sáí big nann zu yag mà shinn tonn-à ni mà wai, n fòr yag mà byar Yesu ni, n sinn wann bi wunù-à níng á pyànn Yesu ni áyau bir mpirká ká kwonn kàng kwib sig ku áni níng, mi ri myàng barà ku na sig á syu-à ni mà pyànn Yesu ni.

20 Barà Yesu myàng mpirká zig bi sig ku níng bir hing pikyinnbá á byarwá ni, í byar-à ku dang rag, “Jàumí, ñ yafa ya righing wù bu pyirwú.”

21 Farisawaká ma malamká ri kyab á pikyinnbá ni, n dang rag, “Mpir-à níng sinn kàng sig shinnwá á shinn rà? Ku ri sa bai zinn Shidun. Mpir-à má yafa ya mpir bu pyirwá bàna, sáí Shidun.”

22 Yesu yi righing bu-à big ri kyab. Ku bib káníng n rag, “Sáshinn níng ri kyab bu káníng á pikyinn ná ni àdòning rà?”

²³ Wà ma dang rag, 'N yafa ya righing wù bu pyirwú,' ma wà ma dang rag, 'A dù nann zu ma á kyann kyonn,' í wà áni fonn kab sig ni rà?

²⁴ Ama má tiya ning rag, mì Wùn Mpir Jikwinn ò shi sig ma gbam á dunyaru barà má yafa ya mpir bu pyirwá." I byar-à ku dinya mpir-à dir-à wu tag sig níng n rag, "A dù nann zu, á pinn syuwú, á kàng yag mà luwú ni."

²⁵ A byar-à hi big rag abig myàng níng, ku dab dù nann zu n zig syuwá, n yag mà luwá ni mì ri swam yan yag zinn Shidun á ghib-à ni.

²⁶ Kó ni sa mamaki hár zinn sa rig big, big swam yan Shidun swam yan yan yan. Big dang rag big myàng hing bu àpyú janá-à níng.

Yesu Bar Lawi a Wàníng Shi Wùn Sukáwá

(Mat 9:9-13; Mar 2:13-17)

²⁷ I byar-à Yesu fim rig finn swann-à, mi ri yag. Ku yag n yag dig mpir zyun ri zig bàì jànn, wàníng shi sig mà nu swámwá ni, zinnwá í Lawi. Ku dang rag a wàníng fim rig swám bàì jànn-à níng, a wàníng bàg ku.

²⁸ Lawi fim rig swámwá, n dù n bàg yag rig Yesu.

²⁹ Lawi bar Yesu a wàníng yag ji buju mà luwá ni, ma mpirká ninànn nímá, ma mpir azig bàì jànnká tinn. Big ri kwonn ji buju á bir-à ni.

³⁰ Ama Farisawaká big malamká dang jir ma yann sukáká n rag, sáshinn ning ri ji kwonn buju ma mpir bu pyir káníng rà?

³¹ Yesu zìm n dang rag, "Mpir-à shi sig ma gbam dir, ku ri yàn fig adàb dor bàna. Sáì mpir-à dirwá ma ri wúwa í mpir-à ri yàn kyann adàb dor.

³² N bi sig á dunyaru jirà n dinya mpir bu pyirká abig vim bir bi pikyinnbá á byar Shidun. N bi fig á byar mpirká ri kyab rag big í mpir sisàn níng bàna."

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sinn

(Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)

³³ Big dang rag, "Yann suká Yohanna big ri sinn kyann nu sinn, mi ri vig Shidun tinn. Hár yann suká Farisawaká má ri sa àdòníng tinn. Ama yann sukáwú big ri ji, mì ri wa."

³⁴ Yesu bib big rag, "Ning ri kyab rag sai-à mpirká ma ri nu ban bá sinn nu rà? Bá sinn fig nu bàna. Bá ji buju ma mpir-à zig sig uwá-à níng.

³⁵ Ama àyúnn-à ki ma zig righing wunù-à níng, àyúnn-à níng hi jáuwá big má sinn nu."

³⁶ Yesu sa misali n dang rag, "Wá gib ka já àpyú, má kwib bàg kwonn ma já àkor rà? Wì. Sáì já àpyú bá kwib bàg kwonn

ma àpyú. Ma í nímá bàna, àkor-à má ka zu rig. Má bànn kwonn fig bàna.

³⁷ Mpir má wir kà fig zàn inabi àpyú á wau àkor bàna, zàn inabi àpyú sáì wau àpyú tinn. Zàn inabi àpyú ba wir kà hing á wau àkor má lib gbànn kifinn rig, wau-à má ka rig.

³⁸ Zàn inabi àpyú big ri wir kà á wau àpyú.

³⁹ Kó ni zìm kab sig zàn inabi àkor ma àpyú-à. Big dang rag, 'Sù àkwor-à sànn kab sig ni.' "

6

Big Bib Yesu Jir á Shinn Swám Ayúnn Asabar

(Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)

¹ Ayúnn su zyun í àyúnn Asabar, Yesu ri wam zu yag ma yann sukáwá big á da jímyànn zyun ni. I byar-à yann sukáwá big gbar kab jímyànn-à, mì ri pig zwam.

² Sáì Farisawaká káhi dang rag, "Bu-à sa ning ri sa bu-à á dokayi ni sànn fig wà abig sa àyúnn Asabar bàna í jir kai rà?"

³ I byar-à Yesu bib big n rag, "Asáì ning jangga fig bu-à Dawuda ri sa sig bàna rà? Ku fig amor ku ma mpirká ku ma káníng ri yag kyinn í zyun.

⁴ Ku kà yag mà lu Shidun ni, ku zig brodi-à big wib sig Shidun ma káhi níng, n ji n ya mpirká buwá a káníng ji tinn, wà zyun-à sànn fig wà abig ji bàna, sáì àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni níng má ji í ni. Ama big ji righing."

⁵ I byar-à Yesu dang vinn rig jir-à n rag, "Mì Wùn Mpir Jikwinn, bigmí ò shi sig ma gbam barà má dang bu-à mpir má sa àyúnn Asabar."

Yesu Dàb Gbam Mpir-à Vùwá Wu Tag Sig

(Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)

⁶ Ayúnn Asabar zyun, ku yag mà tonn bir kwonn-à ni, ku ri tàg mpirká jir Shidun. Mpir zyun shi sig áyaubá ni, vim nùwá wu tag righing.

⁷ I byar-à malamká ma àgbam Farisawaká ri wonn myàng Yesu, kó wàníng má dàb gbam mpir àyúnn Asabar, jirà abig dig pyù-à bá dang bai ku.

⁸ Yesu yì righing bu-à big ri kyab á pikyinnbá ni. I byar-à ku dang jir ma mpir-à vù-à wu tag sig níng, n rag, "A dù nann zu, ma á bi sar áyau bìr mpir káníng ni áyag." I byar-à hi wàníng dù n bi sar.

⁹ Sáì Yesu bib mpirká ri wonn myàng ku níng jir n rag, "N bib ning jir. Bu-à doka dang sig í kai rà? Sànn sig àyúnn Asabar abig sa bu-à nsàn rà, kó bu-à bibai rà? Abig dàb wim mpir rà? Kó abig fim mpir aku wu rà?"

¹⁰ I byar-à ku myàng gban rig káníng bidim pár n dang rag, wunù-à níng aku gbar lafinn vùwá. Wunù-à níng gbar lafinn vùwá àràg barà Yesu dang níng. I nànn-à hi vùwá í gban rig-à.

¹¹ I byar-à big nànn rig àgùn à jír-à níng ni wàni, mì ri dang jir barà bá sa ma Yesu áni.

Yesu Shig Zu Yann Aswamwá Big Dwib Agban Pyàrà

(Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)

¹² Ayau suká bó ni, Yesu dù n yag mà wùn mwír zyun ni jira áku vig Shidun màhàn. Ku vig Shidun hár byar kyàr.

¹³ Barà byar-à kyàr àdòning, ku bar kwonn yann sukàká buwá big, n shig zu mpír dwib agban pyàrà áyaubá ni. Ku dang rag, káníng í yann aswam, bá shi dang kyann jír wá.

¹⁴ Mpír káníng í Siman, (í wà Yesu vim bir zinnwá àpyú big bar ku Bitrus,) ma wunzàwá Andarawus. Kádà níng í Yakubu, ma Yohanna, ma Filibus, ma Bartalamawas,

¹⁵ ma Matiyu, ma Toma, ma Yakubu wùn Halfa, ma Siman Zaloti,

¹⁶ ma Yahuda wùn Yakubu, ma Yahuda Iskariyoti zyun-à wann tafinn sig Yesu.

Bir Mpírká Ninànn Nímá Bàg Yag Yesu
(Mat 4:23-25)

¹⁷ Ku ma káníng ri tig wann bi á wùn mwír-à ni, n fòr bi n sar á byar zyun ni yiyar nímá. Bir mpírká ninànn nímá shi sig màhàn, mpírká á byar kim kim á jànn Yahudiya bi sig, ma mpírká á Urushalima, ma mpírká águnn zàpir ayunn yiya nímá, big ri bar finn swannká hi Taya ma Sidon. Mpír káníng bi sig abig fig jír wá, aku dàb gban big dorbá tinn.

¹⁸ Mpírká wàù-à dab sig níng, ku dàb gban righing big.

¹⁹ Bir mpír káníng kó ni ri yàn pyù-à aku tib Yesu, jir kai bàna gban adàb òr shi sig á byarwá ni. Gbamwá ri dàb gban mpírká bidim pár.

Jír á Shinn Mpírká Má Fig Ajwár
(Mat 5:1-12)

²⁰ Sái ku myàng yann sukàwá big, n dang rag,

"Ning mpír ashi káníng, ná fig àjwár, jir kai bàna ning shi sig á vù Shidun, ku í kurná.

²¹ "Ning mpírká amor-à ri gban tàma-à níng, ná fig àjwár, jir kai bàna bá pyag ning.

Ning mpírká ri kig nàikítáù tàma-à níng, ná fig àjwár,

jir kai bàna ná jwann jonn á pyànn.

²² "Wà mpírká ma ri zib níng, ma ngàng ning, ma swau níng, ma shi sig ma pikyinn-à pipir ma ning á jir shinmí, mì Wùn Mpír Jíkwin, ná fig àjwár.

²³ Aning shi ma pikyinn-à mìimig àyunn-à hi, aning fig àjwár, jir kai bàna ná dig ladaná mà lu Tayí ni mà wai. Wàning í barà yàkúká bigbá ri sa sig mpírká ri dang kyann jir Shidun níng áni.

Jír á Shinn Mpírká Má Wa Shwin

²⁴ "Ayáa, ning mpírká shi sig ma bàì, ning dig righing ladaná á myann áyag.

²⁵ "Ayáa, ning mpírká ri ji mònn tàma-à níng, ná fig amor.

Ayáa, ning mpírká ri jwann jonn tàma-à níng,

pikyinn ná má bai, ná kig nàikítáù.

²⁶ Níngká big ri swam yan ning tàma-à níng, ná myàng àzing, wàning í barà yàkúká bigbá ri sa sig áni ma mpírká zyun-à ri gim nsáng rag big í mpírká ri dang kyann jir Shidun níng.

Aning Zim Mpír Azíbná

(Mat 5:38-48; 7:12a)

²⁷ "Ama mì ri dinya ning, ning mpírká ri fig jír mí, aning zim mpír azíbná. Aning sa ya mpír azíbná bu-à nsàn.

²⁸ Aning yafa ya mpírká ri swau ning. Mpírká ma du kà ning shwin, aning vig ya big Shidun aku ya big bu-à big ri zim.

²⁹ Mpír-à ma dab wù vù sung kyir, kada á dab ku bàna. A gang ya ku sung kyirwú agunn zyun aku dab jakàng. Mpír-à ma gbar shwar jawú, á fim ya ku já zyun-à dà sig ning, aku zig rig tinn.

³⁰ Mpír-à ma vig wù bu, á ya ku. Mpír-à ma tushwar wù buká buwú, kada á yàn kyann ku bàna, à fim ya ku.

³¹ Barà ning ri zim a mpír sa ya ning níng, ning má aning sa ya mpír àdòning tinn.

³² "Wà na ri zim íri mpír azímná, ná dig fig bu zyun bàna. Ai kó mpírká shi sig ma bu pyir má, big ri zim mpír azímbá tinn.

³³ Wà má íri mpírká ri sa ya ning bu-à ning ri zim, na zim kab íri big, ná dig fig bu zyun bàna. Ai kó mpír bu pyir má, big ri sa àdòning tinn.

³⁴ Wà má íri mpírká ning yi sig bá wa ning tonn í wà ná ya tonn ini, ná dig fig bu zyun bàna. Ai kó mpír bu pyir má ri ya mpír tonn tinn, jir kai bàna big ri zim abig ya kàng big ábibir.

³⁵ Aning zim mpír azíbná big. Aning sa ya big bu-à nsàn. Aning ya big tonn. Kada aning kyab wà bá ya kàng ning bàna. Na sa hing àdòning, Shidun má ya swàb kà ning wà mà pyànn. Na sa hing àdòning, ná shi yann Shidun, jir kai bàna ku ri

myàng ashi mpirká bibai ma mpirká ri swam yan fig ku bàna.

³⁶ Aning myàng ashi mpìr, àràg barà Tayí mà wai ri myàng ashiyí níng.

Kada Aning Wà Kwonn Mpìr Bàna
(Mat 7:1-5)

³⁷ “Kada aning wà kwonn mpìr bàna. Ning má, bá wà fig ning kwonn bàna. Kada aning mam ya mpìr bu-à bibai bàna. Ning má, bá mam ya fig ning bàna tinn. Aning yafa ya mpìr. Ning má, bá yafa ya ning tinn.

³⁸ Aning ya mpìr bu. Bigné bá màg má mùmònn í wà bá ya kàng ning. Nà dig ùwài níma. Na ya hing títi, bá ya ning títi. Na ya hing ùwài, bá ya ning ùwài.”

³⁹ Yesu dinya big tinn jír káníng n rag, “Ning myàng hing barà áfau ri gbar áfau rà? Mà ádòning, big pyànà bidim pár bá kù kà á shar.

⁴⁰ Mpìr-à ma ri shwann bu, kwá kab fig mpìr-à ri tàg ku bàna. Ama wà ba tàg byann hing ku, í wà kwá shi àràg mpìr-à tàg sig ku.

⁴¹ “Sáshinn wù ri dinya jáuwú, ku í mpìr-à bibai, ama à sa kab bu bibai-à í ní níng rà? Sáshinn wù ri dinya jáuwú bu shi sig á yizuwá ní, ama à mànn jánn righing buwú shi sig ùwài níma á yizuwú ní níng rà?

⁴² Sáshinn à dinya jáuwú rag, wá wun zu ya ku bu á yizuwá ní, ama buwú ùwài níma zyun-à shi sig á yizuwú ní, à wun zu fig bàna níng rà? Wù mpìr kyinn pyànà, á zìg zu jag ma buwú ùwài níma shi sig á zuwú ní níng, àjirà á myàng kyàr, ma á zìg zu ya jáuwú buwá tinn.

Mpìr-à Nsàn Má Sa Bu-à Nsàn
(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Bín-à nsàn má wan fig awan àbai bàna. Bín-à àbai má wan fig awan nsàn bàna.

⁴⁴ Bá myàng yì bín sisàn á jir awanwá ní. Mpìr má dig fig awan ating á bín sí bàna. Mpìr má dig fig awan murbu á bín bàna. Bín-à nsàn big ri myàng yì ku awanwá ní.

⁴⁵ I barà mpìr shi áni. Mpìr-à sisàn má dang jír-à nsàn, jir kai bàna ku í mpìr pikyinn-à nsàn. Mpìr-à bibai má dang jír-à àbai, jir kai bàna ku í mpìr pikyinn àbai. Ai bu-à ma shi sig á pikyinn mpìr, í bu-à kwá dang.

Tai Mpìr Ami Tonn-à Nsàn
(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “Ning ri bar mì Shinn Luyí, Shinn Luyí. Bu-à sa ning wib fig bu-à mì ri dinya ning bàna í jir kai rà?

⁴⁷ Mpìr-à ma ri bì á byarmi ní, ma ri zim jírmi, ma wib hing jírmi, má tiya ning misaliwá á shinn mpìr zyun ní.

⁴⁸ Ku shi sig àràg mpìr-à mi sig tonn zyun, n kab zwàun hing mir tonnwá hár ku mi sig á shinn abàn. Zápìr-à ma pa kà hing á tonn-à ní, má ning fig kinn-à bàna. Bu-à sa níng, ku kab zwàun hing mir tonn-à.

⁴⁹ Mpìr-à ma bàg fig jírmi bàna, shi sig àràg mpìr-à mi sig tonnwá, n kab fig mir-à bàna. Zápìr bi n pa kà áni, kinn-à í wim wann rig-à wib.”

7

Yesu Dàb Gbam Wùn Lu Agbam Soja Zyun

(Mat 8:5-13)

¹ Barà Yesu dang vinn rig jírwa bidim par á pyànn mpirká ní, ku í yag rig-à mà finnn swann Kafarnahum.

² Sai àgbam soja zyun shi sig màhàn ma wùn luwá, zyun-à ku ri zim wàni. Wàning na sig dor, hár shi shirag kwá wù wu.

³ I byar-à hi, ku fig tai big rag Yesu ri bi. Ku swam yag àgbam Yahudawaká, jira a Yesu bi dàb gbam ya ku fàuwá níng.

⁴ To. Big vig Yesu ádàn-à, aku bi ma big, aku dàb gbam ya àgbam soja-à níng wùn luwá. Big rag, “Ku fòr hing wà á sa ya ku,

⁵ jir kai bàna ku ri zim jiryí. Ku mí ya sig yì tonn shinn kwonn, byar-à yá wib Shidun áni.”

⁶ I byar-à hi, Yesu yag ma big. Barà kwá fòr yag mà lu-à hi ní àdòning, í byar-à àgbam soja-à níng swam yag jáuwá n rag, “Shinn Luyí, àgbam sojaká rag, kada á ya òr wú shwín bàna, ku fòr fig wà wá bì á byarwá ní bàna,

⁷⁻⁸ jir kai bàna ku kinn fig wà kwá bi dig wù áyàg bàna. A dinya ku jir á byar-à à sar sig níng, jira wùn-à á luwá ní aku gbam rig. Ku yì hing, jir kai bàna ku shi sig á vù mpìr, ku má, sojaká shi sig á wùwá ní tinn. Kwa dang rag abig yag, bá yag, abig kàng bì, bá kàng bì. Hár ma fàuwá tinn, aku sa wàning kó wà bó, wàning ri sa. Ku ri zim á dang á rag aku gbam. Ku yì hing fàuwá má gbam rig wà wa dang hing.”

⁹ Barà Yesu fig jír-à níng ádòning, ku sa mamaki. Ku myàng mpirká ri bàg ku n dang rag, “Kó áyau Israila, n dig fig mpìr-à má bìr pikyinnwá á byarmi ní àràg mpìr-à níng bàna.”

¹⁰ Barà mpìr aswam káníng kàng yag níng, big yag dig fàu-à níng gbam righing.

Yesu Dàb Wim Kàng Mpìr Ma Yonki

¹¹ Nonn fig bàna, Yesu big yann sukàwá big í yag rig-à mà kauye zyun ní big ri bar Nayin. Bìr mpirká ninànn níma bàg yag sig big.

¹² Barà big bì fòr á nu nkyun finnn swann-à ní àdòning, sai big dig kwonn, big ri swann zu bì ki wunù zyun, ku áwinwá ní á

finn nàwá ni. Nàwá í uwà ki tinn. Mpirká á finn swann-à ni nìnànn nímá bi sig ma ku á bìr-à ni.

¹³ Barà Yesu myàng àdòning, ashi uwà-à níng pànn rìg kù. Ku rag, “A kig bàna.”

¹⁴ Ku yag fòr mà byar ki-à ni, n tib vù á bín-à big jag kà sig ki-à áni níng. Mpirká ri swann yag ki-à níng, í sar wann rìg-à, n sinn wann ki-à á jinn ni. Ku dang rag, “Wunù-à níng, á dù nann zu, á wim kàng ma yonki.”

¹⁵ Mpir-à wu rìghing níng, shi dù nann zu, n dang jír ma mpirká. Yesu zìg ku, n ya kàng ku nàwá.

¹⁶ Sáí zinn pànn vinn rìg big bidim pár màhàn. Big ri bar swam yan Shidun n rag, “Agbam mpir-à ri dang jír Shidun shi sig áyauyí ni tàma-à níng.” Mpirká káhi dang rag, “Shidun bi hing, jír á aku sa shang mpirká buwá.”

¹⁷ Tai Yesu níng kàng kwib vinn rìg jànn Yahudiya ma finn swannká tinn, n yag kó áni bidim pár.

*Yohanna Asàin Batisma Bib Yesu Jír
(Mat 11:2-19)*

¹⁸ Yann sukàkà bu Yohanna dinya vinn rìg Yohanna bu-à Yesu ri sa.

¹⁹ Ku bar bi yann sukàwá big pyàna. Ku swam yag big á byar Yesu ni abig bib wàning rag, “Wù í zyun-à Shidun rì dang sig rag kwá swam bi níng rà, kó ayi shi kir mpir zyun kim rà?”

²⁰⁻²¹ Sáí yann sukà pyàna dig Yesu á byar-à ku ri dàb dor-à níng. Ku dàb gbam mpirká shi sig ma dor kim kim. Mpirká wau dab sig níng, ku ri kan zu waukà á dir káníng ni. Ku ri dàb gbam àfauká tinn. Yann sukà pyàna káníng bib ku jír-à Yohanna dinya sig big níng n rag, “Wù í zyun-à Shidun rì dang sig rag kwá swam bi níng rà, kó ayi shi kir mpir zyun kim rà?”

²² Yesu dang rag, “Aning yag dinya Yohanna bukà ning myàng sig, n fig sig. N dàb gbam rìghing àfauká, big ri myàng rag ma zúbá, ò dàb gbam rìghing mpirká ma kyann sar fig kyonn bàna, big ri kyann rag, ò dàb gbam rìghing mpir àkúnnká, ò dàb gbam rìghing mpir sung àkúnnká, big ri fig rag jír, mì ri dàb wim mpirká wu rìghing, big ri dù nann zu kàng ma yonkibá, mì ri dinya mpir ashiká jír nsàn á shinn Shidun.

²³ Aning dinya ku, mpir-à ma fim fig wá bir pikyinn á byarmí ni bàna, Shidun má sa sànn ya ku.”

²⁴ Barà yann sukà Yohanna big yag rìg, sáí Yesu dinya mpirká kwonn shi sig ma ku níng jír á shinn Yohanna. Ku bib rag, “Ning yag sig mà awúnn-à ni, níng yag

myàng sig í kai rà? Ning yag myàng sig byann zyun-à wau ri gbar ning rà?

²⁵ Kó ning yag myàng sig í kai rà? Ning yag myàng sig mpir-à wir sig já sisàn nímá níng rà? Wú, mpirká ri wir já nsàn níng, í mpirká mà lu kùr-à ni.

²⁶ Ning yag myàng sig Yohanna zyun-à Shidun swam bi sig níng rà? Nn. Ayau mpirká Shidun swam bi sig níng, í Yohanna káb ni.

²⁷ I Yohanna zyun-à Shidun dang sig jír á shinnwá ni n rag, ‘Má swam bi jag mpir-à aswammí á pyànnwú ni. Kwá sa samyib ya wu gbib-à wá bàg áni.’

²⁸ Mì ri dinya ning, áyau mpirká á dunyaru bidim pár, Yohanna kab sig ni. Ama kó mpir-à títì nímá ma kà hing á byar-à Shidun má na kùrwá níng, ku kab hing Yohanna.”

²⁹ Mpirká bidim pár zìm hing jir Yesu, hár ma azig bàì jànnká. Big bidim pár big yì hing gbib Shidun sànn hing. I byar-à Yohanna wau big dir batisma.

³⁰ Iri Farisawaká ma mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni, big ngàng wá Yohanna má wau big dir batisma. Big ngàng rìg bu-à Shidun rag abig sa.

³¹ Yesu rag, “Mpirká tàma-à níng í mpir sung gbam big. Big shi sig àràg yann sung gbam big.

³² Má sa ya ning misali. Big shi sig àràg í yann títì big shi sig á fir jau-à ni. Big dinya bar dirbá n dang rag, ‘Yi gbà nggan nsàn, ama ning gbib fig jau bàna. Yì dài junn ashi, ama ning kig fig nàikitau bàna.’

³³ Yohanna jì n wa fig ma ning bàna. Ning dang rag ku í mpir wau.

³⁴ Mì Wùn Mpir Jìkwinn, mì ri jì, mì ri wa. Ning ri dang rag mì mpir finn, mì mpir apyann shin, mì jau mpir bu pyirká, mì jau mpir azig bàì jànnká.

³⁵ A byar swàm-à mpir ma ri sa, í byar-à bá yì kó ku í mpir yar.”

Uwá Ayáí Zyun Tu Bar Yesu n Wib Ku

³⁶ Wunù Farisawa zyun bar Yesu a wàning yag jì buju mà luwá ni. Ku zìm hing. Barà ku shi wann má jì buju-à àdòning,

³⁷ uwá àyáí zyun á finn swann-à ni fig big rag, “Yesu ri jì buju á lu Farisawa zyun ni.” Sáí ku zig bi byir zyun-à ri ning swinn nsàn níng á wùn àkwinn.

³⁸ Ku bí á sim Yesu ni, mì ri kig, n wir tag bar Yesu ma zàn múnwá, n tún wim rìg ma jinnwá, n mam bar Yesu, n wib ku. N zig byir-à níng n wir ku á bar-à ni.

³⁹ Wunù Farisawa-à níng kyab á kyinnwá ni n rag, “Yesu ním má mpir adang kyann jir Shidun, ái ku ním má yì rag uwá níng í uwá àyáí.”

⁴⁰ I byar-à Yesu zim ya ku, n rag, “Siman, mì ri zim ñ dinya wù bu zyun.”

I wà ku rag, “To, á dang, Malam.”

⁴¹ Sái Yesu dinya ku misali yir jír zyun n rag, “Mpir zyun ya sig mpir pyàná tonn bàì, ku ya mpir zyun 500, n ya mpir zyun 50.

⁴² Ama big dig fig bàì-à bá wa kàng ku bàna. Sái ku yafa ya rig big pyàná bidim pár. To, áyaubá big pyàná níng, í wa á ni má zim kab ku rà?”

⁴³ Siman zim n dang rag, “N myàng zyun-à tonn bàì-à úwài níma ku yafa ya sig níng, má zim kab ku í ni.”

Yesu dang rag, “Jírwá à dang níng í ábibir.”

⁴⁴ I byar-à ku myàng kàng yag uwà-à níng n dang rag, “Siman, á myàng yag uwà-à níng binn kir wann sig á jinn ni áyág. Sai-à ñ kà bi á luwú ni níng, à ya fig mì zàpir í tu barmí áni bàna, ama ku tu ya ríghing mì ma zàn mánwá, n tún wim ríghing ma jinnwá tinn.

⁴⁵ A ngàng ríghing á bib kà fig mì bu aladayí bàna, ama ku bi n bib kà ríghing mì, hár n wib mì n tu barmí. I barà ñ bi níng, ku ri wib mì.

⁴⁶ A ya fig mì byir ñ pàb á shinnmí ni bàna, ama uwà níng pàb hing mì byir-à ri níng swinn á barmí ni.

⁴⁷ N dinya wù, bu pyirká buwá ninànn níma níng, ñ yafa ya ríghing ku bidim pár, jir kai bàna ku shi sig ma kyinn azim á pikyinnwá ni. Ama mpir-à ba yafa ya ku bu títi, ku ri zim mpir títi níma, ku ri zim sàñ fig mpir bàna.”

⁴⁸ Sái ku dinya uwà-à níng rag, “N yafa ya ríghing wù bu pyirwú big.”

⁴⁹ Mpirká shi kwonn sig ma ku níng dang rag, “Mpir-à níng bó í ni rà? Hár ku ri dang rag ku yafa ya ríghing mpir bu pyirwá.”

⁵⁰ Sái Yesu dinya uwà-à níng n rag, “Kyinnwá à bir sig á byarmí ni níng, í bu-à sa ñ zig zu sig wù á bu pyirwú ni. A yag fòr ítáu.”

8

Uwàká Bàg Sig Yesu

¹ Nonn fig bàna, Yesu dù n yag kyonnwá mà finn swannká ni kim kim mà kauyeká kim kim. Ku ri dinya mpirká jir Shidun ma tai ájwár barà Shidun má na kùrwá. Yann sukáwá big dwib agban pyàná káníng yag sig ma ku í zyun.

² Ku ma uwàká káhi yag sig í zyun. I uwàká ku dàb gham sig káníng dor wàu ma dorká kim kim. Ayaubá ni uwà zyun zinnwá í Maryamu, ama big ri bar ku Magdaliya, í uwà big kan zu sig ku wàu sumpyànn á dírwá ni,

³ ma Yuwana wà Kuza wùn suká kùr Hirudus, ma Susanatu, ma uwà káhi ninànn níma big ri zig buká big shi sig ma káhi, mì ri ya Yesu ma yann sukáwá big.

Tinn Jír á Shinn Mpir-à Yag Minn Sig Za Mà Da

(*Mat 13:1-9; Mar 4:1-9*)

⁴ I byar-à mpirká ninànn níma kwonn bi á byar-à Yesu shi sig. Big bi sig mà finn swannká ni kim kim. I wà ku dinya káníng tinn jír n rag,

⁵ “Su zyun mpir zyun yag sig mà dawá ni, n yag minn za. Za-à ku minn sig níng, káhi wìr wann sig á gbi-à ni. Mpirká tib wam zu yag sig barbá áni. Ayinnbuká bi n wun jir rig za-à.

⁶ Ká ta kù kà sig á jànn abàn ni níng, nga nann zu, mì í wim wu rig-à, bu-à sa níng jànn-à yan sig títi níma á shinn abàn ni.

⁷ Yir za-à ta kù kà sig áyau sí káníng, wài hár mà wai. Sái síká wài n bim gbar gwor rig. Sa fig shinn bàna.

⁸ Ama za-à ku minn sig áyau jànn ñsàn níng, yim adau ñkwònn ñkwònn níma kab hing kàun dib-swana ma wà ku ri minn sig níng.”

I byar-à Yesu dang vinn rig jírwá n rag, “Mpir-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig.”

Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír

(*Mat 13:10-17; Mar 4:10-12*)

⁹ I byar-à yann suká Yesu big bib ku n dang rag, yir jír-à ku dang níng í kai ra?

¹⁰ I byar-à Yesu dang rag, “Bigné big zim hing aning yì barà kù Shidun shi sig áni. Ama ñ dinya sig mpirká í tinn jír, jira abig fig, ama bá yì fig yir-à bàna.

Yesu Dinya Byann Big Yir Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za

(*Mat 13:18-23; Mar 4:13-20*)

¹¹ “Wàníng í yir jír buká, ñ nìm dinya sig níng níng. Swai bu káníng í jir Shidun.

¹² Swai buká ta kù wann sig á gbi-à ni níng, shi sig àràg mpirká fig sig jir Shidun. Ama Shaitan bi tonn gban big, n gbar vim bir rig pikyinnbá, n tonn ta kà sig big á gbi-à ajànn jira kada abig bàg gbi-à má zig zu big bàna.

¹³ Swai bu-à wà ta kù wann sig á jànn-à yan sig á shinn abàn-à ni níng, shi sig àràg í mpirká fig hing jir Shidun n zim hing ma pikyinn ájwár ama big bir fig pikyinnbá áni bàna. Big zim sig títi níma. Wà shwin ma dig hing big, big í fim rig-à gbi-à Shidun.

¹⁴ Swai buká ta kù kà sig áyau sí káníng, shi sig àràg í mpirká fig hing jir Shidun, ama big ri kyab shwin dunyaru. Big ri zim

abig shi mpìr bàì, ma abig fig àjwár. Bu káníng ri kan dim big, wà bá bàg Shìdun.

¹⁵ Swai buká shi sig á jànn-à ònsàn níng, shi sig àràg mpìrká ri pànn jir Shìdun vù pyàna ma kyinn-à mìmìg mì ri sinn kà á pìkyinnbá ní mì ri sa swàm ma kàhì. Big shi sig àràg í yìr bu-à má wan awan ònsàn.

Tinn Jir á Shinn Pitila
(Mar 4:21-25)

¹⁶ “Mpir ma mònn bàg hing pitila, kwá sinn kà fig á mìr bunáwá ní bàna. Kwá sinn má zig kwài má bir dim fig àni bàna. Kwá sinn á shinn bu, jirà abig myàng àyarwá.

¹⁷ “Bu-à ba tàmm sig bidim pàr, bá zig zu bi rig á myann, bu-à ba bir dim sig bidim pàr, bá pù fim rig bu-à hi.

¹⁸ “I bu-à sa mì ri zim aning yì byann, ma aning fig. Mpir-à ma shi sig ma bu, bá ya swàb kà ya ku. Mpir-à ma bàna ma bu, kó wà títi-à ku shi sig ma kàhì níng, ba zig rig á wùwá ní.”

Na Yesu Ma Wunzàwá Big
(Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)

¹⁹ Na Yesu ma wunzàwá big bi sig á byarwá ní. Ama big dig fig pyù-à bá fòr yag bàna, jir kai bàna bir mpìrká nìnànn nímá mònn sig mà byarwá ní.

²⁰ Sáì big dinya ku n rag, “Nàwú ma wunzàwú big bi sig, big sar sig mà myann. Big ri zim abig myàng wù.”

²¹ Yesu dang rag, “Mpirká ma ri fig jir Shìdun ma ri wib, í nàmí ma wunzàmi big.”

Yesu Kan Dim Wàu Shyù
(Mat 8:23-27; Mar 4:35-41)

²² Ayúnn zyun, ku ma sukàwá big kà á kòr-à ní, ku dang rag abig pim zu yag mà vù níng-à ní mà jann. Sáì big dù n yag.

²³ Big shi sig áyau kyonn, sáì ná zig rig ku. I wà shyù pìr, wàu shyù ri gbar á zàpir-à ní. Hár kòrbá shi shirag mà sib rig.

²⁴ Sáì big yag n yag bar finn zir ku, n dang rag, “Asàin Luyí, Asàin Luyí, yi wu hing.”

I byar-à ku í finn zir-à n yan ta wàu-à nài yán, n yan ta zàpir-à nài yán tinn. I byar-à hi big í na tag wann rig-à yirr.

²⁵ Yesu rag, “Pìkyinn birná shi á ní rà?” I byar-à zinn sa rig big, í wà big dang jir ma ba dirbá, n dang rag, “Mpir-à níng í ní rà? Hár wàu ma zàpir ri wib jirwá.”

Yesu Dàb Gbam Mpir-à Wàu Dab Sig
(Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)

²⁶ Sáì big bi fòr á jànn Garasinawaká, jànn-à hi shi sig águnn vù-à níng ní. Jànn Galilì shi sig mà jann.

²⁷ Barà ku ri tig wann bi á kòr-à ní àdòning, sáì ku dig kwonn ma mpir-à wàu dab sig, í mpir-à màhàn. Wàu dab sig ku

nonn hing. Ku bàna big lu. Ku ri kyann mìr áyonn byàntí bàna. Ku ri na kyann mà amirká ní.

²⁸ Barà ku myàng Yesu àdòning, ku binn kir wann á jinn ní, n gbam nài gban n rag, “Yesu Wùn Shìdun, bu-à du wù ma mì í kai rà? Mì ri vig wù kada á ya mì shwìn bàna.”

²⁹ Bu-à sa ku vig Yesu àdòning, í jirà Yesu dinya rìghing wàu-à, n rag a wàning zu á dir wunù-à níng ní. Wàu-à níng ri sa shi ku kó ákaun. Big ri sir ku á jùr kó sarka, vùwá ma barwá, mpìrká sar sig big ri myàng ku. Ku ri síg mì ri gbar gib rig jùr-à ma sarka big sir sig ku àni níng. Wàu-à níng ri zig yag kyann ku mà awúnn-à ní.

³⁰ Yesu bib ku rag, “Zinnwú í kai rà?”

Ku dang rag, “Zinnmí í Bir.” Bu-à sa níng, wàuká hi nànn hing á dirwá ní.

³¹ Wàuká vig n vig jakàng, n dang rag, kada aku kan zu big bàna. Wà kwá kan zu big, kada aku kan yag big mà byar pyir bàna.

³² Byar-à zyùkà ri yàn ji buju á dir mwír-à ní, wàuká vig Yesu n rag, aku tìr yag big abig yag kà á dir zyùkà bó ní. Ku ya big pyù-à.

³³ I byar-à wàu káníng gáb rig dir ma wunù-à níng, n yag kà á dir zyù káníng ní. I byar-à zyù káníng shàr yag ma shàu n yag shàr kù kà rig mà nu gáin zàpir-à ní, mì wa wu vinn rig-à bidim pàr.

³⁴ Sáì mpìrká ri kan kyann zyù káníng, shàr kàng yag mà finn swann-à ní ma kauyéká tinn, n dinya mpìrká tai bar bu-à sa sig.

³⁵ A byar-à hi ní, bir mpìrká shàr kwonn bi, abig bi myàng bu-à sa sig. I wà big myàng mpìr-à big kan zu sig wàu-à á dirwá ní níng, shi sig á pyànn Yesu ní, n wir kà rìghing jà. Ku shi sig rag ma kyinnwá ònsàn nímá. I byar-à bir mpìrká shi sig níng, zinn pànn rig big.

³⁶ To. Mpirká myàng sig bu-à sa sig níng, big dinya bir mpìrká níng barà Yesu dàb gbam sig wunù-à níng àni.

³⁷ I wà kó ní vig Yesu n dang rag a wàning yag, a wàning fim big dò jir bu zinn-à wàning sa ya sig big níng. I byar-à hi ku dù n yag kà á kòr-à ní, n fim rig jànn Garasinawaká, n yag rig mà níng úwà-à ní mà jann.

³⁸ Mpir-à big kan zu sig ku wàu káníng dinya Yesu n dang rag aku ma wàning yag zyun.

Yesu ngàng,

³⁹ n dang rag, “A kàng yag mà byar yiwaiwú big ní, á dinya big bu mamaki-à Shìdun sa ya sig wù.”

I byar-à ku kàng yag, mì ri swam yan Yesu jir bu mamaki-à wàning sa sig níng.

Yesu Dàb Wìm Ki n Dàb Gbam Uwà Zyun Dor Wàjì

(*Mat 9:18-26; Mar 5:21-43*)

⁴⁰ Mpirká ri shi kir ku mà agunn zàpir-à mà jann. Ku yag fòr, big zig ku vù pyàna.

⁴¹ Sáí mpir zyun zinnwá í Yayirus, ku í àgbam á tonn bìr kwonn-à ni, ku bi n binn kir wann á pyànn Yesu ni, n vig wàníng n rag, aku ma wàníng yag zyun mà luwá ni,

⁴² jir kai bàna wùn uwàwá í nzyun níng, na sig dor, shi shirag kwá wu wu. Wùn uwà níng hi jiwá dwib agban pyàna.

I byar-à Yesu yag big Yayirus. Bìr mpirká ri tib ku.

⁴³ Uwà zyun shi sig áni. Ku nonn hing ma dor àsà wàjì. Jiwá dwib agban pyàna ma dor wàjì-à níng. Buká á vùwá ni vinn righing bidim pár á byar mpirká shi sig ma gantí. Walako mpir-à dàb gbam uwà níng.

⁴⁴ I byar-à uwà níng bònn yag á sim Yesu ni, n tib sung já wàníng. Sáí ku rag aku myàng níng, àsà wàjì-à níng í gib rig-à.

⁴⁵ Sáí Yesu dang n rag mpir-à tib ku níng, í ni rà?

Kó ni ngàng rig. Bitrus rag, “Agbamýí, í bìr yanyín káníng tib pyàr sig wù í ni.”

⁴⁶ Yesu dang rag, kai, mpir zyun tib hing ku, jir kai bàna ku fig hing gbam zu hing á dirwá ni.

⁴⁷ Uwà níng myàng kwá tàmm jànn sar fig shinnwá bàna. Dirwá ri zwab. Ku bi n binn kir wann á pyànn Yesu ni áyau bìr mpirká ni, n dinya wàníng bu-à sa ku pànn sig sung já wàníng, hár ku gbam righing á sai-à níng hi ni.

⁴⁸ Yesu dang rag, “Wùnmí, pikyinn birwú á bir sig á byarmí ni níng dàb gbam righing wù. A yag fòr mà lu-à ni itau.”

⁴⁹ Barà ku ri dang jir àdòníng, sáí ku myàng mpir zyun bi sig mà lu àgbam Yahudawaká ni n dang rag, “Ai wùnwú wu righing. Kada á sa shi rag Malam bàna.”

⁵⁰ Ama barà Yesu fig àdòníng, ku dinya Yayirus n rag, “Kada á gib kyinn bàna, á bir pikyinn á byarmí ni. Wùnwú má wim kàng rig.”

⁵¹ Barà ku yag fòr mà lu Yayirus ni, ku zim fig wá á mpir zyun bàg kà yag ku bàna, sáí Bitrus ma Yohanna ma Yakubu, sáí nà wùn-à ma ta wùn-à.

⁵² Bìr mpirká ri kíng nài ki ma nài yán wani jir shinn wùn uwà níng. Ama Yesu rag abig shi kim. Ai ku wu fig ki bàna, ku ri na aná.

⁵³ Sáí big jwann ku jonn yawari. Big yi righing wá wùn uwà-à níng wu righing.

⁵⁴ Sáí ku pànn wàníng á vù-à ni n bar wàníng n rag, “Wùnmí, á dù nann zu.”

⁵⁵ I byar-à wùn uwà-à níng í wim kàng rig-à ma yonki, n dù nann zu. Yesu dang rag, to abig ya ku buju.

⁵⁶ I byar-à nàwá ma tawá sa mamaki. Yesu twib big byur n dang rag, kada abig dinya mpir bu-à sa sig níng bàna.

9

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyàna

(*Mat 10:5-15; Mar 6:7-13*)

¹ Ayúnn zyun Yesu bar kwonn bi vinn rig yann sukàwá big dwib agban pyàna, n ya big gbam abig kan zu wàu, abig dàb gbam mpir dorká.

² I byar-à hi ku tìr yag rig káníng kó áni, abig dinya kó ni jir á shinn barà Shidun má na kùrwá, abig dàb gbam mpir dorká abig dig gbam dirbá.

³ Ku dinya káníng rag, “Kyonn-à ná kyann níng, kada aning zig tun bàna, aning zig lúr bàna, aning zig buju bàna, aning zig bài bàna, aning zig já pyàna bàna tinn.

⁴ Lu-à na kà bidim pár, aning shi màhàn, hár àyúnn-à ná dù.

⁵ Mpirká ma shà fig ning bàna, aning fim finn swann-à hi, aning pìm kyár rig àzwimká á barná ni, wàníng tàg sig rag mpir káníng ngàng sig jir Shidun.”

⁶ Sáí big dù n yag, mi ri kyann á kauyeká ni, mi ri dang jir Shidun, mi ri dàb gbam mpir dorká tinn.

Pikyinn Kùr Hirudus Gib Jir Shinn Yesu
(*Mat 14:1-12; Mar 6:14-29*)

⁷ Barà Kùr Hirudus fig tai á shinn Yesu, kyinnwá gib righing, jir kai bàna mpirká káhi dang rag, “I Yohanna wàri wu sig níng, wim kàng sig ni.”

⁸ I wá mpirká káhi dang rag, “I Iliya kàng bi sig ni.” Mpirká káhi dang rag, “I mpir adang kyann jir Shidun zyun kàng bi sig ni.”

⁹ Kùr Hirudus dang rag, “N gib kìm righing shinn Yohanna. Mpir-à mi ri fig taiwá níng í ni rà?” Hirudus ri zìm aku myàng Yesu.

Yesu Ya Mpir Dubu Swana Buju
(*Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Yoh 6:1-14*)

¹⁰ I byar-à yann aswam Yesu big kàng bi, big dinya ku buká big sa sig. Ku zig yag rig iri káníng mà swann zyun ni, big ri bar Batsaida.

¹¹ Barà bir mpirká fig tai-à big kan bàg ku. Ku shà big, n dinya big jir á shinn barà Shidun má na kùrwá. A byar-à níng hi, ku dàb gbam mpir dorká.

¹² I nànn-à hi, àyúnn-à dab gang righing, sáí yann aswamwá big dinya ku n rag, “Byar-à níng í awúnn. A dwim gáfinn dir ma mpir káníng jirà abig yag yàn buju mà daká shi yàr sig ma yi níng, ma kauyeká.

Abig yàn byar ná ma bu-à bá ji tinn, jir kai bàna buju bàna áyag.”

¹³ Ku dinya yann sukàwá big rag, “Ning ma shinn ná aning ya big buju abig ji.”

Big dang rag, “Buju bàna, íri brodi àkunn swana ma jái pyàna. Yá yag wann ya mpir káníng buju rà?”

¹⁴ Big sa hing àràg wunù dubu swana màhàn.

Yesu dang rag, “Aning dinya big abig shi wann á jinn ni kyau kyau àràg mpir dipyàna agban dwib.”

¹⁵ Big sa àdòníng. Kó ni shi wann á kyauwá ni.

¹⁶ Sáí Yesu zig brodi àkunn swana ma jái pyàna níng, n myàng yag zuwá mà wai n sa Shìdun isoko. I wà ku ngir gbànn gáfinn awín awín, n ya yann sukàwá big, abig gáfinn ya bir mpir káníng.

¹⁷ Bir mpir káníng ji hár n ji mònn rig finnbá. Yann sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg dwib agban pyàna.

Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shìdun
(Mat 16:13-19; Mar 8:27-29)

¹⁸ Su zyun Yesu shi sig á byar awù, mi ri vig Shìdun màhàn. Ku ma yann sukàwá big í zyun. Ku bib káníng rag, “Mpirká ri kyab rag mì í ni rà?”

¹⁹ Yann sukàwá big dang rag, “Mpirká kyab rag wù í Yohanna awau òr batisma, káhi dang rag wù í Iliya, káhi ri kyab rag wù í mpir adang kyann jir Shìdun áyau ká ri wu sig níng, à kàng bi sig ni.”

²⁰ Yesu bib big n rag, “Ma bigné, ning ri kyab rag, mì í ni ra?”

Bitrus dang rag, “Wù í Almasihu zyun-à Shìdun swam bi sig.”

Yesu Dinya Mpirká Barà Kwá Wu Kiwá
(Mat 16:20-28; Mar 8:30—9:1)

²¹ I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big n rag kada ba dang swann.

²² Ku dang rag, “Shi sig ájai, mì Wùn Mpir Jíkwin n wa shwín kim kim. Agbam mpirká ma agbamká ri twib swàn bu á pyàn Shìdun ni ma malamká má ngàng mì, hár bá gban rig mì, bá ji mì, áyau su sara má dù nann zu jakàng ma yonkimí.”

²³ Ku dinya mpir káníng bidim pár n rag, “Mpir-à ma ri zìm aku bàg mì, aku wann tafinn shinnwá, ma aku zig shwín-à má bi á dò jir shinnmí ni, í wà aku bàg mì.

²⁴ Mpir-à ma ri zìm shinnwá, kwá dig fig yonkiwá bàna. Ama mpir-à ma wann tafinn shinnwá á dò jir shinnmí ni, kwá dig yonkiwá.

²⁵ Wà mpir ma dig gban rig buká á dunyaru ma dig fig yonkiwá bàna, buká ku dig sig níng má swàb kà ya ku kai rà?

²⁶ Wà mpir ma shàr zunáí barà kwá dinya mpirká tàma-à níng rag ku í

mpirmí, mì Wùn Mpir Jíkwin má shàr zunáíwá tinn áyún-à ma bi hing ma gbammi ma gbam Tamí ma gbam yann aswamká bu Shìdun mà wai.

²⁷ Mì ri dinya ning jir ájai, áyauná ni, mpirká káhi má wu fig bàna, hár bá myàng sai-à Shìdun má na kùrwá.”

Barà Zwànn Yesu Vim Bir
(Mat 17:1-8; Mar 9:2-8)

²⁸ Sai-à ku dang sig jir-à níng sa hing àràg su awinyin, í wà ku zig Bitrus ma Yohanna ma Yakubu, big yag mà shinnkwinn-à ni abig vig Shìdun.

²⁹ Barà ku ri dang jir ma Shìdun àdòníng, í byar-à hi, zwànnwá í vim bir rig-à. Jáwá mìg shi karr, mi ri zwàm kpàin kpàin.

³⁰ Nonn fig bàna sáí mpir pyàna mìr gbìb zu á pyànnwá ni. Big ri dang jir ma ku màhàn. Zyun í Musa, zyun í Iliya.

³¹ Mpir pyàna káníng mìr gbìb zu sig ma gbam Shìdun. Jàbá ri mìg karr. Big ri dang jir ma Yesu áyún-à kwá yag má wu ká mà Urushalima nyàan fòr.

³² Bitrus ma jáuwá big na jànn righing pátág. Barà big rag abig finn zir níng, big myàng barà já Yesu mìg sig karr, ku ma mpir pyàna sar sig zyun.

³³ Barà mpir káníng ri fim Yesu àdòníng, sáí Bitrus dinya Yesu rag, “Asàin Luyí, barà yi shi sig áyag níng, sànn hing ayi dab apig sara, zyun aku shi í buwú, zyun aku shi í bu Musa, zyun aku shi í bu Iliya.” Ku yi fig bu-à ku ri dang bàna.

³⁴ Barà ku ri dang àdòníng, sáí akwor bi ním òm rig big. Barà akwor-à níng kà áyabá ni, sáí zinn pànn rig big.

³⁵ I byar-à hi nài jir wann bi mà akwor-à ni n dang rag, “Wàníng í wùnmí zyun-à n shig zu sig. Aning fig jirwá.”

³⁶ Barà nài jir-à níng jànn rig àdòníng, sáí big myàng Yesu sar sig, kwá áwinwá ni. I byar-à yann sukàwá big pànn shi sig jir bàna á nubá ni. Big dinya fig mpirká bu-à big myàng sig níng bàna.

Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab
Sig

(Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)

³⁷ Na kyar byar-à big tig wann bi mà shinnkwinn-à ni. Bir mpirká dig kwonn ma Yesu.

³⁸ Ayau bir-à ni mpir zyun bar nài abor, n dang rag, “Malam, mì ri vig wù á myàng wùnmí. Ku í zyun-à níng hi.

³⁹ Wàu ri sa shi ku, ku ri yan nài yán átai, wàu-à níng ri gbar ta wann ku á jinn ni. Nuwá ri bìm zu íri ashwib. Dirwá ri monn. Wàníng ri fim fonn fig ku bàna.

⁴⁰ N vig yann sukàwú big abig kan zu rig. Big kan zu yì sar fig bàna.”

⁴¹ Yesu dang rag, "Kai! Bu-à sa ning bir fig pikyinn ná á byarmi ni bàna hár táma-à níng í jír kai rà? Ning í mpir sung gban big. N sa muyar ma ning hár ákaun rà? A zìg bi wùnwú áyág."

⁴² Barà wùn-à ri bi á byar Yesu ni, wàu gbar ta wann ku á jinn ni, òrwa ri zwab. I byar-à Yesu yan ta wàu-à, n kan zu rig wàu-à á òr wùn-à ni, n dàb gban rig ku, n zìg ku, n ya kàng ku tawá.

⁴³ Mpirká bidim pár sa mamaki áshinn gban-à Shidun shi sig ma kàhi.

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Kí-à Kwá Wu

(*Mat 17:22-23; Mar 9:30-32*)

I byar-à big ri sa mamaki ma bu-à Yesu ri sa, ku dinya yann sukàwá big n rag,

⁴⁴ "Aning fig byann jírmi. Bá ya kà Wùn Mpir Jíkwin á vù mpirká ni. Bá du kà ku shwin."

⁴⁵ Ama big fig yì byann fig yìr jír-à níng bàna, jír kai bàna Shidun tám rìghing yìr jír-à hí. Big ri shàr zinn wà bá bib ku.

Yann Sukàkà Sa Yipyà á Shinn Mpir-à Mâ Shi Agbam Ayubá Ni

(*Mat 18:1-5; Mar 9:33-37*)

⁴⁶ Yann sukàwá big sa yipyà á shinn mpir-à má shi ágbam-à áyubá ni.

⁴⁷ Barà Yesu yì bu-à big ri kyab àdòning, sái ku zìg wùnshái zyun n sinn á gàuwá ni.

⁴⁸ Ku rag, "Mpir-à ma pànn hing wùn-à níng vù pyàná á jír zinnmí ni, shi sig àràg ku pànn sig mì. Mpir-à ma pànn hing mì vù pyàná, shi àràg ku pànn sig àsàin-à swam bi sig mì, jír kai bàna mpir awib-à áyauaná ni, ku í ágbam."

Mpir-à Ma Zib Fig Ning Bàna, í Mpirná
(*Mar 9:38-40*)

⁴⁹ Yohanna dinya ku rag, "Agbamyí, yì myàng hing mpir zyun ri kan zu wàu á òr mpirká ni ma zinnwú. Yì kan òr rig ku, jír kai bàna ku ri bàg fig yì bàna."

⁵⁰ I byar-à Yesu dinya ku rag, "Kada aning kan òr ku bàna, jír kai bàna mpir-à ma í mpir azibná bàna, í mpirná."

Mpirká á Kaue Zyun Mà Jànn Samariya Ngàng Jír Yesu

⁵¹ Sai-à bá zìg yag ku mà wai nyàan fòr. Ku sinn rìghing á pikyinnwá ni kwá yag mà Urushalima. Ku í yag rig-à.

⁵² Ku swam yag yann sukàwá big abig yag jag ku í ni mà kaue zyun á Samariya, jira abig dinya mpirká màhàn ku ri bi.

⁵³ Ama mpirká màhàn ngàng. Bu-à sa níng, big yì rìghing ku ri yag mà Urushalima.

⁵⁴ Barà sukàwá big Yohanna ma Yakubu myàng àdòning, big dang rag, "Shinn Luyí, wù ri zìm ayí vig Shidun aku òr

bi pyìr mà wai aku swànn gban rig mpir káníng rà?"

⁵⁵ Yesu vim bir n yan ta big.

⁵⁶ I wà big kà á pyànn, big yag rig mà kaue zyun ni.

Mpirká Zyun-à Dang Rag Bá Bàg Yesu
(*Mat 8:19-22*)

⁵⁷ Barà big ri yag á gbib-à ni, wunù zyun dang rag kwá bàg wàning byar-à wàning ma yag bidim pár.

⁵⁸ Yesu rag, "Jwànnzwamká shi sig ma sharbá, ayinnbuká shi sig ma lubá. Ama mì Wùn Mpir Jíkwin, òr bàna ma byar shu."

⁵⁹ Ku dinya wunù zyun a wàning bàg ku. Wàning dang rag, "Sai tamí ma wu hing, ma jì hing ku, í wà má bàg wù."

⁶⁰ Yesu rag, "A fim mpirká zyun-à ri bàg fig mì bàna abig jì kíbá. Buwú á yag dang jír á shinn barà Shidun má na kùrwá."

⁶¹ Mpir zyun dang rag, ku ri zìm aku bàg Yesu, ama ku ri zìm aku yag dwim gáb finn òr ma mpirká mà luwá ni mpyim.

⁶² Yesu rag, "Mpir-à ma dang rag kwá bàg fig mì táma-à níng bàna sái á pyànn, kwá òr fig byar-à Shidun má na kùrwá bàna."

10

Yesu Swam Yag Mpirká Dìb-sara Agban Dwib

¹ A sim wàning ni, Yesu shig zu mpir dìb-sara agban dwib. Ku òr yag káníng pyàná pyàná abig yag jág ku ni mà finn swannká ni, kwá bàg yag káníng.

² Ku dinya káníng rag, "Bujuká byann rìghing, ama abinnká nànn fig bàna. Aning vig Shidun Asàin da-à aku swam bi mpirká zyun-à má binn buju-à hi.

³ Aning yag. N swam yag sig níng àràg àdùnká áyau bir jwànnzwamká ni.

⁴ Kada aning zìg ashikáun bàì bàna. Kada aning zìg bà bàna. Kada aning zìg tabar bàna tinn. Kada aning gbar nànn nài bib ma mpir á gbib-à ni bàna.

⁵ Lu-à na tìg àni bidim pár aning dang rag, Shidun aku yag mpir-à níng hi wà sisàn.

⁶ Wà mpir-à ma shi sig ma pikyinn-à kyikyàr màhàn, wà sisàn-à níng má shi mà luwá ni. Wà mpir kyinn-à kyikyàr ma bàna màhàn, wà sisàn ná má kàng bi rig á byarná ni.

⁷ Aning shi á lu-à níng hi ni, kó kai bá ya níng á lu-à hi ni, ná jì ná wa, jír kai bàna mpir-à ma ri sa swàm, sànn sig wà abig ya ku buju. Kada aning yag lu zyun bàna.

⁸ Finn swann-à na kà bidim pár, ba shà hing níng, kó swai buju-à wà àni wà ba ya níng aning jì.

⁹ Aning dàb gbam mpìr dorká. Aning dinya big àyúnn-à Shidun má na kùrwá nyàan fòr.

¹⁰ Ama finn swann-à na tig ba shà fig ning bàna, aning bàg gbìkká á finn swann-à ni, aning dinya mpìrká, aning rag,

¹¹ 'Kó avír-à á finn swann-à ni ma bàg hing á baryí ni, yá pim kyàr rig, wàning tàg sig rag ning ngang jir Shidun. Ama aning yì rag àyúnn-à Shidun má na kùrwá níng, nyàan fòr bi.'

¹² Mpìrká á finn swann-à níng hi ni má wa shwìn má kab ká á finn swann Saduma.

Swannká Ngàng Wà Bá Zìg Jir Shidun (Mat 11:20-24)

¹³ "Mpìrká á Korasinu, ná wa shwìn. Mpìrká á Batsaida, ná wa shwìn. Swàm-à big sa sig á jànn ná ni níng, big nìm ma sa sig á Taya ma Sidon, mpìrká màhàn nìm má fim bu pyirbá, n nìm má shi ká á sún, n nìm má wìr àswàr jà.

¹⁴ Shwìn ná má kab bu Taya ma Sidon àyúnn-à Shidun má wá kwonnwá.

¹⁵ Ning mpìrká á Kafarnahum, ning í mpìr agbar dù shinn. Shidun má ta kà rig ning á pyir."

¹⁶ Yesu dinya yann sukáwá big n rag, "Mpìr-à ma ri fig jirná, ku ri fig jirmí. Mpìr-à ma ngang níng, ku ngang sig mì. Mpìr-à ma ngang mì, ku ngang sig zyun-à swam bi sig mì."

Mpìr Dib-sara Agban Dwib Káníng Kàng Bi Ma Ajwár

¹⁷ Mpìrká Yesu swam yag sig dib-sara agban dwib níng, big kàng bi ma pikyinn àjwár. Big dinya Yesu rag, "Asàin Luyí, wá ya bar hing zinnwú, wàuká ri wib jiryí."

¹⁸ Ku dinya big rag, "N myàng hing Shaitan kù wann bi mà wai àràg í shyù ri zwàm zu.

¹⁹ N ya hing ning gbam-à ná tib bushùwí, ná tib nai. N ya hing ning gbam á shinn azibná big ni. Bá sa fig ning bu bàna.

²⁰ Kada aning fig àjwár iri jirà wàuká ri wib ning bàna. Ama aning fig àjwár jirà big ba righing zinn ná mà lu Shidun ni mà wai."

Yesu Fig Ajwár

(Mat 11:25-27; 13:16-17)

²¹ A sai-à níng hi Awun Shidun sa Yesu fig àjwár. Ku dang rag, "I soko buwú Tamí. Wú í àsàin-à pànn sig waisháu ma byar-à á jinn ni. I soko buwú, jir kai bàna à tàmm jànn righing yir bu káníng á byar mpìr yarká ni, ma mpìrká yì sig bu. Ama à tya righing mpìrká zyun-à shi sig àràg í yann wùnshái big níng. Tamí, à sa sig àràg barà pikyinnwú ri zim.

²² "Tamí ya hing mì ayi á shinn bu bidim pár. Walai mpìr-à yì sig mì sáí Tamí. Walai

mpìr-à yì Tamí, sáí mì ma mpìrká ká ma dinya sig big barà ku shi sig áni."

²³ Ku vim bìr, n myàng yag yann sukáwá big, n bònn dinya big n rag, "Zu-à ning myàng sig níng, ning myàng sig í bu-à nsàn.

²⁴ N dinya ning jir-à níng í jir àjai. Mpìrká ri dang kyann sig jir Shidun ma kùrká big ri zim abig myàng bu-à ning myàng sig níng, ama big myàng fig bàna. Big zim abig fig bu-à ning fig sig níng, ama big fig fig bàna."

Tinn Jír á Shinn Mpìr Samariya Zyun-à Sa Sig Bu-à Nsàn

²⁵ Ayúnn zyun àgbam malam zyun ri zim aku màg màg fig Yesu. Ku sar dù nann n dang rag, "Asàin Luyí, má sa kai í dig yonki kinn kinn rà?"

²⁶ Yesu bib ku rag, "Musa ba sig doka rag í kai rà? A jangga sig áshinn rà?"

²⁷ Sáí wunù-à níng zim n rag, "Musa ba sig rag, 'A zim Shinn Luwú Shidun ma kyinn nzyun, ma gbamwú, ma yonkiwú, ma bu-à wù ri kyab á kyinnwú ni. A zim jàuwú àràg barà wù ri zim shinnwú tinn.'"

²⁸ Yesu rag, "A zim hing jir-à níng nsàn nímá, á sa kyann àdòning, wá dig yonki kinn kinn."

²⁹ Mpìr-à níng hi ri zim mpìrká abig myàng ku, ku í mpìr-à nsàn. I byar-à ku bib Yesu jir-à níng n rag, "Mpìr-à má shi jàumí í ni rà? Mpìr zyun-à sànn sig í zim í ni rà?"

³⁰ Sáí Yesu dang rag, "Mpìr zyun dù sig mà Urushalima, kwá yag mà Yariko. Ku dig kwonn ma ajwú big. Big jwi vinn rig buká ku shi sig ma káhi. Big zìg vinn rig jàwá tinn, n dab ku dab dab, n fim ku á gbìb-à ni. Dà sig títì nímá ku wu rig dà hing.

³¹ Agbam zyun ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni ri wam zu yag á gbìb-à níng hi ni. Barà ku myàng wunù-à big dab sig níng, ku vinn zu rig á kur gbìb-à ni, mi í yag rig-à.

³² A byar-à níng hi, mpìr Balawe zyun-à ri sa swàm á lu Shidun ni níng, ku má ku bi n kyig zu á kur gbìb-à ni, n yag rig tinn.

³³ I byar-à wunù Samariya zyun bi fòr màhàn. Barà ku myàng wàning àdòning, ku myàng ashi wàning.

³⁴ Ku yag màhàn, n wir kà byir ma zàn bín á byarká big dab pòr sig wunù-à níng ni, n sir gbam rig byarká big dab pòr sig ku níng ma ja, n gbar dù nann wàning, n sinn wàning á shinn aswannwánnwá ni, n zìg yag wàning á byar-à kwá tig níng ni, mi ri dàb dor wàning.

³⁵ Na kyàr byar-à ku ya àsàin lu-à bàì, dinari pyànà. Ku dang rag, 'A dàb dor

wunù-à níng. Bu-à wa dàb dorwá ma pànn sig píná, ma kàng bi hing, á dinya mì má wa wù.' "

³⁶ Yesu rag, "Ayau mpír sara káníng ni, mpír-à ajwú káníng dab nauna sig níng, íni má shi jáuwá rà?"

³⁷ Malam-à níng rag, "I wà zyun-à myàng sig ashiwá níng."

Yesu dinya ku n rag, ku má aku yag sa ádoníng tinn.

Yesu Yag Bib Kà Marta Ma Maryamu

³⁸ Yesu ma yann sukáwá big ri yag kyonná. Ku bi fòr á kauye zyun ni. I byar-à uwà zyun zinnwá í Marta, ku bar Yesu n dang rag a wàníng bi shi á luwá ni.

³⁹ Ku shi sig ma ajunntun zyun, zinnwá í Maryamu. Wàníng shi sig á pyànn Yesu, mì ri fig jír-à wàníng ri dang.

⁴⁰ Marta bó, swám buju-à ku ri sa níng zig ríghing pikyinnwá. Sáí ku bi á byar Yesu ni ku rag, "Shinn Luyí, á kyab fig wà ajunntunmí fim ya ríghing mì, má sa swám buju-à níng áwinmí ni níng bàna rà? A dinya ku aku bi sa shang mí."

⁴¹ Shinn Luyí Yesu rag, "Marta, Marta, pikyinnwú dù nann zu ríghing á shinn buká ninànn nímá.

⁴² I bu nzyun sànn kab sig. Maryamu shig zu ríghing bu-à sànn kab sig. I bu-à bá zig fig á wùwá ni bàna."

11

Yesu Tàg Mpírká Barà Bá Vig Shidun (Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Ayúnn zyun Yesu shi, mì ri vig Shidun á byar zyun. I byar-à hi wunù zyun áyau yann sukáwá big ni vig ku n dang rag, "Asàin Luyí, á tàg yi barà yá vig Shidun àràg barà Yohanna tàg sig yann sukáwá big."

² Yesu dinya big n rag, "Wà ná vig Shidun, aning dang rag, 'Tayí wà mà wai, á sa mpírká abig wib zinnwú.

Byar shu kùrwú aku bi á byaryí ni.

³ A ya yi buju àyúnn ma àyúnn.

⁴ A yafa ya yi bu pyírká yi ri sa, àràg barà yi ri yafa ya mpírká ri sa yi bu-à bibai níng.

Kada á fim yi ayi sa bu-à bibai bàna.' "

⁵ Ku dinya big misali jír zyun, n rag, "Mpír zyun shi sig ma jáuwá zyun. Ku yag á byar wàníng ni á yau fi-à ni, n vig wàníng, n dang rag, a wàníng ya zu ku agir brodi sara,

⁶ jír kai bàna kyinn zyun tig sig á byarwá ni, ku bàna ma bu-à kwá ya wàníng.

⁷ Jáuwá má zim ya ku ma dang rag, 'Kada á sa shi mì bàna. Bigmí, n kig ríghing nu nkyunmí. Yi ma yanká bigmí

big na wann ríghing. Má dù sar fig ní ya wù bu zyun bàna tàma-à níng.'

⁸ N dinya níng, wà wàníng ma dù fig jirà ku í jáuwá bàna, ama wàníng má dù jirà mpír-à níng ri sa shi ku.

⁹ Mì ri dinya níng, aning vig, bá ya níng. Aning yàn, ná òg. Aning kwib nu nkyun-à, bá pù ya níng.

¹⁰ Mpír-à ma vig hing, bá ya ku. Mpír-à ma yàn hing, kwá òg. Mpír-à ma kwib hing nu nkyun-à, bá pù ya ku.

¹¹ Níng mpírká shi sig ma yann, wà yanká buná ma vig níng jái, ná ya big bushùwí rà?

¹² Kó wà ba vig kìn kwinn, ná ya big í nai rà?

¹³ To. Aning myàng, níng zyun-à níng í mpírká bibai má, níng yi hing barà ná ya yanká buná big bu-à nsàn, n bi bib Shidun zyun-à í Tayí mà wai, kwá ya mpír-à ma ri vig ku Awun Kyìkàrwá."

Yesu Ma Kùr Wàuká

(Mat 12:22-30; Mar 3:20-27)

¹⁴ Ayúnn zyun Yesu ri kan zu wàu á dir mpír zyun ni. Wàu-à níng ri kan òm mpír-à níng wà dang jír. Barà Yesu kan zu rig wàu-à níng, wunù-à níng dang rag jír. Bir mpírká màhàn níng sa mamakí.

¹⁵ Ama mpírká káhi dang rag, ku ri kan zu wàuká níng ma gban Baalzabul kùr wàuká.

¹⁶ Mpírká káhi ri zìm abig màg màg fig ku. Big vig ku n dang rag, aku tiya big bu-à má ya big mamakí, jirà abig yi ku bi sig mà byar Shidun ni àjai.

¹⁷ Ku yi ríghing bu-à big ri kyab á pikyinnbá ni. I bu-à sa, ku dang rag, "Jànn-à ma gáb finn hing shinnwá byar pyàná, ba ri gbib shùr, jànn-à hi má nonn fig bàna. Finn lu-à ma gáb finn hing kyau pyàná, finn lu-à hi má nonn fig bàna tinn.

¹⁸ Shaitan ma gáb finn hing kyau pyàná, kwá sa sar fig bu bàna. Mì ri dinya níng jír-à níng, jír kai bàna níng dang rag, mì ri kan zu wàuká ma gban Baalzabul.

¹⁹ Aning dinya mì, mpírká buná ri kan zu wàuká ma gban ni rà? Big ri kan zu ma gban Shaitan rà? A jír shinn wàníng ni, bá wà níng kwonn.

²⁰ Shi fig àràg barà níng ri dang bàna. Mì ri kan zu wàu káníng ma gban Shidun. Wàníng ri tàg rag byar shu kùr Shidun bi hing á byarná ni.

²¹ "Wà mpír gban zyun ma sar sig á luwá ni ma tàu ma big, ma ri myàng kwonn ma buká buwá big, buká buwá big má jànn fig bàna.

²² Wà mpír-à ma gban kab ku ma bi hing, ma tushwar vinn ríghing bu-à ku sar gban sig áni, wàníng má zig vinn rig buká buwá big, má gáb finn vinn rig.

²³ “Mpir-à ma bàg fig mì bàna, ku í mpir azlbmí. Mpir-à ma zà kwonn shang fig mì zaká bumí bàna, ku í àsàin-à ri sa yam kifinn.”

Barà Wàu-à Kàng Bi
(Mat 12:43-45)

²⁴ “Wà wàu ma zu hing á dir mpir, kwá yàn byar-à aku shì ngàng awunwá, ama kwá díg fig bàna. Kwá dang rag kwá kàng yag rig mà byar-à ku nim zu bi sig.

²⁵ Kwá kà kàng yag hing mà dir mpir-à níng ni, kwá dang rag lu-à sán hing, n kyàr hing.

²⁶ Kwá yag, má yag dinn zig bi wàu sumpýànn, ká bai kab ku. Bá shì màhàn. Mpir-à níng má wa kab shwín tàma-à ning ma wàri.”

Mpirká Ma Ri Wib Shidun, í Mpirká Shidun Má Sinn Big á Byar Nsàn

²⁷ Barà ku ri dang jír àdòning, uwá zyun áyau bìr-à ni, dang jír ma gbam, n rag, “Uwá mà sig wù n pyag gbam sig wù níng, kwá fig àjwár.”

²⁸ Ama Yesu dang rag, “Mpirká ri fig jir Shidun mì ri wib níng, í mpirká má fig àjwár.”

Yesu Dang Rag Kwá Sa Aràg Barà Yunana Sa Sig
(Mat 12:38-42)

²⁹ Barà bìr mpirká ri bi swàb kà á byar Yesu, ku dang rag, “Mpirká á jànn-à ni tàma-à níng, big ri sa bu-à bibai. Big ri vig mì bu-à má ya big bu mamaki. Má sa ya fig big bu mamaki bàna, sai àràg bu Yunana.

³⁰ Barà Yunana shì sig á finn jái su sara níng, í barà mì má, má sa áni àdòning tinn. Barà Yunana kàng sig bu mamaki á byar mpirká mà Nineve níng, í barà mì má mì Wùn Mpir Jikwinn, mà sa mpirká á jànn-à tàma-à níng áni tinn.

³¹ Uwá zyun-à í kùr ùwài mà agunn áyunn sán kyùr, ku bi sig mà byar zyun ni pyunn ninonn nímá, àjirà aku myàng íri yar-à Sulemanu shì sig ma kàhi. Ama tàma-à níng zyun-à kab sig Sulemanu shì sig áyág, ama mpirká tàma-à níng ri zìm fig abig fig jirwá bàna. Jir wáníng uwá-à níng má dang tir mpirká tàma-à níng mà byar-à bá wa kwonn-à níng.

³² Ayúnn-à Shidun ma wá kwonnwá, mpirká ri á Nineve mà dang tir níng mpirká tàma-à níng, jir kai bàna wá Yunana dinya big jir Shidun níng, big dà fim ríghing bu pyirbá. Mpir-à kab Yunana shì sig níng. Ama níng dà fim fig bu pyirná bàna.

Zuyí í Ayar Diryí
(Mat 5:15; 6:22-23)

³³ “Mpir má mònn bàg pitila má bir dim fig kwài áni bàna. Kwá sinn kà fig á shar

bàna tinn. Ama kwá sinn á shinn bu jirà pyir-à aku yar wann bi, mpirká abig myàng áyarwá.

³⁴ Zuyí shì sig àràg í áyar diryí. Wá zuyí ma ágbam, diryí bìdim pàr má yar yà zu rig. Ama wá zuyí ma sán fig bàna, diryí má yar la fim fig bàna.

³⁵ Aníng zìm áyar á dirná ni. Kada aníng zìm fi bàna.

³⁶ Wá dirná ma shì sig mà áyar, fi bàna, áyar-à níng má sa yar gban rìg dirná, àràg barà pitila ri yar ya yì níng.”

Yesu Dang Bu-à Farisawaká Ma Malamká Ri Kyab á Pikiyinnbá Ni
(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

³⁷ Barà Yesu dang vinn rig jír-à àdòning, mpir Farisawa zyun bar ku, aku yag ji buju mà luwá ni. I byar-à Yesu kà yag, n yag shì wann.

³⁸ Ama Farisawa-à níng myàng Yesu tu fig vùwá bàna, ku sa mamaki.

³⁹ I byar-à Shinn Luyí Yesu dinya ku, n rag, “Níng Farisawaká, níng shì sig àràg akpa big ri tu kyàr íri kwìb-à. Finn-à mà yau í jín. I barà níng má, níng mònn sig íri bu pyir.

⁴⁰ Níng í mpir àning big, níng yì fig wá Shidun àsàin-à sa sig kwìb-à níng, í àsàin-à sa sig finn-à bàna rà?

⁴¹ Níng í mpir jiju. Aníng sa bu-à nsàn á byar mpir ashiká ni, ma wá ná shì mpir jiju. Wá na sa hing àdòning í wá ná shì mpir pikiyinn-à sisàn á pyànn Shidun.

⁴² “Níng Farisawaká, buká níng ri sa níng, sán fig bàna. Ná wa shwín. Níng ri sa fig bu-à nsàn ma mpirká bàna. Ku má, níng ri zìm fig Shidun ma pikiyinn nzyun bàna. Ayau buká níng shì sig ma kàhi kyau dwib níng, níng ri ya Shidun kyau zyun, hár ashítá ma jì byù. Bu-à sán kab sig bàna, aníng zìm Shidun, aníng zìm mpir.

⁴³ “Níng Farisawaká, ná wa shwín. Níng ri zìm byar shu ágbam á tonn bìr kwonn-à ni. Níng ri zìm abig wib níng mà fir ati-à ni tinn.

⁴⁴ Ná wa shwín. Níng shì sig àràg amir byar-à mpirká ri kyann wam zu áni, big yì fig bàna.”

⁴⁵ Ayau malamká ni, zyun dang rag, “Malam, wa dang hing àdòning, wù ri swau yì tinn.”

⁴⁶ Yesu rag, “Níng malamká ri tàg tarkada Shidun, ná wa shwín. Níng zig swánn lilib nímá, n zig n sinn kà sig á shinn mpir káníng ni, big ri tàng kyann ma kàhi. Níng swann shang fig big bàna, kó títi nímá.

⁴⁷ Ná wa shwín. Níng ri sa samyib amir mpirká rii dang kyann jir Shidun, ká yàkúná big ri gban sig.

⁴⁸ Ning zìm hing bu-à yàkúná big ri sa sig, wato big gban mpírká rii dang kyann jir Shìdun. Ning bó, ning ri sa samyib amir-à.

⁴⁹ I bu-à sa sai-à ri Shìdun zyun-à shi sig ma yar ning, dang jír wá n rag, kwá swam ya bi big mpírká má dang jír wá ma yann aswamká buwá. Bá gban káhi, bá du kà káhi á shwìn.

⁵⁰ Mpírká tàma-à níng, ná wa shwìn á jir shinn mpírká rii dang jir Shìdun big ri gban sig, tun sai-à big ri mà m sig dunyarú.

⁵¹ Mpírká tàma-à níng, ná wa shwìn bu-à pànn sig daka á ki Habila hár ki Zakariya, zyun-à big ri gban sig áyau byar-à big ri twib swànn bu mà lu Shìdun.

⁵² “Ning malamká ri tàg tarkada Shìdun, ná wa shwìn. Ning zig rìghing bu-à big ri pù nu nkyun-à áni, byar-à mpírká má dig yar. Ning ngàng wá ná kà màhàn, ning kan dim rìghing mpírká ri zìm abig kà màhàn.”

⁵³ Barà Yesu zu bi á lu-à ni àdòning, sai malamká ma Farisawaká ri swau ku, big ri bíb ku jir á shinn buká nínànn nímá.

⁵⁴ Big ri wonn ku, big ri zìm abig pànn ku ma jir buká ku ním mà dang níng.

12

Yesu Dinya Mpírká Abig Gbar Dù Shinn Bàna

(Mat 10:26-27)

¹ I byar-à mpírká nínànn nímá sar kàng kwìb sig ku áni. Big sa hing dubu nínànn nímá. Káhi ri tib bar dirbá. Yesu dinya yann sukáwá big n rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning bir pikyinn ná á yisti Farisawaká ni bàna, big í mpírká ri dang jir nu pyàná. Big sinn sig shinnbá àràg big í mpír-à nsàn, ama big í mpír nsàn bàna.

² Bu-à ma shi sig bu bònn tà m, má zu bi rig á myann, mpírká má yì rig.

³ Bu-à mpír ma bònn dang sig má zu bi rig á myann, mpírká má fig vinn rig. Bu-à mpír ma shàm dinya sig jáuwá mpírká má fig rig.

Aning Shàr Iri Shìdun

(Mat 10:28-31)

⁴ “Mì ri dinya ning, ning jàumí big, aning shàr zinn mpírká má gban ning bàna, jir kai bàna bá gban íri wì dirná átai, ama bá sa fig bu-à má kab gban bàna.

⁵ Má dinya ning mpír-à ná shàr, aning shàr Shìdun. Na wu hing ku shi sig ma gban-à kwá ta kà ning á lu pyir. Ajai, mì ri dinya ning aning shàr zinnwá.

⁶ “Ning yì fig wá ayinnbu swana bá wann tafinn sule pyàná bàna rà? Ai kó áyau ayinnbu káníng ni Shìdun má mà m jànn fig kó ñzyun bàna.

⁷ Kó jinnká á shinn mpír má, Shìdun wànn vinn rìghing. To kada aning shàr zinn bàna. Ai ning kab hing ayinnbuká nínànn nímá.

Aning Dinya Mpírká Rag Ning Ri Bàg Yesu

(Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ “Mì Wùn Mpír Jíkwin, mì ri dinya ning wá na dinya hing mpírká rag ning í bu Yesu, mì má má dinya yann aswamká bu Shìdun má wai rag ning í bumí tinn.

⁹ Ama mpír-à ma ngàng hing mì, mì Wùn Mpír Jíkwin, má ngàng ku á pyànn yann aswamká bu Shìdun ni mà wai.

¹⁰ “Mpír-à ma dang hing jír-à bibai á shinn Wùn Mpír Jíkwin, Shìdun má yafa ya ku. Ama mpír-à ma dang hing jír-à bibai á shinn Awun Shìdun, Shìdun má yafa ya fig ku bàna.

¹¹ “Sai-à ba zig yag hing ning mà pyànn àgbamká má tonn bir kwonn-à ni, kó mà pyànn agib jír, kó mà pyànn àgbam jànnká, aning shàr zinn barà ná dang jì jír bàna.

¹² Awun Shìdun má tàg ning yar bu-à ná dang á sai-à hi ni.”

Anam Jír á Shinn Mpír Bài Zyun-à Bàna Ma Kyinn

¹³ Ayau bir mpírká ni, sái mpír zyun dinya Yesu rag, “Malam, á dinya mpírmí aku gáb finn ya yi bu ki tayí.”

¹⁴ I byar-à Yesu zìm ya ku, n dang rag, “Mpír-à sinn kà mì ní gáfinn ya ning bu ki taná í ni rà?”

¹⁵ Ku dang jakàng n rag, “Aning fig, kada aning sinn pikyinn ná á buká á dunyarú bàna, jir kai bàna buká á dunyarú má ya fig yì yonki bàna.”

¹⁶ I byar-à Yesu dinya big tinn jír n rag, “Mpír bài zyun dawá sà n sig wàni, ku dig sig buju ùwàì nímá.

¹⁷ Ku kyab á kyinnwá ni n rag, ‘Má sa á shinn rà? N dig fig byar-à má wir kà bujuká bumí bàna.’

¹⁸ Sái ku kyab ku rag, ‘N yì hing bu-à má sa tàma-à níng. Má dab gbànn rig vonnká bumí bidim pár, má mì kàng àpyúká ùwàì nímá. Má ngàng kà gban rig bujumí áni bidim pár.

¹⁹ I wá má dinya shinnmí rag, ñ shi sig ma bu ùwàì nímá, hár bu káníng má fòr jì nínànn nímá. To, má shi ngàng, má jì má wa, má fig àjwár.’

²⁰ Barà ku dang àdòning, Shìdun dinya ku rag, ‘Wù í mpír-à bàna ma kyinn. A fi-à níng ni bá zig rig yonkiwù. Tàma-à níng ma buwú á yàn dig sig ning má shi í bu ni rà?’ ”

²¹ I byar-à Yesu dang vinn rig jír wá n rag, “To, wàning má, í barà mpír-à ma ri yàn

ya shinnwá bu nínànn nímá, ku bàna ma gbìb bu zyun á pyànn Shìdun.”

Shìdun Má Ya Mpirká Ri Bàg Ku Bu-à Big Ri Zim

(Mat 6:25-34)

²² I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big n rag, “Jir wàníng í bu-à sa mì ri dinya ning kada aning kyab jír á shinn byar shuná ni bàna, kó buju-à ná ji, kó jà-à ná wir kà á dirná ni.

²³ Yonki kab hing buju, dir kab hing jà-à mpir má wir.

²⁴ Aning myàng ayinnbuká, big ri tàg fig buju bàna, big ri binn fig buju bàna, big bàna big vonn, ama Shìdun í àsàin-à ri pyag big. Ning kab sig ayinnbuká ini.

²⁵ Wà ning ma ri kyab jír, jír kyabná má swàb kà ya fig ning yonki bàna.

²⁶ Ná sa sar fig bu títi àràg wàníng bàna, bu-à du ning ma wà ùwàì í kai rà?

²⁷ Aning myàng awu buká barà big ri wài áni. Big ri sa fig swàm bàna. Big ri pinn fig shwam bàna tinn. Mì ri dinya ning jir àjai, Sulemanu ma bàiká ma jàkà ku shi sig ma kàhi níng, sànn fòr fig awu bu káníng bàna.

²⁸ Shìdun í àsàin-à ri sa byannká abig shi òsàn, kó wà bá shi nonn fig bàna má. Wà má àdòníng, ning yì fig wà Shìdun má ya ning jà ná wir bàna rà? Bu-à sa ning ri bir fig pikyinn ná á byar Shìdun ni bàna í jir kai rà?

²⁹ “Kada aning kyab bu-à ná ji kó bu-à ná wa á pikyinn ná ni nínànn nímá bàna.

³⁰ I mpirká ri bàg fig Shìdun bàna níng, big ri kyab ni bu-à bá ji má wa. Ama bigná Taná Shìdun yì hing bu-à ning ri zìm, kwá ya ning.

³¹ Ama aning bir pikyinn ná á byar Shìdun. I ku kwá ya ning ni bu-à ning ri zìm.

Shìdun Ri Zim Ayi Ya Mpir Ashi Bu

(Mat 6:19-21)

³² “Yanká bumí big, kada aning shàr zinn bàna. Shìdun ri fig àjwár ma ning. Ná dìg byar shuwá, byar-à ku na sig kùrwá.

³³ Aning wann tafinn rig buká buná, aning zìg bàì-à aning ya mpir ashiká. Na sa hing àdòníng, shi sig àràg ning sinn ya sig shinn ná ashikáun bàì-à má vinn fig ávinn bàna mà wai byar-à ajwú má fòr yag fig bàna, byar-à ayigkwàì má yìg ji sa bai fig bàna. Na sa hing àdòníng, ná dìg kab kàhi mà wai.

³⁴ Byar-à buká buná ma shi sig, í byar-à kyinn ná má shi màhàn tinn.

Aning Shi Kir Ayúnn-à Yesu Má Kàng Bi

³⁵ “Aning sar gbam samyib á swàm ná, aning shi samímyib

³⁶ àràg barà yann suká á lu ri shi kir àyúnn-à shinn lubá má kàng bi mà lu ban-à ni. Kwa kàng bi hing, kwá dìng nu nkyun-à, bá pù ya ku aku kà bi.

³⁷ Mpirká ma ri sa ya shinn lubá swàm, shinn lubá ma kàng bi ma dìg big àzír bá fig àjwár. N dinya ning shinn lu-à má dinya big abig shi wann á jinn ni, kwá sir gbam dirwá jirà aku ya káníng buju.

³⁸ Fàu káníng má fig àjwár wà shinn lubá ma bi áyau fi, kó yau fi ma wam zu rìghing, wà ba shi sig àzír ba ri shi kir ku.

³⁹ Ama ning yì hing wà àsàin lu nìm ma yì hing wà ajwú má bi, ku nìm má shi àzír má myàng kwonn ma luwá jirà ajwú aku kà á luwá ni bàna.

⁴⁰ Aning shi àzír. Mì Wùn Mpir Jíkwinn, má bi á sai-à ning kyab fig rag má bi bàna.”

Tinn Jir á Shinn Fàu-à Má í Fàu Gwangga

(Mat 24:45-51)

⁴¹ I byar-à Bitrus bib ku n rag, “Asàin Luyi, tinn jír-à níng wù ri dang ma yì rà, kó wù ri dang big mpirká bidim pár rà?”

⁴² Yesu dang rag, “Fàu-à shi sig big yar, n shi sig big gwangga í wà áni rà? Asàin lu ma dìg hing fàu-à shi sig big gwangga, kwá ya kà luwá á wù wàníng ni, a wàníng ya fàuká dà níng buju kó àkaun.

⁴³ Asàin lu-à ma ya sig fàuwá swàm, kwa kàng bi kwa dìg wàníng ma ri sa, fàu-à hi má fig àjwár.

⁴⁴ Mì ri dinya ning jir àjai, kwá sinn kà wàníng á wàníng myàng kwonn big buká ku shi sig ma kàhi bidim pár.

⁴⁵ Ama wà fàu-à hi ma dang rag, àsàin luwá má kàng bi fonn fig bàna, wà kwa kà ma ri dab fàuká kádà ning wunùkà ma uwáká, wà kwa ji ma wa, ma ri wa pyann shin,

⁴⁶ àyúnn-à àsàin lu fàu-à níng má kàng bi áni, fàu-à níng má yì fig àyúnn-à hi bàna. Kwá zìg fàuwá níng má sinn kà mà byar-à bá sinn mpirká ri fig fig sung bàna níng.

⁴⁷ “Fàu zyun-à ma yì hing bu-à àsàin luwá ma ri zìm aku sa, ama kwa sa fig bàna, bá dab ku gbàr ùwàì nímá.

⁴⁸ Ama fàu zyun-à ma yì fig bu-à shinn luwá ri zìm aku sa bàna, ama kwa sa hing bu-à ma fòr hing wà bá dab ku gbàr, bá dab ku gbàr títi nímá. Mpir-à ba ya sig ku bu-à ùwàì, sànn sig abig dìg bu-à ùwàì á byarwá ni.

A Jir Shinn Yesu Ni Mpirká Má Gàb Dir

(Mat 10:34-36)

⁴⁹ “N bi sig í tai swànn pyir á dun-yaru, mì ri zìm àràg pyir-à hi nìm swànn rìghing.

⁵⁰ N yì hing shwin nínànn nímá shi sig á pyànnmí ni. Bá sinn kà mì áyau shwin

àràg barà big ri sinn kà mpìr áyau zàpìr mì ri wau ku dir batisma.

⁵¹ Ning ri kyab rag ò bi síg jirà ò jùn kwonn mpìrká í byar òzyun rà? N bi síg jirà ò gáfinn mpìr.

⁵² A pyànn ná-à níng mpìr swana ma shi sig áyau lu zyun, bá gáfinn rig big áni kyau pyàná. Kyau zyun mpìr pyàná, kyau zyun mpìr sara.

⁵³ Ta má ngàng wùnwá, wùn má ngàng tawá. Na má ngàng wùnwá, wùn má ngàng nawá. Jwáu má ngàng wà wùnwá, wà wùn má ngàng na nuwá."

Barà Ná Myàng Yì Ayúnn-à Bu Má Sa (Mat 16:2-3)

⁵⁴ Yesu dinya bir mpìr káníng n rag, "Wà na myàng waisháú-à ma pir hùng, níng ri dang rag shyù má tab. I wà shyù-à hi ri tab.

⁵⁵ Wà na myàng apírpi ma ri nim kwonn, níng ri dang rag sònn byafàn nyàan sa, í wà sònn byafàn-à hi ri sa.

⁵⁶ Ning í mpìrká ri tonn gban mpìr. Ning yì hing barà ná dang jír á shinn waisháú ma jànn-à á jinn ni, ama níng yì fig bu-à má sa tàma-à níng bàna níng í jir kai rà?

Aning Dang Byann Rig Jirná Mpyim Jirà Kada Abig Zig Yag Ning Mà Pyànn Agib Jir Bàna

(Mat 5:25-26)

⁵⁷ "Bu-à sa níng yì fig barà ná kyab bu-à ònsàn bàna í jir kai rà?

⁵⁸ Mpìr ma bar sig wù á pyànn agib jír, bu-à wá sa bàna, aning ma ku dang ma jír á ghib-à ni mpyim, jirà aku zig yag wù mà pyànn agib jír-à ni bàna. Kwa zig yag hing wù mà pyànn agib jír-à ni, agib jír-à má zig wù má ya kà wù á vù asir dir. Bá kig wù á tonn fi.

⁵⁹ Mì ri dinya wù, bá fim fig wù bàna, sái wà wa wa righing bàì-à ba yàn á vùwù ni."

13

Wà Na Fim Fig Bu Pyirká Ning Ri Sa Níng Bàna, Ná Wu Vinn Rig

¹ A sai-à níng hi, mpìrká shi sig màhàn dinya Yesu tai á shinn mpìrká á Galili, ká Bilatus du ká sig big gban sig big á sai-à big ri twib swànn bu mà lu Shidun.

² I byar-à Yesu bib big n rag, "Ning ri kyab rag, mpìrká á Galili ká big gib gban sig níng, bu pyirbá kab ni bu mpìrká dà níng, í bu-à sa big gib gban sig big níng rà?

³ N dinya ning, í àdòning bàna. Wà na fim fig bu pyirná bàna fa, ná wu vinn rig bidim pár.

⁴ Mpìr dwib agban awinyinká mà Siluwam, ká tonn-à big mi sig lilor nímá mà wai, wim wann big á dir-à ni n gban

rig big níng, ning ri kyab rag big sa káb ni mpìrká á Urushalima bu pyir rà?

⁵ N dinya ning, ái í àdòning bàna. Wà na dàfinn fig bu pyirná bàna, ná wu vinn rig káb."

Jír á Shinn Ating-à Ri Wan Fig Awan Bàna

⁶ I byar-à Yesu dinya big tinn jír zyun. Ku dang rag, "Mpìr zyun jann sig bin ating zyun. Ayúnn zyun, ku yag aku pyib awan-à. Ku dig fig awan áni bàna.

⁷ I byar-à ku dinya mpìr-à ri myàng da-à níng n rag, 'A myàng, jimí jana-à níng sara mì ri bi áyág ò dig fig awan ating-à níng bàna. A gib ta wann rig á jinn ni. Sáshinn bín-à níng má sar òim byar átai rà?'

⁸ I byar-à wunù-à níng dinya àsàin luwá n dang rag, 'Shinn Lumí, ayi fim ma bín-à níng ji zyun, ayi myàng, má nám kyàr samyib rig mìrwá, má sib ká jànn á mìrwá ni, má wìrká gantú áni.

⁹ Ma wan hing ji-à ri bi níng, to. Wà ma wan fig bàna, ayi gib ta wann rig mìr-à á jinn ni. "

Yesu Dàb Gbam Uwà Zyun Ayúnn-à Big Ri Shi Ngàng Ani

¹⁰ Ayúnn Asabar Yesu ri tàg mpìrká mà tonn bir kwonn bu Yahudawaká ni.

¹¹ Uwà zyun màhàn wàu dab sig ku, ku na sig dor ji dwib agban awinyin, ku ri kyann lafinn fig bàna.

¹² Yesu myàng ku, n bar ku aku bi, n rag, "Uwà níng, dorwú gbam righing."

¹³ Yesu sinn vùwá á shinn uwà níng ni. A byar-à níng hi, wàning kyann lafinn dirwá, n wib Shidun.

¹⁴ Ama àgbam-à ri sa swàm mà tonn bir kwonn-à ni níng, nànn Yesu àgùn, jir kai bàna wàning dàb gbam sig uwà-à níng àyúnn Asabar. Ku dinya mpìrká n rag, "Su sùnnjin shi sig wà mpìr má sa swàm. Aning bi á àyúnn káníng hi abig dàb gbam ning. Ama kada aning bi àyúnn Asabar bàna."

¹⁵ Yesu dang rag, "Ning í mpìr agbar dù shinn. Ning ri finn fig bu apyagká buná mi ri ya fig big zàpìr àyúnn Asabar bàna rà?

¹⁶ Uwà níng í swai Ibrahim. Shaitan sir ku n du ká ku dor ji dwib agban awinyin. Kó sànn fig wà ò finnn zu ku àyúnn Asabar bàna rà?"

¹⁷ Barà Yesu dang àdòning, sai mpìr azìbwá big fig zunáí. Ama mpìrká dà níng fig àjwár ma swàm ká Yesu sa sig.

Mpìrká Ri Bág Shidun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yir Masita Ri Wài Ning

(Mat 13:31-32; Mar 4:30-32)

¹⁸ Yesu dang rag, "Má mam kùr Shidun ma kai rà? Má dinya ning barà kùr Shidun shi sig áni.

¹⁹ Kùr Shìdun shi sig àràg í yìr awan bu títi nímá, big ri bar í masita. Mpir zyun zig n yag minn sig mà dawá ni. Bu-à ku minn sig níng, wài n kàng bín. Ayinnbuká sa sig lubá á atàm bín-à hi ni. I barà byar-à Shìdun ri na kùrwá má swàb kà áni.”

Mpir Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yisti Ri Lib Swàb Kà
(Mat 13:33)

²⁰ Yesu dang rag, “Ma mam kùr Shìdun ma kai rà? N dinya ning.

²¹ Kùr Shìdun shi sig àràg í yisti bu-à ri lílib. Wà uwá zyun ma zig hing yisti, ma ta kà hing á mìg tasa sara, mìg-à má ji bànn mà lib swàb kà.”

Jir á Shinn Nu Nkyun-à Ya Fig Aya Bàna
(Mat 7:13-14, 21-23)

²² I byar-à ku dù mà byar-à hi, ku ri yag kyonnwá. Bu-à pànn sig daka mà finn swann-à ni, hár mà kauyéká, agunn-à yág mà Urushalima, ku ri tàg mpirká jir Shìdun.

²³ Mpir zyun bib ku, n dang rag, “Shinn Luyí, mpirká má dig yonki kinn kinn níng nànn fig bàna rà?”

I byar-à ku dinya káníng rag,

²⁴ “Mì ri dinya ning, aning sa pyù-à aning kà á nu nkyun-à ya fig aya bàna, jir kai bàna mpirká ninànn nímá má yàn pyù-à abig kà, bá dig fig bàna.

²⁵ Asàin lu-à má dù nann zu má kig òm rìghing nu nkyun-à, ná sar sig mà myann mì ri kwib nu nkyun-à abig pù ya ning aning kà, ná bar mà dang rag, ‘Shinn Luyí, á pù ya yi nu nkyun-à.’ Kwá dang rag ku yi fig byar-à ning bi sig bàna.

²⁶ Ná dang rag ning yì hing ku, ning ji kwonn hing buju ma ku, hár ku tàg hing ning bu á gbìb luná ni.

²⁷ Kwá dang rag, ‘Wì, nì yì fig ning bàna, nì yì fig byar-à ning bi sig bàna. Aning dù á pyànnmí ni, ning í mpirká ri sa bu-à bibai.’

²⁸ Ayúnn-à na myàng hing Ibrahim ma Ishaku ma Yakubu ma mpirká ri dang kyann jir Shìdun ma shi sig mà lu Shìdun ni, bigné bá kan ning. I byar-à ná yì, ná kig nàikitá, ná zwàm kà wù á nginn wàni, ning yì rag hing bu dig hing ning.

²⁹ Mpirká má bì mà shinn swann, bá bì mà mìr swann, bá bì mà gàu swann agunn vìm nu, ma agunn vìm sùr. Bá shi kàng kwib byar-à Shìdun má na kùrwá. Bá ji buju màhàn. Ama bigné ná yag fòr fig mà byar-à hi ni bàna.

³⁰ Aning fig, mpirká ninànn nímá ká shi sig mpir úwài tàma-à níng, bá kàng mà sim. Mpirká kinn fig bu bàna níng, má yag mà pyànn.”

Yesu Fig Fig Ajwár Ma Mpirká á Urushalima Bàna
(Mat 23:37-39)

³¹ Ayúnn-à níng hi, sái Farisawaká bi n dinya Yesu rag aku dù kíni, jir kai bàna kùr Hirudus ri zim a wàning gban rig ku.

³² Sái ku dinya káníng rag, “Aning yag dinya jwànnzwam-à níng rag, mì ri sa ma swàm áyau janá-à níng ma akin. Mì ri kan zu wàu, mì ri dàb gban mpirká tinn. Akin níng má, má shi àdòning, sái azinn í wà swàmmí má vinn.

³³ Ama ma yag kyonnmí janá-à níng mà Urushalima. Má fòr azinn, jir kai bàna sànn fig wà abig gban mpir-à ri dang kyann jir Shìdun á byar zyun ni bàna, sái mà Urushalima.

³⁴ “Ning mpirká á Urushalima! Ning mpirká á Urushalima! Ning gban rìghing mpirká ri dang kyann jir Shìdun. Ning ta gban rìghing mpirká Shìdun swam bi sig níng ma abàn. Mì ri zim í tonn ning àràg barà kwinn ri tonn yanká buwá big, mì ri bir káníng ásàwá ni, ama ning ngàng mì.

³⁵ Luná má kàng kànnfinn. N dinya ning, ná myàng fig rag mì bàna, sái ayúnn-à mà kàng bi hing. Ayúnn-à níng hi, ná dang rag, ‘Mpir-à ri bi á zinn Shìdun ni níng, a Shìdun ya ku bu-à ku ri zim.’ ”

14

Yesu Dàb Gbam Mpir Dor Zyun

¹ Ayúnn Asabar, Yesu yag mà lu àgbam Farisawa zyun ni, jirà aku ji buju màhàn. I byar-à mpirká ri wonn ku.

² Sái ku rag aku myàng níng, mpir zyun wùwá ma barwá mònn sig, shi sig á pyànnwá ni.

³ Yesu bib malam káníng ma Farisawa káníng rag, “Sàn hing wà abig dàb gban mpir dor ayúnn Asabar rà, kó sànn fig bàna rà?”

⁴ Big pù fig ku nu bàna. Yesu pànn wunù-à níng, mì í ku í dàb gban rig-à, n dinya ku rag aku kàng yag mà luwá ni.

⁵ I byar-à ku dinya káníng yìr jir zyun n rag, áyaubá ni mpir zyun ma shi sig ma bu apyag wà ma kù kà hing á shar zàpir ayúnn Asabar, kwá gbar zu kíni rà, kó kwá gbar zu fig bàna rà?

⁶ I byar-à hi big pànn shi rig akim, big dang fig jir bàna.

Kada Aning Gbar Dù Shinn Bàna

⁷ Barà Yesu myàng mpirká bi sig buki-à níng ri shig byar shu àgbam byar-à bá shi, í wà ku sa misali n rag,

⁸ “Wà ba bar wù buki ban, kada á shi á byar shu àgbamká ni bàna, jir kai bàna kó big bar sig mpir àgbam zyun má bi zyun-à kab wù.

⁹ Mpir-à dwim bar bi sig ning, ning pyàná nínng, má dang rag, 'A dù, á ya mpir-à nínng byar shu-à.' Wá má àdòning, zunái má pànn wù. Wá kàng yag má shi mà sim.

¹⁰ Ama sai-à ba bar hing wù buki, á yag shi mà sim. A byar-à nínng hi, àsàin-à bar sig wù nínng, má bar wù rag, 'Jàumí, á bi shi á pyànn.' A byar-à nínng hi, wá dig gbam á pyànn mpirká ni.

¹¹ Mpir-à ma gbar dù shinnwá, kwá fig zunái. Ama mpir-à ma gbar dù fig shinnwá bàna, bá gbar dù ku."

¹² Ku dinya mpir àsàin buki-à nínng n rag, "Wá wa bar hing mpir aku bi ji buju buki, kada á bar íri jáuwú big, kó yiwaiwú big, kó mpirká buwú big, kó mpir bàiká ning ma big shi kwonn sig í zyun nínng bàna. Wa sa hing àdòning bá bar pyann kàng wù tinn.

¹³ Sáí á bar mpir ashiká, ma mpirká barbá wu tag sig ma vùbá, ma mpir àfau,

¹⁴ í wá Shidun má ya swáb ká wù bu-à wù ri zím, jir kai bàna mpir káníng má ya pyann kàng sar fig wù bàna. Ayúnn-à mpirká bu Shidun ma dù nann zu kàng hing ma yonki, Shidun má wa kàng wù."

*Tinn Jír á Shinn Buki Wúwài Zyun Ni
(Mat 22:1-10)*

¹⁵ Mpir zyun áyau mpirka ma Yesu ri ji buju í zyun nínng, ku fig jir Yesu. I wá ku dang rag, "Mpirká ma ji buju-à mà byar-à Shidun má na kùrwá nínng, bá fig àjwár wáni."

¹⁶ Yesu dinya ku rag, "Mpir zyun bar kwonn sig mpirká nínann nímá abig bi ji buju.

¹⁷ Ayúnn-à bá ji buju-à nínng màg, ku swam yag fáuwa a wáníng yag dinya mpirká àyúnn-à màg ríghing, ku sa ríghing buká big ri zím.

¹⁸ I byar-à mpirká ku bar sig nínng, ngàng rig. Zyun dinya ku n rag, 'N wann sig da, má yag myàng. Mì ri vig wù, á zím jirmí, má yag sar fig bàna.'

¹⁹ Zyun dang rag, 'N wann sig nai bu nàm àkunn dwib. Má yag má màg màg fig big. Mì ri vig wù á zím jirmí, ma á yafa ya mì.'

²⁰ Zyun dang n rag, 'I wá ò zíg sig ma uwá tàma-à nínng, í bu-à sa má yag fig bàna.'

²¹ Fàu-à nínng kàng bi n dinya shinn luwá tai-à nínng. I byar-à shinn luwá nann àgúnn, n dinya fáuwa rag, a wáníng zu yag káni, a wáníng bàg gbìbká á finn swann-à ni, byar-à mpirká shi sig. A wáníng bar kwonn mpir ashiká, ma àfauká, ma àkúnnká, ma mpirká bàna ma bar nínng tinn, jirà mpir káníng abig ji buju-à nínng.

²² Nonn fig bàna, fàu-à nínng dang rag, 'Asàin lumí, bu-à à dang nínng, ò sa vinn ríghing. Ama í barà byar shu-à dà sig.'

²³ I byar-à àsàin buju-à nínng dinya fáuwa rag, 'A zu yag, á bàg gbìbká kím kím. A bar kwonn bi mpirká jirà abig bi mònn á lumí ni.

²⁴ N dinya wù, áyau mpirká yi dwim bar jag sig nínng, kó mpir rízyun áyaubá ni má ji fig buju-à nínng bàna kó títi nímá.' "

*Gbib Yesu Shi Sig Ma Shwin
(Mat 10:37-38)*

²⁵ Mpirká nínann nímá ri bàg ku, ku vinn bir n myàng big, n dang rag,

²⁶ "Mpir-à ma ri zím aku bàg mì, aku zím mì wáni, aku zím kab mì ma tawá, ma nàwá, ma yiwaiwá big, ma wáwá, ma yanká buwá, hár ma yonkiwá. Má àdòning bàna, kwá shi sar fig wùn sukámí bàna.

²⁷ Mpir-à ma zím fig wá aku wa shwin àràg barà má wa nínng bàna, kwá shi sar fig wùn sukámí bàna.

²⁸ Mpir-à ma ri zím aku mì tonn, kwá shi wann ma á jinn ni mpyim, jirà aku kyab bàì-à má màg bu miwá, hár má kinn.

²⁹ Kada aku ká bu mì-à átai bàna. Kwá ká hing bu mì-à bàiwá má màg fig bàna, bu mì-à má kinn fig bàna. Mpirká ním myàng sig bu mì-à nínng má jwann ku,

³⁰ má dang rag, mpir-à nínng ká sig bu mì daka í janá-à nínng bàna, hár tàma-à nínng ku mì kinn fig bàna.

³¹ Wá kùr zyun ma dang rag, kwá nu kànn ma kùr zyun, kwá shi wann má dang byann ma mpyim, kó soja dubu dwib má nu sar soja dubu dizyun rà?

³² Wá kwa myàng má sa sar fig bàna, to, bu-à kwá sa bàna, kwá swam yag mpirká abig yag dang byann rig jír-à mà byar kùr pyunn ninonn-à bó mpyim a wáníng sa muyar.

³³ I bu-à sa ò dang rag, ò dinya nínng, kó ni ma fim fig buká ku shi sig ma kàhi bàna, kwá shi sar fig wùn sukámí bàna.

Ador Mann Ma Zu Ríghing, Bai Ríghing

(Mat 5:13; Mar 9:50)

³⁴ "Mann í bu-à dudor, ama àdórwá ma zu ríghing, bá sa dor rág ma kai rà? Ai bàna.

³⁵ Mann-à hi má sànn fig rag bàna, má shi fig í takí-à bá wir ká á da bàna tinn. Bá wir kifinn rig átai. Mpir-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír aku fig."

15

*Tinn Jír á Shinn Adùn Zyun-à Jànn Sig
(Mat 18:12-14)*

¹ I byar-à mpìrká ri zig bàì jànn-à níng ma mpìr bibaiká sar sig abig fig jír bu-à ku ri dang.

² Sáì àgbam Farisawaká ma ká ri tàg bu á tarkada Musa ni níng ri nànn àgùnn, mì ri dang rag, “Haba! Sáshinn mpìr-à níng ri dang kwonn jír ma mpìr bibai káníng rà? Hár big ri ji kwonn buju á bìr-à ni.”

³ I byar-à ku dinya káníng tinn jír n rag, ⁴ “Ayauná ni mpìr zyun ma shi sig ma àdùn dib-swana, zyun ma jànn hing, kwá sa í kai rà? Kwá fim rig dib-yina agban dwib agban-à zu áni ajinndúbi níng mà awún-à ni, jirà aku yag yàn dig rig ma zyun-à jànn sig níng.

⁵ Kwa dig hing àdùn-à níng, bu-à kwá sa bàna, kwá dab kà wáníng á wainwá ni, mà kàng bi ma kàhi mà àjwár.

⁶ Kwa kàng bi hing á luwá ni, kwá bar kwonn jàuwá big, ma ayor luwá big. Kwá dinya káníng rag ku yàn dig rìghing àdùn-à jànn sig níng. Kwá fig àjwár, kwá bar káníng a káníng bi fig shang ku àjwár-à níng áni.

⁷ N dinya níng jír-à níng, Shidun mà fig àjwár wani mà wai, wà mpìr zyun ma fim hing bu pyír sa, kab hing mpìr dib-yina agban dwib agban-à zu áni ajinndúbi, ká zyun-à ri kyab big í mpìr nsàn, mì ri kyab fig wà abig fim bu pyír sa bàna níng.

Tinn Jír á Shinn Bàì Zyun-à Kù Jànn Sig

⁸ “Kó àràg uwà zyun ma shi sig ma bàì kó pam dwib, pam zyun áyau bàì káníng ni, mà kù jànn hing. Ai kwá mònn bàg pyír á pitila, mà zà kyár rig lu-à, jirà aku yàn dig rig bàì-à níng, kó nímá bàna rà?”

⁹ Uwà níng ma yàn dig hing bàì-à níng, kwá bar kwonn bi jàuwá big ma ayor luwá big, kwá dang rag, ku yàn dig rìghing bàiwá jànn sig níng, ku ri fig àjwár, kwá sa buju, kwá bar káníng abig bi fig shang ku àjwár-à níng áni.

¹⁰ I barà yann aswamká bu Shidun mà wai mà fig àjwár áni tinn, wà mpìr zyun ma fim hing bu pyír sa.”

Wùn Zyun Jànn Sig

¹¹ Yesu dang rag, “Mpìr zyun shi sig ma yann wunú pyàná.

¹² Wùn zyun-à àshái-à níng dinya tawá rag, a wáníng ya ku bu ki-à buwá ma a wáníng wu í ni. A byar-à hi ta-à bi gàb finn ya big bu ki-à byar pyàná.

¹³ A byar-à hi, ku zig bu ki-à buwá mì yag rigwá mà jànn zyun ni nunonn nímá, n yag gban vinn rig bàiwá átai á gbib-à sànn fig bàna.

¹⁴ Barà bàiwá bi vinn rig, amor bi kà á jànn-à ni, ku dig fig rag buju-à kwá ji bàna.

¹⁵ A byar-à níng hi, ku yàn swàm á finn swann-à ni. Ku bi dig swàm á byar mpìr

zyun. Asàin lu-à ri swam yag kyann ku aku ya zyùkà buju mà da-à ni.

¹⁶ Ku ri zim aku ji mònn finnwá ma buju-à zyùkà ri ji, ama mpìr-à mà ya ku bàna.

¹⁷ Wùn-à bi kyab pànn n rag, áì fàuká mà lu tawá ni shi sig ma buju nínànn nímá, í wà ku shi sig amor ri gban wa ku, ku dig fig bu-à kwá ji bàna rà?

¹⁸ Kwá yag mà byar tawá ni, mà dinya wáníng rag, ‘Tami, ò sa ya hing Shidun ma wù bu-à sànn fig bàna.

¹⁹ N fòr fig rag wà mà shi wùnwú bàna, ama mà shi àràg í wùn-à á luwú ni.’

²⁰ A byar-à hi, wùn-à dù, mì yag rigwá mà byar tawá ni.

“Barà ku ri bi mà gbib-à ni byar pyunn nunonn nímá, tawá myàng yag ku, ku ri bi, tawá myàng ashiwá n shàr yag mà byarwá ni, n kàm pànn bi ku á lu-à ni.

²¹ Wùn-à dang rag, ‘Tami, ò sa hing bu pyír á pyànn Shidun ni ma wù tinn, ò sànn fòr fig wà mà shi wùnwú bàna.’

²² Ama ta-à dinya yanká á luwá ni n rag, abig sa kini abig zig bi jà nsàn ma abig wirkà ku, abig pag ku tá á vù-à ni, mà tab nsàn á barwá ni.

²³ Ku dinya yanká á luwá ni a káníng zig bi zà nai nkùwonn-à níng ma abig gib gban jirà abig sa buju abig ji, mà abig fig àjwár.

²⁴ ‘Wùnmí ò ri dang rag ku wu rìghing níng, ku shi sig ma yonki. Ku rì jànn rìghing, tàma-à níng yì dig hing ku.’ A byar-à hi big gbib jau, n ji buju, n fig àjwár.

²⁵ ‘A sai-à níng hi, wùnwá àgbam-à shi sig mà da-à ni. Ku ri kàng bi rag á lu-à ni, ku nyànn fòr, sáì ku fig mpìrká ri gbà nggan, mì ri gbìb jau.

²⁶ Ku bar wùn zyun á luwá ni, n bib wáníng rag, ‘Buká big ri sa níng í kai rà?’

²⁷ Wùn-à á luwá ni dinya ku rag, ‘Wunzàwú kàng bi rìghing. Ibáwú gib gban sig zà nai jirà abig zwam. Ibáwú ri fig àjwár jirà wunzàwú kàng bi hing ítau.’

²⁸ Pìkyinn wùn-à àgbam-à í bai rig-à, ku zim fig aku kà yag mà byar buki-à bàna. A byar-à hi, tawá zu yag mà myann n vig ku aku kà bi.

²⁹ A byar-à hi ku dinya tawá n rag, ‘Ji nínànn nímá mì ri sa ya wù swàm àràg í fàu, mì ri fig jír wú. Ama kó kàun òzyun à gib gban fig mì byínn ayi ma jàumí big fig àjwár bàna.

³⁰ Ama wùnwú níng yag gban vinn rìghing bàiwú mà byar uwà àyáiká ni, n kàng bi á lu-à ni, à bi gib gban ku zà nai rà?’

³¹ Ta-à dinya kàng ku n rag, ‘Wùnmí, yì ma wù í zyun kó ákaun. Buká ò shi sig mà kàhi níng, í buwú tinn.

³² Ayi sa buki jirà ayi fig àjwár, jir kai bàna wunzàwú rì wu rìghing, ama tàma-

à níng ku ma yonki. Ku rì jànn rìghing, tàma-à níng yì dig hìng ku.' ”

16

Yesu Dinya Big Jír Ashinn Wùn Sukà Ri Sa Fig Bu-à Nsàn Bàna

¹ Yesu dinya mpirká ri bàg ku n rag, “Mpir bài zyun rì shi sig áni, ku shi sig ma wùn sukà. Mpirká yag gib mìr wùn sukàwá mà byarwá ni, n rag wàníng ri jì bàiwá.

² Ku bar bi wùn sukàwá n bib wàníng rag, ‘Ma buká mì ri fig áshinnwú ni níng í kai rà? A wànn dinya mì buká á sa sig, jír kai bàna wá shi fig rag wùn sukámí bàna.’

³ Wùn sukà-à kyab á pikyinnwá ni n rag, ‘Asàin lumí kan rìghing mì á swàm. Tàma-à níng má sa rag í kai rà? N bàna ma gham-à má nàm bu, mì ri sa zunái wá mà vig mpirká bu.

⁴ Tàma-à níng ò yì rag hìng bu-à má sa, jìrà kó kwa kan hìng mì á swàm, má dig mpirká má zìm mì ñ yag á lubá ni.’

⁵ Ku bar kwonn mpirká àsàin luwá ri bàg big tonn bàì. Ku bib jag mpir zyun, n rag, ‘Asàin lumí ri bàg wù píná rà?’

⁶ Wàníng dang rag, ‘Asàin luwú ri bàg mì byìr garwa dib-swana.’ A byar-à hi ku rag a wàníng zig tarkada ma a wàníng ba sinn kà dipyanà agban dwib.

⁷ I byar-à ku bib jakàng mpir zyun n rag, ‘Asàin lumí ri bàg wù píná rà?’ Wàníng dang rag, ‘Ku ri bàg mì bà jímýànn dib-swana.’ A byar-à hi ku dinya wàníng n rag a wàníng ba sinn kà bà dib-yina.

⁸ Asàin lu-à swam yan wùn sukà ri lir jì ku níng jir yar-à wàníng shi sig ma kàhi. Mpirká ri zìm buká á jànn-à níng ni yar kab sig mpirká ri bàg Shìdun.”

⁹ Yesu dinya big n rag, “Mì ri dinya níng, anìng sa bu-à sisàn ma bàiká níng shi sig ma kàhi á dunyaru, jìrà àyúnn-à na bàna ma bàì, Shìdun má pànn níng vù pyànà mà luwá ni mà wai.

¹⁰ Mpir-à ma pànn sànn hìng bu títi, kwá pànn yì bu úwài. Mpir-à ma pànn sar fig bu títi ma kyinn ñzyun bàna, kwá pànn samyib fig wà úwài bàna.

¹¹ Wà na pànn yì sar fig bàì á dunyaru bàna, í ni má ya níng bu ñsàn níma mà wai rà?

¹² Wà na pànn yì sar fig bu mpir bàna, í ni má ya níng bu shinn òrná í ni rà?

¹³ “Mpir ñzyun má wib sar fig àsàin lu pyànà bàna, kó kwá zìm zyun, má ngàng zyun. Kwá wib jir zyun, má ngàng jir zyun. Wà na zìm kab sig bàì, ná zìm fig Shìdun bàna.”

*Yesu Kan Dim Farisawaká
(Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12)*

¹⁴ Farisawaká fig jír-à Yesu dang sig níng, big màmm jwann ku, jir kai bàna big ri kyab jir bàì á pikyinnbà ni.

¹⁵ Ku dang rag, “Níng í mpirká ri gbar dù shinn á pyànn mpirká ni, ama Shìdun yì rìghing bu-à á pikyinn ná ni. Bu-à mpirká ri myàng fòr hìng bu á pyànnbà ni níng, ama á pyànn Shìdun fòr fig bu bàna.

¹⁶ “Sai-à Yohanna rì bi níng, big rii tàg mpirká jir doka Musa, ma bu-à yann aswamká bu Shìdun ba sig. Tàma-à níng big ri tàg rag jír á shinn barà Shìdun ri na kùrwá. Kó ni bidim pàr ri zìm aku ká á lu Shìdun.

¹⁷ Má fonn káb ni, wà waisháu ma jànn-à á jinn ni abig pinn rig ma wà yir jir Shìdun ñzyun má jànn.

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn

¹⁸ “Mpir-à ma kan tafinn wàwá ma zig zyun, ku ri sa àyái. Mpir-à ma zig uwá big kan tafinn sig níng, ku má, ku ri sa àyái tinn.

Mpir Bài Zyun Ma Mpir Ashi Zyun

¹⁹ “Mpir bài zyun rì shi sig áni, ku ri wìr jà ñsàn, ku ri fig àjwárwá kó ákaan.

²⁰ Mpir ashi zyun shi sig áni. Big ri bar ku Liyazaru. Dirwá bidim pàr ìri yun. Ku ri shi kyann á nu nkyun mpir bàì-à níng ni.

²¹ Ku ri fig àjwár aku jì mònn bujúká mpir bàì-à níng ri jì wìr wann á jinn ni. Bàiká bi mì ri tann jì yunwá.

²² Nonn fig bàna sái Liyazaru bi n wu rig. Yann aswamká bu Shìdun mà wai bi zig yag rig Liyazaru mà byar Ibrahim. Mpir bàì-à níng wu rig tinn, big bi kab jì rig ku.

²³ Ku shi sig mà lu pyir-à ni mì ri wa shwìn. Ku gbar dù nann zu shinnwá n myàng Ibrahim sar sig pyunn nononn, ma Liyazaru á byarwá ni.

²⁴ Sái ku bar nài abor n rag, ‘Tamí Ibrahim, á myàng ashimí, má á swam bi Liyazaru aku du ká pwai wùvú á zàpir, ma aku sa tag shinn anammí, jir kai bàna mì ri wa shwìn á pyir-à níng ni.’

²⁵ Ama Ibrahim dang rag, ‘Wùnmí, á kyab. Sai-à wù rì shi sig ma yonki á dunyaru, wù rii fig àjwár, Liyazaru rii wa shwìn. Ama tàma-à níng ku ri fig rag àjwárwá, wù bó wù ri wa shwìn.

²⁶ Iri wàníng bàna má, shar ñzwàun níma shi sig àyauyí ni, pyù-à yá yag mà byarná ni bàna. Níng má ná bi sar fig á byaryí ni bàna tinn.’

²⁷ I byar-à àsàin bàì-à níng í dang-à rag, ‘Tamí, mì ri vig wù á swam yag Liyazaru mà lu tamí ni á dunyaru.

²⁸ N shi sig ma wunzámí big ákunn swana. Liyazaru aku yag dinya big, kada abig bàg gblib-à ñ rì bàg sig níng bàna,

jir kai bàna tàma-à níng mì ri wa shwìn á byar-à ò shì sig níng.’

²⁹ I byar-à Ibrahim dang rag, ‘Wunzàwú big shì sig ma tarkada wà Musa ma mpirká ri dang kyann jir Shìdun ba sig. Abig jangga ma abig fig jír káníng.’

³⁰ Mpir bàì-à níng í dang kàng-à rag, ‘A à, Tamí Ibrahim, mpir-à ma wu rìghing, ma kàng yag síg nì, bá fig jír wá, bá vim bir á bu pyirbá nì.’

³¹ Ibrahim dang rag, ‘To, wà ba fig fig jir Musa ma jir mpirká ri dang kyann jir Shìdun bàna, kó mpir zyùn-à wu rìghing má ma kàng yag, bá fig fig jír wá bàna tinn.’ ”

17

Sàn Fig Wà Mpir Aku Sinn Kà Jàuwá A Wàning Sa Bu Pyir Bàna

(Mat 18:6-7, 21-22; Mar 9:42)

¹ Yesu dinya yann sukàkà buwá n rag, “Buká má sinn mpir aku sa bu pyir shì sig àni, ama mpir-à ma sinn kà jàuwá a wàning sa bu pyir, mpir-à níng hí má wa shwìn wàni.

² Wà mpir ma du kà wùn zyùn áyau yann káníng nì, a wàning sa bu pyir, má sàñ kab ya ku abig ònn gham wann bu wau á wàinwá nì, ma abig ta kà ku á byinn.

³ Aning shì shuná ma aning hakyira. “Wà jàuwú zyùn ma sa wù bu-à ma sàñ fig bàna, á dinya ku. Wà kwa vig hing wù, á yafa ya ku.

⁴ Kó wà kwa sa wù bu bibai kàun sùmpyànn àyúnn rízyùn, wà kwa kàng bi hing á byarwú nì kàun sùmpyànn, ma dang rag á yafa ya ku, to á yafa ya ku.”

Big Ri Zim Abig Bir Swàb Kà Pikiyinn á Byar Shìdun

⁵ Yann aswamkà dinya Yesu rag, “A swàb kà ya yi gham, jirà ayi bir swàb kà pikiyinn á byar Shìdun.”

⁶ Yesu dang rag, “Wà na bir hing pikiyinn á byar Shìdun nì kó títì nímá àràg barà yir masita shì sig títì nímá níng, ná dang rag a bin-à níng ghib dù ma mirwá, ma aku yag jann shinnwá á finn níng-à nì, kwá wib jirná, má yag jann kà rig shinnwá má finn níng-à nì.”

Fàu-à Ri Bir Kyinn á Swàm wá nì

⁷ Yesu dang rag, “Wà mpir-à ma shì sig ma fàu zyùn-à ma ri sa ya ku swàm á da-à nì, kó wàning ma ri za ya ku àdùn, sai-à fàu-à hí ma kàng bi hing á lu-à nì, àsàin luwá ma dinya ku rag aku bi kìnì, aku shì wann á jinn nì, ma aku ji buju rà?

⁸ Wi! Kwá dang má rag, ‘A sa ya mì buju nì ji, nì wa. Wà ma ji kinn rìghing, í wà á ji rag buwú nì.’

⁹ Asàin lu-à má yan fig fàuwá bàna, jir kai bàna wàning í fàu.

¹⁰ Níng má àdòning tinn, sai-à na sa hing bu-à ba dinya níng aning sa, aning dang rag, ‘Bigyí yi fàu. Yi sa sig íri swàm yí.’ ”

Yesu Dàb Gham Mpir Akúnn Big Dwib

¹¹ Su zyùn Yesu ri yag má finn swann Urushalima, sái ku zu á ghib shab jann Samariya má jann Galili.

¹² Barà ku ri kà yag á kauye zyùn nì, sái mpir dor àkúnn big dwib, big bi dig ku, n sar sig á ghib-à nì, big sar sig byar pyunn nunonn.

¹³ I byar-à hí big bar nài abor n dang rag, “Asàin Luyí Yesu, á myàng ashíyí.”

¹⁴ Barà Yesu myàng big, ku dinya big rag abig yag mà lu Shìdun, ma abig tàg shinnbá á byar àgbamkà ri twib swànn bu á pyànn Shìdun, jirà a káníng myàng barà big gham rìghing.

Barà big ri yag, sái big rag abig myàng níng big gham rìghing.

¹⁵ Zyùn áyauhá nì myàng big dàb gham rìghing ku, sái ku kàng yag, mì ri swann yan Shìdun ma nài gham.

¹⁶ Ku binn kir wann á jinn nì, n sa Yesu í soko, ku í mpir Samariya.

¹⁷ Yesu dang rag, “Níng í mpir dwib big dàb gham sig, ma mpir ajinn dúbiká dà níng shì sig àni rà?

¹⁸ Asái áyau mpir káníng nì, mpir-à má swann yan Shìdun bàna, sái íri wunù kyinn-à níng áwinwá nì rà?”

¹⁹ Yesu dinya ku rag, “A dù á yag kyonwú, á bir hing pikiyinnwá á ònmí nì, í bu-à sa á dig sig gham ònmí níng.”

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Shìdun Má Na Kùr

(Mat 24:23-28, 37-41)

²⁰ Farisawaká bib Yesu n dang rag, “Ayúnn-à Shìdun má na kùrwá má fòr ákàun rà?” Ku zim n dang rag, “Ai àyúnn-à Shìdun má na kùrwá big ri myàng fig á zu bàna.

²¹ I bu-à ná dang fig rag, ‘Shì sig níng, kó shì sig bó,’ bàna. Ama Shìdun ri na kùrwá á pikiyinn ná nì.”

²² Ku dinya yann sukàwá big n rag, “Mì Wùn Mpir Jíkwinn. Ayúnn su zyùn ri bí wà ná zim aning myàng mì, ama ná myàng fig mì bàna.

²³ Bá dinya níng rag, ‘Almasihu shì sig níng, kó ku shì sig bó,’ aning yag bàna, ma aning yàn ku bàna tinn.

²⁴ Wùn Mpir Jíkwinn má kàng bi jakàng, àyúnn-à kwá kàng bi àni níng má shì àràg shyù ri zwàm zu sàu sàu, byar má yar àjirà kó nì má myàng ku.

²⁵ Ama Wùn Mpir Jíkwinn má wa ma shwìn kím kím mpyim, mpirká á dunyaru tàma-à níng má ngàng ku, hár má gban rig ku.

²⁶ Barà rì sa sig á sai-à Nuhu rì shi sig níng, í barà má sa kàng áni àyúnn-à Wùn Mpir Jíkwiinn má kàng bi á jànn-à ni.

²⁷ Sai-à Nuhu shi sig á jànn-à ni, mpirká rii ji, mi ri wa, big ri sir ban, mi ri zìg uwà, hár àyúnn-à Nuhu kà á kòr-à ni. I byar-à zàpir-à bi na òim gban rìg mpirká á jànn-à ni bidim pá. r.

²⁸ I barà sa sig áni á sai-à Lutu rì shi sig áni á jànn-à ni tinn. Big ri ji mi ri wa, big ri wann, mi ri wann tafinn, big ri tàg buju, mi ri mi tonn.

²⁹ Mpirká rii sa bu káníng, hár àyúnn-à Lutu dù á finn swann Saduma. Shidun tír bi pyír mà waisháu-à ni bi swànn gban rìg big bidim pá. r.

³⁰ Wàníng í barà má sa áni, àyúnn-à Wùn Mpir Jíkwiinn má kàng bi áni.

³¹ "Ayúnn-à hi mpir-à ma shi sig mà tonn zyun ni mà wai, kada aku tig wann bi mà tonnwá á jinn ni aku zig bu zyun bàna. Mpir-à ma shi sig mà dawá ni, kada aku kàng bi á lu-à ni bàna tinn.

³² Aning kyab bu-à sa sig wà Lutu.

³³ Mpir-à ma ri zim íri yonkiwá, kwá òig òig òig bàna. Ama mpir-à ma ya tafinn hing yonkiwá, kwá òig wà kinn kinn.

³⁴ Ayúnn-à ma kàng bi hing, tonn zyun mpir pyàná ma na sig áni, bá zig zu rìg mpir zyun, má fim zyun.

³⁵ Ayúnn-à hi, uwà pyàná ma ri wau bu í byar ízyun, bá zig rìg zyun, má fim rìg zyun. [

³⁶ Wunù pyàná ma shi sig mà da-à ni, bá zig rìg zyun, má fim zyun.]"

³⁷ Big bib n dang rag, "Bu-à hi má sa áni rà?"

Ku dinya big ma tinn jír n rag, "Byar-à kíká ma wu na sig, í byar-à shwibká má kwonn yag màhàn."

18

Tinn Jír á Shinn Uwà Ki Ma Agib Jír Zyun

¹ Ayúnn zyun Yesu dinya yann sukàwá big tinn jír zyun, tinn jír-à níng ku ri tàg big abig shi vig Shidun, abig fim vù áni bàna.

² Ku dang rag, "A swann zyun ni, agib jír zyun shi sig áni. Ku ri shàr fig Shidun bàna, ku ri myàng fig mpir ma jinn á shinn bàna.

³ A finn swann-à níng hi, uwà zyun shi sig áni, nùwá wu rìghing. Uwà-à níng ku ri yag kyann á byar agib jír-à ni. Mi ri dinya wáníng rag, 'Á kà ya mi áyau mí ni yi ma mpir azíbmí.'

⁴ Uwà-à níng dang kàun nínànn ní má agib jír-à níng ngàng, ama á sim ku bi n zim á pikyinnwá ni, n dang rag, 'Kó ma ri

shàr fig Shidun bàna, kó ma ri myàng fig mpir ma jinn á shinn bàna,

⁵ ama barà uwà-à níng ri sa shi mì níng, má kà nuwá, jìrà kada aku shi sa shi mì bàna.' "

⁶ Sáí Yesu dang rag, "Aning fig bu-à agib jír-à níng ri dang. Kó kwa ri myàng fig mpir ma jinn bàna, ama ku kà hing nu uwà-à níng.

⁷ Tò wàníng í barà Shidun má sa áni tinn, Shidun má fig jír mpirká buwá sai-à ba ri vig ku fi ma àyúnn. Kwá ngàng fig big bàna.

⁸ Bu-à ba vig ku kwá sa ya rìg big kíni. Jír-à má bib níng í wàníng. Mì Wùn Mpir Jíkwiinn, sai-à ma kàng bi hing má bi òig mpirká ri wib Shidun ishág rà?"

Yesu Dang Rag Mpir Aku Gbar Dù Shinn Bàna

⁹ Mpirká shi màhàn big rag, big í mpir kyikyàr, big í mpir òsàn. Big ri myàng mpirká dà níng, kinn fig bu á pyànnbá ni bàna. Ku sa ya mpir káníng misali n rag,

¹⁰ "Mpir pyàná yag sig mà lu Shidun n yag vig sig Shidun. Zyun í Farisawa, zyun í mpir azig bàì jànn.

¹¹ Sáí Farisawa-à níng dù nann zu n vig Shidun n rag, 'Shidun, ò gode hing barà ò shi fig àràg mpirká dà níng bàna. Mì í mpir bu pyír bàna, mì ri sa fig àyáì bàna. Mì ri lír jí fig mpir àràg azig bàì jànn-à níng bàna.

¹² Mì ri sinn nu kàun pyàná áyau su sùmpyànn. Mì ri ya Shidun buká mì ri òig, áyau kyau dwib, mì ri ya Shidun kyau zyun.'

¹³ Azig bàì jànn-à níng sar sig pyunnwá nunonn ní má. Ku zim fig wà aku gbar dù nann shinnwá á wai bàna. Ku mìb gwàin pikyinnwá, n dang rag, 'Shidun, á yafa ya mì. Mì í mpir bu pyír.' "

¹⁴ Yesu dang rag, "N dinya níng, mpir-à níng í zyun-à Shidun zim sig jír wá. Ku zim fig jír Farisawa-à níng bàna. Mpir-à ma gbar dù shinnwá, kwá fig zunáì, ama mpir-à ma gbar dù òig shinnwá bàna, Shidun má gbar dù ku."

Yesu Wìr Kà Ya Yann Titiká Asàn
(Mat 19:13-15; Mar 10:13-16)

¹⁵ Mpirká káhi ya bi Yesu yanká bubá, aku tib káníng vù á òir. I byar-à yann sukàwá big myàng àdòníng, sáì big yan ta mpir káníng.

¹⁶ I byar-à Yesu bar bi yann káníng á byarwá ni, n dinya sukàwá big rag, "Aning fim yann káníng abig bi á byarmí ni. Kada aning kan òim big bàna. Yiri swai yanká àdòníng, bá kà ni mà byar-à Shidun ri na kùrwá.

¹⁷ Má dinya níng jír àjai. Mpir-à ma sinn kàng fig shinnwá àràg ku í wùnsháì bàna,

kwá kà fig byar-à Shìdun ri na kùrwá bàna.”

*Agbam Zyun-à Shi Sig Ma Bài
(Mat 19:16-30; Mar 10:17-31)*

¹⁸ Agbam zyun bib Yesu n rag, “Malam ñsàn, bu-à má sa jirà ñ dig yonki kinn kinn í kai rà?”

¹⁹ Sái Yesu bib ku rag, “Bu-à sa à bar mì mpìr sisàn í jir kai rà? Ai mpìr sisàn bàna, sái Shìdun kwá áwinwá ni.

²⁰ Buwú à yi hing dokaká wá bàg: ‘Kada á sa àyái bàna, kada agban ki bàna, kada á jwi ájwú bàna, kada á gim ñsàng bàna, awib tawú ma nàwú.’”

²¹ Mpìr-à níng rag, “Ai mì ri wib doka káníng tun sai-à mì í wùnshái hár tàma-à níng.”

²² Yesu dinya ku rag, “Hár tàma-à níng dà sig wù bu zyun. A wann tafinn vinn rig buká à shi sig ma kàhi bidim pár. A ya mpìr ashiká bà-à, ma àjirá á bàg mì. I wá wá dig bu-à sà kab wàníng mà wai.”

²³ Sái wunù-à níng fig àdòníng, àsà kyag kù kà ku á pikyinn-à ni, jir kai bàna ku shi sig big bu wani.

²⁴ Yesu myàng ku, ku ri yag, n dinya yann sukàwá big rag, “Shi sig ma shwìn wá mpìr bàiká má kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

²⁵ Má fonn káb ni wá rakumi aku kà á pùr àbònyir, ma wá mpìr bài má kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

²⁶ Mpìrká ká fig sig jír-à níng big dang rag, wá má àdòníng mpìr má wim zu rà?

²⁷ Yesu dang rag, “Bu-à mpìr má sa sar fig bàna, Shìdun má sa sar.”

²⁸ I byar-à Bitrus dang rag, “To, yi fim rìghing buká buyí, yi ri bàg wù.”

²⁹ Yesu dang rag, “Má dinya ning, kó ni ma fim hing luwá, ma wáwá, ma wunzàwá big, ma tawá, ma nàwá, ma yanká buwá big á jir shinn Shìdun,

³⁰ Shìdun má zig ku vù pyàna, má ya kab ku buká ku fim sig níng. Ayúnn-à wá kinn shinn, í wá kwá ya wàníng yonki kinn kinn.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Kì-à Kwá Wu

(Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)

³¹ Ku bar kwonn yann sukàwá big dwib agban pyàna, n dinya káníng, n rag, “Barà ning yi níng, yá yag mà Urushalima. Ya yag fòr hing màhàn, bu-à big ri ba sinn sig á shinnmí ni, mì Wùn Mpìr Jikwìnn níng, bidim pár má sa àràg barà big ba sig.

³² Bá zig mì, má ya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Bá dang bai mì, bá mà màm jwann mì, bá tu wir mì shàng.

³³ Bá yang mì ashor, bá gban rig mì, àyúnn su sara má dù nann zu kàng.”

³⁴ Ama yann sukàwá big yi fig bu-à ku ri dang bàna, jir kai bàna yir jír-à hi shi sig á byar awù. Big yi fig bu-à ku dang sig níng bàna.

*Yesu Pù Finn Zu Mpìr Afau Zyun
(Mat 20:29-34; Mar 10:46-52)*

³⁵ Barà big yag fòr á Yariko, mpìr àfau zyun shi sig á kur gbib-à ni, mì ri vig bir mpìrká bu.

³⁶ Barà ku fig bir mpìrká ri wam zu, ku bib, ku rag, “Í kai sa sig ni rà?”

³⁷ Big dinya ku, n dang rag, “Í Yesu mpìr-à á Nazarat ri wam zu ini.”

³⁸ Sái ku gbar dù nài jír wá, n dang rag, “Ayáa, Yesu Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

³⁹ Sái mpìrká kà sig á pyànn-à níng kan dim rig ku, aku pànn shi rig. Ama ku shi, mì ri wa nài yán ngbam nímá. Ku dang rag, “Ayáa, Yesu Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

⁴⁰ Sái Yesu sar, n dang rag abig zig bi mpìr-à níng á byarwá ni. Barà ku bi fòr àdòníng, Yesu bib ku n rag,

⁴¹ “Wù ri zìm ñ sa ya wù í kai rà?”

Afau-à níng dang rag, “Shinn Luyí, mì ri zìm á sa mì ñ myàng kàng ma zumí.”

⁴² Yesu dinya ku rag, “A myàng kàng ma zuwú, pikyinnwú à bir sig á byarmí ni níng, dàb gham rìghing wù.”

⁴³ A byar-à níng hi ni, ku í gham rig-à, mì ri myàng rag. Ku í kan bàg-à Yesu, mì ri swam yan Shìdun. Barà big myàng àdòníng, sái mpìrká bidim pár swam yan Shìdun tinn.

19

Mpìr Azìg Bài Jànn Zyun Bir Pìkyinnwá á Byar Yesu

¹ Yesu bi fòr á finn swann Yariko, mì ri wam zu.

² Mpìr zyun màhàn big ri bar ku Zaka, ku í àgbam mpìr azìg bà jànnká. Ku í mpìr alir jì mpìrká. Ku í mpìr bà.

³ Ku yàn gbib-à aku myàng Yesu barà wàníng shi sig áni, ama ku í mpìr àkim. Ku myàng sar fig Yesu áyau bir mpìr káníng ni bàna.

⁴ I byar-à, ku shàr yag mà pyànn, n yag nann bin atìng zyun aku myàng byann Yesu, jir kai bàna í gbib-à wàníng ri bí áni.

⁵ Barà Yesu bi fòr á byar-à hi ni, ku myàng nai yag n rag, “Zaka, á tig wann bi kini kini. Janá-à níng má tig mà luwú ni.”

⁶ I byar-à hi, Zaka tig wann bi n shà Yesu ma pikyinn-à mì mìg.

⁷ Barà bir mpìr káníng myàng àdòníng, big zinn swau Yesu, n rag, “Ku yag kà sig kyinnwá mà lu mpìr asa bu pyir.”

⁸ Zaka sar dù nann zu n dinya Yesu rag, “A myàng, Shinn Luyí, má gábfinn buká ñ shi sig ma kàhi, kyau pyànà. Má ya mpir ashiká kyau zyun. Mpir-à ma lir ji sig ku bidim pá, má wa kàng ku kàun yina yina.”

⁹ Yesu dang rag, “Janá-à níng ñ zig zu righing mpir-à níng ma mpirká á luwá ní á bu pyírbá ni, jir kai bàna ku í wùn Ibrahim tinn.”

¹⁰ Mì Wùn Mpir Jíkwin, ñ bi sig ñ yàn kyann mpirká nang jànn sig, jirà ñ zig zu big.”

Tinn Jír á Shinn Fàu Dwibká Big Ya Sig Big Bòi

(Mat 25:14-30)

¹¹ Ku nyàan fòr yag mà Urushalima. Barà mpirká ri fig jirwá, big dang rag, tàma-à níng kwá na kùr. I byar-à ku sa ya káníng misali,

¹² n rag, “Mpir ágbam zyun yag sig mà jànn zyun ni pyunn nunonn nímá, jirà aku yàn ya shinnwá kùr, ma aku kàng bi.

¹³ Sai-à ku yag fig ma bàna níng, ku bar kwonn fàuwá big dwib. N ya káníng pam zyun zyun zyun. Ku rag, a káníng sa swàm ma kàhi sái kwa kàng bi hing.

¹⁴ Mpirká buwá big rag, big ngàng ku. Big swam yag mpir á simwá ni n dang rag, big ngàng. Big zìm fig aku shi kùrbá bàna.

¹⁵ “Ku dig kùrwá, n kàng bi á jànnwá ni. N bar fàuwá big ká ku ya sig bà-à níng, n bib káníng big dig swáb kà sig bà-à piná rà?”

¹⁶ Wà jijag-à níng bi á pyànnwá ni, n dinya ku rag, ‘Asàin Luyí, pam zyunwú níng gbar bi hing pam dwib.’

¹⁷ I byar-à àsàin lu-à dang rag, ‘Sàn hing. Wù í fàu-à nsàn. To, barà à sa hing bu nsàn ma bu-à títi níng, á na kùr finn swann dwib.’

¹⁸ I byar-à wà wa pyànà bi, n dang rag, ‘Shinn Luyí, pam zyunwú níng gbar bi hing pam swana.’

¹⁹ Asàin lu-à dang rag, ‘Wù má á na kùr finn swann swana.’

²⁰ Fàu zyun bi buwá n rag, ‘Shinn Luyí, pam zyunwú shi níng. N zig níng ñ dinn gbam sig á ja, n sinn gbam sig.

²¹ Bu-à sa níng, mì ri shàr zinnwú. Wù í mpir pikyinn. Wù í mpir-à ri zìm á dig átai. Wù ri zig bu-à í wù á tàg fig ni bàna.’

²² Shinn lubá dinya ku rag, ‘Wù í fàu bibai. Má pànn wù ma jirká á dang sig ma nuwú níng. A yi hing mì í mpir-à ri zìm bu átai. A yi hing mì í mpir-à ri zig bu-à ñ tàg fig ni bàna.

²³ Barà à yì hing àdòning, bu-à sa à sinn kà fig bàimí á byar-à ma kàng bi hing, má dig bu swáb kà hing á shinn-à ni bàna, í jir kai rà?”

²⁴ Ku dinya mpirká sar sig màhàn níng, ku rag abig zig rig pam zyun-à á vù wàning ni níng, abig ya mpir-à shi sig ma pam dwib níng.

²⁵ Big dinya ku rag, ‘Shinn Luyí, ái wunù-à níng hi shi sig ma pam dwib.’

²⁶ Asàin lubá dinya big n rag, ‘Mì ri dinya níng, mpir-à ma shi sig ma bu, í mpir-à bá swáb kà ya ku. Ama mpir-à ma bàna ma bu, títi zyun-à ku shi sig ma kàhi níng, bá zig rig á vùwá ni.

²⁷ Mpir azibmí big, ká dang rag, big zìm fig ñ shi kùrbá bàna níng, aning zig bi big, aning gib gban rig big á pyànnmí ni.’ ”

Mpirká á Urushalima Shà Yesu

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Yoh 12:12-19)

²⁸ Barà Yesu dang vinn rig jirwá àdòning, ku pànn gbibwá mi ri yag mà Urushalima.

²⁹ Ku fòr yag á Baitafaji ma Baitanya á byar zyun big ri bar Wùn Mwir Zaitun. Ku swam yag yann sukawá big pyànà,

³⁰ n dang rag, “Aning yag mà kauye mà pyànn bó, na kà hing màhàn ná dig big sa gbam sig wùn aswannswánn, zyun-à big nann màg fig fig bàna, aning finn ya bi mi.

³¹ Mpir-à ma bib hing níng, ma dang rag, ‘Bu-à sa níng ri finn í jir kai rà?’ aning dinya ku rag, ‘Shinn Luyí ri zìm ini.’ ”

³² Mpirká ku swam yag sig níng, yag dig aswannswánn-à àràg barà ku dinya sig big.

³³ Barà big ri finn aswannswánn-à àdòning, àsàinká bib big n dang rag, “Bu-à sa níng ri finn wùn aswannswánn-à níng í jir kai rà?”

³⁴ Big dang rag, “Shinn Luyí ri zìm ini.”

³⁵ I byar-à hi big zig bi á byar Yesu ni. N bir wann jàbá á kwib-à ni. Big sinn dù nann zu Yesu áni.

³⁶ Barà ku shi sig áyau kyonnwá ni, mpirká kàhi zig bi jàbá, mi ri jag á gbib-à ni.

³⁷ Barà ku ri tig wann bi mà Wùn Mwir Zaitun, sái bir sukaká buwá big fig àjwár. Big ri bar mi ri swam yan zinn Shidun ma nài yán ngbam nímá, á jir bu mamaki-à big myàng sig níng.

³⁸ Big dang rag, “Pyib sisàn aku shi á shinn kùryí, zyun-à ri bi á zinn Shinn Luyí ni níng. Shidun-à mà wai sàn hing, ayi swam yan ku.”

³⁹ Mpir Farisawaká áyau bir-à ni dinya Yesu rag, “Malam, á dinya yann sukawú big abig pànn shi rig.”

⁴⁰ Yesu rag, “N dinya níng, kó yann sukamí big ma pànn shi righing, abànká má swam yan mi.”

Yesu Kig á Jir Shinn Mpirká á Urushalima

⁴¹ Ku nyàan fòr bi á Urushalima, n myàng yag finn swann-à, n kig.

⁴² Ku rag, "Ning mpirká á Urushalima, pikyinnmí ri bai ma ning. Ning yì fig mpir-à má sa tag wann ning pikyinn ná bàna. Tàma-à níng, ning yì fig bàna.

⁴³ Ayúnn zyun má bi, mpir azibná big má sar kàng kwib ning. Bá du ning shwìn.

⁴⁴ Bá fam wann ning á jinn ni, bá gban rig ning bidim pár. Bá mib gbànn vinn rig tonnká á Urushalima bidim pár. Bá fim fig abàn ñzyun á shinn jàuwá ni bàna. Bu-à sa má sa àdóníng, ning ngàng righing mpir-à Shidun swam bi sig."

Yesu Kan Zu Mpirká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shidun

(*Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Yoh 2:13-22*)

⁴⁵ Yesu kà yag mà lu Shidun. Ku ri kan zu mpirká ri wann tafinn bu màhàn.

⁴⁶ Ku rag, "Big ba sinn sig jir-à Shidun dang sig rag, 'Lumí, mpirká ma bar rag í byar-à big ri vig Shidun,' ama ning sinn kàng righing í byar ajwú jwi."

⁴⁷ Kó ákaun ku ri yag, mi ri tàg mpirká bu mà lu Shidun ni màhàn. Ama àgbamká ká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni, ma malamká ma àgbamká áyau mpirká ni, big ri zim abig gban rig ku.

⁴⁸ Big yì fig rag bu-à bá sa bàna, jir kai bàna mpirká zim hing jirwá wàni.

20

Big Bib Yesu Jir á Shinn Gbamwá Ni
(*Mat 21:23-27; Mar 11:27-33*)

¹ Su zyun Yesu shi sig mà lu Shidun ni, mi ri tàg mpirká, mi ri dinya mpirká jir Shidun, mi ri dinya big tai ajwár. I byar-à àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shidun, ma malamká ma shun-à àgbamká, big bi á byarwá ni,

² n bib ku rag, "Gbam-à wù ri sa bu káníng ma kàhi níng, à dig sig áni rà? Mpir-à ya sig wù gbam-à hi í ni rà?"

³ I byar-à Yesu dang rag, "Má bib ning jir zyun tinn. Aning dinya mi ñpyim.

⁴ Mpir-à ya sig Yohanna gbam-à aku wau mpirká dir batisma í ni rà? I Shidun rà, kó í mpir rà?"

⁵ I byar-à big kyab bu-à bá dang á shinn jir káníng ni. Big dang jir ma bar dirbá, n dang rag, "Wà ya dang rag í Shidun ya sig Yohanna gbam-à íni, kwá dang rag, bu-à sa yi bir fig pikyinn á jir Yohanna ni bàna, í jir kai rà?"

⁶ Big bib bar dirbá n dang rag, "Wà ya dang rag, í mpir ya sig Yohanna gbamwá í ni, mpir káníng má ta gban yi ma abàn.

Big yì righing wà Yohanna í wùn aswam Shidun."

⁷ I byar-à big dinya Yesu n dang rag, big yì fig bàna.

⁸ I wà Yesu dinya big n rag, "To, mi má, má dinya fig ning mpir-à ya sig mi gbam-à mi ri sa bu káníng ma kàhi ning bàna."

Tinn Jir á Shinn Mpirká Ngàng Yesu
(*Mat 21:33-46; Mar 12:1-12*)

⁹ I byar-à Yesu dinya mpirká tinn jir n rag, "Mpir zyun nàm sig da inabi, n zig n pag mpirká alaru. Ku dù n yag rig kyinn mà swann zyun ni, n yag shi nonn màhàn.

¹⁰ I byar-à awan inabi-à ning byann, ku swam yag fàuwá zyun mà byar anàm bu káníng abig ya ku aniwá. Anàm bu káníng dab fàuwá níng dab dab n kan kàng yag rig ku wù àyonn.

¹¹ I byar-à ku swam yag jakàng fàuwá zyun. Big dab wàning dab dab, n sa wàning buká sànn fig bàna, n kan kàng yag rig wàning wù àyonn tinn.

¹² I byar-à ku swam yag jakàng fàuwá zyun wà wa sara mà byar anàm bu káníng ni. Big dab pòr ku dirwá wàni, n kan kàng yag rig ku.

¹³ Sái àsàin da-à níng dang rag, kwá sa í kai tàma-à níng rà? Kwá swam yag wùnwá zyun-à ku ri zim wàni, kó anàm bu káníng má wib wàning.

¹⁴ Barà anàm bu káníng myàng wùn-à níng àdóníng big dang rag, 'A myàng, wùn-à níng, í wùn-à má ji gado da-à níng. Bu-à yá sa bàna ayi dab gban rig ku, jirà ayi pànn ni da-à níng.'

¹⁵ I byar-à anàm bu káníng vinn ta zu yag rig wùn-à níng mà myann, n gban rig ku màhàn.

"To, bigná á myàngná ni, bu-à àsàin da-à níng má sa, kwá sa rág kai rà?"

¹⁶ Ayúnn-à àsàin da-à níng ma bi hing kwá gban vinn rig anàm bu káníng bidim pár. Kwá zig rig da-à má ya rig anàm buká kàhi kim, abig nàm."

Barà mpirká fig tai-à níng big dang rag, "A Shidun kan dim."

¹⁷ I byar-à Yesu myàng big, n dang rag, "Aning fig tinn jir-à níng, yirwá í kai rà? 'Abàn mpir ami buká ngàng sig rag bai níng,

big zig kàng bi n mi kà sig ágù kinn-à ni, í wà zyun-à sànn kab sig kádà.'

¹⁸ Mpir-à ma kù hing á shinn abàn-à níng ni, kwá kìm. Ama mpir-à abàn níng ma kù hing á dirwá ni, má wau nam rig ku murr."

Big Bib Yesu Jir á Shinn Bài Jànn Wa
(*Mat 22:15-22; Mar 12:13-17*)

¹⁹ Barà malamká ma àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shidun fig jir-à níng àdóníng big yì righing Yesu ri dang jir-à

ning ma big. Big ri zim abig pànn ku á sai-à níng hi. Ama big ri shàr bìr mpìrká.

²⁰ Big yàn pyù-à abig pànn Yesu. I byar-à big swam yag mpìrká mà byar Yesu ni, abig sa àràg big í mpìr-à òsàn big. Big ri zim abig wonn pànn Yesu ma jír jirà abig zig yag ku mà pyànn gwamna.

²¹ Big bib ku n dang rag, “Malam, ái yi yi hìng jír wú ma bu tàgwú shi sig ma gwangga wàni, jír kai bàna à sinn sig kó ni í bu òzyun. Zyun kab fig zyun bàna. Wù ri tàg jír gbìb Shìdun wàni, bu tàgwú í àjai.

²² Sànn hìng wà ayi wa Kaisar bàì jànn rà, kó sànn fig bàna rà?”

²³ Ku bó ku yi rìghing bu-à big ri kyab á pikyinnbá ni. Ku dinya big n rag,

²⁴ “Anìng zig bì bàì àsháu zyun, ò myàng.” Big zig bì, ku myàng, n bib kánìng rag, “Ma hoto mpìr-à á òr bàì-à ni ma zinn-à àni níng, í bu ni rà?”

Big dang rag, “I bu kùr Kaisar.”

²⁵ I wà Yesu dang rag, “To. Bu-à má bu kùr Kaisar, anìng ya kàng kùr Kaisar. Ama bu-à má bu Shìdun, anìng ya kàng Shìdun.”

²⁶ Big sa sar fig barà bá pànn ku ma jír-à níng àyau bìr mpìrká ni bàna. Sái mamaki pànn rìg big, big dang fig rag jír bàna.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Ki Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki
(Mat 22:23-33; Mar 12:18-27)

²⁷ Mpir Sadukiyawaká dang rag, mpir ma wu hìng, ri dù nann zu kàng fig ma yonki bàna. Sái big bì á byar Yesu ni.

²⁸ Big bib ku n rag, “Malam, Musa ba ya sig yi doka kánìng, n rag, ‘Mpir ma zig uwa ma mà fig wùn bàna, wà kwa wu rìghing, a wunzàwá zig kàng uwa-à níng hi, jirà aku mà ya shunwàuwá yann.’

²⁹ Mpir zyun shi sig ma wunzàwá big sùnnpjìn. Ku zig uwa, ku ma wàníng mà fig wùn bàna, ku wu rìg.

³⁰ Wunzàwá zyun-à tib ku níng zìg uwa-à hi, big mà fig wùn bàna tinn.

³¹ Hár wà wa sara mà àdòníng, big sùnnpyànn bìdìm pàr big zig ya zu rìg uwa-à níng, big mà fig wùn bàna.

³² Uwa-à níng bì n wu rìg tinn.

³³ Mpir sùnnpyànn kánìng bìdìm pàr, zig ya zu rìghing uwa-à níng. To, àyún-à Shìdun ma gbar dù nann zu kàng hìng mpìrká ma yonki, uwa-à hi má shi í bu ni àyaubá ni rà?”

³⁴ I byar-à Yesu dinya big n rag, “Mpirká tàma-à níng big ri sir ban, mi ri zig uwa.

³⁵ Mpirká Shìdun má gbar dù nann zu kàng á ki níng, bá shi ma yonkibá kinn kinn, bá zig fig uwa màhàn bàna, bà sìr fig ban bàna tinn.

³⁶ Ayún-à hi yonki mpìrká má shi àràg bu yann aswam Shìdun mà wai, bá wu fig ki bàna, jír kai bàna big í yann Shìdun, Shìdun gbar dù nann zu kàng rìghing big ma yonki.

³⁷ Musa dinya sig yi jír á shinn barà mpìrká ma wu hìng, bá dù nann zu kàng ma yonki. A finn tarkada Shìdun ni, Musa ba sig jír á shinn akyar bìn-à pyèr swànn àni. Ku dang rag, ‘Shìdun í Shìdun bu Ibrahim, í Shìdun bu Ishaku, í Shìdun bu Yakubu tinn.’

³⁸ Jír-à níng ri tàg yi rag, mpìrká ri wu sig níng, shi sig ma yonki tàma-à níng. Shìdunyí í Shìdun ki bàna. Ama í Shìdun mpìr-à ma yonki.”

³⁹ Malamká káhi dinya Yesu rag, “Malam, jír-à à dang sig níng, í jír àjai.”

⁴⁰ Tun daka á sai-à níng hi big ri shàr zinn wà bá bib ku jír.

Kristi í Wùn Dawuda; Ku í Asàin Lu Dawuda Tinn

(Mat 22:41-46; Mar 12:35-37)

⁴¹ Yesu dinya big n rag, “Má bib níng jír tinn. Sáshinn big dang rag, ‘Kristi í wùn Dawuda rà?’

⁴² Dawuda ma shinnwá ku dang rag, Kristi í Shinn Luwá. A tarkada Shìdun ni zyun-à big ri bar rag í Zabura, Dawuda dang rag,

‘Shìdun dinya Shinn Lumí n rag, á bì á shi á vim numí ni àyág.

⁴³ Má sìn kà mpìr azìbwú big á mìr barwú ni.’

⁴⁴ Dawuda ma shinnwá bar ku Shinn Lumí. To, sáshinn kwá shi wùn wàníng rà?”

Yesu Dang Bu-à Bibaika Malamká Ri Sa
(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

⁴⁵ Yesu dinya yann sukàwá big jír á pyànn mpìrká ni bìdìm pàr,

⁴⁶ n dang rag “Anìng pànn shinn ná ma malamká, big ri zim já lìlor wìr, big ri zim mpìrká abig bib kà kyann big á fir ati-à ni. Big ri shig bushu òsàn mà tonn bìr kwonn-à ni, big ri zim bushu òsàn á byar-à big ri sa bùki.

⁴⁷ Big ri lìr ji uwa kíká. Big ri vig Shìdun ninonn ní má jirà a mpìrká myàng big. Shwìn-à bá wa má kab gham.”

21

Uwà Ki Zyun Ya Vinn Rìg Shìdun Bu-à Ku Shi Sig Ma Kàhi

(Mar 12:41-44)

¹ Yesu myàng yag zuwá, ku myàng mpìr bàiká ri ta kà ya Shìdun bàì ashikáun-à ni á lu Shìdun.

² Ku myàng uwa ki zyun, wàníng í mpìr ashi, wàníng bì ta kà bàiwá naira pyàna.

³ Yesu dang rag, “Mi ri dinya ning àjai, bu-à uwà ki ashi-à níng ta kà sig níng, kab hing bu mpìrká bidim.

⁴ Mpir káníng tinn zu sig áyau bàibá big shi sig ma kàhi, n ya sig Shidun, ama uwà ki-à níng, kó barà ku í mpir ashi níng, ku ya vinn rìg Shidun bu-à ku shi sig ma kàhi.”

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rìg Lu Shidun

(*Mat 24:1-2; Mar 13:1-2*)

⁵ Yann sukàkà kàhi ri dang jír á shinn barà big mi sig lu Shidun ma abàn òsàn òsàn nímá, ma barà mpìrká ri ya Shidun buká jirà lu Shidun aku sà. Ama Yesu dang rag,

⁶ “Barà ning ri myàng bu káníng, àyúnn zyun ri bi bá dab gbànn rìg lu-à hi, kó abàn òzyun má shi fig á shinn jáuwá zyun ni bàna.”

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Ri Bi Wà Mpirká Má Wa Shwin

(*Mat 24:3-14; Mar 13:3-13*)

⁷ Big bib ku n rag, “Malam, bu káníng má sa ákaun rà? Bu-à yá myàng òpyim, jirà ayi yi àyúnn-à hi nyàan fòr í kai rà?”

⁸ Ku dinya big n rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning zim a mpir zyun tonn gban ning bàna, jir kai bàna mpìrká nìnànn nímá má bi, má rag big bi sig á zinnmí ni, bá dinya ning rag big í Almasihu. Kó ba dang rag sai-à níng hi nyàan sa, kada aning zim jirbá bàna.

⁹ Wà na fig tai kànn ma barà mpìrká ri gban ki àjirà abig na kùr, kada aning gib kyinn bàna. Bu káníng má sa àdòning, ama sai-à dunyaru má vinn àni níng màg fig ma bàna.”

¹⁰ Ku dinya big n rag, “Jànn zyun má nu kànn ma jànn zyun. Kùr zyun má nu kànn ma kùr zyun kó àni bidim pàr á jànn-à ni.

¹¹ Jànn-à á jinn ni má ning wàni, amor má kà á jànn-à ni wàni, mpìrká má na dor ùwài nímá, buká má ya mpir zinn má sa mà waisháu-à ni.

¹² Ama àyúnn-à bu káníng ma nyàan sa, bá pànn níng, má ya ning shwìn á tonn bìr kwonn, má zig yag ning á pyànn kùr ma gwamna, bá kig òm níng á tonn fi á dò jir zinnmí ni.

¹³ Byar-à na yag àni bidim pàr, aning dinya mpìrká jirmi.

¹⁴ Aning sar ma pikyinn òzyun, kada aning gib kyinn barà ná zig zu shinn ná àni bàna.

¹⁵ Má ya ning yar barà ná dang jír, barà azibná má òg fig níng, hár má ngang sar fig níng bàna.

¹⁶ Hár taná ma nàna ma yiwainá ma jáuká buná, ma mpìrká buná bá ya kà níng

á vù mpir azibná ni. Ayauná ni bá gban rìg kàhi.

¹⁷ Mpirká bidim pàr má zib níng á jir shinnmí ni.

¹⁸ Ama wai jinn ná kó òzyun má jànn fig bàna.

¹⁹ Wà na sar gban hing ma pikyinn òzyun ná òg yonki.

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Nu Kànn á Urushalima

(*Mat 24:15-21; Mar 13:14-19*)

²⁰ “Wà na myàng sojaká ma sar kàng kwib rìghing finn swann Urushalima, aning yi rag wà bá pànn finn swann-à hi nyàan sa.

²¹ A byar-à níng hi, ká ma shi sig mà yau jànn Yahudiya, abig shàr yag mà shinnkwinnká ni. Ká ma shi sig mà yau finn swann-à ni, abig zu bi á myann. Ká ma shi sig mà kauye, kada abig kà á finn swann-à ni bàna.

²² Wàning í àyúnn-à Shidun má wà kwonnwá. Buká big ba sig á tarkada Shidun, má sa àdòning.

²³ Ayúnn-à hi uwáká shi sig ma finn, ma ká shi sig ma yann àjann níng, bá wa shwin. Mpirká á jànn-à ni má wa shwin nìnànn nímá, jir kai bàna í àyúnn-à Shidun má wà kwonnwá àni.

²⁴ Bá wa gban mpìrká kàhi ma kafai. Bá zig yag mpìrká kàhi mà byar shwin, ma jànnká kàhi kim kim. Mpirká zyun-à yi fig Shidun bàna níng má na kùr Urushalima hár sai àyúnn-à Shidun ma dang rag, màg hing.

Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpir Jíkwinn Má Kàng Bi Ani

(*Mat 24:29-31; Mar 13:24-27*)

²⁵ “Ayúnn-à hi, àyúnn ma sònn ma asuswirká má vim bìr rìg. Mpirká á jànn-à á jinn ni má wa shwin wàni. Hár níngká ma zàpir ùwàiká má ning òrbá. Mpirká má shàr zinn wàni, bá yi fig bu-à sa sig bàna.

²⁶ Mpirká má shàr zinn, hár awunbá má kinn, bá kyab buká kim kim bu-à má sa á dunyaru. Buká shi sig ma gban mà waisháu-à ni má ning òrbá.

²⁷ I byar-à bá myàng Wùn Mpir Jíkwinn má wann bi mà wai áyau akworká ni, kwá mìg karr àràg asuswir, kwá bi ma gban ìko Shidun.

²⁸ Wà na myàng bu káníng ma sa hing, aning shàr zinn bàna, aning fig àjwàr, aning myàng yag zuná mà wai, jir kai bàna àyúnn-à Shidun má finn zu níng nyàan bi fòr.”

Tinn Jír á Shinn Bin Ating

(*Mat 24:32-35; Mar 13:28-31*)

²⁹ I byar-à Yesu dinya big tinn jír zyun, n rag, “Aning myàng missali á shinn bin atíng káníng, ma bínká kim kim.

³⁰ Wà na myàng jì bín káníng ma ri twib jì àpyù, ning yì hing shyù nyàan kù.

³¹ To, ning má, sai-à na myàng bu káníng ma ri sa àdòning, aning yì rag àyúnn-à Shidun má na kùrwá nyàan fòr.

³² “N dinya ning, mpírká tàma-à níng má wu vinn fig bidim pár bàna, sái bu káníng ma sa ríghing mpyim.

³³ Waisháu ma jànn-à á jinn ni má bab jànn rig, ama jírmi má vinn fig á vinn bàna.

Aning Shi Azír Kó Akaun

³⁴ “Aning pànn shinn ná fa, kada aning sinn kàng shinn ná àràg mpírká ri kyab jír shin á píkyinnbá ni bàna, jirà kada aning kàng mpír awa pyann shin big bàna. Kada aning kyab buká á dunyaru bàna. Na kyab hing bu káníng, àyúnn-à Shidun ma bi hing, àyúnn-à níng hí má pànn ning àràg barà jír ri pànn wi.

³⁵ Bu káníng má sa vinn rig kó ni á dunyaru bidim pár, àràg í bu mamaki.

³⁶ Aning shi àzír kó ákaun, aning víg Shidun jirà aning díg gban, jirà aning zu áyau shwín buká má bi níng, jirà aning díg pyù-à ná sar á pyànn Wùn Mpir Jíkwin.

³⁷ Kó ákaun Yesu ri shi mà lu Shidun ni, mi ri tàg mpírká bu. Ama fi ma sír hing, ku ri zu yag, mi ri na mà wùn mwír zyun ni, big ri bar Wùn Mwir Zaitun.

³⁸ Ama í pyimbyau yiyi nímá mpírká ri shi kir ku mà lu Shidun ni, jirà abig fig jírka kwá dang.

22

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni

(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Yoh 11:45-53)

¹ Ayúnn-à ùwài-à bá ji buju-à bàna ma yisti nyàan fòr. Ayúnn ùwài-à níng zinnwá í Pim Wam Zu.

² I byar-à àgbamká áyau mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni níng ma malamká big ri zim abig yàn ghìb-à bá bòn gban rig Yesu, kada mpírká abig yì bàna, jír kai bàna big ri shàr zinn mpírká.

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu

(Mat 26:14-16; Mar 14:10-11)

³ I byar-à Shaitan du kà Yahuda, wà zyun-à big ri bar rag í Iskariyoti, í wùn suká zyun áyau yann suká dwib agban pyàna, a wàning sa bu-à bibai.

⁴ I byar-à Yahuda yag, n yag dang jír ma àgbamká áyau mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni, ma malamká ma sojaká

ri myàng kwonn ma lu Shidun tinn, jirà aku ya tafinn big Yesu.

⁵ I byar-à hi big fig àjwár, n dinya ku rag bá ya ku bà.

⁶ Sái Yahuda í zim-à, n yàn pyù barà kwá sa, má ya kà Yesu á wù mpír káníng ni, jirà kada bìr mpírká abig yì bàna.

Big Sa Buju Ayúnn Pim Wam Zu

(Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Yoh 13:21-30)

⁷ Ayúnn-à bá ji brodi-à bàna ma yisti níng fòr, í ayúnn-à bá gib gban wùn àdùn-à áni. Zinn ayúnn ùwài-à níng hi, big ri bar í ayúnn Pim Wam Zu.

⁸ Sái Yesu swam yag Bitrus ma Yohanna a káníng yag abig sa samyib buju-à bàna ma yisti níng, jirà aku ma káníng ji.

⁹ Big bib ku n rag, “Wù ri zim ayi sa buju-à níng áni rà?”

¹⁰ Ku dinya big n rag, “Sai-à na kà hing finn swann-à, ná díg kwonn ma wunù zyun swann sig àgur zàpir. Aning bàg ku hár mà lu-à kwá kà.

¹¹ Aning dinya àsàin lu-à hi rag, ‘Malam dang rag, tonn byar-à ku ma yann sukáwá big má shi má ji buju ayúnn Pim Wam Zu-à níng, shi sig áni rà?’

¹² Kwá tiya ning tonn zyun ùwài nímá mà wai, wà big sinn sig kó kai mà ni. Aning sa sinn buju ayúnn Pim Wam Zu-à níng màhàn.”

¹³ Big yag n díg bu káníng àràg barà Yesu dinya sig big, í byar-à big sa buju ayúnn Pim Wam Zu-à níng màhàn.

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani

(Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1 Kor 11:23-25)

¹⁴ Barà big sa kinn buju-à í sa kinn níng, sái Yesu ma yann sukáwá big shi wann á bìr-à ni, jirà abig ji buju-à.

¹⁵ Yesu dinya big n rag, “Tún daka á ninonn mì ri zim ñ ji buju-à níng ma ning mpyim, í wà ñ wa shwín-à níng í ni.

¹⁶ Mì ri dinya ning, yi ma ning má ji fig rag buju-à níng á bìr-à ni bàna, sái ayúnn-à Shidun ma na hing kùrwá.”

¹⁷ I byar-à Yesu zíg wùn kwài, n swam yan Shidun, n dinya big n rag, “Aning zíg, aning wa yà zu vinn rig shinn ná.

¹⁸ Mì ri dinya ning, tun daka janá-à níng má wa fig rag zàn inabi bàna, sái ayúnn-à Shidun ma na hing kùrwá.”

¹⁹ I byar-à ku zíg brodi, n swam yan Shidun n ngír gáfinn n ya big, n dinya big rag, “Brodi-à níng í wi dírmí. Wi dírmí í bu-à ñ ya sig ning. Na ji hing brodi-à níng, aning kyab pànn mì áni.”

²⁰ Barà big ji vinn buju-à í ji vinn rig níng, Yesu zíg wùn kwài n rag, “Zàn-à níng shi sig àràg í àsàmi zyun-à má kifinn

dò jir shinn ná, àràg barà Shìdun rì gib sig n ma mpìrká buwá níng.

²¹ “Ama mpìr-à má zìg mì, má ya mpìrká má gban mì níng, yì ma ku ri ji buju í kwàì ñzyun.

²² Mì Wùn Mpìr Jìkwinn, má wu àràg barà big ba sinn sig á jir Shìdun ni á shinnmí ni rag má wu níng. Ama mpìr-à má wann tafinn mì níng, kwá wa shwìn wàni.”

²³ I byar-à big bib bar òrìbá n rag, “Mpìr-à má sa bu-à níng í ni rà?”

Yann Sukà Yesu Big Sa Yipyàr á Shinn Byar Shu Agbam

²⁴ I byar-à yann sukà Yesu big sa yipyàr n dang jír ma gban n rag, áyaubá ni, àgbam-à má shi í ni rà?

²⁵ Yesu yan ta big n dang rag, “Kùrká á jànn-à ni big ri tàg gban á shinn mpìrká ni wàni, mì ri gbar dù shinn.

²⁶ Buná, kada aning sa àdòning bàna. Mpìr-à àgbam-à áyauná ni, aku shi mpìr-à títi, aku shi mpìr-à má gáfinn ya ning buju-à ná ji.

²⁷ Mpìr-à ma shi sig á jinn ni jàuwá ma ri ya bi ku buju, áyaubá big pyàná níng àgbam-à í ni rà? Agbam-à shi ni zyun-à shi sig á jinn ni big ri ya bi ku buju-à níng. Ama bigmí ñ shi sig áyauná ni àràg fàu-à ri zìg bi ya ning buju.

²⁸ “Yi ma ning shi sig zyun, ning myàng hing shwinká ñ wa sig.

²⁹ Barà Tamí wir sig mì kùr níng, mì má, má wir ning kùr tinn.

³⁰ Ná ji má wa ma mì, sai-à ma na hing kùr. Ning í àsàinká má na kùr á shinn swai mpìr Israilaká dwib agban pyàná níng.”

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku
(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Yoh 13:36-38)

³¹ Yesu dang rag, “Siman, Siman, Shaitan ri yàn gbìb-à kwá màg màg fig ning, àràg barà big ri vinn za.

³² Mì ri vig Shìdun á shinnwú ni. Pìkyinnwú á bir sig á òrì Shìdun níng, kada á gáb òrì ma kàhì bàna. Wa kàng bi hing á byarmí ni, á gbar bying kà yiwaiwú big kádà sig níng.”

³³ Bitrus dang rag, “Shinn Luyí, kó ba du kà wù tonn fi, mì má abig du kà mì tinn. Ba gban hing wù, mì má abig gban mì tinn.”

³⁴ Yesu dang rag, “N dinya wù, Bitrus. Janá-à níng kwinn ma dab fig ma aku bàna, wá ngàng mì má sa yipyàr kàun sara, wá rag á yì fig mì bàna.”

Yesu Dinya Yann Sukàwá Big Rag Bá Wa Shwìn á Jir Shinnwá Ni

³⁵ Yesu dang rag, “Wà ñ swam yag ning, ning zìg fig bàì bàna, lúr bàna, tabar bàna, bu zyun ni hing ning rà?”

Big dang rag, “Bu bàna.”

³⁶ Ku dinya big rag, “Ama tàma-à níng, mpìr-à ma shi sig ma bàì, aku zìg. Mpìr-à ma shi sig ma lúr, aku zìg. Mpìr-à ma bàna ma kafai, aku wann tafinn jàwá aku wann.

³⁷ Big ba sig á shinnmí ni á tarkada Shìdun ni n rag, má wa shwìn ma mpìrká ri sa bu-à bibai. Mì ri dinya ning, bu-à níng má sa àjái. Bu-à big ba sig á shinnmí ni níng, nyàan fòr bi.”

³⁸ Yann sukàwá big dang rag, “Shinn Luyí, kafai pyàná shi sig níng.”

Yesu dang rag, “Màg rìghing.”

Yesu Vig Shìdun Mà Wùn Mwir Zaitun
(Mat 26:36-46; Mar 14:32-42)

³⁹ I byar-à Yesu dù n yag mà Wùn Mwir Zaitun àràg barà ku ri yag kyann. Yann sukàwá big bàg yag ku ásim.

⁴⁰ Barà ku yag fòr byar zyun àdòning, ku dinya káníng n rag, abig vig Shìdun jirà kada bu zyun aku màg màg fig big bàna.

⁴¹ Ku dù dà fim rig káníng mì í yag rig-à á byar zyun ni, nonn sànn fig bàna. N yag binn kir wann n vig Shìdun màhàn.

⁴² Ku rag, “Tamí, wa zìm hing, á zìg zu rig mì áyau shwìn-à má wa níng ni. Ama á bàg bu-à á kyinnmí ni bàna, sái bu-à kyinnwú ri zìm.”

⁴³ I byar-à wùn aswam Shìdun zyun bi mà waisháu-à ni, n ya ku gban.

⁴⁴ Pìkyinn Yesu gib sa pàr. Ku sar gban n vig Shìdun wàni. Byafànwá shi rag í àsà ri tìg ni.

⁴⁵ Barà ku dù á byar-à ku vig sig Shìdun níng, ku kàng yag n yag òrì yann sukàwá big na jànn rìghing, jir kai bàna pìkyinnbá bai rìghing.

⁴⁶ Ku dinya káníng n rag, “Bu-à sa ning ri na aná í jir kai rà? Aning dù nann, aning vig Shìdun, jirà kada bu-à bibai aku tonn gban ning bàna.”

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku
(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Yoh 18:3-11)

⁴⁷ Barà Yesu ri dang jír àdòning, sái bir mpìrká bi fòr. Big ri bàg Yahuda ásim, í wùn sukà Yesu. Ku bi á pyànn Yesu ni, ku kàm pànn wàning.

⁴⁸ Ama Yesu dang rag, “Yahuda, wù ri kàm pànn mì jirà á sa pyù-à abig pànn mì Wùn Mpìr Jìkwinn rà?”

⁴⁹ Barà yann sukàwá big myàng bu-à káníng ri sa àdòning, big dang rag, “Shinn Luyí, ayi gbar wàm zu kafaiyí ayi kyag rà?”

⁵⁰ I byar-à sukà Yesu zyun gbar wàm zu kafai-à, n kyag fàu àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, ku kyag zu rig wàning sung vìm nu-à.

⁵¹ I byar-à Yesu dang rag, “Màg hing nímá.” Yesu tib wù á sung mpír-à big kyag sig níng, mi í dàb gham rig-à wàning.

⁵² Yesu dinya àgbamká áyau mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ní, ma sojaká ri myàng kwonn ma lu Shidun, ma àgbamká bi sig níng bidim pár n rag, “Níng bi sig ma kafai kwonn ma tun jirà aning pànn mi níng, mi í mpír ajwú rà?”

⁵³ Yi ma níng ri shi kyann í zyun mà lu Shidun ní á bir-à ní. Níng sa fig mì bu zyun bàna. Ama tàma-à níng jirà swàm zufi bi ríhíng í bu-à sa níng díg sig pyù jirà aning pànn mì.”

Bitrus Ngàng Yesu

(*Mat 26:57-58, 69-75; Mar 14:53-54, 66-72; Yoh 18:12-18, 25-27*)

⁵⁴ Big pànn Yesu, n zig yag rig ku mà lu àgbam áyau mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ní. Bitrus ri bàg yag big ásim ásim, ama pyunnwá nonn híng.

⁵⁵ Mpir káníng tai swànn sig pyír á finn lu-à ní. Big shi kàng kwib sig áni, mi ri jwar. Bitrus bi shi kà áyaubá ní tinn.

⁵⁶ Uwà sáb zyun ri sa swàm màhàn, ku myàng Bitrus shi sig á dipýir-à ní, ku myàng gham sig wàning kyarr. Ku dang rag, “Mpir-à níng í mpír Yesu.”

⁵⁷ Bitrus sa yipyàr n dinya uwà níng rag, ku yi fig Yesu bàna.

⁵⁸ Nonn fig bàna mpír zyun myàng yi rig Bitrus n dang rag, “Wàning í wùn suká Yesu tinn.”

Bitrus dang rag, “Mì í mpírwá bàna.”

⁵⁹ Shi nonn fig bàna, sái wunù zyun áyau bir mpírká ní, dang jír ma gham n rag, “I bu yipyàr bàna. Mpir-à níng í mpír Yesu, jír kai bàna ku í mpír á Galilí.”

⁶⁰ I byar-à Bitrus dang rag, “N yi fig bu-à wù ri dang bàna.”

Barà ku dang vinn fig ma jír-à bàna, sái kwinn dab aku.

⁶¹ Yesu myàng kàng bi Bitrus zu. A byar-à hi Bitrus í kyab pànn rig-à jír-à Yesu dinya sig ku n rag, “Janá-à níng wá sa yipyàr má rag, à yi fig mì bàna kàun sara nipyim, í wà kwinn má dab aku.”

⁶² A byar-à hi Bitrus zu yag mà myann n kíg mín wàni.

Big Swau Yesu Shi, n Dab Ku Gbàr

(*Mat 26:67-68; Mar 14:65*)

⁶³ Mpirká ri shi myàng kwonn ma Yesu níng, big shi sig mì ri jwann ku hár mi ri dab ku gbàr.

⁶⁴ Big sir dim ku jà á zu-à ní n dab ku, n bib ku rag, “A dinya yi mpír-à dab sig wù níng.”

⁶⁵ Big swau Yesu shi kim kim.

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká

(*Mat 26:57-66; Mar 14:55-64; Yoh 18:19-24*)

⁶⁶ Na kyàr byar-à í pyimbyau mpír àgbamká ma àgbam áyau mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ní, ma malamká kwonn í byar ñzyun n bar bi Yesu.

⁶⁷ Big bib ku n rag, “A dinya yi wù í Almasihu rà?”

Yesu zìm n dinya big rag, “Ma dinya níng rag mì í Almasihu, ná zìm fig bàna.

⁶⁸ Kó ma bib níng jír ná zìm fig bàna.

⁶⁹ Ama daka tàma-à níng, mi Wùn Mpir Jíkwin má shi rág mà agunn vim nú bu Shidun.”

⁷⁰ Big bib ku rag, “Wù í Wùn Shidun rà?”

Yesu zìm n rag, “Nn, níng dang híng àjai, mì í Wùn Shidun.”

⁷¹ A byar-à níng hi big rag, “Ku dang híng ma nùwá, bu-à sa yá yàn jakàng mpír-à má dang jír á shinnwá ní, í jír kai rà?”

23

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna

(*Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Yoh 18:28-38*)

¹ I byar-à bir mpír káníng dù nann zu n zig yag rig Yesu mà pyànn gwamna, zyun-à zinnwá í Bilatus, aku wà kwonn Yesu.

² Sáí big tír ya ku jír áshinn bu káhi nínànn nímá. N dang rag, “Yi díg mpír-à níng ri sa bai mpírká buyí, ku rag kada abig wa ya kùr Kaisar bàí jànn bàna. Ku dang rag ku í Kristi zyun-à Shidun swam bi sig. Ku dang rag ku í kùr.”

³ Bilatus bib ku n rag, “Asái wù í kùr Yahudawaká rà?” Yesu zìm n dang rag, “Aràg barà à dang níng.”

⁴ I byar-à Bilatus dinya àgbamká áyau mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ní, ma bir mpírká, n dang rag ku myàng fig jír bibai-à bá pànn Yesu ma káhi bàna.

⁵ I byar-à bir mpírká dang jír ma gham n rag, mpír-à níng ri gbar dù pikyinn mpírká, bu-à pànn sig daka á jànn Yahudiya hár á jànn Galilí hár áyag.

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Kùr Hirudus

⁶ Barà Bilatus fig àdòning, ku bib n rag, “Wàning mpír á Galilí rà?”

⁷ Barà Bilatus fig Yesu í mpír-à á Galilí á byar-à Hirudus na sig kùrwá níng, ku tír yag wàning mà byar Hirudus, jír kai bàna Hirudus shi sig á Urushalima á sai-à níng hi tinn.

⁸ Barà Hirudus myàng Yesu, ku fig àjwár wàni, jír kai bàna ku fig nonn híng tai Yesu, ku ri zìm aku myàng wàning, a wàning sa ya ku bu mamaki.

⁹ Ku bib wàning jír nìnànn nímá. Ama Yesu pù fig nuwá bàna.

¹⁰ I byar-à àgbamká áyau mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni ma malamká, big dù nann n dang jír á shinn Yesu ni nìnànn nímá.

¹¹ Hirudus ma sojawá big sa Yesu bu-à sànn fig bàna. Big wir ku já òsàn nímá àràg í kùr, mì ri màmm jwànn ku. I wá big tìr kàng yag ku mà byar Bilatus.

¹² Ayúnn-à níng hi Hirudus ma Bilatus pànn rig ayor, jir kai bàna sai-à rì níng big rì kyag fig òr bàna.

Big Gib Jir Yesu n Rag Bá Gban Ku

(Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Yoh 18:39—19:16)

¹³ Bilatus bar kwonn àgbamká áyau mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma àgbamká káhi, ma bìr mpírká.

¹⁴ Ku dang rag, “Níng tìr bi sig mpìr-à níng á byarmí ni, níng dang rag ku ri tàg sa bai mpírká. N fig híng jír wá, ò fig híng jír má tinn, ama ò myàng fig byar-à jír wá bai sig á jír-à níng zìg bi sig níng ni bàna.

¹⁵ Hirudus pànn fig ku ma jír bu zyùn bàna tinn. I bu-à sa wàning tìr kàng bi sig ku á byaryí ni. Barà níng fig níng, ku sa fig bu-à bibai-à má gban ku bàna.

¹⁶ Má dab ku átai, má tafinn ku.”

[

¹⁷ Sai-à àyúnn Pim Wam Zu ma màg híng, Bilatus ri finnn tafinn mpìr zyùn áyau mpírká big kíg sig á tonn fi, zyùn-à bìr mpírká ma ri zìm abig finnn.]

¹⁸ I byar-à bìr mpírká wa nài yán, n dang rag abig gban rig Yesu. Abig finnn tafinn ya big Barabas.

¹⁹ Big kíg kà sig Barabas á tonn fi, jir kai bàna ku sa big nu híng kànn ma finnn swànn-à ni, hár n gban híng kí.

²⁰ Bilatus dinya jakàng bìr mpírká níng n rag, buwá ku ri zìm aku finnn tafinn Yesu.

²¹ Sáí big wa nài yán, n dang rag abig dab bàg gban ku á tàmm bín-à ni. Abig dab bàg gban ku á tàmm bín-à ni.

²² Ku dinya big hár kàun sara, n dang rag, “Bu bibai-à wunù-à níng sa sig í kai rà? Mì ri myàng ku sa fig bu-à fòr sig barà má gban ku bàna. Mì ri zìm ò dab ku, ò fim ku aku yag.”

²³ Big shi yan nài yán, n dang rag abig dab bàg gban ku á tàmm bín-à ni. I byar-à Bilatus zìm jír bá.

²⁴ Ku gib jír-à àràg barà bìr mpìr káníng ri zìm.

²⁵ I byar-à ku finnn zu ya big Barabas, zyùn-à sa big nu kànn, hár n gban kí níng. I byar-à ku zìg Yesu n ya big abig sa bu-à bá sa ma wàning.

Big Dab Bàg Gban Yesu á Bín

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Yoh 19:17-27)

²⁶ Big zìg yag rig Yesu. Barà big ri yag, big yag òg kwonn ma mpìr zyùn, zinnwá Siman, mpìr-à á Kurane, ku ri kàng bi mà kauye. I byar-à big zìg atàm bín-à bá dab bàg gban Yesu áni, n pyàg kà ku, n dang rag aku swànn, aku bàg Yesu ásim.

²⁷ Mpírká nìnànn nímá bàg yag ku, ma uwáká big ri yag mà nàikitáu ma jonn ki.

²⁸ Ama Yesu myàng kàng bi big n dang rag, “Uwáká á Urushalima, aning kíg mì bàna, aning kíg jir shinn ná, ma yanká buná.

²⁹ Aning myàng, àyúnn zyùn ri bi wá mpírká má wa shwín ùwài nímá. Mpírká má dang rag sànn kab wá uwá aku shi shu gbàg àràg uwáká mà fig wùn bàna níng jir shwín-à má bi á pyànn níng.

³⁰ Asai-à níng hi, bá rag abànká abig kù wann bi á shinnbá ni, shinnkwinnn aku bìr òmm gban rig big.

³¹ Iri bu-à àdòning ma ri sa ma bín àtag, wá ma wim ríghing má sa rag á shinn rà?”

³² Big zìg bi mpìr ajwú big pyànn jírà abig gban kwonn ma Yesu.

³³ Barà big fòr mà mwír wá big ri bar rag í Akib Shinn, á byar-à hi big dab bàg gban ku á bín-à ni, ma mpìr ajwú káníng, zyùn águnn vimm nuwá ni, zyùn bó águnn vimm súrwá ni.

³⁴ Yesu dang rag, “Tamí, á yafa ya big, jir kai bàna big yì fig bu-à big ri sa bàna.”

Big zìg jàwá n sìnn kwonn í byar rízyun, big dab shasha, kó ni dab ji buwá.

³⁵ Mpírká sar mì ri myàng ku, àgbamká ri màmm jwànn ku. Big rag, “Ku zìg zu yì híng mpírká káhi, ama ku zìg zu yì fig shinnwá bàna. Wá ku ma í Almasihu bu Shìdun, zyùn-à Shìdun shìg sig níng aku zìg zu shinnwá.”

³⁶ Sojaká má, ri màmm jwànn ku tinn. Big ri bi á byarwá ni, mì ri ya ku zàpìr àban.

³⁷ Big rag, “Wá wù má í kùr Yahudawaká, á zìg zu shinnwú.”

³⁸ Big ba sig bu á shinnwá ni, n rag, “WANING I KUR YAHUDAWAKÁ.”

³⁹ Zyùn áyau mpìr ajwú káníng swau Yesu shí n rag, “Wù í Almasihu bàna rà? A zìg zu shinnwú ma yi tinn.”

⁴⁰ Ama mpìr ajwú zyùn-à níng yan ta jàuwá n rag, “A shàr fig Shìdun bàna rà? A myàng barà yi bidim pár yi ri wa shwín, yá wu rig.

⁴¹ Big ya sig yi shwín á jir shinn bu-à bibaiká yi sa sig níng. Ama Yesu sa fig bu-à bibai bàna.”

⁴² Ku dinya Yesu n rag, “A kyab pànn mì á sai-à wá na kùrwú.”

⁴³ Yesu dinya ku n rag, “Mi ri dinya wù àjaj, janá-à níng yi ma wù má shi ñzyun á lu Shidun.”

Barà Yesu Wu Kíwá

(*Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Yoh 19:28-30*)

⁴⁴ Barà àyúnn fòr áyau shinn, fi í sir òm gban rig-à jànn-à bidim pár, hár fòr àsháu sara wà àkamzau.

⁴⁵ Ayúnn-à í sar rig wá, n yar fig rag bàna. Já-à big gag òm sig lu Shidun àni níng, í ki gáfinn rig-à byar pyàná.

⁴⁶ Yesu bar nàì abor ngbam níma n rag, “Tami, mi á wùwú ni, n ya sig yonkimi á byarwú ni.” Barà ku dang vinn rig àdóníng, awunwá í zu rig-à.

⁴⁷ Barà àgbam soja-à níng myàng bu-à sa sig níng, ku swam yan Shidun n rag, “Wàníng í mpir nsàn.”

⁴⁸ Barà bir mpirká kwonn sig màhàn jirá abig myàng buká sa sig níng, big myàng buká sa sig níng, big mùb wù á pikyinnbá ni, mi í kàng yag rig-à.

⁴⁹ Mpirká ká yi hing ku, ma uwáká zyun-à bàb bi sig ku má Galili, big sar sig pyunn ninonn mi ri myàng bu káníng.

Barà Big Ji Ki Yesu

(*Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Yoh 19:38-42*)

⁵⁰ Mpir zyun àni zinnwá í Yusufu. Ayau mpirká big bar kwonn sig níng, ku má, ku í mpir àgbam tinn. Ku í mpir nsàn, ku í mpir gwangga.

⁵¹ Ku í mpir-à mà finn swann Arimatiya á jànn Yahudawa. Ku ri shi kir àyúnn-à Shidun má na kùrwá. Ku zim fig jir-à àgbamká dang rag abig gban Yesu níng bàna.

⁵² Mpir-à níng yag mà byar Bilatus, ku vig wàníng a wàníng ya ku ki Yesu, jirá aku jì.

⁵³ Ku zig tìg wann wàníng mà bín-à ni n bing kà wàníng jà ki á dir-à ni, n sinn wàníng á shar ki zyun-à big kab sig á mir abàn, á byar-à big jì fig mpir màhàn bàna.

⁵⁴ Ayúnn-à níng, í àyúnn-à kó ni ri sa swàm jirá aku shi ngàng àyúnn Asabar byar-à kyár.

⁵⁵ Uwáká bi sig ma ku mà Galili níng, big bàg yag mpirká ma amir-à ni, n myàng bará bá jì Yesu.

⁵⁶ Uwá káníng í kàng bi rig-à á lu-à ni, n yag yàn kyann tulare ma byir nsàn.

Big shi ngàng àyúnn Asabar àràg bará doka dang sig.

24

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Big Yonki
(*Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Yoh 20:1-10*)

¹ Ayúnn Ladi í pyimbyau byar kyàr fig ma bàna, uwáká dù n yag mà amir-à ni. Big zig yag kwonn sig ma tulare bá pàb Yesu á dir-à ni.

² Barà big yag fòr níng, big yag òm big tìr dù rìghing abàn-à á nu amir-à ni.

³ Big kà yag, n òm fig òm Shinn Luyí Yesu bàna.

⁴ Barà big ri kyab bu-à sa sig níng, sái mpir pyàná mir gbb bu mà amir-à ni á pyànnbá ni. Jàbá ri ngig kpàin kpàin kpàin.

⁵ Í byar-à hi zinn pànn rig big. Uwá káníng í binn kir wann rig-à á jinn ni. Mpir jà mímig káníng bib uwá káníng rag, “Bu-à sa níng ri yàn kyann mpir-à shi sig ma yonkiwá áyau ki káníng ni í jir kai rà?”

⁶ Ai, ku bàna áyag. Ku dù rìghing. Aning kyab bu-à ku dinya sig níng sai-à ku ri á Galili.

⁷ Wàníng í bu-à ku rì dang sig, ku rag bá zig ku, ku Wun Mpir Jikwinn. Bá ya kà ku á wù mpirká ri sa bu pyir. Káníng mà zig ku, má dab bàg gban ku àtàm bín. Kwá wu. Ayúnn su sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.”

⁸ Í byar-à big í jirwá í kyab pànn-à.

⁹ Uwá káníng kàng bi mà amir-à ni, n dinya yann suká òm agban zyun bu Yesu ma mpir kádà níng tai buká sa sig.

¹⁰ Í Maryamu Magdaliya, ma Yuwana, ma Maryamu na Yakubu, ma uwáká káhi big í àsàinká dinya sig yann suká Yesu big tai-à níng.

¹¹ Ama yann sukáká big zim fig jir uwá káníng bàna n rag uwá káníng ri dang jir átai.

¹² Sái Bitrus dù ma shàu, n shàr yag mà byar amir-à ni. Ku binn kir wann, mi ri dab myàng kà yag zuwá mà amir-à ni. Ku myàng jà-à big sinn kà sig Yesu àni níng, wan wir wann sig màhàn. Ku kàng yag mi ri kyab bu-à sa sig.

Yesu Dig Kwonn Ma Yann Sukáwá Big Pyàná á Gbb-à Ni
(*Mar 16:12-13*)

¹³ Ayúnn-à hi, yann suká Yesu big pyàná, big dù á Urushalima, mi ri yag mà kauye zyun ni, big ri bar Imuwasu. Pyunn gbb-à hi mel sùmpyànn.

¹⁴ Big ri dang jirbá á gbb-à ni bar buká sa sig Yesu.

¹⁵ Barà big ri dang jir á shinn buká sa sig níng ni, í byar-à Yesu ma shinnwá ku bi, mi ri kyann ma big.

¹⁶ Big myàng hing ku, ama big myàng yi fig wá í ku bàna.

¹⁷ Ku bib káníng rag, “Ning ri dang kai á gbb-à ni rà?”

Big sar wann, pikyinnbá ri bai.

¹⁸ Mpir zyun áyaubá ni, big ri bar ku Kiliyobas, ku dang rag, "Asái áyau kyinnká bi sig á Urushalima, iri wù wà áwinwú ni à yì fig bu-à sa sig áyau su pyàna káníng ni bàna rà?"

¹⁹ Yesu bib big, n rag, "I kai sa sig ni rà?"

Big dinya ku rag, "I jir Yesu mpir-à á Nazarar. Ku í mpir-à ri dang kyann sig jir Shidun ma gban á pyànn mpirká ni.

²⁰ Ama ágbamká buyí big ma mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni, big zig ku n ya á vù gwamna, jirà abig gban ku á atàm bín-à ni.

²¹ Yi ri wà sig rag ku í àsàin-à má zig zu mpir Israilak á shwin. Kwonn ma wàníng, jan-à níng su sara ma wà ku wu sig.

²² Uwáká yi ma big ri shi zyun níng, big sa yi bu mamaki. Big yag sig mà amir-à ni mbyau níng.

²³ Big dig fig kiwá bàna, big kàng bi n dinya yi n rag big dig yann aswamká bu Shidun mà wai màhàn. Yann aswam Shidun káníng dinya uwà káníng n rag, 'Yesu dù nann zu kàng righing. Wàníng shi sig ma yonki.'

²⁴ Mpirká yi ma big ri shi zyun, big yag mà amir-à ni tinn, n kàng bi n dinya yi n rag, 'Barà uwáká dang níng, í àjai.' Ama mpirká buyí níng, myàng fig ku bàna."

²⁵ Yesu dang rag, "Ning í mpirká bàna ma kyinn. Ning ri wib fig bu-à mpirká ri dang kyann jir Shidun ri dinya níng bàna.

²⁶ Jir Shidun dinya fig ning rag, Almasihu má wa shwin mpyim, í wà kwá shi mpir úwài ini bàna rà?"

²⁷ Ku dinya byann big bu-à big ba sig á shinnwá ni á tarkada Shidun. Ku dang jag ma á shinn bu-à Musa ba sig, ma buká mpirká ri dang kyann jir Shidun káhi ba sig tinn.

²⁸ Barà big bi fòr á kauye big ri zim abig bi níng, í byar-à hi Yesu sa shi shirag kwá yag mà pyànn.

²⁹ Big vig ku n dang rag, aku tig á lu-à bá tig níng ni, jir kai bàna áyunn-à kà righing. Dà sig titi níma fi má sir. I byar-à ku bàg yag big, ku ma káníng shi sig zyun.

³⁰ Big shi í byar nzyun bá ji buju. Ku zig brodi, ku yan Shidun n ngir gbànn gáfinn brodi-à n ya big.

³¹ I nànn-à hi, zubá í yar rig-à. Barà bá myàng yi í ku níng, ku í jànn rig-à áyaubá ni.

³² Big dinya bar dírbá n rag, "Yi fig hing ájwár wàni, ku dinya byann sig yi yir jir á shinn tarkada Shidun ni á gbi-à ni."

³³ I byar-à big dù sa báb, n kàng yag rig mà Urushalima, n yag dig yann aswam Yesu big dwib agban zyun-à níng. Big shi sig í byar nzyun ma mpirká káhi.

³⁴ Bir mpirká dang rag, "Ajai, Shinn Luyí Yesu dù kàng righing ma yonki. Hár Bitrus myàng hing ku tinn."

³⁵ Sái mpir pyàna káníng dinya big bar bu-à sa sig á gbi-à ni, hár barà big myàng yi wà í Yesu á sai-à ku ngir gáb finn brodi n ya big.

Yesu Mir Gbib Zu á Pyànn Yann Sukáwá Big Ni

(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

³⁶ Barà mpir pyàna káníng ri dinya big bar bu-à sa sig, sái Shinn Luyí Yesu mir gbi-à zu áyaubá ni. Ku dang rag abig shi itau.

³⁷ Ama dírbá zwab, big shàr zinn. Big wà sig rag káhi big myàng sig í wàu.

³⁸ Yesu dang rag, "Bu-à sa ning ri shàr zinn níng í jir kai rà? Bu-à sa ning ya fig gwangga bàna í jir kai rà?"

³⁹ Aning myàng vumí ma barmí. Ai, í mì ma shinnmí. Aning pànn mì, aning myàng. Wàu bàna ma wi dir ma akib àràg mì."

⁴⁰ Barà ku dang àdòning, ku tiya káníng vùwá big ma barwá big.

⁴¹ Big ri kyab kó í ku rà? Ajwár sa rig big. Mamaki pànn rig big tinn. I byar-à Yesu bib big n rag, big shi sig ma buju áyag rà?"

⁴² I byar-à big ya ku agir jái-à big wànn kà sig á pyir.

⁴³ Ku zig n zwam, big ri myàng.

⁴⁴ Ku dinya big n rag, "Wàníng í jir-à n ri dinya sig ning á sai-à yi ma ning ri shi sig má í zyun. N dang rag, bu-à big ba sig á tarkada Musa, ma tarkada mpirká ri dang kyann jir Shidun, ma tarkada Zabura, bu káníng má sa àràg barà big ri dang sig á shinnmí ni."

⁴⁵ Ku sa big abig kàng mpir yar, jirà abig yi jir Shidun.

⁴⁶ Ku dang rag, "I barà big ba sig áni, n rag, 'Almasihu má wa shwin. Bá gban ku. Ayunn su sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.'

⁴⁷ Big ba sig n rag, 'Mpirká má dang jag jir-à nsàn daka mà Urushalima hár jànnká á dunyaru bidim pár bá fig vinn rig. Bá dinya mpirká abig vim bir bi pikyinnbá á byar Shidun, abig fim bu pyirbá, jirà Shidun má yafa ya big á zinn Almasihu.'

⁴⁸ Ning myàng hing bu káníng sa hing. Aning dinya mpirká.

⁴⁹ Má swam ya bi ning bu-à Shidun ri dang sig, wato í Awun Kyikyàrwá. Ama, aning shi má mà finn swann-à ni mpyim, bá ya bi ning gban-à níng mà wai."

Yesu Nai Yag Mà Wai

(Mar 16:19-20; Swàm Yann 1:9-11)

⁵⁰ Yesu zìg zu big á finn swann Urushalima, n zìg yag big mà kauye Baitanya. Ku bir vùwá á shinn káníng ni, n vig Shìdun n dang rag aku sà̀n ya big.

⁵¹ Barà ku dang àdòníng, sái ku í káníng í fim rìg-à, Shìdun í ku í zìg rìg-à, n zìg yag rìg ku mà wai.

⁵² Big swam yan ku, n kàng yag mà Urushalima ma pìkyinn àjwár.

⁵³ Kó ákaun big ri yag mà lu Shìdun. Big ri swam yan ku.

Jir Ajwár Zyun-à YOHANNA Ba Sig

Yohanna ba sig tarkada-à níng jirà mpirká zyun-à ma jangga hing abig bir pikyinn áni rag Yesu í wùn Shidun, Yesu í àsàin-à má pinn zu mpirká, ku í zyun-à Shidun rì gib sig nu rag kwá swam bi níng, jirà mpirká zyun-à ma bir hing pikyinn áni abig dig yonki kinn kinn (Yoh 20:31). Tarkada-à hi ri dang rag mpirká káhi bir pikyinn áni n dig yonki. Mpirká káhi ngang wá bá bir pikyinn áni, big dig fig yonki bàna. Yohanna ba sig jir nínànn nímá áshinn barà Yesu ri ya mpirká yonki kinn kinn. Yesu shí nì gbìb-à, ku shí nì àjai, ku shí nì yonki (Yoh 14:6). Tarkada Yohanna ri tíya yi barà Yesu sa sig swámwá áyau jirká ku dang sig àràg zàpir, brodi, àyar, awan bín, aza àdùn, ku dang sig jír káníng jirà ayi yi rag ku ri dang shinnwá.

Yir Jir Kàng Mpir, Yir Jir-à Hi í Yesu Kristi

¹ Sai-à Shidun màmm fig ma jànn-à bàna, mpir zyun shi sig ma ku, zinnwá í Yir Jir. Ku ma Shidun í bu nzyun, Yir Jir-à níng í Shidun tinn.

² Sai-à big màmm jag sig jànn-à á jinn ni níng, Yir Jir-à níng shi sig ma Shidun.

³ Shidun sinn kà Yir Jir, ku ma wáníng màmm kó kai bidim pàr á bir-à ni. Shidun màmm fig bu zyun ku áwinwá ni bàna, kó kai ku ma Yir Jir.

⁴ Yir Jir-à níng í àsàin-à shi sig ma yonki. Yonki-à níng ya bi sig mpirká àyar.

⁵ Yonkiwá í àyar, àyar-à má yar kàng kwib vinn rig fi. Ayar-à níng, fi má sir kan dim sar fig bàna.

⁶ Shidun swam bi wùn aswamwá zyun, big ri bar ku Yohanna.

⁷ Ku bi sig aku dinya mpirká jir àyar-à níng, jirà mpirká abig fig, ma abig bir pikyinnbá áni.

⁸ Yohanna ma shinn dirwá ku í àyar-à hi bàna, ama ku bi sig jirà aku dang jir á shinn àyar-à hi ni.

⁹ Yir Jir-à níng í àyar àjai, zyun-à bi sig á jànn-à ní, jirà aku yar kàng kwib vinn rig mpirká bidim pàr.

¹⁰ Ku shi sig á jànn-à ni, wá zyun-à Shidun màmm sig jir shinnwá. Ama mpirká á jànn-à ni myàng yi fig ku bàna.

¹¹ Ku bi sig á jànnwá ni, ama mpirká á jànnwá ni ngang ku.

¹² Ama mpirká zyun-à shà ku n pànn sig ku vù pyànà, n bir sig pikyinnbá á byarwá

ni níng, ku ya sig big gban abig shi yannká bu Shidun.

¹³ Mpir káníng kàng rìghing yann Shidun. Ama big shi fig àràg barà big ri mà mpir bàna. Shidun ma shinnwá í Tabá.

¹⁴ Yir Jir-à níng kàng rìghing mpir, ku shi hing áyauyí ni. Ku í mpir-à mònn sig ma pikyinn sisàn ma jir àbyann. Yi myàng hing gban swámwá zyun-à ku sa sig. Swàm buká ku sa sig níng, í bu-à yi yi rag ku bi sig mà byar Tawá ni àjai.

¹⁵ Yohanna dang hing jir àbyann n rag, “Mpir-à ma bi àsimmí ni níng, mpir-à hi í àgbammí, jir kai bàna ku rì shi bab sig buwá áni, tun daka sai-à big mà fig ma mi bàna.”

¹⁶ Yi bidim pàr, yi dig hing bu-à nsàn á shinnwá ni. Buká nínànn nímá yi dig hing, ku sa ya hing yi àsàn nínànn nímá.

¹⁷ Shidun ya sig dokawá big á vù Musa ni, ama àsànwá ma jir àbyannwá, ku ya kà sig kàhi á vù Yesu Almasihu.

¹⁸ Walai mpir-à myàng sig Shidun ma yir zuwá, sái dáí wùnwá yi sig ku í nì, kwá áwinwá ni. Ku ma Tawá í bu nzyun. Ku í àsàin-à dinya sig yi barà Tayí shi sig áni.

Jir Shidun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig

(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luk 3:1-18)

¹⁹ Yahudawaká mà Urushalima swam yag àgbam mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni, ma Lawiyaká, jirà abig yag bib byann Yohanna ku í ni rà.

²⁰ I byar-à ku dang jirwá àjai, ku sa fig yipyàr bàna, n dang rag ku í Almasihu bàna.

²¹ Big bib ku n rag, ku í ni rà? Ku í Iliya rà?

Ku dang rag, a a! Ku í Iliya bàna.

Big bib jakàng ku n rag, ku í mpir-à Shidun má swam bi à byarbá ni rà?

Ku dang rag, “A a!”

²² I wá big bib jakàng ku, aku dinya big ku í ni rà. Bu-à sa níng, big ri zìm abig zig kàng yag abig dinya kàng mpirká swam bi sig big níng, aku dinya big, ku í swai mpir kai rà.

²³ Yohanna dinya big jir zyun-à Ishaya ri ba sig n rag,

“I nài abormí ri su bi mà awúnn-à ni ri dang rag, abig gbar lafinn gbìb-à gwor sig níng,

jirà Shinn Luyí má kyann áni.”

²⁴ Mpir káníng big í Farisawaká swam bi sig big íni.

²⁵ I wá mpir káníng bib ku n rag, “Wá wù má í Almasihu bàna, wù má í Iliya bàna, wù má í Wùn Aswam Shidun zyun-à ku dang rag kwá swam bi níng bàna tinn, bu-à sa wù ri wau dir batisma í jir kai rà?”

²⁶ I wà Yohanna dinya big n rag, “Bumí, mì ri wau dir batisma ma zàpir, ama mpìr zyun sar sig áyaunà ni, níng yì fig ku bàna.

²⁷ Ku í zyun-à má bi ásimmi ní, í zyun-à ò fòr fig wà má finn jùr tabarwá bàna.”

²⁸ Bu káníng bidim pàr ri sa sig mà Baitanya mà Níng Urduun mà jann mà byar-à Yohanna ri wau dir batisma.

Yesu í Adùn Shìdun

²⁹ Na kyàr byar-à, sái Yohanna myàng Yesu ri bì, ku dang rag, “Aníng myàng, wàníng í wùn àdùn Shìdun zyun-à má zig zu kó ní á bu pyírwá ní bidim par.

³⁰ Wàníng í mpìr-à ò dang rag, kwá bi ásimmi ní, ku í àgbammí, jir kai bàna ku ri shì bab sig sai-à big rì mà fig ma mì bàna.

³¹ N rì yì fig wà í ku bàna, ama ò bi sig jirà ò tiya níng ku, níng mpìrká á Israila, í bu-à sa mì ri wau dir batisma ma zàpir.”

³² I byar-à Yohanna dang rag, “N myàng hing barà Awun Shìdun rì tig wann bì n kir wann á shinn Yesu ní àràg àlàb.

³³ N rì yì fig wà í ku bàna. Sai-à Shìdun swam bì mì n rag ò wau dir batisma níng, ku dinya mì rag, mpìr-à ma myàng Awun Shìdun ma tig wann bì á shinnwá ní, ma kir sig, ku í àsàin-à má wau dir batisma ma Awun Shìdun.

³⁴ N myàng hing, í bu-à má bib fig abib bàna, wàníng í Wùn Shìdun àjai.”

Yann Sukà Yesu Big Wà Jijag

³⁵ Na kyàr byar-à, Yohanna sar sig ma yann sukàwá big pyànà.

³⁶ Sái ku myàng Yesu ri wam zu yag, ku dang rag, “Aníng myàng wàníng í Wùn Adùn Shìdun.”

³⁷ Barà yann sukà pyànà káníng myàng àdòníng, sái big kan bàg yag rig Yesu.

³⁸ Yesu myàng vim bìr bì big, big ri kan bàg yag ku ásim, ku bib káníng n rag, “Níng rì yàn kyann í kai rà?”

I byar-à big bib ku rag, “Wù ri shì áni rà? Rabbi!” (Yìr jir-à níng í Malam.)

³⁹ Ku dinya big n rag, abig bì myàng. Sai-à hi àyún-à dab gang rìghing, àràg àsháu yina. Big bàg yag ku n yag myàng byar-à ku shì sig. Ku ma káníng shì sig í zyun hár fi.

⁴⁰ Ayaubá big pyànà níng, big fig hing jir Yohanna mì ri bàg Yesu, zyun áyaubá ní í Andarawus wunzà Siman Bitrus.

⁴¹ I byar-à ku yag yàn dig bì shunwàuwá Siman, ku dinya wàníng n rag, “Yì dig hing Almasihu zyun-à Shìdun gib sig nu rag kwá bì níng.” (Yìr Almasihu í Kristi.)

⁴² Sái ku í wàníng í zig yag rig-à mà byar Yesu.

Yesu myàng ku n dang rag, “Wù í Siman wùn Yohanna, bá bar wù Kefas (Bitrus).” Yìr jir-à níng í abàn.

Yesu Bar Filibus Ma Nataniel Abig Bàg Ku

⁴³ Na kyàr byar-à, Yesu ri zìm aku yag mà Galili. Ku yag yàn dig Filibus, n dinya wàníng n rag a wàníng bàg ku.

⁴⁴ Filibus í mpìr-à mà Batsaida, mà lu Andarawus ma Bitrus tinn.

⁴⁵ I wà Filibus yag dig Nataniel, n dinya wàníng rag, “Yì dig rìghing mpìr-à Musa rì ba sig, n dang sig jir á shinnwá ní á finn tarkada. Mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun níng, big ba sig jir á shinnwá ní tinn. Big ri bar ku Yesu mpìr-à á Nazarat wùn Yusufu.”

⁴⁶ Nataniel bib n rag, “Hár bu-à òsàn má zu á Nazarat ràu?”

I wà Filibus dang rag, “A bì myàng.”

⁴⁷ Barà Yesu myàng Nataniel rì bì á byarwá ní, ku dang n rag, “Mpìr-à níng í mpìr-à á Israila àjai, ku í mpìr gwangga.”

⁴⁸ Nataniel bib ku n rag, “A yì sig mì áshinn rà?”

I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Ai, ò myàng hing sai-à wù nìm shì sig á mìr ating zyun ní níng. I byar-à Filibus yag dig sig wù màhàn.”

⁴⁹ Sái Nataniel dinya kàng Yesu n rag, “Shinn Luyí, wù í wùn Shìdun, wá na kùr mpìrká á Israila.”

⁵⁰ Yesu bib ku n rag, “Jirà ò dang rag, ‘N myàng hing wù, á shì sig á mìr ating-à ní’ níng, í bu-à sa à bir sig pikyinnwú á byarmí ní níng rà? Ai, wá myàng buká má kab wàníng.”

⁵¹ Yesu dinya big n rag, “Mì ri dinya níng jir àjai. Ná myàng waisháu má pù finn rìg, yann aswam Shìdun má nai yag, mà tig wann bì á byar Wùn Mpìr Jikwinn.”

2

Yesu Vim Bir Zàpir Kàng Zàn Inabi

¹ Ayúnn su sara, big sir ban mpìr zyun mà swann Kana á jànn Galili. Na Yesu shì sig màhàn tinn.

² Big dwim bar Yesu ma yann sukàwá big tinn.

³ Barà zàn inabi ban-à big ya sig mpìrká í vinn rig-à níng, sái nàwá dinya ku rag, “Ai, zàn inabi-à bigbá vinn rìghing.”

⁴ Yesu dinya ku rag, “Ayáa nàmí, kada á dinya mì bu-à má sa bàna, jir kai bàna àyúnnmí màg fig ma bàna.”

⁵ I byar-à na Yesu dinya yann lu àsàin ban-à rag, “Bu-à Yesu ma dang rag aning sa, aning sa bu-à hi.”

⁶ Mà byar-à hi, par zànká big mì sig ma abàn, shì sig màhàn àkunn sùnnjin. Yahudawaká ri zìm íri swai par káníng hi, jir kai bàna wà ba bar kwonn hing mpìrká àdòníng, big ri wirkà zàpir áni.

Par káníng wài hing ri ji finn yann àkwínn dízyun, kó dízyun agban dwib.

⁷ I byar-à Yesu dinya yann lu àsàin ban-à rag, abig wir mònn rig par káníng ma zàpir. I byar-à hi, big wir mònn rig, pák.

⁸ I wà ku dinya big rag, abig kab abig ya jag ma àgbam-à ri sa shang àsàin ban káníng swàm. I byar-à big kab n ya ku.

⁹ I byar-à àgbam-à wa fig zàpir-à níng, zàpir-à hi kàng ríghing zàn inabi. Agbam-à níng yì fig byar-à zàn inabi-à níng bi sig bàna. Ama yann luká yì ríghing. I byar-à hi àgbam-à bar àsàin ban-à,

¹⁰ n dang rag, “Ai, kó ní bidim pári ri ya jag zàn inabi nsàn mpyim, í wà mpirká ma wa màg hing, big ri ya wà zyun-à dor sànn fig bàna níng ásim. Ama buwú à sànn gham ríghing wà nsàn-à níng, sái tàma-à níng.”

¹¹ Yesu sa jag bu mamaki-à níng mà Kana á jànn Galili. I byar-à yann sukàwá big bir pikyinnbá n dang rag, “Asai gham mpìr-à níng bi sig mà byar Shidun ni àjai.” Hár big bir swáb kà pikyinnbá á jírwa ni.

¹² Asim ku dù n yag mà Kafarnahum, ku ma nàwá ma wunzàwá big ma yann sukàwá big. Big shi kù màhàn su pyànà.

Yesu Kan Zu Mpirká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shidun

(*Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luk 19:45-46*)

¹³ Ayúnn Pim Wam Zu bu Yahudawaká nyàan fòr, í byar-à Yesu í yag rig-à mà Urushalima.

¹⁴ Sái ku kà yag mà finn lu Shidun n yag díg mpirká ri wann tafinn nai ma àdùn ma àlàb. Mpirká ri pyann bàì má, shi sig màhàn tinn.

¹⁵ Yesu tà ashor jùr, n kan zu rig big á lu Shidun ni, ku za zu rig nai káníng ma àdùn káníng tinn. Ku gbar bir wann rig tebur-à á jinn ni, bàiká yam finn rig awín tinn.

¹⁶ Ku dinya mpirká ri wann tafinn àlàb káníng rag, “Aníng zà zig zu rig bu káníng áyag, kada aning sinn kàng lu Tamí aku shi í byar buati bàna.”

¹⁷ I byar-à yann sukàwá big kyab pànn barà big ba sig rag, “Pikyinnmí ri zim luwú wani.”

¹⁸ I byar-à Yahudawaká bib ku rag, “I bu mamaki-à wà áni wá tiya yì jirà ayi yì wù ri sa swàm ma gham Shidun àjai rà?”

¹⁹ I byar-à Yesu dinya big n rag, “Aníng mìb gbànn rig lu-à níng, má mì kàng rig áyau su sara.”

²⁰ I byar-à big dang n rag, “Aá, lu-à big mì sig áyau jì dipyànà, í wà big mì kinn síg nì, í wà à dang rag, buwú wá mì kinn rig áyau su sara rà?”

²¹ Ama lu Shidun-à Yesu dang sig níng, í dirwá.

²² Sai-à ku dù nann zu kàng ma yonki níng, yann sukàwá big í kyab pànn-à rag, Yesu rì dinya hing big jír-à níng. I byar-à hi, big bir pikyinn á jir Shidun barà big rì dang sig á shinn Yesu ni, ma buká Yesu rì dang sig níng tinn.

Yesu Yi Gban Rig Bu-à Mpirká Ri Kyab

²³ Barà bu mamaki-à ku sa sig mà Urushalima áyúnn Pim Wam Zu-à níng, mpirká nínànn nímá fig ájwár, n wib ku, hár n bir pikyinn áni. Big dang n rag, “Mpir-à níng í Almasihu àjai.”

²⁴ Yesu bir fig pikyinnwá á byarba ni bàna, jir kai bàna ku yì ríghing bu-à mpìr jìkwinn ri kyab á pikyinnbá ni.

²⁵ Mpir má dinya fig ku í nì bàna, jir kai bàna ku ma shinnwá, ku yì ríghing bu-à á pikyinn mpirká ni bidim pári.

3

Yesu Tàg Nikodimu Bu

¹ Mpir Farisawa zyun shi sig áni, ku í àgbam áyau Yahudawaká ni tinn, big ri bar ku Nikodimu.

² Ku bi á fi-à ní á byar Yesu ni, n dang rag, “Shinn Luyí, yì yì hing wù í malam zyun-à Shidun swam bi sig, jir kai bàna mpìr má sa sar fig bu mamakiká wù ri sa níng bàna, sái mpìr-à gham Shidun ma shi sig ma ku.”

³ Yesu dinya ku n rag, “N dinya wù jír-à níng àjai, sái ba mà kàng hing mpìr jakàng, ma í nímá bàna, kwá myàng fig byar-à Shidun má na kùrwá bàna.”

⁴ Nikodimu bib ku n rag, “Sáshinn bá mà kàng mpìr àwàutím rà? Mpir-à hi má kà kàng á finn nàwá ní, í wà bá mà ku í ní rà?”

⁵ Yesu dinya ku n rag, “Bu-à mì ri dinya wù níng í àjai. Sái ba mà hing mpìr ma zàpir ma Awun Shidun mpyim, í wà kwá díg byar-à Shidun na sig kùrwá. Ma í nímá bàna, kwá kà fig byar-à Shidun na sig kùrwá bàna.

⁶ Diriyi yì díg sig á byar mpirká mà sig yì, ama awunyí yì díg sig á byar Awun Shidun.

⁷ Kada á sa mamaki wà ò dang rag, bá mà kàng wù níng bàna.

⁸ Wàu ri gbar yag agunn-à ku ri zìm. Wá fig wàu ri gbar, ama wá yì fig byar-à ku ri bi bàna. Wá yì fig byar-à ku ri yag bàna tinn. Mpir-à Awun Shidun mà sig, má shi àdònníng.”

⁹ I byar-à Nikodimu bib ku n rag, “Bu-à níng má sa áshinn rà?”

¹⁰ Yesu dinya ku n rag, “Wù zyun-à wù í àgbam malam-à á jànn Israila, à yì fig bu káníng bàna rà?”

¹¹ Mi ri dinya wù jír-à níng àjai. Yi yi hing bu-à yi ri dang, ma bu-à yi myàng sig tinn, ama ning ngàng wà ná fig bu-à yi ri dang.

¹² N dinya rìghing ning jir buká á jànn-à ni. Ning bir fig pikyinn ná àni bàna, sáshinn wà má dinya ning jír á shinn buká mà wai, ná bir pikyinn ná àni rà?

¹³ Ama kó mpìr ñzyun yag màg fig fig mà wai bàna, sái Wùn Mpir Jíkwinñ zyun-à wann bi sig mà wai.

¹⁴ “Barà Musa gbar dù nann sig bushùwí àsháu-à níng n yab sig mà shinn bín mà wai, sai-à big ri shi sig mà awúnn-à ni níng, í barà bá gbar dù nann zu Wùn Mpir Jíkwinñ àni tinn.

¹⁵ Mpir-à ma bir hing pikyinnwá á byar wàning ni, kwá dig yonki kinn kinn.

¹⁶ Shìdun ri zim mpìrká á jànn-à ni wàni, í bu-à sa ku swam bi sig wùnwá ñzyun, jirà mpìrká zyun-à ma bir hing pikyinn á byar wàning ni, bá wu fig ki bàna, bá dig yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna.

¹⁷ Shìdun swam bi fig wùnwá á jànn-à ni, dò jirà a wàning wà kwonn mpìrká bàna, ama a wàning shi mpìr-à má zig zu mpìrká á shwin.

¹⁸ “Mpir-à ma bir hing pikyinn á ñwá ni, bá wà fig ku kwonn bàna. Ama mpìr-à ma bir fig pikyinnwá bàna, big wà rìghing kwonnwá tun daka í janá-à níng bàna, jir kai bàna ku ngàng wà kwá wib zinn Wùn Shìdun.

¹⁹ Wàning í barà bá wà kwonn-à hi àni, jir kai bàna àyar bi á jànn-à ni, mpìrká zim kab sig fi ma àyar-à níng, jir kai bàna buká big ri sa sànn fig bàna.

²⁰ Mpir-à ma ri sa bu-à bibai, ku zim fig àyar-à níng bàna. Kwá bi fig á byar àyar-à hi ni bàna, jir kai bàna kwá zim fig swàm bu-à bibaiká ku ri sa níng aku zu á myann bàna.

²¹ Mpir-à ma ri sa bu-à ñsàn, kwá bi á byar àyar-à níng, jirà abig myàng swàmwá sànn sig í bu Shìdun.”

Yohanna Dang Jír Nsàn á Shinn Yesu

²² Nonn fig bàna, sái Yesu ma yann sukàwá big í yag rig-à mà jànn Yahudiya, í byar-à ku ma káníng shi shi, ku ri wau mpìrká ñir batisma.

²³ Yohanna ri wau ñir batisma mà Ainon byar-à hi shi yànn sig ma jànn Salim, jir kai bàna zàpìr shi sig màhàn wùwài níma. I wà mpìrká nìnanñ níma ri yag mà byarwá ni, ku ri wau big ñir batisma.

²⁴ Wàning í sai-à big kig fig ma Yohanna á tonn fi bàna.

²⁵ Ayúnn su zyun, mpìr Yahudawa zyun sa yipyàr ma yann suká Yohanna big á shinn barà bá sa kyàr ñir.

²⁶ I byar-à big kàng bi á byar Yohanna, n dinya ku n rag, “Shinn Luyí, mpìr-à wù nìnn dig kwonn big ku mà Ning Urdun mà jann, zyun-à wù nìnn bar ku Almasihu níng, tàma-à níng ku ri wau ñir batisma, mpìrká bidim pàr ri yag mà byarwá ni.”

²⁷ Yohanna dang rag, “Mpir má dig fig bu zyun bàna, sái zyun-à Shìdun ma ya hing ku.

²⁸ Ning má, ning fig hing buká ñ dang sig á numí ni n rag, ‘Mì í Almasihu bàna, big ñir bi sig mì ní kà ku á pyànn átai.’

²⁹ Sai-à mpìr ma zig hing uwá, jáuwá má fig àjwár. Kwá fig hing nài jir mpìr-à má zig uwá-à níng, kwá fig àjwár. Mì má, í barà mì ri fig àjwár Almasihu àni tinn.

³⁰ Gbamwá má shi swàb kà, ama bigmí má shi kàng ásim.

Yesu Wann Bi Sig Mà Wai

³¹ “Ku bi sig mà wai, ayíwá kab bu mpìrká bidim pàr ñni. Gbamwá kab bu kó ni tinn. Ama bigmí mì í mpìr-à á jànn-à ni, ayimí títi níma, ama buwá ku yi vinn rìghing bu bidim pàr.

³² Buká ku fig sig, n myàng sig ma zuwá níng, ku dinya gban rìghing mpìrká. Ama mpìrká zyun-à bir sig pikyinn á jirwá ni níng, big nann fig bàna.

³³ Ama ká zyun-à ri bir pikyinn á jirwá ni níng, ri bir pikyinn rag, ‘Shìdun í Shìdun gwangga.’

³⁴ Mpir-à Shìdun swam bi sig níng, ku ri dang kyann í jir Shìdun, jir kai bàna Shìdun ya sig ku awun-à bá màg màg fig fig àmàg màg fig bàna.

³⁵ Ta ri zim wùnwá, jir kai bàna kó kai bidim pàr ku ya sig á wù wùnwá ni.

³⁶ Mpir-à ma bir hing pikyinn ma Wùn Shìdun, ku shi sig ma yonki-à má vinn fig ávinn bàna, mpìr-à ma ngàng Wùn Shìdun, kwá dig fig yonki-à níng bàna. Shìdun má sinn kà ku á shwin-à má vinn fig ávinn bàna.”

4

Yesu Dang Jír Ma Uwá Zyun

¹ Mpir Farisawaká fig Shinn Luyí Yesu ri dig swàb ká yann suká big kab bu Yohanna ri níng, ku ri wau káníng ñir batisma.

² Yesu ri wau fig ñi ñir batisma bàna. Yann sukàwá big ri wau ñni.

³ Barà Yesu fig bu-à Farisawaká ri dang níng, ku í fim rig-à jànn Yahudiya, n kàng yag mà jànn Galili.

⁴ Ku myàng shi sig í dole aku zu yag gbib-à á jànn Samariya.

⁵ I byar-à hi, ku í zu rig-à gbib-à á jànn Samariya á finñ swann zyun ni, big ri bar Saikar, byar-à hi nonn fig ma byar-à Yakubu ri ya sig wùnwá Yusufu jànn bàna.

⁶ Shar zàpir Yakubu shi sig màhàn. Yesu kyann ni righing. I byar-à ku shi sig á nu shar zàpir-à hi ni. Bu-à sa níng í kyonn pyunon ninonn daka í pyimbyau, hár àyúnn áyau shinn.

⁷ I byar-à uwà Samariya zyun bi sig aku kab zàpir. I byar-à Yesu dang n rag, a wàning ya ku zàpir aku wa.

⁸ (Yann sukàwá big yag righing mà finn swann-à ni, jirà abig yag wann bi buju.)

⁹ I byar-à hi, uwà Samariya-à níng dang n rag, “Sáshinn wá vig mì zàpir rà? Wù zyun-à wù í wunù Yahudawa, mì zyun-à mì í uwà Samariya.” (Ai mpir Yahudiya ma mpir Samariya ri kyag fig òr bàna.)

¹⁰ I byar-à hi, Yesu dinya uwà-à níng n rag, “Wù nìm ma yì hing bu-à Shidun ri ya mpir, ma mpir-à ri dinya wù rag, á ya ku zàpir aku wa níng, wù nìm má vig ku aku ya wù zàpir-à ri ya yonki.”

¹¹ Uwà-à níng dang n rag, “Shinn Luyí, à bàna ma bu-à wá kab zàpir-à níng ma kàhi, jir kai bàna shar zàpir-à níng zùzwàun. To, wá òg zàpir-à ri ya yonki-à níng àni rà?”

¹² Asáí à kab síg ni tayí Yakubu zyun-à fim ya sig yì shar zàpir-à níng rà? Ku ma shinnwá ma yanká buwá ma bu apyagká buwá big bidim pár, big wa hing zàpir-à níng, ama big wu righing.”

¹³ I byar-à Yesu dinya uwà-à níng n rag, “Mpirká ri wa zàpir-à níng, ajor má gban kàng rig big.

¹⁴ Ama mpir-à ma wa hing zàpir-à má ya níng, kwá fig fig rag ajor zàpir bàna hár kinn kinn, jir kai bàna zàpir-à má ya níng, má shi àràg barà abinn ri gbib zu, má ya mpir yonki kinn kinn.”

¹⁵ I byar-à hi, uwà-à níng dang rag, “Shinn Luyí, á ya mì zàpir-à níng, jirà kada ajor zàpir aku gban rag mì bàna ma àjirà kada ní bì kab rag zàpir áyàg bàna.”

¹⁶ I byar-à Yesu dinya uwà-à níng n rag aku yag bar bi nùwá.

¹⁷ Uwà-à níng dang rag, ái ku bàna ma wunù.

I wá Yesu dinya ku n rag, “Ái, àjai, barà à dang níng, à bàna ma wunù àjai,

¹⁸ jir kai bàna à zu sig á lu wunù, hár swana, tàma-à níng wunù-à níng ma ku ri shí í zyun níng, í nùwú bàna. A dinya hing mì jir àjai.”

¹⁹ I byar-à uwà-à níng dang n rag, “Shinn Luyí, ñ myàng yì hing wù, wù í wùn aswam Shidun.

²⁰ Yákúyí big ri wib Shidun á shinnkwinn-à níng ni, ama ning mpir Yahudawaká níng dang n rag, byar-à mpir má wib Shidun bàna, sáí mà Urushalima.”

²¹ Yesu dinya uwà-à níng n rag, “A zim jir-à ma dinya wù níng. A myàng, àyúnn zyun ri bi wá mpirká má wib fig rag

Shidun á shinnkwinn-à níng ni bàna, kó mà Urushalima bàna tinn.

²² Ning mpirká á Samariya, ning yì fig bu-à ning ri wib bàna. Buyí yì mpir Yahudawaká, yì yì hing bu-à yì ri wib, jir kai bàna jir Shidun á shinn mpir-à má zig zu mpirká, zu bi sig mà byar Yahudawaká ni.

²³ Ama àyúnn zyun ri bi, ái àyúnn-à hi bi righing, í àyúnn-à mpir Shidun má wib ku ma pikyinn ñzyun, ma awunwá, jir kai bàna Shidun ri zim mpirká abig wib ku àdòning.

²⁴ Shidun í Shidun Awun Kyikyàr. Mpirká ri wib ku níng, sànn sig abig wib ku á kyinnbá ni ma pikyinn kyikyàr tinn.”

²⁵ I byar-à uwà-à hi dinya ku rag, “N yì hing big dang rag, Kristi ri bi, zyun-à big ri bar ku Almasihu. Ayúnn-à kwa bi hing, kwá dinya vinn rig yì bu-à shi sig àni bidim pár.”

²⁶ I byar-à Yesu dinya uwà-à níng n rag, “Ái, í mì, mì ri dang jir ma wù níng.”

²⁷ Asai-à hi yann sukàwá big í kàng bi-à. Sáí big sa mamaki wàni, barà big myàng Yesu shi sig ma uwà-à níng big ri dang jir. Ama áyaubá ní kó mpir ñzyun bib fig uwà-à níng rag, ku ri yàn kyann í kai rà níng, bàna. Kó abig bib Yesu abig rag, bu-à sa ku ri dang jir ma uwà-à níng, í jir kai rà níng, bàna tinn.

²⁸ I byar-à uwà-à níng fim rig par zàpirwá màhàn, n kàng yag rig mà lu-à ni, n yag dinya mpirká n rag,

²⁹ “Aning bi myàng mpir-à níng. Ku dinya vinn righing mì buká ñ ri sa sig daka á ninonn. Kó ku í Almasihu hi rà?”

³⁰ I wá bir mpirká dù rig á finn swann-à ni, jirà abig yag myàng Yesu.

³¹ Sai-à big bi fòr fig ma bàna níng, yann sukàwá big vig ku n dang rag, “Shinn Luyí, á ji ma buju mpyim.”

³² I byar-à ku dinya káníng n rag, “N shi sig ma buju-à má ji, buju-à níng hi ning yì fig bàna.”

³³ I byar-à yann sukàwá big bib bar òrbá n rag, “I ni ya bi sig ku buju òni áyag rà?”

³⁴ Yesu dinya big n rag, “Bujumí shí ní ñ wib jir buká Tamí swam bi sig mì ñ sa, hár ñ sa aku vinn rig.

³⁵ Ning dang n rag, sai-à bá binn kwonn buju-à dà sig sònn yina. Ama mì ri dinya ning, aning myàng daká. Buju byann righing, ri zim mpirká abig binn kinn kwonn.

³⁶ Mpir-à ri binn kinn kwonn buju, má òg lada á pyànn Shidun, jir kai bàna ku ri binn buju yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna. Jir wàning mpir-à ri tàg buju ma mpir-à ri binn kinn kwonn buju, sànn sig wá abig shi í byar ñzyun, abig fig àjwàr shinnbá.

³⁷ Big dang ta sig yir jír, yir jír-à hi í àjai, barà big dang sig rag, 'Anam bu-à kim, mpìr-à má binn buju-à kim.'

³⁸ N swam yag sig ning, aning yag binn buju mà byar-à ning nàm fig ni bàna, í mpìrká káhi nàm sig ni byar-à hi. Ama ñ ya hing ning gbam aning yag binn, í byafàn ná bàna, í byafàn bá."

³⁹ Mpìr Samariyaká nìnànn nímá á finn swann-à hi ni bir hing pikyinn á byar Yesu á jir bu-à uwà-à níng dang sig n rag, "Ku dinya vinn righing mi buká ñ ri sa sig daka á ninonn."

⁴⁰ Barà mpìr Samariyaká fòr bi á byarwá ni, big dang n rag, a Yesu bi tìg á lubá ni. I byar-à ku na màhàn su pyàna.

⁴¹ Mpìrká káhi nìnànn nímá kab wà nìnn níng, big má big bir pikyinn á byarwá ni tinn á jir shinn buká ku ri dang.

⁴² I byar-à big dinya uwà-à níng n rag, "Yi bir hing pikyinn tàma-à níng, í jir bu-à wu nìm dang sig níng bàna, jir kai bàna yi ma shinnyí, yi fig hing tinn, yi myàng hing àjai. Ku í mpìr-à má zig zu mpìrká á dunyaru bidim pàr."

Yesu Dàb Gbam Wùn Agbam Zyun

⁴³ Barà Yesu shi màhàn su pyàna, sái ku í yag rig-à mà jànn Galili.

⁴⁴ Yesu ma shinnwá ku dang n rag, "Ajai, mpìr-à ma ri dang kyann jir Shidun, big ri wib fig ku á jànnwá ni bàna."

⁴⁵ Barà ku fòr yag àdóníng mà jànn Galili, sái mpìrká mà Galili shà ku wàni, jir kai bàna big shi sig mà Urushalima á sai-à àyúnn Pim Wam Zu, big myàng hing bu-à ku ri sa sig ma zúbá.

⁴⁶ I byar-à Yesu yag mà Kana á jànn Galili, byar-à ku vim bir zàpìr kàng rig zàn inabi. Mpìr zyun shi sig á ni, ku í agbam-à ri sa swàm gwamnati, wùnwá na sig dor mà Kafarnahum.

⁴⁷ Barà ku fig big dang n rag, Yesu bi sig mà jànn Yahudiya, tàma-à níng ku shi sig rag á jànn Galili. I byar-à hi, ku yag mà byar wàning ni, n vig wàning n rag, a wàning bi dàb gbam ya ku wùn wunuwá, jir kai bàna wùnwá hi ri nyàan wu.

⁴⁸ Yesu bib ku n rag, "Wato ná bir fig pikyinn ná á byarmi ni bàna, sái na myàng hing bu mamaki ma bu iko mpyim rà?"

⁴⁹ Wunù agbam-à níng dang n rag, "Shinn Luyí, mì ri zìm á bì á lumí ni, jir á dàb gbam ya mì wùnmi, dà sig titi nímá kwá wu rig."

⁵⁰ Yesu dinya wunù-à níng n rag, a wàning kàng yag. Wùn wàning gbam righing.

Wunù-à níng wib jirwá n kàng yag.

⁵¹ Barà ku ri kàng yag mà lu-à ni àdóníng, sái ku ma yann luwá big dig kwonn á ghib-à ni. Big dinya ku n rag, "Ai

wùnwú gbam righing, ku shi sig ma yonki, tàma-à níng itau bu zyun bàna."

⁵² I byar-à ku bib káníng n rag "Wùnmi gbam sig ákaun rà?" Big dinya ku n rag, "I nàning àràg àsháu zyun, í wà awàu-à hi fim sig ku."

⁵³ Barà ta wùn-à níng myàng sai-à Yesu dinya ku n rag, aku kàng yag, wùnwá gbam righing níng, jír-à wàning dang sig níng sa hing àdóníng hi. I byar-à hi, ku ma mpìrká á luwá ni bidim pàr, big bir pikyinn á jir Yesu ni.

⁵⁴ Wàning í bu mamaki-à Yesu sa sig wà wa pyàna, á sai-à ku kàng bi mà jànn Yahudiya n yag mà Galili.

5

Yesu Dàb Gbam Wunù Zyun

¹ Ayunn zyun Yesu yag mà Urushalima, jir kai bàna í àyúnn úwài bu Yahudawaká bi sig ni.

² Mà Urushalima á nu nkyun byar-à big ri kig àdunká níng, zàpìr zyun shi sig áni, big ri bar rag, í zàpìr Betsada. Big bar sig zinn-à hi á nu jir Yahudawaká ni. Byar-à hi apig swana shi kàng kwib sig á nu zàpìr-à ni.

³ A byar apig káníng ni, mpìrká nìnànn nímá ri na màhàn, àràg mpìr áfau, mpìrká bàna ma bar, ma mpìrká dir-à wu tag righing bidim pàr, big ri na màhàn tinn, [jir kai bàna big ri shi kír zàpìr-à aku ding.

⁴ Suká káhi, wùn aswam Shidun mà wai ri tig wann bì á zàpìr-à ni, jirà aku wab zàpìr-à. Kwa wab hing zàpìr-à, mpìr dor káníng zyun-à ma bi jag sig ni, dorwá mà gbam rig, kó ma í dor kai bidim pàr.]

⁵ A byar-à hi, mpìr zyun na sig dor má sa jì dízyun agban dwib agban-à zu áni awinyin.

⁶ Barà Yesu myàng wunù-à níng na sig, ku yi righing wàning nonn hing ma dor-à níng. I byar-à ku bib wàning n rag, "Wù ri zìm abig dàb gbam wù rà?"

⁷ I byar-à mpìr dir wa-à níng zìm n dang rag, bu-à sa níng, ku bàna ma mpìr-à má gbar dù nann zu ku. Kó ba wab hing zàpìr-à, ku rag aku yag fòr yag níng, mpìr zyun yag fòr yag jag righing ku. Ku sa àdóníng sa sa hár tàma-à níng ku dig fig pyù-à abig dàb gbam ku bàna.

⁸ I byar-à Yesu dinya ku n rag, "A sar dù nann zu á wai, á pinn syuwú, á kyann kyonn."

⁹ Big rag abig myàng níng, wunù-à níng gbam righing àjai. Ku pinn syuwá mì ri kyann kyonn. Ayúnn-à Yesu ri sa bu-à níng, í àyúnn Asabar, í àyúnn-à Yahudawaká ri shi ngàng áni.

¹⁰ I byar-à Yahudawaká dinya wunù-à big dàb gbam sig níng n rag, "Janá-à níng,

í àyúnn Asabar, í àyúnn dokayí, sànn fig wà á pinn syuwú àni bàna.”

¹¹ Sai ku dinya big n rag, “Wunù-à dàb gbam sig mì níng, dang rag, ñ pinn syumí ñ kyann kyonn.”

¹² Yahudawaká bib ku n rag, “Mpir-à dinya wù rag, á pinn syuwú á kyann kyonn níng, í ni rà?”

¹³ Ama wunù-à big dàb gbam sig níng, yì byann fig Yesu bàna, jir kai bàna mpirká ninànn nímá, big nànn kab gbam mà byar-à hi. Yesu dù rìghing mà byar-à hi ni tinn.

¹⁴ Nonn fig bàna, sái Yesu dig kwonn ma wunù-à ku dàb gbam sig níng mà lu Shidun. Ku dang n rag, “A myàng tàma-à níng dirwú gbam rìghing, kada á sa kàng bu bibai bàna. Wa sa kàng hing bu-à bibai, bu-à má dig wù má kab wàri.”

¹⁵ Sái wunù-à níng kàng yag rig mà byar Yahudawaká ni, n dinya big rag, í mpir-à big ri bar Yesu níng dàb gbam sig ku ni.

¹⁶ I byar-à Yahudawaká nànn àgùnn ma Yesu wàni. Big ri swau ku, bu-à sa níng, ku ri sa bu káníng àyúnn Asabar.

¹⁷ I byar-à hi Yesu dinya Yahudawaká n rag, “Tamí Shidun ri sa swàm hár tàma-à níng, mì má mì ri sa swàm tinn.”

¹⁸ I byar-à Yahudawaká yàn pyù-à abig gban rig Yesu, jirà ku ri sa swàm àyúnn Asabar, ma jirà ku dang rag ku í Wùn Shidun níng. Big rag ku ri mam shinnwá ma Shidun.

Gbam Wùn Shidun

¹⁹ I byar-à Yesu dinya big rag, “Bu-à ma dinya níng í jír àjai. Wùn má sa fig bu áwinwá ni bàna. Wùn má sa bu-à ku myàng sig Tawá ri sa. Swàm bu-à Ta ma sa, í bu-à wùn má sa tinn,

²⁰ jir kai bàna Ta ri zìm wùnwá wàni. Kwá tàg wùnwá buká ku ri sa bidim pár, kwá tiya wàníng swàm, ká wài kab kàhi jirà ná sa mamaki.

²¹ Barà Ta-à ri dàb wim mpirká wu rìghing ma yonki níng, í gbìb ñzyun barà wùn má dàb wim mpirká pikyinnwá ri zìm tinn.

²² Ta má wà fig kwonn bàna, jir kai bàna ku ya kà rìghing gbam kwonn wà bidim pár á vù wùnwá ni,

²³ jirà kó ni aku wib wùn-à àràg barà ku ri wib Ta-à níng. Mpir-à ma wib fig wùn-à bàna, kwá wib fig Ta-à zyun-à swam bi sig wùn-à níng bàna tinn.

²⁴ “Jír-à mì ri dinya níng níng, í jír àjai. Mpir-à ma fig hing jírmi ma bir hing pikyinn á dir mpir-à swam bi sig mì níng, ku dig hing yonki-à má vinn fig ávinn bàna. Bá ya fig ku shwin bàna, jir kai bàna ku kab hing gbam kí, ku shi sig áyau yonki kinn kinn.

²⁵ Mì ri dinya níng àjai, àyúnn zyun má bi, hár àyúnn-à hi fòr bi rìghing, mpirká wu rìghing níng, má fig nài jir Wùn Shidun. Mpirká má fig nài jirwá níng, bá dig yonki-à má vinn fig ávinn bàna.

²⁶ Aràg barà Ta ri ya mpir yonki níng, í barà ku sinn kà wùnwá a wàníng ya yonki tinn.

²⁷ Tawá ya sig ku gbam aku wà kwonn, jir kai bàna ku í Wùn Mpir Jíkwinn.

²⁸ Aning shàr zinn bàna, jir kai bàna àyúnn zyun ri bi, mpirká wu rìghing big jì sig mà amir-à ni níng, bá fig jirwá,

²⁹ má nann zu bi kàng mà amir-à ni ma yonkibá. Ama mpirká ri sa sig bu-à bibai níng, bá dù nann zu kàng, jirà Shidun aku wà kwonnbá.

Jir Shidun á Shinn Wùnwá Yesu Ni

³⁰ “Má wà sar fig kwonn mì áwinmí ni bàna, sái bu-à Shidun ma dinya mì rag ñ sa, kwonn wà-à mà wà bidim pár, í kwonn wà ñsàn, jir kai bàna mà wà fig kwonn-à pikyinnmí ri zìm bàna, sái dáí wà zyun-à àsàin-à swam bi sig mì níng ma zìm hing.

³¹ “Wà mà dang hing jír ma shinnmí, mpirká má bir fig pikyinn bàna.

³² I bu-à sa sànn sig mpir zyun kim aku dang ni jír á shinnmí ni. N yì hing kó kai bu-à mpir-à níng ma dang sig á shinnmí ni í àjai.

³³ Níng swam yag mà byar Yohanna, ku dang hing jír á shinn ghib àjai-à hi ni.

³⁴ Bu-à Shidun ma dang sig á shinnmí ni kab hing bu-à mpir mà dang. Ama mì ri dinya níng jír-à Yohanna dang sig á shinnmí ni, jirà aning bir pikyinn ná á byar Shidun ma aning dig yonki.

³⁵ Yohanna shi sig àràg í pitila-à big mònn bàg sig pyàr àni. Aràg barà mpirká ri zìm abig myàng àyar pitila-à níng, í barà big ri zìm jir Yohanna àni.

³⁶ Ama shaida-à ñ shi sig ma kàhi níng, kab sig bu-à Yohanna dang sig á shinnmí ni. Tamí swam bi sig mì àjirà ñ sa bu mamaki, ma àjirà ñ sa vinn rig swàmwá. I bu-à mì ri sa tàma-à níng. Bu mamaki-à mì ri sa, kab gban bu tàg Yahudawaká ini.

³⁷ Tamí àsàin-à swam bi sig mì níng, ku dang hing jír á shinnmí ni tinn. Ama níng myàng màg fig fig ku bàna, níng fig fig nài jirwá bàna tinn.

³⁸ Níng bir fig pikyinn ná á jirwá ni bàna, í bu-à sa níng bir fig pikyinn ma mpir-à ku swam bi sig níng bàna.

³⁹ Níng ri jangga jir Shidun jir kai bàna níng ri kyab ná dig yonki kinn kinn àni. Jir Shidun ri dang jir á shinnmí ni.

⁴⁰ Ama níng ngàng wà ná bi á byarmí ni, jirà aning dig yonki kinn kinn-à hi.

41 “Mì ri shi kir fig mpirká abig swam yan mì bàna.

42 N yì hing ning zìm fig Shidun á pikyinn ná ni bàna.

43 Bumí, ñ bi sig á zìnn Tamí ni, ama ning ngàng mì. Mpir zyun nìm ma bi sig ma zinnwá, kàhi bó ning nìm má wib ku, hár má zìm ku tinn.

44 Barà ning ri zìm mpirká abig yan ning, ama ning ri sa fig bu-à Shidun má yan ning bàna níng, ná bir pikyinn áshinn rà?

45 Kada aning kyab rag má wà ning kwonn á pyànn Tamí ni bàna. I mì bàna, í Musa zyun-à ning ri bir sig pikyinn á byarwá ni níng, kwá wà ning kwonn á pyànn Shidun.

46 Ning nìm ma wib hing Musa, ning nìm má wib mì tinn, jir kai bàna Musa ba sig jír á shinnmí ni.

47 Na wib fig bu-à Musa ba sig bàna, sáshinn ná wib jírmi rà?”

6

Yesu Ya Mpir Dubu Swana Buju

(*Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luk 9:10-17*)

1 I byar-à Yesu zu yag mà Ayunn Galili, big ri bar rag, í Tibariya.

2 I byar-à mpirká nìnànn nímá ri kan bàg yag ku, jir kai bàna big myàng sig bu mamaki, barà ku ri dàb gham sig mpir dorká níng.

3 I byar-à Yesu nai yag rig mà shinnkwinn-à ni, ku big yann sukàwá big. Big shi sig màhàn.

4 Ayunn ùwài bu Yahudawaká nyàan fòr, big ri bar rag í áyunn Pim Wam Zu.

5 Sái Yesu gbar dù nann zuwá, ku myàng yag bir mpirká ri bàg bi ku. I byar-à ku bar Filibus n bib wàning rag, “Yá dig brodi áni, jirà ayi wann ya mpir káníng abig jí rà?”

6 Yesu bib Filibus jír-à níng, jirà aku màg màg fig wàning. Ama ku yì rìghing bu-à kwá sa.

7 I byar-à Filibus dang rag, “Wàning bó, sái ya sa hing swàm bàì sòn awinyin mpyim, í wà yá dig bàì-à yá wann brodi, kó títi nímá, má ya mpir káníng abig jí.”

8 Sái mpir zyun áyau yann sukàwá big ni, zinnwá í Andarawus, ku í wunzà Bitrus, ku dang rag,

9 “Ai wùn zyun shi sig ma brodi áyag agir swana, ma jái pyàna. Ama bu káníng bidim pár má màg fig mpir káníng bàna.”

10 Sái Yesu dang rag, “Aning dinya mpir káníng abig shi wann á jinn ni.” (Byannká nìnànn nímá shi sig màhàn.) Wunùká shi wann sig áni níng, dubu swana.

11 I byar-à Yesu zig brodi n sa Shidun ísoko, n gàb finn ya mpirká shi wann sig á jinn ni níng, ku gàb finn ya jái-à àdóníng

tinn. Yesu ya mpir káníng ùwài nímá àràg barà kyinnbá ri zìm. Bir mpir káníng jí brodi-à níng, hár finnbá zir.

12 Barà big jí kinn í kinn níng, sái Yesu dinya yann sukàwá big rag, abig zà kwonn rig amig jáiká, ma brodi-à dà sig níng, kada aku shi bai átai bàna.

13 Barà yann suká Yesu big zà kwonn amig brodi káníng mònn gágsàg dwib agban pyàna, ma àkúnn brodi swana-à nìm níng.

14 Barà mpirká myàng bu mamaki-à Yesu sa sig ma brodi-à níng, í nànn-à hi, sái big dang rag, “Lalle, wàning í wùn aswam Shidun zyun-à má bi á dunyaru níng ájai.”

15 Barà Yesu myàng mpirká ri zìm abig wir ku kùr, sái ku fim rig big, n nai yag rig mà shinnkwinn-à ni áwinwá ni.

Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpir-à Ni
(*Mat 14:22-33; Mar 6:45-52*)

16 Barà fi sir àdóníng, sái yann sukàwá big í yag rig-à mà nu zàpir-à ni.

17 Fi sir rìghing, ama Yesu kàng bi fig ma á byarhá ni bàna. I byar-à yann sukàwá big yag kà á kòr-à ni, jirà abig yag mà jann, mà byinn-à mà Kafarnahum.

18 I byar-à hi, wàu shyù ri gbar wàni, afag zàpir-à má ri gbar tinn.

19 Barà big shi sig á finn kòr-à ni, mi ri ya ma gham, n yag rìghing byar pyunn ninonn nímá, má sa àràg mèl sara, kó yina. Sái big myàng Yesu ri kyann á shinn zàpir-à ni, ku ri bi á byarhá ni, sái zinn pànn rig big.

20 Ama Yesu dinya big rag, kada abig shàr zinn bàna, ái í ku.

21 Barà Yesu dang zu rag í ku àdóníng, sái yann sukàwá big dang rag aku kà. I nànn-à hi, barà ku kà á kòr-à ni, sái kòr-à dù ma shinnwá mì yag fòr rig-à mà byar-à big nìm ri zìm bá yag níng.

Mpirká Yan Kyann Yesu

22 Na kyàr byar-à, mpirká shi sig mà nu ayunn-à ni níng, big yì rìghing í kòr ñzyun nà shi síg nì màhàn. Big nà myàng yann suká Yesu big nà yag rìghing mà jann. Ama Yesu nà yag fig bàna.

23 Kòrká káhi mà Tibariya bi n shi yàr sig mà byar-à Yesu nà ya mpirká brodi-à ku swam yan sig zinn Shidun áni níng.

24 Barà bir mpir káníng myàng fig Yesu bàna, big myàng fig yann sukàwá big bàna tinn, sái big kà á kòrká á nu ayunn-à ni, n yag rig mà Kafarnahum, big ri yàn kyann Yesu.

Yesu í Brodi-à Ri Ya Yonki

25 I byar-à hi, bir mpirká yag yàn dig Yesu shi sig mà jann. Big bib ku rag, “Malam, á bi sig áyág ákaun rà?”

²⁶ Yesu dinya big n rag, “N yì rìghing, ning ri yàn kyann mì í jirà ning jì sig brodi, finn ná mònn sig níng. Ama í jir bu mamaki-à ò sa sig ning myàng sig níng bàna.

²⁷ Kada aning wa shwin á jir buju-à má swàr rìg níng bàna. Aning yàn buju-à má swàr fig áswàr bàna. Buju-à níng í buju-à má ya yonki kinn kinn, í wà zyun-à Wùn Mpir Jíkwinn má ya ning níng. Shìdun Tayí ri zìm ku wàni, í bu-à sa wàning kyag sig àràg í yir á dirwá ni.”

²⁸ I byar-à big bib ku rag, “Yá sa í swai swám kai, zyun-à Shìdun má zìm rà?”

²⁹ I byar-à Yesu dinya big rag, “Wàning í bu-à Shìdun ri zìm aning sa, ku ri zìm aning bir pikyinn ná á byar mpir-à ku swam bi sig.”

³⁰ I wà big bib ku rag, “Wá sa í bu mamaki kai jirà ayi bir pikyinn á byarwú ni rà? Wá sa í kai rà?”

³¹ Yàkúká buyí big rì jì buju zyun-à big ri bar rag í manna má awúnn-à ni, àràg bará big ba sig áni á jir Shìdun, ‘Ku dwim ya bi big brodi mà wai abig jì.’ ”

³² Yesu dinya big rag, “I jir àjai, Musa í mpir-à ya sig yàkúná big brodi-à bi sig mà wai níng bàna, ama brodi-à mà wai wann bi sig mà byar Tamí ni.

³³ Ai brodi Shìdun í mpir-à tìg wann bi sig mà wai níng, í zyun-à má ya mpirká á jànn-à ni yonki kinn kinn.”

³⁴ I byar-à mpir káníng dang rag, “Shinn Luyí, á ya kyann yì brodi-à níng kó ákaun.”

³⁵ I byar-à Yesu dang rag, “Mì í brodi-à ri ya yonki, mpir-à ma bi hing á byarmí ni, amor má gban fig rag ku bàna. Mpir-à ma bir hing pikyinn á byarmí ni, ajor má gban fig rag ku bàna tinn.

³⁶ N nìm dinya ning rag, ning myàng rìghing mì, ama ning bir fig pikyinn á byarmí ni bàna.

³⁷ Mpir-à Tamí ma ya hing mì, mpir-à hi má bi á byarmí ni. Mpir-à ma bi hing á byarmí ni, má kan fig ku bàna.

³⁸ Bu-à zìg bi sig mì mà wai níng, í jirà ñ sa swám shinnmí bàna, ama í jirà ñ sa swám àsàin-à swam bi sig mì níng.

³⁹ Jir-à ku dinya sig mì níng, í wàning: Ayau mpirká ku ya sig mì níng, ñ fim kó mpir ñzyun bàna, ama ñ gbar dù nann zu kang mpirká níng hi bidim pár àyúnn-à dunyaru má vinn áni.

⁴⁰ Wàning í bu-à Tamí ri zìm. Mpirká ma myàng hing wùn-à níng, ma wib hing, bá òg yonki kinn kinn. Má gbar dù nann kang big àyúnn-à dunyaru má vinn áni.”

⁴¹ I byar-à Yahudawaká zinn swau ku, jirà ku dang rag, ku í brodi-à wann bi sig mà wai.

⁴² Big dang rag, “Ama ku í Yesu, yi yì rìghing nàwá ma tawá, ku í wùn Yusufu, sàshinn kwá dang rag, ku wann bi sig mà wai rà?”

⁴³ I byar-à Yesu dinya big n rag, “Kada aning zinn swau mì bàna.

⁴⁴ Tamí swam bi sig mì ni. Mpir má bi sar fig á byarmí ni bàna, sái zyun-à Tamí ma dang rag aku bi. Mpirká má bi á byarmí ni níng, má dab wim kang rìg big àyúnn-à dunyaru má vinn áni.

⁴⁵ Mpirká ri dang kyann jir Shìdun ba sinn sig á tarkada rag, ‘Shìdun má tàg mpirká bidim pár.’ Mpirká ma fig hing jir Tamí, jirà abig yì swàb kà jirwá, bá bi á byarmí ni.

⁴⁶ Mpir myàng yag fig Shìdun kó kàun ñzyun bàna. Sái mpir-à bi sig mà byarwá ni, ku í àsàin-à myàng sig Ta-à.

⁴⁷ N dinya ning jir-à níng, í jir àjai. Mpir-à ma bir hing pikyinn á byarmí ni, ku shi sig ma yonki-à kinn kinn.

⁴⁸ Mì í brodi-à ri ya yonki.

⁴⁹ Yàku yàkúná big, big jì brodi manna mà awúnn-à ni, ama big wu rìghing.

⁵⁰ Brodi zyun-à ri wann bi sig mà wai níng, í brodi-à mpir ma jì hing, kwá wu fig bàna.

⁵¹ Mì í brodi-à ri ya yonki, zyun-à wann bi sig mà wai. Kó ni ma jì hing brodi-à níng, kwá òg yonki-à má vinn fig ávinn bàna. Brodi-à má ya ning níng, í wi dirmí, jirà kó ni á jànn-à ni aku òg yonki kinn kinn.”

⁵² Sái Yahudawaká gban nài gban bar ògbá n dang rag, “Sàshinn mpir-à níng má dang rag, kwá ya yì wi ògbá yá zwam rà?”

⁵³ Yesu dinya big rag, “Mì ri dinya ning àjai wà na zwam fig wi ògbá Wùn Mpir Jíkwinn bàna, na wa fig àsàwá bàna tinn, ná òg fig yonki bàna sám.

⁵⁴ Mpir-à ma ri zwam wi dirmí, kwa ri wa àsámí tinn, ku shi sig ma yonki-à má vinn fig ávinn bàna. Mì bó, má dab wim kang ku àyúnn-à dunyaru má vinn áni.

⁵⁵ “Dirmí í buju àjai, àsámí í bu-à bá wa àjai.

⁵⁶ Wà mpir-à ma zwam hing wi dirmí, ma wa hing àsámí tinn, mpir-à níng, yi ma ku shi kwonn sig í zyun, ñ shi sig á ògbá ni tinn.

⁵⁷ Tamí dang rag, ñ bi. Tamí shi sig ma yonki, mì má mì ri òg yonki á byar Tamí ni. Mpir-à ma zwam hing wimí, ku má kwá òg yonki á byarmí tinn.

⁵⁸ Brodi-à níng, í brodi-à bi sig mà wai. I swai brodi-à yàkúná big rì jì sig, ama n wu rìghing níng, bàna. Mpir-à ma jì hing brodi-à níng, kwá òg yonki kinn kinn.”

⁵⁹ Sai-à Yesu ri dang bu káníng, í sai-à ku ri tàg mpírká bu mà tonn bír kwonn-à ní, mà Kafarnahum.

Mpírká Ninànn Nímá Fim Wà Bá Bàg Yesu

⁶⁰ Barà mpírká ri kan bàg ku níng, fig àdòning, káhi áyaubá ni dang rag, “Kai! Jír-à níng tù hing, mpír-à má fig byann yírwá í ní rà?”

⁶¹ Barà mpírká ri bònndang jír á shinn bu-à Yesu ri tàg níng, Yesu yì ríghing wà big ri bònndang jír áshinn bu-à ku dang sig níng ní. I byar-à Yesu dang rag, “I jir shinn jír-à níng, í bu-à sa níng ri zím aning fim mì níng rà?”

⁶² Wà na myàng Wùn Mpir Jíkwinn ma ri nann yag mà byar-à ku ri shi sig, tò káhi ná sáshinn rà?

⁶³ Awun í zyun-à má ya yonki, gban mpir má sa sar fig bu zyun bàna. Jír-à ò dinya sig níng níng, í jír-à má ya níng Awun wà zyun-à má ya níng yonki.

⁶⁴ Hár tàma-à níng, áyauná ni káhi bir fig pikyinn á byarmí ni bàna. (Tun daka á ninonn Yesu yì ríghing mpírká zyun-à má bir fig pikyinn á byarwá ni bàna. Ku yì ríghing mpir-à má ya kà ku á vù mpírká zyun-à má gban ku níng tinn.)

⁶⁵ Yesu dang rag, “I bu-à sa, mì ri dinya níng rag, mpir má bi sar fig á byarmí ni bàna, sái mpir-à Tamí ma zím hing aku bi.”

⁶⁶ Asai-à níng hi, yann sukàwá big ninànn nímá kàng rig ásim. Big zím fig rag wà abig bàg ku bàna.

⁶⁷ I wà Yesu bib yann sukàwá big dwib agban pyàná káníng rag, “Níng má, níng ri zím aning kàng yag tinn rà?”

⁶⁸ I wà Siman Bitrus dang rag, “Shinn Luyí, yá kàng yag mà byar ní rà? Ai á shi sig ma jír-à má ya yì yonki kinn kinn.”

⁶⁹ Tàma-à níng yì yì hing n bir hing pikyinní rag, wù í wùn kyikyàr bu Shidun.”

⁷⁰ I byar-à Yesu dang rag, “N shig zu sig níng mpir dwib agban pyàná bàna rà? Ama zyun áyauná ni í mpir Shaitan.”

⁷¹ Ku ri dang jír á shinn Yahuda wùn Siman Iskariyoti, í zyun-à áyau yann sukà dwib agban pyànaká buwá ni, wàning í àsàin-à má zíg ku má ya kà ku á vù mpírká ní, jirà abig gban rig ku.

7

Yesu Ma Wunzàwá Big

¹ I byar-à Yesu ri kyann á jànn Galili, ku zu fig gbìb-à á jànn Yahudiya bàna, jir kai bàna Yahudawaká ri zím abig gban rig ku.

² Barà àyunn-à bá sa buki wà bá dab apig-à nyàan fòr,

³ í byar-à wunzàwá big dinya ku rag, “A fim byar-à níng, á yag mà jànn Yahudiya, jirà yann sukàwá big abig myàng bu mamaki-à wá sa.

⁴ Wà mpir ma ri zím mpírká abig yì ku, kwá tàmm fig swámwá bàna. Kwá tiya mpírká á jànn-à ní, abig myàng buká ku ri sa. To, barà wù ri sa bu mamaki káníng, sànsig mpírká abig yì.”

⁵ Wunzàwá big má, big bir fig pikyinnbá ma jír wá bàna.

⁶ I wà ku dinya káníng rag, “Ayúnnmí màg fig mà bàna, ama bigná kam, aning yag.

⁷ Bigná dunyaru ngàng fig níng bàna, ama bigmí dunyaru ngàng mì, jirà mì ri dinya mpírká rag big ri sa bu-à bibai níng.

⁸ Aning yag mà byar-à big ri jì buju àyúnn wùwàì-à níng, má yag fig ma màhàn bàna, jir kai bàna àyúnnmí màg fig ma bàna.”

⁹ Barà ku dang jír-à níng, ku yag fig byar zyun bàna, n shi sig buwá á Galili.

Yesu Yag Sig Mà Byar-à Big Ri Ji Ayúnn Wùwàì

¹⁰ Barà wunzàwá big yag nonn fig bàna, sái ku má ku í yag rig-à mà byar-à big ri jì buju àyúnn wùwàì-à níng tinn. Wà ku yag níng, ku bònndang sig, àbònndang yag tàg fig shinnwá áyau bír mpírká ní bàna.

¹¹ Sái Yahudawaká ri yàn kyann ku áyau bír mpírká ní, mì ri bib rag, “Ku shi sig áni rà?”

¹² I byar-à bír mpírká kà hing jír shàm dang á shinn Yesu ní. Káhi dang rag, “Yesu í mpir-à sisàn.” Káhi big dang rag, “A á, ku í mpir-à nsàn bàna, jir kai bàna ku ri tonn gban mpírká.”

¹³ Kó mpir nízyun dang sar fig jír wá á fir-à ní bàna, jir kai bàna big ri shàr zinn Yahudawaká.

¹⁴ Ayau buki-à big ri jì níng, sái Yesu kà yag mà lu Shidun ní, mì ri tàg mpírká màhàn.

¹⁵ I byar-à Yahudawaká sa mamaki á shinn Yesu ní n dang rag, “Kai! Mpir-à níng yì hing bu wàni. Sáshinn mpir-à níng kà fig makaranta bàna, mì ri tàg bu nsàn nímá àdòning rà?”

¹⁶ I byar-à Yesu dinya big rag, “Ai bu-à mì ri tàg níng, í bu tàgmí bàna, í bu àsàin-à swam bí sig mì níng.

¹⁷ Mpir-à ma ri zím aku sa bu-à Shidun ri zím, kwá yì kó bu tàg-à níng í bu Shidun rà, kó í bu tàg shinn dírmí rà.

¹⁸ Mpir-à ma ri dang í jír á shinnwá ní, ku ri yan í shinnwá. Ama mpir ma yan wà zyun-à swam bí sig ku, ku í mpir gwangga ku tonn gban fig mpir bàna.

¹⁹ Musa ba ya sig níng doka, kó àdòning bàna rà? Ama áyauná ni kó mpir nízyun ri

wib fig doka káníng bàna. Bu-à sa ning ri zim aning gban mì í jir kai rà?"

²⁰ I byar-à hi, bìr mpìrká dang jír ma gban n rag, "Wù í mpìr wàu, mpìr-à ri zim kwá gban wù áyauyí ní í ní rà?"

²¹ Yesu dang rag, "N sa ya ning bu mamaki í kàun ñzyun, ama ning ri sa mamaki.

²² Musa ba sinn sig á shinn jur kyag, ama í ku ku kyag jag fig ni bàna. Yákúká buná ri kyag jag sig ni. To, tàma-à níng, ning ri kyag rag yanká buná big kó àyúnn Asabar.

²³ Wà ba kyag hing wùnsháí jur àyúnn Asabar, í jirà abig wib doka Musa, sáshinn ning ri nànn àgùn wà ma dàb gban mpìr àyúnn Asabar rà?

²⁴ Kada aning wà kwonn á ghib ñsáng bàna, ama aning wà kwonn á ghib àjai."

Mpìrká Bib Rag Yesu í Almasihu Rà

²⁵ Mpìrká káhi mà Urushalima bib rag, "Wàníng í mpìr-à big ri zim abig gban níng bàna rà?"

²⁶ Aning myàng, ku ri dang jír áyau bìr mpìrká ni, ama big sa fig ku bu bàna. Wàníng àgbamkà yì hing wà ku í Almasihu rà?

²⁷ Yi yì hing byar-à mpìr-à níng bi sig, ama Almasihu ma bi hing, mpìrká má yì fig byar-à ku bi sig bàna."

²⁸ Barà Yesu dang jirwá mà lu Shìdun ni, ku dang ma nài gban, ku dang rag, "Ning yì hing mì, níng yì hing byar-à ñ bi sig. N bi fig ma gbammí bàna, wà zyun-à swam bi sig mì níng, ku í mpìr gwangga. Ning yì fig ku bàna.

²⁹ Ama ñ yì hing ku, jir kai bàna í ku, ku swam bi sig mì ni, ñ bi sig mà byarwá ni."

³⁰ Barà ku dang àdóníng í nànn-à hi, mpìrká ri zim abig pànn ku, ama big pànn sar fig ku vù á dir bàna, jir kai bàna àyúnnwá màg fig ma bàna.

³¹ Mpìrká ninànn nímá bir pikyinn á dirwá ni. Big dang rag, "Ayúnn-à Almasihu má bi àni, kwá sa bu mamaki-à má kab wà mpìr-à níng ri sa níng rà?"

Big Swam Yag Abig Pànn Yesu

³² Barà Farisawaká fig bìr mpìrká ri dang jír á shinn Yesu ni àdóníng, sái àgbam mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun, ma àgbam Farisawaká swam yag yann suká big abig yag pànn bi ku.

³³ Sái Yesu dang rag, "Má shi swàb kà ma àni títi nímá ma níng ñpyim, í wà mà kàng yag ini mà byar mpìr-à swam bi sig mì níng.

³⁴ Ná yàn kyann mì, ama ná òg fig mì bàna. Byar-à má shi, ná yag sar fig màhàn bàna."

³⁵ Sái Yahudawaká bib bar ògbá rag, "Mpìr-à níng má yag àni rà? Byar-à ku dang rag, yá òg fig ku bàna níng, kó kwá

yag mà byar-à Yahudawaká yam fim sig awín awín á dunyaru níng, jirà aku yag tàg káníng bu màhàn rà?

³⁶ Ku dang rag, yá yàn kyann ku, ama yá myàng fig ku bàna, yá yag sar fig mà byar-à kwá yag bàna. Wàníng bó, yir jir-à níng í kai rà?"

Zàpìr Yonki

³⁷ Ayúnn-à buki má vinn àni, í àyúnn wùwài, sái Yesu sar dù nann n dang jír ma gban n rag, "Mpìr-à ma ri fig ajor zàpìr bidim pàr, aku bí á byarmí ni aku wa.

³⁸ Mpìr-à ma bir hing pikyinnwá á byarmí ni, àràg barà jir Shìdun ri dang sig níng, daka tàma-à níng, abinn zàpìr-à ri binn ghib zu sàu sàu má ya yonki níng, má binn ghib zu á pikyinnwá ni."

³⁹ Yesu ri dang jír á shinn Awun Kyikyàr Shìdun, wà zyun-à mpìr ma bir hing pikyinnwá á byarwá ni kwá òg. Ama sai-à hi, Shìdun ya fig ma Awunwá bàna, jir kai bàna Yesu wu fig n dù nann zu kàng fig ma ma yonki bàna.

Mpìrká Gàb Fim á Jir Shinn Yesu

⁴⁰ Barà bìr mpìrká fig jirwá àdóníng, sái mpìrká káhi dang rag, "Mpìr-à níng í mpìr adang jir Shìdun àjai."

⁴¹ Sái mpìrká káhi dang rag, "Ai wàníng í Almasihu."

Ama mpìrká káhi dang rag, "Asái Almasihu má zu bi á swai mpìrká á Galili rà?"

⁴² Ama jir Shìdun dang rag, Almasihu má shi í swai Dawuda. Bá mà ku mà Baitalami, á kauye byar-à Dawuda ri shi sig."

⁴³ I byar-à hi, mpìrká gàb fim á jir shinn Yesu.

⁴⁴ Mpìrká káhi ri zim abig pànn ku, ama big pànn yì sar fig ku bàna.

Agbam Yahudawaká Wib Fig Yesu Bàna

⁴⁵ Mpìrká zyun-à big swam yag sig rag abig yag pànn bi Yesu níng, big kàng bi vù átai. Sái Farisawaká ma mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, bib big rag, "Bu-à sa níng pànn zìg bi fig ku bàna, í jir kai rà?"

⁴⁶ I byar-à hi big dang rag, ai big taba fig fig jír zyun àràg barà mpìr-à níng ri dang níng bàna sám.

⁴⁷ Sái Farisawaká dang rag, "Asai ku dang lir ji rìghing níng tinn rà?"

⁴⁸ Ning taba fig hing áyau àgbamkà ma Farisawaká taba wib hing ku rà?"

⁴⁹ Ama bìr mpìr káníng yì fig bu-à Musa ba sig bàna níng, Shìdun màg gban hing big."

⁵⁰ Nikodimu zyun-à ri yag sig á fi mà byarwá ni níng, ku shi sig áyau Farisawa káníng ni tinn. Ku dinya káníng rag,

51 “Mpir-à ma ri wà kwonn, kwá fig bu-à mpir-à big ri wà ku kwonn-à níng ri dang, jirà abig yi bu-à ku sa sig.”

52 I byar-à hi, big bib ku rag, “Wù má, wù í mpir-à á Gallilí rà? A myàng byann nsàn nímá, áí walai mpir-à ri dang kyann jir Shidun zyun-à má zu bi á Gallilí.”

[
53 I byar-à hi kó ni í yag rig-à mà luwá ni.

8

Uwà Zyun-à Big Pànn Ku Ma Ayáí

1 Ama Yesu yag buwá mà Wùn Mwir Zaitun.

2 Byar kyàr í pyimbyau, ku kàng yag mà lu Shidun. Mpirká bidim pár kwonn yag rig mà byarwá ni. A byar-à níng hi, ku shi wann mi ri tàg big bu.

3 Malamká ma Farisawaká zig bi uwà zyun-à big pànn sig ku ásai-à ku ri sa àyái, n sinn kà ku, ku sar áyaubá ni.

4 Big dinya Yesu rag, “Malam, á myàng uwà-à níng yi pànn ku, ku ri sa àyái.

5 A doka Musa ku ba sig rag, ‘Uwà-à ba pànn hing ku ma àyái sa, abig ta ku abàn, sái kwa wu hing.’ Buwú wá dang kai á shinnwá ni rà?”

6 Big dang sig jir-à níng àjirà abig màg màg fig Yesu, ma abig swau ku. Ama ku binn kir wann mi ri ba bu á jinn ni ma pwai wùwá.

7 Barà big sar sig mi ri bib ku jir-à níng, ku sar dù nann á wai n dinya big rag, “Ayauná ni, mpir-à ma taba sa fig bu bibai bàna, aku zig abàn ma aku ta jag uwà-à níng.”

8 Ku binn kir wann kàng, mi ri ba buwá á jinn ni.

9 Barà big fig àdòning, big dù zyun zyun mi í yag rig-à. Agbam-à yag jag í ni, n fim Yesu ku áwinwá ni ma uwà-à níng, jir kai bàna big yi hing big ri sa bu-à bibai.

10 Ku dù nann zu n bib uwà-à níng rag, “Ma mpir káníng áni rà? Kó mpir nzyun pànn fig wù ma jir bàna rà?”

11 Uwà-à níng zim kàng n dinya ku rag, “Kó mpir nzyun bàna.” A byar-à hi, Yesu dinya ku rag, “Mì má n pànn fig wù ma jir bàna, á yag kyonnwú, ama kada á sa jakàng bu pyir bàna.”]

Yesu í Ayar Bu Dnyaru

12 Yesu dinya jakàng mpirká rag, “N shi sig ni àyar bu dnyaru. Mpir-à ma bàg hing mi, kwá dig àyar zyun-à má tiya ku yonki kinn kinn, kwá kyann fig rag á zufi-à ni bàna.”

13 Farisawaká dinya ku rag, “Wù ri kà nu shinnwú. Bu-à à dang sig níng, í àjai bàna.”

14 Yesu dang rag, “I nímá bàna, kó barà n kà hing nu shinnmí níng, bu-à ma dang hing í àjai, jir kai bàna n yi hing byar-à n bi sig ma byar-à mì ri yag. Ning yi fig byar-à n bi sig bàna ma byar-à mì ri yag bàna tinn.

15 “Bigné, ning ri wà kwonn ma mpir, ama bigmí, mì ri wà fig kwonn ma mpir bàna.

16 Kó ma ri wà kwonn má, mì ri dang í àjai, jir kai bàna mì áwinmí ni bàna, ama mì ma Shidun zyun-à swam bi sig mì.

17 Big ba sig áyau dokaná ni n rag, ‘Mpir pyànà ma dang hing jir nzyun, jir-à níng í àjai.’

18 Mì í zyun-à ri dang jir á shinnmí ni. Tamí zyun-à swam bi sig mì níng, jirwá í nzyun ma bumí tinn.”

19 Big bib ku rag, “Ma Tawú á ni rà?”

Yesu dinya big n rag, “Ning yi fig mì bàna, ning yi fig Tamí bàna. Wà ning nìm ma yi hing mì, ning nìm yi hing Tamí zyun-à swam bi sig mì níng tinn.”

20 Yesu dang jir káníng mà lu Shidun ni, á byar-à big ri sinn kwonn bàiká. A sai-à níng hi, kó mpir nzyun pànn fig ku bàna, jir kai bàna àyúnnwá màg fig ma bàna.

Yesu Dang Rag, “Ná Yag Sar Fig Mà Byar-à Mì Ri Yag Bàna”

21 Yesu dinya big rag, “Má yag jànn rig, ná yàn kyann mì, ama ná dig fig mì bàna. Ná wu rig á bu pyirná ni. Byar-à má yag, ná yag sar fig bàna.”

22 Yahudawaká dang rag, “Kwá gban rig shinnwá rà? Jir kai bàna ku dang rag, byar-à kwá yag buyí yá yag sar fig bàna.”

23 Yesu dinya big rag, “Ning í bu á jinn ni, ama bigmí n bi sig mà wai. Ning í bu dnyaru-à níng, ama mì í bu dnyaru bàna.

24 I bu-à sa n dinya ning rag, ná wu á jir bu pyirná ni. Wà na bir fig pikyinn rag, mì í ku bàna, ná wu á bu pyirná ni.”

25 Big bib ku rag, “Wù í ni rà?”

Yesu dinya big rag, “Wàning í bu-à n dinya jag sig ning.

26 N shi sig ma jirká ninànn nímá wà má dinya níng, ma buká ninànn nímá zyun-à má wà ning kwonn á dò jir kàhi, ama zyun-à swam bi sig mì níng, ku í mpir gwangga. Buká n fig sig á byarwá ni níng, í buká mì ri dinya mpirká á dnyaru.”

27 Big yi fig wà Yesu ri dinya big jir á shinn Tawá ni bàna.

28 Yesu dinya big rag, “A sai-à ná gbar dù nann Wùn Mpir Jikwinn mà atàm bín-à ni, á byar-à níng hi ná yi rag mì í ku, ná yi rag mì ri sa fig bu ma shinnmí bàna, mì ri dng bu káníng àràg barà Tamí tàg sig mì.

²⁹ Ku zyun-à ku swam bi sig mì níng, ku shi kwonn sig ma mì í zyun. Ku fim fig mì awínmí ni bàna, jir kai bàna mì ri sa kyann bu-à ku ri zim.”

³⁰ Mpirká nínànn nímá bir hing pikyinnbá á byar Yesu, sai-à ku dang sig jir-à níng.

Mpir-à Ma í Mpir Shidun Kwá Fig Ajwár

³¹ Yesu dinya mpir Yahudawaká, ká bir sig pikyinnbá á byarwá ni n rag, “Wà na wib hing jirmí, níng í yann sukáká bumi àjai.

³² Ná yì jír àjai, jír àjai má finn tafinn níng tinn.”

³³ Big dinya ku rag, “Yì í yann ada Ibrahim, í bará big màmm sig yì, yì shi fig fàu mpir zyun bàna. Bu-à sa à dang rag bá finn tafinn yì níng, bá finn tafinn yì áshinn rà?”

³⁴ Yesu dinya kàng big rag, “Mì ri dinya níng àjai, mpir-à ma sa bu pyir, ku í fàu bu pyir.

³⁵ Fàu ri shi kinn fig mà lu bàna, ama í wùn á lu-à hi ni ri shi ni kinn kinn.

³⁶ Wà Wùn Shidun ma finn tafinn hing níng, á byar-à níng hi, big finn tafinn righing níng àjai.

³⁷ N yì hing níng í yann ada Ibrahim, ama níng ri zim aning gban mì, jir kai bàna níng ri zim fig jirmí bàna.

³⁸ Mì ri dǎng bu-à Tamí tiya sig mì, ama bigné aning sa bu-à taná tiya sig níng.”

³⁹ A byar-à níng hi, big dinya ku rag, “Tayí í Ibrahim.”

Yesu dinya big rag, “Wà níng ním ma í yann Ibrahim, níng ním má sa bu-à ku ri sa.

⁴⁰ Mì ri dinya níng jír àjai zyun-à ò fig sig á byar Shidun, ama níng ri zim aning gban mì. Ai Ibrahim ri sa fig àdóníng bàna.

⁴¹ Níng ri sa bu-à taná ri sa.”

Big dinya Yesu rag, “Yì í yann sa bàna. Shidun í Tayí kwá áwinwá ni, í zyun-à yì shi sig ma káhi.”

⁴² Yesu dinya big rag, “Shidun ním ma í Taná, níng ním má zim mì, jir kai bàna ò bi sig mà byar Shidun ni. Hár tàma-à níng mì áyag. N bi fig ma shinn dírmí bàna, ku swam bi sig mì ni.

⁴³ Bu-à sa níng fig yì fig jirmí bàna níng, í jir kai rà? Kó í jirà níng zim fig aning fig bàna rà?

⁴⁴ Níng í yann Shaitan, níng ri zim aning sa bu-à bibaká ku ri zim. Ku í mpir agban kí daka á ninonn, ku ri dang fig jir àjai bàna, jir kai bàna ku í mpir gwangga bàna. Sai-à kwa gim hing nsáng, ku ri sa bu-à ku ri sa kyann, jir kai bàna ku í ta mpirká ri gim nsáng.

⁴⁵ Mì ri dinya níng àjai, í bu-à sa níng bir fig pikyinn ná àni bàna.

⁴⁶ Ayauná ni, í ni pànn sig mì nì ma bu pyir rà? Wà ma ri dinya níng jir àjai, bu-à sa níng bir fig pikyinn ná àni bàna í jir kai rà?

⁴⁷ Mpir-à ma í bu Shidun, ku ri fig jir Shidun. Bu-à sa níng fig fig bàna níng, í jirà níng í bu Shidun bàna.”

Yesu Kab Hing Ibrahim

⁴⁸ Yahudawaká dinya Yesu rag, “Jír-à yì dang sig rag wù í mpir-à á jànn Samariya, à shi sig ma wàu á dírwú ni níng, í àjai.”

⁴⁹ Yesu dang rag, “N bàna ma wàu, mì ri wib Tamí, ama níng ri wib fig mì bàna.

⁵⁰ Mì ri yàn fig agbam ma shinnmí bàna. Ama mpir zyun shi sig àni ku í àsàin-à ri sinn mì ní shi agbam. Ku í mpir-à ri wà kwonn abibir á dò shinnmí ni.

⁵¹ Mì ri dinya níng àjai, mpir-à ma bàg jirmí, kwá wu fig bàna.”

⁵² I byar-à hi, Yahudawaká dang rag, “Tàma-à níng yì yì hing wà à shi sig ma wàu! Ibrahim wu righing, mpirká ri dang kyann jir Shidun big wu righing tinn, ama bidim pár wù ri dang rag, mpir-à ma wib hing wù, kwá wu fig bàna.

⁵³ A kab hing tayí Ibrahim ma mpirká ri dang jir Shidun níng rà? Big wu righing bidim pár. Wù ri zig kàng shinnwú àrag í kai rà?”

⁵⁴ Yesu zim n dang rag, “Kó má gbar dù shinnmí má, í bu zyun bàna. Tamí í àsàin-à ri gbar dù mì, zyun-à níng ri dang rag í Shidun ná.

⁵⁵ Níng yì fig ku bàna, ama bigmí ò yì hing ku. Wà ò ním ma dang rag, ò yì fig ku bàna, ò ním má shi mpir nsáng àrag níng. N yì hing ku, hár mì ri wib jirwá.

⁵⁶ Taná Ibrahim fig àjwár sai-à Shidun dinya ku rag, kwá myàng àyúnna má bi àni. Ku myàng hing, ku fig hing àjwár.”

⁵⁷ Big bib ku n rag, “A fòr fig jì dipyànà agban dwib bàna, ama à dang rag, à myàng hing Ibrahim rà?”

⁵⁸ Yesu dang rag, “Mì ri dinya níng àjai, sai-à big mà fig ma Ibrahim bàna, ò shi sig àni.”

⁵⁹ A byar-à hi big zig abàn jirà abig ta gban ku ma káhi. Sái ku dù mà lu Shidun ni mì bònna yag rigwá.

9

Yesu Dàb Gbam Mpir Afau

¹ Bará Yesu ri wam zu àdóníng, sai ku myàng mpir zyun big mà sig ku zu bàna, ku í afau.

² Yann sukawá big bib ku n rag, “Malam, í bu pyir ni sa sig ni, wà big mà sig ku í afau níng rà? I bu pyirwá rà, kó í bu pyir tawá ma nawá rà?”

³ Yesu dinya big n rag, "Afau-à níng í jir bu pyirwá kó bu tawá ma nàwá bàna. Ku í àfau, jirà Shìdun aku tiya mpìrká ghamwá.

⁴ Ayi sa swàm-à ku swam bi sig mì ní sa níng, safi-à àyunn-à dà sig ma áni, jir kai bàna zuwú ri bi wà mpìr má sa sar fig rag swàm bàna.

⁵ Sai-à mì ri shi á dunyaru, mì í àyar bu dunyaru."

⁶ Sai-à ku dang àdòning, ku tu wir sháng á jinn ni, ku vù jànn àtag ma sháng-à níng, n pàb wàning á zu-à ni.

⁷ A byar-à hi, ku dinya wàning rag, "A yag tu zuwú mà shar zàpìr-à ni bu Siluwam." (Yìr zinn-à níng í aswam). A byar-à hi, mpìr-à níng yag, n tu zuwá, n kàng bi ku ri myàng.

⁸ Ayor luwá big ma mpìrká ká ri myàng sig ku sai-à ku rii vig kyann bu níng, myàng ku àdòning, n bib rag, "Wàning í mpìr zyun-à rii shi vig kyann bu níng bàna rà?"

⁹ Mpìrká káhi dang rag, "I ku." Káhi dang rag, "I ku bàna, zu rig òr."

A byar-à hi, mpìr-à níng dang rag, "I mi!"

¹⁰ Big bib ku rag, "A sa sig ashinn mi ri myàng tàma-à níng rà?"

¹¹ Ku dinya big rag, "I mpìr-à big ri bar Yesu níng vù jànn àtag n pàb á zumí ni, n dang rag ní yag mà zàpìr Siluwam ní tu zumí. A byar-à níng hi, barà ò yag tu zumí àdòning, zumí í pù finnn rig-à."

¹² Big bib ku rag, wàning áni rà?

Ku dang rag, "N yi fig bàna."

Farisawaká Bib Byann Jír á Shinn Mpìr-à Yesu Dàb Gham Sig Níng

¹³ Big zig bi mpìr àfau-à níng mà byar Farisawaká ni.

¹⁴ I àyunn Asabar wà Yesu vù jànn àtag n pù zu mpìr-à níng ma káhi.

¹⁵ Farisawaká bib jakàng mpìr-à níng barà ku sa hár mi ri myàng tàma-à níng. Ku dinya big rag, "Wunù-à níng zig jànn àtag, n pàb á zumí ni, ò yag tu zumí, í wà tàma-à níng mì ri myàng rag."

¹⁶ Farisawaká káhi dang rag, "Mpìr-à níng í mpìr Shìdun bàna, jir kai bàna ku wib fig àyunn Asabar bàna."

Ama káhi dang rag, "Sáshinn mpìr-à ma í mpìr bu pyir má sa bu àdòning rà?" Ayaubá ni, pikyinnbá í gàb finnn rig-à.

¹⁷ Farisawaká bib àfau-à níng n rag, "Barà ku pù finnn rìghing zuwú níng, wá dang í kai á shinnwá ni rà?"

Ku zim n rag, "Wàning í wùn aswam Shìdun."

¹⁸ Yahudawaká zim fig jír-à big ri dang rag, "Mpìr-à níng ri í àfau, ama tàma-à níng ku ri myàng rag ma zuwá níng" bàna. Sai big bar tawá ma nàwá,

¹⁹ n bib big rag, "Wàning í wùn ná zyun-à níng dang rag níng mà sig ku í àfau níng bàna rà? Ma sáshinn tàma-à níng ku ri myàng rag ma zuwá rà?"

²⁰ Tawá ma nàwá dang rag, "Yi yi hing wàning í wùn yi, yi yi hing wà yi mà sig ku í àfau,

²¹ ama tàma-à níng barà ku sa mi ri myàng níng, yi yi fig bàna, yi yi fig mpìr-à pù finnn sig ku zuwá níng bàna tinn. Ku wà gham rìghing, aning bib ku aku dang ma nuwá."

²² Big dang àdòning, jir kai bàna big ri shàr zinn Yahudawaká. Yahudawaká kwonn sig nubá rag, "Mpìr-à ma zim hing rag Yesu í Almasihu, bá kan zu rig ku á tonn bìr kwonn-à ni."

²³ I bu-à sa nàwá ma tawá dang rag, "Ku wà gham rìghing, aning bib ku."

²⁴ A byar-à níng hi, big bar jakàng àfau-à níng, n dinya ku rag, "A dang jír àjai á pyànn Shìdun, jir kai bàna yi yi hing mpìr-à dàb gham sig wù níng, í mpìr bu pyir."

²⁵ Afau-à níng dinya kàng big n rag, "Kó ku í mpìr bu pyir, kó bàna rà, ò yi fig bàna. Bu-à ò yi sig bàna, wàri níng mì ri myàng fig bàna, ama tàma-à níng, mì ri myàng kyàr."

²⁶ Big bib ku rag, "Ku sa sig wù í kai rà? Ku pù sig zuwú hi áshinn rà?"

²⁷ Ku dinya big rag, "N nimm dinya hing níng, níng fig fig bàna. Bu-à sa níng ri zim aning fig jakàng í jir kai rà? Kó níng ri zim aning shi yann sukàwá tinn rà?"

²⁸ Big swau ku n rag, "A shi sig nì wùn sukàwá, ama bigyí, yi í yann sukà Musa.

²⁹ Yi yi hing Shìdun dang hing jír ma Musa, ama mpìr-à níng, yi yi fig byar-à ku bi sig bàna."

³⁰ Afau-à níng dang rag, "Jír-à níng í bu mamaki wà barà níng yi fig byar-à ku bi sig bàna, ama ku dàb gham hing mì!"

³¹ Yi yi hing Shìdun ri fig fig jir mpìr bu pyir bàna, ku ri fig jir mpìr-à ri wib ku mi ri sa bu-à ku ri zim.

³² Tun sai-à big màmm jag sig dunyaru, yi fig fig tai zyun rag, mpìr pù finnn rìghing zu mpìr-à big mà sig ku í àfau bàna.

³³ Mpìr-à níng bi sig mà byar Shìdun ni. Nimm ma í àdòning bàna, ku nimm má sa yi fig bàna."

³⁴ Big dinya ku n rag, "Big mà sig wù àyau bu pyir, ama tàma-à níng wù ri tàg yi bu rà?" Big í kan zu rig-à ku mà tonn bìr kwonn-à ni.

Mpìrká Fig Yi Fig Jir Shìdun Bàna Níng Shi Sig Aràg í Afau

³⁵ Barà Yesu fig àdòning, ku yàn dig wàning n bib wàning rag, “A bir hing pikyinnwú á byar Wùn Mpir Jíkwinn rà?”

³⁶ Ku zim n dang rag, “Shinn Lumí, á dinya mì mpir-à níng hi, àjirà ñ bir pikyinnmí á byarwá ni.”

³⁷ Yesu dinya ku n rag, “A myàng rìghing ku, ku í mpir-à ri dang jir ma wù níng.”

³⁸ I byar-à ku dang rag, “Shinn Lumí, ñ bir hing pikyinnmí áni.” Ku bi binn kir wann á jinn ni, n wib Yesu.

³⁹ Yesu dang rag, “N bi sig á dunyaru àjirà ñ wà kwonn. Ká ri myàng fig bàna níng, abig myàng. Ká ri myàng níng, abig shi àfau.”

⁴⁰ Farisawaká zyun-à shi sig ma ku níng, fig jirwá àdòning, big bib ku n rag, “Asai yi í àfau rà?”

⁴¹ Yesu dinya big rag, “Wà ning nìm má àfau, big nìm má dang fig rag, ning shi sig ma bu pyir bàna. Ama tàma-à níng, ning rag ning ri myàng, í bu-à sa ning shi sig á bu pyirná ni.”

10

Tinn Jir á Shinn Mpir Aza Adùn

¹ Yesu dang n rag, “Mì ri dinya ning í jir àjai, mpir-à ma kà fig áyau àdùnká ni, ma bàg fig í nu nkyun-à bàna, ma nann sig á agunn gbib zyun ni kim, mpir-à ning í ajwú, ku ri gbar shwar bu ma gbam.

² Mpir-à ma kà hing nu nkyun-à, ku í mpir aza àdùnká àjai.

³ Mpir-à ri shi myàng nu nkyun àdùn káníng ri pù nkyun-à àjirà aza àdùn-à ning aku kà yag. Adùnká fig yì rìghing nài jir anubá, ku ri bar kó ni ma zinnwá, mì ri zig zu bi big á myann.

⁴ Wà kwa zig zu rìghing káníng á myann, kwá kà á pyànn, í wà káníng má bàg ku ásim, jir kai bàna big fig yì hing nài jirwá.

⁵ Big ri kan bàg fig kyinn bàna, ba myàng hing kyinn, big í shàr rig bá, jir kai bàna big fig yì fig nài jirwá bàna.”

⁶ Yesu dinya big tinn jir-à níng, ama big fig yì fig bu-à ku ri dang bàna.

Yesu í Aza Adùn Nsàn

⁷ Yesu dang jakàng n rag, “Mì ri dinya ning í jir àjai, mì í nu nkyun àdùnká.

⁸ Mpirká bi jag sig mì níng, big dang rag big í Kristi, ama big í mpir ajwú. Adùnká ma fig fig jirbá bàna.

⁹ N shi sig ni nu nkyun-à, mpir-à ma kà hing á agunmmí ni, kwá dig yonki, kwá kà bi, má zu yag, má dig buju.

¹⁰ Ajwú ri bi àjirà aku jwi bu, ma aku gban ki, ma aku sa bai bu. Ama bigmí, ñ bi sig àjirà aning dig yonki, àjirà ná sa fig ashi bu zyun bàna.

¹¹ “Mì í aza àdùn ñsàn, jir kai bàna aza àdùn ñsàn ri ya shinnwá á byar àdùnká buwá ni.

¹² Mpir zyun-à ma ri sa swàm bàì, wà ku ma í àsàin àdùn-à bàna, kwa myàng hing jwànnzwam ma ri bi, kwá shàr rig má fim rig àdùnká, jwànnzwam má pànn rig big, kádákí má shàr yam rig.

¹³ Ku í mpir asa swàm bàì, ku ri kyab fig jir àdùnká bàna. I bu-à sa ku ri shàr níng.

¹⁴ Mì í aza àdùn ñsàn, ñ yì hing buká bumí big, buká bumí big yì hing mì tinn.

¹⁵ Barà Tamí yì hing mì níng, mì má ñ yì hing ku tinn. N ya hing yonkimí á dò shinn àdùnká ni.

¹⁶ N shi sig ma àdùnká káhi zyun-à kà fig áyau káníng ni bàna. Shi sig í dole ñ zig bi big tinn. Bá fig nài jirmí, má shi í bu nízyun bidim pár. Má shi àsàin lubá ñzyun.

¹⁷ “Tamí ri zim mì wàni, jir kai bàna mì ri wann tafinn yonkimí àjirà ñ dig jakàng.

¹⁸ Mpir má zig zu fig yonkimí bàna, má ya big shinnmí, jir kai bàna ñ shi sig ma gbam wà má ya átai, kuma má zig kàng. Wàning í bu-à Tamí dinya sig mì ñ sa.”

¹⁹ A byar-à níng hi, mpir Yahudawaká gbib shùr n gáfinn dir á jir shinn Yesu ni.

²⁰ Mpirká káhi ninànn nímá dang rag, “Ku shi sig ma wàu, ku ri shàr nsàng. Bu-à sa ning ri fig jirwá í jir kai rà?”

²¹ Ama mpirká káhi dang rag, “Mpir-à ma shi sig ma wàu, má dang fig íri jir-à níng bàna. Sáshinn mpir wàu má dàb gbam àfau rà?”

Big Ngàng Yesu

²² A sòn wàu-à ni, Yahudawaká ri sa bùkí má Urushalima. Ayúnn-à níng hi, í àyúnn-à wùwài wà big ri kyab pànn sai-à big sa kyár sig lu Shidun.

²³ Yesu ri kyann kyann mà byar zyun á lu Shidun ni. Byar-à níng hi, big ri bar ku byar Sulemanu.

²⁴ Yahudawaká sar kàng kwib ku, n dinya ku rag, “Sáshinn wà fim yi, yi ri kyab jir pyàná á pikyinnyi ni rà? A dinya byann yi, wù í Almasihu rà?”

²⁵ Yesu dinya big n rag, “N nìm dinya hing ning, ama ning bir fig pikyinn áni bàna. Bu mamakiká mì ri sa á zinn Tamí ni níng, ri tiya mpirká shumí.

²⁶ Ama ning bir fig pikyinn ná áni bàna, jir kai bàna ning shi fig áyau àdùnká bumí ni bàna.

²⁷ Adùnká bumí ri fig jirmí, ñ yì hing big, big ri bàg mì tinn.

²⁸ Mì ri ya big yonki kinn kinn. Bá wu fig bàna, mpir má gbar shwar fig big á vùmí ni bàna tinn.

²⁹ Tamí zyun-à ya sig mì big níng, kab hing kó ni bidim pár. Mpir fòr fig wà kwá gbar shwar big á vùwá ni bàna.

³⁰ Yi ma Tamí í bu nízyun."

³¹ Yahudawaká zig jakàng abàn, jirà abig ta gban ku ma kàhi.

³² Yesu dinya big rag, "N sa hing bu mamakiká ninànn nímá á pyànn ná ni, zyun-à Tamí dinya sig mì ní sa. I jir swàm bu mamaki-à wà àni, zyun-à ning ri zìm aning ta gban mì jir kàhi níng rà?"

³³ Yahudawaká dinya kàng ku n rag, "Wà yi ri zìm ayi ta gban wù níng, í jir shinn swàm bu mamaki-à à sa sig níng bàna, ama í jirà wù ri sa bai zinn Shìdun. Wù í mpìr jìkwinn, ama wù ri sinn kàng shinnwú rag wù í Shìdun."

³⁴ A byar-à hi Yesu dinya big rag, "Big ba sinn sig á tarkada dokaná ni rag, 'Shìdun dang rag, ning í Shìdun.'

³⁵ Mpirká zyun-à Shìdun dinya sig big jír wá níng, Shìdun bar big í Shìdun. Yi yi hing jir Shìdun í àjai.

³⁶ Bigmí Shìdun shig zu sig mì, n swam bi sig mì á dunyaru. Bu-à sa ning dang rag, mì ri sa bai zinn Shìdun níng, í jirà ò dang rag, mì í Wùn Shìdun níng rà?"

³⁷ Wà ma sa fig bu-à Tamí ri sa bàna, kada aning bir pikyinn ná á jírmi ní bàna.

³⁸ Wà ma sa bu-à Tamí ri sa, kó wà na bir fig pikyinn ná á jírmi ní bàna, aning bir pikyinn á bu-à mì ri sa, í wà ná yì rag Tamí shi sig á byarmí ni, mì má ò shi sig á byarwá ní tinn."

³⁹ Big ri zìm abig pànn Yesu, ama ku í jànn rigwá.

⁴⁰ Ku kàng yag kàng mà Ning Urdun ni mà jann, á byar-à Yohanna ri sa jag sig batisma, n yag shi màhàn.

⁴¹ Mpirká ninànn nímá bi á byar Yesu ni n rag, "Kó barà Yohanna sa fig bu mamaki zyun bàna, tàma-à níng yi yì hing jir-à ku dang sig á shinn Yesu ni, í àjai."

⁴² Mpirká ninànn nímá bir hing pikyinnbá á byarwá ni màhàn.

11

Ki Liyazaru

¹ Wunù zyun zinnwá í Liyazaru, ku na sig dor, ku í mpìr-à mà Baitanya á kauye Maryamu ma shunwàuwá Marta.

² Maryamu í zyun-à wir sig Yesu byir tulare á barwá ni, n tung kyàr ma jinnwá. Liyazaru bó í ajunù Maryamu wà na sig dor-à níng.

³ Maryamu ma Marta swam yag aswam á byar Yesu ni n rag, "Shinn Luyí, jàuwú zyun-à wù ri zìm wàni níng, na sig dor."

⁴ Barà Yesu fig àdòning, ku rag, wàning í dor ki bàna, ama í dor-à wà mpirká má swam yan zinn Shìdun àni, ma wà bá wib Wùn Shìdun àni tinn.

⁵ Yesu ri zìm Marta ma wunzàwá ma Liyazaru.

⁶ Barà ku fig tai big rag, Liyazaru na sig dor, sái ku shi kàng mà byar-à ku nìm shi sig níng su pyàna.

⁷ A byar-à níng hi, ku dinya yann sukàwá big n rag, "Tàma-à níng ayi kàng yag mà Yahudiya."

⁸ Yann sukàkà dinya Yesu n rag, "Malam, sai-à nìm níng, Yahudawaká ri zìm abig ta gban wù ma abàn. Ama tàma-à níng wù ri zìm á kàng yag kàng màhàn rà?"

⁹ Yesu zìm n rag, "Ayúnn-à ma nann zu hing, ri sa awa dwib agban pyàna, í wà ku ri kà í ni. Mpìr ma ri kyann á yiyar-à ni, àsiu má ta fig ku bàna, jir kai bàna ku ri myàng kyàr byarká á dunyaru.

¹⁰ Ama wà kwa kyann á fi, àsiu má ta ku, jir kai bàna àyar-à bàna."

¹¹ Yesu dang jir káníng n rag, "Jàuyí Liyazaru ri na aná, má yag bar finn zir ku."

¹² Yann sukàwá big dinya ku rag, "Shinn Luyí, wà ku ma ri na aná kwá gbam rig."

¹³ Yesu ri dang jir á shinn ki Liyazaru, ama yann sukàwá big ri kyab rag kó wàning ri na aná àjai.

¹⁴ Yesu dinya kyàr big àjai n rag, "Liyazaru wu righing.

¹⁵ Mì ri fig àjwár, jir kai bàna á sai-à níng hi ò bàna màhàn. N nìm ma shi sig màhàn, Liyazaru nìm má wu fig bàna. Tàma-à níng má tiya ning gbam-à ò shi sig ma kàhi á shinn ki, jirà aning bir pikyinn ná á byarmí ni. Tàma-à níng ayi yag mà byarwá ni."

¹⁶ Toma, zyun-à í wùn òtài níng dinya jàuwá big n rag, "Ayi yag kwonn ma malam í zyun, àjirà ayi wu ma ku á bir-à ni."

Yesu í Asàin-à Má Gbar Dù Nann Zu Ki Ma Yonki

¹⁷ Asai-à Yesu bi níng, Liyazaru wu righing big jì dim righing ku hár su yina.

¹⁸ Swann Baitanya shi yàr sig ma Urushalima, áyaubá ni fòr fig mel pyàna bàna.

¹⁹ Yahudawaká ninànn nímá yag sig mà byar Marta ma Maryamu, àjirà abig bib ká big nài ki ajunùbá.

²⁰ Barà Marta fig Yesu ri bi àdòning sái ku yag n yag shà wàning á gbi-à ni. Ama Maryamu shi sig buwá á lu-à ni.

²¹ Marta dinya Yesu n rag, "Shinn Luyí, wù nìm ma áyag, wàning ajunùmí nìm wu fig bàna.

²² Ama ò yi hing, kó tàma-à níng bu-à wa vig hing, Shìdun má ya wù."

²³ Yesu dinya Marta n rag, "Ajunùwú má dù nann zu ma yonki."

²⁴ Marta dinya ku rag, "N yi hing kwá dù nann zu ma yonki àyúnn-à dunyaru má vinn àni."

²⁵ Yesu dinya ku n rag, “N shi sig ni mpir-à má gbar dù nann zu mpirká ma yonki, ñ shi sig ni yonki. Mpir-à ma bir hing pikyinnwá á byarmí ni, kó kwa wu hing, kwá wim kàng.

²⁶ Mpir-à ma shi sig ma yonki, ma bir hing pikyinnwá á byarmí ni, kwá wu fig bàna. A bir hing pikyinnwú áni rà, kó bàna rà?”

²⁷ Marta dinya Yesu n rag, “I àjai, Shinn Luyí. N bir hing pikyinnmí rag, wù í Almasihu Wùn Shidun àsàin-à sai-à ri níng big ri shi kir ku aku bí á dunyarú.”

Yesu Kig Mínn

²⁸ Barà Marta dang àdòning, ku kàng yag n yag shàm dinya wunzàwá Maryamu n rag, “Malam shi sig áyag, ku ri bar wù.”

²⁹ Barà Maryamu fig àdòning, ku dàb dù kinni n yag mà byar wàning ni.

³⁰ Yesu ká fig ma mà kauye bàna, í barà ku shi sig ma mà byar-à ku ma Marta nìm díg kwonn sig níng.

³¹ Yahudawaká ká bi sig abig bib ká Maryamu nài ki-à níng, big shi sig í zyun ma ku mà lu-à ni. Barà big myàng Maryamu dù nann zu kinni àdòning, m̀ri ri zu yag mà myànn níng, big bàg ku, jir kai bàna big ri kyab rag kó ku ri yag mà amir-à ni, àjirà aku kig màhàn.

³² Barà Maryamu fòr yag mà byar Yesu, n myàng wàning àdòning, ku binn kir wann á jinn ni á bar wàning ni n rag, “Shinn Lumí, wà wù nìm ma áyag ajunúmi nìm mà wu fig bàna.”

³³ Barà Yesu myàng ku ri kig àdòning, Yahudawaká ká bi sig ma ku níng ri kig tinn, sái pikyinnwá í bai rig-à.

³⁴ Ku bib big rag, “Níng jì sig ku áni rà?” Big dinya ku rag, “Shinn Luyí, á bi ma á myàng.”

³⁵ Yesu kig mínn.

³⁶ Yahudawaká dang n rag, “Aning myàng barà ku zim sig mpir-à níng áni.”

³⁷ Ama káhi áyaubá ni dang rag, “Mpir-à níng dàb gban hing àfauká, sáshinn ku bàna ma gban wà kwá kan òm ku Liyazaru rà?”

Yesu Dab Wim Kàng Liyazaru

³⁸ Yesu yag fòr mà byar amir-à ni, pikyinnwá bai shi níma. Amir-à hi í ashòr abàn. Big kig òm righing nu ashòr-à hi ma abàn.

³⁹ Yesu dinya big rag, “Aning zig dù rig abàn-à níng.”

A byar-à hi, Marta zyun-à ajunúwá wu sig níng, dinya Yesu rag, “Shinn Lumí, tàma-à níng ku swàr righing, jir kai bàna suwá sa hing yina á shar-à ni.”

⁴⁰ Yesu dinya ku rag, “N nìm dinya fig wù rag wà wa bir hing pikyinnwú á byarmí ni, wà myàng gban Shidun bàna rà?”

⁴¹ Big í abàn-à hi í zig du rig-à.

Yesu myàng yag zuwá mà wai, n dang rag, “Tamí, m̀ri sa wù ísoko barà à fig hing jírmi.

⁴² N yì hing wù ri fig jírmi kó ákaun bidim pár, ama tàma-à níng, á jir shinn bir mpirká níng ni, m̀ri zim á fig jírmi àjirà abig yì rag á swam bi sig m̀ri ni.”

⁴³ Barà ku dang jír-à níng àdòning, ku bar nài abor ma gban n rag, “Liyazaru, á zu bi.”

⁴⁴ A byar-à hi, Liyazaru í zu bi-à ma jà ki-à big sir òm sig wùwá ma barwá ma m̀nnpnyànnwá áni.

Yesu dinya big rag, “Aning finn zu ku, ma aning fim ku aku yag.”

Big Gib Sig Nu Abig Gban Yesu

(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵ Mpirká ninànn níma áyau Yahudawaká ká bi sig abig bib ká Maryamu, big myàng buká Yesu sa sig níng, big bir pikyinnbá á byarwá ni.

⁴⁶ Ama kádàki áyaubá ni, yag sig mà byar Farisawaká, big dinya big bu mamakiká Yesu sa sig.

⁴⁷ Agbam malamká ma Farisawaká bar kwonn ba dirbá mà tonn shinn kwonn n dang rag, “Ma yá sa í kai rà? Aning myàng bu mamakiká mpir-à níng ri sa.

⁴⁸ Wà ya fim hing ku átai àdòning, mpirká bidim pár mà bir pikyinnbá á byarwá ni. Mpir Romawaká má bi má sa bai rig lu Shidun mà zig rig jànyí.”

⁴⁹ Ama mpir zyun big ri bar ku Kayafa, ku í agbam mpirká ri twib swann bu á pyànn Shidun ni, ku dinya big rag, “Níng yì fig kó bu zyun bàna.

⁵⁰ Níng yì fig wà sànn hing wà barà mpir òzyun aku wù á jir shinnyí ni, ma wà mpirká ninànn níma nìm mà wu níng bàna rà?”

⁵¹ Ku dang fig jír-à níng ma shinnwá bàna, ama barà ku í àgbam á jì-à níng ni, Shidun sinn ká sig ku aku dang rag, “Yesu má wu á jir shinn mpir Yahudawaká ni.”

⁵² Ama kwá wu fig íri jir shinn mpir Yahudawaká bàna, ama dò jirà aku bar kwonn yanká bu Shidun ká yam sig níng.

⁵³ Tunn àyúnn-à níng hi, big kwonn nubá barà bá gban ku áni.

⁵⁴ Yesu tàma-à níng ri kyann fig rag á byar yiyar byar-à Yahudawaká mà myàng ku bàna. Ku fim righing byar-à níng hi, n yag sig mà jànn zyun shi yàr sig ma awúnn, n yag ká mà finn swann zyun-à big ri bar Ifirayimu. A byar-à hi, ku yag shi kwonn sig ma yann sukáwá big.

⁵⁵ Ayúnn wùwá bu Yahudawaká, zyun-à big ri bar rag, í àyúnn Pim Wam Zu nyaan fòr, tunn sai-à àyúnn-à hi sa fig ma bàna, mpirká ninànn níma mà kauyeká ni ká

nann yag sig mà Urushalima, àjirà abig sa kyàr òróbá.

⁵⁶ Big yàn kyann Yesu. Barà big sar sig mà lu Shìdun ni, mi ri bib ba òróbá rag, “Ma ning ri kyab kai tàma-à níng rà? Kwá bi fig àyúnn Pim Wam Zu-à níng bàna rà?”

⁵⁷ A byar-à níng hi, àgbam mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma Farisawaká dang rag, mpír-à ma yì hing byar-à Yesu shì sig, aku dang àjirà abig pànn wàníng.

12

*Big Pàb Yesu Byir Nsàn Mà Baitanya
(Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)*

¹ Barà àyúnn su Pim Wam Zu dà sig ma su sùnnjin, Yesu yag mà Baitanya byar-à Liyazaru shì sig, zyun-à Yesu gbar dù mà amír-à ni.

² A byar-à níng hi, big sa ya Yesu buju, Marta ri gáfinn ya mpírká buju. Liyazaru shì kà sig áyaubá ni, mi ri ji buju.

³ Sáí Maryamu zig byir zyun ri níng swinn òsàn nímá, big ri bar rag nardi. Byir-à níng hi shì sig mà bàì wàni. Ku pàb á bar Yesu ni n tùn kyàr mà jinnwá. Lu-à hi bidim pár níng gban rig ma swinn byir-à hi.

⁴ Ama Yahuda Iskariyoti wùn suká zyun áyau yann sukáká bu Yesu, í zyun-à ri zìm aku wann tafinn Yesu, ku dang rag,

⁵ “Bu-à sa big wann tafinn fig byir-à níng bàì wùwàì nímá, n zig bàì-à níng n ya fig mpír ashiká bàna í jir kai rà? Byir-à níng bàìwá fòr hing bàì swàm ji zyun bu mpír zyun.”

⁶ Ku dang sig jír-à níng átai, ku zìm fig mpír ashi káníng bàna. Ku í mpír ajwú. Barà bàiká big shì sig ma kàhi níng shì sig á wùwá ni níng, ku ri tinn zu kàhi mi ri ji.

⁷ Yesu dang rag, “Aning fim uwà-à níng, ku sinn gbam sig byir-à níng àjirà aku wir kà ya mì sai-à bá jì mì.

⁸ Ná dig kyann mpír ashiká áyauná ni kó ákaun, ama bumí ná dig kyann fig mì bàna.”

Barà Big Gib Nu Abig Gban Liyazaru

⁹ Mpír Yahudawaká nínànn nímá fig tai rag, Yesu shì sig mà Baitanya, á byar-à hi big yag màhàn. Big yag fig íri jir Yesu bàna, ama àjirà abig myàng Liyazaru zyun-à Yesu bar wim kàng ku mà amír-à ni níng.

¹⁰ A byar-à níng hi, àgbamká áyau mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, su kwonn nu àjirà abig gban Liyazaru tinn,

¹¹ jir kai bàna á shinn Liyazaru mpír Yahudawaká nínànn nímá ri ngàng jir àgbamká, mi ri bir pikyinn á byar Yesu.

*Mpírká á Urushalima Shà Yesu
(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luk 19:28-40)*

¹² Na kyàr byar-à, mpírká nínànn nímá ká bi sig jir àyúnn Pim Wam Zu-à níng, fig tai big rag Yesu mà bi á Urushalima.

¹³ Big zig ayab lí n yag shà ku, n gbam nài gbam n rag, “Hosanna, ayi swam yan ku zyun-à ri bi á zìnn Shìdun, ayi swam yan kùr Israila.”

¹⁴ Yesu yàn òg wùn aswannswànn zyun, n nann zu áni àràg barà big ba sig á tarkada Shìdun ni n rag,

¹⁵ “Kada aning shàr zinn bàna, níng mpírká á finn swann Siyona. Aning myàng kùrná ri bi, ku nann shì sig á shinn wùn aswannswànn.”

¹⁶ Yann sukáwá big yì fig ma yir buká ri sa níng bàna sai-à wà jìjag, ama ásim sai-à Yesu dù nann zu mà amír-à ni ma yonki níng, á byar-à hi big kyab pànn bu-à big ba sig á shinnwá ni. Asai-à níng hi, big í yì byann rig-à bu-à hi sa hing àràg barà big ri ba sig á jir Shìdun ni.

¹⁷ Mpírká nínànn nímá ká zyun-à shì sig á sai-à Yesu bar zu bi Liyazaru mà amír-à ni ma yonki níng, myàng àdòning, big bir pikyinnbá áni, mi ri dinya mpírká nínànn nímá tai bu-à sa sig.

¹⁸ I bu-à sa bir mpír káníng bi sig á byarwá ni, jir kai bàna big fig sig rag, ku sa sig bu mamaki.

¹⁹ A byar-à níng hi, Farisawaká dinya bar òróbá n rag, “Aning myàng, yì òg fig pyù bàna, kó títi nímá. Mpírká bidim pár ri bàg ku.”

Mpír Helenawaká Ri Zim Abig Myàng Yesu

²⁰ Mpír Helenawaká kàhi shì sig áyau mpírká yag sig mà Urushalima àjirà abig wib Shìdun àyúnn Pim Wam Zu.

²¹ Big yag mà byar Filibus, ku zyun-à ku í mpír Batsaida á jànn Galili, n dang rag, “Malam, yì ri zim ayi myàng Yesu.”

²² Filibus yag n dinya Andarawus. A byar-à níng hi, big pyàna bidim pár big yag n dinya Yesu.

²³ Yesu dinya big n rag, “Ayúnn-à sa hing wà bá swam yan mì Wùn Mpír Jìkwinn.

²⁴ Mì ri dinya níng àjai, wà ya tàg fig yir za á jinn ni bàna, mà nga nann zu fig bàrà mà sa yir bàna, mà shì áwinwá ni. Ama wà ya tàg hing á jinn ni, mà byann wàni.

²⁵ Mpír-à ma ri zim íri shinnwá, kwá òg fig yonki bàna. Ama mpír-à ma wann tafinn hing shinnwá á dunyaru-à níng ni, kwá òg yonki wà zyun-à kinn kinn.

²⁶ Mpír-à ma ri zim í shì àsàin luwá, aku bàg mì, àjirà byar-à ò shì sig níng, faumí aku shì màhàn tinn. Mpír-à ma ri zim í shì

àsàin luwá, Tamí má sinn kàng ku mpìr ùwài.

Yesu Dinya Mpìrká Jír á Shinn Kiwá Ni
 27 “Tàma-à níng pikyinnmí na tag fig bàna, má dang í kai rà? Kó n dang rag, ‘Tamí, shwin-à níng aku díg mì bàna,’ rà? Ama bu-à sa n bì sig á jànn-à ni í jirà n wà shwin-à níng.

28 Tamí, á tiya mpìrká gbamwú.”

A byar-à níng hí, nài jír zu bì mà wai n rag, “N nìm tiya rìghing big ghammí, ama má tiya jakàng big.”

29 Bir mpìrká zyun-à sar sig mà byar-à níng hí níng fig àdòning, big rag, “I shyù ri kàn nì.” Káhi dang rag, “I wùn aswam Shidun dang sig nì jír ma ku.”

30 Ama Yesu dinya big n rag, “Nài jír-à níng, í jír shinnmí bàna, ama í jír shinn ná.

31 Tàma-à níng í sai-à bá wà kwonn mpìrká á dunyaru, bá kan zu rìg Shaitan, ku zyun-à ku í kùr mpìrká ri zìm fig Shidun bàna.

32 Sai-à ba gbar nann zu hing mì, má gbar bi mpìrká nínànn nímá á byarmí ni.”

33 Barà Yesu ri dang àdòning, ku ri tiya mpìrká swai kiwá kwá wu.

34 Bir mpìrká bib ku n rag, “Yi fig hing jír Shidun dang rag, ‘Almasihu má shi kinn kinn,’ bu-à sa wà dang rag, ‘Bá gbar dù nann zu Wùn Mpìr Jìkwinn má wai,’ í jír kai rà? Wùn Mpìr Jìkwinn hí í ni rà?”

35 Yesu dinya big rag, “Ayar shi sig áyauná ni, ama àyar-à hí má shi nonn fig bàna. Aning kyann kyonn áyar-à hí ni, jirà kada aning kyonn kyonn á zufi bàna. Mpìr-à ma ri kyann kyonn á zufi-à ni, kwá yì fig byar-à ku ri yag bàna.

36 Aning bir pikyinn ná á byar àyar-à hí ni, barà àyar-à hí shi sig má á byarná ni, àjirà aning shi yann àyar.” Barà Yesu dang vinn rìg jír-à níng, ku í bònn yag rìgwá.

Yahudawaká Bir Fig Pikyinnbá á Byar Yesu Bàna

37 Kó barà Yesu sa bu mamaki nínànn nímá á pyànn mpìr Yahudawaká ni níng, big bir fig pikyinnbá á byarwá ni bàna.

38 Bu káníng sa hing àjai, àràg barà Ishaya ri ba sig. Ku ba sig rag, “Shinn Lumí, mpìr-à bir sig pikyinnwá á jír-à yi dang sig á shinnwú ni níng, í ni rà?

Shidun tàg sig gbamwá á byar ni rà?”

39 Jir wáníng, big bir fig pikyinnbá áni bàna, jír kai bàna Ishaya zyun-à ri dang kyann jír Shidun níng, dinya sig big rag,

40 “Shidun bir dim rìghing zubá, n sa wu rìghing pikyinnbá

àjirà abig myàng ma zubá bàna, ma abig kyab jír á pikyinnbá ni bàna, hár abig kàng bí á byarmí ni,

àjirà n dàb gbam big bàna.”

41 Ishaya dang jír káníng, jír kai bàna ku myàng hing gbam Yesu, n dang jír á shinn wáníng ni.

42 Agbam mpìr Yahudawaká nínànn nímá bir hing pikyinnbá á byar Yesu ni, ama big ri shàr zinn Farisawaká, í bu-à sa big ri dinya kyàr zu fig mpìrká rag big bir hing pikyinnbá á byar Yesu ni bàna, jír kai bàna kada abig kan zu big mà tonn shinn kwonn-à ni bàna.

43 Big ri zìm kab mpìrká abig yan big, ma wà Shidun má yan big íni.

Yesu Ma Shidun Asàin-à Swam Bi Sig Ku Níng, Big í Bu Nzyun

44 Yesu dinya big ma gbam n rag, “Mpìr-à ma bir hing pikyinnwá á byarmí ni, ku bir fig íri wà á byarmí ni bàna, ama ku bir sig á byar mpìr-à swam bi sig mì níng tinn.

45 Mpìr-à ma myàng hing mì, ku myàng hing Tamí zyun-à swam bi sig mì.

46 Bigmí n bì sig àràg í àyar á dunyaru. Mpìr-à ma bir hing pikyinnwá á byarmí ni, kwá shi fig á zufi-à ni bàna.

47 Wà mpìr-à ma ri fig jírmí, ma wib fig bàna, í mì má wà fig kwonnwá íni bàna, jír kai bàna n bì fig àjirà n wà mpìrká á dunyaru kwonn bàna, ama àjirà n pinn zu big.

48 Mpìr-à ma ngàng mì, ma zìm fig jírmí bàna, ku shi sig ma bu-à má wà ku kwonn. Jírka zyun-à n dang sig níng, má shi íni kwonn wà àyúnn-à dunyaru má vinn,

49 jír kai bàna jír káníng, n dang fig ma shinnmí bàna, ama Tamí zyun-à swam bi sig mì níng, í ku dinya sig mì ni jír-à má dang.

50 N yì hing jírka zyun-à Tamí dinya sig mì n dang níng, ri ya yonki kinn kinn, jír kai bàna buká mì ri dang níng, í bu-à Tamí dinya sig mì n dang.”

13

Yesu Tu Kyàr Bar Yann Sukàwá Big

1 Sai-à àyúnn Pim Wam Zu sa fig ma bàna, dà sig su zyun, Yesu yì hing wà sai-à kwá fim dunyaru-à níng má yag mà byar Tawá ni sa hing. Ku ri zìm mpìrká buwá zyun-à shi sig á dunyaru wani, ku ri zìm big hár àyúnn-à ku bì wu.

2 Asai-à Yesu ma yann sukàká buwá ri ji buju ákamzau, Shaitan sinn kà bab rìghing Yahuda Iskariyoti wùn Siman a wáníng wann tafinn rìg Yesu.

3 Yesu yì rìghing wà Tawá ya rìghing ku gbam kó kai bidim pár, ku yì hing wà ku bì sig mà byar Shidun ni, kwá kàng yag jakàng mà byar Shidun.

4 Ku dù mà byar buju-à ni, n yag wan zu rìg jàwá, n sinn gbam. Ku zig já zyun n sir gbam dírwá ma káhi.

⁵ A byar-à níng hi, Yesu kab wir kà zàpir á kwà-à ni, mi ri tu bar yann sukàká buwá, n tùng kyàr ma jà-à ku sir gbam sig dirwá àni níng.

⁶ Barà ku bi mà byar Siman Bitrus, Bitrus dinya ku rag, “Shinn Luyí, kada á tu barmí àdòníng bàna.”

⁷ Yesu zìm n rag, “Wá yì fig bu-à mi ri sa tàma-à níng bàna, ama wá yì á pyànn.”

⁸ Bitrus dinya Yesu n rag, “Wá tu fig barmí bàna hár kinn kinn.” A byar-à níng hi Yesu dinya ku rag, “Wá ma tu fig barwú bàna, wá shi fig rag wùn sukàmí bàna.”

⁹ Siman Bitrus dinya ku rag, “Wá má àdòníng, á tu íri barmí bàna, ama ma vù mí ma shinnmí tinn.”

¹⁰ Yesu dinya ku rag, “Mpir-à ma wau hing dirwá, kwá tu íri barwá, jir kai bàna dirwá shi sig ákyàr. Ning bidim pár, ning shi sig ákyàr, ama dà sig mpir ízyun.”

¹¹ Ku yì hing mpir-à má wann tafinn ku, í bu-à sa ku dang rag, “Ning shi sig ákyàr, ama dà sig mpir ízyun.”

¹² Barà ku tu vinn rig barbá àdòníng, ku zig jawá n wir kà n kàng yag mà byar shuwá ni. Ku bib káníng n rag, “Ning yì hing bu-à ò sa sig níng níng rà?”

¹³ Ning ri bar mì rag, Malam ma Shinn Luyí, ning bar sig àjai, jir kai bàna ò shi sig àdòníng hi.

¹⁴ Barà mì í Shinn Luná, ma Malamná, ò tu sig barná, ning tinn má, aning tu bar jáuná tinn.

¹⁵ N sa sig ning àdòníng jirà ning má aning yag sa mpirká káhi àràg barà ò sa sig níng níng.

¹⁶ Mì ri dinya ning àjai, fàu má kab fig àsàin luwá bàna, wùn aswam má kab fig mpir-à swam sig ku bàna.

¹⁷ Tàma-à níng barà ning yì hing bu káníng, wà na bàg hing, Shìdun má sa sà n yag níng.

¹⁸ “Mì ri dang fig jir-à níng jir shinn ná bidim pár bàna. N yì hing íri swai mpirká zyun-à ò shig zu sig. Ama àjirà jir Shìdun aku shi àràg barà big ba sig rag, ‘Mpir zyun má wann tafinn mì, í mpir zyun-à yá jì buju ma ku níng.’”

¹⁹ Mì ri dinya ning tàma-à níng, barà sai-à níng hi màg fig ma bàna níng, jir kai bàna wá àyunn-à níng hi ma màg hing aning bir pikyinn ná rag í mì.

²⁰ Mì ri dinya ning àjai, mpir-à ma pànn hing kó ni zyun-à ma swam bi sig vù pyàná, ku pànn sig mì. Mpir-à ma pànn hing jirmí, ku pànn sig í jir Shìdun zyun-à swam bi sig mì.”

Yesu Dang Rag Mpir Zyun Má Wann Tafinn Ku

(Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Barà Yesu dang àdòníng, pikyinnwá í bai rigwá, ku dinya kyàr big n rag, “Mì ri dinya ning àjai, mpir zyun áyauná ni má wann tafinn rig mì.”

²² A byar-à níng hi, yann sukàwá big myàng gbam ba dirbá, mi ri kyab rag kó í ni áyaubá ni rà.

²³ Mpir zyun shi sig àni áyau yann sukàká ni, wá zyun-à Yesu ri zìm wàni, ku shi yàr sig ma Yesu.

²⁴ Siman Bitrus pyar bar ku rag, “A bib Yesu rag mpir-à níng hi í ni rà?”

²⁵ A byar-à níng hi, ku zyun-à ku shi yàr sig ma Yesu níng, ku bib wàníng n rag, “Shinn Luyí, wù ri dang í ni rà?”

²⁶ Yesu dang rag, “I mpir-à má ngir brodi má swànn kà á byù, má ya ku aku jì níng.” A byar-à níng hi, Yesu swànn kà brodi á byù-à ni, n ya Yahuda wùn Siman Iskariyoti.

²⁷ Barà Yahuda zig brodi-à hi àdòníng, sai Shaitan kà rig á pikyinnwá ni. Yesu dinya ku rag, “Bu-à wù ri zìm á sa níng, á sa káni.”

²⁸ Ayaubá ni barà big shi kwonn sig á byar buju-à ni níng, big yì fig bu-à sa Yesu dinya Yahuda jir-à níng bàna.

²⁹ Mpirká káhi ri kyab rag, jirà bàibá shi sig á vù Yahuda ni, kó Yesu ri dang rag, a wàníng yag wann bi bujúká zyun-à bá sa bu àyunn Pim Wam Zu-à níng ma káhi, kó a wàníng ya mpir ashiká bàì.

³⁰ Yahuda jì agir brodi-à Yesu ya sig ku níng, mì í zu yag rigwá mà myann á fi-à ni.

Doka Apyú

³¹ Barà ku zu yag àdòníng, sái Yesu dang rag, “Tàma-à níng, bá swam yan mì Wùn Mpir Jikwinn, bá swam yan Shìdun á jir shinn buká má sa.

³² Wá mpirká ma myàng hing gbam Shìdun á jir shinnmí ni, Shìdun má sa mpirká abig myàng gbaumí tinn. Kwá sa rig tàma-à níng.”

³³ Yesu dinya big rag, “Yanká bumí, má shi nonn fig ma níng bàna, ná yàn kyann mì, ama byar-à mì ri yag níng, ná yag sar fig bàna. Mì ri dinya ning àràg barà ò dinya sig àgbamká bu Yahudawaká.

³⁴ N ya hing ning doka apyú, aning zìm bar dirná. Aning zìm bar dirná àràg barà mì ri zìm níng.

³⁵ Wà na ri zìm bar dirná, í wá mpirká mà yì rag, níng í yann sukàmí.”

Yesu Dang Rag Bitrus Má Dang Rag Wàníng Yì Fig Ku Bàna

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Siman Bitrus bib ku rag, “Shinn Luyí, wù ri yag àni rà?”

Yesu zim ya ku n rag, “Byar-à mì ri yag tàma-à níng, wá yag yì sar fig bàna, sái àyúnn su zyun í wà wá yag ni màhàn.”

³⁷ Bitrus bib ku rag, “Shinn Luyí, bu-à sa má bàg yag sar fig wù tàma-à níng bàna níng, í jir kai rà? N zim hing ma wu á jir shinnwú ni.”

³⁸ A byar-à níng hi, Yesu bib ku rag, “A zim hing wá á wu á jir shinnmí ni rà? Mì ri dinya wù àjai, kwinn má dab fig aku bàna, wá dang hár kàun sara má rag á yì fig mì bàna.”

14

Yesu Shi Sig Gbib-à á Byar Shidun

¹ Yesu dang rag, “Pikyinn ná aku bai bàna, aning shi bir pikyinn ná á byar Shidun, ma aning bir á byarmí ni tinn.

² Mà lu Tamí ni, byar shu shi sig nínànn nímá, wá ním má àdòning bàna, ò ním má dinya fig níng bàna. Ma yag má sa samyib ya níng byar shu.

³ Wá ma yag ma sa samyib hing byar shuná, í wá má kàng bi má zig yag níng má byar-à ò shi sig.

⁴ Níng yì hing ghib-à byar-à mì ri yag.”

⁵ Toma bib ku rag, “Shinn Luyí, yì yì fig byar-à wù ri yag bàna, sáshinn yá yì ghib-à rà?”

⁶ Yesu dinya ku rag, “N shi sig ò ghib-à, ò shi sig ò àjai, ò shi sig ò yonki. Mpir má yag fig mà byar Tá bàna sái kwa bàg hing mì.

⁷ Barà níng yì hing mì níng, ná yì Tamí tinn. Tàma-à níng, níng yì hing ku, n myàng hing ku tinn.”

⁸ Filibus dinya ku rag, “Shinn Luyí, á tiya yi Ta-à hi, í bu-à yì ri zim.”

⁹ Yesu bib ku rag, “Mì zyun-à ò shi nonn sig áyauná ni, Filibus, á bir fig mì bàna rà? Mpir-à ma myàng hing mì, ku myàng hing Tamí. Bu-à sa wá dang rag, ò tiya níng Ta-à hi níng, í jir kai rà?”

¹⁰ Filibus, á bir fig pikyinnwú rag, ò shi sig á byar Shidun, Shidun tinn shi sig á byarmí ni bàna rà? Jírká mì ri dinya níng níng, í jírmi bàna, ama í bu Tamí zyun-à shi sig á byarmí ni níng ri sá ni swámwá.

¹¹ Aning bir pikyinn ná á byarmí ni, wá ma dinya níng rag, ò shi sig á byar Shidun, Shidun shi sig á byarmí ni tinn. Kó wá má àdòning bàna, aning bir pikyinn ná á shinn bu mamakiká ò sa sig.

¹² Mì ri dinya níng àjai, mpir-à ma bir hing pikyinnwá á byarmí ni, kwá sa bu-à mì ri sa kyann. Kwá sa buká zyun-à kab sig bumí, jir kai bàna mì ri yag mà byar Tamí ni.

¹³ Má sa ya níng bu-à níng ri zim wá na vig hing á zinnmí ni, àjirá mpirká

abig myàng gban Ta-à á byarmí ni, mì í wúnwá.

¹⁴ Wá na vig hing mì kó kai bidim pár á zinnmí ni, má sa ya níng.

Barà Yesu Gib Sig Nu á Shinn Awun Kyikyàr

¹⁵ “Wá níng ma ri zim mì, aning wib jírká bumí.

¹⁶ Má vig Tamí aku ya níng mpir zyun, zyun-à má sa shang níng, má shi ma níng hár kinn kinn.

¹⁷ Ku í Awun Kyikyàr àjai. Mpirká á dunyaru ri zim fig ku bàna, jir kai bàna bá myàng yì sar fig ku bàna. Ama bigné, níng yì hing ku, jir kai bàna ku shi sig áyauná ni, ku ri shi kyann ma níng.

¹⁸ “Má fim fig níng áwin ná ni àràg yann ki bàna. Má kàng bi kàng á byarná ni.

¹⁹ A pyànn áyag, mpirká á dunyaru má myàng fig rag mì bàna, ama bigné ná myàng mì. N shi sig ma yonki, í bu-à sa níng má, ná dig yonki tinn.

²⁰ Wá àyúnn-à níng hi ma màg hing, ná yì rag ò shi sig á byar Tamí ni, níng má ná shi áyauná ni, mì má má shi áyauná ni tinn.

²¹ “Mpir-à ma pànn hing jírmí, ma wib hing, í mpir azimmí. Mpir-à ma zim hing mì, Tamí má zim ku, mì má má zim ku tinn, hár má tàg shinnmí á byarwá ni.”

²² A byar-à níng hi Yahuda (zyun-à í Iskariyoti bàna níng) bib ku n rag, “Shinn Luyí, bu-à sa wá tàg shinnwú á byaryí ni, má tàg fig á byar mpirká á dunyaru bàna, í jir kai rà?”

²³ Yesu dinya ku n rag, “Mpir-à ma ri zim mì, kwá wib jírmí, Tamí má zim ku, yá bi á byarwá ni má shi ma ku.

²⁴ Mpir-à ma zim fig mì bàna, kwá wib fig jírmí bàna. Jírká níng fig sig níng, jir-à hi í jírmi bàna, í jir Tamí zyun-à swam bi sig mì.

²⁵ “Jír káníng bidim pár, mì ri dinya níng á sai-à yi ma níng shi sig ma í zyun.

²⁶ Shidun má swam bí Awun Kyikyàrwá zyun-à má sa shang níng, má tàg níng kó kai bidim pár, má kyab pànn ya níng bu-à ò dinya sig níng níng.

²⁷ “N ya hing níng bu àjwár, àjwármí aku shi á pikyinn ná ni. Ajwármí shi fig àràg í bu dunyaru bàna, aning kyab jir bàna, aning shàr zinn bàna.

²⁸ Níng fig hing wá ò dinya níng rag, má yag, ama má kàng bi jakàng á byarná ni. Wá na zim hing mì, ná fig àjwár, jir kai bàna mì ri yag mà byar Tamí ni, zyun-à kab sig mì.

²⁹ Mì ri dinya níng tàma-à níng barà sa fig ma bàna níng, jir kai bàna wá àyúnn-à níng hi ma màg hing, ná dang rag jírmí í àjai.

³⁰ Ma dinya fig rag ning jir ninànn nímá bàna, jir kai bàna kùr dunyaru-à níng ri bi, ku bàna ma gbam á shinnmí ni.

³¹ Ama mpirká á dunyaru abig yì rag, ò zim hing Tamí, í bu-à sa mì ri sa bu-à ku dinya sig mì.

“Aning dù nann zu ma ayi yag ning.”

15

Yesu Shi Sig Aràg Bin Inabi

¹ Yesu dang rag, “N shi sig ni bin inabi àjai, Tamí shi sig ni àsàin dà-à.

² Tamí ri tig kifinn ayab bin zyun-à ri wan fig awan bàna. Ku ri tig samyib ayab bin-à ri wan awan, jirà aku shi ákyàr ma aku wan swàb kà.

³ Tàma-à níng, ning shi sig rag ákyàr á shinn jirká ò dinya sig ning níng.

⁴ Aning shi á byarmí ni, mì má má shi á byarná ni tinn, àràng barà ayab inabi má wan fig awan awinwá ni bàna, sái kwa bàg hing á dir murwá ni. I bu-à sa ning má, ná shi sar fig awin ná ni bàna, sái ma mì.

⁵ “N shi sig ni bin inabi, ning bó ning shi sig ni ayabká. Mpir-à ma shi sig ma mì, mì má má shi ma ku tinn. Kwá wan awan ninànn nímá. Ná sa yì sar fig bu zyun ma shinn ná bàna, sái ma mì.

⁶ Mpir-à ma shi fig ma mì bàna, ku shi sig àràng ayab bin-à big kyag tafinn sig, wim righing. Bá zà kwonn ayab bínká hi, má taká mà pyir-à ni, mà byar-à bá swànn gban rig.

⁷ Wà na shi sig ma mì, jirmí ma shi sig á pikyinn ná ni tinn, bu-à ning ma ri zìm wà na vig hing mì, má ya ning.

⁸ Aning wan awan ninànn nímá. A byar-à níng hi, mpirká má swam yan zinn Tamí, hár bá myàng yì wà ning í yann sukámí big.

⁹ Barà Tamí ri zìm mì níng, í barà mì má, mì ri zìm ning àni tinn. Aning sinn kà azim-à mì ri zìm ning níng á pikyinn ná ni.

¹⁰ Wà na wib hing jirmí, ná gàb fig dir ma azimmí bàna, àràng barà mì má ò wib sig jir Tamí, ò gàb fig dir ma azimwá bàna ning.

¹¹ “Mì ri dinya ning àdòning, àjirà aning fig àjwàr àràng barà mì ri fig níng. Ajwàr-à hi aku shi hár kinn kinn.

¹² Wàning í jirmí, aning zìm ba dirná àràng barà mì ri zìm ning.

¹³ Mpir-à ma ri zìm jàuwá hár ma ya hing yonkiwá á dò jir shinn jàuwá ni, azim-à má kab wàning hi bàna.

¹⁴ Wà na sa hing bu-à ò dinya sig ning níng, ná shi jàumi.

¹⁵ Má bar fig rag ning fàu bàna, jir kai bàna fàu ri yì fig bu-à shinn luwá ri sa bàna. Ama má bar ning jàumi, jir kai

bàna bu-à ò fig sig mà byar Tamí, ò dinya righing ning.

¹⁶ Ning shig fig mì ni bàna, ama ò shig zu sig ning ni, ò ya sig ning gbam àjirà aning yag wan awan ninànn nímá, awan-à hi aku shi nonn. A byar-à níng hi, Tamí má ya ning bu-à ná yag ku á zinnmí ni.

¹⁷ Bu-à mì ri zìm aning sa í wàning, aning zìm bar dirná.

Mpirká á Dunyaru Ri Zib Yann Sukà Yesu

¹⁸ “Kó mpirká á dunyaru ma zib hing ning, aning kyab pànn rag big zib jag sig mì.

¹⁹ Wà ning nìm ma í bu dunyaru, mpir dunyaru nìm má zìm ning. Ama jirà ning í bu dunyaru bàna, í bu-à sa mpirká á dunyaru zìm fig ning bàna. Mì í àsàin-à shig zu sig ning.

²⁰ Aning kyab pànn bu-à ò dinya sig ning, fàu má kab fig àsàin luwá bàna. Wà ba du kà mì shwin, ning má bá du kà ning shwin tinn. Wà ba wib hing jirmí, bá wib jirná tinn.

²¹ Mpirká má ya ning shwin jir shinnmí, jir kai bàna big yì fig mpir-à swam bi sig mì bàna.

²² Wà ò nìm ma bi fig ma dinya fig big jir bàna, wàning big nìm bàna ma bu pyir, ama tàmà-à níng big bàna ma pyu-à bá dang pinn zu shinnbá á jir bu pyirbá ni.

²³ Mpir-à ma ngàng mì, ku ngàng hing Tamí tinn.

²⁴ Wà ò nìm ma sa fig bu-à kab gbam mà mpirká má sa bàna, wàning big nìm bàna ma bu pyir. Ama tàmà-à níng big myàng hing bu mamakì-à ò sa sig, ama hár tàmà-à níng big ngàng mì ma Tamí tinn.

²⁵ Big ngàng mì àdòning, àjirà bu-à big ba sig á jir Shidun ni aku shi àjai. Big ba sig rag, ‘Big ngàng sig mì àtai, ò sa fig bu zyun bàna.’

²⁶ “Ama má swam bi ya ning Awun Shidun mà byar Shidun. I Awun zyun-à má dinya ning jir àjai, kwá bi shang ning. Ku í àsàin-à má dang jir á shinnmí ni.

²⁷ Ning má, ná dang jir á shinnmí ni tinn, jir kai bàna ning shi sig ma mì tinn, sai-à wà jijag hár tàmà-à níng.

16

¹ “N dinya sig ning bu káníng àjirà kada aning fim wà bir pikyinn ná á byarmí ni bàna.

² Bá kan zu ning mà tonn bìr kwonn-à ni. Ayunn zyun ri bi wà mpirká káhi má gban ning, bá kyab rag big ri sa swàm Shidun.

³ Mpir káníng má sa bu káníng, jir kai bàna big yì fig Tamí bàna, big yì fig mì bàna tinn.

⁴ Ama ñ dinya sig ning bu káníng jirà wà àyúnn-à bu káníng ma sa hing, aning kyab pànn rag ñ dinya hing ning.

Swàm Awun Shidun

“N dinya jag fig ning jir káníng bàna, jir kai bàna yi ma ning shi sig í zyun.

⁵ Tàma-à níng ma kàng yag mà byarwá ni, ku zyun-à swam bi sig mì. Ayauná ni, kó mpír rízyun bib fig rag ma mì ri yag áni rà níng bàna.

⁶ Ama jirà ñ dinya sig ning àdòníng, í bu-à sa pikyinn ná bai.

⁷ Mì ri dinya ning àjai, á jir shinn ná ni, sànn hing ñ kàng yag, jir kai bàna wà ma yag fig bàna, Awun Shidun zyun-à má sa shang ning ning, má bi fig bàna. Ama wà ma yag hing, má swam bi ku á byarná ni.

⁸ Wà kwa bi hing, kwá tiya mpírká á dunyaru bu pyírká big ri sa, ma buká Shidun ri zìm, ma barà Shidun má wà kwonnwá.

⁹ Jir bu pyírká wà mpírká ri sa, í bu-à sa big ngàng wà bá bir pikyinnbá á byarní ni.

¹⁰ Big yì fig bu-à Shidun ri zìm bàna, í bu-à sa ma kàng yag mà byar Tamí ni, ná myàng fig rag mì bàna.

¹¹ Big yì byann fig kwonn-à Shidun má wà níng bàna, í bu-à sa Shidun wà ríghing kwonn Shaitan àsàin-à í kùr dunyaru.

¹² “N shi sig ma jírka nínànn nímá, wà mì ri zìm ñ dinya ning, ama ná pànn sar fig á pikyinn ná ni bàna.

¹³ Ayúnn-à Awun Shidun ma bi hing, kwá tàg ning jir àjai. Kwá sinn kà ning aning yì ghib àjai. Ku í Awun zyun-à ri dang jir àjai. Jírka kwá dinya ning ning, í jírwa bàna, ama í jírka ku fig sig mà byar Shidun ni. Kwá dinya ning buká má bi á pyànn tinn.

¹⁴ Kwá sa mpírká abig wib jírmi, jir kai bàna kwá zìg bu-à ñ dang sig níng, má dinya ning.

¹⁵ Buká Tamí shi sig mà kàhi bidim pár ning, í bumí. I bu-à sa ñ dang rag, Awun Kyikyàr-à níng má zìg bu-à ñ dang sig níng, má dinya ning.

Pikyinn Bai Má Kàng Bu Ajwár

¹⁶ “Tàma-à níng á pyànn áyag, ná myàng fig rag mì bàna, ama á pyànn títi níng ná myàng jakàng mì.”

¹⁷ Yann sukáká káhi bib bar òrbá n rag, “Ma mpír-à níng ri dang í kai rà? Ku dinya yi rag, á pyànn áyag yá myàng fig ku bàna, ama á pyànn títi nímá yá myàng jakàng ku. Ku dang jakàng n rag, í jirà ku ri yag mà byar Tawá ni.”

¹⁸ Big shi mì ri kyab á pikyinnbá ni n rag, “A pyànn-à níng yírwa í kai rà? Yi yì fig bu-à ku ri dang níng bàna.”

¹⁹ Yesu yì ríghing big ri zìm abig bib ku abib, í byar-à ku dinya big n rag, “N dang rag á pyànn áyag ná myàng fig rag mì bàna, ama á pyànn títi nímá, ná myàng mì. Wáníng bu-à ñ dang sig níng, í bu-à sa níng ri bib òrbá níng rà?”

²⁰ Mì ri dinya ning àjai, pikyinn ná má bai hár ná kig mín, ama mpírká á dunyaru má fig àjwár. Ná bai pikyinn, ama pikyinn bainá má kàng bu àjwár.

²¹ Asai-à uwá ma nyàan mà, kwá fig àwá wàni, jir kai bàna ku nyàan mà. Ama kwa mà hing, kwá fig àjwár, kwá mànn jànn rig shwín-à ku ri wa sig, jir kai bàna ku mà zu ríghing wùnwá.

²² Wáníng í barà ning shi sig áni. Ning tàma-à níng, pikyinn ná ri bai, ama má myàng jakàng ning, àjirá á pikyinn ná fig àjwár. Ajwár-à níng hi, mpír má zìg fig á byarná ni bàna.

²³ “Ayúnn-à níng hi, ná vig fig rag mì bu zyun bàna. Mì ri dinya ning àjai, Tamí má ya ning kó kai wà na vig hing ku á zinnmí ni.

²⁴ Hár tàma-à níng, ning vig fig ma bu zyun á zinnmí ni bàna. Aning vig, ná dig àjirá pikyinn ná aku fig àjwár wàni.

Yesu Kab Ríghing Gbam Buká á Dunyaru

²⁵ “Mì ri dinya ning jír káníng àràg í tinn jir. Ama àyúnn zyun ri bi wà má dang fig rag ma tinn jir bàna. Ayúnn-à níng hi, má dinya byann ning jir á shinn Tamí ni.

²⁶ Ayúnn-à níng hi ma sa hing, ná vig Shidun á zinnmí ni. Ama mì ri dang fig rag í mì má vig yá ning nì bàna.

²⁷ Tamí ma shinnwá, ku ri zìm ning tinn, jir kai bàna ning ri zìm mì hár n bir hing pikyinn ná á byarní ni n rag, ñ bi sig mà byarwá ni.

²⁸ N bi sig mà byar Tamí ni, í wà ñ bi ká á dunyaru, tàma-à níng má fim dunyaru má kàng yag mà byar Tamí ni.”

²⁹ A byar-à níng hi, yann sukáká buwá dinya ku n rag, “Tàma-à níng wù ri dang byann jírwa, wù ri dang fig rag tinn jir bàna.

³⁰ Yi yì hing tàma-à níng à yì hing kó kai bidim pár. A yì hing bu-à mpírká ri kyab á pikyinnbá ni, kó barà big dang fig bàna ning. Wáníng í bu-à sa yi yì rag á bi sig mà byar Shidun ni.”

³¹ Yesu bib big rag, “Tàma-à níng, ning bir rag hing pikyinn ná rà?”

³² Ayúnn zyun ri bi, hár àyúnn-à hi fòr bi ríghing, wà ning yann sukámí big ná yam fim rig awín awín bidim pár, ná kàng yag mà luná ni, ná fim mì awínmí ni, ama ñ shi fig awínmí ni bàna, jir kai bàna yi ma Tamí shi sig í zyun.

³³ N dinya righing ning jir káníng, jir kai bàna á jir shinnmí ni ná fig àjwár. Ná wa shwín á dunyaru-à níng ni, ama aning shàr zinn bàna, jir kai bàna ò kab righing gbm buká á dunyaru.”

17

Yesu Vig Shidun á Jir Shinnwá

¹ Barà Yesu dang vinn rig jir káníng àdóníng, sái ku myàng yag zuwá mà wai, n dang rag, “Tamí, àyunn-à màg hing wá wá swam yan wùnwú, àjirà wùnwú aku swam yan wù tinn.

² A ya sig wùnwú gbm á shinn mpirká ni bidim pár, àjirà aku ya mpirká zyun-à à ya sig ku níng yonki kinn kinn.

³ Yir yonki kinn kinn-à níng í jirà mpirká abig yì wù, abig yì wù í Shidun àjai, ma abig yì mì í Yesu Kristi zyun-à à swam bi sig.

⁴ N tiya hing mpirká gbmwú á dunyaru. N sa vinn righing swàm-à à ya sig mì ñ sa.

⁵ Tamí, tàma-à níng mì ri zìm á tiya mpirká gbmámí, gbm-à yì ma wù rì shi sig ma kàhì á sai-à wù rì mà m fig ma dunyaru bàna níng.

Yesu Vig Shidun á Shinn Yann Sukàwá Big Ni

⁶ “N tiya hing mpirká buwú zyun-à à ya sig mì á dunyaru níng big yì hing wù. Big í buwú, à ya kà sig big á vùmí ni. Big rì wib jirwú.

⁷ Tàma-à níng mpìr káníng yì rag hing rag, buká à ya sig mì níng, bi sig á byarwú ni.

⁸ N dinya hing mpìr káníng jirká zyun-à à dinya sig mì. Big fig hing jirká hi, big zìm hing á pikyinnbá ni. Big yì hing í àjai ò bi sig mà byarwú ni. Big bir hing pikyinnbá n rag, í wù à swam bi sig mì ni.

⁹ “Tamí, mì ri vig wù á shinnbá ni. Mì ri vig fig wù á shinn mpirká ri bàg dunyaru bàna, ama á shinn mpirká zyun-à à ya sig mì, jir kai bàna big í buwú.

¹⁰ Mpirká ò shi sig ma kàhì níng, í buwú. Buwú í bumí tinn. Mpirká ri swam yan mì á jir shinnbá ni.

¹¹ Tàma-à níng mì ri kàng yag mà byarwú ni, mà shi fig rag á dunyaru bàna. Ama mpirká buwú shi sig á dunyaru. Tamí wá kyikyàr, á kang big ma gbm zinnwú zyun-à à ya sig mì, àjirà abig shi í bu ñzyun àràg barà yì ma wù shi sig í bu ñzyun níng.

¹² Asai-à ò shi sig ma big níng, mì ri kang big ma gbm zinnwú zyun-à à ya sig mì. Ayau mpìr káníng ni, kó mpìr ñzyun jànn fig bàna, sái mpìr àbai-à níng, zyun-à má jànn á pyànn níng, àjirà jirwú aku shi àràg barà big ba sig.

¹³ Tàma-à níng, mì ri yag á byarwú ni, ama mì ri dang bu káníng àsai-à ò shi sig má á dunyaru, jirà abig fig àjwár wàni á pikyinnbá ni.

¹⁴ N dinya hing big jirwú, mpirká á dunyaru ngàng big, jir kai bàna big í bu dunyaru bàna, àràg barà mì má, mì í bu dunyaru bàna níng.

¹⁵ Mì ri vig fig wù àjirà á zig zu big á dunyaru bàna, ama àjirà á kang big jirà kada a Shaitan dig big bàna.

¹⁶ Big shi fig í bu dunyaru bàna, àràg barà mì má, mì í bu dunyaru bàna níng.

¹⁷ A sa jirwú zyun-à í jir gwangga níng, aku sinn kà big abig shi kyikyàr.

¹⁸ Barà à swam bi sig mì á dunyaru-à níng, í barà mì mà ò swam yag sig big á byarká á dunyaru tinn.

¹⁹ A jir shinnbá ni, mì ri ya kà shinnmí á byarwú ni, àjirà abig shi mpirká kyikyàr àyau gbi àjai.

Yesu Vig Shidun á Shinn Mpirká Ri Bir Pikyinn á Byarwá Ni

²⁰ “Mì ri vig fig wù íri jir shinn yann sukámí big bàna, ama mì ri vig wù á shinn ká má fig jirká zyun-à yann sukámí big má dang, mà bir pikyinnbá àni.

²¹ Mì ri vig wù jirà abig shi í bu ñzyun àràg barà wù Tamí à shi sig ma mì, mì mà ò shi sig ma wù níng. Abig shi kwonn àyauyí ni àjirà mpirká á dunyaru abig yì rag á swam bi sig mì ni.

²² N ya hing big gbm-à à ya sig mì àjirà abig shi í bu ñzyun àràg barà yì ma wù í bu ñzyun níng.

²³ Mì àyauhá ni, wù bó, wù àyau mí ni, àjirà abig shi í bu ñzyun, àjirà mpirká á dunyaru abig yì rag á swam bi sig mì ni ma abig yì rag wù rì zìm big àràg barà wù rì zìm mì níng.

²⁴ “Tamí, mì ri zìm mpirká à ya sig mì níng, abig shi kwonn ma mì mà byar-à má shi, àjirà abig myàng gbmámí, gbm-à à ya sig mì, jir kai bàna wù rì zìm mì á sai-à big rì mà m fig ma dunyaru bàna.

²⁵ Tamí, wù í àsain-à ri sa bu ñsàn, mpirká á dunyaru yì fig wù bàna, ama ò yì hing wù. Ama big yì hing rag í wù à swam bi sig mì ni.

²⁶ N sa big yì hing wù, mà shi sa àdóníng àjirà abig yì swáb kà wù, jir kai bàna azim-à wù rì zìm mì níng, aku shi á byarhá ni, mì mà ñ shi àyauhá ni tinn.”

18

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku (Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luk 22:47-53)

¹ Barà Yesu dang vinn rig jirwá àdóníng, sái ku í pim zu yag rig-à ma yann sukàwá big mà jann mà asàu Kidurun, ku ma yann

sukawá big yag síg zyun mà da-à hi ni màhàn.

² Yahuda àsàin-à gib sig mìr Yesu níng yì rìghing byar-à hi, jir kai bàna Yesu ma yann sukawá big ri yag kyann màhàn.

³ I byar-à Yahuda zig yag mpìrká mà da-à hi ni, ku zig yag sig kyau mpìr nìnàn nímá. Agbamká áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ma Farisawaká swam yag mpìrká ri sar myàng kwonn ma lu Shìdun, abig bàg yag Yahuda. Sojaká yag sig tinn. Big yag fòr màhàn, big pànn kwonn sig ma pìtla ma àkim yinn ma bu àsháu big í zyun tinn.

⁴ Yesu yì vinn rìghing bu-à mpìr káníng má sa ma ku, ku sar yag á pyànnbá ni n big big rag, big ri yàn kyann í ni rà?

⁵ Big dang rag, big ri yàn kyann í Yesu mpìr-à á Nazarat. Ku dang rag, “Ai í mì!”

Yahuda zyun-à wann tafinn sig ku níng shì sig áyau mpìr káníng ni tinn.

⁶ Barà Yesu dinya big rag, ai í ku, sái mpìr káníng kàng ma kwim mìr, n yag kù wann á jinn ni.

⁷ Sái ku bib jakàng káníng jír wà wa pyànnà, n rag, “Níng ri yàn kyann í ni rà?”

Big dang rag, “Yì ri yàn kyann í Yesu mpìr-à á Nazarat.”

⁸ Yesu dinya big n rag, “Ai ñ dinya níng rag í mì, wà na ri yàn kyann í mì, aning fim mpìr káníng abig kàng yag.”

⁹ Ku dang jír-à níng àjirà buká ku ri dang sig níng mà shì àdòning, barà ku ri dang sig rag, “Tamí, áyau mpìrká à ya sig mì níng, kó mpìr ñzyun mà jànn fig bàna.”

¹⁰ Sái Bitrus gbar wàm zu kafai á pyirwá ni, n kyag fàu-à níng, n kyag zu rìg sung vim nu wáníng ma kàhi. Fàu-à hi àsàin luwá í àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni. Zinnwá í Malkus.

¹¹ I byar-à Yesu dinya Bitrus n rag, “A du kà kàng rìg kafai-à níng á pyirwá ni. A zìm fig wà ñ wa shwìn-à Tamí dang sig níng bàna rà?”

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Hanana

¹² I byar-à hi, sái kyau sojaká ma mpìrká ri sar kang lu Shìdun pànn rìg Yesu, n sir ku ma jür.

¹³ Big zig yag jag ku mà byar Hanana, jir kai bàna wáníng í jwau Kayafa zyun-à í àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni á ji-à níng hi.

¹⁴ Nonn fig bàna, sái Kayafa dinya mpìr Yahudawaká n rag, “Sàn sig wà mpìr ñzyun aku wu á dò shinn mpìrká bidim pàr.”

Bitrus Ngàng Yesu

(Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ I byar-à Bitrus ma wùn suká zyun kan bàg yag Yesu. Wùn suká zyun-à níng hi,

àgbam-à áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng yì rìghing ku. I byar-à ku kà yag ma Yesu í zyun mà byar Kayafa. Ama Bitrus shì sig á myann.

¹⁶ Wùn suká zyun-à Kayafa yì sig níng, ku zu yag mà myann n yag bar bi Bitrus. Ku dang jír ma wùn uwà-à ri sa gadi-à á nu nkyun-à ni níng, í wà wùn uwà-à níng fim Bitrus í kà yag rìg-à.

¹⁷ Uwà-à ri sa swàm á nu nkyun lu-à ni níng, dinya Bitrus n rag, “Wù má wù í wùn suká Yesu rà?”

Ku dang rag, ku í wùn suká Yesu bàna.

¹⁸ Sai-à hi, wàu ri tag. Yann luká ma mpìrká ri sa gadi níng tai swànn sig pyir, n sar kàng kwib sig áni, mi ri jwar. Bitrus sar sig màhàn, mi ri jwar pyir-à hi ma big tinn.

Agbam Zyun Bib Yesu Jír

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹ Sái àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, bib Yesu jír á shinn yann sukawá big, n bib ku jír á shinn bu tàgwá ni tinn.

²⁰ I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Ai mì ri dinya bir mpìrká jír, mì ri dang tàmm fig á dang tàmm bàna, mì ri dang á yiyar-à ni. N nonn hing, mì ri tàg mpìrká bu á lu Shìdun, mì ri tàg mpìrká bu á tonn bir kwonn tinn, mì ri dang tàmm fig kó kai bàna.

²¹ Bu-à sa wù ri bib mì í jir kai rà? A bib mpìrká mì ri dinya kyann big jír-à níng, abig dinya wù bu-à mì ri dinya kyann big. Ai big yì rìghing bu-à mì ri tàg kyann big.”

²² Barà ku dang àdòning, mpìr zyun-à ri myàng kwonn ma lu Shìdun níng dab ku gbàr n dang rag, “Wáníng í barà wá zìm ya àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni jír áni rà?”

²³ I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Wà ma dang hing bu-à ma sàn fig bàna, á dang bu-à ñ sa sig. Ama jirmí ma bai fig bàna, to, bu-à sa á dab mì níng í jir kai rà?”

²⁴ I barà big sir sig Yesu á jür, í wà Hanana tir yag ku mà byar Kayafa, wáníng í àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni.

Bitrus Ngàng Jakàng Yesu

(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵ Barà Bitrus sar sig mì ri jwar pyir, í byar-à big bib ku n rag, “Wù má, wù í wùn suká Yesu rà?”

Ku sa yipyàr n dang rag, ku í wùn suká Yesu bàna.

²⁶ Fàu àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, dang rag, “N ním myàng fig wù ma ku mà da-à

ni bàna rà?" Wàníng í yiwai mpìr-à Bitrus kyag zu bab sig sungwá níng.

²⁷ Sáí Bitrus sa jakàng yipyàr n rag "Wii!" Barà ku dang àdòníng sái shi kwínn dab aku.

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna

(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ I byar-à hi big zig yag Yesu mà lu Kayafa, n zig yag ku mà byar gwamna. I pyimbyau Yahudawaká kà fig mà tonn-à byar-à bá dang jír-à hi bàna, jír kai bàna gwamna-à hi í mpìr Yahudawaká bàna, big ri shàr kada abig sa bai shinnbá. Ba sa bai hing shinnbá, bá ji fig buju àyúnn Pim Wam Zu bàna.

²⁹ I byar-à Bilatus zu bi á myann n bib big rag, "Níng zig bi sig í jir kai á shinn wunù-à níng ni rà?"

³⁰ I byar-à big dinya ku rag, "Mpìr-à níng ním ma sa fig bu-à bibai bàna, yi ním má zig bi fig ku á pyànnwù ni bàna."

³¹ Sáí Bilatus dinya big rag, "Aning zig yag ku ma shinn ná, aning wà ku kwonn-à níng ri zim á gbìb dokaná ni."

I wà Yahudawaká dinya ku rag, "Ai yi bàna ma gbam-à yá wà kwonn á shinn wà abig gban mpìr."

³² Bu káníng sa sig àràg barà Yesu ri dang sig á shinn swai ki-à kwá wu.

³³ I byar-à Bilatus í kà kàng yag rig-à mà luwá ni, n bar Yesu, n bib wàníng rag, "Wù í kùr Yahudawaká rà?"

³⁴ Sáí Yesu bib ku rag, "Bu-à wù ri dang níng, wù ri dang ni ma shinnwù rà, kò big dinya sig wù àdinya á shinnmí ni rà?"

³⁵ I byar-à Bilatus dinya ku rag, "Mí í mpìr Yahudawa bàna, í mpìrká buwù big ma àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shidun ni pànn zig bi sig wù í ni á pyànnmí ni, à sa sig í kai rà?"

³⁶ I byar-à Yesu dinya ku rag, "Kùrmí má na níng, shi fig àràg wà á dunyaru bàna. Wà kùrmí má na níng ním ma shi sig àràg wà á dunyaru, fàumí big ním má nu kànn, Yahudawaká ním má pànn sar fig mì bàna. Ama bu-à sa níng, kùrmí í kùr byar zyun kim."

³⁷ I byar-à Bilatus bib ku rag, "Asái wù í kùr rà?"

I wà Yesu zim n rag, "Aràg barà à dang níng, mì í kùr àjai, jír kai bàna ò bi sig á jànn-à ni, jirà ò dinya mpìrká jír àjai, jirà kó ni ma ri bàg jír àjai, kwá fig jírmi."

³⁸ Sáí Bilatus bib ku n rag, "Í kai má shi jír àjai rà?"

Big Gib Jir Yesu N Rag Bá Gban Ku

(Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luk 23:13-25)

Barà ku bib jír-à níng, sái ku í zu bi rig-à á myann á byar mpìr Yahudawaká ni, n

dinya big n rag, "N pànn fig Yesu ma jír bibai bàna.

³⁹ Ama níng shi sig ma àyúnn ùwài zyun, big ri bar rag, 'Í àyúnn Pim Wam Zu,' wà zyun-à sànn sig àyúnn-à níng hi ò finnn zu ya níng mpìr pursina zyun àràg barà yi ri sa kyann. Níng ri zim ò finnn zu ya níng kùr Yahudawaká rà?"

⁴⁰ Big wa nài yán n dang rag, "A finnn tafinn zu Yesu bàna, á finnn tafinn zu Barabas." Barabas í mpìr-à sa big nu kànn n gbam sig ki wàni.

19

¹ Sáí Bilatus sinn kà mpìrká abig yang Yesu ashor.

² Sojaká tànn àkar sí, àràg jà big ri kàm bu kàm shinn kùr ma kàhi, n bir kà Yesu á shinn-à ni. Big wìr sig ku jà bá gbàinshin àràg ku í kùr.

³ I wà big mànn jwann ku, n dang rag, "Suwú aku yag mà pyànn, wù kùr Yahudawaká." Big fam ku vù sung kyìr.

⁴ I byar-à Bilatus zu yag jakàng mà myann, n dinya bir mpìrká sar sig níng n rag, "Aning myàng, má zig zu bi ku á myann àyag, àjirà aning yi rag ku sa fig bu-à bibai wà bá gban ku àni bàna."

⁵ Sáí Yesu zu yag mà myann ma bu kàm shinn sí-à níng, ma jà bá gbàinshin. I byar-à Bilatus dinya big rag, "Aning myàng wàníng í wunù-à hi."

⁶ Barà àgbamkà áyau mpìrká ri twìb swànn bu á lu Shidun ni, ma mpìrká ri sar kang lu Shidun myàng ku, big dang rag, "A dab bàg gbam ku, á dab bàg gbam ku á bín-à ni."

Bilatus dang rag, buwá kwá dab bàg gbam fig Yesu bàna, ama bigbá abig bi zig wàníng, ma abig dab bàg gbam, jír kai bàna ku myàng fig bu-à wàníng sa sig wà bá gban wàníng bàna.

⁷ Sáí Yahudawaká dinya kàng ku, n rag, "Yi shi sig ma doka zyun-à dang sig rag, abig gban rig ku, jír kai bàna ku dang rag ku í Wùn Shidun."

⁸ Barà Bilatus fig big dang àdòníng, sái zinn pànn swàb kà rig ku tinn.

⁹ Bilatus kà kàng yag mà luwá ni, n bib jakàng Yesu jír n rag wàníng bi sig àni rà? Ama Yesu dinya fig ku jír bu zyun bàna.

¹⁰ Sáí Bilatus bib ku rag, "Wá dinya fig mì bàna rà? Asai á yi fig wà ò shi sig ma gbam á shinn bu-à má sa bàna rà? Kó ma dang rag má fim wù, má fim wù. Kó ma dang rag má dab bàg gbam rig wù, má dab bàg gbam rig wù."

¹¹ Yesu dang rag, "A bàna ma gbam á shinnmí ni, sái Shidun ma ya hing wù. Jír wàníng mpìr-à ya kà sig mì á vùwú ni níng, kab wù ma bu-à bibai sa."

¹² Barà Bilatus fig àdòning, ku ri zim aku sa pyù-à aku finn tafinn Yesu. Ama Yahudawaká yan nài yán n dang rag, “Wà wa sa hing àdòning, wù í jàu kùr Kaisar bàna. Bara Yesu dang rag ku í kùr níng, ku ri sa kùr Kaisar yawari.”

¹³ Barà Bilatus fig àdòning, ku zìg yag Yesu mà myann mà byar-à big dab jann sig, í byar-à big ri gib jír, big ri bar byar-à hi á nu jir Yahudawaká ni rag, í Gabbata.

¹⁴ Ayúnn-à níng hi, byar-à ma kyàr hing í ayúnn Pim Wam Zu. Ayúnn-à fòr rìghing áyau shinn, sái Bilatus dinya mpìr Yahudawaká n rag, kùrbá shi sig níng.

¹⁵ I byar-à hi, big wa nài yán n dang rag, “Abig gban rig ku. Abig gban rig ku. Abig dab bàg gban rig ku á bin-à ni.”

Bilatus bib big rag, “Níng ri zìm ñ dab bàg gban kùrnà rà?”

I byar-à hi, àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shidun ni zim, n dinya ku rag, “Yi bàna ma kùr zyun, sái kùr Kaisar.”

¹⁶ I byar-à hi ku zìg Yesu n ya big, abig dab bàg gban wàning á bin-à ni.

Big Dab Bàg Gban Yesu á Bìn

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luk 23:26-43)

Sojaká ri sar myàng kwonn ma ku í zyun.

¹⁷ Sái big sinn kà ku aku swann zìg yag kwonn ma bin-à bá dab bàg gban ku ma káhi á byar-à big ri bar rag Akib Shinn. (A nu jir Yahudawaká ni big ri bar Golgota).

¹⁸ A byar-à hi, big dab bàg gban kwonn ku ma mpìr pyàna. Yesu shi kà sig buwá áyau-à ni, mpìr zyun shi sig buwá á agunn vìm nuwá ni, zyun shi sig á agunn vìm súrwá ni tinn.

¹⁹ Bilatus ba sinn sig bu màhàn, n kànn bàg sig mà byar-à big dab bàg gban sig Yesu níng, bu-à hi big ba sig n rag, “Yesu í mpìr-à á Nazarat, í kùr Yahudawaká.”

²⁰ Yahudawaká ninànn nímá jangga hing bu-à big ba sinn sig níng. Bu-à sa níng, byar-à big dab bàg gban sig Yesu níng, nonn fig ma finn swann-à bàna. Big ba sig bu-à hi á nu jir Yahudawaká ni, ma nu jir Romawaká, ma nu jir Helenawaká.

²¹ Sái àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shidun ni níng, big dinya Bilatus rag, kada aku ba rag, “Yesu í kùr Yahudawaká” bàna, ama aku ba rag, “Wàning dang rag wàning í kùr Yahu-dawaká.”

²² Bilatus dang rag, “Bu-à ñ ba sig níng, shi rìghing.”

²³ Barà sojaká dab bàg gban Yesu, big zìg jawá, n gáfinn kyau yina. Kyau zyun í bu soja zyun, zyun í bu soja zyun tinn. Big gáfinn àdòning, shinnbá big yina big òg

vinn rig. Ama dà sig í jà wùwài zyun-à big kwìb fig á kwìb bàna, big zwàu sig káhi á zwàu.

²⁴ I byar-à big dinya bar dirbá rag, “Kada ayi gbar ka jà-à níng átai bàna. Ama bu-à sán sig ayi sa bàna, ayi dab shasha, mpìr-à ma ji hing aku zìg jà-à níng.” Sa sig àràg barà jir Shidun dang sig n rag, “Bá zìg jamì má gáfinn ya shinnbá, bá dab shasha jirà abig dab ji jà wùwàimì ni.”

Wàning í bu-à sojaká sa sig.

²⁵ Uwáká káhi sar sig á pyànn byar-à big dab bàg gban sig Yesu níng, zyun í na Yesu, ma nàti Yesu, ma Maryamu wà Kilofas, ma Maryamu Magdaliya.

²⁶ Barà Yesu myàng nàwá, ma wùn sukáwá zyun-à ku zim kab sig, sar sig, ku dinya nàwá rag, “Wàning í wùn wú!”

²⁷ I wà ku dinya wùn sukáwá n rag, “Wàning í nàwú!” I byar-à hi, wùn suká-à níng zìg yag na Yesu mà luwá ni.

Barà Yesu Wu Kìwá

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Yesu yì rìghing kó kai sa n vinn rìghing. I wà ku dang rag, ku ri fig ajor zàpir. Ku dang sig àdòning àjirà jir Shidun aku shi àràg barà big ba sig.

²⁹ Akwinn zyun shi sig màhàn, big wir mònng sig zàn àban áni. I byar-à hi, big lir kà sig soso áni, n pa kà sig á bin zyun ni. Big zìg n du kà Yesu á nu-à ni.

³⁰ Barà Yesu wa zàn àban-à níng, ku dang rag, “Tàma-à níng kó kai vinn rìghing.”

Sai ku í kab wann rig-à wàinwá. Ku í wu rig-à.

Big Winn Yesu Sau á Gàu-à Ni

³¹ Barà big yì hing rag byar-à kyàr í àyúnn wùwài, í àyúnn shi ngàng, kada abig fim kí mpìr káníng á bin-à ni bàna. I wà Yahudawaká yag n vig Bilatus abig ta kìm rig barbá, ma àjirà abig wu rig kìnì, abig zìg tig wann big á jinn ni.

³² I byar-à sojaká bi, n ta kìm rig bar mpìr pyànàkà big dab bàg gban sig ma Yesu.

³³ Ama big bi fòr á byar Yesu ni, n myàng ku wu rìghing. Big ta kìm fig barwá bàna.

³⁴ Ayau soja káníng ni, zyun zìg sau, n winn Yesu ma káhi á gàu-à ni, sái àsà ma zàpir zu á dirwá ni.

³⁵ Mpìr-à myàng sig bu káníng, ku dinya hing níng barà sa sig áni, jirà aning bir pikyinn ná áni. Jírwá í jir àjai. Ku yì rìghing bu-à ku dinya sig ning níng í jir àjai.

³⁶ Wàning sa sig àdòning jirà jir Shidun aku sa àràg barà ku dang sig rag, “Akibwá kó ñzyun abig ta kìm bàna.”

³⁷ Byar zyun ku dang sig rag, “Mpirká má myàng mpir-à big winn sig níng.”

Barà Big Ji Ki Yesu

(*Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luk 23:50-56*)

³⁸ Mpir zyun shi sig áni, big ri bar ku Yusufu, ku í mpir-à má finn swann Arimatiya. Ku ri bønn bàg Yesu, bu-à sa níng ku ri shàr zinn Yahudawaká. Ku vig Bilatus ki Yesu. I wà Bilatus dang rag tò aku yag zig. I byar-à ku yag zig.

³⁹ Ku ma Nikodimu yag sig í zyun. I Nikodimu zyun-à ri sig yag má byar Yesu ní á fi-à ní níng. Nikodimu pànn yag kwonn sig ma mur big vù kwonn sig ma alu, í bu-à big ri pàb ki á dir. Bu-à hi má sa àràg tasa dari zyun.

⁴⁰ I byar-à Yusufu ma Nikodimu zig ki Yesu, n pàb ku bu-à níng hi á dir-à ní, n bing kà ku á jà mìmig, àràg barà Yahudawaká ri sa kyann sai-à bá ji kibá.

⁴¹ Byar-à bá ji ku níng, da shi sig mähàn, mà da-à hi ní amir zyun shi sig áni big ji fig ma mpir áni bàna.

⁴² Amir-à hi shi yàr sig mà byar-à big shi sig. Barà í àyúnn-à Yahudawaká má sa vinn swambá áni, jirà abig shi ngàng àyúnn Asabar byar-à kyàr níng, í byar-à big zig ki Yesu n yag sinn kà áni.

20

Yesu Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

(*Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luk 24:1-12*)

¹ Ayúnn Ladi í pyimbyau yi yi nímá bu yar fig ma bàna, sái Maryamu Magdaliya yag mà amir-à ní. Ku myàng abàn-à á nu amir-à ní big tìr dù rìghing.

² Ku shàr kàng bi mà shàu á byar Bitrus ma wùn sukà Yesu zyun-à Yesu ri zìm wani. Ku dinya káníng rag, “Big zig zu rìghing Shinn Luyi mà amir-à ní, yi yi fig byar-à big sinn sig kiwá bàna.”

³ Sái Bitrus ma wùn sukà-à hi dù n yag mà amir-à ní.

⁴ Big pyànà bidim pár, big shàr yag ma shàu, ama wùn sukà-à níng shàr kab Bitrus í ní, n yag fòr jag rig ku mà byar amir-à ní.

⁵ Wùn sukà-à níng binn kir wann, n da myàng kà yag zuwá, ku myàng sig lri jà-à big bing kà sig Yesu áni níng, ama ku kà yag fig mà amir-à ní bàna.

⁶ I byar-à Bitrus bi ásimwá ní, n kà yag mà shar amir-à ní, ku myàng jà-à big sinn kà sig Yesu áni níng, wan wir wann sig mà yau mà finn amir-à hi ní mähàn.

⁷ Jà-à big bing kà sig shinn Yesu áni níng, wan wir wann fig á jà-à big sinn kà sig ku áni níng bàna, ama wan wir wann sig byar zyun kim.

⁸ Wùn sukà zyun-à nìm yag fòr jag sig mà amir-à ní níng, kà yag mà yau tinn. Ku myàng n bir pikyinn.

⁹ A sai-à níng hi, big yi byann fig wà jir Shidun dang rag, wàníng má wu, mà dù nann zu kàng ma yonki níng bàna.

¹⁰ I byar-à yann sukàwá big kàng yag rig mà lu-à ní.

Yesu Mir Gbib Zu á Pyànn Maryamu Magdaliya

(*Mat 28:9-10; Mar 16:9-11*)

¹¹ Maryamu sar sig mà nu nkyun amir-à ní mà myann, mí ri kig. Ku kir wann n myàng kà yag amir-à.

¹² I byar-à ku myàng yann aswamkà bu Shidun mà wai pyànà sar sig mähàn ma jà mìmig á byar-à big ji sig Yesu Kristi. Zyun sar sig á agunn-à vè dun, zyun sar sig á agunn-à vè tà.

¹³ I byar-à big dinya ku rag, “Uwà-à níng, wù ri kig í kai rà?”

Ku dinya káníng rag, “Ai big zig rìghing Shinn Luyi, ò yi fig byar-à big zig yag sig ku bàna.”

¹⁴ Barà ku dang jir-à níng, n sar vim bir bi àdòníng, sái ku myàng Yesu sar sig ásimwá ní, ama ku yi fig wà í wàníng bàna.

¹⁵ Yesu bib ku n rag, “Uwà-à níng, wù ri kig í kai rà? Wù ri yàn kyann í ní rà?”

Ku dang rag, “Wà wa zig sig dir Yesu í ní, á tiya mì byar-à à sinn sig, jirà ñ yag zig.” (Ku ri kyab rag, kò wàníng í mpir-à ri myàng kwonn ma da-à hi.)

¹⁶ Yesu bar ku n rag, “Maryamu!” Ku myàng kàng bi zuwá, n bar wàníng á nu jir Yahudawaká ní, n rag, “Rabboni!” Yir jir-à níng í malam.

¹⁷ Yesu dinya ku rag, “A pànn mì bàna, ò nai yag fig ma mà byar Tamí ní bàna. Ama á yag mà byar yann sukàkà bumí ní, á dinya big, mì ri nai yag mà byar Tamí ní, í Tabá tinn. I Shidunmí, í Shidunbá tinn.”

¹⁸ I byar-à Maryamu Magdaliya yag, n dinya yann sukàwá big n rag, ai ku myàng hing Yesu, wàníng dinya hing ku jir-à níng.

Yesu Mir Gbib Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Ni

(*Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luk 24:36-49*)

¹⁹ Ayúnn Ladi àkamzau yann sukà Yesu big shi sig mà tonn-à ní, n kig dim rìghing nu nkyun-à, jir kai bàna big ri shàr zinn àgbam mpir Yahudawaká. I byar-à Yesu bi n sar kà áyaubá ní, n dinya big rag abig shi ítau.

²⁰ Barà ku dinya big àdòníng, ku tiya big vùwá ma gàuwá tinn, sái yann sukàwá big fig àjwár barà big myàng yi wà í Yesu.

²¹ Sáí Yesu dinya jakàng big n rag, “Aning shi ítau. Barà Tamí swam bi sig mì níng, í barà má swam yag ning àdòníng tinn.”

²² Barà ku dang àdòníng, sái ku vinn yag káníng wàu, n dang rag, “Aning zig Awun Kyikyàr Shìdun.

²³ Mpirká na yafa ya big bu bibaibá, Shìdun yafa rìghing big, ama mpirká na yafa ya fig big bu bibaibá bàna, Shìdun má yafa ya fig big bàna tinn.”

Yesu Mir Gbìb Zu á Pyànn Toma

²⁴ Toma, í wùn sukà zyun áyau yann sukàká bu Yesu Kristi, ku í wùn ntài, ku bàna áyaubá ni sai-à Yesu bi níng.

²⁵ Sáí jàuwá big dinya ku n rag, big myàng hing Yesu. Ku dinya káníng n rag, sái kwa myàng hing àbànn kusa-à big dab bàg gham sig wàning á vù-à ni níng, kwa du kà hing pwai vùwá àni mpyim, kwa pàb hing gàu wàníng tinn, í wà kwá ni zìm rag àjai. Wà ma í nímá bàna, kwá bir fig pikyinn àni bàna.

²⁶ Sai-à big dang jír-à níng fòr hing su awinyin, í byar-à yann sukàká kà jakàng mà tonn-à ni. Toma kà áyaubá ni tinn. Big kíg dim rìghing nu nkyun-à big shi sig àni níng. I byar-à Yesu kà bì á byar-à big shi sig níng, ku ma káníng shi sig í zyun. Ku dinya káníng rag, abig shi ítau.

²⁷ Ku dang jír ma Toma, ku rag, “A du kà pwai vùwú áyág, á myàng wàníng í vùmí, á zig bì vùwú, á tib á gàu dirmí, kada á sa rag yipyàr bàna. Ama bu-à mì ri zìm, á bir pikyinnwú á byarmí.”

²⁸ I byar-à Toma dang rag, “Wù í Shinn Lumí, wù í Shìdunmí tinn.”

²⁹ I byar-à Yesu bib ku rag, “I jirà á myàng sig mì, í bu-à sa à bir sig pikyinnwú á byarmí ni rà? Shìdun má ya mpirká myàng fig mì bàna, ama big bir hing pikyinn á byarmí ni, bu-à big ri zìm.”

Bu-à Sa Yohanna Ba Sig Tarkada-à Níng

³⁰ Yesu sa hing bu ninànn nímá, á zu yann sukàká buwá ni, ká zyun-à big ba kà fig á tarkada-à níng ni bàna.

³¹ Ama big ba sig káníng jirà aning bir pikyinn á byar Yesu ni barà ku í Almasihu Wùn Shìdun. Wà na bir hing pikyinn á zinnwá ni, ná dig yonki kinn kinn.

21

Yesu Mir Gbìb Zu á Byar Yann Sukàwá Big Káhi

¹ I byar-à Yesu mìr gbìb zu jakàng á byar yann sukàwá big mà Ayunn Tibariya. Wàníng í barà ku mìr gbìb zu sig àni:

² Yann sukà Yesu sumpyànn shi kwonn sig í byar nzyun. Mpir káníng í Siman Bitrus ma Toma zyun-à big ri bar ku rag

wùn ntài, ma Nataniel á finn swann Kana á jànn Galili ma yann Zabadi, ma mpirká káhi pyàná áyau yann sukàká ni.

³ Siman Bitrus dinya big rag, buwá kwá yag gban jái.

A byar-à níng hi, big dinya ku rag, “Yi ri zìm yá yag mà wù í zyun.” Big zu n yag kà á kòr-à ni, ama á fi-à níng hi, big gban fig bu bàna.

⁴ Barà byar-à bi kyàr, Yesu sar sig mà nu zàpir-à ni, ama yann sukàwá big yì fig rag í ku bàna.

⁵ Yesu bib big n rag, “Jàumí big, ning pànn hing jái rà?”

Big zìm n rag, “Yi pànn fig kó bu nzyun bàna.”

⁶ Ku dinya big rag, “Aning vinn yag birginá á agunn vim nu kòr-à ni, ná pànn jái.” Big vinn yag n pànn jái, n gbar sar fig birgi-à bàna, jir kai bàna jáiká mònn kab gham.

⁷ Wùn sukà zyun-à Yesu ri zìm níng, dinya Bitrus rag, “I Shinn Luyí!” Barà Siman Bitrus fig àdòníng, ku zig jàwá n bir dim dirwá ma káhi, jir kai bàna ku sar sig mìr áyonn, n pim kù kà á zàpir-à ni.

⁸ Yann sukàká káhi bi á kòr, big shi nonn fig mà nu zàpir-à ni bàna. Big bì gbar birgi zyun-à mònn sig ma jái-à níng.

⁹ Barà big nann zu bi àdòníng, big myàng akan pyir ma jái á shinn pyir-à ni, ma agir brodi.

¹⁰ A byar-à níng hi, Yesu dinya big rag, “Ayau jáiká ning gban sig níng, aning zig bi káhi.”

¹¹ Siman Bitrus nann yag á kòr-à ni, n gbar zu bi birgi-à á myann, mònn sig ma jáiká ñkwònn ñkwònn nímá, àràg àkunn 153. Kó barà jáiká hi nànn sig wàni níng, birgi-à ka fig bàna.

¹² Yesu bar big n rag “Aning bi ji buju.” A byar-à níng hi, áyau yann sukàká buwá ni, kó mpir nzyun bib fig ku rag, “Ku í ni rà?” bàna, jir kai bàna big yì hing í Shinn Lubá.

¹³ Yesu bi zig agir brodi ma jái, n ya big.

¹⁴ Kwonn ma wàníng í wà wa sara wà Yesu bi á byar yann sukàwá big, á sai-à ku dù nann zu mà amir-à ni.

Yesu Bib Bitrus n Rag, “Wù ri Zim Mì Rà?”

¹⁵ Barà big ji vinn rig buju àdòníng, sái Yesu bib Siman Bitrus rag, “Siman wùn Yohanna, wù ri zìm mì hár kab bu mpir káníng rà?”

Bitrus zìm n dinya kàng ku rag, “Shinn Lumí, à yì hing àjai, mì ri zìm wù.”

A byar-à níng hi, Yesu dinya ku rag, “A myàng kwonn ma àdunká bumí.”

¹⁶ Yesu bib ku bar kàun pyàná, n rag, “Siman wùn Yohanna, wù ri zìm mì rà?”

Ku zìm n dinya wàníng rag, “Shinn Lumí, à yì hìng mì ri zìm wù.”

Yesu dinya ku rag, “A myàng kwonn ma àdùnká bumí.”

¹⁷ Yesu bib jakàng ku kàun sara, “Siman wùn Yohanna, wù ri zìm mì rà?”

A byar-à níng hi, pìkyinn Bitrus í bai rìg-à, jir abib-à Yesu bib ku kàun sara n rag, “Wù ri zìm mì rà?” Sáí ku dinya Yesu rag, “Shinn Lumí, à yì hìng kó kai bidim pár, à yì hìng mì ri zìm wù.”

Yesu dinya ku n rag, “A myàng kwonn ma àdùnká bumí.

¹⁸ Mì ri dinya wù àjai, á sai-à wù í wùnshái, wù ri sa bu-à wù ri zìm, wù ri yag byarká wù ri zìm. Ama á sai-à wa kàng hìng àwautím, wá du yag vùwú, bá gbar dù nann zu wù, má zig yag wù mà byar-à à zìm fig bàna níng.”

¹⁹ (Barà Yesu ri dang àdòníng, ku ri tiya mpìrká íri ki-à Bitrus má wu zyun-à mpìrká má swam yan zinn Shidun.) A byar-à níng hi, Yesu dinya ku rag, “A bàg bi mì.”

Bitrus Bib Yesu Abib á Shinn Yohanna

²⁰ Bitrus myàng kàng bi zuwá, n myàng wùn suká zyun-à Yesu ri zìm, ri kan bàg big. Wàníng í mpìr-à shi yàr sig ma Yesu á sai-à big ri ji buju, ku zyun-à dang rag, “Shinn Luyí, mpìr-à má wann tafinn wù í ni rà?”

²¹ Barà Bitrus myàng ku àdòníng, ku bib Yesu rag, “Shinn Lumí, ma mpìr-à níng má sa í kai rà?”

²² Yesu dinya ku rag, “Wà ma ri zìm aku shi hár sai-à ma kàng bi, bu-à du wù í kai rà? Buwú dáí, á bàg bi mì.”

²³ Tai jír-à níng kàng kwib rìg mà byar mpìrká ri bàg Yesu, n rag wùn suká-à níng má wu fig bàna. Ama Yesu dang fig àdòníng bàna. Ku dang rag, “Wà ma zìm hìng aku shi hár sai-à ma kàng bi, bu-à du wù í kai rà?”

²⁴ Mì Yohanna mì í wùn suká zyun-à fig sig jír-à níng ma sungmí, ò myàng hìng ma zumí, mì í àsàin-à ba sig jír-à á tarkada níng ni. Ayi yi rag jír-à níng í jír àbyann.

²⁵ Yi shi sig ma buká ninànn níma wà Yesu sa sig. Mì ri kyab wà big nìm ma ba vinn rìg hìng big bidim pár, byar-à yi nìm má sinn tarkada káníng á dunyaru-à níng ni, nìm bàna.

Swàm Yann Aswamká Bu Yesu

Tarkada-à níng í Luka ba sig ní, mpír àsàin-à ba sig, "Jír Ajwár-à Luka Ba Sig." Bu-à ku ba sig á tarkada-à níng ní, í jírà aku tiya mpírká barà mpírká zyun-à bàg jag sig Yesu níng dang kyann sig jír ajwár-à níng mà Urushalima, ma Yahudiya, ma Samariya, ma byarká kádà á dunyaru (Swàm Yann 1:8). Tarkada-à hi ri dinya yi barà Awun Shidun sa shang mpírká zyun-à bir sig pikyinnbá á byar Yesu ni barà bá dang jír ajwár á byarká á dunyaru, zinn bàna. Tarkada-à hi ri tàg yi barà Awun Shidun kà á pikyinn mpírká ní, n myàng kwonn mà big áyau swámhá ni. Tarkada-à hi ri tiya yi barà Jír Ajwár-à níng shi sig ma gbam barà má vim bir shu mpírká zyun-à mà bir hing pikyinn á byar Yesu.

Yesu Dang Rag Awun Shidun Má Bi

¹ Tarkadamí níng mì ri ba ya wù TiyaFalas. Ayau tarkadamí wà jijag ò ba dinya sig wù bu-à Yesu rì sa sig, á sai-à ku kà jag swámwá, mà jír wá ku rì tàg sig,

² hár sai-à Shidun bi zig nann zu yag ku mà wai. Sai-à Shidun zig nann yag fig ma ku bàna níng, ku ri shi mì ri dang jír ma gbam Awun Shidun, mì ri dinya vinn yann aswamwá big, ká ku shig zu sig níng, jír wá.

³ Sai-à ku wu rìghing, n dù nann zu kàng, ku shi su dipyànà, ku ri zu á byarbá ní, mì ri tiya big shinnwá kàun ninànn nímá á ghib-à bá yi rag ku shi sig ma yonki. Ku ri dinya big jír barà Shidun má na kùrwá.

⁴ To, sai-à big ri shi kwonn í byar ñzyun, ku dinya káníng rag, kada á káníng dù dà fim finn swann Urushalima bàna. Ku rag, á káníng shi màhàn sái wà Tawá Shidun mà ya hing big Awunwá zyun-à ku rì dinya sig big rag, kwá ya big níng. Ku rag, "Bu-à Shidun má ya ning níng, í bu-à ò ri dinya sig níng.

⁵ Wà Yohanna ri wau mpír òr batisma, ku ri wau mà zàpir. Ama su má nonn fig bàna, Shidun má wau ning òr batisma mà Awunwá."

Yesu Dà Fim Rìg Big n Yag Mà Wai

⁶ Barà yann sukàkà ri shi kwonn mà Yesu, big bi bib ku rag, "To, Shinn Luyí, á dinya yi, tàma-à níng wá ya kàng mpír Israillaká gbam abig na kùr á jànnbá ni rà?"

⁷ Sái Yesu rag, "Í Tamí Shidun yi sig sai-à hi ní. Ku í àsàin-à ri sinn sai-à bu káníng má sa. Ama bu-à du ning mà kàhi bàna.

⁸ Sai-à Awun Shidun mà bi hing á shinn ná ní, ná shi mà gbam, í wà ná dang jírmi á byar mpírká shi sig á finn swann Urushalima, mà jànn Yahudiya, mà jànn Samariya, hár mà agunn jànnkà á dunyaru bidim pár."

⁹ Barà Yesu dang kinn rìg jír wá àdòning, sái big rag abig myàng níng, ku zu rìghing áyauhá ní, mì ri nann zu yag mà wai, akor bi bir òm rìg ku, big myàng fig rag ku bàna.

¹⁰ Big shi, big ri myàng nann zu yag zubá mà wai. Barà Yesu ri nann zu yag àdòning, sái big rag abig myàng níng, mpír pyànà bi sar sig á pyànà ní. Mpír káníng wir sig jà mímìg.

¹¹ Big bib yann sukà káníng rag, "Ning mpírká á Galili, sáshinn ning ri myàng nann zu yag zuná mà wai, í kai sa sig ní rà? Yesu zyun-à ning myàng ku dù á byarná ní, n yag sig mà wai níng, ná myàng kwá kàng bi kàng áyau akor-à ni àràg barà ning myàng ku yag sig níng."

Big Shig Zu Mpir-à Má Pyann Shinn Yahuda

¹² Barà yann sukàkà fig jír-à níng, big dù á Wùn Mwir Zaitun. Byar-à hi shi yàr sig mà finn swann Urushalima, fòr àràg mel zyun. To, big dù màhàn n kàng yag kàng mà finn swann-à ni.

¹³ Big fig jírà yag mà tonn zyun-à big mi ta bàg kwonn sig mà wai, í tonn byar-à big ri shi kyann àni. Yann sukà káníng hi í Bitrus mà Yohanna mà Yakubu mà Andarawus mà Filibus mà Toma mà Bartalamawas mà Matiyu mà Yakubu wùn Halfa mà Siman Zaloti mà Yahuda wùn Yakubu.

¹⁴ Mpír káníng bidim pár big ri kwonn nubá, mì ri vig kyann Shidunbá í byar ñzyun. Uwàkà kàhi shi sig màhàn tinn. Ayau mpírká shi sig níng, zyun í Maryamun na Yesu, mà wunzá Yesu big.

¹⁵ Ayúnn zyun mpírká ri bàg Yesu big kwonn shi sig á byar-à big ri vig kyann Shidun. Big fòr hing mpír òr-òr. Ayúnn-à hi Bitrus sar dù nann zu á wai, n dang jír wá.

¹⁶ Ku dang rag, "Wunzámì big, shi sig àràg í tonn, jír Shidun aku shi àjái àràg barà big ba sig, wà zyun-à Awun Shidun ri dang sig á nu Dawuda á jír shinn Yahuda zyun-à sa sig ghib big pànn sig Yesu.

¹⁷ Big rì wànn kà sig ku áyauyí ní, ku ri sa sig swàm-à níng tinn."

¹⁸ (Ku yag wann da mà bàì-à ku wann tafinn sig Yesu mà kàhi, n yag kù wann bi á bín mà da-à hi ní n kàng kir mà shinn, finnwá kyig, byaafigwá dònn zu rìg á myann.

¹⁹ Tai kiwá níng kàng kwib gban rig finn swann Urushalima bidim pár; big bar da-à hi á nu jirbá ni n rag Alkadama. Yirwá í “Da àsà.”

²⁰ “Jir kai bàna big ba sig á tarkada Zabura rag,

‘Abig sinn kàng luwá kànnfinn,

kada mpír aku shi áni bàna.’

Big ba sig á byar zyun n rag,

‘Abig ya swámwá á vù mpír zyun kim.’

²¹ “To, bará sa sig àdòning, ayi dig mpír zyun aku pyann shinnwá. Mpír-à níng hi ayi dig í zyun-à rì shi sig áyauyi ni, n myàng sig bu-à Yesu rì sa sig big zuwá.

²² Wato mpír zyun-à rii kyann big Yesu sai-à Yohanna rii wau mpírká dir batisma hár sai-à Shidun bi zig Yesu áyauyi ni, n zig nann yag ku mà wai. I wà mpír-à hi má dinya mpírká bará Yesu dù nann zu kàng sig ma yonki, àràg bará yi ri dang níng.”

²³ Bará Bitrus dang kinn rìghing jirwá àdòning, sái big bi dang jír á shinn mpír pyànà. Yusufu zyun-à big ri bar ku zinnwá Barsaba. Zinn tawá í Yustus. Mpír-à wà wa pyànà níng í Matiyas.

²⁴⁻²⁵ To. I wà big bi vig Shidun rag, “Shinn Luyí, wù ri myàng pikyinn mpírká bidim pár. To, áyau mpír pyànà káníng ni, á tiya yi wà zyun-à à shig zu sig aku pyann shinn swàm-à Yahuda wun aswamwú shàr tafinn, n yag wu sig níng.”

²⁶ I byar-à hi, big bi dab shasha. Shasha big dab sig níng pànn á shinn Matiyas. Sái big bi sinn kà ku áyau kyau yann sukàkà bu Yesu dwib agban zyun-à níng.

Awun Shidun Bi Kà á Shinn Mpírká Bu Yesu

2

¹ Ayúnn ùwài zyun big ri bar rag í Pentikos, bará àyunn-à níng hi fòr, sái mpírká ri bàg Yesu big bidim pár big kwonn shi sig í byar rízyun.

² Big ri shi, sái big rag abig fig níng, big fig nài gban wani, shi àràg í wàu zyun ngbam nímá ri gbár nì, wann bi mà wai, n gbar mònn lu-à big shi sig áni níng bidim pár.

³ Sái big myàng bu shi àràg anam pyir bi, n yam gàb fim rig á shinnbá ni bidim.

⁴ I byar-à hi Awun Shidun bi kà á kyinnbá ni big bidim pár. Big bi dang nu jírka káhi kim kim, nu jír-à big ri dang bab fig bàna. Big dang bar bu-à Awun Shidun ya sig big abig dang.

⁵ Mpír Yahudawaká káhi shi sig á finn swann Urushalima big í mpírká ri wib Shidun, big bi sig byar kim kim kó áni á dunyaru bidim pár.

⁶ I byar-à big fig nài gban mà wai àràg í wàu. Bará big fig àdòning, big shàr kwonn

bi gban rig á byar káníng ni. Kó ni ri fig káníng ri dang nu jirbá.

⁷ Mamaki pànn rìghing big, big rag, “Mpírká ri dang jír-à níng bidim iri mpír Galiliká bàna rà?

⁸ Sáshinn yi ri fig kó ni ri dang jír big nu jírýi rà?

⁹ Yi shi sig ni mpír jànn kim kim. Yi mpír Partiyawaká, mpír Madayanawaká, mpír Ilamawaká, mpírká á jànn Bagadaza, ma jànn Yahudiya, ma jànn Kapadokiya, ma jànn Pantas, ma jànn Asiya,

¹⁰ ma jànn Pirijiya, ma jànn Pamfiliya, ma jànn Masar, ma jànn Turabus agunn finn swann Kurane, hár ma mpírká á jànn Roma.

¹¹ Yi bi sig yi yann Yahudawaká big ká í Yahudawaká bàna, ká ri bàg Shidun àràg bará mpír Yahudawaká ri bàg. Ayauyi ni mpírká káhi bi sig ma Karita ma Arabiya. Yi bidim pár yi ri fig big ri dang jír big nu jírýi, big ri dang bu ùwài-à Shidun sa sig.”

¹² Big sa mamaki, jír-à hi wù rìghing big átai, big bib bar dirbá rag, bu-à hi í kai rà?

¹³ Sái mpírká káhi màmm jwann big, n dang rag, “Ai, káníng wa pyann sig shin, í bu-à sa níng.”

Bitrus Dinya Big Yir Bu-à Sa Sig

¹⁴ Sái Bitrus ma jàuwá big dwib agban zyun big sar dù nann á wai. Bitrus dang jír ngbam nímá. Ku dinya mpírká kwonn shi sig níng rag, “Ning wunzámí big, mpír Yahudawaká ma mpírká á finn swann Urushalima, aning shi akim, aning fig jírmi ní dinya ning yir bu-à sa sig níng.

¹⁵ Mpír káníng wa pyann fig shin àràg bará níng ri dang níng bàna. Tàma-à níng í àsháu ajunnúbí, sa fig ma bará mpír má wa pyann shin bàna.

¹⁶ Bu-à ning myàng sig níng, í bu-à Yoila mpír-à rii dang kyann jir Shidun, ku ri ba sig n rag,

¹⁷ ‘Shidun rag, sai-à dunyaru ma nyàan vinn,

kwá wir wann bi ya mpírká bidim pár Awunwá má kà á kyinnbá ni.

I byar-à yann wunúká bignà big yann uwáká bignà má dang jirwá.

I byar-à yann sukàkà bignà má myàng bu-à big myàng bab fig á dunyaru bàna.

I byar-à àgbamkà bignà má la la.

¹⁸ Hár kwá wir wann ya fàuká buwá big awunwá á àyunn-à hi.

Kwá wir ya wunù ma uwá bidim pár.

I wà bá dang jirwá.

¹⁹ Kwá sa swàm bu mamaki mà waisháu-à ni,

kwá sa á jinn ni tinn,

bará mpírká má myàng gbamwá.

Bá myàng àsà ma pyir ma azunn pyir.

²⁰ Bá myàng àyunn-à má kàng rig fi.

Bá myàng sòn-à má gbànn shi àràng àsà, í wà Shinn Luyí má bi, àyúnn-à níng hí í àyúnn-à úwài.

²¹ I wà kó ni ma vig hing Shinn Luyí a wàníng myàng ashiwá, wàníng má zig zu ku.'

²² "Níng mpír Israilaká, aning fig. Yesu mpír á Nazarat í zyun-à Shidun shig zu sig ma shinnwá. Ku sinn sig wàníng á pyànn ná ni, ku sa swàm bu mamaki á vù wàníng ni, jirà aning yì rag í ku swam bi sig wàníng ni. Níng má, níng yì hing ku.

²³ Shidun ya kà sig mpír-à níng á vùnà ni. Ku yì rìghing bu-à ná sa wàníng. Ku zim sig ni àdóníng. Níng zig ku, n ya kà á vù mpírká ri sa bu-à bibai abig dab bàg gham ku á òr bín, ku í wu rig-à.

²⁴ Ama barà níng gban rìghing ku níng, Shidun bi gbar dù kàng ku ma yonki. Shidun zig zu rig ku áyau awa ki. Shar ki pànn sar fig ku bàna.

²⁵ I barà Dawuda ri dang sig áni á shinnwá ni. Ku dang rag, 'N myàng yì rìghing Shinn Lumí, ku ri shi kyann á pyànnmí ni, ku ri shi á vim numí ni, barà kwá sa shang mì, má shàr fig kó bu zyun bàna.

²⁶ I bu-à sa pikyinnmí ri fig àjwár, jírmi í jir àjwár.

Kó ma wu má, má bir pikyinnmí á òr wú ni,

²⁷ jir kai bàna ò yì hing wá fim fig mì á shar ki bàna.

Wá fim fig mì wùn suká kyikyàrwú a òrmi aku swàr bai bàna.

²⁸ A tíya sig mì gbèb yonki zyun-à kinn kinn.

Barà yì ma wù ri shi zyun níng, wá sa jwar pikyinnmí wàni.'

I jir bu-à Dawuda ba sinn sig níng.

²⁹ "To, wunzàmí big, tàma-à níng má dinya níng jir àjai á shinn yàkúyí Dawuda ni. Ku ri wu rìghing, big jì rìghing ku. Hár tàma-à níng, í barà amírwá shi sig áni áyág.

³⁰⁻³¹ Ama jírwa ku dang sig níng, ku dang sig jír á shinn Kristi. Ku rag, wàníng í àsàin-à má dù nann zu kàng ma yonki, jir kai bàna Dawuda í mpír-à ri dang kyann jir Shidun. Shidun ri dinya sig ku rag, kwá sinn kà mpír zyun áyau yiwaiwá ni, wàníng má na kùr ásimwá ni. I bu-à sa ku dang jir-à níng á shinn Almasihu, n dang rag,

'Bá fim fig wàníng á shar ki bàna.

Òr wàníng má swàr bai fig bàna.'

³² Mpír-à níng hí í Yesu, Shidun gbar dù kàng sig ku ma yonki. Yì má yì myàng hing.

³³ I wà Shidun zig yag ku mà wai. Ku yag shi sig á agunn vim nu Shidun. Tàma-à níng Shidun ya ku Awun Kyikyàr àràng barà Shidun gib sig nu rag kwá ya. To, bu-à níng ri myàng janá-à níng ma bu-à níng ri fig, í swàm Awun-à ku wir wann bi sig.

³⁴ Dawuda nann zu yag fig mà wai bàna. Ama ku í àsàin-à dang sig rag,

'Shinn Luyí Shidun dinya Shinn Lumí rag, a wàníng shi agunn vim nuwá ni,

³⁵ sái wá kwa sinn kà hing mpír azíbká bu wàníng á òr bar wàníng ni.'

³⁶ "Jir wàníng, sànn sig mpír Israilaká bidim pár abig yì rag í Yesu zyun-à níng dab bàg gham sig á bín-à ni, ku í zyun-à Shidun shig zu sig ku n sinn sig ku Shinn Luyí."

³⁷ Barà mpírká shi sig níng fig jir Bitrus àdóníng, í byar-à kyinnbá gib. Big bíb Bitrus ma yann aswam káda níng n rag, "Yá sáshinn rà, jàuyí big?"

³⁸ Bitrus dinya big rag, "Bu-à ná sa bàna, aning fim bu pyírná, kó ni bidim pár aku wau òr batisma á zinn Yesu Kristi jirà a Shidun yafa níng bu pyírná, í wá kwá ya níng Awunwá.

³⁹ Shidun dang rag, kwá ya níng Awunwá, níng ma yanká bigná big. Hár ku rag kwá ya mpírká swaibá kim kim, ká zyun-à kwá bar bi á byarwá ni."

⁴⁰ I byar-à Bitrus dinya big jir nínànn níma. Ku twib big byur rag abig zig zu shinnbá áyau shwin-à Shidun má òr bi á dunyaru.

⁴¹ Mpírká fig sig jírwa níng, big nínànn níma big bir hing pikyinn á jírwa ni. I byar-à big wau rig big òr batisma. Ayúnn-à níng hí mpír dubu sara swàb kà mi ri bàg Yesu.

⁴² Mpír káníng ri shwann kyann buká yann aswamká bu Yesu ri tàg big. Big ri jì kyann buju bu-à big ri kyab pànn barà Yesu wu sig níng. Big ri vig kyann Shidun. I bu-à big ri sa kyann kó ákaun.

Barà Mpírká Ri Bàg Yesu Ri Shi Shubá Aní Ma Bar Dirbá

⁴³ Yann aswam káníng bó, big ri sa swàm bu mamaki nínànn níma. Hár bi sa bir mpírká zinn wir rig big bidim pár.

⁴⁴⁻⁴⁵ Mpírká ká ri bàg Yesu big ri shi byar úzyun. Big zig kwonn buká big shi sig ma kàhi, big ri wann tafim, mì ri gàb fim ya kó ni bàl-à bàkyinn barà kwá sa bu-à ku ri zim.

⁴⁶ Su ma su bidim pár, big ri kwonn yag mà lu Shidun. A lubá ni, big ri gàb fim buju-à big ri kyab pànn Yesu barà ku wu sig níng. Big ri jì buju ábir-à ni ma pikyinn àjwár.

⁴⁷ Big ri swam yan kyann Shidun. Mpirká ri zim big. Su ma su Shidun ri swàb kà ya big mpirká ku zig zu sig níng.

Big Dàb Gbam Mpir Dor Zyun

3

¹ Ayúnn zyun Bitrus ma Yohanna yag mà lu Shidun àsháu sara àkamzau. I sai-à mpirká ri vig Shidun.

² Big yag fòr á nu nkyun zyun-à big ri bar rag, í Nu Nkyun-à Sisàn. Sái big myàng mpir bar àkáb zyun, big mà zu kwonn sig ku big kàhi. Big ri swann bi kyann ku á byar-à hi. I wà ku ri vig kyann mpirká ri kà kyann á lu Shidun ni níng bu.

³ Barà Bitrus ma Yohanna bi fòr àdòning, í wà ku myàng big n vig big bàì.

⁴ Barà big myàng ku àdòning, Bitrus dinya ku rag, “A myàng yi.”

⁵ I wà ku myàng yag big, n myàng gbam sig big kyarr nímá. Ku ri kyab rag, kó bá ya ku bàì.

⁶ Sái Bitrus dinya ku rag, “Bàì kàm, yi bàna big kàhi kó rízyun. Ama bu-à ò shi sig big kàhi í bu-à má ya wù. A zinn Yesu Kristi mpir á Nazarat, á dù á kyann kyonn.”

⁷ Sái ku bi pànn wàning á vim nu-à ni, n gbar dù nann zu wàning. Wàning rag aku dù nann zu àdòning, barwá í gbam rig-à.

⁸ Ku pìm dù nann zu á wai, mi ri kyann rag kyonn. I wà ku ma káníng yag kà í zyun á lu Shidun ni. Ku ri kyann, mi ri pim kyann, mi ri yan Shidun.

⁹ Barà mpirká myàng ku ri kyann, mi ri yan Shidun àdòning,

¹⁰ big myàng yi ríghing í ku àsàin-à ri vig kyann bu á Nu Nkyun Sisàn-à níng ni. Sái big sa mamaki wàni. Big kyab barà ku gbam sig àni, big yi fig bàna.

Bitrus Dang Jir Yesu

¹¹ I byar-à hi big shàr kwonn bi á byarwá ni. Ku shi sig á Mitàb Sulemanu. Ku pànn gbam sig Bitrus ma Yohanna.

¹² Barà Bitrus myàng big shàr bi àdòning, ku bib big jír n rag, “Mpir Yahudawaká, sáshinn níng ri sa mamaki àdòning rà? Níng ri kyab rag yi sa sig swàm bu mamaki-à níng big gbam shinnyí rà, kó níng ri kyab rag, í jirá yi mpir sisàn rà?”

¹³ Swàm-à níng í Shidun bu yàkúyí sa sig ni. I Shidun bu Ibrahim bu Ishaku bu Yakubu, ku ya sig wùn sukàwá Yesu gbam bu ùwài-à níng ini. Yesu-à níng hi, níng zig ku n ya kà ku á vù Bilatus. Bilatus ri zim á pikyinnwá ni aku finn tafinn Yesu a wàning yag, ama níng ngàng.

¹⁴ Yesu í mpir kyikyàr, mpir gwangga. Ama níng ngàng ku. Níng vig Bilatus aku finn tafinn ya níng mpir agban ki-à níng.

¹⁵ I wà níng bi gban rig àsàin-à ri ya mpirká yonki-à níng. Ama Shidun gbar dù kàng ku big yonki. Yi má, yi myàng hing ma zuyí.

¹⁶ I jir zinn Yesu í bu-à sa mpir-à níng dig sig gbam dirwá á dò jir pikyinn bir á byar Yesu. Aníng myàng, mpir-à níng ri myàng shi sig níng, níng yi hing ku. Jir pikyinn bir á byar Yesu ni, í bu-à sa ku dig sig gbam dirwá, ku shi sig itau á pyànn ná ni.

¹⁷ “To, wunzámí big, bu-à níng ma àgbamká buná sa sig Yesu níng, ò yi hing, í jirá níng yi byann fig wà níng ri sá bu-à bibai bàna.

¹⁸ Sai-à ri níng, Shidun dang jír á nu mpirká ri dang kyann sig jírwa n rag, kwá swam bi Almasihu, wàning má bi wa shwìn. I wà tàma-à níng ku sa bu-à hi sa ríghing àràg barà ku ri dang sig.

¹⁹ Bigné tàma-à níng aníng dà fim bu pyànná, aníng vim bir bi á byar Shidun, jirá aku tu kyàr bu pyirká bigné pá, r,

²⁰ jirá Shidun aku sa tag wann pikyinn ná. Kwá swam ya bi níng Almasihu zyun-à ku shig zu sig, wato í Yesu.

²¹ Wàning má shi mà wai mà byarwá ni, sái àyúnn-à ma màg hing wà Shidun má màm kàng kó kai bidim pár àpyú àràg barà ku ri dang sig á nu mpirká ri dang kyann sig jírwa níng, í mpir kyikyàrká.

²² I barà Musa ri dang sig àni àdòning. Ku dang rag, ‘Shinn Luyí Shidun má swam bi mpir-à má dang kyann jírwa. Kwá swam bi wàning àràg barà ku swam bi sig mì níng. Mpir-à hi má zu áyau yiwainá ni. To sái aníng wib jír-à kwá dinya níng.

²³ Mpir-à ma wib fig jírwa bàna, Shidun má wun zu rig ku áyau mpirká buwá ni, má gban rig ku.’

²⁴ Mpirká ri dang kyann sig jir Shidun, kwonn ma Samaila, ma ká bi dang jir Shidun àsimwá ni, big bidim pár big dang hing jír á shinn buká ri sa tàma-à níng.

²⁵ Níng í àsàinká dig sig bu-à Shidun ri dinya sig yàkúná big á nu mpirká ri dang kyann sig jírwa. Shidun dinya Ibrahim rag, ‘Ayau yiwaiwú ni, má sa jwar pikyinn mpirká á dunyaru bidim pár.’

²⁶ Shidun shig zu wùn sukàwá Yesu n swam bi jag wàning á byarná ni, jirá aku sa jwar pikyinn ná, jirá aníng dà fim bu-à bibaiká níng ri sa.”

Agbamká Bar Bi Bitrus Ma Yohanna á Pyànnbá Ni

4

¹ Barà Bitrus ma Yohanna ri dang jír ma mpirká àdòning, sái àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ma àgbam áyau mpirká ri myàng kwonn big lu Shidun, ma

mpir Sadukiyawaká, big bi á byar Bitrus ma Yohanna.

² Píkyinnbá bai rìghing barà big fig yann aswamká ri dinya mpirká rag, Yesu dù nann zu kàng rìghing big yonki, mi ri tàg rag mpir ma wu hing kwá dù kàng big yonki àdòning tinn.

³ Sái big pànn yann aswam káníng n kíg kà big á tonn fi-à ni. Bu-à bir rìghing, bá dang jír-à akin.

⁴ Ama áyau mpirká fig sig jir yann aswam káníng, mpir ninànn nímá, big bir hing píkyinn á byar Yesu ni. Big fòr àràg mpir dubu swana.

⁵ Na kyàr byar-à, àgbam Yahudawaká ma shun àgbamká á finn swann-à ni ma malamká, big kwonn bi á finn swann Urushalima.

⁶ Big díg Hanana àgbam áyau mpirká ri twib swann bu níng, ku ma Kayafa ma Yohanna ma Alizanda ma mpirká kádà, ká shi sig áyau yiwai àgbam-à níng.

⁷ Barà big kwonn bi àdòning, sái big bar bi yann aswam pyànn káníng, n sinn káníng á pyànnbá ni, n bib káníng jír. Big rag, “Swàm-à ma jír-à níng ri dang níng, mpir-à ya sig níng gbam-à níng í ni rà? Níng ri sa big zinn ni rà?”

⁸ Sái Awun Shìdun bi kà Bitrus á kyinn-à ni. Ku dinya big rag, “Níng àgbamká ma shun àgbamká,

⁹ wà na ri bib yi jír áshinn bu òsàn-à yi sa sig níng, barà yi dab gbam sig mpir bar àkáb-à níng,

¹⁰ níng bidim pár aning yi, mpirká á Israila bidim pár abig yi tinn. Mpir-à níng myàng sar sig á pyànn ná ni níng, ku gbam sig á zinn Yesu Kristi, mpir á Nazarat, wà zyun-à níng ri dab båg gbam sig á dir bin-à ni. Shìdun gbar dù kàng sig ku big yonki.

¹¹ Yesu í mpir-à big ba sig jír á shinnwá ni n rag,

‘Abàn-à níng mpir ami tonnká,

níng myàng rag kinn fig bu bàna níng,

í abàn zyun-à sànn kab sig kádà níng.’

¹² Zinn Yesu í zinn-à Shìdun ya sig yi ayi wim zu áni. Áyau dunyaru bidim pár, walai zinn-à Shìdun ya sig yi, yá wim zu áni bàna, sái zinn Yesu áwinwá ni.”

¹³ I byar-à shun àgbamká myàng barà Bitrus ma Yohanna wim píkyinn, mi ri dinya big jír àdòning, sái big sa mamaki. Big rag, mpir káníng kà fig makaranta bàna, big í mpir úwài big bàna, sáshinn big ri sar mi ri dang írì swai jir yar àdòning rà? I wà big yi byann wà káníng rii kyann ma Yesu.

¹⁴ Big bàna big gbìb barà bá sa yipyàr, jir kai bàna big myàng mpir-à káníng dàb gbam sig níng, sar sig á pyànnbá ni.

¹⁵ Sái big dinya káníng rag, a káníng zu yag mà myann. I wà big dang byann jír bar dirbá.

¹⁶ Big rag, “Yá sáshinn big mpir káníng rà? Kó ni bidim pár á finn swann Urushalima yi rìghing bar bu-à big sa sig níng. Yá sa sar fig yipyàr bàna.

¹⁷ Ama ayi twib big byur rag, kada abig dang jakàng jir Yesu á byar mpirká ni bàna, jirà kada a jír-à hi yag mà pyànn bàna.”

¹⁸ I byar-à big bar bi kàng big n twib big byur rag, daka janá-à níng kada abig dang jír á shinn Yesu ni bàna, abig tàg mpirká jír big zinn Yesu kó títi nímá bàna.

¹⁹ I byar-à Bitrus ma Yohanna dinya big rag, “Aníng myàng, bu-à sànn kab sig á pyànn Shìdun, ayi sa bu-à Shìdun má zím rà, kó ayi sa bu-à níng ri dinya yi rà?”

²⁰ Buyí kám, shi sig àràg í tonn ayi dinya mpirká buká yi myàng Yesu sa sig, ma jír-à yi fig ku dang sig.”

²¹ I byar-à àgbam káníng twib jakàng big byur wàni. I wà n fim big rag abig yag. Big díg fig pyù-à bá sa káníng bu bàna, jir kai bàna mpirká bidim pár ri swam yan Shìdun á jir bu-à sa sig níng ni.

²² Mpir-à big dàb gbam sig níng, jiwá kab hing ji dìpyànn.

Yann Sukáká Vig Shìdun Jirà Aku Sa Abig Wim Kyinn

²³ Barà àgbamká fim big rag abig yag níng, í byar-à big yag díg jàubá, n dinya káníng jir bu-à àgbamká dinya sig big níng.

²⁴ Barà jàubá fig àdòning, big bi vig Shìdun ábir-à ni. Big rag, “Shìdun, wù í kùryí, á màmm sig waisháu-à íni ma jànn á jinn ni, ma níngká úwài ma buká shi sig áni bidim pár.

²⁵ Jírúwú yákúyí Dawuda rì dinya sig yi níng, Awunwú dinya sig ku íni jirà ku í fàuwú. Ku rag,

‘Sáshinn mpirká swai kim kim nànn àgùn àdòning rà?

Hár big zím abig sa swàm-à bibai, ama big sa yi fig bàna.

²⁶ Kùrká á dunyaru big kwonn sig nubá, àgbamká ri kwonn nu tinn.

Big sa pyù-à bá nu kànn big Shinn Luyí Shìdun ma Almasihu mpir-à ku shìg zu sig níng.’

²⁷ Bu-à hi sa hing àjai. Yi myàng á finn swàn-à níng ni, kùr Hirudus ma Buntus Bilatus big kwonn nu ma mpirká kim kim ma mpir Israìlaká bidim, jirà abig zib wùn suká kyikyàrwú Yesu, zyun-à à shìg zu sig níng.

²⁸ Big kwonn í byar rízyun n sa bu-à wù ma yarwú ma gbamwú à dang sig rag bá sa níng.

²⁹ Tàma-à níng, Shinn Luyí, á fig barà big ri dang wir yi zinn. To, á ya yi, yi yann sukàwú gbam ayi dinya mpìrká jír-wú big kyinn wim.

³⁰ A sa ya yi ayi sa swàm big gbamwú big zinn Yesu fàu kyikyàrwú. A du bi wùwú, á sa bu mamaki, á dàb gbam mpìrká.”

³¹ Barà big vig kinn rìghing Shìdun, sái lu byar-à big kwonn shi sig níng, níng yàng yàng, í wà Awun Shìdun bi kà á pikyinnbá ni. Big wim kyinn n dang jir Shìdun, zinn bàna.

Barà Mpìrká Bu Yesu Ri Shi Shubá

³² Mpìrká ri bir pikyinn á byar Yesu ni kyinnbá nzyun. Walai mpìr-à ri òm jàuwá bu-à ku shi sig ma kàhi, kó ni bidim pár ri sa swàm big bu jàuwá.

³³ Yann aswamká ri dang kyann jir Shìdun ma gbam ùwà níma n rag, àjai Shinn Luyí Yesu dù kàng rìghing big yonki. Shìdun wir kà ya big àsànwá.

³⁴ Ayaubá ni ashi bu zyun sa fig mpìr zyun bàna, jir kai bàna mpìrká ká shi sig big da, big lu, big ri wann tafinn, big ri zig bi bài-à big wann dig sig níng,

³⁵ big ri ya á wù yann aswamká ni. I wà káníng zig, n gáb finn ya mpìrká bàna ma bu á vùbá ni.

³⁶⁻³⁷ I byar-à mpìr zyun zinnwá í Yusufu, ku bi wann tafinn rig dawá àdòning, n zig bi bài-à, n ya yann aswam káníng. Mpìr-à hi í mpìr á kyau yiwai Lawí. Big mà sig ku á jànn Kubrus. Big ri bar ku Barnabas, yir zinn-à níng, í mpìr-à ri dang gbam mpìrká pikyinn.

5

Hananiya Ma Safiratu Gim Ya Shìdun Nsàng

¹ Wunù zyun shi sig áni zinnwá í Hananiya. Wàwá í Safiratu. Wunù-à níng bi wann tafinn rig dawá zyun, n zig bài-à n ya yag yann aswamká bu Yesu. Ku rag wanníng í nànn bài da-à ku wann dig sig bidim.

² Asái ku tàmm jànn rìghing bài-à agunn wù zyun, kwá sa swàm áni. Wàwá yi rìghing wà ku tàmm sig bài-à níng. I byar-à ku zig bài-à n bi ya yann aswam káníng.

³ I byar-à hi Bitrus bib ku rag, “Hananiya, sáshinn à fim Shaitan kà rig á pikyinnwú ni hár á bi gim ya Awun Shìdun nsàng, í jir kai rà? A bi tiya yi bài dawú á rag í nànn bài-à à wann dig sig.

⁴ To, í bib wù, sai-à à wann tafinn fig ma da-à hi bàna, í buwú bàna rà? To, wà à wann tafinn níng, bài-à í buwú, kó níma bàna rà? To, ma bu-à sa wù á kyinnwú ni, à bi gim nsàng àdòning í kai rà? A myàng. Nsàng-à níng á gim ya fig mpìr bàna, à gim ya sig Shìdun.”

⁵ Barà Hananiya fig jír-à níng àdòning, sái ku kù wann á jinn ni, mì wu rig-à. Mpìrká fig sig jír-à níng, zinn pànn big wàni.

⁶ Yann wunù gbánnká dù bi, n bi zig jà, n bing kà ku áni, n zig zu yag ku mà myann, mì jì rig-à.

⁷ Sái àsím, fòr àràg awa sara, í wà wàwá í kà bi-à á byar Bitrus ni. Ku fig fig tai bu-à sa sig nuwá bàna.

⁸ I wà Bitrus bib ku rag, “A dinya mì jir àjai. Wàníng í nànn bài da-à níng wann dig sig rà?”

Sái wàwá dang rag, “Nn, í nànn bài-à hi bidim.”

⁹ Bitrus dinya ku rag, “Bu-à sa níng ma nùwú su kwonn sig nu aning tonn gban Awun Shìdun, í jir kai rà? To, á myàng. Mpìrká jì sig nuwú níng big kàng bi rìghing, big sar sig á nu nkyun-à ni. Bá swann yag rig wù, n má yag jì rig wù tinn.”

¹⁰ Sái big rag abig myàng níng, uwà-à níng kù wann á pyànn Bitrus ni mì wu rig-à. I byar-à yann wunù gbánn káníng bi. Big myàng ku wu rìghing, í wà big swann zu yag ku mà myann, n yag jì kwonn ku big nùwá.

¹¹ Mpìrká fig sig jír bu-à sa sig níng, zinn pànn rig big bidim pár, hár ma mpìrká ri bàg Yesu bidim.

Yann Aswamká Sa Swàm Big Gbam Shìdun

¹² Yann aswam káníng big ri sa swàm big gbam Shìdun kàun ninànn níma, áyau mpìrká ni. Mpìrká ri bàg Yesu big kwonn shi sig á Mitàb Sulemanu á byar lu Shìdun.

¹³ Mpìrká ká ri bàg fig Yesu bàna níng, áyau ká ri bàg Yesu. Ama mpìrká bidim pár ri wib big.

¹⁴ Bir mpìrká ninànn níma ri bir pikyinn á byar Yesu ni, big nànn kab wàri. Wunù ma uwá bidim pár.

¹⁵ A jir swàm-à yann aswam Yesu big ri sa níng, mpìrká ri swann bi mpìr dorká á syu ma á buná tinn, mì ri sinn á kur glib-à ni, jirà wà Bitrus ma bi wam zu yag, kó adindínwá má wir big á òr-à ni, bá gbam.

¹⁶ Mpìrká na kàng kwib sig finn swann Urushalima áni níng, big ninànn níma big swann bi sig mpìr dorká tinn. Big ri zig bi ká wà dab sig big. Big bidim pár big gbam rìghing.

Agbamká Pànn Yann Aswamká n Ya Káníng Shwìn

¹⁷ Barà àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun, ku myàng swàm yann aswamká àdòning, ku ma mpìrká buwá ká shi sig áyau kyau

Sadukiyawaká, big ri sa yann aswam káníng akyib.

¹⁸ I byar-à big bi pànn káníng n kíg kà á tonn fi-à ni.

¹⁹ Ayúnn-à hi á fi-à ni, mpírká na jànn gban ríghíng, sái wùn aswam Shìdun mà wai bi pù rìg nu nkyun tonn fi-à níng. Ku bi zìg zu rìg yann aswam káníng, í wà n dinya káníng rag,

²⁰ “Aning yag ma aning sar mà lu Shìdun ni. Aning dinya mpírká jir yonki àpyú-à Shìdun ri ya mpír.”

²¹ Barà yann aswamká fig àdòníng big dù í pyim byau yìi nímá, n yag kà á lu Shìdun ni, mì ri tàg mpírká bu.

Agbam-à áyau mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun, ma mpírká buwá bar kwonn àgbamká ma shun àgbamká bidim pár, í wà big swam yag aswam mà tonn fi-à ni n rag, abig yag zìg bi yann aswam káníng á pyànnbá ni.

²² Mpírká yag fòr, big yag dìg fig yann aswamká á tonn fi-à ni bàna. Sái big kàng bi á byar àgbambá ni. Big dinya káníng rag,

²³ “Yi yag mà tonn fi-à ni, yi yag dìg tonn-à shi sig ákúnn. Mpir gadiká ri sa gadi á nu nkyun-à ni. Barà yi yag pù tonn-à àdòníng, yi dìg fig kó mpir nízyun àni mà yau bàna.”

²⁴ Agbam gadi-à níng, ma àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun fig jír-à níng, big kyab bu-à sa sig yann aswam káníng, big yi fig bàna.

²⁵ Sái mpir zyun kà bi, n bi dinya big rag, “Aning myàng, mpírká níng du kà sig á tonn fi-à ni níng, big shi sig mà lu Shìdun ni tàma-à níng. Big ri tàg mpírká bu màhàn.”

²⁶ Sái àgbam gadi-à níng bi dù ma jàuwá big. Big yag màhàn, big yag dìg yann aswam káníng, n zìg kàng bi káníng. Ama big pànn fig káníng big gban bàna. Big ri shàr kada mpírká ma ta gban big ma abàn.

²⁷ Big zìg bi yann aswam káníng á pyànn shun àgbamká ni, í wà àgbam áyau mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni dinya big rag,

²⁸ “Yi twib níng byur ùwài nímá rag kada aning dang jír á shinn Yesu ni bàna. Aning myàng bu-à níng sa sig. Jír-à níng mpírká á Urushalima fig gban ríghíng. Asái níng ri zim sinn kàng yi abau á jir kí-à Yesu wu sig níng ni rà?”

²⁹ Sái Bitrus ma yann aswam kádà níng dinya big rag, “Jír-à níng ri kan dim yi níng, wà yá wib mpir, sànn kab sig ayi wib Shìdun.

³⁰ Bigné níng dab bàg gban Yesu á bín-à ni, níng gban rìg ku. Ama Shìdun bu yákúyí big gbar dù kàng ríghíng ku big yonki.

³¹ Shìdun gbar dù nann zu ku, ku shi sig agunn vim nu Shìdun ni, ku shi sig ni àgbam, ku í àsàin-à má pinn zu mpírká. I byar-à mpir Israilaká má dìg gbìb-à bá dà fim bu-à bibaibá, bá vim bìr bi kyinnbá á byar Shìdun ni, í wà Shìdun má yafa ya big bu-à bibaibá.

³² Yi yann aswam káníng, yi àsàinká myàng sig bu-à sa sig Yesu níng, yi big Awun Shìdun zyun-à Shìdun ri ya mpírká ri wib ku.”

³³ Barà shun àgbamká fig jír káníng àdòníng, big bai pikyinn wàni. Big nànn àgùn, big ri zìm abig gban rìg yann aswam káníng.

³⁴ Sái àgbam zyun sar dù nann zu. Ku í malam. Mpírká bidim pár ri wib ku. Ku í mpir Farisi, zinnwá í Gamaliyal. Ku sar dù nann n rag, abig zìg zu yag yann aswam káníng mà myann.

³⁵ I wà ku dinya shun àgbamká ku rag, “Ning mpir Israilaká, aning sa hankali big bu-à níng ri zim aning sa mpir káníng fa!

³⁶ Sai-à rì níng yi myàng mpir zyun bi, zinnwá í Tudas. Mpir-à hi zìg kàng sig shinnwá rag ku í mpir ùwài. Mpírká kádà ri bàg ku, big sa hìng àràg mpir dari yina. Ama sai-à big bi gban rìg ku, mpírká ri bàg ku níng í yam gáfinn vinn rìg-à, í nànn-à hi.

³⁷ Asimwá ni, mpir zyun á Galili bi kàng, zinnwá í Yahuda. Ku má, ku tonn gban mpírká kádà ri bàg ku tinn, á sai-à big ri ba wànn mpir. Sái big gban rìg ku, mpírká ri bàg ku níng í yam gáfinn rìg-à tinn.

³⁸ Tàma-à níng áyau jir mpírká ri bàg Yesu níng, bumí sànn kab sig ayi zu rìg áyaubá ni. Wà jírba má í bu mpir, má bai big shinnwá.

³⁹ Ama wà ma í jir Shìdun, ná kan dim sar fig big bàna. Wàning mà shi àràg níng ri gbìb shùr big Shìdun.”

I byar-à big zim jir Gamaliyal.

⁴⁰ Big bar kà bi yann aswamká, n yang káníng ashòr, í wà n kan dim káníng rag, kada á káníng yag dang jir Yesu bàna kó shwiyí nímá. I byar-à big fim rìg káníng, káníng yag.

⁴¹ Barà big zu yag àdòníng, big fig àjwár á pikyinnbá ni. Big rag, big fòr hìng wà abig wa shwinn jir shinn Yesu.

⁴² Big fim fig wà dang kyann jir á shinn Yesu ni bàna. Big ri yag su ma su mà lu Shìdun ni, big ri kà á lu mpírká ni, mì ri tàg mpírká, mì ri dang jir àjwár á shinn Yesu ni rag ku í wà zyun-à Shìdun shìg zu sig.

6

Big Shìg Zu Mpir Sùmpyànn Jir Swàm Zyun

¹ Ayau suká bó ni mpìrká nìnànn nímá ri bàg swàb kà Yesu. Mpìrká ri dang nu jir Helena ri zìnn swau ká ri dang nu jir Ibraniyaká, n dang rag big ya fig uwá kíká bigbá buju bàna, ama big ri ya uwá kíká bu Ibraniyaká buju su ma su.

² Sáí yann aswam dwib agban pyàná káníng bar kwonn bi mpìrká ri bàg Yesu, n dinya big rag, “Sàn fig wà ayi fim wà dang kyann jir Shìdun, ma ayi kà áyau swàm buju gáfìnn bàna.

³ Jir wàníng, wunzàyi big, aning shig zu mpìr sùmpyànà áyauna ni. Aning shig zu mpìrká Awun Shìdun mònn sig á kyinnbá ni ká zyun-à kó ni yì rìghing big í mpìr sisàn, big shì sig big yar, ma ayi ya kà swàm-à níng á vùbá ni.

⁴ Bu-à yá sa kyann buyi bàna, yá shi vig kyann Shìdun má dang kyann jir Yesu tinn.” Yann aswamká dinya mpìrká àdòníng.

⁵ Jírbá jwar ya hing mpìrká bidim pár. Sáí big bí shig zu mpìr sùmpyàn. Zìnn mpìrká hí, zyun zìnnwá í Istifanus. Awun Shìdun mònn sig á pikyinnwá ni wàni. Ku ri bir pikyinnwá ñzyun á byar Shìdun ni. Zyun í Filibus, zyun í Burukoras, zyun í Nikano, zyun í Timan, zyun í Barminas, zyun í Nikolas mpìr Antakiya. Ku í mpìr Yahudawa bàna, ama ku vim bir mi ri bàg sù Yahudawaká.

⁶ I byar-à mpìrká big shig zu sig níng, big zig bi káníng á byar yann aswamká ni. I wà yann aswamká bi tib káníng vù á shinn-à ni, n bi vig Shìdun á shinn swàm-à káníng má sa níng.

⁷ I byar-à jir Shìdun ri yag mà pyànn. Mpìrká ri bàg Yesu á finn swann Urushal-ima big nànn swàb ká yag mà pyànn, hár ma mpìrká ri twib swànn ya Shìdun bu níng, big nìnànn nímá big ri bir pikyinnbá á jir-à hí tinn.

Big Pànn Istifanus

⁸ Istifanus í mpìr-à Shìdun shi sig á shinnwá ni, n ya sig ku gbam. Ku ri sa swàm bu mamaki á pyànn mpìrká ni.

⁹ Bará ku shi sig mì ri sa swámwá àdòníng, sái mpìrká kádà bi sa ku yipyàr. Mpìr káníng, sai-à ri níng big í fàu, ama tàma-à níng big shi sig big shinnbá. Big í mpìr Yahudawaká, big bi sig mà jànn Kurane ma jànn Iskandariya ma jànn Kìlikiya, ma jànn Asiya. Big ri kà á tonn bir kwonn zyun-à big ri bar rag, í tonn bir kwonn bu mpìrká shi sig ma shinnbá. Big ri sa yipyàr big Istifanus.

¹⁰ Sáí Awun Shìdun ya ku yar bar bu-à kwá dinya káníng, hár káníng sa sar fig bará bá sa ku yipyàr bàna.

¹¹ Sáí big bònn ya mpìrká káhi bàì àjirà a káníng dang rag, wàníng ri dang sa bai zìnn Musa ma zìnn Shìdun.

¹² Bará mpìr káníng dang àdòníng, sái big gbar dù mpìrká kyinn, í mpìrká á finn swann-à ni ma shun àgbamká ma malamká. I byar-à big bi pànn Istifanus, n zig yag ku á pyànn àgbamká ni,

¹³ í wà n zig bi mpìrká kádà jirà abig gim ñsáng á shinnwá ni. Káníng rag, “Mpìr-à níng ri dang sa bai lu Shìdun byar kyikyàryí níng, mì ri dang sa bai doka Musa tinn.

¹⁴ Hár yi fig ku dang rag, Yesu mpìr á Nazarat má dab gbànn rig tonn-à níng, hár n má vim bir bu-à Musa rì dinya sig yákúyí big rag, ayi sa níng.”

¹⁵ Bará big dang àdòníng, sái mpìrká màhàn bidim pár myàng gbam sig Istifanus zu kyarr. Sáí big myàng munnpyànnwá shi sig àràg í bu wùn aswam Shìdun mà wai.

7

Istifanus Dang Jir Ma Agbamká

¹ I byar-à àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun níng, ku bi bib Istifanus rag, “Bu-à mpìrká dang sig á shinnwú ni níng, í àjai rà?”

² I byar-à Istifanus dang rag, “Wunzámí big ma àgbamká, aning fig jírmí. Sai-à ri níng Shìdun mpìr úwài mìr gbìb zu bi á byar yákúyí Ibrahim ni, á sai-à ku shi sig mà jànn Bagadaza ku yag fig ma mà jànn Harana bàna.

³ I byar-à Shìdun bi dinya ku rag, ‘Ibrahim, á dù á jànn-à à shi sig áni níng, á dà fim yiwaiwú big, á yag shi mà jànn zyun, jànn-à má tíya wù.’

⁴ I byar-à Ibrahim dù, n zu rig á jànn Kaldiya, n yag shi mà jànn Harana. Sáí tawá í wu rig-à. I wà Shìdun tir yag ku á jànn zyun ni, í jànn-à tàma-à níng níng shi sig áni.

⁵ Shìdun ya fig ku byar, byar-à má shi buwá bàna. Shìdun ya fig ku kó byar zyun shwiýí nímá bàna. Ama Shìdun gib nu ma ku rag, kwá ya wàníng jànn-à má shi bu wàníng ma bu yiwai wàníng ásim wàníng ni. Sai-à Shìdun gib nu ma ku níng, ku bàna ma wùn.

⁶ Shìdun dinya ku rag, ‘Swaiká buwú má yag shi kyinn á jànn zyun ni, jànn-à hí í jànnbá bàna. A jànn-à hí ni, bá kàng í fàu àsàin jànnká, káníng má ya big shwin hár ji dari yina.

⁷ Wà ba shi hing màhàn ji dari yina, í wà má ya pyànn kàng mpìrká ri ya big shwin níng, shwin tinn. I wà swaiká buwú má zu á jànn-à hí ni, n má bi wib mì á jànn-à wà shi sig níng.’

⁸ I byar-à Shìdun tiya Ibrahim jur kyag barà bá kyab pànn nu-à ku gib sig níng. I byar-à Ibrahim bi mà Ishaku. Su wàníng fòr awinyin, í wà ku kyag rig wàníng jur. I wà Ishaku bi mà Yakubu, n bi kyag rig wàníng jur-à tinn. I wà Yakubu bi mà yann dwib agban pyàná, n bi kyag rig káníng jur àdòníng tinn. Yanká dwib agban pyàná níng, í yákúyí big.

⁹ “Ayau yann káníng ní, sái big bi sa rig wùntunbá zyun akyib. Zinnwá í Yusufu. Shunwòwá big zig ku n wann tafinn yag rig ku mà jànn Masar, ku yag shi shu fàu màhàn. Ama Shìdun shi sig á shinnwá ní.

¹⁰ Barà ku shi shu fàu àdòníng, Shìdun bi zig zu ku áyau shwìn bu-à ku ri wa níng. Sai-à big zig bi ku á pyànn kùr Firauna, kùr ùwài-à á jànn Masar níng, Shìdun sa jirà a Firauna zìm Yusufu, a wàníng myàng Yusufu mpìr yar. I byar-à Firauna bi sinn Yusufu a wàníng shi àgbam áyau luwá ní mà jànnwá bidim pàr.

¹¹ I byar-à amor bi kà á jànn Masar mà jànn Kanana á byar-à shunwòwá big shi sig níng. Mpìrká ri sa shi dir wàni. Yákúyí big big ri yàn kyann buju-à bá jí, big dig fig bàna.

¹² Barà Yakubu fig big rag, buju shi sig mà jànn Masar, í byar-à ku bi swam yag yannwá big màhàn. I yákúyí big, í kyonn-à wà wa zyun.

¹³ Kyonn-à wà wa pyàná, sái Yusufu dinya shunwòwá big n rag ku í wùntunbá. Ku dinya Firauna jír á shinn shunwòkà buwá ní.

¹⁴ I byar-à Yusufu swam dinya tawá Yakubu rag, a wàníng bi á byarwá ní á jànn Masar, wàníng mà mpìrká á lu wàníng ní bidim pàr. Mpìrká hi, big yag hing mpìr dib-sara agban dwib agban zu á myann swana.

¹⁵ I byar-à Yakubu mà mpìrká buwá big dù n yag mà jànn Masar, n yag shi màhàn. Hár ku shi n wu rig màhàn, kwonn mà yákúyí big, big wu rig màhàn.

¹⁶ Big zig kàng yag kibá mà Shakima á jànn Kanana, n jì big mà amir-à Ibrahim wann sig mà bàí á vù yannká bu Hamur.

¹⁷ “Barà su-à nyàan màg rag wà Shìdun mà sa bu-à ku ri gib ya sig Ibrahim nu níng, í byar-à mpìrká buyí mà Masar big mà jwàr swàb kà wàni.

¹⁸ Asim mpìr zyun kim bi na kùr mà Masar. Mpìr-à hi yì fig Yusufu bàna.

¹⁹ Ku lír jí mpìrká buyí, hár n ya big shwìn ùwài nímá. Ku du kà big rag, abig tafinn rig yann àjannká bigbá jirà a káníng wu rig.

²⁰ Sai-à níng hi, í sai-à big mà Musa, í wùn zyun-à Shìdun ri myàng shi sig wùn òsàn nímá. Big ri myàng kwonn mà ku mà lu-à ní hár ku fòr sònna sara.

²¹ A byar-à níng hi big zig zu rig ku á lu-à ní. I byar-à wùn kùr, í wùn uwá zyun ku bi zig Musa, n sinn kàng wàníng a wàníng shi wùnwá, n pyag gban wàníng.

²² I byar-à big bi tàg Musa yar bu-à mpìr Masar ri sa bidim pàr. Jír wá ku ri dang mà swàm wá ku ri sa bidim, ri tiya mpìrká ku shi sig mà yar.

²³ “Sai-à Musa fòr jí dipyàná, sái bi kù kà ku á kyinn-à ní aku yag bib kà yiwaiwá big mpìr Israilaká.

²⁴ Ku yag dig mpìrwá zyun ri wa shwìn á vù mpìr Masar zyun ní. Barà ku myàng àdòníng, ku kà nu mpìrwá n dab pyann kàng mpìr Masar-à níng, n bi gban rig wàníng.

²⁵ Ku wà sig rag kó yiwaiwá big yì hing wà barà Shìdun ya sig ku gban barà kwá zig zu big, mà káníng yì fig bàna.

²⁶ To, byar-à bi kyàr, Musa yag dig mpìr Israila big pyàná, káníng ri ngang ngain bar dirbá. Ku ri zìm aku gbar jùn kwonn káníng. Ku rag, ‘Aning myàng, yiwainá ùzyun. Bu-à sa níng ri ngang ngain bar dirná í jir kai rà?’

²⁷ Sái zyun-à ri ya jàuwá shwìn níng, í tìr kann rig-à Musa akur, n rag, ‘Mpìr-à sinn kà sig wù á shi àgbam mà á gib jír á shinn yì ní ní rà?’

²⁸ Kó wù ri zìm á gban rig mì àràg barà nà níng wù nà gban sig mpìr Masar níng rà?’

²⁹ Barà Musa fig jír mpìr-à níng àdòníng, ku shàr dù rig á jànn Masar ní, n yag shi rig kyinn mà jànn Madayana. A jànn-à níng hi, ku bi mà yann wùnù big pyàná.

³⁰ “Ku shi màhàn jí dipyàná. Su zyun ku yag mà yau awùnn mà agunn shinnkwinn Sinai. I byar-à wùn aswam Shìdun mà wai bi tàg shinnwá á byarwá ní áyau pyir-à ri swànn akyar bu.

³¹ Musa myàng pyir-à ri swànn níng, bu-à hi ya rig ku mamaki. Ku yag yàr màhàn jirà aku myàng. Barà ku nyàan fòr màhàn, sái ku fig nài jir Shìdun.

³² Wàníng dinya ku rag, ‘Í mì Shìdun bu Ibrahim mà Ishaku mà Yakubu, yákúkà buwú wàri.’ A byar-à hi, dir Musa zwab kàg kàg kàg. Ku myàng yag fig zuwá mà byar pyir-à hi bàna.

³³ I byar-à Shìdun dinya ku rag, ‘Musa, á wan zu tabarwú. Byar-à á sar sig níng, í byar kyikyar.’

³⁴ I bu jau bàna, mì ri myàng mpìrká bumí mà jànn Masar barà big ri kig shwìn-à big ri wa níng, í bu-à sa ñ wann bi sig jirà ñ zig zu big áyau-à ní. Mì ri zìm á bi í swam yag wù mà Masar.’

³⁵ “Musa-à níng, í zyun-à mpìr Israilaká ri ngang sig ku níng, big ri rag, mpìr-à sinn sig ku àgbambá mà agib jirbá í ní rà? Musa-à níng, í zyun-à Shìdun swam

yag sig ku aku shi àgbambá aku zig zu big áyau shwínbá ni, àràg barà wùn aswam Shìdun-à níng dinya sig ku jír áyau akyar bu rag aku sa níng.

³⁶ Ku sa bu mamaki mà Masar, n zig zu rig big á jànn Masar. Ku sa bu mamaki á zàpir zyun-à big ri bar Zàn Gbàinshin, n sa mà awúnn-à ni hár ji dipyàna.

³⁷ Musa-à hi ku í àsàin-à dinya sig mpìr Israillákà rag, Shìdun mà swam ya bi big mpìr zyun àràg barà wàníng swam bi sig ku níng. Mpìr-à hi má shi ìni àsàin-à má dang kyann jir Shìdun. Mpìr-à hi má zu bi áyaubá ni.

³⁸ Musa í àsàin-à Shìdun sinn sig má myàng kwonn ma mpìrká bu Shìdun ma kyonnábá áyau awúnn. I Musa-à wùn aswam Shìdun dinya ku jír mà shinnkwínn Sinai. Ku shí nì Musa zyun-à Shìdun rì dinya sig ku jir yonki, hár ku zig n ba sig jír-à hi jir shinnyí, yi mpìrká wà tàma-à níng.

³⁹ “Ama yákúyí big ngang wà bá fig jír wá. Big ngang rìghing ku, mi ri zim abig kàng yag kàng mà jànn Masar.

⁴⁰ I byar-à big vig Haruna rag, a wàníng mà m yag big bu sinnká bá wib, buká má kà jag big à pyànn. Big rag, jir kai bàna Musa zyun-à zig zu bi sig big mà jànn Masar níng, big yi fig bu-à sa sig ku bàna.

⁴¹ Asai-à níng hi, í wà big bi yig àsháu zyun àràg í wùn nai, mi ri twib swànn bu á pyànnwá ni, mi ri wib àsháu-à hi àràg í Shìdun, big fig àjwár bu-à big sa sig ma wùbá, big sa buki, n sa àyán ma kàhi.

⁴² I wà Shìdun bi ya big kwib, n zig zu rig wùwá áyaubá ni abig wib asuswìrká àràg barà mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig á tarkada n rag,

‘Ning mpìr Israila, ji dipyàna ning shi sig mà awúnn-à ni,

ning ri gib gban wi,
mi ri twib swànn bu, ning ri yá ni ra?
Ning ya fig mi bàna.

⁴³ Ning swann sig apig-à ning sa sig ma wau,

wà ning sinn kà sig bu sinn ná Molek áni,
ma bu sinn ná wà ning ri bar Ramfan,
wà ning sa sig àràg asuswir.

Ning yig sig bu káníng, mi ri wib sòr big,
n ngang wà ná wib mì.

Jir wàníng má du kà abig zig yag rig ning mà jànn Babila,

hár bá zig wam zu yag ning mà pyànn.’

⁴⁴ “Yákúyí big rì shi sig mà awúnn-à ni nonn hing. Big rii swann kyann kwonn ma apig wau, wà rì tàg rag Shìdun shi sig mà byar-à níng hi. Big sa sig apig-à hi àbìbir àràg barà Shìdun tìya sig Musa aku sa.

⁴⁵ Asim, yákúyí big í àsàinká zig pyann kàng sig apig-à níng ásim tabá ni, big swann kwonn ma kàhi á sai-à big yag

kwonn ma Joshuwa, n zig jànn-à Shìdun kan zu sig mpìrká áni níng. Apig-à hi shí mà jànn-à bó hi ni hár sai-à Dawuda bi na kùrwá.

⁴⁶ Dawuda bó, Shìdun ri fig àjwárwá. Ku í àsàin-à yàn sig gbìb-à kwá mi ya Shìdun bu Yakubu tonn.

⁴⁷ Ama wùnwá Sulemanu í àsàin-à mi ya sig Shìdun tonn-à hi.

⁴⁸ “Shìdun ùwài, ku ri shi fig á lu-à mpìr mi sig bàna. I barà Ishaya mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun níng, ku dang rag,

⁴⁹ ‘Shìdun dang rag, byar-à mà wai shi sig í byar-à mà shi wann.

A jinn ni bó, í byar-à mà sinn wann bi barmí.

To, wà mà àdòníng, í swai lu-à wà áni,
mpìr mà mi ya mì rà?

Byar-à mà shi ngang awunmí shi sig áni rà?

⁵⁰ Bu káníng bidim pár í mì n mà m fig ni bàna rà?’

⁵¹ “Ning í mpìr sung gban big, ning í mpìr kyinn kyikyàr bàna. Ning í mpìr sung àkúnn big. Ning rì sa àràg barà yákúná rì sa sig, ning má, ning rì ngang kyann Awun Shìdun.

⁵² Mpìr adang kyann jir Shìdun zyun-à yákúná big ya fig ku shwín bàna í wà áni rà? Yákúná big gban mpìrká Shìdun swam bi sig, kà rì dinya sig big jír á shinn Mpìr Sisàn zyun-à mà bi. Tàma-à níng, ning zib mirwá n gban rig ku.

⁵³ Ning í àsàinká Shìdun ya sig yákúná dokawá á wù yann aswamká buwá ni mà wai, ama ning wib fig kàhi bàna.”

Big Ta Gban Istifanus Ma Abàn

⁵⁴ Barà mpìr àgbamká fig jír-à Istifanus dang níng, í byar-à big nànn rig àgúnn wàni, n zwàm ká wà à nginnbá ni, pikyinnbá bai rìghing.

⁵⁵ I byar-à kyinn Istifanus mònn rig ma Awun Shìdun. Ku myàng nann zu yag zuwá mà wai, n myàng barà Shìdun shi sig ma awài. Ku myàng Yesu sar sig àgúnn vim nu Shìdun ni.

⁵⁶ I byar-à ku dinya mpìrká rag, “Aning myàng, mì ri myàng waisháu-à rì pì fin, wùn mpìr jìkwinn sar sig àgúnn vim nu Shìdun ni.”

⁵⁷ Barà ku dang àdòníng, shun àgbamká níng kinn dang nài gban, n zig wù n bir òm á sungbá ni, n shàr kwonn yag mà byarwá ni sa wáb.

⁵⁸ Big gbar ta zu yag ku mà kwim lu-à ni, n ta ku abàn. Mpìrká ta sig ku abàn níng, big sinn sig jàbá á wù wùn suká zyun big ri bar zinnwá Shawulu.

⁵⁹ Big ta Istifanus ta ta. I byar-à ku dang rag, “Shinn Lumí Yesu, á zig rig awunmí.”

⁶⁰ Ku binn kir wann á jinn ni, n bar nài ngbam nímá n vig Shidun rag, “Shinn Lumí, á sa pyann kàng mpir káning bu á dò jir bu pyir-à big sa sig mì níng ni bàna.” Barà ku dang àdòning, í byar-à yonkiwá í zu rig-à.

8

Shawulu Ya Mpirká Bu Yesu Shwin

¹ Shawulu zim hing barà mpirká gban sig Istifanus.

Ayunn-à níng hi shwìn ùwài nímá dù á shinn mpirká ri bàg Yesu, ká shi sig á finn swann Urushalima. Big bidim pár shwin-à hi kan yam gàb finn yag righing big mà agunn jànn Samariya, ma jànn Yahudiya. Sái dà sig rag yann aswamká.

² Sai-à big gban Istifanus mpirká kádá í mpir awib Shidun big bi jì ku, hár n kig nài kiwá wàni.

³ Shawulu bi, mi ri sa bai shu mpirká ri bàg Yesu. Ku bi, mi ri kà lu lu, mi ri gbar zu wunù big uwà, mi ri kig kà big á tonn fi-à ni.

Big Dinya Mpir Samariya Big Jir Yesu

⁴ Mpirká big kan yam gàb finn sig níng, big bidim pár, byar-à ba yag bidim pár, big yag mi ri dinya mpirká jir àjwár á shinn Yesu.

⁵ Mpir zyun big ri bar Filibus, ku dù n yag mà finn swann zyun á jànn Samariya, ku dinya mpirká màhàn jir Kristi zyun-à Shidun swam bi sig níng.

⁶ Barà mpirká fig bu-à Filibus dang sig níng, sái big gang sung, big zig bi pikyinnbá abig fig jir-à ku ri dang níng, jir kai bàna big ri myàng bu mamakiká ku ri sa níng.

⁷ Wàuká ri gàb dir big mpirká big dab sig níng mi ri yan yán. Mpirká ká barbá ri wúwa, big ká vuká ma barká wu tàg righing níng, bidim pár big gban righing.

⁸ Sái mpirká mà finn swann-à ni big fig gban rig iri àjwár.

⁹ A finn swann-à níng hi, mpir zyun shi sig áni zinnwá í Siman. Ku í mpir subu. Swàm-à ku ri sa níng ri ya mpirká mamaki. Hár ku gbar dù shinn rag, ku í mpir ùwài.

¹⁰ Mpirká á finn swann-à níng hi bir pikyinn á bu-à ku ri sa, àgbam ma yann wunshái bidim pár. Big rag bu-à níng í gban Shidun.

¹¹ Swàm subu-à ku ri sa níng, mpirká ri bàg ku, jir kai bàna nonn hing ku ri sa subu-à hi.

¹² Ama barà Filibus dinya big jir barà Shidun má na kùrwá, n dinya big jir Yesu, í wà big bir pikyinn áni, wunù big uwà bidim pár, big wau rig dir batisma.

¹³ Hár Siman ma shinnwá má, ku bir pikyinn tinn. I byar-à big wau ku dir batisma. I wà ku bàg kyann Filibus. Ku ri myàng swàm bu-à wàning ri sa kyann, hár ku ri sa mamaki.

¹⁴ Sái yann aswamká bu Yesu á finn swann Urushalima big fig tai rag, mpirká mà finn swann Samariya zig righing jir Shidun. Sái big swam yag Bitrus ma Yohanna mà byar-à hi ni.

¹⁵ Barà Bitrus big yag fòr màhàn, big vig ya káning Shidun rag Awun Shidun aku bi kà á shinnbá ni,

¹⁶ jir kai bàna Awun Shidun-à hi bi fig ma á shinn mpir zyun áyabá ni bàna. Sái dáí big wau sig big dir batisma ma zinn Shinn Luyí Yesu.

¹⁷ I byar-à Bitrus ma Yohanna tib wann big vù á shinn-à ni. I wà Awun Shidun bi á shinnbá ni.

¹⁸ Siman myàng barà big ya Awun Shidun á byar mpirká ri bàg Yesu á sai-à káning tib wann vùbá á shinn mpirká ni, sái ku bi du ya káning bàí

¹⁹ n rag buwá ku ri zìm a káning ya ku gbam-à big ri sa swàm ma káhi níng tinn, àjirá wà kwa tib hing mpir vù á shinn-à ni, a wàning dig Awun Shidun.

²⁰ Sái Bitrus dinya ku rag, “Wù big bàiwú í zyun bidim pár aning bai rig, jir kai bàna à sinn sig á pikyinnwú ni bu-à Shidun ri ya átai, buwú wá wann big bàí.

²¹ Bu-à du wù ma swàm-à níng bàna, jir kai bàna pikyinnwú shi fig òsàn á pyànn Shidun ni bàna.

²² A dà fim rig bu-à bibai-à wù ri kyab á pikyinnwú ni níng, á vig Shidun. Kó káhi kwá fafa ya wù bu pyirwú níng.

²³ Mì ri myàng wù, wù í mpir akyib. Bu-à bibai pànn gban righing wù.”

²⁴ Sái Siman rag, “Aning vig ya mì Shidun jirá kada bu-à níng dang sig níng ma pànn mì bàna.”

²⁵ Bitrus ma Yohanna big dinya mpirká á Samariya jirbá barà big myàng sig Yesu, n dinya káning jir Shidun bidim pár. Sái big dù, n kyann á kauyeká shi sig á jànn Samariya, mi ri dang jir àjwár á shinn Yesu. Hár big kyann, n yag fòr mà Urushalima.

Filibus Dang Jir Big Mpir Habasha

²⁶ Ayúnn zyun wùn aswam Shidun mà wai bi dig Filibus, n dang jir ma ku. Ku dinya Filibus rag a wàning dù a wàning yag zu gbib zyun, gbib-à zu sig mà Urushalima, n yag sig mà finn swann Gaza. I gbib awúnn zyun.

²⁷ Sái Filibus dù, n zu gbib-à níng hi. Ku ri yag á gbib-à ni, sái ku yag dig kwonn big mpir zyun, í mpir Habasha. Wàning bàna ma dir. Mpir-à hi shi síg ni àgbam àsàin-à

ri sinn gham bàì á jànn-à bó hi ni. Ku ri sa swàm kùr-à màhàn, kùr-à hi í uwà zyun big ri bar ku Kandekatu. Wunù-à níng hi yag sig mà Urushalima jirà aku wib Shidun màhàn.

²⁸ Wunù-à níng hi shi kà sig áyau keke zyun ni, vinnká ri gbar yag ku. Ku ri kàng bi mà Urushalima. Ku ri yag, ku ri jangga jír-à Ishaya ba sig áyau jir Shidun ni.

²⁹ I byar-à Awun Shidun dinya Filibus rag, a wàníng yag dìg mpìr-à níng, ma a wàníng kyann yàr agunn keke-à ni.

³⁰ Filibus shàr yag shàu, n yag fòr mà byar wàníng ni. Ku fig wàníng ri jangga tarkada-à hi. Sáí ku bib wàníng rag, bu-à wàníng ri jangga níng, wàníng fig yì hing rà?

³¹ Wàníng rag, “Sáshinn má fig yì rà? Wà mpìr zyun ma tàg fig mì bàna, má yì fig bàna.” I byar-à ku dinya Filibus rag, a wàníng nann kà, aku ma wàníng shi zyun á vinn àkar-à ni.

³² Byar-à wàníng ri jangga níng big ba sig jír rag,

“Big ri gbar ya ku àràg àdùn bá zig yag mà byar-à big ri gib gban.

Aràg barà big ri wann zu wài àdùn, àdùn ri pù fig nu bàna níng, wàníng má, í barà ku pù fig nuwá bàna tinn.

³³ Big zig kàng rig ku á sim, big sinn kàng ku àràg ku í mpìr bàna.

Byar-à big wà sig ku kwonn-à níng, big wà fig ku ábibir bàna.

Barà zuwá bàna á dunyaru níng, mpìr má yì fig yann adawá big bàna.”

³⁴ Barà àgbam mpìr-à níng jangga kinn rig jír-à hi, sái ku bib Filibus rag, “Bu-à mpìr-à rii dang kyann jir Shidun dang sig níng, ku dang síg shinnwá rà, kó ku dang síg mpìr zyun kim rà?”

³⁵ Sáí Filibus dinya ku yìr jír á shinn bu-à ku ri jangga níng ni. N dinya rig ku jir àjwár-à á shinn Yesu ni.

³⁶ Barà big ri yag, sái big yag dìg zàpìr á gbìb-à ni. Agbam mpìr-à níng rag, “Filibus, zàpìr shi sig níng, bu-à má kan dim wà á wau mì dir batisma í kai rà?”

[
³⁷ Filibus dinya ku rag, “Wà wa bir hing pikyinn ñzyun á byar Yesu ni, má wau wù dir batisma.”

Agbam-à níng rag, nn, ku bir hing pikyinn rag Yesu Kristi í wùn Shidun.]

³⁸ I byar-à ku pànn sar wann keke-à hi n bi tig wann, í byar-à ku wann kà yag á zàpìr-à ni, ku ma Filibus. I wà Filibus bi wau rig ku dir batisma mà byar-à níng hi.

³⁹ Barà big nann zu bi á zàpìr-à ni, sái Awun Shidun bi zig rig Filibus á byar-à hi. Agbam-à níng myàng fig rag ku bàna.

Agbam-à níng ri yag kyonnwá kyinnwá jwar shi nímá.

⁴⁰ Filibus rag aku myàng níng, ku shi sig mà lu ùwài zyun big ri bar Azota. Sáí ku dù kyonnwá, ku yag swann kim kim, mi ri dinya mpìrká jir àjwár bu Yesu. Hár n yag fòr mà Kaisariya.

9

Barà Shawulu Vim Bir Kyinnwá n bàg Yesu

¹ A sai-à níng hi, Shawulu shi sig mà finn swann Urushalima. Ku ri ya mpìrká ri bàg Yesu shwìn, mi ri dang rag kwá gban rig big.

² I byar-à ku yag mà byar àgbam-à áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shidun, n yag vig wàníng a wàníng ya ku tarkada, kwá zig yag mà tonn bir kwonnká bu Yahudawaká ni, mà finn swann Dimashka. Ku ri zìm tarkada-à hi jirà aku pànn mpìrká ri bàg Yesu níng, aku pànn bi big á tonn fi á finn swann Urushalima. Kwá sir wunù ma uwá bidim pàr.

³ Barà ku zig tarkada-à hi, ku ri yag á gbìb-à ni, ku nyàan finn swann Dimashka fòr, sái ku rag aku myàng níng, ku myàng byar-à shim yar kàng kwib ku àni tain tain, mà waisháu-à ni.

⁴ Ku kù wann á jìnn ni, sái ku fig nài jír wann bi mà wai ri bar ku rag, “Shawulu, Shawulu, sáshinn wù ri ya mì shwìn àdòníng rà?”

⁵ Sáí Shawulu rag, “Wù í ni rà, wù Shinn Lumí?”

Wàníng rag, “I mì Yesu àsàin-à wù ri ya mì shwìn níng.

⁶ Ama á dù nann zu á yag mà finn swann-à wù ri yag níng. I byar-à bá dinya wù bu-à wá sísa.”

⁷ Mpìrká nu yag sig ku á gbìb-à ni níng, pànn shi sig akim, jir kai bàna big ri fig nài jír, ama big myàng fig mpìr bàna.

⁸ I byar-à hi Shawulu ngang dù nann zu. Ku rag aku myàng finn zuwá àdòníng, ku myàng fig rag bàna. I wà big gbar yag ku á wù, n zig yag ku mà finn swann Dimashka.

⁹ Ku shi sig màhàn suwá sara, ku myàng fig bàna, ku jì fig bàna, ku wa fig bàna tinn.

¹⁰ A finn swann Dimashka mpìr zyun ri bàg Yesu shi sig màhàn zinnwá í Hananiya. Ayúnn-à níng hi Shinn Luyí Yesu bi dinya ku jír á la-à ni, n rag, “Hananiya.”

Hananiya rag, “Shinn Lumí, ñ shi sig níng.”

¹¹ Yesu rag, “A dù, á yag zu á gbìb zyun-à big ri bar rag Gbìb Vivonn. A yag bib lu mpìr zyun zinnwá í Yahuda. Wà dig mpìr-à big ri bar ku Shawulu màhàn, ku í mpìr á finn swann Tarsus. Ku ri vig Shidun.

¹² Ku myàng mpìr zyun kà bi ku á la-à ni, n tib ku vù á shinnwá ni jirà aku dig aku myàng. Mpìr-à níng hí í wù Hananiya.”

¹³ I wà Hananiya dang rag, “Ayáa, Shinn Lumí, mpìr-à wù ri dang níng, ku ri ya mpìrká ri bàg wù mà finn swann Urushalima shwìn wàni.

¹⁴ Ku bi sig mà byar àgbamkà ri twib swànn bu mà Urushalima, ku bi kwonn sig ma gbam á finn swann-à níng ni jirà aku sir mpìrká ri bàg wù. I wà à rag n yag á byarwá ni rà?”

¹⁵ Shinn Luyí rag, “A yag, mpìr-à níng n shìg zu sig ku aku shi wùn aswammí. Má swam yag ku á byar mpìrká swai kim kim. Kwá dinya káníng ma kùrbá jír á shinnmí ni. Hár má, kwá dinya yann Israila big bidim pár jírmi.

¹⁶ Má dinya ku shwìn-à kwá wa á dò jir shinnmí ni.”

¹⁷ Barà Yesu dinya kinn rìg Hananiya àdòníng, sái Hananiya dù, n yag fòr á byar-à Shawulu shi sig, n yag tib wàníng vù á shinn-à ni. Ku rag, “Wunzámí Shawulu, í Shinn Lumí Yesu swam bi sig mì ni á byarwú ni, àsàin-à níng ku nìm dig kwonn á gblb-à ni á sai-à wù nìm bi níng. I ku swam bi sig mì ni, n bi n tib wann wù vù á shinn-à ni, àjirà á myàng. Hár má, àjirà á dig Awun Shidun.”

¹⁸ Barà ku dang kinn jírwa àdòníng, sái bu zyun àràg í akwàu jái kù zu á yir zu Shawulu ni, í wà ku bi myàng rag. A byar-à hí big wau ku dir batisma.

¹⁹ I wà ku ji buju, hár n dig kàng gbam dirwá.

Shawulu Dang Jir Yesu

Shawulu na su pyàná á finn swann Dimashka, mi ri shi kwonn big mpìrká ri bàg Yesu.

²⁰ Gblb fig tá bàna, sái ku dù, n yag kà á tonn bir kwonnká bu Yahudawaká ni, mi ri dang jir Yesu rag, “Yesu í wùn Shidun.”

²¹ Mpìrká ri fig jírwa níng, big sa ma-makí á dò shinnwá ni. Big rag, “Wàníng í mpìr-à rii ya mpìrká ri bàg Yesu shwìn mà finn swann Urushalima níng bàna rà? Ku bi sig áyág jirà aku zig yag káníng mà byar àgbamkà ri twib swann bu mà Urushalima jirà abig wà káníng kwonn rà?”

²² Shawulu dig gbam n dang jir Yesu wàni. Barà ku ri dang rag Yesu í Almasihu mpìr-à Shidun swam bi sig níng, bu-à hí wù rìghing Yahudawaká shi sig mà Dimashka wàni. Bai wà bá sa yipyàr.

²³ Ku shi shi shi. I byar-à Yahudawaká kwonn nubá á shinnwá ni jirà abig gban rig ku.

²⁴ Big sinn kà sig mpìrká a káníng shi kidim nu nkyun-à á finn swann-à ni fi ma

àyúnn, jirà abig sar gib Shawulu ma abig gban rig ku. Ama ku fig rìghing wà káníng ri bònn myàng byar-à kwá zu, àjirà abig pànn ku, abig gban rig.

²⁵ Sái yann sukàwá big bi sa yar zyun. Big zig gágsàg zyun ùwài níma, n bi zig Shawulu á fi-à ni, n sinn kà ku áni, n dinn kà jùr áni, n du zu ku á pùr dan kinn-à big mi kàng kwib sig finn swann-à áni.

Shawulu Kwonn Shinn Ma Mpìrká Bu Yesu Mà Urushalima

²⁶ Barà ku zu á finn swann Dimashka àdòníng, ku yag mà Urushalima jirà aku kwonn shinn ma mpìrká ri bàg Yesu. Ku yag dig káníng àdòníng, big shàr zinnwá. Big ri shàr, big yi fig wà í àjai barà ku kàng rìghing wùn suká Yesu níng bàna.

²⁷ I byar-à Barnabas kà nuwá n zig yag ku á byar yann aswamkà bu Yesu, n dinya big bar bu-à sa sig wàníng, barà wàníng dig kwonn sig big Yesu á gblb-à ni. Yesu dinya sig wàníng jír hár í wà wàníng ri dinya mpìrká jír á shinn Yesu á finn swann Dimashka hár ma pikyinn wim.

²⁸ Sái mpìr káníng zig ku, ku ma káníng shi í zyun. Ku ma káníng ri kyann kyann á finn swann Urushalima, mi ri dinya mpìrká jír á zinn Shinn Luyí Yesu ma pikyinn wim.

²⁹ Hár ku dang jir big mpìr Yahudawaká ká ri dang nu jir Helena. Ku ma káníng ri sa yipyàr. Káníng ri zim abig gban rig ku.

³⁰ Barà mpìrká bu Yesu fig àdòníng, big zig yag ku mà finn swann Kaisariya, í wà n tir yag ku mà finn swann Tarsus.

³¹ I byar-à hi mpìrká ri bàg Yesu níng, dig barà bá shi shubá òsàn níma. Shwìn-à big rii wa níng sa ma rìghing. Agunn jànn Yahudiya ma jànn Galili ma jànn Samariya mpìrká ri bàg swàb ká Yesu. Awun Shidun ri myàng kwonn ma big. Mpìrká ri wib Shidun big pikyinn nzyun.

Bitrus Dàb Gbam Mpìr Zyun, n Dab Wim Kàng Ki

³² Barà Bitrus ri yag kó áni, ku yag fòr á kauye zyun big ri bar rag, Ludda. Ku yag bib kà mpìrká ri bàg Yesu màhàn.

³³ A byar-à hi ku dig mpìr zyun màhàn, mpìr-à vùwá wu tag rìghing big barwá, wàníng na sig á syu dir wa ji awinyin, wàníng dù nann zu fig áwai bàna. Zinn mpìr-à níng hí í Iniyas.

³⁴ Barà Bitrus myàng ku àdòníng, ku rag, “Iniyas, Yesu Kristi ri dàb gbam wù. A dù nann zu, á pinn bunáwú.” Sái wàníng í dù nann zu-à.

³⁵ Mpìrká á Ludda mà mpìrká á jànn Sarena big myàng hing ku. I byar-à big bidim pár big bàg Yesu.

³⁶ A finn swann Jopa uwà zyun shi sig áni big ri bar ku Tabita. A nu jir Helenanci

big ri bar ku Dorkas, (yir zinnwá níng í wikyínn). Ku í mpír-à ri sa kyann bu òsàn, mi ri sa shang mpír ashiká.

³⁷ A sai-à níng hi ku bi na dor n bi wu rig. Big wau ku òr, n bi jag ku á tonn zyun shi sig mà wai.

³⁸ Jopa shi yàr sig big Ludda. Barà mpírká ri bàg Yesu fig rag Bitrus shi sig mà Ludda, í wà big swam yag mpír pyànà á byarwá ni, n vig ku rag, aku bí á byarhá ni kíni.

³⁹ I byar-à Bitrus dù, n bàg yag big. Ku rag aku yag fòr níng, ku yag dig uwà kíká kwonn shi sig á finn tonn-à ni byar-à big jag sig Tabita. Big shi sig, mi ri tiya ku swai jaká Tabita rì kwib ya sig big. Big ri kig nài kiwá.

⁴⁰ Bitrus bi kan zu rig mpírká á tonn-à ni bidim pár, n kà yag n binn kir wann á jinn ni, n vig Shidun. I wà n bar uwà-à níng rag, “Tabita, á dù nann zu.” Sái Tabita myàng finn zuwá, n myàng Bitrus, n dù nann zu n shi á wai.

⁴¹ Bitrus du yag wù, n pànn ku n gbar dù nann zu ku n bar mpírká kwonn shi sig níng, n zig ku n ya big, ku wim kàng ríghing.

⁴² I byar-à mpírká mà finn swann Jopa ni bidim pár big fig jír bu mamaki-à Bitrus sa sig níng. Hár big ninànn nímá big bir pikyinn á byar Yesu ni.

⁴³ Bitrus shi su ninànn nímá á finn swann Jopa, ku shi sig á lu mpír zyun big ri bar ku Siman. Mpír-à níng hi í àsàin-à ri sa samyib wau wí.

10

Shidun Swam Yag Bitrus á Byar Kaniliyas

¹ Mpír zyun shi sig áni big ri bar ku Kaniliyas. Ku shi sig á finn swann Kaisariya. Mpír-à níng hi í àgbam áyau sojaká ni agunn swámwá big ri bar Italiya.

² Ku ri shàr Shidun wàni. Ku ma mpírká mà luwá ni bidim pár big ri wib Shidun. Ku ri sa shang mpír ashiká áyau Yahudawaká ni, mi ri vig kyann Shidun.

³ Ayúnn zyun àsháu sara wà àkamzau, sái ku rag aku myàng níng, wùn aswam Shidun mà wai bí á byarwá ni á la-à ni, n bar ku rag, “Kaniliyas”.

⁴ Píkyinnwá gib. Ku myàng wàníng n rag, “Sáshinn rà?”

Wàníng rag, “Shidun fig hing bu-à á vig sig níng. Ku ri fig ájwár ma swàm òsàn-à wù ri sa ya mpír ashiká níng. Ku myàng hing hár mà wai.

⁵ A swam mpírká abig yag mà finn swann Jopa abig bar bi mpír zyun màhàn zinnwá í Siman Bitrus.

⁶ I Siman zyun-à shi sig kyínn á lu mpír zyun àsàin-à ri sa samyib wau. Zinn mpír-à níng hi í Siman tinn. Ku shi yàr sig á nu zàpir.”

⁷ Barà wùn aswam Shidun-à níng dinya Kaniliyas àdòning, sái ku dù dà fim rig wàníng. I wà Kaniliyas bar bi mpír pyànà, big í yann sukáká á finn luwá ni. Ku bar kwonn káníng ma soja zyun, mpír-à ri wib Shidun, mi ri sa ya ku swàm.

⁸ Mpír sara káníng ku bar bi big, n dinya byann big bu-à wùn aswam Shidun dinya sig ku. I wà ku swam yag big mà Jopa abig bar bi Bitrus.

⁹ Na kyàr byar-à barà mpír káníng ri yag á gbib-à ni, àyúnn-à fòr áyau shinn, big yag fòr mà Jopa. Bitrus shi sig buwá á finn swann Jopa. Ku nann zu yag sig á shinn tonn-à ni mà wai jirà aku vig Shidun màhàn.

¹⁰ Amor ri gban ku wàni. Barà big ri sa buju-à, big sa kinn fig ma bàna, sái ku la la.

¹¹ Ku myàng waisháu-à pù fim ríghing. Ku myàng bu zyun shi àràg jà zyun uwàì nímá ri wann bi. Big pànn sig sung jà-à, mi ri zig tig wann bi.

¹² Ku rag aku myàng nann yag zuwá àdòning, ku myàng wiká kim kim, ma ká ri bam kyann á jinn ni, ma ayinnbuká kim kim. Bidim pár big shi sig áyau jà-à hi ni.

¹³ Sái ku rag aku fig níng nài jír wann bi mà wai, nài jír-à hi dang rag, “Bitrus, á du nann zu, á zig bu káníng, á gib gban ma á zwam.”

¹⁴ Bitrus dang rag, “Shinn Lumí, n taba zwam fig bu-à bibai, kó bu shinn bàna, sáshinn mà zwam rà?”

¹⁵ Nài jír-à hi dinya jakàng ku n rag, “Bu-à Shidun sinn sig níng í bu òsàn, kada á sinn kàng bu-à hi rag í bu bibai bàna.”

¹⁶ Bu-à hi sa àdòning kàun sara, í wà big zig nann kàng yag rig jà-à hi mà wai.

¹⁷ Bitrus shi sig, mi ri kyab yir la-à ku la sig níng. I byar-à hi mpírká Kaniliyas swam yag sig níng, big bib dig ríghing lu Siman n sar sig á nu nkyun gbàdán-à ni.

¹⁸ Big bib rag, “Mpír-à big ri bar ku Siman Bitrus níng, ku tig sig kyínn áyág rà?”

¹⁹ Barà Bitrus ri kyab la-à ku la sig níng, í byar-à Awun Shidun dinya ku rag, “Bitrus, á myàng, mpír sara bi sig á byarwú ni mi ri yàn kyann wù.

²⁰ A dù, á tig wai yag jirà aning ma big yág zyun. A kyab jír bàna. I mì ò swam bi sig big í ni.”

²¹ A byar-à hi sái Bitrus dù, n wann yag á byar mpír káníng ni, n dinya káníng rag, “Mpír-à níng ri yàn kyann níng í mì. Bu-à zig bi sig níng í kai rà?”

²² Big rag, “I Kaniliyas àgbam áyau sojaká swam bi sig yi í nì. Ku í mpir òsàn, mpir-à ri wib Shìdun. Hár mpir Yahudawaká big bidim pár big ri yan ku. Wùn aswam Shìdun zyun bi á byarwá ni, n dinya ku rag, aku bar bi wù á luwá ni jirá aku fig jír bu-à wá dinya ku.”

²³ Big dang àdòning, sái Bitrus bar kà bi big á finn lu-à hi. Big na kyàr byar-à.

Byar-à kyàr ku ma káníng dù n yág zyun. Mpirká káhi áyau mpirká ri bàg Yesu á finn swann Jopa, bàg yag big tinn.

²⁴ Byar-à kyàr í wá big fòr yag mà Kaisariya, byar-à Kaniliyas ri shi kir ku. Kaniliyas bar kwonn righing yiwaiwá big mà jáuwá big, mi ri shi kir Bitrus.

²⁵ Barà Bitrus kà yag mà lu-à ni àdòning sái Kaniliyas bi binn kir wann á pyànnwá ni mi ri wib ku.

²⁶ Bitrus dinya ku rag, “A dù nann zu. Mì í Shìdun bàna. Mì í mpir àràg wù.”

²⁷ Bitrus dang jír ma Kaniliyas, big kà yag mà finn lu-à ni. Ku yag dig bir mpirká kwonn sig ninànn nímá.

²⁸ I byar-à Bitrus dinya big rag, “Ning yi hing, buyi yi mpir Yahudawaká, sànn fig wá ayi ká á lu mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ama Shìdun dinya sig mì rag, kada ñ dinya mpirká swaibá kim rag big fòr fig wá mà kwonn shinn ma big bàna.

²⁹ Wáníng í bu-à sa sai-à ning swam bi aswam á byarmí ni, ñ ngàng fig wá bí bi bàna. Tàma-à níng aning dinya mì bu-à sa ning bar bi sig mì níng.”

³⁰ A byar-à níng hi Kaniliyas dinya Bitrus n rag, “Kwonn ma wá janá-à níng, sa hing su sara, á sai-à ñ vig sig Shìdun á finn lumi ni, sai-à níng hi í àsháu sara wá àkamzau. I wá ñ myàng mpir zyun sar sig á pyànnmí ni, jáwá ri ngg tain tain nímá.

³¹ Ku dinya mì rag ‘Kaniliyas, Shìdun fig hing bu-à à vig sig ku níng, ku myàng hing vù bu yawú tinn.’

³² Ku dinya mì rag ñ swam mpirká abig yag mà finn swann Jopa á byar mpir zyun ni zinnwá í Siman Bitrus, zyun-à tig sig kyinn á lu Siman zyun-à ri sa samyib wau. Luwá shi yàr sig á nu zàpir.

³³ Gbìb fig tá bàna, ñ swam yag aswam mà byarwú ni. A ngàng fig bàna, à bi hing. Tàma-à níng, yi kwonn shi sig níng, yi ri zim ayi fig bu-à Shìdun dinya sig wù á dinya yi.”

Bitrus Dang Jir Yesu Kristi Mà Lu Kaniliyas

³⁴ A byar-à níng hi Bitrus dinya big rag, “Tàma-à níng ñ myàng hing barà Shìdun ri zim mpir zyun, mi ri ngàng fig mpir zyun bàna.

³⁵ Mpir-à ma ri shàr Shìdun n ma ri sa bu-à òsàn, Shìdun má zig ku, kó ku ma í swai mpir wá áni bidim pár.

³⁶ Ning yi hing bu-à sa sig á jànn Israila, barà Shìdun swam dinya big jir ájwár wá mà sa tag pikyinn á jir shinn Yesu Kristi, zyun-à í Shinn Lu kó ni bidim pár.

³⁷ Ning yi hing bu-à sa sig á jànn Israila, bu-à hi sa jag sig á jànn Galili sai-à Yohanna dang kinn rig jír wá á shinn batisma.

³⁸ Ning fig hing tai Yesu mpir-à á Nazarat barà Shìdun wir ká ya sig ku Awunwá kwonn mà gbmwá. Ku kyann kyann, mi ri sa swàm òsàn, mi ri dàb gbm mpirká ká shi sig á vù Shaitan ta wau bibaiká, jir kai bàna Shìdun shi sig big ku.

³⁹ Yi yann sukawá big yi myàng hing buká ku sa sig bidim pár mà jànn Yahudawaká ni hár big wá á finn swann Urushalima. Yi myàng hing barà big zig ku, n dab bàg gbm rig ku á bín n gban rig ku.

⁴⁰ Ku na su pyàná àmir-à ni, í wá àyunn-à wá wa sara Shìdun bi gbar dù kàng rig ku mà àmir-à ni. Sai-à ku dù nann zu mà àmir-à ni níng, Shìdun sinn ku aku tàg shinnwá á byar mpirká ni.

⁴¹ Ku zu bi fig á pyànn mpirká ni bidim pár bàna. Ama ku zu bi sig á pyànní ni, yi mpirká Shìdun shig zu sig níng. Yi ká, zyun-à yi ji n wa ma ku, sai-à ku dù nann zu kàng mà àmir-à ni.

⁴² Ku dinya yi rag ayi tàg mpirká jír wá mà ayi dinya mpirká rag, Yesu í zyun-à Shìdun sinn sig ku àsàin-à mà wá kwonn mpirká shi sig ma yonki ma ká wu righing níng.

⁴³ Ku í zyun-à mpirká rii dang kyann jir Shìdun dang sig jír á shinnwá ni n rag mpirká ma bir hing pikyinn á byarwá ni, Shìdun má yafa ya rig big bu pyir-à big sa sig níng á jir zinnwá ni.”

Awun Shìdun Kà á Kyinn Kaniliyas Ma Mpirká Ku Ma Káníng Shi Sig í Zyun

⁴⁴ Barà Bitrus ri dang jír wá àdòning, sái Awun Shìdun wann bi á shinn mpirká ri fig jír wá níng ni bidim pár.

⁴⁵ Mpirká nu bi sig Bitrus mà Jopa níng, big myàng hár big sa mamaki. Mpir káníng hi big í mpir Yahudawaká. Big rag, “Asái, Shìdun ya sig mpirká swai kim kim Awunwá tinn.”

⁴⁶ Big fig káníng ri dang nu jír àpyú mi ri yan Shìdun áni.

⁴⁷ Sái Bitrus dang rag, “Mpir káníng dig righing Awun Shìdun àràg barà yi mpir Yahudawaká dig sig níng, mpir-à mà kan dim sar big dir batisma wau í ni rà?”

⁴⁸ A byar-à hi ku rag, abig wau káníng dir batisma á zinn Yesu Kristi. I wà mpirká níng rag a Bitrus shi kù ma big su pyàná.

11

Bitrus Dinya Mpirká Ri Bàg Yesu Mà Urushalima Tai Bu-à Sa Sig Níng

¹ Mpirká ri bàg Yesu mà jànn Yahudiya ma yann aswamkà bu Yesu fig rag, mpirká ká í Yahudawaká bàna níng, big zig righing jir Shidun.

² Barà Bitrus yag mà finn swann Urushalima, mpirká ri ya ku laifi. Mpir káníng ri dang rag, wà mpir-à ma í Yahudawa bàna ma ri zim aku bàg Shidun, sái abig kyag ku jur.

³ I byar-à big bib Bitrus rag bu-à sa ku yag kyinn á byar mpirká zyun-à í mpir Yahudawaká bàna n ji kwonn buju ma káníng, í kai sá nì rà?

⁴ I byar-à Bitrus dinya big jir bu-à sa jag sig ku, ku dinya byann big kó kai bidim pár.

⁵ Ku rag, "Sai-à n shi sig á finn swann Jopa, mi ri vig Shidun, sái n la la n myàng já zyun yiya ní má big pànn sig sungwá yina, wann bi n bi tig á pyànnmí ni.

⁶ Sái n rag n myàng níng, n myàng wiká shi sig áni kim kim, wí awúnn, ma bu apyagká, ma ayinnbu, ma buká ri ngang kyann á jinn ní bidim pár.

⁷ I byar-à n fig nài jir wann bi mà wai, mi ri bar mi rag, 'Bitrus, á dù nann zu, á zig á gib gban, á zwam.'

⁸ Mi í zim-à n rag, 'Shinn Lumí, n taba zwam fig bu-à bibai, kó bu shinn bàna. Sásáshinn má zwam rà?'

⁹ I byar-à n fig jakàng nài jir wà wa pyàná ri dinya mi rag, Bu-à Shidun sinn kàng sig í bu nsàn kada n dang rag í bu bibai bàna.

¹⁰ Bu-à hi sa àdòning hár kàun sara, í wà big zig nann kàng yag rig mà wai.

¹¹ A byar-à hi mpir sara sar sig á nu nkyun-à ni. Big swam bi sig big mà Kaisariya abig bi bar mi.

¹² I byar-à Awun Shidun dinya mi rag, n yag kwonn ma mpir káníng, n kyab jir bàna. I wà n dù, mi yag-à. Mpir sùnnjin káníng nu yag mi mà Kaisariya. Yi yag ká á lu Kaniliyas.

¹³ Kaniliyas dinya yi rag, wùn aswam Shidun mà wai bi á byarwá ni n dinya ku rag, aku swam yag aswam mà Jopa abig bar bi mi,

¹⁴ ma àjirà n yag dinya ku jir zyun-à ku ma mpirká á luwá ni bidim pár bá wim zu áni.

¹⁵ Barà n kà mi ri dinya big jir àdòning, sái Awun Shidun wann bi á byar mpir

káníng ni, àràg barà ku ri wann bi sig á byaryí ni wàri níng.

¹⁶ I byar-à n kyab pànn bu-à Yesu ri dinya sig yi rag, 'Yohanna wau sig mpirká dir batisma ma zàpir, ama batisma mà mà pyànn níng, Shidun má wau ning ma Awunwá'.

¹⁷ Barà Shidun ya sig mpirká mà lu Kaniliyas Awunwá àràg barà ku ya sig yi á sai-à yi bir pikyinn á byar Yesu níng, sásáshinn má kan dim swàm Shidun, má rag big fòr fig wà Shidun má zig big bàna rà?"

¹⁸ Barà mpirká fig àdòning, big sa fig rag yipyàr bàna, big swam yan Shidun, big rag, "Asái Shidun ri zim mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, abig dà fim bu pyirbá jirà abig wim zu tinn."

Big Zig Yag Jir Yesu Mà Antakiya

¹⁹ Sai-à big gban Istifanus níng, mpirká ri bàg Yesu big shàr yam gáb fim righing á jir shinn shwin-à mpirká ri ya big níng. Kádà yag mà jànn Finikiya, kádà yag mà jànn Kubrus, kádà yag mà jànn Antakiya. Byarká big yag sig níng, big dinya fig mpir àtaiká jir Yesu bàna, sái iri mpir Yahudawaká.

²⁰ Ama mpirká ká ri bàg Yesu, ká bi sig mà jànn Kubrus ma Kurane, big yag mà Antakiya, mi ri dinya mpir àtaiká jir àjwár áshinn Yesu.

²¹ Gbam Shinn Luyí shi sig á shinnbá ni. Mpirká ninànn ní má bir pikyinn á byar Yesu ni, mi ri wib ku.

²² Tai bu-à sa sig á jànn Antakiya níng yag ká á sung mpirká ri bàg Yesu mà Urushalima. I byar-à big swam yag Barnabas a wàning yag mà Antakiya.

²³ Barà Barnabas yag fòr màhàn àdòning, ku yag myàng barà Shidun sinn sig àsánwá áshinn mpirká ni. Barà ku myàng àdòning, ku fig àjwár á pikyinnwá ni wàni. Ku dang gban big kyinn rag, abig bàg Shinn Luyí Yesu mà kyinn nzyun.

²⁴ Barnabas í mpir-à shi sig big pikyinn sisàn á pyànn Shidun. Awun Shidun mònn sig á kyinnwá ni, ku ri bir kyann pikyinn á byar Shidun wàni. Mpirká ninànn ní má ri bàg swàb ká Yesu á jir shinnwá ni.

²⁵ I byar-à Barnabas yag mà finn swann Tarsus jirà aku yàn Shawulu màhàn.

²⁶ Barà ku dig wàning àdòning, ku zig yag wàning mà Antakiya. Big shi màhàn jì zyun, mi ri tåg mpirká ri bàg Yesu jir Shidun. Mà Antakiya í byar-à big bar jag mpirká ri bàg Yesu zinn Krista.

²⁷ A sai-à hi ni mpirká káhi mà Urushalima bi á Antakiya. Big í mpirká ri dang kyann jir Shidun.

²⁸ Mpir zyun áyaubá ni zinnwá í Agabas. Ku sar dù nann zu áyau mpirká ni, mi ri dinya big jir ma gban Awun Shidun rag,

suká ri bi níng, amor má gban wàni á jànn-à ni bidim pár. Amor-à hi bi gban hing á sai-à Kalau diyas na sig kùrwá.

²⁹ Sái mpírká ri bàg Yesu mà Antakiya níng kwonn bàì jirà abig sa shang mpírká ri bàg Yesu mà jànn Yahudiya. Kó ni zig bi bu-à gbanwá fòr sig.

³⁰ Big zig bàiká big kwonn sig níng n ya á vù Barnabas ma Shawulu a káníng zig yag kwonn ma kàhi mà byar àgbamká áyau mpírká ri bàg Yesu mà Urushalima.

12

Kùr Pànn Sir Bitrus

¹ Asai-à níng hi mpírká káhi áyau mpírká ri bàg Yesu níng, big wa shwín á vù kùr Hirudus ni.

² Ku du kà mpírká big pànn Yakubu wunzá Yohanna, n kyag gban rig wàníng ma kafai.

³ Barà ku myàng Yahudawaká ri fig àjwárwá á dò jir bu-à ku sa sig níng ni, í wà ku pànn Bitrus tinn. Ku pànn wàníng áyau suká big ri ji brodi zyun-à bàna big yisti.

⁴ Barà ku pànn wàníng n du kà á tonn fi-à ni, ku ya kà wàníng á vù sojaká ri sar gadi. Big shi sig mpír yina yina, hár kyau yina tinn. Ku sinn káníng jirà a káníng sar myàng kwonn ma Bitrus í zyun, jirà sai-à ba ji wam zu ríghing buju àyúnn Pim Wam Zu, bá zig bi Bitrus á pyànn mpírká ni jirà abig wà ku kwonn.

⁵ I byar-à big fim Bitrus mà tonn fi-à ni, mpírká ri bàg Yesu big ri vig Shidun á jir shinnwá ni, jirà a Shidun zig zu ku.

Shidun Pinn Zu Bitrus Mà Tonn Fi-à Ni

⁶ A fi-à ni Hirudus ri kyab rag wà byar-à ma kyàr hing, bá zig zu bi Bitrus jirà abig wà ku kwonn. Bitrus na kà sig áyau soja pyàná, ku na jànn kwonn sig ma kan àsháu-à big wir kà sig ku á vù-à ni. Asar gadiká káhi sar dim sig á nu nkyun-à ni.

⁷ I byar-à hi wùn aswam Shidun mà wai kà yag mà tonn-à ni, finn tonn-à í yar rig-à gbauu. Wùn aswam Shidun pànn Bitrus á fir vù-à ni n dab finn zir wàníng. Bitrus fim finn zir. Wùn aswam Shidun dinya ku rag, aku dù nann zu kíni. Sái Bitrus dù. A byar-à níng hi kan àsháu-à big wir kà sig ku á vù-à ni níng, í wan zu rig-à.

⁸ Wùn aswam Shidun rag, aku zir gban byàntíwá ma aku pag kà tabar. Bitrus zir gban byàntíwá, n pag kà tabarwá. Wùn aswam Shidun rag, “A bir mayafíwú, ma á bàg bi mi.”

⁹ Bitrus í mayafíwá í bir-à, mì wàníng í bàg yag-à. Barà ku kan bàg yag wàníng níng, ku wà sig rag ku ri la la. Ku yi fig wà bu-à hi í àjai bàna.

¹⁰ Big dù, n wam zu rig mpírká sar sig gadi-à níng, n wam zu yag kàng mà byar gadi-à wà wa pyàná. Big bi fòr á byar nu nkyun-à byar-à bá zu mà kà á finn swann-à ni. Agir nu nkyun-à níng hi big sa sig big àsháu. Barà big fòr yag àdóníng àgir nu nkyun-à hi í pù fim rig-à ma shinnwá. Big zu yag mà myann, n yag bànn fù zu rig mà gbìb-à ni, mi ri yag. I byar-à wùn aswam Shidun-à níng dà fim rig Bitrus màhàn.

¹¹ I byar-à Bitrus dang rag, “Asái, ò yì rag hing wà bu-à sa sig mì níng í àjai. Shidun swam bi wùn aswamwá, n zig zu ríghing mì áyau shwín-à Hirudus ya sig mì níng. Bu-à mpír Yahudawaká ri zìm abig sa mì níng, Shidun zig zu ríghing mì áyau-à ni.”

¹² Barà ku yi rag bu-à sa sig ku níng, í byar-à ku dù n yag mà lu Maryamu na Yohanna Markus, n yag dig mpírká kwonn shi sig màhàn, big ri vig Shidun á shinnwá ni.

¹³ Ku yag kwìb nu nkyun-à kwìb kwìb. Sái wùn uwà zyun dù bì. Zìnn wùn uwà-à níng hi í Roda. Ku bi aku pù nu nkyun-à.

¹⁴ Sai ku rag aku fig nài jír-à, í nài jir Bitrus. Ku shàr kàng yag mà finn lu-à ni ma àjwárá á pikyinnwá ni. Ku pù fig nu nkyun-à bàna, n yag dinya mpírká rag “I Bitrus!”

¹⁵ Big rag, Kai! Kwá shàr òsàng rà? Ama ku rag, “Àjai í Bitrus.” Sái big rag, “I ku bàna, adínwá bi sig ni.”

¹⁶ Barà Bitrus shi sig, mì ri kwìb nu nkyun-à, big bi pù fim ya ku. Barà big myàng ku àdóníng big sa mamaki.

¹⁷ I byar-à ku kà yag, n sa nann zu big vù rag, abig shi akim. Ku kan dinya big barà Shidun zig zu sig ku àni mà tonn fi-à ni. I wà ku dinya káníng rag, a káníng dinya Yakubu ma mpírká ri bàg Yesu bidim pár bu-à sa sig níng. Barà ku dang kinn jirwá àdóníng, ku dù mà byar-à hi, n yag rig byar zyun.

¹⁸ Byar-à bi kyàr. Mpírká ri sa gadi á tonn fi-à ni níng, myàng fig Bitrus bàna. Pikyinnbá gib, jir kai bàna big yi fig byar-à ku dù, n yag sig bàna.

¹⁹ A byar-à hi kùr Hirudus rag abig yàn kyann ku. Big dig fig ku bàna. Sái big bi pànn àsàinká ri sa gadiwá níng. Hirudus bíb big jir, í wà n dang rag abig gban rig big.

Daka á byar-à hi Hirudus dù mà jànn Yahudiya, n yag mà Kaisariya. Ku shi màhàn su títi nímá.

Barà Hirudus Wu Kiwá

²⁰ Hirudus ri dù kyinn ma mpírká á jànn Taya ma Sidon. I byar-à mpír káníng kwonn shinn n yag mà byar Hirudus. Big yag jag má á byar àgbam swàm áyau luwá ni, àgbam-à hi zinnwá í Bilastus. A byar

Bilastus ni, big òg gbìb-à yág mà byar Hirudus ni, n dang jír barà bá jùn kwonn kàng ma ku, jir kai bàna big ri òg kyann buju á jànnwá ni.

²¹ Ayúnn zyun ku wír kà sig já kùrwá, n shi sig, mì ri dang jír ma mpírká bi sig á byarwá ni.

²² Sai mpírká ri dàì swam ku. Big rag, “Kai! Wàníng í mpír ri dang fig ni jír-à níng bàna, í Shìdun ri dǎng nì.”

²³ A byar-à hi wùn aswam Shìdun mà wai dab ta wann Hirudus á jinn ni, jir kai bàna Hirudus wib fig Shìdun bàna. Afírká zwam gban rig ku.

²⁴ I byar-à hi jir Shìdun swàb kà yag rag mà pyànn á byar mpírká nínànn nímá.

²⁵ Barnabas ma Shawulu sa kinn rig swàmbá zyun-à mpírká á Antakiya ri zìm abig sa mà Urushalima, í wà big kàng bi á Antakiya. Big bi kwonn ma Yohanna Markus.

13

Big Shig Zu Barnabas Ma Shawulu Jir Swàm

¹ Ayau mpírká ri bàg Yesu mà Antakiya, mpírká káhi ri dang kyann jir Shìdun, káhi ri tàg mpírká jir Shìdun. Mpír káníng í Barnabas ma Simiyan (zyun-à big ri bar ku mpír pìpír), ma Lukiyas (mpír-à mà Kurane) ma Shawulu ma Manayin, zyun-à ku ma kùr Hirudus wài gban nann zu sig í zyun.

² Barà big ri wib Shìdun, mì ri sinn nu, í byar-à Awun Shìdun dinya big rag, “Aníng fim ya mì Barnabas ma Shawulu, jirà abig sa swàm-à ò ya sig big níng.”

³ A byar-à níng hi, big sinn nu, n vig Shìdun, n tib wann káníng wù á shinn-à ni. I byar-à big swam yag big.

Big Yag Mà Kubrus

⁴ Barà Awun Shìdun swam yag Barnabas ma Shawulu àdòníng, í byar-à big dù n yag mà Salukiya. Big yag kà á kòr zyun ní, n zu yag rig mà swàin Kubrus.

⁵ Big yag fòr mà finn swann Salamis, á swàin Kubrus, mì ri dinya mpírká jir Shìdun á tonn bir kwonn bu Yahudawaká ni. Yohanna Markus shi sig ma big mì ri sa shang big swàm.

⁶ Big kyann kyann á swàin Kubrus, n yag fòr mà Bafas, mà mìr swàin-à ni mà tàì. Mà byar-à níng hi, big òg kwonn ma mpír zyun màhàn zinnwá í Bar-Yashuwa. Kù í mpír subu, kù í mpír Yahudawaká. Kù gim òsàng rag kù í mpír-à ri dang kyann jir Shìdun.

⁷ Kù í jàù gwamna Sarjiyas Bulus, gwamna-à níng hi yì sig bu wàni. Gwamna-à hi bar bi Barnabas ma Shawulu jirà aku fig jir Shìdun á nu káníng ni.

⁸ Jàù gwamna-à níng hi kù í mpír subu, kù ri sa yipyàrà mà jír-bá. A nu jir Helena big ri bar ku zinnwá Alimas. Kù ri zìm aku kan òm gwamna a wàníng zìm jir káníng bàna.

⁹ I byar-à Shawulu zyun-à big ri bar ku Bulus níng, Awun Shìdun kà á pikyinnwá ni, kù myàng byann wàníng myàng byann byann,

¹⁰ n dinya wàníng rag, “Wù wùn Shaitan, wù í mpír-à mònn sig ma bu-à bibai, wù í mpír-à ri ngàng bu-à sisàn. Wù ri kar ngang jirà á sinn kàng jir Shìdun àràg í jir òsàng.

¹¹ Shìdun mà tib wann vùwá á shinnwú ni tàma tàma-à níng, wá myàng kyàr fig rag byar bàna, hár sai àyúnn zyun.”

A byar-à níng hi, zuwá í wan kinn rig-à kùun. Kù myàng kyàr fig rag bàna. Kù ri ka kyann vùwá, mì ri yàn mpír-à mà gbar ku.

¹² Barà gwamna-à hi myàng àdòníng, kù bir pikyinn á jir Yesu ni. Kù sa mamaki mà jír-à big tàg sig á shinn Yesu ni.

Big Yag Mà Finn Swann Antakiya á Jànn Bisiidiya

¹³ Bulus mà jàù kyonnwá big dù á finn swann Bafas, n kà á kòr zàpír, n yag mà finn swann Barga, á jànn Pamfiliya. I byar-à Yohanna Markus dù dà fim rig big, n kàng yag rig mà Urushalima.

¹⁴ A byar-à níng hi, Bulus mà Barnabas dù màhàn, n yag mà Antakiya, í finn swann zyun á jànn Bisiidiya. Ayúnn Asabar big yag kà mà tonn bir kwonn bu Yahudawaká ni, n shi wann màhàn.

¹⁵ Barà àgbamká jangga kinn rig doka Musa, mà bu-à mpírká rii dang kyann jir Shìdun ba sig, í byar-à big bar Bulus rag, “Níng wunzáyí big, wà na shi sig mà jír zyun-à mà gbar gban mpírká pikyinn, aning bi dang.”

¹⁶ I byar-à Bulus sar dù nann zu á wai, n dang jír-wá rag:

“To, níng mpír Israilaká mà mpírká kim kim ká ri wib Shìdun níng, aning gang sung mà aning fig jír-mí.

¹⁷ Shìdun bu mpír Israilaká ri shig zu sig yàkúyí big, jirà ayi shi mpírká buwá. Sai-à big ri shi kyinn á jànn Masar, kù sa big big mà jwàr wàni. Barà big mà jwàr àdòníng, sai kù bi zìg zu yag rig big á jànn Masar ni mà gbamwá kù shi sig mà káhi.

¹⁸ Big ri kyann kyann àyau awúnn-à ni hár ji òpíyàna. Shìdun ri sa muyar mà big.

¹⁹ Shìdun bi gban rig kyau mpír sùmpyànn, ká shi sig á jànn Kanana, n bi ya rig yàkúyí jànn-à hi.

²⁰ Big shi á jànn Kanana ji dari yina big òpíyàna àgban dwib.

“I byar-à Shìdun bi sinn àgbamká zyun-à má gib jír, hár sai-à Samaïla zyun-à í mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun níng, bi shì àgbambá.

²¹ Big vig Shìdun rag a Shìdun wìr ya big kùr. Shìdun bi wìr ya big Shawulu wùn Kish yiwai Banjamin. Ku na sig kùrwá hár ji dipyàna.

²² I wà Shìdun gbar tig wann rìg ku, n bi sinn pyann kàng Dawuda, wà zyun-à Shìdun dang sig jír á shinnwá ni rag, ‘Dawuda wùn Yassa í swai mpìr-à mì ri zìm, jir kai bàna kwá wib jírmi.’

²³ Mpìr apínn-à Shìdun tìr bi ya sig yi mpìr Israïlaká níng, í Yesu ku zig zu sig áyau yiwai Dawuda ni àràg barà ku dang sig.

²⁴ Sai-à Yesu bi fig ma bàna níng, Yohanna rì dinya mpìr Israïlaká rag abig fim bu pyir sa, ma abig wau rìg òr batisma.

²⁵ Barà ku nyàan swàmwá sa kinn àdòning, sái ku bib mpìrká rag, ‘Ning ri kyab rag mì í mpìr-à Shìdun rag kwá swam bi níng rà? Mì í ku bàna. Mpìr-à hi bi fig ma bàna, kwá bi á simmí ni. Mpìr-à hi, ò for fig wá má wan zu tabarwá bàna.’ ”

²⁶ Bulus rag, “Ning wunzámì big, yiwai Ibrahim ma swai mpìrká kim kim ká ri bàg Shìdun, jír-à má pinn zu mpìr wà Shìdun tìr bi sig níng, ku tìr bi sig á dò shinnýi ni.

²⁷ Mpìrká mà Urushalima ma àgbamká bigbá yi byann fig ku bàna. Ayúnn Asabar big ri jangga kyann bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig á shinnwá ni, ama big yi byann fig bàna. Big bi gban rìg ku àràg barà káníng ba sig.

²⁸ Mpìr káníng pànn fig Yesu ma laifi bàna, ama big vig Bilatus rag a wàning dang rag abig gban rìg Yesu.

²⁹ Barà big gban rìg ku àdòning, big zig tig wann ku á bín-à ni, n jì kà ku á shar-à ni. Bu-à big sa sig níng, í bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig á shinnwá ni.

³⁰ Shìdun gbar dù nann zu kàng rìghing ku ma yonki.

³¹ Ku shì suwá ninànn nímá, mì ri tàg shinnwá á byar mpìrká rì kyann sig ma ku daka á jànn Galili, n nu yag sig ku mà Urushalima. Tàma-à níng big í àsàinká rì dinya mpìrká bu-à big myàng sig.

³² To, wàning í bu-à sa yi rì dinya ning jir àjwár-à níng, jir kai bàna bu-à Shìdun rì gib ya sig yàkúyì big nu níng, yi yann adaká bigbá yi myàng hing.

³³ Barà ku gbar dù nann zu Yesu mà amir-à ni big yonki. Bu-à Shìdun sa sig níng, í bu-à big rì ba sig áyau tarkada Zabura sura pyàna n rag,

‘A shì ni í wùnmí, janá-à níng ò kàng rìghing tawú.’

³⁴ Barà Shìdun gbar dù kàng ku ma yonkiwá n rag kwá wu fig kì bàna níng, big ba sig á jir Shìdun ni n rag,

‘Bu-à ò dinya sig Dawuda rag má sa níng, í bu-à má sa ya wù.

Má sa ya wù bu nsàn nímá.’

³⁵ Ayau tarkada Zabura byar zyun big ba sig rag,

‘Shìdun má fim fig òr wùn suká kyikyàrwá a wàning swàr bai mà amir-à ni bàna.’

³⁶ Barà Dawuda sa kinn rìg bu-à Shìdun rì zìm aku sa níng, ku í wu rìg-à. Big jì kwonn ku ma yàkúwá big, òrwá í swàr bai rìg-à.

³⁷ Ama mpìr zyun-à Shìdun gbar dù kàng sig mà amir-à ni níng, òrwá swàr fig bàna.

³⁸ Wunzámì big, á jir shinn Yesu ni Shìdun má yafa ya ning bu pyirná.

³⁹ A dò jir shinnwá ni mpìr-à ma bir hing pikyinnwá kwá wim zu áyau bu pyirwá ni. Doka Musa má pinn zu sar fig mpìr bàna.

⁴⁰ Barà níng shì sig ma gbib-à ná wim zu áni níng, aning bir pikyinn áni, kada aning ngàng bàna. Kada bu-à big ba sig á tarkada Shìdun ni níng, aku sa ning bàna. Big ba sig rag,

⁴¹ ‘Ning mpìrká rì ngàng bu-à Shìdun dinya sig ning níng,

ná myàng bu mamaki, hár ná wu kinn rìg. Má sa bu zyun, ama ná bir fig pikyinn áni bàna,

kó wà ba dinya byann hing ning má, ná ngàng.’ ”

⁴² Barà Shawulu ma Barnabas dang kinn rìghing jìrbá má zu á tonn bir kwonn-à ni àdòning, sái mpìrká vig big rag, abig bi dang jakàng jír àyúnn Asabar zyun-à rì bi bó.

⁴³ Barà bir mpìrká rì zu á tonn bir kwonn-à ni àdòning, mpìr Yahudawaká ninànn nímá ma mpìrká swai kim kim ká rì kà kwonn ma big á tonn bir kwonn-à ni, big bàg yag Bulus ma Barnabas. I byar-à káníng dang gban big pikyinn n rag abig shì áyau àsàn-à Shìdun sa ya sig big.

⁴⁴ Asabar zyun-à ásim níng, mpìrká á finn swann-à ni ninànn nímá, big bi jirá abig fig jir Shìdun.

⁴⁵ Ama barà Yahudawaká myàng mpìrká kwonn bi sig ninànn nímá mì ri fig jir Bulus, sái big sa ku akyib. Big rì sa yipyàr ma bu-à ku rì dang níng, mì ri swau ku.

⁴⁶ I byar-à Bulus ma Barnabas wim kyinn n dinya big n rag, “To, ning mpìr Yahudawaká níng, shì ya sig yì àràg í tonn ayi nim zig bi jag jir Shìdun á byarná ni, ama ning ngàng jír-à hi. Ning zìm fig wà aning òg yonki kinn kinn bàna. To, yá fim níng, yá zig yag jír-à hi á byar mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna.

⁴⁷ Wàning í barà Shidun dinya sig yi áni rag,
'N sinn sig wù á shi àràg í bu-à má yar ya
mpirká á dunyaru bidim pár
barà bá wim zu áni.' "

⁴⁸ Barà mpirká ká í Yahudawaká bàna big fig barà Bulus dang àdòning, big fig àjwár n swam yan jir Shinn Luyí. Mpirká ká Shidun shig zu sig big jirà abig dig yonki kinn kinn níng, big bir pikyinn á jír-à hi ni.

⁴⁹ To, jir Shinn Luyí ning shan gban righing finn jànn-à màhàn bidim pár.

⁵⁰ Sái Yahudawaká bi kar zing uwáká ká ri wib Shidun big í àgbam, kwonn ma wunù àgbamká á finn swann-à ni, jirà abig kan zu Bulus ma Barnabas. Big sa káníng akymb n kan zu rig káníng á finn jànn-à ni.

⁵¹ I byar-à yann aswam káníng dab pig kyár rig avír á barbá ni jirà abig tàg rag, mpir káníng sa sig big bu-à sànn fig bàna. Sái big yag mà finn swann Ikoniya.

⁵² Mpirká ri bàg Yesu fig àjwár wàni, Awun Shidun ká mònn sig á pikyinnbá ni.

14

Bulus Ma Barnabas Yag Mà Ikoniya

¹ To. A finn swann Ikoniya, í byar-à Bulus ma Barnabas yag ká á tonn bir kwonn bu Yahudawaká ni àràg barà big ri sa kyann. Big dinya mpirká jir Yesu. Hár Yahudawaká ma mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna nìnnàn nímá bir pikyinn á jír-à hi ni.

² Ama Yahudawaká ká bir fig pikyinn á jir Yesu ni bàna níng, yag dig mpirká ká í Yahudawaká bàna, mi ri gbar dù káníng kyinn jirà a káníng bai dir ma mpirká ri bàg Yesu.

³ Sái Bulus ma Barnabas big shi rig á finn swann-à ni, hár big shi nonn màhàn. Big ri dang jir Yesu kwonn ma àsànwá, zinn bàna. Big ri sa swàm bu mamaki kim kim ma gbam-à Shidun ya sig big. Barà káníng myàng bu mamakiká big ri sa níng, káníng bir pikyinn á jír-à ni.

⁴ Mpirká á finn swann-à ni kyáb gáfinn righing kyaun pyàna. Kádà ri bàg jir Yahudawaká, kádà ri bàg jir Bulus ma Barnabas.

⁵ Mpirká swaibá kim kim kwonn ma Yahudawaká, ma àgbambá big bi, big ri zim abig ya Bulus ma Barnabas shwin, ma abig ta gban káníng ma abàn.

⁶ Barà Bulus ma Barnabas fig tai jír-à hi àdòning, í byar-à big shàr zu rig á finn swann-à ni, n yag rig àgunn jànn Likoniya. I byar-à big ká á finn swann Litra ma finn swann Darba ma kauyeká shi kàng kwib sig áni níng.

⁷ Big ri dinya kyann mpirká jir àjwár á shinn Yesu ní màhàn.

Big Dàb Gbam Mpir Zyun á Litra

⁸ A finn swann Litra mpir zyun shi sig áni, barwá bàna ma gbam. I barà big má sig ku, ku taba kyann fig kyonn bàna.

⁹ Ayúnn-à Bulus big bi ká á finn swann-à hi ni, wunù-à níng ri shi mi ri fig jír-à. Barà Bulus myàng ku, ku shi sig má pikyinn barà kwá dang rag a Shidun dàb gbam ku,

¹⁰ I byar-à Bulus dinya ku ma gbam n rag, "A dù nann zu á wai." Ku bi pìm dù nann zu mi ri kyann kyonn.

¹¹ Barà bir mpirká myàng àdòning, big dang á nu jir Likoniya ni n rag, "Kai! I bu sinn ká sig ni á dir mpir káníng ni, n wann bi sig ni áyág."

¹² I byar-à big bar Barnabas rag Zafas, í zinn bu sinn zyun. Bulus bó, jirà ku í àsàin-à ri dang jir níng, big bar ku Hamis, í zinn bu sinn zyun tinn.

¹³ Lu byar-à big ri wib Zafas shi sig á nu nkyun finn swann-à mà myann. Sái àgbam bu sinn-à níng hi zig yann nai ma awu bín, n rag bá wib káníng áni.

¹⁴ Barà Bulus ma Barnabas myàng bu-à mpir káníng ri zim abig sa níng, sái big gbar ka jàbá n shàr ká yag áyau bir mpirká ni, n dinya mpirká rag,

¹⁵ "Bu-à sa ning sinn kàng sig yi àràg yi í Shidun níng, í kai sá ni rà? Yi í mpir jíkwin àràg níng. Yi bi sig áyág jirà ayi dinya ning jir àjwár á shinn Yesu ni, jirà aning fim bu sinnká ning ri wib níng, wà fòr fig bu zyun bàna, ma aning vim bir kàng bi á byar Shidun àsàin yonki, zyun-à mànn sig waisháu-à ma dunyaru ma zàpir ma buká shi sig áni bidim pár.

¹⁶ Sai-à ri níng, Shidun ri fim sig kó ni aku sa bu-à kyinnwá ma ri zim bidim pár.

¹⁷ Ama Shidun ri tiya kyann ning pikyinn-à sisàn, mi ri sa ya ning swàm barà ná yi ku shi sig áni. Ku ri ya ning shyù, ku ri ya ning buju, ku ri sa byann ya ning buká ning ri tàg á da-à ni. Ku ri sa jwar pikyinn ná."

¹⁸ Kó barà big dinya mpir káníng jír-à níng, ama big sa dakyar í wà n kan dim bir mpir káníng rag a káníng wib big bàna.

¹⁹ I byar-à mpir Yahudawaká káhi mà Antakiya ma Ikoniya big bi, n gbar dù kyinn mpirká á shinn Bulus. Hár mpirká ta ku ma abàn ta ta, í wà n gbar swann yag rig ku mà kur lu-à ni. Big ri kyab rag ku wu righing.

²⁰ Sái mpirká ká ri bàg Yesu sar kàng kwib sig ku áni, mi ri myàng ku, í byar-à ku dù nann zu, n kàng yag mà finn swann-à ni. Ku ma Barnabas bi na byar kyár, í wà big dù n yag mà finn swann Darba.

Big Kàng Bi á Finn Swann Antakiya

²¹ Big ri dinya mpìrká jir àjwár á shinn Yesu ni á finn swann Darba. Mpìrká nìnànn nímá bir pikyinn á byar Yesu. A byar-à hi big dù n kàng yag mà Listra, hár n yag mà Ikoniya big Antakiya á jànn Bisidiya,

²² mi ri dang gbam mpìrká ri bàg Yesu kyinn, abig sar gbam á pikyinn birbá ni. Big dinya káníng rag, “Sai wà ya wa hing shwin nìnànn nímá í wà yá kà lu Shìdun íni.”

²³ Byar-à mpìrká ri bàg Yesu bidim pàr ri shi kwonn, big shig zu ya káníng àgbamkà. Big vig Shìdun á shinn káníng ni, n sinn nu n ya kà káníng á vù Shìdun ni barà káníng bir sig pikyinn á byar wáníng ni níng.

²⁴ Bulus ma Barnabas kyann kàng kwib rig jànn Bisidiya, hár n fòr yag mà jànn Pamfliya.

²⁵ Big dinya mpìrká mà finn swann Barga jir Yesu. I wà big dù n yag mà finn swann Ataliya.

²⁶ I byar-à big kà á kòr zàpìr n kàng yag mà finn swann Antakiya mà byar àsàinká swam bi sig big níng, ká ri vig sig Shìdun á shinnbá ni, barà Shìdun má myàng kwonn ma big áyau swàmbá zyun-à big sa vinn sig tàma-à níng.

²⁷ Barà big yag fòr mà Antakiya, big bar kwonn mpìrká ri kwonn shinn mi ri bàg Yesu n dinya káníng jir bu-à Shìdun sa ya sig big áyau swàmbá ni, barà Shìdun pù ya mpìrká ká í Yahudawaká bàna pyù barà káníng bir pikyinn á jir Yesu.

²⁸ Big shi nonn màhàn ma mpìrká ri bàg Yesu.

15

Mpìrká Kwonn Shinn Mà Urushalima

¹ Mpìrká káhi mà Yahudiya bi á Antakiya, mi ri tàg mpìrká ri bàg Yesu rag, “Wà na kyag fig jur bàna, àràg barà doka Musa dang sig níng, nà wim zu fig bàna.”

² Barà Bulus ma Barnabas fig àdòning, sái big bi sa yipyàr rag í nímá bàna. I byar-à mpìrká ri bàg Yesu rag, a Bulus ma Barnabas kwonn ma mpìrká káhi áyaubá ni abig yag mà Urushalima abig yag dang jir ma yann aswamkà bu Yesu, kwonn ma àgbamkà abig wà byann jir-à hi.

³ I byar-à mpìrká ri bàg Yesu swam yag big. Barà big ri yag mà Urushalima big wam zu á jànn Finikiya mà jànn Samariya. Sái big dinya mpìrká á jànn káníng ni barà mpìrká swai kim kim vim bìr bì á byar Shìdun. Hár mpìrká ri fig àjwár á dò shinnwá ni.

⁴ Barà big fòr yag mà Urushalima àdòning, mpìrká ri bàg Yesu ma yann aswamkà màhàn, ma àgbamkà shà big

shà shà. I wà big dinya káníng barà Shìdun sa sig swàmwá á byar mpìrká big ri dinya sig káníng jir Yesu.

⁵ Sái mpìr Farisawaká ká ri bàg Yesu, big sar dù nann zu n dang rag, “Mpìrká swaibá kim kim ká ri bàg Yesu, shi sig àràg í tonn abig kyag jurbá, ma abig wib doka Musa.”

⁶ I byar-à àgbamkà ma yann aswamkà kwonn í byar ñzyun jir à abig wà jir-à hi.

⁷ Barà big ri wà jir àdòning, sái Bitrus dù nann zu n dang rag, “To, ning wunzámí big, aning shi kim, í dinya ning jir. Daka á ninonn Shìdun shig zu sig mì áyauná ni, n rag í dinya byann mpìrká swaibá kim jir àjwárwá, jir à abig fig ma abig bir pikyinn áni.

⁸ Shìdun àsàin-à ri yì bu-à shi sig á pikyinn mpìr níng, ya sig mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng Awunwá àràg barà ku ya sig yi mpìr Yahudawaká níng, jir à ayi yi rag ku ri zim mpìrká bó tinn.

⁹ Ku gáfinn fig yi rag yi kim, big kim bàna, jir kai bàna ku tu kyàr righing pikyinnbá barà big bir sig pikyinn á byar Yesu ni níng.

¹⁰ To, wà mà àdòning, sáshinn ning ri zim mpìrká abig bàg ghib wà zyun-à yi ma yákúyí big ri bàg sar fig bàna níng rà? Ning ri ya big swánn uwài àdòning, ning ri màg màg fig muyar Shìdun rà?

¹¹ Yì má, yi wim zu sig á dò jir shinn àsàn Shinn Luyí Yesu ni, jir pikyinn biryí á byarwá ni. To, big má í àdòning tinn.”

¹² Barà bir mpìrká fig Bulus ma Barnabas ri dinya big bu mamakiká Shìdun sa sig á vùbá ni áyau mpìrká swai kim kim níng, í byar-à big wir shi sig yir yir.

¹³ Barà big dang kinn righing jirbá àdòning, sái Yakubu sar dù nann zu n dinya big rag, “To, ning wunzámí big, aning fig.

¹⁴ Tàma-à níng yi fig righing jir Siman Bitrus barà ku rag, Shìdun shig zu sig mpìrká kádà swai kim kim jir à káníng shi mpìrká buwá.

¹⁵ Wáníng shi sig àràg barà mpìrká rii dang kyann jir Shìdun dang sig á tarkada jir Shìdun ni rag,

¹⁶ ‘A pyànn ná-à níng má kàng bi, má bi má sa bu-à ñ gib ya sig Dawuda nu rag má sa níng.

Má sa wùn adawá zyun má na kàng kùr àràg barà mpìr ri mi kàng lu-à wim wann sig,

¹⁷ jir à mpìrká swai kim kim, ká ñ shig zu sig big rag abig shi mpìrká bumí níng, abig yàn kyann mì.

¹⁸ I mì Shìdun mì ri dǎng ni jir bu-à ñ tàg sig daka sai-à ri.’

¹⁹ ‘To, áyàngmí, kada ayi duká mpìrká ri vim bìr bì á byar Shìdun ni ma gbam rag abig wib doka Musa bàna.

²⁰ Ama bu-à yá sa bàna, ayi ba dinya big wasika rag, kada abig ji bu-à big ya sig bu sinn bàna, abig sa àyái bàna, abig zwam wi zyun-à big sim gban sig átai bàna, abig ji àsà bàna,

²¹ jir kai bàna daka sai-à ri níng, big ri dinya kyann mpírká jir doka Musa, mi ri jangga kyann á tonn bir kwonnká ni Asabar ma Asabar.”

Wasika Big Ba Ya Sig Mpírká Ká í Yahudawa Bàna, Ká Ri Bàg Yesu

²² Barà Yakubu dang kinn rig jír wá àdòníng, sái àgbamká bi shig zu mpírká má yag kwonn ma Bulus ma Barnabas, jir a káníng yag dinya mpírká mà Antakiya jir bu-à big dang sig níng. I byar-à big shig zu Yahuda zyun-à big ri bar ku Barsaba, ma Silas, í àgbamká áyau mpírká bu Yesu, mpírká ri yan kyinnbá wàni.

²³ Big ba wasika n ya big abig ya yag káníng. Wasika-à hi big ba sig rag:

“Wasika-à níng ri yag á byarná ni, ning wunzáká buyí ká swai kim kim á finn swann Antakiya ma jànn Suriya ma jànn Kilikiya. To, yi wunzáná, ma àgbamká ma yann aswamká á Urushalima yi ri bib kà níng.

²⁴ To, bu-à sa yi ba ya sig níng wasika-à níng, jir kai bàna yi fig big rag mpírká zu sig áyauyí ni n yag gbar dù sig níng pikyinn á jirbá big ri dang. Ama buyí yi swam fig big bàna.

²⁵ Barà yi fig àdòníng, í bu-à sa yi myàng rag sán sig ayi shig zu mpírká káhi ayi swam bi big á byarná ni abig bi kwonn ma Barnabas ma Bulus mpír azimiyí big,

²⁶ ká zyun-à wann tafinn sig yonkibá á dò jir Shinn Luyí Yesu Kristi ni.

²⁷ Yi ri swam bi kwonn ma Yahuda ma Silas á byarná ni, àjirá abig dinya gban rig níng jiryí, àràg barà yi ba sig níng.

²⁸ Awun Shidun kwonn ma yi tinn, yi bidim pár yi myàng sán fig wà ayi ya níng doka ninànn nímá bàna. Bu-à ná sa bàna í wàníng:

²⁹ Kada aning ji bu-à big ya sig bu sinn bàna, aning ji àsà bàna, kada aning zwam bu-à big sim gban sig átai bàna, kada aning sa àyái bàna. Wà na gáb hing dir ma bu káníng, ning sa hing bu-à òsàn. Aning shi ítau.”

³⁰ Mpírká big swam yag sig big níng, big dù n yag fòr mà Antakiya. Big bar kwonn mpírká ri bàg Yesu màhàn, n ya káníng wasika-à big zìg yag sig níng.

³¹ Barà mpír káníng jangga àdòníng, big fig hing àjwár wàni. Jír-à hi sa gbam big kyinn.

³² Yahuda ma Silas big í mpírká ri dang kyann jir Shidun tinn, big dang nonn jir

ma káníng, n dang gbam káníng kyinn, n gbar gbam káníng dir.

³³ Big na nonn màhàn títi nímá, í wà mpír káníng dwim kàng bi big ítau, big kàng yag mà Urushalima mà byar àsàinká swam bi sig big níng. [

³⁴ Ama Silas zim á kyinnwá ni n shi buwá màhàn.]

³⁵ Bulus ma Barnabas shi mà Antakiya mi ri tàg mpírká jir Yesu, kwonn ma mpírká kádà ninànn nímá, big ri tàg bu, mi ri dang jir Yesu tinn.

Bulus Ma Barnabas Gàb Dir

³⁶ Ayunn zyun sái Bulus bi dinya Barnabas rag, abig dù abig yag myàng kà mpírká big ri dinya sig káníng jir Yesu, abig myàng barà káníng ri shi áni.

³⁷ Sái Barnabas zim abig zìg yag kwonn ma Yohanna Markus.

³⁸ Ama Bulus zim fig bàna, jir kai bàna ku rag wàníng ri ngàng sig wà wàníng má kyann, má sa swàm ma big, n dù dà fim rig big á jànn Pamfiliya sai-à big ri sa kinn fig ma swàmbá bàna.

³⁹ I byar-à big kà mi ri sa pipyàr hár bi sa big gáb rig dir. Barnabas bi zìg Markus, big yag kà á kòr zàpir, n yag mà swàin Kubrus.

⁴⁰ Bulus bó bi shig zu Silas. Ku ma wàníng yag zyun. Mpírká ri bàg Yesu màhàn vig ya big Shidun rag a Shidun sa sán ya big, ma a wàníng myàng kwonn ma big.

⁴¹ I byar-à big dù n yag mà jànn Suriya ma jànn Kilikiya. Big ri kyann á jànn káníng hi, mi ri dang gbam mpírká ri bàg Yesu kyinn.

Timoti Bàg Yag Bulus Ma Silas

16

¹ Bulus ma Silas yag mà finn swann Darba big finn swann Listra. Big yag dig wunú zyun ku í mpír-à màhàn, ku ri bàg Yesu, zinnwá í Timoti. Nàwá í mpír Yahudawa, tawá í mpír Helenawa. Nàwá í mpír-à ri bàg Yesu tinn.

² Mpírká ri bàg Yesu á finn swann Listra big finn swann Ikoniya big bidim pár big ri yan kyinn Timoti wàni.

³ Bulus ri zim a Timoti nu kyann ku á byar-à kwá dang kyann jir Shidun. I wà ku bi gib wàníng jur, í jirá a Yahudawaká zim wàníng, jir kai bàna káníng bidim pár yi hing wà ta Timoti í mpír Helena, í bu-à sa big ri gib fig ku jur bàna sai-à ri níng.

⁴ Bulus zìg ku, big ri yag á finn swann kim kim, mi ri dinya mpírká jir bu-à yann aswamká ma àgbamká mà Urushalima ri zim mpírká abig sa, mi ri dinya big rag abig bàg jir káníng.

⁵ Barà mpìrká hi fig àdòning pìkyinnbá gham swàb kà á jir Yesu ni. Su ma su mpìrká ri nànn swàb kà wàni.

Bulus La La Ashinn Mpir Zyun Ni Mà Makidoniya

⁶ Big dù n yag mà jànn Firijiya ma jànn Galatiya, big wam zu rig jànn Asiya, jir kai bàna Awun Shidun zìm fig abig dang jir Yesu màhàn bàna.

⁷ Barà big fòr á gàb swann Misiya, big ri zìm abig kà á finn swann Bitiniya, ama Awun Yesu kan dim big abig kà á byar-à hi ni bàna.

⁸ I byar-à big wam zu, n yag mà finn swann zyun big ri bar Taruwasa.

⁹ A byar-à hi sái á fi-à ni Bulus bi la la, mpìr zyun sar sig í mpìr á jànn Makidoniya, wàning vig ku rag, “Wúshèni, á bi á jànyí ni á sa shang yi.”

¹⁰ Barà Bulus la la-à níng àdòning, sái yi ma ku dù, n yag màhàn. Yi rag Shidun dang sig nì rag, ku ri zìm ayi yag dang jir àjwàrwà màhàn.

Lidiya Bir Pikiyinn á Byar Yesu

¹¹ A byar-à hi yi dù á Taruwasa, n kà á kòr zàpìr, n zu yag mà Samutaraki, n na byar kyàr, í wà yi yag mà Niyabolis.

¹² Yi dù n yag fòr mà finn swann Filibi á jànn Makidoniya. Lu-à hi í lu ùwài, í lu mpìrká bi sig mà jànn Roma. To, yi bi n na kù su pyàna màhàn.

¹³ Ayúnn Asabar yi zu á finn swann-à ni, n yag mà nu níng-à ni, yi yag yàn kyann byar-à Yahudawaká ri vig Shidun. Yi yag dig uwàkà kwonn shi sig màhàn. I wa yi bi shi wann n dinya big jir Shidun.

¹⁴ Uwà zyun áyau-à ni ri fig jír-à yi ri dinya big níng, zinnwá í Lidiya. Ku í mpìr-à ri wann tafinn jà gbàinshìn zyun-à shi sig ma bài wàni. Ku í mpìr-à mà finn swann Tiyatira. Ku í mpìr-à ri wib Shidun. I byar-à Shidun pù finn ya ku kyinnwá. Ku zìm hing jír-à Bulus ri dang níng.

¹⁵ Sái big bi wau ku dir batisma, ku ma mpìrká á luwá ni. I byar-à ku bar yi rag, “Wà na zìm hing rag nì bir sig pìkyinnmí á jir Yesu ni, aning bi shi á lumí ni.” Ku kar vig yi vig vig, hár yi yag mà luwá ni.

Big Kìg Bulus Ma Silas á Tonn Fi Mà Filibi

¹⁶ Ayúnn su zyun yi dù mi ri wai yag mà byar-à yá vig Shidun, sái yi dig kwonn ma wùn uwà zyun ku í fàu, wàu shi sig á dirwá ni, ku ri vann akwonn. Akwonn-à ku ri vann níng, ku ri dig bàì ùwài nímá àni, mi ri ya shinn luwá big.

¹⁷ To, wùn uwà-à níng, ku ri bàg yi á sim, yi ma Bulus. Ku ri dang jír ma gham, mi ri dang rag, “Mpir káníng í fàu Shidun. Big ri tàg níng gbìb-à ná wim zu àni.”

¹⁸ Su ma su ku ri dang kyann àdòning, I byar-à pìkyinn Bulus bai, ku vim bìr bi n dinya wàu-à níng hi n rag, “Mì ri dinya wù á zinn Yesu Kristi, á zu á dir wùn uwà-à níng ni.” Gbìb fig tá bàna wàu-à í zu rig-à n dà fim rig wùn uwà-à níng hi.

¹⁹ Barà shinn luká bu wùn uwà-à níng myàng bu-à big ri dig bàì àni jànn rig rag hing níng, sái big bi pànn Bulus ma Silas, n zig yag big mà byar àgbamká ri wà kwonn ma kasuwa-à ni.

²⁰ Barà big zig yag fòr big àdòning, sái big rag, “Mpir káníng í mpìr Yahudawaká, big ri gbar dù kyinn mpìrká á finn swannyi ni.

²¹ Big ri tàg bu-à dokayí kan dim sig. Buyí yi mpìr Romawaká yi zìm fig bu-à big ri tàg níng bàna, yá bàg fig bàna.”

²² Barà big dang àdòning, sái bìr mpìrká kwonn dab Bulus ma Silas.

Agbamká àsàinká ri gib jír níng, wan zu big jà á dir-à ni, n du kà mpìrká káhi abig dab káníng ashor.

²³ Barà big dab kinn káníng àdòning, sái big zig káníng n kíg kà rig á tonn fi-à ni. Big dinya àsàin-à ri sa gadi màhàn rag a wàning sar gadi nàsàn nímá.

²⁴ Barà àsàin gadi fig àdòning, ku bi zig big, n kíg kà big á finn tonn-à wà mà yau n bi zig punn, n wir kà big á barbá ni.

²⁵ Ayau fi-à ni, Bulus ma Silas ri vig Shidun mi ri yan Shidun ma jonn. Mpìrká kà big kíg sig mà tonn fi-à ni níng, ri fig.

²⁶ Gbìb fig tá bàna, jànn-à bi níng yàng yàng. Tonn fi-à níng hár ma mìrwá bidim pàr. Nu nkyunká bidim pàr pù fim rìghing. Punnká big sir kà sig á bar mpìrká big kíg sig níng, wan zu rìghing.

²⁷ Barà àsàin-à ri sa gadi-à fim zir àdòning, ku myàng nu nkyunká pù finn rìghing. Ku bi gbar wàm zu kafaiwá, ku ri zìm aku gban shinnwá, jir kai bàna ku ri kyab rag mpìrká shàr kyag zu rìghing.

²⁸ Sái Bulus bar ku nài abor n rag, “A a, kada á gban shinnwú bàna. Yi bidim pàr yi shi sig áyág.”

²⁹ Asàin-à ri sa gadi-à níng rag, abig zig bi pitila. Ku shàr kà yag á byar Bulus ma Silas, n binn kir wann á pyànnbá ni, dirwá ri zwab kàg kàg kàg.

³⁰ Sái ku zig zu yag káníng mà myann n bìb káníng rag, “Agbamká, bu-à má sa jirà n wim zu í kai rà?”

³¹ Big dinya ku rag, “A bìr pìkyinnwú á byar Shinn Luyí Yesu ni. Ku í àsàin-à má pinn zu wù ma mpìrká buwú bidim pàr.”

³² I byar-à hi big dinya ku jír á shinn Yesu, ku ma mpìrká á luwá ni bidim pàr.

³³ A fi-à níng hi ni, asa gadi-à níng bi zig big n bi tu rig big yun byar-à big dab pòr sig big níng. I byar-à káníng wau ku dir batisma, ma mpìrká á luwá ni bidim pàr.

³⁴ Ku bi zig kà yag rig káníng mà finn luwá ní, n bi zig buju n ya káníng. Ku ma mpírká buwá ri sa àyán, jir kai bàna big bir ríghing pikyinn á byar Shidun.

³⁵ Barà byar-à bi kyàr àdòníng sái àgbamká bu Romawaká swam yag poliská n rag, abig finn zu Bulus ma Silas á tonn fi-à ni.

³⁶ Sái àsàin-à ri sa gadi-à níng yag dinya Bulus rag, “To, àgbamká swam bi aswam rag ní dà finn ning. To, aning dù, aning yag sisàn.”

³⁷ Sái Bulus dinya poliská n rag, “Aning myàng, yá yag fig bàna. Big pànn fig yi ma bu-à bibai bàna, í wà big bi dab yi ashor átai áyau bir mpírká ni. Yi má, yi í mpir Roma. Big kig yi á tonn fi-à ni, í wà tàma-à níng big ri zím abig bònn pù finn yi átai rá? Yá yag fig bàna. Agbam káníng abig bi ma abig zig zu yi ma shinnbá.”

³⁸ Polis káníng yag dinya àgbamká jír bu-à Bulus dang sig rag bá yag fig bàna níng. Barà big fig rag Bulus ma Silas í mpir Roma àdòníng, sái òrba í wu tàg rig-à.

³⁹ Big dù bi n bi òg káníng n rag a káníng yafa ya big. Hár big zig zu káníng á tonn fi-à ni, n rag wúshèní a káníng dù á jànnbá ni.

⁴⁰ Barà big zu mà tonn fi-à ni àdòníng, big dù n yag mà lu Lidiya. Big òg kwonn ma mpírká ri bàg Yesu màhàn. Big dang gbm káníng pikyinn. I wà mì wam zu yag rigbá.

17

Big Yag Mà Tasalonika

¹ Sái big yag, big wam zu á finn swann Amfibolis ma Aboloniya, n bi fòr á Tasalonika, í wà big bi òg tonn bir kwonn Yahudawaká màhàn.

² A byar-à níng hi Bulus yag kà tonn bir kwonn àràg barà ku ri sa kyann. Hár Asabar sara ku ri kà, mì ri tàg mpírká bu-à shi sig áyau tarkada Shidun.

³ Ku ri dinya káníng rag Yesu í Almasihu zyun-à Shidun ri dang sig rag kwá swam bi níng. Ku rag tarkada Shidun ri tiya big rag, Almasihu ma bi hing, wàníng má wa shwín, hár má wu. Wà wàníng ma wu hing, wàníng má dù nann zu kàng ma yonki.

⁴ Yahudawaká káhi bir pikyinn á jírwa ni. I wà big kà, mì ri bàg ku, ku ma Silas. Mpir Helenawaká kádà, ká ri shàr Shidun níng, big bir pikyinn, hár uwáká, ká í mpir àgbam má, big bir pikyinn tinn.

⁵ Sái mpir Yahudawaká kádà níng sa akyib jirà mpírká nínànn nímá bi bàg Bulus big. Sái big bar kwonn yann àbínká ká ri shi á kasuwa-à ni átai níng, n dinya big rag abig gbar dù pikyinn mpírká á finn

swann-à ni á shinn Bulus ma Silas ni. Big kinn bi á lu Jason jirà abig zig zu bi káníng á pyànn mpírká ni ma abig wà big kwonn.

⁶ Ama big òg fig káníng bàna. Sái big zig zu bi Jason ma mpírká ri bàg Yesu, n zig yag káníng á byar àgbamká ri wà kwonn á finn swann-à ni. Big ri yan yán n rag, “Mpir káníng byar-à ba yag bidim pár, big ri gbar dù kyann pikyinn mpírká. Tàma-à níng big bi sig áyág.

⁷ I wà Jason zig big n tíg sig big á luwá ni. To, barà big shi sig áyág níng big ri bàg fig doka kùryí Kaisar bàna, big dang rag kùr zyun shi sig áni zinnwá í Yesu.”

⁸ Barà bir mpírká ma àgbamká fig àdòníng, pikyinnbá fib hing wàni.

⁹ Agbamká du kà Jason ma mpírká kádà a káníng wa bàl, jirà abig finn tafinn Bulus ma Silas, n dwim káníng rag a káníng yag.

Big Yag Mà Biriya

¹⁰ A fi-à ni mpírká ri bàg Yesu níng, bi dwim Bulus ma Silas a káníng yag mà Biriya. Barà big fòr yag màhàn àdòníng, big kà á tonn bir kwonn Yahudawaká ni.

¹¹ Mpírká á Biriya níng big zig jir Yesu vù pyàna. Big kab hing mpírká á Tasalonika, big ri jangga kyann jir Shidun su ma su jirà abig myàng wà bu-à Bulus dang sig níng ma àjai.

¹² Big nínànn nímá big bir hing pikyinn á byar Yesu ni. Mpir Yahudawaká nínànn nímá bir pikyinn, kwonn ma mpir Helenawaká wunúká ma uwà àgbamká tinn.

¹³ Barà Yahudawaká mà Tasalonika fig rag Bulus shi sig mà Biriya, mì ri dang jir Shidun màhàn níng, sái big dù n yag tàg mpírká màhàn jirà a káníng bai òr ma Bulus.

¹⁴ I byar-à mpírká ri bàg Yesu níng tìr yag ku mà lu zyun á nu níng úwài-à ni aku yag shi màhàn. Silas ma Timoti big shi sig bigbá mà Biriya, big yag fig bàna.

¹⁵ Mpírká káhi nu fòr yag Bulus mà Atina. I byar-à hi ku dwim big rag abig kàng yag, abig dinya Silas ma Timoti a káníng yag káni abig yag òg ku.

Bulus Dang Jir Shidun Mà Atina

¹⁶ Barà Bulus ri shi kir Silas ma Timoti á finn swann Atina, sái ku bi myàng mpírká màhàn shi sig ma bu sinn wàni. Ku bai pikyinn wàni.

¹⁷ Su ma su ku ri dang jir ma Yahudawaká á tonn bir kwonn-à ni á shinn Yesu ni. Ku dang jir ma mpírká ká í Yahudawaká bàna, ká ri wib Shidun. Hár ku ri yag mà kasuwa-à ni, mì ri dang jir ma mpírká màhàn.

¹⁸ Malamká kádà ri dang jir ma ku tinn, í malamká ká big ri bar big Abikiriya ma Sitokiya, big í àsàinká yi sig bu á jànn-à

ni. Mpirká kádà áyaubá ni ri dang rag, bu-à mpir awànn nu-à níng ri zìm aku dang níng í kai rà?

Kádà bó, barà big fig ku ri dang jír á shinn Yesu ni barà wáníng dù nann zu kàng sig ma yonki níng, big ri dang rag, kó ku ri dang jír á shinn bu sinn mpirká mà swann kim kim.

¹⁹ I byar-à big zig yag ku mà wùn mwír zyun, zinn mwír-à hi í Arasa. I byar-à big ri kwonn màhàn. I wà big bib ku rag, “To, yi ri zìm ayi fig bu tàg àpyú zyun-à wù ri tàg níng.

²⁰ Bu-à wù ri dang áyau jír wú ni shi sig í bu àpyú á byaryi ni, yi ri zìm ayi fig yirwá.”

²¹ (Mpirká mà Atina, wà ba fig hing jír àpyú zyun, í bu-à big ri dang kyann. Big ri sa fig bu zyun bàna mi ri gang fig kyann íri kàhi. Hár kyinnká shi sig màhàn bidim pár big ri sa àdòning tinn.)

²² I byar-à Bulus bi sar dù nann zu áyaubá ni á Wùn Mwír Arasa ni. Ku dinya big jír, n rag, “Níng mpirká á Atina, mì ri myàng níng shi sig ma gbìb bu sinnká níng ri wib ninànn nímá.

²³ Sai-à mì ri kyann kyann á finn swann ná ni, mì ri myàng byarká níng ri wib bu sinnká. Hár ò myàng abàn zyun, big ba sig á òrwá ni rag, ‘Wáníng í jír shinn Shìdun zyun-à mpir yi fig ku bàna.’ To, Shìdun zyun-à mì ri dang jír á shinnwá ni níng, ku shí ni Shìdun zyun-à níng ri wib ku, n yi fig ku bàna níng.

²⁴ Shìdun zyun-à mì ri dang níng ku í Shìdun àsàin-à mà m sig dunyaru ma buká shi sig àni bidim pár. Ku shí ni àgbam-à mà wai ma wà á jinn ni bidim pár. Ku ri shi fig á lu zyun-à mpir mi sig bàna.

²⁵ Buwá ku ri yàn fig bu zyun á byar mpir bàna, jir kai bàna walai bu zyun-à kab sig gbmawá. Ku ya sig mpir awun í ni, mà buká kádà.

²⁶ Sai-à ku jag mà m sig mpir á dunyaru, ku mà m jag sig mpir nízyun, í wà á byar mpir-à níng hi, swai mpirká bidim pár bi jwàr. Ku rag abig shi kó àni bidim pár á dunyaru. Ku ya sig big byar-à bá shi tib, kwonn ma su-à bá shi á dunyaru.

²⁷ To, barà ku mà m sig mpir káníng, ku ri zìm abig yàn kyann ku jirá kó bá òg ku. Ama ku nonn fig ma yi bàna.

²⁸ Mpir zyun dang sig rag, ‘Shìdun í àsàin-à sa sig yi shi sig ma yonki mà gbm.’

Aràg barà níng dàì sig áyau jonnká bigná ni n rag,

‘Yi bidim pár yi í yann Shìdun.’

²⁹ To, barà yi í yann Shìdun níng, bu-à sa yi ri zig àsháu zinariya ma àsháu azurfa ma abàn, mì ri kànn, mì ri dang rag í Shìdun

níng, í kai sá ni rà? Shìdun shi fig àdòning bàna.

³⁰ Sai-à ri níng, mpirká ri sa àdòning, jir kai bàna big yi fig bu zyun bàna. Shìdun ri myàng gbm sig big ma zu. Ama tàma-à níng ku ri dinya yi rag, kó ni bidim pár aku dà finn bu pyir sa.

³¹ Ku sinn sig àyunn-à kwá wà mpirká kwonn. Kwonn-à kwá wà níng kwá wà á gbìb gwangga. Ku sinn sig mpir àsàin-à mà wà kwonn àyunn-à níng hi. Mpir-à níng Shìdun gbar dù nann zu kàng sig ku ma yonki mà amir-à ni. Barà Shìdun gbar dù kàng sig ku ma yonki níng, í barà ku tiya sig mpirká rag, kwá wà kwonn-à hi.”

³² Barà mpirká fig jir bu-à Bulus dang sig àshinn barà ki ma dù nann zu kàng ma yonki níng, mpirká káhi jwann ku. Ama mpirká kádà rag, bigbá big ri zìm abig fig jakàng jír-à níng hi.

³³ I byar-à Bulus dù dà finn rig big.

³⁴ Mpirká kádà bàg yag ku. Big bir pikyinn á jír-à ku dang sig. Zyun áyaubá ni í Diyonisias, ku í mpir àgbam bu finn swann-à níng hi. Zyun í uwá zyun big ri bar ku Damaris, kwonn ma mpirká kádà.

18

Bulus Yag Mà Korinti

¹ I byar-à Bulus dù á finn swann Atina, ku yag mà finn swann Korinti.

² Ku òg kwonn ma mpir zyun zinnwá í Akila, í mpir Yahudawa. Big mà sig ku á jànn Pantas. Ku ma wàwá Biriskila big ri shi hing á jànn Italiya, í wà Kalaudiyas, kùr-à màhàn dang rag, mpir Yahudawaká abig dù á finn swannwá ni. Finn swann-à hi í Roma. Sai-à Bulus yag mà Korinti ku bib ká big màhàn.

³ Ku myàng swámwá ku mà káníng í nízyun. Swámwá big ri kwib wau zyun-à big ri sa apig àni. I byar-à ku shi kwonn mà big n sa swàm ma big.

⁴ Asabar ma Asabar ku ri yag kyann mà tonn bir kwonn-à ni, mì ri kar zing mpir Yahudawaká ma mpir Helenawaká á káníng zim jir Yesu.

⁵ Barà Silas ma Timoti dù á Makidoniya n yag mà Korinti, big òg Bulus màhàn. I byar-à Bulus dà fim rig swàm wau-à ku ri kwib níng, mì ri dang kyann jir Shìdun. Ku ri dinya byann mpir Yahudawaká rag, Yesu shí ni Almasihu zyun-à Shìdun swam bi sig.

⁶ I byar-à big zìm fig jirwá bàna. Big ri sa yipyàr ma jirwá, mì ri swau ku. I byar-à ku pim zu rig avir-à á jàwá ni á pyànnbá ni n rag, “To, wà na sa Shìdun ma ngàng níng, to í jirná, í vù jírmi bàna. Tàma-à níng mà yag á byar mpirká ká swaibá kim kim.”

⁷ I wà ku zu á tonn bir kwonn-à ni, n dù n yag shi á lu mpir-à ri bàg Shidun big ri bar ku Titus Yustus. Luwá shi yàr sig ma tonn bir kwonn-à hi.

⁸ Kirisbus àgbam-à á tonn bir kwonn-à ni níng, ku fig jír-à hi, hár ku bir pikyinn á byar Yesu ni, ku ma mpirká mà luwá ni bidim pàr. Mpirká mà Korinti ninànn nímá big fig jír-à hi, n bir pikyinn áni. I wà big wau big dir batisma.

⁹ Ayúnn zyun á fi-à ni, Shidun bi dang jír ma Bulus á la-à ni n rag, “A shàr zinn mpirká bàna, á dang kyann jirmí, kada á fim bàna.

¹⁰ N shi sig á shinnwú ni, walai mpir-à kinn sig barà kwá sa wù bu. N shi sig ma mpirká ninànn nímá á finn swann-à níng ni.”

¹¹ Bulus shi màhàn hár ji zyun ma sònn swinnjin, mi ri tàg mpirká màhàn jir Shidun.

¹² Sai-à Galiyo shi sig ni gwamna á jànn Akaya, sái mpir Yahudawaká bi pànn Bulus n zig yag rig ku mà byar àgbamkà ni jirà abig wà ku kwonn.

¹³ Big dinya àgbamkà rag, “Mpir-à níng tàg mpirká rag abig wib Shidun á gbib zyun-à dokayí kan òm sig.”

¹⁴ Barà Bulus má kan dang jír wá àdòning, sái gwamna-à hi dinya mpirká rag, “Bu-à níng ri dang níng, níng ri zig bi jír á shinn doka bu Yahudawaká ni átai, níng ri zig bi fig jír á shinn dokayí ni bàna. Bulus ním ma sa sig bu-à bibai áyau dokayí ni, n ním má gang sung á jirná ni.

¹⁵ Ama barà í jir shinn jír dang, ma zinn, ma dokaná, to, aning dang ma shinn ná. Má dang fig bu zyun á shinn íri buká àdòning bàna.”

¹⁶ I byar-à ku kan zu rig káníng á tonn kwonn wà-à ni.

¹⁷ Barà ku kan zu rig káníng àdòning, sái big pànn àgbam zyun-à shi sig ni shinn áyau tonn bir kwonn-à ni, zinn mpir-à níng hi í Sastanisú. Big pànn ku n dab ku dab dab. Big ri dab ku á myann mà byar tonn kwonn wà-à ni. Galiyo bó bu-à du ku bàna.

Big Kàng Bi á Finn Swann Antakiya

¹⁸ Bulus shi nonn mà Korinti ma mpirká ri bàg Yesu. I wà ku ri zìm aku yag mà Suriya. Ku dù, ku ma Biriskila ma Akila, big í yag rig-à. Barà big fòr á Kankiriya, Bulus tun ya Shidun kí, n wann rig jinnwá, í wà big ká á kòr-à ni, mì yag rig-à.

¹⁹ I byar-à big yag mà finn swann Afisa. Bulus fim Biriskila ma Akila abig sa swàm màhàn. Ku yag n ká á tonn bir kwonn-à ni, mi ri dang jír ma Yahudawaká màhàn, mi ri tàg káníng bu.

²⁰ Yahudawaká ká ri bàg Yesu ri zìm a Bulus shi nonn ma big, ama ku zìm fig bàna.

²¹ Ku dinya big rag, “Sái wà Shidun ma zìm hing, í wà má kàng bi kàng á byarná ni.” I wà ku dù ma Afisa n ká á kòr, mì yag rig-à.

²² Barà ku fòr yag mà Kaisariya, ku yag bib ká mpirká ri bàg Yesu mà Urushalima. I wà ku dù n yag mà finn swann Antakiya.

²³ Ku shi nonn màhàn títi nímá, í wà ku dù n yag mà jànn Galatiya ma jànn Firijiya, mi ri dang gham mpirká ri bàg Yesu kyinn.

Apolos Dang Jir Yesu Mà Afisa

²⁴ Mpir Yahudawa zyun big ri bar ku Apolos, ku bi fòr á finn swann Afisa, big mà sig ku mà finn swann Iskandariya. Ku dang yì hing jír wàni, hár ku yì hing jír-à shi sig á tarkada Shidun ni wàni.

²⁵ Big tàg hing ku gbib Shinn Luyí wàni. Ku ri tàg mpirká ma pikyinn nzyun. Jír wá àbibir ma bu-à shi sig áyau tarkada Shidun, ama batisma-à ku yì sig, ku yì sig íri bu Yohanna, ku yì fig ma barà big ri wau mpir dir batisma áyau zinn Yesu bàna.

²⁶ Ku wim pikyinn mi ri dang jir Yesu mà tonn bir kwonn-à ni. Barà Biriskila ma Akila big fig àdòning, sái big zig yag ku mà lubá ni, mi ri tàg swàb ká ku gbib Shidun wàni.

²⁷ Apolos ri zìm aku yag mà jànn Akaya. I byar-à hi mpirká ká ri bàg Yesu sa shang ku bu zyun. Big bi ba wasika, n dwim yag mà byar mpirká ri bàg Yesu mà Akaya. Big rag a káníng pànn ku vù pyàna. I byar-à ku dù n yag màhàn. Barà ku fòr yag màhàn àdòning, ku sa shang mpirká ká zyun-à á dò jir àsàn Shidun ni, big bir sig pikyinnbá á byar Yesu ni.

²⁸ Ku ri dang jir ma gham mi ri sa yipyàr ma Yahudawaká áyau bir mpirká ni rag, jir Shidun ri tàg yì rag Yesu shí ni Almasihu zyun-à Shidun swam bi sig.

19

Bulus Yag Mà Afisa

¹ Sai-à Apolos shi sig buwá á finn swann Korinti, sái Bulus kyann kyann á finn swannká á jànn Asiya, n yag mà finn swann Afisa. Ku bi òm mpirká káhi ri bàg Yesu màhàn.

² I byar-à ku bib big rag, “Sai-à níng bir pikyinn á byar Yesu ni níng, níng òm hing Awun Shidun rà?”

Big rag, big òm fig bàna, big taba fig fig bu-à big ri dang rag í Awun Shidun níng bàna.

³ Sái ku bib big rag, “Big wau sig níng íri dir batisma wà áni rà?”

Big rag big wau sig big batisma àràg barà Yohanna ri wau níng.

⁴ Bulus dinya big rag, “Batisma bu Yohanna í dò jir shinn mpirká dà fim sig bu pyirbá. Buwá ku ri tàg mpìr Israilaká rag, a káníng bir kyinn á byar mpìr zyun-à má bí á simwá ni. Mpìr-à níng hí í Yesu.”

⁵ Barà mpìr káníng fig àdòníng, sái big wau rig òr batisma ma zinn Shinn Luyí Yesu.

⁶ Bulus tib big vù á shinn-à ni, í wà Awun Shìdun bí kà á kyinnbá ni. Sái big bí dang jír big nu jír kim kim zyun-à big taba dang fig bàna. Big ri dang bu-à Shìdun dinya sig big.

⁷ Mpìr káníng big fòr hing mpìr dwib agban pyàna.

⁸ Bulus yag dang jír mà tonn bìr kwonn-à ni. Ku ri dang jír zinn bàna. Hár sònn sara ku shi mi ri dang jír big mpirká á shinn Yesu ni, mí ri zing byafàn jír á káníng yí byann barà Shìdun má na kùrwá.

⁹ Mpirká kádà fig jír-à hí big gban sung, n zìg fig bàna. Big bí dang jír àbái á shinn jír gbìb Shìdun. Big ri dang àdòníng á byar bìr mpirká ni. Barà Bulus myàng àdòníng, sái ku zu áyauhá ni, n zìg yag mpirká ri bàg Yesu, big yag kà á tonn úwài níma byar-à big ri tàg mpirká bu. Tonn-à hí í bu Tiranus. Bulus ri dinya kyann káníng jír su ma su.

¹⁰ Ji pyàna big ri sa àdòníng. Hár bí sa mpirká shi sig mà jànn Asiya, big nínànn níma big fig rig jir Yesu. Mpìr Yahudawaká má ká í Yahudawaká bàna bidim pár big fig rìghing jir Shinn Luyí Yesu.

Mpìrká Tafinn Bu Subu Sa n Bàg Yesu

¹¹ Shìdun ya sig Bulus gban barà kwá sa bu mamaki wà mpìr taba myàng fig bàna.

¹² Big zìg jawá zyun-à ku sa sig swàm ma kàhi, n ya yag mpirká na sig dor big tib vù àni, òrbá í gban rig-à. Wàuká zu n dà fim rig big.

¹³ Yahudawaká kádàkí bí, ká ri sa kyann subu, big ri zim abig kan zu wàu big zinn Yesu tinn. Big dang rag, “Yi ri dinya níng á zinn Yesu zyun-à Bulus ri dang kyann jír wá níng, aning zu rig á òr mpirká ni.”

¹⁴ Yann wunù sùmpyànn, í yanká bu àgbam zyun-à ri twib swànn bu á pyànn Shìdun áyau Yahudawaká ni, zinnwá í Siba. Yanká bu àgbam-à níng hí sa àdòníng tinn.

¹⁵ Wau-à hí dang rag, “N yí hing Yesu, òr yí hing Bulus, ama bigné kam, níng í ní rà?”

¹⁶ Mpìr-à wàu-à dab sig ku níng, bí pìm dù nann zu n dab big. Hár ku dab nauna big wàni. I byar-à big shàr zu mà lu-à ni, jàbá ka rìghing, big shàr zu òr áyonn kwonn mà áwá í zyun, jir kai bàna gbanwá kab hing gbambá.

¹⁷ Mpìr Yahudawaká má mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna shi sig mà finn swann Afisa níng, big bidim pár, big fig rig tai bu-à sa sig níng. Barà big fig àdòníng, zinn pànn rig big. Mpirká swam yan zinn Shinn Luyí Yesu kab wàri.

¹⁸ Ayau mpirká zyun-à bir sig pìkyinn, mpìr nínànn níma bí dang zu bu bíbaiká big sa sig.

¹⁹ Big nínànn níma big zìg bí tarkada swàm subu-à big ri sa níng, n bí twib swànn rig áyau bir mpirká ni. Big dab lisafi bài tarkada subu-à big twib swànn sig níng, bàiwá fòr hing 50,000 á bài azurfa.

²⁰ A jir bu-à sa sig níng ni, mpirká ri fig swàb kà yag jir Shìdun mà pyànn ma gban kó àni bidim pár.

Ngain Dù Mà Afisa Jir Shinn Yesu

²¹ Barà bu káníng sa rig àdòníng, sái Bulus ri zim á kyinnwá ni rag, kwá kyann kyonn kwá yag mà jànn Makidoniya big jànn Akaya, hár kwá yag fòr mà finn swann Urushalima, á pyànn kwá yag mà finn swann Roma.

²² I byar-à ku bí swam yag Timoti má Arastás, a káníng yag jág ku ní mà Maki-doniya. Káníng àsàinká ri sa shang ku swàm. Ku shi swàb kà tim buwá á jànn Asiya.

²³ To, á sai-à níng hí ni, ngain bí dù áyau mpirká á finn swann Afisa jir shinn gbìb Yesu.

²⁴ Mpìr zyun big ri bar ku Dimitiriyas, ku í mpìr ayig bu. Ku ri yig yann tonnká ri zu àràg tonn bu bu sinn zyun-à big ri bar Artamisá. Tonnká hí ku ri yig má àsháu azurfa. Ku má mpirká ri sa swàm á byarwá ní níng, big ri òr bài áyau swàmbá ní wàni.

²⁵ I byar-à ku bar kwonn gban rig mpirká ri sa swàm ma ku, má ká ri sa swàm àràg bigbá níng n dinya big rag, “To, aning myàng barà yí ri òr bài úwài á jir swàm yí ni.

²⁶ Ama aning myàng barà Bulus mpìr-à níng ri kyann, mí ri tàg mpirká rag, bu-à mpìr má yig sig má wùwá, í Shìdun bàna. Mpirká nínànn níma á Afisa áyag má ká mà Asiya nínànn níma zim jír wá.

²⁷ Wáníng má du kà mpirká má ngàng swàm yí. Iri jir wà bá ngàng swàm yí bàna má, bá sinn kàng tonn bu sinn yí Artamisá má shi fig rag í bu zyun bàna, ku zyun-à mpirká mà Asiya má mpirká bidim pár ri wib ku níng, bá sinn kàng fig rag ku bu òsàn bàna.”

²⁸ Barà mpirká fig jir Dimitiriyas àdòníng, sái big bai rig pìkyinn àni. Big yan nài yán n dang rag, “Artamisá zyun-à Afisawaká ri wib níng, ku í bu úwài.”

20

²⁹ A byar-à níng hi kyinn mpírká mà finn swann-à ni dù. I byar-à mpírká pànn Gayus ma Aristarkus big í mpírká mà Makidoniya. Big bi kwonn ma Bulus í zyun mà Makidoniya. Mpírká ri gbar yag big ma gham mà fir-à ni.

³⁰ Bulus ri zìm aku kà nu mpír pyàna káníng, aku kan òm bìr mpírká bu-à bá sa káníng. Ama mpírká ri bàg Yesu kan òm ku rag, kada aku yag màhàn bàna.

³¹ Agbamká káhi á jànn-à ni, big í jáuká bu Bulus, big má, big dwim yag big rag, wúshèní kada a Bulus du kà shinnwá áni bàna.

³² I barà bìr mpírká shi mi ri yan yán. Kádà ri dang bu zyun kim, kádà ri dang bu zyun kim. Káhi ninànn nímá áyau bá ni big yì fig bu-à zig yag sig big mà byar-à níng hi bàna.

³³ Mpír Yahudawaká bi tìr yag Alizanda mà pyànn, jirà aku dinya mpírká jír. Mpírká wà sig rag ku í àsàin-à sa sig big ri bai òr níng. I byar-à ku sa nann zu wúwá n rag abig shi kim, ku ri zìm aku dang jír.

³⁴ Barà mpírká myàng yì rig ku, ku í mpír Yahudawa níng, í byar-à big bi yan swàb kà nài yán, hár fòr awa pyàna. Nài jirbá bidim pàr yag rìghing ízyun. Big rag, “Artamisa zyun-à Afisawaká ri wib níng, ku í bu ùwài.”

³⁵ Mpír àsàin-à ri ba sinn jir àgbamká á finn swann-à ni, dinya bìr mpírká rag abig shi kim. I wà ku dang rag, “To, níng mpír Afisawaká, aning gang sung. Kó ni bidim pàr yì hing wà yì í àsàinká ri myàng kwonn ma bu sinnýí Artamisa. Kó ni yì hing wà yì shí ni àsàinká ri myàng kwonn ma abàn zyun-à kù wann bi sig mà waisháu-à ni níng tinn.

³⁶ Walai mpír-à má sa yipyàr rag ku yì fig bu káníng bàna. Kada aning sa bu asàr bàna.

³⁷ Aning myàng. Níng zig bi sig mpír pyàna káníng áyag, big jwí fig bu áyau tonn bu sinnýí ni bàna. Big dang sa bai fig zinn bu sinnýí bàna tinn.

³⁸ Wà Dimitriyas ma mpírká ri sa swàm ma ku ma ri zìm abig bar kara mpír, abig yag mà tonn kwonn wà, mà byar àsàinká ri gib jír, jirà abig dang jirbá màhàn.

³⁹ Wà níng ma ri zìm aning dang jír zyun, aning shi kir sái àyúnn-à mpírká ma ri kwonn shinn.

⁴⁰ Barà bu-à níng sa sig àdòning, mpír Romawaká má ya yì laifi á shinn ngàin-à dù sig janá-à níng. Bá rag, yì í mpír yawari, hár yá zu yì fig áyau jir-à hi ni bàna.”

⁴¹ Barà ku dang àdòning, ku dwim mpírká rag abig kàng yag mà lu-à ni.

Bulus Yag Mà Makidoniya

¹ Barà ngàin-à tag wann àdòning, sái Bulus bar kwonn mpírká ri bàg Yesu, n dang gham big kyinn, í wà ku dwim káníng, n dù n yag rig mà jànn Makidoniya.

² Byar-à kwa yag fòr bidim pàr, ku ri bar mpírká ri bàg Yesu màhàn, mi ri dang gham káníng pikyinn. I byar-à ku dù màhàn n yag mà Giris.

³ Ku shi màhàn sònn sara. Ku ri zìm aku yag rag mà Suriya. I byar-à ku rag aku fig níng, big rag Yahudawaká ri kwonn nu á shinnwá ni barà bá pànn ku má gban rig. I byar-à ku dù n kàng yag mà jànn Makidoniya.

⁴ Mpírká ku ma káníng yag sig í zyun níng, zyun í Subataras wùn Burus, ku bi sig mà Biriya. Káhi bó í Aristarkus ma Sakundus mpírká á Tasalonika, ma Gayus mpír Darba, ma Timoti, kwonn ma Tikikus ma Tarufimas, mpírká bi sig mà jànn Asiya.

⁵ Mpír káníng big kà sig yì kà pyànn n shi kir sig yì mà finn swann Taruwasá.

⁶ Sái yì dù á jànn Filibi á sai-à big jì kinn rìghing àyúnn-à ùwài zyun-à big ri jì brodi zyun-à bàna ma yisti. Yì kyann kyonn á kòr zàpir-à ni su swana, n bi òm big á Taruwasá. A byar-à hi yì shi su sumpýann màhàn.

Bulus Dàb Wìm Kàng Mpír Zyun Ma Yonki

⁷ Ayúnn Asabar á fi-à ni, yì mpírká ri bàg Yesu níng, yì kwonn shinn jirà ayi jì buju zyun-à yá kyab pànn Yesu áni. Sái Bulus dinya mpírká jir Shidun. Ku dang jirwá hár yau fi, jir kai bàna byar-à ma kyar hing kwá yag rig.

⁸ Big mònn bàg sig pitila ninànn nímá áyau tonn-à yì shi sig áni níng, tonn-à hi big mi sig hár mà wai.

⁹ Wùn suká zyun zinnwá í Aftikos, ku shi sig mà pùr tonn-à big gib sig níng, ku ri òm aná. I byar-à ku na jann màhàn. I barà Bulus ri dang jirwá, mi ri yag mà pyànn, sái wùn suká-à níng hi kù wann bi mà pùr tonn-à ni mà wai. Tonn-à hi big mi dann wann sig zyun á shinn zyun ni, zyun á shinn zyun ni. Wùn suká-à níng kù wann bi sig daka mà pùr tonn zyun-à mà wai níng, hár n kù wann bi á jinn ni. Big bi gbar dù nann zu ku, ku wu rìghing.

¹⁰ Sái Bulus wann bi n lab finn òr wá á òr wùn-à níng hi ni, n bi wau swann wàning. I wà n dinya mpírká rag, “Kada aning kig bàna, ku shi sig ma yonki.”

¹¹ Bulus nann kàng yag kàng mà tonn-à ni, n yag ngír gáfinn brodi-à mi ri jì, mi ri dang swàb kà jir ma big hár byar-à bi kyár. I wà ku dù mi yag rigwá.

¹² I byar-à big zig yag wùn sukà-à níng mà lu-à ni, ku wim kàng righing, pikyinnbá jwar hing wàni.

Big Dù Mà Taruwasa n Yag Mà Militus

¹³ Buyí yi dù á finn swann-à ni, n bi kà á kòr-à ni n ya zu yag mà finn swann Asus, àràng barà Bulus dinya sig yi ayi sa. Bulus kyann sig buwá ma bar.

¹⁴ I byar-à hi ku bi dig yi màhàn. Ku kà á kòryí ni, í wà yi yag mà Mitilini.

¹⁵ Daka á Mitilini yi kà á kòr-à ni n yag, byar-à bi kyàr í wà yi bi yàr á byar swàin zyun-à big ri bar Kiyas. Byar-à bi kyàr íwà yi yag fòr mà swàin Samos. Byar-à bi kyàr jakàng í wà yi yag fòr á finn swann Militus.

¹⁶ Bulus ri zim fig aku sar wann mà jann Afisa bàna, jir kai bàna ku zim fig aku shi nonn mà Asiya bàna. Ku ri zim aku yàb yag fòr mà Urushalima àyúnn Pentikos, wà bu zyun ma kan dim fig ku bàna.

Bulus Dang Jír Ma Agbamkà Ri Bàg Yesu Mà Afisa

¹⁷ Ku swam aswam á Militus abig yag mà Afisa, abig bar bi ya ku agbamkà ri bàg Yesu màhàn.

¹⁸ Barà big fòr bi àdòning, ku dinya káníng rag, “Ning ma shinn ná, ning yi hing shu-à ñ shi sig áyauná ni sai-à ñ tib barmí n kà á jànn Asiya.

¹⁹ Mì ri sa swàm Shidun ma kyinn ñzyun, ñ gbar dù fig shinn bàna, mì ri wa zàn mínn, mpír Yahudawaká ya hing mì shwín kim kim, big su kwonn nu áshinnmí ni, jirà abig gban rig mì. Ama ñ fim fig swàm-à hi bàna.

²⁰ Ning yi hing wà bu-à ma myàng ma í bu-à má sàñ ya ning, mì ri tàmm fig níng bàna, mì ri dinya ning. Mì ri tàg níng, mì ri kà lu lu mì ri dinya ning jir Shidun, mì ri dang jir Shidun áyau bìr-à ni tinn.

²¹ Mì ri dinya mpír Yahudawaká ma kà í Yahudawaká bàna rag abig dà finn bu pyírbá, abig bi á byar Shidun ma abig bir pikyinn á byar Shinn Luyí Yesu ni.

²² To, tàma-à níng í yagmí hi mà Urushalima. Awun Shidun ri tìr yag mì màhàn. N yi fig bu-à má dig mì màhàn bàna.

²³ Bu-à ñ yi sig bàna, finn swann-à ma yag bidim pár, Awun Shidun ri dinya mì rag, mpírká má ya mì shwín wàni, bá kíg kà mì á tonn fi-à ni.

²⁴ Ama ñ wann tafinn shinnmí, jirà ñ sa vinn swàmmí, swàm-à Shinn Luyí Yesu ya sig mì rag ñ dinya mpírká jir àsàn-à Shidun shi sig ma kàhi níng.

²⁵ “N kyann kyann hing áyauná ni, ñ dinya hing ning jír barà Shidun ri na kùrwá. To, tàma-à níng ñ yi hing ná myàng fig rag mì bàna.

²⁶ Wàning í bu-à sa mì ri dinya ning janá-à níng, wà mpír zyun áyauná ni ma

nang jànn hing ghib Shidun, kàhi í vù jírmi bàna.

²⁷ N dinya vinn righing ning barà Shidun ri pinn zu mpír mì ri ya mpír yonki áni.

²⁸ Aning pànn shinn ná, ma aning myàng kwonn ma mpírká ri bàg Yesu. Awun Shidun ya kà sig big á vùná ni rag aning myàng kwonn ma big í zyun. Aning sa swàm Shidun ñsàn níma jir shinnbá. Ku swam bi wùnwá Yesu wu sig á dò shinnbá ni, jirà abig shi mpírká buwá.

²⁹ N yi hing wà ma yag hing, mpírká kádà má bi ásimmi ni, bá kà áyauná ni, big í mpír pikyinn pipír big. Bá fim fig ning àsàn bàna, bá sa mpírká kàhi má zu á ghib Shidun.

³⁰ Mpírká kádà áyauná ni má bi gim ñsàng, bá gbar vim bir kyinn mpírká ri bàg Yesu á byarbá ni.

³¹ Jir wàning aning na aná bàna, aning kyab pànn barà jimí sara, fi ma àyúnn mì ri tàg kyann ning jir Shidun, fi ma àyúnn mì ri kíg mínn.

³² “To, tàma-à níng, ñ ya kà sig níng á vù Shidun ni barà kwá myàng kwonn ma ning. Jir àsánwá má dù kà ning ná sar gban áyau ghib Yesu. Kwá sa sàñ ya ning àràng barà ku ri sa sàñ ya mpírká bidim pár kà ri bàg ku.

³³ N wim fig bu zyun á byarná ni bàna, kó bàì, kó zinariya, kó jà, ñ wim fig rag aning ya mì bàna.

³⁴ Ning ma shinn ná, ning yi hing mì ri sa swàm ma vùmí jirà ayi ma jàw swàmmí big dig bu-à yi ri zim.

³⁵ To, bu-à ñ sa sig bidim pár á byarná ni níng, ñ tiya sig níng rag áyau swàm ùwàiká yi ri sa níng ni, ayi sa shang mpírká bàna ma gban níng. Aning kyab bu-à Yesu ri dang sig rag, ‘Mpir-à ma ri ya vù, ku fig káb ñ àjwár ma mpír-à ri zig bu á vù mpír.’ ”

³⁶ Barà Bulus dang kinn jírwa àdòning, sái ku ma káníng binn kir wann á jinn ni n vig Shidun.

³⁷ Barà ku dwim gáfinn òr ma big àdòning, big kàm pànn ku mì ri wir mínn.

³⁸ Bu-à sa big ri kíg níng, í jirà ku nìm dinya sig big rag, bá myàng fig rag ku bàna níng. I byar-à big nu yag ku hár mà nu níng-à ni, byar-à kòr shi sig níng, n dwim gáfinn òr ma ku màhàn.

21

Kyonn Bulus Mà Urushalima

¹ I byar-à yi dù màhàn n yag kà á kòr-à ni, n bi yag fòr á swàin zyun big ri bar Kos. Byar-à bi kyàr, yi bi dù mà n yag mà swàin zyun-à big ri bar Rodusa. Yi dù mà

Rodusa n yag fòr mà swàin zyun-à big ri bar Batara.

² A byar-à hi yi bi dig kòr zyun-à ri yag mà Finikiya. I wà yi kà àni, mì yag rig-à.

³ Yi bi fòr á byar-à yi myàng swàin zyun-à big ri bar Kubrus. Yi dà fim sig swàin-à hi agunn vim sùr-à ni, n yag fòr mà jànn Suriya n bi tig á finn swann Taya, í byar-à bá wu wir zu swánnká á kòr-à ni màhàn.

⁴ Yi yag dig mpìrká ri bàg Yesu mà finn swann-à níng hi, n shi su sùmpyànn ma big. Mpìrká màhàn níng, Awun Shìdun dinya big rag abig dinya Bulus kada aku yag mà Urushalima bàna.

⁵ Barà sai-à yá dù kyonnyí màg àdòning, í byar-à yi dù, n yag. Mpìrká ri bàg Yesu níng, wunù ma uwà ma yann wúnshái bidim pár nu wam zu yag yi á finn swann-à ni. Hár yi ma big bi fòr mà nu zàpir ùwài-à ni. Barà yi bi fòr màhàn, sái yi binn kir wann á jinn ni n vig Shìdun.

⁶ Barà yi ma big dwim gáfinn dir àdòning, yi kà á kòr-à ni, í wà big í kàng yag rig-à ma lubá ni.

⁷ Yi dù á Taya n bi tig á finn swann Talamayas. A byar-à hi yi yàn dig mpìrká ri bàg Yesu níng, n bib kà big, n na su zyun ma big.

⁸ Byar-à bi kyàr, sái yi pànn gbib-à, mi í yagyí, í wà yi bi fòr á finn swann Kaisariya. Yi tig á lu Filibus. Ku í àsàin-à ri dang jir Yesu. Ku shi sig áyau mpìr sùmpyànnká big shig zu sig mà Urushalima jir á abig sa swàm Shìdun níng.

⁹ Ku shi sig ma yann uwà yina, big bidim pár big zig fig ma wunù bàna, big ri dang kyann jir Shìdun.

¹⁰ To, yi shi màhàn su pyàna, sái mpìr zyun bi dig yi màhàn. Mpìr-à hi bi sig mà jànn Yahudiya, zinnwá í Agabas. Ku í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun.

¹¹ Barà ku bi dig yi àdòning, sái ku bi dig Bulus, n zig bel wàning n sir á barwá ni ma wùwá, n dinya wàning rag, “Wàning í bu-à Awun Shìdun dinya sig mì rag àsàin bel-à níng, mpìr Yahudawaká mà pànn ku mà sir ku àdòning mà Urushalima. Bá ya kà ku á wù mpìrká ká í Yahudawaká bàna.”

¹² Barà yi fig jir mpìr-à níng àdòning, yi vig Bulus rag, kada aku yag mà Urushalima bàna.

¹³ I byar-à ku bib yi rag, “Sáshinn ning ri dang, mì ri kig mínn àdòning rà? Ning ri sa gíb mì kyinn rà? Bumí ñ sinn sig á pikyinnmí ni má yag. Kó ba sir mì mà Urushalima, kó ba gban mì màhàn jir zinn Yesu, má shàr fig zinn bàna.”

¹⁴ Barà ku bàg fig jíryí bàna níng, í byar-à yi fim ku yi rag to, sái bu-à Shìdun ma sa.

¹⁵ A byar-à hi yi shi màhàn, í wà yi shi kwonn swánnýi n yag mà Urushalima.

¹⁶ Mpìrká á Kaisariya ká ri bàg Yesu, káhi nu yag fòr yi, n zig yag yi mà lu Manason, byar-à yá tig, ku í mpìr-à ri bàg Yesu daka á ninonn. Ku í mpìr á Kubrus.

Bulus Yag Mà Byar Yakubu

¹⁷ Barà yi yag fòr mà finn swann Urushalima àdòning, sái mpìrká ri bàg Yesu big shà samyib yi ñsàn nímá.

¹⁸ Na kyàr byar-à Bulus yag kwonn ma yi í zyun mà byar Yakubu. Yi dig àgbamká bu mpìrká ri bàg Yesu big shi sig màhàn big bidim pár.

¹⁹ Bulus bib kà big n dinya big bu-à Shìdun sa sig áyau mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, á jir swámwá ni.

²⁰ Barà àgbamká fig àdòning, big fig àjwár n swam yan Shìdun. I byar-à big dinya ku n rag, “Wunzàyi, à myàng hing kó? Mpìr Yahudawaká big dubu ninànn nímá, big bir sig pikyinnbá á byar Yesu ni, big ri sinn gbanbá á byar doka.”

²¹ Big fig hing barà wù ri kyann á jànnká ni kim kim. Mpìrká dinya hing big rag wù ri tàg Yahudawaká ká shi sig á jànn mpìrká ká zyun-à í Yahudawaká bàna rag, kada abig bàg doka Musa bàna, big rag wù ri tàg mpìr káníng rag abig kyag yanká bubá jur bàna, ma abig bàg bu sù Yahudawaká bàna tinn.

²² Bá fig taiwú barà à bi sig níng. To, ma yá sáshinn rà?

²³ A sa bu-à yá dinya wù. Yi shi sig ma mpìr yina, big gib sig nu ma Shìdun rag bá sa bu zyun.

²⁴ A kà áyaubá ni ma aning big sa bu-à bá sa níng àbir-à ni. A wa big bài-à bá wann jinnbá ma káhi. Wà wa sa hing àdòning, í wà kó ni ma yi wà barà wù má, wù ri bàg doka Musa tinn, bá yi bar jir-à big fig sig á shinnwú ni níng, í àjai bàna.

²⁵ Mpìrká ká í Yahudawaká bàna, ká bir sig pikyinnbá á byar Yesu ni níng, bigbá yi ba ya sig big wasika rag kada abig ji buju-à big ya sig bu sinn bàna. Kada abig ji àsà bàna. Kada abig zwam wi zyun-à big sim gban sig átai bàna. Kada abig sa àyái bàna tinn.”

²⁶ Barà Bulus fig jir àgbam káníng àdòning, ku í zim-à. Byar-à bi kyàr, sái ku zig mpìr yina káníng ku ma káníng sa rig nu bu-à káníng gib sig. I byar-à ku dù n yag mà lu Shìdun-à ni, n yag dinya àgbamká màhàn àyúnn-à bu-à big ri sa níng má vinn àni, í àyúnn-à kó ni áyaubá ni má ya Shìdun bu.

Big Pànn Bulus Mà Lu Shìdun Ni

²⁷ Barà su sùmpyànn nyàan màg, sái mpìr Yahudawaká bi sig mà jànn Asiya, big myàng Bulus mà lu Shìdun ni. I byar-à big tàg gban mpìrká pikyinn n bi pànn ku.

²⁸ Big bar mpirká rag, “Ning mpir Is-raillaká aning bi sa shang yi. Mpir-à yi pànn sig níng, í mpir-à ri kyann kyann mi ri tàg sa bai mpirká á shinn bu-à yi mpir Yahudawaká yi ri sa. Hár ku ri tàg sa bai mpirká á shinn doka Musa, kwonn ma lu Shidun-à níng. Iri wàning bàna má, ku zig bi sig mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna, n sa bai righing lu Shidun byar kyikyàr-à níng.”

²⁹ Bu-à sa big dang àdòning, big myàng Tarufimas, mpir Afisa, ma Bulus ri kyann kyann í zyun á finn swann-à ni. Big wà sig rag ku ma wàning kà bi sig í zyun á finn lu Shidun ni.

³⁰ Barà mpirká á finn swann-à ni fig àdòning, big shàr bi vinn rig ma shàu, pikyinnbá dù righing. Big bi n pànn Bulus, n gbar zu yag ku mà myann, gbib fig tá bàna, big bi kig rig nu nkyunká bu lu Shidun á simwá ni.

³¹ Big ri kar rág barà bá gban ku. Sáí tai bu-à big ri sa níng yag fòr á byar àgbam sojaká ni rag, mpirká bidim pár ri ngang ngan á finn swann-à ni.

³² I byar-à àgbam soja-à níng zig sojaká, ma àgbam sojaká kádà, big yag mà byar-à mpirká shi sig. Barà big yag fòr àdòning, sái mpirká fim Bulus, n dab fig rag ku bàna.

³³ Agbam soja-à níng yag yàr màhàn, n pànn Bulus n rag abig sir ku ma sarka pyànà. Barà big sir wàning àdòning, sái ku bib byann mpirká rag wàning í ni rà? Abig dinya ku bu-à wàning sa sig.

³⁴ Bìr mpirká kwonn sig níng, kó ni dang buwá kim, kó ni dang buwá kim, hár àgbam soja-à hi fig yi fig yir jir-à bàna. I byar-à ku rag abig zig yag Bulus mà bariki.

³⁵ Barà big zig yag fòr ku á nu nkyun-à ni mà byar akyáb bu-à big ri tib bar áni níng, sái mpirká ri sa shi rag shinnbá vinn righing. I byar-à sojaká swann nann zu ku á wai.

³⁶ Mpirká ri bàg ku á sim níng, dang nài ngam nímá mi ri dang rag, “Aning gban rig ku.”

Bulus Dinya Mpirká Jír

³⁷ Barà bá swann zig kà yag Bulus á finn bariki-à ni àdòning, í byar-à ku dinya àgbam soja-à níng rag, “Mì ri zìm ñ dinya wù bu zyun.”

Agbam soja-à níng hi bib ku rag, “Asái wù ri dang nu jir Helena rà?”

³⁸ Wù í mpir Masar zyun-à ri nu sig kànn ma àgbam jànyí n gbar zig yag sig mpir agban ki dubu yina mà awúnn-à ni níng bàna rà?”

³⁹ Bulus rag, “Wì, í mì bàna, mì í mpir Yahudawa. Big mà sig mì á finn swann Tarsus mà jànn Kilikiya, í finn swann zyun

ùwài. Wúshèni á ya mì pyù, mì ri zìm ñ dinya mpir káníng jír.”

⁴⁰ I byar-à àgbam-à í zìm-à. Bulus sar sig buwá á nu akyáb bu-à mà wai, n sa nann zu vùwá n dang rag, mpirká abig pànn shi akim. Mpirká í pànn shi rig-à. I byar-à ku dinya káníng jír á nu jirbá ni, í nu jir Yahudawaká.

22

¹ Ku rag, “To, àgbammí big ma jàumí big, aning shi akim aning fig bu-à má dinya ning barà ñ sa fig bu-à bibai bàna níng.”

² Barà big fig ku dinya big jír á nu Yahudawaká, wà í nu jirbá níng, í byar-à big shi rig yir. I wà ku dang rag,

³ “Mì í mpir Yahudawa, big mà sig mì á Tarsus á jànn Kilikiya. N wài gban sig áyág á finn swann Urushalima. Mì í wùn suká Gamaliyá. Ku tàg sig mì bu barà má bàg doka yákúyí big ábibir. Mì má, ñ sa hing swàm Shidun àràg barà ning ri sa níng tinn.

⁴ Wàri níng mì ri ya mpirká ri bàg Yesu shwìn wàni. Mì ri pànn wunù ma uwà mì ri kig kà big á tonn fi-à ni, mì ri gban big.

⁵ Bu-à mì ri dang níng, àgbam zyun-à áyau mpirká ri twib swann bu á pyànn Shidun, ma àgbamkà kádà bidim pár, bá zìm jírmi mì ri dang níng rag í àjai. A byar àgbamkà ri twib swann bu á pyànn Shidun ni, ñ dig sig wasika zyun jirá má yag mà finn swann Dimashka, ñ pànn mpirká ri bàg Yesu mà, ñ sir big á sarka, n zig kàng bi big á Urushalima jirá abig sinn kà big á shwìn.

Bulus Dang Barà Ku Sa Mì Ri Bàg Yesu

⁶ “Barà ñ shi áyau kyonn, mì ri yag, ñ nyàan á finn swann Dimashka fòr, daidai áyúnn áyau shinn. I byar-à áyar yar wann bí mà wai shi àràg àbàin pyir, n yar kàng kwib mì áni.

⁷ N kù wann á jinn ni, ñ fig nài jír ri bar mì rag, ‘Shawulu, Shawulu, sashinn wù ri ya mì shwìn àdòning rà?’

⁸ I byar-à n bib rag, ‘Wù í ni rà, wù Shinn Lumí?’ I wà ku rag, ‘Mì í Yesu mpir á Nazarat zyun-à wù ri ya mì shwìn níng.’

⁹ Mpirká nu yag sig mì á gbib-à ni níng, big myàng hing áyar-à hi, ama big fig yi fig nài jír mpir-à ri dinya mì jir-à níng hi bàna.

¹⁰ I byar-à ñ bib ku rag, ‘Shinn Lumí, má sa kai rà?’ Ku dinya mì rag ñ dù ñ yag kà á finn swann Dimashka, bá dinya mì bu-à Shidun ri zìm ñ sa màhàn.

¹¹ Zumí bàg righing jir áyar-à níng hi, I byar-à jàu kyonnmí big bi pànn mì á vù-à ni n zig kà yag mì mà finn swann Dimashka.

¹² “To, mpìr zyun shi sig á finn swann-à níng hi ní big ri bar ku Hananiya. Ku í mpìr-à ri wib Shidun, ku ri bàg dokayí. Mpìr Yahudawaká á finn swann-à níng hi ní bidim pàr ri yan ku wani.

¹³ Mpìr-à níng hi bi sar yàr ma mì n dang rag, ‘Wunzámí Shawulu, zuwú aku yar finn.’ A byar-à níng hi, zumí í yar finn rig-à, ò myàng ku.

¹⁴ I byar-à ku dinya mì rag, ‘Shidun bu yàkúyí big shig zu sig wù jirà á yì bu-à ku ri zìm á sa, ma á myàng Mpìr Kyinn Sìsàn-à níng ma á fig jír á nuwá ní.

¹⁵ Wá shí àsàin-à má dinya mpìrká bu-à à myàng sig n fig sig á shinnwá ní.

¹⁶ To, kada á shi kír bu zyun bàna, á dù, abig yau wù dir batisma, á bar zinn Shinn Luwú wau jirà a Shidun tu kyàr wù bu pyirwú.’

Bulus Dinya Big Barà Shidun Bar Ku Jirà Aku Dinya Mpìrká Zyun-à í Yahudawaká Bàna Jir Yesu

¹⁷ “I byar-à hi ò dù n kàng yag kàng ma Urushalima. Ayúnn su zyun ò yag kà á lu Shidun ní mì ri vig Shidun, í byar-à ò myàng bu shi àràg mì ri la la.

¹⁸ A byar-à hi ò myàng Shinn Luyí, ku dinya mì rag, ‘A dù kíni ma á fim Urushalima, jir kai bàna wá wa dinya hing mpìrká á Urushalima jír á shinnmí ní, bá zìm fig bàna.’

¹⁹ I byar-à ò dinya ku rag, ‘Shinn Lumí, mpìr káníng yì ríghing barà mì ri kà kyann tonn bir kwonn kim kim mì ri kíg kà kyann mpìrká bir sig pikyinn á byarwú ní níng á tonn fi, ma barà ò dab sig big dab dab níng.

²⁰ Sai-à big gban Istifanus mpìr àsàin-à dinya sig mpìrká jirwú níng, ò shi sig màhàn, ò zìm hing wani, hár mì ri shi myàng kwonn ma jà mpìrká ri gban ku níng.’

²¹ Sái Shinn Lumí rag, ‘A yag, má swam yag wù á byar mpìrká ká í Yahudawaká bàna, wá yag pyunn ninonn ní má, má yag dinya big jírmi.’ ”

²² Mpìrká shi sig á byar-à hi big ri shi, mì ri fig jir Bulus barà ku dang rag Shidun ri swam yag ku á byar mpìrká ká í Yahudawaká bàna. I byar-à hi pikyinnbá bai rig. Big gban nài gban n rag, má sàk káb ní wá abig gban rig ku, sàk fig wá aku shi á dunyaru bàna.

²³ Big yan nài yán n zig jàbá mì ri pìm ní má pìm ní má. Big pyar avír mì ri fam yag má wai.

²⁴ I byar-à àgbam soja-à níng rag, abig zig kà yag Bulus mà finn bariki, abig yang ku ashor jirà aku dinya big bu-à ku sa sig mpìrká ri yan yán àdóníng.

²⁵ Barà big ri sir ku jùr bá dab ku àdóníng, sái Bulus bib àgbam soja-à níng n rag, “Sáshinn wá dab mpìr Roma barà á wá fig ma ku kwonn bàna níng rà? Doka dang sig àdóníng rà?”

²⁶ Barà àgbam soja zyun-à níng fig àdóníng, ku yag dinya àgbambá n rag, “Bu-à wù ri sa níng sàk hing rà? Mpìr-à níng í mpìr Roma.”

²⁷ I byar-à àgbam soja-à níng bi bib Bulus rag “Ajai wù í mpìr Roma rà?”

Bulus rag, nn, ku í mpìr Roma àjai.

²⁸ Agbam soja-à níng dinya Bulus rag, “N wa sig bài úwài ní má, í wá big ya mì pyú ní shi mpìr Roma.”

Bulus dinya ku rag, “Bumí mì í wùnn Roma, jir kai bàna tamí í mpìr Roma.”

²⁹ Gbìb fig tá bàna, sai mpìrká ri zìm abig bib ku jír-à níng, big dá fim rig ku. Agbam soja-à hi má, zinn pànn rig ku, jir kai bàna ku yì fig wá wàníng í mpìr Roma bàna, n sir ríghing wàníng ma sarka.

Big Zig Yag Bulus Mà Pyànn Agbamkà Ní

³⁰ Agbam-à níng ri zìm aku yì byann mìr jír bu-à sa Yahudawaká ri ya Bulus laifi níng. Byar-à kyàr í wá ku pù finn wàníng á tonn fi-à ní, í wá n bar kwonn àgbam mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ní, ma agbamkà kádà, abig kwonn í byar nzyun. I byar-à ku zig bi Bulus n sinn kà wàníng áyau ní, jirà a wàníng dang bu-à wàníng sa sig.

23

¹ I byar-à Bulus myàng àgbamkà shi sig níng, n dinya big rag, “To, yiwaimí big, mì ri sa swàm Shidun, Shidun yì hing kyinnmí barà ò sa fig ku bu-à bibai bàna, hár bi àyúnn-à jánn níng.”

² Barà Bulus dang àdóníng, Hananiya àgbam-à áyau mpìrká ri twib swànn bu níng, dinya ká sar yàr sig ma Bulus n rag, abig dab ku á nu-à ní.

³ I byar-à Bulus dinya ku rag, “Shidun má dab wù tinn, wù mpìr-à ri dang jír nu pyàna. Wù ri wá mì kwonn jir shinn doka. Doka Musa dang rag abig dab mpìr bàna, ama wù ri kim doka-à hi rag abig dab mì.”

⁴ Mpìrká ká sar sig màhàn níng bib ku rag, “Sáshinn wù ri swau àgbam-à áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ní níng rà?”

⁵ I byar-à Bulus rag, “Yiwaimí big, ò yì fig wá ku í àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu bàna. Jir Shidun ri dinya yì rag kada ayi dang jír-à bibai á shinn mpìr-à shi sig àgbam áyauyí ní bàna.”

⁶ Barà Bulus myàng yì rag mpìrká kádà í Sadukiyawaká, kádà í mpìr Farisawaká níng, í byar-à ku dang jirwá rag, “Yiwaimí

big, mì í mpir Farisawa, mì í wùn Farisawa tinn. Big ri wà mà kwonn jirà ò rag mpirká wu sig níng, má dù nann zu kàng ma yonki.”

⁷ Barà ku dang àdòning, sái shùr gbìb bì kà áyau Farisawáká mà Sadukiyawáká ni, hár big gáfinn rig áni kyau pyànà.

⁸ (Sadukiyawáká dang rag mpir ma wu hing má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna. Big ri dang rag yann aswam Shidun mà wai bàna, adìn mpir bàna tinn. Ama Farisawáká ri bir pikyinn á shinn bu sara káníng ni bidim pár.)

⁹ Barà big ri gbìb shùr wàni àdòning, í byar-à malamká kà áyau Farisawáká ni dù nann zu, n dang rag “Haba, yi myàng fig laifi bu zyun á byar mpir-à níng ni bàna. Káhi jirà ku ri dinya mpirká níng, í wùn aswam Shidun zyun dinya síg ku ni, ma níma bàna, í adìn zyun dinya síg ku ni.”

¹⁰ Shùr gbìb-à hi bì kab rig gham. Barà àgbam soja-à níng myàng shi àràg mpir káníng má gbar yab gáfinn Bulus áni níng, zinn pànn rig ku, í byar-à ku dang rag a sojaká tig wann yag abig zig zu bì Bulus mà yau bir mpirká ni, ma abig zig kàng yag ku mà bariki.

¹¹ A fi-à ni, Shinn Luyí bì á byar-à Bulus shi sig, n dinya ku rag, “A wim pikyinn, barà à dinya sig mpirká á finn swann-à níng ni jirmí níng, í barà wá yag dinya mpirká mà jànn Roma jirmí áni tinn.”

Big Yàn Barà Bá Gban Bulus

¹² Na kyár byar-à mpir Yahudawáká bì tung kì úwài níma n rag bá jì fig buju bàna, bá wa fig zàpir bàna, sái wà ba gban righing Bulus.

¹³ Mpirká dinn kwonn sig dirbá níng, big kab hing mpir dipyànà.

¹⁴ I byar-à big yag mà byar àgbam-à áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni, ma àgbamká kádà, n dinya káníng rag, big tung kì rag sái wà ba gban righing Bulus í wà bá jì buju í ni.

¹⁵ Big dinya káníng rag, “Ning mà àgbamká bigná bidim pár, aning yag vig àgbam soja-à níng rag aku ya bì ning Bulus. Aning sa shi rag ning ri zìm aning bib swàb kà ku jir, jirà wà kwa bì hing ayi gban rig ku á gbìb-à ni.”

¹⁶ Yar-à big ri sa jirà abig gban Bulus níng, wùn ajunwàwá fig righing. I byar-à wùn ajunwàwá yag mà bariki soja, n yag dinya ku jir-à hi.

¹⁷ I byar-à Bulus bar bì àgbam soja zyun n dinya ku rag aku zig yag wùn suká-à níng mà byar àgbambá ni, jir kai bàna wùn-à hi shi sig ma jir-à kwá dinya àgbam-à níng.

¹⁸ Ku zig yag wùn-à níng hi mà byar àgbambá ni n dang rag, “Bulus zyun-à

ning kig sig ku níng, ku bar mì n rag í zig bì wùn suká-à níng á byarwú ni, ku shi sig ma jir-à kwá dinya wù.”

¹⁹ I byar-à àgbam-à níng hi bì pànn wùn-à hi á vù-à ni n zig kann ku agang n bib ku rag, “To, bu-à wù ri zìm á dinya mì níng, í kai rà?”

²⁰ Wùn-à níng rag, “Mpir Yahudawáká kwonn sig nu rag bá vig wù rag, akìn á zig wai yag Bulus á pyànn àgbamká ni. Bá sa yar rag big ri zìm abig bib Bulus jir.”

²¹ Ama kada á zìm bàna, jir kai bàna mpirká ri shi kir ku á gbìb-à ni jirà abig pànn ku á gbìb-à ni ma abig gban rig ku, big kab hing mpir dipyànà. Big tung sig kì úwài níma rag bá jì fig buju bàna, bá wa fig zàpir bàna sái wà ba gban hing ku. Big dinn kwonn kinn righing dirbá, big ri shi kir ku á gbìb-à ni. Big ri shi kir rag bu-à wá dang.”

²² I byar-à àgbam soja-à níng dinya ku rag, “A yag, kada á dinya mpir zyun rag á dinya sig mì jir-à níng bàna.”

Sojaká Zig Yag Bulus Mà Kaisariya

²³ I byar-à àgbam soja-à níng bar àgbam soja pyànà n dinya big rag, “Aning zig soja dari pyànà, kwonn ma ká má nann á vinn big dib-sara agban dwib, ká má pànn sau big dari pyànà. Aning dù àsháu ajunndúbi á fi-à ni aning yag mà Kaisariya.

²⁴ Aning zig bì vinnká Bulus má nann áni, aning zig yag fòr ku mà byar gwamna Filikus itau.”

²⁵ Agbam soja-à níng ba yag gwamna wasika n rag:

²⁶ “Wasika-à níng, í mì Kalaudiyas Lisiyas mì ri ba ni. Mì ri bib wù gwamna Filikus. Mì ri bib wù bib bib.

²⁷ Bu-à sa ò ba ya sig wù wasika-à níng, jir kai bàna mpir-à ò tìr bì sig ku á byarwú ni níng, Yahudawáká pànn ku big ri zìm abig gban rig ku. I byar-à ò yag kwonn ma sojaká bumí, yi zig zu rig ku á vùbá ni, jir kai bàna ku í mpir Roma.

²⁸ Mì ri zìm ò yi bu-à sa big ri dang ku jir níng. I byar-à ò zig yag ku á pyànn àgbambá ni, jirà abig dinya mì bu-à ku sa sig.

²⁹ N dig fig bu bibai-à ku sa sig wà bá gban ku, kó barà bá du kà ku á tonn fi bàna. Big dang ku jir á shinn dokabá ni.

³⁰ Barà ò fig big rag Yahudawáká káhi ri zìm abig gban rig ku níng, í bu-à sa ò tìr bì sig ku á byarwú ni. N dinya righing mpirká ri zìb ku níng rag, wà ba zìm jir dang, abig bì á byarwú ni.”

³¹ I byar-à sojaká bì zig Bulus á fi-à ni n yag fòr mà finn swann Antibaris àràg barà big dinya sig big.

³² Na kyár byar-à sái sojaká fim ku á vù sojaká ká nann sig á vinn-à ni jirà á káníng

zig yag ku mà Kaisariya. I byar-à big í kàng yag rig-à mà bariki-à ni.

³³ Káníng zig yag ku mà Kaisariya. A byar-à hi big ya gwamna wasika-à hi. Big zig Bulus n sinn sig á wùwá ni.

³⁴ Gwamna bi jangga tarkada-à hi, n bib Bulus rag, wàníng zu bi sig áni rà? Bulus rag ku zu bi sig á jànn Kilikiya.

³⁵ Sáí gwamna rag, “To, wà mpìrká tìr ya sig wù jír níng ma bi híng, í wà má fig byann jír wù.” I byar-à ku sinn sojaká sa gadi wàníng á finn lu Hirudus ni.

24

Big Tìr Ya Bulus Jír

¹ Na kù su swana, í byar-à Hananiya àgbam-à áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni níng, yag mà Kaisariya mà àgbamká kádá, kwonn ma loya zyun zinnwá í Tartulus. Big kwonn nubá n dang bai Bulus á pyànn gwamna-à ni.

² Bará big bar Tartulus àdóníng, ku ká mi ri tìr ya Bulus jír. Ku dinya gwamna-à hi rag,

“Wù Filikus àgbam-à níng, mpìrká ri shi shu pikyinn na tag á dò shinnwù ni. Wù ri sa ya mpìrká bu-à ònsán á jànnýi ni.

³ Kó áni bidim pár mpìrká zim híng swámwù. Nuyí kinn fig wá yá sa wù ísoko bàna.

⁴ N zìm fig ní sa bai wù nu swámwù bàna, ama mì ri zìm á tàg kyinn ajun ma á fig jírýi títi nímá.

⁵ Yì díg mpìr-à níng ri gbar wab kwonn mpìrká shinn. Ku ri gbar dù ngain áyau mpìr Yahudawaká ni, kó áni bidim pár. Ku má, ku í àgbam áyau mpìrká ri bàg mpìr zyun-à zu sig mà Nazarat.

⁶ Ku ri zìm aku sa bai rig lu Shidun, í bu-à sa yì pànn sig ku níng. [Yì ri zìm ayi wà ku kwonn àràg bará dokayí dang sig.

⁷ Ama Lisiyas àgbam soja-à níng, bi gbar shwar zu ku á wùyi ni ma gbam.

⁸ Àgbam soja-à níng dang rag wá ya zìm ayi dang jír, ayi zig bí á byarwù ni.] A bib Bulus, wá fig byann jír-à yì zig bí sig níng á nuwá ni.”

⁹ Mpìr Yahudawaká kà áyau jír-à hi ni, n dang rag í àjai.

Bulus Dang Jír wá á Pyànn Gwamna

¹⁰ Gwamna-à hi sa nann zu wùwá n rag a Bulus dang jír wá. Bulus dang rag, “N yì híng wá jír wù ninànn nímá, wù ri wá kyann kwonn. Jir wàníng má dang jír mí ma pikyinn àjwár.

¹¹ Sai-à òn yag mà Urushalima jirá ní wib Shidun níng, kwonn ma wá janá-à níng kab fig su dwib agban pyàná bàna. Wá wá bib híng má, bá dinya wù.

¹² Mpìr Yahudawaká díg fig mì, mì ri sa yipyár ma mpìr zyun mà lu Shidun ni

bàna. Big díg fig mì, mì ri gbar wab kwonn mpìrká shinn bàna, kó mà tonn bir kwonn, kó mà byar zyun á finn swann-à ni bàna.

¹³ Tàma-à níng bá dinya fig wù yir bu-à sa big ri tìr ya mì jír níng bàna.

¹⁴ Má dinya wù yir bu-à sa sig. Mì ri wib Shidun àsàin-à yákúyí big rii wib níng, ama mì ri wib Shidun á gbìb-à mpìr káníng ri dang rag bai níng. Mì ri bir pikyinn á buká Musa ba sig á dokawá ni, kwonn ma bu mpìrká rii dang kyann jir Shidun.

¹⁵ N sinn sig á pikyinn mí ni àràg bará big sinn sig níng rag mpìrká sa sig bu ònsán, ma ká sa sig bu bibai bidim pár, bá dù nann zu kàng mà amir-à ni.

¹⁶ Jir wàníng í bu-à sa mì ri kar ngang mì ri sa kyann bu-à ònsán á pyànn Shidun ni, ma á pyànn mpìrká ni bidim pár, àràg bará kyinn mí ri zìm.

¹⁷ “To, bará jimí ninànn nímá òn yag fig mà Urushalima bàna níng, òn zig bài n yag màhàn jirá ní sa shang mpìr ashiká bumí màhàn, ma ní ya Shidun bu.

¹⁸ Big díg mì á lu Shidun ni á sai-à òn sa kinn ríghing swám bu ya-à níng, ma sai-à òn sa kyár ríghing dírmí. Sai-à níng hi bir mpìrká bàna màhàn. Mpìrká gbìb fig shùr bàna.

¹⁹ Ama mpìr Yahudawaká káhi bi sig mà jànn Asiya shi sig màhàn, sànn sig abig nìm bí á byarwù ni, abig dang bu-à òn sa sig, wá ba shi sig ma jír zyun á shinn mí ni.

²⁰ Kó ká shi sig áyág níng, abig dang bu bibai-à big díg sig mì mi ri sa, sai-à òn sar á pyànn àgbamká ni níng.

²¹ Bu-à òn dang sig màhàn bàna, íri wá òn dang rag janá-à níng níng ri wá mì kwonn jirá òn sinn sig á pikyinn mí ni rag, mpìrká wù ríghing má dù nann zu kàng ma yonki níng.”

²² Filikus yì byann híng Gbìb-à níng hi wàni, ku dinya big rag, “Àníng fim ma jír-à hi, sáí wá Lisiyas àgbam soja-à níng, ma bi híng í wá má wá kwonn-à í ni.”

²³ Ku dinya àsàin-à ri sar gadi-à níng rag a wàníng sar myàng kwonn ma Bulus, ma a wàníng ya Bulus pyú bará Bulus má yàn finn dí, ma a wàníng ya jàuwá big pyú bará bá ya bi ku bu-à ku ri zìm.

Filikus Bar Bi Bulus á Pyànnwá Ni

²⁴ Na kù su pyàná, Filikus bi kwonn ma wàwá Durusila, uwá-à hi í mpìr Yahudawa. I byar-à ku swam aswam rag, abig zig bi Bulus. Ku fig jir Bulus bará wàníng ri dang jir pikyinn bir á byar Yesu ni.

²⁵ Bulus ri dang jír á shinn shu pikyinn sisàn, ma shinn pànn samyib, ma àyúnn-à Shidun má wá kwonn. I byar-à Filikus shàr rig zinn, n dinya Bulus rag, “Tàma-à

ning á dù rág. Sai-à ma dig hing pyù-à, má bar bi jakàng wù.”

²⁶ Ku wà sig rag Bulus má ya ku bàì, í bu-à sa ku ri bar bi kyann wàning, mi ri dang jír ma wàning.

²⁷ Barà ji pyànà wam zu àdòning, Borikiya Festas pyann kàng shinn Filikus n shi kàng ni gwamna. Sai-à Filikus tig wann fig ma bàna ning, ku fim Bulus á tonn fi-à ni, jir kai bàna ku ri zim a mpìr Yahudawaká zim ku.

25

Bulus Rag Kwá Zig Yag Jírwá á Byar Kùr Uwài

¹ Sai-à gwamna Festas bi á Kaisariya byar-à kwá sa swámwá, ku shi mähàn suwá sara, í wà ku dù n yag mà Urushalima.

² Barà ku yag fòr àdòning, àgbam mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma àgbam Yahudawaká yag mà byarwá ni, n zig yag jírba á shinn Bulus ni. Big vig Festas

³ n rag, wúshèni a wàning sa ya big bu, a wàning dwim ya bi big Bulus mà Urushalima. Bu-à sa big vig gwamna àdòning, big ri zim wà Bulus ma bi hing, bá gban rig ku á gbb-à ni.

⁴ Festas dinya big rag, “Big kig sig Bulus mà Kaisariya mi ri sar myàng kwonn ma ku. Mi ri zim ní yag mähàn su pyànà káníng.

⁵ Ayi ma àgbamká buná yág zyun, abig dang jír-à mähàn wà kwa sa sig bu-à bibai.”

⁶ Festas na suwá awinyin kó dwib ma big, í wà ku dù n kàng yag mà Kaisariya. Byar-à kyàr ku shi wann mà tonn kwonn wà-à ni, n dang rag abig zig bi Bulus á byarwá ni.

⁷ Barà Bulus fòr bi àdòning, í byar-à Yahudawaká ká bi sig mà Urushalima ning, sar kàng kwib ku áni, n zig bi jír uwài kim kim ninànn nímá á shinnwá ni, n rag ku sa sig buká sànn fig bàna. Ama big dang fig jír zyun-à má tàg rag bu-à big ri dang ning í àjai ning bàna.

⁸ Bulus kan dang jírwá n rag, “N sa fig bu bibai áyau doka Yahudawaká ni bàna, kó mà lu Shìdun ni, kó doka kùr Roma bàna tinn.”

⁹ Festas ri zim Yahudawaká abig fig àjwárwá, í byar-à ku bib Bulus rag, “Wù ri zim abig zig yag wù mà Urushalima jirà abig wà wù kwonn-à ning mà pyànnmí ni mähàn rà?”

¹⁰ I byar-à Bulus rag, “Mi ri zim fig abig zig yag mi mà Urushalima bàna, jir kai bàna n sa fig Yahudawaká bu bàna àràg barà wù mà shinnwá á yì níng. Mi ri zim

abig wà kwonnmí á byar tonn kwonn wà bu kùr Roma byar-à sànn sig abig wà.

¹¹ N nìm ma sa hing bu-à bibai wà zyun-à fòr sig wà bá gban mi áni, má ngàng fig wà abig gban mi bàna. Ama wà jír-à big zig bi sig á shinnmí ning ma àjai bàna, walai mpìr-à má ya kà sar mi á vùbá ni. Bumí mi ri zim ní zig yag jirmí mà byar kùr Roma.”

¹² Festas bi wà jír-à big mpìr swámwá big jirà aku fig bu-à bá dang á shinn jir Bulus. I byar-à ku dinya Bulus rag, “A dang rag wù ri zim á yag mà byar kùr Roma, to, má tir yag wù mà byar kùr Roma.”

Bulus Yag Mà Pyànn Agariba Ma Barniki

¹³ Ayunn zyun sái kùr zyun-à big ri bar ku Agariba ning, ku ma wàwá Barniki bi kyinn á Kaisariya jirà abig shà Festas.

¹⁴ Big shi nonn mähàn. Sái Festas zig bi jír Bulus á byar kùr-à hi ni n dang rag, “Mpir zyun shi sig áni, big kig sig ku tunn sai-à Filikus shi sig á gwamna, wàning finn fig ku bàna.

¹⁵ Sai-à n yag mà Urushalima, àgbam Yahudawaká ma àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni ning, zig bi jír á shinnwá ni n bi dig mi. Big ri zim ní dang rag jir pànn hing ku, jirà abig gban rig ku.

¹⁶ Ama n dinya big rag, dokayí yi Romawaká, sai-à ba gib fig ma jír bàna, yá ya kà fig mpìr á wù mpìrká ri dang bai ku ning, jirà a pikyinnbá jwar bàna. Yá ya àsàin-à big pànn sig níng pyù, aku dang jír-à á nuwá ni á pyànn mpìrká pànn sig ku.

¹⁷ Big bi dig mi áyág níng, n jag fig jau áni bàna, byar kyàr n shi mà byar tonn kwonn wà-à ni, n dang rag abig zig bi mpìr-à hi.

¹⁸ Mpìrká zig bi sig jír á shinnwá ni, big sar dù nann zu á wai, ama big dang fig bu-à ku sa sig àràg barà n wà sig rag bá dang níng bàna.

¹⁹ Big sa yipyàr ma ku n yag zig bi sòr jír á shinn adinibá ni, kwonn ma jír á shinn Yesu mpìr-à wu sig níng, wà zyun-à Bulus ri dang rag wàning dù nann zu kàng righing ma yonki níng.

²⁰ To, bumí, n yì fig barà má sa má fig byann jír-à hi áni bàna. I byar-à n dinya Bulus rag wà kwa zim hing, aku yag mà Urushalima jirà abig wà kwonn-à hi mähàn.

²¹ Ama Bulus vig rag abig fim ma ku, sái wà kwa yag hing mà byar kùr Roma. I byar-à n rag abig sar myàng kwonn ma ku sái wà ma tir yag hing ku mà byar kùr-à ni.”

²² I byar-à Agariba rag ku ri zim aku fig jír á nu Bulus ni. Festas dinya ku rag, “Akin níng wà fig.”

²³ Byar-à kyàr sái Agariba ma Barniki bi, mpìrká wib big wàni. Big kà á tonn ùwài byar-à mpìrká ri kwonn shinn. Big kà bi kwonn ma àgbam sojaká ma àgbam mpìrká á finn swann-à ni. I byar-à Festas dang rag abig zig kà bi Bulus áyau tonn-à ni.

²⁴ I byar-à Festas dang rag, “To, Kùr Agariba kwonn ma ning mpìrká bi sig áyág níng, mpìr-à ning myàng sar sig áyág níng, ku í mpìr-à Yahudawaká ká mà Urushalima ma ká á finn swann-à níng ni bidim pá, big zig bi jír á shinnwá ni ninann nímá n bi dig mì. Big gban nài gban n rag, big zìm fig wà abig fim ku ma yonki bàna.

²⁵ To, bumí ò myàng fig bu-à ku sa sig wà bá gban ku bàna. Ama ku vig rag ku ri zìm aku yag mà byar kùr Roma jirà abig wà kwonnwá màhàn. I byar-à ò dang rag mà tìr yag ku màhàn.

²⁶ Ama ò yì fig jír buká ku sa sig wà mà ba ya kùr Roma á shinnwá ni bàna. I bu-à sa ò zig bi sig ku á pyànn ná ni jirà aning sa shang mì. N zig bi sig á pyànnwá ni, wù kùr Agariba. Wà ya fig rìghing jirwá, í wà mà yì bu-à mà ba ya àgbam yì kùr Roma, í wà mà tìr yag ku í ni.

²⁷ A myàngmí ni, wà ya tìr yag mpìr-à big kig sig níng á byarwá ni, wà ya pànn fig mpìr-à níng ma bu bibai bàna, kàhi sànn fig bàna.”

26

Bulus Kan Dang Jír á Pyànn Agariba

¹ I byar-à Agariba dinya Bulus rag, “N ya hing wù pyù-à wà dang jirwù.” I byar-à Bulus sa nann zu wùwá n dang jirwá rag,

² “Wù Kùr Agariba, ò pànn hing sàá barà mà zig bi jirmí á pyànnwù ni á shinn bu-à Yahudawaká ri dang á shinnmí ni níng.

³ A yì rìghing bu sù mpìr Yahudawaká wàni. A yì hing barà big shi sig áni. Jir wàning mì ri vig wù á sa muyar, mà á fig jirmí níng.

⁴ “Mpìr Yahudawaká yì hing bar shumí tunn sai-à mì í wùnshái, mà sai-à ò shi sig á byar mpìrká bumí ni á jànnmí ni, kwonn mà shumí wà á Urushalima.

⁵ Daka á ninonn big yì hing mì. Big yì hing wà sai-à ri níng mì í Farisawa, mì ri shi shumí àràg barà Farisawa ri shi. Mì ri jag fig jau ma adini bàna. Wà ba zìm hing bá dinya wù.

⁶ To, tàma-à níng bu-à sa big ri myàng laifimí níng, big ri myàng á jir shinn barà ò bir sig pikyinnmí á jir bu-à Shidun ri gib ya sig yàkúyí big nu n rag kwá sa níng.

⁷ Bu-à níng hi í bu-à yì swai mpìr dwib agban pyàna, yì ri bir pikyinn áni, hár mì ri wib kyann Shidun fi mà áyúnn. Wàning

í bu-à sa Yahudawaká myàng laifimí áni. A fig, Agariba wù mpìr àgbam.

⁸ Bu-à sa ning zìm fig rag Shidun má gbar dù nann zu ki bàna níng, í jir kai rà?

⁹ “Sai-à ri níng mà ma shinnmí, mì ri zib zinn Yesu mpìr-à á Nazarat. N sa hing mpìrká ri bàg ku ning bu-à bibai kim kim, mì ri kyab rag sànn hing ò sa àdòning.

¹⁰ Sai-à ò shi mà Urushalima, ò sa hing àdòning. Agbam mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni ya mì gban n pànn mpìrká bu Yesu ninann nímá n kig kà big á tonn fi. Wà mpìrká ma ri zìm abig gban big, mì má, mì ri zìm àdòning tinn.

¹¹ Kàun ninann nímá mì ri kà á tonn bir kwonnká ni mì ri ya big shwìn, mì ri kar ngang jirà abig dang rag bá bàg fig Yesu bàna. Mì ri nànn àgùnn. Mì ri yag mà swannká ni kim kim, mì ri ya big shwìn.

Barà Bulus Sa n Bir Sig Pikyinn á Byar Yesu

¹² “Wàning í yir bu-à zig dù mì ò yag mà Dimashka. Agbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni ya mì pyù rag ò yag.

¹³ Wù mpìr àgbam á fig. Barà mì ri kyann á ghib-à ò àdòning áyúnn áyau shinn, sái bu zyun bi sa mì. N myàng byar-à bi yar daka mà waisháu-à ni hár n kab rig áyúnn-à ri fàn níng. Ayar-à hi yar kàng kwib yì áni, yì ma jàu kyonnmí big.

¹⁴ Yì bidim pá, yì kù wann á jinn ni. I byar-à ò fig nài jir zyun áyau nu jir Yahudawaká dang rag, ‘Shawulu, Shawulu, sáshinn wù ri ya mì shwìn rà? Bu-à wù ri sa níng, wù ri yá shinnwù shwìn átai.’

¹⁵ I byar-à ò bib rag, ‘Wù í ni rà, Shinn Lumí?’ Ku rag, ‘I mì Yesu zyun-à wù ri ya mì shwìn níng.’

¹⁶ I byar-à ku dinya mì rag, ‘A dù nann zu ádun. Bu-à sa ò bi sig á byarwù ni níng, í jirà mà sinn kàng wù wá shi fàumí, wá bi tàg mpìrká bu-à á myàng sig níng, mà buká mà tàg wù mà pyànn níng bidim pá.

¹⁷ Má pinn zu wù á vù mpìr Israilaká ni, mà mpìrká swaibá kim kim, ká mà swam yag wù mà byar bá ni níng.

¹⁸ Wá pù ya big zubá, í wà bá vim bir kyinnbá n mà ngang zuffi, bá kàng bí á ghib bu-à òsàn. Wàning í barà bá zu á vù Shaitan mà bir pikyinnbá á byarmí ni, í wà Shidun mà yafa big bu pyirká big sa sig, kwá zig big, mà sinn big bá shi kwonn mà mpìrká buwá ká ku shig zu sig níng.’

Bulus Dang Jír á Shinn Swàmwá Ku Sa Sig

¹⁹ “Agariba, wù kùr, ò ngang fig wà mà wib jir-à ò fig sig mà wai níng bàna. N wib hing.

²⁰ N dang jag jir Shìdun mà finn swann Dimashka, í wà ò yag mà finn swann Urushalima n dang jir Shìdun màhàn, kwonn ma jànnká shi kàng kwib sig finn swann Yahudiya áni. Mì ri dinya mpìrká ká í Yahudawaká bàna níng tinn. Mì ri dinya mpìrká rag abig dà finn bu-à bibaiká big ri sa, abig bir kyinnbá á byar Shìdun, ma abig sa swàm-à má tàg rag big ri bàg Shìdun.

²¹ Wàníng í yìr bu-à sa Yahudawaká pànn mì á sai-à ò shi sig mà lu Shìdun ni, mì ri zim abig gban rig mì níng.

²² Ama Shìdun shi sig á shinnmí ni, hár janá-à níng, n shi sig ma yonki. Mì ri dinya wùnshái ma àgbam bidim pár. Jírmí mì ri dang níng, mì ri dang fig bu zyun kim bàna, mì ri dang bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig, ma bu-à Musa ba sig. Mì ri dang bu-à big ba sig rag má sa.

²³ Barà big ba sig rag, wà Almasihu ma bi hing, kwá wa shwìn, ku í àsàin-à má dù nann zu jag mà amir-à ni, í wà kwá dinya mpìr Yahudawaká ma ká í Yahudawaká bàna barà bá wim zu. Wàníng shi sig í gbið yiyar."

²⁴ Barà Bulus dang jírwá àdòníng, í byar-à Festas yan ta ku ngbam níma n rag, "Haba, Bulus, shinnwú vinn rìghing, à kàng rìghing mpìr òsàng. Ilimiwú kab gbam í bu-à sa shinnwú ri zim aku vinn níng."

²⁵ I byar-à Bulus dinya ku rag, "Wù gwamna, á fig. Shinnmí vinn fig ávinn bàna, jìr-à mì ri dang níng í àjai, shi sig ma yìr tinn.

²⁶ Kùr Agariba, má dinya kyàr wù kyàr kyàr, má tàmm fig wù bàna, jìr kai bàna à yì rìghing bu káníng. Bu-à mì ri dang níng big sa tàmm fig átàmm bàna.

²⁷ Kùr Agariba, wù ri bir pikyinn á bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig níng ra? N yì hing wù ri bir pikyinn áni."

²⁸ Agariba bib Bulus rag, "Wù ri kyab rag má bàg Yesu á dò jir jírtí-à à dinya sig mì níng ni rà?"

²⁹ Bulus rag, "Kó wà ma í jírtí, kó wà ma í jírtí ùwài, mì ri vig Shìdun, wù ma mpìrká shi sig áyág mì ri fig jírmí janá-à níng bidim pár, aning nimm shi àràg mì. Ama ò dang fig rag abig kíg kà níng á tonn fi bàna."

³⁰ A byar-à níng hi, kùr ma gwamna, ma Barniki, ma mpìrká kádà big dù nann zu.

³¹ Barà big dù àdòníng, big yag wà jírtí, big rag Bulus sa fig bu bibai zyun-à bá gban rig ku áni, kó wà bá sir ku áni bàna.

³² Kùr Agariba dinya Festas rag, "Bulus nimm ma dang fig ma shinnwá rag kwá zìg yag jírtí mà pyànn kùr Roma ni bàna, yì nimm má gban rig jírtí-à hi."

27

Big Tir Yag Bulus Mà Roma

¹ Barà big wà jírtí-à bi pànn rag yá yag mà Roma á jànn Italiya. I byar-à big sinn Bulus kwonn ma pursunaká kádà á vù àgbam soja zyun-à big ri bar ku zinnwá Juliya. Ku shi sig áyau kyau soja bu kùr Roma.

² I byar-à hi yì bi ká á kòr zyun ni, zyun-à dù sig mà finn swann Adramítiya, n bi fòr á finn swann Kaisariya. Big ri zim bá yag má tìg áyau finn swannká mà jànn Asiya. Yì ma Aristarkus big yag sig í zyun á kòr-à ni. Ku í mpìr-à mà finn swann Tasalonika á jànn Makidoniya.

³ Byar-à kyàr yì bi fòr á finn swann Sidon. Juliya àgbam soja-à níng hi sa ya Bulus àsàn, n ya wàníng pyù, a wàníng yag bib ká jàuká bu wàníng á finn swann-à ni, jírtí kó káníng má ya wàníng bu.

⁴ I byar-à yì dù á finn swann-à níng hi ni yì ri yag á gbið-à ni. Wàu shyù ri gbar, hár wàu gbar kàng yag yì mà sim, yì sa sar fig barà yá yag á gbið-à yì ri zim níng bàna. I byar-à yì bi wam zu á byar swàin zyun-à big ri bar Kubrus. Yì bàg yag á kurwá ni byar-à wàu-à dù gbam fig bàna níng.

⁵ Yì wam zu rìg áyau zàpìr ùwài-à shi sig águnn jànn Kilikiya, n wam zu águnn jànn Pamfiliya, n yag fòr á finn swann zyun-à big ri bar Mira á jànn Likiya.

⁶ A byar-à níng hi àgbam soja-à níng bi díg kòr zyun bi sig mà finn swann Iskandariya, mì ri yag mà jànn Italiya. I byar-à ku sinn ká yì á kòr-à níng hi ni.

⁷ Yì dù n yag àdàn àdàn hár suyì nìnnàn níma, jírtí kai bàna wàu ri gbar ma gbam wani. I byar-à yì bi yàr á finn swann Nidas. Wàu kan dim yì, bai wà yá yag mà pyànn. Yì vim bir, n bi bàg zu yag águnn swàin zyun-à big ri bar Karita, byar-à hi shi yàr sig ma Salmoni.

⁸ Yì bàg á nu águnn jànn-à ni, wàu gbar hár yì fòr á byar jànn zyun ni ma shwìn. Big ri bar byar-à níng hi Agù Sisàn. Byar-à hi shi yàr sig mà lu ùwài zyun-à big ri bar Lasiya. Byar-à níng hi í byar-à kòr ri shi gham samyib màhàn.

⁹ Yì bi fòr mà byar-à níng hi, n shi nonn màhàn. Wàu gbar kab gbam, bai wà yá yag rág mà pyànn. Ayúnn-à ùwài zyun-à Yahudawaká ri kyab pànn barà Shìdun yafa ya sig big bu pyirbá mì ri sinn nu áni níng, wam zu rìghing. Bulus kyab ká shang ya mpìrká ri ya kòr-à níng jírtí n rag,

¹⁰ "Níng mpìr káníng, bumí mì ri myàng wà ya yag hing mà pyànn, yá wa shwìn. Yá sa asàr kòryí ma swànnká buyí big bidim pár, hár kwonn ma yonkiyí tinn."

¹¹ Ama àgbam soja-à níng sinn fig kyinnwá á jírtí-à Bulus dang sig níng bàna, n yag

fig sòr rig jir mpìr-à ri ya kòr, ma jir àsàin kòr-à.

¹² Byar-à hi shi fig í byar òsàn barà yá shi kir hár sòn timer wau aku wam zu bàna. Mpìrká kádákí ri zim ayi yag mà pyànn, ma ayi yag shi mà byar zyun ni big ri bar Finikas, á jànn Karita, jirà ayi shi ngàng màhàn sái wà sòn timer wau ma wam zu righing, jir kai bàna byar-à níng hi wàu mà gbar wim bir fig kòr-à bàna.

Big Wa Shwin Ma Kyonn-à

¹³ Barà yi shi sig ma mà Lasiya, wàu gbar bi águnn wim sùr-à ni àdàn. I byar-à mpìrká rag yá yag mà pyànn, wàu mà sa yá fòr yag mà Finikas. I byar-à hi big bi pànn jùr àsháu bu-à big sir gbar sig kòr àni, n gbar zu rig á zàpìr-à ni, n taká á kòr-à ni, n dù n bàg yag á kur nu jànn Karita.

¹⁴ Nonn fig bàna, sái wàu dù bi ngbam nímá. Big ri bar wàu-à hi í wàu águnn wim sùr mà agunn áyunnsàn sà kyur. Wàu-à hi dù bi sig daka mà swàin-à ni.

¹⁵ Wàu gbar níng kòr-à wàni, bai wà yá yag mà pyànn. Yi fim rig wùyi, wàu ri gbar yag rag kòr-à ìni mà byar-à ku ri yag.

¹⁶ Barà yi bàg yag águnn wim sùr á swàin zyun-à big ri bar Kauda, í byar-à yi kar kar n gbar dù nann zu wùn kòryí zyun-à yi sir bàg sig á sim kòr úwài-à ni níng.

¹⁷ Big gbar kà bi ku á dir kòr úwài-à ni, n zig bi jùr, n sir kàng kwib kòr úwài-à àni. Big ri shàr wà wàu ma gbar yag big mà vun-à shi sig áyau zàpìr-à ni, wà ma sa hing àdòning, kòr-à mà gbànn. Byar vun-à hi shi sig águnn jànn Libiya. Big gbar wann rig jà-à big sinn sig mà wai á kòr-à ni, n fim rig kòr-à wàu ri gbar yag rag ìni.

¹⁸ Wàu ri gbar ngbam nímá, hár na byar-à kyàr í barà wàu ri gbar. I byar-à big bi wu zu swànnká á kòr-à ni, n ta kà rig mà zàpìr-à ni.

¹⁹ Áyunn wà wa pyàná wam zu rig, wà wa sara wàu ri gbar, big bi zig buká ká big ri sa kyann swàm ma káhi áyau kòr-à ni, mì í tafinn kà rig-à á zàpìr-à ni.

²⁰ Yi na su ninànn nímá, yi myàng fig áyunn bàna, yi myàng fig asuswir bàna. Yi kyab fig rag wà yá wim zu bàna, jir kai bàna wàu-à ri gbar swàb kà wàni.

²¹ Mpìrká á finn kòr-à ni subá ninànn nímá big ji fig buju bàna. I byar-à Bulus sar dù nann zu á pyànnbá ni n dang rag, "To, níng mpìrká, wà níng ním ma zim hing jirmí, n ním ma dù fig á jànn Karita bàna, yi ním mà wa fig ìri shwin-à yi ri wa níng bàna.

²² To, ama aning wim kyinn, ò yi hing walai mpìr-à mà wu áyauyi ni. Ama ìri kòr-à mà sib ìni.

²³ Bu-à sa ò dang àdòning, janá-à níng á fi-à ni wùn aswam Shidun mà wai bi dang

jir ma mì, í Shidun àsàin-à ò shi sig buwá mì ri wib ku.

²⁴ Ku rag kada ò shàr zinn bàna, mì Bulus. Mà wu fig bàna, mà fòr á pyànn kùr Roma. Shidun sànn pikyinn n rag jàu kyonnmí big mà, bá wu fig bàna tinn.

²⁵ Aning wim kyinn, mì ri bir pikyinnmí rag barà Shidun dinya sig mì níng, yá wu fig bàna.

²⁶ Wàu mà gbar ta yag yi á swàin zyun ni."

²⁷ Yi sa hing suyí dwib agban yina, í barà wàu ri gbar á zàpìr-à ni. Zinn zàpìr úwài-à hi í Adariya. I byar-à áyunn-à níng, áyau fi-à ni, mpìrká á kòr-à ni pànn àbàin n rag, yi nyàan kur-à fòr.

²⁸ Big bi zig jùr n sir gbar sarka àni, n ta kà wann á zàpìr-à ni jirà abig màg màg fig azwàunwá. Big màg màg fig azwàun zàpìr-à hi, big òg gbar òzyun. A pyànn big màg jakàng, big òg gbar dwib agban swana.

²⁹ Barà big myàng shi rag wàu mà gbar ta yag kòrbá mà byar-à abànká shi sig, big shàr zinn. Big zig àsháu lilib ákunn yina, n bi sa pànn gbar á sim kòr-à ni, n ta kà wann á zàpìr-à ni àjirà kòr-à aku sar, kada aku yag mà pyànn bàna. I byar-à big wig Shidun rag aku tir bi byar kyàr.

³⁰ Mpìrká ri ya kòr úwài-à níng, big ri zim abig bòn timer zu rig. I byar-à big zig kòr títi-à níng n sinn kà wann á zàpìr-à ni, í wà big sa yar rag bá kà á kòr títi-à ni, mà zig àsháu lilib zyun, mà sir bàg á kòr úwài-à ni.

³¹ I byar-à Bulus dinya soja káníng ma àgbambá n rag, "Wà mpìr káníng ma zu hing á kòr-à ni, ná wim zu fig bàna."

³² I byar-à sojaká bi gib rig jùr kòr títi-à níng, n fim kòr-à hi í wann yag rig-à.

³³ Byar-à ri kyàr rá àkyàr, Bulus dinya mpìrká n rag, "Ning shi sig suná dwib agban yina, níng ji fig buju bàna.

³⁴ To, tàma-à níng mì ri wig níng, aning ji buju, jirà aning òg gbar, ma ayi wim zu. Kó bu zyun shwií nímá mà sa fig níng bàna."

³⁵ Barà ku dang àdòning, í byar-à ku zig brodi, n ngir gáfinn, n wig Shidun á zubá ni n ji.

³⁶ Barà mpìrká myàng àdòning, big wim kyinn mì í ji-à, big bidim pár.

³⁷ Yi mpìrká á finn kòr-à ni níng, yi 276.

³⁸ Barà big ji mònn àràg barà big ri zim, big zig bà alkamaká shi sig á finn kòr-à ni, n ta kà rig á zàpìr-à ni jirà a kòr-à fim ma àni.

Kòr Uwài-à Níng Gbànn Shag Righing

³⁹ Byar-à kyàr, mpìrká ri ya kòr-à níng, big myàng jànn zyun, big yi fig jànn-à hi bàna. Big myàng àgù zyun shi sig àni ìri

vun. I byar-à big rag, wà bá sa yì sar, bá ya yag kòr aku pànn á vun-à ni mà yau zàpir-à ni.

⁴⁰ Big bi gib zu rig àsháu yinaká á kòr-à ni níng, n ta kà wann á zàpir-à ni. Big bi gib rig jùr bu-à big ri ya kòr ma kàhi níng, n bir dù nann já á shinn kòr-à ni mà wai jirà a wau kà áni, jirà a kòr-à yag mà pyànn mà byar àgù-à ni.

⁴¹ Ama barà kòr-à ri yag, fòr fig ma màhàn bàna, í byar-à mìr kòr-à bi wab pànn gham rig á mìr zàpir-à ni. Afag zàpir dab á mìr kòr-à ni, kòr-à í gbànn rig-à.

⁴² Barà sojaká myàng àdòning, big rag kada mpirká big pànn sig níng abig wau zu á zàpir-à ni abig shàr á vùbá ni bàna. Big bi su kwonn nubá n rag bá gban rig káníng.

⁴³ Ama àgbam soja-à ri zìm aku zìg zu Bulus, í byar-à ku kan dim big rag abig sa àdòning bàna. Ku dang rag mpirká zyun-à ma wau yì hing zàpir abig pim zu á kòr-à ni, abig wau zu yag á nu zàpir-à ni.

⁴⁴ Mpirká kádà níng, abig pànn àkag kòr-à gbànn sig níng, jirà abig yag áni. Wàning í barà yì bidim pár, yì sa n wim zu sig áni.

28

Big Shi á Swàin Malta

¹ Barà yì wim zu á zàpir-à ni àdòning, sái big dinya yì rag, swàin-à hi zinnwá í Malta.

² Mpirká shi sig á swàin-à níng hi ni big shà yì wàni n sa ya yì bu òsàn nímá. Sai-à yì bi fòr màhàn, shùr ri tab, wàu ri tag, í byar-à big tai ya yì pyir.

³ Bulus yag wun bi yinnká n tai ká á pyir-à ni. Bushúwí zyun shi sig áyau yinnká ku wun bi sig níng ni, barà bushúwí-à níng fig pyir ri fàn ku, í byar-à ku zu bi, n bi zwàm pànn Bulus á vù-à ni.

⁴ Barà mpirká shi sig màhàn, big myàng àdòning, big rag, “Mpìr-à níng gban hing ki. Ku wim zu hing á zàpir-à ni, ama bidim pár Shidun má fim fig ku ma yonkiwá bàna.”

⁵ I byar-à Bulus bi mi vùwá. Bushúwí-à bi kù ká á pyir-à ni. Bulus fig fig áwá bàna.

⁶ Mpir káníng ri shi, big ri myàng ku. Big ri kyab rag kó dirwá má mònn, kó kwá kù wann má wu rig. Big shi shi shi. Big myàng bu sa fig ku bàna. I byar-à big bi vim bir kàng jirbá big rag, “Mpìr-à níng shi àràg í Shidun.”

⁷ Agbam-à mà swàin-à níng hi, zinnwá í Babiliyas. Luwá nonn fig mà byar-à yì shi sig níng bàna. Ku bi zìg yì, n tìg yì, yì shi sig í kyinnwá á luwá ni hár su sara.

⁸ Ta Babiliyas na sig mà buná, awàu pànn sig ku, atini ri sa ku tinn. Bulus yag

ká á tonnwá ni, n vig Shidun, n tib ku vù á dir, mì í ku í dàb gham rig-à.

⁹ Barà mpirká fig bu-à Bulus sa sig níng, í byar-à mpir dorká kádà á swàin-à níng hi ni bi, ku ri dàb gham big.

¹⁰ Big ya yì bu ninànn nímá. Barà yì dù á kòr-à ni mà yag níng, big swam yan yì, n kwonn bu ninànn nímá bar buká yì ri zìm, n bi zìg n ya yì.

Big Dù Mà Malta n Yag Mà Roma

¹¹ Yì shi á swàin-à hi sònna sara. I wà yì bi ká á kòr zyun-à sònna wàu wam zu dig sig ku màhàn. Kòr-à hi bi sig mà finnn swann Iskandariya. Zinn kòr-à hi big ri bar rag, “Yann Tàin.”

¹² Yì fòr bi á finnn swann Sirakusa, yì na màhàn su sara.

¹³ Yì dù jakàng màhàn, n bi fòr á finnn swann Rijiyum. Byar-à kyàr, wàu gbar kann bi mà gàu swann-à ni. Hár bi sa su pyàná, í wà yì bi fòr á finnn swann Butiyoli, n tìg màhàn.

¹⁴ A finnn swann-à níng hi ni, yì dig mpirká ri bàg Yesu. Big rag ayi na màhàn su sùmpyànn. I byar-à yì sa àdòning yì dù n bi fòr á finnn swann Roma.

¹⁵ Mpirká ri bàg Yesu mà finnn swann-à hi fig rag yì bi hing, í wà big bi, n bi shang yì á gbib-à ni. Kádà bi fòr á byar Kasuwa bu Abiyus. Kádà bó bi fòr á byar Tonn Kyinn Sara. Barà Bulus myàng mpirká ri bi abig shang yì á gbib-à ni àdòning, sái ku yan Shidun, dirwá gban hing.

Big Fòr Yag Mà Finn Swann Roma

¹⁶ Barà yì bi fòr á finnn swann Roma ni, í wà big bi ya Bulus tonn-à buwá, ku na buwá áni ku áwinwá. Soja zyun ri sar myàng ku jirà kada aku shàr bàna.

¹⁷ Shi kù su sara, í byar-à Bulus bar bi àgbam Yahudawaká á finnn swann-à ni. Barà big kwonn àdòning, ku dinya big rag, “Wunzámí big, kó barà ò sa fig mpirká buyi bu bibai bàna, ò sa bai fig gbib sù bu yákúyí big bàna níng, ama mpir Yahudawaká mà Urushalima pànn sir mì n ya ká mì á vù mpir Romawaká ni.

¹⁸ Mpir Romawaká bib mì bu-à ò sa sig. Big dig fig bu-à ò sa sig wà fòr sig barà bá gban mì bàna. Big ri zìm abig finnn tafinn mì.

¹⁹ Ama Yahudawaká kar ngang jirà kada a mpir Romawaká finnn tafinn mì bàna. Wàning í bu-à sa ò rag má zìg bi fòr jirmí á pyànn kùr Roma. Ama ò bàna ma jir á shinn mpirká bumí ni.

²⁰ Wàning í bu-à sa ò bar bi sig níng, jirà ò dang jir ma níng. Sarka-à big sir sig mì níng, big sir sig mì dò jir mpir zyun-à mpir Israìlaká sinn sig pikyinnbá á byarwá ni níng.”

²¹ I byar-à big dinya ku rag, “Yi dìg fig wasika mà jànn Yahudiya zyun-à má dinya yi jír á shinnwú ni bàna. Wunzàyí big bi sig màhàn níng, big dinya fig yi bu zyun á shinnwú ni bàna. Walaí bu-à bibai zyun-à yi fig sig jir shinnwú.

²² To, buyí yi ri zìm ayi fig jír á nuwú ni. Yi yi hing mpirká kó áni bidim pár, big ri dang jír-à bibai á shinn gbìb-à wù ri bàg níng.”

²³ Big sinn sig àyúnn-à bá bi má fig jír wá áni. Ayúnn-à níng bi màg rìghing, í byar-à mpirká nìnànn nímá bi dìg ku á byar-à ku shi sig níng, í wà ku dinya big jír á shinn barà Shìdun na sig kùrwá. Daka í pyimbyau hár á fi ku ri dinya big jír. Ku ri zìg jír-à Musa rì ba sig, kwonn ma bu mpirká rii dang kyann jir Shìdun rì ba sig, mì ri tàg big rag Yesu í àsàin-à Shìdun swam bi sig á byar bá ni.

²⁴ Mpirká kádà bir hing pikyinn á jír wá ni, ama kádà bir fig bàna.

²⁵ Big ri sa yipyàr bar òr bábá á shinn jír-à hi ni. Big ri zìm abig dù abig yag. Sai-à big dù fig ma bàna níng, Bulus dinya big jír zyun n rag, “Shi hing àràg barà Awun Shìdun dang sig jír á nu Ishaya mpir-à rii dang kyann jir Shìdun, a wàníng dinya yàkúná big. Ku dinya wàníng rag,

²⁶ ‘A yag dinya mpir káníng rag, ná fig jír, ama ná fig byann fig bàna.

Ná myàng myàng, ama ná yi fig bàna,

²⁷ jir kai bàna mpir káníng bàna ma kyinn, big ri gbam sung,

big ri mikab zubá,

jirà kada abig myàng bàna,

kada abig fig bàna,

kada abig kyab jir Shìdun jirà abig bir kàng bi kyinnbá á byarwá ni,

ma aku dàb gbam big bàna.’

²⁸ “Jir Shìdun á shinn barà kwá pinn zu mpir níng, tàma-à níng ku zìg yag rìghing á byar mpirká ká í Yahudawaká bàna. Bigbá bá fig.” [

²⁹ Barà mpirká fig àdòníng, sái big dù n yag, mì ri sa yipyàr bar òr bábá á shinn jír-à hi ni.]

³⁰ Bulus shi sig á finn swann Roma hár ji pyànà. Ku ri na á tonn-à big ri wa bàì. Wà mpirká ma yag hing á byarwá ni, ku ri pànn káníng ma kyinn nízyun.

³¹ Ku ri dinya káníng jir Shìdun á shinn barà Shìdun ri na kùrwá. Ku ri tàg mpirká jir Shinn Luyí Yesu Kristi, zinn pànn fig ku bàna, bu zyun kan òm fig ku jír dang bàna.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà ROMA

Bulus bib kà mpìrká mà Roma, ká ri bàg Yesu. Ku dinya big rag ku ri vig Shìdun á shinnbá ni, ku dinya big rag ku ba sig wasika-à níng jirà aku dinya big abig yì byann jir àjwár-à níng. Ku dinya big barà jir àjwár-à níng ri gbar jùn kwonn mpìrká mà Shìdun á jir pikyinn bir á byar Yesu (Rom 1:7). Jírká ku ba ya sig Romawaká níng ri tàg rag mpìr Yahudawaká ma ká zyun-à í Yahudawaká bàna big shi sig áyau bu pyir sa. Wà ba bir hing pikyinn á byar Yesu, í wà bá jùn kwonn mà Shìdun. Mpìr-à ma bir hing pikyinn á byar Yesu, kwá shi mpìr nsàn á zu Shìdun ni. Shìdun má zig zu ku áyau bu pyir. Kwá dig pyù barà kwá shi shu mpìr Yesu. Pikyinnwá má na tag. Bulus tàg sig á wasikawá ni rag, Awun Shìdun í àsàin-à ri sa mpìrká zyun-à bir sig pikyinn á byar Yesu ni abig shi shu àràg barà Shìdun ri zim.

¹ Mì í Bulus fàu Yesu Kristi, wùn aswam Shìdun zyun-à Shìdun bar bi sig, jirà n dinya mpìrká jir àjwár.

² Jir àjwár-à níng nonn hing wà Shìdun gib sig nu rag kwá dwim ya bi yi. Ku gib sig nu á byar mpìrká ri dang kyann jirwá, àràg barà big ba sig á jir Shìdun.

³ Jir àjwár-à níng í á shinn wùnwá Yesu Kristi Shinn Luyí, zyun-à á wi òr-à ni, ku í wùn ada Dawuda,

⁴ ama agunn Awun Kyíkyàr, ku tiya sig yi rag ku í Wùn Shìdun á shinn barà ku dù nann zu mà amir-à ni ma yonki níng.

⁵ A jir shinnwá ni, Shìdun ya sig yi pyù ayi kàng yann aswamwá àjirà ayi dinya mpìrká á jànn-à ni bidim pár abig wib jirwá ma abig bir pikyinnbá àni.

⁶ Ning mpìrká á finn swann Roma, ning má, ning shi sig áyau mpìrká zyun-à Shìdun bar bi sig jirà abig shi mpìrká bu Yesu Kristi.

⁷ Mì ri ba ya ning, ning mpìrká á Roma bidim pár, ká Shìdun ri zim wàni, n bar bi sig ning jirà aning shi mpìrká buwá.

Mì ri vig Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig sinn ning nsàn, ma abig ya ning pikyinn na tag.

Bulus Ri Kyab Barà Kwá Yag Mà Roma

⁸ Wà jijag, mì ri sa ya Shìdun isoko á jir shinn ná ni, á zinn Yesu Kristi, jir kai bàna mpìrká á jànn-à ni bidim pár ri fig barà ning bir sig pikyinn á byar Shìdun.

⁹ Mì ri wib Shìdun ma pikyinn nízyun, mì ri dinya mpìrká jir àjwár á shinn wùnwá

ni. Shìdun yì hing wà mì ri vig kyann ku á dò shinn ná ni kó ákaun bidim pár.

¹⁰ Mì ri vig ku aku zim, ma aku ya rag mì pyù barà má yag mà byarná ni.

¹¹ Mì ri zim n myàng ning àjirà n tàg ning jir á shinn Yesu Kristi ni, àjirà aning sar gham á gbig Shìdun.

¹² Bu-à mì ri zim bàna, mì ri zim ayi kwonn shinn í byar nízyun, ma ayi sar gham á pikyinn biryí ni, àjirà n dig gham á byarná ni, ning má, aning dig gham á byarmí ni tinn.

¹³ Wunzámí big, mì ri zim aning yì rag kó ákaun bidim pár mì ri zim n yag mà byarná ni, n bib kà ning, ama bu zyun kan dim righing mì wà yíyag. Mì ri zim n dinya mpìrká á byarná ni níng jir àjwár, àjirà abig bir pikyinn àni, àràg gham n dinya sig mpìrká zyun-à big má big í Yahudawaká bàna níng tinn.

¹⁴ Swám shi sig á shinnmí ni àràg í tonn, wà má sa ya mpìr Helenawaká ma mpìr asa bukiká, mpìr yarká ma ká zyun-à yar fig bàna.

¹⁵ Í bu-à sa mì ri sa àtùtwài àjirà n dinya ning jir àjwár-à níng tinn, ningká ning shi sig mà Roma.

Jir Ajwár Shi Sig Ma Gbam

¹⁶ Mì ri sa fig zuná jir àjwár Kristi bàna, jir kai bàna jir àjwár-à ning í gham Shìdun, àjirà aku zig zu mpìrká bidim pár ká má bir hing pikyinn. Yahudawaká shi sig ni mpìrká bir jag sig pikyinn, í wà ká zyun-à í Yahudawaká bàna ásim.

¹⁷ Jir àjwár-à níng dinya kyàr vinn righing yi rag, í jir pikyinn bir, í bu-à sa Shìdun ri sinn ká mpìrká abig shi sisàn á pyànnwá ni. Jir Shìdun dang sig rag, mpìr-à ma kàng hing mpìr sisàn á jir pikyinn bir, kwá dig yonki kinn kinn.

Shìdun Ri Nànn Agùnn Ma Mpìrká Jir Bu Bibai-à Big Ri Sa

¹⁸ Shìdun mà wai ri nànn agùnn ma mpìrká ká ri sa bu pyir ma bu-à bibaiká bidim pár, jir kai bàna bu pyirbá ri kan dim mpìrká wà bá yì gbig àjai.

¹⁹ Bu-à mpìr ma yì á shinn Shìdun, shi sig á yiyar-à ni, jir kai bàna Shìdun tiya byann righing big. Ama big ngang jirwá.

²⁰ Tun bar sai-à Shìdun ri màm sig dunyarú níng, mpìrká yì byann hing wà ghamwá má kinn ká fig bàna, big yì hing wà ku í Shìdun kó barà mpìrká myàng fig Shìdun ma ghamwá á zu bàna níng, ama big yì hing wà ku í Shìdun á jir buká ku màm sig. Jir wàning big bàna big pyù wà bá dang rag big yì fig ku bàna.

²¹ Big yì hing Shìdun, ama big ri wib fig ku bàna, mì ri sa fig ku isoko bàna. Bu-à big ri kyab kyann bàna, sái jir àning. Pikyinnbá mònn sig mà bu-à bibai.

²² Big ri sinn kàng shinnbá àràg big í mpir yar, ama big yi fig wá big í áning bàna.

²³ Big ngang wá bá wib Shìdun zyun-à shi sig hár kinn kinn, big ri wib sòr bu-à big màs sig àràg í mpir jikwinn, ayinnbu, wiká, ma buká zyun-à ri ngang kyann á jinn ni.

²⁴ Jir wáníng, í bu-à sa Shìdun gbar wàm zu vùwá áyau mpir káníng ni, n fim big abig sa bu-à bibaiká pikyinnbá ri zìm, ma abig sa bu zunái ma ba òrìbá.

²⁵ Wá bará big nìm má bir pikyinn á jir Shìdun zyun-à í àjai níng, big ngang, mi ri bir sòr pikyinn á jir òsàng. Big ri wib buká Shìdun màs sig. Big ngang wá bá wib Shìdun àsàn-à màs sig bu káníng hi, zyun-à yá swam yan ku hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

²⁶ Jir wáníng í bu-à sa Shìdun gbar wàm zu vùwá áyau mpir káníng ni, n fim big áyau àzunái. Uwáká ká mi ri na ma bar òrìbá uwáká, ma wá big nìm má na ma nùbá.

²⁷ Wunùká má, àdòníng tinn, big ri fim wábá, mi ri na bar òrìbá wunù. Big ri sa bu zunái-à níng ma bar òrìbá. Jir wáníng, Shìdun má sinn ká big á shwìn.

²⁸ Bará big zìm fig abig yi Shìdun bàna níng, Shìdun gbar wàm zu vùwá áyau ná ní, big bàna ma pikyinn-à wá bá kyab jir òsàn. Ku fim big abig sa bu-à bibai-à pikyinnbá ri zìm.

²⁹ Pikyinnbá mònn sig ma bu-à bibai àràg sunu sa, ma abau wá, ma akyib sa, ma ki gban, ma ngain ngang, ma mpir tonn gban, ma mpir zib, ma mpir zinn swau,

³⁰ ma zyu bar mpir gib, ma Shìdun zib, ma yawari sa, ma shinn gbar dù nann zu, ma àshí gbar, ma bu-à bibai kyab. Big ri sa tabá ma nábá yawari.

³¹ Big bàna ma shinn, big ri bàg fig nu-à big gib sig ma jáubá bàna, big ri tàg fig kyinn ajun bàna, big ri myàng fig ashí mpir bàna.

³² Big yi hing jir Shìdun dang rag, mpir-à ma sa hing bu káníng, kwá ká lu pyir. Ama á byarbá ni, íri wá big ri sa níng bàna, big ri zìm a mpirká kim kim sa àdòníng tinn.

2

Kwonn-à Shìdun Má Wá Mpir

¹ Mpir bàna ma gbam wá kwá wá kwonn jáuwá, kó ku í ni, jir kai bàna wá wù ma ri wá kwonn jáuwú, ma ri sa bu-à ku ri sa níng hi, ái á gban rìghing shinnwú.

² Yi yi hing Shìdun sa sig ábibir, wá kwá wá hing kwonn mpirká zyun-à ri sa íri buká àdòníng.

³ Wù mpir jikwinn wá wù ma ri wá kwonn mpir káníng, ma ri sa bu-à big ri

sa, wù ri kyab wá pìm wam zu kwonn wá Shìdun rà?

⁴ A yi hing Shìdun sànn hing, jir kai bàna ku ri zìm á fim rig bu pyir-à wù ri sa. Ama á ngang rig àsánwá, ma ashi-à ku ri myàng wù, ma pikyinn tibwá zyun-à ku ri tib á shinnwú ni.

⁵ Ama jir shinn sung gbamwú, ma pikyinn bibai zyun-à à shi sig ma káhi, n ngang wá wá fim bu pyir sa níng, wù ri swáb ká yá shinnwú shwìn àyunn-à Shìdun ma wá kwonnwá, wá zyun-à í kwonn gwangga.

⁶ Shìdun má wa kó ni bidim pár lada swám-à ku sa sig, kó wá òsàn, kó wá bibai.

⁷ Mpirká káhi hár tàma-à níng, big ri sa kyann bu òsàn àjirá abig òg swáb ká gbam á pyànn Shìdun, ma abig shi shu òsàn. Mpirká ri sa àdòníng, Shìdun má ya big yonki wá kinn kinn.

⁸ Mpirká zyun-à ri zìm íri shinnbá, mi ri zìm fig jir àjai bàna, sái bu-à bibai níng, àgùn Shìdun ma kwonn wá Shìdun má kinn á shinnbá ni.

⁹ Mpirká zyun-à ri sa bu bibai níng, bá wa shwìn wàni. Mpirká má wa jag shwìn-à níng í Yahudawaká, í wá ká zyun-à í Yahudawaká bàna níng má wa ásim.

¹⁰ Mpirká zyun-à ri sa bu òsàn, Shìdun má sa sán ya big, ma ya big gbam, ma ya big pikyinn na tag. Mpirká ká má òg jag bu òsàn káníng, í mpir Yahudawaká, í wá ká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, má òg ásim.

¹¹ Shìdun ri wá kwonn kó ni bidim pár á gbib òzyun.

¹² Mpirká zyun-à yi fig jir Shìdun bàna níng, big bàna ma doka Musa. Big ri sa bu pyir, hár bu pyirbá gáfinn rìghing big ma Shìdun. Mpir Yahudawaká yi hing jir doka, ama big ri sa bu pyir tinn. Kwonn wábá má shi á shinn doka-à ni.

¹³ Wá mpir ma ri fig jir doka, ma wib fig bàna, mpir-à hi má shi fig mpir òsàn á pyànn Shìdun ni bàna, ama sai kwa wib hing bu-à doka-à hi dang sig.

¹⁴ Wá mpirká zyun-à yi fig jir Shìdun bàna, n yi fig jir doka bàna níng, ma pànn hing shinnbá, ma sa hing bu òsàn àràg bará doka dang sig, bu òsàn-à big sa sig níng, shi sig ni doka á byarbá ni, kó bará big yi fig jir doka Musa bàna níng.

¹⁵ Swám bu òsàn-à big sa sig níng, tàg sig rag, bu-à doka dang sig níng, big ba rìghing á pikyinnbá ni. Wá ba sa bu-à bibai, pikyinnbá ri gib tìng. Wá ba sa bu òsàn, pikyinnbá ri fig àjwár. Ayau bu pyàná káníng ni, big yi rag hing bu òsàn ma bu-à bibai, kó bará big bàna big doka níng.

¹⁶ Ayunn-à níng hi, Shìdun má sinn ká Yesu Kristi aku dang kyár vinn rig bu-à

bibaiká mpírká ri bònna sa, ma aku wà kwonná àràg bará jir Shidun zyun-à mi ri dang níng, dang sig.

Mpir Yahudawaká Yi Hing Doka, Ama Big Wib Fig Bàna

¹⁷ Wà wù ma dang rag, wù í mpir Yahudawa, n ma rag à bir sig pikyinnwú á shinn doka, n ma ri ghar dù nann zu shinnwú rag à yi hing Shidun wàni,

¹⁸ n ma rag à yi hing bu-à Shidun ri zim á sa, n ma jangga righing bu-à doka rag sànn hing,

¹⁹ n ma yi hing rag, à shi sig nì zu mpir áfauká, á shi sig nì àyar á byar mpírká zyun-à shi sig á zufi-à ni,

²⁰ n ma tàg mpir àningká, ma yanká, wù ri sá jir à yi hing jir doka á shinn bu-à bibai ma bu-à nsàn, ma gbib àjai.

²¹ Ama wù zyun-à wù ri tàg mpírká káhi, bu-à sa wá tàg fig shinnwú bàna, í jir kai rà? Wù ri dinya mpírká rag, kada abig jwi ajwú bàna, ama bu-à sa wù ri jwi ajwú í jir kai rà?

²² Wù zyun-à wù ri dang rag, a mpírká sa àyái bàna níng, bu-à sa wù ri sa àyái í jir kai rà? Wù zyun-à wù ri zib buki níng, bu-à sa wù ri jwi ajwú mà lu buki, í jir kai rà?

²³ Wù zyun-à wù ri ghar dù nann zu shinnwú á shinn doka-à níng, doka-à wù ri kím níng, wù ri ya fig Shidun zunái bàna rà?

²⁴ Jir Shidun dang sig rag, mpírká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, ri dang bai zinn Shidun á jir shinn ná ni, ning mpir Yahudawaká.

²⁵ Jur kyag sànn hing wà mpir ma wib hing doka. Ama wà mpir ma pim wam zu hing doka-à hi, jur kyag-à ku kyag sig níng, bàna ma yir á byarwá ni.

²⁶ Wà mpir ma kyag fig jurwá bàna, ama ma wib vinn hing doka, Shidun má sinn kang mpir-à níng hi àràg í mpir-à kyag sig jur.

²⁷ Ning mpir Yahudawaká, ning shi sig ma doka Shidun á vùnà ni, n kyag hing jurná tinn. Ama ning ri wib fig doka-à hi bàna. Mpírká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, sànn kab sig níng í ni, kó bará big kyag fig jurbá bàna níng, jir kai bàna big ri wib doka Shidun.

²⁸ Mpir-à ma í mpir Yahudawa, big ri myàng yi ku á zu-à ni, ná á wi òr-à ni bàna. Jur kyagbá, í jur kyag-à wà àjai, í pikyinn bir á byar Shidun, ná íri zyun-à big kyag átai níng bàna.

²⁹ Mpir-à ma í mpir Yahudawa, big ri myàng yi ku á pikyinnwá ni. Jur kyagwá má shi sig á pikyinn-à ni tinn, wato í Awun Shidun zyun-à big ba fig dokawá àba bàna.

Mpírká àdòning, í Shidun ri yan big í ni, í mpir jikwinn bàna.

3

¹ Wà má àdòning, mpir Yahudawaká kab sig nì mpírká zyun-à yi fig jir Shidun bàna níng rà? Jur kyag shi sig ma yir rà?

² Jur kyag shi sig ma yir wàni. Jir Shidun zu bi jag sig á wù mpir Yahudawaká ni.

³ Wà mpírká káhi ma bir fig pikyinnbá bàna, í kai má sá nì rà? Jir à big bir fig pikyinnbá bàna níng má kan òm wà Shidun má sa bu-à ku gib ya sig yi nu níng rà?

⁴ Má kan òm fig Shidun bàna kó títì nímá. Shidun í mpir gwangga, kó bará mpir jikwinn bidim pár í mpir agim òsàng níng. Jir Shidun dang rag,

“Wà Shidun ma dang jir, mpírká má myàng bu-à ku dang sig níng í àjai.

Walako mpir-à má wà kwonn Shidun hár má dang tir ku jir.”

⁵ Wà bu-à bibaiká yi ri sa níng, má tàg byann hing bará Shidun sànn sig àni, yá dang í kai rà? Wà Shidun ma sinn kà hing yi á shwin jir bu pyírká buyí, yá dang rag bu-à ku sa sig níng bai rà? (Bu-à mì ri dang níng, í bará mpir jikwinn ri dang àni.)

⁶ Shidun ním má mpir òsàn bàna, ku ním má wà sar fig kwonn dunyarun bàna.

⁷ Mpir zyun má bib shinnwá rag, wà ma í jir òsàngká bumí, í bu-à sa gwangga Shidun bi sig á yiyar-à ni ma àsánwá, bu-à sa big ri wà mì kwonn á shinn bu pyírká bumí í jir kai rà?

⁸ Wà má àdòning, yá kà má sa íri bu-à bibai, jir à bu òsàn aku bì rà? Mpírká káhi ri swau mì rag, mì ri tàg mpírká bu káníng. Shidun má wà kwonn mpir káníng.

Mpir Gwangga Bàna

⁹ Yi mpir Yahudawaká yi sànn kab sig nì mpírká zyun-à í Yahudawaká bàna níng rà? Yi kab fig big bàna kó títì nímá, jir kai bàna yi mpir Yahudawaká ma ká zyun-à yi fig jir Shidun bàna, yi bidim pár yi shi sig áyau bu pyir, àràg bará ò dang sig níng.

¹⁰ Big ba sig á jir Shidun rag, “Mpir gwangga bàna, kó òzyun.

¹¹ Walai mpir-à shi sig ma yar, walai mpir-à ri yàn kyann gbib Shidun, kó mpir òzyun bàna.

¹² Big bidim pár, big fim righing gbib Shidun, n sa righing bu-à bibai.

Walai mpir-à ri sa bu òsàn kó òzyun.

¹³ Anam jirbá bai, big ri gím òsàng, jir-à ma zu á nubá ni shi àràg í kyann bushùwí ri zu bí ni.

¹⁴ Jirbá bidim pár mònn sig íri shi.

¹⁵ Big í mpírká ri gban ki.

16 Byar-à ba yag bidim pàr, sái ba sa bai hing bu, hár sai pikyinn mpìr ma bai hing.

17 Big ri sa fig bu-à má sa tag pikyinn bàna.

18 Big ri shàr fig Shìdun á bu-à big ri sa bàna.”

19 Tàma-à níng yi yì hing bu-à doka ma dang bidim pàr, ri dang ma mpìrká zyun-à ri bàg á kwíbwá ni, jirà aku kim rig òsàng mpìr jìkwinn. Shìdun má wà mpìrká á dunyaru bidim pàr kwonn.

20 Doka ri sinn kàng fig mpìr aku shi mpìr sisàn á pyànn Shìdun ní bàna. Bu-à doka ri sa bàna, ku ri tiya mpìrká abig yi rag big ri sa bu-à bibai.

Barà Shìdun Má Sinn Yi Ayi Shi Mpìr Nsàn á Pyànnwá Ni

21 Tàma-à níng Shìdun tiya hing yi gbìb zyun barà mpìr má shi mpìr òsàn á pyànnwá ni. Gbìb-à níng hi, bu-à du ku ma doka bàna. Doka-à wà Musa ba sig, ma bu-à mpìrká ri dang kyann jir Shìdun ba sig níng, big dang hing jir á shinn gbìb-à níng hi ni.

22 Shìdun í àsàin-à ri sinn kà mpìr aku shi òsàn á pyànnwá ni á jir shinn pikyinn bir á byar Yesu Kristi. Shìdun ri sa àdòning ma mpìrká zyun-à bir sig pikyinnbá á byar Kristi, jir kai bàna Shìdun ri zim zu fig íri mpìr òzyun bàna.

23 Mpìrká bidim pàr sa hing bu pyir, n kinn fig bu zyun á pyànn Shìdun ní bàna.

24 A jir shinn bu òsàn-à Shìdun sa ya sig mpìr átai níng, í bu-à sa mpìrká shi sig mpìr òsàn á pyànn Shìdun, jir shinn Yesu Kristi zyun-à pinn zu sig big.

25 Shìdun ya sig yi Yesu Kristi aku wu á tàmm bín-à ni, jir shinn bu pyìrká buyi. Mpìr-à ma bir hing pikyinnwá á byar Yesu Kristi, bu pyìrká zyun-à ku sa sig níng, Shìdun má yafa ya ku. Shìdun sa sig àdòning jirà aku tiya mpìrká rag ku í mpìr kyikyàr. Wàri níng, ku ri tib pikyinnwá mi ri pù fig nuwá á bu pyìrká zyun-à mpìrká ri sa bàna,

26 ama tàma-à níng ku ri fim fig big abig sa bu pyir bàna, jirà aku tiya big rag ku í mpìr kyikyàr. Shìdun í mpìr kyikyàr, mpìr-à ma bir hing pikyinnwá á byar Yesu Kristi ni, Shìdun má sinn ku aku shi mpìr kyikyàr á pyànnwá ni.

27 Wà má àdòning, yi bàna ma pyù barà yá gbar dù shinn á shinn doka. Yi bàna ma pyù, jir kai bàna Shìdun má pinn zu fig yi jir doka yi ri bàg níng bàna, kwá pinn zu yi jir pikyinn-à yi ri bir á byar Yesu.

28 Yi yì hing Shìdun má sinn kàng mpìr aku shi òsàn á pyànnwá ni, wà mpìr-à hi ma bir hing pikyinnwá á byar Yesu Kristi, ná sai wà kwa wib hing bu-à doka ma dang.

29 Shìdun shi fig íri bu mpìr Yahudawaká bàna. Ku shi sig í bu mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng tinn.

30 Shìdun í òzyun, kwá zìg zu mpìr Yahudawaká, ká ma bir hing pikyinnbá á byarwá ni. Kwá zìg zu mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, ká ma bir hing pikyinnbá á byarwá ni tinn.

31 Jirà yi dang rag, ya bir hing pikyinnwá á byar Yesu Kristi, Shìdun má sinn kà yi mpìr òsàn á pyànnwá ni níng, í bu-à sa yá tafinn rig rag doka wib rà? Ai bàna, yá pànn samyib ku òsàn níma.

4

Ayi Shi Shu Aràg Ibrahim

1 Bu-à yá dang á shinn yàkúyí Ibrahim ní í kai rà?

2 Shìdun sinn fig Ibrahim mpìr kyikyàr á jir swàm òsànwá ku sa sig níng bàna. Wà nìm má í jir swàm òsànwá, ku nìm má gbar àshí. A jir shinn wàning ni, ku bàna ma pyù wà kwá gbar àshí á pyànn Shìdun.

3 Jir Shìdun dang rag, Ibrahim bir hing pikyinnwá á byar Shìdun. A jir shinn pikyinn bir-à Ibrahim bir sig á byar Shìdun ní níng, í bu-à sa Shìdun zim ku n sinn ku mpìr kyikyàr.

4 Mpìr-à ma ri sa swàm bàì, bàì-à big ya sig ku níng, big ya fig ku átai bàna, í byafánwá.

5 Ama mpìr-à ma bir hing pikyinnwá á byar Shìdun, ma sinn fig kyinnwá íri jir swàmwá zyun-à ku ri sa bàna, Shìdun má pinn zu ku àràg barà Shìdun ri pinn zu mpìr bibaiká ri bir pikyinn á byarwá ni níng.

6 Dawuda dang sig jir zyun n rag, mpìr àjwár í mpìr-à Shìdun sinn sig ku mpìr kyikyàr, ama í jir swàm òsànwá bàna.

7 Ku rag:
“Mpìrká zyun-à Shìdun yafa ya rìghing big bu-à bibaibá,

n tu kyàr rìghing bu pyìrbá níng,
í mpìrká ma fig àjwár á pyànn Shìdun.

8 Mpìrká Shinn Luyí ma wà fig kwonn bu pyìrbá bàna,

í mpìrká má fig àjwár á pyànn Shìdun.”

9 Àjwár-à níng íri bu mpìr Yahudawaká rà? I àdòning bàna. Kwonn sig ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, jir kai bàna jir Shìdun dang rag, á jir shinn pikyinn bir-à Ibrahim bir sig á byar Shìdun ní, í bu-à sa Shìdun zim ku, n sinn ku mpìr kyikyàr.

10 Bu-à níng sa sig ákaun rà? I á sai-à big kyag sig Ibrahim jurwá rà, kó á sai-à big kyag fig ma ku jurwá bàna rà? I á sai-à big kyag fig ma jurwá bàna.

11 Jur kyag-à big kyag sig ku níng, ri tag rag àsàn-à ku dig sig á byar Shìdun ní níng, í jir pikyinn bir-à ku shi sig ma kàhi á

sai-à ku kyag fig ma jurwá bàna. Wàníng í jirà aku shi yàkú á byar mpirká bir sig pikyinnbá, àjirà big má abig shi áyau mpir kyikyàrká ní, kó barà big kyag fig jurbá bàna.

¹² Ku shi sig í yàku mpirká kyag sig jurbá níng tinn, ku shi fig yàkúbá íri jir wà big kyag sig jurbá níng bàna, ama í jirà big ri bir pikyinn á byar Shidun àràg barà ku bir sig á sai-à ku kyag fig ma jurwá bàna.

Ibrahim Dig Bu-à Shidun Gib Ya Sig Ku Nu á Jir Pikyinn-à Ku Bir Sig á Byar Shidun

¹³ Sai-à Shidun gib ya sig Ibrahim ma yiwaiwá big nu n rag, Ibrahim má na kùr á shinn mpirká á jànn-à ní níng, ku dang fig jir-à níng jirà Ibrahim ri wib doka bàna, ama í jirà wàníng bir hing pikyinn, í bu-à sa ku sinn wàníng mpir kyikyàrká á byarwá ní.

¹⁴ Nu-à Shidun gib sig níng, wà ku nìm ma gib sig dò jir mpirká ri wib doka, kàhi pikyinn bir-à mpir shi sig ma kàhi níng, nìm má shi fig bu zyun bàna, nu-à Shidun gib sig níng, nìm bàna ma yir tinn,

¹⁵ jir kai bàna doka ri zig bí kwonn wà. Byar-à doka ma bàna, mpirká má kim fig doka-à hí bàna.

¹⁶ Nu gib-à Shidun gib sig níng, í jir shinn pikyinn bir Ibrahim, kwonn ma ká ri bir pikyinn àràg barà Ibrahim bir sig, ku zyun-à ku í yàkúyí bidim pár. Shidun gib sig nu rag kwá ya yí buká sisàn nímá átai. Shidun gib fig nu-à níng íri jir shinn mpirká ri bàg doka bàna.

¹⁷ Shidun dinya righing Ibrahim n rag, “N sinn sig wù jirà wà shi yàku mpirká á jànnká ní nìnànn nímá.” Nu-à Shidun gib sig níng, ku myàng sànn hing, jir kai bàna Ibrahim ya hing gwangga á byar Shidun zyun-à ri ya mpirká wu righing níng, yonki àpyú, ku ri mànn buká ma jir-à ri zu á nuwá ní.

¹⁸ Ibrahim bir pikyinn á jir-à Shidun dinya sig ku, kó barà ku ma wàwá wai righing àwàutim níng, í wà ku kàng yàku mpirká á jànn-à ní nìnànn nímá àràg barà jir Shidun dinya ku n rag, “Yann adaká buwú má nànn úwài nímá àràg asuswirká mà wai.”

¹⁹ Pikyinn birwá kàng fig mà sim bàna, kó barà ku kàng righing àwàutim, wàwá Saratu í gbág níng. Sai-à níng hí jì Ibrahim ri nyàan fòr dib-swana.

²⁰ Ku fim fig wà bir pikyinn á byar Shidun bàna, ku kyab fig kyinn pyàna á nu-à Shidun gib ya sig ku níng ní bàna, pikyinn birwá ri swàb kà ya ku gbam, ku ri swam yan Shidun.

²¹ Ku yí hing Shidun shi sig ma gbam-à wà kwá sa bu-à ku dang sig.

²² A jir shinn pikyinn bir-à Ibrahim shi sig ma kàhi níng, í bu-à sa Shidun ri zìm ku, n sinn ku mpir kyikyàrká á pyànnwá ní.

²³ Jir-à big ba sig á shinnwá ní rag, Shidun ri zìm ku n sinn sig ku mpir kyikyàrká á pyànnwá ní níng, big ba fig íri jir shinnwá ku awínwá ní bàna.

²⁴ Big ba sig jir-à níng á jir shinnyí ní tinn, yí ká zyun-à Shidun sinn sig yí mpir kyikyàrká, jir kai bàna yí bir hing pikyinn á byarwá ní, ku zyun-à ku gbar dù nann zu sig Shinn Luyí Yesu mà amir-à ní.

²⁵ Shidun tìr bí Yesu Kristi jirà a wàníng bí wu kí á jir shinn bu pyirká buyí ní. I wà ku gbar dù nann zu wàníng ma yonki àjirà a wàníng sinn kà yí ayí shi mpir kyikyàrká á pyànn Shidun.

5

Shu Nsàn á Pyànn Shidun

¹ Tàma-à níng barà Shidun sinn kà sig yí òsàn á pyànnwá ní jir shinn pikyinn biryí níng, yí jùn kwonn righing ma Shidun á jir shinn Shinn Luyí Yesu Kristi.

² I jir shinn pikyinn biryí á byar Kristi, í bu-à sa Shidun sa sànn ya sig yí. Tàma-à níng yí shi kà sig rag áyau àsàn Shidun ní. Yí ri fig àjwár á shinn shu òsàn yá dig á byar Shidun. Wàníng í bu-à yí ri kyab rag yá dig á pyànn.

³ Iri wàníng bàna má, yí ri fig àjwár ma shwínká yí ri wa, jir kai bàna yí yì hing shwin ri sa mpir ri tib pikyinn.

⁴ Pikyinn tib ri zig bí kyinn òsàn, kyinn òsàn í bu-à ri sa mpir ri shi kir bu òsàn á byar Shidun.

⁵ Bu òsàn-à yí ri shi kir níng, yá dig bu-à hí, jir kai bàna Shidun wir mònn righing azimwá á pikyinní ní á jir shinn Awun Kyikyàrká zyun-à ku ya sig yí.

⁶ Sai-à yí bàna ma gbam-à wà yá zu áyau bu pyiryí ní, Kristi wu á sai-à Shidun sinn sig rag kwá wu. Ku wu á jir shinnyí, yí mpirká ri sa bu-à bibai.

⁷ Walako mpir-à má zìm aku wu kí jirà aku pinn zu jáuwá. Ama sáí jáuwá níng hí ma í mpir sisàn, í wà kó kwá zìm aku wu jirà aku pinn zu wàníng.

⁸ Ama Shidun ri tiya yí azim-à ku ri zìm yí, jir kai bàna á sai-à yí í mpir bu pyir níng, Yesu Kristi wu jir shinnyí.

⁹ A jir kí-à Kristi wu sig jir bu pyiryí níng, í bu-à sa yí í mpir òsàn á pyànn Shidun. A jir shinnwá ní, yá dig pyù-à yá zu áyau kwonn-à Shidun má wà níng ní.

¹⁰ Wàri níng, yí ri zib Shidun, ama ku bí sa hár yí kàng jáuwá á jir shinn kí-à wúnwá wu sig. Tàma-à níng barà yí í jàw Shidun níng, bá zig zu yí á jir shinn Yesu, barà ku wim kàng sig ma yonki.

¹¹ Ama íri wàníng bàna, yi ri fig àjwár á jir shinn bu-à Shìdun sa ya sig yi á jir shinn Shinn Luyí Yesu Kristi. A dò jir shinnwá ni, tàma-à níng yi jùn kwonn kàng rìghing ma Shìdun.

Yi Ri Wu Ki á Jir Shinn Adamu, Ama Yi Ri Dig Yonki Apyú á Jir Shinn Kristi

¹² Bu pyir kà sig á jànn-à ni á jir shinn mpìr ñzyun, mpìr-à níng hi í Adamu, í wà bu pyirwá níng gbar bi sig ki. I bu-à sa kí tàma-à níng ri gban kó ni bidim pá, jir kai bàna yi bidim pá, yi sa hing bu pyir.

¹³ Bu pyirká ninànn nímá rì shi sig á dunyaru á sai-à doka rì bi fig ma bàna. Byar-à doka bàna màhàn, big rì ba sinn fig bu pyirká zyun-à mpìr ri sa bàna.

¹⁴ Bu-à pànn sig á sai-à Adamu rì shi sig áni hár bi fòr Musa, ki ri gban mpìrká ninànn nímá. Walako mpìr-à shàr zu sig ki, kó barà big sa fig bu pyir àràg barà Adamu sa sig n wib fig jir Shìdun níng bàna. Adamu shi fig àràg Yesu Kristi zyun-à má bi níng bàna.

¹⁵ Mpìr pyàna káníng, big shi fig í bu ñzyun bàna, jir kai bàna bu-à Shìdun ya sig yi átai níng, shi fig àràg bu pyir Adamu bàna. I ájai wà mpìrká ninànn nímá wu sig ki á jir shinn bu pyir mpìr ñzyun, mpìr-à hi í Adamu. Ama bu ñsàn-à Shìdun ya sig yi níng, kab sig kó kai bidim pá. Ku ya sig yi bu ñsàn átai-à níng á jir shinn mpìr ñzyun, mpìr-à hi í Yesu Kristi.

¹⁶ Tàma-à níng, bu ñsàn-à Shìdun zig bi sig níng, shi sig kim ma bu zyun-à bu pyir Adamu zig bi sig. Sai-à Adamu sa bu pyir níng, bu pyir-à níng hi í bu-à gbar bi ya sig mpìrká bidim pá ri. A jir shinn bu pyir zyun-à Adamu sa sig níng, í bu-à sa Yesu Kristi wu sig jir shinn. Wàníng í bu-à sa Shìdun pànn sig yi vù pyàna, n kyab fig bu pyirká buyi bàna.

¹⁷ Sai-à Adamu sa bu pyir, bu pyir-à ku sa sig níng í bu-à sa mpìrká bidim pá ri wu ki. Ama á jir shinn bu-à Yesu Kristi sa ya sig yi níng, í bu-à sa mpìrká ká dig sig àsàn Shìdun, n zim sig rag Shìdun sa kyàr rìghing big níng, big rì dig yonki.

¹⁸ Barà bu pyir mpìr ñzyun sa bai rìghing kó ni bidim pá níng, í barà mpìr kyìkyà-à níng má zig zu kó ni á bu-à bibai, má ya kó ni yonki.

¹⁹ Mpìrká bidim pá kàng rìghing mpìr bu pyir á jir shinn Adamu, jir kai bàna ku wib fig jir Shìdun bàna. Ama Yesu Kristi sinn kàng mpìrká ninànn nímá abig shi mpìr kyìkyà-à á pyànn Shìdun, jir kai bàna ku wib sig jir Shìdun.

²⁰ Shìdun zig zu bi sig doka jirà kó ni bidim pá, aku yi bu pyirká ku ri sa, ama byar-à bu pyirká ma ri swàb kà, àsàn

Shìdun ri swàb kà ùwài nímá á byar-à níng hi tinn.

²¹ A jir shinn bu pyir-à Adamu sa sig níng, í bu-à sa mpìrká bidim pá ri wu ki. A jir shinn bu ñsàn-à Yesu sa sig níng, í bu-à sa mpìrká ri dig àsàn Shìdun ma yonki-à Shinn Luyí Yesu Kristi ri ya yi.

6

Bu Pyir Ri Gban Mpìr, Ama Bu Kristi Ku Ri Ya Mpìr Yonki

¹ To, jir wàníng, yá shi má sa kyann íri bu pyir, àjirà àsàn Shìdun aku swàb kà rà?

² I àdòníng bàna, jir kai bàna yi pànn hing jir Kristi á pikyinní ni, í bu-à sa bu pyir na fig rag kùr á shinní ni bàna. Bu-à sa yá shi má sa kyann íri bu pyir níng, í jir kai rà?

³ Níng yi fig rag batisma big sa ya sig yi á zinn Yesu Kristi ni níng, shi àràg yi wu sig ki àràg barà Kristi wu sig níng bàna rà?

⁴ Sai-à big sa sig yi batisma, batisma-à níng hi tàg sig rag, yi wu kwonn sig ma Kristi, big jì kwonn sig yi ma ku àjirà gban Shìdun aku gbar dù nann zu yi ma yonki àpyú àràg barà Kristi dù nann zu sig ma yonki níng.

⁵ Barà yi shi sig í bu ñzyun ma ku á ki-à yi wu sig àràg barà ku wu sig níng, í barà yá shi í bu ñzyun áni ma ku. Barà ku dù nann zu sig ma yonki mà amir-à ni níng, í barà yi má yá dù nann zu ma yonki áni tinn.

⁶ Yi yi hing bu bibaiká rì á pikyinní ni níng, big dab bàg gban rìghing mà atàm bín-à big dab bàg sig Kristi áni níng, àjirà gban bu pyirká abig vinn rig àjirà kada ayi shi jakàng rag fàu bu pyir bàna.

⁷ Mpìr ma wu hing, bu pyir má na fig rag kùr á shinnwá ni bàna.

⁸ Tàma-à níng, barà yi wu sig ma Kristi níng, yi yi hing yá shi ma ku.

⁹ Yi yi hing barà Kristi dù nann zu rìghing mà amir-à ni ma yonki níng, kwá wu kàng fig rag bàna. Kí bàna rag ma gban á shinnwá ni.

¹⁰ Kí-à ku wu sig níng, ku wu sig jir shinn bu pyir mpìrká bidim pá. Ku wu sig í kàun ñzyun, jirà aku gban rig swàm bu pyir. Shuwá zyun-à ku ri shi níng, ku ri shi shu bu Shìdun.

¹¹ Aníng sinn kàng shinn ná àràg níng wu rìghing á jir shinn bu pyir ná ni, ama á byar Shìdun, níng shi sig ma yonki á jir shinn Yesu Kristi.

¹² Kada aníng zim swàm bu pyir aku na kùr á shinn ná ni bàna, jirà kada aníng sa bu pyir-à pikyinn ná ri zim bàna.

¹³ Kada aníng zim aníng zig kyau buká káhi á dírná ni aníng sa swàm bu pyir ma káhi bàna. Wà na sa hing àdòníng, ná

kàng fàu bu pyir, ama bu-à ná sa bàna, aning ya rag shinn ná á byar Shidun àràg í mpirká kàng bi sig mà ki-à ni ma yonki. Aning zig kyau buká káhi á dirná ni aku shi bu-à má sa ya Shidun swàm bu òsàn ma kàhi.

¹⁴ Kada aning zìm a bu pyir shi àsàn luná bàna, jir kai bàna tàma-à níng níng shi fig rag á vù doka bàna. I àsàn Shidun pàn sìg níng ni.

Yi Shi Fig Rag í Fàu Bu Pyir Bàna

¹⁵ Tàma-à níng barà yi ri shi á vù àsàn Shidun níng, yá wib fig rag doka bàna, má shi sa íri bu pyir rà? Ai, sa fig àdòning bàna.

¹⁶ Ning yì fig wà na sinn kàng hing shinn ná àràg í fàu á byar mpìr zyun, ma wib hing ku, níng shi sig í fàuwá níng bàna rà? Wà na sinn kàng hing shinn ná rag níng í fàu bu pyir, gbìb-à níng sinn kà sig shinn ná àni níng, ma gbar bi ya níng ki. Ama na sinn kàng hing shinn ná àràg í fàu awib Shidun, gbìb-à níng hi má ya níng yonki.

¹⁷ Tàma-à níng, aning sa ya Shidun ísoko, jir kai bàna wàri níng, níng ri í fàu bu pyir. Ama tàma-à níng níng ri fig jirwá, mì ri wib jir-à big tàg sig níng níng, ma pikyinn òzyun.

¹⁸ Barà big zig zu rìhing níng á bu pyirká buná ni níng, níng kàng rìg rag hing fàu bu sisàn.

¹⁹ Má ya níng misali, àjirà aning fig bíbyann. Barà níng ri sinn kàng sig shinn ná n shi sig í fàu bu pyir mì ri sa íri buká sàñ fig bàna níng, tàma-à níng aning sinn kàng shinn ná aning shi fàu bu òsàn, jirà aning sa bu-à Shidun ri zìm.

²⁰ A sai-à níng ri í fàu bu pyir níng, níng ri kyab fig bu òsàn sa á pikyinn ná ni bàna.

²¹ Swàm bu àzunáiká níng ri sa sig wàri níng, níng dìg sig kai àni rà? Bu káníng bidim pár í bu-à má gban mpìr.

²² Ama tàma-à níng barà big zig zu rìhing níng á bu pyirká buná ni níng, níng kàng rìg rag hing fàu Shidun. Ná dìg shu kyikyàr á pyànn Shidun, ma yonki kinn kinn.

²³ Bu pyirí má sinn kà yi á ki. Ama wà ya bir hing pikyinní á byar Shinn Luyí Yesu Kristi, Shidun má ya yi yonki wà zyun-à má vinn fig ávinn bàna.

7

Tinn Jir á Shinn Ban

¹ Yiwaimí big, níng yì hing doka, í bu-à sa ná fig byann bu-à má dinya níng. Doka-à hi shi sig ma gbam á shinn mpìr hár sái kwa wu hing. Sai-à mpìr-à níng ma wu hing, doka-à hi shi fig rag ma gbam á shinnwá ni bàna.

² Ayi zig jir-à níng àràg í uwà-à zig sig wunù. Uwà-à ma shi sig ma wunù, doka ban shi sig ma gbam á shinnwá ni. I bu-à sa kwá zig sar fig rag wunù zyun bàna, sai wà nùwá níng ma wu hing.

³ Ama wà nuwá ma wu fig bàna, kwa zig swann hing wunù zyun kim, ku ri sa àyái ma wunù-à níng hi. Ama wà nuwá ma wu hing, á byar-à níng hi kwá zig rag wunù zyun kim. Wàning ku ri sa fig àyái bàna.

⁴ Yiwaimí big, níng wu kwonn sig ma Kristi, í bu-à sa tàma-à níng doka bàna rag ma gbam á shinn ná ni. Níng shi sig rag í bu Kristi, zyun-à dù nann zu sig mà amir-à ni, jirà ayi shi mpìr kyikyàr á pyànn Shidun.

⁵ Sai-à yi ri yì fig ma Kristi bàna, yi ri sa bu-à bibaika zyun-à pikyinní ri zìm. Doka Shidun sinn kà yi, yi ri sa swàb kà bu pyirká. Bu pyir káníng hi ri sinn kà yi á ki.

⁶ Ama tàma-à níng, yi zu rìg rag hing áyau doka, jir kai bàna big zig zu rìg rag hing yi á bu-à rì sir gham sig yi níng. Tàma-à níng yá bàg rag Shidun ma Awun Kyikyàr-à ku ya sig yi níng, ma wà yá bàg doka zyun-à í gbìb àkor níng.

Bu Pyir Ri Ngang Ngain Ma Yi

⁷ Tàma-à níng yá dang rag doka í bu bibai rà? Ai bàna kó titi nimá. Nim má í jir doka bàna, ò nim má yì fig bu pyirká mì ri sa níng bàna. Doka nim ma dang fig rag, kada ní wim bu-à má í bumí bàna á pikyinní ni bàna, ò nim má yì fig rag, bu-à àdòning í bu pyir bàna.

⁸ A jir shinn doka í bu-à sa bu-à bibai dìg pyù n kà rìg á pikyinní ni jirà aku tonn gban mì ri sa bu pyir àràg barà yi ri wim bu mpìr. Nim má í jir doka bàna, bu pyir nim má dìg fig gbam bàna.

⁹ Sai-à ò rì yì fig doka bàna, ò rii shi shumí òsàn nimá. Ama barà ò yì rag jir doka níng, á byar-à hi bu pyirká dìg rag gbam á shinní ni, hár n sinn kà mì á ki.

¹⁰ Doka zyun-à mì ri kyab á pikyinní ni rag má ya mì yonki níng, í zyun-à gbar bi ya sig mì ki.

¹¹ A jir shinn doka, bu pyir dìg pyù hár n tonn gban mì, n sa ò wu ki.

¹² Kó barà bu-à níng shi sig àdòning, yi yì hing rag doka bi sig á byar Shidun, doka-à hi í bu kyikyàr, bu-à doka dang sig bidim pár í bu sisàn.

¹³ A jir gbìb òsàn-à níng ni, í bu-à sa ò wu sig níng rà? Ai í jir kàhi bàna. I bu pyir sa síg ni, í wà ò wu ki á jir shinn doka zyun-à í bu òsàn níng. Bu pyir sa hár ò wu ki jirà aku tìya mì rag Shidun ri bai pikyinn wàni ma bu bibaika.

Bu Nsàn Ma Bu Bibai Ri Ngang Dir á Pikyinn Mpir

14 Yi yi hing rag doka í bu kyikyàr, ama bumí, mì í mpir jíkwin, ò shi sig fàu bu pyìr.

15 N yi fig bu-à mì ri sa bàna, jir kai bàna bu-à pikyinnmí ma ri zìm ò sa, mì ri sa fig bu-à hi bàna. Ama sái bu-à pikyinnmí ma zìm fig bàna í bu-à mì ri sa.

16 Barà mì ri sa bu-à ò zìm fig ò sa bàna níng, wàníng tàg sig rag, ò zìm hing rag doka sàh hing.

17 Barà ri sa mì àdòníng, í mì ri sa fig ò bu káníng bàna, ama í bu pyìrká zyun-à shi sig á ò dírmí ni.

18 N yi hing bu òsàn shi fig á kyinnmí ni bàna, jir kai bàna wà ma ri zìm ò sa bu òsàn, mì ri sa yi sar fig bàna.

19 Mì ri sa fig bu-à òsàn mì ri zìm ò sa níng bàna, sái bu-à bibai wà ò zìm fig ò sa bàna níng.

20 Bu-à ò zìm fig ò sa bàna, wà ma ri sa bu-à níng hi, í mì ri sa fig ò bàna, ama í bu pyìrká zyun-à shi sig á kyinnmí ni níng, ri sa ò.

21 N myàng bu-à níng shi sig àràg í bu su á byarmí ni, jir kai bàna wà ma ri zìm ò sa bu òsàn, sái ò rag ò myàng níng, mì ri sa bu-à bibai.

22 A pikyinnmí ni, ò zìm kab sig doka bu Shidun.

23 Ama mì ri myàng í bu zyun kim ri sá ò swàm á dírmí ni, ri nu kànn ma doka Shidun zyun-à pikyinnmí ri zìm, bu-à hi ri sa mì ò shi fàuwá jirà ò sa bu pyìr.

24 N shi sig áyau shwin nínàn nímá. Mpir-à má pinn zu mì á shwìn-à níng ni, zyun-à má sinn kà mì á ki níng, í ni rà?

25 Mì ri sa ya Shidun ísoko á jir shinn Yesu Kristi Shinn Luyí.

A jir shinn wàníng ni, mì ri zìm ò wib doka Shidun ma pikyinn òzyun, ama bu pyìrmí ri sinn kà mì ò shi fàu bu-à bibai.

8

Mpir Aku Shi Shu Àràg Barà Awun Kyikyàr Ri Zim

1 Mpir-à ma kwonn hing shinnwá ma Yesu Kristi, Shidun má ta kà fig ku mà lu pyìr-à ni bàna.

2 Awun Shidun í zyun-à má ya yi yonki, wà ya kwonn hing shinnwá ma Yesu Kristi. Awun-à níng hi kab ríghing gban bu pyìr, n zig zu ríghing yi á bu pyìr zyun-à nìm má sinn kà yi á ki níng.

3 Doka Musa kab fig gban bu pyìr bàna, jir kai bàna mpir bàna ma gban-à wà kwá wib doka-à níng hi. Ama Shidun swam bi sig wúnwá á dunyaru àràg í mpir jíkwin, ku wu sig jir shinn bu pyìryí, jirà aku zig zu yi á bu pyìryí ni.

4 A jir shinn wàníng ni, tàma-à níng yi ri sa kó kai bidim pár àràg barà Shidun ri

zim ayi sa ma pikyinn òzyun, àràg barà doka dang sig. Bu-à sa níng, í jirà tàma-à níng yi shi sig àràg barà Awun Shidun ri zim. Yi shi fig rag àràg barà bu-à bibaiká á pikyinnwá ni ri zim ayi shi níng bàna.

5 Mpirká zyun-à ri sinn kà pikyinnbá á byar bu-à bibai níng, big ri sa íri bu bibai. Ama mpirká ká ma ri zim Awun Shidun aku sinn kà big abig sa bu sisàn, mpir káníng hi í ká zyun-à ri sa bu-à Awun Shidun ri zim.

6 Bu-à bibai kyab ri sinn kà mpir á ki, ama mpir-à Awun Kyikyàr ma shi sig á pikyinnwá ni, kwá dig yonki, pikyinnwá má na tag tinn.

7 Mpir-à ma mònn sig ma bu-à bibai á pikyinnwá ni, ku í mpir-à ri zib Shidun, jir kai bàna ku wib fig bu-à doka Shidun dang sig bàna. Kwá wib sar fig bàna tinn.

8 Mpir-à ma mònn hing ma bu-à bibai á pikyinnwá ni, kwá sa sar fig bu-à Shidun ri zim bàna.

9 Ama bigné, níng bàna ma pikyinn-à bibai, pikyinn ná kyàr shi nímá, jir kai bàna Awun Shidun shi sig á pikyinn ná ni. Mpir-à ma bàna ma Awun Kristi á pikyinnwá ni, mpir-à níng hi shi fig bu Kristi bàna.

10 Wà Kristi ma shi sig á pikyinn ná ni, Awun Shidun má sinn kà níng aning wim zu ma yonki, kó barà dírná má wu á jir shinn bu pyìr. Kristi má sa aning wim jakàng ma yonki, jir kai bàna Shidun sinn sig níng, níng í mpirká òsàn á pyànnwá ni.

11 Wà Awun Shidun zyun-à gbar dù nann zu sig Yesu mà amir-à ni níng, ma shi sig á pikyinn ná ni, í wà ku zyun-à gbar dù nann zu sig Yesu mà amir-à ni níng, kwá ya dírná zyun-à wu sig níng yonki jir shinn Awunwá zyun-à shi sig á pikyinn ná ni níng.

12 Yiwaimí big, á jir shinn wàníng ni, ayi sinn kà shinnwá ma ayi sa bu òsàn zyun-à Shidun ri zim, ma wà yá sa bu-à bibai zyun-à pikyinnwá ri zim.

13 Wà níng ma ri sa bu-à bibaiká zyun-à kyinn ná ri zim, kyinn-à bibai-à níng shi sig ma kàhi níng, í bu-à má gban níng. Ama wà Awun Kyikyàr-à níng shi sig ma kàhi á pikyinn ná ni níng, ma gban hing pikyinn bibai-à níng, ná dig yonki kinn kinn.

14 Mpirká zyun-à Awun Shidun ma shi sig ò zubá, mpir káníng hi, í yann Shidun.

15 Awun Kyikyàr-à Shidun ya sig níng níng, ku ya fig níng jirà aning shi í fàu ma aning shàr zinn bàna, ama jirà aning shi í yanká buwá. Awun Kyikyàr-à níng shi sig ma kàhi níng, sa sig ò í wà níng shi yann Shidun. Wàníng í bu-à sa yi ri bar Shidun, "Tayí, Tayí."

¹⁶ Awun Shidun kà sig á pikyinnýi ni, mi ri tàg yi rag yi yann Shidun.

¹⁷ Barà yi shí sig yann Shidun níng, yá dig bu ñsàn-à ku sinn ya sig mpìrká buwá, ma bu ñsàn-à ku sinn ya sig Kristi. Wà ya wa hing shwin á shinn Kristi, Shidun má swam yan yi ma ku ábir-à ni.

Buká Shidun Má Ya Yi á Pyànn

¹⁸ A myàngmí ni, shwin-à yi ri wa tàma-à níng, yá màg sar fig ma àsàn Shidun, ma àjwár-à Shidun má ya yi á pyànn níng bàna.

¹⁹ Buká Shidun màmm sig á jànn-à ni bidim pár ri sa àtùtwài abig myàng àyúnn-à Shidun má tiya big mpìrká zyun-à í yanká buwá.

²⁰ Buká Shidun màmm sig níng, kàng righing bu átai, bàna ma yir. Shidun sinn kàng sig ni àdòning, big zim fig ni bàna.

²¹ Kó barà sa sig àdòning, big bir sig pikyinnbá rag àyúnn zyun buká Shidun màmm sig níng, má shi fig rag fàu bàna, má swár fig rag bàna, má dig gham má shi shu shinn òrba àràg yann Shidun.

²² Yi yi hing rag, hór tàma-à níng buká Shidun màmm sig ri fig àwá wàni, àràg barà uwá ma ri mà wùn, ku ri fig àwá níng.

²³ Iri buká zyun-à Shidun màmm sig níng ri fig ni àwá bàna, yi má zyun-à Shidun ya sig yi Awun Kyikyàrwá jirà aku tiya yi rag yi í mpìrká buwá níng, yi ri fig àwá-à hi tinn. Í bu-à sa yi ri sa àtùtwài jirà Shidun aku sinn kàng yi, ayi shi yanká buwá, ma aku ya yi òr àpyú.

²⁴ Yi sinn sig kyinnýi á òr Shidun, jirà aku pinn zu yi. Ama yá ya dig hing bu-à yi sinn sig kyinnýi àni níng, yá shi kir fig rag á kyinnýi ni bàna, jir kai bàna yi dig righing bu-à yi ri zim.

²⁵ Wà ya sinn sig kyinnýi á shinn bu-à ya dig fig ma bàna, yá tib pikyinnýi, má shi kir jirà ayi dig.

²⁶ Wàning má, Awun Shidun ri shang yi á byarká gbamyí fòr fig bàna, jir kai bàna yi yi fig barà yá vig Shidun àni bàna. Awun Shidun í zyun-à má vig ya yi Shidun ma nài jir ngbam nímá zyun-à yá dang yi sar fig bàna.

²⁷ Shidun zyun-à ri myàng pikyinnýi níng yi hing bu-à Awunwá ri zim, jir kai bàna Awun-à níng ri vig Shidun áshinn mpìrká bu Shidun ni. Ku ri vig bu-à Shidun ri zim.

²⁸ Yi ká yi ri zim Shidun níng, yi yi hing rag bu-à ma dig yi bidim pár, Shidun sinn kàng bu-à hi jirà ayi dig bu ñsàn àni, yi ká ku bar sig yi ayi shi mpìrká buwá.

²⁹ Mpìrká zyun-à Shidun shig zu bab sig níng, ku sinn kann righing big a kur àjirà abig shi àràg í wùnwá Yesu, jirà Yesu aku shí ni àgbam-à àyau wunzàkà buwá ni.

³⁰ Mpìrká zyun-à Shidun sinn kann rig big akur níng, í ká zyun-à ku bar sig. Ká zyun-à ku bar sig níng, í ká ku sinn sig big rag big í mpìr sisàn á pyànnwá ni, n sinn sig big abig shi mpìr úwài àràg ku.

Barà Shidun Ri Zim Mpìr á Jir Shinn Yesu Kristi

³¹ Bu-à yá dang á shinn jir káníng ni, í kai rà? Barà Shidun ri zim yi àdòning, mpìr-à kinn sig wà kwá zib yi ini ra?

³² Shidun òr fig yi wùnwá bàna, ku ya sig yi wùnwá jirà a wàning wu jir shinnýi bidim pár. Barà ku ya sig yi wùnwá níng, í barà kwá ya yi kó kai bidim pár átai àni.

³³ Shidun ma shinnwá dang bai fig mpìrká ku shig zu sig níng bàna, mpìr-à má dang bai big í ni rà?

³⁴ Yesu Kristi zyun-à wu sig, n dù nann zu sig mà amir-à ni ma yonki níng, shi sig mà agunn vim nu bu Shidun, mi ri vig ya yi Shidun. A jir shinn wàning ni, walai mpìr-à má dang bai yi.

³⁵ Walai bu-à má gáfinn yi ma Kristi zyun-à ri zim yi níng, kó fòr, kó shwin, kó ba kig ká yi á tonn fi, kó amor, kó ashí, kó ki.

³⁶ Àràg barà jir Shidun dang sig rag:

“Jirà ya ri bàg Shidun níng, í bu-à sa mpìrká ri gban yi kó ákaun bidim pár.

Big ri sinn kàng yi àràg í àdùn zyun-à bá gib gban.”

³⁷ Kó barà bu káníng bidim pár ri dig yi níng, yi kab righing gbambá, jir kai bàna Yesu Kristi ri zim yi wàni.

³⁸ Jir kai bàna òr yi hing rag, walai bu-à má gáfinn yi ma Kristi, kó ki, kó yonki, kó yann aswam mà wai, kó wàuká, kó kùrká, kó buká zyun-à ri sa tàma-à níng á jànn-à ni, kó ká zyun-à má bi á pyànn,

³⁹ kó bu-à má bi sig mà wai, kó á jinn ni, kó àyau buká Shidun màmm sig bidim pár, yi myàng fig bu-à má gáfinn yi ma azim-à Shidun ri zim yi á jir shinn Yesu Kristi Shinn Luyí níng bàna.

9

Shidun Shig Zu Mpìr Israilaká Abig Shi í Buwá

¹ Mi ri zim òr dinya níng bu zyun á shinn mpìr Yahudawaká ni. Bu-à má dinya níng níng, í jir àjai. Mi ri gim fig ñsàng bàna, jir kai bàna òr shi sig bu Kristi. Awun Kyikyàr-à shi sig á pikyinnmí ni níng yi hing rag jir-à mi ri dang níng í ñsàng bàna.

² Pikyinnmí ri bai wàni á jir shinn mpìr Yahudawaká ni, big í yiwaímí, big zim fig jir Kristi bàna, í bu-à ri wa mi á pikyinnmí ni.

³ Wà nìm ma sa, ñ nìm má rag a Shìdun sinn kà mì á shwìn kó aku ta kà mì á pyir-à ni á jir shinnbá ni, wà big nìm má kàng bi má bàg Yesu Kristi.

⁴ Big shi sig ñ mpìr Israilaká. Shìdun sa sàñ ya rìghing big ñsàn nímá, n shìg zu jag sig big í ni, jirà abig shi í yanká buwá. Shìdun tàg sig gbmawá á byarbá ni, n gib ya big nu rag, kwá sa sàñ ya big. Ku ya sig big doka. Ku tàg big barà bá wib ku áni.

⁵ Israila káníng í yann ada àgbamká rì, ká yì jag sig Shìdun, sai-à á ninonn. Sai-à Kristi bì á jànn-à ni níng, ku bì sig àràg í mpìr Yahudawa. Shìdun shi sig ñ kùr kó kai bidim pár. Mpìrká bidim pár abig swam yan ku kó ákaun. Aku shi àdóníng.

⁶ Barà mpìr Yahudawaká káhi bàg fig Kristi bàna níng, wàníng tàg sig rag Shìdun bàg fig nu-à ku gib ya sig mpìr Israila káníng bàna rà? I àdóníng bàna, jir kai bàna swai mpìr Yahudawaká ninànn nímá í mpìr Yahudawa àjai á pikyinnbá ni bàna.

⁷ Ná í yann ada Ibrahim bidim pár shi sig ñ yann Shìdun. Shìdun dinya Ibrahim n rag, “A byar Ishaku, wá dig yann ada ninànn nímá ká ñ gib sig nu rag, má ya wù níng.”

⁸ Yanká big mà sig àràg barà big ri mà yann níng, shi fig yann Shìdun bàna. Ama ká zyun-à Shìdun gib sig nu rag bá mà níng, shi sig ñ yann ada Ibrahim.

⁹ Nu-à Shìdun gib sig bàna, ku rag su-à ma màg hing, kwá kàng bi, Saratu má mà wùn.

¹⁰ Iri wàníng bàna má, yann Rifkatu àkunn pyàna níng, tabá í yákúyí Ishaku.

¹¹⁻¹² Rifkatu mà fig ma yann ñtài káníng bàna, Shìdun shìg zu rìghing wùn-à ku ri zim áyaubá ni. Ku sa sig àdóníng jir kai bàna kada zyun áyaubá ni ma dang rag, í jir swàm ñsànwá í bu-à sa Shìdun shìg zu sig ku níng. I Shìdun ma shinnwá zim sig ñ, í wà n shìg zu sig ku ni. A byar-à níng hi, Shìdun dinya Rifkatu rag, wùnwá zyun-à àgbam-à má sa ya zyun-à àshái-à swàm.

¹³ Wàníng sa sig àràg barà jir Shìdun ri dang sig rag, Shìdun ri zim Yakubu, ama n ngàng Isuwa.

¹⁴ Tàma-à níng barà Shìdun sa sig àdóníng, yá dang í kai rà? Yá rag ku sa sig bu ñsàn rà, kó bu-à bibai rà? Shìdun sa fig bu-à bibai kó títi nímá bàna,

¹⁵ jir kai bàna Shìdun dinya Musa rag, mpìr-à ku ma ri zim kwá sa ya wàníng bu ñsàn, kwá sa. Mpìr-à ku ma ri zim aku myàng ashi wàníng, kwá myàng.

¹⁶ Tàma-à níng bu ñsàn-à Shìdun ri sa sàñ ya mpìrká níng, ku ri sa fig jirà big zim sig ñ ma pikyinnbá, kó jir swàm ñsànká

big sa sig bàna. Mpìr má dig fig àsàn-à níng big gbmawá bàna, ama sái mpìr-à Shìdun ma shìg zu sig, ma ri myàng ashiwá, í wà kwá dig àsàn Shìdun.

¹⁷ Jir Shìdun dinya Firauna rag, “N ya sig wù kùr á jirà ñ tiya mpìrká rag ñ shi sig ma gbmá á shinn kó kai bidim pár, ma àjirà mpìrká á jànn-à ni abig yì mì á jir shinnwù ni.”

¹⁸ Wà Shìdun ma ri zim aku myàng ashi mpìr, ku ri myàng. Wà ku ma ri zim aku fim mpìr a wàníng gbmá sung, ku ri fim wàníng.

Barà Shìdun Ri Nànn Agùnn, Mi Ri Myàng Kàng Ashi Mpìr

¹⁹ Mpìr zyun áyauná ni má bib mì rag, “Bu-à sa Shìdun ri dang bai yì níng, í jir kai rà? Mpìr-à má kan dim sar Shìdun bu-à Shìdun ri zim í ni rà?”

²⁰ Wù mpìr-à níng, wù í ni hár wá dang pyann jir ma Shìdun rà? Mpìr-à ma mì sig par, par-à hi má bib fig àsàn-à mì sig ku níng rag, “Bu-à sa à mì sig mì àdóníng í jir kai rà?” Par-à hi má bib fig ku bàna.

²¹ Asàin-à mì sig par-à níng, ma zim hing, kwá zig jànn bu mì, má mì jakàng par àpyú àkunn pyàna, jir kai bàna zyun má shi í zyun-à kwá sa buju bùkí ma káhi, zyun bó, í zyun-à kwá sa buju áni kó ákaun bidim pár.

²² Wàníng í bu-à Shìdun sa sig, ku ri zim aku tiya mpìrká rag pikyinnwá bai hing wàni, ma aku tiya big rag, ku shi ma gbmá á shinn kó kai bidim pár. Ku myàng mpìrká zyun-à sa bai rig ku kyinnwá níng, fòr hing wá aku gban rig big. Ama ku tib pikyinnwá.

²³ Ku tib sig pikyinn jirà aku tiya yì gbmawá ma àsànwá. Ku ri myàng ashiyí, n ya yì gbmá-à ku shi sig ma káhi. Yì shi sig ñ mpìrká zyun-à ku shìg zu sig rag kwá sinn yì ayi shi mpìr ùwài á pyànnwá ni.

²⁴ Yì shi sig ñ mpìrká zyun-à Shìdun bar sig. Ku bar fig íri yì mpìr Yahudawaká bàna, ama kwonn ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna tinn.

²⁵ Wàníng í bu-à Shìdun dang sig á tarkada Hosea n rag,

“Mpìrká zyun-à rì í mpìrmí bàna níng, má bar rag big í mpìrmí.

Mpìrká á jànn zyun-à ñ ri ma zim fig bàna, í ká zyun-à ma zim rag tàma-à níng.

²⁶ Byar-à big dinya sig mpìr káníng rag, mpìr káníng í mpìr Shìdun bàna níng,

í byar-à bá bar rag big yann Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki.”

²⁷ Ishaya dang jir á shinn mpìr Israilaká n rag: “Kó barà mpìr Israilaká nànn hing wàni àràg í vun-à mà níng-à ni níng, ama

í mpírká títi nímá má wím zu nì. Bá nànn fig bàna.

²⁸ Shinn Luyí má gib kinn rìg jír wá á dunyaru, kwá gbar lor fig á lor bàna.”

²⁹ Àràg barà Ishaya dang sig n rag, “Wà ním ma í jir shinn Shinn Luyí zyun-à shi sig ma gbam á shinn kó kai bidim pár, n fim sig swai mpírká buyí níng bàna, wàníng yí ním wu rìghing àràg mpír Saduma ma mpír Gumarata.”

Mpír Israilaká Ngàng Jir Ajwár-à Ashinn Yesu Ní

³⁰ Yá dang í kai rà? Kó barà mpírká zyun-à í Yahudawaká bàna kyab fig abig shi shu òsàn á pyànn Shidun nì bàna níng, ama big dig hing yonki, jir kai bàna big bir hing pikyinnbá á byar Kristi.

³¹ Ama mpír Israilaká yàn doka-à bá bàg, jir à abig shi shu òsàn á pyànn Shidun, ama big shi fig bàna.

³² Bu-à sa big shi fig shu òsàn bàna níng, í jir kai rà? I jir à big bir fig pikyinnbá á byar Shidun bàna, ama sái á byar swàm òsànká zyun-à big ri sa. Wàníng í bu-à sa big ta àsiu áshinn abàn-à nì, zyun-à í Kristi.

³³ Àràg barà big ba sig á jir Shidun nì n rag:

“N tib sig abànmí mà Siyona, zyun-à àsiu má ta kyann mpírká àni, hár má sa mpír má kù.

Ama mpír-à ma ya hing gwangga á shinn abàn-à níng hi nì, kwá fig fig àzuná bàna.”

10

¹ Wunzámí big, bu-à mì ri wím á pikyinnmí nì bàna, mì ri vig Shidun jir à mpírká bumí abig wím zu ma abig dig yonki kinn kinn.

² N yí hing, big shi sig ma kyinn-à bá wib Shidun, ama big yí byann fig barà bá wib Shidun àni bàna.

³ Jir à big yí byann fig gbib-à Shidun ri sinn mpírká abig shi sisàn á pyànnwá nì bàna níng, í bu-à sa big ri bàg gblbbá zyun kim. Big ngàng wà bá bàg gbib òsàn-à Shidun pù finn ya sig big níng.

⁴ Yesu Kristi tiya sig mpírká rag, jir shinn doka bàg má sinn kàng fig big mpírká sisàn á pyànn Shidun nì bàna. Jir wàníng mpír-à ma bir hing pikyinn á byar Kristi nì, Shidun má sinn mpír-à hi aku shi sisàn á pyànnwá nì.

Apínn-à Shidun Tir Bi Sig Níng í Bu Mpírká Bidim Pár

⁵ Musa ba sig jír á shinn mpírká zyun-à ri kyab rag bá shi mpír sisàn á pyànn Shidun jir shinn doka bàg. Ku ba sig rag: “Mpír-à ma wib vinn hing doka-à níng hi, í zyun-à má wím zu.”

⁶ Bu-à jir Shidun dang sig á shinn shu òsàn á pyànn Shidun jir shinn pikyinn bir í wàníng, jír-à hi dang sig rag, kada á bib shinnwú rag, mpír-à má nann yag mà wai, jir à aku zig tìg wann bi Kristi í nì rà?

⁷ Kada á kyab rag, ma mpír-à má yag kà mà amir-à ni jir à aku gbar dù nann zu Kristi níng í nì rà?

⁸ Bu-à jir Shidun ri dang bàna, í wàníng: “Jir Shidun-à hi, shi yàr sig ma wù, shi sig á nuwú nì, n shi sig á pikyinnwú nì tinn.” Jir-à hi í zyun-à yí ri tàg mpírká rag abig bir pikyinnbá á byar Yesu Kristi.

⁹ Wà wù ma dang hing ma nuwú rag, Yesu í Shinn Luwú, ma bir hing pikyinnwú rag Shidun gbar dù nann zu hing ku mà amir ki-à nì, Shidun má pinn zu wù.

¹⁰ Sái wà ya bir hing pikyinnwú á byar Shidun nì, í wà Shidun má sinn yí mpír òsàn á pyànnwá nì. Wà ya dang hing ma nuý rag Yesu í Shinn Luyí, kwá pinn zu yí.

¹¹ Jir Shidun dang sig rag, “Mpír-à ma bir hing pikyinnwá á byarwá nì, kwá fig fig zuná bàna.”

¹² Walai bu-à gáfinn mpír Yahudawaká ma mpírká zyun-à í mpír Yahudawaká bàna. Shidun zyun-à òzyun níng, shi sig bu kó nì bidim pár. Kwá ya kó nì bidim pár bu-à ba vig hing ku.

¹³ Mpír-à ma bir hing pikyinn ma vig hing Shidun á zinn Yesu nì, Shidun má pinn zu ku àràg barà jir Shidun dang sig.

¹⁴ Mpír káníng má vig Shidun áshinn, wà ba bir fig pikyinn á byarwá nì bàna rà? Bá sáshinn má bir pikyinn wà ba fig fig jir Shidun bàna rà? Bá fig jir Shidun áshinn, wà mpírká ma dinya fig big bàna rà?

¹⁵ Mpírká ma sáshinn má yag dang jir Shidun, wà ba tir yag fig big bàna rà? Jir Shidun dang sig rag, “Mpírká ma zig yag hing jir àjwár, ma dinya hing mpírká, mpírká má fig àjwár, má pànn big vù pyànà.”

¹⁶ Ama í mpír bidim pár zìm síg nì jir Shidun bàna. A byar-à hi Ishaya dang rag, “Shinn Luyí, mpír-à bir sig pikyinn á jír-à yí dang sig níng í nì rà?”

¹⁷ Sái wà mpír ma fig hing jir Shidun, í wà kwá bir pikyinn. Jir Shidun ri zu bi á nu mpírká ri dang jir Kristi.

¹⁸ Mì ri zìm n bib abib, àjai mpír Yahudawa káníng fig fig jir Shidun bàna rà? Big fig hing, jir kai bàna jir Shidun dang sig rag,

“Nài jírba kyann kàng kwib gban rìghing jànn-à bidim pár.

Jírba fór yag rìghing mà mìr swann-à nì tinn.”

¹⁹ Mì ri bib jakàng abib, mpír Israilaká fig byann fig bàna rà? Big fig byann hing. Musa dang jir-à Shidun dang sig rag,

“Má sinn kà ning aning sa akyib á shinn mpirká zyun-à í mpìr Yahudawaká bàna.

Má sinn kà ning aning nànn àgùnn big mpirká zyun-à ri fig byann fig jir bàna.”

²⁰ Ishaya shàr fig zu mpìr bàna n dang bu-à Shidun dang sig n rag,

“Mpirká yàn fig gbiłmí bàna níng, í ká dig sig mì.

N tàg hing shinnmí á byar mpirká ká yàn bab fig mì bàna.”

²¹ A shinn mpìr Israilaká ku dang rag, kó ákaun bidim pár ku ri du yag vùwá á byar mpirká ri wib fig ku bàna, mì ri gban sung big jirwá.

11

Shidun Myàng Ashi Mpir Israilaká

¹ Mì ri bib abib, Shidun ya righing mpirká buwá kwib rà? Bàna. Ku ya fig mpirká buwá kwib bàna kó títi nímá. Mì ma shinnmí má, mì í mpìr Israila, mì í wùn ada Ibrahim, mì í swai Benjamin.

² Shidun ya fig mpirká zyun-à ku ri shig zu jag sig níng kwib bàna. Ning yì hing bu-à jir Shidun dang sig á shinn Iliya, ku dang bai mpìr Israilaká á pyànn Shidun.

³ Ku dang rag, “Shinn Lumí, big gban righing yann aswamká ri dang kyann jirwú, n wab gbànn righing byar-à big ri twib swànn ya wù bu. Tàma-à níng dà kàng sig rag mì áwinmí ni, big ri zìm abig gban rig mì tinn.”

⁴ Shidun zìm ya ku í kai rà? Shidun zìm ya ku rag, “N shig zu righing mpìr dubu sumpyànn, ká ri binn kir wann ya fig bu sinn, zyun-à big ri bar í Baal níng, bàna.”

⁵ I barà shi sig áni tàma-à níng tinn, Shidun shig zu sig mpirká káhi nànn fig bàna, ká ku ri myàng ashibá.

⁶ Shidun ri shig fig mpìr jir swàm òsàn bàna, ama í jirà ku ri myàng ashì mpìr. Shidun nìm ma ri shig mpìr jir swàm òsàn, á ashì-à ku ri myàng mpìr ma káhi níng, nìm bàna ma yir.

⁷ Tàma-à níng yá dang í kai rà? Mpir Israilaká dig fig gbił-à big ri yàn zyun-à má sinn ká big òsàn nímá á pyànn Shidun ni bàna. Sái iri mpirká ká Shidun shig zu sig títi nímá níng, dig sig ni. Mpirká ká dà sig má sim níng, big gban sung n ngàng jir Shidun.

⁸ Big ba sig á jir Shidun ni n rag, “Shidun gban righing kyinnbá, bá kyab fig jir òsàn bàna. Bu-à pànn sig wàri hár n bi tàma-à níng, big kàng righing mpìr áfau, mi ri gban sung.”

⁹ Dawuda dang jirwá n rag, “Ajwár-à mpìr káníng ri fig níng, a nìm shi kàng àràg í ayar, jirà abig kù.

Bu-à bibai-à big ri kyab á pikyinnbá ni níng, a nìm kinn á shinnbá ni.

¹⁰ A zubá nìm fag rig, abig myàng kyár byar bàna.

Abig nìm wa shwìn su big su àràg big swann sig swànn á shinnbá ni.”

¹¹ Mì ri bib jakàng abib, kù-à mpìr Yahudawaká kù sig níng, bá dù nann zu kàng fig bàna rà? Bá dù nann zu kàng. Kù-à big kù sig níng, gbar bi mpirká zyun-à yì fig jir Shidun bàna níng Shidun pinn zu big jirà a mpìr Israilaká sa akyib.

¹² A jir shinn bu pyir mpìr Yahudawaká ni, í bu-à sa bu-à sisàn yag sig kó áni á dun-yaru. Bu sisàn-à Yahudawaká zìm fig abig dig bàna níng, Shidun ya righing mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ayúnn-à Yahudawaká bidim par ma wib hing Shidun, bá myàng àsàn Shidun má kab wàri.

Shidun Pinn Zu Mpirká Zyun-à í Yahudawaká Bàna

¹³ Mì ri dang ma níng, níng ká zyun-à níng í mpìr Yahudawaká bàna. Àràg barà ò shi sig ni wùn aswam Shidun á byar mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, má sa àyàn ma swàmmi.

¹⁴ Kó barà sa áni bidim pár, mì ri zìm ò sa mpìr Yahudawaká bumí abig sa akyib, jirà abig bir pikyinnbá ma abig wim zu.

¹⁵ Sai-à Shidun ya mpìr Israilaká kwib níng, á sai-à níng hi mpirká á dunyaru kyab n bi jùn kwonn rag ma Shidun. Ama wà kwa zìg rag hing mpìr Israilaká níng, má shi àràg big dù nann zu sig má amir ki-à ni.

¹⁶ Agir brodi wà jijag-à níng, wà ba ya hing Shidun, àkúnn-à níng shi sig buwá tinn. Wà ba zìg adinn bínká ma ya Shidun, ayab káníng shi sig í buwá tinn.

¹⁷ Ayab bin zaitun ká káhi wan sig awan òsàn nímá, ama big í gib ta wann rig-à. I wà n zìg ayab bín zyun-à mà awúnn-à ni, n sir ban ma bín-à wà òsàn-à níng. Wù zyun-à wù í mpìr Yahudawaká bàna níng, a shi sig àràg í ayab bín-à mà awúnn-à ni, zyun-à big sir sig ban ma bín òsàn níng. Tàma-à níng á shi sig rag bu ònyun ma adinn bín-à níng, zyun-à ri ya yonki.

¹⁸ Kada á gbar dù nann zu shinnwú rag á kab sig ni ayab bín-à big gib ta wann sig níng bàna. Wa sa hing àdòng, á yì rag à pànn gban fig adinn bínká hi ni bàna, ama í adinn bínká pànn gban sig wù ni.

¹⁹ N yì hing wà dang má rag, big kyag kifinn zu sig ayab bín sisàn káníng jirà abig sinn ká wù á pyann kàng shinnbá.

²⁰ Ajai, big gbar kìm righing ayab bín káníng, jir kai bàna big bir fig pikyinnbá á byar Shidun bàna. A jir shinn kyinn bir-à á shi sig ma káhi níng, á sar gban áni,

kada á gbar dù nann shinnwú bàna, ama á shàr Shìdun.

²¹ Barà Shìdun fim fig Yahudawaká ká shì sig àràg ayab bín òsàn káníng bàna níng, í barà kwá fim fig wú àní bàna tinn.

²² A myàng barà Shìdun sànsig àní, n tù sig àní tinn. Ku ri nànn àgùnna ma mpìrká zyun-à ri wib fig jìrwá bàna. Ama kwá tàg àsànwá á byarwú ni, wà wa wib hing ku, ma bir hing pikyinnwú á byarwá ni. Wà wa wib fig ku bàna, kwá gàb rìg òr ma wù.

²³ Wà mpìr Yahudawa káníng ma bir kàng bi hing pikyinnbá, Shìdun má sinn kàng big á byar-à big rì shì bab sig. Shìdun shì sig ma gbam-à kwá zìg kàng bi big.

²⁴ Wù zyun-à wù í mpìr Yahudawa bàna níng, à shì sig àràg í byarwú bín-à mà awùnn-à ni, zyun-à big kyag ta wann sig, n sù sig ban ma bin zaitun òsàn-à níng. Wà má àdòníng, ban-à bá sùr ya mpìr Yahudawaká ma bin zaitun òsàn-à níng, má fonn káb ni.

Shìdun Má Pinn Zu Gban Rìg Mpìr Israilaká

²⁵ Yiwaimí big, bu atàm zyun shì sig àní, zyun-à mì ri zim aning yì. Bu-à níng hi má kan òm níng wà ná sinn kàng shinn ná àràg níng yar kab sig nì kó nì bidim pá. Bu-à hi bàna í wàníng: Sung gbam-à mpìr Israilaká ri gbam níng, má shì nonn fig bàna. Ama má nonn títi, jir kai bàna sá wà mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna má fig gban rìghing jir Shìdun ma bi hing á byarwá ni.

²⁶ A byar-à níng hi, Shìdun má pinn zu gban rìg mpìr Israilaká àràg barà big ba sig á jir Shìdun, n rag, "Asàin-à má pinn zu yì níng, má bi mà Siyona.

Kwá zìg zu rìg bu bibaika á byar yann adaká bu Yakubu.

²⁷ Wàníng í nu-à má gib ma big, á sai-à má zìg zu big á bu pyìrbá ni."

²⁸ Mpìr Yahudawaká kàng rìghing mpìrká ri zib Shìdun jir shinn barà big ngàng sig jir àjwár-à níng. Sai-à Shìdun ya mpìr Yahudawaká kwib níng, níng ká zyun-à níng í mpìr Yahudawaká bàna níng, níng òg pyù n wim zu. Ama á jir shinn barà Shìdun zim sig nì, í bu-à sa Yahudawaká shì sig mpìrká bu Shìdun á dò jir shinn yakúbá ni.

²⁹ Wà Shìdun ma shìg zu hing mpìr, ku ri ngàng fig wàníng bàna. Wà kwa dang rag, kwá sa sànsàn ya mpìr, ku ri vim bir fig nu-à ku gib ya sig mpìr bàna.

³⁰ Níngká níng rì ngàng sig jir Shìdun níng, tàma-à níng Shìdun myàng hing ashiná, n ya hing níng pyù á jir shinn mpìr Yahudawaká barà big wib fig Shìdun bàna.

³¹ Barà Shìdun myàng sig ashiná níng, í bu-à sa mpìr Yahudawaká ngàng wà bá wib Shìdun jìrà aku myàng ashìbá tinn.

³² Shìdun fim mpìrká bidim pá big gbam sung, n ngàng wà bá wib jìrwá. Ku sa sig àdòníng, jìrà aku tiya big rag, ku ri myàng ashìbá bidim pá.

³³ Bu òsàn-à Shìdun ri sa ya mpìr, kab hing gbam. Yar-à Shìdun shì sig ma kàhi ma bu-à ku yì sig, zwàun hing wàni. Kwonn wà-à kwá wà mpìr, mpìr má yì vinn sar fig bàna tinn. I nì má yì gbìb swàmá rà?

³⁴ Jir Shìdun dang sig rag, "Mpìr-à yì sig kyinn Shinn Luyí í nì rà? Mpìr-à má wà shang ku jìr í nì rà?"

³⁵ Mpìr-à taba ya sig Shìdun bu í nì, hár kwá dang rag a Shìdun ya kàng ku, mpìr-à hi í nì rà?"

³⁶ Shìdun màmsig nì kó kai bidim pá, n sinn kà ya sig big yonki big ri shì. Kó kai bidim pá í buwá. Ayi swam yan ku hár kinn kinn. Aku shì àdòníng.

Barà Mpìrká Ri Bàg Yesu Má Shi Shu

12

¹ Jir wàníng, mì ri vig níng, níng yiwaimí big, á jir shinn barà Shìdun ri myàng ashìyí, aning ya ku kyinn ná àràg í bu twib swànn á pyànnwá ni. Aning ya ku kyinn ná kyikyàr nímá, jir kai bàna ku ri zim mpìrká abig sa àdòníng. Wàníng í kyinn-à ná wib Shìdun àni.

² Kada aning bàg gbìb buká á dunyaru bàna, ama aning zim a Shìdun vim bir pikyinn ná, jìrà aning yì bu sànsàn-à Shìdun ri zim aning sa. Bu-à kab wàníng bàna.

³ A jir bu sànsàn-à Shìdun sa ya sig mì níng, mì ri twib kó nì àyauná nì byur, kada aku myàng shinnwá àràg ku kab sig kó nì bàna. Ama aku kyab á kyinnwá nì rag ku kinn fig bu zyun bàna. Aku bib shinnwá kó ku ri shì àyau pikyinn bir-à Shìdun ya sig ku.

⁴ Barà yì shì sig ma kyau bu nìnnàn nímá á òrìyí nì níng, í barà swàmbá shì sig kim kim àni tinn.

⁵ I barà yì má, yì yab nànn zu sig àní á òrì Yesu. Ama bidim pá, yì shì sig í bu òzyun.

⁶ Barà Shìdun ya sig yì yar swàm kim kim níng, sá ayi sa swàm ma yar-à hi. Wà Shìdun ma ya hing mpìr yar barà kwá dang jir Shìdun, aku sa swàm-à hi ábìbir àràg barà ku bir sig pikyinnwá àni.

⁷ Wà wù ma ri sa ya mpìrká swàm, á sa ya big swàm sànsàn. Wà wù má í mpìr atàg jir Shìdun, á tàg samíyib.

⁸ Wà wù má í mpìr-à ri dang gbam pikyinn, á dang sànsàn. Wà wù má í mpìr-à ri ya mpìr bu, á ya ma pikyinn òzyun.

Wà wù má í àgbam mpìr, á pànn samyib mpìrká sisàn. Wà wù má í mpìr-à ri myàng ashi mpìr, á sa ma pikyinn àjwár.

⁹ Aning zim ba òrná ma pikyinn ñzyun. Aning ngàng bu-à bibai, aning zim bu-à ñsàn.

¹⁰ Aning zim ba òrná ñsàn ní má, jir kai bàna ning í bu ñzyun á byar Kristi. Aning sa àtùtwài barà ná wib ba òrná.

¹¹ Kada aning sa òrná á swàmná ni bàna. Aning sa swàmná ma kyinn ñzyun, ma aning wib Shidun.

¹² Pikyinn birná aku sinn kà ning aning fig àjwár, wà shwin ma òg hing ning, aning tib pikyinn, aning vig Shidun kó ákaun.

¹³ Sai-à mpìrká bu Shidun ma ri zim bu, aning ya big, ma aning pànn samyib kyinnká.

¹⁴ Wà mpìrká ma swau hing ning jirà ning ri bàg Yesu, kada aning vig Shidun aku sa ya big bu-à bibai bàna, ama aning vig ku aku sa sà ya big.

¹⁵ Aning fig àjwár ma mpìrká ká ri fig àjwár. Ká ri kig náikitáu, aning kig shang big tinn.

¹⁶ Aning shi shu sisàn àbìr-à ni. Kada aning sinn kàng shinn ná rag ning í mpìr úwài bàna. Aning pànn jàu ma mpìrká zyun-à káhi ri myàng big àràg big í bu zyun bàna. Kada aning kyab rag ning yi gban righing bu bidim pár bàna.

¹⁷ Kada aning sa pyann kàng mpìrká bu bibai-à big sa sig ning bàna. Aning sa bu-à mpìrká má myàng rag ning ri sa bu ñsàn.

¹⁸ Aning sa barà ná sa má shi shu sisàn big kó ni bidim pár.

¹⁹ Ning mpìr azimmí big, kada aning sa pyann kàng mpìr bu-à bibai bàna. Aning fim kó kai á vù Shidun, Shidun í àsàin-à má sa pyann kàng ya ning, àràg barà big ba sig rag, “Mì í àsàin-à má sa pyann kàng.” Wàning í bu-à Shidun dang sig.

²⁰ Bu-à ná sa bàna, aning sa àràg barà jir Shidun dang sig rag, “Wà amor ma ri gban mpìr azibwù, á ya ku bu-à kwá jíji. Wà ajor ma ri gban ku, á ya ku bu-à kwá wa. Wà wa sa hing àdòning kwá fig zunái.”

²¹ Kada aning fim bu-à bibai aku gban kan ning bàna. Ama aning sa bu-à ñsàn, jirà aning gban kan bu-à bibai.

13

Aning Wib Agbam Jànnká

¹ Kó ni bidim pár aku wib àgbam jànnká, jir kai bàna àgbam bàna ma gbam-à kwá sa bu, sái wà Shidun ma zim hing. Shidun í àsàin-à sinn sig àgbam jànnká ning hi.

² Jir wàning, mpìr-à ma sa ya hing àgbam jànn yawarí, ku sa ya sig Shidun.

Mpìr-à ma sa hing àdòning, Shidun má wa ku kwonn.

³ Mpìrká ri sa bu sisàn má shàr fig zinn àgbam jànnká bàna. Ká ma ri sa bu bibai í ká má shàr zinn àgbam jànnká. Wà wa zim fig wà á shàr zinn àgbam jànn bàna, á sa bu sisàn, àjirà aku yan wù,

⁴ jir kai bàna í Shidun sinn kà sig ni àgbam jànn, aku sa ya wù swàm sisàn. Ama wà wu ma ri sa bu-à bibai, á shàr zinnwá, jir kai bàna ku shi sig ma gbam-à kwá ya mpìr shwin. Ku í fàu Shidun, Shidun sinn kà sig ku aku wà kwonn mpìr.

⁵ Jir wàning, sànn hing aning wib àgbamká. Aning wib big, ná iri jir wà kada abig nànn ning àgùn bàna, ama aning wib big ma pikyinn ná.

⁶ Wàning í bu-à sa ning ri wa bàì jànn, jir kai bàna àgbam jànnká í mpìr swàmká bu Shidun. Swàm-à níng hi big ri sa kó ákaun bidim pár.

⁷ Aning ya kó ni bu-à ma í bu nu swàmwá. Wà mpìr azig bàì jànnká ma bi hing, aning wa rig big. Wà ma í jir awib, aning wib big.

Aning Zim Jàuná Jir Kai Bàna Ayúnn-à Nyàan Mág

⁸ Kada aning ji byafàn kó ni bàna, ama aning zim jàuná, jir kai bàna mpìr-à ma ri zim jàuwá, ku wib hing doka Shidun.

⁹ Doka-à níng zyun-à dang sig rag, á sa àyái bàna, á gban ki bàna, á jwi ajwú bàna, á wim bu jàuwú zyun bàna, ma buká káhi níng, bidim pár big shi ká sig àyau doka zyun-à dang rag, “Azim jàuwú àràg barà wù ri zim shinnwù.”

¹⁰ Mpìr-à ma ri zim jàuwá, kwá sa bai fig pikyinn wàning bàna. Mpìr-à ma ri zim jàuwá ku wib vinn righing doka Shidun.

¹¹ Tàma-à níng, ning yi hing barà shu dunyaru shi sig áni. Ayúnn-à mág righing wà ná fim zir á zu ná-à ni. Ayúnn-à bá pinn zu yi áni níng nyàan mág, su-à dà fòr fig rag àràg sai-à yi ri bir jag sig pikyinnýi ning bàna.

¹² Fi sir righing byar-à nyàan kyàr. Ayi fim swàm zufi. Ayi zig bu àyar ma ayi sa swàm ma káhi.

¹³ Ayi pànn samyib shinnyí sisàn ní má àràg í mpìrká zyun-à shi sig á yiyar-à ni. Kada ayi sa bu àràg í mpìr àning, kó mpìr-à wa pyann shin, kó mpìr àyái, kó mpìr sunu, kó mpìr agbib shùr, kó mpìr akyib, bàna.

¹⁴ Aning zig kyinn Shinn Luyí Yesu Kristi, kada aning kyab bu-à bibai á pikyinn ná ni, ma aning wim bu-à bibai bàna.

14

Kada á Dang Bai Jàuwú Zyun Bàna

¹ Aning pànn samyib mpìr-à pikyinn birwá ma gham fig ma bàna. Kada aning sa yipyàr ma jírwa bàna.

² Mpìr zyun pikyinnwá tiya sig ku rag aku zwam kó wi-à wà áni bidim pár. Ama mpìr zyun-à pikyinn birwá ma gham fig bàna, ku ri ming ji íri jì byù, jir kai bàna ku ri kyab, sànsàn fig wà aku zwam wi bàna.

³ Mpìr zyun-à ri zwam buwá kó wi-à wà áni bidim pár níng, kada aku jwann jàuwá zyun-à ri zwam fig wà bàna níng, bàna. Zyun-à ri jì buwá íri jì byù níng, kada aku jwann zyun-à ri zwam wi níng bàna, jir kai bàna Shidun zim hing, n pànn hing ma vù pyànà.

⁴ Mpìr kinn fig wà kwá wà kwonn fàu mpìr zyun bàna. Asàin luwá shi sig nì àsàin-à má wà kwonnwá má myàng kó fàuwá hi sànsàn hing rà, kó sànsàn fig bàna rà. Fàu-à hi má shi mpìr sisàn, jir kai bàna Shinn Luwá má sá nì jirà aku shi fàu nsàn.

⁵ Mpìr zyun ri kyab buwá rag, àyúnn zyun sànsàn kab ni wà aku wib Shidun áni. Ama mpìr zyun kyab buwá rag, àyúnn bidim pár í bu rízyun á byarwá ni. Kó ni ri zim kab bu-à pikyinnwá ma dinya sig ku.

⁶ Mpìr-à ma shig zu sig àyúnn zyun aku shi àyúnn úwài á byarwá ni, ku shig zu sig jirà aku wib Shidun áni. Mpìr-à ma ri jì kó kai bidim pár, ku ri wib Shidun, jir kai bàna ku ri sa ya wàning ísoko ma buju-à wàning ya sig ku. Mpìr-à ma ngang wà aku zwam wi, ku ri sá jirà aku wib Shidun ma aku sa ya Shidun ísoko jir bu-à wàning ya sig ku.

⁷ Ayauyí ni bidim pár walako mpìr-à má rag buwá ku ri shi íri shu shinn dirwá níng bàna. Walako mpìr-à má dang buwá rag, ku ri wu kí íri shinn dirwá níng bàna tinn.

⁸ Wà ya shi sig big yonki, yi ri shi shu bu Shidun. Wà ya wu righing má, yi ri wu ya Shidun. Kó ayi sa kai má, yi shi sig bu Shidun.

⁹ Jir wàning í bu-à sa Kristi wu n dù nann zu kàng ma yonki, àjirà aku shi Shinn Lu mpìrká ká wu righing, ma ká shi sig ma yonki.

¹⁰ Bu-à sa wù ri myàng abau jàuwú í jir kai rà? Bu-à sa wù má, wù ri sa jàuwú yawari í jir kai rà? Yi bidim pár, yá sar á pyàn kwonn wà Shidun.

¹¹ Jir Shidun dang sig rag,

“N shi sig nì ma yonki,

kó ni bidim pár má binn kir wann á pyànmmí nì,

má dang á yiyar-à ni rag, n shi sig nì Shidun.”

¹² A jir shinn wàning nì, yi bidim pár yá binn kir wann á pyàn Shidun nì, má dang bu-à yí sa sig.

Kada á Sinn Kà Jàuwú á Gbib Ajànn Bàna

¹³ Kada ayi wà kwonn bar diryí bàna. Bu-à yá sa bàna, ayi shi shu zyun-à má sànsàn ya yì. Kada ayi sa bu-à má sinn kà jàuyí zyun aku sa bu pyir bàna.

¹⁴ Barà ñ kwonn sig shinnmí ma Kristi níng, n yì hing wi-à mpìr ma ri zim aku zwam bidim pár kwá zwam, jir kai bàna sànsàn hing. Ama mpìr-à ma kyab á kyinnwá ni rag wi-à hi sànsàn fig bàna, jirà big ya sig bu sinn, to, kada aku zwam bàna.

¹⁵ Wà wa jì hing bu-à jàuwú ma dinya wù rag sànsàn fig mpìr-à ri bág Yesu aku jì bàna, ama wa jì hing, à sa bai righing pikyinnwá. Wà wa sa hing àdòning, à tiya sig ku rag á zim fig ku bàna. Kada á zwam wi-à má sa bai pikyinn jàuwú zyun-à Kristi wu sig jir shinnwá níng, bàna.

¹⁶ Bu-à wa myàng ma sànsàn hing, kada á zim mpìrká abig dang bai bu-à hi bàna.

¹⁷ Wà mpìr ma ri dang jír á shinn byar-à Shidun na sig kúrwa, ku ri dang fig íri jir bu-à jíji ma bu-à wúwa bàna. Ama ku ri dang á shinn shu kyikyàr á pyàn Shidun, ma shu ajun, ma àjwár zyun-à Awun Kyikyàr ri ya mpìr.

¹⁸ Mpìr-à ma ri wib Yesu Kristi àdòning, Shidun má zim ku, mpìrká má zim ku tinn.

¹⁹ Jir wàning, ayi sa bu-à má sa mpìrká má shi shu ajun, ma bu-à má gbar gham yì dir.

²⁰ Kada á sa bai swàm Shidun á jir shinn buju bàna. Buju-à mpìr má jì kà á nuwá ni bidim pár í swàm bu pyir bàna. Ama wà mpìr ma jì buju bu-à má sinn kà jàuwá aku sa bu pyir, kàhi sànsàn fig bàna.

²¹ Sànsàn kab sig nì mpìr aku ngang wi zwam, ma shin wa, ma kó bu-à má sinn kà jàuwá á wàning sa bu pyir.

²² Bu-à wa kyab sig á pikyinnwú ni á shinn wi zwam, á fim á pikyinnwú ni wù ma Shidun. Mpìr-à ma ri kyab rag ku ri sa bu nsàn, wa pikyinnwá má dinya fig ku rag bu-à hi bai bàna, mpìr-à níng hi má fig àjwár.

²³ Bu-à kyinn mpìr ma dinya ku rag aku jì bàna, ama kwa jì hing buju-à hi, aku yì rag ku sa hing bu pyir, jir kai bàna ku jì fig big kyinn rízyun bàna. Wà ya kyab hing á pikyinnnyí ni rag, bu zyun í bu bibai sànsàn fig wà ayi sa bàna, ama wà ya sa hing, to, ayi yì rag yì sa sig bu pyir.

A Sa Bu-à Jàuwú Big Má Fig Ajwár Ani, Kada á Fig Ajwár Iri Shinnwú Bàna

15

¹ Yi ká yì shi sig ma gham á jir Shidun nì níng, ayi shang mpìrká ká bàna ma gham, kada ayi zim íri wà fig àjwár shinnnyí bàna.

² Kó ni bidim pár aku sa bu-à má jwar ya jáuwá àjirà a wàning shi shu òsàn, ma a wàning shi á gbìb Shìdun ni ma gbam.

³ Yesu Kristi sa fig bu-à má sa jwar pikyinnwá bàna. Ku sa bu-à mpìrká má fig àjwár àni. Big ba sig á jir Shìdun ni n rag, “Shì-à mpìrká ma swau sig wù bidim pár, big swau sig mì.”

⁴ Buká big rì ba sig níng, big ba síg jirà abig tàg yì barà yá bir pikyinn, barà jir Shìdun ri gbar gbam yì dir, mì ri sa yì ri tib pikyinn yì.

⁵ Shìdun àsàin-à ri gbar gbam yì dir, mì ri sa yì ri tib pikyinn yì níng, aku sa a nuná shi òzyun, jirà aning zìg bar kyonn Yesu Kristi,

⁶ àjirà nuná, ma pikyinn ná aku kwonn í byar òzyun, jirà aning swam yan Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi.

Jir Shìdun-à Big Dinya Sig Mpìrká Ká Yì Fig Shìdun Bàna

⁷ Aning pànn bar òirnà vù pyànà, àràg barà Yesu pànn sig níng vù pyànà, àjirà a mpìrká swam yan Shìdun.

⁸ Mì ri dinya níng àjai, Yesu kàng rìghing fàu á byar mpìr Israìlaká nì, àjirà jir Shìdun aku shi àràg barà big ba sig, ma aku tiya mpìrká rag buká Shìdun rì gib ya sig yàkúyí big nu níng, í àjai,

⁹ jirà mpìrká swai kim kim abig swam yan Shìdun jir àsànwá. Big ba sig rag, “Má swam yan wù áyau swai mpìrká ni kim kim.

Má dàì swam yan zinnwú tinn.”

¹⁰ Big dang jakàng n rag,

“Ning mpìrká swai kim kim, ning ma Yahudawaká, aning fig àjwár á bir-à ni.”

¹¹ Big ba sig n rag,

“Aning swam yan Shìdun, ning mpìrká á jànn-à ni bidim pár.

Nu jìrká bidim pár, abig swam yan ku.”

¹² Ishaya dang sig rag,

“Wùn ada Yassa zyun má zu bi, zyun-à má na kùr á shinn mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna.

Bá bir pikyinnbá á òirnà ni.”

¹³ Shìdun àsàin-à ri sa mpìr ri bir pikyinn níng, aku ya ning pikyinn àjwár kinn kinn, ma aku sa ning aning òg pikyinn na tag á jir shinn pikyinn birná nì, àjirà Awun Shìdun aku ya ning gbam ma aning bir swàb kà pikyinn.

Bulus Dinya Kyàr Big Yìr Bu-à Sa Ku Ri Ba Ya Big Wasika Níng

¹⁴ Ning yiwaimí big, ò bir hing pikyinnmí á byarná nì rag, ning í mpìr òsàn big, ning yì byann hing bu, ning fòr hing barà ná tàg bar òirnà.

¹⁵ A jìrká ò ba ya sig níng níng, byarká káhi shì sig àni, wà ò dinya kyàr sig níng

wàni, àjirà ò kyab pànn ya ning bu zyun. Mì ri dinya kyàr ning, jir kai bàna Shìdun bar kà bi sig mì áyau àsànwá nì,

¹⁶ n sinn kà sig mì ò shi fàu Yesu Kristi, àjirà ò dinya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng jìrwá. Mpìrká ma zìm hing jìr-à níng, má zìg bi big á pyàn Shìdun àràg barà àgbam ri twìb swànn bu á pyàn Shìdun nì. Awun Shìdun ri shig zu big, mì ri ya Shìdun. I wà Shìdun ri fig àjwár ma big.

¹⁷ Barà mì ri kwonn shinn ma Yesu Kristi níng, mì ri fig àjwár á shinn swàm-à mì ri sa ya Shìdun.

¹⁸ A jir shinn bu-à ò dang sig ma bu-à ò sa sig níng, ò sinn kà mpìrká zyun-à yì fig Shìdun bàna níng, abig wìb Shìdun. I Kristi sinn kà sig mì nì, ò sa àdòning. Má dang sar fig bu zyun bàna, sáì jìr á shinn swàm-à níng.

¹⁹ Awun Shìdun ya sig mì gbam ò sa bu mamaki nìnnàn nímá. N dù mà Urushalima n yag fòr hár mà Ilirikun, n dang hing jir àjwár á shinn Kristi kó àni bidim pár.

²⁰ Mì ri zìm ò yag dang jìr àjwár á shinn Kristi á byar-à big dang fig ma jìrwá bàna, ma wà ò nìm má yag mà byar-à mpìrká fig rìghing á byar mpìr zyun nì, àjirà kada ò mì wann tonnmí á shinn mìr tonn mpìr zyun nì bàna.

²¹ Má bàg bu-à big ba sig rag,

“Ká big rì dinya bab fig big jìrwá bàna, bá yì.

Ká fig bab fig jìrwá bàna, bá fig yì byann.”

Bulus Ri Zìm Aku Yag Mà Roma

²² Wàning í bu-à sa ò nonn hing ò òg fig pyù-à má bi á byarná nì bàna.

²³ Jìmì nìnnàn nímá, mì ri zìm ò bi á byarná nì. Tàma-à níng barà byar zyun ò òg fig rag agunnmí nì bàna níng, má bi.

²⁴ Mì ri zìm ò myàng níng á gbìb-à nì, ma ò shi kù ma níng su pyànà sai-à má yag mà jànn Asbaniya. Má shì ma níng jirà ayi fig àjwár àbir-à nì. I wà aning ya mì bu zyun á kyonnmí na.

²⁵ Ama tàmá-à níng, má yag mà Urushalima àjirà ò sa shang mpìrká bu Shìdun.

²⁶ Mpìrká mà Makidoniya big ká mà Akaya big fig àjwár n kwonn bàì àjirà abig sa shang mpìr ashiká bu Shìdun mà Urushalima.

²⁷ Big fig hing àjwár wàni, jir kai bàna shi sig àràg í tonn á shinnbá nì abig sa ya mpìr ashiká àdòning. To, barà mpìr Yahudawaká zìg bi sig jir Shìdun á byar mpìrká zyun-à í mpìr Yahudawaká bàna níng, sànn sig big tinn má abig sa shang Yahudawaká ma bu-à big shì sig ma káhi.

²⁸ Má yag mà Urushalima, wà ma ya righing mpirká bà-à bidim pàr, í wà má dù mà Asbaniya. Má dig ning á gbib-à ni.

²⁹ N yì hing wà ma bi hing á byarná ni, mà bi kwonn mà àsàn Kristi.

³⁰ Yiwaimí big, á jir shinn pikyinn biryí á byar Shinn Luyí Yesu Kristi ni, ma azim-à Awun Shidun ya sig yi níng, mì ri zim aning vig shang mì Shidun áni.

³¹ Aning vig Shidun àjirà ñ zu itau áyau mpirká mà jànn Yahudiya ká ri bir fig pikyinn á byar Yesu ni bàna. Aning vig Shidun jirà mpirká ri bàg Yesu á Urushalima abig fig àjwár á shinn barà má ya bi big bà níng.

³² Wà Shidun ma zim hing rag ñ kàng bi á byarná ni ma pikyinn àjwár, kàhi mà bi àjirà ayi fig àjwár àbir-à ni.

³³ Shidun àsàin-à ri sa tag pikyinn mpìr níng, aku shi kwonn ma níng. Aku shi àdòning.

16

Bulus Ri Bib Kà Mpirká Bu Shidun

¹ Mì ri vig ning aning myàng kwonn ma ajunwáyí Fibi, ku mà, ku ri sa ya mpirká ri bàg Shinn Luyí mà Kankiriya, swàm wàni.

² Aning pànn samyib ku vù pyàná á zinn Shinn Luyí ni ma pikyinn sisàn àràg barà mpirká bu Shidun ri sa. Bu-à ku ma ri zim á byarná ni bidim pàr, aning ya ku, jir kai bàna ku mà ku sa shang hing mpirká ninànn nímá hár ma mì tinn.

³ Aning bib kà Biriskila ma nuwá Akila. I ayorká bumí zyun-à yi ma big ri sa swàm Yesu Kristi í zyun.

⁴ Big wann tafinn sig shinnbá á jir shinnmí ni. Iri mì áwinmí ni ri sá ni soko bàna, ama kwonn ma mpirká zyun-à ri kwonn shinn, ká zyun-à í Yahudawaká bàna níng ri sa big isoko tinn.

⁵ Aning bib kà kwonn ma mpirká zyun-à ri kwonn shinn mì ri vig Shidun mà lu Biriskila ma Akila. Aning bib kà kwonn ma mpìr azimmí Abainitas. Ku í mpìr-à bàg jag sig Kristi mà jànn Asiya.

⁶ Aning bib kà Maryamu zyun-à sa ya sig ning swàm sisàn nímá níng.

⁷ Aning bib kà Andaranikas big Yuniyas big í yiwaimí big ká big kíg kwonn sig mì ma big í zyun á tonn fi-à ni. Big í yann aswamká bu Kristi. Mpirká ri zim jirbá wàni. Big bàg jag sig mì ni Kristi.

⁸ Aning bib kà Amfiliyas zyun-à mì ri zim wàni á jir zinn Shinn Luyí ni.

⁹ Aning bib kà Urbanas zyun-à yi ma ku sa sig swàm Kristi í zyun níng. Aning bib kà Istakis ayormí zyun-à mì ri zim.

¹⁰ Aning bib kà Abalis mpìr zyun-à mpirká ri myàng ku í mpìr sisàn zyun-à

ri bàg Kristi. Aning bib kà mpirká á lu Aristobulus.

¹¹ Aning bib kà yiwaimí Hirudiyan. Aning bib kà mpirká zyun-à shi sig bu Shidun á lu Narkisas.

¹² Aning bib kà Tarafina ma Tarafusa, uwáká ri sa swàm Shinn Luyí. Aning bib kà Barsisa uwá kyinn sisàn zyun-à sa sig swàm Shinn Luyí sisàn nímá níng.

¹³ Aning bib kà Rufas, zyun-à Shinn Luyí shig zu sig, ma nàwá zyun-à shi sig àràg í nàmí tinn.

¹⁴ Aning bib kà Asinkiritas, ma Filuguna, ma Hamis, ma Baturabas ma Hamasa, ma mpirká big káníng shi sig í zyun.

¹⁵ Aning bib kà Filulugusa, ma Yuliya, ma Niriya, ma ajunwàwá, ma Ulumfas ma mpirká bu Shidun ká shi sig ma big bidim pàr.

¹⁶ Aning bib kà gban rig bar òrná, ning mpìr Shidun bib bib. Mpirká ri bàg Kristi áyag bidim pàr ri bib ká níng.

Jir-à Bulus Tàg Sig Wà Kinn Shinn

¹⁷ Mì ri vig ning, yiwaimí big, aning pànn shinn ná ma ìri mpirká zyun-à ri wànn gáb ajun, ma buká big ri tàg ning wà shi fig àbìbir bàna. Big ri tàg fig ning bu-à ning fig bab sig bàna. Aning gáb rig òrná ma big.

¹⁸ Mpirká zyun-à ri sa ìri buká àdòning, big shi fig bu Shinn Luyí Yesu Kristi bàna. Big ri shi shu shinnbá. Big ri dang dwor jir á nu-à ni, jirà abig dang vim bir pikyinn mpirká ká yi fig bu zyun bàna níng, jirà a káníng kàng bi á byarbá ni.

¹⁹ Bigná kó ni bidim pàr yi hing ning, ning í mpìr awib, í bu-à sa mì ri fig àjwárná wàni. Mì ri zim aning sa ìri bu sisàn, ma aning shàr bu-à bibai sa.

²⁰ Shidun àsàin-à ri sa tag pikyinn má ya ning gban barà ná gban kan rig Shaitan.

Àsàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi kwonn ma ning.

²¹ Timoti ayor swammí ri bib ká níng. Lukiyas ma Jason ma Susibitaras ká zyun-à í yiwaimí big mpìr Yahudawaká, big ri bib ká níng tinn.

²² Mì Tartiyas zyun-à ri ba wasika bu Bulus níng, mì ri bib ká níng tinn á zinn Shinn Luyí ni.

²³ Gayus zyun-à mì ri tìg kyann kyinn mà luwá ni, ku ma mpirká ri bàg Yesu ri kwonn kyann shinn mà luwá ni níng, big ri bib ká níng. Arastas àgbam àsàin-à ri sinn gban bài bu finn swann-à, kwonn ma wunzàyi Kawartas ri bib ká níng. [

²⁴ Àsàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi kwonn ma ning. Aku shi àdòning.]

Bulus Swam Yan Shidun

²⁵ Ayi swam yan Shidun barà ku sa sig hár ning sar gban sig á pikyinn birná ni, á jir shinn jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni,

zyun-à n̄ dinya sig níng níng. Jir àjai zyun-
à ri shi bab sig bu atàm níng, tàma-à níng
á jir shinnmí ni, níng yì rìg rag hing.

²⁶ Jir àjai-à ri shi sig í bu atàm níng,
mpìrká rii dang kyann jir Shìdun dang zu
kyà rìghing á myann á tarkada Shìdun-à
big ba sig àràg barà Shìdun àsàin-à shi sig
hár kinn kinn níng, dang sig, jirà mpìrká
abig bir pìkyinn á byar Yesu, ma abig wib
jír wá.

²⁷ Shìdun àsàin-à shi sig ma yar níng aku
shi bu-à mpìrká má swam yan hár kinn
kinn á jir shinn Yesu Kristi ni. Aku shi
àdòning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpírká Mà KORINTI Wà Wa Zyun

Jírká kim kim kà sig áyau mpírká ri bàg Yesu mà Korinti. Bulus ba ya big wasika jirà abig yì barà bá dang jir káníng áni. Mpírká ri ngàng kwonn fig awun í byar nzyun bàna, mpírká káhi ri sa áyái, káhi ri sa yipyà á shinn wí zwam wà mpírká ya sig bu sinn. Shidun ya sig Bulus yar úwài nímá barà kwá tàg big bu-à bá sa áyau jir káníng ni. Bulus dinya big rag azim í bu úwài-à Shidun ya sig mpírká ri bàg ku. Sura 13 ri dang jir á shinn azim. Mpírká ninànn nímá á dunyaru ri dang sura-à níng ma shinn.

¹ Wasika-à níng í mì Bulus ò ba síg ni. I mì zyun-à Shidun zim sig rag ñ shì wùn aswam Yesu Kristi. Mì ma wunzàyi Sastanisú ba ya síg níng ni.

² Yi ri bib kà níng, níng mpírká ri bàg Shidun á finn swann Korinti. Níng shì síg ñ mpírká ká Shidun shig zu sig níng, jirà aning shì mpírká kyikyà á pyànnwá ni. Níng shì ñ mpírká buwá á jir shinn Yesu Kristi. Ku shig zu sig níng kwonn big mpírká kim kim á dunyaru, ká bir sig pikyinn á byar Yesu, n kwonn sig níng ma big í byar nzyun á zinn Yesu Kristi. Yesu shì ñ Shinn Lubá ma Shinn Luyí tinn.

³ Tayí Shidun ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wir ká ya níng àsànbá, ma abig sa tag wann pikyinn ná.

Bulus Sa Shidun Isoko Jir Bu Nsànká Shidun Ya Sig Mpírká

⁴ Mì ri sa kyann Shidun ísoko barà ku sa ya sig níng bu nsàn á jir shinn Yesu Kristi.

⁵ Ku sa sànn ya sig níng bu ninànn nímá á jir shinn Yesu ni. Wàníng í bu-à sa níng dang yì hing jirwá wàni, mì ri yì byann jirwá.

⁶ Bu-à yì dinya sig níng á shinn Yesu Kristi ni níng, tàma-à níng níng yì rag hing wá í àjai, á jir barà shuná níng shì sig tàma-à níng kim ma wá sai-à ri.

⁷ Jir wàníng Shidun sa sànn ya sig níng á gbib ninànn nímá, barà níng ri sa àtùtwai, mì ri shì kir àyúnn-à Shinn Luyí Yesu Kristi mà kàng bi.

⁸ Kwá sinn níng barà ná sar ma gbam hár àyúnn-à Yesu mà kàng bi. Ayúnn-à níng hí, bá dig fig níng ma laifi bàna.

⁹ Shidun zyun-à bar sig níng n kwonn sig níng ma wùnwá Yesu Kristi Shinn Luyí níng, ku í mpìr gwangga.

Mpírká Ri Bàg Yesu Gàfinn

¹⁰ Wunzámí big, mì ri vig níng á zinn Shinn Luyí Yesu Kristi, aning kwonn nuná í byar nzyun, kada aning gàfinn bàna. Bu-à ná kyab, ma bu-à na ri zim á kyinn ná ni bidim pàr, aku shì bu nzyun.

¹¹ Wunzámí big, bu-à sa mì ri dinya níng àdòníng, mpírká mà lu Kuluwu bì dinya mì rag yipyà kà hing áyauná ni wàni.

¹² Bu-à sa mì ri dang àdòníng, jir kai bàna níng ri yàng dang buká kim kim, zyun ri dang rag ku í mpìr Bulus, zyun rag ku í mpìr Apolos, zyun rag ku í mpìr Kefas, zyun rag ku í mpìr Kristi.

¹³ Asáí Kristi gàfinn rìghing áni kyau kyau rà? Mpìr-à big dab bàg gbam sig á bín-à ni jir shinn ná níng í Bulus rà? Big wau sig níng òr batisma ma zinn Bulus rà?

¹⁴ N gode hing Shidun barà ñ wau fig kó mpìr nzyun áyauná ni òr batisma bàna, sáí òr Kirisbus ma Gayus, í nànn-à hi.

¹⁵ Jir wàníng kó mpìr nzyun má dang fig rag, ñ wau sig ku òr batisma á zinnmí ni bàna.

¹⁶ Sáí ñ wau sig Istifanas, ku ma mpírká á luwá ni. Wá má í ku bàna, mì ri kyab ñ wau fig rag mpìr zyun bàna.

¹⁷ Níng yì hing Kristi swam bì fig mì jirà ñ wau mpìr òr batisma bàna. Ama ku swam bì síg mì jirà ñ dinya mpírká jir àjwàrwá níng. Ku dinya fig mì rag, ñ dang jirwá big yar shinnmí bàna, jirà kada gbam jirwá, barà ku wu sig mà atàm bín-à ni níng, aku jànn ká átai bàna.

Yesu Kristi í Yar Shidun

¹⁸ Mpírká ká mà ká á lu pyir níng, big sinn kàng rìghing jir ká Yesu àrag í jir àníng. Ama yíká zyun-à bá pinn zu yì níng, yì sinn kàng rìghing jir-à hí rag í gbam Shidun.

¹⁹ Aning myàng barà big ba sig jir-à níng á tarkada Shidun. Ku dang rag, "Má sa yànn mpìr yarká. Ma sa bai rig yarbá."

²⁰ Wá mà àdòníng, bu-à mpìr yar má sa kinn í kai rà? Yarwá má zig yag ku áni rà? Shidun sinn kàng rìghing yarká á dunyaru bidim pàr í bu àníng.

²¹ Shidun ma yarwá ya fig mpírká barà bá yì ku ma yarbá zyun-à big shì sig ma káhi níng bàna. Kwá pinn zu mpírká á jir shinn jir àjwàrwá zyun-à yì ri dinya big, wá zyun-à mpírká káhi sinn kàng sig àrag í jir àníng.

²² Mpìr Yahudawaká ri zim abig myàng ma bu mamaki mpyim, í wá bá bir pikyinn íni. Mpìr Helenawaká ri zim abig fig jir yar mpyim, í wá bá bir pikyinn íni.

²³ Ama buyí yì ri dinya mpírká jir barà big dab bàg gbam sig Yesu. Wá á byar Yahudawaká ni jir-à hí shì ya sig big bu-à

àsiu má ta big áni. Mpirká ká í Yahudawa bàna ri myàng jír-à hi shi sig í jír átai, í jír-à bàna ma yir.

²⁴ Ama mpirká ká Shidun shig zu sig níng kó Yahudawaká kó ká í Yahudawa bàna, barà big fig sig jír-à níng, big myàng Kristi í gbam Shidun big yar Shidun.

²⁵ Bu-à Shidun sa sig zyun-à mpirká ri sinn kàng í bu átai níng, bu-à hi kab sig nì yarbá. Bu-à Shidun sa sig níng, big ri myàng rag bàna ma gbam, ama bu-à hi kab sig nì gbambá.

²⁶ Wunzámí big, aning myàng barà Shidun bar zu sig níng áyau bu-à níng ri shi sig áni. Asai-à níng hi, níng ri yar nann fig ma á dunyaru bàna. Ning ri bàna ma gbam tinn. Ning ri í mpir úwài bàna.

²⁷ Ama Shidun shig zu mpirká zyun-à káhi ri kyab rag káníng í àning níng, jirà abig sa pànn mpir yarká zunái. Ku shig zu mpirká zyun-à bàna ma gbam, jirà abig sa pànn mpir gbamká zunái.

²⁸ Ku shig zu sig mpirká zyun-à káhi ri myàng rag kinn fig bu bàna, mi ri sa káníng yawari, ku shig zu káníng jirà a káníng sa bai rig bu-à mpirká á dunyaru ri kyab rag í bu sisàn,

²⁹ àjirà kada á mpir zyun gbar dù nann zu shinn á pyànn Shidun nì bàna.

³⁰ Shidun í àsàin-à kwonn sig níng ma Yesu Kristi. Shidun sinn sig Kristi jirà aku tàg yar yi. A jir shinn Kristi ni, í bu-à sa Shidun myàng yi rag yi mpirká sisàn. Ku sinn kàng yi mpirká kyikyà á jir shinn Kristi. Kristi í àsàin-à zig zu sig yi.

³¹ Big ba sig á tarkada Shidun ni rag, “Kada mpir aku swam yan shinnwá bàna, sái aku swam yan Shidun.”

2

Jír á Shinn Barà Yesu Kristi Wu Sig Mà Atàm Bín-à Nì

¹ Ning wunzámí big, sai-à nè ri bi á byarná ni, n dinya níng jír nzwàun bu Shidun níng, n dinya fig níng jír ma yar shinnmí bàna.

² Sái-à nè shi sig mà byarná ni nè kyab á pikyinnmí ni rag mà dang fig bu zyun kim bàna, sái íri jír Yesu Kristi barà ku wu sig ma atàm bín-à nì.

³ Sai-à nè shi sig á byarná ni, nè yi fig barà mà dang jír áni bàna. Mì ri shàr zinn, kwonn ma dir zwab.

⁴ Bu-à nè tàg sig níng níng, nè tàg fig níng ma yar dunyaru bàna. Ama àràg barà níng myàng nè tàg sig ma gbam Awun Shidun.

⁵ Bu-à sa níng bir sig pikyinn á byar Kristi níng í jír gbam-à Shidun shi sig ma káhi, í dò jir yar mpir jíkwiinn bàna.

Shidun Ya Hing Yì Yarwá

⁶ Ama mì ri dang jír ma yar sai-à mì ri dinya mpirká ká yi sig swàm Shidun wàni. Ama yar-à mì ri dang ma káhi níng, í yar dunyaru bàna. Mpirká ká shi sig ma gbam á dunyaru, bu-à mì ri dang níng, shi fig yar á byarbá nì bàna. Búbá tàma-à níng big shi sig ma gbam, ama á pyànn, gbambá mà vinn rig.

⁷ Ama yar Shidun, zyun-à yi ri dinya níng níng, Shidun tàmm jànn righing káhi, jir kai bàna í yar dunyaru bàna. Yar-à níng hi, Shidun sinn sig daka sai-à ku màmm fig ma dunyaru bàna. Ku sinn sig rag, kwá ya yi. Ku dinya fig mpirká wàri bàna, sái yi.

⁸ Agbamká á dunyaru myàng yi fig yar-à níng hi bàna. Big nimm ma myàng yi hing, big nimm má gban fig Shinn Luyí zyun-à shi sig ma gbam níng mà bín-à nì bàna.

⁹ Ama buyí yi myàng yì righing yar-à níng, jir kai bàna big ba sig á tarkada Shidun ni rag,

“Bu-à mpir taba myàng fig ma zu bàna, n fig fig ma sung bàna, hár ma bu-à mpir yi fig wà kwá kyab dig bàna,

í bu-à Shidun tiya sig mpirká ri zìm ku.”

¹⁰ Awun Shidun í àsàin-à tiya sig yi buká Shidun ya sig yi. Ku í àsàin-à ri yi bu bidim pàr, ma bu tütúká Shidun tàmm sig.

¹¹ Bu-à mpir ma ri kyab, jàuwá mà yi fig bàna, sái ku ma pikyinnwá. I barà mpir mà yi fig bu-à Shidun ri kyab bàna, sái íri Awunwá.

¹² Awun-à yi shi sig ma káhi níng í awun-à wà á dunyaru bàna, í wà zyun-à bi sig mà byar Shidun, jirà ayi yi buká Shidun ya sig yi.

¹³ Yi má, barà Awun Shidun shi sig á kyinnýi nì àdòning, í bu-à sa yi ri dinya fig níng bu-à yi fig sig á byar mpir bàna. Yi ri dinya níng bu-à Awun Shidun dinya sig yi á kyinnýi ni. I barà yi ri tàg níng, ningká zyun-à níng shi sig ma Awun Shidun á pikyinn ná ni, yi ri tàg níng ma yar-à Awun Shidun ya sig yi.

¹⁴ Mpir-à ma bàna ma Awun Shidun á kyinnwá ni, kwá zig fig jír-à Awun Shidun ri tàg níng bàna. Búwá kwá yi byann fig bàna. Kwá myàng shi àràg í bu átai. I bu-à sa kwá yi byann fig jir Shidun bàna, wà Awun Shidun ma tiya fig ku bàna.

¹⁵ Ama mpir-à ma shi sig ma Awun Shidun á kyinnwá ni, kwá yi barà kwá gáfinn bu-à sisàn ma bu-à bibai. Mpir mà dang pànn fig ku ma jír bàna.

¹⁶ Jír Shidun dang sig rag: “Mpir mà yi byann fig barà kyinn Shidun shi sig áni,

mà tàg ku bu bàna.”

Ama buyí yi zig sig kyinn Kristi.

3

Mpirká Ri Sa Swàm Shìdun

¹ Wunzámí big, ò dinya fig ning jír àrэг barà mì ri dinya mpirká ká shi sig ma Awun Shìdun níng bàna. Ama ò dinya sig ning àrэг barà mì ri dinya mpirká ká ri bàg íri dunyaru, ká shi sig àrэг í yann wùnshái títi áyau gbiб Yesu.

² Jír-à mì ri dinya ning níng, shi sig àrэг mì ri ya ning myann. Ning fòr fig barà ná ji buju bàna. Hár tàma-à níng má, ning fòr fig bàna.

³ Hár tàma-à níng ning shi sig ma kyinn-à ri bàg dunyaru. Ning ri sa òirná akyib, mì ri gbiб shùr àrэг barà mpirká ri bàg dunyaru ri sa níng, kó nímá bàna rà?

⁴ Mpir zyun ri dang rag, ku í mpir Bulus. Mpir zyun bó ri dang rag ku í mpir Apolos. Wáníng í barà mpirká ri bàg dunyaru ri dang áni.

⁵ Aníng myàng, Apolos í ni rà? Bulus í ni rà? Yi bidim pár yi í fàu Shìdun, yi wam zu fig wáníng bàna. Yi fàu Shìdun, yi tiya síg ning ni barà ná bàg Shìdun áni. N shi sig ma swámí, Apolos shi sig ma swámwá tinn. Kó ni bidim pár shi sig ma swàm bu-à Shìdun ya sig ku.

⁶ Bumí ò tàg sig swai bu, Apolos í àsàin-à wir sig zàpir áni. Ama Shìdun í àsàin-à má sa wài buju-à.

⁷ To, mpir zyun-à ma ri tàg bu, ku fòr fig bu zyun bàna. Zyun-à ma ri wir zàpir má, ku fòr fig bu zyun bàna tinn. Shìdun àsàin-à má sa bu-à má wài, í ku shi síg ni mpir ùwài.

⁸ Ayau mpir-à ma ri tàg bu ma mpir-à ma ri wir zàpir áni, big bidim pár big màg sig ábibir, zyun kab fig jàuwá bàna. Ama Shìdun má ya kó ni aní swámwá bar swàm-à ku sa sig.

⁹ Buyí yi ri sá bu-à Shìdun ma dinya yi. Buná ning shí ni da Shìdun. Yi ri sa swàm áyau da Shìdun.

Wáníng má, ning shi àrэг í tonn Shìdun.

¹⁰ Tonn-à níng hi, mì Bulus ò jag síg ni mìr tonn-à hi. N sa sig swámí àrэг mpir-à mì yi hing tonn wani. I Shìdun tiya síg mì ni, ò sa yi swàm-à níng. I wà tàma-à níng mpir zyun bi, mì ri mì buwá wà mími. Mpir-à ma ri mì tonn-à hi, aku hakyira barà ku ri sa swámwá áni.

¹¹ Mìr tonn-à Shìdun jag sig níng, mpir má jag yi sar fig zyun kim bàna, sái zyun-à Shìdun jag bab sig níng. Mìr tonn-à níng hi í Yesu Kristi.

¹² Mpir-à ma mì hing buwá ma zinariya kó àsháu, kó abàn, sán hing. Ama mpir-à ma mì hing buwá ma bín, kó byann, kàhi sán fig bàna.

¹³ Ayúnn-à Yesu Kristi ma kàng bi áni, Shìdun má tir bi pyir àjirà aku màg màg fig swàm-à kó ni sa sig.

¹⁴ Mpir-à swámwá ma zu hing áyau pyir-à ni, kwá òig ladawá.

¹⁵ Mpir-à swámwá ma zu fig bàna, ku kù riging, kwá òig fig lada bàna. Ama kwá wim zu. Ama má shi àrэг ku wim zu sig áyau pyir.

¹⁶ Asái ning yì fig bàna rà? Òirná shi sig í lu Shìdun, Awunwá shi sig á pikyinn ná ni.

¹⁷ Mpir zyun-à ma sa bai lu Shìdun, Shìdun má sa bai ku tinn, jir kai bàna Shìdun sinn sig luwá í bu kyikyàr. Ning bó, ning shi sig ni lu-à hi.

¹⁸ Kada mpir aku tonn gban shinnwá bàna. Mpir-à ma dang rag ku í mpir yar á dunyaru-à níng ni, aku sinn kàng shinnwá àrэг ku í mpir yar bàna, í wà kwá shi mpir yar á pyànn Shìdun.

¹⁹ Bu-à mpirká á dunyaru ri myàng àrэг shi sig í bu yar, Shìdun ri sinn kàng shi sig í bu àning, jir kai bàna big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, "Mpir-à ma shi sig big yar, Shìdun má zig yarwá má tor pànn ku ma kàhi."

²⁰ Big ba sig rag, "Shìdun yi hing rag bu-à mpir yar ri kyab bidim pár, bàna ma yir."

²¹ Jir wáníng kada aning gbar dù shinn ma aning yar mpir jikwinn jir yarwá bàna. Shìdun ya kà sig bu bidim pár á vùná ni.

²² Ku ya sig ning Bulus ma Apolos ma Kefas, ma dunyaru, ma yonki, ma ki, ma buká tàma-à níng, ma buká má bi á pyànn.

²³ Ning í bu Kristi. Kristi í bu Shìdun.

4

Bulus Big Jàu Swámwá Big, Big í Yann Aswamká Bu Kristi

¹ Aníng myàng yi àrэг yi í fàu Kristi, barà ku ya kà sig swàm-à níng á vùyi ni. Shìdun ya sig yi amana rag ayi dinya mpirká jírwa, zyun-à ku tànn jànn sig.

² Mpir-à ma zig hing amana níng, aku sa swámwá ma kyinn òzyun.

³ Wà má í ning kó ma í mpir zyun kim ma rag kwá màg màg fig swámí, wáníng shi fig í bu zyun bàna. Kó mì ma shinnmí má, má màg màg fig fig swámí bàna, sái Shìdun.

⁴ A kyinnmí ni ò yi fig wà kó ò sa hing bu bibai áyau swámí ni bàna. Ama wáníng má sinn kàng fig mì mpir gwangga bàna. Wà ma sa hing bu-à sisàn, kó bu-à bibai, Shìdun í àsàin-à má dang.

⁵ Jir wáníng kada aning wà kwonn tàma-à níng á shinn swàm-à mpir ma ri sa bàna. Ayúnn-à Yesu ma kàng bi hing, ku í àsàin-à má fù zu bu-à mpir bònn sa sig. Kwá dang

kyar vinn rig bu-à mpìr ri kyab á kyinnwá ni, í wà Shìdun má swam yan kó ni á jir swàm-à ku sa sig.

⁶ Wunzàmi big, jir buká mì ri dinya ning níng, mì ri sa ya ning misali á shinnmí ni, yi ma Apolos. N dang fig mpìr zyun kim bàna. Bu-à sa níng, mì ri zim aning myàng bar bu-à yi ma Apolos ri sa jirà aning yi yir jír-à big dang sig rag, “Kada aning wam zu nu bu-à big ba sig bàna,” jirà kada aning yan malam zyun, ma aning sa zyun yawari bàna.

⁷ Mpìr-à sinn kà sig wù á shi àgbam á shinn mpìrká kádà ni í ni rà? Kó kai bidim pár, í Shìdun ya síg wù ni. To, ma bu-à sa wù ri gbar dù shinn mì ri swam yan shinnwú, í jir kai rà?

⁸ Ning ri kyab ning kab sig kó ni bidim pár ma pikyinn òsàn. Ning ri kyab ning shi sig mpìr sisàn á pyàn Shìdun ni. Ning ri kyab rag ning kab síg yi ni, ning kàng righing kùr. Mì ri zim aning na kùr àjai, àjirà ayi ma ning na kùr àbir-à ni.

⁹ A byarmí ni, mì ri myàng shi sig àràg í Shìdun sinn síg yi ni yann aswamká buwá yi fòr fig mpìrká kádà bàna. Buyi yi shi sig àràg mpìrká bá gban rig áyau bir-à ni. Yi shi sig bu-à mpìrká ma yann aswamká bu Shìdun mà wai má myàng.

¹⁰ Mpìrká ri myàng yi àràg yi í àning, jirà yi ri bàg Kristi. Ama buná, ning ri kyab ning í mpìr yar á byar Kristi. Buyi yi bàna ma gbam. Ama buná ning shi sig ma gbam. Ning í mpìrká big ri wib ning, ama buyi yi yann aswam Shìdun, big ri sa yi yawari.

¹¹ Hár àràg tàma-à níng amor ri gban yi, ajor zàpìr ri gban yi, yi dig fig jà-à yá wir bàna. Big ri dab yi gbàr wàni, hár yi bàna ma byar shu.

¹² Yi ri sa swàm, mì ri ji ma gbamyí. Wà mpìr ma swau yi shì má, yi ri dang rag a Shìdun ya ku. Wà ba ya yi shwìn yi ri bà kyinn.

¹³ Wà ba dang jír-à bibai á shinnyí ni, yi ri dinya pyann kàng fig big bàna. Hár tàma-à níng mpìrká ri sinn kàng yi àràg í bu-à mà kwim yinn.

¹⁴ Mì ri ba ya fig ning bu káníng jirà ní sa pànn ning zunái bàna, ama ní ba sig jirà ní twib ning byur, jir kai bàna mì ri zim ning àràg ning í yannmí big.

¹⁵ Kó barà ning shi sig ma malamká ninànn nímá ká ri tàg ning jir Kristi, ama ning shi sig ma ta nízyun, ta-à hi í mì. I mì ò dinya síg ning ni jir àjwár bu Shìdun. N kàng righing taná á dò barà ò tàg sig ning gib Yesu Kristi.

¹⁶ To, barà mì í taná, sái aning sa àràg barà mì ri sa.

¹⁷ Wàning í bu-à sa mì ri swam yag Timotí á byarná ni. Ku shí ni wùnmí á jir

shinn Yesu. Asámí yi ma ku kwonn hing wàni. Ku í mpìr-à mì ri bir pikyinnmí á byarwá ni. Kwá kyab pànn ya ning bar shumí á gbb Kristi ni, ma bu úwàiká mì ri tàg kyann mpìrká kó àni bidim pár á shinn Kristi ni.

¹⁸ To, mpìrká kádà áyauná ni ri kyab rag má bi fòr fig á byarná ni bàna, big kà mì ri gbar dù shinn.

¹⁹ Ama wà Shìdun ma zim hing, má nonn fig bàna mì ri bi. Má fig fig íri jír-à ba dinya mì bàna, ama má myàng wà ba shi sig ma gbam áyau Kristi.

²⁰ Kùr Shìdun shi fig íri jír dang átai bàna, sái ma gbam-à mpìr ri bàg Shìdun ma kàhi.

²¹ To, sai-à ma bi hing, ning ri zim ní yan ta ning rà, kó ní bi ma kyinn ajun rà? Bu-à ning ri zim í wà àni rà?

5

Mpìr Zyun Ayau Mpìrká Ri Bàg Yesu Sa Ayái

¹ N fig big rag, mpìr zyun áyauná ni ri sa bu-à sànn fig bàna. Bu-à hi kó mpìrká ká ri bàg fig Yesu bàna big ri sa fig kàhi bàna. Big rag mpìr-à hi ri sè wà tawá.

² N fig big rag ning kyab fig bu-à níng hi bàna, mì ri gbar dù shinn. Wàning í bu-à ning nìm mà bai pikyinn àni. Mpìr-à sa sig íri bu-à níng, aning kan zu rig ku áyauná ni.

³ Kó barà ò bàna mà byarná ni níng, mì ri kyab bu-à níng á kyinnmí ni. N wà righing kwonn mpìr-à sa sig bu-à níng á zinn Shinn Luyí Yesu ni, shi àràg ò shi sig màhàn.

⁴ Sái-à ning ma ri kwonn shinn, pikyinnmí shi sig mà byarná ni, kwonn ma gbam Shìdun.

⁵ Aning zig mpìr-à níng hi, aning pa kà á vù Shaitan jirà a Shaitan sa bu-à ku ri zim ma dir mpìr-à níng, jirà yonkiwá má wim zu àyúnn-à Yesu má kàng bi.

⁶ Barà ning ri gbar dù shinn àdóníng, sànn fig bàna. Yir sig nízyun í àsàin-à ri sa bai kádà, àràg barà yisti títi nímá ri sa lib brodi.

⁷ Aning kan zu rig bu bibai-à níng áyauná ni, jirà kada aku swàb kà yag mà pyàn bàna, jirà aning kàng mpìr kyikyàr. Shìdun sinn kàng sig ning mpìr kyikyàr á jir shinn barà Kristi wu sig á dò jir shinn ná ni, àràg barà big ri gib gban àdùn á pyàn Shìdun ni áyúnn Pim Wam Zu.

⁸ Jir wàning, sai-à yi ma ri ji bùkí bu áyúnn Pim Wam Zu, kada ayi sa akyilb ma bu-à bibai àràg wàri bàna, jir kai bàna bu bibai-à níng ri swàb kà àràg barà yisti ri sa lib brodi. Kada ayi shi kwonn ma yisti àkwor-à níng bàna. Ayi shi àràg

brodi zyun-à bàna ma yisti. Ayi shi mpìr gwangga ma pikyinn kyilkyàr.

⁹ Wàri níng, ì rì ba ya sig ning wasika rag, kada aning bàg kyann òr ma mpìrká rì sa àyái bàna.

¹⁰ N dinya fig ning rag aning gàb rig òr ma mpìrká yì fig Shìdun bàna, mì rì sa bu-à bibai àràg àyái sa, ma sunu bu-à bibai sa, ma ajwú jwi, ma buki sa níng, bàna. Mpìrká yì fig Shìdun bàna níng, ning ma big shi kwonn sig í zyun á dunyaru. Ning bàna ma pyù-à ná gàb òr ma big.

¹¹ Jírmi ì dinya sig ning níng, ì dang sig áshinn mpìrká rì dang rag big rì bàg Yesu, ama big rì sa bu-à bibai àràg àyái sa, sunu bu-à bibai sa, buki sa, mpìr zinn swau, shin wa pyann, ajwú jwi. Ìrì mpìr káníng, kada aning kwonn shinn ma big bàna. Bujú má, kada aning jì kwonn ma big bàna.

¹²⁻¹³ Mpìrká ká rì bàg fig Yesu bàna, walai bu-à du yì barà yá wà big kwonn. Mpìr-à má wà big kwonn í Shìdun. Ama ká rì bàg Yesu, í ká zyun-à ná wà big kwonn. To, mpìr-à sè sig wà tawá níng, aning kan zu rig ku áyauná ní.

6

Kada Aning Bar Kara Bar Dirná á Byar Ká Rì Bàg Fig Yesu Níng Bàna

¹ Ayau níngká ning rì bàg Yesu, wà mpìr zyun áyauná ní ma shì sig ma jír ma jáuwá, bu-à sa kwá zig yag jír-à hí á byar agib jírka, ká rì bàg fig Yesu bàna, í jír kai rà? Bu-à sa kwá zig bi fig á byar mpìrká rì bàg Yesu bàna, í jír kai rà?

² Ning mpìrká rì bàg Yesu, ning í àsàinká má wà kwonn mpìrká á dunyaru. To, wà má àdóníng, bu-à sa ná wà sar fig kwonn títi bàna, í jír kai rà?

³ Ning yì fig wà yì mpìrká rì bàg Yesu, yá wà kwonn yann aswam Shìdun ká mà wai bàna rà? Wà má àdóníng, bu-à sa yá gib yì sar jír á dunyaru bàna, í jír kai rà?

⁴ Wà jír ma dù hing áyauná ní, bu-à sa ná zig yag á byar mpìrká fòr fig bu zyun áyau mpìrká bu Shìdun ní bàna, í jír kai rà?

⁵ Bu-à mì rì dang níng, mì rì zìm aning fig zunái. Asái ning bàna ma mpìr yar kó ñzyun áyauná ní zyun-à má gib ya ning jír rà?

⁶ Bu-à sa mpìr-à rì bàg Yesu má bar kara jáuwá á byar mpìrká ká yì fig jír Shìdun bàna, í jír kai rà?

⁷ Wà wa bar hing kara jáuwú, wàning rì tàg rag wù rì bàg fig Yesu bàna. Sànb sig aning tib pikyinn ná, kó mpìrká ma lir jì ning, kó wà ba jwi ning bu.

⁸ Ama hár ning rì lir jì kàng bar òrná, mì rì jwi bar òrná ajwú, áyau níngká ning rì bàg Yesu.

⁹ Kada aning tonn gban shinn ná bàna. Mpìr bibaika má òg fig pyù barà bá ká á byar-à Shìdun na sig kùrwá bàna. Mpìr-à ma rì sa àyái, wà mpìr-à ma rì sa buki, ma mpìr-à ma sè wà jáuwá, mpìr-à ma rì na ma jáuwá wunú,

¹⁰ mpìr-à ma rì jwi ajwú, mpìr-à ma rì sa sunu, mpìr-à ma rì wa pyann shin, mpìr-à ma rì zinn mpìr, mpìr-à ma rì lir jì mpìr, mpìr-à ma rì sa àdóníng, kwá ká fig mà byar-à Shìdun na sig kùrwá bàna.

¹¹ Wàri níng mpìrká káhi áyauná ní rì sa sig àdóníng tún. Ama tàma-à níng Shìdun tu kifinn rìghing bu pyirká á pikyinn ná ní, n sinn kàng rìghing ning mpìrká buwá. Í jír shinn swám Shinn Luyí Yesu Kristi í bu-à sa ning shi sig ma kyinn ñsàn àdóníng, big jirà Awun Shìdun shi sig á kyinn ná ní.

Diryí í Bu Shìdun

¹² Mpìr-à ma dinya shinnwá rag, “Bu-à mì rì zìm ñ sa níng, Shìdun kan òim fig bàna,” to, í barà hí. Ama bu-à wá sa níng, má swáb ká ya wu bu zyun rà? Kó barà bu-à mì rì zìm ñ sa níng, Shìdun kan òim fig bàna, ama ñ zìm fig ñ sa bu-à má kàng fàu áni ning bàna.

¹³ Mpìr zyun ma dang rag buju í jír finn. Finn bó, í jír buju. Ama Shìdun má gban rig big pyànà bidim pár. Ama Shìdun màmb fig òiryí jirà ayi sa àyái ma káhi bàna. Ku màmb sig jirà ayi sa swámwá áni. Diryí shi sig í bu Shìdun, Shìdun bó, ku shì bu òiryí.

¹⁴ Barà Shìdun gbar dù nann zu sig Shinn Luyí mà amir-à ní ning, í barà kwá gbar dù nann zu yì áni ma gbanwá.

¹⁵ Aning myàng. Diryí shi sig í bu ñzyun ma òr Kristi. To, ma sáshinn má zig òirmí wà zyun-à í bu Yesu má na kwonn ma uwá àyái rà? Wàning má sànb fig bàna.

¹⁶ Kó ning yì fig bàna rà? Mpìr-à ma rì na ma uwá àyái, ku ma wàning bidim pár shi sig àràg òirbá ñzyun. Jír Shìdun dang sig rag, big pyànà bidim pár big í bu ñzyun.

¹⁷ Ama mpìr-à ma kwonn sig ma Shinn Luyí Kristi, ku ma wàning shi sig áyau awun ñzyun.

¹⁸ Barà òiryí shi sig í bu Shìdun níng, kada ayi sa àyái bàna. Bu-à bibaika zyun-à mpìr ma rì sa, rì sa bai fig òirwá bàna. Ama mpìr-à ma rì sa àyái, ku rì sa bai òirwá.

¹⁹ Asái, ning yì fig bàna rà? Òrná í lu Awun Shìdun, ku shi sig á kyinn ná ní. Í Shìdun ya sig ning ní Awunwá. Ning shi fig shu shinn òrná bàna, ning shi sig bu Shìdun.

²⁰ Ku wann sig ning ma àsà Yesu Kristi. Aning sa barà ná wib Shìdun ma òrná.

7

Jír Ashinn Ban

¹ Tàma-à níng má dinya byann ning jír á shinn bu-à ning ba n bib sig mì. Sàh hìng wà mpìr ma dang rag kwá zig fig uwà bàna.

² Ama, á jir shinn àyái, sàh hìng mpìr aku zig uwà, uwà tinn aku shi ma nù shinn òr wá.

³ Wunù ma zig hìng uwà, wà abann wàwá ma ri na ku, sàh hìng wàwá aku sa tag kyinn nùwá. Wà uwà ma ri na abann nùwá, nùwá má aku sa tag kyinn wàwá.

⁴ Uwà bàna ma gbam áshinn òr wá ni, sai nùwá. Wunù má, bàna ma gbam áshinn òr wá ni, sai wàwá.

⁵ Kada aning kan òm bar òrná bu-à òrná ri zìm bàna. Sáí wà ná dang rag ná vig ma Shìdun mpyim. Wà na vig kinn rìghing, í wà aning kà rag swàmná, jirà kada Shaitan ma màg màg fig ning aning sa bu-à bibai, sai-à abann ma na ning.

⁶ Jír-à ò dang sig níng, í doka bàna. Mpìr-à ma ri zìm aku zig uwà, sàh hìng aku zig.

⁷ Mì ri myàng sàh kab sig nì mpìr aku shi shu nùkyunn àrэг mì. Ama kó ni shi sig ma íri kyinn-à Shìdun ya sig ku. Káhi ri zìm shu nùkyunn, káhi big ri zìm abig zig uwà.

⁸ To, mì ri dinya ning, ning ká ning zig fig ma uwà bàna, ma níngká ning zig fig ma wunù bàna, ma uwà kíká, sàh hìng aning shi shu átai àrэг mì.

⁹ Ama mpìr-à ma yì hìng rag kwá pànn yì sar fig shinnwá bàna, sàh hìng aku zig uwà, wà ku ma í uwà, sàh hìng aku zig wunù. Wà abann ma ri na wù wàni, sàh kab sig á sir ban.

¹⁰ Ning mpìrká zig sig uwà níng, ò shi sig ma doka zyun-à bi sig á byar Shinn Luyí. Doka-à hì ri dang rag, kada uwà aku gáb òr ma nuwá bàna.

¹¹ Uwà-à ma gáb hìng òr ma nuwá, to, sái aku shi átai, aku zig rag wunù zyun bàna. Wà ma níngká bàna, to, sái aku ma nùwá jùn kwonn kàng. Wunù aku kan zu wàwá bàna tinn.

¹² Ning mpìrká zig sig uwà níng, ma dinya ning jír zyun, jír-à níng í mì mì ri dág ni. Í jir Shinn Luyí Yesu Kristi bàna. Mpìr-à ma í bu Kristi, wà kwa shi sig ma uwà zyun-à í bu Kristi bàna, uwà-à níng hì ma ri zìm ku, kada aku kan zu wàning bàna, abig shi shubá.

¹³ Uwà zyun-à ma í bu Kristi, wà kwá shi sig ma nùwá zyun-à í bu Kristi bàna, wà wunù-à hì ma ri zìm ku, kada aku zu tafinn nùwá bàna,

¹⁴ Jir kai bàna wunù-à ri bàg fig Kristi bàna níng, á jir shinn wàwá ni kwá kàng mpìr-à Shìdun ri zìm. Uwà zyun-à ma ri bàg fig Kristi bàna, nùwá ma ri bàg í ni, á jir shinn nuwá ni kwá kàng mpìr-à Shìdun

ri zìm. Nìm ma níngká bàna, yanká buná ning mà sig níng, big nìm má shi kà fig áyau mpìrká bu Shìdun ni bàna.

¹⁵ Mpìr-à ma ri bàg fig Yesu bàna, wà ku ma ri zìm aku gáb òr ma wàwá jirà wàning ri bàg Kristi, to, aku gáb òr ma wàning. Uwà-à ma ri zìm aku gáb òr ma nuwá jirà wàning ri bàg Yesu, to, aku gáb òr ma wàning, jir kai bàna Shìdun bar bi sig yì jirà ayi shi shu òsàn.

¹⁶ Ning uwàká zyun-à í bu Kristi, ning yì fig bàna káhi nuná nìm má òg yonki àpyú á jir shinn ná ni. Ning wunùká zyun-à í bu Kristi, ning yì fig bàna káhi wàni nìm má òg yonki àpyú á jir shinn ná ni.

A Shi Shuwú Àrэг Barà Shìdun Sinn Sig Wù á Shi

¹⁷ Kó ni bìdìm pàr aku shi shuwá àrэг barà Shinn Luyí sinn sig ku, ma barà Shìdun bar bi sig ku. Wàning í doka-à mì ri tàg mpìrká ri bàg Kristi kó àni bìdìm pàr.

¹⁸ Mpìr-à ma kyag fig jurwá bàna ma zig hìng jir Shìdun, kada aku kyag rag bàna. Mpìr-à ma kyag rìghing jurwá mpyim ma zig sig jir Shìdun nì, kada aku dang rag ku kyag fig jurwá bàna,

¹⁹ jir kai bàna kó aku kyag, kó aku kyag bàna má, bàna ma yir. Bu-à sàh sig bàna, mpìr aku wib jir Shìdun.

²⁰ Kó ni aku shi shuwá àrэг barà ku ri shi sig á sai-à Shìdun ri bar sig ku.

²¹ Wà mpìr ri ma shi sig shu fàu á sai-à Shìdun rì bar bi sig ku, kada aku kyab bu zyun bàna. Ama wà kwa òg hìng pyù barà kwá shi shu shinn òr wá, aku shi.

²² Mì ri dang jír-à níng, jir kai bàna fàu-à Shìdun ma bar bi sig ku nì jirà aku bàg Shinn Luyí Yesu Kristi, ku zu rig rag hìng áyau fàuká ni, jir kai bàna ku kwonn rìghing shinnwá ma Shinn Luyí Yesu Kristi. Mpìr-à ri ma shi fig fàu á sai-à Shìdun bar bi sig ku bàna, tàma-à níng ku shi sig rag fàu Kristi.

²³ Aning yì rag Yesu Kristi wann sig ning ma àsàwá jirà aning shi buwá. Kada aning kàng fàu mpìr jìkwinn bàna.

²⁴ Yìwaimí big, kó ni bìdìm pàr aku shi á gbìb Shìdun nì, aku shi shuwá àrэг bar sai-à ku ri shi sig, sai-à Shìdun bar sig ku.

Jír á Shinn Mpìrká Sir Fig Ma Ban Bàna Ma Uwà Kíká

²⁵ Mì ri zìm ò dinya byann ning jír áshinn mpìrká sir fig ma ban bàna. Shinn Luyí dinya fig mì doka kó jir zyun áshinn jír-à níng ni bàna. N kyab sig nì jír-à níng á kyinnmí ni, í wà mì ri dág ni. Aning fig jírmi, jir kai bàna Shinn Luyí myàng ashimí, ò fòr hìng wà aning sinn kyinn á jírmi ni.

²⁶ Mì ri kyab, sàh kab sig nì uwà kó wunù aku shi shuwá átai, ma wà kwá sir

ban, jir kai bàna tàma-à níng shwìn nànn kab gbam.

²⁷ Mpir-à ma shi sig ma uwà, kada aku dang rag kwá kan zu rig wàning. Mpir-à ma zig fig ma uwà bàna, kada aku rag kwá zig uwà.

²⁸ Ama mpir-à ma zig rìghing uwà, ku sa fig bu pyir bàna. Wùn uwà sàb ma zig rìghing wunù, í bu pyir bàna. Ama aning yì rag mpirká ká sir sig ban níng, bá wa shwìn nìnànn nímá. I bu-à sa ò dang rag, sànn kab sig ni mpir aku shi shu àtaiwá.

²⁹ Yiwaimí big, yir jír-à mì ri dang bàna í wàning, su-à dà sig níng nonn fig bàna. Bu-à pànn sig tàma-à níng, mpirká ká sir sig ban níng, abig shi shubá àràg big sir fig ban bàna.

³⁰ Mpirká ká ri kig mínn, abig shi àràg big ri kig fig mínn bàna. Ká ri fig àjwár, abig shi àràg big ri fig fig àjwár bàna. Ká ri wann buká, abig shi àràg big bàna ma bu.

³¹ Mpir-à ma ri fig àjwár bu dunyaru, kada aku zim àjwár-à níng zig rig kyinnwá bàna, jir kai bàna bu dunyaru má shi kinn fig bàna.

³² Bu-à mì ri zim bàna, mì ri zim aning shi shu àjwár, kada bu zyun aku sa shi níng bàna. Mpir-à ma zig fig uwà bàna, kwá sa swàm Shidun ma kyinn ñzyun jirà Shidun aku fig àjwárwá.

³³ Ama mpir-à ma zig hing uwà, pikyinnwá má kàng yag rig á bu dunyaru, jir kai bàna ku ri zim a wàwá fig àjwárwá.

³⁴ A byar-à níng hi pikyinnwá gáb finn rìghing byar pyànn. Ama uwàká ká zig fig wunù bàna, ma yann uwà sàbká, big ri sinn pikyinnbá á byar swàm Shidun. Big ri zim a kyinnbá ma òrìbá bidim pár aku shi í bu Shidun. Ama uwà-à ma zig rìghing wunù, pikyinnwá ma yag rig ma byar bu dunyaru, jir kai bàna ku ri zim a nuwá fig àjwárwá.

³⁵ Mì ri dinya níng bu káníng, jirà ñ sa shang níng. N zim fig ñ kan òm níng bu zyun bàna. Mì ri zim aning sa bu-à má sànn ya níng, ma barà ná òg pyù-à má sa swàm Shidun ma kyinn ñzyun.

³⁶ Wunù ma wùn uwà sàb ma ri zim abig sir ban, wà ba kyab kàng hing rag bá sir fig ban bàna, ama ásim wunù-à hi ma kyab rag, sànn fig wà aku fim wùn uwà-à hi bàna, wà ku ma ri zim abig sir ban, to, abig sir. Big ri sa fig bu-à bibai bàna.

³⁷ Wà mpir ma kyab sig ni ma kyinnwá rag kwá zig fig uwà sàb-à ku ri zim níng bàna, wà ku ma ri pànn shinnwá, kwa kyab sig ni ma kyinnwá, kàhi sànn hing wà kwa zig fig uwà sàb-à hi bàna.

³⁸ Bu-à mì ri zim ñ dinya níng bàna í wàning: mpir-à ma zig hing uwà sàb-à ku

ri zim níng, ku sa sig wà sisàn, ama mpir-à má zig fig uwà bàna, sànn kab sig ni.

³⁹ Uwà-à má shi sig big wunù, ku bàna ma ghib-à kwá gáb òrì ma nùwá. Wà nuwá ma wu rìghing, wà kwa zim hing í wà kwá zig rag wunù zyun. Ama kada aku zig wunù-à ri bág fig Kristi bàna.

⁴⁰ Ama a myàngmí ni, mì ri myàng wà kwa zig fig rag wunù zyun bàna, kwá fig káb ni àjwár. Bu-à ò kyab sig níng, mì ri kyab í Awun Shidun tiya sig mì ni.

8

Jír á Shinn Buju-à Big Ya Sig Bu Sinn

¹ Níng bib mì jír á shinn buju zyun-à big zinn sig bu sinn àni. Níng bib mì rag ná jì rà kó ná jì fig bàna rà, àjirà ñ dinya níng.

Yi bidim pár, yi shi sig big yar. Ama yar ri du ká mpir barà kwá gbar dù shinn. Ama azim ri dang gbam pikyinn mpir.

² Mpir-à ma rag, ku yì hing bu, ku yì byann fig ma barà sànn sig aku yì bàna.

³ Mpir-à ma ri zim Shidun, Shidun yi rìghing ku.

⁴ To, jír á shinn buju-à big ya sig bu sinn níng, yi yì hing wà bu sinn kinn fig bu zyun á dunyaru bàna. Shidun í àkúnn ñzyun, zyun kim bàna.

⁵ Kó barà big ri dang rag bu sinnká nìnànn nímá shi sig mà waisháu-à ni mà wà á jinn ni níng,

⁶ ama buyí yi yì sig òrì Tayí Shidun zyun-à mànn sig buká bidim pár. Ku mànn sig yi jirà ayi shi mpirká buwá. Shinn Luyí òrì Yesu Kristi áwinwá ni, zyun bàna. Shidun mànn sig bu bidim pár á byar Yesu ni. Yi ri shi shu á ò shinnwá ni tinn.

⁷ Ama mpirká kádà áyauná ni, big yi byann fig bu-à níng bàna. Bigbá big nonn hing big ri kyab bu káníng. Hár tàma-à níng big ri myàng rag buju-à big zinn sig bu sinn àni níng í bu bu sinn. Big ri kyab wà ba jì hing òrì buju-à níng, má sa bai rig big. Jir kai bàna pikyinnbá gbam fig bàna.

⁸ Buju jì má gbar jùn kwonn fig yi ma Shidun bàna. Wà ya jì kó wà ya jì fig bàna má, má swàb kà ya fig yi bu zyun bàna.

⁹ Bu-à sànn kab sig bàna, barà níng yi sig rag Shidun kan òm fig òrì buju-à níng bàna níng, kada aning sa mpirká pikyinnbá gbam fig bàna níng, abig jì ma abig kù ká á bu-à bibai bàna.

¹⁰ Wà mpir-à pikyinnwá gbam fig bàna níng, ma myàng wù zyun-à à yì rìghing bu níng, wà ma ri jì buju á lu bu sinn, wàning má sa fig ku barà kwá jì buju-à big ya sig bu sinn bàna rà?

¹¹ Wà má àdóníng wù mpir-à yì sig bu níng, wà sinn ká mpir-à níng hi aku kù. Mpir-à níng hi í wunzàwú, sáshinn wá sa

bu-à má sinn kà ku aku kù barà Yesu wu sig dò shinnwá níng rà?

¹² Wà wa sa hing àdòning, à sa sig Kristi bu-à bibai kwonn ma wunzàwú, barà à du kà sig wunzàwú sa sig bu-à ku ri kyab sàñ fig bàna níng.

¹³ Jir wàning, wà má ji buju-à má du kà wunzámí aku kù, kàhi má ji fig rag buju-à hi bàna, jirà kada wunzámí aku kù á jir shinnmí ni bàna.

9

Shu-à Wùn Aswam Kristi Má Shi

¹ Mì í mpìr-à má sa bu-à mì ri zìm. Mì í wùn aswam Yesu. N myàng hing Shinn Luyí ma zumí. Swämmí ñ sa ya sig Shinn Luyí níng, níng mpìrká mà Korinti níng shí sig ni mpìrká zyun-à mpìrká kàhi má myàng àsàn swämmí á byarná ni.

² Wà mpìrká ma ri dang rag, mì í wùn aswam Yesu bàna, ama buná, níng yì rìghing mì í wùn aswam Yesu àjai. Barà níng ri bàg Yesu níng, í bu-à má tiya mpìrká bá yì Yesu swam bi sig mì ni.

³ To, wàning í barà mì ri dinya mpìrká áni wà ba ri zìm abig màg màg fig swämmí:

⁴ Mì ri bib rag, àsái bumí ñ fòr fig barà mpìrká mì ri sa ya big swàm níng, bá ya mì bu-à má ji ma bu-à má wa bàna rà?

⁵ Kó ñ fòr fig barà má zìg uwà zyun áyau mpìrká ri bàg Yesu jirà aku shi wámí, ma aku nu kyann mì á kyonnmí ni bàna rà? Ai, wàning í barà yann aswamká bu Yesu kàdà ri sa áni. Wunzàkà bu Shinn Luyí Yesu big shi sig ma uwà tinn. Bitrus má, shi sig ma wàwá tinn.

⁶ Asai wato yi ma Barnabas, yi íri ká má sa swàm ma wúyí jirà ayi dig buju, ama yann aswamká kàdà níng, abig sa swàm ma wúbá bàna rà?

⁷ Kó níng taba fig hing byar-à soja má wa bàì bujuwá ma bàì jawá àjirà aku yag nu kànn rà? Bàna. To mpìr-à ma ri tàg bu á da, kwá ji fig awan buká ku tàg sig níng bàna rà? Ai kwá ji sha. Kó mpìr-à ma ri za kyann bu apyagká, kwá wa fig myann bu apyagká bàna rà? Kwá wa sha.

⁸ Tò, jir soja-à níng, ma jir da-à níng, ma jir bu apyag za-à níng, mì ri zìg bi misali bar bu-à mpìr jìkwinn má dig áyau swámwá ni. Tò, í barà shi sig áni áyau jir doka Shidun ni tinn.

⁹ Big ba sig rag, “Wà nai ma ri sa ya àsàin da-à swàm, kada aku sir dim nu naiwá bàna.” Ayau jir-à níng ni, Shidun ri dǎng nai rà?

¹⁰ Kó ku ri dǎng yi mpìr jìkwinn rà? Ai, ku ri dǎng yi mpìr jìkwinn. Jir-à hi ri tiya yi rag, sàñ hing mpìr-à ma nàm da, big

mpìr-à ri gib za, abig sinn kyinn barà bá dig, n má ji áni.

¹¹ Wà mpìr ma tàg hing swai bu, ku ri zìm aku dig zu kàng bu zyun áni. Barà yi tàg sig níng jir Shidun níng, yá dig zu kàng fig bu zyun á byarná ni bàna rà?

¹² Wà mpìrká ma ri dig bu á byarná ni, sàñ fig wà ayi dig káb ni bàna rà?

Ama yi sinn kà fig pikyinní ayi dig bu á byarná ni bàna. Yi túb sig pikyinn, jir kai bàna yi zìm fig ayi sa bu-à má sinn kàng jir Yesu Kristi mà sim bàna.

¹³ Níng yì hing mpìrká ri sa swàm á lu Shidun ni ri dig bujubá áyau buká mpìrká ri zìg kwonn yag màhàn. To, mpìrká ri twib swànn ya Shidun bu má, big ri dig áyau wi-à big ri twib swànn níng ni tinn.

¹⁴ To, í barà Shinn Luyí dang sig áni rag, mpìrká ma ri sa swámwá, n ma ri dinya kyann mpìrká jirwá, sàñ sig mpìrká abig ya big bu-à big ri zìm.

¹⁵ Kó barà Shidun dang rag abig ya mpìrká ri dang kyann jirwá bu-à big ri zìm níng, ama bumí ñ vig fig níng bu bàna. Wasika-à mì ri ba ya níng níng, mì ri ba fig jirà aning ya mì bu zyun bàna. Wà má vig níng bu, ñdíkà ñ wu hing, jir kai bàna kada mpìr zyun aku dang rag ñ vig sig níng bu á jir swämmí ni bàna.

¹⁶ N kinn fig wà má gbar àshí á jir shinn swämmí barà mì ri dang jir àjwár á shinn Yesu ni níng bàna. Swàm-à níng shi sig í dole í sa. Wà ma dang fig jir àjwár-à níng bàna, má fig fig àjwár bàna.

¹⁷ N nìm ma sinn kà sig shinnmí ni á swàm-à hi ni, big nìm má wa mì bàì áni. Ama mì ri sa fig ma shinnmí bàna. Shidun í àsàin-à sinn kà sig mì í sa swàm-à hi.

¹⁸ To, wà ma dig fig bàì swämmí bàna, lada bu-à má dig áni í kai rà? Lada swämmí shí ni àjwár-à mì ri fig wà ma ri dinya mpìrká jir Yesu átai, ñ du kà fig big jirà abig wa mì bàì áni bàna.

¹⁹ Kó barà mì í fàu mpìr bàna níng, ama ñ sinn kàng sig shinnmí àrag mì í fàu kó ni bidim pár, jirà ñ gbar bi mpìrká ninànn nímá á byar Yesu.

²⁰ Sai-à mì ri dinya mpìr Yahudawaká jir Shidun níng, ñ sinn kàng sig shinnmí àrag mì í mpìr Yahudawa, jirà ñ zìg bi big á byar Kristi. Sai-à ñ dinya mpìrká ri bàg doka Musa, ñ sinn kàng sig shinnmí àrag mì í mpìr-à ri bàg doka Musa, kó barà ñ yì hing wà doka-à hi bàna ma gbam á shinnmí ni níng. N sa sig àdòning jirà ñ gbar bi pikyinn mpìrká ri bàg doka, jirà ñ zìg bi big á byar Kristi.

²¹ Wàning má, áyau mpìr Helenawaká ni, mì ri shi shumí àrag í big, mì ri bàg fig doka Musa bàna, jirà ñ gbar bi pikyinnbá á byar Yesu. Barà ñ bàg fig doka Musa bàna

níng, wáníng tàg fig rag, ò fim ríghing doka Shìdun bàna. Mì ri bàg doka Kristi.

²² To, áyau mpìrká bir sàñ fig kyinn bàna, ò kàng rig àràg big, jirà ò gbar bi big á byar Yesu. A byar mpìrká ni bidim pár ò kàng rig àràg big, jirà ò sa barà má gbar bi big á byar Yesu.

²³ Mì ri sa bu káníng bidim pár á dò jir shinn jir àjwar Kristi, jirà ò dig pyib sisàn áyau jir àjwár-à níng hi ni.

²⁴ Wà mpìr ma ri bàg Kristi, shi sig àràg barà big ri màg shàu. Wà ba ri màg shàu, mpìrká ninànn nímá ri kà áni. Ama mpìr-à ma shàr kab sig, ku í àsàin-à má dig bu á shàu-à hi ni. To, aning shàr shàu jirà aning ji.

²⁵ Mpìr-à ma ri zim aku shàr yi shàu, kwá màg màg fig òrwá, má pànn samyib shinnwá tinn. Big ri sa àdóníng mì ri òg bu zyun-à má bai rig. Ama yi ká yi ri bàg Yesu, yá dig bu zyun-à má bai fig ábai bàna.

²⁶ Mì ri bàg fig Kristi átai àràg barà mpìrká ri shàr shàu átai níng bàna, mì ri kar ngang jirà Kristi aku fig àjwármí.

²⁷ Mì ri pànn samyib òdím jirà ò sa swàm áni. Mì ri pànn samyib shinnmí, àjirà wà ma dinya kinn híng mpìrká jir Shìdun, Shìdun má ngang fig mì bàna.

10

Kada Mpìr Aku Sa Buki Bàna

¹ To, wunzámí big, mì ri zim aning kyab pànn bu-à rì sa sig yákúyí big ká rì bàg Musa. Shìdun kang sig big ma akwor. Big bidim pár, big wim zu rig áyau Zàn Gbàinshin.

² Zàn-à níng ma akwor-à níng shi sig àràg í àsàinká wau sig big òr batisma, big kàng rig mpìrká bu Musa áyau-à ni.

³ Bujubá, big bidim pár big ri ji buju zyun-à Shìdun ri ya big níng.

⁴ Zàpir má, big bidim pár, big ri wa zàpir zyun-à Shìdun ri ya big. Zàpir-à níng big òg sig áyau abàn zyun ni, abàn-à níng hi í Kristi. Kristi rì nu kyann híng big á byar-à big ri yag.

⁵ Ama bidim pár, Shìdun fig fig àjwár ma kádà ninànn nímá áyaubá ni bàna. Ku gban ríghing big má awún-à ni. Kibá yam gáfinn ríghing áni awín awín.

⁶ Wáníng ri tàg yi rag kada ayi wim bu-à bibai àràg barà big ri wim sig níng bàna.

⁷ Kada aning sa buki àràg barà mpìrká kádà áyaubá ni rì sa sig níng bàna, àràg barà big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, “Mpìr káníng ji buju n wa bu-à má pyann big, hár n dù nann zu, n gbìb jau.”

⁸ Wáníng má, kada ayi sa áyái àràg barà yákúyí big rì sa sig níng bàna. Jir wáníng

í bu-à sa mpìr dubu dízyun agban sara áyaubá ni ri wu ríghing í áyúnn òzyun.

⁹ Kada ayi màg màg fig Shìdun ma bu bibaiká yi rì sa níng, àràg barà mpìrká kádà áyaubá ni sa sig níng bàna. Barà big sa sig àdóníng, í wà bushùwíká bi zwàm gban rig big.

¹⁰ Kada aning sa àràg barà mpìrká kádà rì sa sig, n kig bu-à big ri zim, big òg fig bàna. Hár wùn aswam zyun-à ri gban ki níng, bi n gban rig big á shinn bu-à níng ni.

¹¹ To, bu-à Shìdun sa sig big á shinn bu bibaiká big ri sa níng, ku ri tàg yi bu áni. I wà big ba sig á tarkada Shìdun jir shinnyí, jirà ayi myàng yi bu-à ku ri zim fig wà ayi sa bàna, jir kai bàna tàma-à níng barà yi shi sig á dunyaru níng, dunyaru ri nyànn vinn.

¹² Jir wáníng wà wù ma ri kyab rag buwú á sar gban híng á gbìb Shìdun, sái á pànn samyib shinnwú jirà kada á kù bàna.

¹³ Buká ri màg màg fig níng bidim pár, í buká ri màg màg fig kó ni bidim pár á dunyaru. Shìdun í mpìr gwangga, kwá fim fig níng bu aku màg màg fig níng wà má kab ghamná bàna. Sai-à bu ma màg màg fig níng, kwá ya níng gban barà ná tib wann pikyinn, kwá sa gbìb-à ná zu áni.

¹⁴ Wunzámí big, jir wáníng, kada aning sa buki bàna.

¹⁵ Níng í mpìr yar big. Aning kyab bu-à mì ri dinya níng níng, sàñ híng rà, kó sàñ fig bàna rà?

¹⁶ Aning myàng. Sai-à yi rì ji buju wà kyab pànn Shinn Luyí áni, wùn kwài zyun-à yi rì yan Shìdun mà káhi, wà yi rì wa áni níng, yi rì kwonn shinn ma àsà Yesu Kristi. Brodi-à yi rì ngir gáfinn mì rì ji níng, shi sig àràg yi rì kwonn shinn ma òr Yesu Kristi.

¹⁷ Brodi-à níng í akúnn òzyun, yi mpìr ninànn nímá yi rì ji. I barà yi shi sig í òr òzyun á byar Yesu Kristi ni tinn.

¹⁸ Aning myàng bu-à mpìr Israilaká ri sa sig. Sai-à ba ri twib swànn ya Shìdun wi, big ri zwam. Barà big ri zwam wi-à níng shi sig àràg big ri kwonn shinnbá ma Shìdun.

¹⁹ Mì ri dinya fig níng rag, bu sinn kó bu-à big ri gib gban ya bu sinn, kinn híng bu zyun bàna.

²⁰ Ama yir jir-à mì ri dinya níng í wáníng: Bu-à mpìrká ri gib gban ya bu sinn níng, big ri ya fig Shìdun bàna, big ri gib gban yá wàuká. N zim fig aning kwonn shinn ma wau bàna.

²¹ Wà na wa híng bu á wùn kwài Shinn Luyí ni, ná wa sar fig wà á wùn kwài wàuká ni bàna. Wà na ji híng brodi bu Shinn Luyí, kada aning ji bu wàuká bàna.

²² Yi ri zim ayi sa bai kyinn Shìdun rà? Yi kab sig ku ma gban rà?

²³ Mpirká káhi ri dang rag, bu-à ba sa bidim pár íri bu-à ñsàn. Ama bu bidim pár íri bu-à ñsàn bàna. Bu bidim pár íri wà ri sa tag pikyinn bàna.

²⁴ Kada mpir aku kyab íri bu-à má sàñ ya shinnwá bàna. Ama aku kyab jáuwá tinn.

²⁵ Wà na ri zìm aning wann zwam wi-à big ri wann taffinn mà fir ati-à ni, to aning zwam, kada aning bib bàna, jirà kada aning kyab á kyinn ná ni rag shishàr;

²⁶ jir kai bàna big ba sig rag, “Dunyaruru ma buká shi sig áni bidim pár, í bu Shidun.”

²⁷ Wà mpir-à ma ri bàg fig Yesu bàna ma bar ning rag, aning ji buju ma ku, wà na zìm hing, aning yag ji, ama kada aning bib rag wàning í bu shishàr rà, bàna.

²⁸ Ama wà mpir zyun ma dinya ning rag buju-à níng big ya sig bu sinn, to, kada aning ji bàna, aning fim jir shinn mpir-à dinya sig ning níng, kada aku kyab jír á kyinnwá ni bàna.

²⁹ Aning fim buju-à níng hi, ná wai í jirà ning ri kyab á kyinn ná ni rag bai bàna, ama aning fim jir shinn barà mpir-à níng dinya sig ning rag bai níng, jirà kada aku kyab jír bàna.

Mpir zyun má dang rag, “Bu-à sa má fim buju-à níng hi á jir shinn bu-à jáumi ri kyab í jir kai rà?”

³⁰ Wà ma sa ya hing Shidun ísoko á shinn buju-à níng hi, bu-à sa mpir zyun má dang bai mì, í jir kai rà?”

³¹ Bu-à ná ji, ma bu-à ná wa, ma bu-à ná sa bidim pár, aning wib Shidun áni.

³² Aning shi shu barà ná sa mpirká má kù fig bàna, kó Yahudawaká, kó mpirká í Yahudawaká bàna, kó mpirká ri bàg Yesu. Kada aning du kà big á gbìb zyun-à bá kù áni bàna.

³³ Aning sa àràng barà mì ri sa níng. Bu-à ma sa bidim pár, mì ri zìm kó ni aku fig àjwár ma káhi, mì ri kyab fig bu-à má sàñ ya mì awínmí ni bàna. Mì ri sa bu-à má sàñ ya kó ni, jirà aku wim zu.

11

¹ Aning bàg shumí àràng barà mì ri bàg shu Kristi níng.

Uwàkà Abig Bir Dim Shinnbá Sai-à Mpirká Ma ri Kwonn Shinn Ma Ri Wib Shidun

² Mì ri yan ning barà ning ri kyab pànn kyann mì, mì ri bàg buká ñ tàg sig ning níng.

³ Mì ri zìm aning yì rag mpir-à shi sig shinn wunùkà í Kristi. Wunùkà shí ni shinn uwàkà. Mpir-à shi sig shinn Kristi bó, í Shidun.

⁴ Wà wunù ma ri vig Shidun áyau bir mpirká ni, kó wà kwa ri dang jir Shidun,

ma bir sig abishinn á shinnwá ni, ku ri sa Shinn Luwá Kristi yawari.

⁵ Uwà ma ri vig Shidun kó wà kwa ri dinya mpirká jir Shidun, ma bir dim fig bu á shinnwá ni bàna, ku ri sa nuwá yawari. Má shi àràng ku wann kifinn sig jinnwá.

⁶ To, wà kwa bir dim fig bu á shinnwá ni bàna, ñdikà aku wann kifinn rig jinnwá. Wà kwa myàng rag í bu zuná wà kwá wann jinnwá, ñdikà aku bir dim shinnwá.

⁷ Kada wunù aku bir dim shinnwá bàna, jir kai bàna Shidun mà m sig wunù àràng í ku. Wunù ri tàg gham Shidun á dirwá ni. Uwà bó, ku ri tàg gham wunù.

⁸ Shidun mà m zu sig uwà á dir uwà bàna, ama ku mà m zu sig uwà á dir wunù.

⁹ Ku mà m fig wunù jir shinn uwà bàna, ama ku mà m sig uwà jir shinn wunù.

¹⁰ Wàning í bu-à sa sàñ sig uwà aku bir dim shinnwá. Wàning ri tàg ku ri wib nuwá. Wà kwa sa hing àdóníng, yann aswamkà bu Shidun mà wai má fig àjwár.

¹¹ Yì zyun-à yì ri bàg Shinn Luyí Yesu níng, yì yì hing wà uwà nìm ma bàna, wunù nìm bàna. Wunù nìm ma bàna, uwà nìm bàna tinn,

¹² jir kai bàna Shidun mà m zu sig uwà á dir wunù, ama bidim pár, uwà ri mà wunù. Shidun bó, ku shí ni byar-à kó kai bidim ri zu bi.

¹³ To, aning myàng. Sàñ hing uwà aku vig Shidun, wà kwa bir dim fig bu á shinnwá ni bàna rà?

¹⁴ A myàngná ni, wà jinn wunù ma lor hing wàni í bu zuná bàna rà?

¹⁵ Ama uwà wà jinnwá ma lor hing, shwar sig ku wàni. Jinnwá shi sig àràng í bu-à bir á shinn.

¹⁶ Mpir-à ma zìm fig jirmí níng bàna, to, ñ bàna ma jír zyun. Kó mpirká ri bàg Yesu má, big bàna ma jír zyun tinn. Yì ma big ri wib Shidun í gbìb ñzyun.

Jir Buju-à Big Ri Kyab Pànn Yesu Ani

¹⁷ N shi sig ma jír zyun-à má tàg ning. N fig big rag sai-à ning ma ri kwonn í byar ñzyun ma ri wib Shidun, wà barà ning nìm má sa bu ñsàn ning, ning ri sa sòr bu bibai. A jir bu-à níng ni, í bu-à sa má yan fig ning bàna.

¹⁸ N fig big dinya mì rag sai-à na kwonn hing shinn, ning ri kyab gáfinn áni kyau kyau. Mì ri myàng jir-à hi í àjai.

¹⁹ Ning ri kyab gáfinn jirà mpirká abig yì ká shi sig ma gwangga áyau ná ni rà? Bu-à ning ri sa sàñ fig bàna.

²⁰ Sai-à ning ma ri kwonn shinn barà ná ji buju zyun-à ning ri kyab pànn Yesu áni, ning ri ji fig àràng barà sàñ sig aning ji níng, bàna.

²¹ Bu-à sa ñ dang àdòning, jir kai bàna káhi ri ji zir bujubá, ama káhi amor ri gban big, káhi ri wa pyann.

²² Ning bàna ma lu byar-à ná ji buju, má wa shin màhàn rà? Bu-à sa ning ri sa àdòning, ning ri zim aning sa mpirká ri bàg Kristi yawari rà? Ning ri zim aning sa pànn mpir ashiká zunáì rà? Barà ning ri sa àdòning, má yan fig ning bàna.

²³ Bu-à mì ri tàg ning á shinn buju-à ning ri ji níng, í bu-à Shinn Luyí tàg sig mì. A fi-à bá wann tafinn Yesu áni níng, ku zig brodi àkunn zyun,

²⁴ n sa Shidun ísoko, n ngir sann gáfinn áni, n ya Yann sukawá big, n dang rag, “Brodi-à níng shi sig àràg í dirmí zyun-à má ya á dò shinn ná ni. Aning sa kyann àdòning barà ná kyab pànn kyann mì áni.”

²⁵ To, barà big ji kinn brodi-à hi àdòning, sáì ku bi zig wùn kwàì zyun n rag, “Zàn-à níng shi sig àràg í àsámí zyun-à má zig zu ning áyau bu pyirná ni. Asámí ri tàg rag Shidun má sa bu àpyú zyun-à ku gib sig nu rag kwá sa níng. Sai-à ning ma ri sa àdòning, aning kyab pànn kyann mì áni.”

²⁶ Sai-à ning ma ri ji brodi-à níng, ma ri wa zàn-à á wùn kwàì-à níng ni, ning ri tiya mpirká barà Shinn Luyí Yesu wu sig á jir shinn ná ni, hár àyúnn-à kwa kàng bi hing.

²⁷ To, mpir-à ma ji hing brodi-à níng, ma wa hing zàn-à níng á gbìb-à sànn fig bàna, ku ri sa yá dir Yesu ma àsà wàning bu pyir.

²⁸ Mpir-à ma ri zim aku ji brodi-à níng kwonn ma zàn-à níng, aku màg byann ma dirwá, í wà aku zig brodi-à níng, aku ji ma aku wa zàn-à níng.

²⁹ Mpir-à ma ji hing brodi-à níng, ma wa hing zàn-à níng, wà kwa kyab fig dir Yesu bàna, ku ri gbar bi yá shinnwá kwonn-à Shidun má wà níng.

³⁰ Wàning í bu-à sa mpirká káhi áyau ná ni ninànn nímá dirbá lilib, káhi dirbá ri wa, káhi wu righing.

³¹ Wà ya màg byann hing diryí mpyim, ma ri ji íni, Shidun má wà fig yi kwonn bàna.

³² Wà Shidun ma du kà yi á shwìn, ku ri tàg yi rag, ayi fim bu-à bibai sa, jirà kada ayi kà á kwonn-à kwá wà mpirká kádà á dunyaru níng bàna.

³³ Jir wàning sai-à na kwonn hing shinn barà ná ji buju zyun-à ná kyab pànn Yesu áni, aning shi kir jáuná, jirà aning ma big ji àbìr-à ni.

³⁴ Wà mpir-à amor ma ri gban ku, aku shi aku ji ma bujuwá mà luwá ni, í wà aku bi í ni, jirà kada aku gbar bi ya shinnwá kwonn wà bàna. Jirká wà dà níng, sai-à ma bi hing í wà má dǎng ni.

12

Gbam-à Awun Shidun Ri Ya Yi

¹ Ning wunzámí big, mì ri zim ñ dinya ning jir á shinn barà Awun Shidun ri ya mpirká gbam abig sa yi swàm Shidun, mì ri zim aning yi barà shi sig áni.

² Ning yi hing sai-à ning kà fig ma á gbìb Kristi bàna, big ri tonn gban ning, mì ri gbar kyinn ná, ning ri wib bukiká zyun-à bàna ma yonki níng.

³ Jir wàning mì ri dinya ning mpir-à ma ri dang jir ma Awun Shidun, kwá dang fig rag, “Shidun màg gban hing Yesu” bàna. Walako mpir-à ma dang rag, Yesu í Shinn Luwá, sáì wà Awun Shidun ma tiya hing ku.

⁴ To, yar-à Awun Shidun ri ya mpirká barà bá sa swàm áni, shi sig kim kim. Ama Awun Shidun àsàin-à ri ya yar káníng, ku í ñzyun.

⁵ Swàm buká yá sa ya Shidun shi sig áni kim kim. Ama Shinn Luyí àsàin-à yi ri sa ya ku swàm-à níng í ñzyun.

⁶ Gbìb barà mpirká má sa swàm Shidun shi sig áni kim kim. Ama bidim pár, í Shidun ñzyun ya sig nì kó ni gbìb káníng.

⁷ Awun Shidun ri tiya kó ni bu-à kwá sa jirà kó ni aku sa shang jáuwá ma káhi.

⁸ Awun Shidun ri ya mpir zyun yar barà kwá dang jir Shidun. Awun Shidun ri ya mpir zyun aku tàg yi byann jir ñzwàunká bu Shidun.

⁹ Awun Shidun ri ya mpir zyun pikyinn bir barà kwá sa bu úwàì. Awun-à níng hi ri ya mpir zyun gbam barà wàning má dàb gbam mpir.

¹⁰ Awun Shidun ri ya mpir zyun gbam aku sa swàm bu mamaki. Ku ri ya mpir zyun gbam barà wàning má dang yi jir Shidun. Ku ri ya mpir zyun gbam barà wàning má gáfinn swàm Awun Shidun, ma swàm wáu. Ku ri ya mpir zyun gbam barà wàning má dang yi nu jir kim kim. Ku ri ya mpir zyun gbam barà wàning má dang vim bir nu jirká.

¹¹ Awun Shidun ñzyun í àsàin-à ri ya gbam káníng bidim pár. Ku ri ya kó ni bidim pár bu-à ku ri zim a wàning sa yi.

Mpirká Bu Kristi Shi Sig Ayau Dir Zyun

¹² Yi shi sig ma dir ñzyun ama buká shi sig áni kim kim. Kó barà buká shi sig áni kim kim níng, ama í dir ñzyun-à níng hi. To, í barà yi shi sig áni á dir Kristi ni.

¹³ Wàning má, í barà shi sig áni, mpir Yahudawaká ma mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna, mpirká zyun-à í fàu ma ká zyun-à í fàu bàna, yi bidim pár Awun zyun-à Shidun wau sig yi dir batisma ma káhi níng, í Awun ñzyun jirà ayi shi bu

ńzyun. Awun ńzyun-à níng hi, í wà zyun-à Shìdun ya sig yi.

¹⁴ Dir í ńzyun, ama buká shi sig áni kim kim.

¹⁵ Wà bar nìm ma dang rag, “Bumí mì í vù bàna, ñ shi fig áyau dir bàna.” Kó ku nìm ma dang àdòning, ama bidim pár ku shi sig áyau dir-à ni.

¹⁶ Kó sung nìm ma dang rag, “Bumí mì í zu bàna, ñ shi fig áyau dir-à ni bàna.” Ama bidim pár ku shi sig áyau dir-à ni.

¹⁷ Wà dir nìm ma íri zu, ku nìm má fig jír á shinn rà? Kó nìm ma íri sung, ku nìm má fig swìnn bu á shinn rà?

¹⁸ Ama Shìdun sinn sig buká kim kim áyau dir àràg barà ku ri zìm.

¹⁹ Bu-à áyau dir nìm ma í bu ńzyun, dir nìm má shi rag áni rà?

²⁰ Kyau bu nìnànn nímá shi sig áyau dir, ama dir í ńzyun-à níng hi.

²¹ Zu má dinya sar fig vù rag, “Bumí bu-à du mì ma wù bàna.” Shinn má dinya sar fig bar rag, “Bumí bu-à du mì ma wù bàna tinn.”

²² Buká zyun-à yi ri myàng rag big bàna ma gbam áyau dir, wà big nìm ma bàna, dir nìm bàna.

²³ Ayau dirýí ni, buká yi ri myàng kinn fig bu bàna níng, kab sig buká kádà áyau dirýí ni. Buká yi ri zìm fig mpìrká abig myàng bàna níng, í buká yi ri myàng kwonn ma kàhi wàni.

²⁴ Buká yi ri zìm a mpìrká myàng ma zu níng, yi ri myàng kwonn fig ma kàhi bàna. Shìdun sinn sig kyau buká yi ri myàng kinn fig bu bàna á dirýí ni níng jirà ayi wib big.

²⁵ Shìdun sa sig àdòning, jirà kada á dirýí gáfìnn bàna. Ku ri zìm a kyau buká á dirýí ni abig myàng kwonn ma bar dirbá.

²⁶ Zyun áyau-à ni ma wa hing shwìn, kádà má wa shwìn tinn. Wà ba yan hing zyun, kádà má fig àjwár tinn.

²⁷ Ning bidim pár, ning shi sig dir Kristi. Kó ni bidim pár shi sig í kyau áyau dir Kristi ni.

²⁸ Ayau mpìrká ri bàg Kristi, Shìdun sinn ya sig kó ni swàm-à kwá sa. Wà wa zyun, ku sinn kà sig káhi abig shi yann aswam, wà wa pyàná í ká ri dang kyann jir Shìdun. Wà wa sara, í ká ri tàg jirwá. Asim káníng ni, ku ya sig káhi gbam barà bá sa bu mamaki, káhi ku ya sig big gbam barà bá dàb gbam mpìr dor. Ku ya sig káhi gbam barà bá sa shang mpìr. Káhi ku ya sig big gbam barà bá pànn kwonn samyib mpìrká. Ku ya sig káhi gbam barà bá dang nu jir kim kim.

²⁹ Yi bidim pár, yi íri yann aswam bàna. Yi bidim pár, yi íri mpìrká ri dang kyann jir Shìdun bàna. Yi bidim pár yi íri mpìrká

ri tàg jir Shìdun bàna. Yi bidim pár, yi íri mpìrká ri sa bu mamaki bàna.

³⁰ Yi bidim pár yi íri mpìrká ri dàb gbam mpìr bàna. Yi bidim pár, yi íri mpìrká ri dang nu jir kim kim bàna. Yi bidim pár, yi íri mpìrká ri dang vim bir nu jir bàna.

³¹ Kó ni aku sinn pikyinn rag, Awun Shìdun aku ya ku gbam barà kwá sa bu-à kab sig bu káníng.

Ama má tiya ning gbig zyun-à sànn kab sig bu káníng bidim pár.

13

Azim Kab Sig Ni Bu Káníng

¹ Wà ma dang yi hing nu jir kim kim, kó nu jir yann aswamkà bu Shìdun mà wai, ama wà ma zim fig jàumí zyun bàna, nu jírmi mì ri dang níng, bàna ma yir, jírmi shi sig àràg mì ri mib jag àsháu.

² Wà ma dang yi hing jir Shìdun, ma yi byann righing buká Shìdun sa sig wà mpìr má yi fig bàna, hár ma myàng yi righing buká nìnànn nímá, ama wà ma zim fig jàumí zyun bàna, ñ fòr fig bu bàna. Wà ma shi sig ma pikyinn bir barà má dinya shinnkwinn rag aku dù, kwá dù, ama ma bàna ma azim á kyinnmí ni, ñ fòr fig bu zyun bàna.

³ Wà ma zig buká ñ shi sig ma kàhi, ma ya vinn rig mpìr ashiká, kó wà ma rag, abig zig dirmi abig twib swànn rig, ama wà ma bàna ma azim á kyinnmí ni, má dig fig bu zyun bàna.

⁴ Aning myàng bu-à azim ri tàg. Mpìr ma shi sig ma azim á kyinnwá ni, kwá sa muyar wàni. Kwá shi ma pikyinn ñsàn. Kwá sa fig akyib bàna, kwá gbar fig àshí bàna, kwá gbar dù fig shinn bàna tinn.

⁵ Mpìr-à ma shi sig ma azim kwá gbam fig sung bàna. Kwá zim fig íri shinnwá bàna. Kwá nànn fig mpìr àgùnn bàna. Kwá pànn fig mpìr á kyinn bàna.

⁶ Kwá fig fig àjwár ma bu bibaiká mpìrká ri sa bàna. Ama kwá fig àjwár ma bu ñsàn.

⁷ Kwá sa pyann kàng fig bu-à mpìr ma sa ku bàna. Kwá bir pikyinn á byar Shìdun. Kwá sinn pikyinn rag jàuwá má sa bu-à ñsàn. Bu-à ma dig ku bidim pár, kwá tib wann pikyinn.

⁸ Azim má shi hár kinn kinn, má vinn fig ávinn bàna. Mpìr-à ma dang yi hing jir Shìdun, jirwá ku dang yi sig níng má wam zu rig. Mpìr-à ma dang yi nu jir kim kim, nu jir káníng má wam zu rig tinn. Bu-à mpìr ma yi sig bidim pár, má wam zu rig, ⁹ jir kai bàna bu-à yi yi sig tàma-à níng, yi yi kinn fig bàna. Jir Shìdun-à yi ri dang níng, yi yi kinn fig bàna tinn.

¹⁰ Ayúnn-à Shìdun má tiya hing yi buká bidim pár, ká yi yi vinn fig bàna níng, yá yi rig.

¹¹ Sai-à mí í wùnshái, mì ri sa bu àrэг í wùnshái. Jírmí mì ri dang í jír wùnshái. Mì ri kyab jír àrэг wùnshái. Sai-à ò bi wài kinn ríghing, ò dà finn ríghing kyinn wùnshái-à níng.

¹² To, bu-à yí yí sig tàma-à níng, yí yí byann fig bidim pár bàna, jír kai bàna shí sig àrэг yí ri myàng kà zuyí adin zyun-à kyàr fig bàna. Ama á pyànn níng, yá myàng zu ma zu. Tàma-à níng ò yí sig bu áwai áwai. Sái á pyànn-à níng, í wà má yí byann bu bidim àrэг barà Shidun yí sig kyinní.

¹³ Bu sara káníng má shí kinn kinn: píkínn bir, ma kyinn sinn, ma azim. Ayau bu sara káníng ni zyun-à kab sig bàna, í azim.

14

Gbam Buká Ayau Mpirká Ri Bàg Yesu

¹ Aníng zím jàuná big, ma aníng sinn kyinn ná á gbam buká Awun Shidun ri ya jír swàm Shidun. Bu-à kab sig áyau bu káníng ni í jír Shidun dang kyann.

² Wà mpir ma dang hing nu jír zyun kim, zyun-à ku shwann fig bàna, ku ri dinya fig mpir bàna, ku ri dinya Shidun. I Awun Shidun ri tiya ku jír wá í ni, ama á byar mpirká shí sig í jír atàm.

³ Ama mpir-à ma dang kyann jír Shidun, kàhi mpir má fig yí, kwá sa shang big, kwá dang gbam big kyinn, kwá ya big àjwár.

⁴ Mpir-à ma dang nu jír zyun kim, ku ri dinya kàng shinnwá ku áwinwá ni. Ama mpir-à ma ri dang kyann jír Shidun, ku ri sa shang mpirká bu Yesu bidim pár.

⁵ Mì ri zím aníng díg yar barà ná dang yí nu jír kim kim. Ama bu-à ò zím kab sig bàna, mì ri zím aníng dang kyann jír Shidun. Mpir-à ma ri dang kyann jír Shidun, ku kab sig ò mpir-à ri dang nu jír kim kim, jír kai bàna bu-à mpir zyun-à ri dang nu jír kim kim níng ma dang sig, sái wà mpir zyun ma dang vim bir hing, í wà mpirká má shwann yí bu zyun áni.

⁶ Wà ma bí á byarná ni ma dinya níng jír ma nu jír zyun kim, wà zyun-à níng fig yí fig bàna, jír-à ò dang sig níng má sa shang níng rà? Bàna. Sái wà ò ma ri dinya níng bu-à Shidun tàg sig mì, kó ò ma ri dinya níng jír yar, kó ò ma ri dinya níng jír Shidun, kó ò ma ri tàg níng jír Shidun, wàníng í bu-à má sa shang níng.

⁷ Bu káníng mì ri zíg bi ya níng misali áshinn buká bàna ma yonki, àrэг shàm, kó garya, wà nàibá ma zu kyàr fig bàna, mpirká má fig yí yír jonn-à rà? Bá fig yí fig bàna.

⁸ Wà sojaká ma wínn zu kyàr fig yur bàna, jáubá má dù nann zu abig sir gbam dir jír kànn nu rà? Bá sa fig bàna.

⁹ To, wàníng í barà shí sig áni tinn, wà na dang jír ma nu jír zyun-à mpirká fig yí fig bàna, sáshinn bá fig yí yír bu-à níng ri dang rà? Wà ba fig yí fig bu-à níng ri dang bàna, jír-à níng má shí àrэг níng ri dang wir kà á zàpir.

¹⁰ Níng yí hing áyau dunyarú, nu jír shí sig áni nínnànn níma, ama bidim pár big shí sig ma yír.

¹¹ Ama mpir-à ma dang nu jír zyun-à ò fig yí fig bàna, ku shí sig kyinn á byarmí ni, mì bó ò shí sig kyinn á byarwá ni tinn.

¹² To, barà níng ri sa àtùtwài jirà aníng díg bu-à Awun Shidun ri ya níng, aníng yàn nu jír zyun átai bàna, aníng yàn kab bu-à má tàg mpirká bu Yesu bu á kyinnbá ni, jirà abig bir swàb kà píkínnbá.

¹³ Wà mpir-à ma ri dang nu jír zyun kim, aku víg Shidun rag a wàníng tiya ku yír bu-à ku ri dang níng, àjirà aku dinya mpirká.

¹⁴ Wà ma ri víg Shidun ma nu jír zyun kim, í adinmí ri víg ni, kyinnmí yí fig bu-à mì ri dang bàna.

¹⁵ To, ò sa áshinn rà? Sànn hing ò víg Shidun ma kyinnmí ni ma adinmí bidim pár. Má dài swàm yan Shidun ma adinmí kwonn ma kyinnmí tinn.

¹⁶ Wà wù ma ri swam yan Shidun ma nu jír zyun kim, jáuwú zyun-à yí fig bàna níng, kwá sáshinn má zím rag “aku shí àdóníng” rà?

¹⁷ Kó wù ma ri yan Shidun òsànn níma ma nu jír-à hí, ama jáuwú má fig yí fig yír bu-à wù ri dang bàna.

¹⁸ Mì ri sa Shidun isoko barà ò dang kab níng nu jír kim kim níng.

¹⁹ Ama áyau bir mpirká bu Yesu ni, ò zím kab sig ò dang jír àkunn swana, jirà abig yí byann bu-à mì ri dang, ma wà má dang jír nínnànn níma ma nu jír zyun kim, mpirká má fig yí fig bu-à mì ri dang bàna.

²⁰ Aníng kyab jír sisànn níma. Kada kyinn ná aku shí àrэг yann wùnshái bàna. Sái wà má í bu-à bibai, í wà aníng sinn kàng shinn ná àrэг níng í yann wùnshái. Ama buká kádà níng, kada aníng shí àrэг níng í yann wùnshái bàna.

²¹ Aníng myàng. Big ba sig á tarkada Shidun, big rag,

“Mì Shidun, má zíg mpirká ri dang nu jír kim kim, jirà abig dinya mpirká bumí jírmi, ma nu kim kim.

I kyinnká má dinya mpirká bumí jírmi í ni.

Ama bidim pár bá gbam sung, má fig fig jírmi bàna.”

²² To, wà mpir Kristi zyun ma ri dang nu jír zyun kim, ku ri dang àjirà jír-à hí aku tiya mpirká ká bàg fig Yesu bàna, gbam Shidun. Ku ri dang fig jirà aku tàg mpirká

ri bàg Yesu bàna. Ama wà ku ma ri dang jir Shidun, ku ri dang jirà mpirká ri bàg Yesu abig fig byann bu áni.

²³ Wà ningká ning ri bàg Yesu na kwonn shi sig í byar ñzyun barà ná wib Shidun, wà ning bidim pár, ning ma ri dang nu jir kim kim, mpir zyun-à fig fig jir Yesu bàna, kó mpir zyun-à ri bàg fig Yesu bàna, wà kwa myàng barà ning ri sa àdóníng, kwá rag í ñsàng ri sá ning ni.

²⁴ Ama wà kwa kà, ma fig na ri dang jir Shidun barà kwá fig byann, jír-à hi má vim bir pikyinnwá, hár má tiya ku bu-à bibai-à ku sa sig.

²⁵ Bu bibai-à ku ri kyab á kyinnwá ni níng, kwá dang zu rig á myann, kwá fim bu bibai-à ku ri kyab á kyinnwá ni. Kwá binn kir wann á jinn ni, má wib Shidun. Kwá dang rag Shidun shi sig áyauná ni àjai.

Mpirká Ri Bàg Yesu Abig Sa Bu Abibir

²⁶ To, wunzámí big, shinn jírímí níng, sai-à na kwonn hing í byar ñzyun barà ná wib Shidun, kó ni shi sig ma bu-à kwá sa. Mpir zyun má dàì jonn. Mpir zyun má tàg jir Shidun. Mpir zyun má dang bu-à Shidun tiya sig ku. Mpir zyun má dang nu jir zyun kim, jáuwá zyun má dang vim bir yir bu-à ku ri dang. Aning sa bu káníng bidim pár ábibir barà má sa gbam pikyinn mpirká ri bàg Yesu.

²⁷ Mpirká ma dang nu jir zyun kim, to, kada abig wam zu mpir pyàná kó sara, ma abig dág ni bàna. Zyun ma ri dang, a zyun shi ma akim, í wà a mpir zyun dang vim bir nu jír-à hi. Big bidim pár abig sa ya zu rig àdóníng.

²⁸ Wà mpir zyun-à má dinya byann ning yir jír-à hi ma bàna áni, mpir-à ri dang nu jir zyun kim níng, aku pànn shi akim, ma aku dang á kyinnwá ni, ku ma Shidun mpyàná.

²⁹ To, mpir pyàná kó sara abig dang jir Shidun. Mpirká dà níng abig fig byann bu-à mpir sara káníng ri dang níng, wà ma í jir àjai.

³⁰ Mpir-à ma ri dang jir Shidun, wà Shidun ma tiya hing mpir zyun bu àpyú, to zyun-à ri dang jír wá níng aku pànn shi ma akim.

³¹ Níng bidim pár, aning dang jir Shidun zyun, zyun, zyun, jirà kó ni aku fig ma aku shwann bu áni, ma àjirà a jír-à hi gbar gbam ku pikyinn.

³² Mpir-à Shidun ma ya sig ku gbam barà kwá dang jir Shidun, ku shi sig ma gbam-à kwá shi kir, jirà abig ya ku pyù aku dang jír wá.

³³ Shidun ri zim fig mpir aku sa swámwá shan shan bàna. Ku ri zim mpir aku sa swám ábibir.

A byarká ni bidim pár, byar-à mpirká bu Yesu ma ri kwonn shinn,

³⁴ uwáká abig pànn shi akim, kada abig dang jir bàna, jir kai bàna big ba sig á tarkada Shidun ni rag, uwáká abig shi mpir wib.

³⁵ Wà uwà ma shi sig ma jir bib, sái aku bib nuwá á lu-à ni. Kada aku bib á sai-à mpirká ma ri wib Shidun bàna, jir kai bàna í bu zunái.

³⁶ Kó ning zim fig jírímí níng bàna rà? Ning ri kyab rag jir Shidun zu bi sig á byarná ni rà? Kó ning ri kyab rag jir Shidun fór rag fig á byar mpirká kádà ni bàna sái iri ning rà?

³⁷ Wà mpir zyun ma ri kyab rag ku í mpir-à ri dang kyann jir Shidun, kó wà Awun Shidun ma ya sig ku gbam, aku yì rag bu-à mì ri ba ya ning níng, í jir Shidun.

³⁸ Wà kwa zim fig bàna, aning zu rig áyauwá ni.

³⁹ To, wunzámí big, áyau bu ñsàn káníng bidim pár, sái aning yàn kab barà ná dang yì jir Shidun. Ama mpir-à ma dang nu jir zyun kim, kada aning kan òim ku bàna.

⁴⁰ Bu-à na sa bidim pár, aning sa ábibir bar ghib-à sànn sig.

15

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

¹ Wunzámí big, mì ri zim í kyab pànn ya ning jir àjwár-à ò ri dinya sig ning níng. Ning ri zim hing, n bir hing pikyinn áni ngbam nímá.

² A jir shinn jir àjwár-à níng ni, Shidun zig zu righing ning á bu pyírná ni, wà na shi sig ma pikyinn bir ngbam nímá á jir Shidun. Wà ma nímá bàna, ning fig sig jir àjwár-à níng átai.

³ Jir àjwár-à ò fig sig á shinn Yesu Kristi ni níng, í wà zyun-à ò dinya sig ning. Jír-à níng sànn kab sig kó wà áni bidim pár. Jír-à níng ri tàg yì rag, Yesu Kristi wu sig jir shinn bu pyúyí, àrag barà big ba sig á tarkada Shidun ni níng.

⁴ Big jì ku, áyau su sara Shidun gbar dù nann zu kàng ku ma yonki àrag barà big ba sinn sig á tarkada Shidun.

⁵ Sái ku bi tàg shinnwá á byar Bitrus, n bi tàg shinnwá á byar yann aswamwá big dwib agban pyàná níng.

⁶ I wà su zyun ku bi tàg shinnwá á byar mpirká ri bàg ku, big kab hing dari swana. Ayau mpir káníng ni, kádà shi sig ma áni. Kádà wu righing.

⁷ To, ku tàg shinnwá á byar Yakubu, hár n bi tàg jakàng shinnwá á byar yann aswamwá big ni bidim pár.

⁸ Barà ku tàg kinn righing shinnwá á byar mpir káníng bidim pár, í wà ku tàg

shinnwá á byarmí ni. Kó barà ò kinn fig bu bàna níng, ò ká áyaubá ni tinn.

⁹ Ai, ò shi sig àràg mì í wùnshái áyau yann aswamká buwá ni bidim pár. N fòr fig wà bá dang rag, mì í wùn aswamwá bàna, jir kai bàna wari níng mì ri ya mpirká ri bàg ku shwìn wàni.

¹⁰ Ama Shidun ma àsànwá ku ya sig mì swàm-à níng. Hár bu-à ku sa sig mì níng, kàng fig bu átai bàna. Bumí ò sa swàm sa sa sa, hár ò sa kab yann aswamká káda í ò. Ama ò sa fig ma shinnmí bàna, í àsàn Shidun shi sig ò á kyinnmí ni.

¹¹ To, ama yi bidim yi ri dang jirwá níng, kó ma í mì, kó ma í big ma ri dinya níng jir Shidun, bidim par í bu òzyun. Yi bidim par yi ri dang jir òzyun á shinn Yesu Kristi ni zyun-à níng bir sig kyinn áni níng.

Barà Mpirká Wu Righing Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

¹² To, ò bib níng. Barà Kristi dù nann zu kàng righing mà amir-à ni, àràg barà yi ri dinya kyann mpirká níng, bu-à sa mpirká káda áyauná ò ri dang rag mpìr má dù nann zu kàng fig bàna, í jir kai rà?

¹³ Wà nìm má àràg barà níng ri dang rag, ki má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna níng, ai Kristi nìm má dù nann zu kàng fig ma yonkiwá bàna.

¹⁴ Wà Kristi nìm ma dù nann zu kàng fig bàna, jir-à yi ri dinya níng níng, nìm í jir átai. Pìkyinn birná nìm bàna ma yir.

¹⁵ Wà Kristi nìm ma dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, nìm má shi àràg yi ri gim òsàng á jir Shidun ni, barà yi ri dang rag, Shidun gbar dù nann zu righing Yesu mà shar amir-à ni ma yonki níng.

¹⁶ Ning yi hing wà mpirká wu righing níng nìm má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, to, Shidun nìm má gbar dù nann zu fig Yesu ma yonki bàna.

¹⁷ Wà Kristi nìm ma dù nann zu fig bàna, pìkyinn birná nìm bàna ma yir. Hár tàma-à níng níng nìm shi sig áyau bu pyirná ni.

¹⁸ Mpirká ri bàg sig Yesu ká wu sig níng, big nìm jànn ká kinn righing.

¹⁹ Wà pìkyinn biryí á byar Kristi nìm má í jirá yá dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, ashíy nìm má kab bu kó ni bidim pár.

²⁰ To, yi hing í àjai big gbar dù nann zu kàng righing Kristi ma yonki. Ku shí ò wà ká pyànn áyau mpirká má dù nann zu kàng ma yonki.

²¹ Byar-à ki bi sig níng, ki bi sig á dò jir bu-à bibai-à mpìr zyun sa sig níng. Byar-à yi dig sig gbib-à yá dù nann zu kàng ma yonkiyí má, yi dig sig á byar mpìr zyun ni tinn.

²² Barà yi bidim pár yi ri wu ki á jir shinn bu bibai-à Adamu sa sig, í barà yá wim zu á jir shinn Yesu ni tinn.

²³ Kó ni má dù nann zu kàng áyau su-à Shidun gib sig níng. Zyun-à dù nann zu sig wà ká pyànn-à níng, í Kristi. Ká má dù nann zu àsímwá ni níng, sái ká shi sig mpirká buwá. Shidun má gbar dù big á sai-à Yesu má kàng bi kàng.

²⁴ Sai-à ba dù nann zu righing, í wà byar shu dunyaru má vinn. A sai-à níng hi, Kristi má shi shinn kó kai bidim pár. Kó kùr, kó àgbam, kó wàu, bidim pár kwá sinn kàn káníng agang, mà zig kùr má ya ká á vù tawá Shidun ni.

²⁵ Shidun sinn ká sig Kristi aku na kùr, kwá gbar tig wann rig ká ri ngàng wàníng bidim pár, mà sinn ká big á mìr bar wàníng ni.

²⁶ Bu-à kwá gbar tig wann wà kinn shinn-à níng í ki.

²⁷ Shidun sinn sig kó kai bidim pár á mìr bar wàníng ni, àràg barà big ba sig á tarkada Shidun ni. Yi yi hing Shidun sinn fig shinnwá á mìr bar Kristi ni bàna. Buwá ku í àsàin-à sinn ká sig bu bidim pár á mìr bar Kristi ni, kwá shi fig á mìr bar Kristi ni bàna.

²⁸ Wà Shidun ma sinn ká gban righing kó kai bidim pár á mìr bar Kristi ni, í wà Kristi ma shinnwá, kwá sinn ká shinnwá á mìr bar Shidun ni, jirá Shidun aku shi shinn kó kai bidim pár.

²⁹ Wà mpìr nìm ma dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, bu-à sa mpirká ri wau dir batisma jir shinn mpirká ká wu righing í jir kai rà? Yirwá nìm í kai rà?

³⁰ Wà mpirká wu righing nìm má dù nann zu kàng fig bàna, bu-à sa yi ri wann tafinn kyann shinnyí, mì ri dang jir Shidun, í jir kai rà?

³¹ Su ma su mì ri wa shwìn àràg má wúwu jir shinn Yesu. Bu-à sa mì ri dinya níng barà mì ri wa shwìn àdòníng, í jirá mì ri fig àjwár á shinn ná ni jirá níng ri sa swàm ma jir Shinn Luyí Yesu Kristi.

³² Sai-à ò mà finn swann Afisa ni, mì ri gbib shùr ma mpirká big shi sig ma kyinn àzwànn. Shi àràg mì ri gbib shùr big wì awúnká ri pànn mpìr. Wà Shidun nìm ma ri gbar dù nann zu fig mpìr mà amir-à ni bàna, buká ò sa sig níng, nìm bàna ma yir. Wà mpìr nìm ma dù nann zu kàng fig bàna, nìm má sànn kab ayi ji buju, ayi wa shìn, ayi fig àjwár á dunyaru, jir kai bàna yá wu rig akìn hár kinn kinn.

³³ Kada aning zim abig tonn gban ning bàna. Ning fig hing kó? Wù mpìr kyinn sisàn, wa ri bàg dir ma mpìr-à bibai, wù má, wà kàng mpìr-à bibai tinn.

³⁴ To, aning ká kàng á akironá ni, aning bàg gbib Shidun ábibir, kada aning

sa kàng bu-à bibai bàna. Mpirká kádà áyauná ni yi fig Shidun bàna. Mì ri dang àdòning jirà a zuná pànn ning.

Dir Apyú Zyun-à Yá Dig Níng Barà Má Shi Ani

³⁵ To, mpirká kádà ri bib rag, “Mpir-à ma wu righing, bá gbar dù nann zu kàng ku ma yonki á shinn rà? Iri dir-à bá gbar dù nann zu kàng mpir ma kàhi í wà áni rà?”

³⁶ Kai, jir bibná bàna ma yir. Aning myàng. Wà mpir ma tàg hing bu á da-à ni, sái wà yirwá ma swàr hing, í wà àpyú ri nga nann zu ni.

³⁷ Bu-à wá tàg á jinn ni, kó amaun, kó za, ama à tàg sig í yirwá, à tàg fig maiwá bàna.

³⁸ Shidun ri yà ni bu-à ri nann zu áni íri dir-à ku ri zìm. Kó wà áni shi sig buwá kim kim.

³⁹ Kó àràg wi má, big shi sig ma dir kim kim. Mpir jikwinn shi sig ma dirwá kim, wi awúnn shi sig ma dirwá kim, ayinnbu má shi sig ma dirwá kim, jái á zàpir-à ni má shi sig ma dirwá kim.

⁴⁰ To, buká mà wai, dirbá shi sig kim. Buká á jinn ni, dirbá shi sig kim. Nsònn buká shi sig mà wai shi sig kim ma wà á jinn ni.

⁴¹ Ayúnn shi sig ma nsònnwá kim. Sònn-à shi sig ma buwá kim tinn. Asuswirká má shi sig ma bigbá kim tinn. Ayau bar dir big asuswirká ni má, big shi sig áni kim kim.

⁴² To, wàning í barà má shi áni tinn, á sai-à Shidun má gbar dù nann zu mpirká big yonki. Dir mpir-à big jì kà sig ku mà amir-à ni níng, ri swàr rig. Ama wà zyun-à bá gbar dù nann zu kàng ku ma kàhi níng, má swàr fig áswàr bàna.

⁴³ Sai-à big ri jì kà rig dir-à níng, ku bàna ma gbam. Nsònnwá bàna áni. Ama wà zyun-à bá gbar dù nann zu kàng ku ma kàhi níng, má shi ma gbam. Má shi shèrà nímá.

⁴⁴ Dir zyun-à big ri jì níng, kàhi í bu dunyaru. Wà bá gbar dù nann zu kàng mpir ma kàhi níng í dir àpyú zyun-à Awun Shidun ri ya mpir. To, barà yi shi sig ma dir zyun-à má swàr rig níng, yi yì hing Shidun má ya yi dir zyun-à má swàr fig bàna.

⁴⁵ Barà big ba sig á tarkada Shidun ni, big rag, “Mpir-à big ri mànn jag sig níng, í Adamu, ku shi sig ma yonkiwá.” Ama Adamu zyun-à ásim níng, buwá ku shi sig ni mpir àsain-à ri ya yonki, mpir-à níng hi í Yesu.

⁴⁶ Dir-à Awun Shidun ri ya níng, bi jag fig ni bàna, ama í bu zyun-à ri swàr níng bi jag sig ni, í wà bu Awun Shidun bi sig ásim.

⁴⁷ Adamu zyun-à bi jag sig níng, big mànn sig ku ma jànn. Adamu zyun-à bi tib ku níng, bi sig mà byar Shidun ni mà wai.

⁴⁸ Dir mpirká bidim pár shi sig àràg í dir Adamu zyun-à Shidun mànn sig ma jànn. Mpirká ri bàg Kristi bá dig dir zyun-à mà wai àràg bu Kristi.

⁴⁹ Àràg barà diryí zu sig swai nzyun big mpir-à á dunyaru níng, í barà diryí má zu kàng àràg bu mpir zyun-à bi sig á byar Shidun ni níng.

⁵⁰ To, ning myàng hing kó? Dir-à íri wi ma àsà má fòr fig barà kwá kà á byar-à Shidun na sig kùrwá bàna. Bu-à ri wúwu má dig sar fig bu zyun-à ri shi kinn kinn bàna.

⁵¹ Aning fig jir-à níng. I jir zyun-à Shidun ri tànn sig. Ayauyí ni, kàhi má wu fig bàna. Ama yi bidim pár, Shidun má vim bir rig diryí.

⁵² Barà yi ri shi, mpir ri mikab zu, mi ri pù fim níng, í barà yá fig bá winn yur-à wà kinn shinn-à áni tinn. Wà ba winn hing, í wà Shidun má gbar dù nann zu mpirká ri wu sig níng ma dir àpyú zyun-à má shi kinn kinn. Yi mpirká shi sig ma áni ma yonki níng, diryí má vim bir rig tinn.

⁵³ Diryí zyun-à ma swàr rig níng, má vim bir kàng rig zyun-à má shi kinn kinn. Diryí zyun-à ri wu níng, má vim bir kàng rig zyun-à má wu fig áwu bàna.

⁵⁴ Sai-à diryí ma vim bir kàng righing, ya wu fig rag ki bàna, í wà bu-à big ba sig á jir Shidun níng má shi àràg barà big ba sig n rag, “Shidun gbam kan righing ki.”

⁵⁵ “Ki má gban fig rag mpir bàna.

Wù ki, gbamwú má shi rag áni rà?”

⁵⁶ Ki ri dig gbamwá á byar bu pyir-à yi ri sa níng. Bu pyir bó ri dig gbamwá á byar doka.

⁵⁷ To, buyí yi kab sig gbam ki á jir shinn Shinn Luyí Yesu Kristi ni. Ayi yan Shidun jir wàning.

⁵⁸ To, barà shi sig àdòning, sái aning sar gbam, ning wunzámí big, aning yag mà pyànn ma swàm Shinn Luyí Yesu, kada bu zyun aku tir ning bàna, jir kai bàna ning yi hing bu-à ning ri sa jir shinnwá níng, má shi fig í bu átai bàna.

16

Jír á Shinn Bài-à Mpirká Bu Shidun Ri Kwonn

¹ To, jir á shinn bài-à ning ri kwonn jirá ná sa shang mpirká bu Shidun á jànn Yahudiya, aning sa àràg barà ñ dinya sig mpirká bu Shidun á jànn Galatiya.

² Kó wane àyúnn Ladi aning sinn kwonn bài. Kó ni aku tinn zu bi bu-à ku dig sig áyau su sùmpyànn, ma aku zig bi. Ama

kada aning shi kir mì, wà ma bi hing, í wà aning kwonn bu ìni bàna.

³ To, wà ma fòr bi hing, má ya mpìrká ká ning shìg zu sig níng wasika, jirà abig zig yag bài-à ning kwonn sig níng, mà Urushalima.

⁴ Wà ya myàng má sàñ kab síg nì, ñ yag tinn, to, í wà yi big má yag zyun.

Bu-à Bulus Má Sa Mà Pyànn

⁵ To, má bì á byarná ni, ama sai wà ma yag rìghing mà jànn Makidoniya, í wà mà bí ni.

⁶ Ama mì ri myàng kó má shi nonn á byarná ni hár sai wà sònñ wàu ma wam zu rìghing, í wà ná sa shang mì á kyonnmí wà mà pyànn.

⁷ N zìm fig wà ñ myàng ning ñ wam zu kíni bàna. Wà Shidun ma zìm hing, má shi nonn á byarná ni.

⁸ Má shi ma á finn swann Afisa hár àyúnn buki zyun-à big ri bar Pentikos,

⁹ jir kai bàna Shidun ya sig mì pyù barà mà sa swàm ùwài nímá áyág. Swàm Shidun ri yag mà pyànn. Ama mpìrká kàhi nìnànn nímá ri zìm abig kan òm mì.

¹⁰ Wà Timoti ma bì fòr hing á byarná ni, aning pànn samyib ku. Kada aku shàr zinn kó títì nímá bàna. Ku má, ku ri sa swàm Shinn Luyí, àràg barà mì ri sa níng tinn.

¹¹ Kada a mpìr myàng rag Timoti kinn fig bu bàna. Aning sa shang ku á kyonnwá ni, ma aning dwim kàng bi ku ítàu á byarmí ni. Mì ri shi kir ku, ku ma wunzàkà kádà ning.

¹² Bu wunzàyí Apolos bó, ò vig ku rag aku yag kwonn ma wunzàkà kádà, jirà aku yag myàng kà ning. Ama ku myàng, ku òg fig ma pyù barà kwá bì á byarná ni tàma-à níng bàna. Sáí wà kwa òg hing pyù, í wà kwá bì má myàng kà ning.

Jír-à Wà Kinn Shinn

¹³ To, buná aning myàng kwonn ma shinn ná, aning sar gbam áyau pikyinn birná á byar Yesu. Aning wim kyinn. Aning tib bàg barná.

¹⁴ Bu-à ná sa bidim pár, aning sa ma kyinn azim.

¹⁵ Ning yì hing Istifanas ma mpìrká buwá big. Big í mpìrká kà jag sig gbib Yesu á jànn Akaya. Big ò kà hing shinnbá rag bá sa shang mpìrká ri bàg Shidun.

¹⁶ To, òri mpìrká ri sa swàm àdòning, mì ri zìm aning fig bu-à ba ònya ning, ma aning wib jìrbá. Ká ma ri sa swàm àdòning, aning fig jìrbá tinn.

¹⁷ N fig hing àjwár barà Istifanas ma Fartunatas ma Akaikas bì á byarmí ni, jir kai bàna big sa ya hing mì bu-à ning òg fig pyù-à ná sa ya mì bàna.

¹⁸ Big sa mì bu-à pikyinnmí jwar áni, àràg barà big ri sa jwar sig níng pikyinn

ná. Iri mpìrká àdòning, big fòr hing wà ayi yan big.

¹⁹ Mpìrká ri bàg Yesu á jànn Asiya big ri bib kà ning. Akila ma wàwá Biriskila má, big ri bib kà ning bib bib á zinn Shinn Luyí Yesu ni. Mpìrká ri kwonn shinn, mì ri wib Shidun á lubá ni, big ri bib kà ning tinn.

²⁰ Mpìrká ri bàg Yesu áyag bidim pár, ri bib kà ning.

Aning bib kà bar òrná, bib bib.

²¹ Mì Bulus, ò ba síg nì jír-à níng. Mì ri bib kà ning.

²² Mpìr-à ma zìm fig Shinn Luyí Yesu bàna, a Shidun ya ku nài ya. Shinn Luyí, á bì.

²³ Asàn Shinn Luyí Yesu aku shi kwonn ma ning.

²⁴ Mì ri zìm ning wàni, jir kai bàna á gbib Yesu Kristi yi bidim pár yi í bu òzyun.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpírká Mà KORINTI Wà Wa Pyàná

Bulus ba ya mpírká mà Korinti wasika wà wa pyàná á sai-à mpírká káhi áyau mpírká ni ri dang bai ku, mi ri gbið shùr á shinnwá ni. Bulus tiya big rag ku ri zim big. Ku ri zim abig jùn kwonn kàng. Mpírká káhi dang rag ku í wùn aswam Yesu Kristi bàna. Ama ku dinya káníng rag àjai ku í wùn aswam Yesu Kristi. Bulus dinya mpírká ri bàg Yesu mà Korinti abig ya bàì jirà abig shang mpírká ri bàg Yesu Kristi mà Yahudiya, ká zyun-à amor-à ri gban big, big ri wa shwìn ninànn nímá.

Bulus Bib Kà Mpírká

¹ Mì Bulus zyun-à Shìdun zim sig rag, ñ shì wùn aswam Yesu Kristi, mì ma wunzàyi Timoti, yi ri ba ya ning wasika-à níng, níng mpírká ri bàg Yesu mà Korinti kwonn ma mpírká bu Yesu mà jànn Akaya.

² Mì ri vig Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig ya ning àsàn, kwonn ma pikyinn na tag.

Bulus Sa Shìdun Isoko

³ Ayi sa Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi isoko. Ku ri myàng ashiyí, mì ri sa jwar pikyinnýi tinn.

⁴ Bu-à ma dig yi bidim pár, ku ri sa jwar pikyinnýi jirà ayi sa jwar pikyinn mpírká ri wa shwìn kim kim àràg barà ku ri sa jwar pikyinnýi níng.

⁵ Barà yi ri wa shwìn àràg bu Kristi níng, í barà Shìdun ri sa jwar yi pikyinn áni á jir shinn Kristi ni tinn.

⁶ Wà ya wa shwìn, yi ri wa jirà ayi sa jwar pikyinn ná, ma aning wim zu. Wà Shìdun ma sa jwar pikyinnýi, wàníng ri tàg rag Shìdun má sa jwar pikyinn ná. Kwá sa aning sa muyar, barà ná tib wann pikyinn á jir shwìn-à yi ma ning ri wa.

⁷ Yá fim fig pikyinn biryí á dirná ni bàna, jir kai bàna barà ning ri wa shwìn àràg barà yi ri wa níng, í barà Shìdun má sa jwar pikyinn ná áni àràg barà ku ri sa jwar pikyinnýi níng.

⁸ Wunzàyi big, yi ri zim ayi kyab pànn ya ning shwìn-à yi ri wa sig á jànn Asiya, shwìn-à hi rì kab hing gbamyí, pikyinnýi ri gib righing, yi ri yi fig rag yá wim zu bàna.

⁹ Yi ri kyab rag big wà sig kwonn barà bá gban rig yi. Wàníng sa sig àdòníng jirà kada ayi sinn kyinnýi á gbamyí ni bàna, sái bu-à Shìdun àsàin-à ri gbar dù nann zu ki níng, ma sa.

¹⁰ Ku í àsàin-à gbar kyag zu sig yi á fòr zyun-à yi ním má wu ki áni. Kwá gbar kyag zu yi, yi ri bir pikyinn rag kwá gbar kyag zu kyann yi àdòníng.

¹¹ Aning vig shang yi Shìdun áni àràg barà mpírká káda ninànn nímá ri sa, àjirà a Shìdun zim avigyí, ma aku sa sàñ ya yi. I wà mpírká ninànn nímá má sa Shìdun isoko á jir shinnýi ni.

Bulus Wà Vim Bìr Kàng Jìrwá á Shinn Bu-à Ku Rì Zim Aku Sa

¹² Bu-à sa yi ri gbar àshí níng, í jirà pikyinnýi ri tiya yi rag yi ri shì shu ñsàn á dunyarú. Shuyí ma ning í shu pikyinn ñsàn, àràg barà Shìdun ri zim. Yi ri tonn gban fig mpírká bàna. Yi ri sa fig swám ma yar zyun-à yi shì sig ma káhi ning bàna, yi ri sa ma gban àsàn-à Shìdun ya sig yi.

¹³ Buká yi ri ba ya ning bidim pár, íri buká ná jangga má fig kyár samyib. Mì ri kyab ná jangga má fig kyár samyib wàni.

¹⁴ Tàma-à níng, níng yi gban fig bu bidim bàna. Aning yi gban rig buká mì ri tàg ning, jirà àyúnn-à Shinn Luyí Yesu ma kàng bi hing, ná gbar àshí á shinnýi ni, yi má, yá gbar àshí á shinn ná ni tinn.

¹⁵⁻¹⁶ Sai-à rì níng, mì ri kyab rag na myàng hing mì, ná fig àjwár, í bu-à sa mì ri zim ñ bi á byarná ni kàun pyàná, jirà ñ sa shang ning kàun pyàná. Mì ri zim ñ bi á byarná ni sai-à má yag mà Makidoniya, ma sai-à má kàng bi. I wà ná sa jag mì á kyonnú má yag mà Yahudiya.

¹⁷ Sai-à rì níng, barà mì ri kyab rag má bi á byarná ni, barà ñ bi fig bàna níng, níng ri kyab rag mì ri dang jir nu pyàná rà? Kó ning ri kyab rag, ñ shì sig àràg mpírká zyun-à yi fig Shìdun bàna, ká ri dang jir rag “nn”, á pyànn big rag “bàna” níng rà?

¹⁸ Barà Shìdun ri dang vim bir fig nu bàna níng, í barà jir-à yi dinya sig níng níng, yi dang vim bir fig nu bàna tinn.

¹⁹ Yesu Kristi wùn Shìdun wà yi ma Silas ma Timoti dinya sig níng jìrwá níng, ku ri dang vim bir fig nu bàna tinn. Bu-à kwa dang bidim pár, shì righing.

²⁰ Nu-à Shìdun gib ya sig mpírká bidim pár, ku ri sa á gbið Yesu ni. Wàníng í bu-à sa yi ri dang rag “Aku shì àdòníng”, yi ri swam yan Shìdun á jir shinn Kristi.

²¹ Shìdun í àsàin-à ri sinn ká yi ma ning ayi yi rag yi shì sig áyau Kristi. Ku í àsàin-à shìg zu sig yi, n sinn kàng sig yi mpírká buwá.

²² Ku kyag sig yir á diryí ni rag yi í mpírká buwá. Ku wir ká ya sig yi Awunwá á pikyinnýi ni jirà ayi yi rag kwá ya yi buká ku gib ya sig yi nu níng.

²³ Shìdun í àsàin-à yi sig kyinnú. Bu-à sa ñ bi fig á Korinti bàna níng, í jirà ñ zim fig ñ sa pànn ning zunáì bàna.

²⁴ Yi ri du kà fig ning ma gbam rag aning bir pikyinn bàna, jir kai bàna ning ri bir pikyinn ngbam nímá. Bu-à yi ri sa bàna, yi ri sa swàm ma ning jirà aning fig àjwár.

2

¹ To, ò kyab á kyinnmí ni rag má bi fig rag á byarná ni bàna, jirà a pikyinn ná bai bàna.

² Wà ma sa bai hing pikyinn ná, mpirká má sa jwar rag mì pikyinn níng bàna, sai íri ningká ò sa bai sig ning pikyinn níng.

³ Wàning í bu-à sa ò ri ba ya sig ning wasika n dinya sig ning bu-à ná sa. N yì hing rag ná sa àjai. N zìm fig ningká ning nìm má sa jwar pikyinnmí níng, aning sa bai sòr mì pikyinn bàna. N yì hing rag wà ma fig hing àjwár, ning má ná fig àjwár.

⁴ Sai-à ò ba ya sig ning wasika níng, ò ba ya sig ning ma pikyinn bai, ma jir kyab, ma zàn mín. N ba fig jirà aning bai pikyinn bàna, ama í jirà aning yì barà mì ri zìm ning wàni.

Aning Yafa Ya Mpir-à Sa Sig Bu Pyir

⁵ Mpir-à gbar bi sig pikyinn bai-à níng, ku gbar bi ya fig íri mì áwinmí ni bàna, ama ku gbar bi ya sig ning bidim pár.

⁶ Wab tag-à ning ninànn nímá ning wab tag sig ku níng, màg rìghing.

⁷ Tàma-à níng aning yafa ya ku, ma aning dang gbam ku kyinn, jirà kada a dirwá wu tag, ma aku fim gbib Shìdun bàna.

⁸ Jir wàning, mì ri vig ning aning tiya ku rag hár tàma-à níng ning ri zìm ku wàni.

⁹ Yir wasika zyun-à ò ri ba ya sig ning níng, í jirà mì ri zìm ò màg màg fig ning, wà ning ma ri wib bu-à mì ri dinya ning.

¹⁰ Wà na yafa ya hing mpir, mì má ò yafa ya rìghing ku tinn. Wà bu-à má yafa ya ku ma shì sig áni, má yafa ya ku á pyànn Kristi ni. Má sa àdòning á jir shinn ná ni.

¹¹ Má sa àdòning jirà kada a Shaitan kab yì bàna, jir kai bàna yì yì hing yarwá ku ri sa.

Pikyinn Bulus Na Tag Wann Fig Bàna

¹² Sai-à ò yag mà Taruwasa rag ma dang jir àjwár Kristi níng, ò myàng hing barà Shinn Luyí pù ya sig mì pyù.

¹³ Ama pikyinnmí na tag wann fig bàna, jir kai bàna ò dig fig wunzámí Titus màhàn bàna. Yì big mpirká màhàn dwim gáfinn dir, í wà ò dù n yag mà Makidoniya.

Mpirká Bu Yesu Má Gbam Kan Shaitan

¹⁴ Yì ri sa Shìdun isoko barà ku ri tiya yì gbil á dò shinn Kristi ni barà yá kab gbam Shaitan. A dò shinn barà yì ri dang jir Kristi, Shìdun ri sa mpirká ri fig jirwá àràg barà swinn bu òsàn ri ning kàng kwib byar.

¹⁵ Barà yì ri dang jir Kristi níng, á byar Shìdun ni yì shì sig àràg í swinn bu òsàn á byar ká má wim zu, ma ká má wim zu fig bàna.

¹⁶ A byar mpirká má wim zu níng, jiryí shì sig àràg í swinn bu òsàn má ya yonki. Ama á byar mpirká má wim zu fig bàna níng, jiryí shì ya sig big àràg í swinn bu-à má gban rig big. Mpir-à kinn sig barà kwá dang jir Shìdun àdòning í ni rà?

¹⁷ Mpirká káhi ninànn nímá ri dang jir jirà a mpirká ya big bu. Ama yì ri sa fig àdòning bàna, jir kai bàna yì í mpirká bu Kristi. Yì ri dang jirwá ma pikyinn rzyun, jir kai bàna Shìdun í àsàin-à ri swam yì ayi dang jirwá.

3

Mpirká Ri Sa Swàm Bu Nu Apyú Zyun-à Shìdun Gib Sig

¹ Ning ri myàng rag yì ri gbar àshí rà? Ning ri zìm abig ba dinya ning wasika rag, yì mpir sisàn rà? Kó ning ri zìm aning ba wasika rag, yì mpir sisàn rà? Ning ri zìm aning sa àràg barà mpirká káhi ri sa bigbá níng rà?

² Ning ma shinn ná, ning í wasika zyun-à má dinya mpirká jir á shinnyí ni. I wasika big ba sig á pikyinnnyí ni. Kó ni má fig yì.

³ Mpirká má myàng ning àràg í wasika zyun-à Kristi ba sig ma shinnwá n ya sig á vuyí ni. Wasika-à hi ku ba fig ma zàn bu-à big ri ba bu áni bàna, ama ku ba sig ma Awun Shìdun á pikyinn mpir.

⁴ Yì ri dang wàning, jir kai bàna Kristi tàg sig yì barà ya bir pikyinn á byar Shìdun.

⁵ Yì kinn fig barà yá dang rag yì sa yì hing swàm-à níng bàna. Gbam-à yì ri sa ma káhi níng, í Shìdun ya sig yì ni.

⁶ Barà Shìdun gib ya sig mpirká nu àpyú níng, ku ya sig yì gbam rag ayi dinya mpirká jir nu àpyú-à ku gib sig. Nu-à ku gib sig í doka bàna, í jir Awunwá. Doka má gban mpir, ama Awun Shìdun má ya mpir yonki.

⁷ Big ba sig doka mà shinn abàn. Asai-à Shìdun ya mpirká dokawá níng, ku wir wann bi àyarwá, kó barà doka-à hi ri gbar bi ki níng. Ayar-à níng sa munnpyànn Musa yar wàni, kó barà àyar-à hi ri wam zu rà wam zu níng, mpirká myàng sar fig munnpyànnwá bàna.

⁸ Barà àyar Shìdun tàg sig shinnwá á sai-à Shìdun ya sig mpirká doka, zyun-à ri gban mpir káníng, àyarwá zyun-à kwá tàg á jir nu àpyú-à ku gib ya sig mpirká á byar Awunwá níng, má kab wàri níng.

⁹ Barà àyar Shìdun bi á jir doka zyun-à ri gban ki níng, àyarwá zyun-à má wann

bi á jir nu ápyú-à ku gib sig wà má pinn zu mpir níng, má shi áshinn rà?

¹⁰ Ayar zyun-à Shìdun rì wìr wann bi sig á sai-à ku ya sig mpirká doka níng, kinn fig bu bàna, jir kai bàna àyar zyun-à má wann bi kwonn ma nu ápyú zyun-à Shìdun gib sig níng, má ya mpir yonki.

¹¹ Wà ba sinn kàng hing doka zyun-à má wam rig níng bu úwài, jir àjwár zyun-à má shi kinn kinn níng, má wài káb ni.

¹² Barà yi yi hing rag nu ápyú-à Shìdun gib sig níng má wam zu fig bàna, í bu-à sa yi wim pikyinn, mi ri dang jirwá.

¹³ Yi shi fig àràg Musa zyun-à zig ja n bir mùnnpyànnwá ma kàhi, jirà kada a mpir Israillaká myàng barà àyar-à níng ri wam zu rá awam zu níng bàna.

¹⁴ Pikyinnbá wu rìghing. Hár tàma-à níng, sai-à big ma ri jangga jir Shìdun, ja-à níng hi ri bir dim kyinnbá. Big ri kyab yi byann fig bu-à big ri jangga bàna. Mpir má wan zu sar fig bàna, sai wà kwá bi hing á byar Kristi.

¹⁵ Hár tàma-à níng, sai-à big ma ri jangga doka Musa, ja-à níng hi ri bir dim big kyinn.

¹⁶ Ama wà mpir ma vim bir bi hing á byar Shinn Luyí Yesu ni, í wà ja-à níng má zu á kyinnwá ni.

¹⁷ Shinn Luyí shi sig ni Awun. Byar-à Awunwá shi sig màhàn, mpirká má shi yàn finn dir.

¹⁸ Yi mpirká ri bàg Shinn Luyí Yesu, yi shi fig á zu àkúnn bàna. Mùnnpyànný shi sig àràg í adìn ri tàg àyar Shìdun. Shinn Luyí shi sig ni Awun, Awunwá ri vim bir swàb kà tim yi ayi shi àràg ku.

4

Dìryí Shi Sig Àràg í Par Jànn

¹ Shìdun myàng ashiyí, ku bar sig yi jirà ayi dinya mpirká jir àjwárwá. Yá fim fig swàm-à níng bàna.

² Yi ri sa fig bu atàm ma bu zunái bàna. Yi ri tonn gban fig mpir bàna. Yi ri fim fig jir Shìdun mi ri dang fig bu zyun kim bàna. Yi ri dang dikina iri jir Shìdun á yiyar-à ni. Yi ri shi shuyí mi ri shàr Shìdun, jirà kó ni ma myàng hing yi, kyinnwá má dinya ku rag yi í mpir Shìdun.

³ Wà jir àjwár-à yi ri dang níng ma shi sig í bu atàm, kàhi shi sig bu atàm á byar mpirká ri kà gblib ajànn.

⁴ Big ri bir fig pikyinn á byar Kristi ni bàna, jir kai bàna Shaitan kùr dunyaru-à níng, sa wu rìghing pikyinnbá. Ku zim fig abig myàng àyar jir àjwár á shinn Kristi ni bàna. Kristi shi sig àràg í Shìdun.

⁵ Wà yi ma ri dinya níng jir Shìdun, yi ri dinya fig níng jir á shinnyí ni bàna, yi ri dinya níng jir áshinn Yesu Kristi ni, barà

ku í Shinn Luyí níng. Yi í fàuná á jir shinn Yesu ni.

⁶ Shìdun àsàin-à dang sig rag àyar aku yar zu á fi-à ni níng, ku í àsàin-à sinn kà sig àyarwá á pikyinný ni, jirà ayi myàng àyarwá zyun-à ri ya mpir yar, wà mpir má yi barà Shìdun wai sig áni, àràg barà yi myàng sig á mùnnpyànn Kristi ni.

⁷ Yi bàna ma gban shinn dìryí. Dìryí shi sig àràg par jànn. Bu òsànká Shìdun ya sig yi, wà yi shi sig ma kàhi níng, shi sig àràg yi shi sig ma kàhi á par jànn, jirà mpirká abig myàng gban Shìdun.

⁸ Mpirká ri ya kyann yi shwìn, ama yi fim fig swàm-à yi ri sa níng bàna. Pikyinný shi sig áwai áwai, ama yi fim fig pikyinn biryí bàna.

⁹ Mpirká ninànn nímá ri zib yi, ama Shìdun fim fig yi bàna. Mpirká dab yi dab dab, ama yi wu fig bàna.

¹⁰ Mpirká ri kar ngang kyann yi jirà abig gban rig yi àràg barà big gban sig Yesu. Barà yi shi sig ma yonki hár tàma-à níng, wàning ri tiya mpirká rag Yesu shi sig á shinnyí ni.

¹¹ Yi mpirká shi sig ma yonki níng, yi ri wann tafinn kyann shinnyí á dò shinn Yesu ni, jirà mpirká abig myàng shu Yesu á dìryí ni.

¹² Yi ri wann tafinn kyann shinnyí jirà aning dig yonki.

¹³ Big ba sig rag “N bir hing pikyinnmí, í bu-à sa mù ri dang níng.” Yi má, í barà yi bir sig pikyinný á jir Shìdun ni tinn, í bu-à sa yi ri dang níng.

¹⁴ Yi yi hing rag Shìdun zyun-à gbar dù nann zu sig Yesu ma yonki níng, kwá gbar dù nann zu yi tinn. Kwá zig yi kwonn ma níng, má sinn kà á pyànn Yesu ni.

¹⁵ Wàning bidim pár í jir shinn ná, jirà àsàn Shìdun aku kyann ya zu rig á byar mpirká ninànn nímá, jirà abig sa ya Shìdun ísoko, ma abig swam yan ku.

Pikyinn Bir á Byar Shìdun

¹⁶ Jir wàning í bu-à sa yi ri wu tag fig dir bàna. Kó barà dìryí ri kwor níng, ama su big su, kyinný ri vim bir kyann ápyú.

¹⁷ Shwìn títi-à yi ri wa tàma-à níng, má wam zu rig. Shìdun ma ya yi bu òsàn úwài nímá wà zyun-à má wam zu fig bàna.

¹⁸ Yi ri sinn fig pikyinný á bu-à mpirká ri myàng bàna, sai buká mpirká ri myàng sar fig bàna. Buká mpirká ri myàng má á zu níng wam zu rig, ama buká mpirká ri myàng fig á zu bàna níng, má shi hár kinn kinn.

Yá Dig Dir Apyú Mà Wai

5

¹ Yi yi hing rag dìryí zyun-à yi shi sig áni tàma-à níng má shi fig hár kinn kinn bàna,

jir kai bàna shi sig àràg í apig. Wà òrýí ma wim wann hing, yá òg òr òr àpýú mà wai zyun-à Shìdun sinn ya sig yi. Òr-à hi mà shi hár kinn kinn.

² Jir wàníng, í bu-à sa yi ri sa àtùtwài jir àyi òg òr àpýú mà wai, àràg barà yi ri wir jà àpýú níng.

³ Wà ya òg hing òr àpýú mà wai, mà shi àràg yi wir sig jà àpýú. Yá shi fig íri awun àtai bàna.

⁴ Barà yi shi sig áyau apig-à níng ni, zyun-à í òrýí wà yi shi sig mà kàhi á dunyaru níng, yi ri sa àtùtwài barà yá òg òr àpýú. Yi ri sa fig jir àyi wu bàna, ama yi ri sa jir àyi òg òr àpýú mà wai. Wà ya òg hing òr àpýú mà wai, yonki mà mann kà rig ki.

⁵ Shìdun màmm sig yi jir àku zig yag yi mà wai ma aku ya yi òr àpýú. Ku gib sig nu rag kwá sa àdòníng. Ku ya sinn sig yi Awunwá jir àyi yi rag kwá sa bu-à ku dang sig.

⁶ Jir wàníng yi ri gbam kyann pikyinn. Yi yi hing rag barà yi shi sig ma áyau òr-à níng ni níng, yi shi kwonn fig ma big Shinn Luyí Yesu á byarwá ni bàna.

⁷ Shuyí í shu pikyinn bir, í shu zu myàng bàna.

⁸ Yi shi sig ma pikyinn gbam. Sànn sig ayi fim òr-à níng, ma ayi shi mà luyí ni mà wai mà byar Shinn Luyí ni.

⁹ Ama àtùtwài bu-à yi ri sa á kyinnýi ni bàna, yi ri zìmm ayi sa jwar pikyinn Kristi, kó wà ya shi sig áyau òr-à níng ni, kó wà ya shi sig ma byarwá ni mà wai.

¹⁰ Yi bidim pár, yá shi á byar-à Yesu mà wà kwonn, jir à kó ni aku òg bu-à ku ri sa sig, kó wà sisàn, kó wà bibai, sai-à ku ri shi sig á dunyaru.

Barà Mpir Má Jùn Kwonn Ma Shìdun á Jir Shinn Yesu

¹¹ Barà yi yi hing rag yi ri shàr Shìdun níng, í bu-à sa yi ri kar zing mpìrká abig bàg Yesu. Shìdun yi hing barà kyinnýi shi sig áni. Mì ri kyab rag níng má, níng yi hing mì á kyinn ná ni tinn.

¹² Yi ri gbar ya fig níng àshí bàna. Yi ri sa jir àni aning òg gbìb-à ná gbar àshí á shinnýi ni, ma aning dang tir mpìrká ri dang kyann jir á nu àtai, ama big yi fig bu-à á pikyinn mpir bàna níng.

¹³ Wà ya shàr òsàng, yi ri shàr jir shinn Shìdun. Wà ya shàr fig bàna, í jir shinn ná.

¹⁴ Azim-à Kristi zìmm sig yi níng, í àsànn-à pànn gbam sig yi. Wàníng í bu-à sa, yi yi hing rag barà mpir zyun wu sig á dò shinn mpìrká ni bidim pár níng, shi sig àràg big wu kwonn sig ma ku tinn.

¹⁵ Ku wu sig dò shinn mpìrká bidim pár, jir à mpìrká shi sig ma yonki níng, abig shi

rag shu àràg barà kyinnbá ri zìmm bàna, ama abig shi shu àràg barà mpir zyun-à wu n dù nann zu kàng sig ma yonki dò shinnbá níng, ri zìmm.

¹⁶ Jir wàníng, tàma-à níng yi ri sinn kàng fig rag mpir á sim rag ku kinn fig bu bàna. Kó barà yi ri sinn kàng sig Kristi rag ku kinn fig bu zyun bàna níng, ama tàma-à níng yi ri sa fig àdòníng bàna.

¹⁷ Mpir-à ma kwonn hing shinnwá ma Kristi, ku shi sig àràg big màmm kàng sig ku àpýú. Ku shi fig rag àràg wari bàna. Ku kàng rag hing mpir àpýú.

¹⁸ Wàníng bidim pár, í Shìdun zyun-à jùn kwonn sig shinnwá ma yi á jir shinn Kristi ni níng, sa sig ni. Ku ya sig yi swàm rag ayi gbar bi mpìrká a káníng jùn kwonn ma ku.

¹⁹ Ku ri zìmm ayi dinya mpìrká rag ku jùn kwonn rìghing ma big á jir shinn Kristi ni. Ku yafa rìghing mpìrká bu bibai-à big sa sig. Ku sinn fig rag á kyinnwá ni bàna. Ku ya sig yi swàm rag ayi gbar bi mpìrká abig jùn kwonn ma ku.

²⁰ Yi í yann aswamkà bu Kristi. Barà yi ri vig mpìrká rag abig bi jùn kwonn ma Shìdun níng, shi sig àràg í Shìdun ri vig ni. Yi ri vig níng á zinn Kristi ni, aning bi jùn kwonn ma Shìdun.

²¹ Kristi bàna ma bu pyir, ama Shìdun sinn kàng ku àràg ku í mpir bu pyir á jir shinnýi ni. Barà yi kwonn sig shinn ma Kristi níng, í bu-à sa ku sinn kàng sig yi mpir sisàn á pyànn Shìdun.

6

¹ Barà yi ri sa swàm ma Shìdun níng, yi ri vig níng kada aning zig kàng àsàn Shìdun àràg í bu àtai bàna.

² Shìdun dang rag,
“N fig hing jír wú á sai-à ò sa ya sig wù bu sisàn níng.

Ayúnn-à ò pinn zu wù àni níng, ò sa shang hing wù.”

Mì ri dinya níng, tàma-à níng í sai-à Shìdun mà sa ya mpir bu òsàn. Jàná-à níng í ayúnn-à Shìdun mà pinn zu mpir.

³ Yi zìmm fig á mpir zyun kà á gbìb ajànn á jir bu zyun-à yi ri sa bàna. Yi ri zìmm mpìrká abig myàng swàmýi í swàm òsàn.

⁴ Bu-à ya sa bidim pár yi ri tiya mpìrká rag yi í fàuká bu Shìdun. Yi ri tib wann pikyinn sai-à yi ri wa shwin, ma sai-à mpìrká ma sa yi bu-à bibai, ma sai-à ya bàna ma bu.

⁵ Mpìrká dab yi gbar, big kig yi á tonn fi, big kwonn dab yi, yi sa swàm sa sa, yi na fig aná bàna, amor gban yi gban gban.

⁶ Yi ri tiya mpìrká rag yi í fàuká bu Shìdun á jir pikyinn kyikyàryi ni, ma yaryi, ma pikyinn tibyi, ma kyinn ajunyí,

ma barà Awun Shìdun ri kyann kwonn ma yi, kwonn ma barà yi ri zìm mpìrká,

⁷ ma jir àbanyani yi ri dang, kwonn ma gham Shìdun. Asànyí shì sig àràg í buká big ri nu kànn ma kàhi, wà zyun-à yá pànn vù pyàná má nu pinn zu shinnyí ma kàhi.

⁸ Su zyun mpìrká ri wib jíryí, su zyun big ri sa yi yawari. Su zyun big ri tìr ya yi jíri, su zyun big ri swam yan yi. Big ri myàng yi àràg yi í agim òsàng big. Ama yi í mpìrká ri dang jíri àbanyann.

⁹ Big ri sinn kàng yi shì rag big yi fig yi bàna, ama big yi hing yi. Big ri sinn kàng yi àràg yi shì sig íri awain átai, ama yi shì sig ma yonki. Big dab yi dab dab, ama big gban sar fig yi bàna.

¹⁰ Big ri sa bai yi pikyinn, ama yi ri fig àjwár. Big ri myàng yi àràg yi í mpìr ashí, ama yi ri sa mpìrká ninànn nímá ri díg bu. Big ri myàng yi àràg yi bàna ma bu, ama kó kai bidim pári í buyi.

¹¹ Mpìrká á Korinti, yi dinya kyár rìghing ning bu bidim pári. Yi tàmm fig ning bu zyun á kyinnyí ni bàna.

¹² Yi ri tàg rag yi ri zìm ning wàni. Ama ning í àsàinká ri tàg rag ning ri zìm fig yi bàna.

¹³ Mì ri dinya ning tàma-à níng àràg ning í yanká bumí. Aning zìm yi àràg barà yi ri zìm ning. Aning tiya yi rag ning ri zìm yi.

Kada Aning Kwonn Shinn Ma Mpìrká Ri Bàg Fig Yesu Bàna

¹⁴ Kada aning kwonn shinn ma mpìrká ri bàg fig Yesu bàna. Mpìr kyinn sisàn má sa sar fig swàm ma mpìr kyinn bibai bàna. Ayar ma fi má sa kwonn sar fig swàm í byar ñzyun bàna.

¹⁵ Kristi ma Shaitan má kwonn sar fig nu bàna. Bu-à má kwonn mpìrká ri bàg Yesu ma ká ri bàg fig ku bàna níng, bàna.

¹⁶ Bu-à má kwonn lu Shìdun ma buki níng bàna. Yi í lu Shìdun, àràg barà ku ma shinnwá ku dang sig rag,

“Má shì ká áyau mpìrká bumí ni.

Má kyann kyonn ma big.

Bá wib mì Shìdunbá. Bá shì mpìrká bumí.”

¹⁷ Shìdun dang sig rag,

“Aning zu áyau bá ni. Aning gáb dir ma big.

Kada aning sa bu-à má í bu jín bàna, àjirà ñ pànn ning vù pyàná.

¹⁸ Má shì taná. Ná shì yanká bumí, wunú ma uwà bidim pári.

Wàning í bu-à Shìdun àsàin-à kab sig kó kai bidim pári, dang sig.”

7

¹ Ning mpìr azimmí big, barà Shìdun gib ya sig yi nu káníng níng, ayi pànn sa myilb

shinnyí, kada ayi sa bu-à má sa bai diryí ma kyinnyí bàna. Ayi shì shu kyikyár, ma ayi shàr Shìdun.

Bulus Fig Ajwár Barà Mpìrká Zig Jir Yesu

² Aning tàg rag ning ri zìm yi. Yi sa fig mpìr bu-à bibai bàna. Yi sa bai fig mpìr bàna. Yi lir ji fig mpìr bàna.

³ N dang fig wàning rag níng sa sig bu-à bibai bàna. Mì ri dang àràg barà ñ ri dinya sig níng rag, yi ri zìm ning wàni níng. Kó ya wu, kó ya shì sig ma yonki, yá gáb fig dir bàna.

⁴ Mì ri zìm jírná wàni. Mì ri gbar àshí ma níng wàni. Kó barà mì ri wa shwin níng, pikyinnmí gham hing wàni. Pikyinnmí ri jwar wàni.

⁵ Sai-à yi bí á jànn Makidoniya, yi kyann yàn finn fig dir bàna. Yi ri wa shwin kim kim. Big gbìb yi shùr. Yi ri shàr zinn wàni á pikyinnnyí ni.

⁶ Shìdun àsàin-à ri sa tag wann pikyinn mpìrká dirbá ri wu tag níng, ku sa tag wann pikyinnnyí, barà ku tìr bí Titus á byaryí ni níng.

⁷ Pikyinnnyí na tag fig íri jíri yi myàng Titus níng bàna, ama kwonn ma barà ku dinya sig yi rag níng dang gham hing ku pikyinn. Ku dinya hing yi barà níng ri sa àtùtwàì aning myàng mì, ma barà níng ri bai pikyinn á jir shinnyí ni, ma barà níng ri ká numí. Mì ri fig àjwár wàni.

⁸ Wasikamí zyun-à ñ ba ya sig níng wà jijag níng, barà ñ fig big rag wasika-à hi sa wu tàg hing níng dir níng, ñ kyab kàng rag ñdíkà ñ ním ba fig bàna. Ama tàma-à níng ñ myàng barà ñ ba sig níng sànn hing.

⁹ Tàma-à níng, mì ri fig àjwár. Mì ri fig fig jíri wasika-à hi sa wu tag sig níng dir níng bàna. Ama mì ri fig àjwár barà dir wu tagná sa ning vim bir sig á bu pyirná ni. Pikyinn bainá í Shìdun sa sig ni aning sa àdòning. To, jir wàning, yi sa fig níng bu-à bibai bàna.

¹⁰ Pikyinn bai zyun-à Shìdun ma sa sig ni, má sa mpìr aku vim bir á bu pyirwá ni, jíri á Shìdun pinn zu ku. Pikyinn bai zyun-à Shìdun ma sa sig ni, í bu átai bàna. Ama pikyinn bai zyun-à Shìdun ma sa fig ni bàna, ri gbar bí ki.

¹¹ Aning myàng barà pikyinn bai-à Shìdun sa sig níng bai sig níng, sinn ká sig níng áyau gbìb òsàn. Níng ri sa rag swàm ma kyinn ñzyun. Níng ri sa àtùtwàì jíri aning dang pinn zu shinn ná. Níng dù sig kyinn á jir bu-à sa sig áyau ná ni. Níng ri shàr Shìdun. Níng ri sa àtùtwàì jíri aning jùn kwonn ma mì. Níng ri zìm aning sa bu òsàn. Níng ri zìm aning wab tàg mpìr-à sa sig bu-à bibai níng. Ayau bu-à níng ni, níng zu rìghing áyau laifi.

¹² Kó barà ò ri ba dwim ya sig ning wasika níng, ò ba fig jir shinn mpir-à sa sig bu bibai-à níng bàna. N ba fig jir shinn àsàin-à big sa sig ku bu bibai-à níng bàna tinn. N ba sig jirà aning yi barà ning ri zim yi á pyànn Shidun ni.

¹³ Jir wàníng í bu-à sa pikyinnýi gbam hing wàni.

Iri jirà pikyinnýi gbam sig níng bàna, ama kwonn ma barà yi myàng Titus fig sig àjwár níng, yi má, yi fig hing àjwár tinn. Ku dinya yi barà ning sa, ku wor fig rag awor bàna.

¹⁴ N yan ning á pyànnwá ni rag ning sànn hing. Ning ya fig mì zunáì bàna. Barà bu-à yi ri dinya ning bidim pár í àjai níng, í barà bu-à yi ri dinya Titus á shinn ná ni, í àjai tinn.

¹⁵ Ku ri kyab pànn barà ning ri shà sig ku, n pànn sig ku vù pyàná, mì ri wib jirwá, kwonn ma barà ning ri sànn kàng sig ku àràg í mpir ùwàì níng. Jir wàníng ku ri zim swàb kà ning wàni.

¹⁶ Mì ri fig àjwár wàni, jir kai bàna ning kinn hing barà má sànn pikyinnmí á òirná ni.

8

Bulus Tàg Mpirká Barà Bá Ya Vù

¹ Wunzàyi big, yi ri zim aning yi àsàn-à Shidun sa ya sig mpirká ri bàg Yesu mà Makidoniya.

² Big wa shwìn ùwàì nímá. Ama bidim pár pikyinnbá ri fig àjwár wàni. Kó barà big í mpir ashì níng, big ri ya vù wàni.

³ N yi hùng big ya sig bu-à gbambá fòr sig. Bu-à big ya sig níng, kab wà gbambá fòr sig. Big ya sig ma pikyinn òzyun, mpir du kà fig big ni ma gbam bàna.

⁴ Big vig yi rag ayi ya big pyù tinn jirà abig sa shang mpirká bu Shidun mà Yahudiya.

⁵ Big sa bu-à kab wà barà yi ri kyab rag bá sa. Big ya jag ma shinnbá á byar Shidun. I wà big ya shinnbá á byaryí ni, àràg barà Shidun zim sig.

⁶ Barà Titus í àsàin-à sa jag sig swàm bu ya-à níng, í bu-à sa yi vig ku rag aku yag mà byarná ni, ma aku sa bànn rig swàm-à níng.

⁷ Ning kab síg ni mpirká bidim pár áyau bu káníng ni, àràg pikyinn bir, ma jir Shidun dang, ma yar, ma àtùtwàì-à ning ri sa wà ná sa shang mpir, ma barà ning ri zim yi wàni níng. Jir wàníng, yi ri zim aning kab kó ni áyau swàm bu ya-à níng ni tinn.

⁸ Mì ri dù kà fig ning ma gbam rag aning sa àdòning bàna. Ama mì ri tiya ning barà mpirká kàhi ri sa àtùtwàì mì ri ya vù, àjirà ò yi wà na shì sig ma azim àjai.

⁹ Ning yi hing àsàn Shinn Luyí Yesu Kristi, ku shì sig ma kó kai bidim pár, ama ku bi sànn kàng shinnwá bu ayànn báì ayànn kwinn á jir shinn ná ni, jirà aning òg kó kai bidim pár jir shinn barà ku kàng sig bu ayànn báì ayànn kwinn níng.

¹⁰ Wàníng í bu-à ò myàng sànn sig aning sa. Aning sa vinn swàm bu ya-à níng ri kà sig jì-à ri níng. Ning í àsàinká ya jag sig bu-à níng. Ning sa sig àtùtwàì jirà aning ya vù.

¹¹ Aning sa àtùtwàì ma aning sa vinn rig swàm-à níng àràg barà ning ri kà jag sig ma àtùtwàì níng. Aning ya bu-à gbamná ma fòr.

¹² Wà mpir ma ri sa àtùtwàì bu ya, Shidun má zig bu yawá hi, jir kai bàna ku ri ya bu-à gbamwá fòr sig. Shidun má dang fig rag aku ya bu-à gbamwá fòr fig bàna níng bàna.

¹³ N dang fig rag aning ya bu-à gbamná fòr fig bàna níng, bàna, jirà kada mpirká zyun-à ning ya sig big ning abig òg kab ning, ma aning shì bigná vù átai bàna. Mpirká kà wun kwonn sig tìti níng, màg hing big àràg barà big ri zim.

¹⁴ Ama mì ri zim aning òg gáfinn ábibir. Barà tàma-à níng ning shì sig ma bu ùwàì nímá níng, aning ya kà bàna ma kàhi, àjirà àyúnn-à na bàna ma kàhi wà ba shì sig ma kàhi, bá ya ning tinn, jirà kó kai bidim pár aku shì ábibir.

¹⁵ Àràg barà jir Shidun dang sig rag, “Mpirká kà wun kwonn sig ùwàì níng, dà kàng ya fig big kab gbam bàna. Mpirká kà wun kwonn sig tìti níng, màg hing big àràg barà big ri zim.”

Big Swam Yag Titus Mà Korinti

¹⁶ Mì ri sa Shidun isoko barà ku sa Titus ri kyab ning àràg barà mì ri kyab ning níng.

¹⁷ Iri jir wà Titus zim sig avigyi níng bàna, ama ku ri sa àtùtwàì barà kwá bi á byarná ni.

¹⁸ Yi ri sa swam bi wunzàyi zyun-à mpirká ri bàg Yesu á swannká ni kim kim ri yan ku wàni á jir shinn barà ku dang sig jir àjwár á shinn Yesu ni níng, aku bi kwonn ma Titus á byarná ni.

¹⁹ Iri wàníng bàna má, mpirká ri bàg Yesu á swannká ni kim kim shìg zu sig ku aku kyann kwonn ma yi barà yá zig yag bu-à ning ri kwonn má ya mpirká á Yahudiya, jirà a mpirká swam yan Shinn Luyí, ma jirà ayi tàg rag yi ri zim yá sa shang mpir káníng ma kyinn òzyun.

²⁰ Yi ri sa fig bu barà mpirká má swau yi á shinn bu ya-à yi ri zig yag á byar mpir ashiká ni níng bàna.

²¹ A kyinnýi ni yi ri zim ayi sa kó kai ábibir. Yá sa fig íri wà barà Shinn Luyí

ri myàng yi níng bàna, ama kwonn ma barà mpírká abig myàng yi rag yi ri sa bu-à ñsàn.

²² Yi ri swam bi wunzàyi zyun, aku bi kwonn ma big, Yi màg màg fig hing ku kàun ninànn nímá, n myàng hing barà ku ri sa àtùtwài jirà aku sa shang mpírká. Ku ri zim jirná wani, barà ku fig sig tainá níng, í bu-à sa ku ri sa àtùtwài wani barà kwá sa shang ning.

²³ Bu Titus, ku í ayor swàmmí zyun-à yi ma ku sa sig swàm í zyun, jirà ayi sa shang ning. Wunzàyi big ká má bi kwonn ma ku níng, í àgbam mpírká ri bàg Yesu swam bi sig big nì. Mpírká ri myàng Kristi barà ku í mpir ùwài á dò shinnbá ni.

²⁴ Aning tiya big rag ning ri zim big, àjirà mpírká ri bàg Yesu á finn swannká ni kim kim abig yi rag àshí-à yi ri gbar á shinn ná ni níng, í àjai.

9

Ayi Shi Mpírká Ri Ya Vù

¹ Jir bu ya-à yá ya mpir ashiká bu Shidun níng, í bu-à má ba dinya fig ning ádinya bàna.

² N yi hing wà ning ri sa àtùtwài barà ná sa shang mpir ashiká. Mi ri gbar ya mpírká á Makidoniya àshí á shinn ná ni rag tun daka ji-à rì níng ning mpírká mà Akaya ning ri zim aning sa shang mpir ashiká. Atùtwainá ning ri sa níng, gbar bi mpírká kádà barà bá sa shang mpir ashiká tinn.

³ Mi ri swam bi wunzàyi big á byarná ni, jirà àshí-à yi gbar sig á shinn ná ni níng, aku shi ñsàng bàna. Aning sa àràg barà ñ dang sig rag ná sa shang mpir ashiká níng,

⁴ jirà wà mpírká mà Makidoniya ma bi kwonn hing ma mì, abig bi dig àràg barà ñ dinya sig big níng, jirà a zunai pànn ning bàna, ma aku pànn mì bàna tinn, jir kai bàna mì ri yan kyinn ná.

⁵ N swam bi sig wunzà kánig abig bi jág mì ni á byarná ni àjirà abig pànn bab bu-à ning dang sig rag ná ya níng, àjirà sai-à ñ rag ñ fòr bi níng, ning kwonn kinn rigging, ma aning tàg rag ning ya sig ma kyinn ná, í mpir dù ká fig ning ni ma gbam bàna.

⁶ Aning kyab barà mpir ma tàg sig yir bu á jinn ni, wà kwa tàg màg gban sig ma kàhi, kwá dig títi nímá, wà kwa tàg sig ùwài nímá kwá dig ùwài nímá tinn.

⁷ Kó ni aku ya àràg barà kyinnwá ri zim, kada aku dang rag, ku nim yi nímá bàna. Kada aku sa àràg big dù ká sig ku ma gbam bàna. Shidun ri zim mpir-à ma ya vù ma kyinn àjwár.

⁸ Shidun shi sig ma gbam-à kwá ya ning wà kab barà ning ri zim, jirà bu zyun aku

jànn ning bàna, ma aning ya vù á shinn swàm sisàn bidim pàr.

⁹ Àràg barà big ba sig rag:

“Ku ri pù finn vùwá á byar mpir ashiká ni. Asànwá í bu-à má vinn fig ávinn bàna.”

¹⁰ Shidun àsàin-à ri ya anam bu swai bu, mi ri ya mpir buju níng, kwá ya ning swai bu bidim pàr. Ku í àsàin-à má sa wài bujuná má byann wani, á jir vù bu yana ni.

¹¹ Kwá ya ning kó kai bidim pàr, jirà aning pù finn vù wani kó ákaun. Bu ya-à ning ya sig yi rag ayi ya yag mpir ashiká níng, má sa mpírká ninànn nímá má sa Shidun isoko á jir shinn ná ni.

¹² Bu ya-à ning ri ya níng, íri jir wà má sa shang mpir ashiká bu Shidun bàna, ama má gbar bi mpírká ninànn nímá má sa ya Shidun isoko wani.

¹³ Vù bu ya-à ning ya sig níng, má tiya mpírká rag ning ri bàg Kristi. Mpírká ninànn nímá má swam yan Shidun á jir barà ning tàg sig rag ning bir hing pikyinn á jir àjwár Kristi ni, mi ri wib. Bá swam yan Shidun á jir barà ning pù finn sig vùná á byarbá ni ma mpírká kádà.

¹⁴ Bá zim ning wani má vig ya ning Shidun dò jir shinn barà ku sa ning pù finn sig vùná níng.

¹⁵ Shidun aku shi í bu-à mpírká má sa ku isoko, á dò shinn bu-à ku ya sig yi wà nuyi fòr fig barà yá dang sar bàna níng.

10

Bulus Dang Pinn Zu Swàmwá

¹ Mi Bulus ma shinnmí, mì ri vig ning bu zyun. Mpírká ri dang rag mì í mpir wib wà ma shi sig mà byarná ni, ama wà ma bàna mà byarná ni, big rag mì í mpir yipyàr. Mi ri vig ning á dò jir shinn àsàn Kristi ma pikyinn ajunwá,

² kada aning sa bu barà má sa ning yipyàr á sai-à ma bi hing bàna. N yi hing má sa yipyàr ma mpírká ri dang rag yi ri sa swàm bu dunyaru, í bu Kristi bàna níng.

³ Kó barà yi shi sig á dunyaru níng, ama yi ri nu fig kànniyi àràg barà mpírká kádà á dunyaru ri nu níng bàna.

⁴ Buká yi ri nu kànn ma kàhi níng, í sau ma kafai zyun-à mpírká ri myàng ning bàna. Bu-à yi ri nu kànn ma kàhi níng í gbam Shidun. Gbam-à níng í bu-à yi ri wab gbànn byar-à Shaitan ri shi níng ma kàhi.

⁵ Yi ri dang tir mpírká ká ri kan dim mpírká barà bá yi Shidun, kwonn ma ká ri gbar dù shinn á pyànn Shidun. Yi ri gbar bi pikyinn mpírká jirà abig wib Kristi.

⁶ Wà ning ma ri wib kyann jir Kristi wani, í wà yá wab tag mpírká áyauná ni ká ri wib fig jirwá bàna níng.

⁷ Aning kyab bu-à á pyànn ná ni. Wà mpir zyun ma kyab sig á kyinnwá ni rag ku í mpir Kristi, aku kyab rag yi má yi mpir Kristi tinn.

⁸ Shinn Luyí Yesu Kristi ya sig yi gbam á shinn ná ni. Ku ya fig yi jirà ayi sa bai ning bàna, ama í jirà ayi gbar dù nann zu ning á wai. Kó barà ò ri gbar sig àshí wàni á shinn gbam-à Shidun ya sig mì níng, zunái pànn fig mì bàna.

⁹ Kada aning kyab rag mì ri ya ning zinn á wasikaká bumí ni bàna.

¹⁰ Mpirká káhi áyauná ni dang rag wasikaká bumí zwàun hing, n gbam hing tinn, ama wà ma shi sig mà byarná ni, ò shi sig àràg ò kinn fig bu bàna, jírmi mì ri dang níng, kinn fig bu bàna tinn.

¹¹ Irí swai mpirká níng sànn sig abig yi byann wà bu-à yi ri ba á wasika-à ni níng, í bu-à yá sa wà ya shi sig mà byarná ni.

¹² Mpirká ká ri gbar àshí mì ri wànn gäb ajun, mì ri kyab rag big sànn kab sig mpirká kádà ò níng, buyí yi ri sa fig àdòning bàna. Bu-à big ri sa níng í bu àning.

¹³ Buyí yá gbar fig àshí á shinn bu zyun kim ni bàna, sai yá gbar á shinn gbam zyun-à Shidun ya sig yi jirà ayi sa swàm-à ku ya sig yi rag ayi sa. Ning mpirká á Korinti, swàm-à hi yi sa hing mà byarná ni tinn.

¹⁴ Wà ya gbar àshí rag yi shi sig ma gbam á shinn ná ni, bai fig bàna, jir kai bàna ning shi sig áyau byarká Shidun ya sig yi jirà ayi sa swàmá màhàn.

¹⁵ Ashiyí yi ri gbar níng, yi ri gbar wam zu fig àshíyí á byar-à sànn sig ayi gbar tib bàna. Swàm-à mpirká káhi ma sa sig ni, yi ri gbar fig àshí rag í yi sa sig ni bàna. Bu-à yi ri sinn kyinn áni bàna, yi ri zìm á pikyinn birná swàb kà yag mà pyànn, ma a swàmý swàb kà yag mà pyànn tinn.

¹⁶ I wà yá dang jir Kristi mà agunn jànnká mà pyànn níng ni. Yá gbar fig àshí á shinn swàm-à mpir sa sig á byar-à Shidun ya sig ku, má rag í yi sa síg ni níng bàna.

¹⁷ Big ba sig á tarkada Shidun ni rag, “Kada mpir aku swam yan shinnwá bàna, sai aku swam yan Shidun.”

¹⁸ Mpir-à ma yan shinnwá, Shidun má zìm fig bàna, sai mpir zyun-à Shidun ma yan síg ku ni.

11

Bulus Dang Jir á Shinn Mpirká Ri Gim Nsàng Rag Big í Yann Aswam Shidun

¹ Mì ri zìm aning sa muyar big jir-à mì ri dinya ning, àràg mì í àning. Wúshèni aning ni ma mì bàna.

² Mì ri kyab ning wàni, àràg barà Shidun ri kyab níng níng. Mì ri zìm aning sinn kà

íri Yesu Kristi á pikyinn ná ni, àràg barà uwà sábr ri sinn kà íri wunù zyun-à kwà zig á pikyinnwá ni, n yi fig ma wunù bàna, hár sai àyúnn-à kwà sir hing ban.

³ Mì ri shàr kada a Shaitan gbar vim bir pikyinn ná, jirà kada aning sinn kà íri pikyinn ná á byar Kristi ni bàna, àràg barà bushuwí zyun-à shi sig ma yar tonn ta kà sig Hawa áyau bu pyir ku sa sig níng.

⁴ Wà mpir zyun ma bi dinya hing ning jir zyun kim á shinn Yesu ni wà zyun-à yi dinya fig ning àdòning bàna, ning ri zim. Wà ba dinya ning jir zyun kim á shinn Awun Shidun ni wà zyun-à yi dinya fig ning àdòning bàna, ning ri zim. Wà ba dinya ning bu zyun kim á shinn jir àjwár-à yi dinya sig ning níng, ning ri zim. Bu-à ning ri sa níng, sànn fig bàna.

⁵ Amyàngmí ni, mpirká ning ri bar big rag big í yann aswam ùwàiká bu Kristi níng, big kab fig mì bàna kó títi nímá.

⁶ Kó wà ma ri dang dwor fig jir bàna, ama ò shi sig ma yar. Kó àkaun mì ri tya ning rag ò shi sig ma yar áyau buká mì ri sa bidim pár.

⁷ Sai-à ò bi dinya ning jir àjwár bu Shidun níng, ò yànn fig bu á vùnà ni bàna. N sinn kàng sig shinnmí ásim, jirà ò gbar dù nann zu ning áwai. Bu-à ò sa sig níng, bai rà?

⁸ Sai-à mì ri sa swàm á byarná ni níng, mpirká ká ri bàg Yesu mà agunn byar zyun kim níng, í àsàinká wa sig mì byafánmí. Shi àràg mì ri gbar shwar bu á vùbá ni jirà ò sa ya ning swàm.

⁹ Sai-à ò shi sig mà byarná ni níng, ashi bà sa hing mì, ama ò sa shi fig ning rag aning ya mì bàna. Mpirká ká ri bàg Yesu mà Makidoniya ya bi hing mì bu-à mì ri zim. Barà ò ri sa shi fig ning bàna níng, má sa shi fig ning á pyànn áyag bàna tinn.

¹⁰ Barà Kristi rii dang kyann jirwá í jir àbyann níng, í barà mì má mì ri dang jir àbyann áni tinn, àràg barà mì ri dang rag mpir má kan dim sar fig mì rag kada ò gbar àshí mà jànn Akaya bàna níng.

¹¹ Ning ri kyab rag barà ò dang sig àdòning, mì ri zìm fig ning bàna rà? Shidun yi hing wà mì ri zìm níng.

¹² Má sa swàmmí àràg barà mì ri sa tàma-à níng, àjirà kada mpirká ri gim òsàng, mì ri gbar àshí rag big í yann aswam Shidun níng, abig dang rag yi ma big ri sa swàm í zyun bàna.

¹³ Swai mpir káníng, big í yann aswam Shidun àjai bàna, swàmbá big ri sa níng, big ri gim òsàng átai, mì ri sinn kàng shinnbá àràg big í yann aswamká bu Kristi àjai.

¹⁴ Wàning í bu mamaki bàna, jir kai bàna Shaitan ma shinnwá ku ri sinn kàng

shinnwá àràg ku í wùn aswam àyar bu Shidun.

¹⁵ Wàning í bu mamaki bàna wà yann aswamká buwá ma sinn kàng shinnbá àràg big í mpírká ri sa swàm ònsàn. Ayúnn-à wà kinn shinn bá òg kàng bu bibaika big sa sig.

Shwin-à Bulus Wa Sig Jir Barà Ku í Wùn Aswam Kristi Níng

¹⁶ Mì ri dinya jakàng níng, kada aning kyab rag mì í àning bàna. Kó wà na kyab hing rag mì í àning, to, aning sinn kàng mì àràg í mpír àning, ma aning fig jírmi, jirà ñ gbar àshí títi.

¹⁷ Bu-à mì ri dang níng, í Shidun dang fig nì rag ñ dang bàna, ama mì ri dang jírmi àràg barà àning ri dang, mì ri gbar àshí.

¹⁸ Barà mpírká nínànn nímá ri gbar àshí àshinn swámábá zyun-à í swàm Shidun bàna níng, mì má, má gbar àshí tinn.

¹⁹ Níng í mpírká shi sig ma yar, ama bu-à sa níng ri bàg jir-à mpír àningká ri dang níng í jir kai rà?

²⁰ Wà mpír ma var níng, kó wà kwa lir ji níng, kó wà kwa tonn gban níng, kó wà kwa sinn kàng níng àràg níng kinn fig bu bàna, kó wà kwa dab níng, ama bidim pár níng ri sa muyar.

²¹ Níng ri myàng rag í bu zunái barà ñ sa fig níng àdóníng bàna níng rà?

Má sa àràg mì í àning, má gbar àshí àshinn buká mpírká ri gbar àshí ma kàhi níng tinn.

²² Wà big má í mpír Ibraniyawaká, mì má mì í mpír Ibraniyawa tinn. Wà big má í mpír Israillaká, mì má mì í mpír Israilla tinn. Wà big má í swai Ibrahim, mì má mì í swai Ibrahim tinn.

²³ Wà big má í fàuká bu Kristi, ñ kab hing big shu fàu Kristi. Mì ri dang àdóníng, shi àràg shinnmí vinn ríhíng. N sa kab sig big swàm íni. Mpírká pànn kíg mì kíg kíg. Big dab mì gbar dab dab. Kàun nínànn nímá mpírká ri zim abig gban rig mì.

²⁴ Yahudawaká dab mì ashor jànn ñzyun ním dipyànà. Big ri sa kyann mì àdóníng hár kàun swana.

²⁵ Kàun sara mpír àgbamká mà Roma dab mì dab dab. Kàun zyun big ta mì ma abàn ta ta, big ri zim abig gban mì. Kàun bar sara ñ kà á kòr, kòrká mì ri kà áni níng sib kà wann á zàpír-à ni. Ayúnn kà, fi sir í barà mì ri wann á zàpír hár byar kyàr.

²⁶ N kyann hing kyonn wàni, níngká swann wann dà hing mì, ñ wa hing shwìn á vù mpír ajwúká ni, mpírká mà swannmí ni gban rig dà hing mì, mpírká zyun-à í Yahudawaká bàna níng big gban rig dà hing mì, mpírká á finn swannká ni gban rig dà hing mì. Dà sig títi nímá ñ wu rig

dà hing mà awúnn-à ni. Gbànn yor swann wann dà hing mì. Mpírká ká ri dang átai rag big ri bàg Yesu níng, big gban rig dà hing mì tinn.

²⁷ N sa hing swàm wàni, ñ wa hing shwìn á swammí ni, ñ na fig aná bàna. Amor ma ajor zàpír gban hing mì, ashi buju ri sa kyann mì. Wàu tag mì, ñ bàna ma jà-à má bir á òr.

²⁸ Buká káhi ñ dang fig bàna. Su ma su mì ri kyab pànn mpírká ri bàg Yesu mà swannká ni kim kim, mì ri wor wàni.

²⁹ Wà mpír zyun ma ri wu tag òr á pikyinn birwá ni, pikyinnmí ri fig fig àjwár bàna. Wà mpír zyun ma kù kà hing àyau bu pyir sa, ri wa mì wàni.

³⁰ Wà má í bu àshí gbar, má gbar á shinn barà gbammí fòr fig bu zyun bàna níng.

³¹ Shidun ta Shinn Luyí Yesu zyun-à shi sig í bu-à mpírká má swam yan hár kinn kinn níng, ku yì hing wà bu-à mì ri dang níng, mì ri dang fig jir ànyàn bàna.

³² Sai-à ñ shi sig mà Dimashka, gwamna zyun-à shi sig á mir bar kùr zyun-à zinnwá í Aretis níng, sinn kà mpírká rag abig sar gag òr nì nkyun finn swann Dimashka, àjirà abig pànn mì.

³³ Ama mpírká sinn kà mì á gágsàg n dù wann bi mì á pùr kinn-à ni. I byar-à ñ shàr kyag zu rig á wùwá ni.

12

Bulus Dang La-à Ku La Sig

¹ Má gbar àshí, kó barà í swàm àning wà mpír aku gbar àshí níng. Má dinya níng la-à ñ la sig, bar buká Shinn Luyí tiya sig mì.

² N yì hing wunù zyun ri bàg Yesu, Shidun zig nann zu yag ku mà wai á ji dwib agban yináká wam zu yag sig bó ni. N yì fig wà kó big zig yag kwonn sig ma òr wá, kó ku la sig íri la bàna. Ama íri Shidun yì sig íni.

³ Mì ri dang jakàng jir-à níng, mpír-à níng ñ yì hing big zig yag sig ku mà wai mà byar àjwár. N yì fig wà kó big zig yag kwonn sig ku ma òr wá, kó ku la sig la, ñ yì fig bàna. Shidun í àsàin-à yì sig.

⁴ Sai-à ku shi sig mà byar-à níng hi níng, ku fig hing jirká zyun-à mpírká á dunyaru mà fig fig bàna, bá dang yì sar fig bàna tinn.

⁵ Má gbar àshí àshinn mpír-à níng ni, má gbar fig àshí jir shinnmí bàna, ama má gbar àshí jir barà gbammí fòr fig bàna níng.

⁶ Kó wà ma ri zim ñ gbar àshí, má shi fig àràg í àning bàna, jir kai bàna jírmi ma dang í jir àjai. Ama má gbar fig àshí àshinn la-à ñ la sig níng ni bàna, jir kai bàna ñ zim fig mpírká abig kyab rag ñ kab

sig buká big myàng ò sa sig, ma jírka big fig ò dang sig níng bàna.

⁷ Shìdun ya sig mì dor zyun àràg í sí ri twìb mì nì, jirà kada ò gbar áshì áshinn bu ùwàiká Shìdun tíya sig mì á lamí nì níng bàna. Dor-à hi ri wa mì àràg í wùn aswam Shaitan ri dáb mì nì.

⁸ Kàun sara ò vig Shinn Luyí á shinn dor-à òg sig mì níng, jirà aku zìg zu rìg dor-à hi.

⁹ Ku dinya mì rag, àsànwá màg gban hing mì, jir kai bàna wà dir mpìr zyun ma gbam fig bàna í byar-à mpìrká má myàng gbanwá màhàn. Jir wàníng, kó barà òdirmí gban fig bàna níng, mì ri fig àjwár, jirà ò òg gbam á byar Kristi.

¹⁰ Ajir shinn Kristi nì, mì ri fig àjwár sai-à òdirmí ma gbam fig bàna, ma wà mpìrká ma swau mì, ma wà ma bàna ma bu, ma wà ba ya mì shwìn, ma wà bu asàrká ma òg mì, jir kai bàna sai-à ma bàna ma gbam, Shìdun ri ya mì gbam.

Bulus Kyab Mpìrká Bu Yesu Mà Korinti

¹¹ Mì ri dang jír àràg mì í àning. Níng í àsàinká sinn ká sig mì ò dang àdóníng. Sànsig níng nì má gbár nì áshì áshinnmí nì. Kó barà ò kinn fig bu bàna níng, mpìrká níng ri bar big rag big í yann aswam ùwàiká bu Shìdun níng, big kab fig mì bàna.

¹² N tib wann sig pikyinnmí àsai-à ò sa sig swàm á byarná nì, níng myàng hing bu mamaki kim kim, ká tàg sig gbam Shìdun, wàníng í buká tàg sig rag, mì í wùn aswam Yesu àjai.

¹³ Gbìb-à ò myàng níng rag níng fòr fig mpìrká kádà ká ri bàg Yesu bàna níng, í gbìb-à wà àni rà? Bu-à sa níng dang àdóníng í jirà ò sa shi fig níng rag aning ya mì bu bàna níng rà? To wà má í jir káhi, aning yafa ya mì.

¹⁴ Mì ri zìm ò bì á byarná nì wà wa sara. Má sa shi fig níng bàna, jir kai bàna mì ri zìm fig bàinà bàna. Ama bu-à mì ri zìm bàna, í níng. Yanká má yàn ya fig tabá bu zyun bàna, ama taká í àsàinká má yàn ya yanká bu.

¹⁵ Má fig àjwár má sa yam kifinn rig bu-à ò shi sig ma káhi, má ya shinnmí jirà ò sa shang níng. Ná zìm mì títi nímá dò jirà mì ri zìm níng wàni níng rà?

¹⁶ Ná zìm rag ò zìg fig bu zyun á vùnà ni jir swàmí bàna. Ama mpìrká káhi má dang rag mì ri twor ayàr, buká mì ri dang níng mì ri gim ya níng òsàng, jirà aning sa ya mì bu.

¹⁷ Mpìrká ò swam yag sig mà byarná nì níng, big lir ji hing níng rà?

¹⁸ N vig Titus rag aku bì á byarná nì, ò swam bì kwonn sig ma wunzàyi zyun-à ri bàg Yesu níng tinn. Wà Titus bì á byarná

nì níng, ku lir ji hing níng rà? Yi ma Titus ri sa swàmí í swàm òzyun. Bu-à ma kyab á kyinnmí nì, í bu-à ku ri kyab tinn.

¹⁹ Wunzámí big, kó níng ri kyab rag yi ri zìm ayi òg ya shinní bu á byarná nì rà? I àdóníng bàna. Shìdun yi hing kyinní. Yi ri dang jír àjai barà yi í mpìrká ri bàg Kristi níng. Bu-à ya sa bidim pár yi ri sá jirà ayi sa shang níng.

²⁰ Mì ri shàr kada ò rag ò bì fòr á byarná nì níng, ò bì òg níng, níng shi fig àràg barà kyinnmí ri zìm bàna, níng myàng mì ò shi fig àràg barà kyinn ná ri zìm bàna. Mì ri shàr kada ò rag ò bì níng, ò bì òg níng, níng ri sa yipyàr, kó akyib, kó kyinn dù, kó ajun wànn gáb, kó zinn mpìr sa bai, kó mpìr zinn kyann, kó shinn gbar dù nann zu, kwonn ma wà nuná ma kwonn fig í byar òzyun bàna.

²¹ Mì ri shàr kada sai-à ma bì jakàng hing á byarná nì, Shìdun aku sinn kàng mì àsím barà má fig zunáí á dò shinn ná nì bàna. Wà má àdóníng, má kig mínns áshinn mpìrká káhi áyauná nì, ká ri sa sig bu pyir n vim bir kàng bì fig á byar Shìdun bàna, mì ri sa àyi mì ri sa sunu kim kim kwonn ma bu pyìrká kádà.

Bulus Bib Ká Mpìrká Mà Korinti Wà Kinn Shinn

13

¹ Wàníng í bimí wà má bì rag wà wa sara. Wà jir ma dù hing, kó barà sa àni bidim pár, má sàns wà mpìrká abig fig á nu mpìr pyànà, kó sara. Wàníng í barà big ba sig àni á tarkada Shìdun nì.

² N twìb hing mpìrká ká ri sa sig bu pyir níng byur rag abig sa rag bàna, kwonn ma mpìrká kádà. Barà tàma-à níng, ò bàna mà byarná nì níng, mì ri twìb jakàng níng byur àràg barà ò ri twìb sig níng sai-à ò ri bì á byarná nì wà wa pyànà níng, jirà àyún-à ma bì hing á byarná nì mpìr-à ma sa hing bu pyir, ma tafinn fig ku àtai bàna, má wab tag ku.

³ To, barà níng ri zìm aning yì rag, mì ri dang jir ma gbam Kristi níng, ná myàng. Ná myàng gbanwá. Kwá tafinn fig níng àtai bàna.

⁴ I àjai. Kristi bàna ma gbam sai-à big kànn bàg ku mà bìn-à nì níng. Gbam Shìdun í àsàin-à sa ku dù nann zu kàng ma yonki. Yi má yi bàna ma gbam àràg barà Kristi rì shi sig. Ama yá shi kwonn ma Kristi sai-à ya bì wà yá tàg níng bu, gbam Shìdun má shi kwonn ma yi.

⁵ Aning màg màg fig shinn ná ma aning myàng wà na shi sig ma pikyinn bir. Níng yì hing rag Yesu shi sig á pikyinn ná nì rà? Wà na yì fig bàna, to, káhi sá wà níng ma ri dāng àtai rag níng í bu Kristi.

⁶ N yì hing rag, ning yì hing wà Kristi shi sig á pikyinnýí ni. Wà na yì fig bàna, to, kàhi ning yì fig bu zyun bàna.

⁷ Yi ri vig Shìdun rag, kada aning sa bu-à bibai bàna. I jirà mpìrká abig myàng barà swàmýí zu sig shinn níng bàna. Ama í jirà aning sa bu-à òsàn, kó barà big ri myàng yi àrag yi kinn fig bu bàna níng.

⁸ Yá sa sar fig bu-à má sa bai jir àjwár bàna. Ama yá sa bu-à má sa jir àjwár má yag mà pyànn.

⁹ Yi ri fig àjwár wà ya bàna ma gbam, bigná na shi sig ma gbam. Yi ri vig Shìdun jirà aning shi swàb kà kyann shu òsàn.

¹⁰ Wàning í bu-à sa mì ri ba ya ning bu-à níng, barà ò bàna mà byarná ni níng, jirà àyúnn-à ma bi hing, kada aku shi bu-à ma wab tag níng ma gbam-à Shinn Luyí ya sig mì níng bàna. Gbam-à ku ya sig mì níng í jirà ò gbar dù nann zu níng áwai, ku ya fig mì jirà ó gbar kàng ning ásim bàna.

¹¹ To, wunzámí big aning shi òsàn, sai àyúnn zyun. Aning shi shu òsàn, aning fig bu-à ma vig níng, aning ngàng kwonn awun ná í byar òzyun, aning shi shu pikyinn na tag, Shìdun àsàin-à shi sig ma azim kwonn ma pikyinn sa tag wann níng, má shi kwonn ma níng.

¹² Aning bib kà bar òrná bib bib.

¹³ Mpìrká ri bàg Yesu áyág bidim pár big ri bib kà níng.

¹⁴ Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi, ma azim Shìdun, kwonn ma shu ajun-à Awunwá ri sinn kwonn yi níng abig shi kwonn ma níng.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpirká Mà GALATIYA

Mpirká dang kyann jir Yesu wàni á byarká ninànn nímá. Mpirká ninànn nímá bir pikyinn áni. Mpirká káhi ninànn nímá áyaubá ní í mpir Yahudawaká bàna. Mpir Yahudawaká ká zyun-à bir sig pikyinn níng, dinya mpirká zyun-à í Yahudawa bàna níng n rag a káníng wib doka Musa, í wà káníng má wim zu. Ama Bulus ba ya mpirká mà Galatiya rag mpir ma bir hing pikyinn á byar Yesu í gbib-à kwá wim zu áni. Walai mpir-à má wim zu á jir doka. Ama mpir-à ma ri zìm Shìdun ma ri sa àtùtwài aku wib Shìdun, mpir-à níng í mpir-à má wim zu.

¹ Mì í Bulus wùn aswam Yesu Kristi. Mpir jíkwin swam bi fig mì nì bàna, ama í Yesu Kristi ma Shìdun Tawá zyun-à gbar dù nann zu sig ku mà amir-à nì, swam bi sig mì nì.

² Yi ma mpirká zyun-à ri bàg Yesu áyág níng, yi ri bíb kà níng, níng mpirká ri bàg Yesu mà jànn Galatiya kyau kim kim.

³ Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wir kà ya níng àsàn, ma abig ya níng pikyinn na tag.

⁴ Yesu Kristi wu sig jir shinn bu pyryí jirà aku zig zu yi áyau bu-à bibaiká zyun-à shi sig tàma-à níng á dunyaru. Shìdun Tayí zìm sig nì rag aku sa àdóníng.

⁵ Mpirká abig swam yan zinn Shìdun hár kinn kinn, aku shi àdóníng.

Jir Ajwár Shìdun í Nzyun

⁶ Mì ri sa mamaki ma níng, barà níng ri shà fim gbib Shìdun zyun-à bar bi sig níng ma àsàn Yesu Kristi, mì ri bàg gbib zyun kim.

⁷ Mì ri dinya níng jir àjai, jir àjwár bu Shìdun shi fig pyàná bàna. Mì ri dinya níng àdóníng, jir kai bàna mpirká káhi ri gbar nang jànn níng. Big ri zìm abig vim bir jir àjwár á shinn Yesu Kristi nì, abig dang bigbá kim.

⁸ Ama kó nìm ma í yi, kó ma í wùn aswam Shìdun mà wai, ma dinya hing níng jir Shìdun zyun kim, wà ma shi fig àràg buyí zyun-à yi dinya bab sig níng níng bàna, abig ta kà rig mpir-à níng hi mà lu pyir-à nì.

⁹ Barà yi ri dinya bab sig níng níng, í barà yi ri dang tàma-à níng. Wà mpir ma dinya níng jir àjwár Shìdun zyun kim, ma shi fig àràg zyun-à níng fig sig níng bàna, abig ta kà rig mpir-à níng hi á lu pyir-à nì.

¹⁰ Tàma-à níng, mì ri zìm n sa bu-à mpirká ri zìm rà, kó bu-à Shìdun ri zìm rà?

Wà n nìm ma rag, n shi n sa bu-à mpirká ri zìm, n nìm má shi fig fàu Kristi bàna.

Barà Bulus Kàng Wùn Aswam Shìdun

¹¹ Wunzámí big, mì ri zìm aning yi rag jir àjwár-à mì ri dang níng, mì ri dang fig jir mpir jíkwin bàna.

¹² N zig fig á vù mpir zyun nì bàna, mpir zyun tàg fig mì nì bàna tinn. Ama í Yesu Kristi ya sig mì nì jir àjwár-à níng.

¹³ Big dinya sig níng barà n ri shi sig á doka bu Yahudawaká nì, barà n ri ya sig mpirká ri bàg Yesu shwin hár mì ri zìm n gban big, jirà kada kó nì aku bàg rag Yesu bàna.

¹⁴ Ayau gbib barà Yahudawaká ri wib Shìdun, n ri shi sig nì mà pyànn jáumí big. N ri wib hing sù bu yákúyí big ma gban wàni.

¹⁵ Ama Shìdun ma àsànwá, ku shig zu sig mì tunn sai-à big mà fig ma mì bàna, n bar sig mì jirà n sa swámwá.

¹⁶ Ku tiya byann ríghing mì wùnwá àjirà n dinya mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, jir àjwár á shinnwá nì. Mì ri yag fig mà byar mpir zyun nì, jirà aku tàg mì yar bàna.

¹⁷ N yag fig mà Urushalima, n yàn fig mpirká zyun-à shi jag sig mì nì yann aswamká bu Yesu Kristi níng rag abig tàg mì bu bàna. Ama n yag sig mà Arabiya, í wà n kàng bi á finn swann Dimashka.

¹⁸ Asim jì sara n yag mà Urushalima àjirà n bib byann jir zyun á byar Bitrus. N shi ma ku màhàn hár su dwib agban swana.

¹⁹ N myàng fig yann aswamká kádà níng mà byar-à níng hi bàna, sái Yakubu wunzá Shinn Luyí.

²⁰ Bu-à mì ri ba ya níng níng, Shìdun mà, ku yi hing mì ri gim fig nsáng bàna.

²¹ A byar-à níng hi, n yag mà jànn Suriya ma Kilikiya.

²² A sai-à níng hi, mpirká zyun-à ri bàg Yesu kyau kim kim mà jànn Yahudiya, big myàng fig ma mì zu ma zu bàna.

²³ Big yi sig íri bu-à mpirká káhi ri dang jir á shinnmí nì n rag, mì zyun-à rii ya mpirká ri bàg Yesu shwin-à níng, tàma-à níng mì ri dang rag jir Yesu zyun-à n rii zìm n sa bai níng.

²⁴ A byar-à níng hi big swam yan Shìdun á jir shinnmí nì.

2

Yann Aswamká Bu Shìdun Pànn Bulus Vù Pyàná

¹ A jì dwib agban yina ká wam zu sig bó níng, n kàng yag kàng mà Urushalima kwonn ma Barnabas, n zig kwonn ma Titus í zyun tinn.

² N yag sig, jir kai bàna Shìdun tiya sig mì rag n yag. N yag dinya yann aswam

Yesu big, big awínbá ni jír á shinn jir àjwár zyun-à mì ri dinya kyann mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. N zìm fig swámí zyun-à ù ri sa sig, kó wà mì ri sa tàma-à níng aku bai átai bàna.

³ Jáumí Titus zyun-à yi ma ku ri shi zyun níng, kó barà ku í mpìr Helena níng, big bàg fig ku ma gbam rag aku kyag jurwá bàna,

⁴ kó barà mpìrká káhi ri zìm aku kyag jurwá níng. Mpìr káníng hi sa shi shúrag big í mpìr Yesu, ama big ri kwonn shinnbá ma yi jírà abig wonn myàng bu-à yi ri sa. Big ri zìm abig yi bu-à sa yíká yi ri bàg Yesu Kristi níng, yi ri zìm fig ayi bàg doka bu Yahudawaká bàna.

⁵ Yi ya fig big pyù kó títi nímá bàna, jir kai bàna yi zìm fig abig vim bir jir àjwár á gbìb zyun kim bàna. Wàníng nìm má sa ná nang jànn rig.

⁶ Mpìrká zyun-à mpìrká káhi ri myàng rag big í bu zyun níng, á byarmí ni mì ri myàng big fòr fig bu zyun bàna. Shìdun ri myàng fig mpìr zyun kab zyun á yizuwá ni bàna. To, mpìr àgbam káníng swàb kà ya fig mì bu zyun á jir àjwár-à mì ri dang níng ni bàna.

⁷ Ama big myàng hing barà Shìdun ya sig mì swàm wà ñ dinya mpìrká zyun-à big í Yahudawaká bàna níng, jir àjwár àràg barà ku ya sig Bitrus swàm a wàníng dinya mpìr Yahudawaká.

⁸ I gbam Shìdun sinn kà sig mì ni, ñ dinya mpìrká zyun-à big í Yahudawaká bàna, jir àjwár àràg barà gbam Shìdun sinn kà sig Bitrus aku dinya mpìr Yahudawaká.

⁹ Yakubu ma Bitrus ma Yohanna ká mpìrká ri myàng big àràg big shi sig ñ àgbamká níng, big myàng yi hing wà í Shìdun ya sig mì ni swàm-à níng. Big zìm hing wà ayi sa swàm áyau mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ama bigbá bá sa swàm mà byar mpìr Yahudawaká.

¹⁰ Bu-à big ri zìm bàna, big ri zìm ayi kyab pànn kyann mpìr ashiká. Wàníng í bu-à kó mì má, mì ri zìm ñ sa.

Bulus Yan Ta Bitrus Mà Antakiya

¹¹ Barà Bitrus yag fòr mà Antakiya, ñ yan ta ku áyau bir mpìrká ni, jir kai bàna ku sa sig bu-à sànn fig bàna.

¹² Ku rii ji buju ma mpìrká big í Yahudawaká bàna. A byar-à níng hi, sáí Yakubu swam yag Yahudawaká mähàn, barà big yag fòr àdòníng, Bitrus ngàng wà kwá ji rag buju ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ku ri shàr zinn Yahudawaká zyun-à dang rag abig kyag mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna jur.

¹³ Mpìr Yahudawaká káhi kà mì ri shàr zinn àràg barà Bitrus ri shàr níng. Hár big sa n gbar ta kà Barnabas áyau zinn shàr-à níng ni, ku yi fig rag bu-à ku ri sa bàna.

¹⁴ Barà ñ myàng big ri kyann fig kyonnbá ábìbir àràg barà jir Shìdun dinya sig yi ayi sa níng bàna níng, á byar-à níng hi, ñ dinya Bitrus á pyànnbá ni n rag, “Wà wù zyun-à wù í mpìr Yahudiya, wù ri sa bu àràg í mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, sáshinn wà dinya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna abig sa àràg barà yi mpìr Yahudawaká ri sa rà?”

Doka Yahudawaká Mà Pinn Zu Fig Mpìrká á Bu Pyirbá Ni Bàna

¹⁵ Ajai yi mpìr Yahudawaká, yi shi fig àràg í mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, bigká zyun-à big í mpìr bu pyir níng.

¹⁶ Ama yi yi hing wà kó mpìr ñzyun má wim zu fig á dò jir shinn doka ku ri bàg níng bàna. Ama bu-à mpìr má sa bàna, aku bir pikyinnwá á byar Yesu Kristi, í wà kwá shi mpìr ñsàn á pyànn Shìdun. Yi bir hing pikyinnyi á byar Kristi àjirà Shìdun aku myàng yi í mpìrká sisàn á pyànnwá ni. Mpìr má wim zu fig á jir shinn doka wib bàna.

¹⁷ Wà ya dang rag Shìdun ri zìm yi jirà yi jùn kwonn sig ma Kristi, ama ba myàng hing rag, yi í mpìr bu pyir, wàníng tàg sig rag í Kristi sinn kà sig yi ñ ayi sa bu pyir rà? Ai bàna.

¹⁸ Wà ma dang rag, “Doka wib má pinn zu fig yi bàna,” ama ma bi jakàng má dinya ñng rag, “Doka wib má pinn zu yi,” má shi àràg mpìr-à dab gbànn rig tonnwá, n bi mì jakàng. Wà ma sa hing àdòníng, má shi àràg mì ri wib fig doka bàna.

¹⁹ N sinn fig rag gbamí á byar doka bàna, ñ sa sig àdòníng jirà ñ shi mpìr sisàn á pyànn Shìdun.

²⁰ Barà big dab bàg gbam sig Yesu Kristi mà atàm bín-à ni níng, shi sig àràg ñ wu kwonn sig ma ku. Tàma-à níng ñ shi fig rag ma shinnmí bàna. Yonki Kristi shi sig ñ á òrímí ni. Yonki-à ñ shi sig ma káhi tàma-à níng, í jirà ñ bir sig pikyinnmí á byar wùn Shìdun zyun-à zìm sig mì, n ya sig yonkiwá á dò jir shinnmí ni.

²¹ Barà Shìdun pinn zu sig yi jir shinn àsánwá níng, n mànn jànn fig bàna. Ku pinn zu fig yi dò jir shinn àsányi bàna. Wà mpìr nìm ma shi mpìr Shìdun á jir shinn doka wib, wàníng nìm má tàg rag ki-à Yesu wu sig níng, ku wu sig átai.

3

Shìdun Ri Pinn Zu Mpìrká Jir Shinn Pikyinn Birbá, í Jir Shinn Doka Bàg Bàna

¹ Níng mpìrká á Galatiya níngká níng bàna ma yar níng, í ni tonn gban sig níng

í ni rà? Ning zyun-à big dinya kyàr vinn righing ning tai á shinn Yesu Kristi, barà big dab bàg gban ku mà atàm bín-à ni.

² Mi ri zìm ní bib ning abib nzyun, ning dig sig Awun Shidun jir shinn doka bàg rà, kó í jirà ning bir sig pikyinn ná á jir àjwár zyun-à ning fig sig rà?

³ Ning í àning rà? Awun Shidun í àsàin-à sinn kà sig ning á gbib Shidun, ama tàma-à níng ning ri zìm aning shi rag ma shinn ná rà?

⁴ Shwìn-à ning wa sig níng, ning wa sig átai rà? Ai má shi fig átai bàna.

⁵ Shidun ya sig ning Awunwá ma gban swàm bu mamaki, jirà ning bàg sig doka níng rà, kó í jirà ning fig sig jir àjwár n bir sig pikyinn ná àni ning rà?

⁶ Aning myàng bu-à jir Shidun dang sig á shinn Ibrahim, n rag: "Barà ku bir sig pikyinnwá níng, Shidun sinn sig ku í mpir kyikyàr."

⁷ Mi ri zìm aning yì rag mpirká zyun-à bir sig pikyinnbá níng, bá bar big yann Ibrahim.

⁸ Jir Shidun dang hing daka á ninonn, n rag, Shidun má jùn kwonn ma mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna, á jir shinn pikyinn birbá á byarwá ni. Jir Shidun dinya Ibrahim jir àjwár n rag, "A jir shinnwú ni má sa sà n ya mpirká bidim pár á jànn-à ni."

⁹ Ibrahim bir sig pikyinnwá á jir Shidun, í wà Shidun sa sà n ya ku. Mpir-à ma bir hing pikyinnwá, Shidun má sa sà n ya ku tinn.

¹⁰ Mpir-à ma bir sig pikyinnwá á byar doka bàg, Shidun má ya ku nài ya, jir kai bàna jir Shidun dang sig rag, "Mpir-à ma bàg vinn fig bu-à big ba sig á tarkada doka ni bàna, Shidun má ya ku nài ya."

¹¹ Jir Shidun dinya kyàr hing yì rag, wà mpir ma ri bàg íri doka, kwá shi fig mpir sisàn á pyànn Shidun ni bàna, jir kai bàna jir Shidun dinya hing yì rag, "Mpir ma bir hing pikyinn á byar Shidun, í wà kwá shi mpir sisàn, má dig yonki."

¹² Doka shi fig í bu nzyun ma pikyinn bir bàna, jir kai bàna jir Shidun dang rag, "Sái wà mpir ma bàg vinn hing bu-à doka dang sig, í wà kwá dig yonki."

¹³ Kristi wa zu righing nài ya zyun-à nìm má pànn yì á dò jir shinn doka níng, jir kai bàna big ba sig rag, "Mpir-à ba dab bàg gban sig ku mà atàm bín-à ni, Shidun má ya ku nài ya."

¹⁴ Kristi sa sig bu-à níng jirà àsàn-à Shidun gib sig nu rag kwá ya Ibrahim níng, aku ya mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, abig dig tinn á jir shinn Yesu Kristi, àjirà á jir shinn pikyinn biryí ni, ayi dig Awun Kyikyàr-à Shidun gib sig nu rag kwá ya yì níng.

Doka Má Kan Dim Fig Shidun Barà Kwá Sa Bu-à Ku Gib Sig Nu Níng Bàna

¹⁵ Yiwaimí big, mì ri zìm ní dinya ning bu zyun, wà mpir pyànn ma gib hing nu á jirbá ni, ma sinn kà hing vù á tarkada, walako mpir-à má wam zu nu jir-à big gib sig níng má swàb kà bu zyun àni.

¹⁶ Nu gib-à Shidun gib sig níng, ku gib ya sig Ibrahim ma wùn adawá. Jir Shidun ri dang fig á shinn yann adawá ni bidim pár bàna, ama ri dang á shinn wùn ada nzyun, zyun-à í Kristi.

¹⁷ Bu-à mì ri dang bàna í wàning; Shidun ri gib ya sig Ibrahim nu, ku rag kwá sa bu-à ku dang sig. Asim ji dari yina big dzyun agban dwib, í wà doka bi, doka-à níng má kan dim sar fig Shidun barà kwá sa bu-à ku gib sig nu níng bàna.

¹⁸ Bu-à Shidun ri ya yì níng, ku ri ya fig yì jirà yì ri bàg doka bàna. Ama í jirà ku gib sig nu rag kwá ya yì. Shidun gib ya sig Ibrahim nu, n ya hing wàning bu-à hi, jir nu-à ku rì gib sig níng.

¹⁹ Bu-à sa big ya sig doka-à níng, í jir kai rà? Big ya sig jirà aku tiya mpirká rag buká big ri sa í bu-à bibai. Shidun ya sig doka jirà á doka sa swàm hár sái sai-à Kristi wùn ada Ibrahim ma bi hing, zyun-à Shidun gib sig nu á shinnwá ni níng. Shidun ya kà sig doka-à níng á vù yann aswamkà má wai. Yann aswamkà ya kà á vù Musa. Musa bi ya kà doka-à hi á vù bir mpirká ni.

²⁰ Sai-à Shidun gib ya sig Ibrahim nu níng, ku swam wann bi fig mpir zyun a wàning dinya Ibrahim bàna. Shidun ma shinnwá dinya sig ku í ni.

Bu-à Sa Shidun Ya Sig Doka

²¹ Ning ri myàng rag doka ri tàg yì rag nu-à Shidun gib sig níng bai rà? Ai bàna. Wà doka nìm ma ya mpir yonki kinn kinn, ai kó ni nìm má jùn kwonn ma Shidun jir shinn doka bàg.

²² Ama jir Shidun dinya hing yì rag, mpirká á jànn-à ni bidim pár sa hing bu pyir. Yonki-à Shidun gib sig nu rag kwá ya mpir jir shinn pikyinn bir á byar Yesu Kristi ni níng, ku ya righing mpirká zyun-à bir sig pikyinnbá níng.

²³ Sai-à Kristi bi fig ma bàna níng, doka kig òm righing yì, àrag big kig òm sig yì má tonn fi. Yì shi sig á vù doka hár sái àyunn-à Shidun bi ya yì pyù, í wà yì bir pikyinn á byar Yesu Kristi.

²⁴ Yì ri shi sig fàu doka, hár sái sai-à Kristi bi níng, í wà yì bi jùn kwonn ma Shidun jir shinn pikyinn biryí á byar Kristi.

²⁵ Tàma-à níng barà Shidun ya righing yì pyù ayi bir pikyinn á byar Yesu ni níng, yá shi fig rag á wà doka bàna.

²⁶ Ning bidim pár, ning shi sig yann Shidun á jir shinn pikyinn bir-à ning bir sig á byar Yesu Kristi.

²⁷ Ning zyun-à big wau sig ning dir batisma á zinn Kristi ni níng, pikyinn ná shi sig àràng bu Shidun.

²⁸ Bu zyun gáb fim fig mpir Yahudawa ma mpir Helena, kó fàu ma mpir àtai, kó wunù ma uwà bàna. Ning bidim pár ning í bu nzyun á jir shinn Yesu Kristi.

²⁹ Wà na shi sig bu Kristi, ning shi sig yann adaká bu Ibrahim, ná dig bu-à Shidun gib sig nu rag kwá ya ning.

4

¹ Bu-à mì ri zim aning yì í wàníng: Sai-à ta ma wu tafinn hing wùn-wá, wùn-wá ma í wùnshái títi, buká ku shi sig ma kàhi níng, bá ya fig ma wùn-wá bàna, bá sa wùn-wá àràng í fàu, kó barà buká tawá wu tafinn sig níng, má shi í buwá níng.

² Sai-à ku í wùnshái níng, mpirká káhi shi sig àni ká ri myàng kwonn ma ku, hár su-à tawá gib ya sig ku níng bi màg.

³ Yi má, yì rì shi sig àràng wùn-à níng tinn. Sai-à yì rì dig fig ma gham á byar Yesu Kristi ni bàna níng, yì rì shi sig fàu bu dunyaru.

⁴ Ama barà su-à màg wà Shidun má zig zu yì níng, Shidun swam bi wùn-wá zyun-à í uwà mà sig ku ni níng, ku má, ku ri bàg doka Yahudawaká.

⁵ Ku bi àjirà aku zig zu mpirká zyun-à shi sig á mìr bar doka níng abig shi yann Shidun.

⁶ Yi í yanká bu Shidun. I bu-à sa ku swam bí Awun Yesu aku shi á pikyinn yì ni. Awun-à níng ri tàg yì á pikyinn yì ni yì ri bar Shidun rag: Tayí, Tayí.

⁷ Tàma-à níng níng shi fig rag fàu bàna, níng í yanká bu Shidun. Barà níng í yanká buwá níng, kwá ya ning buká ku shi sig ma kàhi.

Bulus Kyab Jír á Shinn Mpirká á Galatya

⁸ Sai-à wà jijag, ning rì yì fig Shidun bàna, ning rì shi sig fàu buká á dunyaru.

⁹ Barà tàma-à níng, ning yì rag hing Shidun, Shidun yì rag hing níng, bu-à sa ning ri zim aning kàng yag mà sim mà byar buká bàna big gham níng, í jir kai rà? Ning ri zim aning kàng jakàng fàubá rà?

¹⁰ Ning ri sinn kàng àyúnkná káhi í àyún úwài ma sònkná káhi sòn úwài, jíká káhi jì úwài, àjirà aning wib Shidun àni. Ning ri kyab rag wà na sa hing àdóníng, Shidun má zim ning rà? Ai shi fig àdóníng bàna.

¹¹ Mì ri shàr kada swämmí n sa sig àyouná ni níng, aku shi àtai bàna.

¹² Mì ri vig ning yiwaimí big, aning shi àràng í mì, jir kai bàna n shi sig àràng í ning. Ning sa fig mì bu-à bibai bàna.

¹³ Ning kyab pànn hing bu-à sa n rì dinya sig ning jir àjwár sai-à jijag níng rà? Bu-à sa níng, í jirà n rì na sig dor.

¹⁴ Kó barà dormí níng ri ya ning shwinn níng, ama ning ngàng fig mì bàna. Ning pànn mì vù pyàna àràng barà ning nìm má sa ma wùn aswam Shidun mà wai, kó àràng barà ning nìm má sa ma Yesu Kristi.

¹⁵ Wàri níng, ning rii fig àjwár, bu-à sa sig ning tàma-à níng í kai rà? A sai-à níng hí, wà ning nìm má sa yì, ning nìm kpab zu zuná n nìm ya rìhing mì.

¹⁶ Tàma-à níng n kàng rag hing mpir azibná, jirà n dinya sig ning jir àjai-à níng rà?

¹⁷ Mpir káníng sa shi rag big ri zim ning, ama big bàna ma pikyinn nsàn. Bu-à big ri zim bàna, big ri zim abig gáfinn ning ma mì, jirà aning bàg big, kada aning bàg mì bàna.

¹⁸ Sànn hing mpir aku zim jàuwá á pikyinn-à ni. Aning sa bu káníng kó akaun, kada aning sa íri jir wà ma shi sig ma byarná ni bàna.

¹⁹ Yanká bumí big, ning ri wa mì á kyinnmí ni wàni àràng barà áwá wùn ri wa nàwá. Sái àyún-à ma myàng na shi hing àràng barà Yesu shi sig, í wà mà fig àjwár.

²⁰ Wà n nìm ma shi sig mà byarná ni, n nìm má vim bìr rìg jírmi, jir kai bàna mì ri kyab ning wàni. Mì ri zim n nìm r shi ma ning tàma-à níng, àjirà n dang jir ma níng zu ma zu, ma wà ma ba ya ning aba, jir kai bàna mì ri kyab ning wàni.

Tinn Jír á Shinn Hajaratu Big Saratu

²¹ Aning dinya mì, ning ká zyun-à níng shi sig á mìr bar doka, ning yì fig bu-à doka dang sig bàna rà?

²² Big ba sig rag, Ibrahim shi sig ma yann pyàna, na wùn zyun í fàu, na zyun í fàu bàna.

²³ Wùn-wá zyun-à fàu uwà-à níng mà sig níng, ku mà sig àràng barà big ri mà kyann wùn. Ama wùn zyun-à wàwá zyun-à í fàu bàna níng mà sig níng, ku mà sig àràng barà Shidun gib ya sig ku nu.

²⁴ Jír-à níng í tinn jir, uwà pyàna káníng shi sig àràng í nu-à Shidun gib sig. Uwà zyun-à mà sig yanká buwá á fàu-à ni níng, í Hajaratu. Ku shi sig ni àràng nu gib-à Shidun gib sig mà shinnkwinn Sinai.

²⁵ Sinai í shinnkwinn zyun mà jann Arabiya. Byar-à hi shi sig àràng í Urushalima tàma-à níng. Mpirká á Urushalima ma yanká bigbá shi sig àràng í fàu hár tàma-à níng.

²⁶ Ama Urushalima zyun-à mà wai níng, shi fig fàu kó ni bàna. Ku í nàyi.

²⁷ Jir Shidun dang sig rag,
 “Wù uwà zyun-à à mà fig ma wùn bàna níng,
 á fig ájwár,
 á gbar azyúr ngbam nímá,
 wù zyun-à à yì fig àwa wùn mà bàna.
 Uwà zyun-à nuwá kan zu sig ku níng,
 kwá mà kab yann í ni, ma uwà ma shi sig
 ma lu nùwá ni.”

²⁸ Wunzámí big, buyí yi í yann Shidun zyun-à Shidun gib sig nu á shinnyí ni àràg barà ku gib sig nu á shinn Ishaku ni níng.

²⁹ A sai-à níng hi, wùn Hajaratu zyun-à big mà sig ku àràg barà big ri mà kyann wùn níng, sinn kà Ishaku, zyun-à big mà sig ku ma Awun Shidun níng, á shwín. Wáníng í barà shi sig áni hár tàma-à níng.

³⁰ Jir Shidun ri tàg yi í kai rà? Jír-à níng dang rag, á kan zu rig uwà fàu-à níng ma wùn wá, jir kai bàna wùn-à níng má dig fig bu kí tawá àràg barà wùn wà lu-à níng má dig níng bàna.

³¹ Wunzámí big, jir wáníng, yi shi fig yann uwà fàu-à níng bàna, ama yi í yanká bu wà lu-à níng.

5

Bulus Dinya Mpirká Rag Kada Abig Shi Fàu Doka Bàna

¹ Kristi zig zu ríghing yi. Aning sar gham ñsàn nímá, kada aning zim aning kàng jakàng fàu bàna.

² Mì Bulus mì ri dinya níng aning gang sungná aning fig. Wà na zim hing bu-à big ri dinya níng ma kyag hing jurná, wáníng tàg sig rag, bi Kristi á byarná ni bàna ma yir.

³ Mì ri dinya jakàng níng jír-à níng, mpir-à ma zim hing rag kwá jùn kwonn ma Shidun á jír jur kyag, to, sái aku wib vinn rig bu-à doka dang sig bidim pár, wà ma nímá bàna, kwá wim zu fig bàna.

⁴ Níng mpirká zyun-à níng ri kyab rag ná shi mpir ñsàn á pyànn Shidun á jir doka wib níng, níng gáb ríghing òr ma Kristi. Shidun mà sa sán ya fig níng bàna.

⁵ Awun Shidun í àsàin-à ri sa yi yi ri sa àtùtwài rag Shidun mà sinn yi mpirká sisàn á pyànnwá ni jir shinn pikyinn-à yi ri bir á byarwá ni.

⁶ Wà ya kwonn hing shinn ma Yesu Kristi, kó wà ya kyag juryí, kó ya kyag fig bàna má, shi fig í bu zyun á byarwá ni bàna. Bu-à ku ri zim bàna, í pikyinn biryi ma azim.

⁷ Wàri níng, níng ri bàg gbib ñsàn. Ama tàma-à níng, í ni ri kan òm níng nì wà aning bàg gbib ájai rà?

⁸ Shidun zyun-à bar bi sig níng níng, kan òm fig níng í ni bàna.

⁹ Àràg barà yisti títi nímá mà sa brodi mà lib swàb kà ùwài nímá níng, í barà mpir rízyun áyauná ni mà sa bai níng.

¹⁰ Yi bir hing pikyinn á byar Shinn Luyí ni, í bu-à sa ñ yì hing ná kyab fig jír zyun kim bàna, sái wà zyun-à ñ dinya sig níng. Mpir-à ma gbar nang jànn hing pikyinn ná, kó ku í ni, Shidun mà sinn kà ku á shwín.

¹¹ Wunzámí big, wà ñ ním ma ri dinya mpirká rag, sái ba kyag hing jurbá, í wà Shidun mà zig zu big í ni, ái mpir Yahudawaká ním mà ya fig mì shwín hár tàma-à níng bàna. Wà ním má àdòning, barà mì ri dinya mpirká jír á shinn barà big dab bàg gham sig Yesu Kristi mà atàm bín-à ni níng, ním bàna ma yir.

¹² Mì ri zim mpirká zyun-à ri sa shi níng rag aning kyag jurná níng, wà ba zim hing, abig ním shann pyanbá.

¹³ Níng jàumí big, big bar sig níng ájirá aning dig pyù wà ná sa bu shinn òrná. Kada pyù-à hi aku shi gbib wà ná sa ya jàuná bu-à bibai bàna. Ama aning sa ya jàuná bu-à ñsàn ma pikyinn azim.

¹⁴ Dokaká bidim pár, shi kwonn ríghing í byar rízyun, shi kà sig áyau zyun-à big dang sig rag, “A zim jàuwú àràg barà wù ri zim shinnwù.”

¹⁵ Wà níng ma ri zinn swau jàuná, ma ri ngang ngain, aning sa ma aning yì, jir kai bàna wáníng í gbib-à ná gban vinn ba òrná.

Aning Bàg Bu-à Awun Shidun Rì Tàg Níng

¹⁶ Bu-à mì ri zim ñ dinya níng bàna í wáníng: aning fim Awun Shidun aku sinn kà níng á gbib ñsàn kó ákaun, kada aning bàg bu-à bibaiká pikyinn ná ri zim bàna,

¹⁷ jir kai bàna bu-à pikyinn mpir jíkwin ri zim níng, Awun Shidun ri zim fig bàna. Bu-à Awun Shidun ri zim, pikyinn mpir jíkwin ri zim fig bàna tinn. Kada aning sa bu-à pikyinn ná ri zim bàna.

¹⁸ Wà níng ma ri bàg Awun Shidun, ná shi fig rag fàu doka bàna.

¹⁹ Swám pikyinn bibai shi sig á yiyar-à ni, àràg áyái, bu sabai, ma bu zunái,

²⁰ mà swám bu kí, mà swám òndà, mà azib, mà ngain, mà zu bibai, mà àgùn, mà sunu, mà wà kyab gáfinn kyau kyau,

²¹ mà akyib, mà shin pyánn, mà sa yàn, mà buká káhi. Mì ri gbar sungná tàma-à níng àràg barà ñ rì gbar sig níng rag, mpirká zyun-à ma ri sa bu káníng, bá kà fig lu Shidun bàna.

²² Ama Awun Shidun í àsàin-à ri sa mpir ri shi ma pikyinn azim, ma pikyinn ájwár, ma pikyinn na tag, ma pikyinn tib wann, ma ashí mpir myàng, ma bu ñsàn sa, ma pikyinn gwangga,

²³ ma barà mpir má sinn kàng shinnwá ásim, ma barà mpir má pànn shinnwá. Mpirká zyun-à ma ri sa bu káníng, kwonn wà Shidun má pànn fig big bàna.

²⁴ Ká zyun-à shi sig í bu Yesu Kristi, big tafinn gban righing bu bibaiká, ma abann bu bibaiká ri na mpir.

²⁵ I Awun Shidun ya sig yi ni yonki-à níng, jír wàníng ayi bàg gbìb Awun Shidun.

²⁶ Ayi shi mpir a gbar dù shinn bàna, ayi yàn nu ma mpir bàna, ayi sa jàuyí big akyib bàna tinn.

6

Aning Sa Ya Kó Ni Bu Nsàn

¹ Ning jàumí big, wà mpir zyun ma kù kà hing áyau bu-à bibai sa, níngká zyun-à Awun Kyikyàr shi sig á pikyinn ná ni níng, aning tya ku gbìb òsàn ádàn. Aning myàng kwonn ma shinn ná tinn, àjirà kada aning kà áyau bu bibai sa bàna.

² Wà jàuná big ma ri wa shwin, aning sa shang big. Wà na sa hing àdòníng, tàg sig rag níng ri wib jir Kristi.

³ Wà mpir ma sinn kàng shinnwá rag ku fòr hing bu zyun, ama wà kwá fòr fig bu zyun bàna, ku ri tonn gban shinnwá.

⁴ Kó ni aku myàng swàm-à ku ri sa. Wà ma sànn hing, á byar-à hi kwá gbar dù nann zu shinnwá, ama kada aku màg màg fig shinnwá ma mpir zyun bàna.

⁵ Kó ni bidim pár aku yi barà kwá pànn samyib shinnwá.

⁶ Mpir-à ma ri tàg níng jir Shidun, aning ya mpir-à níng hi bu òsàn.

⁷ Kada aning kyab rag mpir má tonn gban sar Shidun. Bu-à mpir ma tàg sig í bu-à má nga.

⁸ Mpir-à má tàg sig bu bibai á pikyinnwá ni jirà aku fig ya shinnwá àjwár, bu bibai-à ku tàg sig níng, í bu-à má gban ku. Ama kwa tàg sig Awun Kyikyàr á pikyinnwá ni, Awun Kyikyàr-à níng má ya ku yonki kinn kinn.

⁹ Kada ayi ni ma swàm òsàn sa bàna. Wà ya fim fig bàna, àyúnn zyun ri bi wà yá díg lada.

¹⁰ Kó ákaun sai-à ya díg hing pyù, ayi sa ya kó ni bu òsàn, àrag ká zyun-à yi ma big shi kwonn sig í zyun á gbìb Shidun ni bàna níng má.

Jír-à Bulus Ba Sig Wà Kinn Shinn

¹¹ Aning myàng jirká zyun-à mì ri ba dwim ya bi níng ma vù bubamí òkwònn níma níng.

¹² Mpirká zyun-à ri sa shi rag big í mpir òsàn níng, big ri zìm abig du kà níng ma gban rag aning kyag jurná. Bu-à sa big ri sa àdòníng, big ri shàr wà ba dang hing jír

á shinn barà Yesu wu sig kiwá, mpirká má ya big shwin.

¹³ Kó ká zyun-à kyag sig jurbá níng má, big ri wib fig doka bàna. Ama big ri zìm aning kyag bigná jirà abig gbar àshí á shinn ná ni.

¹⁴ Bigmí, àshí-à má gbar bàna, má gbar á shinn Yesu Kristi zyun-à big dab bàg gban sig mà atàm bín-à ni. A jir shinn kí-à ku wu sig mà atàm bín-à ni níng, í bu-à sa bu dunyaru shi fig bu zyun á byarmí ni bàna, mì bó, ò shi fig bu zyun á dunyaru bàna.

¹⁵ Kó mpir aku kyag jurwá, kó aku kyag bàna má, wàníng shi fig í bu zyun bàna. Bu-à sànn sig bàna, Shidun aku ya yi pikyinn àpyú.

¹⁶ Shidun aku ya mpirká zyun-à ri bàg bu-à mì ri dang níng pikyinn na tag ma aku myàng ashibá, hár ma mpir Israilaká zyun-à ri bàg Shidun níng.

¹⁷ Bu-à pànn sig tàmá-à níng, ò zìm fig mpir zyun aku sa shi rag mì bàna, jir kai bàna ò shi sig ma àbànn yun á dirmí ni, zyun-à mpirká dab sig mì, wà ri tàg rag mì í fàu Yesu.

¹⁸ Wunzámí big, àsàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi á shinn ná ni, níng bidim pár. Aku shi àdòníng.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà AFISA

Wasika-à Bulus ba ya sig mpìrká mà Afisa níng ri tàg yi rag Yesu Kristi shí ni shinn kó kai bidim pár áyau buká Shìdun mààm sig. Ku kab sig ni. Mpìrká bidim pár abig kwonn shinn ma Yesu Kristi abig shí í bu ñzyun, Kristi shí ni shinn-à. Wà mpìrká ma sa hing àdòning, Shìdun má fig àjwár. Mpìrká zyun-à bir fig ma pikyinn bàna níng má myàng barà gbìb-à hi sàñ sig àni.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Afisa

¹ Wasika-à níng í mì Bulus ba sig ni, mì zyun-à Shìdun zim sig rag ñ shi wùn aswam Yesu Kristi. Mì ri ba ya ning, ning mpìrká mà fin swann Afisa, ningká zyun-à níng ri bàg Yesu Kristi ma pikyinn ñzyun áyau shuná ni.

² Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wir kà ya ning àsàn kwonn ma pikyinn na tag.

Shìdun Sa Sàñ Ya Sig Yi Dò Jir Shinn Kristi

³ Ayi swam yan Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi, jir kai bàna ku wir kà ya sig yi àsàn á jir barà yi ri bàg Kristi. Ku ya sig yi Awunwá, n sinn kàng rìghing yi mpìrká buwá mà wai. Ku wir kà ya rìghing yi àsánwá bidim pár.

⁴ Sai-à Shìdun rì mààm fig ma dunyaru bàna níng, ku shìg zu rìghing yi ayi shi mpìrká buwá, á jir shinn Kristi ni, àjirà ayi shi mpìr kyikyàr, ma ayi shi mpìr asa bu bibai á pyànnwá ni bàna.

⁵ A jir azim-à Shìdun ri zim yi níng, í bu-à sa ku sinn sig yi rag ayi shi yanká buwá á jir shinn Yesu Kristi ni. Ku sa sig wàning ma àsàn-à ku shi sig ma kàhi, àràg barà ku ri zim.

⁶ Ayi swam yan ning Shìdun á jir àsàn úwà-à ku shi sig ma kàhi, barà ku ya sig yi Wùnwá átai, zyun-à ku ri zim wàni níng.

⁷ A jir barà Kristi wu sig á dò jir shinnyí ni níng, Shìdun zìg zu rìghing yi n yafa ya rìghing yi bu pyiryí. Asánwá kab sig ni bu kó ni bidim pár.

⁸ Shìdun wir kà ya rìghing yi àsàn-à níng úwàì nímá, ku ya sig yi átai.

Ku ya rìghing yi yar bu bidim pár.

⁹ Ku dinya rìghing yi bu-à ku ri dinya fig mpìrká wàri níng bàna. Ku dinya rìghing yi yir bu-à sa ku swam bi sig wùnwá Kristi á dunyaru, jirà swai mpìrká bidim pár ma bir hing pikyinn á byarwá ni bá wim zu.

¹⁰ Bu-à Shìdun ri zim aku sa níng, wà àyún-à hi ma màg hing, kwá sa vinn rig bu-à hi. Kwá sinn kwonn buká ku mààm sig bidim pár, ká mà wai ma ká á jinn ni í byar ñzyun. Kwá sinn kà Kristi má shí ni shinn kó kai bidim pár.

¹¹ Shìdun ri sa kó kai bidim pár àràg barà ku ri sinn sig rag kwá sa. Ku shìg zu sig yi rag ayi shi mpìrká buwá ma ayi kwonn shinn ma Kristi. Wàning í bu-à Shìdun ri sinn sig á kyinnwá ni rag kwá sa sai-à ku mààm fig ma dunyaru bàna.

¹² Barà yi í mpìrká bir jag sig pikyinn á byar Kristi ni níng, to ayi swam yan Shìdun, ma ayi yi rag Shìdun í mpìr úwàì.

¹³ Ning tinn má, sai-à ning fig jag sig jir Kristi wà zyun-à í jir àjwár barà ná wim zu níng, ning bir hing pikyinn á byar Kristi. Barà ning bir pikyinn á byar Kristi ni níng, í wà Shìdun ya ning Awunwá wà ku gib ya sig ning nu níng. Barà ku sa sig àdòning, shi sig àràg ku kyag sig yir á dirná ni jirà aning yi rag ku í Shinn Luná.

¹⁴ Shìdun ya sig yi Awunwá àjirà ayi yi rag kwá ya yi bu-à ku gib ya sig mpìrká buwá nu rag kwá ya níng. Awun Shìdun ri sa yi, yi ri yi rag Shìdun má zìg zu rig yi. Ayi swam yan Shìdun, ma ayi yi rag Shìdun í mpìr úwàì.

Bulus Vig Shìdun

¹⁵ Jir wàning barà ñ fig tai big rag ning bir pikyinn á byar Shinn Luyí Yesu ni, ma barà níng ri zim mpìrká bu Shìdun níng,

¹⁶ mì ri sa kyann Shìdun isoko á jir shinn ná ni. Sai-à ma vig Shìdun bidim pár, mì ri kyab pànn kwonn ma ning, mì ri vig ku á shinn ná ni.

¹⁷ Mì ri vig kyann Shìdun bu Shinn Luyí Yesu Kristi, Shìdun àsàn-à shi sig ni Tayí wà úwà-à. Mì ri vig ku rag aku ya ning Awunwá àsàn-à má sinn kàng ning aning shi mpìr yar, jirà aning yi byann ku.

¹⁸ Mì ri vig Shìdun rag aku sa àyarwá aku kà á kyinn ná ni àjirà aning yi bu-à níng ri bir kyinn àni, wà ku bar sig ning á byar kàhi níng, ma aning díg àsàn-à ku gib sig nu rag kwá ya mpìrká buwá níng.

¹⁹ Gbamwá ri sa swàm wàni á kyinnyi ni, yi ká yi bir sig pikyinn níng. Gbam-à ri sa swàm á kyinnyi ni níng,

²⁰ í gbam-à ku gbar dù nann zu kàng sig Kristi ma kàhi mà amir-à ni, n sinn wàning a wàning shi agunn vim nuwá ni mà wai.

²¹ Kristi ri na kùr mà wai á shinn àgbamká mà wai ni, ma á shinn buká shi sig ma gbam, ma kùrká. Gbamwá kab sig ni gbam buká shi sig á dunyaru-à níng ni, ma ká mà wai.

²² Shìdun sinn kà kó kai bidim pár á mìr bar Kristi ni, Shìdun ya ku rag aku shí ni

shinn kó kai bidim pár. Ku shi sig ni shinn mpirká ri bàg ku bidim pár.

²³ Mpirká ri bàg Kristi bidim pár big í dir Kristi. Mpirká ri bàg Kristi níng, pikyinnbá shi sig á byarwá ni. Ku í àsàin-à ri sa kó kai bidim pár ri shi ábibir.

2

Yi Rì Wu Rìghing, Tàma-à Níng Yi Wìm Kàng Ma Yonki

¹ Sai-à rì níng, níng rì shi sig àràg níng wu rìghing jir shinn bu pyárná, ma bará níng rì wib fig Shìdun bàna níng.

² A sai-à níng hi, níng rì bàg bu bibaiká shi sig á duniyaru, níng rì wib kùr wàu àsàin-à tàma-à níng ku ri sa swàm á kyinn mpirká ri wib fig Shìdun bàna níng.

³ Sai-à rì níng, yi bidim pár yi rì shi sig àdòning. Yi rì shi sig shuyí àràg bará kyinnýi ri zim, yi rì sa sig buká òyí ma kyinnýi ri zim. Yi rì í mpirká bibai àràg mpirká kádà níng. Buká yi rì sa sig níng fòr hing wà Shìdun nìm má ya yi shwìn.

⁴ Ama Shìdun ri myàng ashi mpìr wàni, azimwá kab gbam.

⁵ Yi rì shi sig àràg yi wu rìghing jir bu bibaiká yi sa sig á pyànn Shìdun ni. Ama Shìdun ya sig yi yonki àpyú, yi ma Kristi. Shìdun pinn zu sig níng á jir àsánwá ku shi sig ma kàhi.

⁶ Shìdun gbar dù nann zu kwonn sig yi ma Kristi n ya sig yi byar shu ma ku mà wai.

⁷ Shìdun sa sig àdòning jir àku tàg àsàn ùwàiwá á byar mpirká bá mà á pyànn. Shìdun tiya rìghing yi bará ku ri zim yi wàni, bará ku swam bi sig wùnwá Yesu Kristi níng.

⁸ Shìdun pinn zu rìghing níng ma àsàn-à ku shi sig ma kàhi á jir shinn pikyinn birná ni. Níng pinn zu fig ni shinn ná bàna. Shìdun pinn zu sig níng àtai.

⁹ Shìdun pinn zu fig níng jir swàm òsànká buná níng ri sa bàna, kada mpìr aku gbar àshí bàna.

¹⁰ Shìdun mànm sig yi ma vùwá. Bará yi kwonn sig shinn ma Yesu Kristi níng, Shìdun mànm kàng rìghing yi mpìr àpyú big, jir àyi sa swàm òsàn. Swàm òsàn káníng sai-à wà jijag Shìdun rì sinn sig rag ayi sa àdòning.

Mpìr Yahudawaká Ma Mpìrká Ká í Yahudawaká Bàna, Big Shi Sig í Bu Nzyun Ayau Ghib Kristi

¹¹ Níngká big mà fig níng áyau Yahudawaká ni bàna níng, aning kyab pànn rag sai-à rì níng, níng rì shi sig kim. Yahudawaká rii bar níng, “Mpìrká ri kyag fig jur bàna.” Big bar shinnbá rag, “Mpìrká ri kyag jur.”

¹² Aning kyab pànn bará níng rì shi sig. Sai-à rì níng, níng rì kwonn fig shinn ma Kristi bàna. Níng rì í mpìr Israila bàna. Níng rì kà fig áyau mpìrká Shìdun shìg zu sig níng bàna. Níng rì yi fig nu-à Shìdun gib ya sig mpìrká buwá bàna. Níng rì yi fig nu-à Shìdun gib sig rag kwá zig zu mpìrká buwá níng bàna. Níng rì bir fig pikyinn bàna, níng rì yi fig Shìdun bàna.

¹³ Sai-à rì níng, pyunn ná rì nonn hing ma Shìdun. Ama tàma-à níng, á jir shinn Yesu Kristi ni, ku zig bi yàr rìghing níng á pyànnwá ni. Shìdun zig kàng bi sig níng dò jir shinn àsà-à Kristi kífinn sig.

¹⁴ Kristi í àsàin-à gbar jùn kwonn sig yi. Ku sinn kwonn Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng í bu òzyun. A jir ki-à Kristi wu sig níng, ku gban rìghing akyib áyaubá ni.

¹⁵ Kristi kan rìghing akyib áyau mpìr Yahudawaká ni ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ku kim rìghing gbam doka Yahudawaká á jir shinn ki-à ku wu sig. Wàníng í bará ku sa n gbar jùn kwonn sig mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, abig shi í bu òzyun. I wà ku gbar bi big á byarwá ni.

¹⁶ Bará Kristi wu sig dò jir mpìrká níng, ku kan rìghing akyib áyau mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng. Ku sinn kwonn sig big abig shi í bu òzyun, n gbar jùn kwonn hing big ma Shìdun.

¹⁷ Kristi bi n dinya níng jir àjwár wà ri ya pikyinn na tag, níng mpìrká zyun-à níng í mpìr Yahudawaká bàna níng, wàri níng níng rì nonn hing ma Shìdun. Ku dinya mpìr Yahudawaká bi yàr sig á byar Shìdun níng jir àjwár-à níng tinn.

¹⁸ I jir shinn Kristi í bu-à sa yi bidim pár, kó mpìr Yahudawaká, kó mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, yi òig sig Awun Shìdun, í wà yi ri bi rag á pyànn Shìdun.

¹⁹ To tàma-à níng níng mpìrká zyun-à níng í mpìr Yahudawa bàna níng, níng shi fig rag mpìr kim big bàna. Tàma-à níng, níng ma mpìrká bu Shìdun shi sig í bu òzyun. Níng shi sig áyau lu Shìdun ni tinn.

²⁰ Níng mpìrká bir sig pikyinn ná níng, níng shi àràg í lu-à Shìdun mi síng. Lu-à hi í yann aswamká bu Shìdun ma mpìrká rii dang kyann jir Shìdun, jag sig ni mìr-à. Kristi ma shinnwá ku í abàn zyun-à kab sig abànká kádà áyau lu-à ni.

²¹ Lu-à hi bidim pár, Kristi í àsàin-à pànn kwonn sig lu-à hi. Ku í àsàin-à ri sa wài lu-à hi, í wà lu-à hi ri wài mi ri kàng lu kyilyàr bu Shìdun.

²² Bará níng kwonn sig shinn ma Kristi níng, big mi kà kwonn sig níng ma mpìrká kádà níng áyau lu Shìdun ni, byar-à Shìdun má shi áyau Awunwá ni.

3

Swàm-à Bulus Sa Ya Sig Mpirká Zyun-à í Yahudawa Bàna

¹ To, mì Bulus, zyun-à big kig sig mì á tonn fi dò jir barà mì ri dinya ning jir Yesu, ningká ning í mpir Yahudawaká bàna ning.

² Mì ri kyab ning fig righing wà Shìdun ya righing mì swàm-à ning n sa. Swàm-à ku ya sig mì ning ku rag n dinya ning, ning mpirká zyun-à ning í mpir Yahudawa bàna ning, n dinya ning jir á shinn àsànwá ku shi sig ma kàhi.

³ Sai-à ri níng, Shìdun ri dinya fig mpirká barà kwá pinn zu mpirká zyun-à í Yahudawa bàna ning, áni bàna. Ama ku tiya hing mì, àràg barà n ba ya sig ning.

⁴ Wà na jangga hing bu-à n ba sig ning, ná yi byann bu-à n yi sig barà Kristi ri pinn zu mpirká áni.

⁵ Wàri níng Shìdun ri dinya fig mpirká barà kwá pinn zu mpirká áni bàna. Ama tàma-à níng ku dinya righing yann aswamwá ma mpirká ri dang kyann jir Shìdun áyau Awunwá ni.

⁶ Bu-à mì ri dang rag wàri níng Shìdun dang fig bàna ning, í wàning: sai-à mpirká zyun-à í Yahudawa bàna ning bir pikyinn á jir àjwár bu Kristi ni, big dig àsàn Shìdun àràg barà mpir Yahudawaká dig sig ning. Big kàng rag agunn dir Kristi, àràg mpir Yahudawaká. Big tinn má, big dig bu-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya mpirká bir sig pikyinn á byar Yesu Kristi ni, àràg barà ku ya sig mpir Yahudawaká.

⁷ N kàng sig mpir-à ri dang kyann jir àjwár-à níng áasai-à Shìdun wir kà ya mì àsànwá kwonn ma sai-à gbamwá sa swàm á pikyinnmí ni.

⁸ Mì í àsàin-à àsànmí zwau kab sig àsàn mpirká bu Shìdun. Ama bidim pár Shìdun ya mì pyù rag n sa swàm wà ku ya sig mì rag n dinya mpirká zyun-à í Yahudawa bàna ning jir bu úwàiká á shinn Kristi ni.

⁹ Shìdun àsàin-à mànm sig kó kai bidim pár níng ya sig mì rag n tiya mpirká bidim pár gbìb-à ku sinn sig, àjirà mpirká bidim pár abig yi byann bu-à ku rì tiya fig mpirká wàri níng bàna.

¹⁰ Ku sa sig wàning, àjirà á dò jir mpirká bir sig pikyinn á byar Yesu ni, àgbamká mà wai ma bu gbamká shi sig mà wai, abig yi yar Shìdun barà shi sig gbìb kim kim.

¹¹ Ku sa sig àdòning á byar Yesu Kristi ni, àràg barà ku kyab sig daka sai-à ku mànm fig ma dunyaru bàna, n rag kwá sa.

¹² Tàma-à níng yi kwonn righing shinnyí ma Kristi. Dò jir pikyinnnyí yi bir sig á byarwá ni níng, yi dig sig pyù-à yá kà mà byar Shìdun ni, zinn bàna.

¹³ Jir wàning, mì ri vig ning kada aning wor awor jirà mì ri wa shwìn á shinn ná ni níng bàna. Shwìn-à mì ri wa níng, mì ri wá jirà aning dig bu òsàn.

Bulus Vig Shìdun Rag, Mpirká Ri Bàg Yesu Mâ Afisa Abig Zim Mpirká

¹⁴ Jir wàning, mì ri binn kir wann á pyàn Shìdun Tayí ni, mì ri vig ku.

¹⁵ Ku í Ta mpirká bidim pár, ká mà wai ma ká á jinn ni. Big dig sig zinnbá á byarwá ni.

¹⁶ Mì ri vig ku rag áyau awàiwá ni, aku ya ning gbam á byar Awunwá ni, aku ya ning pikyinn wim.

¹⁷ Mì ri vig Shìdun, Kristi aku shi ká á pikyinn ná ni wàni, á jir pikyinn birná ni. Mì ri vig Shìdun rag ná zim swàb kà mpirká wàni,

¹⁸ àjirà níng ma mpirká bu Shìdun bidim pár aning yi byann barà azim-à Kristi ri zim yi níng, wài sig áni, n zwàun sig áni tinn, azimwá ri kinn ká fig bàna, azimwá shi sig kó áni bidim pár.

¹⁹ Wà mà àdòning, ná yi barà Kristi ri zim yi áni, wà kab sig gbam barà yá yi byann. To, jir wàning, àsàn Shìdun aku ká mòn à kyinn ná ni.

²⁰ Shìdun ri sa sar bu-à kab wà yi ri vig ku ma wà yi ri kyab, ku ri sa wàning á byar gbamwá ni, wà ri sa swàm á pikyinnnyí ni.

²¹ Mpirká abig swam yan kyann ku kó ákaun bidim pár, hár kinn kinn á dò jir shinn mpirká ká ri bàg ku, ma dò jir shinn Yesu Kristi. Aku shi àdòning.

4

Mpirká Ri Bàg Kristi Bidim Pár Big í Bu Nzyun

¹ Jir wàning, mì zyun-à big kig sig á tonn fi dò jir Shinn Luyí níng, mì ri vig ning, aning shi shu àràg barà Shìdun bar sig ning aning shi níng.

² Aning shi mpir agbar dù shinn bàna, aning shi mpir wib, ma aning sa kyann muyar. Aning tàg azim áyau buká na sa shang bar dirná.

³ Aning kar ngang ma aning shi í bu nzyun àràg barà Awun Shìdun sinn kwonn sig ning aning shi, aning gáfinn bàna. Pikyinn na tag-à Shìdun ya sig ning níng í bu-à pànn kwonn sig níng.

⁴ Yi bidim pár yi shi sig í dir nzyun áyau Kristi ni. Yi shi sig áyau Awun nzyun tinn, àràg barà bu-à yi ri sinn kyinnnyí áni shi sig í bu nzyun wà zyun-à Shìdun bar sig yi jir kàhi.

⁵ Shinn Luyí í nzyun. Pikyinn biryí á byarwá ni í gbìb nzyun. Dir batisma-à big ri wau yi níng, í gbìb nzyun tinn.

⁶ Shìdun í nzyun. Ku í tayí, yi bidim pár, ku í Shinn Lu kó ni bidim pár. Ku ri sa

swàmwá á wú mpírká ni bidim pá. Ku shi sig áyau mpírká ni bidim pá.

⁷ Yi shi sig ma swàm kim kim zyun-à kó ni má sa àràg barà Kristi ya sig yi.

⁸ Wàníng shi sig àràg barà big ba sig á jir Shidun ni n rag:

“Sai-à ku nann zu yag mà wai níng, ku zig kwonn ma mpírká big kíg kà sig á tonn fi-à ni.

Ku ya mpírká swàm-à káníng má sa.”

⁹ Yir bu-à sa big dang rag, “Ku yag mà wai níng”, í kai ra? Yir bu-à sa big dang rag ku yag sig mà wai níng, í jirà ku ri wann bi sig á dunyaru.

¹⁰ Mpir-à àsàin-à wann bi sig mà wai níng, ku í wà zyun-à yag sig mà wai, jirà aku shi mà wai ma byar-à á jinn ni bidim pá.

¹¹ Ku sinn kà sig mpírká kákí abig shi yann aswam, mpírká kákí abig shi mpírká ri dang kyann jír wá, mpírká kákí abig dinya mpírká bir fig pikyinn bàna ning jir àjwár á shinnwá ni, mpírká kákí abig shi Pasto, mpírká kákí abig tàg mpírká.

¹² Ku sa sig wàníng, jirà mpírká buwá abig sa yi swàm wá, ma abig sa mpírká abig bir swáb kà pikyinn á byar Yesu ni.

¹³ Wà má àdóníng yi bidim pá rik pikyinn biryí má shi yag í gbib ízyun. Yá yi wùn Shidun má fòr mpírká bu Kristi má shi àràg barà Kristi shi sig.

¹⁴ Wà ya shi hing àdóníng bá tonn gban fig yi bàna. Yá shi fig rag àràg yann wùnshái bàna, ká big ri tonn gban big mi ri gbar vim bir pikyinnbá, mi ri tàg big yar bu-à shi sig í yar á finn mpir.

¹⁵ Bu-à ya sa bàna, ayi dang jir àjai bu Shidun. Ayi zim mpírká. Wà ya sa hing àdóníng, yá shi àràg barà Kristi shi sig, ku zyun-à ku í shinnyí.

¹⁶ To, barà Kristi shi sig í shinnyí níng, yi shi sig í dirwá. Yi shi sig í bu rízyun. Kó agunn dir-à wà áni bidim pá shi sig ma swàm-à kwá sa. Swàm-à kó agunn-à wà áni ri sa níng, í bu-à sa dir-à ri wai. Wàníng í barà yi ri yi swáb kà jir Kristi áni, mi ri zim bar diryí.

Yonki Apyú á Gbib Kristi Ni

¹⁷ Mì ri dinya ning, mì ri twib ning byur á zinn Shinn Luyí ni, kada aning shi kàng shu àràg barà mpírká yi fig jir Shidun bàna ri shi níng. Bu-à big ri kyab á kyinnbá ni, sàni fig bàna.

¹⁸ Big ri shi á zuffi-à ni. Big yi fig bu bàna, big ri gban sung. Big dig fig yonki-à Shidun ri ya mpírká níng bàna.

¹⁹ Big ri sa fig zuná ma bu-à bibaiká big ri sa bàna, big ri sa swáb kà yag bu-à bibai mà pyànn. Big ri zim kyann íri bu-à bibai sa.

²⁰ Barà ning fig jir Kristi níng, big tàg fig ning àdóníng bàna.

²¹ Ning fig hing jir á shinnwá ni, ning bàg hing ku. Big tàg hing ning jir àjai á shinnwá ni.

²² Aning fim rig shu àkor-à ning rì shi sig, shu zyun-à ri sa bai ning á jir bu bibaiká ri tonn gban ning.

²³ Aning vim bir kàng kyinn ná aku shi àpyú.

²⁴ Aning zig kyinn àpyú, zyun-à Shidun màni sig àràg kyinnwá, wà shi sig òsàn n kyàr hing.

²⁵ Jir wàníng, aning fim òsàng gim. Kó ni bidim pár aku dinya jáuwá jir àbyann, jir kai bàna yi bidim pár yi í dir Kristi.

²⁶ Wà na dù hing kyinn, kada aning fim kyinn dùnà aku gbar ya bi ning bu-à bibai sa bàna. Kada aning dù kyinn hár àyunn aku kà dig ning ma káhi bàna.

²⁷ Kada aning dang jir-à bibai pyú bàna.

²⁸ Mpir-à rì ma ri jwi ajwú aku fim ajwú jwi, ma aku sa rag swàm òsàn ma wúwá jirà aku sa shang mpir ashiká.

²⁹ Kada aning dang jir-à bibai á nuná ni bàna, aning dang jir-à òsàn barà má gbar gban mpírká dir, hár mpírká má zim abig fig, àjirà bu-à na dang bidim pár má sàni ya mpírká má fig.

³⁰ Kada aning sa bai kyinn Awun Shidun bàna, jir kai bàna Awun Shidun shi sig àràg í yir á dirná ni, jirà aning yi rag, ning í bu Shidun ma aning yi wà àyunn-à ma màg hing Shidun má pinn zu níng.

³¹ Aning fim kyinn àzwànn, ma kyinn dù, ma àgunn nànn. Aning yan ta mpir bàna, aning swau mpir bàna. Aning zib mpir bàna, aning sa mpir akyib bàna.

³² Bu-à ná sa bàna, aning sa jáuná big bu-à òsàn, aning myàng ashi jáuná, aning yafa ya jáuná àràg barà Shidun yafa ya sig ning á dò jir shinn Kristi ni.

5

Aning Shi Shu Ayau Ayar

¹ To, barà ning í yanká bu Shidun níng, sai aning shi shu àràg ku.

² Aning shi shu azim, àràg barà Kristi zim sig yi, n ya sig yonkiwá á dò shinnyí ni níng. Barà ku ya sig yonkiwá á dò shinnyí ni níng, shi sig àràg ku twib swànn ya sig Shidun bu-à ri ning swànn òsàn, àràg barà Shidun ri zim.

³ To, barà ning í mpírká bu Shidun níng, sàni fig wà aning kà áyau àyái sa bàna, ma swàm bu-à bibai ma sunu sa, bu káníng sàni fig wà a mpir kyikyàrká bu Shidun sa bàna.

⁴ Kada aning dang jir àbai bàna, jir-à ma bàna ma yir kada aning dang bàna, aning sa bu jonn àning bàna. Bu-à ná sa bàna, aning sa Shidun ísoko.

⁵ Sànsìg aning yì jír-à níng. Mpir-à ma ri sa àyái, ku ma ri sa bu bibai, ku ma ri sa sunu, kwá kà fig mà byar-à Kristi ma Shìdun má na kùrbá bàna. Mpir-à ma ri zim aku dig gban rig bu bidim pàr, ku ri wib bu-à í Shìdun bàna.

⁶ Kada aning zim a mpir zyun tonn gban ning ma jír-à bàna ma yir. A jir shinn bu káníng nì, í bu-à sa Shìdun ri nànn àgùnna ma mpirká ri wib fig ku bàna.

⁷ Swai mpirká àdòníng, kada aning kwonn shinn ma big bàna.

⁸ Ning má, ning ri shi sig á zufi-à ni, ama barà ning kàng rìghing mpirká bu Shinn Luyí níng, ning shi sig rag á yiyar-à ni. Aning shi shu-à má tàg rag ning í mpirká shi sig á yiyar-à ni.

⁹ Ayar í àsàin-à ri zig bi bu òsàn, ma shu òsàn, ma bu àjai.

¹⁰ Aning sa bu-à má jwar ya Shìdun.

¹¹ Kada aning sa bu-à mpirká shi sig á zufi-à ni ri sa bàna, buká big ri sa í bu zufi. Aning gbar zu bi big á yiyar-à ni.

¹² Wáníng shi sig í bu zunái wà ba dang bu-à bibaiká mpirká ri bònn sa.

¹³ Wà ba zig zu bi rìghing bu á yiyar-à ni, í wà mpirká má myàng wà má í bu òsàn, kó bu bibai.

¹⁴ Bu-à àyar ma kà hing áni, mpirká má myàng kyàr bu-à hi. Wáníng í bu-à sa big dang sig rag,

“Wù zyun-à wù ri na aná níng, á fim zir, á dù nann zu kàng ma yonki. Kristi má yar kà á dirwú nì.”

¹⁵ Aning pànn shinn ná, ma barà ning ri shi shuná. Kada aning shi àràg mpirká shi sig á zufi-à ni níng bàna. Ama aning shi mpir yar big.

¹⁶ Aning sa bu òsàn á pyù-à ning ri dig, jir kai bàna swann-à tàma-à níng bai rìghing.

¹⁷ Kada aning shi shu àning bàna, aning yì bu-à Shìdun ri zim aning sa.

¹⁸ Aning shi mpir awa pyann shin bàna, shin wa pyann má sa bai dirná. Ama Awun Shìdun aku kà mònn nì á pikyinn ná nì.

¹⁹ Aning dài ya jàuná jonn Shìdun bu Zabura, ma aning dài jonn-à swam yan Shìdun, aning dài swam yan Shinn Luyí ma jonn Zabura, aning swam yan ku á kyinn ná nì.

²⁰ Aning sa kyann Shìdun Tayí ísoko á shinn kó kai nì bidim pàr, á zinn Shinn Luyí Yesu Kristi nì.

Barà Wunù Ma Wàwá Má Shi Shu

²¹ Aning wib bar dirná, jir kai bàna ning ri wib Kristi.

²² Ning uwáká, aning wib núná big, àràg barà ning ri wib Shinn Luyí.

²³ Wunù shi sig nì shinn wàwá àràg barà Kristi shi sig nì shinn mpirká ri bàg ku níng. Kristi ma shinnwá ku í àsàin-à má pinn zu mpirká ri bàg ku, káníng shi sig í dirwá.

²⁴ Jir wáníng, uwáká abig wib núbá, àràg barà mpirká bu Kristi ri wib ku níng.

²⁵ Ning wunúká, aning zim wáná big àràg barà Kristi zim sig mpirká ri bàg ku n ya sig yonkiwá á dò shinn káníng nì.

²⁶ Ku sa sig wáníng jirà aku sa kyàr mpirká ri bàg ku, barà ku dang sig jir àjwár, n tu kyàr sig mpirká ma zápir.

²⁷ Ku sa sig àdòníng jirà aku sinn kàng mpirká abig shi buwá, abig shi òsàn níma, abig shi kyikyàr, ma abig shi mpirká bàna ma bu pyir.

²⁸ Sànsìg wunúká abig zim wábá àràg barà big ri zim shinnbá. Wunù-à ma ri zim wàwá, ku ri zim shinnwá.

²⁹ Walai mpir-à ri ngàng dirwá. Kó ni ri ya dirwá buju, mi ri myàng kwonn ma dirwá àràg barà Kristi ri myàng kwonn ma mpirká ri bàg ku,

³⁰ jir kai bàna yi í dirwá.

³¹ Jir Shìdun dang sig rag, “Jir wáníng, wunù má fim tawá ma nàwá, má shi ma wàwá, big pyàná bidim pàr bá shi í bu òzyun.”

³² Mpirká ninànn níma yi byann fig yir jír-à níng bàna. Bu-à ò yì byann sig bàna, jír-à níng ri dang á shinn Kristi ma mpirká ri bàg ku.

³³ Jír-à níng ri dang big ning tinn. Kó ni aku zim wàwá àràg barà ku ri zim shinnwá, uwá aku wib nùwá tinn.

6

Barà Yanká Má Shi Shu Ma Asàinká Mà Sig Big

¹ Ning yanká, barà ning ri bàg Kristi níng, aning wib àsàinká mà sig níng, jir kai bàna wáníng í bu-à sànsìg aning sa.

² Doka jijag wà Shìdun gib sig nu big kàhi í wáníng, ku rag: “A wib tawú ma nàwú,

³ àjirá á shi shu òsàn ma á shi nonn á jànn-à nì.”

⁴ Ning ta yanká ma na yanká, kada aning yan ta yanká bigná barà bá bai kyinn bàna. Bu-à ná sa bàna, aning tàg samyib big òsàn níma ma aning tàg big jir Kristi.

Fàuká Ma Asàin Lubá

⁵ Ning fàuká, aning wib àsàin luká bigná, ká á jànn-à nì. Aning wib big ma aning shàr big, aning wib big ma pikyinn òzyun, àràg barà ning ri wib Kristi.

⁶ Kada aning sa wáníng íri jirá big ri myàng ning, jirà aning dig bu á vùbá ni bàna. Ama aning sa ma pikyinn òzyun àràg barà Shìdun ri zim, barà ning í fàuká bu Kristi níng.

⁷ Aning sa swàm ná ma pikyinn àjwár, jir kai bàna ning ri sa yá Shinn Luyí, ning ri sa ya fig íri mpir bàna.

⁸ Ning yì hing swàm òsàn mpir ma sa sig bidim pár, kó ku ma í fàu, kó ku ma í fàu bàna, Shinn Luyí má wa ku.

⁹ Ning mpirká shi sig big fàu, aning sa ya fàuná big bu-à òsàn, kada aning dang gib big kyinn bàna. Aning yì rag, ning ma fàuká bigná bidim pár ning shi sig ma Shinn Luná má wai. Ku ri shig fig zyun, mi ri fim fig zyun bàna.

Yi ri Ngáng Ngain Ma Shaitan

¹⁰ Aning sar gbam á ghib Shinn Luyí ni, ku í àsàin-à ri ya yì gbam-à ku shi sig ma kàhi.

¹¹ Aning wir kà jà àsháu bu kànn nu-à Shidun ya sig ning, àjirà aning gbam kan Shaitan àsàin-à ri tonn gban mpir níng.

¹² Yi ri ngang fig ngain ma mpir bàna, yì ri ngang ngain ma yann sukáká bu Shaitan, ká í mpir bàna, àsàinká pànn sig waisháu, n pànn sig mpirká á dunyaru-à níng ni, mi ri na kùr á shinnbá ni.

¹³ To, jir wàning, tàma-à níng aning wir kà jà àsháu kànn nu bu Shidun, jirà àyúnn-à Shaitan ma ri zim aku pànn níng, ná gbam kan ku. Wà na gbam kan righing ku ná shi kàng shuná.

¹⁴ Aning shi sa mímyib ma aning sir gbam dírná ma jir àjai dang. Shu òsàn aku shí bu-à ná sir á gwàin pikyinn ná ni, àràg barà soja ri sir bàg jà àsháu bu kànn nu.

¹⁵ Tabar-à ná pag á barná í jir àjwár bu Kristi dang kyann, wà ri ya pikyinn na tag níng.

¹⁶ Barà soja ri gag dim shinnwá ma àki níng, ning má aning gag dim shinn ná ma pikyinn bir tinn. Wà na sa hing àdòning, ná gag dim rig àtiká bu Shaitan wà ri swànn pyir wà ku ri ta ning ma kàhi níng.

¹⁷ Barà soja ri bir kà abishinn kànn mi ri gag dim shinnwá ma kàhi níng, ning má aning kang shinn ná ma jir kyab á shinn barà Shidun pinn zu sig ning. Barà soja ri sa swàm ma kafai níng, ning má aning sa swàm ma jir Shidun wà Awunwá ri ya ning àràg í kafai.

¹⁸ Aning vig kyann Shidun àràg barà Awunwá ri tàg ning. Bu-à ma nì ning bidim pár aning vig Shidun. Jir wàning, aning shi sa mímyib, aning wu tag dir bàna, aning vig kyann Shidun á shinn mpirká ri bàg ku bidim pár.

¹⁹ Mì má, aning vig ya mì Shidun tinn àjirà sai-à ma ri zim ní dang jirwá aku ya mì bu-à má dang, àjirà ní dang ma pikyinn wim, àjirà mpirká ká yì fig jir àjwár bàna níng, abig yì.

²⁰ Mì í mpir aswam bu jir àjwár áshinn Kristi ni, tàma-à níng big kig ká sig mì á

tonn fi-à ni. Aning vig Shidun rag ní wim kyinn ní dang jir àjwár-à níng, àràg barà sàns sig ní dang.

Jír-à Bulus Dang Sig Wà Kinn Shinn

²¹ Tikikus wunzà azimiyí, zyun-à ri sa swàm Shinn Luyí ma pikyinn òzyun, kwá dinya ning tai kó kai bidim pár á shinnmí ni, jirà aning yì barà nì shi sig àni àyág.

²² Wàning í bu-à sa mì ri swam yag ku á byarná ni, jirà aku dinya ning barà yì shi sig àni, ma aku dang tag wann ning pikyinn.

²³ Shidun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi, abig ya ning pikyinn na tag ma pikyinn barà ná zim jàuná big, ma barà ná bir pikyinn.

²⁴ Asàn Shidun aku shi á pikyinn mpirká ri zim Shinn Luyí Yesu Kristi, azim zyun-à má vinn fig ávinn bàna.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà FILIBI

Bulus yag mà Filibi n dang jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni (Swàm Yann 16). Mpìrká káhi bir pikyinn áni. Mpìrká zyun-à bir sig pikyinn áni ning, big í àsàinká bir jag sig pikyinn á byar Yesu mà agunn jànn Makidoniya. Big ri dwim ya kyann Bulus bàì á sai-à ku ri kyann mi ri dang jir àjwár-à á shinn Yesu ni, jirà aku dig bu-à kwá pànn kwonn ma káhi á kyonnwá ni. Bulus ba sig wasika-à níng n sa ya big isoko jir bàiká big ya sig ku. Ku dinya big rag abig shi àràg barà Yesu shi sig, abig sa sunu bu-à bibai bàna. Ku tiya big barà Shìdun ri ya àjwár ma pikyinn na tag á byar mpìrká zyun-à ri bàg Yesu Kristi.

¹ I mì Bulus ma Timoti, yi ká ri sa swàm Yesu Kristi, mì ri ba ya níng, níng mpìrká á finn swann Filibi, níngká zyun-à níng í mpìrká bu Shìdun á jir barà níng ri bàg Yesu Kristi, ma àgbam iklisiyaká ma dikonká tinn.

² Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wir ká ya níng àsàn ma pikyinn na tag.

Bulus Vig Shìdun á Shinn Mpìrká Ri Bàg Yesu Kristi á Finn Swann Filibi

³ Mì ri sa ya Shìdun ísoko sai-à ma kyab pànn hìng níng kó ákaun bidim pár.

⁴ Kó ákaun sai-à ma vig Shìdun á shinn ná ni, mì ri vig ma pikyinn àjwár.

⁵ Mì ri sa àdòning dò jir shinn barà níng ri sa shang sig mì swàm jir àjwár-à níng áni, daka sai-à ri hár bi fòr tàma-à níng.

⁶ N yì hìng Shìdun àsàin-à sa jag sig swàm sisàn á pikyinn ná ni níng, kwá sa kyann swámwá hár sai àyúnn-à Yesu Kristi mà kàng bi áni.

⁷ Mì ri myàng, sànn hìng ní kyab àdòning, jir kai bàna mì ri kyab pànn kyann níng á pikyinnmí ni, barà níng sa shang hìng mì á swàm jir àjwár-à níng ni. Sai-à big kíg kà mì á tonn fi-à ni, níng sa shang hìng mì, sai-à mì ri tàg mpìrká rag jir Yesu í àjai abig bir pikyinn áni níng, níng sa shang hìng mì.

⁸ Mì ri zìm níng wàni àràg barà Yesu Kristi ri zìm níng níng. Shìdun yì hìng bu-à mì ri dang níng í àjai.

⁹ Mì ri vig Shìdun rag aning zìm swàb kà mpìrká, ma aning dig swàb kà yar, ma aning yì barà ná gáfinn bu-à sisàn ma bu-à bibai,

¹⁰ jirà aning shig zu bu-à sisàn. I wà ná shi mpìr pikyinn-à kyikyàr, jirà àyúnn-à

Yesu Kristi mà kàng bi hìng, kwá dig fig níng ma bu-à bibai bàna.

¹¹ I wà Yesu Kristi ku awínwá ni kwá sa níng ná shi mpìr sisàn á buká ná sa bidim pár. Wà na shi hìng mpìr òsàn, mpìrká mà swam yan Shìdun.

Bulus Shi Sig Shu Yesu Kristi

¹² Wunzámí big, mì ri zìm aning yì rag buká dig sig mì níng, sa jir Shìdun yag rìghing mà pyànn.

¹³ Sojaká ri sar gadi á lu kùr-à ni, ma mpìrká bidim pár yì hìng rag big sir sig mì á jir shinn Kristi.

¹⁴ Barà big kíg sig mì mà tonn fi-à níng sa mpìrká ri bàg Yesu Kristi níng bir swàb kà pikyinnbá, hár mì ri wim kyinn, mì ri dang swàb kà jir Shìdun, zìnn bàna.

¹⁵ Káhi ri sa akyib mì ri dang jir Kristi dò jirà àubá ri dang. Ama káhi ri dang ma pikyinn-à mìmig.

¹⁶ I ká ri zìm mì. Big yì hìng Shìdun sinn sig mì jirà ní dinya mpìrká jir àjwárwá.

¹⁷ Káhi ri dang fig jir Kristi ma pikyinn níng bàna, big ri zìm shinnbá. Big ri zìm abig swàb kà ya mì shwin, barà ò shi sig mà tonn fi-à ni.

¹⁸ Mì ri myàng, bai fig bàna, mì ri fig àjwár wà ba ri dang jir Yesu Kristi kó áni bidim pár. Kó ba dang jir Kristi ma pikyinn-à mìmig, kó ma pikyinn-à mìmig bàna, mì ri fig àjwár.

¹⁹ N yì hìng bá zig zu rig mì, jir kai bàna níng ri vig Shìdun á shinnmí ni. Awun Yesu Kristi ri sa shang mì tinn.

²⁰ Bu-à mì ri sa àtútuwá á pikyinnmí ni bàna, kó ákaun mì ri zìm ní sa bu-à Yesu Kristi ri zìm. Mì ri zìm ní wim kyinn tàma-à níng àràg wàri, jirà ní sar gbam á swàm Kristi ni, jirà abig swam yan ku, kó ma shi sig ma yonki, kó ma wu rìghing.

²¹ Bu-à sinn sig mì ní shi sig níng, mì ri shi shu Kristi. Kó ma wu hìng, sànn hìng.

²² Wà ma shi hìng ma yonki á jànn-à ni, ma sa shang mpìrká. Wà ò nìm má shig zu sar, ní shig zu wà áni rà? N shi á jànn-à ní rà, kó ní shi mà wai rà? Ama ò yì fig bàna.

²³ N wà sig jir pyàná á kyinnmí ni, mì ri zìm ní fim dunyaru-à níng, ní shi ma Kristi, wà zyun-à kab sig bu dunyaru bidim pár.

²⁴ Ama á dò jir shinn ná ni, sànn kab sig ní shi ma níng ma yonki,

²⁵ jir kai bàna ò yì hìng má shi ma yonki, àjirà ní sa shang níng, aning bir swàb kà pikyinn ná, ma àjirà aning fig àjwár.

²⁶ Wà ma bi hìng á byarná ni, ná fig àjwár wàni á jir shinnmí ni, barà níng ri bàg Yesu Kristi níng.

²⁷ Bu-à mì ri zìm á byarná ni, aning shi shuná àràg barà jir àjwár á shinn Kristi ni dang sig, jirà kó yì ma níng ma shi sig í zyun, kó ma shi sig byar pyunn ninonn,

má yì rag nuná rízyun, ning ri sar gbam, ning ri dang tir mpirká á jir Shidun.

²⁸ Aning shàr zinn mpirká ri zib ning bàna, aning wim kyann pikyinn. Wà na sa hing àdòning, bá yì rag ná wim zu, ama bigbá bá wim zu fig bàna, jir kai bàna í Shidun ri yá ning gbam-à nì.

²⁹ Big ya fig ning gbam jirà aning bir íri pikyinn á byar Kristi ní átai bàna, ama jirà aning wa shwìn á shinnwá ni tinn.

³⁰ Sai-à yì ma ning shi síg zyun, ning myàng hing shwinká ò wa sig. Ning ri fig swai shwìn-à mì ri wa hár tàma-à níng. Ning ma shinn ná, ning ri wa írì swai shwìn-à mì ri wa.

2

Barà Yesu Sinn Kàng Shinnwá á Sim

¹ Pikyinn birná á byar Kristi ní, ri sa ning ning ri dig gbam rà? Azimwá fòr hing á byarná nì rà? Ning ri jùn kwonn ma Awunwá rà? Ning ri zim mpir, mi ri myàng ashibá tinn rà?

² Wà má àdòning, aning sa ya mì bu zyun. Aning shí bu rízyun. Aning zim bar dírná. Bu-à na ri kyab aku shí bu rízyun. Bu-à na ri zim á pikyinn ná ni aku shí bu rízyun.

³ Aning sa bu-à ná zim íri shinn ná bàna. Aning gbar dù shinn bàna. Aning wib mpir, kada aning kyab rag ning kab mpir zyun bàna.

⁴ Kada kó ni aku kyab íri bu-à kyinnwá ri zim bàna. Ama aku kyab bu-à jáuwá big má zim tinn.

⁵ Pikyinn ná aku shi àràg bu Yesu Kristi:

⁶ Ku shi sig àràg í Shidun. Ama ku sinn kàng fig shinnwá rag ku ma Shidun màg sig ábibir bàna.

⁷ Ku sinn kàng rig shinnwá á sim àràg ku í bu zyun bàna.

Ku sinn kàng shinnwá àràg ku í fàu.

Ku sinn kàng shinnwá àràg ku í mpir jikwinn.

⁸ Ku sinn kàng shinnwá á sim.

Ku wib Shidun hár n zim aku wu ki.

Ku wu ki átàm bìn-à nì.

⁹ Jir wàning, í bu-à sa Shidun gbar dù ku n ya ku gbam,

n ya ku zinn zyun-à kab sig zinnká kádà,

¹⁰ jirà mpirká bidim pár abig binn kir wann abig wib zinn Yesu,

mpirká mà wai ma mpirká á jinn nì, ma kó àni bidim pár.

¹¹ Mpirká bidim pár má dang rag, Yesu Kristi í Asàin Lu.

Bá dang àdòning má swam yan Tayí Shidun mà wai.

Aning Mig Ayau Mpirká Nì Aràg í Asuswírká Ri Mig Mà Wai

¹² Ayormí big, ká mì ri zim, barà ning ri wib sig jirmí sai-à yì ma ning ri shi síg zyun níng, barà tàma-à níng ò bàna mà byarná nì níng, má sàan aning wib jirmí wàni. Aning shi sa bu-à sisàn. Aning wib Shidun ma aning shàr ku jirà aku pinn zu ning hár kinn kinn.

¹³ Shidun í àsàin-à ri sinn kà ning jirà aning zim wà ná sa bu-à ku ri zim. Ku í àsàin-à ri ya ning gbam jirà aning sa bu-à ku ri zim.

¹⁴ Bu-à na sa bidim pár, aning yàng dang jir bàna, aning ghib shùr bàna tinn,

¹⁵ jirà kada mpirká abig dang rag ning mpir asa bu-à bibai bàna, jirà aning shi yanká sisàn á pyànn Shidun. Ning shi kwonn sig ma mpirká ri sa bu-à bibai á jànn-à nì. Aning mìg áyaubá nì àràg barà asuswírká ri mìg mà waisháu-à nì,

¹⁶ á sai-à na dinya big jir Shidun zyun-à ri ya yonki. Wà na sa hing àdòning, wàning má tàg rag swàmmi ò sa sig áyauná nì níng, í swàm átai bàna. Wà má àdòning má fig àjwár àyunn-à Kristi ma kàng bi hing.

¹⁷ Ning yì sig Shidun á jir shinnmí nì. Kó big nìm ma gban mì á dò jir barà ning bir sig pikyinn ná á byar Yesu, n nìm má fig àjwár ma ning á dò jir shinn barà ning bir sig pikyinn.

¹⁸ Ning tinn má, aning fig àjwár, ayi ma ning fig àjwár ábir-à nì.

Swàm Timoti Ma Abafaroditas

¹⁹ Wà Shinn Luyí Yesu ma zim hing, mì ri zim ò tir ya yag ning Timoti, jirà wà ma fig hing tai á shinn ná nì má fig àjwár.

²⁰ N bàna ma mpir zyun-à shi sig ma pikyinn-à sisàn àràg ku, zyun-à má myàng kwonn ma ning.

²¹ Kó ni bidim pár ri kyab íri jir shinnwá, í jir shinn bu Yesu Kristi bàna.

²² Timoti shi fig àràg mpirká kádà níng bàna. Sai-à yì ma ku ri dang kyann jir àjwár, ku ri sa swàm wàni. Yì ma ku shi sig àràg í ta ma wùn.

²³ I bu-à sa ò rag má swam yag ku á byarná nì kìnì, ama sái ma myàng byann hing bu-à má sa mì.

²⁴ Mì má mì ri bir pikyinnmí á byar Kristi ní rag, mì ma shinnmí má dig pyù-à má bi á byarná nì, má nonn fig bàna.

²⁵ Mì ri kyab sàan hing ò swam kàng ya bi ning Abafaroditas wunzámì zyun-à ning swam bi sig aku sa shang mì. Yì ma ku dab kar sig swàm Shidun í zyun.

²⁶ Ku ri wim á kyinnwá nì aku bi myàng ning. Pikyinnwá gib, jir kai bàna ku yì hing ning fig hing tai dorwá.

²⁷ Ajai ku ri í dir wa. Shi shirag kwá wu rig. Ama Shidun myàng hing ashiwá,

n myàng hing ashimí tinn, n dàb gbam righing ku, jirà kada a shwinmí wài bàna.

²⁸ I bu-à sa n dang rag sàan hing n tir yag ku á byarná ni, jirà aning fig àjwár wà na myàng kàng hing ku, àjirà pikyinnmí aku na tag.

²⁹ Aning shà ku, aning pànn ku vù pyànà àràg ku í wunzànà á jir shinn Yesu Kristi, aning wib írì swai mpìr àdóníng.

³⁰ Bu-à sa níng, ku wann tafinn hing shinnwá á jir shinn swàm Kristi, ku wu rig dà hing. Ku sa shang hing mì, jir kai bàna bigná níng sa sar fig bàna.

3

Bu-à Má Sinn Kàng Yi Ayi Shi Mpìr Sisàn á Pyànn Shìdun, í Pikyinn Bìr á Byar Yesu

¹ Wà kinn shinn-à, wunzámí big, aning fig àjwár ma Shinn Luyí. Barà mì ri ba ya jakàng níng bu-à n ri ba righing níng, amyàngmí ni bai fig bàna, jir kai bàna í bu-à má sàan ya níng.

² Aning pànn shinn ná ma mpìrká ri sa bu-à bibai. Big shi sig àràg í báí. Big dang rag, mpìr ma kyag fig jur bàna, kwá dìg fig yonki bàna.

³ Yi í àsàinká ri wib Shìdun ma pikyinn nzyun. Wáníng í jur kyag-à wà Shìdun ri zìm, jir kai bàna Awunwá ri tàg yi á pikyinní ni ayi wib ku. Yi ri fig àjwár ma shuyí áyau gbìb Yesu Kristi. Yi ri sinn fig pikyinní á dir bu zyun ni rag kwá pinn zu yi bàna.

⁴ Wà yi nìm ma ri sa àdóníng, mì má, n nìm má sinn kyinnmí á dir bu zyun ni rag bu-à hi má pinn zu mì. Wà mpìr zyun ma ri kyab rag wà kwa sinn kà hing kyinnwá á buká ku ri sa, í wà kwá wim zu íni, mì má sai-à rì níng n sa kab hing àdóníng.

⁵ Asai-à big mà mì, sumí awinyin big kyag jurmí. Big mà sig mì á nu jir Israila. Mì í swai mpìr Banjamin. Mì í swai mpìr Ibraniyaká, mì í Farisa, sai-à rì níng n wib hing doka Shìdun wani àràg barà Farisawaká ri wib níng.

⁶ N ri fig àjwár wani wà ma gban hing mpìrká ri bàg Yesu. N wà sig rag, mì ri wib Shìdun. Wà mpìr nìm ma wib hing doka Shìdun ma shi hing mpìr nsàn, mpìr-à níng hi nìm má shi í mì.

⁷ Buká mì ri myàng sai-à rì níng rag í bu ùwài níng, tàma-à níng barà n yì rag Kristi níng, n sinn kàng righing bu káníng í bu zyun bàna.

⁸ Barà n yì rag Yesu Kristi níng, n sinn kàng righing kó kai bidim pár í bu zyun bàna, jir kai bàna gbìb Yesu yi kab síg nì kó kai bidim pár. N sinn kàng righing kó kai bidim pár àràg buká big ri kifinn mà kwim yinn-à ni jirà n dìg Kristi,

⁹ ma n jùn kwonn ma Kristi. N yì hing írì doka Shìdun wib má sinn kàng fig yi mpìr nsàn á pyànn Shìdun bàna. Ama sai wà ya bir hing pikyinní á byar Kristi í wà kwá zig zu yi. Shìdun má sinn yi ayi shi mpìr sisàn wà ya bir hing pikyinní á byar Kristi.

¹⁰ Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm n yi Kristi ma gbam-à gbar dù nann zu sig ku mà amir-à ni. Mì ri zìm n wà shwìn á dò jir shinnwá ni àràg barà ku wa sig. Mì ri zìm n wu á dò jir shinnwá ni àràg barà ku wu sig.

¹¹ Mì má, n sinn sig á pikyinnmí rag ma wu hing, má dù kàng ma yonki tinn.

Ayi Yag Mà Pyànn Ma Wà Bàg Buká Shìdun Tàg Sig Yi

¹² N zìm fig wà n rag n fòr hing bu zyun bàna. N fòr fig ma bu-à Kristi ri zìm n fòr níng bàna. Ama mì ri yag mà pyànn mà pyànn, jirà n fòr bu-à Yesu Kristi zyun-à zig zu sig mì níng, ri zìm n fòr.

¹³ Wunzámí big, n yì hing n fòr fig ma bàna. Ama mì ri zìm n mànn jànn rig wà ásim, n kyab wà mà pyànn, barà mà fòr bu-à Yesu Kristi ri zìm n fòr.

¹⁴ Mì ri yag mà pyànn mà pyànn, jirà n dìg yonki àpyú zyun-à mà wai wà Shìdun gib sig nu rag kwá ya mpìrká á jir shinn Yesu Kristi.

¹⁵ Yi mpìrká yi pànn gbam sig jir Shìdun á pikyinní ni níng, ayi kyab àdóníng tinn. Wà mpìrká káhi áyauná ni ma ri kyab bubá kim, Shìdun má tiya byann big jirà abig yi.

¹⁶ Ayi yag mà pyànn mà pyànn àràg barà yi ri bàg jag sig buká Shìdun tàg sig yi níng.

¹⁷ Wunzámí big, aning shi shuná àràg barà mì Bulus mì ri shi níng. Aning myàng shu mpìrká ri bàg mì níng, big ri shi shu nsàn àràg barà mì ri shi.

¹⁸ Mpìrká ninànn nímá dang rag big ri bàg Kristi, ama big í mpìr azib Kristi àsàin-à wu sig mà atàm bín-à ni. N dinya righing níng bu káníng tun daka á ninonn, tàma-à níng mì ri dinya níng hár ma zàn mínn.

¹⁹ Mpìr káníng má kà pyir, jir kai bàna bu-à big ri zìm á pikyinnbá ni big sinn sig àràg í Shìdun. Big ri gbar dù shinn á shinn bu-à big nìm ma fig zunái áni. Big ri kyab írì bu dunyaru.

²⁰ Ama buyí, finn swannyí shi sig mà wai. Yi ri sa átùtwài mì ri shi kir àyunn-à Yesu Kristi mà wann bì mà wai, ku zyun-à kwá zig zu yi níng.

²¹ Kwá vim bìr rig diryí zyun-à bàna ma gbam, kwá ya yi dir àpyú àràg dirwá, zyun-à í dir sisàn. Kwá vim bìr rig diryí ma gbamwá zyun-à ku shi sig ma káhi wà

zyun-à kwá sinn kàng kó kai bidim pár má shi á mìr barwá ni.

4

Aning Fig Ajwár á Byar Kristi

¹ Ning wunzámí big ká mì ri zìm wàni, mì ri zìm ñ myàng ning kó ákaun. Ning ká zyun-à mì ri fig àjwárná, mì ri swam yan kyann ning. Aning sar gbam á gbib Shinn Luyí ni.

² Mì ri dang jír ma uwá pyàná, Afodiya ma Sintiki, mì ri vig big abig jùn kwonn kàng, ma abig zìm bar dirbá á zinn Shinn Luyí Kristi.

³ To, ayormí, mì ri zìm á sa shang uwá káníng, jir kai bàna big wa shang hing mì shwín á dò shinn swám jir àjwár kwonn ma Kiliment ma mpirká yì ma big ri sa swám í zyun, ká big ba ká sig zinnbá á tarkada yonki.

⁴ Aning fig àjwár kó ákaun áyau shuná barà ning ri bàg Shinn Luyí Kristi, mì ri dinya jakàng ning rag, aning fig àjwár.

⁵ Aning tiya kó ni bidim pár pikyinn ajun, jir kai bàna ning yì hing Shinn Luyí nyaan kàng bi.

⁶ Kada aning wor awor á shinn bu zyun ni bàna, ama bu-à na ri zìm bidim pár aning vig Shidun, aning sa kyann ku ísoko.

⁷ I wá Shidun má ya ning pikyinn na tag, zyun-à kab gbam wá mpirká má yì. Pikyinn na tag-à níng má sa pikyinn ná má shi sisàn á gbib Yesu Kristi.

⁸ Wá kinn shinn-à mì ri zìm aning kyab buká ñsàn á pikyinn ná ni, wá má jwar ya mpirká, àràg bu á gbib àjai, kyinn ñsàn, bu ñsàn sa, shu kyikyàr, shu azim, ma bu-à mpir má yan.

⁹ Aning shi sa buká ning shwann sig á byarmí ni, buká ñ tàg sig ning, ma buká ñ dinya sig ning, ma buká ning myàng ñ sa sig. I wá Shidun zyun-à ri sa tag pikyinn má shi kwonn ma ning.

Bulus Sa Isoko

¹⁰ Mì ri fig àjwár wàni, mì ri sa Shinn Luyí ísoko barà ning ri dwim ya bi rag mì bu, ning ri zìm mì. N yì hing ning ri zìm mì, ama su ninonn nímá ning bàna ma pyù-à ná dwim ya bi mì bu.

¹¹ Mì ri dang fig jir ashi bu bàna. Big tàg rìghing mì ñ pànn samyib wá títì-à ñ shi sig ma kàhi.

¹² N yì hing barà má shi shu ashi ma barà má shi shu áni wá ma shi sig ma bu úwài. N yì hing barà má shi shu àjwár kó áni bidim pár, kó ákaun tinn, kó ma shi sig ma buju, kó ma bàna ma buju, kó ma shi sig ma úwài, kó ma shi sig ma títì.

¹³ N shi sig ma gbam-à Yesu Kristi ri ya mì. Má sa kó kai bidim pár ma kàhi.

¹⁴ Ama sànn hing barà ning sa shang sig mì á shwín-à mì ri wa.

¹⁵ Ning mpirká á Filibi, ning yì hing sai-à ñ ri dù dà fim Makidoniya, á sai-à ñ ri dinya mpirká jir àjwár-à níng, kó iklisiya ñzyun sa shang fig mì bu bàna, sái ning, ning sa shang sig mì nì, ning ya sig mì bài.

¹⁶ Sai-à ñ shi sig á Tasalonika, wá ma ri zìm bu, ning ri dwim ya bi mì bu, í kàun ñzyun bàna, ama kàun ninànn nímá.

¹⁷ Mì ri fig àjwár íri dò jir buká ning ri ya mì níng bàna, ama mì ri fig àjwár jir barà bá swáb ká ya ning á shinn wá ná dig má wai níng.

¹⁸ N zìg hing bài úwài nímá, hár màg rìghing mì, bà-à ning dwim ya bi sig mì á vù Abafaroditas. Bu-à ning ya sig mì níng, shi sig àràg í bu twib swann á pyànn Shidun ni, ku zìg hing, ku ri fig àjwár ma kàhi.

¹⁹ Shidunmí, àsàin-à shi sig ma kó kai bidim pár, má ya ning bu-à ning ri zìm bidim pár á jir shinn Yesu Kristi.

²⁰ Shidun Tayí aku shi bu-à mpirká má swam yan hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Nài Bib-à Wá Kinn Shinn

²¹ Aning bib ká mpirká tu kyàr sig pikyinnbá, mì ri bir pikyinnbá á byar Yesu Kristi. Wunzámí big, ká yì ma big shi sig zyun áyág níng, ri bib ká ning.

²² Mpirká tu kyàr sig pikyinn áyág níng, big bidim pár big ri bib ká ning, àràg mpirká á lu kùr Kaisar ni bàna má.

²³ Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi kwonn ma ning bidim pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà KOLOSI

Bulus ba sig wasika-à níng, jir kai bàna ku fig big rag mpìrká ri bàg Yesu mà Kolosi mpìrká káhi áyaubá ni ri tàg jir òsàng, mi ri sar gbam mi ri dang rag sàns sig mpìrká abig wib buká zyun-à shi sig ma gbam, abig wib íri Shìdun áwinwá ni bàna. Big tàg mpìrká rag wà ba zìm abig wim zu, to, abig ji buká káhi bàna. Bulus ba sig wasika-à níng jirà aku dinya big rag buká big ri tàg níng í àjai bàna. Ku dinya big rag ghib Yesu íri ghib-à mpìr má wim zu áni.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Kolosi

¹ Wasika-à níng í mì Bulus ò ba sig ni, mì zyun-à Shìdun zìm sig rag ò shi wùn aswam Yesu Kristi. Yi ma wunzàyi Timoti

² ri bib kà ning, ning mpìrká ri bàg Kristi ma pikyinn òzyun mà finn swann Kolosi. Ning shí ni mpìrká bu Shìdun.

Tayí Shìdun aku wir kà ya ning àsàn, ma aku ya ning pikyinn na tag.

Bulus Vig Shìdun á Jir Shinn Mpìrká Ri Bàg Yesu

³ Yi ri sa kyann Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi ísoko, sai-à yi ma ri vig ku á jir shinn ná ni,

⁴ jir kai bàna yi fig big rag, ning shi sig ma pikyinn bir á jir Yesu Kristi ni, ning ri zìm mpìrká bu Shìdun tinn.

⁵ Yir bu-à sa ning ri gbar gbam òdìrná, mi ri zìm mpìrká bu Yesu àdòning, í jirà ning ri kyab pànn kyann ma bu-à Shìdun sinn ya sig ning mà wai níng. Ning fig rìghing bu-à shi sig áni sai-à big dinya sig ning jir àjwár-à á shinn Yesu ni, wà zyun-à í jir àjai.

⁶ Jir-à big dinya sig ning níng, ri sa swàm bu-à òsàn kó byar wà áni á dunyaru bidim. Mpìrká ri fig, mi ri bir pikyinn áni. Ning má, sai-à níng fig jag sig jir-à hi barà Shìdun ri sa mpìr wà òsàn níng, hár jir-à hi zig bi swàm bu òsàn á kyinn ná ni tinn.

⁷ Jir-à hi í Abafaras jau swàmýi zyun-à yi ri yan kyinnwá níng, ku í àsàn-à dinya sig ning jir-à hi. Buwá ku ri sa swàm Yesu ma kyinn òzyun dò jir shinn ná.

⁸ I ku dinya sig yi í ni rag, Awun Shìdun ri sa swàm á kyinn ná ni, hár ning ri zìm mpìrká bu Shìdun.

⁹ Barà yi ma Timoti fig big rag, ning ri sa wà òsàn àdòning, í bu-à sa yi ri vig kyann Shìdun jir shinn ná. Yi ri vig ku rag, aning yi vinn rig kó kai bidim pár bu-à ku ri zìm

aning sa. Yi ri vig ku rag, aning shi mpìr yar, aning yi bu-à Awun Shìdun ri tàg níng,

¹⁰ jirà aning shi shu àràg barà Shinn Luyí ri zìm, ma aning sa kyann bu-à kyinnwá mà jwar áni, jirà swàm-à ná sa bidim pár aku zu shinn, ma aning yi swàm kà tím jir Shìdun.

¹¹ Barà Shìdun í àsàn-à shi sig ma gbam níng, aku ya ning gbamwá, jirà aning bà kyinn, ma aning tib wann pikyinn, ma aning fig àjwár.

¹² Aning sa Tayí Shìdun ísoko barà ku sinn kà sig yi ayi kà áyau mpìrká buwá zyun-à shi sig áyau àyar mà byar kùrwá ni.

¹³ Ku zig zu sig yi á byar zufi. Tàma-à níng yi shi fig rag áyau gbam Shaitan bàna. Ku zig bi yi á byar-à wùn azimwá ri na kùrwá níng.

¹⁴ Wùnwá níng wa zu rig yi á vù Shaitan, hár n sa ku yafa ya rìghing yi bu pyìrká yi sa sig.

Kristi Kab Síq Nì Bu Bidim Pár

¹⁵ Kó barà mpìr ri myàng fig Shìdun á zu bàna níng, Kristi ri tiya mpìrká barà kyinn Shìdun shi sig áni, ku zu sig Shìdun. Kristi shi sig áni daka sai-à big màmm fig ma kó bu zyun bàna. Ku kab sig ni bu bidim pár.

¹⁶ I ku Wùn Shìdun ma Tawá Shìdun màmm sig bu bidim pár, bu-à mà wai, kó bu-à á jinn ni, kó bu-à big ri myàng ma zu, kó bu-à big ri myàng fig ma zu bàna, bidim pár ku màmm sig ni, àràg yann aswamwá mà wai, ma àgbamkà mà wai, ma kùrká, ma mpìrká shi sig ma gbam. Buká big màmm sig bidim pár í buwá tinn.

¹⁷ Ku kà sig ni kó kai bidim pár á pyànn. Ku í àsàn-à ri myàng kwonn ma buká bidim pár.

¹⁸ Ayau mpìrká ri bàg Shìdun bidim, ku shí ni àgbam-à. Big shi àràg í òdìrná, ku shí ni shinn-à. Ku í àsàn-à ri ya yonki. Ayau mpìrká wu sig níng, ku dù jag sig ni mà amir-à ni, àjirà aku shí ni àgbam-à áyau mpìrká ni.

¹⁹ Shìdun sinn kà shinnwá ma gbamwá ma òsònnwá á òdìr Yesu ni, ku zìm sig àdòning.

²⁰ Wàning má, á jir shinn wùnwá ni, Shìdun jùn kwonn ma kó kai bidim pár, bu-à á jinn ni, kó bu-à mà wai, barà wàning wu sig ki mà atàm bìn-à ni. Jir wàning í bu-à sa yi òdìg ghib n bi á byar Shìdun.

²¹ Wàri níng, ning ri jùn kwonn fig ma Shìdun bàna. Ning ri í mpìr azìbká buwá á jir bu bibai-à ning ri kyab, mi ri sa níng.

²² Ama tàma-à níng Shìdun jùn kwonn hing ma ning á jir shinn ki-à Kristi wu sig, jirà aku sinn kàng ning mpìr kyikyàr ma aning shi mpìrká bàna ma bu pyir, jirà

kada a mpír dang bai ning á pyànnwá ni bàna.

²³ Aning sar gbam á pikyinn birná ni, ma aning tib bàg barná. Kada aning zig zu pikyinn ná á jir àjwár-à ning fig sig níng ni bàna. Jir àjwár-à níng big dinya righing mpírká bidim pá r á dunyaru. Mí Bulus mí ri dinya mpírká jir àjwár-à níng.

Swàm Bulus á Jir Shinn Mpírká Bu Shidun

²⁴ Tàma-à níng, mí ri fig àjwár á jir shwín-à mí ri wa á jir shinn ná ni, jir kai bàna Kristi wa jag síg nì shwín á shinnýi ni. Barà mí ri wa shwín níng, yì ma ku í zyun tinn. Mpírká ri bàg ku, big shi sig àràg í dirwá. Jir wàning í bu-à sa mí ri fig àjwár barà mí ri wa shwín á shinn ná ni.

²⁵ N kàng righing mpír-à ri sa swàm Shidun barà ku ya kà sig swàmwá á vùmi ní jir shinn ná, jirà ñ dinya gban rig mpírká jirwá.

²⁶ Bu-à Shidun rì tàm sig á ninonn níng tàma-à níng ku tiya righing mpírká buwá.

²⁷ Ku ya sig mpírká buwá gbam abig dinya mpírká kádà jír bu-à ku tàm sig níng. Bu-à ku tàm sig níng, í Kristi barà wàning shi sig á pikyinn ná ni, ná na kwonn kúr ma wàning.

²⁸ To, yì ri dinya kó nì bidim pá r jir Kristi. Yì ri twib big byur, mí ri tàg big jir Shidun ma yar-à yì shi sig ma kàhi, jirà kó ni ma kwonn hing ma Kristi, aku kinn mpír Kristi.

²⁹ Jir wàning, í bu-à sa mí ri sa swàm úwài nímá, mí ri kar ngang ma swàm-à níng, bar gbam-à Kristi ri ya mì.

2

¹ Mí ri zim ñ dinya ning jír á shinn swàm úwài-à mí ri sa á dò shinn ná ni, kwonn ma mpírká ri bàg Yesu mà finn swann Lawudikiya, kwonn ma mpírká ri bàg Yesu ká myàng fig mì ma zu bàna. Mí ri sa swàm á jir shinnbá ni.

² Bu-à sa mí ri kar ngang àdòning, í jirà mí ri zim abig sar ma gbam áyau gbib Yesu ni, ma abig zim bar dirbá, ma abig yì byann wà bu-à Shidun rì tàm sig níng, í Kristi.

³ Ning yì hing í Kristi ya síg yì nì yar. Ku í àsàin-à tiya sig yì gbib barà yá yì bu-à Shidun tàm sig.

⁴ Mí ri dinya ning àdòning, jirà kada abig zig bí jír zyun àràg í jír yar, ma abig tonn gban ning ma kàhi bàna.

⁵ N bàna á byárná nì, ama bidim pá r mí ri kyab pànn ma ning àràg ñ shi sig mà byárná ni. Barà ñ myàng ning yag mà pyànn, mí ri bir pikyinn á byar Kristi nì níng, mí ri fig àjwár ma ning wàni.

Jír á Shinn Shu Mpírká Bu Kristi

⁶ Barà ning pànn sig Yesu Kristi rag ku í Shinn Luná níng, sái aning sar gbam á byarwá ni.

⁷ Aning tib bàg barná, aning sinn swàb kà pikyinn ná á gbibwá ni, jirà pikyinn bir-à big tàg sig níng níng, aku swàb kà yag mà pyànn, ma aning swam yan kyann Shidun, aning sa ku í soko.

⁸ Aning pànn shinn ná, jirà wà mpír zyun ma zig bí jír-à bàna ma yìr mà byar mpír zyun ni, ma tonn gban ning rag í jir yar, wà má í jir dunyaru, má í bu Kristi bàna, aning fig bàna.

⁹ Shidun shi sig á dir Kristi ni, á byar Kristi ni yá myàng barà Shidun shi sig áni.

¹⁰ Ning dìg righing yonki á byar Kristi zyun-à shi sig í shinn kó kai bidim pá r. Ku kab síg nì gbam buká shi sig ma gbam bidim pá r.

¹¹ Àràg barà big ri kyag jur níng, í barà Kristi kyag kifinn sig bu bibaika á dirná ni.

¹² Sai-à big rì wau ning dir batisma, shi àràg big rì jì kwonn ning ma Kristi. Hár á sim ning bí dù nann zu kàng rig ma yonki, á jir shinn pikyinn birná á byar Shidun àràg barà Shidun gbar dù nann zu kàng sig Kristi mà amir-à ni.

¹³ Wàri níng, ning rì shi sig àràg mpírká wu righing á jir bu pyírká buná ni. Ning rì í mpírká bu Shidun bàna. Tàma-à níng Shidun ya sig ning yonki àràg bu Kristi, n yafa ya righing yì bu pyírká yì sa sig.

¹⁴ Ku kim righing gbam bu pyír-à pànn sig yì, ma gbam doka pànn sig yì níng, n kànn bàg righing mà atàm bín-à ni.

¹⁵ Ku bí, n bí zig rig gbam mpír ghamká, n kab righing gbambá á bín-à big gban sig ku áni, n sa pànn big àzunáí á pyànn kó ni.

¹⁶ Kada aning zim mpír zyun aku dinya ning jír á shinn buju-à ning rì jì, kó bu-à ning rì wa, ma jir àyúnn úwài wib, kó sònn àpyú wib, kó àyúnn Asabar wib, kada aning zim bàna.

¹⁷ Bu káníng bidim pá r ri tàg yì buká má sa á pyànn, ama ning shi sig ma Kristi zyun-à kab sig bu káníng.

¹⁸ Kada aning wib jir mpírká ri tàg ning jir ñsàng bàna. Mpír káníng ri gbar dù shinn, ama big ri tàg shinnbá rag big ri gbar dù fig shinn bàna. Big ri dinya ning rag aning wib yann aswamká bu Shidun mà wai. Big ri dinya ning rag aning wib jir la-à big la sig. Kyinn bibai-à big shi sig ma kàhi ning, ri sa big big ri kyab àdòning. Kada aning zim abig tonn ta kà ning á gbib ajànn bàna.

¹⁹ Big kwonn fig rag ma Kristi, zyun-à í shinn kó kai níng bàna. Barà shinnýi pànn kwonn sig diryí níng, í barà Kristi pànn kwonn sig mpírká ri bàg ku. Wàning í

barà Shìdun ri zìm mpìrká abig yì swàb kà Kristi àni.

Kada Aning Bàg Jír-à Big ri Yàng Dinya Ning Atai Ning Bàna

²⁰ Ning ya rìghing yonkiná á byar Kristi. Ning zig zu rìghing shinn ná áyau buká big ri yàng dinya ning á dunyaru. Wà má àdòning, bu-à sa hár tàma-à níng ning ri bàg jír buká big ri yàng dang, mi ri tàg ning bu-à bàna ma yir níng, í jír kai rà?

²¹ Big ri tàg ning rag, “Kada aning pànn bu-à níng bàna, kada aning jì bu-à níng bàna, kada aning nìm vù á bu-à níng ni bàna.”

²² Wàning í bu tàg àtai, í jír-à bàna ma yir. To, buká big ri kan òm ning níng wà mpìr ma sa hing, bai fig bàna, jír kai bàna mpìr jìkwinn kan òm sig nì bu káníng àtai.

²³ Big ri myàng doka káníng shi ya sig big àràg í bu yar àni. Big ri dang rag a mpìr wib yann aswamká bu Shìdun mà wai, mi ri dang àtai rag, mpìr aku sinn kàng shinnwá á sim. Big ri dang rag a mpìr ya dirwá shwin. Ama dokabá ri sa shang fig mpìr barà kwá fim kyinn bibai-à ku shi sig ma kàhi ning bàna.

3

¹ Bigné, Shìdun ghar dù nann zu kwonn rìghing ning ma Kristi, hár n ya rìghing ning yonki. Barà ning shi sig ma yonki zyun-à Kristi shi sig ma kàhi níng, sái aning sinn kyinn ná á buká shi sig mà wai, byar-à Kristi na sig kùrwá agunn vim nu Shìdun.

² To, aning kyab buká shi sig mà wai, kada aning kyab buká shi sig á dunyaru bàna.

³ Ning wu kwonn rìghing ma Kristi. Shìdun sinn kwonn sig yonkiná ma Kristi. Wàning í bu-à mpìrká má myàng sar fig bàna.

⁴ Barà Kristi í yonkiyí níng, sai-à kwa kàng bi hing, ná shi kwonn ma ku, ná òg awàiwá tinn.

Aning Fim Shu Akor-à, Ma Aning Shi Shu Apyú

⁵ Kada aning na abann bu dunyaru bàna, àràg àyái sa, ma sunu uwà, ma bu òr jín sa, ma bu-à bibai wim, ma sunu sa. Mpìr-à ma ri sa sunu, ku ri wib bu-à í Shìdun bàna.

⁶ Ning yì hing íri buká àdòning, Shìdun mà wà mpìr kwonn jír kàhi.

⁷ Bigné wàri níng, ning ri sa sig bu káníng. Ning ri shi kà sig áyau bu bibai wim.

⁸ Ama tàma-à níng aning fim rig bu káníng àràg àgùnn nann, ma akyib sa,

ma mpìr zib, ma mpìr zìnn swau, ma jír-à bibai dang.

⁹ Kada aning gim òsàng bàna, jír kai bàna ning tafinn rìghing kyinn-à bibai zyun-à ning ri shi sig ma kàhi, n fim rìghing swàm bu bibaká ning ri sa sig.

¹⁰ I wà ning òg sig kyinn àpyú nsàn nímá. I kyinn zyun-à Shìdun ri vim bir jirà a kyinn ná shi àràg kyinnwá, jirà aning yì byann ku àni.

¹¹ Mpìrká ri bàg Yesu má kyab gáfinn sar fig òrbá rag, wàning í mpìr Yahudawaká, wàning í mpìr Yahudawaká bàna, wàning í mpìr-à shi sig á zufti, wàning í kyinn, wàning í fàu, wàning í fàu bàna, mpìrká bu Yesu má sa fig àdòning bàna. Kristi kab sig nì. Ku shi sig áyauyí ni bidim pàr.

¹² Shìdun shig zu ning, n sinn kàng ning mpìr kyinn-à kyìkyà. Ku ri zìm ning. Jír wàning, aning zig íri kyinn àdòning, aning myàng ashi mpìr. Aning shi ma kyinn-à mimig, aning sinn kàng shinn ná á sim, aning bàg kó kai àdàn, ma aning tib wann pikyinn.

¹³ Aning sa muyar áyau bar òrná ni. Mpìr zyun ma sa hing ning bu-à bibai, aning yafa rig òrná àràg barà Shinn Luyí yafa ya sig ning bu pýrná.

¹⁴ To, bu-à kab sig áyau bu káníng ni bàna, aning zìm bar òrná. I wà ná sa yì buká òsàn níng bidim pàr.

¹⁵ Wàning má, aning ya Kristi pikyinn ná, jirà a pikyinn ná na tag wann, jír kai bàna Shìdun bar kwonn sig ning aning shi í bu òzyun, jirà a pikyinn ná na tag wann, ma aning sa kyann Shìdun ísoko.

¹⁶ Jír Kristi aku kà mònn á pikyinn ná ni, ma aning òg yar barà ná tàg jàuná big sísàn nímá, ma aning twib jàuná byur. Aning òg kyann jonn, kó jonn Zabura, kó jonn àpyú, kó jonn zyun-à Awun Shìdun ri wir kà ya ning á pikyinn ná ni, ma aning òg swam yan kyann ku á kyinn ná ni, ma aning sa ku ísoko.

¹⁷ Bu-à ná sa, ma bu-à ná dang bidim pàr, aning sa á zìnn Shinn Luyí Yesu ni, ma aning sa Tayí Shìdun ísoko á jír shinnwá ni.

Bar Bu-à Mpìr Kristi Má Sa á Luwá Ni

¹⁸ Ning uwáká, aning wib nuná big. Ning yì hing wàning í barà uwá-à ma ri bàg Shinn Luyí, í barà kwá sa àni.

¹⁹ Ning wunùká, aning zìm uwáká buná, kada aning shi nann big àgùnn bàna.

²⁰ Ning yanká, aning wib jír taná ma nàná kó ákaun bidim. Wàning í barà Shìdun má fig àjwàr ma ning.

²¹ Ning ta yanká, kada aning yan ta kyann yanká buná barà bá bai kyinn bàna.

²² Ning fàuká, aning wib shinn luná á kó kai ni bidim pàr. Kada aning sa swàm íri

jirá big ri myàng ning bàna. Ama aning sa swàm ná ma kyinn nzyun, ma aning shàr Shinn Luyí mà wai.

²³ Bu-à na sa bidim pár, aning sa ma kyinn nzyun, jir kai bàna ning ri sa ya Shidun, ning ri sa ya fig mpir bàna.

²⁴ Ning yì hing Shinn Luyí mà wa ning byafàn ná á jir swàm-à ning sa sig. Ná dig bu-à ku gib sig nu rag kwá ya mpirká buwá ning. Asàin-à yi ri sa ya ku swàm-à níng, í Kristi.

²⁵ Mpir-à ma sa sig wà bibai, Shidun má ya kàng ku wà bibai-à ku sa sig. Ku ri shig zu fig mpir zyun, mi ri ngàng zyun bàna.

4

¹ Ning mpirká shi sig ma fàu níng, aning sa ya big bu-à kyinnbá má bai fig áni bàna, jir kai bàna ning yì hing ning má, ning shi sig ma Shinn Luná zyun-à mà wai tinn.

Bulus Dinya Big Bu-à Bá Sa

² Aning sar gham ma aning vig kyann Shidun. Aning na aná ma Shidun vig bàna, ma aning sa kyann ku isoko.

³ Wà na ri vig Shidun, aning vig ku á jir shinnýi ni tinn. Aning vig ku rag, aku pù ya yì gbil-à ayi dinya mpirká jir Kristi, bará shi sig í bu atám á byarbá ni níng. Bigmí, big kig kà sig mì á tonn fi jirá ò ri dinya sig mpirká jir-à níng.

⁴ Aning vig kyann ku àjirá ñ dang byann jir-à hi, aràg bará sàns sig ñ dang.

⁵ Aning shi shu òsàn ma shu yar á byar mpirká ri bàg fig Yesu bàna. Sai-à na dig hing pyù, aning dang jir Kristi.

⁶ Jir-à má zu á nuná ni, aku shi í jir-à òsàn, jirá wà mpir ma bib ning abib, aning yi bará ná zim ya ku.

Bulus Bib Kà Mpirká

⁷ Tikikus má dinya ning taimí. Ku í wunzàyí á jir shinn Yesu ni. Ku ri sa swàm Shinn Luyí ma pikyinn nzyun, yi ri zim ku wani. Ku má, ku í fàu Shinn Luyí Yesu Kristi tinn.

⁸ Bu-à sa mì ri swam bi ku á byarná ni níng, mì ri swam bi ku jirá aku dinya ning bu-à yi shi sig áyau-à ni, ma aku dang gham ning pikyinn.

⁹ Ku ma Unisimus má bi zyun. Unisimus í wunzàyí zyun-à dù bi sig á jànn ná ni. Yi ri zim ku. To, wà ba bi hing, bá dinya ning bu-à ri sa yi bidim.

¹⁰ Aristarkus zyun-à yi ma ku shi sig í zyun á tonn fi-à ni níng, ri bib kà ning. Markus zyun-à yàkúwá ku ma Barnabas í nzyun níng, ri bib kà ning. N ri dinya sig ning rag wà kwa bi fòr hing á byarná ni, aning pànn samyib ku.

¹¹ To, Joshuwa zyun-à big ri bar ku Yustus, ku má, ku ri bib kà ning. Mpir sara káníng í nànn mpir Yahudawaká zyun-à ri

sa swàm ma mì á kùr Shidun ni. Big sa pikyinnmí na tag wann righing.

¹² To, Abafaras zyun-à dù bi sig mà jànn ná ni níng, ku ri bib kà ning. Ku í wùn sukà bu Yesu Kristi wani. Ku ri vig kyann Shidun á shinn ná ni rag, aning sar gham, aning kinn mpir Shidun, aning pànn jir Shidun ma pikyinn nzyun, aning zim bu-à Shidun ri zim bidim.

¹³ N yì hing ku sa sig swàm ùwài ní má jir shinn ná, ma jir shinn mpirká mà finn swann Lawudikiya, ma mpirká mà finn swann Hirapolis.

¹⁴ To, Luka mpir-à ri dàb dor níng, ku má, ku ri bib kà ning. Yi ri zim ku. Dimas má, ku ri bib kà ning tinn.

¹⁵ Aning bib kà mpirká mà finn swann Lawudikiya. Aning bib kà uwà zyun-à big ri bar ku Nimfa, kwonn ma mpirká ri kwonn shinn mi ri wib Shidun mà luwá ni bidim pár.

¹⁶ Wà na jangga kinn righing wasika-à níng, aning dwim yag mà byar mpirká mà finn swann Lawudikiya, abig jangga tinn. Ning má, aning jangga wasika zyun-à mì ri ba ya big níng tinn.

¹⁷ Aning dinya Arkibus, aning rag aku sa vinn rig swàm-à Shidun ya sig ku níng.

¹⁸ To, í mì Bulus ò ba sig ò ni mà vumí. Mì ri bib ning bib bib. Kada aning màmm jànn rig bará ò shi sig á tonn fi níng bàna.

Asàn Shidun aku shi kwonn ma ning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà TASALONIKA Wà Wa Zyun

Bulus ba sig wasika-à níng jirà aku dang gbam pikyinn mpìrká zyun-à bir sig pikyinn á byar Yesu Kristi ni mà Tasa-lonika. Ku sa Shìdun ísoko barà ku fig tai big rag káning ri bir pikyinn á byar Yesu ni wàni. Big ri zìm Shìdun mi ri sa swàm wàni. Ku dinya big jir á shinn abib-à big bib sig ku á shinn barà Yesu má kàng bi. Ku dinya big rag abig sa kyann swàm áyau barà big ri shi kir àyúnn-à Kristi má kàng bi níng.

¹ I mì Bulus ma Silas ma Timoti ri ba yá ning ni, ning mpìrká á Tasalonika, ká zyun-à ri kwonn shinn á zinn Shìdun Tayi ma Shinn Luyí Yesu Kristi. Shìdun aku sa sàñ ya ning, ma aku ya ning pikyinn na tag.

Bulus Swam Yan Shìdun á Shinn Mpìrká Ri Bir Pikyinn

² Kó ákaun bidim pár, yi ri sa ya Shìdun ísoko á jir shinn ná ni. Sai-à yi ma ri vig Shìdun, yi ri vig ku á shinn ná ni.

³ Sai-à yi ma ri vig Shìdun Tayi, yi ri kyab pànn swàm-à ning ri sa á jir shinn pikyinn birná ni, ma bu ñsàn-à ning ri sa á jir shinn barà ning ri zìm Kristi, ma barà ning sinn sig zuná á dir Shinn Luyí Yesu Kristi ni, n sar gbam sig áni.

⁴ Wunzámí big, Shìdun ri zìm ning wàni. Yi yi hing ku shig zu sig ning jirà aning shi í buwá,

⁵ jir kai bàna sai-à yi bi n dinya sig ning jir àjwár-à níng, yi dang fig ma nu átai bàna, ama í Shìdun ya sig yi ni gbmawá ma Awun Kyikyàrwá, í wà ku sinn kà yi, yi bir sig pikyinní ngbam nímá á jir Shìdun zyun-à yi dang sig. Ning yi hing íri swai shu-à yi shi sig ma ning níng, í shu-à má tàg ning barà ná shi shu ñsàn.

⁶ Kó barà ning ri wa shwín níng, ning zig hing bar kyonní ma bu Shinn Luyí. Ning zig hing jir Shìdun ma pikyinn àjwár, àjwár zyun-à ri bi á byar Awun Kyikyàrwá ni.

⁷ A jir shinn wàning ni, í bu-à sa ning shi sig í yizu á byar mpìrká ká bir sig pikyinnbá á jànn Makidoniya ma Akaya.

⁸ A jir shinn ná ni, í bu-à sa jir Shinn Luyí Yesu kàng kwib gban righing jànn-à. Mpìrká kó áni bidim pár fig hing wà ning bir sig pikyinn ná. Mpìrká fig sig níng íri mpìrká á Makidoniya ma Akaya bàna. Jir wàning í bu-à sa yá dang fig ràg ni bàna.

⁹ Big ma shinnbá, big ri dinya mpìrká rag sai-à yi bi sig kyinn á byarná ni níng, ning bir sig pikyinn ná á jir Shìdun zyun-à yi dinya sig níng. Ning fim righing buki-à ning ri sa, n bi righing á byar Shìdun. Ku í Shìdun àjai, ku shi sig ma yonki.

¹⁰ Big ri dinya mpìrká rag, ning ri shi kir àyúnn-à wà wùn Shìdun má wann bi á jànn-à ni. Wùn Shìdun-à hi í Yesu. Shìdun gbar dù nann zu righing ku mà shar amir-à ni. Ku shi sig ni mpìr-à má pinn zu yi á kwonn wà zyun-à ri bi níng.

2

Swàm-à Bulus Sa Sig á Tasalonika

¹ Wunzámí big, bigné ning yi hing swàm-à yi ri sa sig á sai-à yi shi sig á byarná ni níng, zu hing shinn, jir kai bàna ning zig hing jir Shìdun zyun-à yi dinya sig níng.

² Ning fig hing barà mpìrká á swann Filibi ya sig yi shwín, hár n swau sig yi. Mpìrká káhi ya sig yi shwín á swann ná ni tinn. Kó barà bu-à níng sa sig àdòning, Shìdun ya sig yi pikyinn wim wà ayi dinya ning jir àjwár-à ku ya sig á vùyi ni.

³ Sai-à yi bar bi sig ning rag aning bi bàg Shìdun níng, yi gim ya fig ning ñsàng bàna. Yi dinya sig ning jir-à ning ma pikyinn-à kyikyàr. Yi tonn gban fig ning á tonn gban bàna.

⁴ Shìdun màg màg fig hing yi, n myàng hing rag yi kinn hing wà aku ya sinn jir àjwàrwá á vùyi ni. Wàning í bu-à sa yi ri dinya mpìrká jir àjwár-à níng. Yi ri dinya fig mpìrká jir-à níng, jirà abig fig àjwár bàna, ama í jirà Shìdun zyun-à ri màg màg fig pikyinní níng aku fig ni àjwár.

⁵ Ning yi hing sai-à yi bi n dinya ning jir Shìdun níng, yi bi n sa ya fig ning jwár bàna. Sai-à yi dinya ning jir Shìdun níng, yi dang fig jirà aning ya yi bu zyun bàna. Shìdun ma shinnwá má, ku yi hing.

⁶ Yi zìm fig mpìr jikwinn aku swam yan yi bàna, kó ning kó mpìrká káhi.

⁷ Yi í yann aswam Kristi, í bu-à sa yi dig sig gbam. Wà yi ním ma zìm hing, yi ním má sinn kà ning aning ya yi buká ning shi sig ma káhi. Ama yi ri bàg kó kai àdàn àràg barà ná ri kyab mi ri myàng kwonn ma yanká buwá.

⁸ Yi ri zìm ning wàni, í bu-à sa yi ri dinya ning jir àjwár-à Shìdun ya sig yi níng. Iri wàning bàna má, yi zìm hing yá wu ki á jir shinn ná ni, jirà aning dig bu-à ñsàn.

⁹ Wunzàyi big, ning yi hing rag, sai-à yi ri shi sig á byarná ni yi rii sa swàm fi ma àyúnn. Yi ri sa àdòning jirà ayi dig bu-à yá jiji. Yi ri zìm fig aning pyag yi á sai-à yi ri dinya ning jir àjwár-à Shìdun swam bi sig níng bàna.

¹⁰ Ning yì hing shuyí yì rì shì sig áyauná ni níng, í shu kyikvâr. Yì rì sa buká zyun-à Shìdun rì zìm ayì sa. Kó mpìr ñzyun dang bai fig shuyí bàna. Shìdun ma shinnwá má, ku yì hing.

¹¹ Yì rì myàng kwonn ma kó ni bidim pár áyauná ni, àràg barà ta rì myàng kwonn ma yannká buwá.

¹² Yì rì tàg níng buká ñsàn, mi rì dang gbam pikyinn ná, mì rì kar zìng níng jìrà aning shì shu-à má sàñ ya Shìdun. Shìdun í zyun-à rì bar níng jìrà aning kà á byar-à ku rì na kùrwá, ma aning shì mpìr ùwài.

¹³ Yì rì sa ya Shìdun ísoko jìr yonki-à níng shì sig ma kàhi. Yì rì sa jakàng ísoko jìr kai bàna sai-à yì dinya sig níng jìr Shìdun níng, níng fig hing hár n pànn hing ma vù pyàná. Níng zìg fig jìr-à níng rag í jìr mpìr jìkwinn bàna, ama níng zìg sig jìr-à níng rag í jìr Shìdun zyun-à rì sa swám á pikyinn ná ni.

¹⁴ Wunzámí big, bu-à díg sig níng níng, í bu-à díg sig mpìrká bu Shìdun mà Yahudiya ká rì kwonn shinn á zinn Yesu Kristi. Mì rì dang jìr-à níng, jìr kai bàna shwìn-à mpìrká mà swann ná ni rì ya níng níng, shì sig àràg í shwìn-à mpìrká bu Shìdun wa sig á vù mpìrká bigbá ni, ká zyun-à í Yahudawaká.

¹⁵ Mpìr Yahudawaká gban mpìrká rì dang kyann jìr Shìdun wani, í wá big bi gban jakàng Shinn Luyí Yesu. Big kan zu rig yì á swann ná ni hár big rì sa bai kyinn Shìdun, mì rì zìb kó ni bidim pár.

¹⁶ Yì rì zìm ayì dinya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng jìr Shìdun, jìrà Shìdun aku pinn zu big. Ama mpìr Yahudawa káníng kan dim yì. Big sa sig bu pyìrká ninànn nímá, hár tàma-à níng big rì sa swáb kà, mì rì yag mà pyànn. Tàma-à níng kwonn wá Shìdun shì sig rag á shinnbá ni.

Bulus Rì Zìm Aku Yag Bib Kà Jakàng Mpìrká Rì Bàg Yesu Mà Tasalonika

¹⁷ Wunzámí big, sai-à mpìrká kan zu sig yì á byarná ni níng, yì fig fig àjwár bàna, jìr kai bàna yì ma níng gáb rìghing dir. Kó barà pyunnyí ma níng nonn hing níng, níng shì sig á pikyinní ni. Yì rì zìm ayì yag bib kà jakàng níng.

¹⁸ Mì Bulus ñ kar ngang kàun ninànn nímá, jìrà ayì yag myàng kà níng, ama Shaitan kan dim rìghing yì, yì díg fig pyù bàna.

¹⁹ Yá fig níng àjwár wani, àyúnn-à Yesu Kristi mà kàng bi jakàng. Jìr kai bàna yì sinn sig zuyí á dírná ni rag, Yesu mà díg níng, níng sar gbam sig á jìrwá ni. Wá mà àdóníng, yá fig níng àjwár wani.

²⁰ Ning shì sig ni ká yì sinn sig zuyí á dírná ni, mì rì fig àjwárná.

3

¹ To barà yì myàng fig níng bàna níng, yì bà sar fig rag kyinn barà yá shì bàna. I bu-à sa yì swam yag sig Timoti mà byarná ni. I wá yì shì sig buyí mà Atina.

² Yì swam yag ku á byarná ni. Ku í wunzáyí, ku rì sa swám ma yì á jìr Shìdun, ku rì tàg mpìrká jìr àjwár-à á shinn Kristi. Yì swam yag ku jìrà aku dang gbam pikyinn ná jìrà aning bir swáb kà pikyinn ná á byar Shìdun,

³ jìrà kada kó mpìr ñzyun áyauná ni ma fim rig wá kwá bir pikyinn á byar Kristi ni jìr shwìn-à mpìrká rì ya níng níng. Níng yì hing Shìdun dang sig rag, yì ká yì bir sig pikyinní á byarwá ni níng, yá wa shwìn àràg barà yì rì wa níng.

⁴ A sai-à yì ma níng rì shì sig ma í zyun níng, yì rì dinya sig níng rag, yì ma níng má wa shwìn jìr shinn pikyinn bir-à yì bir sig á byar Kristi. Tàma-à níng, níng myàng hing ma zuná.

⁵ A jìr shinn shwìn-à níng rì wa níng, í bu-à sa ñ bà sar fig kyinnmí bàna, ñ swam yag sig Timoti á byarná ni jìrà aku yag myàng kà níng, ma aku kàng bi aku dinya mì tai á shinn barà níng bir sig pikyinn ná. Kyinnmí gib rìghing, jìr kai bàna mi rì kyab kada Shaitan ma tonn gban níng, ná fim rig wá ná bir pikyinn á byar Shìdun, kàhi swám mí má zu fig shinn bàna.

⁶ Ama Timoti kàng bi ñ dinya hing yì tai àjwár zyun-à sa tag wann pikyinní. Ku dinya yì rag hár tàma-à níng í barà níng rì sar gbam á jìr Shìdun, níng rì zìm bar dírná wani. Ku rag, kó ákaun bidim pár níng rì kyab pànn yì, níng rì zìm aning myàng jakàng yì, àràg barà yì má, yì rì zìm ayì myàng níng níng.

⁷ Kó barà mpìrká ya sig yì shwìn wani níng, yì rì fig àjwár, jìr kai bàna hár tàma-à níng í barà níng rì bàg Yesu.

⁸ Sai-à rì níng, pikyinní rì na tag wann fig bàna. Ama barà yì bi fig rag níng rì sar gbam á jìr Shinn Luyí ni níng, pikyinní í na tag rig-à.

⁹ Yì rì sa ya Shìdun ísoko á jìr shinn ná ni. Yì rì sa ya ku ísoko jìr àjwár-à ku ya sig yì barà níng sar gbam sig á gbìb Shìdun. Nuyí kinn fig barà yá sa ya ku ísoko bàna.

¹⁰ Yì rì vig Shìdun fi ma àyúnn jìrà ayì díg pyù-à yá yag mà myàng kà jakàng níng, ma ayì tàg vinn rìg níng jìr Shìdun zyun-à yì tàg fig níng bàna níng. Ya sa hing àdóníng, pikyinn birná á byar Yesu mà gbam swáb kà.

¹¹ Yì rì vig Shìdun Tayí ma shinnwá, ma Shinn Luyí Yesu rag, àyúnn zyun ayì nìm díg pyù jìrà ayì yag mà byarná ni.

¹² Shinn Luyí Yesu aku sa aning zìm swáb kà ba dírná. Aku sa aning zìm swáb

ká mpírká káhi má myann àràg barà yi ri zìm ning níng.

¹³ Aku gbar gbam pikyinn ná jirà aning shi shu òsàn, jirà kada mpír zyun ma dang bai ning á pyànn Shìdun Tayí àyúnn-à Shinn Luyí Yesu ma kàng bi hing ma mpírká buwá.

4

Shu-à ma Jwar Ya Shìdun

¹ Yi tàg hing ning barà ná shi shu òsàn zyun-à má jwar ya Shìdun. Yi myàng hing ning ri shi àràg barà yi tàg sig ning. Yi ri vig ning á zinn Shinn Luyí Yesu, aning shi swàb ká ìri shu-à níng.

² Buká yi tàg sig ning rag aning sa níng, yi tàg sig ning á zinn Shinn Luyí Yesu.

³ Shìdun ri zìm aning shi shu kyikyàr á pyànnwá ni. Ku zìm fig aning sa àyái bàna.

⁴ Kó ni bidim pár àyauná ni aku shi shu kyikyàr ma aku zig wàwá á gbìb-à sànn sig aku zig àràg barà Shìdun ri zìm.

⁵ Kada aku sa sunu àràg barà mpírká ká yi fig Shìdun bàna níng ri sa níng.

⁶ Shìdun ri zìm fig mpír aku sí wà jàuwá bàna, mpír-à ma sa hing àdòning, ku ri ìr jì jàuwá, mì ri sa bai wàning pikyinn. Mpír-à ma sa hing bu àdòning, Yesu má wà ku kwonn. Yi dinya hing ning bu kàning, n gbar hing sungná á sai-à yi ma ning rì shi sig í zyun níng.

⁷ Shìdun bar bi fig yi jirà ayi shi shu àyái á pyànnwá ni bàna, ama ayi shi shu kyikyàr.

⁸ Jir wàning mpír-à ma ngàng hing jír-à níng, ku ngàng fig jir mpír bàna, ku ngàng sig jir Shìdun àsànn-à ya sig ning Awun Kyikyàrwá níng.

⁹ Yi bàna ma jir àpyú wà yá ba ya ning á shinn barà ná zìm ba òsàn, jir kai bàna Shìdun tàg rìghing ning barà ná zìm ba òsàn.

¹⁰ Ning zìm vinn rìghing mpírká zyun-à ri bàg Yesu ká shi kàng kwìb sig jànn Makidoniya áni. Ama bidim pár yi ri vig ning aning zìm swàb ká big úwài níma.

¹¹ Aning shi shu òsàn, kada aning ká àyau jír-à ma zu fig gbìbná bàna, aning sa swàm ma vùná, àràg barà yi dinya sig ning.

¹² Wà na sa hing àdòning, mpírká má myann má wìb ning, ná yàn fig bu zyun á vù mpír bàna.

Ayúnn-à Shinn Luyí Má Kàng Bi Ani

¹³ Yi ri zìm aning yi bu-à má òg mpírká wu sig, ká bir sig pikyinnbá á byar Yesu ní, jirà kada na shi ma pikyinn-à pipir á shinnbá ni àràg barà mpírká ká bir fig pikyinnbá á byar Yesu bàna ri sa níng.

¹⁴ Barà yi bir sig pikyinní rag Yesu wu n dù nann zu kàng má shar amir-à ni níng,

í barà yi bir sig pikyinní áni rag, Shìdun má zig yag mpírká bir sig pikyinnbá á byarwá ni, ká wu sig níng, mà waisháu-à ni.

¹⁵ Bu-à yi ri dinya ning níng, í bu-à Shinn Luyí Yesu ri dang sig. Ayúnn-à Shinn Luyí Yesu má kàng bi áni níng, yi ká yi shi sig ma yonki níng, yá yag jag fig ká wu bab sig níng bàna.

¹⁶ Shinn Luyí má bar nài abor ngbam níma, àgbam yann aswamká má wai má dang jír, í wà mpírká má fig bá wínn yur má su nài wàni, wà í yur-à Shìdun má bar kwonn mpírká áni. A byar-à hi, Shinn Luyí Yesu ma shinnwá má wann bi, ká bir sig pikyinnbá á byarwá ni n wu sig níng, má dù nann zu mà amir-à ni.

¹⁷ A byar-à hi yiká yi shi sig ma yonki níng, Shìdun má sinn kwonn yi í byar òzyun kwonn ma mpírká wu sig, í wà kwá zig nann zu yag yi mà waisháu-à ni. Mà byar-à níng hi, í byar-à yá òg kwonn ma Shinn Luyí. Yá shi kyann rag ma ku.

¹⁸ Aning dinya ba òsàn jír-à níng, jirà pikyinn ná aku fig àjwár.

5

Aning Shi Azír Ayúnn-à Shinn Luyí Má Bi

¹ Wunzámí big, yi bàna ma jír àpyú zyun-à yá ba ya ning á shinn àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi,

² jir kai bàna ning ma shinn ná, ning yi bab rìghing rag Shinn Luyí má bi á sai-à mpírká kyab fig rag kwá bi bàna. Kwá bi àràg barà ajwú ri ká òg mpír á fi.

³ A sai-à mpírká ma ri dang rag, tàma-à níng yi ri fig àjwár, bu zyun bàna. Sai-à níng hi, í sai-à shwin má bi òg big sa báb, í kàun òzyun àràg barà wùn ri wa uwà-à shi sig ma finn. Ayunn-à níng hi, kó mpír òzyun má shàr zu fig bàna.

⁴ Ama bigná, ning wunzámí big, ning shi fig á zufi-à ni bàna, jir kai bàna ning yi rìghing bu-à má sa àyúnn-à níng hi. Ayunn-à Shinn Luyí má bi áni níng má shi fig bu mamaki á byarná ni, àràg barà mpírká ri sa mamaki mpír ajwú níng bàna.

⁵ Yi ma ning bidim pár, yi í mpírká shi sig á yiyar-à ni. Yi shi fig á zufi bàna.

⁶ A jir shinn wàning ni, kada ayi shi ma ayi na ìri aná àràg barà mpírká káhi ri na níng bàna. Ayi shi àzír ma ayi pànn shinní.

⁷ Mpírká ri na aná á sai-à fi ma sir hing. Sai-à fi ma sir hing, í sai-à mpírká ri wa pyann shin.

⁸ Ama barà buyí yi í mpír àyar níng, ayi pànn shinní. Ayi bir pikyinní á byar Shinn Luyí ma ayi zìm ba òsàn. Wà ya

sa hing àdòning, yi ri kang shinnyí àràg barà sojaká ri kang shinnbá ma àkì. Ayi sinn zuyí á byar Shinn Luyí jirà àyúnn-à kwa bì hing, kwá pinn zu rig yi. Ya sa hing àdòning yi kang sig shinnyí àràg barà sojaká ri kang shinnbá ma abishinn kànn.

⁹ Shidun shig zu fíg yi jirà aku nànn zu àgúnnwá á shinnyí ni bàna, ama jirà ayi dig yonki àpyú á jir shinn Yesu Kristi.

¹⁰ Ku wu sig jir shinnyí, jirà kó ya wu hing, kó ya wu fig bàna, ayi yag shi kwonn ma ku í byar nzyun.

¹¹ A jir shinn wàning ni, aning gbar gbar ba dirná, ma aning shang jáuná, jirà aning yag mà pyànn àràg barà ning ri sa tàma-à ning.

Bulus Ba Vinn Jírwá

¹² Wunzámí big, mì ri vig ning, aning wib àgbamká ká ri sa swàm áyauná ni, àràg ká shí sig nì shinn-à á swàm Shinn Luyí ni, mì ri tàg ning barà ná shi shu.

¹³ Aning sa ya big isoko kó ákaun bidim pár, aning zim big á jir swàm-à big ri sa. Aning shi shu ñsàn ma kó ni bidim pár.

¹⁴ Yi ri vig ning, aning dinya mpìr àbín káníng, abig sa swàm. Aning gbar gbar mpìrká ká dirbá wu tag ríghing. Aning gbar gbar mpìrká ká pikyinn birbá wu tag ríghing. Aning bà kyinn ma kó ni bidim pár.

¹⁵ Kada aning zim mpìr zyun áyauná ni aku sa pyann kàng jáuwá bu bibai-à wàning sa sig ku bàna. Ama kó ákaun bidim pár bu-à ná sinn á pikyinn ná ni bàna, aning sa ya ba dirná bu ñsàn ma mpìrká mà myann.

¹⁶ Kó ákaun bidim pár aning fig íri àjwár.

¹⁷ Aning vig Shidun kó ákaun bidim pár.

¹⁸ Kó kai ma dig sig ning, aning sa ya Shidun isoko. Wàning í bu-à Shidun ri zim á pikyinn mpìr-à ma shi sig bu Yesu Kristi.

¹⁹ Kada aning kan dim Awun Kyikyàr aku sa swam á pikyinn ná ni bàna.

²⁰ Wà mpìr zyun ma dinya hing ning bu-à Awun Kyikyàr ma dinya sig ku, kada aning ngàng jír-à hi bàna.

²¹ Aning màg màg fig jír-à hi. Wà jír-à hi ma sànn hing, aning zim ma aning sa swàm ma kàhi.

²² Aning gàb dir ma bu-à bibai kó íri wà áni bidim pár.

²³ Mì ri vig Shidun ma shinnwá, zyun-à ri sa tag pikyinn mpìrká níng, aku sa aning shi mpìr kyikyàr, kwonn ma pikyinn ná, ma dirná, ma awun ná, jirà àyúnn-à Yesu ma bì hing, kwá dig fig ning ma bu-à bibai kó íri wà áni bàna.

²⁴ Shidun zyun-à bar bì sig ning rag aning bì bàg ku níng, kwá sa bu-à ku dinya sig ning rag kwá sa, jir kai bàna ku í mpìr gwangga.

²⁵ Wunzàyi big, aning vig ya yi Shidun.

²⁶ Aning bib kà jáuná big ká ri bàg Yesu níng bib bib.

²⁷ Mì ri vig ning á zinn Shinn Luyí Yesu ni, aning jangga bu-à ñ bà sig níng á byar mpìrká ri bàg Yesu bidim pár.

²⁸ Shinn Luyí Yesu Kristi aku ya ning bu ñsàn-à ning ri zim. Aku shi àdòning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà TASALONIKA Wà Wa Pyàná

Mpìrká mà Tasalonika kyinnbá shi rìghing shan shan nímá á shinn wà barà àyúnn-à Yesu Kristi má kàng bi á dun-yaru. Mpìrká káhi dang rag Kristi kàng bi rìghing. Bulus ba ya big wasika wà wa pyàná jirà aku tàg big jír á shinn barà Yesu Kristi má kàng bi. Ku dinya big rag sai-à Yesu Kristi ma nyàan kàng bi, mpìrká má sa swàb kà bu-à bibai kim kim. Ku dinya big abig sa swàm Yesu Kristi ma abig shi shu sisàn.

¹ I mì Bulus ma Silas ma Timoti ri ba ya ning, ning mpìrká á Tasalonika, ká zyun-à ri kwonn shinn á zinn Shidun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi.

² Shidun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig sa sàan ya ning, ma abig ya ning pikyinn na tag.

Sai-à Kristi Ma Bi Hing, Shidun Má Wà Kwonn

³ Wunzàyi big, sàan hing ayi sa ya Shidun ísoko, jir kai bàna ning ri bir swàb kà pikyinn ná á byar Yesu, mì ri zim swàb kà ba dírna wàni.

⁴ Wàning í bu-à sa yi ri swam yan ning á sai-à ya kwonn shi sig ma mpìrká ri bàg Shidun. Yi ri dinya big rag, hár tàma-à níng í barà ning wim pikyinn, n bir sig pikyinn ná á byar Yesu, kó barà mpìrká ri ya ning shwìn níng.

⁵ Pikyinn birná zyun-à ning shi sig ma káhi á sai-à ning ri wa shwìn níng, tàg hing yi rag sai-à Shidun má wà kwonnwá níng, kwá ya ning bu-à ning kinn sig wà aning dig. Ning kinn hing wà aning kà mà byar-à ku na sig kùrwá, jir kai bàna shwìn-à ning ri wa ning, ning ri wa jirà aning dig byar-à níng hi.

⁶ Shidun má wà kwonnwá á gbìb gwangga. Kwá ya pyann kàng mpìrká ri ya ning shwìn níng shwìn tinn.

⁷ Ning ká ning ri wa shwìn tàma-à níng, kwá ya ning byar shu òsàn byar-à ná shi ngàng ma yi í byar òzyun, á sai-à Shinn Luyí Yesu ma wann bi hing mà wai, àràg í anam pyìr, kwonn ma yann aswamkà buwá.

⁸ Ayúnn-à níng hi, kwá ya mpìrká ngàng sig jir Shidun níng shwìn, àràg ká zig fig jir àjwár-à big dinya sig big á shinnwá ni bàna níng.

⁹ Mpìr káníng má wa shwìn-à má vinn fig á vinn bàna. Bá jànn rig hár kinn kinn.

Byar shubá má nonn ma Shinn Luyí. Bá myàng fig gbam Shidun bàna.

¹⁰ Bu-à níng má sa àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi áni. Kwá kàng bi àyúnn-à níng hi, jirà mpìrká buwá abig swam yan ku á jir shinn bu-à ku sa ya sig mpìrká buwá big. Mpìrká ká bir sig pikyinn á byarwá ni níng, bá wib ku. Ná shi áyabá ni, jir kai bàna ning bir sig pikyinn ná á jír-à yi dinya sig ning níng.

¹¹ Wàning í bu-à sa yi ri vig Shidun Tayí á jir shinn ná ni. Yi ri vig ku, aku sa ma aning shi íri mpìrká ku ri zim, aning shi àràg barà ku bar bi sig ning aning shi mpìrká buwá níng. Yi ri vig ku aku ya ning gbmawá jirà aning shi dikina mpìr òsàn ma aning sa kyann bu òsàn kó ákaun àràg barà ning ri zim aning sa níng. Shidun aku sa aning sa swàm zyun-à níng ri zim aning sa jir pikyinn bir-à ning bir sig á byar Yesu.

¹² Na sa hing àdòning, mpìrká má swam yan Shinn Luyí Yesu dò jir shinn ná. Bá wib ning dò jir shinnwá jir kai bàna Shidun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi sa sàan ya rìghing ning.

2

Mpìr Bibai Má Zu Bi

¹ Wunzámí big, má dinya ning jír á shinn àyúnn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má kàng bi áni. Ayúnn-à níng hi, yi bidim pár yá kwonn shi á pyànnwá ni. Mì ri vig níng,

² kada aning kyab jír shan shan á pikyinn ná ni bàna, kada aning shàr zinn jirà mpìrká ri dang rag ayúnn-à Shinn Luyí má kàng bi áni níng, fòr rìghing níng bàna. Yi yi hing mpìrká káhi má dinya ning rag, í Awun Kyìkyàr tiya sig big ni, kó yi dang sig ni, kó yi ba sig á tarkada. Kada aning bir pikyinn ná áni bàna.

³ Kada aning zim mpìr zyun aku tonn gban ning bàna sám. Mì ri dang fig jír bu jonn bàna. Shinn Luyí má kàng bi fig ma bàna, sai àyúnn-à mpìrká ninànn nímá ma ri sa Shidun yawari. Ayúnn-à níng hi, Mpìr Bibai má zu bi, zyun-à bá takà mà lu pyìr-à ni.

⁴ Mpìr Bibai-à níng má zib jir Shidun ma kó kai bidim pár zyun-à mpìrká ri binn kir wann á pyànnbá ni. Kwá kan dim mpìrká kada abig vig Shidun bàna. Kwá kà mà lu Shidun má shi wann àràg í kùr. Hár kwá dang rag ku shi sig ni Shidun.

⁵ Sai-à ò ri shi sig á byarná ni, ò rii dinya kyann ning jír-à níng. Ning kyab pànn fig bàna rà?

⁶ Tàma-à níng, ning yi hing bu zyun-à shi sig áni wà ri kan dim Mpìr Bibai-à níng barà kwá tàg shinnwá. Wà àyúnn-à ma màg hing, í wà kwá zu bi má tàg shinnwá.

⁷ Hár tàma-à níng mpírká nínànn nímá ri sa bu pyir, mi ri sa yipyàr ma jir Shidun. Big ri sa àdòníng, jir kai bàna Mpír Bibai zyun shì sig áni, zyun-à ri bònn tàg big abig sa àdòníng. Mpír Bibai-à níng má zu bi fig ma bàna, sái wà Shidun ma zig zu rìghing mpír-à ri kan dim ku aku zu bi bàna níng.

⁸ A byar-à níng hi, Mpír Bibai-à níng má tàg rag shinnwá. Ama sai-à Shinn Luyí Yesu ma bi hing ma gbam, mpír-à níng má dig fig gbam-à kwá sar á pyànnwá ni bàna. Shinn Luyí Yesu má gban rig ku ma nu jír átai.

⁹ Sai-à Mpír Bibai-à níng má zu bi jag, kwá bi kwonn ma gbam Shaitan úwài nímá, jirà aku tonn gban mpírká. Kwá sa buká zyun-à má ya mpírká zinn hár bá sar má ngan finn íri nu átai.

¹⁰ Kwá sa gban rig bu bibaiká bidim pár, jirà aku tonn gban mpírká ká nang jánn sig. Kwá tonn gban big, jir kai bàna big ngàng wà abig bàg gbib àjai, jirà abig wim zu.

¹¹ Barà big ngàng sig jir àjai-à níng, Shidun má sinn kà big abig kyab íri bu-à bàna ma yir, jirà abig bir pikyinnbá á jir òsàngká ni.

¹² Shidun sa sig àdòníng jirà kwonn-à kwá wà níng, aku pànn mpírká ká ngàng sig jír àjai, mi ri fig kab àjwár bu-à bibai.

Aning Sar Gbam

¹³ Wunzámí big, sànn hing ayi sa ya Shidun isoko, yiká Shinn Luyí Yesu ri zím yi níng. Ayi sa Shidun ísoko jir kai bàna Shidun shig zu sig níng á sai-à ku màmm fig ma dunyaru bàna. Ku shig zu níng jirà aku pinn zu níng. Ku pinn zu sig níng á sai-à ku sinn kà sig níng áyau mpírká buwá ni ma gbam Awun Kyikyàr. Ku sa sig àdòníng jir kai bàna níng bir sig pikyinn ná á jir àjai.

¹⁴ Ku bar bi sig níng, aning shi mpírká buwá á sai-à níng fig sig jir àjwár-à yi dinya sig níng níng. Ku bar bi sig níng jirà aning dig awài àràg barà Shinn Luyí Yesu Kristi shi sig mpír úwài níng.

¹⁵ Wunzámí big, á jir shinn wàning ni, aning sar gbam òsàn nímá á jir Yesu, ma aning bir pikyinn ná á jírka big tàg sig yi, ká zyun-à yi tàg sig níng níng, ká yi dang sig ma nu, ma ká yi ba sig á tarkada, kada aning fim bàna aning bir pikyinn ná áni.

¹⁶ Mì ri vig Shinn Luyí Yesu Kristi ma shinnwá, ma Shidun Tayí zyun-à zím sig yi, n sa ya sig yi bu òsàn, n ya sig yi pikyinn wim hár kinn kinn, n sa sig yi sinn sig zuyí á bu òsàn-à ku dang sig rag kwá ya yi níng,

¹⁷ abig ya níng pikyinn wim, jirà aning dig gbam ma aning sa bu òsàn kwonn ma jír-à òsàn dang.

Bulus Rag Abig Vig Ya Ku Shidun

3

¹ Wunzàyí big, aning vig ya yi Shidun jirà mpírká kó áni bidim pár abig fig jír á shinn Shinn Luyí Yesu ni òsàn nímá, jirà abig bir pikyinnbá, ma abig wib àràg barà níng ri sa níng.

² Aning vig ku jirà aku kang yi á byar mpír bibaiká, jir kai bàna níng yi hing mpírká nínànn nímá zig fig jir Shidun bàna.

³ Shinn Luyí Yesu ri sa ya mpír bu-à kwa gib sig nu rag kwá sa. Kwá gbar gbam níng òr, má kang níng jirà Shaitan aku sa níng bu-à bibai bàna.

⁴ Shinn Luyí sa sig yi, yi bir sig pikyinnyi á byarná ni. Yi yi hing rag níng ri wib jírka yi rì dinya sig níng níng. Yi yi hing rag ná shi má wib kyann jír káning hi.

⁵ Shinn Luyí Yesu Kristi aku sa aning yi rag Shidun ri zím níng wàni. Aku sa aning ba kyinn àràg barà Kristi ma shinnwá ba sig kyinn níng.

Sàn Sig Kó Ni Aku Sa Swàm

⁶ Wunzàyí big, yi ri vig níng á zinn Shinn Luyí Yesu Kristi, aning gáb òr ma mpírká zyun-à ri bàg Yesu, ama big ri shi shu àbinn, mi ri bàg fig buká yi tàg sig níng bàna níng.

⁷ Níng yi hing sai-à yi ma níng rì shi kwonn sig í zyun níng, yi rì sa fig òr jar bàna. Níng má, aning sa swàm ma ghamná tinn.

⁸ Yi ri bir fig pikyinnyi á òr mpír jirà aku ya yi bu-à yá ji ji bàna. Yi ri sa swàm fi ma àyúnn, jirà ayi dig bu-à yá ji, jir kai bàna yi zím fig ayi ya níng shwìn wà ná ya kyann yi buju bàna.

⁹ Yi shi sig ma gbam-à yá dang rag aning ya yi buju. Ama yi sa sig swàm, jirà níng má, aning shwann barà ná sa swàm tinn.

¹⁰ Sai-à yi rì shi sig mà byarná ni, yi rì dang sig jír-à níng kàun nínànn nímá n rag, mpír-à ma zím fig swàm bàna, kada abig ya ku buju bàna.

¹¹ Yi dang sig jír-à níng, jir kai bàna yi fig sig rag mpírká káhi áyauná ni ri zím fig swàm sa bàna. Bu-à big sinn sig á pikyinnbá ni bàna, big ri ká kyann áyau jír-à má zu fig gbibbá bàna.

¹² Yi ri dinya íri swai mpírká níng, á zinn Shinn Luyí Yesu Kristi, abig pànn shinnbá, ma abig sa swàm jirà abig dig bu-à bá ji.

¹³ Ama bigné wunzámí big, kada aning ni bàna, aning shi sa ya mpírká bu òsàn.

¹⁴ Wà mpír zyun áyauná ni ma wib fig bu-à yi ba sig á tarkada-à níng ni bàna, aning myàng gbam ku ma yizu, ma aning zu rìg áyauwá ni jirà aku yi rag bu-à ku sa sig níng, sànn fig bàna.

¹⁵ Kada aning sìnn kàng ku àràng í mpìr azíbná bàna. Ama aning gbar sungwá, jir kai bàna ku í wunzàná.

Jir Bulus Wà Kinn Shinn

¹⁶ Yi ri vig Shinn Luyí ma shinnwá zyun-à ri sa tag pìkyinn mpìrká níng, aku ya níng pìkyinn na tag kó ákaun bidim pár, áyau shuná ná shi. Aku shi kwonn ma níng.

¹⁷ Mì Bulus, mì ri ba ya níng wasika-à níng ma vù mí, mì ri bib kà níng. N sìnn kà síg zinnmí áyau wasika-à hi nì, jirà aning yì í mì bà síg nì.

¹⁸ Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi kwonn ma níng bidim pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig TIMOTI Wà Wa Zyun

Sai-à Timoti zig Yesu Kristi á pikyinnwá ni, n kà mi ri dang kyann jir Shidun ku ma Bulus níng, sai-à níng hi ku í wùnhái, ku í wùn sukà. A wasika-à níng ni Bulus dinya sig Timoti rag, kada aku zim wà mpirká ri tàg jir òsàng níng abig tàg mpirká bir sig pikyinn á byar Yesu ni níng, bàna. Ku dinya Timoti rag, àgbamká áyau mpirká ri bàg Yesu abig shi shu kyikyàr. Ku dinya wàníng barà wàníng má shi mpìr asa swàm Yesu òsàn nímá àni.

¹ I mì Bulus, mì ri ba yá wù nì. Shidun zyun-à ri zìg zu yì á bu pyìr níng, ku í àsàin-à bar sig mì rag ñ shì wùn aswam Yesu Kristi zyun-à yì bir sig pikyinní á òr wá ni níng.

² A byar Timoti, wà zyun-à í wùn mí á jir pikyinn bir á byar Yesu.

Tayí Shidun ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wir kà ya wù àsàn, abig myàng ashíwú, abig ya wù pikyinn na tag.

Bulus Twib Byur á Shinn Mpirká Ri Tàg Jir Nsàng

³ Sai-à ñ fim wù mì ri yag mà Makidoniya ñ vig wù n dang rag á shi á Afisa, jir á kan òm mpirká ri tàg jir òsàng.

⁴ A kan òm big bu òsàng-à big ri tàg níng, ma bu tàg-à big ri tàg áshinn bu yàkúkà rì. Buká big ri tàg níng ri gbar bi yipyàr, ri tàg fig mpirká barà bá sa bu-à Shidun ri zim níng bàna, bu-à Shidun ri zim níng hi wà mpìr ma bir hing pikyinn á byar Yesu í wà kwá yì.

⁵ Bu-à mì ri zim bàna, mì ri zim mpirká bu Kristi abig shi mpirká ri zim mpìr ma pikyinn rízyun, ma abig shi ma pikyinn kyikyàr, ma abig bir pikyinn á òr Kristi ngbam nímá.

⁶ Mpirká káhi fim rìghing gbìb-à níng n bàg rìghing gbìb àjànn, mì ri dang jir ká zyun-à bàna ma yìr.

⁷ Big ri zim abig tàg doka Shidun, ama big yì fig bu-à big ri dang bàna. Big sinn sig á pikyinnbá ni rag big yì hing bu-à big ri tàg, ama big yì fig bàna.

⁸ Yi yì hing rag doka Shidun sànn hing, wà mpìr ma sa hing swàm ma káhi àràg barà Shidun ri zim.

⁹ Yi yì hing rag Shidun sinn fig doka á dò jir shinn mpìr sísàn bàna. Ku sinn sig á dò jir shinn mpirká ri wib fig jir bàna, mpirká ri sa yawari, mpirká ri bàg fig Shidun bàna, mpirká ri sa bu pyìr, mpirká ri shi fig shu kyikyàr bàna, mpirká ri wib

fig Shidun bàna, mpirká ri gban nábá ma tabá, mpìr agban kíkà,

¹⁰ ma mpirká ri sa àyái, ma mpirká ri na ma jáubá wunù, ma mpirká ri jwi mpìr jíkwin, ma mpirká ri gim òsàng, ma mpirká ri kà nu mpìr agim òsàng, ma mpirká ri sa bu-à shi fig ábibir àràg bu jir àjài-à níng bàna.

¹¹ Jir àjài-à níng shi sig ábibir àràg tai àjwàr zyun-à Shidun úwài ya kà sig á wùmí ni rag ñ dinya mpirká.

Bulus Ri Sa Shidun Isoko

¹² Mì ri sa Yesu Kristi Shinn Luyí isoko, ku zyun-à ya sig mì gban, n myàng mì rag ñ kinn hing wà ñ sa swàm wá, n sinn kà sig mì rag ñ sa swàm wá,

¹³ kó barà sai-à rì níng ñ dang hing jir-à bibai á shinnwá ni, ñ ya hing mpirká buwá shwìn, ñ sa bai hing zinnwá. Ama bidim pàr, Shidun myàng ashimí, jir kai bàna ñ yì fig bu-à mì ri sa bàna, ñ bir fig ma pikyinn á byarwá ni bàna.

¹⁴ Shinn Luyí Yesu Kristi sa ya mì àsàn úwài nímá, n tàg mì barà ñ bir pikyinn á byarwá ni, ma ñ zim ku ma pikyinn òzyun.

¹⁵ Jir-à ma dang níng í jir àjài, sànn sig kó ni aku pànn wù pyànà, jir-à hi í wàníng: Yesu Kristi bi sig á jànn-à ni àjirá aku zig zu kó ni á bu pyìr, bu pyirmí kab sig ni bu kó ni bidim pàr.

¹⁶ Bu-à sa Shidun myàng sig ashimí níng, í jirá Yesu Kristi aku tiya mpirká rag ku ri sa muyar ma mì, mì zyun-à bu pyirmí kab bu kó ni níng, jirá aku tiya mpirká zyun-à má bir pikyinn á byarwá ni níng rag kwá yafa ya big bu pyirbá tinn, bá òg yonki kinn kinn.

¹⁷ Kùr zyun-à má shi hár kinn kinn, kwá wu fig bàna, mpirká ri myàng fig ku á zu bàna níng, ku í Shidun, aku shi bu-à mpirká má wib ku hár kinn kinn, má swam yan zinnwá. Aku shi àdòning.

¹⁸ Timoti wù wùn mí, buká mì ri zim ñ dinya wù níng í wàníng: Mì ri vig wù á shi àzìr, á sa swàm Shidun àràg í soja ri nu kànn, í barà mpirká ri dang kyann jir Shidun ri dang sig á shinnwú ni rag wá sa.

¹⁹ A shi bir kyann pikyinn á byar Yesu. A shi ma pikyinn-à kyikyàr. Mpirká bàna ma pikyinn-à kyikyàr níng, big fim rìghing pikyinn birbá á byar Yesu Kristi.

²⁰ Ayaubá ni í Himanayas ma Alizanda, í ká ñ ya kà sig á wù Shaitan aku du kà big á shwìn jirá abig kyab jir, jirá kada abig sa bai zinn Shidun bàna.

2

Bu-à Ná Sa Bàna, Àning Vig Shidun

¹ Bu-à mì ri zim aning sa bàna í wàníng: Àning vig Shidun á shinn mpirká bidim pàr, ma aning vig ku aku myàng ashi

mpirká, aning sa ya ku ísoko á shinn bu-à ku ri sa ya mpirká.

² Aning vig Shìdun á shinn kùrká ni ma mpir ágbamká bidim pá, àjirà ayi shi shu àjwár, pikyinnýi aku na tag ma ayi bàg Shìdun big kyinn zyun.

³ Wàning í bu-à sisàn, í bu-à Shìdun zyun-à má zig zu yi á bu-à bibai níng ri zim.

⁴ Shìdun ri zim a kó ni wim zu, ma a kó ni yi gbìb sisàn.

⁵ Shìdun í ku kwá awínwá ni. Mpir zyun shi sig áni, ku í mpir-à ri gbar jùn kwonn Shìdun ma mpir, ku í Yesu Kristi.

⁶ Yesu wann tafinn sig shinnwá àjirà aku wa zu mpirká ri sa bu-à bibai á jànn-à ni bidim pá. Shìdun ri zim mpirká abig dig yonki. I bu-à sa ku swam bi sig Yesu á su-à ku ri zim.

⁷ Wàning í bu-à sa Shìdun swam bi sig mì, ñ dinya mpirká jir àjwár, ku shig zu sig mì ñ shi wùn aswamwá. Bu káníng bidim pá ri dinya níng í jír àjai. Mì ri gim fig ñsáng bàna. Ku shig zu sig mì jirà ñ tàg mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, abig bir pikyinn á jir zyun-à í àjai.

⁸ Mì ri zim wunùká kó áni bidim pá abig vig Shìdun, abig gbar dù nann vùbá mà wai, ma pikyinn-à kyikyà. Abig shi mpirká ri nann àgùn bàna, abig shi mpirká ri sa yipyà bàna.

⁹ Mì ri zim uwáká abig zir já bará sànn sig abig zir, abig zir já á gbìb-à má tàg rag big í mpir wib. Kada abig sinn pikyinnbá ìri jinn bìr bàna, kó bu-à ri ngig kpàin kpàin àràg zinariya, kó bu zyun àràg buká big ri pag á wàin, kó ìri wá áshinn já bài bàna,

¹⁰ ama abig shi mpir kyinn sisàn, àràg bará sànn sig uwáká ri wib Shìdun abig shi.

¹¹ Uwá aku shwann bu, aku pànn shi akim, aku shi gang sung aku fig jír ma aku wib.

¹² N zim fig uwáká abig tàg bu ma abig shi shinn wunùká bàna, abig pànn shi akim,

¹³ jir kai bàna big mànn jag sig Adamu, í wá big mànn sig Hawa.

¹⁴ Big tonn ká fig Adamu bàna, ama big tonn ká sig uwá hàr ku sa bu pyir.

¹⁵ Ama uwá má dig yonki á jir shinn wùn mà, bá dig yonki wá ba shi ma ri bir pikyinnbá, ma zim hing mpir, ma shi hing shu kyikyà, ma pànn shinnbá.

3

Mpir Agbam Iklisiyaká Abig Shi Mpir-à Nsàn

¹ Jír-à níng í jír àjai, wá big dang sig n rag; Mpir-à ma ri mam á kyinnwá ni rag kwá shi ágbam iklisiya, ku ri mam bu-à ñsàn.

² Sànn sig mpir-à ma shi ágbam iklisiya aku shi mpir-à ri sa fig bu-à bibai bàna, aku shi ma uwá ñzyun, aku shi mpir-à ri pànn shinnwá, aku shi àzir, aku shi mpir-à mpirká ri yan kyinnwá, aku shi mpir-à ri pànn kyinn wù pyàná á luwá ni, aku shi mpir-à má tàg yi mpirká bu,

³ aku shi mpir awa pyann shin bàna, aku shi mpir-à má swau pyann shí bàna, ama aku shi mpir kyinn ajun, aku bai òr ma mpir bàna, aku shi mpir azim bài bàna.

⁴ Aku yi bará kwá bàg ma mpirká á luwá ni sisàn nímá, ma aku tàg yar yanká buwá big, jirà abig wib ku.

⁵ Mpir-à ma pànn yi fig luwá bàna, sáshinn kwá pànn yi bir mpir iklisiya rà?

⁶ Mpir-à hi kada aku shi mpir-à ká sig ma àpyú á gbìb Yesu ni bàna, jirà aku gbar dù shinn bàna, ma aku kù ká á kwonn wá-à bá wá Shaitan níng bàna.

⁷ Aku shi mpir-à ñsàn, jirà mpirká zyun-à ri bàg fig Yesu bàna níng, abig yan ku tinn, jirà kada abig bar bai zinnwá bàna, ma aku kàng bu-à bá tor pànn ku jirà aku ká á wù Shaitan bàna.

Jír-à Bulus Ba Sig á Shinn Dikonká

⁸ Dikonká abig shi mpirká shi sig ma pikyinn-à sisàn, abig shi mpir gwanga. Kada abig shi mpir awa pyann shin bàna, kada abig shi mpir sunu bàna.

⁹ Abig bir pikyinnbá á jirká Shìdun tiya byann sig big á shinn bará bá bàg Yesu, ma abig shi mpir kyinn kyikyà.

¹⁰ Abig màg màg fig ma big ñpyim. Wá ba myàng kyinnbá ma sànn hing, í wá abig ya big swám-à hi abig sa.

¹¹ Uwáká bigbá abig shi ma pikyinn-à sisàn tinn. Kada abig zinn swau mpir bàna, ama abig pànn shinn, ma abig shi mpir gwanga.

¹² Dikonká abig shi ma uwá ñzyun ma abig shi mpir-à ma pànn samyib yanká bubá ma mpirká á lubá ni.

¹³ Mpirká ma ri sa swám-à sisàn, bá dig zinn-à sisàn á pyànn mpirká ni. Bá dang jír ma gham á shinn pikyinn birbá á byar Yesu Kristi.

Jír Züzwàun á Shinn Yesu Kristi

¹⁴ Mì ri kyab á kyinnmì ni, má bi myàng wù má nonn fig ánonn bàna.

¹⁵ Mì ri ba ya wù wàning, jirà kó ma yag fòr fonn fig bàna, wá yi bu-à Shìdun ri zim mpirká á luwá ni abig sa, wato í bir mpirká á iklisiya bu Shìdun, àsàin-à shi sig ma yonki. Mpir iklisiyaká í mpir gwanga. I mpirká ri tàg jir Shìdun á gbìb àjai.

¹⁶ Buká Shìdun sa ya sig yi bidim pá, yi yi gban fig bàna, zwàun hing wàni, buká hi í wàning; Yesu bi á jànn-à ni n nga wi òr mpir jikwinn.

Awun kyikyàr tìya hing yi rag ku í mpir kwangga.

Yann aswam Shidun mà wai myàng hing ku.

Jir àjwàr á shinnwá ni big dinya righing mpirká á jànn-à ni.

Hár mpirká bir hing pikyinn á byarwá ni. I wà big zig yag rig ku mà wai.

4

Jir á Shinn Malamká Ri Gim Nsáng

¹ Awun Kyikyàr dinya kyàr hing yi n rag àyúnn-à dunyaru ma nyàan vinn mpirká má fim rig wà bá wib Shidun, bá wib sòr wàuká zyun-à ri gim ya big nsáng, bá bàg bu-à wàuká ri tàg.

² Swai bu tàg káníng ri bí mà byar mpirká ri gim nsáng, mi ri tonn gban mpirká. Kyinnbá wu righing àràg big twìb wu sig ma akan pyir.

³ Mpir káníng ri tàg mpirká rag sànn fig wà mpir aku sir ban bàna. Big ri tàg mpirká rag bujuká káhi shi sig àni, kada mpir aku jí bàna. Ama Shidun mànn sig buju abig jí. Mpirká ri bir pikyinn á jir Shidun, n yi hing gbiib àjai níng, wà ba sa hing Shidun ísoko, bá jí buju-à hi.

⁴ Bujuká Shidun mànn sig bidim pár, sànn hing. Mpir aku ngàng bàna. Mpir aku zig ma wù pyàna, aku swam yan Shidun,

⁵ jir kai bàna jir Shidun, ma Shidun vig ri sinn kàng bu aku shi nsàn á pyànn Shidun.

Fàu Sisàn Bu Yesu Kristi

⁶ Wà wa kyab pànn ya hing jàuyí big buká ò dinya sig wù níng, wà shi í fàu sisàn bu Yesu Kristi, wà bir pikyinnwù ngbam nímá á bu àjai-à big tàg sig wù, wù ri bàg níng.

⁷ Kada á bàg jir nsáng-à big ri tàg níng bàna. Ama á tàg shinnwù barà wà wib Shidun.

⁸ Mpir-à ma sa swàm ma òrwa, òrwa má gban wani. Wà àdòning, sànn hing. Ama mpir-à ma bàg Shidun, sànn kab sig ni, jir kai bàna gbiib-à níng hi ri ya mpir yonki-à wà tàma-à níng ma wà á pyànn.

⁹ Buká ò dang sig níng í àjai, í jir bu jau bàna, kó ni aku bir pikyinn aku zim.

¹⁰ Bu-à sa yi ri kar ngang, mi ri sa swàm wani níng, í jir à yi bir sig pikyinn á byar Shidun àsàin-à shi sig ma yonki, ku zyun-à ku zig zu mpirká á jànn-à ni bidim pár, àràg mpirká bir sig pikyinn á byarwá ni níng bàna má.

¹¹ Buká ò tàg sig wù níng, á tàg mpirká àdòning tinn.

¹² Kada á zim mpir zyun aku myàng rag à fòr fig bu zyun bàna, jirà wù í wùnshái níng. A shi shu-à mpirká ri bàg Yesu má myàng, má shi àràg wù. Jir-à wà dang aku shi jir-à shi sig ma gbiib. A shi shu pikyinn

ajun, á zim mpir, á bir pikyinn, ma á shi shu kyikyàr.

¹³ A shi jangga kyann ya mpirká jir Shidun, á dinya big jirwá, jirà abig fig. A gbar gban big òr, ma á tàg big. A shi sa bu káníng hár àyúnn-à má bi.

¹⁴ Sai-à àgbamká tib wann wù wù á shinn-à ni, á sai-à mpirká ri dang kyann jir Shidun dang jir á shinnwù ni níng, Shidun ya sig wù yar. Kada á ngàng yar-à hi bàna. A sa swàm Shidun ma kàhi.

¹⁵ A shi sa àdòning ma á bir pikyinnwù jirà á sa bu káníng hi, jirà mpirká abig myàng rag swàmwù ri yag mà pyànn.

¹⁶ A pànn shinnwù, ma á yi buká wù ri tàg. A sa kyann bu káníng, jir kai bàna wa sa hing àdòning, wà zig zu rig shinnwù kwonn ma mpirká wù ri tàg níng tinn.

5

Jir á Shinn Uwà Kiká Ma Agbamká Ma Fàuká

¹ Kada á yan ta shun àgbam bàna. Ama á dang jir ma ku àdàn àràg í tawú. A sinn kàng yann sukáká abig shi àràg í wunzàwù big.

² A sinn kàng uwà shun àgbamká àràg í nàwù big. A sinn kàng yann uwàkà àràg í ajunwàwù big. A shi shu kyikyàr ma big.

³ A wib uwàkà nùbá wu righing níng, ká bàna ma mpirká má myàng kwonn ma big níng.

⁴ Uwà ki-à ma shi sig ma yann kó yann ada, sànn sig yanká hi abig myàng kwonn ma ku, àràg barà jir Shidun tàg sig. Abig myàng kwonn ma mpirká á lubá ni, ma abig sa shang tabá ma nàbá tinn. Wà ba sa hing àdòning, má shi àràg big ri wa pyann kàng bu-à káníng ri sa ya sig big níng. Wànníng í bu-à Shidun ri fig àjwàr ma kàhi.

⁵ Wà uwà ki ma shi sig àwinwá ni, kwa òg fig mpir-à má myàng kwonn ma ku bàna, ku ri zim á Shidun myàng kwonn ma ku. Kwá vig Shidun fi big àyúnn a wànníng myàng kwonn ma ku.

⁶ Ama uwà ki-à ma ri kyab òr àjwàr bu dunyaru, shi àràg ku wu righing, kó barà ku shi sig ma yonki níng.

⁷ A dinya mpirká ri wib jir Shidun abig sa bu káníng, jirà kada mpirká abig dang bai big bàna.

⁸ Mpir-à ma myàng kwonn fig ma yi-waiwá big bàna, àràg ká á luwá ni bàna má, to mpir-à níng shi sig àràg mpir-à ngàng sig jir Shidun, n bir fig rag pikyinn àni bàna. Shuwá bai kab hing bu mpirká zyun-à ri bàg fig Yesu bàna níng.

⁹ Ayau tarkada zinn uwà kiká, zyun-à iklisiya má myàng kwonn ma big níng, kada abig ba ká zinn uwà zyun átai bàna,

sái kwa fòr hing ji dib-sara, wà ku rì ma zig sig wunù ñzyun,

¹⁰ n rì ma sa hing bu-à ñsàn, ma pyag samyib hing yanká buwá, wà ku rì ma ri pànn kyinnká vù pyàna á luwá ni, n ma sinn wann hing shinnwá á jinn ni, ma sa ya hing mpirká bu Shìdun swàm ma sa shang hing mpirká shi sig áyau shwìn, ma sa hing swàm ñsàn kó wà áni bidim pàr, í wà abig ba kà zinnwá.

¹¹ Ama kada aning sinn kà zinn uwà kíká zyun-à í yann wùnshái níng bàna, jir kai bàna wà ba wìm á kyinnbá ni rag bá sir ban, bá fim rig nu-à big gib ya sig Kristi níng.

¹² Wà ba sa hing àdòning, big ri gbar bi yá shinnbá kwonn wà bu Shìdun, jir kai bàna big bàg fig nu-à big gib ya sig Shìdun níng bàna.

¹³ Yann uwà ki káníng ri sa fig bu zyun bàna. Big ri kà kyann á lu mpirká ni, mi ri zinn swau mpirká. Jír-à ma zu fig big bàna, big ri kà áyau-à ni. Big ri dang jír ká sànn fig wà abig dang bàna.

¹⁴ I bu-à sa ñ zìm kab sig wà yann uwà ki káníng abig zig wunù, ma abig mà wùn, ma abig pànn samyib lubá. Wà ba sa hing àdòning, mpìr azíbyí big, má díg fig pyù-à bá dang jír-à bibai á shinnyí ni bàna.

¹⁵ Uwà ki káníng káhi vim bìr rìghing pikyinnbá, tàma-à níng big ri bàg rag í Shaitan.

¹⁶ Wà mpìr zyun-à ma ri bàg Kristi ma shi sig ma uwà kíká á luwá ni, aku ya káníng bu-à big ri zìm, kada aku fim kà ya íri iklisiya bàna, jirà á iklisiya myàng kwonn ma uwà kíká zyun-à bàna ma mpirká ma myàng kwonn ma big.

¹⁷ Agbamká ma ri sa swàm Shìdun sisàn nímá, sànn sig abig wa big bài lilib nímá, àràg mpirká ma ri tàg jir Shìdun, ma ri dinya mpirká jir àjwár níng bàna má,

¹⁸ jir kai bàna jir Shìdun dang rag, “Kada abig bìr dim nu nai-à ma ri sa swàm bàna.” Jir Shìdun dang jakàng n rag, “Mpìr-à ma ri sa swàm, sànn hing abig wa ku aniwá.”

¹⁹ Kada á zìm wà abig zig bi kwonn wà á shinn àgbam iklisiya zyun á byarwú ni bàna, sái mpìr pyàna kó sara ma zig bi sig jír-à hi ni.

²⁰ Mpìrká ma sa bu-à bibai, á yan ta big áyau bìr-à ni, jirà mpìrká dà níng abig shàr zinn.

²¹ N kwonn hing wù ma Shìdun ma Yesu Kristi, ma yann aswam Shìdun mà wai, á bàg buká ñ dinya sig wù níng, ma pikyinn ñzyun, á wà kwonn kó ká ábibir.

²² Kada á sig kir kir wà wá tib wann mpìr zyun vù áshinn-à ni, jir swàm Shìdun sa bàna. Kada á sa bu pyir àràg barà mpìrká kádà ri sa níng bàna. A shi shu kyikyàr.

²³ A wa íri zàpìr bàna, ama á wa zàn inabi títi nímá jirà buju aku na bàg á finnwú ni, jir kai bàna suká káhi wù ri fig fig àjwár finnwú bàna.

²⁴ Mpìrká káhi ri sa bu bibaibá á yiyar-à ni. Kó ni yi rìghing rag bá wà big kwonn. Ama mpìrká káhi bu-à bibaibá big ri bònn sísa. Ama má mìr gbìb zu àyúnn zyun.

²⁵ Wàning má í barà shi sig áni, swàm-à ma í swàm ñsàn, mpìrká má myàng yi rig. Swàm ñsànká zyun-à mpìrká ri myàng fig bàna níng, má mìr gbìb zu rig àyúnn zyun.

6

¹ Mpìrká zyun-à má í fàu, abig wib àsàin lubá ma pikyinn ñzyun, jirà kada mpìrká abig dang bai zinn Shìdun ma bu tàgyí bàna.

² Fàuká zyun-à ma shi sig ma àsàin lubá ká ri bàg Yesu, kada abig sa káníng yawari jirà káníng í wunzàbá á gbìb Yesu ni bàna. Bu-à bá sa bàna, abig wib àsàin lubá wàni, jir kai bàna àsàinká zyun-à má díg bu áyau swàmbá big ri sa níng hi ni, í mpìrká ri bàg Yesu, ká zyun-à big ri zìm. Wàning í buká mì ri zìm á dinya mpìrká má á tàg big.

A Bàg Shìdun Ma Pikyinn Nzyun

³ Mpìr-à ma tàg hing bu zyun kim, ma ngàng hing jir á shinn Shinn Luyí Yesu Kristi ni, wà zyun-à í jir ájai níng, ma zìm fig bu-à gbìbyí ri dang níng bàna,

⁴ mpìr-à níng hi í mpìr agbar dù shinn, kwá yi fig bu zyun bàna. Ku ri zìm aku sa yipyár á shinn buká zyun-à bàna ma yir. Ku ri zìm shùr gbìb, zyun-à ri gbar bi akyib, ma ngain, ma wà tìr ya mpìr jir átai,

⁵ má wà gbar wab kwonn mpìrká abig sa yipyár, mpìrká shi sig ma pikyinn-à bibai, ká zyun-à bàna rag ma jir gwangga á pikyinnbá ni, big ri kyab rag gbìb Shìdun bàg í gbìb swàm bài.

⁶ Ama mpìr-à ma ri bàg Shìdun ma pikyinn ñzyun, kwá fig àjwár ma bu-à ku shi sig ma káhi.

⁷ Yi zig bi fig bu zyun á dunyarò bàna, yá zig kàng yag fig bu zyun bàna tinn.

⁸ Wà ya shi sig ma buju ma jaká yá wir, wàning màg hing yi.

⁹ Ama mpìrká ma ri zìm abig shi mpìr bài, bá sa bu bibaika kim kim. Bá wìm bu-à bibai kim kim. Bu-à bibaika big ri wìm níng, má tonn ká big á gbìb ajànn, má sa bá ká á pyir.

¹⁰ Bài zìm í bu-à ri sinn kà mpìrká abig sa bu-à bibai kim kim. A jir shinn bài zìm, í bu-à sa mpìrká ninànn nímá fim rìghing gbìb Shìdun, big sinn kà rìghing shinnbá á shwìn.

Buká Sànn Sig á Kyab Pànn

¹¹ Ama wù, Timoti, wù í mpìr Shìdun, á shàr bu bibai káníng. A shi á gbìb-à sisàn. A wìb Shìdun, ma á sa bu-à sisàn ma á bir pikyinnwù á byarwá ni, ma á zìm mpìr, ma á tìb pikyinnwù, ma á sa kó kai bidìm pàr àdàn-à.

¹² A kar ngang barà wá sar gbam á pikyinn birwù ni. A pànn yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna. I dò jir yonki-à níng hi, í bu-à sa Shìdun bar sig wù, jir shinn pikyinn birwù à bir sig, wá zyun-à mpìrká ninànn nímá yì hìng.

¹³ N kwonn hìng wù ma Shìdun zyun-à ri ya kó kai bidìm pàr yonki, ò kwonn hìng wù ma Yesu Kristi, zyun-à rì dang byann sig jír àjai á pyànn Buntus Bilatus,

¹⁴ á sa vinn rìg kó kai bu-à Shìdun dang sig rag á sa, hár àyúnn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má kàng bi áni, jirà kó ni aku dang bai wù bàna.

¹⁵ Kwá kàng bi á sai-à Shìdun sinn sig rag kwá kàng bi. Shìdun zyun-à í kùr kó ni bidìm pàr, Shìdun zyun-à mpìrká má swam yan ku, ku í Shinn Lu kó ni bidìm pàr.

¹⁶ Ku shi sig ni àsàin-à má wu fig ki bàna, ku shi sig áyau àyar zyun-à mpìrká má bi fòr sar fig màhàn bàna. Kó mpìr ñzyun taba myàng fig ku bàna. Mpìr má myàng sar fig ku bàna. Mpìrká abig swam yan ku hár kinn kinn. Abig yì rag, ku í kùrbá wá úwài. Aku shi àdòníng.

¹⁷ A dinya mpìrká shi sig ma bàì abig gbar dù shinn bàna, kada abig sinn pikyinnbá á bàibá ni bàna, zyun-à má shi nonn fig bàna níng. Ama abig bir pikyinnbá á byar Shìdun zyun-à ri ya yì kó kai, jirà ayi fig àjwár.

¹⁸ A dinya big abig sa bu-à sisàn ma bàibá, ma abig sa swàm sisàn, ma abig ya vù.

¹⁹ Ba sa hìng àdòníng, big ri sinn ya shinnbá ashikáun mà wài, í bu shinn òrìbá hár kinn kinn. I wá bá òg yonki zyun-à kinn kinn.

²⁰ Wù Timoti, á pànn bu-à Shìdun ya sig wù àràg í amana níng, ma á zu rìg áyau mpìrká ri dang jír yipyàr ma jír zyun-à í jir gbìb Shìdun bàna. Big dang rag í jir yar, ama í jir-à bàna ma yir.

²¹ Mpìrká káhi kyab rag big shi sig ma yar, í bu-à sa big fim rìghing wá bá bir pikyinnbá á byar Shìdun.

Asàn Shìdun aku shi kwonn ma níng.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig TIMOTI Wà Wa Pyàrà

Ayau wasika-à níng ni, Bulus dang gham Timoti pikyinn rag, aku bà kyinn áyau shwin-à ku ri wa á dò shinn Yesu Kristi, aku dang kyann jir Yesu, aku bàg bu tàg àjái. Bulus ri zìm a Timoti shi shu àràg ku barà ku ri bir pikyinn, mì ri sa muyar, mì ri zìm mpirká, mì ri wa shwin. Sai-à Bulus ba sig wasika-à níng, suwá nyàan màg barà kwá wu.

¹ Wasika-à níng í mì Bulus ò ba sig ni, mì í àsàin-à Shidun sinn sig mì ñ shi wùn aswam Yesu Kristi. Ku swam bì sig mì àjirà ñ dinya mpirká jir yonki zyun-à kwá ya káníng. Yonki-à níng hi yi ri dig á byar Yesu Kristi ni.

² To, mì ri bib kà wù, Timoti, wùn zyun-à mì ri zìm wàni. Tayí Shidun ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya wù àsàn, abig myàng ashíwú, abig ya wù pikyinn na tag.

Bulus Dang Gham Timoti Kyinn

³ To, Timoti, barà à shi sig ñi wùnmí á gbib Yesu ni níng, mì ri swam yan Shidun. Mì ri sa swàm Shidun ma kyinn-à mìmìg àràg barà yákúmi big rì sa sig wàri. Mì ri kyab wù fi ma àyúnn, mì ri vig Shidun á shinnwú ni.

⁴ Mì ri kyab barà yi ma wù rì gáb sig dir, wù rì kig sig mínn níng. Mì ri zìm ñ myàng zuwú jir à ñ fig àjwár.

⁵ Mì ri kyab barà à bir sig pikyinnwú ñzyun á dir Shidun. Wáníng í barà yákúwú Luwisa ma nàwú Afíniki big má, big rì bir sig pikyinnbá ñzyun á dir Shidun ni tinn. N yì hing wù má, à bir sig pikyinnwú àdóníng tinn.

⁶ Jir wáníng, mì ri kyab pànn wù, Timoti, kada á màmm jànn rig swàm zyun-à Shidun ya sig wù sai-à ñ tib sig wù wù á shinn-à ni níng bàna. A kyab pànn swàm-à hi, á sa.

⁷ A yì hing barà Shidun ya sig yi Awunwá níng, ku ya fig yi Awunwá jir à ayi shàr zinn bàna. Ama ku ya sig yi jir à ayi shi ma gham, ma ayi zìm mpirká, ma ayi pànn shinníyí.

⁸ To, kada á shàr zunái barà wá dinya mpirká jir Shinn Luyí Yesu bàna. Kada á shàr zunái jir à ñ shi sig á tonn fi-à ni jir Shinn Luyí Yesu bàna tinn. A wim pikyinn á dang jir Yesu, kó wa shi sig á shwin àràg barà mì má, mì ri wa shwin níng. A sinn pikyinnwú rag, Shidun má ya wù gham barà wá sar gham áyau shwin-à hi ni.

⁹ A yì hing Shidun zig zu sig yi áyau bu pyiríyí ni, jir à ayi shi mpir kyikyàrká buwá.

Ku zig zu fig yi jir bu ñsànká yi sa ya sig ku níng bàna. Ku zig zu sig yi á dò jir àsànwá ma pikyinn azimwá. Bu-à ñsàn ku sa ya sig yi níng, ku sa sig á sai-à ku màmm fig ma dunyarú bàna. Ku sa sig bu-à níng á jir shinn swàm bu-à Yesu sa ya sig yi níng.

¹⁰ Ama buyí kàm, yi rì yi fig ma wáníng bàna, sái wà ku tìr bì wùnwá Yesu Kristi á dunyarú, jir à aku zig zu yi, í wà yi myàng yi swàm bu ñsàn-à Shidun sa sig. Kristi bì n kan òmm rìghing barà ki má na kùr á byaryí ni. Ku tiya sig yi jir àjwárwá á shinn yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna hár kinn kinn.

¹¹ To, jir shinn jir àjwár-à níng, Shidun sinn kà sig mì ñ shi wùn aswam Yesu, ñ dinya kyann mpirká jir-à hi, ma ñ tàg big.

¹² Tàma-à níng, mì ri wa shwin á dò jir shinn swàm Yesu. Ama ñ gib fig kyinn bàna, jir kai bàna ñ yi hing mpìr-à ñ bir sig kyinnmí á òmm ni níng, kwá myàng kwonn ma bu-à ku ya kà sig á vùmmí ni níng, hár àyúnn-à kwá kàng bi.

¹³ To, Timoti, á bàg jir-à ñ tàg sig wù níng ma kyinn ñzyun. A bir pikyinn á dir Yesu ni, á zìm mpirká, jir kai bàna bu káníng í buká shi sig á gbib Yesu Kristi ni.

¹⁴ Wáníng má, á sa swàm ma bu ñsànká Shidun ya sinn sig á wùwú ni níng. Awun Shidun zyun-à shi sig á kyinníyí ni níng, á sa swàm wù ma ghamwá.

¹⁵ A yì hing mpirká ri bàg Yesu mà jànn Asiya big bidìm pár big dà fim rìghing mì. Hár Fijalas ma Harmajanas bidìm, big dù dà fim rig mì.

¹⁶ Shinn Luyí aku myàng ashi mpirká á lu Unasifaras, jir kai bàna ku dang tag wann rìghing pikyinnmí kàun ninànn nímá. Ku sa fig zunái barà ñ shi sig mà tonn fi-à ni níng bàna.

¹⁷ Barà ku bì fòr á finnn swann Roma ni, ku bì yàn kyann mì kyann kyann, hár n bì dig mì.

¹⁸ Shidun aku myàng ashiwá àyúnn-à Yesu má kàng bi. A yì hing barà ku rì sa sig mì bu ñsàn ninànn nímá mà finnn swann Afisa.

Bulus Dinya Timoti Rag Aku Bà Kyinn á Shwin-à Ku Ri Wa

2

¹ To, wùnmí, barà Shidun tiya sig yi àsànwá á jir shinn Yesu Kristi ni níng, sái á gham pikyinn, á bàg ku.

² Jir buká á fig ñ tàg sig á pyànn mpirká ni ninànn nímá níng, á zig jir-à hi, á yag tàg mpìr gwanggaká, jir à abig tàg mpirká kádà níng tinn.

³ To, wàníng má, á bà kyinn ma írì shwìn-à yì ri wa. A shì àràg wù í soja ònsàn bu Yesu Kristi.

⁴ A yì hing mpìr-à ma ri sa swàm soja, buwá ku ri kà fig áyau swàm zyun bàna, jir kai bàna ku ri zìm aku sa jwar pikyinn àgbamwá.

⁵ To, wàníng má, á myàng barà big ri màg shàu jirà abig myàng mpìr-à ma shàr kab jáuwá. Mpìr-à ma bàg fig doka shàu-à níng bàna, kwá ji fig bàna.

⁶ Anàm bu-à ma sa hing swàm wàni, kwá ji jág nì bujuwá.

⁷ To, á kyab jír-à mì ri dinya wù níng, Shinn Luyí má tìya byann wù yìrwá bidim pàr.

⁸ Aning kyab pànn Yesu Kristi wùn ada Dawuda barà ku wa sig shwìn níng tinn. Shidun gbar dù nann zu kàng sig ku mà amir-à nì, àràg barà jir àjwár-à mì ri dang kyann níng, dang sig.

⁹ Dò jir shinn jir àjwár-à mì ri dinya mpìrká níng, í bu-à sa mì ri wa shwìn níng, big pànn sir mì àràg mì í mpìr-à sa sig bu-à bibai. Ama big sir sar fig jir Shidun níng bàna.

¹⁰ Wàníng í bu-à sa ò bà kyinn, mì ri sa kó kai á dò shinn mpìrká Shidun shìg zu sig big jirà a Yesu Kristi pinn zu big, jirà abig shì mà byar shu ùwàì-à kinn kinn mà wai níng.

¹¹ Jír-à big ba sig níng shì sig àjai, big rag,

“Wà ya wu kwonn hing ma Kristi, yá shì kwonn ma ku ma yonki.

¹² Wà ya tib hing kyinnýí á shwìn-à yì ri wa níng, yá na kwonn kùr ma ku.

Ama, wà ya sa yipyàr rag yì yì fig ku bàna, ku má, kwá rag ku yì fig yì bàna tinn.

¹³ Wà yì má mpìr gwangga bàna, ku í mpìr gwangga,

jir kai bàna bu-à kwá dang sig rag kwá sa, ku ri sa bu-à hi.”

Mpìr Asa Swàm-à Wà Shidun Ri Zim

¹⁴ Timoti, á kyab pànn ya mpìrká buwú jír-à níng. A twib big byur á pyànn Shidun, kada abig sa yipyàr áshinn jir zyun nì bàna. Yipyàr sa á shinn jir ri sa shang fig mpìr bàna, sái ri sa bai mpìrká zyun-à ri fig.

¹⁵ A sar gham ma á shì mpìr asa swàm wà Shidun ri zìm, àràg mpìr asa swàm zyun-à ri sa fig zuná ma swàm wá bàna, mì ri tàg jir Shidun àbibir.

¹⁶ Kada á shì kwonn ma mpìrká ri dang jir àning níng bàna. Jír àning ri sa mpìrká ri tafinn gbìb Shidun.

¹⁷ Mpìrká ri tàg jir àning níng, jírba ri nann àràg í kyann. Mpìr pyàna áyau

mpìrká tàg sig jir àning níng, í Himanayas ma Filitus.

¹⁸ Mpìr káníng tafinn gbìb àjai, mì ri dang rag Shidun gbar dù nann zu rìghing mpìrká wù sig níng. Big gbar vim bir rìghing kyinn mpìrká káhi, áyau ká bir sig kyinn á byar Shidun.

¹⁹ Jir Shidun í àjai shì sig àràg mìr kinn-à big jag sig ngbam nímá byar-à mpìrká ba sig rag, “Shinn Luyí yì hing mpìrká buwá,” ma wà big ba sig rag, “Mpìr-à ma rag Shidun í Shinn Luwá, to, aku fim bu-à bibai sa.”

²⁰ N dinya wù tinn jir zyun. Mpìr zyun shì sig ma lu ùwàì nímá, ku shì sig ma tasa kìm kìm. Tasaká káhi big sa sig ma zinariya, káhi big sa sig ma azurfa, káhi big sa sig ma bín, káhi big sa sig ma jànn. Tasaká wà big sa sig ma zinariya ma wà big sa sig ma azurfa níng, káníng í ká big ri sa swàm ma káhi sai-à bir ma kwonn hing. Tasaká kádà níng big ri sa swàm ma káhi kó ákaun.

²¹ Wà mpìr ma fim hing bu-à bibai sa, kwá shì mpìr-à má sa ya Shidun swàm ònsàn. Kwá shì àràg tasa big sa sig ma zinariya, ma wà big sa sig ma azurfa, wà àsàin-à ri zìm wàni. Asàin-à má ya ku swàm sisàn kó wà àni bidim pàr.

²² To, jir wàníng kada á zìm bu-à bibai wà sukáká ri zìm kyann níng bàna, á sa bu-à ònsàn, ma á bir pikyinn á bu tàg ònsàn, á zìm mpìrká, á shì shu pikyinn na tag kwonn ma mpìrká shì sig ma pikyinn kyikyàr mì ri vig Shidun rag a wàníng sa shang big níng.

²³ Kada á sa yipyàr á shinn jírka zyun-à bàna ma yir. A yì hing yipyàr sa á shinn jírka bàna ma yir níng, ri gbar bi shùr gbìb.

²⁴ Fàu Shinn Luyí má shì fig mpìr agbìb shùr bàna. Kwá shì shu kyinn ajun big kó nì bidim pàr. Kwá shì mpìr-à ri tàg jir Shidun sisàn nímá, má shì mpìr muyar.

²⁵ Kwá shì shu kyinn ajun áyau bu-à kwá tàg mpìrká ri zib ku. Wà kwa sa hing àdóníng, kó Shidun má ya big pyù barà bá fim bu pyir sa, má yì gbìb àjai.

²⁶ I wà bá kyab jir á kyinnbá nì má shàr kyag zu á tarko bu Shaitan, àsàin-à pànn sig big, big ri wib ku níng.

3

Buká Má Sa Ayúnn-à Wà Kinn Shinn

¹ Sàns sig á yì buká má sa wà àyúnn-à wà kinn shinn ma nyàan fòr. Mpìrká má wa shwìn wàni.

² Kó nì má zìm írì shinnwá, bá shì mpìr sunu bàì, bá gbar àshí, bá gbar dù shinn, bá swau shí, bá wib fig tabá ma nábá bàna,

bá sa fig godiya bàna, bá wib fig Shìdun bàna.

³ Bá shi fig shu pikyinn ajun bàna, bá myàng fig ashi mpir bàna, bá zinn swau mpir, bá pànn fig shinn bàna, bá shi mpirká ri dù pikyinn kinni, bá ngàng bu òsàn.

⁴ Bá shi mpirká ri ji amana, bá rag bu-à du big ma mpir bàna, bá yan shinnbá, wà barà big nìm má zìm Shìdun níng, bá zìm sòr àjwár fig.

⁵ Bá dang rag big ri bàg Kristi àràg barà yi ri bàg níng, ama bá ngàng gbmwá. Kada á shi kwonn má íri mpir káníng bàna.

⁶ Káhi áyaubá ni ri kà yag mà lu lu, mi ri tonn gban uwáká yi fig bu bàna níng. Uwá káníng big ri bai kyinn á jir bu pyírbá big ri sa. Big ri pànn fig shinnbá bàna, mi ri sa sunu bu-à bibai kim kim.

⁷ Uwá káníng ri zìm abig yi jir Shìdun, ama big yi byann fig gbib àjai bàna.

⁸ Aràg barà Yanisu ma Yambarisu ri ngàng sig jir Musa níng, í barà wunù káníng ri ngàng jir àjai àni tinn. Kyinnbá bai, big ngàng gbib àjai.

⁹ Ama bá yag fig mà pyànn bàna, jir kai bàna mpirká má yi rig wà kyinnbá bai àràg bu Yanisu ma Yambarisu.

Bulus Dinya Timoti Bu-à Wàníng Má Sa

¹⁰ Ama wù Timoti, à bàg hing bu tàgmí ma shumí ma barà mì ri zìm á kyinnmí ni ñ sa jwar pikyinn Kristi. A myàng hing pikyinn birmí, ma barà mì ri tib pikyinn, ma barà mì ri zìm mpirká, ma barà ñ bà sig kyinn.

¹¹ A myàng hing barà mpirká ya mì shwìn, barà ñ wa sig shwìn àni. A yi hing buká sa sig mì mà Antakiya bidim pár, ma wà mà lkoniya, ma wà mà Listra, ñ bà hing kyinn á shwinká mpirká ya sig mì bidim pár. Ama Shinn Luyí pinn zu rig mì á shwinká níng ni bidim pár.

¹² Mpir-à ma ri bàg Yesu, ma ri zìm aku shi shu òsàn àràg barà Yesu Kristi ri zìm, bá ya ku shwìn.

¹³ Ama mpir bibai ma mpirká ri tonn gban mpir níng, bá sa swàb kà yag mà pyànn. Bá tonn zu rig mpirká á gbib Shìdun, Shaitan má tonn gban big tinn.

¹⁴ Ama buwú á bàg kyann gbib àjai wà big tàg sig wù níng, á sar gbm àni. A yi righing shu mpirká tàg sig wù.

¹⁵ Tun sai-à wù í wùnshái à yi hing jir Shìdun-à big ba sig á tarkada ni, wà ri tiya wù yar-à wà wim zu á jir pikyinnwú à bir sig á byar Yesu Kristi.

¹⁶ Buká big ba sig á jir Shìdun ni bidim pár í Awun Shìdun tàg sig ni abig ba àdòníng. Jírká hi ri tàg mpirká gbib àjai, ri twib mpirká byur, ri tiya mpirká bu

bibaiká big ri sa, mi ri tàg mpirká barà bá shi shu òsàn,

¹⁷ àjirà mpir-à ma ri wib Shìdun aku yi byann gbib Shìdun, ma àjirà aku shi shu barà kwá sa swàm òsàn kó wà àni bidim pár.

4

¹ Mì ri kwonn wù ma Shìdun ma Yesu Kristi àsàin-à má wà mpirká kwonn, ká shi sig ma yonki ma ká wu righing. A dò jir barà kwá kàng bì má na kúrwa níng, mì ri dinya wù,

² á dinya mpirká jir Shìdun, ma á sar gbm á dang kyann, kó wà mpirká ma ri zìm abig fig, kó wà ba zìm fig abig fig bàna. A kar bàg big abig yi gbib àjai, ma á tàg big abig fim bu pyir sa, á dang gbm big pikyinn, á tib wann pikyinn ma á tàg big.

³ Ayúnn zyun má bì wà mpirká má ngàng wà abig fig jir àjai. Bá bàg sunu bu bibaiká. Bá fig íri jir mpirká ri tàg big bu-à big ri zìm abig fig.

⁴ Bá ngàng bu tàg àjai, má fig jir bu tàg òsàng.

⁵ Ama buwú wù Timoti, á pànn shinnwú á kó kai ni bidim pár. Shwìn-à wa wa bidim pár á bà kyinn, á sa swàm jir àjwár dang kyann-à níng, á sa kó kai bidim pár àràg barà sànn sig wùn aswam Shìdun aku sa.

⁶ Bumí sumí dà fig rag àbir bàna, sumí fòr hing barà má fim dunyaru.

⁷ N sar gbm n sa hing swàm Shinn Luyí, hár ñ sa vinn hing, ñ bir hing pikyinnmí á byarwá ni hár fòr bì sai-à sumí màg barà tàma-à níng má fim dunyaru.

⁸ Ayúnn-à níng hi Shinn Luyí àsàin-à má wà kwonn àbibir níng, kwá wa mì aní swàm bu òsàn ku ya sig mì rag ñ sa. Kwá wa fig íri mì áwinmí ni bàna, kwá wa mpirká ká ri shi kir ku, mi ri wim aku bì níng.

Bulus Ba Ya Timoti Jir-à Shi Sig á Pikyinnwá Ni

⁹ A sa barà wá sa má bì á byarmí ni pyar pyar.

¹⁰ Dimas buwá dò jir barà ku ri zìm bu dunyaru, ku fim wa mì n yag righing mà Tasalonika. Karaskas yag righing mà jànn Galatiya, Titus yag righing mà jànn Dalmatiya.

¹¹ Mpir-à yi ma ku shi sig í zyun íri Luka áwinwá ni. Timoti, aning big Markus bí zyun, jir kai bàna kwá sa shang mì swàm.

¹² N swam yag righing Tikikus mà Afisa.

¹³ Sai-à wa bì hing á zig bì kwonn ma ja wàumí ñ fim sig mà Taruwasa á vù Karbus, á zig bì kwonn ma tarkadaká bumí í zyun, àràg ká big sa sig ma wau níng bàna má.

¹⁴ Alizanda mpìr-à ri yìg bu níng, ku sa mì bu-à bibai wàni. Shinn Luyí má sa pyann kàng ku bu-à ku sa sig mì níng.

¹⁵ A kang shinnwú ma ku, jir kai bàna ku kar ngang hing wàni, jirà aku kan òm jir àjwár-à yi ri dang kyann níng.

¹⁶ Sai-à ò sar jag á pyànn agib jír n dang jír níng, walai mpìr-à kà numí, kó ni bidim pár fim rìghing mì. Ama a Shìdun yafa ya big.

¹⁷ Shinn Luyí shi kwonn ma mì n ya mì gban, àjirà ò dinya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng jir àjwár-à níng òsàn ní má jirà abig fig. Ku pinn zu rìghing mì á nu wiyir.

¹⁸ Shìdun má pinn zu rìg mì áyau bu-à bibai, má zig yag mì ítau mà byar-à ku na sig kùrwá mà wai. Shìdun aku shi mpìr ùwàì á byar kó ni bidim pár hár kinn kinn. Aku shi àdòning.

Bulus Bib Kà Mpìrká Nàì Bib-à Wà Kinn Shinn

¹⁹ Mì ri bib kà Biriskila ma Akila, kwonn ma mpìrká mà lu Unasifaras.

²⁰ Arastas shi sig ma buwá mà Korinti. N fim sig Tarufimas mà finn swann Militus, òrwá jwar fig bàna.

²¹ A sa ma á bi daka sai-à shyù kù fig ma bàna níng.

Aubulus ma Budis, ma Linas ma Kalaudiya kwonn ma wunzàkà kádà níng, big bidim pár big ri bib kà wù.

²² Shinn Luyí aku shi á pikyinnwú ni. Asànwá aku shi kwonn ma níng, níng bidim pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig TITUS

Titus í mpir Yahudawa bàna, ku kà mi ri bàg Yesu. Ku ma Bulus ri kyann rag í zyun àbìr-à ni. Bulus fim Titus mà byar-à big ri bar Karita jirà a wàning sa swàm jir àjwár-à níng màhàn. Bulus dinya Titus barà àgbamká áyau mpirká ri bàg Yesu mà shi shubá àni. Bulus dinya Titus barà wàning má tàg mpirká kyau kyau: Wunù àgbamká kim, uwà àgbamká kim, yann wunùká kim, yann uwàká kim, ma ká zyun-à í fàu. Ku dinya wàning rag a wàning shi shu pikyinn na tag ma mpirká. Aku shi shu jàu ma mpirká, aku sa akyib bàna, aku gbib shùr bàna, aku wànn gáb ajun bàna.

¹ Mì í Bulus fàu Shidun ma wùn aswam Yesu Kristi.

Big shig zu sig mì n swam bi sig mì ñ sa shang mpirká Shidun shig zu sig níng, abig bir swàb ká pikyinnbá á byar Shidun, ma ñ tiya big gbib àjai bu-à Shidun ri zim ayi bàg.

² Gbib àjai-à níng ri ya yonki kinn kinn. Shidun zyun-à ri gim fig ñsáng bàna níng, á sai-à ku màmm fig ma dunyaru bàna níng, ku ri gib sig nu rag kwá ya yi yonki-à níng.

³ A sai-à Shidun rii zim aku tàg mpirká jirwá níng, ku shig zu sig mì, mì í wùn aswamwá. Mì ri dang jirwá àràg barà ku dinya sig mì, ku í mpir-à zìg zu sig yi.

⁴ Mì ri ba ya wù Titus wùn mí wà àjai. Yi pyàná níng, yi ri bir pikyinn yí á byar Shidun wàni.

Mì ri vig Tayí Shidun ma Yesu Kristi wà zyun-à zìg zu sig yi níng, abig sa ya wù bu-à ñsàn, ma abig ya wù pikyinn na tag.

Swàm Titus á Karita

⁵ Bu-à sa ñ fim sig wù á Karita níng, í jirà á dang samyib buká káhi zyun-à sànn sig abig sa, ma á sinn àgbamká mà sa swàm áyau mpirká ri kwonn shinn á zinn Yesu ni, kó á swann-à wà àni bidim pár, àràg barà ñ dinya sig wù níng.

⁶ Mpir-à ma ri sa swàm áyau mpirká ri kwonn shinn á zinn Yesu ni, mpir-à níng hi aku shi mpir ñsàn, aku zìg uwà ñzyun. Yannká buwá abig shi yannká ri bàg Shidun ma kyinn ñzyun, kada abig shi yann sung gbam big kó yann yawari big bàna.

⁷ Agbam-à má sa swàm Shidun níng, aku shi mpir ñsàn, kada aku shi mpir-à ri gbar dù shinn, kó mpir-à ri dù pikyinn kinni, kó mpir awa pyann shin, kó mpir-à ri yàn ngain, kó mpir-à ri zim bàni wàni bàna.

⁸ Ama aku shi mpir-à ri pànn samyib kyinnká ñsàn níng, mpir-à ri zim bu-à ñsàn, mpir-à ri tib pikyinnwá, mpir-à ri sa bu ñsàn, aku shi mpir kyikyàr, mpir-à ri pànn shinnwá.

⁹ Aku shi mpir-à ri pànn jir Shidun ma pikyinn ñzyun. Aku shi mpir-à ri sa bu-à Shidun ma dang rag ayi sa. Kwa sa hing àdòning, kwá dig gbam-à kwá tiya mpirká gbib ñsàn bu-à Shidun ri zim ayi sa, kwá gbar vinn pikyinn mpirká zyun-à ri zim fig jir Shidun bàna.

¹⁰ Tàma-à níng, mpir yawari big ninànn níng shi sig àni, big ri dang jirká zyun-à bàna ma yir. Big ri tonn gban mpirká. Big í mpir Yahudawaká zyun-à dang rag big ri bàg Yesu.

¹¹ Sànn sig abig kan dim rig íri mpir káning, jir kai bàna big ri kà lu lu, mì ri tàg sa bai mpirká ma jirká zyun-à sànn fig abig dang bàna. Bu káning bidim pár big ri sa àjira abig dig bàni uwá níng.

¹² Wùn aswam zyun áyau bá ni ku má ku í Karita, ku dang rag, “Karitawaká kó ákaun bidim pár, big í mpir agim ñsáng, big í mpir àbai, big í mpir àbinn, big í mpir finn.”

¹³ Jir-à níng í jir àjai. Tàma-à níng bu-à wá sa bàna, á yan ta big wàni, àjira abig shi mpir ñsàn á pyann Shidun,

¹⁴ Ma wà big nim má bàg bu tàg Yahudawaká zyun-à sànn fig bàna níng, ma bu tàg mpirká zyun-à ri zim fig àjai bàna.

¹⁵ A byar mpir pikyinn ñsàn big, swàmbá í swàm ñsàn, ama mpir pikyinn bibai, swàmbá í swàm bu-à bibai. Big bir fig pikyinnbá á byar Shidun bàna, jir kai bàna bu-à bibai-à big ri kyab á kyinnbá ni níng sa bai righing kyinnbá.

¹⁶ Big ri zìg kàng shinnbá àràg big yi hing Shidun, ama swàmbá í swàm mpir Shidun bàna. Big ri zim fig jàubá bàna, mì ri gbam shinn, bá sa sar fig bu ñsàn bàna.

2

Bulus Dinya Titus Bu-à Wàning Má Tàg Mpirká

¹ Ama buwú á tàg bu-à jir Shidun dang sig níng ma pikyinn ñzyun.

² A tàg wunù àwàutimká abig shi mpir akyab jir, abig shi mpir yar, abig shi mpir apànn shinn, abig shi mpir abir pikyinn á byar Shidun, abig zim mpirká, abig shi mpir atib pikyinn.

³ Bu uwá àwàutimká, á tàg big barà bá shi uwá pikyinn ñsàn. Kada abig shi mpir nu bàna, kó awa pyann shin bàna tinn. Abig tàg bu ñsàn àràg barà jir Shidun dang sig.

⁴ A byar-à níng hi, bá tàg yann uwàká ká zig sig wunù barà bá zìm nùbá ma yannká bubá,

⁵ jirà abig pànn shinnbá, ma abig shi shu òsàn, ma abig sa swàm lu, ma abig bir pikyinnbá á byar nùbá ni, jirà kada mpir zyun aku dang bai big á jir shinn jir Shìdun ni bàna.

⁶ Bu wunù gbánnká, á tàg big abig pànn shinnbá.

⁷ Bu-à wa sa bidim pár, á sa bu òsàn jirà mpirká abig yì ghib òsàn. A tàg àjai ma á sa swàm wù ma pikyinn òzyun.

⁸ A dang kyann ìrì jir òsàn jirà kada mpirká abig dig jir bibai á shinnwù ni bàna. I wà mpir azìbwù big má fig zunái, jir kai bàna big dig fig bu-à bibai á shinnyi ni bàna.

⁹ Fàuká abig wib àsàin lubá, abig sa bu-à wàning ma dinya sig big abig sa. Kada abig gbam nu ma àsàin lubá bàna.

¹⁰ Abig jwi àsàin lubá ajwù bàna tinn. Bu-à ba sa bidim pár, abig tàg gwangga á byar àsàin lubá ni, jirà mpirká abig bàg bu tàg-à big ri tàg big á shinn Shìdun zyun-à pinn zu sig yi.

¹¹ Shìdun tiya sig yi àsànwá jirà aku zig zu mpirká bidim pár á bu pyirbá ni.

¹² Asàn-à Shìdun sa ya sig yi níng, ri tàg rag kada ayi bàg Shìdun ma pikyinn-à bibai bàna, kada ayi na abann buká á dunyaru bàna, ayi pànn shinnyí, ayi shi shu òsàn áyau mpirká á dunyaru, ayi bàg Shìdun ma kyinn òzyun,

¹³ á sai-à yi ri shi kir àyunn-à wùwài wà Yesu Kristi zyun-à má zig zu yi níng, má mir ghib zu bi. Ku í Shìdun. Ayunn-à níng hi, yá myàng gbmawá ma àsànwá. Yi ri zìm àyunn-à níng hi aku fòr bi kíni.

¹⁴ Ku ya sig shinnwá jir shinnyí àjirà aku zig zu yi á bu-à bibai, jirà ayi shi mpir òsàn á pyànnwá ni, ma ayi shi sa ìrì bu-à òsàn kó àkaun.

¹⁵ A tàg mpirká bu káníng, á dang gbam pikyinnbá ma á yan ta big ma gbam. A sa kyann bu-à sisàn jirà kada mpirká abig myàng wù rag á kinn fig bu zyun bàna.

3

Mpir Aku Sa Bu-à Nsàn

¹ A kyab pànn ya mpirká buwú abig wib àgbamká ma kùrká, abig fig jir káníng ma abig sa ya káníng bu-à òsàn.

² A dinya big, kada abig dang bai zinn mpir bàna, ama abig shi shu pikyinn na tag, abig shi shu òsàn ma jaubá. Abig sinn shinnbá á sim.

³ Yi ma shinnyí má, wàri yi ri sa hing buká zyun-à bàna ma yir, yi gbam hing sung, yi sa hing sunu bu-à bibai, hár sunuyi sinn kàng yi fàu bu-à bibai. Yi ri

sa ìrì akyib. Yi ri sa hing buká bibai, hár mpirká zib yi, yi má yi ri zib big tinn.

⁴ Ama á sai-à azim Shìdunyi zyun-à má zig zu yi, ma àsànwá wann bi á byar mpirká ni níng,

⁵ í wà ku zig zu yi á bu-à bibaiká ni. Ku sa fig àdòning jirà yi sa sig bu òsàn bàna, ama jirà ku ri myàng ashíyí, n tu kyàr yi ma Awun Kyikyàrwá zyun-à ri ya yi yonki àpyú.

⁶ Shìdun wir wann bi ya sig yi Awun Kyikyàrwá wùwài nímá jir shinn Yesu Kristi zyun-à zig zu sig yi,

⁷ jir shinn àsànwá, í bu-à sa ku sinn sig yi rag yi í mpir sisàn á pyànnwá ni. Kwá ya yi yonki kinn kinn, zyun-à yi ri shi kir níng.

⁸ Jír-à níng í jir àjai.

Mì ri zìm á dang jir káníng ma gbam òsàn nímá, jirà mpirká zyun-à bir sig pikyinnbá á byar Shìdun níng, abig sa bu-à òsàn zyun-à má sàan ya mpirká bidim pár.

⁹ A dinya mpirká buwú, kada abig sa yipyàr bàna, kada abig kan wànn jir yákúká jirà abig bir pikyinnbá àni bàna. Kada abig ghib shùr, ma abig ngang ngain jir shinn doka bàna. Bu káníng bidim pár, í bu átai sàan fig bàna.

¹⁰ Mpir-à ma ri kwonn ngain, á gbar sungwá kàun pyàna. Wà kwá ngang hing, á fim ku.

¹¹ A byar-à níng hi, wá yi rag ìrì mpir-à níng í mpir bu pyir. Bu pyirwá má, má tiya ku rag bu-à ku sa sig níng bai.

Jír-à Kinn Shinn

¹² Sai-à ma swam bi Artimas á byarwú ni, kó Tikikus, á sai-à hi á sa kíni á bi á byarmí ni mà jànn Nikopolis, jir kai bàna í byar-à ò zìm sig dí aku dig mì màhàn.

¹³ Mì ri zìm á sa barà wá sa jirà á sa shang Zinas loya-à níng, ma Apolos barà bá yag kyonnbá. A ya big bu-à big ri zìm.

¹⁴ Mpirká buyi zyun-à ri bàg Shìdun níng, abig shwann barà bá sa swàm òsàn, jirà abig sa shang mpirká zyun-à bàna ma bu á wù. Kada abig shi shu átai bàna.

¹⁵ Mpirká zyun-à shi sig ma mì bidim pár ri bib kà wù. A bib kà jàuyi big ká zyun-à bir sig pikyinnbá á byar Yesu Kristi.

Shìdun aku sa sàan ya ning bidim pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig FILIMON

Filimon í mpir àgbam. Mpirká yì hing wà ku ri bàg Yesu Kristi. Ku shi ma fàu zyun zinnwá í Unisimus. Fàu-à hi shàr tafinn rìghing àsàin luwá Filimon. Fàu-à níng ma Bulus dig kwonn. Bulus dinya ku jir Yesu Kristi. Ku kà mi ri bàg rag Kristi. I byar-à Bulus ba ya Filimon áyau wasika-à níng ni n vig wàníng rag a wàníng jùn kwonn kàng ma Unesimus. Ku rag a wàníng zig Unesimus àràg í wunzà wàníng á jir shinn Yesu Kristi ni, ná wai jirà wàníng í fàu níng bàna.

¹ Wasika-à níng í mì ba síg ni, yi ma wunzáyí Timoti. Mì í Bulus zyun-à big kíg kà sig mà tonn fi-à ni á jir shinn Yesu Kristi.

Yi ri ba ya wù mpir azimí ma ayor swámí wù Filimon,

² ma mpirká ri kwonn mà luwú ní á zìnn Yesu, mà ajunwáyí Aufiya, mà Arkibus ayoryí zyun-à ri sa swám Yesu àràg yi.

³ Shidun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wír kà ya ning àsàn ma pikyinn na tag.

Bulus Ri Fig Ajwár á Shinn Filimon

⁴ Kó ákaun bidim pár, mì ri vig Shidun á shinnwú ni, wù Filimon, mì ri sa Shidun ísoko.

⁵ N fig hing tai á shinn barà wù ri zìm mpirká bu Shidun bidim pár, mà barà wù ri bir pikyinn á byar Shinn Luyí Yesu.

⁶ Bu-à mì ri vig Shidun bàna, mì ri zìm shu ajun-à yi ma ning shi sig í zyun níng, mà sa ná yi byann bu nsànká yi dig sig á jir shinn Kristi.

⁷ Wunzámí, azimwú níng sa jwar hing mì pikyinn, n sa gham hing mì dir. A sa jwar hing pikyinn mpirká bu Shidun tinn.

Bulus Vig Filimon á Shinn Unisimus

⁸ Mì í shunwàuwú á dò jir shinn Kristi ni. Jir wàníng, ò ním má wim kyinn, n ním má du kà wù á sa bu-à mì ri zìm á sa.

⁹ Ama jirà mì ri zìm wù, mà du kà fig wù ma gham bàna. Kó barà mì Bulus mì í shun àgbam níng, mà víg wù avig. Big kíg kà sig mì á tonn fi dò jir shinn Yesu Kristi.

¹⁰ To, mì ri vig wù avig á jir shinn fàuwú Unisimus, zyun-à í wùnmí á jir shinn Kristi ni, ò kàng tawá á sai-à big kíg kà sig mì mà tonn fi-à ni.

¹¹ Sai-à rì níng, ku rì kinn fig bu zyun bàna á byarwú ni, mà tàma-à níng ku kinn hing bu zyun á byaryí ni, yi ma wù.

¹² Mì ri tir kàng yag ku mà byarwú ni, kyinnmí shi sig á dirwá ni.

¹³ N zìm sig ò ním ní fim ku á byarmí ni áyag, jirà aku sa shang mì àràg barà wù

ním má sa shang mì wà wù ním ma shi sig áyág, barà big kíg kà sig mì á tonn fi á dò jir shinn jir àjwár.

¹⁴ Ama ò zìm fig ní du kà wù ma gham rag á sa shang mì bàna. Ama mì ri zìm á sa shang mì ma kyinnwú. Mà du kà fig wù ma gham rag á sa shang mì bàna, sai wà kyinnwú ma zìm hing.

¹⁵ Ma sai bàna, bu-à sa ning ma Unisimus gáb sig dir níng, í jirà kwá kàng bí á byarwú ni má shi í buwú hár kinn kinn.

¹⁶ Tàma-à níng ku íri fàu átai bàna rag, ku kab hing fàu. Mì ri zìm ku wàni, ò yi hing azim-à wá zìm ku níng má kab bumí. Kó barà ku í fàu níng, ku í wunzàwú á jir shinn Shinn Luyí ni.

¹⁷ To, wà wa zig sig mì rag mì í ayorwú, to, á pànn ku vù pyàna, àràg barà wù ním mà pànn mì níng.

¹⁸ Wà kwa sa hing wù bu bibai, kó wà wù ma ri bàg ku bu zyun, á pànn mì.

¹⁹ I mì Bulus, mì ri ba wàníng ma wùmí, mà wa kàng wù. Ama kada á màmm jànn barà í mì ò tàg sig wù jir á shinn Yesu ni, jirà á dig yonki kinn kinn níng bàna.

²⁰ To, wunzámí, wùshèni, á pànn samyib Unisimus nsàn nímá á jir shinn Shinn Luyí ni, barà wù í wunzámí á jir shinn Kristi ni níng, á sa jwar pikyinnmí.

²¹ N yi hing rag barà mì ri ba ya wù tarkada-à níng, bu-à wá sa mà kab wà zyun-à ò vig sig wù níng.

²² Wùshèni, aning sa samyib ya mì tonn-à ná pag mì kyinn áni, jir kai bàna mì ri kyab Shidun má fig avigná, mà ya mì pyú ní kàng bí á byarná ni.

Ayor Swámká Bu Bulus Bib Kà Filimon

²³ Abafaras zyun-à big kíg kwonn sig mì ma ku á tonn fi jir shinn Kristi níng, ku ri bíb kà wù.

²⁴ Ayor swámmí big, Markus, mà Aristarkus, mà Dimas, mà Luka, big ri bíb kà wù tinn.

²⁵ Shinn Luyí Yesu Kristi aku wír kà ya ning àsàn. Aku shi àdòning.

Wasika-à Big Ba Ya Sig Mpir IBRANIYAWAKA

Àsàin-à ba sig tarkada-à níng, ku ba sig jirà aku dinya mpirká zyun-à ri bàg Yesu n bir sàñ fig rag pikyinnbá á byar Yesu bàna. Mpir-à àsàin-à ba sig tarkada-à níng dang gham big pikyinn n rag abig sar gham á pikyinn birbá big bir sig á byar Yesu ni. Ku dang rag Yesu, Wùn Shidun, wib Shidun áyau shwinká big ya sig ku. Yesu kab sig ni mpirká zyun-à ri dang sig jir Shidun. Ku kab sig ni mpirká zyun-à ri twib swànn bu á pyànn Shidun. Ku kab sig yann aswamká mà wai. Ku kab sig Musa ini. Mpir-à má zig zu mpirká á bu pyirbá ni, íri ku kwá áwinwá ni. Yi yi fig àsàin-à ba sig tarkada-à níng bàna, ama àsàin-à ba sig tarkada-à níng ri dinya mpirká ri bàg Yesu abig sinn zubá á dir Yesu ni.

Shidun Dang Jirwá á Nu Wùnwá Ni

¹ Sai-à ri níng, Shidun ri dang jirká buwá kim kim kàun ninànn nímá á nu mpirká ri dang kyann jir Shidun jirà abig dinya yákúyí big.

² Ama tàma-à níng, ku ri dinya yi jirwá á nu wùnwá ni, wùnwá í zyun-à ku ma wàning màñ sig dunyaru, í zyun-à ku sinn ká sig á wàning na kùr á shinn kó kai ni bidim pár.

³ Áyarwá shi sig í bu-à mpirká má swam yan Shidun áni. Ku zu sig Shidun. Ku ri pànn sa myib kó kai bidim pár ma jirwá zyun-à shi sig ma gham níng. Barà ku wu n tu kyàr rig mpirká bu pyirbá, í byar-à ku nann zu yag mà wai n shi sig mà byar gham úwài mà agunn vim nù Shidun ni.

Yesu Kab Hing Yann Aswamká Bu Shidun Mà Wai

⁴ Ku kab hing yann aswamká mà wai. Zinn-à Shidun ya sig ku níng, kab hing bigbá.

⁵ Shidun taba dinya fig yann aswamká mà wai kó nzyun n rag:

“Wù í wùnmí, jana-à níng n kàng hing Tawú,”

ku dang fig bàna. Ku dinya fig wùn aswamwá n rag:

“Má shi Tawá. Kwá kàng wùnmí,”

ku dang fig bàna tinn.

⁶ Sai-à Shidun zig bi jag sig wùnwá á dunyaru, ku dang rag, yann aswamká buwá mà wai bidim pár abig wib wàning.

⁷ Bu-à Shidun dang sig á shinn yann aswamká buwá mà wai ni bàna í wàning: Ku rag ku ri sinn kàng yann aswamká mà wai àràg í wàu ri gbar ni. Mpirká ri sa

swàmwá ku ri sinn kàng káníng àràg í anam pyir.

⁸ Ama á shinn wùnwá ni, ku dang rag, “Wù Shidun, kùrwú má vinn fig ávinn bàna.

Wá na kùrwú má sa bu sisàn.

⁹ Wù ri zim bu-à sisàn, mi ri ngàng bu-à bibai.

Wàning í bu-à sa Shidun ya sig wù àjwàr wà kab sig bu mpirká bidim pár níng.”

¹⁰ Ku dang jakàng n rag,

“Wù Shinn Lu kó ni sai-à jijag á màñ sig ni jànn-à,

n màñ waisháu ma wùwú.

¹¹ Bu káníng bidim pár má bab jànn rig, ama buwú wá shi rig.

Big bidim pár, bá kor rig àràg í jà.

¹² Wá pinn nann zu rig big àràg í borgo,

bá kàng rig àkor àràg í jà, ama buwú wá shi àràg barà wù ri shi kyann.

Wá kàng fig àwàutím bàna.”

¹³ Shidun taba dinya fig yann aswamká mà wai kó nzyun n rag:

“A shi agunn vim numí ni, sái wá má sinn ká hing mpir azibká buwú á mìr barwú ni.”

¹⁴ To. Yann aswamká mà wai big í yanká bu Shidun bàna. Big í fàuwá big. Ku ri swam bi big jirà abig myàng kwonn mà ká Yesu má pinn zu big níng.

2

Jir Bu Uwài-à Yi Dig Sig

¹ Ayi pànn gham samyib buká yi fig sig, jirà ayi nang jànn bàna.

² Jir-à big dang sig á nu yann aswamká bu Shidun mà wai níng í àjai. Mpirká ká ri wib fig jir-à níng bàna, n ri sa sig yawari níng, big wa hing shwin.

³ To. Yi má wá ya ngàng wá ya wib jir úwài-à níng, sáshinn yá wim zu rà? Shinn Luyí big shinnwá í àsàin-à dang jag sig jir barà mpir mà wim zu níng. Mpirká ká fig sig jirwá, í àsàinká tiya sig yi rag í àjai.

⁴ Shidun tiya hing mpirká rag jir á shinn Yesu ni í àjai, á byar ghamwá ku tàg sig. Ku sa hing bu mamaki kim kim. Ku sa sig Awunwá ri ya mpirká yar kim kim abig sa swàm ma kàhi, àràg barà ku ri zim.

Yesu í Mpir Apínnýí

⁵ Shidun sinn ká fig yann aswamká buwá mà wai abig na kùr á dunyaru àpyú zyun-à yi ri dang jir á shinnwá ni níng bàna.

⁶ Big dang sig á jir Shidun ni rag, “Wù Shidun, mpir jikwinn kinn fig bu á pyànnwú ni bàna,

ama yi ri sa mamaki barà wù ri sa shang mpir jikwinn.

7 Su titi nímá à sinn kàng ku gbamwá fòr fig bu yann aswamká mà wai bàna.

I wà à zìg ku, n sinn kàng ku mpìr ùwài.

8 A sinn kà sig ku aku na kùr á shinn kó kai ni bidim pár.”

Big dang sig á jir Shìdun ni rag, Shìdun sinn kà ku aku na kùr á shinn kó kai ni bidim pár. Shìdun sinn kann fig bu zyun akur bàna. Ama tàma-à níng yi myàng fig ma barà mpìr ri na kùr á shinn buká ni bidim pár bàna.

9 Ama yi ri myàng barà Yesu ri na kùr á shinn kó kai ni bidim pár. Sai-à ri níng, su titi nímá Shìdun ri sinn kàng ku gbamwá fòr fig bu yann aswamká mà wai bàna, jirà aku wu rig á dò shinn mpìrká ni bidim pár. Jir àsàn-à Shìdun shi sig ma kàhi níng, í bu-à sa Yesu wa shwìn n wu kì níng. I wà Shìdun sinn ku kùr, jirà mpìrká abig wib ku.

10 Sàh hing wàni barà Shìdun àsàin-à màs sig kó kai bidim pár, sinn kà sig ágbamýí Yesu zyun-à pinn zu yi, a wàning wa yà zu rig shwìn bu bidim pár, jirà mpìrká ninànn nímá abig kàng bi, abig shi yanká buwá níng.

11 Yesu àsàin-à ri sinn kàng mpìrká abig shi kyìkyàr á pyànn Shìdun ni níng ma mpìrká ká ku sinn kàng sig kyìkyàr níng, ku ma káníng bidim pár, tabá í nzyun. Wàning í bu-à sa ku ri sa sig zunái bàna, sai-à ku ma ri bar káníng wunzàwá big.

12 Ku dinya Shìdun rag,

“Shìdun, má dinya wunzámí big jír wú.

Má swam yan wú á pyànn bir mpìrká ni.”

13 Ku dang jakàng n rag,

“Má sinn kyinnmí á dir Shìdun ni.”

Ku dang jakàng n rag,

“Yanká Shìdun ya sig mì níng, yi ma big shi sig í zyun.”

14 Barà yanká buwá shi sig ma wi dir ma àsà níng, ku bi kàng rig àràg káníng n wu kì, jirà aku gban rig gbam Shaitan, zyun-à ri sa mpìrká ri wu kì níng.

15 Ku sa mpìrká ká rii shi shu fàu jirà big ri shàr kì wu, tun sai-à big mà sig big níng, tàma-à níng big ri shi rag shu shinn dirbá.

16 Wàning í àjai barà big ba sig rag, “Ku ri sa shang fig yann aswamká mà wai bàna, ama ku ri sa shang yann adaká bu Ibrahim.”

17 Ku kàng n shi àràg wunzàwá big, jirà aku shi àràg ágbam bu twib swànn, zyun-à má sa ya Shìdun swàm. Ku í mpìr òsàn, ku ri myàng ashì mpìrká. Ku gbar jùn kwonn sig mpìrká ma Shìdun, jirà á Shìdun yafa ya big bu pyirbá.

18 Ku kinn hing barà kwá sa shang mpìrká bu ri màg màg fig big, jir kai bàna ku ma shinnwá big màg màg fig hing ku, ku wa hing shwìn.

3

Yesu Kab Sig Musa

1 Wunzámí big, ká zyun-à Shìdun shig zu sig ning jirà aning shí mpìrká buwá níng, aning kyab jir Yesu á pikyinn ná ni. Ku í zyun-à Shìdun swam bì sig jirà aku shi àràg ágbam zyun-à má twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, dò jir shinn ná. Ku í mpìr-à yi ri bir pikyinn á dirwá ni.

2 Yesu sa sig swàm wá ma kyinn nzyun á pyànn Shìdun zyun-à shig zu sig ku jirà aku sa ya wàning swàm níng. Ku sa sig àràg barà Musa ri sa sig swàm ma kyinn nzyun mà lu Shìdun ni níng.

3 Yesu kab sig ní Musa àràg barà mpìr ami lu ri kab lu-à hi níng.

4 Kó lu-à wà áni bidim pár shi sig ma àsàin-à mì sig ku. Ama Shìdun màs sig ní kó kai bidim pár.

5 Swàm-à Musa sa sig á lu Shìdun ni bidim pár, ku sa sig ma kyinn nzyun. Ama ku shi sig iri shu fàu. Swàm wá í bu-à tiya sig mpìrká buká má sa á pyànn.

6 Bu Kristi ku shi sig àràg í wùn zyun-à ri myàng kwonn ma lu tawá. Ta Kristi í Shìdun. Ku ri sa swàm á lu Tawá ni ma kyinn nzyun. Yi í mpìrká á lu Shìdun ni, wà ya fim fig wà wim kyinn bàna, ma ri bir kyann pikyinn á buká Shìdun gib ya sig yi nu níng ni.

Mpìrká Ma Zìg Hìng Jìr Shìdun Bá Shi Ngàng

7 To. Awun Shìdun dang sig rag:

“Wà na fig hing jir Shìdun jana-à níng,

8 kada aning gbam sung bàna, àràg barà sai-à níng rì sa sig Shìdun yawari ma awùnn-à ni,

n rì màg màg fig sig ku níng.

9 Shìdun dang rag, yàkúná big rì màg màg fig sig ku màhàn, mì ri zim abig myàng bu-à kwá sa,

kó barà big myàng hing bu-à ku sa sig hár ji dipyàná níng, ama big gbam hing sung.

10 Wàning í bu-à sa ku nànn àgùn ma mpìr káníng,

n dang rag big ri kyab fig ku á pikyinnbá ni bàna.

Big ngàng wà bá wib jír wá.

11 Barà ku nànn àgùn àdòning, í wà ku tung kì rag

bá bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna, hár kinn kinn.”

12 Níng wunzámí big, aning pànn shinn ná, kada mpìr zyun áyauná ni aku fim pikyinn birwá, ma aku shi ma kyinn bibai, ma aku dà fim gbib Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki níng bàna.

13 Bu-à ná sa bàna, aning dang gbam kyann bar dirná big kyinn su ma su, jirà kada abig tonn taká mpìr zyun áyauná ni

á bu-à bibai, ma aku kàng mpir sung gbam bàna. Su ma su aning sa kyann àdòning barà su-à da sig ma áni níng.

¹⁴ Wà ya sar gbam hing á pikyinn biryí ni àràg barà yi rì bir jag sig níng hár àyúnn-à wà kinn shinn, yi kwonn hing shinnyí ma Kristi.

¹⁵ Jir Shìdun dang sig rag: “Jana-à níng wà na fig hing jir Shìdun, kada aning gbam sung bàna, àràg bar sai-à níng rì sa sig Shìdun yawari níng.”

¹⁶ Mpirká fig sig jir Shìdun n sa sig ku yawari níng, big bidim pár í mpirká Musa zig zu bi sig mà jànn Masar níng.

¹⁷ Mpirká sa sig Shìdun nànn àgùnn hár ji dipyàna níng, í mpirká sa sig bu pyir n wu sig mà awúnn-à ni níng.

¹⁸ Sai-à Shìdun tung sig ki rag mpir káníng má bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna hár kinn kinn níng, ku tung sig á shinn mpirká wib fig jirwá bàna níng.

¹⁹ A byar-à níng hi yi myàng yi rag í jirà big bir fig pikyinnbá á byar Shìdun bàna, í bu-à sa big kà sar fig byar Shìdun bàna níng.

4

¹ Barà Shìdun gib ya sig yi nu rag, yá shi ngàng á byarwá ni níng, ayi pànn shinnyí jirà kada mpir zyun áyauná ni aku sa bu-à má kan òm ku barà kwá kà fig byar-à níng hi bàna.

² Jir àjwár-à big dinya sig big níng, big dinya hing yi tinn. Big fig hing jir àjwár ama jir-à big fig sig níng sa ya fig big bu bàna, jir kai bàna big bir fig pikyinn áni bàna.

³ Yi ká zyun-à yi bir sig pikyinnýí áni níng, íri yi áwinyí ni yá kà má shi ngàng ma Shìdun. Ku dang sig n rag, barà ku nànn àgùnn ma mpirká bir fig pikyinn á byarwá ni bàna níng, í wà ku tung ki rag bá bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna, hár kinn kinn. Ku dang sig jir-à níng kó barà ku sa kinn rig swámwá á sai-à ku mànn sig dunyarú.

⁴ A byar zyun á jir Shìdun ni big dang sig jir á shinn àyúnn-à wà wa sùmpyànn n rag, “Shìdun sa swámwá n shi ngàng àyúnn-à wà wa sùmpyànn.”

⁵ I byar-à ku dang jakàng rag, “Bá bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna, hár kinn kinn.”

⁶ Mpirká zyun-à fig jag sig jir àjwár-à níng, big kà fig mà byar Shìdun ni jirà abig shi ngàng mà byarwá ni bàna, jir kai bàna big bir fig pikyinn á byarwá ni bàna. Ama mpirká ká bir sig pikyinnbá níng, kà sig ni n shi ngàng mà byarwá ni.

⁷ Asim ji nìnànn nímá, ku sinn àyúnn zyun n bar rag “jana-à níng”. Ku dang

jir á nu Dawuda ni, àràg barà big ba bab sig níng, n rag, “Wà na fig hing jir Shìdun jana-à níng, kada aning gbam sung bàna.”

⁸ Joshuwa nìm ma zig yag rìghing mpir káníng má byar Shìdun byar-à bá shi ngàng, Shìdun nìm má dang fig rag sai su zyun bàna.

⁹ Jir Shìdun ri tiya yi rag, hár tàma-à níng, byar-à mpirká bu Shìdun má shi ngàng shi sig áni, àràg barà Shìdun shi ngàng sig àyúnn wà wa sùmpyànn níng.

¹⁰ To. Mpir-à ma kà hing á byar Shìdun jirà aku shi ngàng, kwá shi ngàng á swámwá ni, àràg barà Shìdun shi ngàng sig buwá níng.

¹¹ Jir wàníng, ayi sar gbam jirà ayi kà mà byar Shìdun ni jirà ayi shi ngàng. Kada mpir zyun aku gbam sung àràg barà mpir káníng rì gbam sig n kà fig byar-à bá shi ngàng níng, bàna.

¹² Jir Shìdun shi sig ma yonki, n shi sig ma gbam, ji kab sig ni kafai zyun-à ri ji nu-à pyàna bidim pár. Jir-à hi ri kà mà byar-à kyinnýí ma adinyí shi sig àràg í kafai ri kà í ni, mi ri kà mà akib òm hár mà byar-à swab shi sig. Jir-à hi ri tiya mpir barà kwá yi bu-à ku ri kyab á kyinnwá ni.

¹³ Mpir má tànn sar fig Shìdun bu bàna. Buká ku mànn sig bidim pár, walai zyun-à má tànn jànn sar shinnwá á pyànnwá ni níng, bàna. Ku í àsàin-à yá sar á pyànnwá ni, má dinya ku bu-à yi sa sig àyúnn-à kwá wà kwonn.

Yesu í Agbam Atwib Swànn Bu Wà Uwài

¹⁴ To. Barà yi shi sig ma àgbam atwib swànn bu wà kab sig kádà níng, wà zyun-à í Yesu Wùn Shìdun àsàin-à yag sig mà byar Shìdun níng, ayi sar gbam á pikyinn biryí ni.

¹⁵ Agbam bu twib swànn zyun-à kab sig kádà, wà yi òg sig níng, wà shwin ma òg hing yi, ku ri myàng ashiyi, jir kai bàna ku wa hing shwin, big màg màg fig hing ku, ama ku sa fig bu pyir bàna kó titi nímá.

¹⁶ Jir wàníng, ayi wim kyinn, ma ayi bi á byar Shìdun àsàin-à ri myàng ashi mpir, ajirà a Shìdun sa sànn ya yi, ma aku sa shang yi sai-à yi ma ri zim bu.

5

¹ Big ri shig zu àgbam atwib swànn bu wà uwài áyau mpirká buwá ni. Big ri sinn kà ku aku sar á pyànn Shìdun ni á dò shinnbá ni. Wà mpirká ma zig bi hing bu, ku í àsàin-à ri zig yag mà pyànn Shìdun ni. Ku í àsàin-à ri twib swànn bu á dò shinn bu pyir mpirká ni.

² Barà ku í mpir jikwinn mi ri wà dà buká nìnànn nímá níng, ku ri myàng ashi

mpirká ká shi sig á zufi-à ni, barà big ri sa bu pyir níng.

³ Jir wàníng, bu twib swànn-à ku ri twib swànn níng, ku ri twib swànn fig íri dò shinn bu pyir mpirká bàna, ku ri twib swànn jir shinn bu pyirwá tinn.

⁴ Walai mpir-à ma dang ma shinnwá rag ku í àgbam atwib swànn bu wà ùwài, sai mpir-à Shidun ma sinn kà hing ku, àràg barà Shidun ri sinn kà sig Haruna níng.

⁵ Wàníng í barà Kristi shi sig àni tinn. Ku sinn kà fig nì shinnwá rag ku í àgbam atwib swànn bu bàna. Shidun í àsàin-à sinn kà sig ku, n dinya sig ku rag,

“Wù í wùnmí,
jana-à níng n kàng hing Tawú.”

⁶ Mà byar zyun nì, ku dang sig rag,

“Wù í mpir atwib swànn bu zyun-à kinn kinn.

Wà bàg gbib-à Malkisadik bàg sig.”

⁷ Sai-à Yesu shi sig á dunyaru, ku vig Shidun wàni, n bar nài ngbam nímá, n wir ya Shidun àsàin-à má zìg zu sar ku á kì-à kwá wu níng nì, mínn wàni. Barà ku í mpir-à ri sinn kàng shinnwá ásim mi ri wib Shidun níng, Shidun fig ya hing ku avigwá.

⁸ Kó barà ku í Wùn Shidun níng, Shidun sinn kà ku ku wa shwìn. Shwìn-à ku wa sig níng í gbib-à ku wib sig Shidun áni.

⁹ Sai-à ku sa vinn swámwá á dunyaru, ku kàng àsàin-à má pinn zu mpirká ri wib ku níng, má ya káníng yonki kinn kinn.

¹⁰ Shidun sinn kà ku aku shi àgbam atwib swànn bu, ma aku bàg gbib-à Malkisadik bàg sig.

Byur Twib á Shinn Barà Mpir Aku Nang Jann Gbib Yesu Bàna

¹¹ Yi shi sig ma jirká yá dinya níng á shinn Yesu nì, ama shi sig ma shwìn wà yá dinya byann níng, jir kai bàna níng ri fig yì fonn fig jir bàna.

¹² Su-à màg hing barà ná tàg mpirká, ama hár tàma-à níng, níng yì fig ma bu zyun kó títì nímá á shinn jir Shidun nì bàna. Wà barà níng nìmm má jí buju níng, ama níng ri mam sòr myann.

¹³ Ning shi sig àràg í yanká ri mam íri myann, mi ri jí fig buju bàna. Big yì fig barà bá gáfinn bu-à nsàn ma bu-à bibai bàna. Ning shi sig àràg í big tinn.

¹⁴ Mpirká má jí buju í mpirká wài gham rìghing. Big yì hing barà bá kyab jir ma barà bá gáfinn bu-à sisàn ma bu-à bibai.

6

¹ Jir wàníng, ayi yag níng mà pyànn á jir shinn bu tàg Yesu nì, àjirà ayi yì zwàun jirwá. Kada ayi tàg íri bu àkorká yì yì rìghing níng bàna, àràg jir á shinn barà

mpir má dà finn bu pyir sa, ma barà mpir má bir pikyinn á byar Shidun,

² ma jir batisma, ma barà bá tib wànn mpir vù á shinn, ma barà mpir má dù nann zu kàng ma yonki, ma jir kwonn wà zyun-à má shi hár kinn kinn. Wà ya yì sig íri bu káníng í barà yì shi sig àràg wari, yì yì byann fig ma gbib Yesu bàna.

³ Ayi yì swàb kà yag buká kádà mà pyànn. Wàníng í bu-à yì ri zìm ayi sa wà Shidun ma zìm hing.

⁴ Mpirká ma yì hing gbib àyar bu Shidun, àsàn Shidun bi rìghing á byarbá nì, big zìg rìghing Awun Shidun, wà ba tafinn hing gbib Shidun, mpirká má zìg kàng bi sar fig big jirà abig vim bir á bu pyirbá nì bàna.

⁵ Big yì byann hing rag jir Shidun sànn hing. Kyinnbá dinya hing big gham bu-à má bi àyúnn-à dunyaru má vinn áni.

⁶ Wà ba tafinn hing gbib Shidun shi sig àràg big ri dab bàg gham jakàng Wùn Shidun mà atàm bìn-à nì, mi ri sa pànn ku zunái áyau bir-à nì. Mpirká má zìg kàng bi sar fig big jirà abig vim bir á bu pyirbá nì bàna.

⁷ Jànn-à shyù ma ri tab wann kyann áni, wà jànn-à hi ma ri byann, jànn-à hi bu má nga nann zu áni sisàn nímá, àràg barà àsàinká tàg sig níng ri zìm, Shidun má sa sànn ya jànn-à hi.

⁸ Ama wà sí ma byann-à bibai ma ri nga nann zu í nì á jànn-à hi nì, jànn-à hi í jànn-à bibai. Shidun má ya ku nài ya, pyir má swànn bai rig ku.

⁹ Jàumí big, kó barà yì ri dang àdòning má, yì yì hing rag ná bàg gbib nsàn jirà aning wim zu.

¹⁰ Shidun ri sa fig mpir bu-à bibai bàna. Kwá màmm jànn fig swàm-à níng sa sig ku bàna. Kwá màmm jànn fig azim-à níng tìya sig ku n sa shang sig mpirká buwá á dò jir shinnwá nì níng bàna. Yi yì hing rag hár tàma-à níng, níng ri sa shang big.

¹¹ Yi ri zìm kó nì áyauná nì aku sar áyau àtútúwài sawá nì hár àyúnn-à wà kinn shinn, àjirà aning dig buká níng bir sig pikyinn áni níng.

¹² Yi zìm fig aning kàng mpir àbinn big bàna, ama yì ri zìm aning shi àràg mpirká bir sig pikyinn, mi ri tib wann pikyinnbá á jinn nì, jirà abig dig bu-à Shidun gib sig nu rag kwá ya níng.

Bu-à Shidun Gib Sig Nu Ani, Kwá Sa Bu-à Hi

¹³ Sai-à Shidun gib ya Ibrahim nu níng, ku tung kì rag kwá sa bu-à ku gib sig nu rag kwá sa níng. Barà bu-à kab Shidun bàna níng, ku tung sig kì ma zinnwá.

¹⁴ Ku dinya Ibrahim rag, “N gib ya sig wù nu rag má sa sàñ ya wù, má sa jwàr swaiwù ninànn nímá.”

¹⁵ Ibrahim tib wann hing pikyinnwá á jinn nì, í bu-à sa ku dig sig bu-à Shìdun gib ya sig ku nu níng.

¹⁶ Wà mpir ma tung hing ki, kwá tung zinn bu-à wài kab sig ku jirà mpirká abig sa yipyàr bàna, abig yì rag jírwa í àjai.

¹⁷ Shìdun ri zim mpirká má dig bu-à ku gib sig nu áni níng, abig yì rag kwá vim bir fig nuwá ku gib sig níng bàna. I bu-à sa ku tung sig ki ma zinnwá níng.

¹⁸ Bu pyàñà shì sig áni ká má vim bir fig ávim bir bàna. Bu pyàñà káníng í nu-à Shìdun gib sig ma ki-à ku tung sig níng. Kwá gim fig ñsàng á shinnbá ni bàna. Jir wàning, yì ká yì bi sig á byar Shìdun jirà aku kang yì níng, yì wim hing pikyinn. Yì ri sinn kyinn rag yá dig bu-à ku gib ya sig yì nu níng.

¹⁹ Bu-à yì ri sinn pikyinn áni níng ri sa yì ri wim kyinn, àjirà ayi sar gban. Yá wam zu já-à shì sig á nu nkyun tonn zyun-à í tonn kyikyàr níng má yag mà byar-à Shìdun shì sig.

²⁰ Yesu kà jag sig yì nì mà byar-à bó hi ni, á dò shinnyí nì. Ku kàng sig àgbam atwib swànn bu á pyànn Shìdun nì hár kinn kinn àràg Malkisadik.

7

Malkisadik, Agbam Atwib Swànn Bu á Pyànn Shìdun

¹ Mpir-à big ri bar Malkisadik níng, ku ri í kùr mà byar-à big ri bar Salima. Ku í mpir atwib swànn bu á pyànn Shìdun nì tinn. Sai-à Ibrahim rii kàng bi mà byar-à ku yag gban sig kùrká níng, Malkisadik yag mà byarwá ni n dig kwonn ma ku á ghib-à ni, n dang rag a Shìdun sa sàñ ya ku.

² Ibrahim gáfinn buká ku zìg bi sig mà byar-à ku ma mpirká buwá gban sig ki níng, áyau bu dwib, ku tinn zu zyun n ya Malkisadik. (Yìr zinn Malkisadik í “Kùr Sisàn.” Barà ku í kùr-à mà Salima níng, yìr zinnwá í “Kùr Pikyinn Na Tag.”)

³ Walai mpir-à yì tawá ma nawá, mpir yì fig byar-à mùrwá zu bi sig bàna. Mpir yì fig sai-à big mà ku bàna, mpir yì fig kiwá bàna. Ku shì sig àràg í wùn Shìdun. Ku í mpir atwib swànn bu hár kinn kinn.

⁴ Aning myàng barà mpir-à níng í mpir ùwài. Hár Ibrahim zyun-à í yàkúyí níng, gáfinn buká ku zìg bi sig mà byar-à ku gban sig ki níng, áyau bu dwib, ku tinn zu zyun n ya Malkisadik.

⁵ Doka dang sig rag yiwaiwá bu Lawi ká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun nì níng, abig zìg bu àkunn zyun áyau bu dwib wà

mpir Israilaká ma dig. Bu-à yì yì sig á shinn wàning ni bàna, big ri zìg zu bu káníng á vù yiwaiwá ni, kó barà big bidim pàr, big í yann ada Ibrahim níng.

⁶ Malkisadik í yiwai Lawi bàna, ama Ibrahim ya ku bu zyun áyau bu dwib. Ku dinya Ibrahim rag a Shìdun sa sàñ ya wàning, kó barà wàning í mpir-à Shìdun gib ya sig nu níng.

⁷ Wàning í àjai barà mpir-à ma ri dang rag a Shìdun sa sàñ ya jáuwá ku kab sig jáuwá ni.

⁸ Bu mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun nì ká ri zìg zu bu zyun áyau bu dwib wà mpirká ma dig hing níng, big ri wu rig. Ama bu Malkisadik àsain-à ri zìg zu bu zyun áyau bu dwib wà mpirká ma dig hing níng, ku í mpir-à má wu fig áwu bàna, àràg barà big ba sig á jir Shìdun ni.

⁹ Sai-à Ibrahim ri ya Malkisadik bu zyun áyau bu dwib níng, shì sig àràg í Lawi ya sig nì. Kó barà tàma-à níng í yiwaiwá bu Lawi ri zìg í nì.

¹⁰ Bu-à sa yá dang àdòning níng, jir kai bàna sai-à Malkisadik yag n dig kwonn ma Ibrahim níng, Lawi shì sig ma á dir Ibrahim ni, big mà fig ma ku bàna.

¹¹ Sai-à swaiká bu Lawi rii twib swànn bu á pyànn Shìdun níng, Shìdun ya sig mpir Israilaká dokawá. Ama swaiká bu Lawi, ká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun nì níng, big sa kyàr sar fig mpirká á bu pyirbá ni bàna. Wà big nìm ma sa sar hing, Shìdun nìm mà swam bi fig rag Yesu àsain-à í mpir atwib swànn bu zyun kim níng bàna. Ku shì sig àràg Malkisadik, ku kab sig nì swai Haruna.

¹² Wà Shìdun ma sinn kà pyann kàng hing swai mpir atwib swànn bu zyun kim, doka má vim bir tinn.

¹³ Shinn Luyí Yesu, àsain-à big ri dang jír á shinnwá ni níng, swaiwá kim, ku í swai Lawi bàna. Mpirká buwá kó ñzyun shì fig mpir atwib swànn bu á pyànn Shìdun nì bàna.

¹⁴ Wàning í bu yipyàr bàna, Shinn Luyí í swai Yahuda. Musa dang fig jír á shinn swaiká bu Yahuda ni dang bá shì mpir atwib swànn bu bàna.

Yesu Shi Sig Àràg Malkisadik

¹⁵ Jír-à zu kyàr hing kyàr kyàr. Mpir atwib swànn bu á pyànn Shìdun nì zyun kim bi hing, zyun-à shì sig àràg Malkisadik.

¹⁶ Mpirká sinn kà fig ku nì rag aku shì mpir atwib swànn bu àràg barà big ri bàg á doka níng bàna. Ama ku kàng sig mpir atwib swànn bu á byar gban yonki zyun-à ku shì sig ma kàhi wà má vinn fig ávinn bàna.

¹⁷ Big ba sig á jir Shìdun ni á shinnwá ni rag, “Wá shi mpìr atwib swànn bu á pyànn Shìdun ni hár kinn kinn. Wá bàg gbìb Malkisadik.”

¹⁸ Doka àkwòrká rì níng, Shìdun sinn kann rìghing agang, jir kai bàna dokaká hi bàna ma gham, bá sa shang sar fig mpìr bàna.

¹⁹ Dokaká Musa ba sig níng, má sinn kàng sar fig mpìr aku shi òsàn á pyànn Shìdun ni bàna. Bu-à yá bir pikyinn àni bi rìghing tàma-à níng í wà zyun-à yá bi yar á pyànn Shìdun ni à dò shinnwá ni.

²⁰ Shìdun tung rag Yesu má shi mpìr-à má twib swànn ya ku bu hár kinn kinn. Sai-à big rì sinn kà mpìrká barà bá twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, walai mpìr-à tung sig ki.

²¹ Ama bu Yesu, Shìdun dinya ku rag,

“Mì Shìdun ò tung sig ki rag wá shi mpìr-à má twib swànn bu hár kinn kinn.

Má vim bìr fig jírmi ò dang sig níng bàna.”

²² Jir ki-à Shìdun tung sig níng, Yesu shi í bu-à rì tiya yi rag nu-à Shìdun gib sig wá tàma-à níng sà kab wàri í nì.

²³ Swai mpìrká bu Lawi ká rì twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng big nann hing, jir kai bàna ki wu rì kan òm sig big barà bá sa vinn swàmbá.

²⁴ Ama bu Yesu ku í mpìr-à má wu fig áwu bàna, í bu-à sa kwá twib swànn ya Shìdun bu hár kinn kinn níng. Mpìr má zig pyann kàng fig nu swàmwá bàna.

²⁵ Wáníng í bu-à sa kó ákaun bìdim pár, ku shi sig ma gham barà kwá pinn zu mpìrká ma ri bi á byar Shìdun ni, á zinnwá ni. Ku shi sig hár kinn kinn, kwá vig ya kyann káníng Shìdun.

²⁶ Yesu í àgbam bu twib swànn àsàin-à má tu kyàr bu pyiryí. Ku í mpìr kyikyàr ku ri sa fig bu bibai bàna. Shìdun sinn kann sig ku akur, ku ká fig áyau mpìrká ri sa bu pyir níng bàna. Ku shi sig mà byar ùwài byar-à Shìdun shi sig.

²⁷ Ku shi fig àràg àgbam bu twib swànnká kádà bàna. Àgbam bu twib swànnká kádà rì twib swànn bu su ma su jir bu pyirbá ma bu mpìrká. Ama bu twib swànn Yesu shi sig kim. Ku rì twib swànn fig bu jir bu pyirwá bàna. Ku twib swànn sig bu í kàun òzyun, í nànn-à hi, màg rìghing. Ku zig shinnwá n twib swànn bu ma kàhi.

²⁸ Mpìrká rì twib swànn ya Shìdun bu á gbìb doka Musa ni níng, big í mpìrká ri sa bu pyir. Ama mpìr zyun-à Shìdun tung sig ki á shinnwá ni níng, ku í wà zyun-à pyann sig shinn doka Musa. Ku í mpìr atwib swànn bu zyun-à ri sa fig bu pyir bàna, hár kinn kinn.

8

Yesu í Àgbam Atwib Swànn Bu á Dò Shinnýi Ni

¹ Yir jírka yi dang sig níng í wàníng: Yi shi sig ma swai mpìr zyun kim zyun-à í àgbam atwib swànn bu á pyànn Shìdun ni. Mpìr-à níng hi í Yesu àsàin-à shi sig mà byar ùwài mà agunn vim nu Shìdun ni mà wai.

² Ku í àsàin-à ri sa swàm mà tonn kyikyàr mà lu Shìdun ni, tonn-à hi shi sig mà wai í byar-à Shìdun sa sig, í mpìr sa fig ni bàna.

³ Mpìrká big sinn kà sig big abig shi mpìr atwib swànn bu níng, big bìdim pár big ri ya Shìdun bu, mi rì twib swànn ya Shìdun bu. Wáníng í barà Yesu àgbam bu twib swànn zyun-à rì twib swànn bu dò shinnýi ni níng, ri ya Shìdun bu àni tinn.

⁴ Wà Yesu nìm ma shi sig á dunyaru, ku nìm má shi fig mpìr atwib swànn bu bàna, jir kai bàna mpìrká rì twib swànn bu á dunyaru níng, big ri bàg gbìb-à doka Musa dang sig.

⁵ Swàmbá big ri sa níng shi sig àràg í adindín, í bu-à rì tàg swàm-à Shinn Luyí ri sa mà wai. Lu-à big sa sig níng, shi sig àràg adindín, lu-à hi rì tàg byar-à Shìdun shi sig. Sai-à Musa rì nyàan lu-à hi sa níng, byar-à mpìr atwib swànn buká má twib swànn bu màhàn níng, Shìdun dinya ku rag, “A sa kó kai bìdim pár àràg barà ò tàg sig wù mà shinnkwinn Sinai ni níng.”

⁶ To. Shìdun sinn kà sig Yesu a wáníng shi mpìr atwib swànn bu. Swàmwá kab bu mpìr atwib swànn buká kádà íni. Nu-à Shìdun gib ya sig mpìrká á jir shinn Yesu ni níng sà kab sig wàri íni. Nu gib àpyú-à níng hi rì gbar bi buká òsàn.

⁷ Nu-à wà jijag zyun-à Shìdun rì gib ya sig mpìrká níng, wà mpìrká nìm ma sa fig bu bibai bàna, ku nìm má gib fig wà wa pyàná bàna.

⁸ Ama ku myàng mpìrká buwá ri sa bu-à bibai, í bu-à sa ku dang rag, “Ayúnn zyun ri bi wà má gib ya mpìr Israilaká nu àpyú, kwonn ma mpìrká bu Yahuda.

Wáníng í bu-à Shìdun dang sig.

⁹ Nu-à má gib ya big níng, má shi fig rag àràg barà ò rì gib ya sig yàkúbá níng bàna, bar sai-à ò zig zu yag big mà jànn Masar níng.

Big ri bir fig pikyinn á nu-à ò gib ya sig big bàna,

í bu-à sa ò zu rig áyaubá ni níng.

Wáníng í bu-à Shìdun dang sig.

¹⁰ Wà ayúnn-à ma màg hing, nu àpyú zyun-à má gib ya mpìr Israilaká bàna í wàníng:

Má sinn kà big abig kyab dokaká bumí.

Má ba sinn dokaká bumí á pikyinnbá ni. Má shí Shidunbá, bá shí mpírká bumí tinn. Wáníng í bu-à Shìdun dang sig.

¹¹ Shi fig bu-à bá tàg mpírká ma swannbá ní rag a káníng yí Shìdun níng, shi fig í bu-à bá titàg bàna.

Shi fig bu-à bá tàg jáubá rag a káníng yí Shìdun níng, shi fig í bu-à bá titàg bàna,

jir kai bàna big bidim pá r bá yí mì, yann wúnshái ma ágbam bidim pá r.

¹² Má yafa ya big bu pyírbá big sa sig, má kyab fig rag bu pyírbá bàna.”

¹³ Barà Shìdun dang jír á shinn nu-à ku gib sig n rag í nu àpyú níng, ku sinn kàng ríghing wá jijag níng kàng ríghing àkwor. Bu-à ma kwor hing sán fig rag bàna, bu-à hi má bab jánn rig.

9

Kristi Kab Síg Nì Agbam Atwib Swànn

Bu

¹ Nu gib-à wa jijag níng, jir doka barà mpír má wib Shìdun shi sig áyau nu gib-à níng hi ní. Mpírká sa samyib sig byar-à bá wib ku.

² Byar-à hi big sa sig tonn màhàn, byar-à big ri twib swànn ya Shìdun bu, finn tonn-à wá á myann, zyun-à big bar tonn kyikyà r níng, pitila ma tebur ma brodi-à big ya sig Shìdun níng, bidim pá r shi sig màhàn.

³ Finn tonn-à wá mà yau níng í tonn zyun-à big ri bar rag í wá zyun-à kyà r kab sig byar bidim pá r.

⁴ Mà yau tonn-à níng hi ní, bagadi-à big sa sig ma zinariya mì ri bìm bu bìm áni níng, shi sig màhàn. Akwati nu gib zyun-à big bir dim sig dirwá bidim pá r ma zinariya níng, shi sig màhàn. A finn akwati-à hi ní, brodi zyun-à big ri bar mana níng shi sig áni. Brodi-à hi shi sig á finn wún par zyun-à big sa sig ma zinariya. Tung Haruna zyun-à jìbu twib zu áni níng, shi sig mà finn akwati-à hi ní. Abàn pyànáká Shìdun ba sig dokawá áni níng shi sig áni tinn.

⁵ Big dàb sig bu pyà nà àràng í yann aswamkà mà wai, n sinn ká sig big á shinn akwati-à hi ní, jirà abig tiya mpírká rag Shìdun shi sig màhàn. Bu káníng pù fim sig asábá mà shinn akwati byar-à big ri yafa ya mpírká bu pyírbá níng. Tàma-à níng í sai-à yá dang zu kyà r kó kai bidim pá r kyà r kyà r bàna.

⁶ Barà big sa sig tonn-à hi, finn-à wá á myann ma wá mà yau níng, kó ákaun bidim pá r mpírká ri twib swànn bu níng, big ri ká á tonn-à wá á myann mì ri sa swambá màhàn.

⁷ Ama mpír-à ri ká mà finn tonn-à wá mà yau níng, íri ágbam áyau mpírká ri twib

swànn bu á pyànn Shìdun ni. Ku ri ká mà tonn-à hi ní í kàun nzyun á jì. A sai-à níng hi ní ku ri zig àsà wí mì ri ya Shìdun dò jir bu pyírwá ma bu mpírká ri sa bu pyír, n yí fig wá big ri sa bu pyír bàna níng.

⁸ Awun Shìdun ri tàg yí rag sai-à tonn àkwor zyun-à mpírká mì sig í ní, shi sig ma áni níng, mpírká díg fig ma gbìb-à bá ká yag fòr mà byar tonn kyikyà r-à níng bàna.

⁹ Tonn-à wá á myann níng shi sig í bu-à ri tàg yí mpírká tàma-à níng rag dò jir wá ya Shìdun bu, ma wá twib swànn bu á pyànnwá ní mà sinn kàng fig mpír àsàin-à ri ya bu káníng aku shi mpír sisàn á pyànn Shìdun ni bàna.

¹⁰ Bu káníng íri jir buju, ma bu-à mpír má wa, ma barà mpír má tu bu kim kím. Bu káníng shi sig àràng í bu sù àtai, sai àyúnn-à Shìdun ma vim bir hing kó kai bidim pá r àpyú.

¹¹ Tàma-à níng Kristi bí n tiya ríghing yí gbìb sisàn, ku í ágbam mpír atwib swànn bu. Ku ri sa swàmwá mà tonn byar-à kab sig tonn bu twib swànn wá á dunyaru. Tonn-à hi í mpír jìkwinn mì fig ní bàna. Tonn-à hi bàna á dunyaru.

¹² Sai-à Kristi rì ká mà tonn kyikyà r-à níng hi níng, ku ká sig í kàun nzyun, í nànn-à hi. Sai-à ku ká mà tonn-à níng hi níng, ku zig fig àsà byínn bàna, ku zig fig àsà shi nai bàna tinn. Ku zig sig àsàwá n gbar kyag zu bi sig yí ma kàhi á vù Shaitan, jirà ayi wim zu hár kinn kinn.

¹³ Sai-à rì níng, big ri zig àsà byínn ma àsà shi nai, mì ri mì wir mpírká dírbá kyà r fig bàna, jirà abig shi mpír kyikyà r. Big ri twib swànn yann nai, mì ri pyar sún-à mì ri sa àdóníng tinn.

¹⁴ To barà àsà wí káníng ri sinn kàng mpírká abig shi kyikyà r níng, àsà Kristi shi sig ma gbam n kab sig ní. Asàwá ri tu kyà r pikyinnýí. Ku zig shinnwá bará ku sa fig bu pyír bàna níng, n twib swànn bu ma kàhi áyau gbam Awun zyun-à shi sig hár kinn kinn bu Shìdun. Asàwá má tu kyà r pikyinnýí jirà ayi bàg Shìdun àsàin-à ri ya yonki.

¹⁵ Jir wáníng, Kristi í àsàin-à sa sig Shìdun ma mpírká jùn kwonn sig. Ku í àsàin-à sa sig gbìb àpyú-à níng jirà mpírká Shìdun bar sig big níng, abig díg bu-à n sà n wá kinn kinn zyun-à Shìdun gib ya sig big nu níng. Bu-à sa wáníng mà sa àdóníng níng, í jirà ku wu sig jirà aku zig zu mpírká áyau bu bibaiká big sa sig á sai-à big rì shi sig á nu gib-à wá jijag níng.

¹⁶ Wá mpír ma ba sinn sig jír á shinn barà bá zig buká buwá sai-à kwa wu hing, mpírká má zig buká buwá má gáfinn níng, abig yí rag ku wu hing, í wá abig zig í ní.

¹⁷ Wá àsàin-à ba sinn sig jír-à níng ma wu fig ma bàna, jír-à ku ba sinn sig níng

bàna ma yir. Wà kwa wu hing í wà jír wá níng má shi àràg barà ku ba sinn sig.

¹⁸ Wà níng í bu-à sa nu-à Shìdun gib sig wà jijag níng bàna ma gban, sai wà mpírká rì ma rì gban wì, ma rì ya Shìdun àsà, í wà shi sig ma gban.

¹⁹ Sai-à Musa rì dinya jag ma mpírká jir dokaká Shìdun dang sig rag abig wib níng, ku zig tun zyun big gib samyib sig ma bín zyun-à big rì bar hisop níng, n bing wai gbàinshin àní, n du kà mà àsà shi nai kwonn ma zàpir, n mi wir á tarkada-à big ba sig doka àní, n mi wir mpírká bidim pár.

²⁰ Barà ku mi wir kinn big àdòníng, ku dang rag “Asà-à níng shi sig í bu-à rì tiya mpírká rag Shìdun má sa bu-à ku gib sig nu rag kwá sa, wà zyun-à ku rag aning wib níng.”

²¹ Musa bi sa kàng í gbib ñzyun-à níng n zig àsà n mi wir á tonn byar bu twib swànn n wir á buká big rì wib Shìdun àní.

²² Í àjái fa, doka dang sig rag big rì tu kyàr buká ma àsà. Buká big rì tu kyàr fig ma àsà bàna níng, dà fig àbir bàna. Shìdun rì ya yafa ya fig mpírká bu pyirbá bàna, sai wà àsà ma kifinn hing.

Kristi Wann Tafinn Shinnwá Jirá Aku Zig Zu Rig Bu Pyir

²³ Bu káníng rì tàg buká shi sig mà wai. Bu káníng sànn sig abig sa kyàr ma àsà wì. Ama buká shi sig mà wai níng, big rì zim abig sa kyàr big ma bu twib swànn-à sànn kab sig wà á myann níng.

²⁴ Kristi kà fig mà tonn kyikyàr-à mpír sa sig nì níng bàna, wà zyun-à zu sig tonn kyikyàr-à mà wai níng. Ku yag sig mà wai, n shi sig mà pyànn Shìdun á dò shinnýi nì.

²⁵ Agbam atwib swànn ya Shìdun bu, ku rì kà mà tonn kyikyàr-à nì ji ma jì, mi rì zig yag kwonn ma àsà wì wà zyun-à í àsàwá bàna níng, mi rì wir màhàn. Kristi kà mà tonn kyikyàr-à mà wai níng í kàun ñzyun, n zig shinnwá n twib swànn bu ma kàhi, ku sa binn fig rag bàna.

²⁶ Wà ku nìm ma sa sig àdòníng sai-à big màmm jag dunyaru níng í barà ku nìm rì wa shwìn kàun ninànn nímá. Ama ku bi sai-à dunyaru nyàan vinn n zig shinnwá n twib swànn bu ma kàhi í kàun ñzyun jirá aku zig zu rig bu pyir.

²⁷ Kó nì bidim pár má wu í kàun ñzyun, wà kwa wu hing, Shìdun má wà ku kwonn.

²⁸ Kristi wu í kàun ñzyun jirá aku pinn zu mpírká áyau bu pyir sa. Kwá kàng bi wà wa pyàná á dunyaru. Kwá bi fig rág jirá aku pinn zu mpírká áyau bu pyir sa bàna. Kwá kàng bi jirá aku zig yag mpírká rì shi kir ku níng mà byarwá nì.

10

¹ Dokaká Shìdun ya sig mpír Yahu-dawaká níng, shi sig í bu-à rì tiya mpírká bu ñsànká má bi á pyànn. Dokaká níng má tiya vinn sar fig mpírká barà buká mà bi á pyànn níng, mà shi àní bàna. Mpírká rì twib swànn bu á pyànn Shìdun nì níng, big rì twib swànn jì ma jì. Swai bu twib swànnbá big rì twib swànn níng, má sinn kàng sar fig mpírká rì bi yà á byar Shìdun níng, abig shi kyikyàr bàna.

² Wà swai bu twib swànnbá nìm ma shi sig ma gban barà má sinn kàng mpírká abig shi kyikyàr, mpírká nìm má twib swànn kyann fig rag bu bàna. Big nìm má kyab fig rag big sa hing bu pyir bàna tinn.

³ Bu twib swànn-à mpírká rì twib swànn jì ma jì níng, í bu-à rì sa big rì kyab pànn rag big sa hing bu pyir.

⁴ Asà yann naiká ma bu byínnká bàna ma gban barà bá zig zu bu pyir.

⁵ Wà níng í bu-à sa sai-à Kristi rì nyàan bi á dunyaru níng, ku dinya Shìdun rag, “Wù rì zim fig bu twib swànn ma bu ya bàna.

A ya sig mì wì dir jirá ñ wu dò jir shinn bu pyir mpírká.

⁶ Wà mpírká ma zig wì ma rì twib swànn ya gban rig wù,

kyinnwú rì jwar ya fig wù bàna. Wà big ma rì twib swànn ya wù bu jir bu pyirbá,

kyinnwú rì jwar ya fig wù bàna.

⁷ Í wà ñ dang rag, “Shìdun, mà mì níng ñ bi ríghing jirá ñ sa bu-à wù rì zim ñ sa, àràg barà big ba sig á tarkada doka-à nì á shinnmí nì níng.”

⁸ Ku dang jag n rag, “Wù rì zim fig í bu twib swànn ma bu ya bàna. Wù rì zim fig wì-à big rì twib swànn ya wù jir bu pyirbá níng bàna.” Ku dang jír-à níng kó barà big rì twib swànn bu á gbib doka Musa nì níng.

⁹ Ku dang rag, “Shìdun, mà mì níng ñ bi ríghing jirá ñ sa bu-à wù rì zim ñ sa.” Wà níng rì tiya yi rag Shìdun sinn kàng ríghing bu twib swànn kinn fig bu bàna, ku sinn kà Yesu wu ki jirá a wà níng zig zu rig bu pyir mpírká.

¹⁰ Dò jir barà Yesu Kristi sa sig bu-à Shìdun rì zim aku sa, n ya sig shinnwá í kàun ñzyun, big gban sig ku níng, í bu-à sa yi kàng sig mpír kyikyàr big níng.

¹¹ Mpírká rì twib swànn bu á pyànn Shìdun nì níng, kó ákaun bidim pár big rì twib swànn í swai bu twib swànn í ñzyun. Swai bu twib swànn-à big rì twib swànn níng má zig zu fig bu pyir bàna.

¹² Ama bu Kristi ku twib swànn bu ñzyun, wà shi sig ma gban barà má zig zu bu pyir hár kinn kinn, í wà ku shi sig mà agunn vìm nu Shìdun nì.

¹³ Tàma-à níng ku ri shi kir rág sai-à Shidun má sinn kà mpìr azíbká buwá á mìr barwá ni.

¹⁴ Ku twib swànn bu í kàun ñzyun n zig zu ríghing bu pyìr mpìrká ku sa kyàr sig níng hár kinn kinn.

¹⁵ Awun Shidun ri tiya kyàr yi rag bu káníng í àjai. Ku dang jag n rag,

¹⁶ “Shidun dang rag, nu-à má gíb ya big á suká ri bi mà pyànn níng, í wàníng:

Má sinn kà dokamí á pikyinnbá ni, má ba sinn kà á pikyinnbá ni jìrà abig kyab kyann.”

¹⁷ I wà ku dang rag, “Má kyab fig rag bu pyìrká big sa sig ma bu bibaíká big sa sig níng bàna.”

¹⁸ To, barà Shidun yafa ya ríghing mpìrká bu pyìrbá níng mpìrká má twib swànn fig rag bu jìrà a Shidun zig zu bu pyìrbá bàna.

Ayi Bi Yàr á Byar Shidun

¹⁹ Wunzámí big, á dò jìr àsà-à Kristi kifinn sig níng, yì díg rag hing gbìb-à yá kà yag mà byar-à Shidun shi sig.

²⁰ A dò jìr dírwá ni, ku pù ya sig yì gbìb àpyú, í gbìb-à yá díg yonki áni, barà ya kà, má wam zu já-à big gag òim sig nu nkyun-à áni.

²¹ Yi shi sig ma àgbam atwib swànn bu, ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma mpìrká bu Shidun.

²² Jìr wàníng ayi bi á byar Shidun ni ma pikyinn ñzyun, ma ayi bir pikyinnyi ñsàn níamá. Ayi bi ma pikyinn kyikyàr á byar Shidun ma òir-à big tu kyàr sig ma zàn kyikyàr.

²³ Ayi yag mà pyànn ma wà sar gbam á pikyinnyi yì sinn sig á buká má bi, jìr kai bàna yì yì hing Shidun má sa bu-à ku gíb sig nu níng.

²⁴ Ayi kyab jàuyí big, ayi sa shang bar díryí big, jìrà ayi zìm bar díryí ayi sa bu-à ñsàn.

²⁵ Kada ayi fim wà kwonn shinn àràg barà mpìrká káhi ri fim níng bàna. Aying dang gbam bar díryí kyinn, barà yì yì hing rag àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi áni nyàan fòr níng.

²⁶ Barà yì yì ríghing gbìb àjai níng, wà yì ma ri gbam sung ma ri sa bu pyìr, yì bàna ma bu twib swànn zyun-à má zig zu bu pyìryí.

²⁷ Wà yì ma ri sa àdòning ayi gíb kyinn, jìr kai bàna Shidun má wà kwonn mpìrká ri sa bu pyìr, pyìr zyun-à fàn kab gbam níng má swànn gban rig mpìrká ri zib Shidun.

²⁸ Sai-à ri níng mpìr-à ma kìm hing doka Musa, wà mpìr pyàná kó sara ma myàng hing bu bibai-à ku sa sig, mpìrká ri myàng fig ashiwá bàna, mi ri gban rig ku.

²⁹ Wà má àdòning mpìr-à ma ri sa wùn Shidun yawari n ma ri kyab rag àsà-à big tu kyàr sig ku áni, wà Shidun gíb sig nu níng, kinn fig bu bàna, n ma ri swau Awun Shidun zyun-à ri sa yì bu-à ñsàn níng, shwìn-à bu mpìr-à níng má kab gbam.

³⁰ Yi yì hing Shidun í àsàin-à dang sig rag, “Mí í àsàin-à má sa pyann kàng, má wa kàng mpìr bu-à ku sa sig.” Ku dang jakàng n rag, “Mí Shidun má wà kwonn mpìrká bumí.”

³¹ Wà mpìr ma kù kà hing á kwonn-à Shidun má wà níng ni, wàníng í bu zinn títi bàna.

³² Aning kyab pànn barà àyar Shidun ri kà jag sig á pikyinn ná ni. Asai-à níng hi, kó barà níng rì wa hing shwìn wàni níng, níng tib wann hing pikyinn, n sar gbam hing.

³³ Suká káhi, mpìrká rii swau níng áyau bir-à ni, big ri ya níng shwìn. Suká káhi níng ri kwonn shinn ná ma mpìrká ká ri wa shwìn àdòning tinn.

³⁴ Níng myàng hing ashi mpìrká big kíg kà sig á tonn fi-à ni. Sai-à mpìrká gbar shwar zu níng buká buná níng, níng bai fig pikyinn bàna, jìr kai bàna níng yì hing níng shi sig ma bu-à sànn kab sig, wà zyun-à má vinn fig ávinn bàna.

³⁵ Jìr wàníng kada aning fim wà bir pikyinn bàna, jìr kai bàna mpìrká ri bir pikyinn níng, Shidun má ya big bu ùwài.

³⁶ Aning tib wann pikyinn jìrà aning sa bu-à Shidun ri zìm, ma aning díg bu-à ku gíb ya sig níng nu níng.

³⁷ Big ba sig á jìr Shidun ni rag, “Su dà fig rag àbir bàna, mpìr-à má bi níng, kwá shi nonn fig bàna, kwá bi.

³⁸ Mpìr kyikyàrká bumí má bir pikyinn á byarmí ni bá shi ma yonki, ama wà mpìr zyun áyaubá ni ma tafinn hing gbìbmi,

má fig fig àjwár mpìr-à níng hi bàna.”

³⁹ Buyí yì shi fig àràg mpìrká ri tafinn gbìb Shidun mi ri nang jànn níng bàna. Yi ri bir pikyinnyi á byar Shidun àjìrà ayi shi hár kinn kinn.

11

Pikyinn Bir

¹ Yìr pikyinn biryí í jìrà yì yì hing rag yá díg bu-à yì sinn sig pikyinn áni, ma buká yì ri myàng fig á zu bàna níng, yì yì hing rag shi sig áni àjai.

² I jìr pikyinn bir, í bu-à sa mpìrká wàri níng Shidun sinn kàng big abig shi mpìrká buwá níng.

³ I jìr pikyinn bir, í bu-à sa yì yì rag Shidun mànn sig dunyaru ma jìr-à ku dang sig. Buká yì ri myàng á zu níng, Shidun

màm zu bi sig á buká yi ri myàng fig á zu bàna.

⁴ I jir pikyinn bir, í bu-à sa Habila ya Shidun bu-à sàñ kab sig bu Kayinu. A jir pikyinn birwá ni, Shidun sinn kàng ku rag ku í mpir òsàn. Shidun ri tàg yi rag Habila í mpir òsàn, í bu-à sa ku zig rig bu-à wàníng ya sig ku níng. A jir pikyinn birwá ni í barà Habila ri dang jir ma yi hár tàma-à níng, kó barà ku wu righing níng.

⁵ I jir pikyinn bir, í bu-à sa Enok wu fig bàna níng. Shidun zig yag sig ku mà wai. Mpir myàng fig rag ku bàna, jir kai bàna Shidun zig yag righing ku mà wai. Big ba sig á jir Shidun ni rag, sai-à big zìg nann zu yag fig ma Enok bàna níng, Shidun fig hing àjwár ma ku.

⁶ Wà mpir ma bir fig pikyinn á byar Shidun bàna, kwá sa jwar fig pikyinn Shidun bàna. Mpir-à ma ri zim aku bi á byar Shidun, to aku bir pikyinnwá rag Shidun shi sig áni, Shidun ri sa sàñ ya mpirká ri yàn ghibwá.

⁷ I jir pikyinn bir, í bu-à sa Nuhu fig sig jír-à Shidun dinya ku á shinn buká má sa mà pyànn kó barà ku myàng fig ma buká hi á zu bàna níng. Ku wib bu-à Shidun dinya sig ku n dàb kór ùwài níamá wà zyun-à ku ma mpirká buwá má kà áni, jirà abig wim zu áyau yor-à má bi níng ni. Bu-à ku sa sig níng, ku tiya sig mpirká rag big í mpir bibai big. Shidun sinn zu ku rag ku í mpir kyikyár á jir pikyinn birwá ni.

⁸ I jir pikyinn bir í bu-à sa Ibrahim wib sig jir Shidun sai-à wàníng bar ku n dinya ku rag aku yag mà byar jànn-à wàníng má ya ku, má shi í buwá. Ku dù n fim jànn-à ku shi sig áni, kó barà ku yi fig byar-à kwá yag bàna níng.

⁹ I jir pikyinn bir, í bu-à sa ku shi mà jànn-à Shidun gib ya sig ku nu rag wàníng má ya ku níng. Ku yag shi mà apig àràg ku í kyinn, ku ma wùnwá Ishaku ma wùn adawá Yakubu. Káníng í ká Shidun gib ya sig big nu níng tinn.

¹⁰ Ku ri shi kir finn swann-à Shidun sa sinn ya sig ku mà wai. Finn swann-à hi má shi hár kinn kinn.

¹¹ I jir pikyinn bir Ibrahim, í bu-à sa Saratu yim finn, kó barà Ibrahim í àwàutím, Saratu í àwàutím tinn, ama Ibrahim bir pikyinn rag Shidun má sa bu-à wàníng gib sig nu níng.

¹² Sai-à níng hi Ibrahim í àwàutím wani, ama bidim pár barà mpirká nànn sig wani wà wùwànn àràg í asuswir ma vun-à wir na yag sig gbàa ma níng-à ni níng, mpirká níng bidim pár í yann ada Ibrahim.

¹³ Ibrahim ma mpirká buwá wu kwonn ma pikyinn birbá í zyun. Sai-à big wu níng, big díg fig bu-à Shidun gib ya sig big nu níng bàna. Ama big sar pyunn nunonn

nímá n myàng hing, big fig hing àjwár ma káhi. Big dang ma shinnbá rag big í kyinn, dunyaru-à níng í lubá bàna.

¹⁴ Mpirká dang sig íri jír-à níng, big dang zu kyár hing rag, big ri yàn kyann jànn zyun-à bàna á dunyaru-à níng ni.

¹⁵ Big kyab kàng fig rag jànn-à big fim sig níng bàna. Wà big ním ma ri kyab káhi, big ním má kàng yag á byar-à hi.

¹⁶ Big zim sig swann zyun-à sàñ kab sig, í swann-à shi sig mà wai. Zunái ri pànn fig Shidun bàna wà ba bar ku rag ku í Shidun mpirká níng, jir kai bàna ku sa sinn ya sig big byar shu.

¹⁷ I jir pikyinn bir, í bu-à sa Ibrahim zig wùnwá Ishaku n rag kwá twib swànn ya Shidun bu áni, á sai-à Shidun màg màg fig ku níng. Ibrahim í mpir-à Shidun gib ya sig ku nu, ama ku ri zim aku twib swànn ya Shidun wùnwá àràg barà wàníng dinya sig ku.

¹⁸ Kó barà Shidun dang sig rag, swai Ibrahim má zu bi á dir Ishaku ni níng.

¹⁹ Ibrahim bir hing pikyinn rag, Shidun má sa sar barà kwá sa wim kàng Ishaku á kí-à ni. Wàníng shi sig àràg Ishaku zu sig á nu kí.

²⁰ I jir pikyinn bir, í bu-à sa Ishaku dang rag a Shidun sa sàñ ya Yakubu ma Isuwa á shinn bu òsànká má bi díg big á pyànn.

²¹ I jir pikyinn bir, í bu-à sa sai-à Yakubu nyàan wu níng, ku dang rag a Shidun sa sàñ ya yanká bu Yusufu. Asai-à níng hi ku sar gban sig á tungwá ni, mi ri wib Shidun.

²² I jir pikyinn bir í bu-à sa sai-à Yusufu nyàan wu níng ku dang jír á shinn barà mpir Israilaká má zu dà finn jànn Masar. Ku tàg mpirká barà bá sa ma dirwá áni, wà kwá wu hing.

²³ I jir pikyinn bir, í bu-à sa ta Musa ma nàwá zig ku n tàmm jànn ku hár sònn sara sai-à big mà sig ku. Big myàng ku í wùn sisàn. Big shàh fig zinn bàna, n wam zu rig nu jír-à kùr dang sig.

²⁴ I jir pikyinn bir, í bu-à sa Musa zim fig wà mpirká abig bar ku rag, ku í wùn uwá Firauna níng bàna.

²⁵ Ku zim kab sig aku wa shwìn ma mpirká bu Shidun í zyun, ma wà kwá fig àjwár ma bu pyir. Ku yi hing àjwár bu pyir má wam zu rig kinni.

²⁶ Ku rag sàñ kab sig ní aku wa shwìn á shinn Kristi ni ma wà kwá díg gban rig buká mà Masar, jir kai bàna ku sinn sig zuwá á lada-à kwá díg mà pyànn.

²⁷ I jir pikyinn bir, í bu-à sa Musa fim jànn Masar n shàh fig wà kùr má nànn ku àgunn bàna. Ku wim pikyinn, jir kai bàna ku myàng hing Shidun zyun-à mpirká ri myàng fig á zu bàna níng.

²⁸ I jir pikyinn bir, í bu-à sa ku gbar zu jag sig àyúnn zyun-à big ri bar àyúnn Pim Wam Zu níng. Ku dinya mpir Israilaká rag abig mi wir àsà á nu nkyunbá ni àjirà wà wùn aswam Shidun mà wai zyun-à ri gban kí níng, ma bi hing aku gban yanká wà jijag bu Israilaká bàna.

²⁹ I jir pikyinn bir, í bu-à sa mpir Israilaká zu yag sar zàpir úwài zyun-à big ri bar Zàn Gbàinshìn níng. Big zu yag á byar àwun. Mpirká mà Masar ri zim abig zu yag tinn, ama big í wà wu vinn rig-à.

³⁰ I jir pikyinn bir, í bu-à sa sai-à mpir Israilaká kyann kàng kwib dán kinn-à mà Yariko hár su sùmpyànn níng, dán-à hi í kù wann rig-à.

³¹ I jir pikyinn bir, í bu-à sa uwà àyái, wà zyun-à big ri bar ku Rahab níng, ku wu fig bàna á sai-à mpirká ri wib fig Shidun bàna níng, big wu rig.

³² Má dang swàb kà rag í kai rà? Su-à mà màg fig mi barà mà dinya níng jir àshinn Gidiyon ma Barak mà Samson ma Yefta mà Dawuda mà Samaila mà mpirká ri dang kyann jir Shidun níng bàna.

³³ I jir pikyinn bir, í bu-à sa big nu kànn mà swannká káhi ni, n gban rig swannká hi. Big sa bu òsàn, í wà big dig bu-à Shidun gib ya sig big nu rag kwá ya big níng. Big kíg òm rig nu wiyirká.

³⁴ Big ta kà big áyau anam pyir-à ri swànn yùyu, ama swànn sar fig big bàna. Big shàr wim zu áyau kànn-à mpir azíbbá zig kafai n rag bá gban rig big níng. Big ri bàna mà gbam, ama big dig gbam, big kàng mpir anu kànn n kan tafinn rig sojaká bí sig kyinn níng.

³⁵ Uwáká káhi bir sig pikyinn á byar Shidun ni, í bu-à sa big myàng mpirká bigbá ká wu sig níng, sai-à káníng dù nann zu kàng ma yonki níng.

Mpirká káhi wa shwín úwài nímá á wù mpir azíbká bigbá ni, ama big fim fig gbib Shidun jirà abig shàr kyag zu níng, big fim fig bàna. Big myàng àzing myàng myàng hár n wu rig jirà abig dig yonki wà zyun-à sànn kab sig.

³⁶ Káhi wa shwín wa wa, mpirká mànn jwànn big, n dab big n sir big n kíg kà big á tonn fi.

³⁷ Mpirká ta gban big ma abàn n kyag sann gáfinn big áni pyàná. Mpirká gban big ma kafai, big í mpir ashi, big wir sig wau àdùn ma wau byínn. Big wa shwín á wù mpir azíbbá ni.

³⁸ Dunyaru sànn fig barà bá shi áni bàna. Big shàr n yag mà awúnn ma shinnkwinn, n yag shi mà mìr ashòr big shar.

³⁹ Mpir káníng sa jwar Shidun pikyinn, jir kai bàna big bir hing pikyinnbá á byarwá ni, kó barà big dig fig ma bu-à

Shidun gib ya sig big nu rag wàníng má ya big níng bàna. Big dig fig bàna,

⁴⁰ jir kai bàna Shidun sa sinn ya sig yi gbib zyun-à sànn kab sig. Ku rag kwá zig big ma yi, mà sinn kwonn yi bidim pár ayi shi mpir sisàn á pyànnwá ni.

12

Shidun Ri Wab Tag Yanká Buwá

¹ Mpir káníng bir hing pikyinn á byar Shidun. Big bidim pár big ri tag yi bu-à mpir ri dig á byar pikyinn bir. Jir wàníng, ayi zu rig áyau buká ri kan òm yi ma bu pyirká ri pànn gbam yi. Ayi wim kyinn ma ayi màg òm ma buká ri bí á pyànní ni.

² Ayi sinn zuyí á òm Yesu àsàin-à sa sig yi ri bir pikyinn á byarwá ni. Ku í àsàin-à má zig yag pikyinn biriyi àyúnn-à wà kinn shinn. Ku zim n wu kí ayànn bá ayànn kwinn mà atàm bín-à ni, ku sinn kàng shi rag í bu zyun bàna, jirà aku dig àjwár-à Shidun sinn ya sig ku. Tàma-à níng ku shi sig mà byar úwài mà agunn vìm nu Shidun ni.

³ Aníng kyab Yesu barà ku sa muyar n wa shwín á wù mpirká ri sa bu pyir. To, kada aníng jar òm bàna mà aníng fim gbibwá bàna.

⁴ Ngain-à níng ri ngang ma bu pyir níng, su-à fòr fig ma barà mpirká má gban níng bàna.

⁵ Níng mànn jànn ríhíng barà Shidun dang gbam sig níng kyinn níng rà? Barà ku dang rag,

“Wùnmi, wà Shidun ma wab tag wù, á gàng sung á bu-à kwá dang,

wà kwa yan ta wù, kada á bai kyinn bàna.

⁶ Shidun ri wab tag mpir-à ku ri zim, mpir-à kwa sinn kàng sig wàníng wùnwá, í mpir-à ku ri yan ta.”

⁷ Aníng tib wann pikyinn á shwín-à níng ma ri wa dò jir bu pyirná, jir kai bàna shi sig àràg barà ta ri wab tag wùnwá jirà a wàníng yar. Shwín-à níng ri tiya níng rag Shidun zig sig níng àràg í yanká buwá. Wùn zyun-à tawá ri wab tag fig ku bàna, í wà áni rà?

⁸ Wà na wa fig shwín á jir bu pyirná ni àràg barà yanká buwá ri wa níng bàna, káhi níng í yanká buwá bàna, níng í yann sa.

⁹ Wà taká buyí á dunyaru-à níng ni ma wab tag yi jir bu bibaiká yi ri sa, yi ri wib jirbá. To, sànn sig ayi wib Tayí zyun-à shi sig mà wai jirà ayi wim zu.

¹⁰ Taká buyí ri wab tag yi titi nímá bar byar-à kyinnbá tib, ama bu Shidun, ku ri wab tag yi jirà ayi shi mpir kyikyàr àràg ku.

¹¹ Wà ya wa hing shwín, yi ri bai pikyinn mi ri fig fig àjwár bàna. Asim, mpirká mà

wa sig íri shwìn-à níng, shwìn-à hi ri sa big ri sa bu òsàn, mi ri shi shu pikyinn na tag.

Byur Twib á Shinn Wà Mpir Ma Ri Ngàng Shidun

¹² Dirná wu tag rìghing, aning gbam kà nann zu dir áni.

¹³ Aning kyann á gbìng wuvonn jirà kada a dir wu tagná sa ning aning nang jànn bàna, ma aning wim zu.

¹⁴ Aning sa barà ná shi shu òsàn ma kó ni bidim pá. Aning shi shu kyikyà. Mpir má myàng fig Shidun bàna, sai wà kwa shi hing íri swai shu-à níng.

¹⁵ Aning pànn shinn ná, jirà kada mpir zyun áyauná ni aku ngàng àsàn Shidun níng bàna. Aning pànn shinn ná, jirà kada mpir zyun aku shi ma kyinn àzwànn. Iri swai mpirká àdòning, big ri sa bai shu mpirká nìnànn nímá.

¹⁶ Aning pànn shinn ná, jirà kada mpir zyun áyauná ni aku sa àyái bàna, aku myàng buká bu Shidun àràg kinn fig bu bàna, àràg barà Isuwa ri sa sig dò jir buju níng. Ku zig byar shuwá barà ku í wùn àyí níng, n wann tafinn ya rig wunzàwá.

¹⁷ Ning yi hing, ásim Isuwa ri zim a tawá dang ya ku nu-à sisàn, ama tawá ngàng. Ku òg kàng fig rag byar shuwá ku wann tafinn sig níng, bàna, kó barà ku yàn hing ma zàn mín nìng.

¹⁸ Aning kyab byar-à níng sar sig. Ning sar fig mà byar-à mpir Israìlaká ri sar sig á sai-à Shidun ya big dokawá níng bàna. Big sar yà mà shinnkwinn zyun-à big ri bar Sinai wà zyun-à mpir ri zig vù mi ri tib áni. Asai-à níng hi, anam pyir ri swànn, byar-à sir fi kùun, wàu gbar wàni.

¹⁹ Big fig nài yur, ma nài jir ngbam nímá. Barà big fig àdòning, big shà rig zinn. Big vig Musa n rag big zim fig abig fig jakàng nài jir-à níng bàna.

²⁰ Big dang àdòning, jir kai bàna bu-à nài jir-à níng dinya sig big níng kab hing gbambá. Nài jir-à hi rag, “Kó wà ma í wi ma tib íni vù á shinnkwinn-à níng ni, mpirká abig ta gban rig ku ma abàn.”

²¹ Buká big myàng sig màhàn bó níng, zinn pànn hing big. Musa ma shinnwá ku dang rag, “Dirní zwab, zinn sa rig mì.”

²² Ama bigné níng fòr bi hing á byar shinnkwinn Siyona, mà finn swann Shidun zyun-à shi sig ma yonki, mà Urushalima zyun-à shi sig mà wai, byar-à yann aswamká mà wai shi sig màhàn nìnànn nímá.

²³ Ning bi hing á byar-à yann àyiká bu Shidun ri kwonn shinn mi ri fig àjwár, ká big ba sig zinnbá mà wai. Ning bi hing á byar Shidun àsàin-à mà wà mpirká

kwonn. Kyinn ná shi rìghing kyikyà àràg barà kyinn mpirká bu Shidun shi sig.

²⁴ Ning bi rìghing á byar Yesu àsàin-à gib ya sig yi nu àpyú n kifinn sig àsawá á jir bu pyirýi ni. Asawá níng ri tàg yi bu-à sànn kab sig bu-à àsà Habila ri tàg yi.

²⁵ Aning pànn shinn ná, kada aning ngàng Yesu àsàin-à ri dinya níng jir-à níng bàna. Mpirká ri ngàng sig wà bá fig jir Shidun á dunyaru níng, big wim zu fig bàna. Barà big wim zu fig bàna níng, yi mà wà ya ngàng jir mpir-à bi sig mà wai níng, ya wim zu buyí áshinn rá?

²⁶ Sai-à ri níng, nài jirwá ri sa jànn-à á jinn ni níng yàng yàng, ama tàma-à níng ku gib sig nu rag: “Má gbar níng jakàng jànn-à á jinn ni, kó waisháu má, má gbar níng ku tinn.”

²⁷ Jir-à ku dang sig rag kwá gbar níng jakàng níng, ri tiya yi rag, kwá sa buká ku màmm sig níng mà níng yàng yàng, kwá sa bab jànn rig big, jirà buká ká ma níng fig bàna, bá dà kàng.

²⁸ Ayi sa Shidun isoko, jir kai bàna ku ya sig yi byar kùr, byar-à mà níng fig aning bàna. Ayi sa isoko, ma ayi swam yan Shidun á gbìb-à kyinnwá mà jwar, ma ayi wib ku ma ayi shàr ku,

²⁹ jir kai bàna Shidunyí shi sig àràg í pyir-à ri swànn vinn bu.

13

Shu-à Má Jwar Ya Shidun

¹ Aning shi zim kyann bar dirná, jir kai bàna níng shi sig shu shunwàu ma wunzà á gbìb Kristi ni.

² Kyinnká ma bi á byarná ni, aning pànn samyib big òsàn nímá. Mpirká káhi pànn samyib kyinnká, big ri kyab káníng í mpir big, ama big yi fig wà káníng í yann aswamká mà wai bàna.

³ Aning kyab mpirká big kùg kà sig mà tonn fi á kyinn ná ni àràg big kùg síg níng. Aning kyab ká ri wa shwìn á kyinn ná ni àràg í níng ri wa íni.

⁴ Kó ni aku wib shu ban, wunù ma wàwá abig shi shu ma pikyinn nzyun. Mpirká ri sa àyái níng, Shidun mà wà big kwonn.

⁵ Kada aning sinn pikyinn ná á bàì bàna. Buká níng shi sig ma káhi níng, aning rag màg hing níng, jir kai bàna Shidun dang sig rag, kwá fim fig níng bàna, kwá ngàng fig níng bàna tinn.

⁶ To. Ayi wim kyinn ma ayi dang rag, “Shidun í mpir ashangmí, mà shà rig zinn bàna. Mpir jikwinn bàna ma gbam-à kwá sa mi bu-à bibai.”

⁷ Aning kyab àgbamká bigné wàri, ká ri dinya jag sig níng jir Shidun. Aning kyab kàng bar shubá big shi sig ma barà big wu

sig, ma aning bir pikyinn àràg barà big bir sig.

⁸ Yesu Kristi ri vim bir fig bàna. Ku í wà ná níng, ku í wà jann-à níng, ku í wà kinn kinn.

⁹ Kada aning zim mpirká ri tàg bu àpyú níng abig tonn kà níng á gbib ajànn bàna. Ama bu-à sànn sig bàna, àsànn Shìdun aku sa gham níng kyinn. Doka shi sig á shinn barà mpìr má jí buju níng, fòr fig bu zyun bàna, mpìrká ká ri bàg doka níng, doka káníng ri sa shang fig big bàna.

¹⁰ Kristi wann tafinn shinnwá n wu dò jir bu pyir mpirká. Mpìrká ri zig wí hár tàma-à níng, mì ri twìb swànn á pyànn Shìdun ni n rag big ri sa dò jir bu pyirbá níng, bá dig fig gbìb Kristi àràg barà yì dig sig níng bàna.

¹¹ Agham-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, ku ri zig kà yag àsà wí mà byar-à wà kyàr kab sig, mì ri wir màhàn á dò jir bu pyir mpìrká ni, ama dir wiká mpìrká ri zig yag, mì ri twìb swànn mà kur finn swann-à ni.

¹² Wàníng í barà Yesu wu mà kur finn swann-à ni, jirà aku tu kyàr mpìr bu pyìrká ma àsàwá.

¹³ Jir wàníng yì má, ayi yag mà kur finn swann-à ni mà byarwá ni, ma ayi kàng bu ayànn báí ayànn kwínn àràg ku.

¹⁴ Yì bàna big finn swann-à wà má shi hár kinn kinn á dunyaru, yì ri yàn wà zyun-à má bi mà pyànn.

¹⁵ Jir wàníng á jir shinn Yesu ni, ayi swam yan kyann Shìdun, wà yì ma ri swam yan kyann ku, má shi àràg yì ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, barà yì ri swam yan zinnwá níng.

¹⁶ Kada aning màmm jànn wà ná sa bu òsàn má sa shang jàuná bàna, jir kai bàna wàníng í bu twìb swànn-à Shìdun ri fig àjwár ma kàhi.

¹⁷ Aning wìb àgbamká bigná, aning bàg bu-à ba dinya níng, jir kai bàna big í àsàinká ri myàng kwonn ma níng. Bá dinya Shìdun swàmbá big sa sig. Jir wàníng, aning wìb big àjirà abig sa swàmbá ma àjwár. Wà ma nímá bàna bá wor awor, swàmbá hi má sànn ya fig níng bàna.

¹⁸ Aning vig ya kyann yì Shìdun. Yì yì hing yì shì sig ma kyinn òsàn, jir kai bàna yì ri zim ayi sa kyann bu sisàn kó ákaun bidim pár.

¹⁹ Mì ri vig níng, wúshèní aning vig rag Shìdun aku zig kàng bi mì á byarná ni kinni.

Ku Vig Shìdun

²⁰ Shìdun gbar dù nann zu rig Shinn Luyí Yesu á ki-à ni, àsànn-à í mpìr ùwàì zyun-à ri myàng kwonn ma yì á jir kiwá

ku wu sig, àràg barà aza àdùn ri myàng kwonn ma àdùnká buwá níng. Asà Yesu í bu-à sa sig nu-à Shìdun gib sig níng shi sig ma gham hár kinn kinn.

²¹ Shìdun àsànn-à ri sa tag pikyinn ná, aku ya níng bu òsànká níng ri zim, àjirà aning sa bu-à ku ri zim. Aku sa swàmwá áyauyì ni á dò jir Kristi ni, jirà ayi shì shu barà má jwar ya ku. Kristi aku shi bu-à mpìrká má swam yan hár kinn kinn. Aku shì àdòníng.

Jír-à Wà Kinn Shinn

²² Wunzámí big, mì ri zim aning sa muyar ma jírmi. Jirká ò ba sig níng wàì fig bàna.

²³ Mì ri zim aning yì rag big finn tafinn rìghing wunzáyì Timoti mà tonn fi-à ni. Wà kwa bi hing kinni, yì ma ku má bi í zyun á sai-à má bi á byarná ni.

²⁴ Aning bib ká àgbamká bigná ma mpìrká bu Shìdun bidim pár. Mpìrká ri bàg Kristi mà Italiya níng ri bib ká níng.

²⁵ Asànn Shìdun aku shì kwonn ma níng, níng bidim pár.

Wasika-à YAKUBU Ba Sig

Yakubu ba ya sig mpirká bu Shìdun bidim pár ká yam gáfinn yag sig á dunyaru (Yak 1:1). Ku ba sig rag ayi shi shu kyikyàr, kada ayi zìm bu zyun aku màg màg fig yi bàna, ayi myàng kó ni bidim pár í bu nízyun á byaryi ni, ayi myàng ashi mpìr ashiká, ayi gbar dù nann shinn bàna, ayi vig kyann Shìdun. Ku dinya yi rag íri wà yi ri bir pikyinn níng màg hing bàna, ama ayi sa swàm-à má tàg rag yi ri bir pikyinn á byar Yesu Kristi. Jír-à yá dang bidim pár aku shi jír-à sisàn.

¹ I mì Yakubu fàu Shìdun ma fàu Shinn Luyí Yesu Kristi. Mì ri ba ya ning, ning mpirká á Israila, ká yam gàb fim sig awín awín á jànn-à ni. Mì ri bib kà ning.

Aning Vig Shìdun Aku Ya Ning Yar

² Wunzámí big, sai-à shwìn ninànn nímá ma bì hing á pyànn ná ni, kada aning gib kyinn bàna. Aning sinn kàng rig bu káníng aku shi í bu àjwár,

³ jir kai bàna ning yi hing wà shwìn ma òg hing ning jirà aku màg màg fig ning barà ning bir sig pikyinn ná á byar Yesu ni, sái ná myàng shwìn-à hi má sa ning barà ná tib swàb kà pikyinn ná.

⁴ Sái dáí aning fim muyar aku sa kinn swàmwá á kyinn ná ni jirà aning shi shu sisàn, aning kinn mpìr jíkwin, kada bu zyun aku dà ning bàna.

⁵ To, áyauná ni mpìr zyun ma bàna ma yar barà kwá sa bu zyun, aku vig Shìdun rag, á wàning tiya ku barà kwá sa. Shìdun ri tiya kó ni ma kyinn nízyun, ku ri bib fig abau bàna.

⁶ To, ama mpìr-à ma vig Shìdun, kada aku gàb fim pikyinnwá pyànà aku kyab rag, kwá òg rà, kó kwá òg fig bàna rà. Aku kyab àdòning bàna. Barà ku vig ma kyinnwá pyànà níng, ku shi sig àràg í zàpìr-à wàu ri gbar ning.

⁷⁻⁸ Mpìr-à ma sinn fig pikyinnwá nízyun áyau bu-à ku ri sa bàna, kada aku bir pikyinn rag, kwá òg bu zyun á byar Shìdun ni bàna. Kwá pànn fig shinn bu-à kwá sa bàna.

Bu Dunyaru Má Vinn Rìg

⁹ To, mpìr ashi zyun-à ri bàg Yesu, ku shi fig mpìr úwài á dunyaru bàna, ama aku sa àyán barà Shìdun sinn sig ku mpìr úwài á pyànnwá ni.

¹⁰ Mpìr bàì, aku sa àyán wà Shìdun ma sinn kàng ku mà sim á byarwá ni, jir kai bàna bàiwá má vinn rig kíni, àràg awu buká.

¹¹ Ayúnn-à ma nann zu bì hing, má fàn gban awúnnká má wu vinn rig, hár awu buká hi má jwag kifinn vinn rig tinn. Asànwá má vim bìr rig. Wàning í barà mpìr bàì má, kwá wu rig áyau swàmwá ku ri sa jirà aku òg bàì.

Byar-à Shwìn Bì Sig

¹² Mpìr-à ma ri tib pikyinnwá á shwìn, á sim kwá fig àjwár, jir kai bàna wà kwa sar gban hing, í wà kwá bì òg ladawá, wà í yonki zyun-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya mpirká ri zìm ku níng.

¹³ Sai-à bu ma màg màg fig mpìr jirà aku sa bu-à bibai, kada aku dang rag, bu-à hi bì sig á byar Shìdun, mì ri màg màg fig ku í ni bàna. Shìdun kyinnwá kim, bá màg sar fig ku ma bu-à bibai bàna. Ku bó, kwá màg fig mpìr ma bu-à bibai bàna tinn.

¹⁴ Ama bu-à ri màg màg fig mpìr í bu-à bibai zyun-à ku ri zìm á kyinnwá ni. Bu-à hi shi ya sig ku àràg ayàr ri pànn ku.

¹⁵ Mpìr-à ma na hing abann jirà aku sa bu-à bibai, bu-à hi má zìg bì ya ku swàm bu pyir. Swàm bu pyir bó, sai-à ma wài hing, í wà má zìg bì ki.

¹⁶ Wunzà azimmí big, kada abig tonn gban ning bàna.

¹⁷ Bu-à ri bì mà byar Shìdun ni, íri bu-à òsàn bidim, bu-à bibai bàna áni. Ku Shìdun àsàin-à màmm sig buká ri yar á dunyaru bidim. Buwá ku vim bìr fig ávim bìr bàna, byar-à ku shi sig, zufi bàna.

¹⁸ Ku ma shinnwá ku kyab sig ni, n sinn kà sig yi ma jír wá zyun-à shi sig ma gwangga, jirà ayi shi ní buká wà jijag áyau bu-à ku màmm sig bidim pár.

Mpìr Aku Sa Swàm Ma Jir Shìdun

¹⁹ Wunzà azimmí big, wà mpìr ma dang hing jir aning fig kíni, ama kada aning dang kíni bàna. Aning nànn àgùnn kíni bàna tinn,

²⁰ jir kai bàna swàm sisàn-à Shìdun ri zìm níng, ri zu bì fig áyau àgùnn bàna.

²¹ Jir wàning, aning dà fim rig kyinn-à bibai kó wà áni, ma swàm bu pyir. Sái jír-à Shìdun tàg kà sig á kyinn ná ni níng, aning zìg í kyinn nízyun, aning wib ku. Jír-à hi shi sig ma gban barà kwá pinn zu yonkiná.

²² Mpìr-à ma ri fig jir Shìdun ma sung átai, ku ri tonn gban í shinnwá. Sái aku sa swàm ma kàhi.

²³ Mpìr-à ri fig ma sung átai àdòning, shi sig àràg mpìr-à pànn sig adin ku ri myàng barà zwànnwá shi sig áni.

²⁴ Kwa myàng hing myàng myàng, í nànn-à hi ku dù mì yag rig-à, n màmm jànn rìghing barà ku nìmm myàng sig áni.

²⁵ Ama mpìr-à ma fig hing doka Shìdun wà zyun-à má zìg zu ku á bu pyirwá ni, n ma ri sa swàm ma kàhi, kwá shi fig àràg

mpir-à ri fig átai, mi ri mà màm jànn níng bàna. Mpir-à níng swámwá má zu shinn.

²⁶ To, wà mpir zyun-à ma ri sinn kàng shinnwá ku í mpir-à ri wib Shidun, ama ku ri mib fig nuwá bàna, ku ri dang bu-à kyinnwá ri zim, to, buwá ku tonn gban sig shinnwá átonn gban, Shidun bàgwá níng ku ri bàg átai.

²⁷ Irì bàg-à Tayí Shidun ri zim a mpir bàg ku níng, í àràg wàning, wato mpir aku myàng kwonn ma uwà kíká, ma yann kíká bàna ma mpir-à má sa shang big, aku bi sa shang big. Hár ma aku zig zu rig shinnwá áyau bu-à bibai á dunyaru tinn.

2

Kada Mpir Aku Kyab Rag Mpir Ashi Fòr Fig Bu Zyun Bàna

¹ Wunzámí big, barà níng shi sig ní mpirká bu Shinn Luyí Yesu zyun-à shi sig ma gban Shidun níng, kada aning myàng jàuná zyun kab zyun á yizuná ni bàna.

² Kó àràg mpir-à wir sig já zinn, n pag sig ta zinariya á wùwá ni, n kà bi á tonn byar-à níng ri kwonn shinn. I wà mpir zyun wir àka jáwá, mi ri kan bàg bi ku tinn.

³ Bigné, wà na myàng hing àdóníng, níng ri dinya zyun-à sing samyib sig dirwá níng rag, “Awànmí, á kà bi, á shi wann áyag áyauyí ni.” Zyun-à yab sig àka já-à níng bó, ná dinya ku rag, “He! A yag sar màhàn bó, kó á shi wann avír-à ni áyag.”

⁴ Wà na sa hing àdóníng, á sai-à níng hí níng myàng righing jàuná zyun-à kab sig zyun á yizuná ni, har níng kàng righing mpirká ri wà jàuná kwonn zyun-à shi fig í barà bàna.

⁵ Níng fig hing, wunzà azimmí big, Shidun shig zu sig mpir ashiká íni, mpirká bàna ma bu á dunyaru, ku shig zu big, n sinn kàng righing big mpir úwàí á byarwá ni. Big dig ghib barà bá bir pikyinn á byarwá ni, hár ku ya big byar shu á byar-à ku ri na kúrwa. I bu-à ku gib sig nu rag kwá sa ya mpirká ri zim ku níng.

⁶ To, í wà bigné níng ri myàng mpir ashiká fòr fig bu zyun bàna. Aning myàng, mpirká ri lir jí kyann níng níng ma mpirká má zig yag níng má pyànn mpir agib jirká í ni rà? Nda í mpir bàí big, kó nímá bàna rà?

⁷ Bigbá big í àsàinká ri swau zinn Yesu zyun-à níng ri bàg ku níng, kó nímá bàna rà?

⁸ To, sànn hing wà aning sa bu-à má sànn wàni, aning bàg doka Kurná Shidun. Ku rag, “A zim jáuwú àràg barà wù ri zim shinnwú.”

⁹ Wà níng ma ri myàng jàuná zyun ma ri kab zyun á yizuná ni, kàhi níng ri sá bu pyir. Níng sa bai sig doka Shidun.

¹⁰ Mpir-à ma ri bàg doka Shidun, ama kwa wib fig zyun áyaubá ni bàna, to, shi sig àràg ku bàg fig kó àkúnn ízyun bàna.

¹¹ Àràg barà Shidun dang rag, kada a mpir sa áyái bàna, aku gban kí bàna. Ayau bu pyànn káníng ni, wà wa sa fig áyái bàna, ama wà wù ma gban hing kí, bidim pár á shi sig àsàin-à ri sa bai doka Shidun.

¹² Ama bigné kàm, sànn hing wà swámná bidim pár ma jír dangná abig shi ábibir ma doka wà zyun-à má zig zu níng,

¹³ jir kai bàna mpir-à ma myàng fig ashi jáuwá zyun bàna, kwonn wà Shidun má myàng fig ashiwá bàna tinn. Ama mpir-à ma myàng ashi jáuwá, buwá kwá shàr fig kwonn wà bu Shidun bàna.

Mpir-à Ma Bir Pikyinn Aku Tàg á Byar Swámwá Ni

¹⁴ To, wunzámí big, wà mpir-à ma rag ku ri bir pikyinn á yag Shidun, ama kwa sa fig swám bu-à má tàg pikyinn birwá bàna, ma pikyinn birwá hí shí ni rà? Bàna. Mpir-à ma bir pikyinn átai, wàning má zig zu ku rà? Bàna.

¹⁵ Wàning kó jáuwú zyun níng ma ku ri bàg Shidun ízyun, ku má, ku shi sig áyau ashi, kó bu-à jiji ku bàna ma kàhi, kó já ku bàna ma kàhi,

¹⁶ í wà à bi, n dinya ku rag, “Awàn! A shi òsàn, a Shidun ya wù bu-à wá jiji ma bu-à wá sa kà á dirwú ni.” I nànn-à hí, kó bu zyun á ya fig ku bàna. Kàhi yir bu-à jirwú má sa ya ku í kai rà? Bàna.

¹⁷ To, wàning má, í barà wà mpir ma bir pikyinn átai, shi sig áni àdóníng. Wà mpir ma sa kwonn fig pikyinn bir ma swám zyun-à má tàg pikyinn birwá bàna, kàhi í pikyinn bir átai.

¹⁸ Ama mpir zyun ma rag, “Buwú wù ri bir pikyinn, bumí mì ri sa swám.” To, á tiya mì pikyinn birwú barà à sa fig swám bàna níng, bumí má tiya wù pikyinn birmí ma swám mí tinn.

¹⁹ Wù ri bir pikyinn rag Shidun í ízyun. To, sànn hing. Kó wàuká má, big ri bir pikyinn rag Shidun í ízyun tinn. Kó barà big bir sig pikyinn áni níng, bidim pár zinn Shidun ri pànn big, hár dirbá ri zwab.

²⁰ Wù mpir-à bàna ma yar, á myàng. Sáí wà ba tiya wù rag pikyinn bir á byar Shidun ma kwonn fig ma swám bàna, í átai rà?

²¹ Yákúyí Ibrahim á jir shinn swámwá ni, Shidun zig zu rig ku hing áyau bu pyirwá ni, kó nímá bàna rà? Sai-à ku bi zig wúnwá Ishaku n zig yag wàning jira áku gib gban wàning á pyànn Shidun.

²² Wato bu-à ku sa sig níng pikyinn birwá ma swámwá bidim pár ri yag ábibir. Bu-à ku sa sig, shi sig ábibir ma pikyinn birwá.

²³ I barà jír zyun big ba sig á tarkada Shìdun shì sig áni rag, “Ibrahim bir hing pikyinn á dir Shìdun. Bar pikyinn bir-à ku bir sig níng, sái Shìdun zig kàng bi rig ku mpìr-à bàna ma bu pyir á byarwá ni.” I byar-à hi big bar Ibrahim rag ku í jàu Shìdun.

²⁴ Yi mpìr jíkwin n bidim pár, á dò shinn swámýí ni Shìdun sinn kàng bi yi mpìrká bàna ma bu pyir á byarwá ni. Ku zig zu fig yi jir shinn pikyinn bir awínwá ni bàna.

²⁵ Aning myàng barà Rahab uwà-à ri sa àyái-à níng wim zu sig áni. Buwá ku zig yann aswamká bu Israílaká n tám jànn rig, n tíya big gbi b zyun kim abig bónn zu rig á finn swann-à ni. I bu-à sa Shìdun sinn kàng sig ku mpìr-à bàna ma bu pyir á byarwá ni.

²⁶ Mpìr-à ma bir pikyinn, ma sa fig swám áni bàna, pikyinn birwá í bu átai. Aràg barà dir mpìr-à bàna ma awun kàng rig ki, í barà pikyinn bir awínwá ni bàna ma yir tinn.

3

Nuyí Ri Du Kà Yi á Shwìn

¹ Wunzámí big, kada aning zim aning kà tù iri mpìrká ri tàg jir Shìdun bàna, jir kai bàna yi mpìrká ri tàg buká níng, wà ya bir fig pikyinn áni bàna, kwonn wáyí má wài kab bu mpìrká dà níng ini.

² Ning yi hing yi bidim pár yi ri ta àsiu á shinn bu ninànn nímá. To, ama mpìr-à ma ri dang fig jir bu-à bibai bàna, ku bàna ma laifi, í mpìr-à má ta fig àsiu áyau jír wá ni bàna. Mpìr-à níng hi yi hing barà kwá pànn samyib dirwá bidim pár,

³ àràg barà mpìr ma du kà hing kan á nu vinn-à ni, ma gbar hing jùr-à, vinn-à ri bàg ábibir.

⁴ Aning myàng barà kòr-à á zàpìr, barà big wài sig áni bidim pár, wunn kòr títi nímá, kó wàu ma ri gbar má, sái agunn-à wunn kòr-à ma yag, í agunn-à kòr-à má bàg áni.

⁵ To, barà wunn shwiyí nímá ri zìg kyann kòr úwài-à níng, í barà nuyí shì sig áni á byarí ni tinn. Nuyí í bu shwiyí nímá, ama yi ri dang jir bu úwài ma kàhi. Aning myàng, pyir shwiyí nímá ri dù, n mi ri swànn awúnn úwài nímá.

⁶ I barà nuyí shì áni àràg í pyir. Ayau diríyí ni bidim pár í nuyí zyun-à yi ri dang jir áni níng, ri wab dù pikyinn mpìr, pikyinn ri fàn, hár ri sa bai gban rig shinnýí bidim. Jír-à hi bó í pyir Shaitan ri gbar dù ini, hár ri sa bai shuyí àràg pyir ri swànn bai bu.

⁷ Wi awúnnká ma ayinnbuká ma buká ri ngang kyann á jinn ni níng bidim, ma

buká á zàpìr, mpìr jíkwin n shì sig ma gham á shinnbá ni.

⁸ Ama nuyí shì sig níng, walai mpìr-à shì sig ma gham á shinnwá ni. Ku í bu-à bibai. Nuyí ri shì fig akim bàna. Ku ri sa bai diríyí bidim pár. Nuyí bidim pár mònn sig íri kyànn-à bibai.

⁹ Aning myàng, nuyí í bu-à yi ri yan Tayí Shìdun ma kàhi. I bu-à yi ri swau mpìrká Shìdun mànn sig zu àràg ku níng, ma kàhi.

¹⁰ Jír òsàn ma jír-à bibai bidim pár yi ri dang ma nu úzyun. Kai! Wunzámí big, iri bu àdòning sán fig bàna.

¹¹ Byar abinn zàpìr úzyun má sa yi barà kwá binn zu bi zàpìr àswib ma zàpìr òsàn bidim pár í byar úzyun rà? Wàníng kam bàna.

¹² Wàníng má, bin ating má sa yi barà kwá wan awan táb rà? Bàna. Bin táb má sa yi fig barà kwá wan awan ating bàna. Kó zàn àswib má, má sa yi fig barà kwá binn zu kwonn ma zàpìr àdór bàna.

Wàníng í Swai Yar-à Bi Sig á Byar Shìdun

¹³ Ayauná ni mpìr-à shì sig ma yar zyun-à Shìdun ri ya níng í ni rà? Wà má áni, tò, byar shuwá ma swámwá aku shì sisàn. Kada aku gbar dù shinn áyau-à ni bàna, aku sa swám ma yar. Kwa sa hing àdòning mpìrká má myàng yarwá.

¹⁴ Ama wà mpìr ma ri sa akyib kó ku ma ri zim shinn á kyinnwá ni, kada aku gbar dù shinn aku rag ku í mpìr yar bàna. Kada aku gim òsáng á shinn jir ájai bàna.

¹⁵ Wà kwa ri sa akyib, ma wà kwa ri zim shinnwá, yar-à níng bi fig á byar Shìdun bàna. I bu-à á kyinnwá ni átai, í bu dunyaru, í bu Shaitan.

¹⁶ Byar-à big ri sa akyib ma byar-à big ri zim shinn, í byar-à shùr gbi b ma bu-à bibai bidim pár shì sig.

¹⁷ Mpìr-à ma shì sig ma yar zyun-à wann bi sig mà byar Shìdun, mpìr-à níng hi shì sig ma pikyinn kyilkyàr. Ku ri jùn kwonn mpìrká. Kyinnwá ri ya fig mpìr shwìn bàna. Ku ri myàng ashi mpìr. Ku shì sig ma pikyinn-à ri sa swám bu òsàn ninànn nímá. Ku ri myàng fig mpìr zyun kab jàuwá zyun á yir zuwá ni bàna. Ku ri dang fig jir nu pyàná bàna.

¹⁸ Mpìr-à ri gbar jùn kwonn mpìrká, ku ri sa swám òsàn, ku shì sig àràg mpìr-à tàg sig buju, í wà n binn kwonn buju-à úwài nímá.

4

Aning Pànn Jàu Ma Shìdun, Kada Aning Pànn Jàu Ma Dunyaru Bàna

¹ N bib níng, ma shùrká níng ri gbi b big bar dirná níng, ri zu bi á ni rà? Ri zu bi á kyinn ná ni. Mpìr ma ri zim bu á

kyinnwá ni, bu-à ku ri zìm níng ri gbar dù ku pikyinn.

² Aràg sai-à ning ma ri yàn bu, na òg fig bu-à ning ri zìm níng bàna, ning ri gban kí, ning ri sa akyib, ning ri nu kann, ama bu-à ning ri zìm níng, ning òg fig bàna, wato ning vig fig Shìdun aku ya ning bàna, í bu-à sa níng.

³ Kó na ri vig ku, kwá ya fig ning bàna, jir kai bàna bar kyinn-à ning shi sig ma kàhì, n mì ri vig ku níng, sànn fig bàna. Ning ri vig ku jirà aku ya ning aning fig àjwár shinn ná àní àtai.

⁴ Ning mpìrká ri jì amana Shìdun káníng, àsai ning yì fig wà big rag, mpìr-à ma pànn jàu ma buká á dunyaru, ku í mpìr azib Shìdun níng, ning yì fig bàna rà? To, n dinya ning, mpìr-à ma ri zìm aku pànn jàu ma dunyaru, ku ri zìg kàng shinnwá í mpìr azib Shìdun.

⁵ Kó ning myàng aràg jir Shìdun-à níng, ku dang sig àtai rà? Barà ku dang rag, “Awun-à ku sinn sig á pikyinnýì ní níng, ri nànn àgùnn ma bu-à bibai wàni.”

⁶ Ama Shìdun ri sa ya yì àsànwá nìnànn nímá. I barà big ba sig n rag, “Shìdun má shi shu wà afu ma mpìrká ri myàng shinnbá big í mpìr ùwài, ama mpìrká ri sinn kàng shinnbá big í bu zyun bàna níng, kwá sa ya big bu-à òsàn.”

⁷ To, aning ya Shìdun gbamná, ma aning kan òm swàm Shaitan á kyinn ná ni, kada aning zìm bàna. Wà na kan hing ku, í wà kwá shàr zinn ná.

⁸ Aning jùn kwonn ma Shìdun, í wà ku má, kwá jùn kwonn ma ning tinn. Ning mpìr pikyinn-à bibaiká, aning fim bu pyirná. Ning mpìr kyinn pyànáká, aning dá fim kyinn pyànàna tinn.

⁹ Na kyab hing bu pyirná, aning bai kyinn àní, aning yan nài yán, aning kig mín. Jonn ná aku kàng rig nàikitáu, àjwárná aku kàng kyinn bai.

¹⁰ Aning sinn kàng shinn ná mà sim á pyànn Shìdun. I ku kwá sinn ning inì mà pyànn.

Kada á Tir Ya Jáuwú Jír Bàna

¹¹ To, wunzámí big, kada aning zinn swau jáuná zyun bàna. Mpìr-à ma ri zinn swau jáuwá, n ma ri tìr ya wàníng jír, ku ri sa bai doka Shìdun, n mì ri tìr ya doka Shìdun jír. To, wà wa tìr ya hing doka Shìdun jír, à kàng rìghing mpìr-à ri wà doka Shìdun kwonn, à shi fig rag mpìr-à ri bàg kàhì bàna.

¹² Ama àsàin-à shi sig ma gban kwá ya doka-à níng, í Shìdun ku awínwá ni. Ku í àsàin-à má wà kwonn tinn. Ku í àsàin-à má zìg zu mpìr, má gban mpìr tinn. To, wù mpìr jìkwinn, n bib wù, buwú à shi sig á nu kai, hár wá tìr ya jáuwú zyun jír rà?

Kada Mpìr Aku Gbar Ashí Bàna

¹³ Ning mpìrká ri dang rag, “Janá-à níng kó akìn níng, yá yag shi mà jànn zyun hár jì zyun. Yá wann tafinn buká buyì màhàn, jirà ayi òg swàb kà bu àni.”

¹⁴ Wà ning ri dang àdòning, ning yì fig bu-à mà òg ning janá-à níng, kó akìn níng bàna. Aning myàng yonkì mpìr í kai rà? Yonkì mpìr shi sig aràg àbýmì shyù-à ním òm sig á jinn ni. Ning yì hing àbýmì shyù ma ním hing á pyànn tìtì nímá ku í yar rig-à. I barà yonkì mpìr shi sig àní, mà nonn fig bàna tinn.

¹⁵ Sànn sig aning dang rag, “Wà Shìdun ma zìm hing, wà yonkì ma àní, yá sa bu nímá, ma bu nímá.”

¹⁶ Ama ning ri dang fig rag “Wà Shìdun ma zìm hing,” bàna. Ning ri gbar àshí, n mì ri dang àtai. Barà ning ri dang àdòning, sànn fig bàna.

¹⁷ To, ning fig hing kó? Mpìr ma yì hing bu òsàn, ama kwa sa fig bàna, ku sa hing bu pyir.

5

Mpìr Bàì Má Wa Shwìn

¹ To, ning mpìr bàì, aning kig mín, aning yan nài yán, jir kai bàna shwìn nìnànn nímá mà bì òg ning.

² Bàiná bìdìm pàr mà bai rig. Janá bó, ayìg mà yìg bai rig.

³ Bàì zinariyaná mà da bai rig jì, azurfaná mà da bai rig jì. Jì-à hì bó tàg sig barà ning ri myàng kwonn fig ma mpìr ashi bàna. Jì-à hì mà zwam òrná aràg barà pyir ri swànn. Wà dunyaru nyàan vinn, í wà ning zìg bàiná, n sinn samyìb sig, mì ri tù kiwá.

⁴ Mpìrká ri sa hing swàm bàì á daná ni, ning wa fig bàna. To, aning fig, big ri kig ya Shìdun nàikitáu, Shìdun àsàin-à shi sig ma gban kó kai bìdìm pàr. Nàikitáubá ri kà ku á sung-à ni.

⁵ Bigná ning shi sig ma byar shuná á dunyaru, ning ri fig àjwár. Bu-à ning ri zìm bìdìm pàr, ning ri òg. Ning shi sig aràg nai zyun-à ri jì mònn finnwá, hár òrná ri kwonn jirà abig gib gban ku.

⁶ Ning ya sig mpìrká ká sa fig ning bu bàna shwìn àtai, hár ning gban rig big. Big bó, big ngàng fig bàna.

Aning Tib Pikyinn Ná

⁷ Aning tib pikyinn ná, wunzámí big, hár àyún-à Shinn Luyí Yesu má kàng bì. Aning myàng barà àsàin da-à ri sa, mì ri tib pikyinnwá barà kwá myàng írì bu-à kwá òg mà dawá ni. Ku ri shi kir bu-à ku tàg sig níng hár sai-à shyù mà fa wann, ma sai-à shyù mà bì tab kinn shinn-à.

⁸ To, ning má, sái aning sa àdòníng, aning tib pikyinn ná, jir kai bàna sai-à Shinn Luyí má bi níng, ri nyàan fòr.

⁹ Kada aning zinn kyann bar òrná bàna, ning wunzámí big, jirà kada a Shidun wà ning kwonn bàna. Ku í àsàin-à má wà kwonn-à ri bi níng.

¹⁰ Aning myàng barà mpirká ri dang kyann jir Shidun níng, big tib sig pikyinnbá. Shwin ma òig big, big ri tib pikyinnbá. To, ning má, aning sa àdòníng tinn.

¹¹ Mpir-à ma ri tib pikyinnwá, yi ri myàng ku í mpir-à ri fig àjwár. Ning yì hing íri pikyinn-à Ayuba tib sig áyau shwin-à ku wa sig. Hár ning yì hing barà Shidun sa ya sig ku bu òsàn àsím. Shidun sa shwin-à ku wa sig níng kàng bu àjwár, ku mà m jànn righing shwinwá bidim pár, í bu-à sa yi yi rag ku tib sig pikyinn áyau shwin-à ku wà sig. Shidun ri myàng ashi mpir.

¹² To, mì ri dinya ning jir òsàn zyun-à má sà ya ning, wunzámí big. Kada aning tung ki ma bu-à mà wai kó ma bu-à á jinn ni bàna. Kó íri ki-à wà áni, kada aning tung bàna. Wà ma àjai bàna, aning rag, “àjai bàna.” Wà ma àjai, aning dang rag, “í àjai.” Kada aning tung ki bàna, àjirà kada a kwonn wà Shidun pànn ning bàna.

¹³ Wà mpir zyun áyauná ni ma ri wa shwin, aku vig Shidun àjirà a wàníng sa shang ku. Wà mpir zyun ma ri fig buwá àjwár, sái aku òài junn, aku swam yan Shidun.

¹⁴ Wà mpir zyun áyauná ni òirwá ma ri wúwa, aku bar kwonn àgbam aduaká abig vig Shidun á shinnwá ni, abig pàb ku byir á òir-à ni á zinn Shinn Luyí ni.

¹⁵ Mpir-à ma ri vig Shidun, wà kwa kyab hing á pikyinnwá ni rag, mpir-à níng má gbam rig, Shidun má fig jirwá, má òàb gbam rig mpir dor-à níng. Kó wà mpir dor-à níng ma sa sig bu pyir, Shidun má yafa ya rig ku bu pyirwá.

¹⁶ Aning dinya bar òrná laifiná jirà aning vig Shidun, ma aning shi ítau. Mpir-à bàna ma laifi ma vig Shidun, jirwá shi sig ma gbam wàni á byar Shidun.

¹⁷ Aning myàng Iliya í mpir àràg yi, ama ku vig Shidun ma kyinn òzyun rag, kada a shyù tab bàna. Hár ji sara ma sònn sùnnjin, shyù tab fig bàna kó shwiyí nímá.

¹⁸ Sái á sim ku bi vig kàng Shidun mà wai, í wà shyù bi tab kàng, hár buju bi byann wàni.

¹⁹ Wunzámí big, áyauná ni wà mpir zyun ma òà fim righing ghib-à sisàn, jàuwá zyun ma gbar kàng bi hing ku áni,

²⁰ aning yì rag wàníng gbar zu sig ku áyau ki, hár wàníng sa sig Shidun má yafa ya ku bu pyir ninànn nímá.

Wasika-à BITRUS Ba Sig

Wà Wa Zyun

Bitrus ba sig wasika-à níng jirà aku dang gbam pikyinn mpirká yam gáfinn sig á jir shwin-à big ya sig big á dò shinn Kristi. Ku dinya big rag abig bir pikyinn á shinn barà Yesu wu n dù nann zu kàng ríghing ma yonki, ma barà Yesu má kàng bi á dunyaru. Shwínká big ri wa níng, àyúnn-à Yesu Kristi ma kàng bi hing, Shìdun má ya kó ni lada.

¹ Mì Bitrus wùn aswam Yesu Kristi, mì ri ba ya níng mpirká zyun-à Shìdun shìg zu sig, níng yag sig àràg í kyinn n yam sig awín awín mà Pantas, Galatiya, Kapadokiya, Asiya, ma Bitiniya.

² Shìdun Tayí shìg zu sig níng tun sai-à á ninonn. Ku yì hing rag ná shi yannká buwá. Ku sinn kà Awunwá á kyinn ná ni, Awunwá sa níng ri shi shu kyikyàr, jirà aning wib Yesu Kristi ma aku tu kyàr níng ma àsàwá.

Àsàn Shìdun ma pikyinn na tag abig kà mònn á pikyinn ná ni.

Pikyinn Bir Zyun-à Má Vinn Fig á Vinn Bàna

³ Ayi swam yan Shìdun zyun-à í Ta Shinn Luyí Yesu Kristi jir shinn barà ku myàng sig ashiyí wàni, n ya sig yi yonki àpyú á jir shinn barà Yesu dù nann zu kàng sig ma yonki mà amir-à ni níng. A jir wáníng ni, yi ri kyab rag yá díg bu-à hśàn.

⁴ Tàma-à níng yi ri shi kir yonki àpyú zyun-à Shìdun gíb sig nu rag kwá ya yì mà wai. Kwá sa sán ya yì bu nínànn nímá. Bu-à kwá sa ya yì níng, má swàr fig bàna, má bai fig bàna tinn.

⁵ Bigné, níng ká ri bir pikyinn, gbam Shìdun shi sig á shinn ná ni, ku ri myàng kwonn ma níng hing àyúnn-à wà kinn shinn, kwá zìg zu níng.

⁶ Wáníng í bu-à sa níng ri fig àjwár tàma-à níng, kó barà níng ri wa shwín kim kim su títi nímá.

⁷ Bu-à big ri zìm bàna, big ri zìm abig yì rag pikyinn birná í àjai. Zinariya zyun-à ma bai rig níng má, big ri màg màg fig ma pýr. Pikyinn birná zyun-à níng bir sig, wà sán kab sig zinariya níng, í barà bá màg màg fig ku àni jirà abig myàng wà níng ma ri bir pikyinn àjai. Wà ma àdóníng Yesu Kristi má swam yan níng má sinn níng mpír úwài àyúnn-à kwá kàng bi àni.

⁸ Kó barà níng myàng fig ku ma zuná bàna níng, níng ri zìm ku. Níng ri bir

pikyinn ná á byarwá ní, kó barà níng myàng fig ma ku bàna níng. Wáníng í bu-à sa níng ri fig àjwár wàni, àjwár-à hi kab sig gbam wà dídang,

⁹ jir kai bàna á jir shinn pikyinn birná ni, Shìdun pinn zu ríghing níng.

¹⁰ Sai-à ri níng mpirká rii dang kyann jir Shìdun níng, big dang sig jir á shinn àsàn-à Shìdun dang sig rag kwá ya níng. Big yàn barà bá yì byann jir á shinn àsàn-à má bi á byarná ni níng.

¹¹ Big ri zìm abig yì sai-à àyúnn-à hi má sa, ma barà bu-à hi má sa àni. Wáníng í sai-à Awun Yesu Kristi ri tiya big íri shwín-à Yesu má wa ma àjwár zyun-à má bi àsim.

¹² Shìdun tiya byann big rag swàm zyun-à big ri sa níng, big ri sa fig jir shinnbá bàna, ama í jir shinn ná, àràg barà big dang sig á shinn buká zyun-à níng fig sig mà byar yann aswamká. Big dang sig jir hśàn á shinn gbam Awun Kyikyàr zyun-à bi sig mà wai. Bu káníng bidim pár yann aswam Shìdun mà wai ri zìm abig yì byann.

Aning Shi Shu Pikyinn-à Kyikyàr

¹³ Aning sa shiri wà ná sa swàm Shìdun. Aning shi àzír ma aning bir pikyinn ná á shinn àsàn-à ná díg sai-à Yesu Kristi má bi.

¹⁴ Aning wib Shìdun, kada aning zìm abann bu zyun aku tonn gban níng àràg á sai-à níng ri yì fig bu zyun bàna níng.

¹⁵ Barà ku zyun-à bar sig níng shi sig shu ma pikyinn-à kyikyàr níng, níng má aning shi shu pikyinn-à kyikyàr á buká zyun-à na sa bidim pár.

¹⁶ Jir Shìdun dang sig rag, “Aning shi shu pikyinn-à kyikyàr, jir kai bàna mì í Shìdun pikyinn-à kyikyàr.”

¹⁷ Níng ri bar ku Taná á sai-à níng ri vig ku, ku zyun-à ri wà kwonn swàm mpirká bidim pár àbibir. Aning shi shu kyinn ná ma zinn, aning wib Shìdun,

¹⁸ jir kai bàna níng yì hing bu-à big wa sig jirà abig zìg zu níng á byar bu-à bibaiká zyun-à shi sig á vù yakúká buyi big. Buká zyun-à zìg zu sig níng níng, í bu-à má bai fig ábai bàna, àràg azurfa kó zinariya,

¹⁹ ama ku zìg zu níng ma àsà kyikyàr bu Kristi zyun-à mpír má wann sar fig bàna. Kristi shi sig àràg wùn àdùn zyun-à sa fig bu-à bibai bàna.

²⁰ Shìdun shìg zu sig ku tun sai-à big màmm fig ma dunyaru bàna. Ama barà dunyaru nyàan vinn tàma-à níng, ku bi n tiya big dírwá dò jir shinn ná.

²¹ Í dò jir shinnwá, níng bir sig pikyinn ná á byar Shìdun zyun-à gbar dù nann zu sig ku mà amir ki-à ni, n ya ku àgbam. Í bu-à sa níng bir sig pikyinn ná á byar Shìdun, mì ri sinn zuná á bu-à Shìdun má ya níng.

²² Barà ning wib sig jír àjai-à níng, ning sa kyà ríghing shinn ná, ning zim ríghing jáuná. Aning zim bar dírná ma pikyinn ñzyun.

²³ Barà Shidun mà kàng ríghing ning níng, ning shí fig rag àràg yanká zyun-à tabá má wu níng bàna. Ning díg sig yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna á byar jir Shidun zyun-à kinn kinn.

²⁴ Jir Shidun dang sig rag, “Mpir jíkwin bidim pár shi sig àràg í byann.

Nsónnbá shi sig àràg í awu byann, byann-à ma wim hing, awu-à í jwag kifinn rig-à.

²⁵ Ama jir Shidun shi sig hár kinn kinn.” Jír-à níng, í jir àjwár zyun-à big ri dinya sig ning.

2

Shidun Shig Zu Sig Ning Jir à Aning Shi Mpirká Buwá

¹ Kada aning sa rag bu-à bibai bàna, aning tonn gban mpir bàna, aning gbar dù nann zu shinn bàna, aning sa akyib bàna, ma aning bõnn swau mpir bàna tinn.

² Barà wùn àjann ri zim myann nàwá níng, ning má aning zim jir Shidun àdóníng tinn, jirà aning yì swàb ká jír wá ma aning wim zu.

³ Tàma-à níng, ning màg màg fig hing ma shinn ná, ning yì hing rag Shinn Luyí sànn hing.

⁴ Aning bi á byar abàn zyun-à shi sig ma yonki, wá zyun-à í Shinn Luyí níng. Abàn-à níng hi mpirká ngàng ku, ku í wá sisàn zyun-à Shidun shig zu sig ku.

⁵ Ning má, ning shi sig àràg í abàn-à shi sig ma yonki. Ning shi sig lu-à Awun Shidun mi sig. Aning shi àràg mpirká zyun-à ri twib swànn bu á pyànn Shidun. Aning shi mpir kyikyàr ká má twib swànn bu wá zyun-à Shidun má zig bu twib swànn ná á dò jir shinn Yesu Kristi.

⁶ Jir Shidun dang sig rag, “N shig zu ríghing abàn ñsàn zyun-à mì ri zim wani.

Má sinn abàn-à hi mà kur tonn-à ni mà Siyona.

Mpir-à ma ya hing gwangga á byarwá ni, kwá fig fig àzunái bàna.”

⁷ Abàn-à níng í bu ùwài á byar mpirká zyun-à ya sig gwangga á byarwá ní. Ká zyun-à ya fig gwangga bàna níng, má shi àràg barà jir Shidun dang sig rag, “Abàn zyun-à ami buká ngàng sig níng, kab sig ní kó kai bidim pár.”

⁸ Jir Shidun dang jakàng n rag, “Abàn-à níng má sa mpirká káhi àsiu má ta big, hár bá kù.”

Àsiu-à níng ta sig, jir kai bàna big ngàng wá bá ya gwangga á jir Shidun. Wàníng í bu-à Shidun ri zim aku sa ya big.

⁹ Ama buná Shidun shig zu ríghing ning, ning shi sig kyau mpir atwib swànn bu á pyànn Shidun. Ning shi sig mpir kyikyàrká bu Shidun, jirà aning dinya mpirká jir Shidun barà ku zig zu ríghing ning mà zufi-à ni, tàma-à níng ning shi sig rag á byar yiyar-à ni.

¹⁰ Sai-à ri níng, ning í mpir Shidun bàna, ama tàma-à níng, ning í mpirwá. Sai-à ri níng, ning ri yì fig rag Shidun ri myàng ashiná bàna. Ama tàma-à níng, ning yì hing wá ku ri myàng ashiná.

Ning í Fàu Shidun

¹¹ Jáumi big, ning bi sig kyinn á dunyar-à níng ni. Bu bibaiká dírná ri zim níng, ri nu kànn ma bu ñsànká pikyinn ná ri zim. Kada aning zim aning sa bu-à bibai bàna.

¹² Aning shi shu ñsàn á byar mpirká zyun-à yì fig jir Shidun bàna. Kó ba swau ning shí má, bá myàng swàm ñsàn ná àyúnn-à Shidun má wá kwonn mpirká.

¹³ A jir shinn Shinn Luyí aning fig jir àgbamká bu-à ba dinya níng, kó kùr ana swann-à,

¹⁴ kó àgbam jànnká ma àgbamká buná bidim pár, ká zyun-à Shidun sinn ká sig big abig ya mpirká ri sa bu-à bibai níng shwin, ma abig swam yan ká ri sa bu ñsàn níng.

¹⁵ Shidun ri zim aning sa bu-à ñsàn jirà kada mpirká abig dang jir-à bàna ma yir á shinn ná ni bàna.

¹⁶ Aning shi shu shinn ná, kada shu shinn ná aku sa aning sa bu-à bibai bàna, aning shi àràg í fàu Shidun.

¹⁷ Aning wib kó ni bidim pár, aning zim ba dírná, ning ká ri bàg Yesu, aning wib Shidun ma aning wib kùr-à ana swann.

¹⁸ Ning fàuká, aning fig jir àsànn luná, ma aning wib big. Kada aning wib íri mpir ñsànká bàna, ama ma ká zyun-à pikyinnbá bai tinn.

¹⁹ Shidun má sa sànn ya níng, wá na tib hing pikyinn ná á shwin-à ning wa sig á jir shinnwá ni.

²⁰ Wá mpirká ma dab ning á jir shinn bu-à bibai-à ning sa sig, ná díg fig lada bàna, ama wá mpirká ma dab ning á dò jir shinn bu ñsàn-à ning sa sig, Shidun má ya ning lada.

²¹ Wàníng í bu-à sa Shidun bar sig ning, jir kai bàna Kristi ma shinnwá má, ku wa hing shwin á jir shinn ná ni. Ku tiya sig ning gbig barà ná bàg àni àràg barà ku bàg sig.

²² Ku sa fig bu pyir bàna, ku ri gim fig ñsàng á nuwá ni bàna.

²³ Mpirká swau ku shí, ku swau pyann kàng fig big bàna. Ku wa shwin, ku

sa pyann kàng fig bàna, ama ku bir pikyinnwá á byar Shidun àsàin-à ri wà kwonn á gbìb àjai.

²⁴ Sai-à Kristi rii wa shwin mà atàm bín-à ni, ku zìg gban rìghing bu pyirká buyí á dirwá ni, àjirà kada ayi sa bu pyir bàna, sái bu-à òsàn. A jir shinn shwin-à ku wa sig nìng í bu-à sa nìng òig sig yonki.

²⁵ Nìng rì shi sig àràg àdunká zyun-à nang jàunn sig gbìb, ama tàma-à nìng nìng kàng bì rìghing á byar á nuná ni. Ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma yonkiná tinn.

3

Barà Wunù Ma Wàwá Mǎ Shi Shu

¹ Uwàkà, aning wib jir nùnà, jir kai bàna kó àyabá ni, wà ba wib fig jir Shidun bàna, shuná má tiya big abig bir pikyinn á byar Shidun, kó wà na dang fig ma nu bàna.

² Nùnà má myàng íri shu kyikyar-à nìng shi sig. Bá myàng barà nìng ri wib Shidun.

³ Kada aning myàng íri nsònn jinn ná, ma zinariya-à nìng ri pag nìng bàna, kó jir já òsànká nìng ri wir nìng bàna.

⁴ Ama nsònn ná aku shi á pikyinn ná ni, nsònn pikyinn ajun. Nsònn-à hi má jànn fig bàna, í zyun-à Shidun ri zim wàni.

⁵ Wàníng í barà uwàkà wàri shi sig àni, big ri bir pikyinnbá á byar Shidun, mi ri sing dirbá, mi ri wib jir nùbá,

⁶ àràg barà Saratu fig jir nùwá Ibrahim n bar wàníng rag shinn luwá. Wà nìng ma ri sa bu-à òsàn, ma shàr fig zinn bàna, nìng shi sig yanká bu Saratu tàma-à nìng.

⁷ Nìng wunùkà, aning shi shu òsàn mà wàkà buná big, aning wib big. Gbambá fòr fig àràg bu nìng wunùkà bàna. Ama Shidun ri sa sànn ya big àràg barà ku ri sa sànn ya nìng, àsàn zyun-à ri ya yonki. Aning sa àdònnìng jirà wà na vig hìng Shidun, aku fig nìng.

Shwin á Shinn Bu-à Nsàn

⁸ To. Nìng bidim párr aning shi shu òsàn àbir-à ni. Aning myàng ashi jàuná, aning zim jàuná, jir kai bàna Taná í òzyun, aning sa ya big bu òsàn. Aning sinn kàng shinn ná àràg í wùnshái.

⁹ Kada aning sa pyann kàng mpìr-à ma sa nìng bu-à bibai bàna, kada aning swau kàng mpìr-à ma swau sig nìng shi bàna. Mpìr-à ma sa sig nìng bu káníng bidim párr, aning sa sànn ya big. Bu-à sa Shidun bar sig nìng nìng, ku bar sig nìng jirà aku sa sànn ya nìng.

¹⁰ Jir Shidun dang sig rag,
“Mpìr-à ma ri zim aku shi shu òsàn

ma aku fig àjwár
kó ákaun bidim párr,

sái aku fim jir-à bibai dang ma òsàng gim.

¹¹ Aku fim bu-à bibaika, aku shi sa íri bu-à òsàn.

Aku zim shu ajun ma kó ni bidim párr.

¹² Shinn Luyí ri myàng mpìr òsànká,
ku ri fig bu-à big ri vig ku.

Ku ri zim mpìrká zyun-à ri sa bu-à bibai.”

¹³ I ni ma sa nìng ni bu-à bibai wà nìng ma ri sa àtùtwài barà ná sa bu-à òsàn rà?

¹⁴ Wà nìng ma ri wa shwin á shinn bu-à òsàn, aning fig àjwár. Kada aning shàr zinn mpìr bàna, aning kyab bu zyun bàna tinn.

¹⁵ Aning wib Yesu Kristi á pikyinn ná ni, ku zyun-à ku í Shinn Luná. Aning shi ma shiri barà kó ni ma bib nìng abib, ná dinya byann big bu-à sa nìng bir sig pikyinn á byar Shidun ni.

¹⁶ Aning zim ya big àdàn-à ma aning wib mpìrká. Pikyinn ná aku shi ákyàr ma kó ni bidim párr, àjirà wà mpìrká ma swau nìng shi, ma dang bai nìng á jir shinn Yesu Kristi, abig fig àzunáí á jirbá ni.

¹⁷ Wà Shidun ma zim sig ni, wà nìng ma ri wa shwin á shinn bu-à òsàn nìng ri sa, ná òig lada. Ama wà nìng ma ri wa shwin á jir bu bibai-à nìng ri sa, ná òig fig lada bàna.

¹⁸ Yesu Kristi ma shinnwá wu kí í kàun òzyun. Kó barà ku sa fig bu pyir bàna nìng, ku wu sig á jir shinn mpìr bu pyirká ni bidim párr. Ku wu sig àjirà aku zìg yag yi á pyànn Shidun. Big gban rig wi dirwá, ama ku dù nann zu kàng ma dir àpyú,

¹⁹ ku yag n dinya adin mpìrká zyun-à wu sig, big kig sig big mà tonn fi-à ni nìng, jir Shidun.

²⁰ Káníng í adin mpìrká zyun-à ri wib fig Shidun bàna á sai-à ku ri tib pikyinnwá mi ri shi kir big, sai-à Nuhu ri dàb kòr-à nìng. A sai-à Nuhu ri dàb kòr-à nìng mpìr awinyinká zyun-à shi ká sig mà kòr-à ni nìng big wim zu rìghing á zàpir-à ni.

²¹ Zàpir-à hi shi sig àràg í batisma zyun-à tàma-à nìng zìg zu sig nìng nìng. Batisma shi fig àràg barà yi ri wau kyàr dir jinyí bàna. Batisma shi sig àràg mpìr gib sig nu ma Shidun ma pikyinn òsàn. Batisma ri tàg yi rag yi wim zu rìghing á jir barà Yesu dù nann zu sig ma yonki.

²² Tàma-à nìng Yesu nann yag rìghing mà wai, ku shi sig mà agunn vim nu Shidun. Ku ri na kùr á shinn yann aswamká ni mà wai, ma mpìr àgbamká mà wai, ma kó kai bidim párr.

4

Aning Shi Shuná Aràg Barà Shidun Ri Zim

¹ Yesu Kristi wa hìng shwin á dò jir shinnyí ni, á sai-à ku ri shi sig á dunyaru. Nìng má, aning tib pikyinn ná, ma aning

kyab jir bu-à Yesu sa sig, jir kai bàna mpìr-à ma wa hing shwìn, kwá fim bu pyir sa.

² Tàma-à níng aning tib pikyinn ná àjirà aning shì shuná á dunyaru àràg barà Shìdun ri zìm. Kada aning sa bu-à bibai zyun-à mpìrká ri zìm níng bàna.

³ A sai-à wàri, ning shì nonn hing, ning ri sa bu-à bibai, ning ri båg gbìb-à mpìrká zyun-à yì fig Shìdun bàna níng ri båg. Níng ri sa bu-à bibai kim kim, ning ri sa àyái, ning ri wa pyann shin, ning ri kàng àning, mì ri wib bukiká.

⁴ Mpir asa bukiká ri sa mamaki barà tàma-à níng ning ri kwonn fig rag shinn ma big, mì ri sa fig rag bu-à bibai-à big ri sa níng bàna. I bu-à sa big ri swau ning shí.

⁵ Mpir káníng má dang kyàr vinn rìg buká big sa sig. Bá dinya Kristi bu bibaiká big sa sig, ku zyun-à má wà kwonn mpìrká zyun-à shì sig ma yonki ma ká wu sig.

⁶ Bu-à sa Yesu yag dinya mpìrká zyun-à ri wu sig, big ri wà sig big kwonn níng jir àjwár níng, í jir àdìnbá aku shì wìm zu, abig shì àràg barà Shìdun shì sig.

Ayi Sa Swàm Ma Yar-à Shìdun Ya Sig Yi

⁷ Ayúnn-à nyàan fòr wà kó kai má vinn rìg, aning pànn shinn ná, aning shì àzìr àjirà aning víg Shìdun.

⁸ Bu-à sàan kab sig bàna, aning zìm kó ni bidìm pàr á pikyinn ná ni wàni, jir kai bàna sai-à ya zìm hing ba dìryí yá yafa ya ba dìryí.

⁹ Aning pànn kyìnnká ma pikyinn nzyun.

¹⁰ Kó ni shì sig ma íri yar-à Shìdun ya sig ku ma. Kó ni aku zig yar-à Shìdun ya sig ku ma aku sa shang jáuwá ma kàhi ma pikyinn nzyun.

¹¹ Mpir-à ma ri dang jir Shìdun, aku dang jir zyun-à bi sig mà byar Shìdun. Mpir-à ma ri sa ya mpìrká bu, aku sa ma gbam-à Shìdun ya sig ku. Aning sa bu káníng àjirà abig swam yan Shìdun á jir shinn Yesu Kristi. Ku shì síg nì zyun-à mpìrká má swam yan ku hár kinn kinn. Ku shì síg nì zyun-à shì sig ma gbam hár kinn kinn. Aku shì àdòning.

Shwìn-à Mpir Ri Wa Jirà Ku í Bu Kristi

¹² Jáumí big, kada aning gib kyinn á shwìn úwài-à ning ri wa níng bàna. Bu káníng ri màg màg fig pikyinn birná. Kada aning kyab rag í bu àpyú zyun díg síg níng nì bàna.

¹³ Aning fig àjwár, jir kai bàna níng ri wa shwìn-à Yesu Kristi ri wa sig. Ná fig àjwár á sai-à Kristi má sa sàan ya níng.

¹⁴ Aning fig àjwár á sai-à mpìrká ma swau ning shí jirà ning ri båg Kristi. Wáníng tàg sig rag, gbam Awun Shìdun shì sig á dírná ni.

¹⁵ Kada mpìr zyun áyauná ni aku wa shwìn jirà ku í mpìr agban kí, kó mpìr ajwú, kó mpìr-à ri sa swàm bu-à bibai, kó mpìr-à ri pim kù kà á jir.

¹⁶ Wà ning ma ri wa shwìn jirà ning í bu Kristi, kada aning fig àzuná bàna, ama aning sa Shìdun ísoko wà barà big ri bar ning rag níng í bu Kristi níng.

¹⁷ Ayúnn-à màg rìghing wà bá wà rag kwonn-à. Bá wà jag ma mpìrká zyun-à ri båg Shìdun. Wà ba wà jag rig kwonn-à níng ma mpìrká ri båg Shìdun, ká zyun-à ri båg fig jir Shìdun bàna níng, bigbá má shì àshinn rà?

¹⁸ Jir Shìdun dang sig rag, “Shì sig ma shwìn wà mpìr òsàn má wìm zu.

Wà má àdòning, bu-à há sa ma mpìrká zyun-à ngàng jir Shìdun, mì ri sa bu-à bibai níng, í kai rà?”

¹⁹ Mpìrká zyun-à Shìdun ma zìm síg nì rag abig wa shwìn, abig bir pikyinnbá á byar Shìdun àsàin-à màm sig big, zyun-à ri sa swàm ma bu-à ku dang sig, abig shì sa bu-à òsàn.

5

Aning Myàng Kwonn Ma Mpìrká Bu Shìdun

¹ Mì zyun-à mì í àgbam ma shinnmí, mì ri ba ya àgbamká áyau mpìrká ri båg Yesu. N myàng hing Kristi ma zumí, ku ri wa hing shwìn. Sai-à kwa kàng bi hing, kwá sinn mì í shì mpìr úwài àràg ku.

² Aning myàng kwonn ma yanká bu Shìdun zyun-à shì sig mà byarná nì àràg barà aza àdùnká ri myàng kwonn ma àdùnbá níng. Aning sa swàm ná ma pikyinn nzyun, kada a mpìr sinn ká ning ma gbam bàna. Shìdun ri zìm aning sa ma azimná. Kada aning zìm íri bài bàna, ama aning sa àtùtwài aning sa swàm.

³ Kada aning tàg gbam á shinn mpìrká zyun-à shì sig á mir barná ni níng bàna. Ama aning tiya big gbìb òsàn á bar shuná ni.

⁴ A sai-à Yesu kùr aza àdùnká ma mìr gbìb zu hing, ná díg bu kàm shinn òsàn nímá zyun-à má kor fig ákor bàna.

⁵ Ning sukáká, aning wib jir àgbamká zyun-à shì sig á pyànn ná ni. Ning bidìm pàr aning sinn kàng shinn ná ásim, aning sa ya bar dírná bu-à òsàn. Shìdun ri zìm fig mpìr-à ri gbar dù nann shinn bàna, ama ku ri sa ya mpìrká zyun-à ri wib mpìrká bu-à òsàn.

⁶ Aning gbar dù nann zu shinn á pyànn Shìdun nì bàna, ku àsàin-à shì sig ma gbam níng, ku í àsàin-à má gbar dù nann zu níng á wai á sai-à ku ri zìm.

⁷ Bu-à ma ri wa kyinn ná bidim pá, aning fim ya Shidun, jir kai bàna ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma ning bidim pá.

⁸ Aning tib pìkyinn ná, aning shi àzír, jir kai bàna azibná Shaitan ri kyann kyann àràg í wiyir zyun-à ri yàn kyann mpir-à kwá pànn zwam.

⁹ Aning ngàng ku, aning sar gbam wàni á pìkyinn birná ni, jir kai bàna jàuná big, ká ri bàg Yesu ninànn nímá á jànn-à ni ri wa íri shwìn-à ning ri wa níng.

¹⁰ Shidun í mpir-à ri sa bu òsàn, ku bar sig ning jirà aning jùn kwonn ma Kristi hár kinn kinn, sai-à na wa hing shwìn títi nímá, ku ma shinnwá kwá zìg zu rig shwìn ná, kwá pànn gbam ning, má ya ning gbam.

¹¹ Kwá ná ni kùr á shinn kó ni bidim pá hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Bitrus Bib Kà Big

¹² Mì ri ba ya ning àkim wasika zyun-à yi ma Silas ba sig, ku zyun-à yi ri myàng ku, ku í wunzàyi zyun-à ri bàg Yesu. Mì ri gbar gbam ning òr, mì ri dinya ning rag wàning í bu òsàn bu Shidun àjai. Aning sar gbam áni wàni.

¹³ Uwà zyun-à shi sig mà Babila, zyun-à Shidun shìg zu sig ma ning níng, ri bib kà bi ning, kwonn ma wùnmí Markus tinn.

¹⁴ Aning bib kà ba òrná bidim pá, aning kàm pànn ba òrná.

Shidun aku ya ning pìkyinn na tag, ning ká zyun-à ning í bu Kristi.

Wasika-à BITRUS Ba Sig Wà Wa Pyàna

Bitrus ba wasika-à níng wà wa pyàna jirà aku twib mpirká ri bàg Yesu byur jirà kada abig bàg bu tàg òsàng bàna. Mpirká ri tàg jir òsàng níng, big ri dinya mpirká rag, wà mpir ma sa àyái, bai fig bàna. Mpirká káhi áyaubá ni dang rag Yesu Kristi má kàng bi fig á dunyaru bàna. Bitrus dinya mpirká rag bu-à sa Yesu kàng bi fig bàna hár tàma-à níng, jir kai bàna Shidun zim fig mpirká abig wu kwonn ma bu pyirbá bàna, ama abig fim bu pyir-à big ri sa (2 Bit 3:9). Bitrus dang rag àyunn-à má màg hing, Yesu Kristi má kàng bi.

1 Mì Siman Bitrus mì í fàu Yesu Kristi, mì í wùn aswamwá tinn. Mì ri ba ya níng, níng mpirká zyun-à Shidun sa sig níng bir sig pikyinn ná á byar Yesu Kristi àràg barà yì bir sig níng. Shidun ri ya mpirká bidim pár pyù jirà abig bir pikyinn á byarwá ni, ku ri shig fig mpir bàna.

2 Asàn Shidun ma pikyinn na tag abig kà mònn á pikyinn ná ni, barà níng yì sig Shidun ma Shinn Luyí Yesu níng.

Shidun Bar Mpirká n Shig Zu Ká Ku Ri Zim

3 Gbam Shidun ya sig yì kó kai bidim pár, bu-à yì ri zim á shuyí ni, jirà ayi bàg gbib Shidun òsàn, ma ayi yì Kristi zyun-à bar sig yì jirà ayi dig awaiwá ma àsánwá.

4 Shidun ya sig yì bu ùwài-à ku ri gib sig nu áni rag kwá ya yì níng, jirà aning jùn kwonn ma ku, ma aning zig zu rig shinn ná á bu-à bibaiká zyun-à mpirká kádà á jànn-à ni ri zim.

5 Jir wàning aning bir pikyinn ná ma aning sa bu-à òsàn á gbib Shidun, ma aning yì swàb kà jirwá.

6 Aning pànn shinn ná, aning tib pikyinn ná, ma aning shi shuná àràg barà Shidun ri zim.

7 Aning shi sa ya jàuná bu-à òsàn. Aning zim mpirká bidim pár.

8 Wà na sa hing bu káníng wàni, ná yì Shinn Luyí Yesu Kristi wàni, swàmná má jànn kà fig átai bàna.

9 Ama wà mpir-à ma sa fig bu òsàn káníng bàna, ku shi sig àràg mpir áfau, ku mànn jànn righing wà Shidun tu kifinn righing bu pyirwá.

10 Jàumí big, aning jijau bàna, aning sa swàm-à Shidun bar sig níng, n shig zu sig níng jir káhi níng. Wà na sa hing bu káníng, ná kù fig bàna.

11 Wà má àdòning, bá pù ya níng pyù-à ná kà lu Shidun, byar-à Shinn Luyí Yesu Kristi, mpir apínnyí má na kùrwá hár kinn kinn níng.

12 Má shi má kyab pànn kyann ya níng bu káníng, kó barà níng yì byann righing, n pànn hing ma pikyinn ízyun níng.

13 Mì ri kyab má sànn ñ kyab pànn ya níng bu káníng á pikyinn ná ni, barà ñ wu fig ma bàna níng.

14 N yì hing má nonn fig bàna, má wu rig àràg barà Shinn Luyí Yesu Kristi dinya kyar sig mì.

15 Bu-à sa mì ri ba ya níng wasika-à níng, í jirà sai-à ma wu hing, aning kyab pànn bu káníng.

Yì Myàng Hing Gbam Yesu Ma Zuyí

16 Buká yì ri dinya níng á shinn barà Yesu Kristi má kàng bi níng, yì ri dang fig bu-à mpirká dinya sig yì bàna, ama yì ri dang bu-à zuyí myàng sig. Yì myàng hing gbam Shinn Luyí Yesu Kristi ma zuyí.

17 Sai-à Shidun Tayí ri swam yan ku, nài jir wann bi á byarwá ni má byar Tayí Shidun ni níng, yì shi sig mahàn, nài jir-à hi dang rag, “Wàning í wùnmi zyun-à mì ri zim á pikyinnmí ni wàni.”

18 Yì ma shinnyí, yì fig hing nài jir-à níng ri wann bi mà wai, sai-à yì shi sig ma ku mà shinnkwinn byar-à zwànnwá vim bir níng.

19 Barà yì fig sig nài jirwá mà wai níng, yì bir swàb kà tim pikyinnnyí á jirká zyun-à mpirká ri dang kyann jir Shidun ri dang sig níng. Ná sa bu-à òsàn wà na bir hing pikyinn ná á jir-à níng fig sig, jir kai bàna jirká hi shi sig àràg í pitilla zyun-à ri yar wann bi á byar zufi-à ni hár byar kyar. Ayar-à hi mà yar á pikyinn ná ni àràg barà asuswir byar kyar ri yar gbau níng.

20 Bu-à sànn sig aning yì bàna í wàning: Walai mpir-à má fig byann jir Shidun má dang zu yì yir jir-à hi ma shinnwá.

21 Buká mpirká ri dang kyann jir Shidun ri ba sig níng, big ba fig ma shinnbá bàna. Ama big ba sig àràg barà Awun Shidun tàg sig big.

2

Malamká Ri Tàg Jir Nsàng

1 Barà mpirká káhi ri gim òsàng rag big í yann aswam Shidun, big ri zu bi sig áyau mpirká ni níng, í barà mpirká káhi má zu bi áyauná ni má dang rag big í mpirká ri tàg jir Shidun. Bá bònng tag mpirká jir òsàng hár bá sa pipyà á shinn Shinn Luyí àsàin-à zig zu sig big á bu pyirbá ni. Bá gbar bi ya shinnbá bu-à má gban big.

2 Mpirká ninànn nímá má bàg bu-à bibaiká big ri sa. A buká big ri sa níng ni, mpirká má swau gbib Shidun.

³ Mpir káníng big ri sa sunu bàì, bá tonn gban níng jirà abig dig bàìná. Shìdun dang rìghing rag kwá wà big kwonn. Kwonnbà hi nyàan fòr.

⁴ Shìdun ri fim fig yann aswamká buwá mà wai, ká ri sa sig bu pyir níng bàna. Ku ri sir gban big, n takà big á pyir-à ni, n sinn kà big mà byar zufi, byar-à bá shi kir kwonn wà.

⁵ Wàri níng Shìdun fim fig mpir bibaika á dunyarù bàna. Ku tìr bi sig yor n gban vinn rig big bidim pàr. Ama ku zig zu sig Nuhu zyun-à ri dinya kyann mpirká rag abig sa bu-à Shìdun ri zim, ma mpirká káhi àkunn sùmpyànn.

⁶ Shìdun twib swànn rig finn swann Saduma ma Gamurata kàng rig sùng. Ku sa bai rig swannká hi ma pyir jirà aku tìya mpirká bu-à má sa big mpirká ká ri bàg fig ku bàna.

⁷ A sai-à níng hi, ku pinn zu rig Lutu mpir òsàn-à níng, barà pikyinn wàníng bai sig wàni á sai-à wàníng myàng mpirká ri sa bu pyir.

⁸ Lutu shi sig á finn swann-à mpir bibai káníng shi sig àni. Su ma su ku ri myàng íri bu-à bibaika big ri sa. Ku fig jir-à bibaika ri zu á nubá ni. Barà ku í mpir òsàn níng, bu-à mpir bibaika ri sa níng ri wa ku wàni.

⁹ Shìdun yì sig ni barà kwá pinn zu mpir òsanká buwá áyau shwin, ma barà kwá sinn kà mpir bibaika á shwin hár àyunn-à Shìdun má wà kwonnbà,

¹⁰ àràg mpirká zyun-à ri sa bu-à bibaika pikyinnbá ri zim, mi ri gban sung ma Shìdun níng bàna má.

Big ri myàng fig mpir ma jinn á shinn bàna, big ri shàr fig zinn buká shi sig ma gban mà wai níng bàna, mi ri swau káníng shí.

¹¹ Aníng myàng yann aswam Shìdunká zyun-à shi sig ma gban, gbambá kab sig bu malamká ká ri gim òsàng níng, ama big ri swau fig buká shi sig ma gban mà wai níng shí á pyànn Shinn Luyí ni bàna.

¹² Malam agim òsàng káníng shi sig àràg í wi awúnn. Big ri kyab fig bu òsàn á pikyinnbá ni bàna, big ri sa bu-à big ri zim. Kó barà big yi fig bu zyun bàna níng, big ri swau mpirká shí. Shìdun má gban big àràg barà big ri gban wi awúnn níng.

¹³ Big sa mpirká wa hing shwin wàni. I bu-à sa Shìdun má sa pyann kàng buig, má sinn kà big á shwin tinn. Kó wà má àyunn má, big ri sa bu-à bibaika big ri wim á pikyinnbá ni kim kim. Big ri tonn gban níng, mi ri ji buju ma níng kó sai-à big ri sa bu-à bibai. Big ri fig àjwàr ma bu pyir-à big ri sa.

¹⁴ Bu-à big ri zim abig myàng bàna, sai uwá àyái, jir kai bàna zubá í zu àyái.

Abann bu pyirbá ká big ri sa níng màg fig big bàna. Big ri sinn kà mpirká zyun-à yì byann fig jir Shìdun bàna níng, á gbìb bu-à bibai. Big í mpir sunu. Shìdun má sinn kà big á shwin.

¹⁵ Big fim rìghing gbìb vuvonn, mi nang jànn rig-à, mi ri bàg gbìb-à Balamu wùn Basura zyun-à ri zim sig bàì-à big rag bá ya ku wà kwa dang sa bai hing jir Shìdun níng.

¹⁶ Aswannswànnwá dang jir ma ku àràg í mpir jìkwinn, hár sa ku fim rig bu pyir-à ku nìm ri zim aku sa níng.

¹⁷ Malam agim òsàng káníng shi sig àràg í abinn zàpir zyun-à wim sig. Big shi sig àràg í shyù-à pir sig wà wàu gbar yam sig. Shìdun dang rag kwá sinn kà big áyau zufi-à wà kab gban.

¹⁸ Malam agim òsàng káníng ri gbar dù shinnbá, mi ri dang jirká zyun-à bàna ma yir. Big ri tonn gban mpirká zyun-à kà sig àpyú á gbìb Shìdun ni ma bu-à bibaika dir mpirká ri wim.

¹⁹ Big ri dinya mpirká rag, bá finn zu káníng á káníng shi shu shinn dirbá, ama big ma shinnbá big í fàu bu-à bibai. Bu-à bibai-à mpir ma ri sa kyann, ku kàng rìghing fàu bu bibai-à níng hi.

²⁰ Wà mpir ma zu rìghing áyau bu bibai sa dò jirà ku yì sig Shinn Luyí zyun-à í Mpir Apínnyí Yesu Kristi níng, ama wà kwa kà ma sa jakàng hing bu bibai, wà bu bibai ma pànn kà hing ku kwá bai kab wà sai-à ku ri shi sig.

²¹ Nìm má sànn káb ni, aku nìm yì jir Shìdun bàna, ma wà kwá yì, ama á pyànn títì nímá ku í ngàng rig-à jir Shìdun.

²² Big shi sig àràg barà tinn jir-à níng dang sig rag, “Bái ma wàu hing bu, ku ri ji kàng. Wà ba wau hing zyù dir, kwá bing kà kàng dirwá áyau azwàr.”

3

Shinn Luyí Gib Sig Nu Rag Kwá Kàng Bi

¹ Jàumí big, wàníng í wasika wà wa pyàná zyun-à mi ri ba ya níng. A wasika káníng ni, ò ba sig jirà ò dang gban pikyinn ná, í kyab pànn ya níng bu káníng jirà aning kyab íri bu-à òsàn.

² Mì ri zim aning kyab pànn jirká zyun-à mpirká ri dang kyann jir Shìdun níng dang sig, ma aning wib jir Shinn Luyí Yesu Mpir Apínnyí, zyun-à yann aswamká dinya sig níng níng.

³ Bu-à mi ri zim í dinya níng tàma-à níng bàna, àyunn-à dunyarù ma nyàan vinn mpir bibaika káhi má zu bi, shubá í shu abann àjwàr bu dunyarù. Bá màmm jwann níng, níng zyun-à níng shi sig á gbìb Shìdun.

⁴ Bá bib rag, “Yesu zyun-à gib sig nu rag, kwá kàng bi níng, tàma-à níng kwá áni rà? Yákúká buyí wu ríghing á ninonn, ama hár tàma-à níng, í barà ku kàng bi fig bàna. I barà kó kai bidim pár ri rag àràg barà big ri màs sig dunyaru.”

⁵ Mpir káníng yì ríghing rag, wàri níng, í Shidun màs sig ni jànn-à níng ma nu jír-à ku dang sig. Ku màs sig jànn-à á jinn ni áyau zàpir, jànn á jinn ni shi kà sig á zàpirká ni. Ama mpir káníng sa shi rag big yì fig bàna.

⁶ Bu-à ku ri gban sig mpirká wàri níng ma kàhi í zàpir, í yor-à ku ri tir bi sig níng.

⁷ Ma jír wá níng hi, ku sinn sig waisháu ma jànn-à á jinn ni jirà aku du swànn ma pyir. Ku sinn gban sig sái àyúnn-à kwá wà kwonnwá. Ayúnn-à níng hi, mpirká zyun-à ngàng sig jir Shidun níng, má kà lu pyir.

⁸ Jàumí big, á byar Shidun, àyúnn nzyun shi sig àràg jì dubu zyun. Jì dubu zyun á pyànnwá ni shi sig àràg í àyúnn nzyun. Kada aning màs jànn bu-à níng bàna.

⁹ Shinn Luyí ri wu tag fig òr ma nu-à ku gib sig, àràg barà mpirká káhi ri kyab níng bàna. Ku ri bàg níng ádàn, jir kai bàna ku zìm fig mpirká abig wu kwonn ma bu pyirbá bàna, ama abig fim bu pyir-à big ri sa.

¹⁰ Barà ajwú ri kà á luyí ni, yì ri yì fig bàna níng, í barà àyúnn-à Shinn Luyí má bi áni níng, má shi áni tinn. Ayúnn-à níng hi, waisháu má bab jànn rig ma nài yán ngbam nímá. Buká shi sig mà waisháu-à ni bidim pár má swànn gban rig. Jànn-à á jinn ni ma buká shi sig áni bidim pár má bab jànn rig tinn.

¹¹ Barà bu káníng bidim pár má bab jànn rig níng, sàns sig aning shi ìri swai shu-à wà áni rà? Aning shi shu kyikyàr á pyànn Shidun.

¹² Barà níng ri shi kir àyúnn bu Shidun níng, aning bir pikyinn ná áni jirà àyúnn-à níng hi aku bi kini. Ayúnn-à níng hi, waisháu má pànn rig pyir, àyúnn big asuswírká bidim pár má zir kifinn rig.

¹³ Buyí, bu-à yì ri shi kir bàna, yì ri shi kir àyúnn-à waisháu àpyú ma jànn àpyú má zu bi, byar-à mpir nsànká má shi àràg barà Shidun gib sig nu níng.

¹⁴ Jàumí big, aning myàng barà níng ri shi kir àyúnn-à níng hi níng, aning kar sa barà ná shi shu nsàn ma shu kyikyàr á pyànn Shidun jirà aning jùn kwonn ma ku.

¹⁵ Aning myàng bu-à sa Shinn Luyí bi fonn fig bàna níng, ku ri zìm aku zig zu níng á bu pyirná ni mpyim, àràg barà Shidun ya sig jàuyí Bulus yar aku ba ya níng níng.

¹⁶ Wàníng í bu-à Bulus ri ba kyann kó ákaun wà ku ma ri zìm aku ba á shinn

bu-à sa Shinn Luyí bi fonn fig bàna. Yir buká ku ri ba níng, wà dàkí tù hing wàni. Mpirká zyun-à yì fig bu zyun bàna níng, ri vim bir bu-à ku ba sig níng, á gbig zyun-à shi fig bàna, àràg barà big ri sa kyann á buká ká big ba sig á jir Shidun ni. Wàníng big ri gbar bi yá shinnbá ki.

¹⁷ Ama níng jàumí big, barà níng yì ríghing rag, mpir bibai káníng ri zìm abig tonn gban níng, aning sar gban wàni, jirà kada abig gbar ta kà níng á gbig ajann, jirà kada aning fim gbibná zyun-à níng shi sig áni níng bàna.

¹⁸ Aning yì swàb kà Shinn Luyí Yesu Kristi Mpir Apínnyí níng, ma àsànwá. Mpirká abig swam yan ku tàma-à níng hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig Wà Wa Zyun

Wasika-à Yohanna ba sig wà wa zyun níng, ri dinya mpirká bir sig pikyinn á byar Yesu Kristi ni, abig kwonn shinn ma Shidun ma wúnwá Yesu Kristi. Ku rag, kada abig bàg bu tàg òsáng bàna. Ayau wasika-à níng ni, Yohanna dang jir ninànn nímá á shinn azim. Shidun zim mpirká wàni n swam bi wúnwá a wàning wu á dò shinn bu pyirká buyi ni. Jir wàning ayi zim Shidun, ma ayi zim mpirká tinn. Ku ba sig rag, “Mpir-à ma dang rag ku ri zim Shidun, ama wà kwa zim fig jàuwá bàna, ku ri gim òsáng” (1 Yoh 4:20). Yohanna ba sig wasika-à níng jirà ayi yi rag, yi shi sig ma yonki wà má shi kinn kinn (1 Yoh 5:13).

Jir-à Ri Ya Yonki

¹ Mì ri ba ya níng jir-à níng á shinn mpir zyun, big ri bar ku jir Shidun. Mpir-à níng shi sig ma yonki sai-à big màmm fig ma jànn-à bàna. Yi myàng hing ku ma zuyí. Yi fig hing ku ri dang jir. Yi tib hing ku ma wuyi. Ku í àsàin-à ri ya yi yonki.

² Asàin-à ri ya yonki kinn kinn-à níng, zinnwá í Yesu Kristi. Ku ma tawá í bu òzyun. I wà ku bi á jànn-à ni, n tiya yi shinnwá. Yi myàng hing ku. Jir-à yi ri dinya níng níng í jir á shinnwá ni.

³ To, bu-à yi myàng sig ma zuyí, n fig sig ma sungyi níng, í bu-à yi ri dinya níng tinn, jirà ayi ma níng shi í bu òzyun ma tayi Shidun, ma wúnwá Yesu Kristi.

⁴ Yi ri ba ya níng wàning jirà ayi ma níng fig àjwár úwài-à níng á bir-à ni.

Ayi Shi Ayau Ayar

⁵ Wàning í jir-à yi fig sig á byar Yesu Kristi ni, yi ri dinya níng. Jir-à hi í wàning: Shidun kyinnwá kyikyàr hawu, fi bàna àni, kó títi nímá.

⁶ Wà ya dang rag yi ri bàg Shidun, ama wà ya shi sig á zufi-à ni, yi ri gim òsáng, yi ri bàg fig gbi àjai bàna.

⁷ Wà ya bàg hing ma shi hing á byar kyikyàr hawu-à níng, àràg barà Shidun shi sig àni níng, yi shi kwonn righing í bu òzyun, àsà wúnwá Yesu ri tu kyàr ya yi bu pyirká buyi.

⁸ Wà ya dang rag yi í mpir bu pyir bàna, yi ri tonn gban shinnyí, yi bàna ma gwanga á pikyinnyi ni.

⁹ Ama ya dinya hing Shidun bu pyiryí big, kwá yafa ya yi, kwá tu kyàr rig yi bu pyirká yi sa sig, jir kai bàna ku ri sa swàm ma buká ku dang sig.

¹⁰ Wà ya dang rag yi sa fig bu pyir bàna, yi ri bar Shidun agim òsáng, jirwá bàna á pikyinnyi ni.

2

Kristi Ri Kà Nuyi

¹ Yanká bigmí big, mì ri ba ya níng bu-à níng, jirà níng sa bu-à bibai bàna. Ama mpir-à ma sa hing bu-à bibai, yi shi sig ma mpir-à má kà nuyi á pyànn Shidun, mpir-à níng í Yesu Kristi. Ku í mpir gwangga.

² A jir shinnwá ni Shidun ri yafa ya yi bu pyiryí. Ama íri bu pyiryí bàna, ku ri zim aku yafa bu pyir mpirká á jànn-à ni bidim pár.

³ Ya wib hing bu-à Shidun ri dang, yi yi hing yi í mpir Shidun.

⁴ Mpir-à ma dang rag ku yi hing Shidun, ama kwa wib fig jir wàning bàna, ku ri gim òsáng, ku yi fig gwanga Shidun bàna.

⁵ Mpir-à ma ri wib jir Shidun, kwá zim Shidun í kyinn òzyun. Wàning í barà yá yi rag, yi shi sig ma Shidun.

⁶ Mpir-à ma dang rag ku shi sig ma Shidun, aku shi mpir òsàng àràg Yesu.

Mpirká Bu Kristi Abig Zim Bar Dirbá

⁷ Ayormí big, jir-à mì ri dinya níng, aning wib níng, í jir àpyú zyun bàna. I jir-à big ri dinya sig níng daka á ninonn, í jir Shidun-à níng ri fig sig níng.

⁸ Ning yi rag hing Yesu Kristi tàma-à níng, í bu-à sa jirwá shi shirag í jir àpyú á byarná ni. Yesu Kristi zim sig mpir rúpyim. I wà tàma-à níng, níng ri zim mpir tinn. Shi àràg zufi ri wam zu, í wà àyar zyun-à í àjai ri yar.

⁹ Mpir-à ma dang rag, ku shi sig áyau àyar, ama ku ma ri zib jàuwá zyun, hár tàma-à níng ku shi sig áyau zufi.

¹⁰ Mpir-à ma ri zim jàuwá, ku shi sig áyau àyar bu Kristi ni. Bu-à má du kà ku áyau bu pyir bàna.

¹¹ Mpir-à ma ri zib jàuwá zyun, ku shi sig áyau zufi, ku ri kyann á zufi-à ni. Ku yi fig byar-à ku ri yag bàna, jir kai bàna zufi bir òmm righing zuwá kùnn.

¹² Mì ri ba ya níng, yanká bigmí big, jir kai bàna big yafa ya righing níng bu pyirná á jir shinn Yesu ni.

¹³ Mì ri ba ya níng, níng shun àgbamká, jir kai bàna níng yi hing ku, ku zyun-à shi jag sig sai-à big màmm sig jànn-à. Mì ri ba ya níng, níng yann sukàkà, jir kai bàna níng gban kan righing Shaitan mpir azibná.

¹⁴ Mì ri ba ya níng, yanká bigmí big, jir kai bàna níng yi righing Tayi Shidun. Mì ri ba ya níng, níng shun àgbamká, jir kai bàna níng yi hing ku, ku í zyun-à shi jag sig sai-à big màmm fig ma jànn-à bàna. Mì ri ba ya níng, níng yann sukàkà, jir kai bàna

ning shi sig ma gbam, jir Shìdun shi sig á pikyinn ná ni, ning gbam kan rìghing Shaitan mpìr azíbná.

¹⁵ Anìng sinn pikyinn ná á bu dunyaru bàna. Mpìr-à ri zìm bu dunyaru, kwá zìm fig Tayí Shìdun á pikyinnwá ni bàna, kó títì nímá.

¹⁶ Bu dunyaru kánìng í bu-à bibai bìdìm pàr, àràg mpìr-à ma sinn sig jir àyáí á pikyinnwá ni, àràg mpìr-à ma ri dab zu bu-à kwa myàng ku ri zìm aku dìg, àràg mpìr-à ma ri gbar dù nann shinn. Bu kánìng í bu Shìdun bàna, í bu dunyaru.

¹⁷ Anìng myàng. Dunyaru-à níng má vinn rìg, kwonn ma bu bibaíká shi sig áni tinn. Ama mpìr-à ma ri sa bu-à Shìdun ri zìm, kwá shi hár kinn kinn.

Mpìrká Zyun-à ri Zib Yesu Kristi

¹⁸ Yanká bigmí big, dunyaru-à níng ri vinn rá vinn. Nìng fig hing mpìr azíb Yesu Kristi má bi. Tàma-à níng, nìng myàng rag hing barà mpìr azíbká bu Yesu Kristi big nìnnàn nímá shi sig á dunyaru. Jir wánìng yi yi rìghing dunyaru ri vinn rá vinn.

¹⁹ Mpìr azíbká bi sig níng, big í mpìrká buyí big bàna, í bu-à sa big zu rìghing áyauyí ni. Wá big nìm má í mpìrká buyí big, big nìm má zu fig áyauyí ni bàna. Ama big zu rìghing áyauyí ni. Í bu-à sa mpìrká má yi rag big shi fig mpìrká buyí bàna.

²⁰ Ama bigné, nìng shi fig àràg mpìr kánìng bàna. Kristi wír ká ya sig níng Awun Kyìkyàrwá. Í bu-à sa nìng yi rìghing jir àjai.

²¹ Mì ri ba ya nìng í jirà nìng yi hing jír àjai. Ná wáí í jirà nìng yi fig bàna. Nìng yi hing jír àbyann má má fig òsáng bàna.

²² Agim òsángká í ni big rà? Í mpìrká ri dang rag Yesu í Shìdun swam bi fig ku ni bàna nìng. Mpìr kánìng ri ngàng Tayí Shìdun ma wùnwá Yesu Kristi, big í mpìr azíb Kristi.

²³ Mpìr-à ma ngàng wùn Shìdun, ku zìm fig Ta wánìng bàna tinn. Mpìr-à ma zìm hing Yesu, ku zìm sig Ta wánìng tinn. Bá gáb finn sar fig Ta ma Wùn bàna.

²⁴ Bu-à nìng fig jag sig níng, anìng pànn gbam á pikyinn ná ni. Na sa hing àdòning, í barà ná shi ma Wùn Shìdun ma Tawá áni.

²⁵ Nu-à Yesu gib sig ma yi í wánìng, ku dang rag kwá ya yi yonki kinn kinn.

²⁶ Mì ri ba ya nìng wánìng á shinn mpìrká ri zib Kristi. Big ri zìm abig tonn gban nìng.

²⁷ Ama bigné, Yesu Kristi sinn ká ya rìghing níng Awun Shìdun á pikyinn ná ni. Barà Awun Shìdun shi sig á pikyinn ná ni níng, ná yàn fig rag mpìr aku tàg níng bàna. Bu-à sa níng, Awun Shìdun ri tàg níng kó kai bìdìm pàr. Bu-à kwa tàg níng bìdìm pàr, í àjai. Anìng shi bir kyann

pikyinn ná á dir Kristi ni àràg barà Awun Shìdun tàg sig níng níng.

²⁸ To. Yanká bigmí big, anìng shi kyann ma Kristi, jirà kwa bi hing, yá shà ku ma àjwár, yá sa fig zunáí má shàr fig ku bàna.

²⁹ Nìng yi hing, Yesu Kristi í mpìr asa bu-à òsàn, ku í mpìr Shìdun.

3

Yi í Yanká Bu Shìdun

¹ Anìng myàng barà Tayí Shìdun ri zìm yi wàni. Ku ri zìm yi, hár ku ri bar yi rag yi í yanká buwá. Wánìng í àjai, í barà yi shi sig áni. Mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna nìng, big yi fig yi bàna. Bu-à sa nìng, big yi fig Shìdun bàna.

² Nìng mpìr azímmí big, yi kàng rìg rag hing yann Shìdun tàma-à níng. Yi yi fig ma bu-à yá kàng á pyànn bàna. Ama yi yi hing, àyunn-à Yesu Kristi ma kàng bi hing, yá shi àràg ku, jir kai bàna yá myàng barà ku shi sig áni.

³ Mpìr-à ma ri kyab àdòning á pikyinnwá ni, kwá shi shu kyìkyàr àràg barà Yesu shi sig mpìr kyìkyàr níng.

⁴ Mpìr-à ma ri sa kyann bu-à bibai, buwá ku ri wib fig doka Shìdun bàna. Bu-à bibai shí nì wá mpìr ma ri wib fig doka Shìdun bàna.

⁵ Nìng yi hing bu-à sa Yesu Kristi bi sig á dunyaru níng, í jirà aku zìg zu bu-à bibaíká yi ri sa. Nìng yi hing buwá ku taba sa fig bu-à bibai bàna.

⁶ Mpìr-à ma shi sig ma Yesu, kwá sa swàb ká fig bu pyir mà pyànn àràg wàri bàna. Ama mpìr-à ma ri sa swàb ká bu pyir mà pyànn, ku yi fig wánìng bàna. Ku myàng fig wánìng bàna.

⁷ Kada anìng zìm abig tonn gban nìng bàna, nìng yanká bigmí big. Mpìr-à ma ri sa bu-à òsàn, ku shi sig nì má pikyinn-à kyìkyàr, àràg barà Yesu Kristi shi sig ma kyinn-à kyìkyàr níng.

⁸ Mpìr-à ma ri sa bu-à bibai, ku í mpìr Shaitan, jir kai bàna Shaitan í mpìr-à asa bu-à bibai á sai-à big màg fig ma jànn-à bàna. Bu-à zìg bi sig Wùn Shìdun á byar á myann níng, í jirà aku gban rìg swàm bu bibaíká Shaitan ri sa.

⁹ Mpìr-à ma í mpìr Shìdun, kwá sa swàb ká fig bu-à bibai bàna, jir kai bàna ku ri shi àràg barà Shìdun ri shi. Kwá sa fig bu pyir bàna, jir kai bàna ku í wùn Shìdun.

¹⁰ Mpìr-à ma sa fig bu-à òsàn bàna, kó wá kwa zìm fig jàuwá zyun bàna, ku í mpìr Shìdun bàna. Wánìng í barà yá gáb fim mpìr Shìdun ma mpìr Shaitan áni.

Ayi Zìm Bar Dirýí

¹¹ Ayi zìm bar dirýí. Wánìng í jír-à yi ri fig sig wá jijag.

¹² Kada ayi shi àràg Kayinu bàna, ku í mpìr Shaitan. Ku gban rig wunzàwá. Ku gban sig wàníng í jìrà pìkyinn wàníng kyìkyàr. Buwá pìkyinnwá bai.

¹³ To, ning wunzàmi big, ning myàng hing kó? Wà mpìrká á byar á myann ma ri zib ning, í bu mamaki bàna.

¹⁴ Yi yì hing yi wam zu rìghing byar ki, yi díg rag hing yonki, jir kai bàna yi ri zìm jàuyí big. Mpìr-à ma zìm fig jàuwá bàna, ku ri shi shu ki wu.

¹⁵ Mpìr-à ma ri zib jàuwá zyun, ku í agban ki. Ning yì hing mpìr agban ki má díg fig yonki kinn bàna.

¹⁶ Yesu wu sig dò jir shinnyí. Wàníng í barà yi yì sig mpìr ri zìm jàuwá àni. Yi má ayi zìm jàuyí big àdòning. Kada ayi ngàng jìrà yá wu ki á shinbá ni bàna.

¹⁷ Mpìr-à ma shi sig ma bàì, kwa myàng mpìr ashi zyun ma ri zìm bàì, wà kwa ya fig wàníng bàna, í wà yá yi rag ku ri zìm fig Shìdun bàna.

¹⁸ Ning yanká bigmí big, kada ayi dang ma nu átai rag yi ri zìm mpìr, bàna. Ayi sa bu-à má tàg rag yi ri zìm mpìr.

Ayi Kyab Kyinn Pyàna á Pyànn Shìdun Ni Bàna

¹⁹ Wà ya ri zìm mpìr, í wà yi yì hing yi í mpìr gwangga. I wà yá kyab fig kyinn pyàna bàna á pyànn Shìdun.

²⁰ Wà pìkyinnyí ma dinya yi rag yi ri sa bu-à bibai, Shìdun kab sig pìkyinnyí ni. Ku yi hing kó kai bìdìm pàr.

²¹ Ayormí big, wà pìkyinnyí ma dinya fig yi rag yi ri sa bu-à bibai bàna, yá kyab fig kyinn pyàna á pyànn Shìdun ni bàna.

²² I wà yá díg bu-à yi ri vig ku, jir kai bàna yi ri wib jìrwá, yi ri sa bu-à ku ri zìm.

²³ Ku ri zìm ayi bir pìkyinn á zinn wùnwá Yesu Kristi, ma ayi zìm bar òrìyí. Wàníng í bu-à ku ri zìm ayi sa.

²⁴ Mpìr-à ma ri wib jir Shìdun, ku í mpìr Shìdun àjai. Shìdun ri shi ma ku. Awunwá ku sinn sig á pìkyinnyí ni níng, í bu-à ri tàg yi ku shi sig ma yi í zyun.

4

Aning Màng Màng Fig Mpìrká, Aning Myàng Wà Ba Shi Sig Ma Awun Shìdun

¹ Ayormí big, kada aning bàg jir mpìrká ri dang átai rag big shi sig ma Awun Shìdun níng bàna. Aning mòng mòng fig big aning myàng káhi kó big ri bàg jir Shìdun àjai, jir kai bàna mpìrká ninànn níma ri gim òsàng rag big í yann aswam Shìdun, kó àni bìdìm pàr.

² Mpìr-à ma zìm hing rag Yesu Kristi dù bi sig mà lu Shìdun, n bi á byar á myann àràg mpìr, mpìr-à níng hi shi sig ma Awun

Shìdun. Wàníng í barà yá yì kó mpìr-à níng hi shi sig ma Awun Shìdun.

³ Mpìr-à ma ngàng hing jír á shinn Yesu, ku bàna ma Awun Shìdun. Awun-à ku shi sig ma káhi í awun mpìr zyun-à ri zib Kristi. Ning fig hing big dang rag mpìr azìb Kristi má bi. Tàma-à níng ku shi sig rag á jànn-à ni.

⁴ Yanká bumí big, ning í mpìrká bu Shìdun, ning gban kan rìghing mpìrká ri gim òsàng rag big í yann aswam Shìdun, jir kai bàna Awun-à wà shi sig á pìkyinn ná ni níng kab wà á dunyaru ma gban.

⁵ Mpìrká ri gim òsàng rag big í yann aswam Shìdun níng, big í mpìr Shìdun bàna. Big í mpìrká á dunyaru. Big ri dang jír àràg mpìrká á dunyaru. I bu-à sa, mpìrká à dunyaru ri gang sung á byarbá ni.

⁶ Ama buyí, yi shí nì mpìr Shìdun. Mpìrká ma ri wib Shìdun, big ri fig jírìyí. Ama mpìrká ma ri wib fig Shìdun bàna, big ri fig fig jírìyí bàna. Wàníng í barà yi ri gáb fim jír àjai ma jir òsàng.

Shìdun í Mpìr Azim

⁷ Ning yanká bigmí big, ayi zìm bar òrìyí. Ning yì hing í Shìdun sa sig nì wà mpìr ri zìm jàuwá big. Mpìr-à ma ri zìm jàuwá, wàníng tiya sig yi ku í mpìr Shìdun, ku yi hing Shìdun.

⁸ Mpìr-à ma ri zìm fig jàuwá bàna, ku yi fig Shìdun bàna sám, jir kai bàna Shìdun í mpìr azim.

⁹ Shìdun swam bi sig wùnwá òzyun á jànn-à ni, jìrà ayi díg yonki kinn kinn á dò shinwá ni. Wàníng í barà Shìdun tiya sig yi barà ku ri zìm yi wàni.

¹⁰ I yi, yi zìm fig Shìdun í nì bàna. Ama, í Shìdun zìm sig yi ni, n swam bi sig wùnwá òzyun, á wàníng wu á shinn bu pyìrká buyí ni.

¹¹ Ning yanká bigmí big, barà Shìdun zìm sig yi àdòning, yi má ayi zìm bar òrìyí.

¹² Walako mpìr-à myàng sig Shìdun á zu. Ama, wà ya ri zìm bar òrìyí, yi yì hing Shìdun shi sig á pìkyinnyí ni, kwá du ká yi ayi zìm bar òrìyí.

¹³ Shìdun sinn ká sig yi Awun Kyìkyàrwá á pìkyinnyí ni. Wàníng í bu-à sa yi yì hing rag ku shi sig ma yi, yi shi sig ma ku.

¹⁴ Yi myàng hing wùn Shìdun wà zyun-à ku swam bi sig á jànn-à ni, jìrà a wàníng zig zu mpìr á bu pyìr. Wàníng í bu-à yi ri dinya mpìrká.

¹⁵ Mpìr-à ma zìm hing rag Yesu í wùn Shìdun, mpìr-à níng hi shi sig ma Shìdun, Shìdun shi sig á pìkyinnwá ni.

¹⁶ To. Buyí yi yì hing barà Shìdun ri zìm yi. Yi sinn sig á pìkyinnyí ni rag Shìdun ri zìm yi.

Pikyinn Shìdun í kyinn azim. Mpir-à ma ri zìm jàuwá àràng barà Shìdun ri zìm ku, ku ri shi kyann ma Shìdun, Shìdun bó shi sig á pikyinnwá ni.

¹⁷ Shìdun ri sa yi ayi zìm mpir, wàníng í bu-à sa yá shàr fig zinn á àyún-à kwá wà kwonn á dunyaru bàna. Bu-à sa níng, yi ri zìm mpir àràng barà Yesu Kristi ri zìm níng.

¹⁸ Mpir-à ma shi sig ma azim á pikyinnwá ni, kwá shàr fig zinn bàna. Wà ya ri zìm Shìdun wàni, yá shàr fig zinnwá bàna. Wà ya ri shàr zinnwá í jirà yi ri kyab rag kwá du kà yi á shwín.

¹⁹ Shìdun zìm jag sig yi í ni, í wà yi ri zìm ku tàma-à níng.

²⁰ Mpir-à ma dang rag ku ri zìm Shìdun, ama wà ku ma ri zib jàuwá zym, ku ri gim ñsàng. Sàshinn mpir má zìm Shìdun zyun-à ku ri myàng fig wàníng bàna, ma ngàng jàuwá zyun-à ku ri myàng rà?

²¹ Mpir-à ma ri zìm Shìdun, aku zìm jàuwá tinn. Wàníng í bu-à Shìdun dinya sig yi.

Yá Gbam Kan Bu Bibaiká á Byar á Myann Níng

5

¹ Mpir-à ma bir hing pikyinn rag Yesu Almasihu í wà zyun-à Shìdun swam bi sig, mpir-à níng hi í mpir Shìdun. Mpir-à ma ri zìm Tayí Shìdun, kwá zìm yanká bu Shìdun tinn.

² Wà ya zìm hing Shìdun, ma bàg hing jirwá, yi yì hing yi ri zìm yanká buwá big tinn.

³ Mpir-à ma ri zìm Shìdun, kwa wib jir wàníng. Jirwá bàna ma shwín kó títi nímá, wà yá wib ku.

⁴ Mpirká zyun-à ma í yanká bu Shìdun bidim pár, big ri gbm kan bu bibaiká á byar á myann. Wà ya bir hing pikyinn á byar Yesu ni, í wà yá gbm kan bu bibaiká á byar á myann.

⁵ Mpir-à má gbm kan bu bibaiká á byar á myann í ni rà? Sáí dáí mpir-à ma dang rag, "Yesu í wùn Shìdun."

Bu Saraká Dinya Sig Yi Jir á Shinn Yesu

⁶ Yesu Kristi í zyun-à bi kwonn sig ma zàpir ma àsà. Zàpir-à hi í zàpir dir wau batisma. Asáwá í kiwá. Iri dir batisma wau bàna, ku bi wu ki. Awun Shìdun dinya yi àdóníng, jir kai bàna Awun Shìdun ri dinya yi àjai.

⁷ Bu sara dinya sig yi jir á shinn Yesu.

⁸ I Awun Shìdun, ma zàpir-à ma àsáwá. Bu sara káníng í jir ñzyun.

⁹ Mpir ma dinya yi jir, yi ri zìm rag í àjai. Ayi zìm kab jir Shìdun, zyun-à dinya sig yi jir á shinn wùnwá ni níng.

¹⁰ Mpir-à ma sinn hing pikyinn á byar wùn Shìdun ni, kwá yi á kyinnwá ni rag buká Shìdun dang sig níng í àjai. Mpir-à ma bir fig pikyinn á buká Shìdun dang sig níng bàna, shi àràng ku ri bar Shìdun mpir agim ñsàng, jir kai bàna ku zìm fig jir bu-à Shìdun dang sig á shinn wùnwá ni bàna.

¹¹ Wàníng í bu-à Shìdun dang sig, Shìdun rag ku ya sig yi yonki wà má vinn fig bàna jir shinn Wùnwá.

¹² Mpir-à ma shi sig ma Wùn Shìdun á pikyinnwá ni, ku shi sig ma yonki-à níng. Ama mpir-à ma bàna ma Wùn Shìdun, ku bàna ma yonki.

Yonki-à Má Shi Kinn Kinn

¹³ Mì ri ba ya ning, níng mpirká sinn sig pikyinn á byar Wùn Shìdun, jirà aning yi rag, níng shi sig ma yonki wà má shi kinn kinn.

¹⁴ Yi yì hing yá shàr fig zinn wà vig Shìdun bàna, jir kai bàna wà ya vig ku bu-à ku ri zìm aku ya yi, ku ri fig jiryí, ku ri ya yi.

¹⁵ Yi yì hing ku ri fig jiryí sai-à yi ma ri vig ku. To, barà yi yì hing í àjai ku ri fig jiryí níng, yi yì hing bu-à ya vig ku, ku ri ya yi.

¹⁶ Mpir-à ma myàng jàuwá ma ri sa bu-à bibai zyun-à má du kà fig wàníng á ki bàna, aku vig ya wàníng Shìdun, Shìdun má ya wàníng yonki. Ama, bu pyir zyun shi sig áni, mpir ma sa hing, má du kà ku á ki. Wa myàng jàuwá zyun ma ri sa iri bu pyir àdóníng, ñ dang fig rag á vig ya ku Shìdun bàna.

¹⁷ Bu-à bibai wà áni bidim pár í bu pyir. Ama bu bibai káhi shi sig áni, má du kà fig mpir á ki bàna.

¹⁸ Yi yì hing mpirká zyun-à ma í yann Shìdun big ri sa kyann fig bu-à bibai bàna, jir kai bàna Yesu Wùn Shìdun ri kang big. I bu-à sa Shaitan mpir azibbá má dig fig pyù barà kwá sinn kà big abig sa bu bibai bàna.

¹⁹ Shaitan pànn kà sig mpirká á byar á myann á wùwá ni. Ama bigyí yi yì hing yi í yann Shìdun.

²⁰ Yi yì hing Yesu Wùn Shìdun bi sig, n tàg yar righthing yi. Ku sa sig àdóníng jirà ayi yì rag Shìdun í mpir gwangga. Yi shi sig ma Shìdun, ku í mpir gwangga. Yi shi sig ma wùnwá Yesu Kristi tinn, ku í Shìdun àjai, zyun-à ri ya yonki-à má vinn fig á vinn bàna.

²¹ Yanká bumí big, aning wib bu zyun bàna, sáí Shìdun awinwá ni.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig

Wà Wa Pyàrà

Akim wasika-à wà wa pyàrà níng, Yohanna ri dang jír á shinn barà mpírká abig zim bar òirbá. Kada abig zim bu tàg òsáng bàna.

¹ Mì Yohanna shun àgbam-à níng, mì ri ba ya ning, ning mpírká ri shi kwonn í byar òzyun á zinn Yesu. Mì ri zim ning wàni. Iri mì mì ri zim fig ning ni awínmí ni bàna. Mpírká yi sig jir àjai bidim pár ri zim ning.

² jir kai bàna jir àjai-à níng shi sig á kyinnyí ni, má shi kinn á kyinnyí ni.

³ Tayí Shidun ma wùnwá Yesu Kristi bá wír kà ya yi àsàn, bá myàng ashiyí, bá ya yi pikyinn na tag, jir kai bàna yi ri bir pikyinnyí á jir àjai, yi ri zim jàuyí big.

Aning Bàg Bu-à Yesu Tàg Sig Níng

⁴ Mì ri fig àjwár, jir kai bàna ning ninànn nímá ning ri bàg jir àjai barà Tayí Shidun dinya sig yi.

⁵ Tàma-à níng mì ri vig ning ayi zim bar òiryí, í jír zyun-à yi ri shi bab sig ma kàhi sai-à á ninonn.

⁶ Wà ya ri zim bar òiryí, yi ri bàg jir Shidun. Barà ning ri fig jag sig níng, jirwá dang rag ayi zim bar òiryí.

⁷ Mpírká ri gim òsáng shi sig rag á jànn-à ni ninànn nímá. Big ri tonn gban mpírká rag Yesu Kristi Wùn Shidun bi fig á jànn-à ni bàna. Big í mpír azílb Yesu Kristi.

⁸ Aning pànn shinn ná. Aning zim abig tonn gban ning bàna. Na zim hing àdòníng, ná òig fig bu-à Tayí mà wai mà ya ning jir shinn swàmná bàna.

⁹ Mpír-à ma tàg fig bu-à Yesu ri tàg mpírká bàna, kwá tàg bu zyun kim, ku bàna ma Shidun á pikyinnwá ni. Mpír-à ma bàg hing bu tàg Yesu níng, ku òig hing Ta-à ma Wùnwá bidim.

¹⁰ Mpír-à ma bi hing á byarná ni, ma zig bi fig jir bu tàg Yesu bàna, wà kwa zig bi jir bu tàg zyun kim, aning zim aku bi á luná ni bàna. Aning shà ku bàna.

¹¹ Mpír-à ma shà hing ku, shi àràg mpír-à níng hi ri sa jag ku bu bibai-à ku ri tàg níng.

Jír-à Wà Kinn Shinn

¹² N shi sig ma bu-à má dinya ning ninànn nímá. Ama ò zim fig í ba ya ning á wasika bàna. Ama mì ri zim í yag òig ning, í dinya ning zu ma zu, jirà yá fig àjwár wàni.

¹³ Mpírká ri bàg Yesu áyág ri bib kà ning.

**Wasika-à
YOHANNA
Ba Sig
Wà Wa Sara**

Wasika-à wà wa sara níng, Yohanna ba ya sig mpìr zyun-à big ri bar ku Gayus. Yohanna yan Gayus, jir kai bàna wàníng sinn sig pìkyinnwá ñzyun á jír àjai bu Shìdun (3 Yoh 1:3). Yohanna yan Gayus, jir kai bàna Gayus ri sa shang mpìrká ri bàg Yesu.

¹ Mì àgbam-à, mì ri ba ya wù, Gayus wù zyun-à mì ri zìm wù wàni.

² Jàumí, mì ri vig Shìdun à shi áyau àjwár, òrúwú aku shi ítau tinn, àràg barà ñ yì sig pìkyinnwú ri fig àjwár á pyànn Shìdun.

³ Mì ri fig àjwár á jir barà jàuyí big bi dinya mì rag wù ri sinn kyinnwú ñzyun á jír àjai bu Shìdun, àràg barà wù ri shi kyann.

⁴ Ajwármí kab gbam, barà ñ fig big dang rag yanká bumí big shi sig á gbìb àjai.

Yohanna Yan Gayus Jir Swàm Wàníng

⁵ Ayormí, wù ri sa ya jàuká buyí swàm big pìkyinn ñzyun, kó barà big í kyinn á byarwú ni níng.

⁶ Big dinya hing mpìrká ri bàg Yesu áyag rag, wù ri zìm mpìrká, wù ri pànn sànn big. A sa jag big barà Shìdun ri zìm. A ya big bu-à bá yag kyinnbá mà pyànn ma kàhi.

⁷ Bu-à sa níng, kyinnbá big ri yag níng, big ri yag á zinn Yesu. Big ri zìm fig bu á vù mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna.

⁸ Wà má àdòning, ayi pànn mpìrká àdòning ma vù pyàna, jir àyi ma big sa swàm jir àjai-à níng á bir-à ni.

*Yohanna Twìb Mpìrká Byur á Shinn
Diyotarifis*

⁹ N ba ya sig mpìrká ri bàg Yesu wasika. Ama Diyotarifis ngàng yi. Ku ri gbar dù shinn, ku ri zìm shu àgbam.

¹⁰ Ma bi hing, má dinya níng bu-à ku ri sa. Ku ri dang jír á shinnyí ni nìnnànn níma. Ku ri dang bai yi. Ku ri gim ñsàng á shinnyí ni. Wàníng màg fig ku bàna. Hár tàma-à níng ku ri ngàng mpìrká ma bi abig dang jir Shìdun. Ku ri kan òm mpìrká ma ri zìm abig shà káníng. Mpìrká ma ri shà káníng, ku ri kan zu rìg big áyau mpìrká ri kwonn shinn á zinn Yesu.

¹¹ Ayormí, á bàg bu-à bibai bàna, á bàg bu-à ñsàn. Mpìr-à ma sa bu-à ñsàn, ku í mpìr Shìdun. Mpìr-à ma sa bu-à bibai, ku yì fig Shìdun bàna.

¹² Kó ni ri dang jír á shinn Dimitiriyas, big rag ku í mpìr ñsàn. Buká ku ri sa bìdìm pàr ri tàg rag ku ri bàg Shìdun àjai. Yi má,

yi dang hing àdòning tinn. A yì hing bu-à ya dang í àjai.

Jir-à Wà Kinn Shinn

¹³ N shi sig ma buká má dinya wù nìnnànn níma. Ama ñ zìm fig ní ba ya wù á wasika bàna.

¹⁴ Mì ri zìm ní bi òm wù kíni, jir àyi dang zu ma zu.

¹⁵ A shi ítau. Jàuwú big ri bib kà wù nài àni. A bib kà jàuyí big màhàn.

Wasika-à YAHUDA Ba Sig

Yahuda ba sig wasika-à níng jirà aku twib mpirká zyun-à bir sig pikyinn á byar Yesu ni byur, kada abig gang fig jir ñsángká mpirká ri tàg níng bàna. Ku gbar gbam big dir jirà abig sar gbam á jir Shidun zyun-à big bir sig pikyinn áni (Yah 1:3).

¹ I mì Yahuda mì ri ba ya níng wasika-à níng, mì í fáu Yesu Kristi, mì í wunzá Yakubu.

Mì ri ba ya níng, níng mpirká zyun-à Shidun Tayí bar sig níng, mì ri zìm níng, níngká Yesu Kristi ri kang níng jirà kada bu zyun aku dig níng bàna.

² Asàn Shidun, ma pikyinn na tag, ma azimwá aku shi yà zu gban rig níng bidim pár.

Kwonn Wà á Shinn Malam Agim Nsángká

³ Jáumí big, sai-à rì níng, mì ri zìm ní ba ya níng wasika á shinn barà Shidun pinn zu sig yi bidim pár. I wà ñ bi kyab kang rag, sán kab sig ni, ní ba ya níng, ní gbar gbam níng dir jirà aning sar gbam á jir Shidun zyun-à níng bir sig pikyinn, wà Shidun ya kà sig á vù mpirká buwá ni. Jír káníng má vim bir fig bàna, má shi àràg barà shi sig.

⁴ Mì ri dang àdòning, jir kai bàna mpirká káhi shi sig áni, big ri zìm fig abig wib Shidun bàna. Big kù kà sig áyauná ni. Mpir káníng big ri zìm abig sa bai rig jír á shinn barà Shidun sa ya sig yi àsàn níng, jirà abig dig pyù abig sa bu bibaiká big ri zìm. Big ri zìm fig Yesu Kristi zyun-à í Asàin Luyí ma Shinn Luyí níng bàna. Wàri níng, big ba sig á jir Shidun ní barà Shidun má wà kwonn íri swai mpir káníng.

⁵ Mì ri zìm ní kyab pànn ya níng bu káníng kó barà níng rì yì ríghing níng. Sai-à rì níng, Shidun pinn zu sig mpirká buwá, ká ri shàr zu sig má jànn Masar. Ama àsím, ku bì gban rig mpirká káhi áyaubá ni, ká bir fig pikyinn á byarwá ni bàna níng.

⁶ Yann aswamká bu Shidun mà wai ká ri zìm fig abig shi mà byar shu-à Shidun sinn sig big bàna níng, Shidun zig big n ta kà rig mà tonn fi-à ni, n sir rig big ma sarka hár kinn kinn, sái àyúnn ùwài-à Shidun mà wà kwonn dunyaru áni níng ma fòr hing.

⁷ Aníng kyab pànn jir Saduma ma Gamurata ma swannká ká shi yàr sig ma big. Mpirká ká shi sig mà swann káníng ni ri

sa àyái, big ri sa bu bibaiká kim kim. Big ri wa shwin mà pyir-à ni zyun-à má dim fig ádim bàna. Wáníng ri tàg yi barà Shidun mà sa ma mpirká ri wib fig jír wá bàna níng áni.

⁸ Mpirká ká kà bi sig áyauná ni níng, ri sa íri bu-à bibai-à níng tinn. Big ri la la á shinn bu-à bibai, big ri sa àyái. Big zìm fig a Shidun shi kùrbá bàna, big ri swau yann aswamká ká shi sig ma gbam mà wai.

⁹ Mikailu zyun-à ku shi sig ni àgbam yann aswamká mà wai, ku ma shinnwá ku swau fig Shaitan bàna. Asai-à rì níng hí, Shaitan ri sa yipyàr ma ku á shinn awain Musa. Mikailu gbar dù nann zu fig shinnwá n dang fig jír bibai á shinn Shaitan bàna. Bu-à ku dang sig bàna, ku rag, “Shidun aku yan ta wù.”

¹⁰ Mpir káníng big ri swau buká big myàng yi byann fig bàna. Big shi sig àràg í wi awúnnká, ká ri kyab fig bu ñsàn á kyinnbá ni bàna. Big ri sa bu-à pikyinnbá ri zìm. Barà big ri sa àdòning, big ri gbar bi yà shinnbá kwonn wà.

¹¹ Mpir káníng bá wa shwin wàni, jir kai bàna big bàg sig bar kyonn Kayinu, big ri sa bu bibai jirà abig dig bàì ùwài níng áràg barà Balamu rì sa sig. Big ri gbam sung, mì ri sa Shidun yawari àràg barà Kora rì sa sig, Shidun ri gban sig ku níng. I bu-à sa big má, bá wa shwin wàni.

¹² Sai-à níng ma ri ji buju zyun-à yi ri kyab pànn Shinn Luyí áni níng, mpir káníng big ri ya níng zunáí. Big ri shi shu, mì ri wa bu á bìr-à ni, mì ri kyab íri shinnbá, big ri sa fig zunáí bàna. Big shi sig àràg í shyù-à pìr sig wà wàu ri gbar wam zu jirà shyù aku tab bàna. Big shi sig àràg bín zyun-à ri wan fig awan bàna, kó barà sònnwá màg hing wà aku wan áni níng. Big shi sig àràg bín zyun-à mpirká gbib dù ríghing adinnwá, wà wu sig hár kinn kinn.

¹³ Mpir káníng shi sig àràg í afag zàpir. Swàm bu zunáiká big ri sa níng shi sig àràg jín zyun-à zàpir swann bì sig. Big shi àràg asuswirká fim sig byar shubá. Shidun sa samyib sig byar zufi byar-à mpir káníng má shi màhàn hár kinn kinn.

¹⁴ Sai-à rì níng Enok zyun-à í nomba sùmpyànn á byar Adamu níng, rì dang sig jír á shinn mpir káníng, n rag: “Aníng fig, Shinn Luyí má bì ma yann aswamká buwá nínàn níng má wai, hár mpirká má wànn sar fig big bàna.

¹⁵ Kwá bì jirà aku wà kwonn mpirká bidim pár. Kwá gban vinn rig mpirká zyun-à wib fig ku bàna, n sa sig bu-à bibai, n dang sig jír bibai á shinnwá ni níng.”

¹⁶ Mpir káníng, kó ákaun big ri tír ya mpir jír, mì ri dang bai mpir. Big ri sa bu-à bibaiká kyinnbá ri zìm, mì ri gbar

dù shinn. Mpir bibai káníng ri tonn gban mpirká ma nu jir ádwór jirà abig dig bu á vù mpirká ni.

Aning Shi Shu Sisàn á Gbib Yesu

¹⁷ Jàumí big, aning kyab pànn jirká zyunn-à yann aswamká bu Shinn Luyí Yesu Kristi ri dinya sig ning rag má sa níng.

¹⁸ Big ri dinya sig ning rag, àyunn-à dunyaru ma nyàan vinn, mpirká káhi má bi má màmm jwann ning. Mpir káníng yí fig Shidun bàna. Bá sa íri bu-à bibai zyunn-à pikyinnbá ri zìmm.

¹⁹ Mpir káníng ri sá nì mpirká ri gàb finn kyau kyau, jir kai bàna bu-à big ri zìmm á pikyinnbá nì í bu dunyaru, Awun Shidun bàna á kyinnbá ni.

²⁰ Jàumí big, bigné aning sar gban, aning shang bar dírná jirà aning sar gban á buká ning bir sig pikyinn ná áni, zyunn-à bi sig mà byar Shidun ni. Aning shi vig kyann Shidun ma gban Awun Shidun kó ákaun bidim pár.

²¹ Aning shi shuná àràg barà Shidun ri zìmm barà ning ri shi kir àyunn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má myàng ashiná má ya ning yonki kinn kinn.

²² Mpirká káhi shi sig áni ká pikyinnbá gáfinn ríghing pyànà. Aning myàng ashi íri mpir káníng.

²³ Mpirká káhi shi sig áni, aning gbar wìmm zu big á pyir-à nì jirà aning pinn zu big. Káhi shi sig áni, aning myàng ashibá, ama aning sa ádàn jirà kada abig zìg yag ning á gbiib ajànn bàna. Kada aning kwonn shinn ma big á bu pyirbá big ri sa níng bàna. Sunu bu pyirbá shi sig àràg í jà jín.

Yahuda Swam Yan Shidun

²⁴ Ayi sa ya Shidun isoko barà ku shi sig ma gban, mi ri myàng kwonn ma yi jirà kada ayi nang ghibwá bàna. Kwá tu kyàr rig bu pyirká bigné bidim pár, má zìg bi ning jirà aning shi á byar àyarwá nì jirà aning fig àjwár.

²⁵ Ayi swam yan Shidun, ku zyunn-à kab sig kó kai bidim pár. Ku shi sig nì àsàin-à sinn sig Shinn Luyí Yesu Kristi a wàníng pinn zu yi. Mpirká abig binn kir wann ma abig swam yan ku, aku shí nì kùryí, kùrwá aku shi hár kinn kinn. Ku shi sig nì wà jìjag ma wà tàma-à níng, kwá shí nì hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Buká Yesu Tiya Sig Yohanna

Yohanna ba sig tarkada-à níng á sai-à mpírká ri bàg Yesu ri wa shwín á wù mpírká ni. Ku ba sig jirà aku dang gbam pikyinn mpírká ri bàg Yesu. Tarkada-à hi ri dinya mpír jír á shinn laká Yohanna la sig ninànn nímá. La káníng hi shi sig ma shwín wà mpír má yì byann. Ayau la káníng ni, byarká káhi dinya kyàr hing yi bará Shidun sa Yesu gbam kan righing mpír azíbká buwá. Ayúnn-à wà kinn shinn kwá ya mpírká buwá byar ápyú, byar-à káníng má shi màhàn hár kinn kinn, byar-à shwín bàna, dir wa bàna, amor bàna, mpír má wir fig zàn mín bàna, ki wu bàna. Jir wáníng ayi swam yan Shidun.

¹ Tarkada-à níng í jír bu-à Yesu Kristi dang sig, í jír-à Shidun ya sig ku aku tiya fàuká buwá big, bar buká má sa tàma tàma-à níng. Yesu Kristi swam bi wùn aswam mà wai, wáníng bi tiya righing mi Yohanna bu káníng.

² Wáníng í bu-à mi Yohanna ba sig á shinn buká ò myàng sig wà Yesu Kristi tiya sig mi, kwonn ma jír-à Shidun tiya sig mi.

³ Mpír-à ma jangga hing jír Shidun-à mi ri ba á shinn buká má sa á pyànn, ma mpírká ma fig hing ma wib hing, bá fig àjwár, jir kai bàna ayúnn-à buká mi ri ba ya níng níng ma sa áni níng, nyàan màg.

Yohanna Bib Kà Iklisiya Sùmpyànnká

⁴ I mi Yohanna, mi ri ba ya ning, ning iklisiya sùmpyànnká á jànn Asiya.

Shidun aku wir kà ya ning àsàn ma aku ya ning pikyinn na tag. Shidun wà shi sig tàma-à níng, ku í wà ri shi bab sig áni, ku í wà á pyànn. Awun sùmpyànnká shi sig á pyànn Shidun ni níng, abig wir kà ya ning àsàn ma pikyinn na tag.

⁵ Yesu Kristi aku wir kà ya ning àsàn ma pikyinn na tag. Jírwá ku dang sig á shinn Shidun ni í jír àjai. Ku í zyun-à Shidun gbar dù nann zu jag sig mà amir-à ni. Ku í zyun-à ri na kùr á shinn kùrká á jànn-à ni bidim pár.

Ku ri zím yi wàni. Ku zig zu righing yi á bu pyírí ni á jír kiwá ku wu sig.

⁶ Yesu Kristi sinn kang righing yi kùr jirà ayi shi àgbam mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shidun, ma ayi sa ya Shidun Tawá swàm. Yesu Kristi aku shi bu ùwài ma gbam á byar kó ni bidim pár, hár kinn kinn. Aku shi àdòning.

⁷ Aníng myàng, kwá bi áyau akor-à ni. Kó ni bidim pár má myàng ku, ká twib pòr sig ku dir níng, má myàng ku tinn.

Swai mpírká á jànn-à ni bidim pár má kig nàikitáú á shinnwá ni. Bu káníng má sa àdòning. Aku shi àdòning.

⁸ Shinn Luyí Shidun dang rag, “Mì í Alfa, mì í Omega, mì í wà jijag, mì í wà kinn shinn.” Shidun wà shi sig tàma-à níng, ku í wàri shi bab sig áni, ku í wà á pyànn.

Yohanna Myàng Yesu Kristi á La-à Ni

⁹ Mì í Yohanna shunwóná á jir shinn Yesu ni. Mì ri wa shwín àràg níng. Yi ma níng ri bà kyinn. Mpírká pànn mi n sinn kà mi á swàin-à big ri bar Bartamusa, dò jirà mi ri dinya mpírká jir Shidun, ma jir àjai-à Yesu tiya sig mi. Yi ma níng shi sig í zyun, jir kai bàna Shidun shi sig ni kùryí.

¹⁰ Ayúnn Ladi, wà í ayúnn bu Shinn Luyí, Awun Shidun bi tiya mi bu zyun á la-à ni. N fig nài jír ngbam nímá á simmí ni. Nài jír-à hi su àràg í yur.

¹¹ Nài jír-à hi dang rag, “Buká wá myàng níng bidim pár á ba kà á tarkada, ma á dwim yag mà iklisiya sùmpyànn. A dwim yag mà Afisa, big Simirna, big Birgamas, big Tayatira, big Sardisu, big Filadalfiya, kwonn ma Lawudikiya.”

¹² I wà ò vim bir jirà ò myàng mpír-à ri dang jir ma mi níng. Barà ò vim bir àdòning, ò myàng pitila àkunn sùmpyànn big sa sig ma zinariya.

¹³ Ayau pitila káníng ni, ò myàng mpír zyun àràg Wùn Mpír Jíkwinn. Ku wir sig já lilor nímá hár mà barwá ni, n sar sig. Ku sir gbam sig gwàin pikyinnwá ma bu sir dir-à big sa sig ma zinariya.

¹⁴ Shinnwá ma jinnwá mùg shi karr nímá àràg í shwam. Zuwá shi àràg anam pyír.

¹⁵ Barwá gbàinshin nímá, shi àràg í àsháú-à big gbar zu sig á pyír yú. Nài jírwá shi àràg í zàpir ri binn ni.

¹⁶ Ku pànn sig asuswir àkunn sùmpyànn á vim nuwá ni, kafai jiji nímá wà ri jì nu-à pyànà bidim pár zu á nuwá ni. Mùnnpyànnwá ri yar àràg barà àyúnn ma fàn fòr hing áyau shinn ri yar níng.

¹⁷ Barà ò myàng ku àdòning, n kù wann á jinn ni á pyànnwá ni, shi rag ò wu righing. Ama ku tib mi vim nuwá n rag, “Kada á shàr zinn bàna, mi í wà jijag, mì í wà kinn shinn.

¹⁸ N shi sig ni ma yonki. Wàri níng ò ri wu righing, ama tàma-à níng ò shi sig ma yonki hár kinn kinn. N kab hing gbam ki, kwonn ma amir.

¹⁹ To, buká wù ri myàng níng á ba, buká tàma-à níng ma buká má sa á pyànn.

²⁰ Walai mpír-à yi yir asuswir sùmpyànnká à myàng sig á vim numí ni, ma pitila sùmpyànnká níng. Má dinya wù yirbá. Yir asuswir sùmpyànn káníng í yann aswamkà mà wai bu iklisiya

sùmpyànn. Yir pitila sùmpyànn káníng í iklisiya sùmpyànn.”

2

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpirká Mà Afisa

¹ Yesu dinya mì Yohanna rag í ba dwim yag wùn aswam Shidun áyau mpirká ri bàg Yesu mà Afisa, í ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír mí mì mpir-à ri pànn asuwir sùmpyànn á vim numí ní, mì zyun-à mì ri kyann áyau pitila sùmpyànn.

² N yì hing bu-à à sa sig, ñ yì hing barà à sa sig swámwú wáni, n tib wann sig pikyinnwú. N yì hing rag wá zim fig bu-à bibaiká mpirká ri sa bàna. A màg màg fig ríghing ká ri dang rag big í yann aswam Shidun, ama big ri dang átai. A yì ríghing wá big í agim ñsáng big.

³ A tib wann hing pikyinn, à wa hing shwín kim kim á jir shinnmí ní, ama à fim fig gblbmí bàna.

⁴ Ama bu-à mì ri bai pikyinn ma wù áni í wáníng: à zim fig mì àràg barà wù ri zim sig mì wàri níng bàna.

⁵ A kyab barà tàma-à níng à kàng ríghing mà sim, á fim bu-à bibai sa, á sa bu ñsàn àràg barà wù ri sa sig wá jijag. Wá ma nímá bàna, má bi á byarwú ní má zig dù rìg pitilawú níng mà byar-à ku shi sig.

⁶ Ama bu ñsàn à sa sig bàna í wáníng: à ngang bu-à mpir Nikolatawaká ri sa àràg barà ñ ngang sig níng.

⁷ “Mpir-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shidun ri dinya iklisiyaká.

“Mpir-à ma gbam kan hing Shaitan, má ya ku gbam barà kwá ji awan bín-à ri ya yonki, wá ri wài à da Shidun ní.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpirká Mà Simirna

⁸ Yesu dinya mì rag í ba dwim yag wùn aswam Shidun áyau mpirká ri bàg Yesu mà Simirna, í ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír mí mì mpir-à shi sig wá jijag ma wá kinn shinn, mì zyun-à wu ríghing n wim kàng sig ma yonki níng.

⁹ N yì hing shwín-à à wa sig, ñ yì hing wù í mpir ashi, ama wù í mpir ashi bàna. N yì hing jir bibaiká mpirká dang sig á shinnwú ní. Big ri dang rag big mpir Yahudawaká jir-à abig tàg rag big í bu Shidun, ama big í bu Shaitan.

¹⁰ Kada á shàr zinn shwín-à wá wa bàna, Shaitan má màg màg fig níng, bá kíg ká mpirká káhi áyauná ní á tonn fi, ná wa shwín su dwib, í nànn-à hi. Aning bir pikyinn ná ñzyun á byarmí ní, kó wá ba rag bá gban níng má, má ya níng yonki wá úwài.

¹¹ “Mpir-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shidun ri dinya iklisiyaká.

“Mpirká ma gbam kan hing Shaitan, bá wu binn fig káun pyàna bàna.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpirká Mà Birgamas

¹² Yesu dinya mì rag í ba dwim yag wùn aswam Shidun áyau mpirká ri bàg Yesu mà Birgamas, í ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír mí, mì mpir-à shi sig ma kafai-à ri ji nu-à pyàna bidim pár.

¹³ N yì hing byar shuwú, wù ri shi á byar-à Shaitan ri na kúr wá. Ama bidim pár à sar gbam hing á gblbmí ní, à fim fig wá bir pikyinn á byarmí ní bàna, kó barà sai-à níng hi mpirká gban ríghing Antipas mpir-à bir sig pikyinnwá ñzyun á byarmí ní níng, á dò jir barà ku ri dang kyann jír mí mà byar-à Shaitan ri shi.

¹⁴ Ama buká káhi shi sig títi nímá wá mì ri bai kyinn ma wù. Mpirká káhi áyauná ní big ri bàg bu tàg Balamu mpir zyun-à tàg sig Balak rag a wáníng du ká mpir Israílaká a káníng sa bu-à bibai abig ji bujaká mpirká ya sig bu sinn, ma abig sa áyái.

¹⁵ Wáníng má, à shi sig ma mpirká ká ri bàg bu-à Nikolatawaká ri tàg.

¹⁶ A fim bu-à bibai sa. Ma nímá bàna, má bi á byarwú ní tama tàma-à níng, má ngang ngain ma mpir káníng, má gib kifinn big ma kafai-à shi sig á numí ní níng.

¹⁷ “Mpir-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shidun ri dinya iklisiyaká.

“Ká ma gbam kan hing Shaitan, má ya big buju-à big ri bar manna wá mpirká yì fig bàna níng. Má ya big abàn mímig wá ñ ba sig zinn àpyú áni, wá zyun-à mpir yì fig bàna, sái íri àsàinká má ya big níng má yì ní.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpirká Mà Tayatira

¹⁸ Yesu dinya mì rag í ba dwim yag wùn aswam Shidun áyau mpirká ri bàg Yesu mà Tayatira, í ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír mí, mì wùn Shidun, mì zyun-à zumí shi sig àràg í anam pyir, mì zyun-à barmí shi sig àràg í àsháu-à big gbar zu sig á pyir yù.

¹⁹ N yì hing swámwú, ma pikyinn azimwú, ma kyinnwú à bir sig á byarmí ní, ma muyar-à wù ri sa. N yì hing swámwú wù ri sa tàma-à níng, à sa kab ní ma sai-à wù ri sa jag sig.

²⁰ Ama bu-à mì ri bai kyinn ma wù bàna, à fim sig uwá big ri bar ku Yezebel zyun-à

ri bar shinnwá rag ku í mpír adang kyann jir Shidun níng, ku ri tàg bu-à kyinnwá ri zím. Ku ri tàg mpírká bigmí rag a káníng sa àyái, ma a káníng ji bujúká mpírká ya sig bu sinn.

²¹ N ya ku su-à aku fim bu-à bibai-à ku ri sa, ama ku ri zím fig aku fim àyái-à ku ri sa níng bàna.

²² To, barà ku ngàng níng, má ta kà ku á buná kwonn ma mpírká ri sa àyái ma ku, ku ma káníng má wa shwìn wàni, sái wà ba fim hing írì bu-à big ri sa ma ku níng.

²³ Má gban rig mpírká ri bàg bu-à ku ri tàg níng, í wà mpírká ri bàg mì níng, bá yì rag mì í àsàin-à ri yì bu-à shi sig á kyinn mpírká ni. Swàm bu-à na sa sig bidim pár, í bu-à má ya kàng níng.

²⁴ “Ama níng kádá á Tayatira níng, níng bàg fig bu tàg bibai-à níng bàna. Níng bàg fig bu-à big ri dang rag í bu atàm ùwài bu Shaitan níng bàna tinn. To, í nànn-à hi, má dinya fig rag níng aning sa bu zyun bàna.

²⁵ Ama aning pànn gban samyib gbib-à níng pànn jag sig, hár àyúnn-à má kàng bi.

²⁶ Mpírká ma gban kan hing Shaitan, ma sa hing bu-à mì ri zím, àyúnn-à wà kinn shinn, má ya big gban á shinn mpírká ni bidim pár.

²⁷ Bá na kùr á shinn mpírká ni. Bá tàg gban wàni á shinn mpírká zyun-à wib fig jir Shidun bàna, bá twim káníng wàni àràg barà mpír ri zìg tun, mì ri mìb gbànn par jànn. Má ya big gban àràg barà ò dìg sig gban á byar Tamí ni níng.

²⁸ Má ya big asuswir byar kyár.

²⁹ “Mpír-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shidun ri dinya iklisiyaká.”

3

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wáníng Ba Dwim Yag Mpírká Mà Sardisu

¹ Yesu dinya mì rag í ba dwim yag wùn aswam Shidun áyau mpírká ri bàg Yesu mà Sardisu, í ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír mí, mì mpír-à pànn sig Awun sùmpyànn bu Shidun kwonn ma asuswir sùmpyànn. N yì hing bu-à wù ri sa. A dang rag á shi sig ma yonki, àsái á yì fig bàna à wu righing.

² A fim zir, ma á sar gban swàb kà á pikyinn bir títi-à á shi sig ma kàhi, jir kai bàna ri nyaan zu. N myàng fig bu-à wù ri sa wà sànn sig á pyànn Shidunmí ni bàna.

³ Jir wáníng, á kyab pànn bu-à big tàg sig wù ma bu-à á fig sig, ma á wib, á fim bu bibai sa. Wà wa fim zir fig bàna, má bi á byarwú ni àràg ajwú, wá yì fig sai-à má bi bàna.

⁴ Níng mpírká á finn swann Sardisu, áyau ná ni mpírká kàhi sa bai fig shinnbá

ma buká bibai á jànn-à ni bàna. Bá shi ma mì, bá wir já mìmìg, jir kai bàna big fòr hing barà bá shi àdóníng.

⁵ Mpírká ma gban kan hing Shaitan, bá wir já mìmìg. Má tún bab fig zinnbá mà tarkada yonki bàna. Má dinya Tamí ma yann aswamkà buwá mà wai rag, káníng í mpírká bumí.

⁶ “Mpír-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shidun ri dinya iklisiyaká.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wáníng Ba Dwim Yag Mpírká Mà Filadalfiya

⁷ Yesu dinya mì rag í ba dwim yag wùn aswam Shidun áyau mpírká ri bàg ku mà Filadalfiya, í ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír mí, mì zyun-à shi sig kyikyàr, mì ri sa bu á gbig àjai, mì àsàin-à pànn sig kii bu nu nkyun byar-à Shidun ri na kùrwá, mì í àsàin-à ma pù hing nu nkyun-à, mpír má kig sar fig bàna, ma kig hing, mpír má pù sar fig bàna tinn.

⁸ N yì hing swàmwú. N yì hing rag á shi sig ma gban títi, ama bidim pár á bàg hing bu tàgmí, à pànn hing gbigmí ma pikyinn ñzyun. N pù ya sig wù nu nkyun wà zyun-à mpír má kig sar fig bàna.

⁹ To, á myàng, má sa mpírká zyun-à ri dang rag big í mpír Yahudawaká jir à abig tàg rag big í bu Shidun, ama big í bu Shaitan níng, bá binn kir wann á pyànnwú ni. Big bidim pár bá yì rag mì ri zím wù.

¹⁰ To, barà à wib jír mí wà zyun-à ò dinya sig wù rag á sa muyar níng, sai-à shwìn-à má bi á shinn mpírká á dunyaru má màg màg fig mpírká níng, ma bi hing, mì má, má sinn wù itau.

¹¹ Mì ri bi tàma tàma-à níng. A pànn samyib bu-à á shi sig ma kàhi, jirà kada mpír zyun aku tonn zu wù á gbig òsàn, ma àjirà kada á dìg bu-à Shidun ri zím aku ya wù níng bàna.

¹² Mpír-à ma gban kan hing Shaitan, má sinn kà ku kwá shi kyann mà byar Shidun. Kwá fim fig byar Shidun bàna. Má ba zinn Shidunmí á dirwá ni, má ba zinn finn swann ùwài bu Shidunmí á dirwá ni wà zyun-à í Urushalima àpyú wà zyun-à má wann bi mà byar Shidunmí ni mà wai. Má ba zinn àpyú mí á dirwá ni tinn.

¹³ “Mpír-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shidun ri dinya iklisiyaká.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wáníng Ba Dwim Yag Mpírká Mà Lawudikiya

¹⁴ Yesu dinya mì Yohanna rag í ba dwim yag wùn aswam Shidun áyau mpírká ri bàg ku mà Lawudikiya, í ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír àjai, í jírímí mì zyun-à zinnmí í Aku Shi Adóníng, mì zyun-à shi sig ma gwangga, buká Shidun mànm sig bidim pá, yi ma ku mànm sig zyun.

¹⁵ N yì hìng swàmwú. A zìm fig mì bàna, à ngàng fig mì bàna tinn. Mì ri zìm a wù nìm ngàng mì, kó a wù nìm zìm mì.

¹⁶ To, ama barà à shi tafinn sig átai n ngàng fig mì bàna n zìm fig mì bàna níng, má ngàng wù àràg barà mpir ri tu tafinn bu.

¹⁷ Wù ri dang rag wù í mpir-à yì sig gbìb Shidun wàni, à dig sig kó kai bidim pá, ama à yì fig wà á pyànn Shidun ni, wù í mpir ashi níng bàna. Wù í mpir ashi, wù í áfau, wù ri kyann mìr àyonn.

¹⁸ Mì ri wà shang ya wù jír rag, á wann zinariya á byarmí ni wà kyikyàr níma, jír á shi mpir ashi bàna. A wann jà mímig ma á wír òm rig mìr àyonnwú ma kàhi. A wann gantí ma á wír kà á zuwú ni jír á myàng.

¹⁹ Mpirká zyun-à mì ri zìm big, mì ri yan ta big, mì ri wab tag big. Jír wàning á sa àtùtwài barà wà shi òsàn má fim bu-à bibai sa.

²⁰ N sar sig á nu nkyun-à ni mì ri kwib, mpir-à ma fig hìng nài jírímí, ma pù hìng nkyun-à, má kà yag mà byarwá ni, má jì buju ma ku, kwá jì buju ma mì tinn.

²¹ Mpir-à ma gbam kan hìng Shaitan, má ya ku gbam-à kwá shi á byar-à ò na sig kùrmí, àràg barà n gbam kan Shaitan, tàma-à níng ò shi sig á byar Tamí ni byar-à ku na sig kùrwá.

²² “Mpir-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shidun ri dinya iklisiyaká.”

4

Barà Mpirká Má Wìb Shidun Mà Wai Ani

¹ Barà ò myàng kinn rig bu káníng, sái ò myàng nu nkyun zyun mà wai pù finn sig áni, nài jír-à ò fig jìjag wà shi àràg big ri winn yur níng, dang rag, “A nann bí áyág, má tiya wù bu-à má sa á pyànn.”

² Gbìb fig tá bàna, Awun Shidun myàng kwonn ma mì. I byar-à ò myàng bushu kùr shi sig mà wai, mpir zyun shi sig áni.

³ Mùnnpyànnwá ri ngig tain tain, àràg í abànká zyun-à shi sig ma bá ninànn níma, ká zyun-à big ri bar jasma ma karineliyan. Akungór zyun-à báwá shi àràg í ba zumuru-du níng, kàng kwib sig bushu kùr-à hi áni.

⁴ A byar-à bushu-à níng shi sig níng, bushuká kádà shi kàng kwib sig màhàn dízyun agban yina. Shun àgbamká dízyun agban yina big shi sig á bushu káníng ni.

Big wír sig jà mímig níma, n kàm sig bu kàm shinn wà big sa sig ma zinariya.

⁵ Byar-à bushu-à níng shi sig níng, byar-à màhàn shyù ri zwàm zu sàu sàu, shyù ri òng gbùrr. Pitila sùmpyànn ri swànn á pyànn bushu-à níng hi. Pitila sùmpyànn káníng í Awun sùmpyànn bu Shidun.

⁶ A pyànn bushu-à hi ni, bu zyun shi sig áni àràg í byinn zàpír zyun-à kyàr shi jwang jwang níma àràg í adin, shi kàng kwib sig bushu-à níng hi áni.

Buká káhi àkunn yina shi sig ma yonki, big shi sig ma zu ninànn níma, big nga sig zu á pyànn n nga sig mà sim. Big shi kàng kwib sig bushu kùr-à hi áni.

⁷ Zyun-à jìjag níng shi sig àràg í wiyir, wà wa pyàna níng shi àràg í wùn nai, wà wa sara níng zwànnwá shi sig àràg í zwann mpir, wà wa yina níng shi àràg í awib ri pim kyànn ni.

⁸ Bu yina káníng kó wà áni áyaubá ni shi sig ma asà sùnnjin sùnnjin. Dìrbá bidim pá, òri zu, fi ma àyunn bidim pá big ri dà swam yan Shidun, big rag,

“Shinn Luyí Shidun, mpir úwài, wù í mpir kyikyàr, wù í mpir kyikyàr, wù í mpir kyikyàr.

Wù í zyun-à ri shi bab sig áni, wù í wà tàma-à níng, wù í wà á pyànn.”

⁹ Kó àkaun bidim pá, bu yinaká shi sig ma yonki níng, big ri dà jonn mi ri swam yan mpir-à shi sig á bushu kùr-à ni níng, mì ri sa ku ísoko, ku zyun-à ku shi sig hár kinn kinn.

¹⁰ I wà shun àgbam dízyun agban yina káníng binn kir wann á pyànn mpir-à shi sig á bushu kùr-à ni níng. Big ri swam yan ku, ku zyun-à shi sig ma yonki kinn kinn. I wà big wan sinn wann rig bu kàm shinnbá, n sinn á pyànnwá ni, mì ri dà jonn, n rag,

¹¹ “Wù Shinn Luyí Shidun, à shi sig ma gbam,

à fòr hìng barà mpirká má swam yan wù, mà wìb wù,

jir kai bàna à mànm sig ni kó kai bidim pá.

Wù í àsàin-à zìm sig rag abig shi shu, ma abig dig yonki.”

5

Yohanna Myàng Wùn Adùn Ma Tarkada-à Big Ri Pipinn

¹ N myàng tarkada-à big ri pipinn níng, mpir-à shi sig á bushu kùr-à ni níng pànn sig tarkada-à hi á vìm nuwá ni. Tarkada-à hi big ba sig bu áni finn-à ma kwib-à bidim pá, big nà bàg sig nu-à byar sùmpyànn.

² I byar-à ò myàng wùn aswam úwài níma. Ku dang jír ma gbam n rag, “Mpir-à fòr sig barà kwá gbar pù dù buká big

nà bàg sig níng, má pù tarkada-à hi má jangga í ní rà?"

³ Ama walai mpir-à mà wai kó mpir-à á jinn ní, kó mpir-à wu sig, wà fòr sig barà kwá pù tarkada-à níng má jangga.

⁴ I byar-à ò kig nàikítáú wàni, jir kai bàna mpir-à fòr sig barà kwá pù tarkada-à níng má jangga níng bàna.

⁵ I byar-à shun àgbam zyun áyau àgbamká ní dinya mì rag, "A kig bàna, á myàng. Wiyir zyun-à zu sig á swai Yahuda ní, wà í wùn ada Dawuda níng, ku gban kan rìghing Shaitan. Ku fòr hing barà kwá zig dù rig bu-à big ná bàg sig níng, má pù tarkada-à hi."

⁶ I byar-à ò myàng Wùn Adùn sar sig mà byar bushu kùr-à ní. Bu àkunn yina káníng kwonn ma shun àgbamká sar kàng kwib sig ku áni. Wùn Adùn-à hi mì ri myàng í wà zyun-à big gban sig níng. Yurwá sùmpyànn, zuwá sùmpyànn, wà í Awun sùmpyànn bu Shidun wà ku swam bí sig á dunyaru kó áni bidim pár.

⁷ Wùn Adùn-à hi yag n zig rig tarkada-à shi sig á vim nu mpir-à shi sig á bushu kùr-à ní níng.

⁸ Barà ku yag zig rig tarkada-à hi àdóníng, í byar-à bu àkunn yina káníng kwonn ma shun àgbam dízyun agban yina káníng binn kir wann á pyànnwá ní. Big bidim pár big shi sig ma garya kwonn ma tasa zinariya, tulare mònn sig áni. Tulare-à hi í avig-à mpirká ri vig Shidun níng.

⁹ Big dài jonn àpyú n rag, "A fòr hing barà wà zig tarkada-à níng, má pù dù rig bu-à big ná dim sig á nu-à ní. Big ri gban rìghing wù, jir kiwú á wu sig níng,

à wann sig mpirká ma àsawú n zig bí big á byar Shidun,

kó swai mpir-à wà áni, kó nu jír-à wà áni, kó jànn-à wà áni.

¹⁰ A sinn big abig shi kùr, abig shi mpir atwib swànn bu big,

ma abig sa ya Shidun swàm, ma abig na kùr á shinn mpirká á dunyaru."

¹¹ I byar-à ò myàng jakàng, ò fig nài jir yann aswamká bu Shidun mà wai ninànn nímá, big sar kàng kwib sig bushu kùr-à hi áni. Big sar kàng kwib sig bu àkunn yináká shi sig ma yonki níng áni, ma shun àgbamká.

¹² Big bidim pár, big ri dài jonn nài ngbam nímá, big rag,

"Adùn-à big ri gban sig níng, ku shi sig ma gbam,

ku í mpir-à shi sig ma kó kai, ku shi sig ma yar, ku shi sig ma gban dir,

ku fòr hing barà mpirká má wib ku, má sinn ku mpir ùwài, má swam yan ku."

¹³ I byar-à ò fig buká mà wai, ma buká á jinn ní, ma buká á mir jànn-à ní mà jinn, ma buká shi sig mà zàpir-à ní bidim pár, big ri dài jonn, big rag,

"Mpir-à shi sig á bushu kùr-à ní, ma Adùn-à níng,

abig shi àsàinká mpirká má swam yan, má wib big, má sinn big mpir ùwài,

má sinn big rag big shi sig ma gbam, hár kinn kinn."

¹⁴ Bu yináká shi sig ma yonki níng, big zim n rag, "Aku shi àdóníng." Shun àgbam káníng binn kir wann á jinn ní n wib ku.

6

Wùn Adùn-à Pù Tarkada-à

¹ I byar-à ò myàng barà Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big ná bàg sig níng wà jijag. I byar-à ò fig bu yináká shi sig ma yonki níng, zyun áyaubá ní dang nài jír ma gbam su àràg í shyù ri ding ní, n rag, "A bí."

² I byar-à ò myàng vinn mìmìg màhàn. Mpir-à nann sig áni níng pànn sig tàu, big ya sig ku bu kàm shinn. Ku zu aku gban kan mpir.

³ I byar-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big ná bàg sig níng wà wa pyàná. I byar-à ò fig bu yina káníng wà wa pyàná níng dang rag, "A bí."

⁴ I wà vinn zyun zu bí, zyun-à gbàinshìn, big ya sig mpir-à nann sig áni níng gban aku zig bí kànn á dunyaru, ma aku sa mpirká abig gban bar dirbá. Big ya sig ku kafai ùwài nímá.

⁵ I byar-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big ná bàg sig níng wà wa sara. I byar-à ò fig bu yina káníng wà wa sara níng dang rag, "A bí." I byar-à ò myàng vinn pipir. Mpir-à nann sig áni níng, pànn sig bu-à big ri màg màg fig alib bu ma kàhì á wùwá ní.

⁶ N fig bu zyun su àràg í nài jír ri bí ní, áyau bu yina káníng ní, bu-à hi dang rag, "Za tasa zyun í bu swàm su zyun, jimyànn tasa sara í bu swàm su zyun. Ama kada á sa bai byir zaitun ma zàn inabi bàna."

⁷ I byar-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big ná bàg sig níng wà wa yina. I byar-à ò fig bu yina káníng wà kinn shinn-à dang rag, "A bí."

⁸ N myàng vinn zyun mìg shi fáin nímá. Mpir-à nann sig áni níng, zinnwá í ki wu. Shar amir ri bàg ku ásim. Big ya sig big gban abig gban mpirká ninànn nímá á dunyaru kó áni bidim pár. Mpir yina abig gban zu mpir zyun áyau-à ní, abig gban kí ma kafai, ma amor, ma dor, ma wí awúnnká á dunyaru.

⁹ I byar-à Wùn Adùn-à níng pù bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa swana. N myàng adìn mpírká big gban sig dò jir shínn barà big dinya sig mpírká jir Shidun, n zím sig jir Shidun ma píkyinn nzyun, n myàng adínbá á mir bu-à big ri twib swànn ya Shidun bu áni.

¹⁰ Big dang ma gban n rag, “Shidun mpír ùwài, àsàin-à shi sig kyikyár, n shi sig ma gwanga, wá wà kwonn mpírká á dunyaru ká gban sig yi níng ákaun rà?”

¹¹ Big bidim pár, big ya sig big já mímig, big dinya sig big abig shi kir ma títi, sái wà mpírká ma gban ríghing jáubá kádà ká ri bàg Yesu, àràg barà big gban sig big níng.

¹² N myàng Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa sùnnjin, jánn-à á jinn ni níng wàni, àyúnn-à kàng rig pipir wí wí. Sònn-à gbànn shi nímá àràg í àsà.

¹³ Asuswírká kù wann bi á jinn ni àràg í awan ating àmyànnká wàu ri gbar kífinn.

¹⁴ Waisháu bab jánn rig àràg barà big ri pinn syu. Shinnkwínnká ma swàinká dù rig mà byarká big shi sig.

¹⁵ I wà kùrká á dunyaru, ma àgbamká, ma àgbam sojaká, ma mpír bàiká, fàuká ma ká í fàu bàna, àgbam ma wùnshái bidim pár, big bònna ká á mir ashòr, n shi ká á mir abànká mà shinnkwínn.

¹⁶ Big bar shinnkwínnká n rag, “Aning kù wann bi á shinnyí ni, ma aning tám jánn rig yi jirà kada mpír-à shi sig á bushu kùr-à ni níng aku myàng yi bàna, jirà kada a Wùn Adùn-à níng wà yi kwonn bàna.

¹⁷ Wàníng í àyúnn-à bá wà kwonn áni, mpír-à má wim zu níng bàna.”

7

Big Ba Zinn Shidun á Mùnnpyànn Mpírká Buwá Ní

¹ Asim buká n myàng sig níng ni, n myàng yann aswam akunn yina sar kàng kwib dunyaru áni. Big pànn gban rig wàu-à ri gbar, jirà kada a wàu gbar á jánn-à ni bàna, aku gbar ká á zàpir-à ni bàna, aku gbar níng bín bàna.

² I byar-à n myàng wùn aswam Shidun zyun bi mà agunn àyúnn sànn kyùr, ku bi kwonn sig ma bu-à Shidun ya sig ku kwa bàg hing á dir mpír ri tàg rag mpír-à níng hi í mpír Shidun, Shidun àsàin-à shi sig ma yonki. Wùn aswam-à níng bar nài abor ngbam nímá, ku bar yann aswam yinaká Shidun ya sig káníng gban a káníng sa bai jánn-à á jinn ni ma a káníng sa bai zàpir ùwàiká.

³ Wùn aswam-à níng bar big n rag, “Kada aning sa bai jánn-à bàna, aning sa bai zàpir ùwàiká bàna, aning sa bai bínká

bàna, sái wà ya bàg hing bu nà bàg-à níng á mùnnpyànn mpírká bu Shidun ni.”

⁴ I byar-à big dinya mì mpírká big bàg sig káníng bu nà bàg-à bu Shidun níng á mùnnpyànnbá ni. Mpírká hi nànn fòr hing 144,000, big zu sig á swai mpír dwib agban pyànà bu Israila.

⁵ A swai Yahuda ni, big bàg mpír 12,000 bu nà bàg-à níng, á swai Rubainu big bàg mpír 12,000, á swai Gad big bàg mpír 12,000,

⁶ á swai Ashiru big bàg mpír 12,000, á swai Naftali, big bàg mpír 12,000, á swai Manase big bàg mpír 12,000,

⁷ á swai Simiyan big bàg mpír 12,000, á swai Lawi big bàg mpír 12,000, á swai Isaka big bàg mpír 12,000,

⁸ á swai Zebuluna big bàg mpír 12,000, á swai Yusufu big bàg mpír 12,000, á swai Benjamin big bàg mpír 12,000.

Bir Mpírká Wir Sig Já Mímig

⁹ Asim wàníng ni, n myàng bir mpírká wàni, walai mpír-à má wànn sar big. Big bi sig ma swann kim kim, swai kim kim, ma nu jir kim kim. Big sar sig á pyànn bushu kùr-à ni, kwonn big byar-à Wùn Adùn-à shi sig. Big wir sig já mímig, n pànn sig jì lí á vùbá ni.

¹⁰ Big dang ma gban n rag, “Shidun Tayí àsàin-à shi sig á bushu kùr-à ni níng, ku ma Wùn Adùn-à níng, big í àsàinká pinn zu sig yi.”

¹¹ Yann aswamká mà wai bidim pár sar kàng kwib sig bushu kùr-à hi áni, n sar kàng kwib sig shun àgbamká áni, n sar kàng kwib sig bu yinaká shi sig ma yonki níng áni. I byar-à big binn kir wann á jinn ni n wib Shidun.

¹² Big dang rag, “Shidun í àsàin-à mpírká má swam yan ku, ku í mpír ùwài, ku í mpír yar, mpírká má sa ya ku ísoko, bá wib ku, ku shi sig ma gban, hár kinn kinn. Aku shi nímá. Aku shi nímá.”

¹³ Shun àgbam zyun bib mì rag, “Mpírká wir sig já mímig níng í ni big rà? Big bi sig áni rà?”

¹⁴ I byar-à n dinya ku rag, “Agbam, n yi fig bàna, á dinya mì.”

I byar-à ku rag, “Káníng í ká wim zu sig ítai áyau shwín ùwài-à ni. Big tu ríghing jábá, n sa mìg ríghing ma àsà Wùn Adùn-à.

¹⁵ Wàníng í bu-à sa big ri sar á byar bushu Shidun ni, big ri sa ya ku swàm, fi ma àyúnn mà luwá ni. Mpír-à shi sig á bushu kùr-à ni níng, má kang big.

¹⁶ Bá fig fig rag amor bàna, ajor zàpir má gban fig rag big bàna, àyúnn má fàn fig rag big bàna, byafàn má sa fig rag big bàna.

¹⁷ Wùn Adùn-à shi ká sig mà yau mà byar bushu kùr-à ni níng, kwá shi àsàin-à

má myàng kwonn ma big àrэг barà mpir ri myàng kwonn ma àdùn. Kwá zig yag big mà byar zàpir-à ri ya yonki, má shi àrэг barà abinn ri gbib zu. Shìdun má tùn winn rig zàn mínmbá bidim pár.”

8

Wùn Adùn Pù Finn Bu Sùmpyànnká Big Nà Bàg Sig Níng Wà Kinn Shinn

¹ Sai-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà kinn shinn, byar-à mà wai pànn shi sig yirr fòr àrэг minti dizyun agban dwib.

² I byar-à ù myàng yann aswamká bu Shìdun mà wai big sùmpyànn, big sar sig á pyànn Shìdun ní. Big ya sig big yur àkunn sùmpyànn abig winn.

³ Wùn aswam zyun bi, ku pànn sig tasa zinariya wà big wir kà sig tulare àni. Ku sar á byar-à big ri twib swànn ya Shìdun bu. Big ya sig ku tulare ùwài nímbá jiré aku vù kwonn ma adua-à mpirká bu Shìdun ri sa, ma aku sinn kà á byar-à big ri twib swànn ya Shìdun bu, wà big sa sig ma zinariya, shi sig mà byar-à bushu kùr-à shi sig.

⁴ Azunn tulare-à níng, kwonn ma adua-à mpirká bu Shìdun ri sa níng, dù á vù wùn aswam-à níng ni, n nann zu yag mà byar Shìdun.

⁵ I byar-à wùn aswam-à níng zig tasa tulare-à níng, n wir mònn pyir àni mà byar bu twib swànn-à ni, n fam wir bi á dunyaru, í byar-à shyù ding wàni gbùrr, byar-à su nài wàni, shyù zwàm zu wàni, jànn-à á jinn ni níng wàni.

Yann Aswam Shìdun Winn Yur Sùmpyànn

⁶ I byar-à yann aswam sùmpyànnká pànn sig yur sùmpyànn níng, big ri zìm abig winn rá awinn.

⁷ Wùn aswam-à wà jijag níng, winn yur-à buwá, í byar-à akan shyù ma pyir kwonn mà àsà, big wir wann bi á dunyaru, big gáfinn sig dunyaru àni kyau sara, kyau zyun swànn rìghing, big gáfinn sig bínká kyau sara, kyau zyun swànn rìghing. Awùnn àtagká bidim pár swànn rìghing tinn.

⁸ I wà wùn aswam wà wa pyànn níng, winn yur-à buwá. Bu zyun shi àrэг í shinnkwinn ri swànn pyir, big tir ta kà rig mà zàpir-à ni, big gáfinn zàpirká kyau sara, kyau zyun kàng rig àsà.

⁹ Big gáfinn bu àwùnká shi sig mà zàpir-à ni kyau sara, kyau zyun wu rìghing. Big gáfinn kòr zàpirká kyau sara, kyau zyun sib kà wann rìghing.

¹⁰ Wùn aswam wà wa sara níng winn yur-à buwá. I byar-à asuswir ùwài zyun-à ri swànn àrэг í pyir, dù mà waisháu-à

ni n kù wann bi á zàpir-à ni. Big gáfinn sig zàpirká kyau sara, ku sa bai rig kyau zyun, n sa bai rig byar-à abinn zàpirká ri gbib zu.

¹¹ (Zìnn asuswir-à níng í “Azwànn”.) Kyau zàpir sara káníng, kyau zyun àyau-à ni vim bìr kàng rig àzwànn, mpirká nínànn nímbá ká wa sig zàpir-à hi big wu rìghing, jir kai bàna zàpir-à hi kàng rìghing àzwànn.

¹² I byar-à wùn aswam wà wa yina níng winn yur-à buwá. Big gáfinn sig àyùnn-à byar sara, big sa bai rìghing zyun. Big gáfinn sig sòn-à byar sara, big sa bai rìghing zyun. Big gáfinn sig asuswirká kyau sara, big sa bai rìghing kyau zyun. Su big su, àyùnn-à ri yur fig bàna hár awa yina. Byar-à shi sig kùnn. Fi big fi, sòn-à ma asuswirká ri mìg fig bàna hár awa yina. Byar-à shi sig kùnn.

¹³ I byar-à ù fig nài jir awib zyun ri pim kyann mà wai, awib-à hi dang ma gban n rag, “Ná myàng àzing! Ná myàng àzing! Ning mpirká shi sig á dunyaru, wà yann aswam sara káníng ma winn hing yur-à big ri zìm abig winn níng, ná myàng àzing.”

9

¹ Wùn aswam-à wà wa swana níng, winn yur-à buwá, í byar-à ù myàng asuswir zyun-à kù wann bi sig á jànn-à ni daka mà wai níng, big ya sig ku bu-à kwá pù nu nkyun shar ùzwàun-à ma kàhi.

² Ku pù nu nkyun shar-à hi, í byar-à azunn ùwài nímbá shi sig àrэг í byar-à pyir ri swànn ùwài nímbá. Azunn-à mà shar-à níng hi ni, zu bi n nìm òm rig àyùnn-à mà waisháu-à bidim pár kùnn.

³ Apibká zu bi àyau azunn-à níng ni, n kà á dunyaru, big ya big gban abig ta mpir àrэг barà naiká ri ta mpir níng.

⁴ Big dinya big rag kada abig sa bai byannká bàna, abig sa bai buká mpirká tag sig bàna, abig sa bai bín bàna. Ama abig ta mpirká bàna ma bu nà bàg bu Shìdun á mùnpyànnbá ni.

⁵ Big dinya big rag kada abig gban mpirká bàna, ama abig ya mpirká shwin hár sòn swana. Shwin-à mpirká má wa níng mà shi àrэг barà nai ri ta mpir.

⁶ A su káníng hi, mpirká má yàn ki, ama bá òg fig bàna, bá zìm abig wu, ama bá wu fig bàna.

⁷ Apib káníng hi shi sig àrэг í vinnká shi sig barà bá nu kànn, buká á shinnbá ni shi sig àrэг bu kàm shinn wà big sa sig ma zinariya. Mùnpyànnbá shi sig àrэг í bu mpir.

⁸ Jinnbá shi sig àrэг í jinn uwà, nginnbá shi sig àrэг í nginn wiyir.

⁹ Big shi sig ma bu á gwàin pikyinnbá ni shi sig àrэг í àsháu-à big ri gag dim gwàin pikyinn áni. Asàbá ri su àrэг barà vinn big ri shàr yag mà byar kànn nu.

¹⁰ Big shi sig ma shann mà sòr àrэг nai, á sòrbá ni big ya sig big gham abig ta mpirká mà kàhi hár sònn swana.

¹¹ Apìb káníng shi sig mà kùr àsàin-à pànn sig big, kùr-à hi í wùn aswam zyun-à ri myàng kwonn mà shar ñzwàun-à níng. Zínnwá á nu jir Yahudawaká ni big ri bar ku Abada, á nu jir Helena ni big ri bar ku Apoliyon. (Yír zínn-à níng í agban ki.)

¹² Azíng-à wà jijag wam zu rìghing, dà kàng sig àzing pyàná ká bi fig mà bàna.

¹³ I byar-à wùn aswam wà wa sùnnjin níng, winn yur-à buwá, í byar-à ñ fig nài jír bì mà àgù yináká á bu-à big ri twib swànn ya Shìdun bu, wà big sa sig mà zinariya, wà shi sig á pyànn Shìdun.

¹⁴ Nài jír-à hi dinya wùn aswam-à wà wa sùnnjin zyun-à pànn sig yur-à níng n rag, “A finn zu rìg yann aswam yináká ká big sir gham sig mà níng ùwài Yufiretis.”

¹⁵ Big finn tafinn rìghing yann aswam yináká. Big sinn sig big dò jir su-à níng, mà dò jir àyúnn-à níng, mà dò jir sònn-à níng, mà dò jir ji-à níng, jírà abig gban zu kyau mpir zyun áyau kyau sara kó áni bidim pár á dunyaru.

¹⁶ Big dinya rìghing mì sojaká nann sig vinn káníng, barà big nànn sig áni, big nànn fòr hing milliyon dari pyàna.

¹⁷ Bu-à ñ myàng sig á lamí ni, ñ myàng vinnká mà mpirká nann sig áni. Big shi sig mà bu-à bir á gwàin pikyinnbá ni, bu-à hi gbàinshìn nímá àrэг í pyir, n shi sig shúdí nímá, n shi sig túlí nímá. Shinn vinnká hi shi sig àrэг í shinn wiyir. Anam pyir mà azunn, mà pyir túlí ri zu á nubá ní yùù.

¹⁸ Big gban zu kyau mpir jíkwin zyun áyau kyau sara. Big gban sig mà bu sara káníng: pyir, mà azunn, mà bu túlí-à zu sig á nu vinn káníng ni níng.

¹⁹ Vinnká níng hi, gbambá shi sig á nubá ni, n shi sig á shannbá ni tinn. Shannbá shi sig àrэг í bushùwí, big shi sig mà shinn á shannbá ni byar-à bá kwib mpir mà kàhi.

²⁰ Mpirká kádà kàng sig níng, ká pyir mà azunn, mà bu túlí gban fig big bàna níng, big fim fig wà wib bu-à big mànn sig mà vùbá níng bàna. Big fim fig wà wib wàuká bàna, big ri wib bu kíká big sa sig mà zinariya, mà ká big sa sig mà azurfa, mà ká big sa sig mà àsháu gbàinshìn, mà ká big sa sig mà abàn, mà ká big sa sig mà bìn. Bu káníng bidim pár ri myàng fig bàna, big ri fig fig jír bàna, big ri kyann fig kyonn bàna.

²¹ Mpir káníng fim fig ki gban bàna, big fim fig subu sa bàna, big fim fig àyái sa bàna, big fim fig ajwú jwi bàna.

10

Wùn Aswam Shìdun Zig Bi Tarkada Títi Wà Big Ri Pipinn

¹ I byar-à ñ myàng wùn aswam zyun ùwài nímá ri wann zu bi mà wai. Akwor nim dim rìghing ku. Akungór shi sig á shinnwá ni. Mùnnpyànnwá shi sig àrэг í àyúnn, barwá shi sig àrэг í pyir-à ri nann zu yag turrr.

² Ku pànn sig tarkada títi nímá wà big ri pipinn níng á vùwá ni. Ku pù fim sig áni. Ku sinn ká sig bar vim nuwá á níng-à ni, n sinn sig bar vim súrwá á myann.

³ Ku bar nài abor ngbam nímá shi àrэг í wiyir ri tim ni. Barà ku bar kinn rìghing í byar-à shyù ding nài byar sùmpyànn.

⁴ Barà big ding àdòning, mì ri zim ñ ba rá àba, mà ñ fig nài jír mà wai dang rag, “A wir gham bu-à shyù-à ding sig byar sùmpyànn níng dang sig níng mà kyinnwú ni, kada á ba bàna.”

⁵ I byar-à ñ myàng wùn aswam-à tib ká sig bar vim nuwá á níng-à ni, n sinn sig bar vim súrwá á myann níng, ku gbar dù nann zu vùwá mà waisháu-à ni.

⁶ Wùn aswam-à níng tun shinnwá mà Shìdun, àsàin-à shi sig hár kinn kinn, àsàin-à mànn sig waisháu mà buká áni bidim pár, àsàin-à mànn sig jànn-à á jinn ni mà buká áni bidim pár, àsàin-à mànn sig níngká mà buká áni bidim pár. Wùn aswam-à níng tun shinnwá mà zinn Shìdun n rag, “Muyar bàna rag.

⁷ Ayúnn-à wùn aswam-à wà wa sùmpyànn níng mà winn hing yur-à buwá, í wà bu-à Shìdun tám sig níng mà sa àrэг barà ku ri dinya sig mpirká rii dang kyann jír wá.”

⁸ I byar-à nài jír-à ñ fig sig mà waisháu-à ni níng dinya jakàng mì n rag, “A yag zig tarkada-à pù finn sig áni wà shi sig á vù wùn aswam-à tib ká sig barwá mà zàpìr-à ni, n sinn sig barwá zyun á myann níng.”

⁹ I byar-à ñ yag mà byar wùn aswam-à hi ni, n vig ku aku ya mì tarkada títi-à níng hi. Ku dinya mì rag ñ zig ñ zwam, wà mà ká hing á finnmí ni mà bíban, mà á numí ni mà dwor shi yàb yàb nímá àrэг í dain.

¹⁰ I byar-à ñ zig tarkada-à á vù wùn aswam-à níng ni n zwam rìg, dwor shi yàb yàb nímá àrэг í dain á numí ni. Ama barà n zwam mann ká rìghing, í nànn-à hi í ban rìg-à mà finnmí ni.

¹¹ I byar-à big dinya mì rag, “A dinya jakàng mpirká bu-à Shìdun dang sig á shinn mpirká á swannká ni bidim pár, mà swai mpirká kim kim, mà mpir nu jirká kim kim, mà kùrká bidim pár.”

11

Shaida Pyànká Bu Shìdun

¹ Big ya sig mì tun-à big ri màg bu ma kàhi. Big dinya mì rag, ñ dù nann zu ñ màg lu Shidun, kwonn ma byar-à big ri twib swànn ya Shidun bu. Big rag ñ wànn mpìrká ri wib Shidun mà luwá ni.

² Ama kada ñ màg kur lu-à á myànn bàna, jir kai bàna big ya sig mpìrká ká í Yahudawaká bàna. Bá tib wann barbá á finn swann kyikyar, hár sònn dipyàna agban pyàna.

³ Shidun má swam yag shaida pyànàkà buwá, bá wir áka jà, má wor awor. Bá dinya mpìrká jir Shidun hár su 1,260.

⁴ Mpir pyàna káníng hi í bin zaitun pyànàkà ma pitila pyànàkà sar sig á pyànn Shinn Luyí Shidun àsàin-à pànn sig dunyaru.

⁵ Mpir-à ma ri zìm aku sa mpir pyàna káníng bu-à bibai, pyìr má zu bi á nubá ni, má gban mpìrká ri zib big. Jir wàníng mpir-à ma ri zìm aku sa bai big, bá gban rig mpir-à níng hi.

⁶ Big shi sig ma gbam-à bá kan dim shyù aku tab bàna á sai-à bá dang jir Shidun. Big shi sig ma gbam-à bá sa abinn zapìrká ri gbìb zu má kàng rig àsà. Big shi sig ma gbam-à bá wir wann bi ya mpìrká á dunyaru shwìn àsai-à big ma ri zìm.

⁷ Wà ba dang kinn rìghing jir Shidun, wi zyun-à má zu bi á shar ñzwàun-à ni níng, má ngang big ngain, kwá gban kan big, má gban rig big.

⁸ Awainbá má na á gbìb á finn swann ùwài-à ni, byar-à mpìrká kànn bàg gban sig Shinn Lubá á bin-à ni níng. Mpìrká káhi ri bar finn swann-à hi big tinn jir n rag, í Saduma ma Masar.

⁹ Mpìrká má swannká ni kim kim, ma nu jirká kim kim, ma swaiká, bá myàng awainbá, hár su sara ma aswàb, bá zìm fig abig jì big bàna.

¹⁰ Mpìrká shi sig á dunyaru má fig àjwár barà mpir pyàna káníng má wu níng. Bá sa bùkí á shinnbá ni, bá ya jàubá bu, jir kai bàna mpir pyàna káníng ya hing mpìrká á dunyaru shwìn wàni.

¹¹ Asim su sara ma aswàb, í byar-à awunbá kà kàng bi, wà bi sig mà byar Shidun, big sar dù nann zu á wai. Mpìrká ká myàng sig big níng big shàr rig zinn wàni.

¹² I byar-à mpir pyàna káníng fig nài jir mà wai, nài jir-à hi rag, “Aning bi áyag.” Big dù nann zu n nann zu yag áyau akwor-à ni, mpir azìbká bubá ri myàng big.

¹³ A byar-à níng hi, jànn á jinn ni níng yàng yàng. Jànn-à níng sig yàng yàng níng gban mpir dubu sùmpyànn. Ayau lu dwib dwib, lu zyun zyun bai zu áyau-à ni. Mpìrká kádà kàng sig níng shàr rig zinn, n swam yan Shidun àsàin-à shi sig mà wai níng barà ku í mpir ùwài níng.

¹⁴ Azing-à wà wà pyàna wam zu rìghing, wà wa sara má bi tàma-à níng.

Wùn Aswam Shidun Wà Wa Sùmpyànn Winn Yur-à Buwá

¹⁵ I byar-à wùn aswam-à wà wà sùmpyànn níng winn yur-à buwá. I byar-à nài gban ùwài níma su wann bi mà waisháu-à ni. Nài gban-à hi dang rag, “Mpir-à shi sig ma gban tàma-à níng barà kwá na kùr á dunyaru í Shinn Luyí Shidun ma Almasihuwá. Kwá na kùr hár kinn kinn.”

¹⁶ Shun àgbam dìzyun agban yináká shi sig á bushu kùr-à ni á pyànn Shidun ni níng, big binn kir wann á jinn ni n wib Shidun.

¹⁷ Big dang rag, “Shinn Luyí, Shidun Mpir Uwài, wù í àsàin-à shi sig tàma-à níng, n shi bab sig àni.

Yi ri sa wù ísoko barà á tàg sig gbanwù, mi ri na kùrwù níng.

¹⁸ Mpìrká á jànn-à ni ri dù kyinn.

Kwonn-à wá wá níng for rìghing, wá wá kwonn mpìrká wu rìghing.

Wàníng í sai-à wá ya mpìrká ri sa swámwù, mi ri dang kyann jír wù níng, lada.

Wá ya mpìrká buwù lada, ká ri shàr wù, àgbam ma wùnshái bidim pár.

Wàníng í sai-à wá sa bai mpìrká sa bai sig dunyaru.”

¹⁹ Lu Shidun mà wai pù finn rìghing. Akwati nu gib zyun-à Shidun gib sig shi sig màhàn níng, mpìrká myàng hing ma luwá ni. I byar-à shyù zwàm zu, byar-à su nài wàni, shyù ding wàni, jànn-à á jinn ni níng wàni. Akan shyù wir wann ñkwònn ñkwònn níma.

12

Uwà Zyun Ma Bushùwí

¹ I byar-à ñ myàng bu mamaki ùwài níma mà waisháu-à ni. Uwà zyun shi sig àni, jà-à ku wir sig á dirwá ni, í áyúnn, ku tib wann sig barwá á sònn, ku kàm sig bu kàm shinn ma asuswir dwib agban pyàna.

² Ku yìm sig finn, sai-à si ky nyàan mà, ku kig nàikitau jir áwà wùn-à ri wa ku.

³ Bu mamaki àpyú zyun sa jakàng mà wai. Bushùwí zyun ùwài gbàinshin níma zu bi. Shinnwá sùmpyànn, yur á shinnwá ni dwib. Bu kàm shinn sùmpyànn shi sig á shinnká buwá ni.

⁴ Shannwá zà kifinn wann bi asuswir kyau zyun áyau kyau sara á jànn-à ni. Bushùwí-à hi sar á pyànn uwà-à hi ni, àjirà wàníng ma mà zu hing wùn-à aku zwam rig.

⁵ I byar-à uwà-à hi mà wùn wunù, zyun-à má na kùr á shinn mpìrká ni bidim pár

ma tun àsháu. Ama big zìg rìghing wùn-à uwà-à níng hi mà sig níng, n zìg yag rìg ku mà byar Shìdun byar-à Shìdun na sig kùr.

⁶ Uwà-à hi shàr yag rìg mà awúnn-à ni, ma byar-à Shìdun sa sinn ya sig ku byar-à bá myàng kwonn ma ku hár su 1,260.

⁷ I byar-à big nu kànn mà wai. Wùn aswam zyun big ri bar ku Mikailu ma yann aswamká buwá big ri nu kànn ma bushùwí-à hi. Bushùwí-à ma yann aswamká buwá ri nu kànn tinn.

⁸ Mikailu ma yann aswamká buwá gban kan rìghing bushùwí-à níng ma yann aswamká buwá bidim pár. Big díg fig rag byar shu mà wai bàna.

⁹ I byar-à big ta wann bi bushùwí ùwà-à níng ma yann aswamwá á jinn ni. Bushùwí-à níng í wà zyun-à ri shi sig áni daka á nunonn. Ku í wà zyun-à big ri bar Kùr Wàu kó Shaitan, ku zyun-à ku ri tonn gban mpìrká á dunyaru. Big ta wann bi ku á jinn ni ma yann aswamká buwá.

¹⁰ I byar-à ù fig nài jír mà wai ngbam nímá ri dang rag, “Sai-à Shìdun má pinn zu mpìrká fòr hing. Ku tàg rag hing ghamwá bará ku í kùr níng. Almasihuwa tàg hing gham-à ku shi sig ma kàhi. Asàin-à shi sig mà pyànn Shìdunyí ni, mi ri dang bai jàuyí big á pyànn Shìdun ni fi ma àyúnn níng, Shìdun ta wann bi rìghing ku á jinn ni.

¹¹ Jàuyí big gban kan rìghing ku á jir àsà Adùn-à ni, ma jir àjwár-à big dang kyann sig. Big zìm hing n wann tafinn hing yonkibá dò jir shinn jir àjwár-à hi.

¹² Ning mpìrká mà wai aning fig àjwár, ning bidim pár. Ama mpìrká á jànn-à á jinn ni ma zàpìrká bá myàng àzing. Kùr wàu wann bi rìghing á byarná ni, kyinnwá ri fib wàni, jir kai bàna ku yi hing rag suwá dà nonn fig bàna.”

¹³ Bará bushùwí-à níng yì hing rag big kan wann bi rìghing ku á dunyaru níng, í byar-à ku kà mi ri kar bàg uwà-à mà sig wùn wunú níng.

¹⁴ Big ya sig uwà-à níng hi asà awíb ùwàì nímá àkunn pyàna, jirà aku pim yag mà byarwá ni mà awúnn-à ni, byar-à bá myàng kwonn ma ku hár ji sara ma aswàb, jirà kada a bushùwí-à níng kar ngang ku bàna.

¹⁵ Bushùwí-à níng pim wír zu zàpìr á nuwá ni á sim uwà-à níng ni, àjirà zàpìr-à níng aku binn swann rìg uwà-à níng.

¹⁶ Ama jànn á jinn ni sa shang uwà-à níng, n díg pòr shar, zàpìr-à zu bi sig á nu bushùwí-à ni níng, wír kà rìg á shar-à ni.

¹⁷ I byar-à bushùwí-à níng nànn àgúnn ma uwà-à níng, n yag jirà aku ngang ngain ma yanká bu uwà-à níng ká dà sig níng,

ká ri wib doka Shìdun, n bir sig pikyinn ùzyun ma jír àjai-à Yesu dinya sig big.

¹⁸ I byar-à bushùwí-à níng sar á vun-à ni.

13

Yohanna Myàng Wi Awúnn Pyàna

¹ I byar-à ù myàng wi ri nann zu bi á zàpìr-à ni. Wi-à níng nga sig yur dwib, shinnwá sumpyànn. Yurká buwá bidim pár shi sig ma bu kànn shinn. Shinnká buwá bidim pár shi sig ma zinnká ri swau Shìdun.

² Wi-à hi shi àràg í shwài, barwá shi àràg í bar wi zyun big ri bar beyar. Nuwá shi sig àràg í nu wiyir. Bushùwí-à níng ya sig wi-à níng ghamwá n ya sig wàning byar shu kùrwá ma awàiwá.

³ Shinn wi-à níng hi zyun shi àràg big dab pòr sig àpòr, shi àràg kwá wu rìg, ama yun-à tag rìghing. Mpìrká á jànn-à ni bidim pár sa mamaki, n bàg wi-à hi.

⁴ Kó ni bidim pár wib bushùwí-à níng, jir kai bàna bushùwí-à níng ya rìghing wi-à níng ghamwá. Big wib wi-à níng hi tinn. Big dang rag, “Mpìr-à shi sig àràg wi-à níng í ni rà? Mpìr-à má ngang sar ku í ni rà?”

⁵ Big ya sig wi-à níng hi pyù aku gbar àshí, ma aku swau Shìdun. Big zìm ya sig ku rag aku díg gban hár sònn dipyàna agban pyàna.

⁶ Wi-à níng ri swau Shìdun, ku swau zinn Shìdun, n swau byar-à Shìdun ri shi, n swau mpìrká shi sig mà wai.

⁷ Big zìm ya sig ku rag aku ngang ngain ma mpìrká bu Shìdun, ma aku gban kan big. Big ya sig ku gban á shinn mpìrká ni bidim pár, á shinn swai mpìrká ni kim kim, á shinn jànnká ni kim kim, á shinn nu jírka ni kim kim.

⁸ Mpìrká á dunyaru bidim pár, bá wib wi-à níng, ká mà wib fig wi-à níng bàna níng, íri ká big ba sig zinnbá á tarkada yonki tun sai-à big màmm fig ma dunyaru bàna. Tarkada yonki-à níng hi í bu Wùn Adùn-à big gban sig níng.

⁹ Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír aku fig.

¹⁰ Mpìr-à Shìdun ma dang rag bá du ká ku á tonn fi, bá du ká ku. Mpìr-à Shìdun ma rag bá gban ku ma kafai, bá gban ku ma kafai. Wàning ri tàg rag mpìrká bu Shìdun abig tib wann pikyinn, ma abig bàg ku ma pikyinn ùzyun.

¹¹ I byar-à ù myàng wi zyun nann zu bi á jinn ni, wi-à hi nga sig yur pyàna àràg yur àdùn, wi-à hi dang jir àràg í bushùwí-à níng.

¹² Wi-à hi sa swàm ma gban wi-à wà jijag níng á pyànn wàning ni. Wi-à níng

du kà mpírká á dunyaru bidim pá r abig wib wi-à wà wà jìjag, wà yunwá tag sig níng.

¹³ Wi-à wà wà pyà nà níng sa bu mamaki wàni, ku sa pyir wann bi daka mà wai hár á jinn ni, kó ni bidim pá r myàng.

¹⁴ Wi-à níng tonn gban mpírká shi sig á jànn-à ni bidim pá r á jir bu mamaki-à big zim ya sig ku rag aku sa á pyànn wi-à wà wà jìjag níng. Wi-à níng dinya mpírká rag abig mà m bu zyun aku zu àràng wi-à big dab pò r sig shinwá ma kafai, ama í barà ku shi sig ma yonki níng, jìrà abig wib bu-à big mà m sig àràng ku níng.

¹⁵ Wi-à wà wà pyà nà níng, big zim ya sig ku rag aku vinn kà ya bu-à big mà m sig zu sig wi-à wà jìjag níng awun, àjìrà a wàning dang jìr. Wi-à níng du kà abig gban rig mpírká ká zim fig abig wib bu-à big mà m sig zu sig àràng wi-à wà jìjag níng bàna.

¹⁶ Ku du kà abig ta kó ni bu á vim nu-à ni, kó á munnpyànnbá ni, àgbam ma wunshái bidim pá r, mpìr bàika ma mpìr ashiká ma fàuká, ma ká í fàu bàna.

¹⁷ Walai mpìr-à má wann bu kó aku wann tafinn bu, sái wà kwa shi sig ma bu-à big ta sig níng, wà í zinn wi-à níng, kó nomba zinnwá.

¹⁸ Jìr-à níng í jir yar. Mpìr-à ma shi sig ma yar aku wànn nomba wi-à níng, nomba-à hi í nomba mpìr zyun. Nomba-à níng í 666.

14

Mpírká Shìdun Pinn Zu Sig Big Níng, Big Dài Jonn Mà Wai

¹ I byar-à n myàng Wùn Adùn-à níng sar sig á shinn shinnkwinn Siyona, mpìr 144,000 shi sig ma ku, ká big ba sig zinnwá ma zinn Tawá á munnpyànnbá ni.

² I byar-à n fig nài jìr mà wai shi àràng í zàpìr ri binn ni, su àràng í shyù ri ding nài. Nài jìr-à hi su àràng big ri gbà garya.

³ Mpìr 144,000 big ri dài jonn àpyú á pyànn Shìdun ni, big ri dài jonn àpyú á pyànn bu yinaká shi sig ma yonki níng, big ri dài jonn á pyànn shun àgbamká ni. Walai mpìr-à shwann yi sig barà kwá dài jonn-à big ri dài níng, sái í mpìr 144,000 níng dài yi sig ni, bigká Shìdun pinn zu sig big áyau mpírká á dunyaru.

⁴ Mpìr káníng taba sa fig àyái bàna, big í mpìr kyikyà r big. Big í àsàinká ri bàg Wùn Adùn-à níng byar-à kwa yag bidim pá r. Big í mpírká big pinn zu bi sig big áyau mpírká kádà ni, jìrà abig sinn big abig shi kyikyà r á pyànn Shìdun ma Wùn Adùn-à níng.

⁵ Big gim fig nsàng bàna. Big sa fig bu-à bibai bàna.

Yohanna Myàng Yann Aswamká Bu Shìdun Mà Wai Sara

⁶ I byar-à n myàng wùn aswam zyun ku ri pim kyann mà wai. Ku bi kwonn sig ma jìr àjwár wà má shi hár kinn kinn jìrà aku dinya mpírká á jànn-à ni jìr àjwár-à hi, aku dinya mpírká swai kim kim, ma nu jìr kim kim, ma jànnká kim kim.

⁷ Ku dang ma gban n rag, “Aning shà r Shìdun, aning swam yan ku barà ku í mpìr úwài, jìr kai bàna su-à kwá wà kwonn àni fò r rìghing. Aning wib ku, ku àsàin-à mà m sig waisháu ma jànn-à á jinn ni, ma níngká, ma abinn zàpìrká.”

⁸ I byar-à wùn aswam-à wà wà pyà nà bàg bi ku n dang rag, “Ku kù wann rìghing. Finn swann Babila úwài-à níng kù wann rìghing. Ku sa mpírká wa zàn inabi ñzwànnwá wà í sunu àyái sa.”

⁹ Wùn aswam-à wà wà sara bàg bi wà wà pyà nà, ku dang ma gban n rag, “Mpìr-à ma wib hing wi-à níng, ma bu-à big mà m sig zu àràng wi-à níng hi, n ma ta hing zinn-à níng á munnpyànnwá ni, kó á wùwá ni,

¹⁰ kwá wa zàn inabi bu Shìdun wà í àzing-à Shìdun má tiya mpírká níng. Mpìr-à ma zig hing zinn-à níng, bá twim ku ma pyir twim twim áyau abànká pyir ri swànn àni. Twim-à bá twim ku níng, bá twim ku á pyànn yann aswamká bu Shìdun ni, ma á pyànn Wùn Adùn-à ni tinn.

¹¹ Azunn pyir-à má twim big níng, má shi hár kinn kinn. Mpírká ri wib wi-à níng, ma mpírká ma zim hing rag abig ta big zinn wi-à níng, bá wa shwìn wàni, fi ma àyúnn bidim pá r.”

¹² Wàníng ri tàg rag mpírká bu Shìdun, ká ri wib jìr Shìdun, mí ri bir pikyinn á byar Yesu ni níng, abig tib wann pikyinn.

¹³ I byar-à n fig nài jìr mà wai ri dang rag, “A ba jìr-à níng á tarkada. Mpírká ri wu dò jìrà big í bu Yesu níng, bá fig àjwár.”

Awun Shìdun zim n rag, “I àdòning hi, jìr kai bàna bá shi ngàng á jìr swàm úwài-à big sa sig. Shìdun má wa big byafànbá.”

Shìdun Má Sinn Kwonn Mpírká Buwá í Byar Nzyun; Mpírká Má í Buwá Bàna Kwá Tiya Káníng Àzing

¹⁴ I byar-à n myàng akwor zyun, bu zyun shi sig àni àràng í mpìr. Ku kàm sig bu kàm shinn zinariya á shinnwá ni. Ku pànn sig lauje jiji nímá á wùwá ni.

¹⁵ Wùn aswam zyun zu bi mà lu Shìdun ni, ku ri dang jìr ngbam nímá ma mpìr-à shi sig áyau akwor-à ni n rag, “A zig laujewú á gib, jìr kai bàna sai-à wá gib àni màg rìghing, buju á dunyaru byann rìghing.”

¹⁶ I byar-à mpir-à shi sig áyau akwor-à ni níng du bi lajewá á dunyaru, n gib rig bujúká á dunyaru.

¹⁷ Wùn aswam zyun wann bi mà lu Shìdun ni mà wai, ku má, ku pànn sig lauje jiji níma tinn.

¹⁸ I byar-à wùn aswam zyun zu bi mà byar-à big ri twib swànn ya Shìdun bu, wùn aswam-à níng hi í àsàin-à ri pànn pyir-à hi, ku dang jír ma gbam mà wùn aswam zyun-à pànn sig lauje jiji-à níng n rag, “A du kà lajewú á gib rig awan inabi bu dunyaru, jir kai bàna byann ríghing.”

¹⁹ I byar-à wùn aswam-à níng du kà lajewá á jánn-à ni, n gib rig awan inabiká, n ta yag big mà byar-à big ri pinn zàn inabi, wá í àzing-à Shìdun má tiya mpirká.

²⁰ Big tib wann bar á shinn awan inabiká ni, mà kwim lu-à ni. Asà dù bi mà byar-à big ri pinn zàn inabi-à níng àràg í gbànn yor. Asà-à hi fòr hing mel dari pyàna, azwàun-à má fòr á pikyinn.

15

Yohanna Myàng Yann Aswamká Sùmpyànn Ri Ya Mpirká Shwìn

¹ I byar-à ò myàng bu mamaki zyun mà waisháú-à ni. N sa mamaki wàni. N myàng yann aswam sùmpyànn ri zig bi shwìn sùmpyànn. Shwìn káníng í shwínká wà kinn shinn, jir kai bàna shwìn káníng hi í shwínká wà kinn shinn wà Shìdun má ya mpirká.

² I byar-à ò myàng bu zyun shi sig àràg í byinn zàpir zu sig adin, big kwonn sig ma pyir. N myàng mpirká gbam kan sig wi-à níng ma bu-à big mànn sig àràg wi-à níng, ma nomba zinnwá níng, big sar sig mà nu byinn zàpir-à hi ni. Big pànn sig garya-à Shìdun ya sig big.

³ Big dàì jonn Musa mpir adang kyann jir Shìdun, ma jonn Wùn Adùn-à. Big dàì rag,

“Shinn Luyí Shìdun mpir ùwài, swàmwú í swàm ùwài, í swàm bu mamaki tinn.

Wù í kùr mpirká bidim pár. Gbìbwú í gbìb òsàn, í gbìb àjai.

⁴ Mpir-à má shàr fig wù bàna í ni rà?

Mpir-à má swam yan fig zinnwú bàna í ni rà?

Mpir kyikyàr íri wù àwinwú ni.

Mpirká bidim pár má bi má wib wù. A tiya hing mpirká swàm òsànwú.”

⁵ I byar-à ò myàng lu Shìdun mà wai pù fin, n myàng fin tonn byar-à Shìdun ri shì.

⁶ I byar-à yann aswam sùmpyànnká zig bi sig shwìn sùmpyànn níng, zu bi mà lu Shìdun ni, big wir sig já lilor níma ri ngig

tain tain. Big sir sig gwàin pikyinnbá ma bu-à sir dir wà big sa sig ma zinariya.

⁷ Bu yinaká shi sig ma yonki níng, zyun áyau-à ni ya yann aswam sùmpyànn káníng tasa sùmpyànnká big sa sig ma zinariya. Tasa káníng hi shwìn-à Shìdun má ya mpir káníng mònnyà zu sig áni, Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki hár kinn kinn.

⁸ I byar-à lu Shìdun mònnyà rig ma azunn zyun-à ri zu bi ma gbam Shìdun ma awàiwá. Walai mpir-à kà sar lu Shìdun, sái sai-à shwìn sùmpyànnká yann aswam sùmpyànn káníng zig bi sig níng wam zu rig ma mpyim.

16

Azing Sùmpyànn-à Shìdun Má Tiya Mpirká

¹ N fig nài jír ùwài níma mà lu Shìdun ni. Nài jír-à hi ri dinya yann aswam sùmpyànn káníng rag, “Aning yag wir wann tasa shwìn sùmpyànnká Shìdun má ya mpirká níng, á dunyaru.”

² Wùn aswam-à wà jijag níng yag n wir wann tasa shwìn-à buwá á dunyaru. I byar-à yun àwá-à kab gbam zu á dir mpirká ta sig nomba wi-à níng, ma ká wib sig bu-à big mànn sig zu àràg wi-à níng.

³ I byar-à wùn aswam-à wà wa pyàna níng wir kà wann tasa shwìn-à buwá á zàpir ùwàiká ni, zàpirká kàng rig àràg í àsà mpir-à wu sig. Buká shi sig ma yonki mà níngká ni bidim pár wu ríghing.

⁴ I byar-à wùn aswam-à wà wa sara níng wir kà wann tasa shwìn-à buwá á níngká ni, kwonn ma byar-à abinn zàpirká ri gbìb zu, big kàng rig àsà.

⁵ N fig wùn aswam àsàin-à pànn sig zàpir-à hi dang rag, “Kwonnwú à wà sig níng shi sig á gbìb òsàn, wù í mpir kyikyàr, wù zyun-à shi sig tàma-à níng, n shi bab sig áni.

⁶ Big gban sig mpirká buwú kwonn ma mpirká ri dang kyann sig jír wú, àsàbá kifinn wann sig á jánn-à ni. I wà tàma-à níng á ya sig àsàinká gban sig big níng àsà abig wa, jir bu-à big sa sig.”

⁷ I byar-à ò fig nài jír bi mà byar-à big ri twib swànn ya Shìdun bu, nài jír-à hi dang rag, “Shinn Luyí Shìdun Mpir Uwài, kwonnwú wà wà níng, wà wà á gbìb àjai ma gbìb òsàn.”

⁸ I byar-à wùn aswam-à wà wa yina níng wir wann tasa shwìn-à buwá á shinn àyúnn-à ni, Shìdun zim hing rag aku swànn gban mpirká ma àfànwá.

⁹ Afàn-à níng fàn mpirká wàni, í byar-à big swau zinn Shìdun àsàin-à shi sig ma gbam á shinn shwìn káníng ni. Big fim fig

bu-à bibaíká big ri sa bàna, n swam yan fig Shidun barà ku í Mpir Uwài níng bàna.

¹⁰ I byar-à wùn aswam-à wà wa swana níng wir wann tasa shwìn-à buwá á bushu kùr-à wi-à níng na sig níng ni. Zufi sir kà á kùr-à wi-à níng na sig níng ni. Mpirká zwàm kà vù á nginn jir àwá-à ri wa big.

¹¹ Big swau Shidun àsàin-à shi sig mà wai jir àwá-à ri wa big ma jir yunká zu sig á dirbá ni níng. Ama bidim pár big fim fig bu-à bibaíká big ri sa níng bàna.

¹² I byar-à wùn aswam-à wà wa sùnnjin níng wir kà wann tasa shwìn-à buwá á zàpir úwài Yufiretis, í byar-à zàpir-à í wim rig-à, jirà aku ya kùrká má bi mà àyúnn sán kyùr-à ni níng gbib.

¹³ I byar-à ò myàng wàu sara, big shi sig àràg í azwinn, big zu bi á nu bushùwí-à ni, ma nu wi-à ni, ma nu mpir-à ri gim òsáng rag ku í mpir adang kyann jir Shidun.

¹⁴ Bu káníng í wauká ri sa bu mamaki. Bu sara káníng í buká ri yag á byar kùrká á dunyaru, jirà abig bar kwonn káníng jirà abig nu kánn àyúnn-à Shidun Mpir Uwài mà tàg shinnwá á byar mpirká ni.

¹⁵ “Aníng fig. Mì ri bi àràg í mpir ajwú. Mpir-à ma shi sig azir, ma ri myàng kwonn mà jawá, kwá kyann fig mìr àyonn bàna, kwá fig fig zunáí àyau bir mpirká ni bàna, buwá kwá fig àjwár.”

¹⁶ I byar-à wàu káníng zig kwonn bi kùrká í byar òzyun mà byar-à big ri bar Armagadan á nu jir Yahudawaká ni.

¹⁷ I byar-à wùn aswam-à wà wa sùmpyànn-à níng wir wann tasa buwá mà waisháu-à ni. Nài jír ngbam nímá bi mà byar bushu kùr-à ni mà lu Shidun ni. Nài jir-à hi dang rag, “Sa ríghing.”

¹⁸ I byar-à ò myàng shyù zwàm zu wàni, byar-à su nài wàni, shyù dínng nài wàni, jànn-à á jinn ni níng wàni kab gbam. Tun barà Shidun mànn sig dunyaru, jànn-à á jinn ni taba níng fig àdòníng bàna.

¹⁹ Babila finn swann úwài-à níng gáfínn rig áni byar sara. Shidun kyab pànn finn swann Babila, jirà aku sinn kà mpirká á jànn-à níng hi ni abig wa shwìn-à ku ya sig á shinn barà kyinnwá dù sig níng. Finn swannká á jànn-à ni bai rig.

²⁰ Swàinká bab jànn kà rig, shinnkwinn úwàiká bab jànn kà rig, mpirká myàng fig rag big bàna.

²¹ Akan shyùká úwài nímá lib hing wàni àràg í wann bu wau, kù wann bi daka mà wai, n kù wann á shinn mpirká ni, hár mpirká swau Shidun jir akan shyùká kù wann bi sig níng. Akan shyùká níng hi ya mpirká shwìn wàni.

17

Tinn Jír á Shinn Uwà Ayáí

¹ Yann aswam sùmpyànnká pànn sig tasa sùmpyànn níng, zyun àyau-à ni bi á byarmí ni n dinya mì rag, “A bi ò tiya wù barà Shidun mà wà uwá àyáí-à níng kwonn áni, ku í finn swann zyun-à shi sig mà nu zàpirká ni.

² Kùrká á dunyaru sa àyáí ma ku. Mpirká á dunyaru bidim pár ri sa àyáí ma ku wàni.”

³ Awun Shidun myàng kwonn mà mì, wùn aswam-à níng zig yag mì mà awúnn-à ni. I byar-à ò myàng uwá-à níng shi sig á shinn wi zyun ni gbàinshin nímá, wi-à níng hi big ba sig zinnká ri swau Shidun á dirwá ni, wi-à hi shinnwá sùmpyànn, yurwá dwib.

⁴ Uwá-à hi wir sig já gbàinshin nímá, ku sing sig dirwá ma buká big sa sig ma zinariya, ma luulu, ma abànká ri ngig tain tain. Ku pànn sig kofi-à big sa sig ma zinariya, bu àzingká mònn sig áni, í àyáiká ku sa sig.

⁵ Big ba sig zinn-à yir-à shi sig atàm n rag, “Babila finn swann úwài, kùr mpirká ri sa àyáí, ma bu àbaiká shi sig á dunyaru.”

⁶ N myàng uwá-à níng hi wa pyann ríghing àsà mpirká bu Shidun, mà àsà mpirká big gban sig jirà big dang kyann sig jir Yesu.

Barà ò myàng ku àdòníng, ò sa mamaki wàni.

⁷ Wùn aswam-à níng bib mì rag, “Bu-à sa wù ri sa mamaki níng í jir kai rà? Má dinya wù yir jir atàm-à á shinn uwá-à níng, kwonn ma wá á shinn wi-à swann sig ku, wi-à shinnwá sùmpyànn, yurwá dwib níng.

⁸ Wi-à á myàng sig níng, wàri níng ku shi sig ma yonki, ama tàma-à níng ku bàna. Kwá nann zu á shar-à ni jirà aku wu. Mpirká á dunyaru ká big ba fig zinnbá á tarkada yonki bàna, tun sai-à Shidun mànn sig dunyaru níng, bá myàng wi-à níng mà sa mamaki. Wàri níng ku shi sig ma yonki, kwá shi nonn fig bàna, ama kwá mìr gbib zu jakàng.

⁹ “Wàníng sái mpir-à ma shi sig big yar í wà kwá yi byann. Shinn sùmpyànn káníng í shinnkwinn sùmpyànnká uwá-à níng shi sig áni.

¹⁰ Big í kùr sùmpyànn tinn, kùr swana wu ríghing, ama í barà kùr zyun ri na kùrwá, kùr zyun bi fig ma bàna, kwa bi hing, kwá na kùrwá su títi nímá.

¹¹ Wi-à shi sig ma yonki níng, tàma-à níng ku bàna rag, ku í kùr-à wà wa awunyin àyau kùr sùmpyànn káníng ni. Kwá zu bi mà wu rig.

¹² “Yur dwibká á myàng sig níng, í kùr dwib ká big shig fig ma bàna. Bá ya big pyù abig na kùr awa òzyun ma wi-à níng.

¹³ Kùr dwib káníng hi kyinnbá nzyun, bá ya wi-à níng gbambá ma kùrbá.

¹⁴ Bá nu kánn ma Wùn Adùn-à, Wùn Adùn-à hi má gbam kan rig big, ku ma mpírká buwá, ká ku bar sig, n shig zu sig, ká ri bàg ku ma pikyinn nzyun. Ku í Shinn Lu mpírká, ku í kùr mpírká bidim pár.”

¹⁵ I byar-à wùn aswam-à níng dinya mi rag, “Zàpírká á myàng sig byar-à uwá àyáí-à níng shi sig níng, í swai mpír kim kim, í jànnká kim kim, í nu jir kim kim.

¹⁶ Yur dwibká á myàng sig níng ma wi-à níng, bá zib uwá àyáí-à níng, má zig rig buká ku shi sig ma kàhi, má fim ku mìr áyonn, bá zwam wiwá má twib swànn rig ku ma pyir.

¹⁷ Shidun sa kùr dwib káníng á kyinnbá shi nzyun, abig sa bu-à ku ri zim. Big zim n ya hing wi-à níng gbambá aku na kùr. Kwá na kùr sáí wá buká Shidun dang sig níng ma sa hing.

¹⁸ “Uwá-à á myàng sig níng í finn swann ùwàì-à ri na kùr á shinn kùrká á dunyaru.”

18

Mpírká Mà Finn Swann Babila Má Wa Shwin Wàni

¹ Asim wàníng ò myàng wùn aswam zyun ri wann zu bi mà wai. Ku shi sig ma gbam. Ayar zu bi mà byarwá ni n yar ká á dunyaru.

² Í byar-à ku bar nài ngbam nímá n rag, “Ku kàng ríghing kànnfinn. Babila finn swann ùwàì-à níng kàng ríghing kànnfinn. Ku kàng ríghing byar shu wàuká. Ku í àsàin-à bar kwonn sig wàuká bidim pár. Ku ri bar kwonn ayinnbu bibaiká.

³ Mpírká á jànnká ni bidim pár sa hing àyáí ma ku, kùrká á dunyaru sa hing àyáí ma ku. Mpír bàiká á dunyaru dig bàì wàni á dò jir sunu bu-à bibaiká ku ri sa.”

⁴ I byar-à ò fig nài jír zyun mà wai ri dang rag,

“Aning zu bi, ning mpírká bumí, aning dù mà byarwá ni,

kada aning ká áyau bu bibaiwá ni bàna.

Kada shwin-à kwá wa níng ma dig níng.

⁵ Bu bibaiwá ku sa sig níng yag fòr hing mà wai.

Shidun myàng hing bu-à bibaiká ku sa sig.

⁶ Aning sa pyann kàng ku àràg barà ku sa sig níng níng.

Aning wa ku bar swámwá ku sa sig.

Shwin-à ku ya sig níng, níng wa sig níng, aning ya kàng ku hár kàun pyàna.

⁷ Barà ku fig ya sig shinnwá àjwár àràg barà ku ri zim níng, níng má aning ya ku shwin.

Aning ya ku shwin á jir shinn àjwár bu bibaiká ku fig sig.

Ku dang á kyinnwá ni rag, ku í kùr, ku í wá ki bàna, kwá bai fig kyinn bàna hár kinn kinn.

⁸ Jir wàníng shwinwá má bi í àyúnn nzyun.

Kwá bai kyinn, amor má gban ku, kwá wu ki.

Shidun má sa abig twib swànn rig ku.

Shinn Luyí Shidun àsàin-à ri wá ku kwonn níng, í mpír-à shi sig ma gbam.”

⁹ Kùrká á dunyaru àsàinká sa sig àyáí ma ku, n dig sig bu-à kyinnbá ri zim bidim pár ma ku níng, bá kig mínn, má yan yán wàni sai-à ba myàng hing azunn pyir-à ri swànn ku níng.

¹⁰ Bá sar pyunn ninonn nímá, bá shàr zinn shwin-à kwá wa. Bá dang rag, “Wàníng í shwin ùwàì, wàníng í bu zinn ùwàì! Babila finn swann ùwàì-à níng, Shidun ya ríghing wù shwin ùwàì nímá áyau awa nzyun, ku sa abig twib swànn rig wù ma pyir.”

¹¹ Mpírká ri wann tafinn bu á jànn-à ni má kig mínn má bai kyinn dò jir shinnwá, jir kai bàna walai mpír-à má wann rag buatibá.

¹² Buatiká hi í zinariya, ma azurfa, ma abànká shi sig ma bàì, ma luulu, ma já sisànká, ma já kùr, ma já siliki, ma já gbàinshin, ma bínká ri níng swinn kim kim, ma buká big sa sig big bínká shi sig ma bàì wàni, ma buká big sa sig big nginn támkwíná, ma àsháu pipir, ma buká big sa sig ma abàn,

¹³ ma kirfa, ma buká big ri sa yaji ma kàhi, ma tulare, ma mur, ma lubann, ma zàn inabi, ma byir, ma mìg, ma alkama, ma nai, ma àdùn, ma vinn ma kekeká big ri sir bàg á vinn, ma mpír jíkwinn big ká big ri wann káníng fàu.

¹⁴ Mpír awann tafinn buká dinya swann Babila n rag, “Buká á sinn sig kyinnwú àni níng, big bai ríghing bidim pár. Bu bàiká á shi sig ma kàhi níng bai ríghing. Wá dig fig rag big bàna.”

¹⁵ Mpírká kàng sig mpír bàì á jir buká big ri wann tafinn mà swann-à níng hi níng, bá sar pyunn ninonn nímá, jir kai bàna big ri shàr kada abig wa shwin-à kwá wa níng. Bá kig mínn má wor awor dò jir finn swann-à níng.

¹⁶ Bá dang rag, “Finn swann-à níng má wa shwin, kwá shàr zinn wàni. Ku ri wir kyann á bàì ma já gbàinshin, ma já kùr, ku ri sing kyann òrwá ma buká big sa sig ma zinariya, ma abànká shi sig ma bàì, ma luulu.

¹⁷ Bu bàì káníng bidim pár bai rig áyau awa nzyun á vù Babila ni.”

Agbam àsàinká ri myàng kwonn ma kòr-à níng, ma mpírká ri ká àni, ma àsàinká ri ya, ma mpírká ri wann tafinn bu mà

nu zàpir-à ni, big bidim pár big sar pyunn ninonn nímá,

¹⁸ big myàng azunn pyir-à ri swànn Babila níng, big kig n dang rag, “Walai finn swann zyun-à fòr sig finn swann Babila.”

¹⁹ Big wir avír á shinnbá ni, mi ri kig big ri bai pikyinn, big ri ya jonn ki, mi ri dang rag, “Ayáa, àyáa, finn swann ùwài-à níng ri wa shwìn. Ku zyun-à mpìrká shi sig ma kòr níng, big kàng mpìr bàì dò jir buká ku shi sig ma kàhi. Ku bai rìghing áyau awa ñzyun.”

²⁰ Mpìrká mà wai, aning fig àjwár jir bará big sa sig ku àdóníng. Níng mpìrká bu Shìdun, ma yann aswamká bu Yesu ma mpìrká ri dang jir Shìdun aning fig àjwár, Shìdun gban rìghing ku jir buká ku sa sig níng níng.

²¹ I byar-à wùn aswam ùwài ní má mà wai wun nann zu abàn shi àràg wann bu wau, ku ta kà á zàpir-à ni n dang rag, “Wàníng í bará bá vinn tafinn Babila finn swann ùwài-à níng áni. Mpìr mà myàng fig rag finn swann-à hi bàna.

²² Mpìr mà fig fig rag nài garya mà finn swann Babila bàna, bá fig fig nu jir mpìr bàna, bá fig fig nài shàm bàna, bá fig fig nài yur bàna. Bá òg fig mpìr asa swàm á finn swann Babila bàna. Bá fig fig byar-à mpìr ri wau bu bàna.

²³ Mpìr mà myàng fig rag byar-à pitila ri yar bàna. Mpìr mà fig fig byar-à big ri sir ban áyauwú ni bàna. Mpìrká ri wann tafinn bu shi sig áyauwú ni í mpìrká ri kab sig mpìrká á dunyaru ma bàì. Mpìrká shi sig áyauwú ni sa hing subu, n tonn gban mpìrká á dunyaru bidim pár.”

²⁴ Bu-à sa Shìdun ya mpìrká mà swann Babila shwìn níng, í jirà big gban sig mpìrká bu Shìdun, ma mpìrká ri dang jir Shìdun mà finn swann-à níng hi ni, kà big gban sig á dunyaru.

19

¹ Asim wàníng ni ñ fig nài jir bìr mpìr ri su wann bi mà wai ngbam ní má, nài jir-à hi ri dang rag, “Ayi swam yan Shìdun, ku í àsàin-à ri pinn wim zu mpìr, ku í mpìr ùwài, ku í mpìr-à shi sig ma gban.

² Kwonnwá kwa wà bidim pár ku ri wà á gbìb àjai, ma gbìb ñsàn. Ku gban rìghing uwá àyái ùwài-à sa bai sig mpìrká á dunyaru ma àyáiwá ku ri sa níng. Shìdun ya ku shwìn, jir kai bàna ku gban rìghing mpìrká ri sa swàm Shìdun.”

³ Big gban jakàng nài gban mà wai n dang rag, “Ayi swam yan Shìdun, azunn pyir-à ri swànn finn swann Babila níng mà shi hár kinn kinn.”

⁴ Shun àgbam dízyun agban yina káníng, ma bu yinaká shi sig ma yonki níng, big binn kir wann á jinn ni, n wib

Shìdun, ku zyun-à ku shi sig á bushu kùr-à ni níng. Big dang rag, “Aku shi àdóníng, ayi swam yan Shìdun.”

Yohanna Fig Jír á Shinn Buki Ban Wùn Adùn

⁵ Nài jír bi mà byar bushu kùr-à ni n dang rag, “Aning swam yan Shìdunyí, níng mpìrká buwá, níngká ri shàr ku, wùnshái ma àgbam bidim pár.”

⁶ I byar-à ñ fig bu zyun su àràg í bìr mpìr, su àràg í zàpir ri binn ni, su àràg í shyù ri ding nài. Nài buká ñ fig sig níng dang rag, “Ayi swam yan Shìdun. Shinn Luyí Shìdun Mpìr Uwài, ku í kùr.

⁷ Ayi sa àyan ma ayi fig àjwár, ayi swam yan ku, ku í mpìr ùwài. Su-à fòr hing wà Wùn Adùn-à níng má sir banwá. Amaryawá sa kinn rìghing shiri.

⁸ Big ya sig ku já kyikyàr zyun-à ri ngig tain aku wir.” (Jà kyikyàr-à hi í swàm ñsànká mpìrká bu Shìdun sa sig.)

⁹ Wùn aswam-à níng dinya mì rag, “A ba jir-à níng: Mpìrká big dwim bar sig big abig jí buju buki ban Wùn Adùn-à níng, bá fig àjwár.” Wùn aswam-à níng dinya jakàng mì rag, “Wàníng í àjai, í jir Shìdun.”

¹⁰ N binn kir wann á pyànnwá ni jirà ñ wib ku, ama ku dinya mì rag, kada ñ wib ku bàna. Ku í mpìr asa swàm Shìdun àràg mì kwonn ma mpìrká bumí, kà pànn gban sig jir àjai-à Yesu dinya sig big. Shìdun í àsàin-à má wib.

Jir àjai-à Yesu dinya sig mpìrká níng, í bu-à ya sig mpìrká gban abig dang kyann jir Shìdun.

Mpìr Zyun Nann Sig á Vinn Mìmìg

¹¹ N myàng waisháu pù finn ñ myàng vinn mìmìg màhàn. Mpìr-à nann sig ku níng, zinnwá big ri bar ku Mpìr Nsàn ma Mpìr-à ri Bàg Gbìb Ajai. Ku ri wà kwonn á gbìb ñsàn, ku ri nu kànn.

¹² Zuwá shi sig àràg í anam pyir, ku kàm sig bu kàm shinn ninànn ní má á shinnwá ni. Big ba sig zinn á òrúwá ni, walai mpìr-à yì zinn-à níng hi, sái ku awinwá ni.

¹³ Jà-à ku wir sig á òrúwá ni íri àsà. Zinnwá í “Jir Shìdun.”

¹⁴ Sojaká mà wai bàg ku ásim, big nann sig á vinn mìmìgká ni, big wir sig já kyikyàr mìmìg ní má.

¹⁵ Kafai jiji ní má zu á nuwá ni, í bu-à kwá gban kam mpìrká á jànn-à ni ma kàhi. Kwá na kùr á shinnbá ni ma tun àsháu. Kwá ya mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna níng shwìn wàni, kwá sa àràg bará mpìr ri pinn zu zàn inabi, jir kai bàna Shìdun Mpìr Uwài ri nànn àgùn ma mpìrká ri bàg fig ku bàna níng.

¹⁶ Big ba sig zinn á jawá ni n ba sig á saunwá ni, big ba sig rag, “Ku í kùr mpìrká

na sig kùr, ku í Shinn Lu mpirká shi sig shinn lu.”

¹⁷ I byar-à ò myàng wùn aswam Shìdun sar mà àyúnn-à ni mà wai. Ku bar ayinnbuká ri pim kyann mà waisháu-à ni mà nài gban n rag, “Aning kwonn bi í byar ñzyun, aning bi ji buju ùwài-à Shìdun ya sig níng.

¹⁸ Aning bi ma aning zwam wi òr kùrká, aning zwam wi òr kùr anu kánnká, aning zwam wi òr anu kánnká, aning zwam wi vinnká, ma wi òr mpirká nann sig big, aning zwam wi òr mpirká bidim pár, fàuká ma ká í fàu bàna, wùnshái ma àgbam bidim pár.”

¹⁹ I byar-à ò myàng wi-à níng ma kùrká á dunyaru ma sojaká bubá kwonn í byar ñzyun jirà abig nu kánn ma mpìr-à nann sig á vinn-à ni níng ma sojaká buwá.

²⁰ I byar-à big pànn rig wi-à níng, kwonn ma mpìr-à gim sig ñsáng rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun, ku àsàin-à sa sig bu mamakí á pyànn wi-à ni níng. Mpìrká ta sig nomba zinn wi-à níng, ma ká wib sig bu-à big màmm sig àràg wi-à níng, ku tonn gban sig káníng ma bu mamakiká ku sa sig. Wi-à níng ma mpìr-à gim sig ñsáng rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun níng, big ta kà rìghing big ma yonkibá mà shar pyìr-à ri swànn yù yù.

²¹ Kafai-à zu bi sig á nu mpìr-à nann sig á vinn-à ni níng, gib gban rìghing sojaká bigbá, ayinnbuká zwam wi òr bá bar byar-à kyinnbá tib.

20

Buká Má Sa Ayau Ji Dubu Zyun

¹ I byar-à ò myàng wùn aswam Shìdun mà wai ri wann bi, ku pànn sig kíi bu nu shar ñzwàun-à, n pànn sig anko ùwài níma á wùwá ni.

² Ku pànn bushùwí-à níng zyun-à ri shi bab sig áni tun sai-à ri, zyun-à big ri bar Kùr Wàu kó Shaitan, wùn aswam-à níng pànn ku n sir ku hár ji dubu zyun.

³ Wùn aswam-à níng ta ká ku mà shar-à ni, n kíg òm rig nu shar-à, n nà bàg sig bu áni, àjirà bushùwí-à níng aku tonn gban rag mpìrká bàna, hár sái wà ma fòr hing ji dubu zyun. Wà ji dubu zyun ma wam hing, bá pù tafinn ku ahu shi su títi níma.

⁴ I byar-à ò myàng bushu kùrká, mpìrká shi sig áni níng, Shìdun ya sig big gban abig wà kwonn mpìrká. N myàng adin mpìrká big ri gib kìm sig shinnbá dò jirà big dang kyann sig jir àjai-à Yesu dinya sig big, ma jir Shìdun. Mpìr káníng hi wib fig wi-à níng bàna, big wib fig bu-à big màmm sig àràg wi-à níng bàna. Big ta fig nomba wi-à níng á munnpyànnbá ni bàna, ma á

wùbá ni bàna. Big wim kàng ma yonki n na kwonn kùr ma Kristi ji dubu zyun.

⁵ Wàníng í barà mpìrká wu sig níng, mà dù nann zu jag ma áni. Ayau mpìrká wu sig níng, kádà níng big dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, sái wà ji dubu zyun-à níng wam zu ma mpyim.

⁶ Mpìrká shi sig áyau mpìrká ká mà dù nann zu wà jijag níng bá fig àjwár wàni. Shìdun mà sinn big á byar sisàn. Bá wu binn fig áni kàun pyàna bàna, bá shi mpìrká mà twib swànn ya Shìdun ma Kristi bu, bá na kùr ma ku hár ji dubu zyun.

Bá Ta Kà Shaitan á Pyìr

⁷ Wà ji dubu zyun ma wam zu rìghing, bá finn tafinn zu rìg Shaitan mà tonn fi-à ni.

⁸ Kwá zu mà tonn gban mpìrká yam gáfinn sig á jànn-à ni, ká ri zib Shìdun. Zinn jànn káníng hi í Goga ma Magoga. Shaitan mà bar kwonn big í byar ñzyun, jirà abig nu kánn, bá nànn wàni àràg í vun-à mà níng-à ni.

⁹ Big yam gáfinn á dunyaru n sar kàng kwib byar-à mpìrká bu Shìdun shi sig, ma finn swànnká ku ri zim. Ama pyìr wann bi mà wai, n swànn gban rig big.

¹⁰ I byar-à big ta kà rig Shaitan àsàin-à tonn gban sig big níng mà shar pyìr yù yù-à ni, byar-à big ta kà sig wi-à níng ma mpìr-à gim sig ñsáng rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun níng. Bá wa shwìn màhàn fi mà àyúnn hár kinn kinn.

Barà Shìdun Má Wà Mpìrká Kwonn-à Wà Kinn Shinn

¹¹ I byar-à ò myàng bushu kùr ùwài mìmìg níma, ma mpìr-à shi sig áni níng. Jànn-à á jinn ni mà waisháu dù rig á pyànnwá ni, mpìr myàng fig rag big bàna.

¹² I byar-à ò myàng mpìrká wu sig níng, wùnshái ma àgbam bidim pár sar sig mà pyànn bushu kùr-à ni. Big pù finn tarkadaká, big pù finn tarkada zyun, wà zyun-à í tarkada yonki. Big wà mpìrká kwonn á bar buká káníng sa sig, àràg barà shi sig á tarkadaká hi ni.

¹³ I byar-à zàpìrká zig nann zu bi mpìrká wu sig áyaubá ni níng. Shar amìrká zig nann zu bi mpìrká big ji sig áyaubá ni níng. Big wà mpìrká kwonn bar bu-à káníng sa sig.

¹⁴ I byar-à big zig kí-à ri gban mpìr níng ma shar amir, n ta kà rig á shar pyìr-à ni. Shar pyìr-à hi í kí-à wà mpìr mà wu binn kàun pyàna.

¹⁵ Mpìrká ká big ba fig zinnbá á tarkada yonki bàna níng, big ta kà rìghing big mà shar pyìr-à ni.

21

Yohanna Myàng Waisháu Apyú Ma Jänn Apyú

¹ I byar-à ò myàng waisháu àpyú ma jänn àpyú. Waisháu wà jijag ma jänn-à wà jijag nìng, bab jänn rìghìng. Zàpìrká bab jänn rìghìng tinn.

² I byar-à ò myàng finn swann kyikyàr wà í Urushalima àpyú nìng, ri wann bi mà wai mà byar Shidun, shì samyib kinn rìghìng àràg í amarya-à sng sig òirwá jìrà aku yag mà byar nuwá.

³ N fig nài jír ngbam nímá ri dang mà byar bushu kùr-à ni rag, “Shidun mà shì ma mpìrká. Kwá shì ma big, bá shì mpìrká buwá. Shidun ma shinnwá kwá shì áyaubá ni, kwá shì Shidunbá.

⁴ Kwá tún wim rìg zàn minnbá. Bá wu fig rag bàna, bá bai fig rag kyinn bàna, bá kig fig rag bàna, àwá mà wà fig rag big bàna. Bu àkworká mà jänn kà rìg.”

⁵ I byar-à mpìr-à shì sig á bushu kùr-à ni nìng dang rag, tàma-à nìng ku sa kó kai bidim pàr kàng rìghìng àpyú. Ku dinya mì rag, “A ba wàníng, jír káníng í àjai, í jír bu jau bàna.”

⁶ I byar-à ku dinya mì rag, “Sa rìghìng, mì í Alfa, mì í Omega, mì í wà jijag, mì í wà kinn shinn. Mpìr-à ajor zàpìr ma ri gban ku, mà ya ku pyú aku wa abinn zàpìr-à ri ya yonki. Kwá wà fig bàì bàna.

⁷ Mpìr-à ma gban kan hing Shaitan, bu-à kwá òig á byarmí ni í wàníng: Má shì Shidunwá, kwá shì wùnmi.

⁸ Ama mpìrká ri shàr zinn wà bá bàg mì, ma mpìrká ngàng sig wà bá bir pikyinn á byarmí ni, ma mpìrká ri sa bu-à bibai, ma mpìrká ri gban ki, ma mpìrká ri sa àyái, ma mpìrká ri sa subu, ma mpìrká ri sa buki, ma agim òsàngká bidim pàr, mpìr káníng mà kà lu pyir yùyu. Wàníng í ki-à wà bá wu binn kàun pyànà.”

Yohanna Myàng Urushalima Apyú

⁹ Yann aswam sumpyànnká pànn sig tasa shwin sumpyànn ká kinn shinn nìng, zyun áyau-à ni bi á byarmí ni n dinya mì rag, “A bi ò tiya wù amarya, wà Adùn-à nìng.”

¹⁰ Awun Shidun myàng kwonn ma mì, wùn aswam-à nìng zìg yag mì mà shinn shinnkwinn zyun úwài nímá. Ku tiya mì Urushalima finn swann kyikyàr ri wann bi mà byar Shidun ni mà wai.

¹¹ Awài Shidun ri yar kà áni. Finn swann-à hi ri ngig tain tain àràg í abàn zyun-à shì sig ma bàì wàni, shì àràg jaspá, ri ngig àràg abàn-à shì sig àràg adin.

¹² Finn swann-à hi, big mi kàng kwib sig áni ma dan kinn. Dan kinn-à hi sinn hing, n dù hing tinn. Gbà dán-à hi dwib agban pyànà. Yann aswam dwib agban pyànà

í àsàinká ri myàng kwonn ma gbà dan káníng. Big ba sig zinn swai mpìr dwib agban pyànà bu Israila á gbà dan káníng ni.

¹³ Gbà dan káníng hi big gàfinn sig áni. Sara shì sig mà agunn àyúnn sán kyùr, sara shì sig mà agunn àyúnn kamzau, sara shì sig agunn vìm nu, sara shì sig agunn vìm sùr.

¹⁴ Dan kinn-à big mi kàng kwib sig finn swann-à nìng ma kàhi nìng, big jag sig mìrwá ma abàn dwib agban pyànà. Big ba sig zinn yann aswam dwib agban pyànà bu Wùn Adùn-à nìng áni.

¹⁵ Wùn aswam-à dang sig jír ma mì nìng, ku pànn sig tun-à big ri màg bu ma kàhi wà big sa sig ma zinariya, ku pànn sig tun-à hi jìrà aku màg finn swann-à ma gbà dán-à, ma dan kinn-à hi.

¹⁶ Aya finn swann-à hi ma alórwá màg sig ábibir. Wùn aswam-à nìng màg finn swann-à hi ma tun-à big ri màg bu ma kàhi, alórwá fòr hing mel dubu zyun ma dari swana, ayáwá ma adù-à àdòníng tinn.

¹⁷ Wùn aswam-à nìng hi màg dan kinn-à hi tinn, adù-à fòr hing dab vù 144, wato àràg bar tun-à ku màg sig ma kàhi.

¹⁸ Dan kinn-à hi big mi sig ma jaspá, finn swann-à hi big mi sig ma zinariya kyikyàr nímá, kyàr shì nímá àràg adin.

¹⁹ Big jag sig mìr kinn-à ma swai abàn kim kim. Abàn-à big sinn jag sig mà jinn ni í jaspá, wà wa pyànà í safaya, wà wa sara í agat, wà wa yina í emeral,

²⁰ wa wà swana í onikis, wà wa sùnñjin í karniliyan, wà wa sumpyànn í kirisolat, wà wa awunyin í beril, wà wa ajunndùbi í tafaz, wà wa dwib í kirisofaras, wà wa dwib agban zyun í jasin, wà wa dwib agban pyànà í amisisti.

²¹ Gbà dan dwib agban pyànà káníng í luulu dwib agban pyànà, kó wane gbà dan big sa sig ma luulu akunn zyun. Gbìb-à á finn swann-à nìng hi big sa sig ma zinariya, kyàr shì nímá àràg adin.

²² N myàng fig tonn byar-à bá wib Shidun ma finn swann-à ni bàna, jir kai bàna Shinn Luyí Shidun Mpìr Uwài, ku ma shinnwá ku í tonn-à hi, kwonn ma Wùn Adùn-à nìng.

²³ Finn swann-à hi ri yàn fig àyúnn aku yar màhàn bàna, ri yàn fig sònn aku yar màhàn bàna tinn, jir kai bàna awài Shidun í bu-à ri yar màhàn. Pìtila-à ri swànn màhàn í Wùn Adùn-à nìng.

²⁴ Mpìrká mà kyann kyonn áyau àyarwá ni. Kùrká á dunyaru mà zìg kà yag bu bàiká big shì sig mà kàhi mà finn swann-à hi ni.

²⁵ Nkyun gbà dánká mà shì àyor, bá kig òim fig bàna, jir kai bàna fi mà sir fig màhàn bàna.

²⁶ Mpirká má zìg yag kwonn ma bu bàiká big shi sig ma kàhi, bá zìg kà yag mà finn swann-à hi ni.

²⁷ Bu jín má kà fig mà finn swann-à hi ni bàna, mpir-à ma ri sa bu zunái, kó ku ma ri gim ñsáng, kwá kà fig màhàn bàna. Mpirká má kà mà finn swann-à níng hi íri ká big ba sig zinnbá á tarkada yonki.

22

¹ Wùn aswam-à níng tiya mì zàpir-à ri ya yonki, ri ngig tain tain ri binn zu bi mà byar bushu Shìdun ma Wùn Adùn-à níng.

² Zàpir-à hi ri binn yag áyau gbìb-à mà finn swann-à ni. Kur zàpir-à bidim pàr, binká ri ya yonki shi sig màhàn, wà ri wan awan kàun dwib agban pyàná á jì, áyau sònn ri wan awan kàun zyun. Jiwá í bu-à ri dàb gban mpirká.

³ Bu-à Shìdun ma ya sig ku nài ya, bá myàng fig bu-à níng hi mà finn swann-à hi ni bàna.

Bushu Shìdun ma Wùn Adùn-à níng má shi mà finn swann-à hi ni. Mpirká sa sig swámwá má wib ku.

⁴ Mpir káníng hi má myàng ku, bá ba zinnwá á munnpyànn mpir káníng hi ni.

⁵ Byar-à níng hi fi má sir fig bàna, bá yàn fig pitila bàna, bá yàn fig àyúnn bàna, jir kai bàna Shinn Luyí Shìdun í àsàin-à má shi àyarbá. Bá na kùr hár kinn kinn.

Yesu Dang Rag Kwá Kàng Bi

⁶ I byar-à wùn aswam-à níng dinya mì rag, “Jír-à níng í jir àjai, í jir jau bàna. Shinn Luyí Shìdun àsàin-à ri ya mpirká ri dang kyann jír-wá Awunwá níng, ku swam bi sig wùn aswamwá jir-à a wàníng tiya mpirká ri sa swámwá bu-à má sa tàma tàma-à níng.”

⁷ Yesu ri dang rag, “Aning fig. Mì ri bi tàma tàma-à níng. Mpirká ri wib jir Shìdun-à shi sig á tarkada-à níng ni níng, bá fig àjwár.”

⁸ Mì Yohanna, ò fig hing bu káníng, ò myàng hing ma zumí. Asai-à ò fig kinn rìghing, ò myàng kinn rìghing bu káníng, ò binn kir wann á pyànn wùn aswam-à tiya sig mì bu káníng, mì ri zìm ñ wib ku.

⁹ Ama ku dinya mì rag, “Kada á wib mì bàna, mì má mì í mpir asa swàm Shìdun àràg wù ma wunzawú big, ká ri dang jir Shìdun, ma mpirká ri wib jír-à shi sig á tarkada-à níng ni. Mpir-à wá wib bàna, á wib Shìdun.”

¹⁰ Wùn aswam-à níng dinya mì rag, “Jír-à Shìdun dinya sig wù rag á ba á tarkada-à ni níng, kada á tàmm bàna, jir kai bàna su-à fòr hing wà bu káníng má sa.

¹¹ Mpir-à ma ri sa bu bibai aku shi á wà sisa. Mpir-à ma ri sa bu jín, aku shi á wà sisa. Mpir-à ma ri sa bu-à ñsàn aku shi á wà sisa. Mpir-à ma í mpir kyikyàr aku shi shu kyikyàr.”

¹² Yesu dang rag, “Aning fig, mì ri bi tàma tàma-à níng, má bì má ya kó ni ladawá á bar swámwá ku sa sig.

¹³ Mì í Alfa, mì í Omega. Mì í wá jijag, mì í wá kinn shinn.”

¹⁴ Mpirká tu kyàr sig jàbá n shi sig ma pyu-à bá jì awan bín-à ri ya yonki, má kà á gbà dan finn swann-à ni níng, bá fig àjwár.

¹⁵ Ama mpirká má shi mà kur finn swann-à ni mà myann níng, í ká ri sa bu-à bibai, ma mpirká ri sa subu, ma mpirká ri sa àyái, ma mpirká ri gban kí, ma mpirká ri sa buki, ma mpirká ri gim ñsáng á jír-bá big ri dang ma swámwá big ri sa.

¹⁶ “Mì Yesu, ò swam bi sig wùn aswammí aku dinya níng jír káníng á byarká níng ri kwonn shinn. Mì í wùn ada Dawuda, mì í asuswir byar kyàr zyun-à ri yar wàni.”

¹⁷ Awun Shìdun ma amarya Yesu ri dang rag, “A bi.”

Mpir-à ma fig hing wàníng, ku má aku dang rag, “A bi.”

Mpir-à ajor zàpir ma ri gban ku, aku bi, ma aku zìg zàpir-à ri ya yonki níng átai, wà ku ma ri zìm.

Jír-à Wà Kinn Shinn Wà Yohanna Ba Sig

¹⁸ Mì Yohanna, mì ri twìb kó ni byur á shinn jír-à Shìdun dinya sig mì ò ba sig á tarkada-à níng ni, mpir-à ma swáb kà hing bu zyun á shinn-à ni, Shìdun má ya ku shwìnká big dang sig áyau tarkada-à níng ni.

¹⁹ Mpir-à ma zìg zu hing bu zyun á jir Shìdun wà shi sig áyau tarkada-à níng ni, Shìdun má ya fig ku awan bín-à ri ya yonki wà big dang sig áyau tarkada-à níng ni níng bàna, mpir-à níng hi má kà fig mà finn swann kyikyàr-à big dang sig á tarkada-à níng ni níng bàna.

²⁰ Yesu Kristi, àsàin-à dang sig rag jír káníng í àjai níng, ku rag, “Mì ri bi kìnì.”

Aku shi àdòníng. Shinn Luyí Yesu, á bi.

²¹ Asàn Shinn Luyí Yesu aku shi ma mpirká ri bàg ku bidim pàr. Aku shi àdòníng.